

မ ၁၇၂

မဟာဂန္ဓာရုံစာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

သမ္ဘင်္ဂ [၄၀] ပုဒ်

ဒိဃနိကာယ်အဋ္ဌကထာ

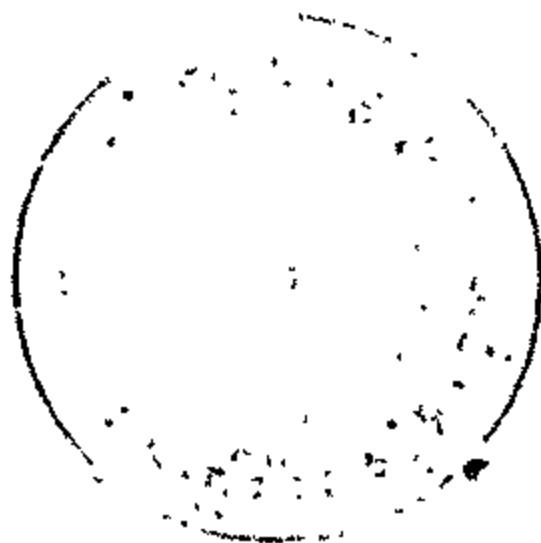
၁

မဟာဝါဘသင်္ဂီကာ

ပါဠိတော်နိဿယ

[တတိယပုဒ်]

သုတ်မဟာဝါသင်္ဂီကာသမ္ဘင်္ဂ [၄၀] ပုဒ်
ပုံလင်္ကာကဏ္ဍ သာသနာရေးဦးစီးဌာန

ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

သာသနာရေးဦးစီးဌာန

သာသနာ ၂၆၂၀ ဝေဟန ၁၁၁ ဝေဟန ၁၁၁

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

ကဘဝသံသရာဖြစ်စဉ်-အကျဉ်း

- ၁။ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ဆရာတော်လောင်း သူငယ်ကို စစ်ကိုင်းတိုင်း ရွှေဘိုခရိုင် ဝက်လက်မြို့နယ် သရိုင်းရွာ ဦးဇောတိ-ဒေါ်အုန်း လှိုင်တို့မှ ၁၂၆၁-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲ လပြည့်ကျော် ၁၄-ရက်၊ (၁၉၀၀-ပြည့်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇-ရက်) အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။
- ၂။ ၁၂၆၆-ခုနှစ်၌ ပထမအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၃။ ၁၂၇၅-ခုနှစ်၌ ဒုတိယအကြိမ် ရှင်သာမဏေပြုတော်မူသည်။
- ၄။ ၁၂၇၉-ခုနှစ် သက်တော် ၁၈-နှစ် အရွယ်တွင် ပထမကြီးတန်း စာမေးပွဲကို အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၅။ ၁၂၈၀-ပြည့်နှစ် တပေါင်း လပြည့်နေ့၌ ပထမအကြိမ် ရဟန်း အဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။
- ၆။ ၁၂၈၁-ခုနှစ် နယုန်လပြည့်နေ့၌ ဒုတိယအကြိမ်၊ ၁၂၈၁-ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ တတိယအကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။
- ၇။ ၁၂၈၇-ခုနှစ်၌ “ပထမကျော်” အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၈။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်၌ “သကျသီဟစာမေးပွဲ ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ” ဘွဲ့ ရရှိ အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၉။ ၁၃၀၃-ခု ဝါဆိုဦး (၁၉၄၁-၄၂) ဂျပန်စစ်တပ်များ မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်မည့်နှစ်တွင် ယခုလက်ရှိ အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက် နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့စဉ်က သံဃာတော်ငါးပါးမျှသာ ရှိ၍ ပျံလွန်တော်မူချိန်တွင် သံဃာတော် ငါးရာကျော်မျှ သီတင်းသုံးလျက် ရှိသည်။
- ၁၀။ (လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်) ၁၃၁၂-ခုနှစ် -ပြည်ထောင်စုမြန်မာ နိုင်ငံတော် အစိုးရ၏ (ရှေးဦးစွာ) “အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ” ဘွဲ့တံဆိပ် ဆက်ကပ်ခြင်းကို ခံယူရသည်။

(ခ) အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏ ဘဝဖြစ်စဉ်အကျဉ်း

၁၁။ ၎င်းနှစ်မှာပင် နိုင်ငံတော် စာသင်ကျောင်းများ၌ သင်ကြားရန် “မူလတန်း ဗုဒ္ဓဘာသာလက်စွဲ ခေါ် သင်ခန်းစာ” များကို ရေးသားခဲ့သည်။

၁၂။ ၁၃၁၅-ခုနှစ်၌ (က) ဆဋ္ဌသံဂီတိသြဝါဒါစရိယ သံဃနာယက၊
(ခ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဘာရနိတ္ထာရက၊
(ဂ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ပါဠိပဋိဝိသောဓက၊
(ဃ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ သြသနသောဓေယျ ပတ္တ-
ပါဌကအဖြစ် တင်မြှောက်တော် မူခြင်းကို ခံယူရသည်။

၁၃။ ၁၃၃၇-ခုနှစ် ပဲခူးမြို့၌ ကျင်းပအပ်သော ဂိုဏ်းလုံးကျွတ်အစည်း အဝေးကြီးက ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဥပဥက္ကဋ္ဌ (ဒုတိယသာသနာ ပိုင်)အဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်းကို ခံယူတော်မူရသည်။

၁၄။ ၁၂၉၁-ခု သက်တော် ၃၀-မှစ၍ ကျမ်းစာများကို စတင် ပြုတော်မူခဲ့ရာ ၁၂၉၃-ခုနှစ်တွင် ပထမဦးဆုံး ကျမ်းစာကို ရေး သုံးပြီးစီးတော်မူ၍၊ ၁၃၃၀-ခု တန်ဆောင်မုန်းလတွင် “နောက် ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ” ကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးလျှင် “တဘဝ သံသရာ” အမည်ဖြင့် ထေရုပ္ပတ္တိကို ကိုယ်တိုင် ရေးတော်မူခဲ့သည်။ ပဉ္စပကာရဏဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ ပါဠိတော်နိဿယ များကို ၁၃၃၆-ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၅-ရက် (၁၀- ၁၁-၇၄) တနင်းလာနေ့ ၁-နာရီအချိန် စတင် ပို့ချရေးသား ၍၊ ၁၃၃၉-ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၁၂-ရက်နေ့မှာ ပြီးဆုံးခဲ့ပါ သည်။ သုတ်မဟာဝါ ဘာသာဋီကာကို ၁၃၃၇-ခု ဝါဆိုလပြည့် ကျော် ၂-ရက် ကြာသပတေးနေ့ (၂၄-၇-၇၅) စတင်ပို့ချ ရေးသား၍၊ ၁၃၃၉-ခု နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက် (၂၃- ၁၂-၇၇) သောကြာနေ့ ပျံလွန်တော်မမူမီ ၅-ရက်အလိုတွင် ပြီးစီးတော်မူခဲ့ပါသည်။ သုတ်ပါဏေယျ ဘာသာဋီကာကိုပင် တရက်မျှ ရေးသားပို့ချခဲ့ပါသေးသည်။

၁၅။ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ သက်တော် ၇၀-နှစ်အရောက်၊ နတ်တော်လပြည့် ကျော် ၂-ရက် (၁၉၇၇-ခု ဒီဇင်ဘာလ ၂၇-ရက်) အင်္ဂါနေ့ ညနေ ၄-နာရီ မိနစ် ၃၀-တွင် တဘဝအတွက် ငြိမ်းတော်မူ ပါသည်။ ။

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

ဒီဃနိကာယ်အဋ္ဌကထာ

မဟာဝါဘသင်္ခီကာ

အတွဲ (၃)

ဤ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ ဘာသင်္ခီကာကို တောင်မြို့ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် 'အရှင်ဇနကာဘိဝံသ' သည် ၁၃၃၇-ခု၊ ဝါဆို လပြည့်ကျော် ၂-ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့ (၂၄-၇-၇၅) တွင်စတင်ပို့ချ ရေးသား၍ ၁၃၃၉-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက် (၂၃-၁၂-၇၇) သောကြာနေ့ ပုံလွန်တော်မမူမီ ၅-ရက်အလိုတွင် ပြီးစီးတော်မူသည်။

(စ ၂၆၁-ခု မှ၊ ၁၃၃၉-ခု)

စဉ်ဆက်သားသနာတည်စေသော

အကယ်၍သာ—

မြတ်ဗုဒ္ဓသည် လူ့ရွာထင်ရှား မပွင့်ငြားက ဤကားကုသိုလ်
အကုသိုလ်နှင့် ထိုထိုဘုံဘဝ မသိရ များလှအပြစ်တွေ။

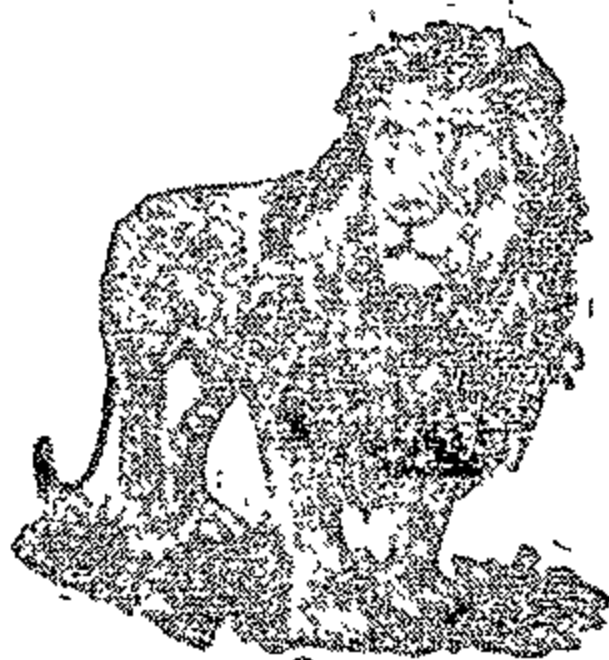
ယခုသော်ကား—

ဘုရားရှင်တော် ပွင့်ထွန်းပေါ်၍ ဟောဖော်ညွှန်ကြား မြတ်
တရားကြောင့် ဤကားကုသိုလ် အကုသိုလ်နှင့် ထိုထိုဘုံဘဝ
သိကြရ များလှကျေးဇူးပေ။

ဂန္ဓာရုံရှင် တို့သခင်သည်—

ထွတ်တင်ဗုဒ္ဓ ဟောညွှန်ပြသည့် ဓမ္မဒေသနာ အဖြာဖြာကို
များစွာဗိုလ်လူ သိစိမ့်ဟူ၍ ဆူဆူကျမ်းစာ ကိုယ့်ဘာသာဖြင့်
ဖွင့်ရာပြရာ များဦးကာဟု စာဝါမျိုးမျိုး ကမည်းထိုးခဲ့၊
နောင်ကျိုးကိုမျှော် ဆရာတော်၏ ဉာဏ်တော်စေစား နှလုံး
သားမှ ကိုးစားလောက်ဖွယ် ကျမ်းသွယ်သွယ်ကို မကွယ်
မပျောက် စဉ်ထွန်းတောက်ဖို့ မြားမြောက်ကျေးဇူး အထူးထူး
ကို ညွှတ်နှူးရည်လျက် တို့ဆောင်ရွက်သည် စဉ်ဆက်သားသနာ
တည်စေသော။

ဣဒံ နော ပုည နိဗ္ဗာနံ ပစ္စယော ဟောတု။

**သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာနှင့်
ပါဠိတော်နိဿယ
(တတိယတွဲ)**

မာတိကာ	စာမျက်နှာ	
မဟာသုဒဿနသုတ် အဋ္ဌကထာ		
	ဘာသာဋီကာ၊	ပါ-နိဿယ
ကုသဝတီရာဇဓာနီအဖွင့်	၁၊	၃၅၇
စက္ကရတနာ	၄၊	၃၆၀
ဖာတ္ထိရတနာ	၂၅၊	၃၆၄
အဿရတနာ	၂၉၊	၃၆၅
မဏိရတနာ	၃၀၊	၃၆၅
လူတ္ထိရတနာ	၃၁၊	၃၆၆
ဂဟပတိရတနာ	၃၆၊	၃၆၇
ပရိဏာယကရတနာ	၃၇၊	၃၆၈
စတုတ္ထဒွိသမန္တာဂတ	၃၈၊	၃၆၈
ဓမ္မပါသာဒပေက္ခိရဏိ	၃၈၊	၃၆၉
ဈာနသမ္ပတ္တိ	၄၅၊	၃၇၅
ဗောဓိသတ္တပုဗ္ဗယောဂ	၄၅၊	—
စတုရသီတိနဂရသဟဿာဒိ	၅၀၊	၃၇၈
သုဘဒ္ဒါဒေဝိဥပသင်္ကမန	၅၁၊	၃၈၀
ဗြဟ္မလောကူပဂမ	၅၄၊	၃၈၃
ဇနဝသဘသုတ် အဋ္ဌကထာ		
နာတိကိယာဒိဗျာကရဏ	၆၀၊	၃၈၇
အာနန္ဒပရိကထာ	၆၁၊	၃၈၈
ဇနဝသဘယက္ခ	၆၃၊	၃၉၂
ဇေဝသဘာ	၆၆၊	၃၉၆
သနက္ခမာရကထာ	၆၈၊	၄၀၀
ဘာဝိစာလူဒ္ဓိပါဒ	၇၂၊	၄၀၄
တိဝိရဩဇာသာဓိဂမ	၇၈၊	၄၀၅

(၈)

မာတိကာ

မာတိကာ	စာမျက်နှာ	
	ဘာသာဦးကာ၊ ပါ-နိဿယ	
စတုသတ်ပဋ္ဌာန	၈၃၊	၄၀၉
သတ္တသမာဓိပရိက္ခ	၈၄၊	၄၁၀
မဟာဂေါတမိန္ဒသုတ် အဋ္ဌကထာ	၈၈၊	၄၁၅
ဒေဝသဘာ	၉၀၊	၄၁၅
အဋ္ဌယထာဘူစ	၉၇၊	၄၁၅
သနင်္ကမာရကထာ	၁၁၇၊	၄၂၁
အဋ္ဌယထာဘူစဝတ္ထု		၄၂၁
ဂေါတမိန္ဒပြာဟူဏဝတ္ထု	၁၁၈	၄၂၁
မဟာဂေါတမိန္ဒဝတ္ထု		၄၂၄
ရုဇ္ဈသိဝိဘဇန	၁၂၃၊	၄၂၅
ကိတ္တိသဒ္ဓအဗ္ဗဂ္ဂမန	၁၂၇၊	၄၂၉
ပြဟူနာသာကစ္ဆာ	၁၃၂၊	၄၃၂
ရေဏုရာဇအာမန္တနာ	၁၄၀၊	၄၃၈
ဆခတ္ထိယအာမန္တနာ	၁၄၅၊	၄၄၁
ပြာဟူဏမဟာသာလာဒီနံ အာမန္တနာ	၁၄၈၊	၄၄၄
ဘရိယာနံ အာမန္တနာ	၁၅၀၊	၄၄၅
မဟာဂေါတမိန္ဒပဗ္ဗဇ္ဇာ	၁၅၀	၄၄၆
မဟာသမယသုတ် အဋ္ဌကထာ		
နိဒါန	၁၅၅	၄၅၀
ဒေဝတာသန္နိပတိ	၁၈၁၊	၄၅၆
သက္ကပဉ္စသုတ် အဋ္ဌကထာ		
နိဒါန	၂၂၂၊	၄၄၇
ပဉ္စသိခဂီတဂါထာ	၂၃၃၊	၄၈၀
သက္ကပဉ္စသင်္ကမ	၂၄၂၊	၄၈၆
ဂေါတမကဝတ္ထု	၂၄၈၊	၄၈၉
မဃမာဏဝတ္ထု	၂၆၀၊	
ပဉ္စဝေယျာကရဏ	၂၈၃၊	၄၉၇
ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန	၂၉၄၊	၅၀၁
မဟာသိဝတ္ထေရဝတ္ထု	၃၁၁၊	

မာတိကာ

(ဆ)

မာတိကာ	စာမျက်နှာ
ဘာသာဦးကာ၊ ပါ-နိဿယ	
ပါတိမောက္ခသံဝရ	၃၂၉၊ ၅၀၅
ဣန္ဒြိယသံဝရ	၃၃၇၊ ၅၀၇
သောမနဿပဋိလာဘကထာ	၃၄၀၊ ၅၃၁
မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်အဋ္ဌကထာ	
ဥဒ္ဓေသ	၇၃၇
ဥဒ္ဓေသဝါရကထာ	၅၂၁၊ ၇၃၇
ကာယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗ	၅၀၉၊ ၇၄၀
ကာယာနုပဿနာ ဣရိယာပထပဗ္ဗ	၆၀၄၊ ၇၄၄
သမ္မုတနပဗ္ဗ	၆၀၅၊ ၇၄၅
ကာယာနုပဿနာ စတုသမ္မုတညပဗ္ဗ	၆၁၂၊ ၇၄၇
ကာယာနုပဿနာ ပဋိက္ခလမနသိကာရပဗ္ဗ	၆၁၃၊ ၇၄၇
ကာယာနုပဿနာ ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗ	၆၁၅၊ ၇၄၈
ကာယာနုပဿနာ-နဝသိဝထိကပဗ္ဗ	၆၁၈၊ ၇၄၉
ဝေဒနာနုပဿနာ	၆၂၄၊ ၇၅၃
စိတ္တာနုပဿနာ	၆၃၁၊ ၇၅၄
ဓမ္မာနုပဿနာ နိဝရဏပဗ္ဗ	၆၃၃၊ ၇၅၆
ဓမ္မာနုပဿနာ ခန္ဓပဗ္ဗ	၆၅၀၊ ၇၅၈
ဓမ္မာနုပဿနာ အာယတနပဗ္ဗ	၆၅၂၊ ၇၅၉
ဓမ္မာနုပဿနာ ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ	၆၅၅၊ ၇၆၀
စတုသစ္စပဗ္ဗ	၆၈၆၊ ၇၆၁
ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဓေသ	၆၈၇၊ ၇၆၁
သမုဒယသစ္စနိဒ္ဓေသ	၆၉၅၊ ၇၆၈
နိရောဓသစ္စနိဒ္ဓေသ	၇၀၀၊ ၇၇၀
မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဓေသ	၇၀၃၊ ၇၇၀
ပါယာသိရာဇညသုတ်အဋ္ဌကထာ	
ပါယာသိရာဇညသုတ်	၇၀၅၊ ၇၇၅
ပါယာသိရာဇညဝတ္ထု	- ၇၇၆
နတ္ထိကဝါဒ	- ၇၇၉
စန္ဒိမသုရိယဥပမာ	၇၁၉၊ ၇၇၉

(၉)

မာတိကာ

မာတိကာ	စာမျက်နှာ
ဘာသာဦးကာ၊ ပါ-နိဿယ	
စောရဉ္စပမာ	၇၀၃
စောရာဇိဉ္စပမာ	၇၀၄
ဂူထကူပပုရိသဉ္စပမာ	၇၀၅
ဂူထဘာရိကာဉ္စပမာ	၇၀၆
တၢဝတိံသဒေဝဉ္စပမာ	၇၀၇
ဇစ္ဆန္တဉ္စပမာ	၇၀၈
ဂဗ္ဘိန္ဒဉ္စပမာ	၇၀၉
သုပ္ပနကဉ္စပမာ	၇၁၀
သန္တတိအယောဂုဋ္ဌဉ္စပမာ	၇၁၁
သခိဓမ္မဉ္စပမာ	၇၁၂
အဂ္ဂိကဇဋိလဉ္စပမာ	၇၁၃
ဒေသတ္ထဝါဟဉ္စပမာ	၇၁၄
ဂူထဘာရိကဉ္စပမာ	၇၁၅
အက္ခရတ္ထကဉ္စပမာ	၇၁၆
သုဏ္ဏဘာရိကဉ္စပမာ	၇၁၇
သရဏဂမန	၇၁၈
ယညကထာ	၇၁၉
ဥတ္တရမာဏဝဝတ္ထု	၇၂၀
ပါယာသိဒေဝပုတ္တ	၇၂၁
ဥဒ္ဓါနဂါယာ	၇၂၂

မာတိကာပြီး၏။

အက္ခရာစဉ်မာတိကာ

(က)

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
အကောစော	၁၄၄
အင်္ဂ	၁၃၃
အဋ္ဌကထာထေရာ	၃၁၃
အတ္တနောပပ ဇာနာပေတိ	၃၄၀
အန္တရာမဂ္ဂ	၃၁၃
အတ္တနိဿိတံ	၂၀၂
အဒဏ္ဍာ	၂၀၃
အနန္တရိယံ	၆၅
အနန္တကိ ဝိပုလံဟုဖင့်	၁၉၄
အနဿာသိကာ	၃၀၅
အနာဒီနဝဒဿာဝိနော	၃၂၃
အနုစရိယံ	၂၂၉
အနေသနာ	၃၃၄
အနေဝဓိနဿ	၃၂၂
အဗ္ဗသဏ္ဍာ	၂၂၂
အဘိက္ခန္ဓာယရတ္တိယာ	၈၉
အဘိနန္ဒိတော, အနုမောဒိတော	၁၅၄
အဘိနိဝိဋ္ဌသောမနဿေသု	၃၀၆
အဘိမုခေ	၂၅၁
အဘိရူပါ စသည်	၃၂
အဘိဝဒန္တိ	၂၄၃
အဗ္ဗဂ္ဂတ္တိ	၁၂၉
အပန့်ဇ္ဇေဝပပဝိဟရတိ(သဗ္ဗပဒံ သာဝဓာရဏံ)	၁၀၂
အမတဿ, ဒွါရာ	၈၅
အမူဠော ဂဗ္ဘမေဿာမိ	၃၅၀
အရဇ္ဇန္တဿ အဒ္ဓဿန္တဿ	၃၂၅
အရဟတ္တံ နာမ ကိ	၃၁၅
အရိယပရိယေသနာ	၃၃၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
အရုဏ္ဏဂုံ	၆၈
အလမတ္ထဒသတရော	၁၂၁
အဝဉ္ဇျာ	၁၅၁
အဝဿယော	၃၁၂
အဝိဇ္ဇာဒိဟေတုကာ(အာဒိအရ)	၂၉၅
အဝိဒူရေ	၂၃၄
အဝိဒ္ဓါ(ရုပ်ပြီး)	၁၃၇
အဝိပါကဇိနဿ	၃၂၂
အဝေရာ	၂၈၃
အသဒိသဒါန	၁၀၄
အသပတ္တာ စသည်	၂၈၃
အသမ ။ပ။ မုယုန္တဿ	၃၂၅
အသယံဝသေ	၂၁၅
အသရတနာ အဖွင့်	၂၉
အသိတာတိဂံ	၂၁၁
အသုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ	၃၂၃
အောက်နတ်က အထက်နတ်မမြင်	၆၉
အာကာသဂင်္ဂ	၉
အာဂတမ္ပသေ	၂၅၉
အာဒိစ္စဗန္ဓုန်	၃၅၃
အာယတနေ	၄၉
အာယုနာ ပညာယ	၃၅၁
အာရမ္မဌော	၁၄၆
အာရာဇနာ	၃၅၃
အာသာဝတိန္ဒယံပန်း	၉၂
ဣတ္ထိရတနာ	၃၁
ဣဒမေဝ တံ	၄၁၁
ဣဒ္ဓိပါဒ်	၃၄
ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး၏ဥပမာ	၃၆
ဥက္ကဏ္ဍနာ, ပရိတဿနာ	၁၃၁
ဥစ္စာဝဓံ	၃၄၇

အက္ခရာစဉ်မာတိကာ (က)

ကိ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ဥဋ္ဌာယာသနာ	၁၄
ဥပကပေထ	၂၀
ဥပဋ္ဌာနံ	၂၄၉
ဥပပရိက္ခိတော	၂၀
ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ	၄
ဥရုန္ဒာ သမပါဒိ	၂၄၄
ဥပဝုယန္တာ	၂၀၃
ဥပသန္တပတိသော	၆၂
ဥပါယတော [ဝစနတ္ထ)	၇၀
ဥပါယံ အာစိက္ခိ	၁၀၅
ဧကန္တဝါဒါ	၃၄၂
ဧကောစာရာ စသည်	၃၄၂, ၃၄၃
ဧကောဒိ	၁၃၆
ဧဝ	၃၄၆
ဩကာသာဓိဂမော	၄၀၇, ၄၀၈
ဩဒါတစိတ္တာ	၁၉၂
ဩဓတ္ထပတောဒေါ	၁၇၉
ကက္ကဋ္ဌကဝိဇ္ဈနသုလသဒိသံ	၂၇၀
ကဗျတိ	၃၄၇
ကဏ္ဍိကပရိယန္တတော	၃၀
ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋ္ဌိဘာဂံ	၈၁
ကာယဝစိသင်္ခါရာ။ပ။ဟောန္တိ	၈၇
ကာသိတိုင်းကောသလတိုင်းတို့၌ ဂတိ-ဖြေ	၆၀
ကိံကာရပဋ္ဌိသာဝိတံ	၁၉
ကိံကာရပဋ္ဌိသာဝိနီ	၃၅
ကုသလသာဓိဂမာယ	၈၃
ကိုယ်ကျိုးမပါ, သူ့ကျိုးသာကျင့်	၃၁၄
ကေနစိ ပပဉ္စေန	၃၁၅
ကေဠာယိတာ မမာယိတာ	၂၈၇
ကေဝလကပ္ပံ	၈၉
ခမနီယော	၃

ကိ

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ (က)

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ခိဉ္စာပဒေါသိကာ၊ မနောပဒေါသိကာ	၂၀၀, ၂၀၉
ဂဏှော၊ သလ္လံ	၃၄၆
ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တော	၄၁၅
ဂတာဂတဋ္ဌာနံ	၃၂၀
ဂတာသေဉ္စိ သေ သည် နိပါတ်	၁၀၁
ဂတိ အဘိသမ္ပရာယ	၆၂
ဂဟပတိရတနာ အဖွင့်	၃၆
ဂုတ္တဒ္ဓါရတယ	၃၃၇
ဂေဟသိတံ	၃၀၄
ဇောသောယေဝ	၄၀၃
စက္ကရတနံ	၆, ၃၆၀
စက္ခုပထသ္မိံ	၆၈
စက္ခုဝိညေယျာနံ (အနက်)	၃၀၃
စကြာမင်း၏ ရှေးကောင်းမှု	၄၅
စရန္တိ	၃၄၄
စိတ္တက္ခရံ စိတ္တဗျဉ္ဇနံ	၃၃၉
စိတ္တမ္ပိညပ္ပာဒေတဗ္ဗံ	၃၃၆
စိတ္တဿ အာဝဋ္ဌနာ စသည်	၇၉
စိန္တိယမာနံ	
ဆန္ဒငါးမျိုး	၂၀၉
ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ	၇၃
ဇဂ္ဂတိ	၃၁၀
ဇနဝသဘော	၆၃
ဇိနိံသု	၃၄၈
ဇောတိပါလော	၁၂၀
တံ ကိံ မညတိ	၄၁၃
တဏှာသင်္ခယော	၃၄၄
တကြာပိ အစွဲ	၃၁၁
တယော။ပ။ဂါဟာပေတွာ	၃၁၄
တရုဏသက္ကော	၃၂၈
တသ္မာ	၃၂၅

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ (က)

ကု

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ	၃၅၂
တိပေါရိသင်္ဂ	၂
တိသု ဌာနေသု	၃၂၀
တုကာပိဋံ (လင်းလွန်းမှုန့်)	၇၂
တုဏှိ အဟောသိ	၃၃၀
တုတ္တံ (တုတ်)	၂၃၅
တူရိယာငါးမျိုး	၃
တေမာသိကံ	၃၁၀
ဒဋ္ဌိ စသည်၌ အနက်	၁၀၃
ဒါနဂုံ	၄၁
ဒယော (ဆုလာဘ်)	၂၅၂
ဒိဋ္ဌိဂတာနံ	၇၅
ဒိဋ္ဌိ	၆
ဒိဗ္ဗာ အတ္တဘာဝါ	၃၅၀
ဒိဗ္ဗာနုဘာဝယုတ္တတ္တာ	၅
ဒိဝါတိ မညမာနာ	၃၆၅
ဒုဒ္ဓိက္ခော	၄၄
ဒုဒ္ဓိပနာ	၃၀၀
ဒုပယိရူပါသိယာ	၂၃၁
ဒုရစ္စယာနိ	၂၅၆
ဒေဝါယေဝ ပရိဘုဉ္ဇိယန္တိ	၃၄၉
ဒွိဟိ ဝေဒိကာဟိ	၄၃
ဧတရဋ္ဌ၏ အခြေအရံ	၁၉၇
ဧနုဂ္ဂဟပေသနာဒိ	၃၃၆
ဧမ္မပါသာဒပေါက္ခရဏီ အဖွင့်	၃၀
နံသာမျိုးလေးပါး	၃၄
န ပညာယတိ	၃၂၀
န ပနဿ။ပ။လဒ္ဓိ [ဋီကာနည်းနှင့် အတ္ထနောမတိ။]	၈၆
န သေဝိတဗ္ဗာ မပါသင့်	၃၂၄
နာတိကိယာ	၆၁
နာဘိပနာဋိပရိက္ခေပပဇ္ဇေသု	၇

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
နိပ္ပတ္တိပရိယာယေန	၇၄
နိဗ္ဗတ္တိတဖလမေဝ	၃၂၈
နိဝတ္ထေတွာ	၃၀၁
နေက္ခမ္မ	၃၀၄
နေက္ခမ္မသိတံ	၃၀၄
နေက္ခမ္မသိတာ ဥပေက္ခာဝေဒနာသဘာဝါ	၃၂၅
နေဝ အတိတ်သေ။ပ။တေန ဘဂဝတာ	၄၁၆
နေသံ လောမာပိ ဣဉ္ဇယံ	၂၁၇
နတ်နဲ့အသုရာ ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲ	၃၄၈
နတ်များလူ့ပြည်ဆင်း၍စာရင်းမှတ်	၉၅, ၉၆
နာတကသတာနိ	၄၂၉
ပံသ္မာဂါရကီဠံ ဝိယ	၅၆
ပစ္စာနုသိဋ္ဌဝစနာ	၆၈, ၃၉၉
ပဉ္စသတာ	၁၆၇
ပဉ္စသိနတ်သား အတိတ်ဝတ္ထု	၈၈
ပဉ္စသိခေါ	၇၀
ပဠိ	၁၃၃
ပဏ္ဍိတာ	၂၁
ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ	၃၇
ပနဇာဝိသေသအနက်	၅၈
ပပဉ္စာ	၂၉၂
ပမုဒါ, ပါမောဇ္ဇိ	၈၀
ပယံရုဒါဟာသိ	၉၇
ပရဝေဒိယေသု	၁၃၅
ပရသမ္ပတ္တိဝိယနုလက္ခဏာ	၂၈၄
ပရာမသိတွာ ပတ္တိတပဉ္စာ	၃၅၄
ပရိက္ခာရသဒ္ဓါ၏အနက်	၈၄
ပရိဏာယက ရတနာအဖွင့်	၃၇
ပရိတော ပရိတော ဇနပဒေသု	၆၀
ပရိဒဟာမိ	၅၄
ပရိမဇ္ဇိ	၃၂၀

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ (က)

ကေ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ပရိယေသနာ	၃၃၀
ပဝုဋ္ဌဇာတိ	၂၁၁
ပဟတဗုဒ္ဓဝိထိယာဝ	၁၇၆
ပါတိမောက္ခ။ပ။ပဋိပန္နော	၃၃၇
ပါရိစ္ဆတ္တကံ (ပင်လယ်ကသစ်ပင်)	၉၃
ပိဋနဋ္ဌေန	၃၄၆
ပုညံ ဥပနိဿာယ	၃၅
ပုရတ္ထိမ မဟာသမုဒ္ဒပရိယန္တံ	၂၃
ပုရောဟိတော	၁၁၉
ပေၤကွရသဒ္ဓါ၏မျက်နှာအနက်	၂၆
ဖာလိတဋ္ဌာနာနိ	၃၁၆
ဗာလဿ စသည်	၃၂၁
ဗိန္ဒု	၇၁
ဗုဒ္ဓတန္တိ	၁၄၀
ဗေလုဝပဏ္ဍု (နတ်စောင်း)	၂၂၉
ဘဂဝတော ဒိဋ္ဌသဒိသမေဝ	၆၅
ဘဂဝတော ။ပ။ န ဗျာကရေယျံ	၃၉၀
ဘတ္တသမ္ပဒေါ	၅၄
ဘတ္တာဘိဟာရော	၅၀
ဘဒ္ဒန္တေ (သမ္ပဒါနိ)	၂၀၅
ဘယံ	၁၃၂
ဘဝမတ္ထု	၁၂၁
ဘာတိရိဝ	၆၂, ၃၉၂
ဘုမ္မာ	၁၉၁
ဘုရားအလောင်းတော်တို့အရူပစျာန်၌မနှစ်သက်	၅၀
ဘူဇတိ (နတ်သမီး)	၂၄၆
မဏိရတနာအဖွင့်	၃၀
မစ္ဆရူပေန	၂၇၀
မတ္တပမတ္တာကာရပါပနဋ္ဌေန	၂၉၃
မန္တာယံ	၁၄၇, ၁၇၀
မဒနိယာ	၁၂၃

ကဲ

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ (က)

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
မမိကာရတဏှံ	၁၃၅
မဟာဂဏေ	၃၁၁
မဟာဂေါပိန္ဒသုတ် ဘုရားဟောဖြစ်ပုံ	၁၅၂
မဟာဂေါပိန္ဒော	၁၂၂
မဟာနုဘာဝေ	၄၅
မဟာဝိယူဟံ	၄၉
မဟာသီဝတ္ထေရဝတ္ထု	၃၁၁
မဟိဒ္ဓိကော	၄၅
မဟေသက္ခံ	၁၄၉
မာတုဂါမ ဟန်လုပ်	၃၅
မာရိသ	၂၂၆
မုဉ္ဇိတ္ထ	၂၁၅
မုဉ္ဇကေသော	၃၀
မုတ္တဇာလကော ဌပေတော	၃၁
မုသတိ	၄၄
မေတ္တာဒိဝသေန ဌ အာဒိအရ	၃၄၁
မောဠိမဏိ (မကိုဠ်ပတ္တမြား)	၁၉
ယတ္ထံ ။ပ။ ဝုသိတံ	၃၉၄
ယတ္ထံ (ဝိစ္ဆာ)	၁၉၁
ယထာဘူဇ္ဇေ ဝဏ္ဏေ	၉၇
ယထာဝါဒီ	၄၁၀
ယသသိနော	၁၉၅
ယာဝတံ ။ပ။ န ပရိမုစ္ဆန္တိယေဝံ	၂၀၆
ယာဝ ဒီသရတ္ထံ (ယာဝအနက်)	၁၁၀
ယာဝ မညေ	၄၁၇
ယေသ္မာဟံ ဘန္တေ	၃၄၇
ယောဇနမတ္ထံ ဩဂန္ဓာ ဌ မှတ်ချက်	၂၂
ယောနိသော မနသိကာရ	၄၀၆
ယောနိသော မနသိကာရောတိ	၇၀
ရဇနီယော	၃၄၉
ရတ္တသုဝဏ္ဏကဏ္ဍိကံ	၀၉

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ(က)

(ကော)

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ရဟန်းသုံးပါးစိတ်ထားပုံ	၃၄၁, ၃၄၂
ရူပံ	၃၂
ရူပံ သာ နာတိဝတ္တတိ	၃၂၃
ရောဒတိနှင့်ရောဒသိ	၃၁၇
လဒ္ဓသဟာယော	၁၀၁, ၁၀၂, ၄၁၀
လူနံ ထက် သီလအနံ သာလူနံ	၃၂၀
ဝက်, ကုဋိလ, ဗိမ္ဗု (အကောက်သုံးမျိုး)	၁၇၉
ဝဂ္ဂံ	၃
ဝဏ္ဏော နာမ န ဟောတိ	၂၀၆
ဝယသ	၄၃
ဝဝတ္ထပေတွာ	၁၉၄
ဝဠာဟက နတ်များ	၂၀၆
ဝိညေယျော	၇၁
ဝိပဿနာယ အာရမ္မဏံ	၃၂၀
ဝိမုတ္တာ	၃၄၅
ဝိရာဂါယ-စသည့်	၁၅၂
ဝိရောစတိ	၆
ဝိဿဠော	၇၀
ဝိဟရေမူ ။ပ။ ဣတိ စ နေသံ ဟောတိ	၂၀၃
ဝုတ္တဝစနာပိ	၆၇
ဝုတ္တဝစနာပိ တံ	၃၉၉
ဝူပသမော	၂၉၄
ဝေဒိယကေ	၂၂၂
ဝေဿဝဏ်လည်း သံသယ မဖြစ်	၄၁၃
ဘံကိလေသဓမ္မံ	၃၃၃
သံယမ (ငါးပါးသီလ, ဆယ်ပါးသီလ)	၄၅
သက္ကာ (ရုဠိ)	၁၅၄
သကုဏိကာယ ဝိယ	၃၂၉
သက္ကော ဒေဝရာဇာ	၃၅၂
သိကြားကျင့်ဝတ် ခုနစ်ပါး	၃၄၇
သင်္ခါ ဝုစ္စတိ ကောဠာသော	၂၉၃

(ကော်)

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ(က)

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
သဒဏ္ဍာဝစရော	၃၄၉
သန္တာဂါရုံ	၁၃၂
သန္တဝေသက္ခမော	၁၇
သဗ္ဗကာမေဟိ	၄၄
သမဝေပါကိနိယာ	၃၇
သမ္မာဝိပုသိဒတိ	၄၀၉
သမိတိ* (သမိတိ-သဒ္ဓါ၏အနက်)	၁၉၅, ၁၉၆
သမိတိ* ဝနံ၌ အနက်-တနည်း	၂၀၁
သမုပဗျူဇ္ဇော	၃၄၀
သမေန	၃၅၁
သဝနီယော	၇၁
သဝိတက္ကသဝိစာရဒေါမနဿေ	၃၁၀
သဟဘာရဓာ	၁၂၆
သဟဝိပဿနာယ။ပ။ဝုစ္စတိ	၂၉၄
သဟဿာရုံ-စသည်	၆
သကဝိဝင်နှင့် ကောလိယမင်းတို့၏စစ်ပွဲ	၁၅၆
သဒ္ဓါသိယော	၁၃၀, ၄၃၁
သဓုကာရုံ	၅၀
သပေက္ခံ အပေက္ခံ	၅၂
သမန္တာ သမန္တာ (အာမေဍိတ်)	၆၀
သရိပုတ္တထေရ် စသည်မအိပ်သောနှစ်များ	၃၄၀
သိက္ခာပဒ ဝိတိက္ကမ	၃၃၀
သိလောက မနုကဿာမိ (ရုပ်ပြီး)	၁၉၁
သုဓမ္မာသဘင် (ဇရပ်)	၉၀
သုနိမ္မဒယာ	၁၃၉
သုပညတ္တာ	၇၃
သုလဘာဟာရူပကရဏော	၁၇, ၁၈
သုကရယက္ခ (ဝက်ဘိုလူး)	၁၁၂
သော။ပ။သုဂတိ	၃၀၉
ဟတ္ထိရတနာ အဖွင့်	၂၅

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်, ပါယာသိရာဇညသုတ်
အတွက်

အက္ခရာစဉ်မာတိကာ

(ခ)

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
အဂ္ဂညာ, ရတ္တညာ, ဝံသညာ	၅၅၁
အဂ္ဂိကော	၇၂၅
အနဘိဘဝနီယော	၇၁၆
အနယဗျသနံ	၇၂၂
အနိဿိတော န ဥပါဒိယတိ	၇၄၃
အနုဒ္ဓိသတိ	၇၃၂
အနုပါယမနသိကာရော	၆၃၅
အနုပ္ပဝေဇ္ဇေယျ	၇၃၀
အနုရောဓဝိရောဓဝိမုတ္တော	၇၀၀
အပ္ပဋိစ္ဆိတပဟေဏကံ	၆၄၂
အပ္ပဝတ္တိ	၆၀၃
အပ္ပိကာ, ဗျပ္ပိကာ	၅၀၅
အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ	၆၇၀
အဘူတပက္ခေပဘူတာပနယန ဝိရဟိတော	၇၀၀
အယျမိတ္တထေရ်ဝတ္ထု	၆၆၀
အရဏီသဟိတံ	၇၂၅
အရတိ, တန္တိ, ဝိဇ္ဇန္တိတာ	၆၄၃
အရတိ ရတိသဟော	၅၀၀
အရိယော	၇၀၃
အလင်္ကတော စေပိ သမံ သစေ (ဂါထာအနက်)	၅၆၆
အဝိဇ္ဇာဒိ ပစ္စယာကာရ	၅၆၆
အသင်္ကဏ္ဍာ-စသည်	၅၅၃
အသေသဝိရာဂနိရောဓော	၇၀၀
အသုစိသင်္ခါတော	၇၂၁, ၇၀၆, ၇၀၇

(ကား)

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ (ခ)

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
အဿသာမိ, ပဿသာမိ	၅၉၇
အဿာသ, ပဿာသ (သုတ္တန်အလို)	၇၄၁
အဟံ ပဌမံ, အဟံ ပဌမံ	၅၃၁
အာတာပီ	၅၇၄
အာဒေဝေ-စသည်	၆၉၃
အာရမ္မဏာဓိပတိ သဟဇာတဘူမိကမ္မ- ဝိပါကကိရိယာဒိ နာနတ္ထဘေဒါနံ	၅၈၈
အာရမ္မဓာတု-စသည်	၆၄၄
ဣရိယာပထော	၆၄၀
ဥဂ္ဂဟေတုပ္ပံ, ပရိယာပုဏိတပ္ပံ, ဓာရေတပ္ပံ- ဝါစေတပ္ပံ (အထူး)	၅၅၂
ဥဋ္ဌရန္တံ, ပဋ္ဌရန္တံ	၇၂၇
ဥစ္ဆုဘာရ	၅၃၂
ဥတုပစ္စယာဒိ သမ္ပန္နတ္တာ (မြောက်ကျွန်း၏ဂုဏ်)	၅၂၅
ဥတြတ္ထံ	၅၄၅
ဥဒ္ဒစ္စ ကုဏ္ဍုစ္စ ပယ်နည်း	၆၄၆
ဥဒ္ဒါမာတကံ	၆၁၉
ဥပဒ္ဒဝ	၅၅၂
ဥပနိသီဒတိ, ဥပနိပဇ္ဇတိ	၅၉၃
ဥပဝိဇညာ	၇၂၅
ဥပါဒိသေသေ	၇၁၃
ဥပါယမနသိကာရော	၆၃၆
ဥပေက္ခာ တိုးပွားနည်း	၆၈၂
ဥပေတော (စသည်)	၅၈၃
ဥပ္ပိဂ္ဂံ	၅၄၅
ဥဿက္ကိတာ	၆၀၄
ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ	၇၁၆
ဧကတ္ထသမောသရဏ ဝသေန	၅၆၃
ဧကောဘိ သမယ	၇၀၄
ဧကောယနော	၅၂၆, ၅၂၇-ဂ-၉
ဧဝံဘာဝီ	၆၂၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ဩဒိဿက အနောဒိဿကဒိသာဖရဏံ	၆၄၀
ဩဓိသော အနောဓိသောဖရဏာ	၆၄၁
ဩဓုနာထ-စသည်	၇၂၅
ကဏပဏ္ဍမ္မိလယာဂူ (ဗျိုးစပ် ယာဂူ)	၆၆၉
ကဏာဇကံ	၇၃၁
ကဏသုက္က သပ္ပဋိဘာဂ	၆၄၈
ကထေတုကမ္ပတာပုစ္ဆာ	၅၆၅
ကမ္မဋ္ဌာနံ	၅၈၁
ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ	၇၃၇
ကရဇကာယော(အရ)	၅၉၈, ၆၀၀
ကာမစ္ဆန္တ-ပယ်နည်း	၆၃၆, ၆၃၇, ၆၃၈
ကာမတဏှာ-စသည်အရ	၆၉၅
ကာယဝေဒနာစိတ္တဓမ္မ(အရ)	၇၃၉
ကာယေကာယာနုပဿိ၌အနက်အမျိုးမျိုး	၇၃၈
ကာယော	၅၆၆, ၅၆၇
ကိဉ္ဇနံ	၅၃၇
ကုမာရကဿပထေရ်ဝတ္ထု	၇၁၅
ကုရုရဋ္ဌဝါသီ	၅၂၁
ကော ဂစ္ဆတိ-စသည်	၆၀၆
ကျားချီစဉ်တရားနှလုံးသွင်း	၅၄၀
ကျေးသားကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်	၅၂၄
ခဏ္ဍိစုံ-စသည်	၆၈၉
ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ	၅၅၄
ဂမနိယဋ္ဌေန	၅၃၄
ဂဝမ္ပတိထေရ်၏ဝတ္ထု	၇၃၂
ဂါမပဉ္စ, ဂါမပဓံ	၈၁၁
ဂုဏာတိရေကံ	၇၃၁
ငရဲထိန်းရှိ-မရှိ	၇၂၁
စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနံ	၇၃၃
စတ္တာရော ပဉ္စ အာလောပေ(ဂါထာအနက်)	၆၃၇
စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ပာရေန	၆၀၇

(၁၇)

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ(ခ)

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
စိရာယန္တိ	၅၄၄
ဇာတိခယန္တဒဿိ	၅၂၉
ဇာတိဇရာအဖွင့်	၆၀၇, ၆၀၈
ဉာဏမတ္တာယ	၆၀၂
ဉာယော	၅၄၇
ဌိတိသုခ၊ ဝိပရိကာမဒုက္ခ	၅၀၇
တိဏဂဟနံ-စသည်	၅၉၅
တိပု, သိသံ	၈၁၂
တေရောဝသိကာနိ	၆၂၂
တောရဏဂ္ဂေ	၅၂၅
ထိနမိဒ္ဓ-ပယ်နည်း	၆၄၅
ဒန္တသုစိဝေဓက	၅၉၇
ဒိသာစာရိကဝိမာနံ	၇၃၄
ဒုက္ခမနဋ္ဌေန	၆၉၃
ဒုက္ခေတ္တ, ဒဗ္ဗုမေ	၅၂၉
ဓညံ(ဝိဂ္ဂဟ)	၆၁၄
န သမ္ပဇ္ဇတိ	၅၇၇
နာညတြဗောဇ္ဈာ (ဂါထာနက်)	၅၄၆
နာဘိနန္ဒာမိ မရဏံ(ဂါထာနက်)	၇၂၃
နာဝါ မာလုတဝေဂေန (ဂါထာနက်)	၆၀၆
နိဗ္ဗာနဂမနဋ္ဌေန	၅၃၃
နိဗ္ဗိန္ဒတိ-စသည်	၅၇၃
နိဗ္ဗိသံ	၇၂၃
နိယျာနမုခံ	၅၉၈
နိဝါသိနော	၇၂၈
ပစလာယန္တ	၅၄၀
ပဇ္ဇောဟိဿာမိ	၇၂၇
ပညာ(ဓမ္မဝိစယ)တိုးပွားကြောင်း	၆၅၈
ပဋိက္ခလမနသိကာရ	၆၁၃
ပဋိသန္ဓိမိတ္တံ	၆၃၈
ပရက္ခမဇဝယောဂ္ဂဘူမိ	၅၉၆

အက္ခရာစဉ် မစတီကာ(ခ)

(၁၆)

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ပရိညာဘိသမယ	 ၇၀၄
ပဿဒ္ဓိတိုးပွားကြောင်း	 ၆၇၆, ၆၇၈
ပါဠိကဓိ	 ၇၁၃
ပါဠိဘောဂ	 ၅၃၈
ပါဒါပိ သံဇုသိတုံ	 ၇၃၂
ပိတမလ္လတ္ထရော	 ၅၄၂
ပိတိတိုးပွားကြောင်း	 ၆၇၄, ၆၇၆
ပုဉ္ဇကိတာနိ	 ၇၅၂
ပုတောဋ္ဌိ(အိတ်)	 ၆၁၄
ပုန စပရံ(အနက်)	 ၇၄၄
ပုရာသညာပေတိ	 ၇၇၈
ပေါနောဗ္ဗဝိကာ	 ၆၉၅
ဗိလသော	 ၆၁၆, ၇၄၉
ဗောဇ္ဈင်္ဂါပုဒ်အဖွင့်	 ၆၅၅
ဘမကာရော-စသည်	 ၅၉၆, ၆၃၈, ၆၃၉
ဘတ္တာ, ဝဂ္ဂရနာဋ္ဌိ	 ၆၀၀
မဂ္ဂေါ	 ၅၃၃, ၅၃၄
မစ္စုမရဏံ	 ၆၉၁
မရဏဘယသန္တဇ္ဇိတော	 ၅၄၄
မိဿကမဂ္ဂေါ	 ၅၃၁
မေတ္တာယ, စေတောဝိမုတ္တိယာ	 ၆၃၉
မျက်လုံးစသည်၌ ထင်မှားပုံ	 ၆၉၈
ယံ ပဿတိ န တံ ဒိဋ္ဌိ (ဂါထာနက်)	 ၅၇၀
ယထာ ကထံ ဝိယ	 ၇၈၀
ယထာ ထမ္ဘေ (ဂါထာနက်)	 ၅၉၃
ယပ္ပိစ္ဆံ	 ၆၉၅
ယောဂါနုဘာဝေါ	 ၅၈၁
ယော ဒုက္ခတော အဒ္ဓ (ဂါထာနက်)	 ၅၈၇
ရာဇညော	 ၇၁၈, ၇၇၅
ရာမဇကယျကံ	 ၇၂၃
ရူပါရုံ-စသည်၌ ထင်မှားပုံ	 ၆၉၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
လှည့်တော့ လှည့်တော့	၆၂၁
ဝစနာနသန္ဓ်နာ	၅၅၉
ဝဏ္ဏဘဏ္ဍာ	၅၄၉
ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော	၅၉၄
ဝိစိကိစ္ဆာ ပယ်နည်း	၆၄၉
ဝိနိလကံ၊ ဝိပုဗ္ဗကံ	၆၁၉
ဝိပဿနာယာနိက	၅၆၁
ဝိဟရတိ	၅၇၄
ဝိဟရတိ၏ အဖွင့်	၅၈၃
ဝိရိယသမထံ	၆၂၆
ဝိရိယ၊ သမာဓိ လွန်လျှင် အပြစ်	၆၂၆
ဝိရိယ တိုးပွားကြောင်း	၆၆၅, ၆၇၄
ဝေဒိယနံ (ဝေဒယနံ)	၆၂၄
သံဃာတံ	၇၂၉
သံသီဒနဝိသီဒနာကာရပတ္တော	၆၉၃
သင်္ခမမော	၇၂၅
သစ္စာလေးပါး နက်နဲ	၇၀၆
သတိပဋ္ဌာနံ	၅၅၅, ၅၅၆, ၅၅၇
သတိပဋ္ဌာန ဘာဝနာနုယောဂံ	၅၂၃
သတိတိုးပွားကြောင်း . .	၆၅၇
သတိလွန်သည်မရှိ	၆၆၃
သဒ္ဓါပညာလွန်လျှင်အပြစ်	၆၆၁
သဒ္ဓါယိကာ	၇၂၈
သန္တံ	၆၃၄
သဗ္ဗတ္ထကမ္မဋ္ဌာနံ	၅၈၂
သဗ္ဗတ္ထိကံ	၅၇၆
သဗ္ဗလောကဂ္ဂဝါဒီ	၅၄၃
သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝစနံ	၆၁၁
သမထယာနိက	၅၆၁
သမာဓိတိုးပွားကြောင်း	၆၇၉
သမ္ပဇာနော	၅၇၅

အက္ခရာစဉ် မာတိကာ(ခ)

(၃)

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
သမ္မာဒေဝီ	၅၆၅
သံယောဇဉ် ၁၀-ပါးဖြစ်ကြောင်း	၆၅၂
သရာဂံ, ဝိတရာဂံ (စသည်အရ)	၆၃၀
သံဝေဂဝတ္ထုရှစ်ပါး	၆၈၀
သာဓုကာရံ	၅၂၃
သာရထိ	၆၀၉
သာသနပညတ္တိကောဝိဒေ	၅၄၈
သိဝထိကပဗ္ဗ(ဝိဂ္ဂဟ)	၆၁၈
သိဝထိကနှင့်စပ်၍မှတ်ချက်	၇၅၂, ၇၅၃
သုတဗုဒ္ဓေါ	၅၃၂
သုနိမ္မဇ္ဇတ	၇၂၁
သုဘနိမိတ္တံ	၆၃၄
သုဘဝိပလ္လာသဝိပလ္လာတာ	၅၆၁
သုဝဏ္ဏစင်္ကေသဋ္ဌကံ	၅၂၂
သောက, ပရိဒေဝ	၅၃၆
သောစိတတ္ထံ	၆၉၃
ဟရိတကပဏ္ဏံ	၈၀၄
ဟိတာနုကမ္ပိ	၇၂၉

အက္ခရာစဉ်မာတိကာပြီးပြီ။

သုတိမဟာဝဂ် အဋ္ဌကထာ

ဘာသာဋီကာ

မဟာသုဒဿနသုတ် အဋ္ဌကထာ

ကုသဝတိ ရာဇဓဇနိ အဖွင့်

၂၄၁-၂။ ဧဝံ မေ သုတန္တိ၊ ဟူသောသုတ်သည်။ မဟာသုဒဿနသုတ္တံ၊ မဟာသုဒဿန-သုတ်တည်း။ တတြ၊ ထို မဟာသုဒဿန-သုတ်၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။ သဗ္ဗရတနမယောတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါ၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) ကော၊ အချို့သော။ ဣဋ္ဌကာ၊ အုတ်တို့သည်။ သောဝဏ္ဏမယာ၊ ရွှေအတိပြီး၏။ ကော၊ အချို့သော။ (ဣဋ္ဌကာ။) ရူပိယမယာ၊ ငွေဖြင့် ပြုအပ်သည်။ (အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။) [ဤသို့လည်းပေးပါ။] ။ပ။ ဝေဠုရိယမယာ၊ ကြောင်မျက်ခွံဖြင့် ပြုအပ်သည်။ ဖလိကမယာ၊ ဖန်ဖြင့် ပြုအပ်သည်။ လောဟိတကမယာ၊ ပတ္တမြားနီဖြင့် ပြုအပ်သည်။ မသာရဂလ္လမယာ၊ ပတ္တမြားပြောက်ဖြင့်ပြုအပ်သည်။ သဗ္ဗရတနမယာ၊ အလုံးစုံသော ရတနာတို့ဖြင့် ပြုအပ်သည်။ (အဟောသိ။) အယံ ပါကာရော၊ ဤ မြို့ရိုးသည်။ သဗ္ဗပါကာရနံ၊ အလုံးစုံသော မြို့ရိုးတို့၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ဥဗ္ဗေဓဓေန၊ အစောက်အားဖြင့်။ သဌိဟတ္ထော၊ အတောင်ခြောက်ဆယ်ရှိသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

ပန၊ ဝါဒန္တရ-ကား။ ကော၊ အချို့ကုန်သော။ ထေရာ၊ တို့သည်။ “နဝရံ နာမ၊ မြို့မည်သည်။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ဌတော၊ တည်၍။ ဩလောကေန္တာနံ၊ အပြင်ကိုကြည့်သတို့၏။ ဒဿနီယံ၊ ရှုချင့်ဖွယ်သည်။ (သမာနံ၊ သော်။ ဝါ၊ ဖြစ်မှ။) ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗဗာဟိရော၊ အလုံးစုံသော မြို့ရိုးတို့၏ အပြင်၌ဖြစ်သော မြို့ရိုးသည်။ သဌိဟတ္ထော၊ အတောင်ခြောက်ဆယ်ရှိ၏။ သေသာ၊ ကြွင်းသော မြို့ရိုးတို့သည်။ အနုပုဗ္ဗနီစာ၊ အစဉ်အတိုင်း နိမ့်ကုန်၏။’ ဣတိ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

မဟာဝဂ်-(တ) ၁-က

၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသုဒဿနသုတ်

ဧကေ၊ ကုန်သော။ (ထေရာ၊ တို့သည်။) “ဗဟိ၊ ဌ။ ဌတွာ၊ ဤ။ ဩလော-
ကေန္တာနံ၊ တို့၏။ ဒဿနိယံ၊ သည်။ (သမာနံ။) ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ သဗ္ဗအဗ္ဘန္တရိမော၊ အလုံးစုံသောမြို့ရိုးတို့၏ အတွင်းဘက်၌ဖြစ်သော
မြို့ရိုးသည်။ သဠိဟတ္ထော၊ ရှိသည်။ (အဟောသိ။) သေသ၊ အနုပုဗ္ဗနိစာ၊
ကုန်၏။” ဣတိ (ဝဒန္တိ)။ ဧကေ (ထေရာ)။ “အန္တော စ၊ အတွင်း၌လည်း
ကောင်း။ ဗဟိ စ၊ အပြင်၌လည်းကောင်း။ ဌတွာ၊ ဤ။ ဩလောကေန္တာနံ၊
ကြည့်သတို့၏။ ဒဿနိယံ၊ သည်။ (သမာနံ။) ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ပါကာရော၊ မြို့ရိုးသည်။ သဠိဟတ္ထော၊
ရှိသည်။ (အဟောသိ။) အန္တော စ၊ အတွင်း၌လည်းကောင်း။ -ဗဟိ စ၊
ပြင်ဘက်၌လည်းကောင်း။ တယော တယော၊ သုံးထပ် သုံးထပ်တို့သည်။
အနုပုဗ္ဗနိစာ၊ အစဉ်အတိုင်း နိမ့်ကုန်၏။” ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)

သေကာတိ၊ ကား။ သေကတ္ထမ္ဘာ၊ တံခါးတိုင်တို့သည်။ (အဟေသံ။)
[ခနုစ်တိုင်ဖြစ်သောကြောင့် “သေကတ္ထမ္ဘာ” ဟု ရှိရမည်။] တိပေ၊ ပေါ်သက်၊ တို့၊
ကား။ ဧကံ၊ တခုသော။ ပေါရိသံ၊ တရပ် တသို့သည်။ မဇ္ဈိမပရိသဿ၊
အလယ်အလတ်၌ဖြစ်သော ယောက်ျား၏။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဟတ္ထေန၊
အတောင်အားဖြင့်။ ပဉ္စ ဟတ္ထံ၊ ငါးတောင်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုငါးတောင်ဖြင့်။
တိ ပေါရိသပရိက္ခေပ၊ သုံးရပ် သုံးသို့ အကုန်အပြည့် ရှိကုန်သော။ ပန္နရသ-
ဟတ္ထပရိမာဏာ၊ တဆယ့်ငါးတောင် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ (သေကာ
အဟေသံ-၌စပ်။) ဣတိ၊ ဤကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ပန၊ ပရိဟာရ
။ပ။အံ။ တေ၊ ထိုတံခါးတိုင်တို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်
သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ နဂရဿ၊ မြို့၏။ ဗဟိရပံသေ၊
အပြင်ဘက်နံတေး၌။ ဧကေကံ၊ တခုတခုသော။ မဟာဒ္ဓါရဗဟံ၊ တံခါး
ဘောင်ကြီးကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဧကေကော၊ တလုံးတလုံးသော တိုင်သည်။
(ဌိတော၊ ၏။) ဧကေကံ၊ တခုတခုသော။ ခုဒ္ဒကဒ္ဓါရဗဟံ၊ ငယ်သော
တံခါးဘောင်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ဧကေကော၊ တလုံးတလုံးသော တိုင်သည်။
(ဌိတော၊ ၏။) မဟာဒ္ဓါရ ခုဒ္ဒကဒ္ဓါရနံ၊ ကြီးသောတံခါးငယ်သောတံခါး
တို့၏။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ တယော တယော၊ သုံးလုံး သုံးလုံးကုန်သော
တိုင်တို့သည်။ (ဌိတာ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။

တာလပန္နိသု၊ ထန်းပင် အစဉ်တို့တွင်။ သဗ္ဗရတနမယာနံ၊ အလုံးစုံ
ရတနာဖြင့် ပြီးကုန်သော။ တာလာနံ၊ ထန်းပင်တို့တွင်။ ဧကံ၊ တပင်သည်။
သောဝဏ္ဏမယံ၊ ရွှေဖြင့်ပြီး၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပါကာရေ၊ တံတိုင်း၌။

ကုသာဝတိရာဇောနိအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၃

ဝုတ္တလက္ခဏမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာကိုသာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပဏ္ဏ-
ပလေသုပိ၊ အရွက် အသီးတို့၌လည်း။ သေဝနယော၊ တည်း။ ပန၊
ဆက်။ တာ တာလပန္နိယော၊ ထို ထန်းပင်အစဉ်တို့သည်။ ဥဗ္ဗေဓေန၊
အစောက်အားဖြင့်။ အသိတိဟတ္တာ၊ အတောင်ရှစ်ဆယ်ရှိကုန်၏။ ဝိပုကိဏ္ဏ-
ဝါလုကေ၊ အထူးထူး ရောပြွမ်းသော သဲရှိသော။ သမတလေ၊ ညီသော
အပြင်ရှိသော။ ဘူမိဘာဂေ၊ မြေအဖို့၌။ ပါကာရန္တရေ၊ မြို့ရိုး တို့၏
အကြား၌။ ဧကေကာ၊ တခုတခုသော ထန်းပင်အစဉ်သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။
ဌိတာ၊ ၏။

ဝဂ္ဂုတိ၊ ကား။ ဆေကော၊ ကျမ်းကျင်သော။ သုန္ဒရော၊ ကောင်း
သော။ [ဆေကောတိ ပဋ္ဌ သုဝိသဒေါ၊ သော စသ ပဋ္ဌဘာဝေါ
မနောသာရောတိ အာဟ “သုန္ဒရော”တိ။-ဋီကာ။] ရဇနိယောတိ၊ ကား။
ရဇေတုံ၊ တပ်မက်စေခြင်းငှာ။ သမတ္ထော၊ စွမ်းနိုင်၏။ ခမနိယောတိ၊
ကား။ ဒိဝသံ၊ တနေ့ပတ်လုံး။ သုယျမာနောပိ၊ ကြားအပ်ပါသော်
လည်း။ ခမတေဝ၊ နှစ်သက်သည်သာ။ န ဗိဘစ္ဆေတိ၊ မစက်ဆုပ်စေ။
ဝါ၊ နားမငြီးစေ။ [န ဗိဘစ္ဆေတိတိ န တဇ္ဇေတိ၊ သောတသုခဘာဝ-
တော ပိယာယိတဗ္ဗော စ ဟောတိ။-ဋီကာ။] မဒနိယောတိ၊ ကား။
မာနမဒပုရိသမဒဇနနော၊ မာန်တည်းဟူသော ယစ်ခြင်း ငါယောကျ်ားဟူသော
ယစ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပဉ္စဂိကဿာတိ၊ ကား။ အာတတံ၊ တဘက်
ပိတ် စည်လည်းကောင်း။ ဝိတတံ၊ နှစ်ဘက်ပိတ် စည်လည်းကောင်း။
အာတတဝိတတံ၊ အလုံးစုံပိတ်အပ်သော စည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ လေး
ဘက်ပိတ်အပ်သော စည်လည်းကောင်း။ သုသိရံ၊ အခေါင်းရှိသော စည်လည်း
ကောင်း။ သနံ၊ အခေါင်းမဖက်တခဲနက်သော စည်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ အင်္ဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ ပြည့်
စုံသော။ (တူရိယဿ-၌ စပ်။) တတ္ထ၊ ထို ငါးမျိုးသော တူရိယာတို့တွင်။ စမ္မ-
ပရိယောနဗ္ဗေသု၊ သားရေဖြင့် ကြက်အပ် ကုန်သော။ ဘေရိအာဒိသု၊
စည်ကြီးအစရှိသော တူရိယာတို့တွင်။ ဧကတလံ၊ တဘက်သော အပြင်
ရှိသော။ တူရိယံ၊ အိုးစည် အစရှိသော တူရိယာသည်။ အာတတံ နာမ၊
မည်၏။ ဥဘယတလံ၊ နှစ်ဘက်၌ အပြင်ရှိသော။ (တူရိယံ၊ မုရိုးစည်
အစရှိသော တူရိယာသည်။) ဝိတတံ နာမ၊ မည်၏။ သဗ္ဗတော၊ အလုံး
စုံအားဖြင့်။ ဝါ၊ လေးဘက်အားဖြင့်။ ပရိယောနဗ္ဗံ၊ ကြက်အပ်သော
သားရေရှိသော၊ (တူရိယံ၊ ထက်စည်အစရှိသော တူရိယာသည်။) အာတတ-

ဝိတတံ နာမ၊ မညံ၏။ ဝံသာဒိ၊ ပလေ အစရှိသော တူရိယာသည်။
 သုသိရံ နာမ၊ မညံ၏။ သမ္မာဒိ၊ မောင်း ကြေးနင်း ခွက်ခွင်း-အစရှိသော
 တူရိယာသည်။ ဗန္ဓံ နာမ၊ မညံ၏။

ဗုဒ္ဓိတဿာတိ၊ ကား။ အာကဗ္ဗနသိထိလ ကရဏာဒိဟိ၊ ဆွဲဆွဲငင်ငင်
 တီးခြင်း-လျော့လျော့ပြုခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သုမုစ္ဆိတဿ၊ ကောင်းစွာ
 တီးအပ်သော။ (တူရိယဿ သဇ္ဈော-၌ စပ်။) [သရာ သတ္တ တယော
 ဂါမိာ၊ စေကဝိသတိ မုစ္ဆနာ။-အဘိဓာန် (၁၃၁)။] သုပ္ပဋိတာဋ္ဌိတဿာတိ၊
 ကား။ ပမာဏေ၊ သင့်လျော်သော အတိုင်းအရှည်၌။ ဌိတဘာဝဇာနနတ္ထံ၊
 တည်သည်၏အဖြစ်ကို သိခြင်းအကျိုးငှာ။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ ပဋိတာဋ္ဌိ-
 တဿ၊ အဖန်ဖန် တီးအပ်သော။ သုကုသလေဟိ သမန္နာဟတဿာတိ၊
 ကား။ ယေ၊ အကြင် တူရိယာ-ဆရာတို့သည်။ ဝါဒိတုံ၊ မြည်စေခြင်းငှာ။
 ဝါ၊ တီးမှုတ်ခြင်းငှာ။ ဆေကာ၊ ကျွမ်းကျင်ကုန်၏။ ကုသလာ၊ ကျွမ်း
 ကျင်ကုန်၏။ တေဟိ၊ ထို တူရိယာ-ဆရာတို့သည်။ ဝါဒိတဿ၊ မြည်စေ
 အပ်သော။ ဝါ၊ တီးမှုတ်အပ်သော။ ဓတ္တာတိ၊ ကား။ အက္ခဓတ္တာ၊
 ကြော်အန်ကြူးသူတို့သည်။ သောဏ္ဍာတိ၊ ကား။ သုရာသောဏ္ဍာ၊ သေ
 သောက်ကြူးသူတို့သည်။ (အဟေသု-၌ စပ်။) တေယေဝ၊ ထိုကြော်အန်
 ကြူးသူ သေသောက်ကြူးသူတို့သည်ပင်။ ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်အထပ်။
 ပါတုကာမတာဝသေန၊ သောက်ခြင်းကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်း
 ဖြင့်။ ပိပိယာ၊ မှတ်သိပ်ဆာလောင် သူတို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ပရိစာရေ-
 သုန္တိ၊ ကား။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကိုလည်းကောင်း။ ပါဒိ ဝါ၊ ခြေကိုလည်း
 ကောင်း။ စာလေတော၊ လှုပ်စေ၍။ နစ္စန္ဒာ၊ က-ကုန်လျက်။ ကိဋ္ဌိသု၊
 ပျော်မြူးကြကုန်ပြီ။

ဓတ္တရတနာအဖွင့်

၂၄၃။ သိသံ နှာတဿာတိ၊ ကား။ သိသေန၊ ဦးခေါင်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊
 ကွန်၊ ဂန္ဓောဒကေန၊ နံသာရေဖြင့်။ နဟာတဿ၊ ရေချိုးပြီးသော။ ဥပေါ-
 သထိကဿာတိ၊ ကား။ သမာဒိန္နဥပေါသထင်္ဂဿ၊ ကောင်းစွာယူအပ်သော
 ဥပုသ်အင်္ဂါရှိသော။ ဝါ၊ ဆောက်တည်အပ်သော ဥပုသ်အင်္ဂါရှိသော။
 ဥမရိဗါသာဒဝရဂတဿာတိ၊ ကား။ ပါသာဒဝရဿ၊ မြတ်သောပြာသာဒ်
 ၏။ ဥဖရိ၊ အထက်ထပ်၌။ ဂတဿ၊ ရောက်နေသော။ သုဘောဇနံ၊
 ကောင်းသောဘောဇဉ်ကို။ ဘုဋ္ဌိတော၊ စားပြီး၍။ ပါသာဒဝရဿ၊ မြတ်

သော ပြာသာဒ်၏။ ဥပရိမဟာတင်လ၊ အထက်ဖြစ်သော မြတ်သောအပြင်
၌။ သိရိဂဗ္ဘံ၊ အသရေရှိသော တိုက်ခန်းကို။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ သီလာနိ၊
တို့ကို။ အာဝဇ္ဇန္တဿ၊ ဆင်ခြင်နေသော။ (တဿ ရညော-၌ စပ်။) ကိရ၊
ချဲ့။ တဒါ၊ စကြာရတနာ ဆိုက်ရောက်လောက်ရာ ထိုအခါ၌။ ပါတောဝ၊
နံနက် စောစော၌ပင်။ သတသဟဿံ၊ တသိန်းသောဥစ္စာကို။ ဝိဿဇ္ဇေတွာ၊
စွန့်လွှတ်၍။ မဟာဒါနံ၊ ကြီးစွာသောအလှူကို။ ဒတွာ၊ ပေးပြီး၍။ သောဠ-
သဟိ၊ တဆယ့်ခြောက်လုံးကုန်သော။ ဂန္ဓောဒကဿဇ္ဇေဟိ၊ နံသာရေအိုးတို့
ဖြင့်။ သိသံ၊ ကို။ နဟာယိတွာ၊ စင်ကြယ်စေပြီး၍။ ကတပါတရာသော၊
ပြုအပ်ပြီးသော နံနက်စာရှိသည်။ (ဟုတွာ။) သုဒ္ဓံ၊ စင်ကြယ်သော။ ဥတ္တရာ-
သဂံ၊ အပေါ်ခြံကို။ ဧကံသံ၊ တခုသောလက်ဝဲအဖို့၌။ ကရိတွာ၊ ၍။
ဥပရိပါသာဒဿ၊ ပြာသာဒ်၏အထက်ထပ်၌။ သိရိသယနေ၊ အသရေရှိသော
နေရာ၌။ ပလ္လင်္ကံ၊ ထက်ဝယ် တင်ပလ္လင်ကို။ အာဘုဗိတွာ၊ ခေ၍။ နိသိန္ဓော၊
ထိုင်နေလျက်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဒါနာဒိမယံ၊ ဒါန-အစရှိသည်ဖြင့်ပြီးသော။
ပုညသမုဒါယံ၊ ကောင်းမှုအပေါင်းကို။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်လျက်။
နိသိဒိ၊ ထိုင်ပြီ။ အယံ၊ ဤသို့ နေခြင်းသည်။ သဗ္ဗစက္ကဝတ္တိနံ၊ အလုံးစုံသော
စက္ကဝတ်မင်းတို့၏။ ဓမ္မတာ၊ သဘောတံထွာ ဓမ္မတာတည်း။ (ထုံးစံ ရိုးရာ
တည်း။)

တေသံ၊ ထို စကြာမင်းလောင်းတို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ တံ၊ ထို ဒါန
သီလ-အစရှိသော ကောင်းမှုအပေါင်းကို။ အာဝဇ္ဇန္တနံ ယေဝ၊ ဆင်ခြင်
ကုန်စဉ်ပင်။ စုတ္တပ္ပကာရပုညကမ္မပစ္စယံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော
ကောင်းမှုကံ-ဟူသော အကြောင်းရင်းရှိသော။ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ ဥတု-ဟူသော
ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ (စက္ကရတနံ-၌ စပ်။) နိလမဏိသဃံဘသဒိသံ၊ ပတ္တမြား
ညိုအပေါင်းနှင့်တူသော။ ပါစိနသမုဒ္ဓဇလတလံ၊ အရှေ့သမုဒ္ဒရာ ရေအပြင်
ကို။ သိန္ဓုမာနံ ဝိယ၊ ဖောက်ခွဲ၍ တက်လာသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အာကာ
သံ၊ ကောင်းကင်ကို။ အလင်္ကရုမာနံ ဝိယ၊ တန်ဆာဆင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။
ဒိဗ္ဗံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ စက္ကရတနံ၊ စကြာ-ရတနာသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ထင်
ရှားဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုစကြာရတနာသည်။ မဟာသုဒဿနဿာပိ၊ မင်း၏
(အတွက်) လည်း။ ဝါ၊ အားလည်း။ တဏှဝ၊ ထိုအတိုင်းပင်။ ပါတု
ရဟောသိ၊ ပြီ။ တယိဒံ၊ ထို စကြာရတနာကို။ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝယုတ္တတ္တာ၊

၁။ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝယုတ္တတ္တာ။ ။ဒဿနယုတံ၊ (ရှုချင့်စံဖွယ် တင့်တယ်သည်၏
အဖြစ်။) မနုညသောသတာ၊ (သာယာသော အသံရှိသည်၏အဖြစ်။) အာကာသ
ဂါမိတာ၊ (ကောင်းကင်၌ ပျံသွားနိုင်သည်၏အဖြစ်။) ဩဘာသဝိဿဇ္ဇနံ၊ (အရောင်

နတ်၌ဖြစ်သော အာနုဘော်နှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (နတ်များကဲ့သို့ ကောင်းကင်၌ သွားနိုင်သောကြောင့်။) ဒိဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ အဿ၊ ထို စကြာ-ရတနာ၏။ အရာနံ၊ အကန့်၊ ယောက်ဆံတို့၏။ သဟဿ၊ တံတောင်သည်။ (အတ္တံ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဟဿာရံ၊ သဟဿာရ-မည်၏။ နေမိယာ၊ အကပ်နှင့်။ (တံကုနှင့်။) သဟ၊ ကု။ (ဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ စ၊ ထို့ကြောင့် လည်းကောင်း။) နာဘိယာ၊ ပုံတောင်းနှင့်။ (ပဒေါင်းနှင့်။) ဝါ၊ ချက်မ နှင့်။ သဟ၊ ကု။ (ဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ စ၊ ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း။ သနေမိကံ၊ သနေမိက-လည်းမည်၏။ သနာဘိကံ၊ သနာဘိက-လည်း မည်၏။ သဗ္ဗေဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ စကြာရတနာဝယ် ပါဝင်ထိုက်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗာကာရပရိ- ပုဏ္ဏံ၊ မည်၏။

တတ္ထ၊ ထို ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပါတုဘဝတိ-ဟူသောပါဌ၌။ စက္ကဉ္စ၊ စက်လည်း ဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုစက်ဟူသည်။ ရတိဇနနဋ္ဌေန၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရတနဉ္စ၊ ရတနာလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ဤ နှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ စက္ကရတနံ၊ မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထို စကြာရတနာကို။ ယာယ နာဘိယာ၊ အကြင် ပုံတောင်း ချက်မ-ကြောင့်။ “သနာဘိက”န္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ သာ၊ ထို ပုံတောင်း ချက်မ-သည်။ ဣန္ဒနီလမယာ၊ ပတ္တမြားညိုဖြင့် ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ အဿာ၊ ထို ပုံတောင်း ချက်မ-၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ သာရ- ရတမယာ၊ အနှစ်ရှိသော ငွေဖြင့်ပြီးသော။ ပနာဋ္ဌိ၊ ပုံတောင်းအပေါက် သည်။ (အတ္တံ။) ယာယ၊ အကြင် ပုံတောင်းအပေါက်ဖြင့်။ သုဒ္ဓသိနိဒ္ဓ- ဒန္တပန္နိယာ၊ စင်ကြယ်သော ပြေပြစ်သော သွားအစဉ်ဖြင့်။ ဟသမာနာ ဝိယ၊ ပြုံးရယ်သကဲ့သို့။ ဝိရောစတိ၊ တင့်တယ်၏။ (ပနာဋ္ဌိ၊ သည်။) မဇ္ဈေ-

ကိုလွှတ်နိုင်ခြင်း။) ရညော ဣန္ဒြိယတတ္ထနိပုတ္တိကာရဏတာ၊ (အဲလိုရှိအပ်သောအကျိုး ပြီးခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်။) ဣတိ ဝေမာဒိဟိ ဒိဗ္ဗသဒိသေဟိ အာနုဘာဝေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ။ ဧတေန၊ (ဤ “ဒိဗ္ဗံ” ဟူသောပါဌဖြင့်။) ဒိဗ္ဗံ ဝိယာတိ ဒိဗ္ဗန္တိ ဒေသေတိ၊ န ဟိ တံ ဓဒဝလောကပရိယာပန္နံ-ဦးကာ။ [ဒိဝိ+ဘဝံ၊ ဒိဗ္ဗံ၊ နတ်၌ ဖြစ်သော အာနုဘော်။ ဤ စကြာရတနာကား-နတ်၌ဖြစ်သော အာနုဘော်နှင့် တူသောကြောင့် “ဒိဗ္ဗံ ဝိယာတိ ဒိဗ္ဗံ” ဟု ဥပမာ တဖွဲ့တဖွဲ့ ဆင့်ရသည်။]

၁။ ဝိရောစတိ။ ။ သုဒ္ဓသိနိဒ္ဓဒန္တပန္နိယာ နိဗ္ဗိဝရာယာတိ အဓိပ္ပာယော။ တဿာ ပန ပနာဋ္ဌိယာ၊ (ထို ပုံတောင်း ချက်မ - အပေါက်၏။) သမန္တတော ပုဿဿ၊ (ပုတ်ဝန်းကျင် နား၏။) ရတမယတ္တာ၊ (ငွေအတိပြီးသည်၏ အဖြစ်

ဆီဇွေန၊ အလယ်၌ အပေါက်ရှိသော။ စန္ဒနမဏ္ဍလေန၊ ဝိယ၊ လ-အဝန်း
 သည် ကဲ့သို့။ ဥဘောသုပိ။ နှစ်ဘက်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဗာဟိရန္တေသု၊
 အပ-အစွန်းတို့၌။ ရတပဋ္ဌေန၊ ငွေပြားဖြင့်။ ကတပရိက္ခေပါ၊ ပြုအပ်သော
 အကာအရံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုစကြာရတနာ၏။
 တေသု နာဘိပနာဠိပရိက္ခေပပဋ္ဌေသု၊ ထိုပုံတောင်းချက်မ-၏ အကာအရံဖြစ်
 သော ငွေပြား၊ ပုံတောင်းအပေါက်၏ အကာအရံဖြစ်သော ငွေပြား-တို့၌။
 ယုတ္တယုတ္တဌာနေသု၊ ယှဉ်သင့်ရာ ယှဉ်သင့်ရာ ဌာန-တို့၌။ ပရိစ္ဆေဒလေခါ၊
 အပိုင်းအခြားဖြစ်သော အရေးအသားတို့သည်။ သုဝိဘတ္တာဝ၊ သူ့နေရာနှင့်
 သူ ကောင်းစွာဝေဖန်အပ်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ ပညာယန္တိ၊
 တင်ရှားကုန်၏။ [နာဘိပနာဠိပရိက္ခေပပဋ္ဌေသုတိ၊ နာဘိပရိက္ခေပပဋ္ဌေ စေဝ
 နာဘိယာ ပနာဠိပရိက္ခေပပဋ္ဌေ၊ စ-ဋီကာ။] အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။
 တာဝ၊ အကန့် ထောက်ဆံတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ အဿ၊ ထို စကြာရတနာ၏။
 နာဘိယာ၊ ၏။ သဗ္ဗာကာရပရိပူရတာ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်
 ပြည့်သည်၏ အဖြစ်တည်း။

ပန၊ ကား။ တံ၊ ထို စကြာရတနာကို။ “ယေဟိ အရေဟိ၊ အကြင်
 အကန့် ထောက်ဆံတို့ကြောင့်။ သဟဿာရ”န္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။)
 ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တေ (အရာ)၊ ထို အကန့် ထောက်ဆံတို့သည်။ သတ္တရတန-
 မယာ၊ ရတနာခုနစ်ပါးတို့ဖြင့် ပြီးကုန်သည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) သူရိယ-
 ရသ္မိယော ဝိယ၊ နေရောင်ခြည်တို့သည် ကဲ့သို့။ ပဘာသမ္ပန္နာ၊ အရောင်
 နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသမ္ပိ၊ ထိုအကန့် ထောက်ဆံ
 တို့၏လည်း။ သဋ္ဌကမဏိက ပရိစ္ဆေဒလေခါဒိနိ၊ ရေပြည့်အိုးသဏ္ဌာန် ပုလဲ
 သွယ်သဏ္ဌာန်ရှိသော အပိုင်းအခြား အရေးအသား အစရှိသည်တို့သည်။
 သုဝိဘတ္တာနေဝ၊ ကုန်သည်သာ။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ ပညာယန္တိ၊ ကုန်၏။
 အယံ၊ ကား။ အဿ၊ ၏။ အရာနံ၊ တို့၏။ သဗ္ဗာကာရပရိပူရတာ၊

ကြောင့်။) သာရရတမယာ ဝုတ္တာ။ [“ထို သာရရတမယဖြစ်သော ပုံတောင်း
 အပေါက်သည်။ သုဒ္ဓသိနိဗ္ဗပန္နိယာ-စင်ကြယ်ပြေပြစ်သော သွားအစဉ်ဖြင့် ပြီးနေ
 သကဲ့သို့ တင့်တယ်သည်”ဟူလို။] ယသ္မာ စဿ စက္ကဿ ရတစက္ကဿ ဝိယ
 အန္တောဘာဝေါ နာမ နတ္ထိ၊ (ပကတိ-ရထားဘီး၌ ဝင်ရိုးတပ်ဖို့ရာ အလယ်က
 ပုံတောင်းအပေါက်သည် ထုတ်ချင်းပေါက်နေ၏။ “စကြာရတနာ”၏ ဘီး၌ကား-
 ဝင်ရိုးတပ်စရာမလိုသောကြောင့် ထို ပုံတောင်း၏အတွင်း၌ အပေါက်မရှိ။ ဘေး၌သာ
 အပေါက်ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်။) တသ္မာ ဝုတ္တံ “ဥဘောသုပိ ဗာဟိရန္တေသု”တိ-ဋီကာ။

၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာသုဒဿနသုတ်

တည်း။ [သဋ္ဌကာ နာမ၊ အလင်္ကတဘူတာ ခုဒ္ဒကပုဏ္ဏသဋ္ဌာ၊ တထာ မဏိ
ကာ နာမ မုတ္တာဝဋ္ဌိကာ၊ ပရိစ္ဆေဒလောခါ တဿ တံဿ ပရိစ္ဆေဒ
ဒဿနဝသေန ဌိတာ ပရိစ္ဆိန္နလောခါ။ အာဒိသဗ္ဗေန မာလာကမ္ပွာဒိ
သင်္ဂဏှာတိ။-ဋီကာ။]

ပန၊ ကား။ တံ၊ ကို။ ယာယ နေမိယာ၊ အကြင် အကွပ် တံကူကြောင့်။
“သနေမိက”န္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ သာ၊ ထို အကွပ်
တံကူသည်။ ဗာလသုရိယရသ္မိကလာပသိရိ၊ တက်သစ်စ နေဝန်း၏ ရောင်
ခြည်အပေါင်း၏ အသရေကို။ အဝဟသမာနာ ဝိယ၊ ပြက်ရယ်ပြုသကဲ့သို့။
(ပြိုင်သကဲ့သို့။) သုရတ္တသုဒ္ဓသိနိဒ္ဓပဝါဠမယာ၊ အလွန်နိမြန်းသော စင်ကြယ်
ပြေပြစ် ညက်ညောသော သန္တာအတိပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊
ဆက်။ အဿ၊ ထိုအကွပ် တံကူ၏။ သန္တိသု၊ အစပ်တို့၌။ [အစပ်မရှိ-
စပ်သင့်ရာအရပ်ကို ဆိုသည်။] သဉ္ဇာရာဂသသိရိကာ၊ ဆည်းဆာ ရောင်၏
နှစ်သက်ဖွယ်ကဲ့သို့ တင့်တယ်သော အသရေရှိကုန်သော။ ရတ္တဇမ္ပနဒပနာ၊
နိမြန်းသော ဇမ္ပုရစ်ရွှေပြားတို့သည်။ ဝဋ္ဋပရိစ္ဆေဒလောခါ၊ လုံးသောအပိုင်း
အခြား အရေးအသားရှိကုန်သည်။ သုဝိဘတ္တာ၊ ကောင်းစွာ ဝေဖန်အပ်ကုန်
သည်။ ဟုတူ။ ပညာယန္တိ၊ ကုန်၏။ အယံ၊ ကား။ အဿ၊ ၏။ နေမိယာ၊
၏။ သဗ္ဗာကာရပရိပူရတာ၊ တည်း။

ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို စကြာရတနာ၏။ နေမိမဏ္ဍလပိဋိယံ၊ အကွပ်
တံကူ-အဝန်း၏ ကျောက်ကုန်း၌။ ဒသန္တံ ဒသန္တံ၊ ဆယ်ချောင်း ဆယ်ချောင်း
ကုန်သော။ အရာနံ၊ အကန့် ထောက်ဆံတို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။
ဝါ၊ အနီး၌။ မေနဝံသော ဝိယ၊ မှုတ်ကြောင်း ပလ္လေသည်ကဲ့သို့။ ဝါ၊
ပလ္လေနှင့်တူသော။ (ပဝါဠဒဏ္ဍော-၌ စပ်။) အန္တော သိရော၊ အတွင်း၌
အပေါက်ရှိသော။ ဆိဗ္ဗမဏ္ဍလခစိတော၊ လှပအောင် စီခြယ်အပ်သော
အပေါက် အဝန်းအဝိုင်းရှိသော။ ဝါတဂ္ဂါဟိ၊ လေကို ယူနိုင်သော။ ပဝါဠ
ဒဏ္ဍော၊ သန္တာရိုးသည်။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ဝါတေရိတဿ၊ လေသည်

၁။ သန္တိသု။ ။ကောမံ တဿ စက္ကရတနဿ နေမိမဏ္ဍလံ အသန္တိကမေဝ
နိဗ္ဗတ္တံ၊ သဗ္ဗတ္တကမေဝ ပန ကေဝလံ ပဝါဠဒဏ္ဍေန စ သောတတိတိ ပကတိ
စက္ကဿ သန္တိယုတ္တဋ္ဌာနေ သုရတ္တသုဝဏ္ဏပဋ္ဌာဒိမယာဟိ ဝဋ္ဋပရိစ္ဆေဒလောခါဟိ
ပညာယမာနာဟိ သသန္တိကာ ဝိယ ဒိဿန္တိတိ အာဟ “သန္တိသု ပနဿာ”တိ
အာဒိ။-ဋီကာ။

တိုက်ခတ်အပ်သော။ ယဿ၊ အကြင် သန္တာရိုး၏။ (သဒ္ဓေါ၊ အသံသည်။) သုကုသလသမန္တာဟတဿ၊ အလွန် ကျမ်းကျင်သော အတတ်သည်သည် ကောင်းစွာ တီးအပ်သော။ ပဉ္စဂိုကတူရိယဿ၊ ငါးပါးသော အင်္ဂါရှိသော တူရိယာ၏။ သဒ္ဓေါ ဝိယ၊ အသံသည်ကဲ့သို့။ ဝဂ္ဂ၊ စ၊ သာယာသည်လည်း ကောင်း။ ရဇနိယော စ၊ တပ်မက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်လည်းကောင်း။ [ရဇနံ ဇနေတိတိ ရဇနိယော-ဟုပြု။] (တနည်း) ရဇနိယော စ၊ တပ်မက် ဖွယ်ကောင်းသည်လည်းကောင်း။ [ဤအလို အနိယ-ပစ္စည်း။] ကမနိယော စ၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်လည်းကောင်း။ (တနည်း) ကမနိယော စ၊ နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းသည် လည်းကောင်း။ မဒနိယော စ၊ မာန်ယစ် ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည် လည်းကောင်း။ (တနည်း) မဒနိယော စ၊ မာန်ယစ်ဖွယ်ကောင်းသည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။

တဿ ပဝါဠဒဏ္ဍဿ၊ ထို သန္တာရိုး၏။ ဥပရိ၊ ၌။ သေတစ္ဆတ္ထံ၊ ထီးဖြူသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) [စပ်ပုဒ်မရှိ၍ ထည့်သည်။ “သေတစ္ဆတ္ထဿ” ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။ မရှိသောကြောင့် “တဿ” ဟု ထည့်ရတော့မည်။] (တဿ၊ ထိုထီးဖြူ၏။) ဥဘောသု၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ပဿေသု၊ နံပါးတို့ ၌။ သမောသရိတကုသုမဒါမာနံ၊ ကောင်းစွာ တွဲလျားကျသော ပန်းဆိုင် တို့၏။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ပန္နိယော၊ အစဉ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ ဝေ၊ သို့။ သမောသရိတကုသုမဒါမပန္နိသတဒ္ဓယပရိဝါရသေတစ္ဆတ္ထသတဓာရိနာ၊ ကောင်းစွာ တွဲလျားကျသော ပန်းဆိုင်တရာနှစ်လီ အခြံအရံရှိသော ထီးဖြူ တရာကိုဆောင်းသော။ ပဝါဠဒဏ္ဍသတေန၊ တရာသော သန္တာရိုးဖြင့်။ (အကန့်ထောက်ဆံဆယ်ခုလျှင် သန္တာရိုးတခုစီရှိသောကြောင့်သန္တာရိုးပေါင်း တရာဖြင့်။) သမုပသောဘိတ နေမိပရိက္ခေပဿ၊ ကောင်းစွာတင့်တယ်သော အကွပ်တံကူ အကာအရံ၏။ (အကာအရံရှိသော စက်ဘီး၏။) ဒွိန္ဒမ္ပိ၊ နှစ် ဘက်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ နာဘိပနာဠိနံ၊ ပုံတောင်း ပုံတောင်း၏ အပေါက် တို့၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ဒေ၊ ကုန်သော။ သိဟမုခါနိ၊ ခြင်္သေ့ခံတွင်း တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ယေဟိ၊ ယင်း နှစ်ခုသော ခြင်္သေ့ခံတွင်းတို့ဖြင့်။ တာလက္ခန္ဓပ္ပမာဏာ၊ ထန်းလုံးပင်စည် ပမာဏ-ရှိကုန်သော။ (မုတ္တကလာပါ- ၌ စပ်။) ပုဏ္ဏစန္ဒကိရဏကလာပသဿိရိကာ၊ လပြည့်ဝန်း၏ အရောင်အပေါင်း ၏ အသရေနှင့်တူသော အသရေရှိကုန်သော။ တရုဏရဝိသမာနရတ္တကမ္မလ ဂေဏ္ဍကပရိယန္တာ၊ တက်သစ်စ နေလူလင်နှင့်တူသော နီမြန်းသော ကမ္မလာ-ကျင်လုံး အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိကုန်သော။ အာကာသဂင်္ဂါဂတိ- သောဘံ၊ ကောင်းကင်ရေတံခွန်စီးသွားခြင်း၏တင့်တယ်ခြင် ကို။ အဝဟသ-

မုဒ္ဒနာ ဝိယ၊ ပြက်ရယ်ပြုကုန်သကဲ့သို့။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ မုတ္တကလာပ၊ ပလ္လိအပေါင်း တို့သည်။ ဩလမ္ပန္တိ၊ တွဲရုံ ဆွဲကုန်၏။ စက္ကရတနေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ ကွ။ အာကာသေ၊ ချွံ။ သမ္ပရိဝတ္တမာနေဟိ၊ တပြောင်းပြန်ပြန် လည်နေကုန်သော။ ယေဟိ၊ ယင်း ပလ္လိအပေါင်းတို့ဖြင့်။ ဂတိဏ္ဍိ၊ ကုန်သော။ စက္ကာနိ၊ စကြာ တို့သည်။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ပရိဝတ္တန္တာနိ ဝိယ၊ လည်နေကုန်သကဲ့သို့။ ခါယန္တိ၊ ထင်ရကုန်၏။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဿ၊ ထို စကြာရတနာ၏။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံအားဖြင့်။ သဗ္ဗာကာရပရိပူရတာ၊ တည်း။

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြည့်သော။ တံ၊ တေ၊ ထို စကြာရတနာသည်။ (အဘိဓမ္မံ အာဂစ္ဆတိ-၌စပ်။) ပကတိယာ၊ ပင်ကို ရိုးရာအားဖြင့်။ သာယမာသတတ္တံ၊ ညနေအခါ၌ စားအပ်သော ထမင်းကို။ (ညနေစာ ထမင်းကို။) ဘုဒ္ဓိတော၊ ရှိ။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ ဗရဒ္ဓါရေ၊ အိမ်တံခါးအနီး၌။ ပညတ္တာသနေသု၊ ခင်းထားအပ်သော နေရာတို့၌။ နိသီဒိတော၊ ရှိ။ မနုဿေသု၊ တို့သည်။ ပဝတ္တကထာသလ္လာပေသု၊ ဖြစ်သော စကားပြောခြင်း ရှိကုန်လတ်သော်။ ဝိထိစတုက္ကာဒိသု၊ လမ်းလေးခုအပေါင်း အစရှိသောအရပ်တို့၌။ ဒါရကဇနေ၊ ကလေးဖြစ်သူ လူအပေါင်းသည်။ ကိဋ္ဌမာနေ၊ ကစားနေစဉ်။ နာတိဥစ္စေန၊ အလွန်လည်းမမြင့်သော။ နာတိနီစေန၊ အလွန်လည်း မနိမ့်သော။ ဝနသဏ္ဌမတ္တကာ သန္ဓေန၊ တောအုပ်အထက်၏ အနီးဖြစ်သော။ အာကာသပ္ပဒေသေန၊ ကောင်းကင်အရပ်ဖြင့်။ ဂုက္ခသာခဂ္ဂါနိ၊ သစ်ပင်၏ အကိုင်းအခက် အဖျားတို့ကို။ ဥပသောဘယမာနံ ဝိယ၊ တင့်တယ်စေသကဲ့သို့။ ဒွါဒသယောဇနတော၊ တဆယ့်နှစ်ယူဇနာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ သုယုမာနေန၊ ကြားအပ်သော။ မဓရဿရေန၊ သာယာသော အသံဖြင့်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သောတာနိ၊ နားတို့ကို။ ဩဇာပယမာနံ၊ ရှေးရှုထားလေျက်။ (ထောင်စေလျက်။) ယောဇနတော၊ တယ့်ဇနာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ နာနပ္ပဘာ သမုဒယသမုဇ္ဇလေန၊ အမျိုးမျိုးသော အရောင်အပေါင်းတို့ဖြင့် တောက်ပသော။ ဝဏ္ဏေန၊ အဆင်းဖြင့်။ နယနာနိ၊ မော်၍ကြည့်သော မျက်လုံးတို့ကို။ သမာကစ္ဆန္တံ ဝိယ၊ ကောင်းစွာ ဆွဲငင်သကဲ့သို့။ စက္ကဝတ္တိယ၊ သော။ ရညော၊ မဟာသုဒဿန-မင်း၏။ ပညာနုဘာဝ၊ ကောင်းမှု၏ အာနုဘော်ကို။ ဥဇ္ဈေသယန္တံ ဝိယ၊ ကြေးကြော်သကဲ့သို့။ ရာဇဓာနိယာ၊ ကုသာဝတိ-မင်းနေပြည်၏။ အဘိဓမ္မံ၊ ရှေးရှုအရပ်သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။

အထ၊ ကုသဝတီမင်း-နေပြည်သို့ စကြာရတနာ ရွေးရွှေလာရာ ထို အခါ၌။
 အထ၊ စက္ကရတနာ၊ ထို စကြာရတနာ၏။ သဒ္ဓဿဝနေနေဝ၊ အသံကို
 ကြားရခြင်း ကြောင့်ပင်။ “အယံ သဒ္ဓေါ၊ ဤ အသံသည်။ ကုတော၊
 အဘယ်မှ။ (အာဂတော) န ခေါ၊ လာပါလိမ့်မည်နည်း။ ကထ၊ အဘယ်
 အရာဝတ္ထု၏။ (သဒ္ဓေါ) န ခေါ၊ အသံပါလိမ့်မည်နည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့။
 အာဝဇ္ဇိတဟဒယာနံ၊ ဆင်ခြင်သော စိတ်နှလုံးရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဆင်
 ခြင်ကြောင်း စိတ်နှလုံးရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပုရတ္ထိမဒိသံ၊ အရှေ့အရပ်ကို။
 အာလောကယမာနာနံ၊ ကြည့်ကုန်သော။ တေသံ မနုဿာနံ၊ ထိုလူတို့တွင်။
 အညတရော၊ အမှတ်မရှိ တစုံတယောက်သည်။ အညတရံ၊ အမှတ်မရှိ တစုံ
 တယောက်ကို။ ဝေ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။ (ကိံ။) “ဘော၊ အမောင်။
 ပဿထ၊ ကြည့်ကြကုန်လော့။ အစ္ဆရိယံ၊ အံ့ဩဖွယ်တည်း။ အယံ ပုဏ္ဏ-
 စန္ဒော၊ ဤ လပြည့်ဝန်းသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဧကော၊ တစင်းတည်းသည်။
 (ဟုတွာ။) ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ တက်လာ၏။ အဇ္ဇေဝ ပန၊ ယနေ့၌သာ။ အတ္တ-
 ဒုတိယော၊ မိမိဟူသော နှစ်စင်းမြောက်ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဥဂ္ဂတော၊
 တက်လာပြီ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဧတံ၊ ဤ စကြာရတနာသည်။ ရာဇဟံသမိတ္တနမိဝ၊
 ဟင်္သာမင်း အစုံကဲ့သို့။ ပုဏ္ဏစန္ဒမိတ္တနံ၊ လပြည့်ဝန်း အစုံသည်။ (ဟုတွာ။)
 ပုဗ္ဗာပရိယေန၊ ရှေ့နောက်အားဖြင့်။ ဂဂနတလံ၊ ကောင်းကင်အပြင်ကို။
 အဘိလသံတိ၊ ရွေးရွှေပျံနေ၏။” ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာဟ၊ ပြီ။)

တံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အညော၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဟ၊ ပြီ။ “ကိံ၊
 နည်း။ သမ္မ၊ မိတ်ဆွေ။ ကိံ၊ အဘယ်သို့။ ကထေသိ၊ ပြောသနည်း။
 ကုဟိံ နာမ၊ အဘယ်မည်သောအရပ်၌။ တယာ၊ သင်သည်။ ဇော၊ နှစ်စင်း
 ကုန်သော။ ပုဏ္ဏစန္ဒော၊ လပြည့်ဝန်းတို့ကို။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။
 ဥဂ္ဂစ္ဆန္တော၊ တက်လာသည်တို့ကို။ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ ရှေး၌ မြင်အပ်ကုန်သနည်း။ ဝါ၊
 မြင်ဖူးကုန်သနည်း။ တပနီယရံသိဓာရော၊ အပူကိုဖြစ်စေတတ်သော အရောင်
 ကိုဆောင်သော။ ပိဉ္စရကိရဏော၊ ပြန့်ကျယ်သော အရောင်ရှိသော။ သေ
 (သော) ဒိဝါကရော၊ ဤ နေမင်းသည်။ ဥဂ္ဂတော နန၊ တက်လာသည်
 မဟုတ်လော။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ တံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အညော၊
 အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟသိတံ၊ ပြုံးရယ်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝေ၊
 သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ “ကိံ။ (တံ၊သည်။) ဥမ္မတ္တော၊ ရူးသည်။ အသိ ကိံ၊
 ဖြစ်သလော။ ဣဒါနေဝ၊ ယခု၌ပင်။ ဒိဝါကရော၊ သည်။ အတ္ထဂံတော
 နန၊ ဝင်သွားပြီ မဟုတ်လော။ သော၊ ထို နေမင်းသည်။ ကထံ၊ အဘယ်

ကြောင့်။ ဣမံ ပုဏ္ဏစန္ဒံ၊ ဤ လပြည့်ဝန်းကို။ အနုဗန္ဓမာနေံ၊ အစဉ်လိုက်လျက်။ ဥဂ္ဂစ္ဆိဿတိ၊ တက်လာလတ္တံ့နည်း။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ ဧတံ၊ ဤ အရာဝတ္ထုသည်။ အနေကရတနပ္ပဘာသမုဒယုဇ္ဇလံ၊ တပါးမက များစွာသော ရတနာအရောင်အပေါင်းတို့ဖြင့် တောက်ပသော။ ဧကဿပိ၊ တယောက်လည်းဖြစ်သော။ ပဲ့ညဝတော၊ ဘုန်းရှင် ကိရုဏ်၏။ ဝိမာနံ၊ ဗိမာန်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။

တေ သဗ္ဗေပိ၊ ထို အလုံးစုံသော လူတို့ကိုလည်း။ အပသာရယန္တာ၊ ဖယ်ရှားစေကုန်လျက်။ (တနည်း) အပသာရယန္တာ၊ မောင်းမဲကုန်လျက်၊ အညေ၊ အခြားသောလူတို့သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။ “ကိံ။ ဘော၊ အမောင်တို့။ ကိံ။ ကြောင့်။ ဗဟံ၊ များစွာ။ ဝိလပထ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပြောဆိုကြသနည်း။ အယံ၊ ဤ အရာဝတ္ထုသည်။ နေဝ ပုဏ္ဏစန္ဒော၊ လပြည့်ဝန်းလည်းမဟုတ်။ န သုရိယော၊ နေလည်းမဟုတ်။ န ဒေဝဝိမာနံ၊ နတ်ဗိမာန်လည်းမဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဧတေသံ၊ ဤ လပြည့်ဝန်း၊ နေ၊ နတ်ဗိမာန်-တို့၏။ ဝါ၊ တို့မှာ။ ဝေဇ္ဇပေါ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ သိရိသမ္ပတ္တိ၊ အသရေ၏ပြည့်စုံခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဧတေန၊ ဤ အရာဝတ္ထုသည်။ စက္ကရတနေန၊ စကြာရတနာသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ တဿ မဟာဇနဿ၊ ထို များစွာသော လူအပေါင်းသည်။ ပဝတ္တသလ္လာပသေဝါ၊ ဖြစ်သော စကားပြောဆိုခြင်း ရှိစဉ်ပင်။ စန္ဒမဏ္ဍလံ၊ လဝန်းကို။ ဩဟာံယ၊ ပယ်စွန့်၍။ တံ၊ စက္ကရံတနံ၊ သည်။ အဘိမုခံ၊ မိမိတို့သို့ ရှေးရှုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ဧတဟိ၊ ထို လူတို့သည်။ “ဣဒံ၊ ဤ စကြာရတနာသည်။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏ အတွက်။ နိဗ္ဗတ္တံ နုခေါ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့ ဝုတ္တေ၊ ပြောဆိုအပ်သော်။ ဝတ္တာရော၊ ပြန်၍ပြောသူတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ (ကိံ၊ နည်း။) “အညဿ၊ ငါတို့၏ မဟာရာဇာ-မှ အခြားသော။ ကဿစိ၊ တစ်စုံတယောက်၏ အတွက်။ န၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အမ္မာကံ၊ တို့၏။ မဟာရာဇော၊ သည်။ ပူရိတစက္ကဝတ္ထိဝုတ္တော၊ ပြည့်စေအပ်ပြီးသော စကြာမင်း၏ ကျင့်ဝတ်ရှိ၏။ ဧတံ၊ ဤ စကြာရတနာသည်။ တဿ၊ ထို ငါတို့ မင်းအတွက်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်ပြီ။” ဣတိ၊ သို့။ (ဝတ္တာရော၊ တို့သည်။ ဘဝန္တိကုန်၏။) အထ၊ ထိုအခါ၌။ သော စ မဟာဇနေ၊ ထို များစွာသော လူအပေါင်းသည် လည်းကောင်း။ အညော၊ အခြားသော။ ယော စ၊

အကြင်လူသည်လည်း။ ပဿတိ၊ မြင်ရ၏။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော။
(သော စ၊ ထိုလူအပေါင်းသည်လည်းကောင်း။) စက္ကရတနမေဝ၊ စကြာ
ရတနာသို့သာ။ အနုဂစ္ဆတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။

တဉ္စာပိ စက္ကရတနံ၊ ထို စကြာရတနာသည်လည်း။ ရညော ယေဝ၊
မင်း၏သာ။ အတ္တယ၊ အကျိုးငှာ။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အာဂတဘာဝံ၊
လာသည်၏အဖြစ်ကို။ ဉပေတုကာမံ ဝိယ၊ သိစေခြင်းငှာ အလိုရှိသကဲ့သို့။
သတ္တက္ခတ္တံ၊ ခုနစ်ကြိမ်။ ဝါ၊ ခုနစ်ပတ်။ ပါကာရမတ္ထကေနေဝ၊ မြို့ရိုး၏
ထိပ်အရပ်ဖြင့်ပင်။ နဂရံ၊ မြို့တော်ကို။ အနုသံယာယိတွာ၊ အစဉ်အတိုင်း
လှည့်ပတ်၍။ အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ ရညော၊ ၏။ အန္တေပုရံ၊ နန်းတော်
တွင်းကို။ ပဒက္ခိဏံ၊ လက်ယာရစ်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ အန္တေပုရဿ စ၊ နန်းတော်
တွင်း၏လည်း။ ဥတ္တရသီဟပဉ္စရသဒိသေ၊ မြောက်အရပ်၌ ခြင်္သေ့ရုပ်ရှိသော
လေသာနန်းတံခါးနှင့်တူသော။ ဌာနေ၊ အရပ်၌။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာ
အားဖြင့် တည်လတ်သော်။ ဂန္ဓပုပ္ဖာဒိဟိ၊ နံသာ ပန်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။
သုခေန၊ လွယ်ကူသဖြင့်။ ပူဇေတု၊ ပူဇော်ခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ လွယ်ကူစွာ ပူဇော်နိုင်လောက်အောင်
သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အက္ခာဟတံ ဝိယ၊ ဝင်ရိုးစွန်း၌ ထိခိုက်အပ်
သကဲ့သို့၊ တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်၏။ [လှည်းဘီးသည် တစုံတခုဖြင့် ထိသောအခါ
ရပ်နေရသကဲ့သို့ စကြာရတနာလည်း ရပ်နေသည် ဟူလို။]

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ အဿ၊ ထို စကြာရတနာ၏။
ဝါတပါနဆိဒ္ဓါဒိဟိ၊ လေသာတံခါးပေါက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပဝိသံတွာ၊
ဝင်၍။ နာနာဝိရာဂရတနပ္ပဘာသမုဇ္ဇလံ၊ အထူးထူးသော တပ်စုံဖွယ်ကောင်း
သော ရတနာရောင်တို့ဖြင့် တောက်ပသော။ အန္တောပါသာဒံ၊ နန်းပြာသာဒ်
အတွင်းကို။ အလင်္ကရုမာနံ၊ တန်ဆာဆင်သော။ ပဘာသမူဟံ၊ အရောင်
အပေါင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ဒဿနတ္တယ၊ ကြည့်ရှုခြင်းအကျိုးငှာ။
ရာဇော၊ သည်။ သဉ္စာတာဘိလာသော၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော အလိုဆန္ဒ
ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုမင်း၏။ ပရိဇနောပိ၊ အခြံအရံဖြစ်သော
လူအပေါင်းသည်လည်း။ ပိယဝစနပါဘတေန၊ ချစ်ဖွယ်ကောင်းသော
စကားလက်ဆောင်ဖြင့်။ အာဂန္တော၊ လာ၍။ တမတ္ထံ၊ စကြာရတနာဆိုက်ရောက်
နေသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ထို အကြောင်းကို။ နိဝေဒေတိ၊ သံတော်ဦးတင်၏။
အထ၊ သံတော်ဦး တင်ရာ ထိုအခါ၌။ ရာဇော၊ သည်။ (ဥပုသ်စောင့်၍ တင်ပလ္လင်
ငွေ့လျက် မိမိ၏ဒါန - စသည်ကို ဆင်ခြင်နေသောပင်းသည်။) ဗလဝပီတိ-

☞

ပါမောဇ္ဇဗုဒ္ဓသရီရော၊ အားရှိသော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ဖြန့်အပ်
သောကိုယ်ရှိသည်။ (ဟုတော့။) ပလ္လင်္က၊ ထက်ဝက် တင်ပလ္လင်ကို။ မော-
စေတော၊ ပြေ၍။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ သိဟပဉ္စရသမိပံ၊
ခြင်္သေ့ရုပ်ရှိသော၊ လေသာနန်းတံခါးအနီးသို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ တံ စက္ကရတနံ၊
ကို။ ဒိဿ၊ ၍။ “သုတံ ခေါ ပန မေတ”န္တိ အာဒိကံ-အစရှိသော။
စိန္တနံ၊ အကြံကို။ စိန္တယတိ၊ ကြံ၏။

မဟာသုဒဿနဿာပိ၊ မဟာသုဒဿန-မင်း၏လည်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ
သော။ တံ၊ ထို စကြာရတနာ ဖြစ်ပေါ်ပုံသည်။ တထေဝ၊ ထို အခြား
စကြာမင်းတို့ အတူပင်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ဒိဿာ
ရညော။ပ။စက္ကဝတ္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ (အဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ၊ ထို ဒိဿာ
ရညော-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ သော ဟောတိ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိတိ၊
ကား။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြောင်းဖြင့်။
စက္ကဝတ္တိ၊ စကြာရတနာကို လည်စေနိုင်သောမင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သ
နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ကေဂုံလဒ္ဓဂုံလမတ္ထမိ၊ လက်တသစ်
လက်နှစ်သစ်မျှလောက်လည်း။ စက္ကရတနေ၊ သည်။ အာကာသံ၊ ကောင်း
ကင်သို့။ အဗ္ဗုဂ္ဂန္ဓာ၊ တက်သွား၍။ ပဝတ္ထေ၊ လည်လတ်သော်။ စက္က-
ဝတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဣဒါနိ၊
ယခုအခါ၌။ တဿ၊ ‘ထို စကြာရတနာ၏။ ပဝတ္တာပနတ္ထံ၊ လည်စေခြင်း
အကျိုးငှာ။ ယံ၊ အကြင်အမှုကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏။ တံ၊ ထိုအမှုကို။
ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အထ ခေါ အာနန္ဒာတိ-
အာဒိ-အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။

၂၄၄။ တတ္ထ၊ ထို အထ ခေါ အာနန္ဒာ-အစရှိသော စကားရပ်၌။
ဥဋ္ဌာယာသနာတိ၊ ကား။ နိသိန္နာသနတော၊ ထိုင်နေရာမှ။ ဥဋ္ဌဟိတော၊
ထ၍။ စက္ကရတနသမိပံ၊ စကြာရတနာ၏ အနီးသို့။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။
သုဝဏ္ဏဘိကာရံ ဂဟေတောတိ၊ ကား။ ဟတ္ထိသောဏ္ဍသဒိသပနာဠိ၊ ဆင်၏
နှာမောင်နှင့်တူသော နှုတ်သီးရှိသော။ သုဝဏ္ဏဘိကာရံ၊ ရွှေကရားကို။
ဥက္ခိပိတော၊ မြောက်၍။ အန္ဓဒေဝ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သဒ္ဓိ၊ စတု-
ရင်္ဂနိယာ သေနာယာတိ (တ္ထေ)၊ ၌။ (ဂုဠတ္ထံ၊ ကို။) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတော-
ဒဿေမိ)၊ အံ။ သဗ္ဗစက္ကဝတ္တိနံ၊ အလုံးစုံသော စက္ကဝတ်မင်း တို့၏။
ဥဒကေန၊ ရေဖြင့်။ အဗ္ဗုဂ္ဂိရိတော၊ ရွေးရ အထက်၌သွန်းဖျန်း၍။ “အဘိ
ဝိဇိနာတု ဘဝံ စက္ကရတန”န္တိ၊ ဟူသော။ ဝစနသမနန္တရမေဝ၊ စကား၏

စက္ကရတနာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၁၅

အခြားမဲ့၌ပင်။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဓာ၊ ရွေးရှုတက်
သွား၍။ စက္ကရတနံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ လည်၏။ ယဿ၊ ယင်း စကြာ
ရတနာ၏။ ပဝတ္တိသမကာလမေဝ၊ လည်ခြင်းနှင့်ညီမျှသော ကာလ၌ပင်။
သော ရာဇာ၊ ထိုမင်းသည်။ စက္ကဝတ္တိ နာမ၊ စက္ကဝတ်မင်းမည်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ စက္ကရတနာ၊ သည်။ ပဝတ္တေ၊ လည်လတ်သော်။ တံ၊
ထို စကြာရတနာသို့။ အနုဗန္ဓမာနောဝ၊ အစဉ်လိုက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။
ရာဇာ၊ သည်။ စက္ကဝတ္တိယာနဝရံ၊ မြတ်သောစကြာယာဉ်ကို။ အာရုယျ၊ စီး၍။
ဝေဟာသံ၊ သို့။ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဓတိ၊ ရွေးရှုတက်သွား၏။ အတ၊ ထို အခါ၌။
အဿ၊ ထို စက္ကဝတ်မင်း၏။ ဆတ္တစာမရာဒိဟတ္ထော၊ လက်၌ထီးဖြူ၊ စာမရီ
သားမြီးယပ်-အစရှိသော မင်းမြှောက်တန်ဆာရှိသော။ ပရိဇနော စေဝ၊
အခြွေအရံ လူအပေါင်းသည်လည်းကောင်း။ အန္တေပုရဇနော စ၊ နန်းတွင်း
နေသူ လူအပေါင်းသည်လည်းကောင်း။ တတော၊ ထိုမှတပါး။ နာနာ
ကာရကဉ္စုကကဝစာဒိသန္ဓာဟဝိဘူသိတေန၊ အမျိုးမျိုးသော အခြင်းအရာ
ရှိသော သင်ဒိုင်း၊ ချပ်ဝတ်-အစရှိသည်ကို ကောင်းစွာဖွဲ့ခြင်းဖြင့် တင့်
တယ်သော။ [ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ နာနာကာရ-နေရာဝယ် “နာနပ္ပ-
ကာရ”ဟု ရှိ၏။] ဝိဝိဓာဘဂ္ဂဏပုဗ္ဗဘာသမုဇ္ဈလေန၊ အထူးထူးအပြားပြား
ရှိသော တန်ဆာ၏ အရောင်တို့ဖြင့် တောက်ပသော။ သမုဿိတဒ္ဓဗ္ဗပဋ္ဌာက-
ပဋိမဏ္ဍိတေန၊ ကောင်းစွာစိုက်ထူအပ်သော တံခွန်၊ ကုက္ကား-တို့ဖြင့် တန်
ဆာ ဆင်အပ်သော။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ ဗလကာယေန၊ စစ်
သည်ဗိုလ်ပါအပေါင်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဥပရာဇသေနာပတိပဘုတယောပိ၊
အိမ်ရှေ့မင်း၊ စစ်သူကြီး-အစရှိသူတို့သည်လည်းကောင်း။ ဝေဟာသံ၊ သို့။
အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဓာ၊ ၍။ ရာဇာနမေဝ၊ စက္ကဝတ်မင်းကိုသာ။ ပရိဝါရေန္တိ၊ ခြံရံ
ကြကုန်၏။

ပန၊ ဆက်။ ရာဇယုတ္တာ၊ မင်းမှုကိုစွဲ၌ အားထုတ်သူ လူတို့သည်။
ဇနသင်္ဂဟတ္ထံ၊ လူအပေါင်းကို။ ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ။ နဂရဝိထိသု၊
မြို့၏ လမ်းမတို့၌။ ဘေရိယော၊ စည်ကြီးတို့ကို။ စရာပေန္တိ၊ လှည့်လည်
စေကြကုန်၏။ (ကိံ၊ နည်း။) “တာတာ၊ အမောင်တို့။ အမှောက်၊ တို့၏။
ရညော၊ ၏။ ဝါ၊ ဖို့။ စက္ကရတနံ၊ သည်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်ပြီ။ အတ္တနော၊
၏။ ဝိဘဝါနုဇ္ဈပေန၊ စည်းစိမ်အား လျော်သဖြင့်။ မဏ္ဍိတပသာဓိကာ၊
ဆင်အပ်သော တန်ဆာရှိကုန်သည်။ (ဟုတော့။) သဒ္ဓိံဂတထ၊ စည်းဝေးကြ

ကုန်လော့။” ဣတိ၊ ဤသို့။ (စရာပေန္တိ။) ပန၊ ကား။ မဟာဇနော၊
 သည်။ ပကတိယာ၊ ပင်ကိုအားဖြင့်။ စက္ကရတနသဒ္ဓေနေဝ၊ စကြာ
 ရတနာ၏ အသံကြောင့်ပင်။ သဗ္ဗကိစ္စာနိ၊ အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့ကို။
 ပဟာယ၊ ရှိ။ ဂန္ဓပုပ္ဖုဒီနိ၊ နံသာ ပန်း-အစရှိသည်တို့ကို။ အာဒါယ၊ ရှိ။
 သန္တိပတိတောဝ၊ စည်းဝေးပြီးသည်သာ။ သဗ္ဗော၊ သော၊ သောပိ၊
 ထို လူအပေါင်းသည်လည်း။ ဝေဟာသံ၊ သို့။ အဗ္ဗုဂ္ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ရာဇာန-
 မေဝ၊ သို့သာ။ ပရိဝါရေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ယဿ ယဿ၊ အကြင်
 အကြင်လူ၏။ ရညာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ ကဲ့။ ဂန္ဓုကာမတာစိတ္တံ၊ လိုက်ခြင်း
 ဌာ၊ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသောစိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သော သော၊
 ထိုထို လိုက်လိုသောစိတ်ဖြစ်သူ လူအပေါင်းသည်။ အာကာသဂတောဝ၊
 ကောင်းကင်သို့ ရောက်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။

ဧဝံ၊ သို့။ ဒွါဒသယောဇနာယာမဝိတ္ထာရာ၊ တဆယ့်နှစ်ယူဇနာ အလျား
 အပြန့်အကျယ်ရှိသော။ ပရိသာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို ပရိသတ်
 ၌။ ဧကပုရိသောပိ၊ တယောက်သော ယောက်ျားသည်လည်း။ ဆိန္နဘိန္န-
 သရီရော ဝါ၊ ပြတ်သောကိုယ် ကွဲသောကိုယ် - ရှိသူသည်လည်းကောင်း။
 ကိလိဋ္ဌဝတ္ထော ဝါ၊ ညစ်နွမ်းသော အဝတ်ရှိသူသည်လည်းကောင်း။ နတ္ထိ၊
 မရှိ။ ဝါ၊ မပါ။ ဟိ၊ မှန်။ စက္ကဝတ္တိ၊ စကြာရတနာကို လည်စေနိုင်
 သော။ ရာဇာ၊ သည်။ သုစိပရိဝါရော၊ စင်ကြယ်သော အခြံအရံရှိ၏။
 စက္ကဝတ္တိပရိသာ ပန၊ စက္ကဝတ်မင်း၏ ပရိသတ်သည်ကား။ ဝိဇ္ဇာဓရပုရိသာ
 ဝိယ၊ ဝိဇ္ဇာဓိရ်ယောက်ျားတို့ကဲ့သို့။ အာကာသေ၊ ၌။ ဂစ္ဆမာနာ၊ သွား
 လတ်သော်။ ဣန္ဒနီလမဏိတလေ၊ ဣန္ဒနီလာ-ပတ္တမြားအပြင်၌။ ဝိပ္ပကိဏ္ဍ-
 ရတနသဒိသာ၊ အထူးထူးအပြားပြား ရောပြွမ်းသော ရတနာနှင့်တူသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ မဟာသုဒဿနဿာပိ၊ မဟာသုဒဿန-စက္ကဝတ်မင်း၏ပရိသတ်
 သည်လည်း။ တထေဝ၊ ထိုအတိုင်းပင်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။
 “အန္တဒေဝ ရာဇာ။ ပ။ သေနာယာ” တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝံတ္ထံ၊ ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် လည်လတ်သော်။
 ရုက္ခာနံ၊ တို့၏။ ပုပ္ဖုဖလပလ္လဝေဟိ၊ အပွင့် အသီး အညွန့်တို့ဖြင့်။ အတ္ထိကာ၊
 အလိုရှိသူတို့သည်။ တာနိ၊ ထို အပွင့် အသီး အညွန့်တို့ကို။ သုခေန၊
 လွယ်ကူသဖြင့်။ ဂဟေတံ၊ ယူခြင်းငှာ။ သက္ကောန္တိ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်၏။
 (တထာ၊ ထို စွမ်းနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း
 ကောင်း။) ယထာ၊ လတ်သော်။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ ဌိတာ၊ တည်သူတို့သည်။

“သေ (သေသေ)၊ ဤသူသည်။ ရာဇာ၊ စက္ကဝတ်မင်းတည်း။ သေ (သေသေ)၊ သည်။ ဥပရာဇာ၊ အိမ်ရှေ့မင်းတည်း။ သေ (သေသေ)၊ သည်။ သေနာ-ပတိ၊ စစ်သူကြီးတည်း။” ဣတိ၊ သို့။ သလ္လက္ခေတံ၊ မှတ်သားခြင်းငှာ။ သက္ကောန္တိ၊ ကုန်၏။ (တထာ) စ၊ ထို စွမ်းနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်း အရာအားဖြင့်လည်းကောင်း။ တံ စက္ကရတနံ၊ သည်။ ရုက္ခဂူ၌၊ သစ်ပင် အဖျားတို့၏။ ဥပရူပရိ၊ အထက်အထက်၌။ နာတိဥစ္စေန၊ အလွန်မမြင့်သော။ နာတိနိစေန၊ အလွန်မနိမ့်သော။ ဂဂနပ္ပဒေသေန၊ ကောင်းကင်အရပ်ဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ လည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဌာနာဒိသု၊ ရပ်ခြင်း အစရှိကုန်သော။ ဣရိယာပထေသု၊ ဣရိယာပုထ်တို့တွင်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ယေန၊ အကြင် ဣရိယာပုထ်ဖြင့်။ (ဂန္တံ၊ လိုက်သွားခြင်းငှာ။) ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တေနော၊ ထို ဣရိယာပုထ်ဖြင့်ပင်။ ဂစ္ဆတိ၊ လိုက်သွား၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤလူတို့တွင်။ စိတ္တကမ္မာဒိသိပ္ပပသုတာ၊ ဆန်းကြယ်စွာ ပြုအပ်သော ပန်းချီဆေးရေး အစရှိသောအတတ်ကို အားထုတ်ကြသူတို့သည်။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စကို။ ကရောန္တာယေဝ၊ ပြုကုန်လျက် သာ။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဘူမိယံ၊ ၌။ (တေသံ၊ ထိုလူတို့၏။ သဗ္ဗကိစ္စာနိ၊ တို့သည်။ ဣဇ္ဈန္တိ-ယထေဝ၊ ပြီးစီးကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ တေသံ၊ တို့၏။ သဗ္ဗကိစ္စာနိ၊ တို့သည်။ အာကာသေဝ၊ ၌သာ။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီး ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ စက္ကဝတ္တိပရိသံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၌။ တံ စက္ကရတနံ၊ သည်။ ဝါမပထေန၊ လက်ဝဲနံပါးဖြင့်။ သိနေရုံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ကို။ ပဟာယ၊ ၌။ (မြင်းမိုရ်တောင်ကို လက်ဝဲဘက်ကလှည့်၍။) မဟာသမုဒ္ဒဿ၊ ၏။ ဥပရိ-ဘာဂေန၊ အထက်အဖို့ဖြင့်။ သတ္တသဟဿယောဇနပ္ပမာဏံ၊ ယူဇနာ-ခုနစ် ထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ပုဗ္ဗဝိဒေဟံ၊ ပုဗ္ဗဝိဒေဟ-ကျွန်းသို့။ ဝါ၊ အရှေ့ကျွန်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထို ပုဗ္ဗဝိဒေဟ-ကျွန်း၌။ ဝိနိဗ္ဗေဓေန၊ ထုတ်ချင်းပေါက်အားဖြင့် (အလျားအားဖြင့်။) ဒွါဒသယောဇနာယ၊ တဆယ့်နှစ်ယူဇနာ ရှိသော။ ပရိက္ခေပတော၊ အဝန်းအဝိုင်းအားဖြင့်။ ဓတ္ထိံသ ယောဇနာယ၊ သုံးဆယ့် ခြောက်ယူဇနာရှိသော။ ပရိသာယ၊ ၏။ သန္တိဝေသက္ခမော၊ ကောင်းစွာ စုဝေးတည်နေခြင်းကို ခံသော။ (သစ်ခက်တဲနန်းတည်ခြင်း၌ ခံသော။) [သန္တိဝေသက္ခမောတိ ခန္ဓာဝါရသန္တိဝေသ ယောဂျော။ ဟု-ဋီကာ၌ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်သည်။] သုလဘာဟာရူပကရဏော၊ လွယ်ကူစွာရအပ်သော အာဟာရ-၏

အဆောက်အဦဖြစ်သော စပါး၊ နွားနို့၊ ထင်း၊ မြက်-အစရှိသော ပစ္စည်းရှိ
 သော။ ဝါ၊ အာဟာရ-၏အဆောက်အဦဖြစ်သော စပါး၊ နွားနို့၊ ထင်း၊
 မြက်-အစရှိသော ပစ္စည်းကို ရလွယ်သော။ [သုလတာဟာရူပကရဏောတိ
 သုခေနော လဒ္ဓဗ္ဗဓညဂေါရသ ဒါရုတိဏာဒိတောဇနသာဓနော။-ဋီကာ။]
 ဆာယူဒကသမ္ပန္နော၊ အရိပ် ရေ-နှင့်ပြည့်စုံသော။ သုစိသမတလော၊ စင်ကြယ်
 ညီညွတ်သော၊ အပြင်ရှိသော။ ရမဏိယော၊ မွေ့လျော်ထိုက်သော။ ယော
 ဘူမိတာဂေါ၊ အကြင် မြေအဖို့သည်။ (အတ္ထိ။) တဿ၊ ထို မြေအဖို့၏။ ဥပရိ
 ဘာဂေါ၊ အထက်အဖို့၌၊ တံ စက္ကရတနံ၊ သည်။ အက္ခာဟတံ ဝိယ၊ ဝင်ရိုး၌
 ထိခိုက်အပ်သော လှည်းဘီးကဲ့သို့။ တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်တည်၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။
 တေန သညာဏေန၊ ထို စကြာရတနာ၏ ရပ်နေခြင်းဟူသော အမှတ်အသား
 ဖြင့်။ သော မဟာဇနော၊ ထို များစွာသော လူအပေါင်းသည်။ ဩတရိတွာ၊
 သက်ဆင်း၍။ ယထာ ရူစိ၊ အလိုရှိတိုင်း။ နဟာနဘောဇနာဒိနိ၊ ရေချိုးခြင်း၊
 အစာစားခြင်း-အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။
 ဝါသံ၊ နေခြင်းကို။ ကပ္ပေတိ၊ ၏။ မဟာသုဒဿနဿာပိ၊ ၏လည်း။ သဗ္ဗ၊
 အလုံးစုံသောအစီအရင်သည်။ တထေဝ၊ ထိုအတိုင်းပင်။ အဟောသိ၊ ပြီ။
 တေန၊ ကြောင့်။ “ယသ္မိ ခေါ ပနာနန္ဒ။ပ။ သေနာယာ”တိ၊ ဟူ၍။
 (ဘဂဝတာ။)ဝုတ္တိ၊ ပြီ။

ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ စက္ကဝတ္တိမ္ပိ၊ စက္ကဝတ်မင်း
 သည်။ ဝါသံ၊ သို့။ ဥပဂတေ၊ ကပ်ရောက်လတ်သော်။ တတ္ထ၊ ထို ပုဗ္ဗဝိဒေဟ-
 ကျွန်း၌။ ယေ ရာဇာနော၊ အကြင် မင်းတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊
 ထိုမင်းတို့သည်။ “ပရစက္ကံ၊ တပါးသောမင်း၏ စစ်တပ်ဟူသော စက်သည်။
 ဝါ၊ တပါးသောမင်း၏ အာဏာစက်သည်။ အာဂတံ၊ လာ၏။” ဣတိ၊ သို့။
 သုတာပိ၊ ကြား၍လည်း။ ဗလကယံ၊ စစ်သည်ဗိုလ်ပါအပေါင်းကို။ သန္တိ-
 ပါတေတွာ၊ ကောင်းစွာစည်းဝေးစေ၍။ (ကောင်းစွာစု၍။) ယုဒ္ဓသဇ္ဇာ၊ ပြင်
 ဆင်အပ်သော စစ်တိုက်ခြင်းရှိကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ စက္က-
 ရဏနဿ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိသမနန္တရမေဝ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အခြားမဲ့၌ပင်။ ယော
 (သတ္တော)၊ အကြင်သတ္တဝါသည်။ ပစ္စတ္တိကသညာယ၊ ရန်သူ-ဟူသောအမှတ်
 သညာဖြင့်။ ‘တံ ရာဇံ’ ထို စက္ကဝတ်မင်းကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။
 အာဝုဓံ၊ လက်နက်ကို။ ဥက္ခိပိတံ၊ မြှောက်ခြင်းငှာ။ ဝိသဟေယျ၊ ရဲဝံ့ရာ၏။
 သော သတ္တော နာမ၊ ထိုသတ္တဝါမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ အယံ၊ ဤ
 တန်ခိုးရှိန်စော် အာနုဘော်သည်။ စက္ကရတနဿ၊ ၏။ အာနုဘာဂေါ၊
 အာနုဘော်တည်း။

ဂါထာနက်။ ။ဟိ၊ဆက်။ တဿ ရညော၊ ဧ၊။ စက္ကာနုဘိဝေနေ၊
 စကြာရတနာ၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ အသေသာ၊ အကြွင်း မရှိကုန်
 သော။ အရိ၊ရန်သူတို့သည်။ ဒမထံ၊ ဆုံးမအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့။
 ဝါ၊ ယဉ်ကျေးခြင်းသို့။ ဥပေန္တိ၊ ကပ်ရောက်ကုန်၏။ တေနေဝ၊
 ထို့ကြောင့်ပင်။ တံ၊ ထို စကြာရတနာကို။ နရာဓိပဿ၊ လူတို့ကို
 အစိုးရသော။ တဿ၊ ထို စက္ကဝတ်မင်း၏။ အရိန္ဒမံ နာမ၊ ရန်သူတို့ကို
 ဆုံးမတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အရိန္ဒမ-မည်သော။ စက္ကန္တိ၊ စက်-
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ၊။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ တေ ရာဇာနော၊ ထို ပုဗ္ဗ
 ဝိဒေဟ-မင်းတို့သည်။ အတ္တနော၊ အတ္တနော။ ဧ၊။ ရုဇ္ဇသိရိဝိဘဝါနုရူပံ၊
 မင်း၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကျက်သရေစည်းစိမ်အားလျော်သော။ ပါဘတံ၊
 လက်ဆောင်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ တံ ရာဇာနံ၊ ထို စက္ကဝတ်မင်းသို့။
 ဥပဂမ္မ၊ ကပ်ရောက်၍။ ဩနတသိရာ၊ ညွတ်သောဦးခေါင်းရှိကြကုန်သည်။
 (ဟူတွာ။) အတ္တနော၊ ဧ၊။ မောဠိမဏိပုဘာဘိသေကေန၊ မကိုဋ်သရဗ္ဗံ
 တပ်အပ်သော ပတ္တမြားအရောင်တည်းဟူသော အဘိသိက်ဖြင့်။ တဿ၊ ထို
 စက္ကဝတ်မင်း၏။ ပါဒပူဇံ၊ ခြေကိုပူဇော်ခြင်းကို။ ကရေန္တာ၊ ကုန်လျက်။
 “ယေ ခေါ မဟာရာဇာ”တိ အာဒိဟိ၊ အစရှိကုန်သော။ ဝစနေဟိ၊ စကား
 တို့ဖြင့်။ တဿ၊ ထို စက္ကဝတ်မင်း၏။ ကိံကာရပဋိဿာဝိတံ၊ ပြုအပ်သော
 အမှုကား အဘယ်ပါနည်း-ဟူသော အမေးကို ကြားသိစေရသူတို့၏အဖြစ်သို့။
 အာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ မဟာသုဒဿနဿာပိ၊-၏အတွက်လည်း။ တထေဝ၊
 ထိုအတိုင်းပင်။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ “ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ
 ။ပ။ မဟာရာဇာ”တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ သ္မာဂတန္တိ၊
 ကား။ သု အာဂတံ၊ ကောင်းသောလာခြင်းပါတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဧကသ္မိံ၊

၁။ ကိံကာရပဋိဿာဝိတံ။ ။ကရိယဒတတိ ကာရော၊ကိံ +ကာရော ကိံကာရော။
 “ပြုအပ်သောအမှုကား အဘယ်ပါနည်း” ဟူသော အမေးစကားတိုင်အောင်ယူပါ။
 ပဋိဿာဝေန္တိတိ ပဋိဿာဝိနော၊ (ရှေးရှု ကြားသိစေရသူတို့။ ဝါ၊ သံတော်ဦးတင်
 ရသူတို့။) ကိံ ကာရံ+ပဋိဿာဝိနော ကိံကာရပဋိဿာဝိနော၊ (ပြုအပ်သော အမှုကား
 အဘယ်ပါနည်း- ဟူသောအမေးကို ကြားသိစေရသူတို့။) ကိံကာရပဋိဿာဝိနော+
 ဘာဝေါ ကိံကာရပဋိဿာဝိတာ၊ (ပြုအပ်သောအမှုကား အဘယ်ပါနည်း-ဟူသော
 အမေးကို ကြားသိစေရသူတို့၏အဖြစ်။ ဝါ၊ သံတော်ဦးတင်ရသူတို့၏ အဖြစ်။)
 [ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို “ဗုဒ္ဓတ္ထိရတနာအခန်း၌ တွေ့ရလတ္တံ့။]

အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဂတေ၊ လာလတ်သော်။ သောစန္ဒိ၊ ဝမ်းနည်းကြ
ရကုန်၏။ ဂတေ၊ ပြန်သွားလတ်သော်။ နန္ဒန္တိ၊ နှစ်သက်ကြရကုန်၏။ ကေသ္မိံ၊
အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဂတေ၊ လာလတ်သော်။ နန္ဒန္တိ၊ နှစ်သက်ကြရ
ကုန်၏။ ဂတေ၊ ပြန်သွားလတ်သော်။ သောစန္ဒိ၊ ဝမ်းနည်းကြရကုန်၏။ တံ၊
အရှင်မင်းမြတ်သည်။ တာဒိသော၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်။ (ဟုတွာ။)
အာဂမနနန္ဒနော၊ လာခြင်းကြောင့် နှစ်သက်စေတတ်ပါ၏။ [အာဂမနေန
နန္ဒဇနနော။-ဋီကာ။] ဂမနသောစနော၊ ပြန်သွားခြင်းကြောင့် ဝမ်းနည်း
စေတတ်ပါ၏။ [ဂမနေန သောစေတိတိ ဂမနသောစနော။-ဋီကာ။] တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဗံဝ၊ အရှင်မင်းမြတ်၏။ အာဂမနံ၊ ကြွလာခြင်းသည်။
သု အာဂမနံ၊ ကောင်းသောလာခြင်းပါတည်း။ ဣတိ-ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တော၊ သံဃော်ဦးတင်လတ်သော်။ စက္က-
ဝတ္တိ၊ စကြာရတနာကို လည်စေနိုင်သော။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ “မေ၊
ငါ့ဖို့။ အနုဝဿံ၊ နှစ်စဉ်။ ဧတ္ထကံ နာမ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်
မည်သော။ ဗလိံ၊ အခွန်အတုတ်ကို။ ဥပကပေယ၊ အထက်အထက်ဖြစ်သော
နောက်ကာလ၌ ပြုကြကုန်လော့။” ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ န ဝဒတိ၊
မပြောဆို။ [ဥပကပေယာတိ ဥပရူပရိ ကပေယ။ သံဝိဒဟယ ဥပနေယာတိ
အတ္ထော။-ဋီကာ။] အညဿ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘောဂံ၊ စည်းစိမ်ကို။
အစ္ဆိန္နိတွာ၊ ဖြတ်တောက်၍။ ဝါ၊ လူယူ၍။ အညဿပိ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်
အားလည်း။ န ဒေတိ၊ မပေး။ [ပေါများသူ၏ ဥစ္စာကို ဖြတ်တောက်၍
ဆင်းရဲသူတို့အား မပေး။] ပန၊ အနွယ-ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မရာဇ-
တာဝဿ၊ တရားမင်း၏အဖြစ်အား။ အနုရူပါယ၊ လျော်သော။ ပညာယ၊
ဖြင့်။ ပါဏာတိပါတာဒိနိ၊ ပါဏာတိပါတ-အစရှိသည်တို့ကို။ ဥပပရိက္ခိ-
တွာ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်၍။ ပေမနီယေန၊ ချစ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော။
ဝါ၊ ချစ်ဖွယ်ကောင်းသော။ မဉ္ဇုနာ၊ သာယာသော။ သရေန၊ အသံ

၁။ ဥပပရိက္ခိတွာ။ ။မည်သူ၏အထံက-မှ တရားမနှာရပဲ “မိမိဉာဏ် ပညာဖြင့်
စူးစမ်းဆင်ခြင်”ဟူရာ၌ ပါဏာတိပါတ-စသော မကောင်းမှုတို့၏ အကြောင်းဖြစ်
သော အကုသိုလ်စိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ သူ့အသက်သတ်မှု-စသော သံဘာဝ-အား
ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထို ပါဏာတိပါတ-စသော မကောင်းမှု၏ အကျိုးအားဖြင့်
လည်းကောင်း၊ ဤဘဝ နောက်ဘဝ၌ဖြစ်သော အပြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း စူးစမ်း
ဆင်ခြင်၍။ [ဥပပရိက္ခိတွာတိ ဟေတုတောပိ သဘာဝတောပိ ဖလတောပိ ဒိဋ္ဌ-
ဓမ္မိကသမ္ပရာယိကာဒိအာဒိနဝတောပိ ဝိမိသိတွာ။-ဋီကာ။]

ဖြင့်။ “တတ၊ အမောင်တို့။ ပဿထ၊ ကြည့်ကြကုန်လော့။ သေ (သော) ပါဏာတိပါတော နာမ၊ ဤ ပါဏာတိပါတ-မည်သည်။ အာ- သေဝိတော၊ မှီဝဲအပ်သည်။ ဘာဝိတော၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်သည်။ ဗဟုလိကတော၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုအပ်သည်။ (သမာနော။) နိရယ သံဝတ္တနိကော၊ ငရဲ၌ ဖြစ်စေတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။” ဣတိ- အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတွာ၊ ဟောပြီး၍။ “ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော”တိ အာဒိကံ-အစရှိသော။ သြဝါဒံ ကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။

မဟာဘုဒ္ဓဿနောပိ၊ သည်လည်း။ တထေဝ၊ ထိုအတိုင်းပင်။ အကာ- သိ၊ ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ “ရာဇာ။ပ။ဘုဉ္ဇထာ”တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ပရိ။ပ။အံ။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသော မင်းတို့သည်လည်း။ ရညော၊ စက္ကဝတ်မင်း၏။ ဣမံ သြဝါဒံ၊ ကို။ ဂဏန္တိ၊ ကံ။ ယုကြကုန် သလော။ ဝါ၊ လိုက်နာကြကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ တာဝ၊ စက္ကဝတ်မင်းမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ၊ သော။) ဗုဒ္ဓဿာပိ၊ ဘုရားရှင်၏သော်မှလည်း။ (သြဝါဒံ၊ ကို။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ တို့သည်။ န ဂဏန္တိ၊ မနာယုကြကုန်။ ဝါ၊ မလိုက်နာကြကုန်။ ရညော၊ စက္ကဝတ်မင်း၏။ (သြဝါဒံ၊ ကို။) ကံ ဂဏိယန္တိ၊ အဘယ်မှာယူကုန်အံ့ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယေ၊ အကြင် လူတို့သည်။ ပဏှိတာ၊ ကြောင်းကျိုးမြင်သိ သဘာဝ-ပညာ ရှိကုန်၏။ ဝိဘာဝိနော၊ ထင်စွာဖြစ်စေတတ်သော ဉာဏ်ရှိကုန်၏။ [ဝိဘာဝေန္တိ ပညာယ အတ္တံ ဝိဘူတံ ကရောန္တိတိ ဝိဘာဝိနော။-ဋီကာ။] တေ၊ ထိုလူတို့သည်။ (သြဝါဒံ၊ ကို။) ဂဏန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အချို့မင်းတို့က သြဝါဒ- ကို ခံယူ၍ အချို့ မင်းတို့က သြဝါဒ-ကို မခံယူပါကုန်သော်လည်း။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော မင်းတို့သည်။ အနုယန္တော၊ အစဉ် လိုက်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယေ ခေါ် ပနာ နန္ဒာတိအာဒိ။ ကို။ (ဘဂဝါ။) အာဟ၊ ပြီ။

အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ တံ စက္ကရတနံ၊ သည်။ (အဗ္ဗုဂ္ဂန္တာ အဇ္ဈော ဂါဟတိ-၌ စပ်။) ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပုဗ္ဗဝိဒေဟဝါသိနံ၊ အရှေ့ကျွန်း၌ နေ လေ့ရှိကုန်သော မင်းတို့အား။ သြဝါဒေ၊ ကို။ ဒိန္နေ၊ ပေးအပ်ပြီးသော်။ စက္ကဝတ္တိဗလေ၊ စက္ကဝတ်မင်း၏ စစ်သည်ဗိုလ်ပါအပေါင်းသည်။ ကတပါတ- ဂုဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသော နံနက်စာစားခြင်း ရှိလတ်သော်။ ဝါ၊ နံနက်စာ စာ-ပြီးလတ်သော်။ [စက္ကဝတ္တိဗလေန-ဟု တတိယန္တ-ရှိသည်ကား မကောင်း။]

၂၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသမုဒ္ဓသနသုတ်

ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ အဗ္ဗုဂ္ဂန္ဓာ၊ ရွေးရှု တက်သွား၍။ ပုရတ္ထိမ-
သမုဒ္ဓံ၊ အရွှေသမုဒ္ဓရာကို။ အဇ္ဈောဂါဟတိ၊ သက်ဝင်၏။ စ၊ ဆက်။
ယထာ ယထာ၊ အကြင်အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ တံ၊ ထို စကြာ
ရတနာသည်။ အဇ္ဈောဂါဟတိ၊ ၏။ တထာ တတ၊ ထိုထို အခြင်းအရာ
အားဖြင့်။ အဂဒဂန္ဓံ၊ အဆိပ်ဖြေဆေး အနံ့ကို။ သာယိတော၊ နံရ၍။
သံခိတ္တဖဏော၊ ချိုးအပ်သော ပါးပျဉ်းရှိသော။ ဝါ၊ ချအပ်သော ပါး
ပျဉ်းရှိသော။ နာဂရာဇာ ဝိယ၊ နဂါးမင်းသည်ကဲ့သို့။ သံခိတ္တဦမိဝိပ္ပာရံ၊
ချိုးအပ်သော လှိုင်းတံပိုး၏ ပြန့်ကျယ်ခြင်းရှိသည်။ ဝါ၊ လှိုင်းတံပိုး၏
ပြန့်ကျယ်ခြင်းကို ချိုးသည်။ ဟုတော၊ ၍။ သြဂစ္ဆမာနံ၊ အောက်သို့
သက်လျောသော။ မဟာသမုဒ္ဓသလိလံ၊ မဟာသမုဒ္ဓရာ-ရေသည်။ ယောဇန-
မတ္တံ၊ တယူဇနာ အတိုင်းအရှည်ရှိအောင်။ သြဂန္ဓာ၊ အောက်သို့ လျော
ကျ၍။ အန္ဓောသမုဒ္ဓေ၊ သမုဒ္ဓရာ အတွင်း၌။ ဝေဠုရိယဘိတ္တံ ဝိယ၊
ကြောင်မျက်ရွဲ နံရကဲ့သို့။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ [“တယူဇနာ-ရှိအောင်”
ဟုရာ၌ ဘေးပတ်ဝန်းကျင် တယူဇနာကို ဆိုလိုသည်။ အောက်အနိမ့်ကား
စကြာရတနာပေါ်ကလူများ မြေအပြင်ကို မြင်ရလောက်ရုံသာ နိမ့်သည်။
ထိုသို့နိမ့်သည့်အတွက် ပတ်ဝန်းကျင်၌ မြင့်နေသောရေတွေက ကြောင်မျက်ရွဲ
နံရကဲ့သို့ တည်သည်။]

စ၊ ဆက်။ တဒ်ဏညေဝ၊ ထိုခဏ-၌ပင်။ တဿ ရညေ၊ ထို စက္က
ဝတ်မင်း၏။ ပုညသီရိံ၊ ကောင်းမှု၏ အသရေကို။ ဒဠုကာမာနိ ဝိယ၊
ကြည့်ရှုခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သကဲ့သို့။ မဟာသမုဒ္ဓတလေ၊ မဟာသမုဒ္ဓရာ
အောက်အပြင်၌။ ဝိပ္ပကိဏ္ဍာနိ၊ အထူးထူးအပြားပြား ရောပြွမ်းကုန်သော။
နာနာရတနာနိ၊ အမျိုးမျိုးသော ရတနာတို့သည်။ တတော တတော၊
ထိုထိုအရပ်မှ။ အာဂန္ဓာ၊ ၍။ တံ ပဒေသံ၊ ထို စကြာရတနာ သက်ဝင်ရာ
အရပ်ကို။ ပူရယန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ သာ ရာဇပရိသာ၊
ထို စက္ကဝတ်မင်း၏ ပရိသတ်သည်။ နာနာရတနပရိပူရံ၊ အမျိုးမျိုးသော
ရတနာတို့ဖြင့် ပြည့်နေသော။ တံ မဟာသမုဒ္ဓတလံ၊ ထို မဟာသမုဒ္ဓရာ ရေ
အပြင်ကို။ ဒိသော၊ ၍။ ယထာ ရူစိ၊ အလိုအတိုင်း။ ဥစ္ဆင်္ဂါဒိဟိ၊ ခါးပိုက်
အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အာဒိယတိ၊ ယူ၏။ ပန၊ ဆက်။ ပရိသာယ၊ သည်။
ယထာ ရူစိ၊ တိုင်း။ အာဒိန္နရတနာယ၊ ယူအပ်ပြီးသော ရတနာရှိလတ်သော်။
(ရတနာတို့ကို ယူပြီးလတ်သော်။) တံ စက္ကရတနံ၊ သည်။ ပဋိနိဝတ္တတိ၊
ပြန်နစ်၏။

☰

စ၊ ဆက်။ တသ္မိံ။ ထို စကြာရတနာသည်။ ပဋိနိဝတ္တမာနေ၊ ပြန်နစ်လတ်သော်။ ပရိသာ၊ သည်။ အဂ္ဂတော၊ အဦး၌။ ဝါ၊ ဦးပိုင်းက။ ဟောတိ၊ ၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ် ၌။ ဝါ၊ က။ ရာဇာ၊ စက္ကဝတ်မင်းသည်။ (ဟောတိ။) အန္တေ၊ အဆုံး၌။ ဝါ၊ က။ စက္ကရတနံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) တမ္ပိ၊ လေးနိမိတ်လံ၊ ထို သမုဒ္ဒရာရေသည်လည်း။ စက္ကရတနသိရိယာ၊ စကြာရတနာ၏။ အသရေသည်။ ပလောဘိယမာနမိဝ၊ ပြားယောင်းအပ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း။ တေန၊ ထို စကြာရတနာနှင့်။ ဝိယောဂံ၊ ကွေ့ကွင်းခြင်းကို။ အသဟာမာနမိဝ စ၊ သည်းမခံနိုင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ နေမိမဏ္ဍလပရိယန္တံ၊ အကွပ် တံကူအဝန်း၏ အဆုံးအပိုင်းခြားကို။ အဘိဟနန္တံ၊ ထိခတ်လျက်။ နိရန္တရမေဝ၊ အကြားမရှိအောင်ပင်။ ဥပဂစ္ဆတိ၊ အနီးသို့ ရောက်လာ၏။ ဧဝံ သိ။ စက္ကဝတ္တံ၊ သော။ ရာဇာ၊ သည်။ ပုရတ္ထိမ မဟာသမုဒ္ဒပရိယန္တံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်၏ အရှေ့အရပ်၌ဖြစ်သော မဟာသမုဒ္ဒရာ အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော။ ပုဗ္ဗဝိဒေဟံ၊ ကို။ အဘိဝိဇီနိတွာ၊ အောင်နိုင်၍။ ဒက္ခိဏသမုဒ္ဒပရိယန္တံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်၏ တောင်အရပ်၌ဖြစ်သော သမုဒ္ဒရာ အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော။ ဇမ္ဗုဒိပံ၊ ဇမ္ဗုဒိပံကို။ ဝါ၊ သပြေကျွန်းကို။ ဝိဇေတုကာမော၊ အောင်နိုင်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ (ဟုတွာ။) စက္ကရတနဒေသိတေန၊ စကြာရတနာသည် ညွှန်ပြအပ်သော။ မဂ္ဂေန၊ လမ်းဖြင့်။ ဒက္ခိဏသမုဒ္ဒါဘိမုခေါ၊ မြင်းမိုရ်တောင်၏တောင်ဘက်သမုဒ္ဒရာသို့ ရှေးရှုသည်။ (ဟုတွာ။) ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ မဟာသုဒဿနောပိ တထေဝ။ အဂမာသိ၊ ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ “အထ ခေါ အာနန္ဒ။ပ။ ပဝတ္ထိ” တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပုရတ္ထိမော မဟာသမုဒ္ဒေါ ပရိယန္တော တေဿာတိ ပုရတ္ထိမမဟာသမုဒ္ဒပရိယန္တော၊ တံ ပုရတ္ထိမမဟာသမုဒ္ဒပရိယန္တံ။ ပုရတ္ထိမမဟာသမုဒ္ဒ ပရိယန္တံ ကတွာတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။]

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ ဤသို့။ ပဝတ္ထမာနဿ၊ လည်သော။ တဿ၊ ထို၊ စကြာရတနာ၏။ ပဝတ္ထနဝိဇာနံ၊ လည်ပုံအစီအရင်လည်းကောင်း။ (ဣတိ-၌စပ်။) သေနာသန္တဝေသော၊ စစ်တပ်၏ စုဝေး တည်နေခြင်းလည်းကောင်း။ ပဋိရာဇာဂမနံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်မင်းတို့၏ လာခြင်းလည်းကောင်း။ တေသံ၊ ထို ဆန့်ကျင်ဘက်မင်းတို့အား။ အနုသာသနိပ္ပဒါနံ၊ အဆုံးအမကို ပေးခြင်းလည်းကောင်း။ ဒက္ခိဏသမုဒ္ဒအဇ္ဈောဂါဟနံ၊ တောင်သမုဒ္ဒရာသို့ သက်ဆင်းခြင်းလည်းကောင်း။ သမုဒ္ဒသလိလဿ၊ သမုဒ္ဒရာရေ၏။ ဩဂစ္ဆမာနံ၊ ကောက်သို့ သက်လျှော့ခြင်းလည်းကောင်း။ ရတနာနံ၊ တို့ကို။ အာဒါနံ၊

ယူကြခြင်းလည်းကောင်း။ 'ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော အစီအရင်ကို။ ပုရိမနယေနော၊ ရှေး ပုဗ္ဗဝိဒေဟ-ကျွန်း၌ဖြစ်ပုံနည်းဖြင့်သံ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ ဒသသဟဿယောဇနပ္ပမာဏံ၊ ယူဇနာ-တသောင်း အတိုင်း အရှည်ရှိသော။ တံ ဇမ္ဗုဒိပံ၊ ကို။ ဝိဇိနိတံ၊ အောင်နိုင်ပြီး၍။ ဒက္ခိဏ-သမုဒ္ဒတောပိ၊ တောင်သမုဒ္ဒရာမှလည်း။ ပစ္စုတ္တရိတံ၊ တဖန်တက်၍။ သတ္တ-ယောဇနသဟဿပ္ပမာဏံ၊ ယူဇနာ-ခုနစ်ထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အပရဂေါယာနံ၊ အပရဂေါယာ - ကျွန်းကို။ ဝိဇေတံ၊ ငှာ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး ဇမ္ဗုဒိပံကို သွားရာ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်ပင်။ ဂန္ဓာ၊ သွားပြီး၍။ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ၊ သော။ တမ္ပိ၊ ထို အပရဂေါယာ-ကျွန်းကိုလည်း။ တထေဝ၊ ထို့အတူပင်။ အဘိဝိဇိနိတံ၊ ၍။ ပစ္ဆိမသမုဒ္ဒတော ပိ၊ အနောက်သမုဒ္ဒရာမှ လည်း။ ဥတ္တရိတံ၊ တက်ပြီး၍။ အဋ္ဌယောဇနသဟဿပ္ပမာဏံ၊ ယူဇနာ-ရှစ်ထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဥတ္တရကုရံ၊ မြောက်ကျွန်းကို။ ဝိဇေတံ၊ ငှာ။ တထေဝ၊ ပင်။ ဂန္ဓာ၊ ပြီး၍။ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ၊ သော။ တမ္ပိ၊ ထို မြောက်ကျွန်းကိုလည်း။ တထေဝ၊ ပင်။ အဘိဝိဇိယ၊ အောင်နိုင်၍။ ဥတ္တရသမုဒ္ဒတော၊ မှ။ ပစ္စုတ္တရတိ၊ တဖန်တက်၏။

တ္ထောဝတ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ စက္ကဝတ္တိနံ၊ စကြာရတနာကို လည်စေနိုင်သော။ ရညာ၊ သည်။ စာတုရန္တယ၊ သမုဒ္ဒရာ လေးစင်း အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော။ ပထဝိယ၊ လေးကျွန်းမြေ၌။ အာဓိပစ္စံ၊ အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ [အဓိပတိနော+ဘာဝါ အာဓိပစ္စံ။] အဓိဂတံ၊ ရအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထို စက္ကဝတ် မင်းသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိဇိတဝိဇယော၊ အောင်အပ်ပြီးသော စစ်မြေပြင်ရှိသည်။ (ဟုတော။) အတ္တနော၊ ၏။ ရဇ္ဇသိရိသမ္ပတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ မင်းအဖြစ်၏ အသရေ၏ ပြည့်စုံပုံကို ကြည့်ရှုခြင်းအကျိုးငှာ။ သပရိသော၊ ပရိသတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ (ဟုတော။) ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော။ ဂဂနတလံ၊ ကောင်းကင်အပြင်ကို။ အဘိလသိတံ၊ ရှေးရှု ခန့်တက်၍။ သုဝိကသိတ၊ ဒုမကုမုဒပုဏ္ဏရိကဝန-ဝိစိတ္ထေ၊ ကောင်းစွာပွင့်သော ပဒုမ္မာကြာ၊ ကုမုဒြာကြာ၊ ကြာပုဏ္ဏရိက-တောတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော။ စတ္တာရော၊ လေးအိုင်ကုန်သော။ ဇာတဿ-ရေ၊ ဇာတဿရ-အိုင်တို့ကို။ (ဩလောကေတိ) ဝိယ၊ ကြည့်ရသကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ပဉ္စသတပဉ္စသတ၊ ပရိတ္တဒီပပရိဝါရေ၊ ငါးရာ ငါးရာသော ကျွန်းငယ်အခြံအရံ ရှိကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာဒီပေ၊

ကျွန်းကြီးတို့ကို။ ဩလောကေတွာ၊ ကြည့်၍။ စက္ကရတနဒေသိတေနဝ၊ စကြာရတနာသည် ညွှန်ပြအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ မဂ္ဂေန၊ ကောင်းကင်လမ်းဖြင့်။ ယဏာနုက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ရာဇဓာနိံ၊ မင်းနေပြည်သို့။ ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ ပြန်လာ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ တံ စက္ကရတနံ၊ သည်။ အန္တေပုရန္ဒါရံ၊ နန်းတော်အတွင်း တံခါးပေါက်ကို။ သောဘယမာနံ၊ တင့်တယ်စေသည်။ ဟုတွာ၊ တိဋ္ဌတိ၊ ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ တသ္မိံ စက္ကရတနေ၊ သည်။ ဧဝံ သို့။ ပတိဋ္ဌိတေ၊ တည်လတ်သော်။ ရာဇန္တေပုရေ၊ နန်းတော်အတွင်း၌။ ဥက္ကာဟိ ဝါ၊ မီးရှူးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒီပိကာဟိ ဝါ၊ ဆီမီးတိုင်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော။ ကရဏီယံ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်။ န ဟောတိ၊ မရှိ။ စက္ကရတနောဘာသောယေဝ၊ စကြာရတနာရောင် သည်သာလျှင်။ ရတ္တိံ။ ။ ။ အန္ဓကာရံ၊ အမှိုက်အမှောင်ကို။ ဝိဓမတိယေဝ၊ ပယ်ဖျောက်နိုင်သည်သာ။ ပန၊ ဆက်။ ယေ၊ အကြင် လူတို့သည်။ အန္ဓကာရတ္တိကာ၊ အမှောင်ဖြင့် အလို့ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တေသံ၊ ထိုလူတို့၏။ အန္ဓကာရမေဝ၊ အမှောင်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ မဟာသုဒဿနဿာပိ၊ ၏လည်း။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တေ၊ ဤ အစီအရင်သည်။ တထေဝ၊ ထို့အတူပင်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဒက္ခိဏံ။ ပ။ ပါတုရဟောသိ”တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဟတ္ထိရတနာအဖွင့်

ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပါတုရတစက္ကရတနသေဝ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီးသော စကြာရတနာ-ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ စက္ကဝတ္တိနော၊ စက္ကဝတ်မင်း၏။ အမစ္စာ၊ တို့သည်။ ပကတိမင်္ဂလဟတ္ထိဌာနံ၊ ပကတိမင်္ဂလာ-ဆင်တော် တည်ရာအရပ်ကို။ သမံ၊ ညီညွတ်အောင်လည်းကောင်း။ သုစိဘူမိဘာဂံ၊ စင်ကြယ်သော ဝမြေအဖို့ရှိအောင်လည်းကောင်း။ ကာရေတွာ၊ ပြုလုပ်စေ၍။ ဟရိစန္ဒနာဒီဟိ၊ စန္ဒကူး-ရွှေ အစရှိကုန်သော။ သုရဘိဂန္ဓေဟိ၊ ကောင်းသောအနံ့ရှိသော နံ့သာတို့ဖြင့်။ ဥပလိမ္မာဂပတွာ၊ လိမ်းကုံးစေ၍။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝိစိတ္တဝဏ္ဏသုရဘိကုသုမသမောကိဏ္ဏံ၊ အထူးသဖြင့် ဆန်းကြယ်သော အဆင်းရှိသော ကောင်းသောအနံ့ရှိသောပန်းတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းအောင်လည်းကောင်း။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ သုဝဏ္ဏတာရကာနံ၊ ရွှေကြယ်တို့၏။ အန္တရန္တရာ၊ အကြားအကြား၌။ သမောသရိတမနုညကုသုဒါမပဋိမဏ္ဍိတဝိတာနံ၊ ကောင်းစွာ

တုံလျားကျသော စိတ်ကိုနှစ်သက်စေနိုင်သော ပန်းဆိုင်းတို့ဖြင့်တန်ဆာဆင်
 အပ်သော မျက်နှာကြက်ရှိအောင်လည်းကောင်း။ ဒေဝဝိမာနံ ဝိယ၊ နတ်
 ဗိမာန်ကဲ့သို့။ အဘိသင်္ခရိတော၊ ပြုပြင်စီမံပြီး၍။ “ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ ဝေ-
 ရူပဿ နာမ၊ ဤသို့သဘောရှိသည် မည်သော။ ဟတ္ထိရတနဿ၊ ဆင်ရတနာ
 ၏။ အာဂမနံ၊ လာခြင်းကို။ စိန္တေထ၊ ကြံတော်မူပါကုန်။” ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဝဒန္တိ၊ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်၏။

သော၊ ထို စက္ကဝတ်မင်းသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာ။
 မဟာဒါနံ၊ ကြီးစွာသောအလှူကို။ ဒတော၊ လှူပြီး၍လည်းကောင်း။ သီလာနိ၊
 တို့ကို။ သမာဒါယ စ၊ ကောင်းစွာ ယူ၍လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ဆောက်
 တည်၍လည်းကောင်း။ တံ ပုညသမ္ပတ္တိံ၊ ထိုကောင်းမှု၏ ပြည့်စုံပုံကို။
 အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်လျက်။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်ပြီး။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊
 ထို စက္ကဝတ်မင်း၏။ ပုညာနုဘာဝစောဒိတော၊ ကောင်းမှု၏ အာနုဘော်
 သည် တိုက်တွန်းအပ်သည်။ (ဟုတော။) ဆဒ္ဒန္တကုလာ ဝါ၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မျိုး
 မှသော်လည်းကောင်း။ ဥပေါသထကုလာ ဝါ၊ ဥပေါသထ-ဆင်းမျိုးမှသော်
 လည်းကောင်း။ တံ သက္ကာရဝိသေသံ၊ ထို ပူဇော် အထူးကို။ အနုဘဝိ-
 တုကာမော၊ ခံစားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ (ဟုတော။) တရုဏရဝိမဏ္ဍလာ-
 ဘိရတ္တစရဏဂီဝါမုခပဋိမဏ္ဍိတဝိသုဒ္ဓသေတသရီရော၊ တက်သစ်စ နေ၏
 အဝိုင်းကဲ့သို့ နီသော ခြေ၊ နီသော လည်၊ နီသော ခံတွင်းတို့ဖြင့် တန်ဆာ
 ဆင်အပ်သော အထူးသဖြင့် သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သော ဖြူသောကိုယ်ရှိသော။
 သတ္တပတိဋ္ဌော၊ မြေ၌ ထိသော ခုနစ်ပါးသော ကိုယ်အင်္ဂါတို့ဖြင့် တည်
 နေသော။ [သတ္တပတိဋ္ဌောတိ ဘူမိဗုသနကေဟိ ဝါလမိ၊ ဝရက်၊ (အင်္ဂါ
 ဇာတ်။) ဟတ္ထော (နှာမောင်း။) တံ ဣမေဟိ စ တိဟိ၊ စတူဟိ ပါဒေဟိ-
 စာတိ သတ္တဟိ အဝယဝေဟိ ပတိဋ္ဌိဟတ္တာ သတ္တပတိဋ္ဌော။-ဋီကာ။]
 သုသဏ္ဌိတအင်္ဂပစ္စင်္ဂသန္နိဝေသော၊ ကောင်းစွာ တည်သော အင်္ဂါကြီးငယ်
 တို့၏ စုဝေးတည်နေရာဖြစ်သော။ ဝိကသိတရတ္တပဒုမစာရုပေါက္ခရာ၊ ပွင့်သော
 ပဒုမ္မာကြာပန်း၏ တင့်တယ်ခြင်းနှင့်တူသော တင့်တယ်သော မျက်နှာရှိ
 သော။ [ဤနေရာ၌ “ပေါက္ခရာ” သဒ္ဓါ၊ မျက်နှာအနက်ဟော-တည်း။]
 ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော။ ယောဂီ ဝိယ၊ ယောဂီ - ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကဲ့သို့။
 ဝေဟာသဂမနသမတ္ထော၊ ကောင်းကင်ဝယ် သွားခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။
 မနောသိလာစုဏ္ဏရဉ္စိတပရိယန္တော ဝိယ၊ ဆေးဒန်းမြင်းသိလာမှုန့်ဖြင့် တပ်စွဲ
 စေအပ်သော အပိုင်းအခြားရှိသော။ ရတပဗ္ဗတော ဝိယ၊ ငွေတောင်သည်

ကဲ့သို့။ ဟတ္ထိသေဋ္ဌော၊ ဆင်မြတ်ရတနာသည်။ အာဂန္တော၊ ရှိ။ တသ္မိ-
ပဒေသေ၊ ထို မင်္ဂလာဆင်ထားရာ အရပ်၌။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။

သော၊ ထိုဆင်ပျံတော်သည်။ ဆန္ဒန္တကုလော၊ ဆန္ဒန်ဆင်မျိုးမှ။ အာဂစ္ဆန္တော၊
လာလတ်သော်။ သဗ္ဗကနိဋ္ဌော၊ အလုံးစုံသော ဆင်တို့အောက် ငယ်သည်။
(ဟုတွာ။) အာဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။ ဥပေါသထကုလော၊ မှ။ အာဂစ္ဆန္တော၊
လာလတ်သော်။ သဗ္ဗဇေဋ္ဌော၊ အလုံးစုံသော ဆင်တို့ထက် ကြီးသည်။ (ဟုတွာ။
အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။) ပါဠိယံ ပန၊ ပါဠိတော်၌ကား။ ဥပေါသထော နာဂ-
ရာဇာဣဇ္ဇေဝ၊ ဟူ၍သာ။ အာဂတံ၊ ပြီ။ နာဂရာဇာ နာမ၊ ဆင်မင်းမည်
သည်။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အပရိဘောဂေါ၊ အသုံး
အဆောင်မဟုတ်သည်။ (ဟောတိ။) သဗ္ဗကနိဋ္ဌော၊ အလုံးစုံသော ဆင်တို့
အောက် ငယ်သောဆင်သည်။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌ-
ကထာသု၊ ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ သွာယံ (သော အယံ)၊
ထို ဆင်ပျံတော်သည်။ ပုရိတစက္ကဝတ္တိဝတ္တာနံ၊ ပြည့်စေအပ်ပြီးသော စက္က
ဝတ်မင်းတို့၏ ကျင့်ဝတ်ရှိကုန်သော။ စက္ကဝတ္တိနံ၊ စက္ကဝတ်မင်းတို့၏။ ဝုတ္တ-
နယေနော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ စိန္တယန္တာနံ၊ ကြံကုန်စဉ်။
အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကား။ မဟာသုဒဿနဿ၊ မဟာသုဒဿန-
မင်း၏။ သယမေဝ၊ အလိုလိုသာလျှင်။ (အထူးမကြံပဲသာလျှင်။) ပကတိ-
မင်္ဂလာဟတ္ထိဋ္ဌာနံ၊ ပကတိသော မင်္ဂလာဆင်တော်ထားရာ အရပ်ကို။ အာဂန္တော၊
ရှိ။ တံ ဟတ္ထိ၊ ထို မင်္ဂလာဆင်တော်ကို။ အပနေတွာ၊ ဖယ်ရှား၍။
တတ္ထ၊ ထို မင်္ဂလာဆင်၏တည်ရာအရပ်၌။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ တေန၊
ကြောင့်။ “ပုန စ ပရံ အာနန္တပ။ နာဂရာဇာ”တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။)
ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားဖြစ်သော။ တံ ဟတ္ထိ-
ရတနံ၊ ထို ဆင်ရတနာကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ဟတ္ထိဂေါပကာဒယော၊
ဆင်ထိန်း အစရှိသူတို့သည်။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ၊ ရွှင်လန်း နှစ်သက်ကုန်သည်။
(ဟုတွာ။) ဝေဂေန၊ လျင်စွာ။ ဂန္တော၊ ရှိ။ ရညော၊ အား။ အာရော-
စေန္တိ၊ သံတော်ဦး တင်ကြကုန်၏။ ရာဇော၊ သည်။ တုရိတတုရိတော၊
အလွန်လျင်မြန်သည်။ (ဟုတွာ။) အာဂန္တော၊ ရှိ။ တံ၊ ထို ဆင်ရတနာကို။
ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ပသန္တစိတ္တော၊ ကြည်လင်သော စိတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ။)
“ဟတ္ထိယာနံ၊ ဆင်ရတနာ ယာဉ်သည်။ ဒမထံ၊ ဆုံးမအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။
ဝါ၊ ယဉ်ကျေးခြင်းသို့။ သစေ ဥပေယျ၊ အကယ်၍ ကပ်ရောက်ပါမူကား။

ဘဒ္ဒကံ ဝတ ဘော၊ ကောင်းလေစွ-ဪ။” ဣတိ၊ သို့။ စိန္တယန္တော၊ ကြံလျက်။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ပသာရေတိ၊ ဆန့်တန်း၏။ အထ၊ ဆန့်တန်းရာ ထိုအခါ၌။ သော၊ ထို ဆင်ရတနာသည်။ သရဓေနုဝတ္ထကော-ဝိယ၊ အိမ်၌ နွားမကြီး၏ သားကလေးကဲ့သို့။ ကဏ္ဏေ၊ နားတို့ကို။ ဩလမ္ပိတော၊ တွဲလျားချဲ့။ သူရတဘာဝံ၊ ကောင်းသောအမှု၌ မွေ့လျော်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလျက်။ ရာဇာနံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမတိ၊ ချဉ်းကပ်၏။

ရာဇာ၊ သည်။ တံ၊ ထို ဆင်ရတနာကို။ အာရောဟိတုကာမော၊ တက်စီးခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ တက်စီးလိုရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို စက္ကဝတ်မင်း၏။ ပရိဇနာ၊ အခြွေအရံ လူတို့သည်။ အဓိပ္ပာယ်၊ မင်း၏အလိုကို။ ဥ တော၊ သိ၍။ တံ၊ ဟတ္ထိရတနံ၊ ကို။ သုဝဏ္ဏဒ္ဓဇံ၊ ရွှေအလံ ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း။ သုဝဏ္ဏာလင်္ကာရံ၊ ရွှေတန်ဆာ ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း။ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္တံ၊ ရွှေကွန်ရက်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်ကိုလည်းကောင်း။ ကတော၊ ၍။ ဥပနေန္တိ၊ အနီးသို့ ဆောင်ကြကုန်၏။ ရာဇာ၊ သည်။ တံ၊ ထို ဆင်ရတနာကို။ အနိသိဒါပေတောဝ၊ မတုပ်ဝပ်စေပဲသာ၊ သတ္တရတနမယာယ၊ ခုနစ်ပါးသော ရတနာဖြင့် ပြီးသော။ နိဿေဏိယာ၊ လှေကားဖြင့်။ အာရုယ၊ တက်၍။ အာကာသဂမနနိန္ဒ-စိတ္တော၊ ကောင်းကင်သို့ သွားခြင်း၌ ညွတ်သောစိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထို စက္ကဝတ်မင်း၏။ စိတ္တုပ္ပါဒေနေဝ၊ စိတ် ဖြစ်သည်နှင့်သာလျှင်။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ သော နာဂရာဇာ၊ ထို ဆင်မင်းသည်။ ရာဇဟံသော-ဝိယ၊ ဟင်္သာမင်းသည်ကဲ့သို့။ ဣန္ဒနီလမဏိပ္ပဘာဇာလံ၊ ဣန္ဒနီလာ-ပတ္တမြားရောင် တည်းဟူသောဇာကွန်ရက် ရှိသော။ နီလဂဂနတလံ၊ ညိုသော ကောင်းကင်အပြင်သို့။ အဘိလသံတိ၊ ရွေးရုံပျံသွား၏။

တတော၊ ထိုမျှနောက်၌။ စက္ကစာရိကာယ၊ စကြာရတနာ၏ လည်ခြင်း၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင်။ သကလရာဇပရိသ၊ အလုံးစုံသောစက္ကဝတ်မင်း၏ ပရိသတ်သည်။ (နီလဂဂနတလံ၊ သို့။ အဘိလသံတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ သ ပရိသော၊ ပရိသတ်နှင့် တကွဖြစ်သော။ ရာဇာ၊ သည်။ အန္တောပါတရာသေ ယေဝ၊ နံနက်စာ စားရာကာလ၏ အတွင်း၌ပင်။ သကလပထဝီ၊ ဇမ္ဗူဒိပ် ပဓာနရှိသော အလုံးစုံသော မြေကို။ [သကလဇမ္ဗူဒီပသညိတပထဝီ - ဌိကာ။] အနု သံယာယိတော၊ အစဉ်အတိုင်း လှည့်လည်၍။ ရာဇဓာနိ၊ မင်းနေပြည်တော်သို့။ ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ ပြန်လာ၏။ က္ကဝတ္တိနော၊

စက္ကဝတ်မင်း၏။ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကံ၊ ဤသို့ ကြီးသောတန်ခိုးရှိသော။ ၀၂၊ သို့က
လောက် ကြီးသောတန်ခိုးရှိသော။ ဟတ္ထိရတနံ၊ သည်။ ဟောတိ။ မဟာ
သုဒဿနဿာပိ၊ ၏လည်း။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ရူအပ်သော ဆင်ရတနာ
သည်ပင်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဒိသ္မာ၊ ရညော။ ပ။
ပါတုရဟောသိ”တိ၊ ဟူ၍။ . (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

အာသရတနာအဖွင့်

၂၄၇။ ပန၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ပါတုဘူတဟတ္ထိရတနဿ၊ ထင်ရှား
ဖြစ်ပြီးသော ဆင်ရတနာရှိသော။ စက္ကဝတ္တိနော၊ ၏။ အမစ္စာ၊ တို့သည်။
ပကတိမင်္ဂလအဿဋ္ဌာနံ၊ ပကတိမင်္ဂလာ-မြင်းတော်တည်ရာ အရပ်ကို။ သုစိ-
သမတလံ၊ စင်ကြယ်သော ညီညွတ်သော အပြင်ရှိသည်ကို။ ကာရေတွာ၊
ပြုစေပြီး၍လည်းကောင်း။ အလင်္ကရိတွာ စ၊ တန်ဆာဆင်ပြီး၍လည်းကောင်း။
ပုရိမနယေနဝ၊ ရွေးနည်းဖြင့်ပင်။ (ဟတ္ထိရတနာ-၌ ဆိုခဲ့သောနည်းဖြင့်ပင်။)
ရညော၊ ၏။ တဿ၊ ထို မြင်းရတနာ၏။ အာဂမနစိန္တနတ္ထံ၊ လာခြင်းကို
ကြံစည်ခြင်းအကျိုးငှာ။ ဥဿာဟံ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ဇနေန္တိ၊ ဖြစ်စေကြ
ကုန်၏။ သော၊ ထို စက္ကဝတ်မင်းသည်။ ပုရိမနယေနဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ကတ-
ဒါနမာနနသက္ကာရော၊ ပြုအပ်ပြီးသော အလှူပေးခြင်း၊ မြတ်နိုးခြင်း၊
ကောင်းစွာပြုခြင်း-ရှိသည်။ (ဟုတွာ စ၊ ၍လည်းကောင်း။) သမာဒိန္နသီလဗ္ဗ-
တော၊ ဆောက်တည်အပ်သော သီလအကျင့်ရှိသည်။ (ဟုတွာ စ၊ ၍
လည်းကောင်း။) ပါသာဒတလေ၊ ပြာသာဒ်အပြင်၌။ သုခနိသိန္ဓော၊ ချမ်း
သာစွာထိုင်လျက်။ ပုညသမ္ပတ္တိံ၊ ကောင်းမှု၏ ပြည့်စုံပုံကို။ သမနုဿရတိ၊
အောက်မေ့၏။

အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို စက္ကဝတ်မင်း၏။ ပုညာနုဘာဝစောဒိ-
တော၊ ကောင်းမှု၏အာနုဘော်သည် တိုက်တွန်းအပ်သည်။ (ဟုတွာ။)
သိန္ဓဝကုလတော၊ သိန္ဓောမြင်းမျိုးမှ။ ဝိဇ္ဇုလတာဝိနဒ္ဓသရဒကာလသေတ-
ဝလာဟကရာသိသဿိရိကော၊ လျှပ်စစ်နွယ်တို့ဖြင့် မြွေယွက်အပ်သော သရဒ-
အခါ၌ ပြုသောတိမ်တိုက်အစု၏ အသရေနှင့်တူသော အသရေရှိသော။
ရတ္တပါဒေါ၊ နီသောခြေရှိသော။ ရတ္တတုဏ္ဏော၊ နီသောနှုတ်သီးရှိသော။
စန္ဒပ္ပဘာပုညသဒိသသုဒ္ဓသိနိဒ္ဓသနသံဟတသရိရော၊ လ-၏အရောင်အစုနှင့်တူ
သော စင်ကြယ်သော ညက်ညောသော တခဲနက် ပေါင်းစုအပ်သော
ကိုယ်ရှိသော။ ကာကာဂီဝါ ဝိယ၊ ကျီး၏လည်ပင်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း။

ဣန္ဒနီလမဏိ ဝိယ စ၊ ဣန္ဒနီလာ-ပတ္တမြားညိုကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ကာဠ-
 ဝဏ္ဏန၊ မည်းနက်သော အဆင်းရှိသော။ သီသေန၊ ဦးခေါင်းနှင့်။ သမန္ဓာ-
 ဂတတ္တာ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာဠသီသော၊ မည်းနက်သော
 ဦးခေါင်းရှိသော။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ ကပေတု၊ ဖြတ်၍။ ဌပိတေဟိ
 ဝိယ၊ ထားအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ မုဉ္ဇသဒိသေဟိ၊ ဖြူဆံ့မြက်နှင့်တူကုန်သော။
 သဏ္ဍဝဋ္ဌဉ္ဇရဂတေဟိ၊ သိမ်မွေ့သော လုံးသော ဖြောင့်သောဖြစ်ခြင်း ရှိကုန်
 သော။ ဧကသေဟိ၊ ဆံတို့နှင့်။ သမန္ဓာဂတတ္တာ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 မုဉ္ဇဧကသော၊ ဖြူဆံ့မြက်နှင့်တူသော ဆံရှိသော။ ဝေဟာသင်္ဂမေ၊ ကောင်း
 ကင်၌သွားနိုင်သော။ ဝလာဟကော နာမ၊ ဝလာဟက-မည်သော။ အဿ-
 ရာဇာ၊ မြင်းမင်းသည်။ အာဂန္ဓာ၊ ၍။ တသ္မိံ ဌာနေ၊ မင်္ဂလာမြင်းတော်
 တည်ရာ ထိုအရပ်၌။ ပတိဌာတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ မဟာသုဒဿနဿ၊
 -မင်းဖို့။ သေ(သော)၊ ဤ မြင်းရတနာသည်။ ဟတ္ထိရတနံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။
 အာဂတော၊ ပြီ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော အစီအရင်
 ကို။ ဟတ္ထိရတနေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။
 ဝေရူပံ၊ သော။ အဿရတနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 “ပုန စ ပရ”န္တိအာဒိံ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။

မဏိရတနာအဖွင့်

၂၄၈။ ပန၊ ကား။ ဝေ၊ သို့။ ပါတုဘူတအဿရတနဿ၊ ထင်ရှား
 ဖြစ်ပြီးသော မြင်းရတနာရှိသော။ စက္ကဝတ္တိနော၊ သော။ ရညော၊ ၏။
 စတုဟတ္ထာယာမံ၊ လေးတောင်အလျားရှိသော။ သကဋ္ဌနာတိသမပရိဏာဟံ၊
 လှည်းပုံတောင်းနှင့်ညီမျှသော လုံးပတ်ရှိသော။ ဥဘောသု၊ ကုန်သော။
 အန္ဓေသု၊ အစွန့်တို့၌။ [အန္ဓေသုတံ ဟေဋ္ဌာ၊ ဥပရိ စာတိ ဒွိသု အန္ဓေသု။-
 ဋီကာ။] ကဏ္ဍိကပရိယန္တတော၊ ရွှေပဒုမ္မာကြာပွင့်တို့၏ ကြာချက်အဆုံးအပိုင်း
 အခြားမှ။ [ကဏ္ဍိကပရိယန္တတောတိ ဒွိန္ဒု ကဉ္စနပဒုမာနံ ကဏ္ဍိကာယ ပရိ-
 ယန္တတော။-ဋီကာ။] ဝိနိဂ္ဂတေဟိ၊ ထွက်ကုန်သော။ သုပရိသုဒ္ဓမ္မတ္တာ-
 ကလာပေဟိ၊ အလွန်စင်ကြယ်သော ပုလဲအပေါင်းရှိကုန်သော။ ဒွိဟိ၊ နှစ်ပွင့်
 ကုန်သော။ ကဉ္စနပဒုမေဟိ၊ ရွှေပဒုမ္မာကြာတို့ဖြင့်။ အလင်္ကတံ၊ တန်ဆာဆင်
 အပ်သော။ စတုရာသီတိမဏိသဟဿပရိဝါရံ၊ ရှစ်သောင်းလေးတောင်သော
 ပတ္တမြားအခြံအရံရှိသော။ တာရာဂဏပရိဝုတဿ၊ တာရာအပေါင်းတို့သည်
 ခြံရံအပ်သော။ ပုဏ္ဏစန္ဒဿ၊ လပြည့်ဝန်း၏။ သိရိံ၊ အသရေကို။ ဗရမာနံ

ဝိယ၊ ဖြန့်သကဲ့သို့။ (လွမ်းမိုးသကဲ့သို့။) ဝေပုလ္လပဗ္ဗတတော၊ ဝေပုလ္လ-
တောင်မှ၊ မဏိရတနံ၊ ပတ္တမြားရတနာသည်။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။

ဧဝံ၊ သို့။ အာဂတဿ၊ ရောက်လာသော။ မုတ္တာဇာလကေ၊ ပုလဲကွန်
ရက်၌။ ဌပေတွာ၊ ၍။ [မုတ္တာဇာလကေ ဌပေတွာတိ သုဝိသုဒ္ဓေ မုတ္တမယေ
ဇာလကေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ။-ဋီကာ။] ဝေဠုပရမ္မရာယ၊ ဝါးအဆက်ဆက်
ဖြင့်။ သဋ္ဌိဟတ္ထပ္ပမာဏံ၊ အတောင်ခြောက်ဆယ် ပမာဏ-ရှိသော။ အာ-
ကာသံ၊ သို့။ အာရောပိတဿ၊ တင်အပ်သော။ တဿ၊ ထို ပတ္တမြားရတနာ၏။
(အာဘာ-၌ စပ်။) ရတ္တိဘာဂေ၊ ညဉ့်အဖို့၌။ သမန္တာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။
ယောဇနပ္ပမာဏံ၊ တယူဇနာ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဩကာသံ၊ အရပ်သို့။
အာဘာ၊ အရောင်သည်။ ဖရတိ၊ ဖြန့်၏။ ယာယ၊ ယင်း အရောင်ဖြင့်။
သဗ္ဗေ၊ သော။ သော ဩကာသော၊ ထို အရပ်သည်။ အရုဏ္ဏဂ္ဂမန-
ဝေလာ ဝိယ၊ အရုဏ်တက်ရာ အခါသည်ကဲ့သို့။ သဉ္ဇာတာလောကော၊
ကောင်းစွာဖြစ်သော အရောင်အလင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ တတော၊ကြောင့်။
(ထိုသို့ တယူဇနာအတိုင်းအရှည်ရှိသော အလုံးစုံသောအရပ်သည် အရုဏ်
တက်ရာအခါကဲ့သို့ ကောင်းစွာဖြစ်သော အရောင်အလင်း၏ ဖြစ်ခြင်း
ကြောင့်။) ကဿကာ၊ လယ်လုပ်သူတို့သည်။ ကသိကမ္ပံ၊ လယ်ထွန်မှုကို လည်း
ကောင်း။ ဝါဏီဇာ၊ ကုန်သည်တို့သည်။ အာပဏ္ဏဂ္ဂါဋ္ဌနံ၊ ဈေးတံခါးကို ဖွင့်
ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ တေတေ သိပ္ပိနေ၊ ထိုထို အတတ်သည်တို့သည်။
တံ တံ ကမ္ပံ၊ ထိုထိုအလုပ်ကိုလည်းကောင်း။ ပယောဇနန္တိ၊ ယှဉ်စေကြ
ကုန်၏။ ဒိဝါတိ၊ နေအခါဟူ၍။ မညမာနာ၊ မှတ်ထင်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။)
မဟာသုဒဿနဿာပိ၊ ၏လည်း။ တံ သဗ္ဗံ၊ သည်။ တထေဝ၊ ပင်။
အဟောသိ၊ တေန၊ ကြောင့်။ “ပုန စ ပရံ အာနန္တံ။ပ။ မဏိရတနံ ပါတု-
ရဟောသိ” တိ၊ ဟူ၍ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဣတ္ထိရတနာအဖွင့်

၂၄၉။ ပန၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ပါတုဘူတမဏိရတနဿ၊ ထင်ရှား ဖြစ်
ပြီးသော ပတ္တမြားရတနာရှိသော။ စက္ကဝတ္တိနေ၊ ၏။ ဝိသယသုခဝိသေ-
သဿ၊ အာရုံကိုခံစားသော သုခ-အထူး၏။ ဝိသေသကာရဏံ၊ ထူးသော
အကြောင်းဖြစ်သော။ ဣတ္ထိရတနံ၊ မိဖုရားရတနာသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။
ဟိ၊ မှန်၏။ အဿ၊ ထို စက္ကဝတ်မင်း၏။ မဒ္ဒရာဇကုလတော ဝါ၊ မဒ္ဒရာဇ်မျိုးမှ
သော်လည်း။ အဂ္ဂမဟေသိ၊ မြတ်သော၊ ဖုရားကို။ ဝါ၊ မိဖုရားခေါင်ကို။

အာနေန္တိ၊ ဆောင်ယူကြကုန်၏။ ဥတ္တရကုရုတော ဝါ၊ မြောက်ကျွန်းမှသော်လည်း။ ပုညာနုဘာဝေန၊ စက္ကဝတ်မင်း ကောင်းမှု၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြောင့်။ [ပုညာနုဘာဝေနာတိ စက္ကဝတ္တိရညော ပုညတေဇေန။=ဋီကာ။] သယံ၊ အလိုလို။ အာဂစ္ဆတိ၊ ရောက်လာ၏။ ပန၊ ဆက်။ အဿာ၊ ထို မိဖုရားရတနာ၏။ အဝသေသာ၊ ကြွင်းသော။ သမ္ပတ္တိ၊ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ “ပုန စ ပရံ အာနန္ဒ။ပ။ဒဿနီယာ”တိ အာဒိနာ-အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပါဠိယံ ယေဝ၊ ပါဠိတော်၌ပင်။ အာဂတာ၊ တိုက်ရိုက်လာပြီ။

တတ္ထ၊ ထို အဘိရူပါ ဒဿနီယာ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ သဏ္ဌာန-ပါရိပူရိယာ၊ လက် ရွှေ-စသော ပုံသဏ္ဌာန်၏ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ အဿာ၊ ထို မိဖုရားရတနာ၏။ အဓိကံ၊ လွန်ကဲသော။ ရူပံ၊ ပုံသဏ္ဌာန်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) [ရူပန္တိ သရီရံ “ရူပန္တေ ဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ”တိ-အာဒိသု ဝိယ။-ဋီကာ။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သ၊ သည်။) အဘိရူပါ၊ မည်၏။ ဒိဿမာနာဝ၊ ကြည့်ရှုအပ်သော်သာ။ စက္ခုနိ၊ တို့ကို။ ပိဏယတိ၊ ပျို့စေနိုင်၏။ ဝါ၊ နှစ်သက်စေနိုင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အညံ၊ သော။ ကိစ္စဝိက္ခေပံ၊ ကိစ္စ၌ပျံ့လွင့်ခြင်းကို။ ဟိတုာပိ၊ စွန့်၍လည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကြည့်ရှုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒဿနီယာ၊ မည်၏။ ဒိဿမာနာဝ၊ ကြည့်ရှုအပ်သော်သာ။ သောမနဿဝသေန၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပသာဒေတိ၊ ကြည်လင်စေနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါသာဒိကာ၊ မည်၏။ ပရမာယာတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ပသာဒါဝဟတ္တာ၊ ကြည်လင်ခြင်းကို ဆောင်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥတ္တမာယ၊ မြတ်သော။ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယာတိ၊ ကား။ ဝဏ္ဏသန္ဓရတာယ၊ အဆင်း၏ ကောင်းသည်၏အဖြစ်နှင့်။ သမန္နာဂတာတိ၊ ကား။ ဥပေတာ၊ ပြည့်စုံ၏။

ဝါ၊ တနည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာတိဒိဿာ၊ အလွန်လည်း မမြင့်သည်။ နာတိရဿာ၊ အလွန်လည်း မနိမ့်သည်။ (ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။) အဘိရူပါ၊ လွန်ကဲသောအဆင်းရှိ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာတိ-ကိဿာ၊ အလွန်လည်း မပိန်သည်။ နာတိယူလာ၊ အလွန်လည်း မဝသည်။ (ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။) ဒဿနီယာ၊ ကြည့်ရှုသင့် ကြည့်ရှုထိုက်၏။ ဝါ၊ ရှုချင့်စဖွယ် တင့်တယ်၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာတိကာဋီကာ၊ အလွန်လည်း မမည်းသည်။ -နာစောဒါတာ၊ အလွန်လည်း မဖြူသည်။ (ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။) ပါသာဒိကာ၊ စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မာနုသိဝဏ္ဏံ၊ လှည့်ဖြစ်သော အဆင်းကို။

အတိက္ကန္တာ၊ လွန်သည်။ ဒိဗ္ဗဝဏ္ဏံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော အဆင်းသို့။ အပတ္တာ၊ မရောက်တတ်သည်။ (ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။) ပရမာယ၊ မြတ်သော။ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ၊ အဆင်း၏ ကောင်းသည်၏အဖြစ်နှင့်။ သမန္တာဂတာ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဟိ၊ မှန်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဝဏ္ဏာဘာ၊ အဆင်းအရောင်သည်။ ဗဟိ၊ အပြင်၌။ န နိစ္ဆရတိ၊ မထွက်။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ (ဝဏ္ဏာဘာ) ပန၊ သည်ကား။ အတိဒ္ဓရမ္ပိ၊ အလွန်ဝေးသော အရပ်သို့လည်း။ နိစ္ဆရတိ၊ ထွက်၏။ ပန၊ ဆက်။ တဿာ၊ ထို မိဖုရားရတနာ၏။ ဒွါဒသဟတ္ထပ္ပမာဏံ၊ တဆယ့်နှစ်တောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ပဒေသံ၊ အရပ်ကို။ သရီရာဘာ၊ ကိုယ်ရောင်သည်။ သြဘာသတိ၊ ထွန်းလင်း၏။

စ၊ ဆက်။ နာတိဒီဃာဒီသု၊ နာတိဒီဃာ-အစရှိသော ပုဒ်တို့တွင်။ အဿာ၊ ထို မိဖုရားရတနာ၏။ ပဌမယုဂဋ္ဌေန၊ ပထမ-အစုံဖြင့်။ (နာတိ-ဒီဃာ နာတိရဿာ-ဟူသော ပထမ-အစုံဖြင့်။) အာရောဟသမ္ပတ္တိ၊ အရပ်အမောင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းကို။ (ဝုတ္တာ၊ ပြီ။) ဒုတိယယုဂဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ (နာတိကိဿာ နာတိထူလာ-ဟူသော ဒုတိယ-အစုံဖြင့်။) ပရိဏာဟသမ္ပတ္တိ၊ ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်၏ ပြည့်စုံခြင်းကို။ (ဝုတ္တာ၊ ပြီ။) တတိယယုဂဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ (နာတိကာဋ္ဌိကာ နာစောဒါတာ-ဟူသော တတိယ-အစုံဖြင့်။) ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိ၊ အဆင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။

ဝါ၊ တနည်း။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ဇေတဟိပိ၊ ဤ အစုံတို့ဖြင့်လည်း။ ကာယဝိပတ္တိယာ၊ ကိုယ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကို။ (ဝုတ္တာ၊ ပြီ။) အတိက္ကန္တာ မာနုသိဝဏ္ဏန္တိ ဣမိနာ၊ ဤပါ၌ဖြင့်။ ကာယသမ္ပတ္တိ၊ ကိုယ်၏ပြည့်စုံခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ တူလပိစုနော ဝါ ကပ္ပါသပိစုနော ဝါ တိ၊ ကား။ သပ္ပိမဇ္ဈေ၊ ထောပတ်ကြည်၌။ ပက္ခိပိတော၊ ထည့်၍။ ထပိတဿ၊ ထားအပ်သော။ သတဝါရဝိဟတဿ၊ အကြိမ်တရာ ဖတ်အပ်သော။ ဝါ၊ အကြိမ်တရာ ထုရှိက်အပ်သော။ တူလပိစုနော ဝါ၊ လဲအစု၏လည်းကောင်း။ ကပ္ပါသပိစုနော ဝါ၊ ဝါဝှမ်းအစု၏လည်းကောင်း။ [သတဝါရဝိဟတဿာတိ သတက္ခတ္တံ၊ ဝိဟတဿ၊ “သတဝါရဝိဟတဿာ”တိ စ ဣဒံ ကပ္ပါသပိစုဝသေန ဝုတ္တံ။ (ထို့ကြောင့် သတဝါရဝိဟတဿ-သည် ကပ္ပါသပိစုနော-၏ ဝိသေသန-တည်း။) တူလပိစုနော ပန ဝိဟနနမေဝ နတ္ထိ။-ဋီကာ။] သီတေတိ၊ ကား။ ရညော၊ ၏။ သီတကာလေ၊ အေးသောအခါ၌။ ဥဏှေတိ၊ ကား။ ရညော၊ ၏။ ဥဏှကာလေ၊ ပူသောအခါ၌။ စန္ဒနဂန္ဓောတိ၊ ကား။ နိစ္စကာလမေဝ၊ အမြဲကာလပတ်လုံးသာ။ သု-

ပိသိတဿ၊ ကောင်းစွာကြိုက်အပ်သော။ အဘိနဝဿ၊ အသစ် ဖြစ်သော။ စတုဇ္ဇာတိသမာယောဇိတဿ၊ လေးမျိုးသော ဇာတ်ရှိသော နိဿာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာယှဉ်စပ်အပ်သော။ ဟရိစန္ဒနဿ၊ စန္ဒကူးရွှေ၏။ ဂန္ဓော၊ အနံ့သည်။ ကာယတော၊ ကိုယ်မှ။ ဝါယတိ၊ သင်းပျံ့၏။ ဝါ၊ မွေး၏။ [ကုက္ကံမ တဂရ တရုက္ခ ယဝနပုပ္ဖါနိ (ကုက္ကံမံ၊ တောင်ဇလပ်၊ ကမ္ပည်း၊ လေးညှင်းပန်းတို့။) စတုဇ္ဇာတိ။ “တမာလ တဂရတရုက္ခယဝနပုပ္ဖါနိ” (ပန်းညှိ၊ တောင်ဇလပ် ကမ္ပည်း လေးညှင်းပန်းတို့။) ဣတိ အပရေ။-ဋီကာ။] ဥပ္ပလဂန္ဓော ဝါယတိတိ၊ ကား။ ဟသိတကထိတကာလေသု၊ ပြုံးရယ်ရာ အခါ စကားပြောရာ အခါတို့၌။ မုခတော၊ ခံတွင်းမှ။ တခံဏံ၊ ထိုခဏ၌။ ဝိကသိတဿ၊ ပွင့်ပြီးခါစ ဖြစ်သော။ နိလပ္ပလဿ ဣဝံ၊ ကြာညို ပန်း၏ကဲ့သို့။ အတိသုရတိဂန္ဓော၊ အလွန်ကောင်းသော အနံ့သည်။ ဝါယတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ရူပသမ္ပဿဂန္ဓသမ္ပတ္တိယုတ္တဿ၊ အဆင်း၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ အတေ့၏ပြည့်စုံခြင်း၊ အနံ့၏ ပြည့်စုံခြင်းနှင့် ယှဉ်သော။ အဿာ၊ ထို မိဖုရား၏။ သရီရသမ္ပတ္တိယု၊ ကိုယ်၏ပြည့်စုံခြင်းအား။ အနု ရူပံ၊ လျောက်ပတ်သော။ အာစာရံ၊ အကျင့်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ တံ ခေါ် ပနာတိအာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီး။ တတ္ထ၊ ထို တံ ခေါ် ပန-အစရှိသော စကားရပ်၌။ ရာဇာနံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ နိသိန္ဒာ-သနတော၊ ထိုင်ရာနေရာမှ။ အဂ္ဂိဒဇာ၊ ဝိယ၊ ထိုင်နေရာ၌ ဖြစ်သောမီးသည် လောင်အပ်သကဲ့သို့။ [အဂ္ဂိဒဇာဝိယာတိ အာသနဂတေန အဂ္ဂိနာ ဒဇာ ဝိယ။-ဋီကာ။ (ဤဥပမာ-စကားဖြင့် မြန်မြန်ထ-သည်ဟု ပြသည်)။] ပဌမမေဝ၊ ရှေးဦးစွာသာ။ ဥဋ္ဌာတိ၊ ထ-တတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရှေးဦးစွာ ထ-တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သ၊ သည်။) ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိနိ၊ မည်၏။ တသ္မိံ၊ ထို စက္ကဝတ်မင်းသည်။ နိသိန္ဒေ၊ ထိုင်ပြီးလတ်သော်။ တဿ၊ ထိုစက္ကဝတ်မင်းကို။ တာလဝဏေန၊ ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းဖြင့်။ ဗီဇနာဒိ-ကိစ္စံ၊ ယပ်ခတ်ပေးခြင်း အစရှိသော ကိစ္စကို။ ကတု၊ ရှိ။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ နိပတတိ၊ ကျရောက်တတ်၏။ နိသိဒတိ၊ ထိုင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ နောက်မှထိုင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သ၊ သည်။) ပစ္ဆာ-နိပဂါတိနိ၊ မည်၏။

ဒေဝ၊ အရှင်မင်းမြတ်။ တေ၊ အရှင်မင်းမြတ်ဖို့။ ကိံ၊ အဘယ်အမှုကို။ ကရောမိ၊ ပြုရပါမည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ကိံကာရံ၊ ပြုထိုက်သောအမှုကား အဘယ်ပါနည်း-ဟူသောစကားကို။ ပဋိဿာဝေတိ၊ ကြား

စေတတ်၏။ ဝါ၊ မေးတတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ပြုထိုက်သောအမှုကား အဘယ်
 ပါနည်း-ဟု မေးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သ၊ သည်။) ကိံကာရပဋိ-
 သာဝိနီ၊ မည်၏။ [တံ တံ အတ္တနာ ရညော ကာတဗ္ဗကိစ္စံ “ကိံ ကရောမိ”တိ
 ပုစ္ဆိတဗ္ဗတံယ ကိံကာရံ ပဋိသဝေတိတိ ကိံကာရပဋိသာဝိနီ။-ဋီကာ။]
 ရညော၊ ၏။ မနာပမေဝ၊ မြတ်နိုးဖွယ်ကိုသာ။ စရတိ၊ ကျင့်တတ်၏။
 ကရောတိ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ မြတ်နိုးဖွယ်ကိုသာ ပြုကျင့်တတ်သည်
 ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သ၊ သည်။) မနာပစာရိနီ၊ မည်၏။ ယံ၊ အကြင်
 စကားကို။ ရညော၊ သည်။ ပိယံ၊ ချစ်အပ်၏။ တဒေဝ၊ ထိုစကားကိုသာ။
 ဝဒတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ချစ်အပ်သောစကားကိုသာ ပြောဆိုတတ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ (သ၊ သည်။) ပိယဝါဒီနီ၊ မည်၏။

ဣဒါနိ၊ ဌ။ “အဿာ၊ ၏။ သေဝ အာစာရော၊ ထိုအကျင့်သည်။
 ဘာဝဝိသုဒ္ဓိယာဝ၊ ပင်ကိုသဘော၏ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်းကြောင့်သာ။
 (ဟောတိ၊ ၏။) သာဠေယျေန၊ ကောက်ကျစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န၊
 မဟုတ်။” ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ တံ၊ ခေါ် ပနာတိအာဒိံ၊
 ကို။ (ဘဂဝါ။) အာဟ၊ ပြီ။ [မာတုဂါမော နာမ ယေဘုယျေန သဌဇာတိ-
 ကော၊ (မာတုဂါမ-မည်သည် များသောအားဖြင့် ဟန်လုပ်တတ်၏။)ဣတ္ထိ-
 ရတနဿ ပန တံ နတ္ထိတိ ဒဿေတုံ “သ္မာဿာ” တိအာဒိံ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။]
 တတ္ထ၊ ထို တံ ခေါ် ပန-အစရှိသော စကားရပ်၌။ နော အတိရေတိ၊ ကား။
 အတိက္ကမိတွာ၊ ကျော်လွန်၍။ န စရိ၊ မကျင့်။ ရဇာနံ၊ ကို။ ထပေတွာ၊
 ၍။ အညံ၊ သော။ ပုရိသံ၊ ကို။ စိတ္တေနပိ၊ စိတ်ဖြင့်သော်မှလည်း။ န
 ပတ္တေတိ၊ မတောင့်တ။ ဣတိ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဝါ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထို အဆင်းဂုဏ် အကျင့်ဂုဏ်တို့တွင်။ တဿာ၊ ထို မိဖုရား၏။
 အာဒိမ္ပိ၊ အစ၌။ “အဘိရူပါ” တိအာဒယော၊ ကုန်သော။ အန္တေ၊ အဆုံး
 ၌။ “ပုဗ္ဗဋ္ဌာယိနီ” တိအာဒယော၊ ကုန်သော။ ယေ ဂုဏာ၊ အကြင် ဂုဏ်
 တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ တေ၊ တို့သည်။ ပကတိဂုဏာ ဝေ၊ ပင်ကိုဂုဏ်
 တို့သာတည်း။ ပန၊ ကား။ “အတိက္ကန္တာ မာနုသိဝဏ္ဏ” န္တိအာဒယော၊ ကုန်
 သော။ (ဂုဏာ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တာ-၌ စပ်။) စက္ကဝတ္တိနော၊ ၏။ ပုညံ၊ ကို။
 ဥပနိဿာယံ၊ မှီ၍။ စက္ကရတနပါတုဘဝတော၊ စကြာရတနာ၏ ထင်ရှား

၁။ “ပုညံ ဥပနိဿာယ။ ။ပုရိမကမ္မာနုဘာဝေနာတိ ကတဿ ပုရိမကမ္မဿာနုဘာ-
 ဝေန ဣတ္ထိရတနဿ တတ္ထာဝသံဝတ္တနိယဿ ပုရိမကမ္မဿ အာနုဘာဝေန။ စက္က-
 ဝတ္တိနောပိ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိသံဝတ္တနိယပုညကမ္ပံ တာဒိသဿ ဖလဝိသေသဿ ဥပ-

ဖြစ်ရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ပုရိမကမ္မာနုဘာဝေန၊ ရှေး၌ဖြစ်သော
ကောင်းမှုကံ၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဝေဓိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အဘိရူပတာဒိကာပိ၊ အဘိရူပတာ-အစ
ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (ဂုဏာ၊ တို့သည်။) စက္ကရတနပါတုဘာဝတော၊
မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ သဗ္ဗာကာရပရိပူရာ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်
ပြည့်ကုန်သည်။ ဇာတာ၊ ကုန်ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဝေရူပံ ဣတ္ထိရတနံ-
ပါတုရဟောသိ”တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ။) အာဟ၊ ပြီ။

ဂဟပတိရတနာအဖွင့်

၂၅၀။ ပန၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ပါတုတူတဣတ္ထိရတနဿ၊ ထင်ရှားဖြစ်
ပြီးသော မိဖုရားရတနာရှိသော။ စက္ကဝတ္ထိနော၊ သော။ ရညော၊ ၏။ နေကရဏီ-
ယာနံ၊ ဥစ္စာဖြင့် ပြုထိုက်ကုန်သော။ ကိစ္စာနံ၊ တို့ကို။ ယထာ သုခံ၊ ချမ်းသာ
သည်အား လျော်စွာ။ ပဝတ္ထနတ္ထံ၊ ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ။ ဂဟပတိရတနံ၊
သူကြွယ် ရတနာသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ သော၊ ထို သူကြွယ်သည်။
ပကတိယာဝ၊ ပင်ကိုအားဖြင့်ပင်။ မဟာဘောဂေါ၊ များသောစည်းစိမ်
ရှိ၏။ မဟာဘောဂကုလေ၊ များသောစည်းစိမ်ရှိသော အမျိုး၌။ ဇာတော၊
ဖြစ်၏။ ရညော၊ ၏။ နေရာသိဝစုကော၊ ဥစ္စာအစုကို ထိုးပွားစေတတ်သော။
သေဠိ၊ သဌေးဖြစ်သော။ ဂဟပတိ၊ အိမ်ရှင်သူကြွယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို အိမ်ရှင်သူကြွယ်၏။ စက္ကရတနာနုဘာဝသဟိတံ၊
စကြာရတနာ၏ အာနုဘော်နှင့်တကွဖြစ်သော။ ကမ္မဝိပါကဇံ၊ ကံ၏ အကျိုး
ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ နတ်၌ဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုနှင့်တူသော စက္ခု
သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ယေန၊ ယင်း ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့်။ အန္တောပထဝိယမ္ပိ၊
မြေ၏အတွင်း၌လည်း။ ယောဇနဗ္ဗန္တရေ၊ တယူဇနာ၏အတွင်း၌။ နိဓိ၊ ရွှေအိုး
ကို။ ပဿတိ၊ မြင်နိုင်၏။ သော၊ သည်။ တံ သမ္ပတ္တိံ၊ ထို ပြည့်စုံခြင်းကို။
ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ တုဋ္ဌမာနသော၊ နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) ဂန္ဓာ၊
ရှိ။ ရာဇာနံ၊ ကို။ ဓနေန၊ ဖြင့်။ ပဝါရေတွာ၊ ဖိတ်မန်၍။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်

နိဿယော ဟောတိယေဝ။ တေနာဟ “စက္ကဝတ္ထိနော ပုညံ ဥပနိဿာယာ”တိ၊
ဧတေန သေသေသုပိ သဝိညာဏကရတနေသု အတ္တနော ကမ္မဝသေန နိဗ္ဗတ္တေသုပိ
တေသံ တေသံ ပိသေသာနံ တဒုပနိဿယတာ ပိဘာဝိတာ ဧဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ပုဗ္ဗေ
ဧကဒေသဝသေန လမ္ဘမာနာ ပါရိပူရိ ရညော စက္ကဝတ္ထိဘာဝုပဂမနတော ပဋ္ဌာယ
သဗ္ဗာကာရပရိပူရာ ဇာတာ။—ဋီကာ။

သော။ ဓနကရဏီယာနိ၊ ဥစ္စာဖြင့်ပြုထိုက်သော ကိစ္စ-တို့ကို။ သမ္မာဒေတိ၊ ပြီးစီးစေ၏။ မဟာသုဒဿနဿာပိ၊ ၏လည်း။ တထေဝ၊ ပင်။ သမ္မာဒေသိ၊ ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ “ပုန စ ပရံ အာနန္ဒံ ။ပ။ ဂဟပတိရတနံ ပါတု-ရဟောသိ” တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ပရိဏာယကရတနာအဖွင့်

၂၅၁။ ပန၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ပါတုဘူတဂဟပတိရတနဿ၊ ထင်ရှားဖြစ် ပြီးသော သူကြွယ်ရတနာရှိသော။ စက္ကဝတ္တိနော၊ သော။ ရညော၊ ၏။ သဗ္ဗ- ကိစ္စသံဝိဓာနသမတ္ထံ၊ အလုံးစုံသော ကိစ္စကို စီရင်ခြင်း၌စွမ်းနိုင်သော။ ပရိ- ဏာယကရတနံ၊ ရွှေဆောင်ဦးစီး သားတော်ကြီးရတနာသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ ရညော၊ ၏။ ဇေဋ္ဌပုတ္တောဝ၊ အကြီးဆုံး သားတော်ကြီး သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုသားတော်ကြီးသည်။ ပကတိယာ ဧဝ၊ ပင်ကိုအားဖြင့်ပင်။ ပဏ္ဍိတော၊ ကြောင်းကျိုးမြင်သိ ပညာရှိ၏။ ဗျတ္တော၊ ထက်မြက်၏။ မေဓာဝီ၊ နက်နဲသော ပညာရှိ၏။ ဝိဘာဝီ၊ ထင်စွာဖြစ်စေတတ် သော ပညာရှိ၏။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို သားတော်ကြီး၏။ ရညော၊ ၏။ ပညာနုဘာဝံ၊ ကောင်းမှု၏ အာနုဘော်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ကမ္မာနုဘာဝေန၊ ကံ၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ ပရစိတ္တဉာဏံ၊ သူတပါး စိတ်ကို သိနိုင်သောဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယေန၊ ယင်း သူတပါး စိတ်ကို သိနိုင်သောဉာဏ်ကြောင့်။ ဒွါဒသယောဇနာယ၊ တဆယ့်နှစ်ယူဇနာ ရှိသော။ ရာဇပရိသာယ၊ မင်းပရိသတ်၏။ စိတ္တာစာရံ၊ စိတ်၏အကျင့်ကို။ ဥတ္တာ၊ သိ၍။ ရညော၊ ၏။ ဟိတေ စ၊ စီးပွားဖြစ်သူလူတို့ကိုလည်းကောင်း။ အဟိတေ စ၊ စီးပွားမဲ့သူ လူတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဝဝတ္ထပေတံ၊ အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ထားခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ပိုင်ခြားသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ။ သမတ္တော၊ စွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သောပိ၊ ထို သားတော်ကြီးသည်လည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ တံ အာနုဘာဝံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ တုဋ္ဌဟဒယော၊ နှစ်သက် သော စိတ်နှလုံးရှိသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ၍)၊ ရာဇာနံ၊ ကို။ သဗ္ဗကိစ္စာနုသာ- သနေန၊ အလုံးစုံသော မင်းကိစ္စကို သွန်သင်ဆုံးမခြင်းဖြင့်။ ပဝါရေတိ၊ ဖိတ်မန်၏။ မဟာသုဒဿနမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ တထေဝ၊ ပင်။ ပဝါရေသိ၊ ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ “ပုန စ ပရံ ။ပ။ ပရိဏာယကရတနံ ပါတုရဟောသိ” တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ပုန စ ပရံ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ ထပေတဗ္ဗံ ထပေတုန္တိ၊ ကား။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနန္တရေ၊ ထိုထို ရာထူး၌။ ထပေတဗ္ဗံ၊ ထား ထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ထပေတု၊ ထားခြင်းငှာ။ (ပဋိဗလော-၌ စပ်။)

စတုဇ္ဈန္ဒိသမန္နာဂတအဖွင့်

၂၅၂။ သမဝေပါကိနိယာတိ၊ ကား။ သမဝိပါစနိယာ၊ အညီအမျှ ကြေကျက်စေနိုင်သော။ (ဂဟဏိယာ-၌ စပ်။) ဂဟဏိယာတိ၊ ကား။ ကမ္မဇတေဇောဓာတုယာ၊ ကမ္မဇတေဇော-ဓာတ်နှင့်။ (သမန္နာဂတော-၌ စပ်။) တတ္ထ၊ ထို သမဝေပါကိနိယာဂဟဏိယာ-ဟူသောပါဌ်၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘုတ္တမတ္ထောဝ၊ စားအပ်ခါ မျှသာလျှင်ဖြစ်သော။ အာဟာရော၊ အာဟာရ-သည်။ ဇီရတိ၊ အစာ ကြေ၏။ (သော စ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း။) ဝါ ပန၊ တနည်းကား။ ယဿ၊ ၏။ (အာဟာရော၊ သည်။) ပုဋ္ဌဘတ္တံ ဝိယ၊ ထမင်းထုပ်သည် ကဲ့သို့။ တတ္ထောဝ၊ ထို အစာသစ်အိမ်၌သာ။ (တနည်း) တထေဝ၊ ထို စားအပ်သည့်အတိုင်းသာ။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ (အစာမကြေ-ဟူလို၊ သော စ၊ လည်းကောင်း။) ဥဘောပိ၊ နှစ်ဦးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ၊ တို့သည်။ သမဝေပါကိနိယာ၊ အညီအမျှ ကြေကျက်စေနိုင်သော။ (ဂဟဏိယာ၊ ကမ္မဇတေဇောဓာတ်နှင့်။ ဝါ၊ ဝမ်းမီးနှင့်။) သမန္နာဂတာ၊ ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)၊ ကုန်။ ပန၊ အနွယ်-ကား။ ယဿ၊ ၏။ ပန၊ တဖန်။ ဘတ္တကာလေ၊ ထမင်းစားချိန်အခါ၌။ ဝါ၊ ထမင်းစားချိန်ရောက်မှ။ ဘတ္တ-ဆန္ဒော၊ ထမင်း၌ ဆန္ဒ-သည်။ ဝါ၊ ထမင်းစားလိုခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတေဝ၊ သည်သာ။ အယံ၊ သည်။ သမဝေပါကိနိယာ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဓမ္မပါသာဒပေါက္ခရဏီအဖွင့်

၂၅၃။ မာပေသိ ခေါ် တိ၊ ကား။ နဂရေ၊ ၌။ ဘေရိံ၊ စည်ကို။ စရာ ပေတွာ၊ လှည့်လည်စေ၍။ ဇနရာသိံ၊ လူအစုကို။ ကာရေတွာ၊ ပြုစေ၍။ န မာပေသိ၊ ဖန်ဆင်းစေသည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ရညော၊ ၏။ စိတ္တုပ္ပါဒေနေဝ၊ စိတ်ဖြစ်ခြင်းနှင့် သာလျှင်။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ ဘူမိံ၊ ကို။ ဘိန္ဒိတွာ၊ ခဲ့၍။ စတုရာသိတိပေါက္ခရဏီသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင် သော ရေကန်တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တိံ သု၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ တာနိ၊ ထိုရှစ်သောင်းလေး

ထောင်သော ရေနံတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဧတံ၊ ဤ မာပေသိခေါ-အစ
 ရှိသောစကားကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဒွိဟိ ဝေဒိကာဟိတံ၊ ကား။
 ကောယ၊ တခုသော။ (ဝေဒိကာယ၊ ပုတ်တိုင်ဖြင့်။) ဣဋ္ဌကာနံ၊ အုတ်တို့၏။
 ပရိယန္တေ ယေဝ၊ အဆုံး၌သာ။ ပရိက္ခိတ္တာ၊ ကာရံအပ်ကုန်ပြီ။ ကောယ၊
 သော။ (ဝေဒိကာယ၊ ဖြင့်။) ပရိဝေဏပရိစ္ဆေဒပရိယန္တေ၊ ပရိဝုဏ်အပိုင်း
 အခြား၏ အဆုံး၌။ (ပရိက္ခိတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။)

တေဒဟောသိတိ၊ ကား။ ကသ္မံ၊ ကြောင့်။ (ဧတံ၊ သည်။) အဟောသိ၊
 နည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ကေဒိဝသံ၊ တနေ့သ၌။ နဟတော စ၊ ရေချိုးပြီး၍လည်း
 ကောင်း။ ပိဝိတာ စ၊ ရေသောက်ပြီး၍လည်းကောင်း။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားနေ
 သော။ မဟာဇနံ၊ များစွာသောလူအပေါင်းကို။ မဟာပုရိသော၊ မြတ်သော
 ယောက်ျားသည်။ ဩလောကေတွာ၊ ရှိ။ ဣမေ ဤလူတို့သည်။ ဥမ္မတ္တက-
 ဝေသေနေဝ၊ သူရူး၏ အသွင်ဖြင့်သာ။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ [ရေချိုးပြီး တန်ဆာ
 မဆင်ပဲ သွားကြရသည်-ဟူလို။] ဧတေသံ၊ ဤလူတို့၏။ ဧတ္ထ၊ ဤရေနံ
 တို့၌။ ပိဋ္ဌန္တနပုပ္ဖါနိ၊ ပန်ဆင်ကြောင်း ပန်းတို့သည်။ သစေ ဘဝေယျံ၊
 အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အံ့။ (ဧဝံ သန္တေသု၊ ကုန်လတ်သော်။) ဘဒ္ဒကံ၊ ကောင်း
 သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံပြီ။ အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ အဿ၊ ထို
 မင်းမြတ်၏။ ဧတံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုယန္တုနာဟံ-အစရှိ
 သော အကြံ၌။ သဗ္ဗေတုကန္တိ၊ ကား။ ပုပ္ဖံ နာမ၊ သည်။ ကေသ္မိံ ယေဝ၊
 တခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဥတုမိ၊ ဥတု၌။ ပုပ္ဖတိ၊ ပွင့်တတ်၏။ အဟံ ပန၊
 ကား။ “ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုအပ်သော်။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်
 သော။ ဥတုသု၊ တို့၌။ ပုပ္ဖိဿတိ၊ လတ္တံ့။” တထာ၊ ထိုဥတု ၃-ပါးလုံး၌
 ပွင့်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကရိယာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊
 သို့။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။ ရောပါပေသိတိ၊ ကား။ နာနာဝဏ္ဏဥပ္ပလဗီဇာဒီနိ၊
 အမျိုးမျိုးသော အညို အဖြူ အနီ အဆင်းရှိသော ဥပ္ပလ-မျိုးစေ့ အစရှိသည်
 တို့ကို။ တတော တတော၊ ထိုထိုအရပ်မှ။ အာဟရာပေတွာ၊ ဆောင်ယူစေ၍။
 န ရောပါပေသိ၊ စိုက်ပျိုးစေသည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ အဿ၊ ထို
 မင်းမြတ်၏။ စိတ္တုပ္ပါဒေနေဝ၊ သာလျှင်။ သဟ၊ နက်။ သဗ္ဗံ၊ သည်။
 ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ တံ၊ ထိုကြာအပေါင်းတို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို။ လောကော၊
 လူအပေါင်းသည်။ ရညာ၊ သည်။ ရောပိတံ၊ ပေါက်စေအပ်ပြီ။ ဝါ၊ စိုက်
 ပျိုးအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ မညိ၊ မှတ်ထင်ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ “ရောပါပေသိ”
 တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတော၊ ထိုအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။

မဟာဇနော၊ သည်။ နာနပ္ပကာရံ၊ အထူးထူးသောအပြားရှိသော။ ဇလဇ-
ထလဇမာလံ၊ ရေ၌ဖြစ်သောပန်း၊ ကုန်း၌ဖြစ်သောပန်းကို။ ပိဋ္ဌန္တိတော၊ ပန်ဆင်၍။
နက္ခတ္တံ၊ နက္ခတ်သဘင်ကို။ ကိဋ္ဌမာနောဝ၊ ကစားသူ လူအပေါင်းကဲ့သို့။
ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။

၂၅၄။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ရာဇာ၊ သည်။ တတော၊ ထို့ထက်။
ဥတ္တရိပိ၊ အလွန်လည်း။ ဇနံ၊ ကို။ သုခသမပ္ပိတံ၊ သုခ-ဖြင့် ကောင်းစွာရောက်
အပ်သည်ကို။ ဝါ၊ ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံသည်ကို။ ကာတုကာမော၊ ပြုခြင်းငှာ
အလိုရှိသည်။ (ဟုတော။) “ယန္နုနာဟံ ဣမာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ”တိ
အာဒိနာ၊ အစရှိသော အစီအရင်ဖြင့်။ ဇနဿ၊ ၏။ သုခဝိဓာနံ၊ ချမ်းသာ
ကြောင်း အစီအရင်ကို။ စိန္တေတော၊ ၍။ သဗ္ဗံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊
ထို ယန္နုနာဟံ-အစရှိသော ပါဠိ၌။ နှာပေသန္တိ၊ ကား။ အညော၊ အခြား
တယောက်သည်။ သရီရံ၊ ကိုယ်ကို။ ဥဗ္ဗဇ္ဇေသိ၊ ပွတ်တိုက်ပေးပြီ။ အညော၊
သည်။ စုဏ္ဏာနိ၊ ရေချိုး ကသယ်မှုန်တို့ကို။ ဝါ၊ ရေချိုး ဆပ်ပြာမှုန်တို့ကို။
ယောဇေသိ၊ ယှဉ်စေပြီ။ ဝါ၊ စပ်ပေးပြီ။ အညော၊ သည်။ တီရေ၊ ကမ်း၌။
နဟာယန္တဿ၊ ရေချိုးသူဖို့။ ဥဒကံ၊ ကို။ အာဟရိ၊ ဆောင်ယူပြီ။ (ခပ်
ပေးပြီ။) အညော၊ သည်။ ဝတ္ထာနိ၊ အဝတ်တို့ကို။ ပဋိဂ္ဂဟေသိ စေဝ၊
လှမ်းလည်း လှမ်းယူပြီ။ အဒါသိ စ၊ ပေးလည်းပေးပြီ။

ပဋ္ဌပေသိ ခေါ်တိ၊ ကား။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။
ပဋ္ဌပေသိ၊ ဖြစ်စေသနည်း။ ဣတ္ထိနဉ္စ၊ တို့အားလည်ကောင်း။ ပုရိသာနဉ္စ၊ တို့
အားလည်းကောင်း။ အနုစ္ဆဝိကေ၊ လျောက်ပတ်ကုန်သော။ အလင်္ကာရေ၊
တန်ဆာတို့ကို။ ကာရေတော၊ ၍။ ဣတ္ထိမတ္တမေဝ၊ မိန်းမမျှကိုသာ။ တတ္ထ၊ ထို
ရေကန်နား၌။ ပရိစာရဝသေန၊ အလုပ်အကျွေး၏ အဖြစ်ဖြင့်။ [ပရိစာရ-
ဝသေနာတိ တန်ဏိကပရိစာရဝသေန၊ ဣဒဉ္စ ပဌမံ ပဋ္ဌပိတနိယာမေနေဝ
ဝုတ္တံ၊ ပစ္ဆာ ပန ယာနသယနာဒိနိ ဝိယ ဣတ္ထိယောပိ အတ္ထိကာနံ
ပရိစ္စတ္တာ ဧဝ။ တေနာဟ “ဣတ္ထိဟိပိ”တိအာဒိ။ -ဋီကာ။] သေသံ၊ မိန်းမ
မှကြွင်းသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ဒါနဝတ္ထုကို။ ပရိစ္စာဂဝသေန၊
ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိသော စွန့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ [ပရိစ္စာဂဝသေနာတိ နိရပေက္ခ-
ပရိစ္စာဂဝသေန။-ဋီကာ။] ထပေတော၊ ထား၍။ မဟာသုဒဿနော၊
သော။ ရာဇာ၊ သည်။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို အလှူဒါနကို။
ပရိဘူဇယ၊ သုံးဆောင်ကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဘေရိ၊ ကို။ စရာ-
ပေသိ၊ ပြီ။ မဟာဇနော၊ သည်။ ပေါက္ခရဏီတီရံ၊ ရေကန်၏ ကမ်းနား

သို့။ အာဂန္တော။ ချုံ။ နဟတော၊ ရေးချိုးပြီး၍။ ဝတ္ထာနိ၊ တို့ကို။ ပရိဝတ္ထေ-
 တော၊ လဲလှယ်၍။ နာနာဂန္ဓဟိ၊ အမျိုးမျိုးသော နံ့သာတို့ဖြင့်။
 ဝိလိတ္တော၊ လိမ်းကုံးပြီးသည်။ ပိဋ္ဌန္တနဝိစိတ္တမာလော၊ ပန်ဆင်အပ်သော
 ဆန်းကြယ်သောပန်းရှိသည်။ (ဟုတော။) ဒါနဂုံ၊ လူအပ်သောဝတ္ထုကို
 စွန့်လှူရာ အလှူတင်းကုပ်သို့။ [ဒီယတီတိ ဒါနံ၊ ဒေယျဝတ္ထု။ တံ အဂ္ဂိယတိ
 နိဿဇ္ဇိယတိ ဧတ္ထာတိ ဒါနဂုံ၊ ပရိဝေသနဌာနံ။-ဋီကာ။] ဂန္တော၊ ချုံ။ အနေ-
 ကပ္ပကာရေသု၊ များသော အပြားရှိကုန်သော။ ယာဂုဘတ္တခဇ္ဇကေသု၊
 ယာဂု ထမင်း ခဲဖွယ်တို့တွင်လည်းကောင်း။ အဠဝိပေါနေသု စ၊ ရှစ်ပါး
 အပြားရှိသော အဖျော်တို့တွင်လည်းကောင်း။ ယော၊ အကြင်သူသည်။
 ယံ၊ အကြင်ပစ္စည်းကို။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ တံ၊ ကို။ ခါဒိတော-
 စ၊ ခဲစားပြီး၍လည်းကောင်း။ ပိဝိတော စ၊ သောက်ပြီး၍လည်းကောင်း။
 နာနာဝတ္ထာနိ၊ အမျိုးမျိုးသော အဆင်းရှိကုန်သော။ ခေါမသုခမာနိ၊
 ခေါမတိုင်း၌ဖြစ်သော သိမ်မွေ့နူးညံ့ကုန်သော။ ဝတ္ထာနိ၊ တို့ကို။ နိဝါ-
 သေတော၊ ချုံ။ သမ္ပတ္တိံ၊ ကို။ အနုဘဝိတော၊ ချုံ။ ယေသံ၊ အကြင်
 ယောက်ျားတို့၏။ တာဒိသာနိ၊ ထိုကဲ့သို့ရှိအပ်ကုန်သော အဝတ်တို့သည်။
 အတ္ထိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ တို့သည်။ ဩဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ -ဂစ္ဆန္တိ။

ပန၊ ကား။ ယေသံ၊တို့၏။ (တာဒိသာနိ၊ တို့သည်။) နတ္ထိ၊ ကုန်။ တေ၊
 တို့သည်။ ဂဟေတော၊ ချုံ။ ဂစ္ဆန္တိ။ ဟတ္ထိအဿယာနာဒိသုပိ၊ ဆင်ယာဉ်
 မြင်းယာဉ် အစရှိသည်တို့၌လည်း။ နိသိဒိတော၊ ထိုင်၍။ ထောကံ၊ အနည်း
 ငယ်။ ဝိစရိတော၊ ချုံ။ အနုတ္ထိကာ၊ အလိုမရှိသူတို့သည်။ ဩဟာယ၊ ချုံလည်း
 ကောင်း။ အတ္ထိကာ၊ အလိုရှိသူတို့သည်။ ဂဟေတော၊ ချုံလည်းကောင်း။
 ဂစ္ဆန္တိ။ ဝရသယနေသု၊ ကောင်းမြတ်သော အိပ်ရာတို့၌။ နိပဇ္ဇိတော၊ အိပ်ပြီး
 ချုံ။ သမ္ပတ္တိံ၊ ကို။ အနုဘဝိတော၊ ချုံ။ အနုတ္ထိကာ၊ တို့သည်။ ဩဟာယ၊
 ချုံလည်းကောင်း။ အတ္ထိကာ၊ တို့သည်။ ဂဟေတော၊ ချုံလည်းကောင်း။
 ဂစ္ဆန္တိ။ ကုန်၏။ ဣတ္ထိဟိပိ၊ တို့နှင့်လည်း။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သမ္ပတ္တိံ၊ ကို။
 အနုဘဝိတော၊ ချုံ။ အနုတ္ထိကာ၊ တို့သည်။ ဩဟာယ၊ ချုံလည်းကောင်း။
 အတ္ထိကာ၊ တို့သည်။ ဂဟေတော၊ ချုံလည်းကောင်း။ ဂစ္ဆန္တိ။ ကုန်၏။ သတ္တ
 ဝိစရတနပသာဓနာနိ စ၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိသော ရတနာတန်ဆာတို့ကိုလည်း။
 ပသာဓေတောပိ၊ ပန်ဆင်ပြီး၍လည်း။ သမ္ပတ္တိံ၊ ကို။ အနုဘဝိတော၊ ချုံ။
 အနုတ္ထိကာ၊ တို့သည်။ ဩဟာယ၊ ချုံလည်းကောင်း။ အတ္ထိကာ၊ တို့သည်။
 ဂဟေတော၊ ချုံလည်းကောင်း။ ဂစ္ဆန္တိ။ ကမ္ပိ ဒါနံ၊ ကိုလည်း။ ဥဠာယ၊ ထ၍။

သမုဋ္ဌာယ၊ ကောင်းစွာထ၍။ ဒီယတေဝ၊ ပေးအပ်သည်သာ။ ဇမ္ဗုဒိပ-
ဝါသိကာနံ၊ ဇမ္ဗုဒိပကျွန်း၌ နေလေ့ရှိကုန်သောလူတို့၏။ အညံ၊ မင်း၏ဒါန-
ကို သုံးဆောင်ခြင်းမှ အခြားသော။ ကမ္မံ၊ အလုပ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။
ရညော၊ ၏။ ဒါနံ၊ ကို။ ပရိဘုဉ္ဇန္တာဝ၊ သုံးဆောင်ကုန်လျက်သာ။ ဝိစရန္တိ၊
လှည့်လည်ကြကုန်၏။

၂၅၅။ အထ၊ ၌။ ပြာဟ္မဏဂဟပတိကာ၊ ပုဏ္ဏား သူကြွယ်တို့သည်။
စိန္တေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) “အယံ ရာဇာ၊ သည်။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့
သဘောရှိသော။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒဒန္တောပိ၊ လူနေပါသော်လည်း။ ‘မယံ၊
အား။ တဏှုလာဒီနိ၊ ဆန် အစရှိသည်တို့ကို။ ဒေထ၊ ပေးကြကုန်။ ဣတိ
ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း။ ဒီရာဒီနိ၊ နို့ရည် အစရှိသည်တို့ကို။ ဒေထ၊
ကုန်။’ ဣတိ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုကို။ န အာဟရာပေတိ၊
မဆောင်စေ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မဆောင်စေပါသော်လည်း။ အမှာကံ၊ ငါတို့
အား။ ဝါ၊ ငါတို့မှာ။ (ပတိရူပံ-၌ စပ်။) ‘ရာဇာ၊ သည်။ န အာဟရာပေတိ၊
မဆောင်စေ။’ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ တုဏှိ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ အာသိတုံ၊ နေ
ခြင်းငှာ။ န ပတိရူပံ၊ မလျှောက်ပတ်။” ဣတိ၊ ၍။ တေ၊ တို့သည်။ ဗဟုံ၊
သော။ သာပတေယျံ၊ ဥစ္စာနှစ်ကို။ သံဟရိတော၊ စုဆောင်း၍။ ရညော၊
အား။ ဥပနာမေသုံ၊ ဆက်သကြကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “အထ ခေါ်
အာနန္ဒ ပြာဟ္မဏဂဟပတိကာ” တိအာဒိံ၊ ကို။ (ဘဂဝါ။) အာဟ။ ဧဝံ
သမစိန္တေသန္တိ၊ ကား။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ စိန္တေသုံ၊ နည်း။
ကဿစိ၊ တစုံတယောက်၏။ ဃရတော၊ အိမ်မှ။ အပ္ပံ၊ အနည်းငယ်သော
ဥစ္စာကို။ အာဘတံ၊ ဆောင်ယူအပ်ပြီ။ ကဿစိ၊ ၏။ (ဃရတော၊ မှ။)
ဗဟု၊ များစွာသော ဥစ္စာကို။ (အာဘတံ၊ ပြီ။) တသ္မိံ၊ ထို ဥစ္စာကို။
ပဋိသံဟရိယမာနေ၊ တဖန် ပြန်ဆောင်အပ်သော်။ “တဝေဝ၊ သင်၏သာ
လျှင်။ ဃရတော၊ မှ။ သုန္နရံ၊ ကောင်းသော ဥစ္စာကို။ အာဘတံ ကိံ၊
ဆောင်အပ်သလော။ မယံ၊ ငါ၏။ ဃရတော၊ မှ။ (သုန္နရံ၊ ကို။) န
(အာဘတံ ကိံ)၊ လော။ တဝေဝ၊ လျှင်။ ဃရတော၊ မှ။ ဗဟု၊ များ
သောဥစ္စာကို။ (အာဘတံ) ကိံ၊ လော။ မယံ၊ ၏။ (ဃရတော၊ မှ။ ဗဟု၊
ကို။) န (အာဘတံ ကိံ)၊ လော။” ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ကလဟသဇ္ဈေပိ၊
ငြင်းခုံသံသည်လည်း။ ဥပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ [ကလဟသဇ္ဈေပိတိ ပိသဇ္ဈေန
ဒါနာဓိပ္ပာယေန (ပေးလှူခြင်း၌ဖြစ်သောအလိုဖြင့်။) ဂေဟတော နိဟတံ
ပုန ဂေဟံ ပဝေသေတုံ န ယုတ္တန္တိ ဣမမတ္တံ သမုဇ္ဈေတိ။ တေနာဟ “န
ခေါ ဧတံ အမှာကံ ပတိရူပံ”န္တိ အာဒိ။-ဒ္ဓိကာ။] သော၊ တို့ ငြင်းခုံခြင်း

ဓမ္မပါသဒပေါက္ခရဏီအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

သည်။ မာဥပုဗ္ဗိတ္ထ၊ မဖြစ်ကြပါစေလင့်။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ သမစိန္တေသုံ၊ အညီအမျှ ကြံစည်ကြကုန်ပြီ။

၂၅၆။ ဧဟိ တံ သမ္မာတိ၊ ကား။ ဝယသ၊ အရွယ်တူဝိသကြုံ။ (ဝယေန+သမာနော-ဝယသော၊ အရွယ်အားဖြင့်တူသူ။) တံ၊ သည်။ ဧဟိ၊ သွားချေ။ ဓမ္မံ နာမ ပါသဒန္တိ၊ ကား။ ပါသဒဿ၊ ပြာသာဒ်၏။ နာမံ၊ အမည်ကို။ အာရောပေတွာဝ၊ တင်စား၍သာ။ အာဏာပေသိ၊ စေခိုင်းပြီ။ (တရား၏အမည်ကို ပြာသာဒ်အပေါ်၌တင်စား၍ နာမည်ပေးလိုက်သည်။) ဝိဿကဓမ္မော ပန၊ ဝိသကြုံနတ်သားသည်ကား။ ဒေဝ၊ အရှင်မင်းမြတ်။ ကီဝ မဟန္တော၊ အဘယ်မျှလောက်ကြီးသော။ ပါသဒေါ၊ သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေလိုပါသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပုစ္ဆိတွာ၊ တဖန်ပြန်မေး၍။ ဒီဃတော၊ အလျားအားဖြင့်။ ယောဇနံ၊ တယူဇနာရှိအောင်။ ဝိတ္ထာရတော၊ အနံအားဖြင့်။ အခုယောဇနံ၊ ယူဇနာဝက်ရှိအောင်။ သဗ္ဗရတနမယောဝ၊ အလုံးစုံသော ရတနာအတိပြီးသော ပြာသာဒ်သည်သာ။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေပိ၊ ပြောအပ်ပြန်သော်လည်း။ ဧဝံ၊ အမိန့်အတိုင်း။ ဟောတု၊ စေ။ တဝ၊ အရှင်မင်းမြတ်၏။ ဝစနံ၊ စကားသည်။ ဘဒ္ဒံ၊ ကောင်းလှပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တဿ၊ ထိုသိကြား၏။ (ဝစနံ၊ ကို။) ပဋိဿုဏိတွာ၊ ရှေးရှုနားထောင်၍။ ဓမ္မရာဇာနံ၊ တရားမင်းဖြစ်သော မဟာသုဒဿန-မင်းကို။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒာပေတွာ၊ လက်ခံစေ၍။ မာပေသိ၊ ဖန်ဆင်းပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုဧဝံ ဘဒ္ဒံ တဝ-အစရှိသော ပါဌ်၌။ ဧဝံ ဘဒ္ဒံ တဝါတိ ခေါ် အာနန္ဒာတိ၊ ကား။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ဧဝံ၊ အမိန့်အတိုင်းပါ။ တဝ၊ ၏။ (ဝစနံ၊ သည်။) ဘဒ္ဒံ၊ ကောင်းပါ၏။ ဣတိ ခေါ်၊ ဤသို့လျှင်။ ပဋိဿုတွာတိ၊ ကား။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒိတွာ၊ ဝန်ခံ၍။ ဝတွာ၊ သံတော်ဦးတင်၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တုဏှိဘာဝေနာတိ၊ ကား။ မေ ငါ၏။ သမဏဓမ္မပဋိပတ္တိကရဏောကာသော၊ ရဟန်းတရားကိုကျင့်မှုကို ပြုရာအရပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဣစ္ဆန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ၊) တုဏှိဘာဝေန၊ ဆိတ်ဆိတ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဓိဝါသေသိ၊ လက်ခံပြီ။ သာရမယောတိ၊ ကား။ စန္ဒနသာရမယော၊ စန္ဒကူးနှစ်ဖြင့်ပြုအပ်သော။ (ပလ္လင်္ကော-၌ စပ်။)

၂၅၇။ ဒီဟိ ဝေဒိကာဟိတိ ဧတ္ထ၊ ခွံ။ အဿ၊ ထိုပြာသာဒ်၏။ ဥဏှိသမတ္ထကေ၊ အထွတ်ဖျား၏ အထက်၌။ [ဥဏှိသမတ္ထကေတိ သိခါပရိယန္တမတ္ထကေ။-ဋီကာ။]ကော၊ တခုသော။ ဝေဒိကာ၊ ဝရိတာသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဟေဋ္ဌာ၊ ခွံ။ ပရိစ္ဆေဒမတ္ထကေ၊ ပြာသာဒ်အပြင် အပိုင်းအခြား၏ အထက်

၌။ [ပရိစ္ဆေဒမတ္ထကေတိ ပါသဒဂံဏ ပရိစ္ဆေဒဿ မတ္ထကေ။-ဋီကာ။]
ကော၊ သော။ (ဝေဒိကာ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။)

၂၅၀။ ဒုဒ္ဓိက္ခော အဟောသိတိ၊ ကား။ ဒု ဥဒ္ဓိက္ခော၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်
ကြည့်အပ်သည်။ ဝါ၊ ကြည့်၍ မကောင်းသည်။ ပဏာသမ္ပတ္တိယာ၊
အရောင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ ဒုဒ္ဓိသော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။
(အဟောသိ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ မုသတိတိ၊ ကား။ ဟရတိ၊
ပယ်ရှားတတ်၏။ ဖန္ဒာပေတိ၊ တုန်လှုပ်စေတတ်၏။ နိစ္စလဘာဝေန၊
တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာတုံ၊ တည်ခြင်းငှာ။ ဝါ၊
တည်ခွင့်ကို။ န ဒေတိ၊ မပေး။ [ဟရတိတိ အတိဝိယ ပဏာသရဘာဝေန
စက္ခုနိ ပဋိဟရန္တံ ဒုဒ္ဓိက္ခတာယ ဒိဋ္ဌိယော ဟရတိ အပနေန္တံ ဝိယ
ဟောတိ။ တံ ပန ဟရဏံ နေသိ (ထိုမျက်စိတို့၏။) ပရိပ္ပန္နနေနာတိ အဟ
“ဖန္ဒာပေတိ”တိ။-ဋီကာ။] ဝိဒ္ဓေတိ၊ ကား။ ဥဗ္ဗိဇ္ဇေ၊ အထက်၌
ဖောက်ထွင်းအပ်သော်။ ဝါ၊ ထုတ်ချွင်းထွင်းအပ်သော်။ မေသဝိဂမေန၊
မိုးတိမ်၏ ကင်းခြင်းကြောင့်။ ဒုရိဘူတေ၊ ဝေးသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်လတ်သော်။
ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဒေဝေတိ၊ ကား။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်သည်။
(ဝိဒ္ဓေ-၌ စပ်။)

၂၅၁။ မာပေသိ ခေါ် တိ၊ ကား။ အဟံ၊ သည်။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊
၌။ ပေါက္ခရဏိ၊ ကို။ မာပေမိ၊ ဖန်ဆင်းအံ့။ တုမှာကံ၊ တို့၏။
သရာနိ၊ အိမ်တို့ကို။ ဘိန္ဒထ၊ ဖျက်ကြကုန်လော့။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။
(သုတပါးအိမ်တို့ကိုဖျက်စေမှုကို။) ကာရေတွာ၊ ပြုစေ၍။ န မာပေသိ၊
ဖန်ဆင်းသည်မဟုတ်။ ပန၊ ကား။ အဿ၊ ထို မဟာသုဒဿန-မင်း၏။
စိတ္တုပ္ပါဒဝသေနဝ၊ စိတ်ဖြင့်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဘူမိံ၊ မြေကို။
ဘိန္ဒိတွာ၊ ခွဲ၍။ တထာရူပါ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ပေါက္ခရဏိ၊ သည်။
အဟောသိ၊ ပြီ။ တေ သဗ္ဗကာမေဟိတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေဟိ၊ ကုန်သော။
ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဝတ္ထုဟိ၊ အလိုရှိအပ် အလိုရှိအပ်သော ဝတ္ထုတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။
သ-ဏ၊ သမဏ-အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သမဏပရိက္ခာရေဟိ၊ သမဏတို့၏
ပရိက္ခရာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဗြာဟ္မဏေ၊ ဗြာဟ္မဏ-အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်
တို့ကို။ ဗြာဟ္မဏပရိက္ခာရေဟိ၊ ဗြာဟ္မဏ-တို့၏ ပရိက္ခရာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။
သန္တပေသိ၊ ကောင်းစွာ ရောင့်ရဲစေပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဌမဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ၊ ပထမဘာဏဝါရ-၏အဖွင့်သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ဈာနသမ္ပတ္တိအဖွင့်

၂၆၀။ မဟိဒ္ဓိကောတိ၊ ကား။ စိတ္တုပ္ပါဒဝသေနဝ၊ သာလျှင်။ စတုရာသီတိ ပေါက္ခရဏီသဟဿာနံ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ရေနန်တို့၏။ နိဗ္ဗတ္တိသင်္ခါတာယ၊ ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ မဟတိယာ၊ ကြီးစွာသော။ ဣဒ္ဓိယာ၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုး၏ပြီးစီးခြင်းနှင့်။ [မဟတိယာ ဣဒ္ဓိယာတိ မဟန္တေန ဣစ္ဆိတတ္ထသမိဇ္ဈနေန။-ဋီကာ။] သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ မဟာနုဘာဝေ၊ ကား။ အနုဘဝိတဗ္ဗာနံ၊ ခံစားထိုက်ကုန်သော။ တေသံ ယေဝ၊ ထိုအလိုရှိအပ် အလိုရှိအပ်သော အကျိုးတို့၏ပင်။ [တေသံယေဝ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတတ္ထာနံ။ -ဋီကာ။] မဟန္တတာယ၊ ကြီးကျယ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာနုဘာဝေန၊ ကြီးသောအာနုဘော်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ၏။ သေယျထိဒန္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ နိပါတော၊ တည်း။ တဿ၊ ထို သေယျထိဒံ-ဟူသောနိပါတ်၏။ “ကတမေသံ တိဏ္ဌိ၊ အတယံသုံးပါးတို့၏နည်း။” ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဒါနဿာတိ၊ ကား။ သမ္ပတ္တိပရိစ္စာဂဿ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာကို စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်း၏။ ဒမဿာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ အာဠာကသုတ္တေ၊ ၌။ ပညာ၊ ပညာသည်။ ဒမောတိ၊ ဟူ၍။ အာဂတော၊ လာ၏။ ဣဓ၊ ဤ မဟာသုဒဿန-သုတ်၌။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဒမေန္တေန၊ ဆုံးမသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ဥပေါသထ-ကမ္မံ၊ ဥပုသ်ကံတည်း။ သံယမဿာတိ၊ ကား။ သီလဿ၊ ငါးပါးသီလဆယ်ပါးသီလ၏။ (ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။)

ဗောဓိသတ္တပုဗ္ဗယောဂအဖွင့်

ပန၊ ဆက်။ ဣဓ၊ ဤ ဒါနဿ ဒမဿ သံယမဿ-ဟူသောပါဌ်၌။ ဌတွာ၊ ရပ်၍။ အဿ၊ ထို မဟာသုဒဿန-မင်း၏။ ပုဗ္ဗယောဂေါ၊ ရှေး၌ အားထုတ်အပ်သော ကောင်းမှုကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ကိရ၊ ခဲ့။ ဣဇော၊ သည်။ ပုဗ္ဗော၊ ၌။ ဂဟပတိကုလေ၊ အိမ်ပိုင်ရှိသူတို့၏အမျိုး၌။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ တေန သမယေန၊ ၌။ ဓရမာနကဿေဝ၊ သက်တော်ထင်ရှားရှိသေးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကဿပဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ သာသနေ၊ ၌။ ဧကော၊ သော။ ထေရော၊ သည်။ အရညေ၊ ၌။ ဝါသံ၊ နေခြင်းကို။ ဝသတိ၊ ၏။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ကမ္မေန၊ အလုပ်ဖြင့်။ အရညံ၊ သို့။ ပဝိဇ္ဇော၊ ဝင်သည်။ (သမာနော၊ သော်။) ထေရံ၊ ကို။ ဒိသ္မာံ၊ ၍။ ဥပသကမိတွာ၊ ၍။ ဝန္တိတွာ၊ ၍။ ထေရဿ၊ ၏။

နိသဇ္ဇနဋ္ဌာန စကံမနဋ္ဌာနာနိ၊ ထိုင်ရာအရပ် စင်္ကြံသွားရာအရပ်တို့ကို။ ဩလော
 ကေတွာ၊ ချီ။ ပုစ္ဆိ၊ မေးလျှောက်ပြီ။ (ကိ၊ နည်း။) “ဘန္တေ၊ ရား။
 အယျော၊ သည်။ ဣဇေဝ၊ ဤ အရပ်၌သာ။ ဝသတိ၊ နေပါသလော။”
 ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ ဥပါသက၊ ဥပါသကာ။ အာမ၊ အိမ်။ ဣတိ၊
 သို့။ သုတွာ၊ ချီ။ “ဣဇေဝ၊ ၌သာ။ အယျဿ၊ အား။ ပဏ္ဏသာလံ၊
 သစ်ရွက်ကျောင်းကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။” ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊
 ချီ။ အတ္တနော၊ ၏။ ကမ္မံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ချီ။ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရံ၊ သစ်သား
 အဆောက်အဦကို။ ကောဇ္ဇေတွာ၊ ခုတ်ဖြတ်၍။ ပဏ္ဏသာလံ၊ ကို။ ကတွာ၊
 ချီ။ ဆာဒေတွာ၊ မိုး၍။ တိတ္ထိယော၊ နံရံတို့ကို။ မတ္တိကာယ၊ မြေညက်
 ဖြင့်။ လိမ္မိတွာ၊ လိမ်းကျပျ၍။ ဒွါရံ၊ ကို။ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်စေ၍။ ဝါ၊
 တပ်၍။ ကဋ္ဌတ္ထရဏံ၊ သစ်သားအခင်းကို။ ကတွာ၊ ချီ။ “ပရိဘောဂံ၊ သုံး
 စွဲခြင်းကို။ ကရိဿတိ န ခေါ၊ ပြုလတ္တံ့လော။ န ကရိဿတိ န ခေါ၊
 မပြုလတ္တံ့လော။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ကေမန္တံ၊ သင့်တင့်လျောက်ပတ်
 တရသောအရပ်အဖို့၌။ နိသဒ္ဓိ၊ ပြီ။

ထေရော၊ သည်။ အန္တောဂါမတော၊ ရွာတွင်းမှ။ အာဂန္တော၊ ချီ။
 ပဏ္ဏသာလံ၊ သို့။ ပဝိသိတွာ၊ ချီ။ ကဋ္ဌတ္ထရဏေ၊ ၌။ နိသဒ္ဓိ၊ ပြီ။ ဥပါ-
 သကောပိ၊ သည်လည်း။ အာဂန္တော၊ ချီ။ ဝန္တိတွာ၊ ချီ။ သမိပေ၊ အနီး၌။
 နိသိန္ဒော၊ သည်။ (ဟုတွာ၊ ချီ။) “ဘန္တေ၊ ရား။ ပဏ္ဏသာလာ၊ သည်။
 ဖာသုကာ၊ ချမ်းသာပါသလော။” ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ တဒ္ဓမ္မေ၊
 ကောင်းသော မျက်နှာရှိသော ဒါယကာ။ (ပဏ္ဏသာလာ၊ သည်။) ဖာသုကာ၊
 ၏။ ပဗ္ဗဇိတသာရူပိ၊ ရဟန်းတို့အား လျှောက်ပတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့
 ပြောပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဣဓ၊ ဤကျောင်း၌။ ဝသိဿထ၊ နေပါကုန်
 လတ္တံ့လော။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ ဥပါသက၊ ကာ။ အာမ၊
 အိမ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ သော၊ သည်။ အဓိဝါသနာကာရေန၊
 လက်ခံခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝသိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊
 သို့။ ဥတွာ၊ ချီ။ နိဗ္ဗန္တံ၊ မပြတ်။ မယံ၊ ၏။ သရဒ္ဓါရံ၊ သို့။ အာဂန္တဗ္ဗံ၊
 ကြွလာသင့်ပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိဇာနာပေတွာ၊ ဝန်ခံစေ၍။ “ဘန္တေ၊
 ရား။ မေ၊ အား။ ကေ၊ သော။ ဝရံ၊ ဆုကို။ ဒေထ၊ ပေးတော်
 မူပါကုန်။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ ဥပါသက၊ ကာ။ ပဗ္ဗဇိတာ၊ တို့သည်။
 အတိက္ကန္တဝရာ၊ အလွန်နှစ်သက်အပ်သော ကောင်းမြတ်သောဆုရှိကြကုန်၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ယဉ္ဇ၊ အကြင်ဆု သည်လည်း။

ကပ္ပတိ၊ ရဟန်းတို့အား အပ်၏။ ယဉ္ဇ၊ သည်လည်း။ အနဝဇ္ဇ၊ ပေးခြင်း
 ကြောင့် အပြစ်မရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဆုကို။ ဒေသ၊ ပေး
 တော်မူပါကုန်။) ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ဥပါသက၊ ကာ။ ဝဒေဟိ၊
 လျှောက်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ နိဗ္ဗဒ္ဓဝသန-
 ဌာနေ နာမ၊ အမြဲနေရာအရပ်၌မည်သည်။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ မင်္ဂလေ
 ဝါ၊ မင်္ဂလာ၌သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မင်္ဂလာရှိရာ အခါ၌သော်လည်း
 ကောင်း။ အမင်္ဂလေ ဝါ၊ အမင်္ဂလာ၌သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မင်္ဂလာ
 မရှိရာ အခါ၌သော်လည်းကောင်း။ အာဂမနံ၊ ကြွလာခြင်းကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊
 ကုန်၏။ အနာဂစ္ဆန္တဿ၊ မကြွလာသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကုဗ္ဗန္တိ၊ စိတ်ဆိုးကြ
 ကုန်၏။ တဿ၊ ကြောင့်။ အညံ၊ သော။ နိမန္တိတဌာနံ၊ ပင့်ဖိတ်အပ်ရာ
 အရပ်သို့။ ဂန္ဓာပိ၊ ကြွသွားပြီး၍လည်း။ မယံ၊ ၏။ ဗင်္ဂ၊ သို့။ ပဝိ-
 သိတာဝ၊ ဝင်၍သာ။ ဘတ္တကိစ္စံ၊ ကို။ နိဌာပေတဗ္ဗံ၊ ပြီးဆုံးစေထိုက်
 ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ အဓိဝါသေသိ၊ ပြီ။

သော၊ ထို ဥပါသကာသည်။ ပဏ္ဏသာလာယ၊ ၌။ ကဋ္ဌသာရကံ၊ ဖျာ
 သင်ဖြူးကို။ ပတ္တရိတွာ၊ ဖြန့်ခင်း၍။ မဉ္ဇပိဌံ၊ ကို။ ပညပေသိ၊ ခင်းထား
 ပြီ။ အပဿေနံ၊ ကပ်မှီရာဖြစ်သောပျဉ်ချပ်ကို။ (တံကံမှီ ပျဉ်ချပ်ကို။)
 နိက္ခိပိ၊ ချထားပြီ။ ပါဒကထလိကံ၊ ခြေပွတ်အိုးခြမ်းကို။ ထပေသိ၊ ထား
 ပြီ။ ပေါက္ခရဏံ၊ ကို။ ခဏိ၊ တူးပြီ။ စက်မံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။
 ဝါလိကံ၊ သဲကို။ ဩကိရိ၊ ကြဲဖြန့်ပြီ။ မိဂေ၊ သမင်တို့ကို။ အာဂန္ဓာ၊
 ၍။ ဘိတ္တိံ၊ ကို။ ဗံသိတွာ၊ ပွတ်တိုက်၍။ မတ္တိကံ၊ မြေညက်ကို။ (ကျောင်း
 နံရံ၌ သုတ်ထားအပ်သော မြေညက်ကို။) ပါတေန္တေ၊ ကျစေသည်တို့ကို။
 ဒိဿာ၊ ၍။ ကဏုကဝတိံ၊ ဆူးစောင်ရန်းကို။ ပရိက္ခိပိ၊ ကာရံပြီ။ ပေါက္ခ-
 ရဏံ၊ သို့။ ဩတရိတွာ၊ သက်ဆင်း၍။ ဥဒကံ၊ ကို။ အာဠုလိကံ၊ နောက်
 ကျခြင်းရှိသည်ကို။ ဝါ၊ နောက်ကျခြင်းရှိအောင်။ ကရောန္တေ၊ ပြုသော
 သမင်တို့ကို။ ဒိဿာ၊ ၍။ အန္တော၊ ရေကန်၏အတွင်း၌။ ပါသာဏေဟိ၊
 ကျောက်တို့ဖြင့်။ စိနိတွာ၊ စီ၍။ ဗဟိ၊ ရေကန်၏အပြင်ဘက်၌။ ကဏုက-
 ဝတိံ၊ ကို။ ပရိက္ခိပိတွာ၊ ၍။ အန္တောဝတိပရိယန္တေ၊ အတွင်း ဆူးစောင်
 ရန်း၏ အဆုံး၌။ တာလ ပန္နိယော၊ ထန်းပင်အစဉ်တို့ကို။ ရောပေသိ၊
 ပေါက်စေပြီ။ ဝါ၊ စိုက်ပြီ။ မဟာစက်မေ၊ စကြိုကြီး၌။ သမ္ပဋ္ဌဌာနံ၊
 တံမြက်လှည်းအပ်သောအရပ်ကို။ အာဠုလေန္တေ၊ မွေနှောက်သည် တို့ကို။
 ဒိဿာ၊ ၍။ စက်မဗ္ဗိ၊ ကိုလည်း။ ဝတိယာ၊ စည်းစောင်ရန်းဖြင့်။ ဝါ၊

စည်းရိုးဖြင့်။ ပရိက္ခိပိတော၊ ဤ။ အနန္တဝတိပရိယန္တေ၊ ဤ။ တာလပန္နိ၊
ကို။ ရောပေသိ၊ ပြီ။

ဝေ၊ သို့။ အာဝါသံ၊ နေရာကျောင်းကို။ နိဋ္ဌာပေတော၊ ပြီးဆုံးစေ၍။
ထေရဿ၊ အား။ တိစီဝရံ၊ သုံးထည်သော သင်္ကန်းကိုလည်းကောင်း။
ပိဏ္ဍပါတံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သြသဓံ၊ ဆေးကိုလည်းကောင်း။ ပရိ-
ဘောဂဘာဇနံ၊ အသုံးအဆောင် ခွက်ကိုလည်းကောင်း။ အာရကဏ္ဍကံ၊
အပ်နဖားထွင်း စူးကိုလည်းကောင်း။ ပိပ္ပလိကံ၊ သင်စုန်းခင်းငယ်ကိုလည်း
ကောင်း။ နခစ္ဆေဒနံ၊ လက်သည်းဖြတ်ကြောင်း၊ ခင်းငယ်ကိုလည်းကောင်း။
သုစိ၊ အပ်ကိုလည်းကောင်း။ ကတ္တရယဋ္ဌိ၊ တောင်ဝှေးကိုလည်းကောင်း။
ဥပါဟနံ၊ ဖိနပ်ကိုလည်းကောင်း။ ဥဒကတုမ္ဗံ၊ ရေဗူးကိုလည်းကောင်း။
ဆတ္တံ၊ ထီးကိုလည်းကောင်း။ ဒီပကပလ္လကံ၊ ဆီမီးခွက်ကိုလည်းကောင်း။
မလဟရဏီ၊ ဘညစ်အကြေးကို ပယ်ရှားကြောင်းဖြစ်သော နဖားချွကို
လည်းကောင်း။ ပရိဿာဝနံ၊ ပဝါရေစစ်ကိုလည်းကောင်း။ မေကရဏံ၊
မေကရိုဏ်ရေစစ်ကိုလည်းကောင်း။ ပတ္တံ၊ သပိတ်ကိုလည်းကောင်း။ ထာလကံ၊
ခွက်ကိုလည်းကောင်း။ ဝါပန၊ သည်သာမကသေး။ အညမ္ဗိ၊ အခြားလည်း
ဖြစ်သော။ ပဗ္ဗဇိတာနံ၊ တို့၏။ ယံ ပရိဘောဂဇာတံ၊ အကြင်အသုံးအဆောင်
သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော အသုံးအဆောင်ကို။ အဒါသိ၊ ပြီ။
ထေရဿ၊ အား။ ဗောဓိသတ္တေန၊ သည်။ အဒိန္နပရိက္ခာရော နာမ။ မပေးလှ
အပ်သော ပရိက္ခရာမည်သည်။ နာဟောသိ၊ မရှိ။ သော၊ ထို ဘုရားအလောင်း
သည်။ သီလာနံ၊ တို့ကို။ ရက္ခန္ဓော၊ စောင့်လျက်။ ဥပေါသထံ၊ ကို။ ကရောန္တော၊
လျက်။ ယာဝဇီဝံ၊ အသက်၏အပိုင်းအခြားတိုင်အောင်။ ဝေရံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌဟိ၊
ပြုစုလုပ်ကျွေးပြီ။ ထေရော၊ သည်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအရပ်၌ပင်။ ဝသန္တော၊
နေလျက်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတော၊ ဤ။ ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်
စံတော်မူပြီ။

ဗောဓိသတ္တောပိ၊ သည်လည်း။ ယာဝတာယုကံ၊ အသက်အပိုင်းအခြား
တိုင်အောင်။ ပုညံ၊ ကို။ ကတော၊ ဤ။ ဒေဝလောကေ၊ ဤ။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ ဤ။
တတော၊ ထိုနတ်ပြည်မှ။ စုတော၊ သည်။ (ဟုတော။) မနုဿလောကံ၊ သို့။
အာဂစ္ဆန္တော၊ လာလတ်သော်။ ကုသဝတိယာ၊ သော။ ရာဇောနိယာ၊
ဤ။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ ဤ။ မဟာသုဒဿနော၊ သော။ ရာဇော၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

ဝေ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ နာတိမဟန္တမ္ပိ၊
အလွန်မကြီးကျယ်ပါသော်လည်း။ ဝါ၊ အလွန်မကြီးကျယ်သည်လည်း

ဖြစ်သော။ အာယတနေ၊ သီလ သမာဓိ ပညာတို့ဖြင့် ကဲလွန်သော သမ္မုန်သုမြတ်တို့၏နေရာ သာသနာတော်၌။ ဝါ၊ သီလ သမာဓိ ပညာ တို့ဖြင့် ကဲလွန်သော သမ္မုန်သုမြတ်၌။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုသည်။ မဟာဝိပါကံ၊ ကြီးကျယ်ဖွံ့ဖြိုး များသောအကျိုးရှိ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိဘာဝိနာ၊ ကြောင်းကျိုးမြင် သိ ပညာရှိသည်။ တံ၊ ထိုကောင်းမှုကို။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ မေ့မေ့လျော့လျော့ ပေါ့ရှ်မနေ ပြုထိုက်ပေသတည်း။

မဟာဝိယူဟန္တိ၊ ကား။ ရဇတမယံ၊ ငွေဖြင့်ပြီးသော။ မဟာကုဋ္ဌာဂါရံ၊ ကြီးစွာသောအထွတ်ရှိသော နန်းတော်သည်။ (အတ္ထိ။) တတ္ထံ၊ ထိုနန်းတော်၌။ ဝသိတုကာမော၊ နေခြင်းငှာအလိုရှိသည်။ ဟုတု၊ ရှိ။ အဂမာသိ၊ ပြီ။ တောဝတာ ကာမဝိတက္ကာတိ၊ ကား။ ကာမဝိကက္က၊ ဟဲ - ကာမဝိတက်။ တယာ၊ သင်သည်။ တောဝတာ။ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော တံခါး အရပ်ဖြင့်။ နိဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ ပြန်နစ်ထိုက်၏။ ဝါ၊ ပြန်နစ်တော့။ ဣတော၊ ဤအရပ်မှ။ ပရံ၊ နောက်အရပ်သည်။ တုယံ၊ ၏။ အဘူမိ၊ ဖြစ်ရာမြေမဟုတ်။ ဣဒံ၊ ဤအရပ်သည်။ ဈာနာဂါရံ နာမ၊ ဈာန်အိမ်မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤဈာန် သည်။ တယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ န ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်မဟုတ်။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့ပြော၍။ တယော၊ သုံးမျိုးကုန်သော။ ဝိတက္ကေ၊ ကာမဝိတက် ဗျာပါဒဝိတက် ဝိဟိံသဝိတက်တို့ကို။ ကုဋ္ဌာဂါရဒ္ဓါရေယေဝ၊ အထွတ်ရှိသော နန်းတော်၏တံခါး၌ပင်။ နိဝတ္ထေသိ၊ ဆုတ်နစ်စေပြီ။

၂၆၁။ ပဌမဇ္ဈာနန္တိ အာဒိသု၊ - အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဝိသု၊ အသီးအခြား။ ကသိဏပရိကမ္မကိစ္စံ နာမ၊ - ကသိုဏ်းပရိကံကို ပြုဖွယ်ကိစ္စ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ နီလကသိဏေန၊ ညိုသောကသိုဏ်းဖြင့်။ အတ္ထေ၊ အလိုသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ နီလမဏိံ၊ ညိုသောပတ္တမြားကို။ (ဩလော ကေသိ၊ ပြီ။) ဝိတကသိဏေန၊ ရွှေသောကသိုဏ်းဖြင့်။ အတ္ထေ သတိ။ သုဝဏ္ဏံ၊ ကို။ (ဩလောကေသိ။) လောဟိတကသိဏေန၊ နီသောကသိုဏ်း ဖြင့်။ အတ္ထေ သတိ။ ရတ္တမဏိံ၊ နီသောပတ္တမြားကို။ (ဩလောကေသိ။) ဩဒါတကသိဏေန၊ ဖြူသောကသိုဏ်းဖြင့်။ အတ္ထေ သတိ။ ရဇတံ၊ ငွေကို။

၁။ အာယတနေ။ ။ “အပိ စ နိဝါသဋ္ဌာနဋ္ဌေန အာကာရဋ္ဌေန သမောသရဏဋ္ဌာနဋ္ဌေန သဗ္ဗာတိဒေသဋ္ဌေန ကာရဏဋ္ဌေန စ အာယတနံ ဝေဒိတဗ္ဗိ” ဟု အာယတန-ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၌လာသော အာယတန-အနက်တို့တွင် သမောသရဏဋ္ဌာန-အနက်ကို ယူ၍ပေးပါသည်။ အခြားအနက်များကို ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ကြည့်ပါ။

(ဩလောကေသိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဩလောကိတဩလောကိတဋ္ဌာနေ၊ ကြည့်အပ်
ကြည့်အပ်သောအရပ်၌။ ကသိဏမေဝ၊ ကသိုဏ်းချည်းသာ။ ပညာယတိ၊ ၏။

၂၆၂။ မေတ္တာသဟဂတေနာတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ယံ၊ အကြင်စကား
ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ၊ ထိုအလုံးစုံသော စကားကိုလည်း။
ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ (မယာ။) ဝုတ္တမေဝ၊ သာ။ ဣတိ၊ သို့။ ပါဠိယံ၊ ၌။
စတ္တာရိ၊ ဈာနာနိ၊ ကသိုဏ်းဈာန်တို့ကိုလည်းကောင်း။ စတ္တာရိ၊ အပ္ပမညာ-
နေဝ၊ အပ္ပမညာတို့ကိုသာလည်းကောင်း။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင်
ဈာန်လေးပါးအပ္ပမညာလေးပါးတို့ကိုသာဟောတော်မူအပ်ကုန်သော်လည်း။
မဟာပုရိသော၊ သည်။ သဗ္ဗာပိ အဋ္ဌ။ သမာပတ္တိယော၊ သမာပတ်တို့ကို
လည်းကောင်း။ ပဉ္စ၊ အဘိညာယော စ၊ အဘိညာဉ်တို့ကိုလည်းကောင်း။
နိဗ္ဗုတ္တောတာ၊ ရှိ။ အနုလောမပဋိလောမာဒိဝသေန၊ အနုလုံ ပဋိလုံအစရှိသည်
တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စုဒ္ဓသတိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။
သမာပတ္တိယော၊ တို့ကို။ ပဝိသန္တော၊ ဝင်စားလျက်။ မဓုပဋ္ဌလံ၊ ပျားလ
ဘို့သို့။ ပဝိဋ္ဌဘမရော၊ ဝင်သောပျားကောင်သည်။ မဓုရသေန၊ ပျား၏
အရသာဖြင့်။ ဝါ၊ ပျားရည်ဖြင့်။ ယာပေတိ ဝိယ၊ မျှတ သကဲ့သို့။
တထာ၊ တူ။ သမာပတ္တိသုခေနော၊ သမာပတ်ချမ်းသာဖြင့်သာ။ ယာပေ-
တိ၊ ၏။ [စတ္တာရိ ဈာနာနိတိ စတ္တာရိ ကသိဏဈာနာနိ။ ကသိဏဈာန-
ပ္ပမညာနံယေဝ ဝစနံ တာသံ တဒါ အာဒရဂါရဝဝသေန နိဗ္ဗုတ္တိတတ္တာ။
မဟာဗောဓိသတ္တာနဉ္စိ အရူပဈာနေသု အာဒရော နတ္ထိ၊ အဘိညာပဒဋ္ဌာနတံ
ပန သန္ဓာယ တာနိပိ နိဗ္ဗုတ္တေန္တိ၊ တသ္မာ မဟာသတ္တော တာပသပရိဗ္ဗာဇက-
ကာလေ ယတ္ထကေ လောကိယဂုဏေ နိဗ္ဗုတ္တေတိ၊ တေ သဗ္ဗေပိ တဒါ
နိဗ္ဗုတ္တေသိယေဝ။ တေနာဟ “မဟာပုရိသော ပနာ”တိအာဒိ။ ဋီကာ။]

စတုရသီတိနဂရသဟသာဒိအဖွင့်

၂၆၃။ ကုသာဝတိ ရာဇဓာနိပ္ပမုခါနီတိ၊ ကား။ ကုသာဝတိ သော။
ရာဇဓာနိ၊ သည်။ တေသံ နဂရာနံ၊ ထို ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော
မြို့တော်တို့၏။ ပမုခါ၊ အကြီးအမှူးတည်း။ သဗ္ဗသေဋ္ဌာ၊ အလုံးစုံသော
မြို့တို့ထက် မြတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဘတ္တာဘိဟာရေတိ၊ ကား။
အဘိဟရိတဗ္ဗဘတ္တံ၊ ရှေးရှုဆောင်ထိုက်သော ပွဲတော်စာကို။ (အဘိဟရိ-
ယိတ္ထ၊ ပြီ။)

၂၆၄။ ဝဿသတဿ ဝဿသတဿာတိ၊ ကာမံ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ နည်း။ တေသံ၊ ထို ဆင်တို့၏။ သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဥက္ကဏ္ဍိတာ၊ ငြီးငွေ့၍။ ဝါ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းကြောင့်။ (ဧဝံ စိန္တေသိ။) ဟိ၊ မှန်။ “သမာပန္နဿ သဒ္ဓေါ ကဏ္ဍကော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အသံသည် ဆူးငြောင့်နှင့်တူ၏ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဟာ ပုရိသော၊ သည်။ သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဥက္ကဏ္ဍိတော၊ ပြီ။ အထ၊ ထိုသို့ ငြီးငွေ့လတ်သော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ မာ အာဂစ္ဆန္တု၊ မလာကြနှင့်တော့။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝဒတိ၊ မဆိုသနည်း။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ ရာဇာ၊ သည်။ န ပဿတိ၊ မကြည့်တော့။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ နိဗဒ္ဓဝတ္ထံ၊ အမြဲရအပ်သောဝတ်ကို။ န လဘိဿန္တိ၊ မရကုန်လတ္တံ့။ တံ၊ ထိုအမြဲရအပ်သောဝတ်ကို မရခြင်းသည်။ တေသံ၊ ထိုသတို့အတွက်။ မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ လင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ညာတာတော်မူခြင်းကြောင့်။ (မာ အာဂစ္ဆန္တု၊ တော့။ ဣတိ၊ သို့။) န ဝဒတိ၊ မဆို။

သုတဒ္ဓါဒေဝိ ဥပသင်္ကမနအဖွင့်

၂၆၅။ တေဒဟောသိတိ၊ ကာမံ။ ကဒါ၊ ဤ။ တေ၊ သည်။ အဟောသိ၊ နည်း။ ရညော၊ ၏။ ကာလကီရိယဒိဝသေ၊ မြာဟွာပြည်စံရာနေ၌။ (တေ အဟောသိ။) ကိရ၊ ချဲ့။ တဒါ၊ ဤ။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ စိန္တေသိ၊ ကုန်ပြီ။ (ကိ၊ နည်း။) “ရာဇာ၊ သည်။ အနာထကာလကီရိယံ၊ ကိုယ်ကွယ်ရာမဲ့ ကွယ်လွန်ခြင်းကို။ မာ ကရေတု၊ ပြုပါစေလင့်။ ဗဟူဟိ၊ ကုန်သော။ ဩရောဓေဟိ၊ မောင်းမတို့သည်လည်းကောင်း။ ဗဟူဟိ၊ ကုန်သော။ မိတူဟိ၊ သမီးတော်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဗဟူဟိ၊ ကုန်သော။ ပုတ္တေဟိ၊ သားတော်တို့သည် လည်းကောင်း။ ပရိဝါရိတောဝ၊ ခြံရံအပ်သည်သာ။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ကာလကီရိယံ၊ ကို။) ကရေတု၊ ပြုပါစေသတည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံကြကုန်ပြီ။ အထ၊ အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။ ဒေဝိ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇေတွာ၊ ပူးဝင်၍။ တဿာ၊ ထိုမိဖုရား၏။ ဧဝံ၊ သို့။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေသိ၊ ဖြစ်စေကြကုန်ပြီ။ [မင်းတရားထံ ချဉ်းကပ်ဖို့ရန်အကြံဖြစ်စေကြပြီ။]

ပိတာနိ ဝတ္ထာနိတိ၊ ကာမံ။ တာနိ၊ ထို ရှေ့သောအဝတ်တို့သည်။ ပကတိယာ၊ ပင်ကိုအားဖြင့်။ ရညော၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ မနာပါနိ၊ စိတ်နှလုံးကို တိုးပွားစေတတ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ မြတ်နိုးအပ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) ကိရ၊ ဖြစ်ကုန်သတတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ ထို ရှေ့သောအဝတ်တို့ကို။ ပါရူပထ၊

ခြုံကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ ဧတ္ထေဝ ဒေဝိ တိဋ္ဌာတိ၊ ကား။ ဒေဝိ၊ မိဖုရား။ ဣမံ၊ ဤနန်းတော်သည်။ ဈာနာဂါရံ နာမ၊ ဈာန်အိမ်မည်၏။ တုမ္ပေဟိ၊ အသင်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ မမ၊ ၏။ ဈာနရတိဝိနွနဋ္ဌာနံ၊ ဈာန်ဖြင့် မွေ့လျော်ခြင်းကို ရရာအရပ်တည်း။ ဣမ၊ ဤဈာန်အိမ်တော်သို့။ မာ ပါဝိသိ၊ မဝင်ခဲ့လင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။

၂၆၆။ တေဒဟောသီတိ၊ ကား။ လောကေ၊ ၌။ သတ္တာ နာမ၊ သတ္တဝါတို့မည်သည်။ မရဏာသန္ဓကာလေ၊ သေခါနီးအခါ၌။ အတိ ဝိယ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ဝိရောစန္ဓိံ၊ တင့်တယ်ကြကုန်၏။ တေန၊ ထိုသေခါနီးအခါဝယ် အလွန်တင့်တယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဿ ရညော၊ ထိုမဟာသုဒဿန-မင်း၏။ ဝိပ္ပသန္ဓဣန္ဒြိယဘဝံ၊ အထူးသဖြင့်ကြည်လင်သော ဣန္ဒြေရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒိဿ၊ ရှိ။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တတေဝံ၊ ထိုသို့ အကြံဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ရညော၊ ၏။ ကာလကိရိယာ၊ ကွယ်လွန်ခြင်းသည်။ မာ အဟောသိ၊ မဖြစ်ပါစေလင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ တဿ၊ ထို မဟာသုဒဿန-မင်း၏။ ကာလကိရိယံ၊ ကို။ အနိစ္စမာနာ၊ အလိုမရှိသည်။ (ဟုတော။) သမ္ပတိ၊ ယခုအခါ၌။ အဿ၊ ထို မဟာသုဒဿန-မင်း၏။ ဂုဏံ၊ ကို။ ကထယိတော၊ သံတော်ဦးတင်၍။ တိဋ္ဌမာနာကာရံ၊ တည်နိုင်သူ၏ အခြင်းအရာကို။ (တနည်း) တိဋ္ဌနာကာရံ၊ တည်နိုင်ခြင်း အကြောင်းကို။ ကရိယာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတော၊ ရှိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝါတိ-အာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဣမာနိ တေ ဒေဝ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ ဆန္တံ ဇေနဟိတိ၊ ကား။ ပေမံ၊ ချစ်ခြင်းကို။ ဥပ္ပါဒေဟိ၊ ဖြစ်စေပါလော့။ ရတိ၊ မွေ့လျော်ခြင်းကို။ ကရောဟိ၊ လော့။ ဇီဝိတေ အပေက္ခန္တိ၊ ကား။ ဇီဝိတေ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၌။ ဝါ၊ အသက်ရှည်ခြင်း၌။ သာပေက္ခံ၊ ငဲ့ကွက်တတ်သော တဏှာနှင့်တကွသော ဆန္ဒ-ကို။ (ပါဌ်ရှိ၍ အနက်ပေးလိုက်၏။ ကောင်းမည်

၁။ သာပေက္ခံ အပေက္ခံ။ အပေက္ခတိ အာရမ္မဏံ တောယ နဝိဿဇ္ဇေတိတိ အပေက္ခာ၊ တဏှာ။ အာရုံကိုငဲ့ကွက်ကြောင်း တဏှာ-။ ဋီကာ။ ဤဋီကာအဖွင့်သည် ပါဠိတော်၌လာသော “အပေက္ခံ” ပုဒ်ကိုဖွင့်သော အဖွင့်တည်း။ “အပေက္ခံ” ပုဒ်ရင်းက တဏှာကိုဟောနိုင်လျှင် “သဟ+အပေက္ခာယ+ယာ ဝဠုတိတိ သာပေက္ခာ” ဟု ဝိဂြိုဟ်လုပ်၍ တဏှာကို အရမကောက်နိုင်။ တဏှာနှင့်တကွဖြစ်သော လောဘမူစိတ်ကို အရမကောက်ရလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် သာပေက္ခံ-မပါပဲ အာလယ-ပုဒ်ချည်းရှိလျှင် ကောင်း၏။ တဏှံ ကရောဟိ-ကား အမြောင့်ဖွင့်သော အဓိပ္ပာယ်အနက်တည်း။

သုဘဒ္ဒါဒေဝိဥပသင်္ကမနအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၅၃

မထင်။) အာလယံ၊ တွယ်တာတတ်သော တဏှာ-ကို။ တဏှံ၊ တဏှာ-ကို။ ကရောဟိ၊ လော့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဧဝံ ခေါ်မံ တံ ဒေဝိတိ၊ ကား။ “ဒေဝ၊ အရှင်မင်းမြတ်။ မယံ ဣတ္ထိ-ယော နာမ၊ အကျွန်မတို့ မိန်းမသားတို့မည်သည်။ ပဗ္ဗဇိတာနံ၊ ရဟန်းတို့၏။ ဥပစာရကထံ၊ ပြောဆိုရိုးစကားကို။ န ဇာနာမ၊ ကုန်။ မဟာရာဇ၊ မဟာ-ရာဇာ။ ကထံ၊ သို့။ ဝဒါမ၊ သံတော်ဦးတင်ရပါကုန်မည်နည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ရာဇာနံ၊ ကို။ “အယံ၊ ဤမင်းသည်။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရဟန်းဖြစ်နေ၏။” ဣတိ၊ သို့။ မညမာနာယ၊ မှတ်ထင်နေသော။ ဒေဝိယာ၊ သည်။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ “ဧဝံ ခေါ် မံ တံ ဒေဝိ သမုဒါစရာဟိ” တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ ဂရဟိတာတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓေဟိ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓေဟိ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ သာဝကေဟိ၊ အရိယာဖြစ်ပြီးသော သာဝက-တို့သည်လည်းကောင်း။ အညေဟိ၊ ကုန်သော။ ဗဟုဿုတေဟိ၊ ကုန်သော။ ပဏ္ဍိတေဟိ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဂရဟိတာ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်ပါပြီ။ [ဂရဟိတာတိ ဧတ္ထ ကေဟိ ဂရဟိတာ၊ ကသ္မံ စ ဂရဟိတာတိ အန္တောလိန-စောဒနံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော “ဗုဒ္ဓေဟိ” တိအာဒိမာဟ၊ တေန ဝိညဂရဟိတတ္တာ၊ ဒုဂ္ဂတိသံဝတ္တနိယတော စ သာပေက္ခကာလကိရိယာ ပရိဝဇ္ဇေတဗ္ဗာတံ ဒဿေတိ။-ဋီကာ။] ကိံ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ (ဂရဟိတာ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ၊) ကြောင့်။ သာပေက္ခကာလကိရိယာ၊ ငဲ့ကွက်ကြောင်း တဏှာနှင့်တကွ သေခြင်းသည်။ အတ္တနော ယေဝ၊ ၏သာ။ ဂေဟေ၊ အိမ်၌။ ယက္ခကုက္ကုရအဇဂေါဏမဟိ သမ္ပသိကကုက္ကုဋ္ဌဉ္စိကာမဂုံလာဒိဘာဝေန၊ သရဲ ဘီလူး ခွေး ဆိတ် နွား ကျွဲ ကြက် ကြက် သန်း ကြမ်းပိုး-အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တနကာရဏံ၊ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂရဟိတာ၊ ပြီ။)

၂၆၈။ အထ ခေါ် အာနန္ဒ သုဘဒ္ဒါ ဒေဝိ အဿုနိ ပုဉ္ဇိတောတိ၊ ကား။ ဒေဝိ၊ သည်။ ဧကမန္တံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ [ဧကမန္တံ ဂန္ဓာတိ ရညော စက္ခုပထံ ဝိဇဟိတော။ (မျက်စိမြင်လောက်ရာအရပ်ကိုစံန့်၍။)-ဋီကာ။] ရောဒိတော၊ ငို၍။ ကန္တိတော၊ မြည်တမ်း၍။ အဿုနိ၊ မျက်ရည်တို့ကို။ ပုဉ္ဇိတော၊ သုတ်၍။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဗြဟ္မဇောကူပဂမဿ ဖွင့်

၂၆၉။ ဂဟပတိဿ ဝါတိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဟ၊ နည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ယေသံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သောဏသေဠိပုတ္တာဒိနံ ဝိယ၊ သောဏသဌေးသား အစရှိသူတို့၏ကဲ့သို့။ မဟတိ၊ ကြီးစွာသော။ သမ္ပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သောဏဿ၊ သော။ သေဠိပုတ္တဿ၊ ၏။ ကောဘတ္တပါတိ၊ တံခွသောထမင်းခွက်သည်။ ဒွေသတသဟဿာနိ၊ နှစ်သိန်းတို့ကို။ အဋ္ဌတိ ကိရ၊ ထိုက်တန်သတတ်။ ဣတိ၊ သို့။ တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ရှိအပ်သော။ ဘတ္တိ၊ ကို။ ဇေသံ၊ ထို သောဏသဌေးသား-အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (ဘုတ္တာနံ-၌ စပ်။) ဝါ၊ တို့၏။ (ဘတ္တသမ္ပဒေါ-၌ စပ်။) ဘုတ္တာနံ၊ စာပြီးကုန်လတ်သော်။ မဟုတ္တံ၊ တမဟုတ်လောက်။ ဘတ္တသမ္ပဒေါ၊ ထမင်းကြောင့် ယစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ထမင်းဆီ ယစ်ခြင်းသည်။ ဘတ္တမုစ္ဆာ၊ ထမင်းကြောင့် တွေဝေခြင်းသည်။ ဘတ္တကိလမထော၊ ထမင်းကြောင့်ပင်ပန်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂဟပတိဿ ဝါတိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။) (ကသ္မာ အာဟ-အမေးကို ပြန်၍လှည့်သည်။)

၂၇၁။ ယံ တေန သမယေန အဇ္ဈာဝသာမိတိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင် မြို့၌။ ဝသာမိ၊ နေ၏။ တံ နဂရံ၊ သည်။ ဧကံ ယေဝ၊ တမြို့သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဝသေသေသု၊ ကြွင်းသောမြို့တို့၌။ ပုတ္တမိတာဒယောစေဝ၊ သား သမီး-အစရှိသူတို့သည်လည်းကောင်း။ ဒါသမနုဿာ စ၊ ကျေးတော် မျိုး ကျွန်တော်မျိုးတို့သည်လည်းကောင်း။ ဝသိသု၊ ကုန်ပြီ။ ပါသာဒကုဋ္ဌာဂါရေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝနယော၊ တည်း။ ပလ္လင်္ကာဒိသုပိ၊ ပလ္လင် အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧကံ ယေဝ၊ သော။ ပလ္လင်္ကံ၊ ကို။ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သုံးစွဲ၏။ သေသာ၊ ကြွင်းသောပလ္လင်တို့သည်။ ပုတ္တာဒိနံ၊ တို့၏။ ပရိဘောဂါ၊ အသုံးအဆောင်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတ္ထိသုပိ၊ လည်း။ ကောဝ၊ တယောက်သည်သာ။ ပစ္စုပဋ္ဌာတိ၊ ရှေးရှု တည်နေ၏။ ဝါ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေး၏။ သေသာ၊ ကြွင်းသောမိန်းမတို့သည်။ ပရိဝါရမတ္တာ၊ အခြံအရံမျှတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိဒဟာမိတိ၊ ကား။ ဧကေမေဝ၊ တစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဒုဿယုဂံ၊ ပုဆိုးအစုံကို။ နိဝါသေမိ၊ ဝတ်၏။ သေသာနိ၊ ကြွင်းသော ပုဆိုးအစုံတို့သည်။ ပရိဝါရေတွာ၊ ခြံရံ

ဗြဟ္မလောကူပဂမအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၅၅

၍။ ဝိစရန္တာနံ၊ လုညှိလည်ကုန်သော။ အသိတိသဟဿာဓိကာနံ၊ ရှစ်
သောင်းအလွန်ရှိကုန်သော။ သောဠသန္တံ ပုရိသသတသဟဿာနံ၊ တသန်း
ခြောက်သိန်းကုန်သော ယောက်ျားတို့၏။ (ပရိဘောဂါ၊ တို့သည်။) ဟောန္တံ၊
ကုန်၏။ ဘုဉ္ဇာမိတိ၊ ဖြင့်။ ပရမပူမာဏေန၊ အလွန်ဆုံး အတိုင်းအရှည်
အားဖြင့်။ နာဠိကောဒနမတ္ထံ၊ ကံ့မင်းစားချက်မျှဖြစ်သော ထမင်းကို။
ဝါ၊ ထမင်းလယ်ချက်မျှဖြစ်သော ထမင်းကို။ ဘုဉ္ဇာမိ၊ ၏။ သေသံ၊ ကြွင်း
သောထမင်းသည်။ ပရိဝါရေတွာ ဝိစရန္တာနံ၊ စတ္တာလီသသဟဿာဓိကာနံ၊
လေးသောင်းအလွန်ရှိကုန်သော။ အဠသန္တံ ပုရိသသတသဟဿာနံ၊ ရှစ်သိန်း
ကုန်သော ယောက်ျားတို့၏။ (ပရိဘောဂေါ၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။
ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကယာလိပါကော၊
တခုသော ပွဲတော်ချက် အိုးသည်။ ဒသန္တံ၊ ဆယ်ကျိပ်ကုန်သော။ ဇနာနံ၊
တို့အား။ ဝါ၊ တို့၏အတွက်။ ပဟောတိ၊ လောက်၏။

[ဣဒါနိ ယထာဝုတ္တယ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဘောဂ-
သမ္ပတ္တိယာ ကမ္မသရိက္ခတံ ဥဒ္ဓရန္တော “တောနိ ပနာ”တို့ အာဓိ-
မာဟ၊ တံ သုဝိညေယျမေဝ။-ဋီကာ။]

ပန၊ ဆက်။ တောနိ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ စေဝ၊ ဤ ရှစ်
သောင်းလေးဘောင်သော မြို့တို့သည်လည်းကောင်း။ (တောနိ စတုရာသီတိ)
ပါသသဟဿာနိ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ (တောနိ စတုရာသီတိ)
ကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာနိ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဧကိဿာယေဝ၊ တခု
သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပဏ္ဏသဘာလာယ၊ ၏။ နိဿန္တေန၊ အကျိုးဆက်ကြောင့်။
နိဗ္ဗတ္တာနိ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ စတုရာသီတိ ပဏ္ဏသဟဿာနိ၊ တို့သည်။ နိပဇ္ဇ-
နတ္ထာယ၊ လျောင်းခြင်းအကျိုးငှာ။ ဒိန္နမဉ္ဇကဿ၊ ပေးလှူအပ်သော ညောင်
စောင်းငယ်၏။ နိဿန္တေန နိဗ္ဗတ္တာနိ၊ စတုရာသီတိ ဟတ္ထိသဟဿာနိ၊
တို့သည်လည်းကောင်း။ (စတုရာသီတိ) အဿသဟဿာနိ၊ လည်းကောင်း။
(စတုရာသီတိ) ရတသဟဿာနိ၊ လည်းကောင်း။ နိသိဒနတ္ထာယ၊ ထိုင်ခြင်း
အကျိုးငှာ။ ဒိန္နပိဋ္ဌဿ၊ ပေးလှူအပ်သော အင်းပျဉ်၏။ နိဿန္တေန နိဗ္ဗတ္တာနိ၊
စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ၊ တို့သည်။ ဧကဒိပဿ၊ တခုသောဆီမီး၏။
နိဿန္တေန နိဗ္ဗတ္တာနိ၊ စတုရာသီတိ ပေါက္ခရဏီသဟဿာနိ၊ တို့သည်။
ဧကပေါက္ခရဏီယာ၊ ၏။ နိဿန္တေန နိဗ္ဗတ္တာနိ၊ စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ၊
တို့သည်လည်းကောင်း။ (စတုရာသီတိ) ပုတ္တသဟဿာနိ၊ လည်းကောင်း။

(စတုရာသီတိ) ဂဟပတိသဟဿာနိ၊ လည်းကောင်း။ ပရိဘောဂဘာဇန-
 ပတ္တဒါနဿ၊ အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော စားခွက် သပိတ်အလှူ၏ လည်း
 ကောင်း။ (အဋ္ဌကထာ-၌ ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်၊ ခွဲ၍ပေးပါ။) ထာလက-
 ဒါနဿ၊ ခွက်အလှူ၏လည်းကောင်း။ မေကရဏဒါနဿ၊ မေကရိုက်ရေစစ်
 အလှူ၏လည်းကောင်း။ ပရိဿာဝနဒါနဿ၊ ပဝါရေစစ် အလှူ၏လည်း
 ကောင်း။ အာရကဏ္ဍကဒါနဿ၊ အပ်နဖားတွင်းဆူး အလှူ၏လည်းကောင်း။
 ပိပ္ပလကဒါနဿ၊ သင်ခန်းစားငယ် အလှူ၏လည်းကောင်း။ နုခစ္ဆေဒန-
 ဒါနဿ၊ လက်သည်းဖြတ်ကြောင်း ဓားငယ်အလှူ၏လည်းကောင်း။ ကုဉ္ဇိက-
 ဒါနဿ၊ သံကောက်အလှူ၏လည်းကောင်း။ ကဏ္ဍမလဟရဏီဒါနဿ၊ နား၏
 အညစ်အကြေးကို ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော နဖာကလော် အလှူ၏လည်း
 ကောင်း။ ပါဒကထလိကဒါနဿ၊ ခြေပွတ်အိုးခြမ်း အလှူ၏လည်းကောင်း။
 ဥပါဟနဒါနဿ၊ ဖိနပ်အလှူ၏လည်းကောင်း။ ဆတ္တဒါနဿ၊ ထီးအလှူ၏
 လည်းကောင်း။ ကတ္တရယဉ္ဇိဒါနဿ၊ တောင်ဝှေးအလှူ၏လည်းကောင်း။
 နိဿန္ဓန နိဗ္ဗတ္တာနိ။ စတုရာသီတိ ဓေဋ္ဌသဟဿာနိ၊ တို့သည်။ ဂေါရသ-
 ဒါနဿ၊ နွားမှဖြစ်သော အရသာအလှူ၏။ နိဿန္ဓန နိဗ္ဗတ္တာနိ။ စတုရာ-
 သီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော အဝတ်အစုံ
 တို့သည်။ နိဝါသန ပါရူပနဒါနဿ၊ အဝတ်အစုံအလှူ၏။ နိဿန္ဓန နိဗ္ဗတ္တာနိ။
 စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ၊ တို့သည်။ ဘောဇနဒါနဿ၊ ဘောဇဉ်
 အလှူ၏။ နိဿန္ဓန နိဗ္ဗတ္တာနိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

၂၇၂။ ဧဝံ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မဟာသုဒဿနဿ၊ ၏။ သမ္ပတ္တိံ၊
 ကို။ အာဒိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။
 ကထေတွာ၊ ရှိ။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထို စည်းစိမ်ကို။ ဒါရကာနံ၊ တို့၏။
 ပံသ္မာဂါရကီဠှံ ဝိယံ၊ မြေမှုန့်အိမ်ဖြင့် ကစားခြင်းကိုကဲ့သို့။ ဒဿေန္တော၊

၁။ ပံသ္မာဂါရကီဠှံ ဝိယံ။ ။ပံသ္မာဂါရကီဠှံဝိယာတိ ယထာ နာမ ဒါရကာ ပံသုဟိ
 ဝါပိဂေဟဘောဇနာဒီနိ (ရေကန် အိမ် ဘောဇဉ်-အစရှိသည်တို့ကို။) ဒဿေန္တော
 ယထာရူပိ ကိဉ္ဇိတွာ ဂမနကာလေ သဗ္ဗံ တံ ဝိဓိသေန္တော ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝေဓေဝ ဘဂဝါ
 မဟာသုဒဿနကာလေ အတ္တနာ အနုဘူတံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိသဒိသံ အစိန္တေယျာနုဘာဝ-
 သမ္ပတ္တိံ (မကြံစည်ထိုက်သော အာနုဘော်ရှိသော စည်းစိမ်ကို။) ဝိတ္တာရတော
 ဒဿေတွာ ပုန အတ္တနော ဒေသနံ အာဒိနဝနိဿရဏ ဒဿနဝသေန (ကာမဂုဏ်၏
 အပြစ်၊ ဝဋ်မှထွက်မြောက်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်ကို-ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။) ဝိဝဇ္ဇာတိမုခံ
 ဝိပရိဝတ္တေန္တော “သဗ္ဗာ သာ သမ္ပတ္တိ အနိစ္စတာယ ဝိပရိဏတာ ဝိဓိသိတာ”တိ
 ဒဿေန္တော “ပဿာနန္တော”တိ အာဒိမာဟ။

ပြတော်မူလိုသည်။ (ဟုတော့။) ပရိနိဗ္ဗာနမဉ္ဇကော၊ ပရိနိဗ္ဗာနံ စံတော်မူရာ
 ညောင်စောင်းငယ်၌။ နိပဇ္ဇောဝ၊ လျောင်းတော်မူလျက်သာ။ ပဿာနန္ဒာတိ-
 အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ပဿာနန္ဒ-အစရှိသော စကားရပ်၌။
 ဝိပရိဏတာတိ၊ ကား။ ပကထိဝိဇဟနေန၊ ပင်ကိုသဘောကို စွန့်ခြင်းအား
 ဖြင့်။ နိဗ္ဗုတပဒိပေါ၊ ဝိယ၊ ငြိမ်းပြီးသော ဆီမီးသည်ကဲ့သို့။ အပညတ္တိက-
 ဘာဝ၊ နာမည်ပညတ်ပင် မရှိတော့သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။
 ဧဝံ အနိစ္စာ ခေါ် အာနန္ဒ သင်္ခါရာတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဟုတော့၊ ဖြစ်
 ပြီး၍။ အဘာဝဋ္ဌေန၊ မရှိတော့သည် အဖြစ်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။

တ္ထောဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဒေသနာတော်အစဉ်ဖြင့်။
 တဂဝါ၊ သည်။ ယထာ နာမ၊ ကား။ ပုရိသော၊ သည်။ သတဟတ္ထု-
 ဗေဓေ၊ အတောင်တရာ အစောက်ရှိသော။ စမ္မကရုက္ခေ၊ စကားပင်၌။
 နိဿေဏိံ၊ လှေကားကို။ ဗန္ဓိတော၊ ဖွဲ့၍။ အဘိရုဟိတော၊ တက်ပြီး၍။
 စမ္မကပုပ္ဖံ၊ စကားပန်းကို။ အာဒါယ၊ ၍။ နိဿေဏိံ၊ ကို။ မုဉ္ဇန္တော၊
 ဖြေလျက်။ ဩတရေယျ ယထာ၊ သက်ဆင်းရာသကဲ့သို့။ (တက်သွားတုန်းက
 လှေကားကို ဖွဲ့ချည်၍ တက်သွားသောကြောင့် ဆင်းလာသောအခါ ထိုအဖွဲ့
 ကို ဖြေ၍ ဆင်းရသည်။) ဧဝမေဝ၊ သာလျှင်။ နိဿေဏိံ၊ ကို။ ဗန္ဓိန္တော
 ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အနေကဝဿ ကောဋိသတသဟဿဗေဓံ၊ နှစ်ပေါင်း ကုဋေ
 တသိန်းမက အစောက်ရှိသော။ (ကုဋေတသိန်းမက ကြာခဲ့သော။)
 မဟာသုဒဿနသမ္ပတ္တိံ၊ သို့။ အာရုယျ၊ တက်၍။ သမ္ပတ္တိမတ္ထကော၊
 စည်းစိမ်၏ အထက်၌။ ဌိတံ၊ တည်လော။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ ကို။ အာဒါယ၊
 ၍။ နိဿေဏိံ၊ ကို။ မုဉ္ဇန္တော ဝိယ၊ သို့။ ဩတိဇ္ဈော၊ သက်ဆင်းတော်မူပြီ။
 တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝသဘရာဇာ၊ ဝသဘ-မင်းသည်။
 ဒီသဘာဏကတ္ထေရာနံ၊ ဒီသနိကာယ်ကိုဆောင်ကုန်သော ထေရ်တို့၏။ ဝါ၊
 တို့သည်။ လောဟပါသာဒဿ၊ ကြေးပြာသာဒ်၏။ ပါစိနပဿေ၊ အရွှေ
 နံပါး၌။ အမ္မလဋ္ဌိကာယံ၊ နုပျိုသော သရက်ပင်ရှိရာအရပ်၌။ ဣမံ သုတ္တံ၊
 ဤ မဟာသုဒဿန-သုတ်တော်ကို။ သဇ္ဈာယန္တာနံ၊ သရဇ္ဈာယ်ကုန်စဉ်။
 သုတော၊ နာရ၍။ “ဘော၊ အချင်းတို့။ ဧတ္ထ၊ ဤသုတ်၌။ မယံ၊ ၏။
 အယျကေန၊ ဘိုးတော်ဘုရားသည်။ ကံ၊ အဘယ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ
 အပ်ပါလိမ့်မည်နည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ခါဒိတပီတဋ္ဌာနေ၊ ခဲအပ်ရာ
 သောက်အပ်ရာ အရပ်၌။ သမ္ပတ္တိမေဝ၊ ကိုသာ။ ကထေတိ၊ ဟောတော်မူ
 နေ၏။” ဣတိ၊ သို့။ စိန္တန္တော၊ ကြံစဉ်။ “ဧဝံ အနိစ္စာ ခေါ် အာနန္ဒ

သင်္ခါရာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တကာလေ၊ ဟောတော်မူအပ်ရာ အခါ၌။ “ဧတာ၊
 တို့။ ဣမံ၊ ဤ အနိစ္စ-သဘောကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်တော်မူ၍။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။
 စက္ခုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စက္ခုမတ၊ စက္ခုရှိတော်မူသော ဘိုးတော်ဘုရားသည်။
 ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ”ဣတိ၊ ဤသို့ သဘောပေါက်၍။ ဝါမဟတ္ထံ၊
 လက်ဝဲလက်ကို။ သမိဉ္ဇိတော၊ ကွေး၍။ ခက္ခိဏဟတ္ထေန၊ လက်ယာလက်ဖြင့်။
 အပ္ပေဝေတော၊ လက်ပမ်းပေါက်ခတ်၍။ ဝါ၊ လက်ခမောင်းခတ်၍။
 “သာဓု သာဓု”တိ၊ ဟူ၍။ တုဋ္ဌဟဒယော၊ နှစ်သက်သော စိတ်ရှိသည်။
 (ဟုတော။) သာဓုကာရံ၊ သာဓု သာဓု-ဟု အားရနှစ်လို မြှက်ဆို့အပ်သော
 အသံကို။ ဝါ၊ ကောင်းချီးသံကို။ အဒါသိ၊ ပြီ။

ဧဝံ အဒ္ဓါဝါတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥဒကပုဗ္ဗုဋ္ဌာဒယော ဝိယ၊ ရေပွက်
 အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ ဓုဝဘာဝဝိရဟိတ၊ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်မှ ကင်းကုန်၏။
 ဧဝံ အနဿာသိကာတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ သုပိနကေ၊ အိပ်မက်၌။
 ပီတပါနိယံ ဝိယ စ၊ သောက်အပ်သောရေသည် ကဲ့သို့ လည်းကောင်း။
 အနုလိတ္တစန္ဒနံ ဝိယ စ၊ လိမ်ကျံအပ်သော စန္ဒကူးသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။
 အဿာသဝိရဟိတ၊ သက်သာရာမှကင်းကုန်၏။

သရီရံနိက္ခိပေယျာတိ၊ ကား။ သရီရံ၊ ကိုယ်တော်ကို။ ဆဇ္ဈယျ၊ စွန့်ချ
 ရာ၏။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အညဿ၊
 သော။ သရီရဿ၊ ကို။ နိက္ခေပေါ ဝါ၊ ပစ်ချရခြင်းသည်လည်းကောင်း။
 ပဋိဇဂ္ဂနံ ဝါ၊ သုတ်သင်ရခြင်းသည်လည်းကောင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ (ကဿ၊
 အတယ်ကြောင့်နည်း။) ကိလေသပဟိနတ္တာ၊ ကိလေသာကို ပယ်အပ်ပြီး၏
 အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဤ စကားကို။
 ဝတော၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ထေရံ၊ ကို။ အာမဇ္ဈေသိ၊ ပြီ။ (ကို၊ နည်း။)
 စက္ကဝတ္တိနော၊ ၏။ အာနုဘာဝေါ နာမ၊ သည်။ ပဗ္ဗဇိတဿ၊ သော။
 ရညော၊ ၏။ သတ္တမေ၊ ခုနစ်ရက်မြောက် ဖြစ်သော။ ဒိဝသေ၊ ၌။ အန္တရ-
 ဓာယတိ၊ ကွယ်ပျောက်၏။ ပန၊ အထူးကား။ [ပန-သဒ္ဓေါ ဝိသေသတ္ထ-
 ဇောတနော။-ဋီကာ။] မဟာသုဒဿနဿ^၁၊ ၏။ ကာလကိရိယတော၊ ကွယ်

၁။ မဟာသုဒဿနဿ ပန။ ။မဟာသုဒဿနဿ ပနာတိ ပန-သဒ္ဓေါ ဝိသေသတ္ထ-
 ဇောတနော၊ တေန (ထို ပန-ဖြင့်။) (ဒဿေတိ-၌ စပ်။) မဟာသုဒဿနမဟာရာဇာ
 ဈာနာဘိညာ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေသိ၊ တဒဂ္ဂေန ပရိသုဒ္ဓေ စ သမဏဘာဝေ
 ပဟိဋ္ဌိတော၊ ယဘော ဝိရယ ဧဝ ကာမဝိတက္ကာ သမဏဘာဝသံကိလေသံ (အကြင်

လွန်ခြင်းကို ပြုရာအခါမှ။ ဝါ၊ ဗြဟ္မာပြည် စံရာအခါမှ။ သတ္တမေဝ၊
 ခုနစ်ရက်မြောက်ပင်ဖြစ်သော။ ဒီဝသေ၊ ခွဲ။ သတ္တရတနပါကာရာ၊ ခုနစ်
 မျိုးသော ရတနာတံတိုင်းတို့လည်းကောင်း။ သတ္တရတနတာလာ၊ ခုနစ်မျိုး
 သော ရတနာထန်းပင်တို့လည်းကောင်း။ စတုရာသီတိ ပေါက္ခရဏီသဟဿာနိ၊
 တို့လည်းကောင်း။ ဓမ္မပါသာဒေါ၊ လည်းကောင်း။ ဓမ္မပေါက္ခရဏီ၊ လည်း
 ကောင်း။ စက္ကရတနံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ဧတံ
 သဗ္ဗံ၊ သည်။ အန္တရဓာယံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဟတ္ထိအာဒိသ၊ တို့၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဓမ္မတာ၊
 သဘောတံထွာ ဓမ္မတာတည်း။ ဝါ၊ ထုံးစံတည်း။ ခိဏာယုကာ၊ ကုန်ပြီး
 သောအသက်ရှိသော ဆင်-အစရှိသည်တို့သည်။ သဟေဝ၊ စကြာမင်းနှင့်
 တကွသာလျှင်။ ကာလံ၊ သေခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ အာယုသေသေ၊
 အသက်၏ အကြွင်းအကျန်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဟတ္ထိရတနံ၊ သည်။
 ဥပေါသထကုလံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ပြန်သွား၏။ အဿရတနံ၊ သည်။ ဝလာ-
 ဟကကုလံ၊ သို့။ (ဂစ္ဆတိ။) မဏိရတနံ၊ သည်။ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတမေဝ၊ သို့
 သာ။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတ္ထိရတနဿ၊ ၏။ အာနုဘာဝေါ၊ သည်။ အန္တရ-
 ဓာယတိ၊ ၏။ ဂဟပတိရတနဿ၊ ၏။ စက္ခု၊ သည်။ ပါကတိကမေဝ၊
 ပင်ကိုအတိုင်းသာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရိဏာယကရတနဿ၊ ၏။ ဝေယျတ္တိယံ၊
 ထက်မြက်သူ၏အဖြစ်သည်။ နဿတိ၊ ပျောက်၏။ (ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဓမ္မ-
 တာ၊ တည်း။)

ဣဒမဝေါစ တဂဝါတိ၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤ မဟာသုဒဿန-သုတ်တော်
 ကို။ (သမည-ကံ။) ပါဠိယံ၊ ခွဲ။ အာရုဠေ၊ တက်ရောက်သည်လည်းဖြစ်
 သော။ အနာရုဠေ၊ မတက်ရောက်သည်လည်းဖြစ်သော။ သဗ္ဗံ၊ ကို။
 (ဝိသေသ-ကံ။) တဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ပြီ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော
 ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ မဟာသုဒဿန-သုတ်
 အဖွင့် အပြီးတည်း။

မဟာသုဒဿနသုတ္တဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အခါမှစ၍ ကာမိတက်-အစရှိသော သမဏ-အဖြစ်၏ သံကိလေသ-ကို ခါတွက်၍
 သာ သုညာဂါရ-သို့ဝင်ပြီ။ ထိုနေ့အပိုင်းအခြားအားဖြင့် စင်ကြယ်သောသမဏ-အဖြစ်၌
 လည်း တည်ပြီ။) သုညာဂါရံ ပါဝိသိ၊ ဧဝံဘူတဿာပိ တဿ ကာလံ ကိရိယတော
 သတ္တမေ ဒီဝသေ သဗ္ဗာ စက္ကဝတ္တိသမ္ပတ္တိ အန္တရဟိတာ၊ န တတော ပရံ၊ အဟော
 အတ္တရိယမနုဿော အနုညဿာဓာရဏဂုဏဝိသေသောတိ ဣမံ ဝိသေသံ ဒေသေတိ။

ဇနဝသဘသုတ် အဋ္ဌကထာ

နာတိကိယာဒိဗျာကရဏအဖွင့်

၂၇၃-၂၇၅။ ဧဝံ မေ သုတန္တိ၊ ဟူသောသုတ်သည်။ ဇနဝသဘသုတ္တံ၊ ဇနဝသဘ-သုတ်တည်း။ [ရှေးရှေးသုတ်အတိုင်း အနက်အမျိုးမျိုးပေးပါ။] တတြ၊ ထို ဇနဝသဘ-သုတ်၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အနုတ္တာန-ပဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။ ပရိတော ပရိတော ဇနပဒေသုတိ၊ ကား။ သာမန္တာ သာမန္တာ၊ အနီးအနီး၌။ ဝါ၊ အနီးအနီးဖြစ်ကုန်သော။ ဇနပဒေသု၊ ဇနပုဒ်တို့၌။

ပရိစာရကေတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓဓမ္မသံဃာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပရိစာရကေ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးတတ်သော ဥပါသကာတို့ကို။ ဥပပတ္တိသုတိ၊ ကား။ ဉာဏဂတိ-ပုညာနံ၊ သွားကြောင်းဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ် ကုသိုလ်ကံတို့၏။ ဥပပတ္တိသု၊ ဖြစ်ရာ တုံ့တဝတို့၌။ (ဗျာကရေတိ-၌ စပ်။) ကာသိကောသလေသုတိ၊ ကား။ ကာသိသု စ၊ ကာသိ-ဟု ဗဟုဝုဇ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌လည်းကောင်း။ ကောသလေသု စ၊ ကောသလာ-ဟု ဗဟုဝုဇ် အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌ လည်းကောင်း။ ကာသိရဋ္ဌေ စ၊ ကာသိတိုင်း၌လည်းကောင်း။ ကောသလရဋ္ဌေ စ၊ ကောသလတိုင်း၌လည်းကောင်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သဗ္ဗတ္ထံ၊ အလုံးစုံ သော ဝဇ္ဇိမလ္လေသု-အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ ယေ (ဧသော)၊ သည်။ နယော၊ တည်း။ ပန၊ အထူးကား။ အင်္ဂမဂဓယောနက ကမ္မောဇအဿကအဝန္တိ^၁ရဋ္ဌေသု၊ အင်္ဂတိုင်း မဂဓ-တိုင်း ယောနက-တိုင်း ကမ္မောဇ-တိုင်း အဿက-တိုင်း

၁။ သာမန္တာ သာမန္တာ။ ။စာအုပ်တို့၌ “သာမန္တာ သမန္တာ” ဟု မှီသော်လည်း ဦးကာ၌ “ပရိတောတိ ပဒံ ယထာ သမန္တတ္ထဝါစကော၊ ဧဝံ သမိမတ္ထဝါစကောပိ ဟောတိတိ” ဟု ဆိုသောကြောင့် သမိပတ္ထဝါစက-ဖြစ်ရကား “သာမန္တာ သာမန္တာ” ဟု ပါဠိမှန်ရှိပါစေ။ “သာမန္တာ သာမန္တာ” နှစ်ပုဒ်ကို အာမေဍိတ်-ဟု ဆိုထား ၏။ အနီးအနီး-ဟု ဆိုလျှင် အနီးတခုတည်းမက အနီးများစွာဟု သိသာ၏။ (ပတ်ပတ်လည်-ဟု သိသာ၏။) ပတ်ပတ်လည်ဖြစ်လျှင် ထက်ဝန်းကျင်ဟူသော အနက်ကို ထွန်းပြတော့၏။ ထို့ကြောင့် ဦးကာ၌ “အာမေဍိတေန ပန သမန္တတ္ထော ဇောတိတော” ဟု မိန့်သည်။

၂။ အင်္ဂမဂဓ ။ပ။ အဝန္တိ။ ။တိုင်းကြီး တဆယ့်ခြောက်တိုင်းတို့တွင် ကာသိ-တိုင်း ကောသလ-တိုင်းစသော ဆယ်တိုင်းတို့၌ ဖြေဆိုရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်တို့က များသောကြောင့် ကွယ်လွန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကောင်းသော ဂုဏ်ကို ဖြေတော်မူ၏။ [ပရိစာရကေ ဗျာ-

အဝန္တိ-တိုင်း ဟူကုန်သော။ ဆသု၊ ခြောက်တိုင်းတို့၌။ န ပျာကရေတိ၊
 ဖြေဆိုတော်မမူ။ ပန၊ ကား။ သောဠသန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ မဟာ-
 ဇနပဒါနံ၊ ဤ ဇနပဒါကြီးတို့တွင်။ ဝါ၊ ဤ တိုင်း ကြီးတို့တွင်။ ပုရိမေသု၊
 ကုန်သော။ ဒသသုယေဝ၊ ဆယ်တိုင်းတို့၌သာ။ ပျာကရေတိ၊ ဤ။ နာတိကိ-
 ယာတိ၊ ကား။ နာတိကဂါမဝါသိနော၊ နာတိက-ရွာ၌ နေလေ့ရှိကုန်သော။
 (ပရိစာရကော၊ တို့သည်။ ဒုက္ခဿန္တိကရိဿန္တိ-၌ စပ်။)

တေနာတိ၊ ကား။ တေန အနာဂါမိအာဒိဘာဝေန၊ ထို အနာဂါမိ
 အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုတွာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗညုတညာဏေန၊
 ဖြင့်။ ပရိစ္ဆန္တိတွာ၊ ပိုင်းဖြတ်၍။ ပျာကရေန္တဿ၊ ဖြေဆိုတော်မူသော။
 တဂဝတော၊ ဤ။ ပဉ္စာပျာကရဏံ၊ ပြဿနာ-ဖြေတော်မူခြင်းကို။ သုတွာ၊
 ၍။ တေသံ၊ ထို ကွယ်လွန်ပြီးသော နာတိက-ရွာသားတို့၏။ အနာဂါမိ-
 အာဒိသု၊ တို့၌။ နိဠဂံတာ၊ ဆုံးဖြတ် ခြင်းသို့ ရောက် ကုန်သည်။
 ဟုတွာ၊ ၍။ တေန အနာဂါမိအာဒိဘာဝေန၊ ကြောင့်။ အတ္တမနာ၊ ကုန်
 သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ကား။
 တေနာတိ၊ ဟူသောပါ၌။ တေနာတိကိယာ၊ ထို နာတိက- ရွာ၌ နေကုန်
 သော လူတို့သည်။ (အတ္တမနာ အဟေသံ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီ။
 တေသိံ အတ္ထေ၊ ဤ တေနာတိကိယာ-ဟူသောအနက်၌။ န ကာရော၊ န-
 အက္ခရာသည်။ နိပါတမတ္ထံ၊ အနက်မရ နိပါတ်မျှသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

အာနန္ဒပရိကထာအဖွင့်

၂၇၇။ သဂဝန္တိ ကိတ္တယမာနရူပေါတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ အဟော၊
 ဪ...အံဩဇ္ဇယံ ကောင်းပါပေစွ။ အဟော ဓမ္မော၊ အဟော သံသော။
 သွာက္ခာတော၊ ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဓမ္မော၊ သည်။
 အဟော၊ စ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ကိတ္တယန္တောဝ၊ ချီးမွမ်းလျက်သာ။ ကာလံ၊
 ကွယ်လွန်ခြင်းကို။ ဝါ၊ နတ်ရွာစံချိန်ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ ဗဟုဇနောပသိ-

ကရေတိ ပျာကာတဗ္ဗာနံ မဟူနံ တတ္ထ (ထိုဆယ်တိုင်းတို့၌) လန္တနတော။-ဋီကာ။]
 ဤဋီကာကိုထောက်လျှင် အင်္ဂ-တိုင်း မဂဓ-တိုင်းစသော ခြောက်တိုင်းတို့၌ကား “ဖြေရ
 မည့် (သုဂတိရောက်)သူတို့က မများသောကြောင့် ဖြေတော်မမူ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။
 ထိုသို့ဖြစ်သင့်၏။-ရာဇဂြိုဟ်မဂဓ-တိုင်းသည် တိတ္ထိဆရာကြီးတို့၏ နေရာဖြစ်၏။ ထို့
 ကြောင့် သုဂတိရောက်သူ နည်းရမည်သာ။

၆၂

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာသုဒဿနသုတ်

ဒေယျာတိ၊ ကား။ အမှာကံ၊ ထို့၏။ ပိတာ၊ တည်း။ (အမှာကံ။) မာတာ၊ တည်း။ (အမှာကံ။) ဘာတာ၊ တည်း။ (အမှာကံ။) ဘဂိနီ၊ တည်း။ (အမှာကံ။) ပုတ္တော၊ တည်း။ (အမှာကံ။) မိတာ၊ တည်း။ (အမှာကံ။) သဟာယကော၊ တည်း။ တေန၊ ထိုသူနှင့်။ အမေဟိ၊ ထိုသည်။ သဒ္ဓိံ၊ တူ။ ကေတော၊ တုပေါင်းတည်း။ ဘုတ္တော၊ စားအပ်ကုန်ပြီ။ ကေတော၊ တည်း။ သယိတာ၊ အိပ်အပ်ကုန်ပြီ။ တဿ၊ ၏။ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ၊ ဤမည် ဤမည်သော။ မနာပံ၊ မြတ်နိုးဖွယ်ကို။ အကရိမ္မ၊ ကုန်ပြီ။ သေ၊ သည်။ အနာဂါမိ ကိရ၊ အနာဂါမိဖြစ်သတတ်။ သကဒါဂါမိ ကိရ၊ တတ်။ သောတာပန္နော ကိရ၊ တတ်။ အဟော သာဓု၊ ဪ...ကောင်းလေစွ။ အဟော သုဋ္ဌ၊ ဪ...ကောင်းလေစွ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဗဟုဇနော၊ သည်။ ပဿာဒံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။

၂၇၀။ ဂတိန္တိ၊ ကား။ ဉာဏဂတိံ၊ သွားကြောင်းဖြစ်သော ဉာဏ်ကို။ ဝါ၊ ဉာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းကို။ အဘိသမ္မရာယန္တိ၊ ကား။ ဉာဏာဘိသမ္မရာယမေဝ၊ မဂ်ဉာဏ်ကြောင့်ပင် ရွေးရှုကောင်းစွာ အလွန်ရောက်အပ်သော ဘဝကို။ (ဇာနိဿာမိ-၌ စပ်။) အဒ္ဓဿ၊ ခေါ်တိ၊ ကား။ ကိတ္တကေ၊ အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဇနေ၊ ထို့ကို။ အဒ္ဓဿ၊ နည်း။ စတုဝိသတိသတသဟံဿာနံ၊ နှစ်သန်းလေးသိန်းသော လူတို့ကို။ (အဒ္ဓဿ၊ ပြီ။)

၂၇၁။ ဥပသန္တပတိသော ဝိတိ၊ ကား။ ဥပသန္တဒဿနော၊ ငြိမ်သက်စွာ ဖူးမြင်ရခြင်းရှိပါ၏။ ဘာတိ ရိဝါတိ၊ ကား။ အတိ ဝိယ၊ အလွန်အကဲသာ လျှင်။ ဘာတိ၊ တောက်ပတော်မူပါ၏။ အတိ ဝိယ၊ လျှင်။ ဝိရောစတိ၊ တင့်တယ်တော်မူပါ၏။ ဣန္ဒြိယာနန္တိ၊ ကား။ မနစ္ဆဋ္ဌာနံ၊ မနိန္ဒြေ-ဟူသော

၁။ ဥပသန္တပတိသော။ ။အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ “ဥပသန္တပဒိသော” ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ-ရှိသော်လည်း ဦးကာ၌ “ဥပသန္တ ပတိ သမ္ပတိ အာလောကီယတိတိ ဥပသန္တပတိသော” ဟု ရှိသောကြောင့် “ပတိသော” သာ ပါဠိမှန်တည်း။ ပတိ-ရှေးရှိသော + သမုဓာတ်။ “ဧတုနံအနေကတ္တတာ” နှင့်အညီ ပတိဥပသာရကြောင့် သမုဓာတ်သည် အာလောကန-အနက်ကို ဟော၏။ ဤနေရာ၌ ကြည့်ရှုအပ်သော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ရသောကြောင့် “ပတိသမ္ပတိ အာလောကီယတိတိ ပတိသော” ဟု ဝစနတ္ထ-ပြုရသည်။ ပတိ-သဒ္ဓုပ ပဒ + သမုဓာတ် + ကွိပစ္စည်း-ကံဟောကြံပါ။ ထို့နောက် ဥပသန္တ-ငြိမ်သက်စွာ + ပတိသော-ဖူးမြင်အပ်သည်တည်း။ ဥပသန္တပတိသော။ ဤသို့ သဒ္ဓတ္ထ-ဖြစ်သော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ အဓိပ္ပာယ်တော်ကိုသာ ပြလိုသောကြောင့် “ဥပသန္တဒဿနော” ဟု ဖွင့်သည်။ ဥပသန္တဥဿန္နော-ကား ဥပသန္တဒဿနော-၏ အဓိပ္ပာယ် အဖွင့်တည်း။

ခြောက်ပါးမြောက် ရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အဒ္ဓသံ၊ ခေါ် အဟံ
 အာနန္ဒာတိ၊ ကား။ ဒသ၊ ဆယ်ယောက်တို့ကို။ ဇနဝ (အဒ္ဓသံ)၊ မြင်တော်
 မူရသည်မဟုတ်။ ဝိသတိ၊ နှစ်ကျိပ်ကို။ န (အဒ္ဓသံ)၊ မဟုတ်။ သတံ၊ တရာကို။
 န (အဒ္ဓသံ)၊ မဟုတ်။ သဟဿံ၊ တထောင်ကို။ န (အဒ္ဓသံ)၊ မဟုတ်။
 ပန၊ စင်စစ်ကား။ အနုနာဓိကာနိ၊ အလျော့အလွန် မရှိကုန်သော။ ဝါ၊
 အလိုအပို မရှိကုန်သော။ စတုဝိသတိ သတသဟဿာနိ၊ နှစ်သန်း လေးသိန်း
 သော ဥပါသကာတို့ကို။ အဒ္ဓသံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။

ဇနဝသဘယက္ခအဖွင့်

၂၈၀။ ပန၊ ဆက်။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ မေ၊ ငါ၏။ ဧတ္ထကော၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်
 ရှိသော။ ဇနော၊ သည်။ မံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ဒုက္ခာ၊ မှ။ ပမုတ္တော၊
 လွတ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ စဉ်းစား၍။ ဗလဝသောမနဿံ၊ အားရှိသော
 ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ပြီ။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ စိတ္တဿ၊
 ၏။ ပသန္နတ္တာ၊ ကြည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ် ဟူ
 သော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ လောဟိတံ၊ သွေးသည်။ ပသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ လောဟိ-
 တဿ၊ ၏။ ပသန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။ မနုဇ္ဈဋ္ဌာနံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊
 တို့သည်။ ပသိဒ္ဓိသု၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ သော။
 ဣဒံ၊ ဤစကားတော်ကို။ ဝတော၊ ရှိ။ အထ ခေါ် အာနန္ဒာတိအာဒိံ၊
 ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို အထ ခေါ် အာနန္ဒ-အစရှိသော စကားရပ်၌။
 ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုနတ်သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မကထံ၊ ကို။
 သုတော၊ နာရ၍။ ဒသသဟဿာဓိကဿ၊ တသောင်းအလွန်ရှိသော။ ဇန-
 သတသဟဿဿ၊ လူတသိန်း၏။ ဇေဋ္ဌကော၊ အကြီးအကဲသည်။ ဟုတော၊
 ရှိ။ သောတာပဇ္ဇော၊ သည်။ ဇာတော၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊
 ထိုနတ်၏။ ဇနဝသဘောတိ၊ ဇနဝသဘ -ဟူသော။ ဝါ၊ လူအပေါင်းတို့၏
 အကြီးအကဲဟူသော။ နာမံ၊ အမည်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ [ဇေဋ္ဌကဘာဝေန
 ဇနေ ဝသဘသဒိသောတိ ဇနဝသဘောတိ အဿ ဒေဝပုတ္တဿ နာမံ
 အဟောသိ။-ဋီကာ။]

ဣတော သတ္တာတိ၊ ကား။ ဣတော ဒေဝလောကတော၊ ဤနတ်ပြည်မှ။
 စဝိတော၊ စုတေ၍။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ (သံသာရာနိ၊ သံသရာတို့ကိုလည်း
 ကောင်း။) တတော သတ္တာတိ၊ ကား။ တတော မနုဿလောက၊ ထိုလူ
 ပြည်မှ။ စဝိတော၊ ရှိ။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ (သံသာရာနိ၊ လည်းကောင်း။)

သံသာရာနိ စတုဒ္ဓသာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗာပိ၊ ကုန်သော။ စတုဒ္ဓဿ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓပဋိပါဋိယော၊ ခန္ဓာ-အစဉ်တို့ကို။ (အဘိဇာနာမိ၊ ဧ။) [ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ “ခန္ဓာအစဉ်တို့ပတ်လုံး” ဟု ပေး၏။] နိဝါသမဘိဇာနာ-မိတိ၊ ကား။ ဇာတိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ၏အစွမ်းဖြင့်။ နိဝါသံ၊ နေရာကို။ ဇာနာမိ၊ ဧ။ ယတ္ထ မေ ဝုသိတံ ပုရေတိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင် နတ်ပြည် လူ့ပြည်၌။ ဒေဝေသု၊ နတ်တို့၌။ ဝေဿဝဏဿ၊ ဝေဿဝဏ်နတ်၏။ သဟဗျတံ၊ အတူတကွဖြစ်သူ၏အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ အဖော်၏အဖြစ်သို့။ ဥပဂ္ဂတေန စ၊ ကပ်ရောက်သည်လည်းဖြစ်သော။ မနုဿေသု၊ တို့၌။ ရာဇဘူတေန စ၊ မင်းဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ မယာ၊ သည်။ ဣတော အတ္တဘာဝ-တော၊ ဤ အတ္တဘောမှ။ ပုရေ ယေဝ၊ ရှေး၌ပင်။ ဝုသိတံ၊ နေခဲ့ရခြင်းသည်။ (အဟောသိ၊ ပြီး) [ဝုသိတံ၏ ကံမရှိသောကြောင့် “ခြင်း” ဟု ပေးလိုက်သည်။] စ၊ ဆက်။ ပုရေ ၌။ ဧဝံ သို့။ ဝုသိတတ္တာ ဝေ၊ နေအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ဣဒါနိ၊ ၌။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ တိသု၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထုသု၊ ဘုရား တရား သံဃာတို့၌။ ဗဟံ၊ စွာ။ ပုညံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ တဿ၊ ထိုကောင်းမှု၏။ အာနိတာဝေန၊ ဖြင့်။ ဥပရိ၊ အထက်နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တိတံ၊ ဌာ။ သမတ္ထော၊ စွမ်းနိုင်သည်။ (သမာနော) ပိ၊ လည်း။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး။ ဝုသိတ-ဌာနေ၊ နေအပ်ရာအရပ်၌။ နိကန္တိယာ၊ နှစ်သက်သော တဏှာ၏။ ဗလဝ-တာယ၊ အားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤ စွာတုမဟာရာဇာသို့သော။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်ရပါပြီ။

၂၀၁။ အာသာ စပန မေ သန္တိဋ္ဌတိတိ ဣမိနာ၊ ဤပါဠိဖြင့်။ အဟံ၊ သည်။ သောတာပန္နော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ သုတ္တပ္ပမတ္ထောဝံ၊ အိပ်ပျော် မေ့လျော့သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ကာလံ၊ အချိန်ကို။ န ဝိတိ-နာမေသိ၊ မလွန်စေပါ။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ မေ၊ သည်။ သကဒါဂါမိ-မဂ္ဂတ္တာယ၊ ဌာ။ ဝိပဿနာ၊ ကို။ အာရဒ္ဓါ၊ ပြီး။ အဇ္ဇေဝ၊ ယနေ့၌ပင်။ ပဋိ-ဝိဇ္ဈိဿာမိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအံ့။ အဇ္ဇေဝ၊ ပင်။ (ပဋိဝိဇ္ဈိဿာမိ။) ဣတိ ဧဝံ သို့။ သ ဥဿာဟော၊ အားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ။) ဝိဟရာမိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ဧ။ ယဒဂ္ဂေတိ၊ အစရှိသော စကားကို။ လဋ္ဌိဝနုယျာနေ၊ ထန်းတောဥယျာဉ်၌။ ပဌမဒဿနေ၊ ပထမ-ဖူးမြင်ရခြင်း၌။ သောတာပန္နဒိဝသံ၊ သောတာပန်ဖြစ်ရာနေ့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ဧ။ တဒဂ္ဂေ အဟံ ဘန္တေ ဒီဃရတ္တံ အဝိနိပါတော အဝိနိပါတံ

သဉ္ဇာနာမိတိ၊ ပါဠိ၏။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) တံ ဒိဝသံ၊ ထိုနေ့ကို။ အာဒိံ၊
 ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ ပုရိမံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။
 စတုဒ္ဓသ အတ္တဘာဝသင်္ခါတံ၊ တဆယ့်လေးကြိမ်သော အတ္တဘောဟု ဆိုအပ်
 သော။ ဒိဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး။ အဝိနိပါတော၊ ဖောက်
 ဖောက်ပြန်ပြန် ကျခြင်းမရှိသည်။ (ဟုတော။) လဋ္ဌိဝနယျာနေ၊ ၌။ သောတာ-
 ပတ္တိမဂ္ဂဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ အဓိဂတံ၊ ရအပ်သော။ အဝိနိပါတဓမ္မတံ၊
 ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျရောက်ခြင်းသဘော မရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ သဉ္ဇာ-
 နာမိ၊ ကောင်းစွာသိပါ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

☞ အနတ္တရိယန္တိ၊ ကား။ အန အတ္တရိယံ၊ အဖန်ဖန် အံ့ဩထိုက်ပါ၏။
 ကေနစိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ကရဏီယေန၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်။
 ဂစ္ဆန္တော၊ စဉ်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ လမ်းခရီးအကြား၌။ ယံ
 အဒ္ဓသံ၊ အကြင် ဖူးမြင်ရပါ၏။ ဣဒံ၊ ဤ ခရီးသွားယင်း ဖူးမြင်ရခြင်းကို။
 စိန္တိယမာနံ၊ ကြံစည် စဉ်းစားအပ်သော်။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။
 အတ္တရိယမေဝ၊ အံ့ဩအပ်သည်သာ။ ဝေဿဝဏဿ၊ သော။ မဟာရာဇဿ၊
 သည်။ သယံ ပရိသာယ၊ မိမိပရိသတ်၌။ ဘာသတော၊ ပြောဆိုစဉ်။
 ဘဂဝတော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌသဒိသမေဝ၊ မြင်အပ်သည်နှင့် တူစွာသာလျှင်။
 [“ဒိဋ္ဌ”၏ ကတ္တားဖြစ်သောကြောင့် “ဘဂဝတော”သည် ဆဋ္ဌိကတ္တား
 ဖြစ်သည်။-ဘဂဝတော ဒိဋ္ဌသဒိသမေဝါတိ အာဝဇ္ဇနသမနန္တရံ ယထာ
 တေ ဘဂဝတော စတုဝိသတိသတသဟဿမတ္တာ သတ္တာ ဉာဏဂတိတော
 ဒိဋ္ဌာ၊ ဧဝံ တုမေဟိ ဒိဋ္ဌသဒိသမေဝ။ -ဋီကာ။] ယဉ္ဇ၊ အကြင်စကား
 ကိုလည်း။ သမ္ပုခါ၊ ၌။ သုတံ၊ ပြီ။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤစကားကိုလည်း။ အတ္တရိယံ၊
 အံ့ဩအပ်ပါ၏။ ဒေ ပစ္စယာတိ၊ ကား။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ၌။ ဒိဋ္ဌဘာဝေါ စ၊
 မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဝေဿဝဏဿ၊
 ၏။ သမ္ပုခါ၊ ၌။ သုတံ၊ ကြားအပ်သော စကားကို။ အာရောစေတု-

၁။ စိန္တိယမာနံ။ ။စာအုပ်တို့၌ “စိန္တိယမာနံ” ဟု ကတ္ထု-ရုပ် တွေ့ရ၏။ သို့သော်
 အံ့ဩအပ်သော အကြောင်းအရာကား ကြံတတ်သည်မဟုတ်။ ကြံအပ်သော အကြောင်း
 အရာသာတည်း။- ခရီးသွားယင်း မြတ်စွာဘုရားကို မြင်ရခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဿ
 ဝဏ်နတ်မင်း၏ စကားနှင့် မြတ်စွာဘုရား စကားတော်၏ တူမျှနေသည်ကို ကြံစည်
 စဉ်းစားအပ်သော်လည်းကောင်း ထပ်ခါထပ်ခါ ကြံအပ်သောအရာ ဖြစ်ပါသည်-
 ဟု လျှောက်ထားသောစကားတည်း။ ထို့ကြောင့် “စိန္တိယမာနံ” ဟု ကမ္မရုပ်ရှိမှ
 ကောင်းသည်။

ကမတော စ၊ မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ခြင်းငှာ အလိမ္မိသည်၏အဖြစ်
လည်းကောင်းတည်း။

ဒေဝသဘာအဖွင့်

၂၀၂။ သန္နိပတိတာတိ၊ ဌံ။ (စောဒနာသောဓနာနယော ဧဝံ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သန္နိပတိတာ၊ ကောင်းစွာ ကျရောက်ကြ
ကုန်သနည်း။ ဝါ၊ စည်းဝေးကြကုန်သနည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ (တနည်း)
ကိရ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထို၊ တာဝတိံသာ-နတ်တို့သည်။ စတုဟိံ။
ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သန္နိပတန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝဿူပနာယိက-
သင်္ဂဟတ္ထံ၊ ဝါသို့ ကပ်သော ရဟန်းတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်း အကျိုးငှာ
လည်းကောင်း။ ပဝါရဏာသင်္ဂဟတ္ထံ၊ ပဝါရဏာပြုသော ရဟန်းတို့ကို
ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း။ ဓမ္မသဝနတ္ထံ၊ တရားနာခြင်းအကျိုးငှာ
လည်းကောင်း။ ပါရိစ္ဆတ္တကကိဋ္ဌာနုဘဝနတ္ထံ၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်နှင့်စပ်၍
မြူးပျော်ခြင်းကို ခံစားခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ (စတုဟိံ
ကာရဏေဟိ သန္နိပတန္တိ။) [ဝဿူပနာယိကသင်္ဂဟတ္ထန္တိ ဝဿူပနာယိကာယ
အာရက္ခာသံဝိဓာနဝသေန ဘိက္ခုနံ သင်္ဂဟဏတ္ထံ “ဝဿူပဂတာ ဘိက္ခု
ဧဝံ သုခေန သမဏဓမ္မံ ကရေန္တိ”တိ၊ ပဝါရဏသင်္ဂဟော ပနဿ ပဝါရေတွာ
သတ္တ၊ သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တနံ ဘိက္ခုနံ အန္တရာမဂ္ဂေ ပရိသံယပရိဟရဏတ္ထံ။
ဓမ္မသဝနတ္ထံ ဒုရဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တေသုပိ သေဝနယော။ အတ္တနာပိ အာဂန္တော
ဓမ္မသဝနတ္ထံ သန္နိပတိယေဝ။-ဋီကာ။] တတ္ထ၊ ထိုလေးမျိုးတို့တွင်။ သေ၊
နက်ဖြန်သည်။ ဝဿူပနာယိကာ၊ ဝါကပ်ရာနေတည်း။ ဣတိ၊ သို့။
(ဝတ္ထဗ္ဗဒိဝသေ၊ ဆိုထိုက်ရာနေ၌။) အာသာဠိပုဏ္ဏမာယ၊ ဝါဆိုလပြည့်နေ
၌။ ဒီသု၊ နှစ်ထပ်ကုန်သော။ ဒေဝလောကေသု၊ တို့၌။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။
သုဓမ္မာယ၊ သော။ ဒေဝသဘာယ၊ နတ်သဘင်၌။ သန္နိပတိတာ၊ ၍။
မန္တေန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကိံ၊ နည်း။) အသုကဝိဟာရေ၊ ၌။ ကော၊ သော။
ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝဿူပဂတော၊ ဝါကပ်ပြီ။ အသုကဝိဟာရေ၊ ဒွေ၊ ကုန်
သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ (ဝဿူပဂတာ)။ (အသုကဝိဟာရေ) တယော
(ဘိက္ခု ဝဿူပဂတာ)။ (အသုကဝိဟာရေ)စတ္တာရော (ဘိက္ခု ဝဿူပ-
ဂတာ)။ (အသုကဝိဟာရေ) ပဉ္စ(ဘိက္ခု ဝဿူပဂတာ)။ (အသုကဝိဟာ-
ရေ) ဒသ (ဘိက္ခု ဝဿူပဂတာ)။ (အသုကဝိဟာရေ) ဝိသတိ (ဘိက္ခု
ဝဿူပဂတာ)။ (အသုကဝိဟာရေ)တိံသံ (ဘိက္ခု ဝဿူပဂတာ)။ (အသုက-

ဝိဟာရေ) စတ္တာလီသံ (ဘိက္ခု ဝဿပဂတာ)။ (အသုကဝိဟာရေ) ပညာသံ
 (ဘိက္ခု ဝဿပဂတာ)။ (အသုကဝိဟာရေ) သတံ (ဘိက္ခု ဝဿပဂတာ)။
 (အသုကဝိဟာရေ) သဟဿံ ဘိက္ခု ဝဿပဂတာ။ ဧတ္ထေတ္ထ ဌာနေ၊ ဤမည်
 ဤမည်သော အရပ်၌။ အယျာနံ၊ တို့ကို။ အာရက္ခံ၊ ကို။ သု သံဝိဟိတံ၊
 ကောင်းစွာ စီရင်အပ်သည်ကို။ ကရောထ၊ ကုန်လော့။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့
 ပြုလတ်သော်။ ဝဿပနာယိကသင်္ဂဟော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါပိ၊ လည်း။ ဧတေနော ကာရဏေန၊ ဤဝါသို့
 ကပ်သော ရဟန်းတို့ကို ချီးမြှောက်လိုသော အကြောင်းကြောင့်သာ။ သန္တိ-
 ပတိတာ။ [ဧတေနော ကာရဏေနာတိ ဝဿပနာယိကနိမိတ္တမေဝ။-ဋီကာ။]

ဣဒံ တေသံ ဟောတိ အာသနသ္မိန္တိ၊ ကား။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ တေသံ
 မဟာရာဇာနံ၊ တို့၏။ ဣဒံ အာသနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။
 တေသု၊ ထို နတ်မင်းကြီးတို့သည်။ နိသိန္ဓေသု၊ ထိုင်ပြီးကုန်လတ်သော်။ အထ
 ပစ္စာ၊ ထိုမှ နောက်၌။ အမှာကံ၊ တပည့်တော်တို့၏။ အာသနံ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။

ယေနတ္ထေနာတိ၊ ကား။ ယေန ဝဿပနာယိကတ္ထေန၊ အကြင် ဝါသို့
 ကပ်ရောက်သောရဟန်းတို့အား ချီးမြှောက်ခြင်းကိစ္စဖြင့်။ ဝါ၊ အကြင် ဝါသို့
 ကပ်ရောက်သော ရဟန်းတို့အား ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုးဖြင့်။ တံ အတ္ထံ စိန္တိ-
 ယိတွာ တံ အတ္ထံ မန္တယိတွာတိ၊ ကား။ အရညဝါသိနော၊ တော၌နေလေ့
 ရှိသော။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ ကို။ တံ အာရက္ခတ္ထံ၊ ထို စောင့်ရှောက်ခြင်း
 အကျိုးကို။ စိန္တယိတွာ၊ ၍။ ဧတ္ထ ဧတ္ထ၊ ဤမည် ဤမည်သော အရပ်၌။
 ဝုဠဘိက္ခုသံဃဿ၊ ဝါကပ်သောအားဖြင့် နေပြီးသော ရဟန်းအဖွဲ့ဝင်တို့ကို။
 [ဝါကျုတ်ပြီးမဟုတ်၊ ယခုမှ ဝါကပ်ပြီးစရှိသေးသည်။] အာရက္ခံ၊ ကို။ သံဝိ-
 ဒဟထ၊ စီရင်ကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ မဟာ-
 ရာဇေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကူ။ မန္တေတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တဝစနာပိ တန္တိ၊ ကား။
 တေတ္ထိံသ၊ သုံးကျိပ်သုံးယောက်သော။ ဒေဝပုတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ပြော
 ကြကုန်၏။ [သိကြားမင်းနှင့်အတူ ကောင်းမှုပြုဖက် နတ်မင်းများက ပြောဆို
 တတ်သူ (အမိန့်ပေးသူ)များ ဖြစ်ကြသည်။] မဟာရာဇာနော၊ တို့သည်။
 ဝုတ္တဝစနာ နာမ၊ ပြောဆိုအပ်သော စကားရှိသူတို့မည်၏။ [နတ်မင်းကြီး
 တို့က ပြောဆိုအပ်သောစကားကို နားထောင်ရသူများ ဖြစ်ကြသည်-ဟူလို။]
 တထာ၊ တူ။ တေတ္ထိံသ၊ သော။ ဒေဝပုတ္တာ၊ တို့သည်။ ပစ္စာနုသာသန္တိ၊
 တဖန် ဆုံးမကြကုန်၏။ ဣတရေ၊ သုံးကျိပ်သုံးယောက်သော နတ်တို့မှတစ်ပါး

ကုန်သော။ (မဟာရာဇာနော၊ တို့သည်။) ပစ္စာနုသိဋ္ဌဝစနာ နာမ၊ တဖန် ဆုံးမအပ်သော စကားရှိသူတို့ မည်၏။ ပန၊ ကား။ ပဒဒ္ဒယေပိ၊ ခွဲလည်း။ တံ၊ တံ-ဟူသောပုဒ်သည်။ နိပါတမတ္တမေဝ၊ တည်း။ အဝိပက္ကန္တာတိ၊ ကား။ အ ဂတာ၊ မပြန်သွားကြကုန်။

၂၈၃။ ဥဠာရေတိ၊ ကား။ ဝိပုလော၊ ပြန့်ပြောသော။ မဟာ၊ ကြီးသော။ (အာလောကော-၌ စပ်။) ဒေဝါနုဘာဝန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ဝတ္ထာလင်္ကာရ ဝိမာန သရီရာနံ၊ အဝတ် တန်ဆာ ဗိမာန် ကိုယ်တို့၏။ ယာ သာ ပဘာ၊ အကြင် အရောင်သည်။ ဒွါဒသယောဇနာနိ၊ တဆယ့်နှစ်ယူဇနာတို့တိုင်တိုင်။ ဖရတိ၊ ပျံ့နှံ့၏။ ပန၊ ကား။ မဟာပုညာနံ၊ ကြီးသောဘုန်းရှိသော နတ်တို့၏။ သရီရပ္ပဘာ၊ ကိုယ်အရောင်သည်။ ယောဇနသတံ၊ ယူဇနာတရာတိုင်တိုင်။ ဖရတိ၊ ၏။ တံ ဒေဝါနုဘာဝံ၊ ထို နတ်တို့၏ ဘာနုဘော်ကို။ အတိက္ကမိတ္တာ၊ လွန်၍။ (ဩဘာသော ပါတုရဟောသိ-၌ စပ်။)

၂၈၄။ ဗြဟ္မာနော ဟေတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တန္တိ၊ ဖြင့်။ ဥဒယတော၊ တက်လာသော။ သူရိယဿ၊ နေ၏။ ယဒိဒံ အရုဏဂ္ဂံ၊ အကြင်အရုဏဦးသည်။ ဝါ၊ တက်လာသော အရုဏသည်။ (အတ္ထိ။) [ဥဂ္ဂစ္ဆတိတိ ဥဂ္ဂံ၊ ဥ+ဂမု+ကို၊ အရုဏဿ+ဥဂ္ဂံ-အရုဏဂ္ဂံ။(တနည်း) အရုဏံ စ+တံ+ဥဂ္ဂံ စာတိ-အရုဏဂ္ဂံ။]တေ၊ ဤ အရုဏဦးသည်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ရှေ့သွားသည်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ တေ၊ ဤ အရောင်သည်။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ သည်။ (ဟောတိ)-ယထာ၊ သို့လည်းကောင်း။ ဧဝမေဝ၊ သာလျှင်။ ဗြဟ္မာနော၊ ၏။ တေပိ၊ ဤ အရောင်သည်လည်း။ “ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ တည်း။” ဣတိ၊ ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။

သနင်္ကမာရကထာအဖွင့်

၂၈၄။ အနဘိသမ္ဘဝနီယောတိ၊ ကား။ ‘အပတ္တဗ္ဗော၊ မရောက်အပ် မရောက်နိုင်ပါ။ တံ၊ ထိုသနင်္ကမာရ-ဗြဟ္မာကို။ တာဝတိံသာ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ န ပဿန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စက္ခုပထသ္မိန္တိ၊ ကား။ စက္ခုပသာဒေ၊ စက္ခုပသာဒ-၌။ ဝါ၊ တနည်း။

၁။ စက္ခုပထသ္မိ”။ “စက္ခုယေဝ (စက္ခုသည်ပင်။) ပထော (လမ်းကြောင်းတည်း။) ရူပဒဿနဿ (ရူပါရုံကိုမြင်ခြင်း၏။) မဂ္ဂော (လမ်းကြောင်းတည်း။) ဥပါယော (အကြောင်းတည်း။) ဣတိ စက္ခုပထော။” [ဤနည်းအရ စက္ခုနှင့်ပထ-ကို အရတူမှတ်ပါ။] “ဝါ၊ စက္ခုဿ (စက္ခုပသာဒ၏။ ဝါ၊ စက္ခုဗိညာဉ်၏။) ဂေါစရ-

အာပါဓေ၊ ရှေးရှု ကျရောက်ရာလမ်း၌။ သော၊ ထို ဗြဟ္မာတို့၏ ပင်ကို အဆင်းသည်။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ စက္ခုဿ၊ စက္ခုပသာဒ-၏။ ဝါ၊ စက္ခု-ဝိညာဉ်၏။ အာပါဓေ၊ ရှေးရှု ကျရောက်ရာ အရပ်၌။ သမ္မဝနီယော ပတ္တဗ္ဗော၊ ရောက်ထိုက်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ န အဘိ (သံ) ဘဝတိ၊ မရောက်နိုင်ပါ။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ ဟေဋ္ဌာ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက် အောက်၌။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ဥပရူပရိ၊ အထက်အထက်၌။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဩဋ္ဌာရိကံ၊ ကြမ်းအောင်။ ကတော၊ ရှိ။ မာပိတမေဝ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သည် သာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ ပဿိတုံ၊ ဝှာ။ သက္ကောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေဒပဋိလာဘန္တိ၊ ကား။ တုဋ္ဌိပဋိလာသံ၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ရခြင်းကို။ ဝါ၊ ရအပ်သော နှစ်သက်ခြင်းကို။ အဓနာ ဘိသိတ္တော ရဇ္ဇေနာတိ၊ ကား။ သမ္ပတိ၊ ယခု၌။ ဝါ၊ မှ။ ရဇ္ဇေန၊ မင်းအဖြစ်ဖြင့်။ အဘိသိတ္တော၊ အဘိသိက်ရေစင် ဖြင့် သွန်းလောင်းအပ်သော။ (ရာဇာ-၌ စပ်။)

ပန၊ ဆက်။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဒုဋ္ဌဂါမဏိအဘယဝတ္ထုနာ၊ ဖြင့်။ ဒီပေတဗ္ဗော၊ ၏။ သော၊ ထို ဒုဋ္ဌဂါမဏိအဘယ-မင်းသည်။ ဒုတ္တိံသ၊ သော။ ဒမိဋ္ဌရာဇာနော၊ ဒမိဋ္ဌ-လူမျိုး မင်းတို့ကို။ ဝိဇိတွာ၊ ရှိ။ အနုရာဇ-ပုရော၊ ၌။ ပတ္တာဘိသေကော၊ ရောက်အပ်ပြီးသော အဘိသိက်ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) တုဋ္ဌသောမသေန၊ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ဖြင့်။ မာသံ၊ တလပတ်လုံး။ နိဗ္ဗံ၊ အိပ်ပျော်ခြင်းကို။ န လဘိ ကိရ၊ မရ သတတ်။ တတော၊ ထိုသို့ မရခြင်းကြောင့်။ “ဘန္တေ၊ တို့။ နိဗ္ဗံ၊ ကို။ န လဘာမိ၊ မရပါ။” ဣတိ၊ သို့။ ဘိက္ခုသံသဿ၊ အား။ အာစိက္ခံ၊ ပြီ။ မဟာရာဇ၊ ဇာ။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဥပေါသထံ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌာဟိ၊ ဆောက်တည်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ သော စ၊ လည်း။ ဥပေါသထံ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ပြီ။ သံဃော၊ သည်။ (ပေသေသိ-၌ စပ်။)

ယောဂော (အာရုံဖြစ်ခြင်းငှာ လျှောက်ပတ်သော။ ပထော၊ ဟည်း။) စက္ခုပထော။” [ဤအလို “စက္ခုဿ+ပထော စက္ခုပထော။” ဟုပြု။]—ဋီကာ။

၁။ ဟေဋ္ဌာ ဟေဋ္ဌာ ။ပ။ သက္ကောန္တိ။ ။ဟေဋ္ဌာ ဟေဋ္ဌာတိ တာဝတိံသတော ပဋ္ဌာယ ဟေဋ္ဌာ ဟေဋ္ဌာ၊ န စာတုမဟာရာဇိကတော ပဋ္ဌာယ၊ နာပိ ဗြဟ္မာပရိသဇ္ဇတော ပဋ္ဌာယ။ “စာတုမဟာရာဇိကာ ဟိ တာဝတိံသာနံ ယထာ ဇာတိရူပါနိ ပဿိတုံ သက္ကောန္တိ၊ တထာ ဗြဟ္မာနော ဟေဋ္ဌိမာ ဥပရိမာန”န္တိ ကေစိ၊ တံ န ယုတ္တံ။ န ဟိ ဟေဋ္ဌိမာ ဗြဟ္မာနော ဥပရိမာနံ မူလပဋိသန္တိရူပံ ပဿိတုံ သက္ကောန္တိ၊ မာပိတမေဝ ပဿိတုံ သက္ကောန္တိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။—ဋီကာ။

ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ “စိတ္တယမကံ၊ ကိ။ သဇ္ဈာယထ၊ သရဇ္ဈာယံကြကုန်လော့။”
ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ အဘိဓမ္မိကဘိက္ခု၊ အဘိဓမ္မာ
ဆောင် ရဟန်းတို့ကို။ ပေသေသိ၊ ပြီ။

တေ၊ တို့သည်။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ “မဟာရာဇ၊ ဇာ။ တံ၊ သည်။ နိပဇ္ဇာ
လျောင်းနေလော့။” ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ ရှိ။ သဇ္ဈာယံ၊ ကိ။ အာရဘိံသု၊
ကုန်ပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ သဇ္ဈာယံ၊ ကိ။ သုဏန္ဓောဝ၊ နာလျက်သာ။ နိဒ္ဒါ
သို့။ သြက္ကမိ၊ ပြီ။ ထေရာ၊ တို့သည်။ ရာဇာနံ၊ ကိ။ မာ ပဗောဓယိတ္ထ၊ မနိုး
စေကြကုန်လင့်။ ဝါ။ မနိုးကြကုန်လင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ပက္ကမိံသု၊
ကုန်ပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ ဒုတိယဒိဝသေ၊ ဌ။ သုရိယဂ္ဂမနေ၊ နေထွက်ရာ
အခါ၌။ ပဗုဇ္ဈိတော၊ ရှိ။ ထေရေ၊ တို့ကို။ အပဿန္တော၊ လတ်သော်။
“အယျာ၊ တို့သည်။ ကုဟိံ၊ နည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ တုမ္မာကံ၊ တို့၏။
နိဒ္ဒေါက္ကမနဘာဝံ၊ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဥတော၊ ရှိ။
ဂတာ၊ ပြန်ကြွကြွပါကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ သံတောဉ္စီးတင်ကြကုန်ပြီ။ ဘော၊
အမောင်တို့။ မယံ၊ ၏။ အယျကဿ၊ နှ့် ဘိုးတော်ဘုရား၏။ ဒါရကာနံ။
ကလေးတို့၏။ အဇာနနကဘေသဇ္ဇံ၊ နာမ၊ မသိအပ်သော ဆေးမည်သည်။
နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယာဝ နိဒ္ဒါဘေသဇ္ဇမ္ပိ၊ အိပ်ဆေးတိုင်အောင်ကိုလည်း။ ဇာနန္တိ-
ယေဝ၊ သိတော်မူကြကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။

ပဉ္စသိခေါတိ၊ ကား။ ပဉ္စသိခဂန္ဓဗ္ဗသဒိသော၊ ပဉ္စသိခ-ဂန္ဓဗ္ဗနတ်နှင့်တူသည်။
ဟုတော၊ ရှိ။ (ပါတုရဟောသိ။) ကိရ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ပဉ္စသိခဂန္ဓဗ္ဗ-
ဒေဝပုတ္တဿ၊ ပဉ္စသိခ-ဂန္ဓဗ္ဗနတ်သား၏။ သဗ္ဗဒေဝတာ၊ တို့သည်။ အတ္တဘာဝံ၊
ကို။ မမာယန္တိ၊ မြတ်နိုးကြကုန်၏။ [ပဉ္စသိခါ တေဿာတိ ပဉ္စသိခေါ၊
ပဉ္စသိခေါ ဝိယ ပဉ္စသိခေါတိ အာဟ “ပဉ္စသိခဂန္ဓဗ္ဗသဒိသော” တိ။ မမာယန္တိ
တိ ပိယာယန္တိ။-ဋီကာ။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗြဟ္မာပိ၊ သနင်္ကမာရ-ဗြဟ္မာ
သည်လည်း။ တာဒိသံ ယေဝ၊ ထို ပဉ္စသိခ-နတ်သားကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင်
ဖြစ်ယော။ အတ္တဘာဝံ၊ ကိ။ နိမ္မိနိတော၊ ဖန်ဆင်း၍။ ပါတုရဟောသိ၊ ပြီ။
ပလ္လကေန နိသိဒ္ဓိတိ၊ ကား။ ပလ္လကံ၊ ထက်ဝက်တင်ပလ္လင်ကို။ အဘုဇိတော၊
ဖွဲ့ခွေ၍။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။

ဝိဿဋ္ဌောတိ၊ ကား။ သုမုတ္တော၊ အသံ၏ အပြစ်တို့မှ ကောင်းစွာ
လွတ်သည်။ အ ပလိဗုဒ္ဓေါ၊ သလိပ် သည်းခြေတို့ မမြှေးယှက်အပ်သည်။
(ဟောတိ။) [သုမုတ္တောတိ သရဒေါသေဟိ သုဠ၊ မုတ္တော။ ယေဟိ ပိတ္တ

သေမှာဒီဟိ ပလိဗုဒ္ဓတ္တာ သရော အဝိဿဋ္ဌော သိယာ၊ တဒဘာဝတော
ဝိဿဋ္ဌောတိ ဒဿေန္တော အာဟ “အပလိဗုဒ္ဓေါ”တိ။-ဋီကာ။] ဝိညေ-
ယျောတိ။ ကား။ အတ္ထဝိညာပနော၊ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို သိစေနိုင်သည်။
(ဟောတိ။) [ဝိပုဗ္ဗ+ညဇာတ်+ကာရိတ်ပစ္စည်း-ဏှပစ္စည်း၊ ကတ္တား ဟော
တည်း။ ထို့ကြောင့် “အတ္ထဝိညာပနော” ဟု ဖွင့်သည်။ ဝိညာပေတိတိ ဝိညေ-
ယျော၊ အန္တောဂဓဟေတုအတ္ထော ကတ္တုသာဓနော သေ ဝိညေယျသဒ္ဓေါတိ
အာဟ “အတ္ထဝိညာပနော” တိ။-ဋီကာ။] မဉ္ဇူတိ၊ ကား။ မဓုရော၊ ချိုသာသည်။
ဝါ၊ သာယာနာပျော်ဖွယ်ကောင်းသည်။ မုဒု၊ နူးညံ့သည်။ (ဟောတိ။) သဝ-
နီယောတိ၊ ကား။ သောတဗ္ဗယုတ္တကော၊ ကြားနာထိုက်သည်၏ အဖြစ်နှင့်
ယှဉ်သည်။ ကဏ္ဏသုခေါ၊ နားတို့၏ ချမ်းသာကြောင်းသည်။ ဝါ၊ နားတို့ကို
ချမ်းသာစေတတ်သည်။ (ဟောတိ။) [သဝနံ အရဟတီတိ သဝနီယော။
(အရဟတိ အနက်၌+ဏိကပစ္စည်း၊ က-ကို ယ-ပြု။ (တနည်း) ဣယ-ပစ္စည်း။
ဤအလို “သဝနီယ” ဟု ရှိစေ။) သဝနာရဟတာယ စ အာပါသသုခတာယာ
တိ အာဟ “ကဏ္ဏသုခေါ” တိ။-ဋီကာ။] ဗိန္ဒူတိ၊ ကား။ ကေဂ္ဂနော၊
တခဲနက်သည်။ [ဗိန္ဒူတိ ပိဏ္ဍိတော။ အာကောဒ္ဓိတဘိန္ဒုကံသသဒ္ဓေါ ဝိယ
အနေကာဝယဝေါ အဟုတ္တာ နိရဝယဝေါ၊ ကေဘာဝေါတိ အတ္ထော။
တေနာဟ “ကေဂ္ဂနော” တိ၊ တေနေဝဿ အဝိသာရိတာ သံဝဏ္ဏိတာ
ဒဗ္ဗဗ္ဗာ။-ဋီကာ။] အဝိသာရိတိ၊ ကား။ သုဝိသဒေါ၊ အလွန် သန့်ရှင်း
သည်။ အဝိပ္ပကိဏ္ဏော၊ အထူးထူးအပြားပြား မရောပြွမ်းသည်။ (ဟောတိ။)
ဂမ္ဘီရောတိ၊ ကား။ နာဘိမူလတော၊ ချက်အရင်းမှ။ ပဌာယ၊ ရှိ။ ဂမ္ဘီရ-
သမုဋ္ဌိတော၊ နက်သောအရပ်မှ ကောင်းစွာထွက်လာပါ၏။ ဗိဝှာဒန္တဩဠ-
တာလုမတ္တပ္ပဟာရသမုဋ္ဌိတော၊ လျှာ သွား နှုတ်ခမ်း အာစောက်မျှတို့၏
ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့် ထွက်ပေါ်လာသော အသံသည်။ န(ဟောတိ)၊ မဟုတ်။
ဟိ၊ မှန်။ ဧဝံ၊ ဤ လျှာ-စသည်တို့၏ ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့်။ သမုဋ္ဌိတော၊
ကောင်းစွာဖြစ်သော အသံသည်။ အ မဓုရော စ၊ မချိုသာသည်လည်း။
ဟောတိ၊ ၏။ [ဧဝံ သမုဋ္ဌိတောတိ ဗိဝှာဒိပ္ပဟာရမတ္တသမုဋ္ဌိတော။
အမဓုရော စ ဟောတိ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနာနံ ပရိလဟုဘာဝတော။-ဋီကာ] ဒူရံ စ၊
ဝေးသောအရပ်ကိုလည်း။ န သာဝေတိ၊ မကြားစေနိုင်။ [န စ ဒူရံ သာဝေတိ
ဝီရဘာဝါဘာဝတော။-ဋီကာ။] နိန္ဒာဒီတိ၊ ကား။ မဟာမေသမုဒိဂံသဒ္ဓေါ
ဝိယ၊ ကြီးစွာသောမိုးခြိမ်းသံ မုရိုးစည်သံကဲ့သို့။ နိန္ဒာဒယုတ္တော၊ ပဲ့ဘင်ထပ်
သည်၏ အဖြစ်နှင့် ယှဉ်သည်။ အပိ စ၊ တနည်းကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဝိဿဋ္ဌ-စသော
ပုဒ်တို့တွင်။ ပစ္ဆိမံ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်နောက်ဖြစ်သော။ ပဒံ၊ ပုဒ်သည်။ ပုရိမဿ

ပုရိမဿ၊ ဧ။ အတ္ထော ယေဝ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ဧ။
 [ပစ္ဆိမံ ပစ္ဆိမန္တိ ဒုတိယံ၊ စတုတ္ထံ၊ ဆဋ္ဌံ၊ အဋ္ဌမဉ္စ ပဒံ။ ပုရိမဿ ပုရိမဿာတိ
 ယထာက္ကမံ ပဌမဿ၊ တတိယဿ၊ ပဉ္စမဿ၊ သတ္တမဿ စ။ အတ္ထောယေဝါတိ
 အတ္ထနိဒ္ဒေသော ဝေ။ ဝိဿဋ္ဌတာ ဟိဿ ဝိညေယျတာယ ဝေဒိတဗျော၊ မဉ္ဇု-
 ဘာဝေါ သဝနီယတာယ၊ ဗိန္နုဘာဝေါ အဝိသာရိတာယ၊ ဂမ္ဘီရဘာဝေါ
 နိန္ဒာဒိတာယာတိ။—ဋီကာ။]

ယထာ ပရိသန္တိ၊ ကား။ ယတ္ထကာ၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။
 ပရိသာ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) တတ္ထကမေဝ၊ ကိုသာ။ ဝိညာပေတိ၊ သိစေ၏။
 အဿ၊ ထို သနင်္ကမာရ-ဗြဟ္မာ၏။ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ အန္တောပရိသာယံ ယေဝ၊
 ပရိသတ်၏ အတွင်း၌သာ။ သမ္ပရိဝတ္တတိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်၏။ ဗဟိဒ္ဓေါ၊ သို့။
 န ဝိဇာဝတိ၊ မပြေးသွား။ ယေဟိ ကေစိတိအာဒိ၊ ကို။ ဗဟုဇနဟိတာယ၊
 ငှာ။ ပဋိပန္နဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ကျင့်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ။ (ဗြဟ္မာ။)
 ဝဒတိ၊ ဧ။ သရဏံ ဂတာတိ၊ ကား။ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ၊ အကြင်အခြင်း
 အရာ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ညားညားသော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာသို့။ ဂတော၊ ဆည်းကပ်သောသူတို့ကို။ သန္ဓာယ၊
 ဤ။ န ဝဒတိ၊ ဆိုသည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ နိဗ္ဗေမတိကဂဟိတသရ-
 ဏော၊ ယုံမှားမရှိသည်ဖြစ်၍ ယူအပ်သော သရဏ-ရှိသူတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။
 ဝဒတိ၊ ဧ။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ပရိပူရေန္တိတိ၊ ကား။ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝဂဏံ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်
 အပေါင်းကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အမှတ်၊ တို့၏။ သတ္ထု၊ ဧ။
 လောကေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နကာလတော၊ မှ။ ပဌာယ၊ ဤ။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဒေဝ-
 လောကာ၊ တို့သည်။ တုကာပိဋ္ဌံ၊ လင်းလွန်းမှုကို။ ကောဇ္ဇေတွာ၊ ထောင်း၍။
 ပူရိတနာဋ္ဌိ ဝိယ စ၊ ပြည့်စေအပ်သော ကျည်တောက်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။
 သရဝန နဋ္ဌဝနံ ဝိယ စ၊ မြားတော ကျူတောကဲ့သို့လည်းကောင်း။ နိရန္တရံ၊
 အကြားမရှိအောင်။ ဇာတပရိသာ၊ ဖြစ်သော ပရိသတ် ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။
 အာဟ၊ ပြီ။ [တုကာ ဝုစ္စတိ ခိရိဏိ၊ (နိရည်ရှိသောသစ်ပင်။) ယာ တုကာတိပိ
 ဝုစ္စတိ။ တဿာ စုဏ္ဏံ တုကာပိဋ္ဌံ။ တံ ကောဇ္ဇေတွာ၊ ပက္ခိတ္တံ သနံ နိရန္တရစိတံ
 ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ။—ဋီကာ။]

ဘဝိတဗ္ဗန္တိပါဒအဖွင့်

၂၀၇။ ယာဝ သုပညတ္တာ စိမေ တေန ဘဂဝတာတိ၊ ကား။ မယျံ၊
 ဧ။ သတ္တာရာ၊ ဆရာဖြစ်တော်မူသော။ တေန ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယာဝ၊

အလွန်အကဲသာလျှင်။ သုပညတ္တာ^၁၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိစေ
 တော်မူအပ်ပါပေကုန်ပြီ။ ဝါ၊ ဝေနေယျတို့၏သန္တာန်၌ ကောင်းစွာအပြား
 အားဖြင့် ထားတော်မူအပ်ပါပေကုန်ပြီ။ ယာဝ၊ သာလျှင်။ သုကထိတာ၊
 ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ပါပေကုန်ပြီ။ ဗျူဟာ၊ ဗျူဟာ၊ ဗျူဟာ၊
 ပြီးစီးခြင်းဟူသော သဘောကြောင့်။ ဗျူဟာ၊ ဗျူဟာ၊ ပတ်ဉ္စာနဋ္ဌေန၊ တည်ရာ၏
 အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ပါဒါ၊ ပါဒါတို့မည်၏။ ဗျူဟာ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျူဟာ၊
 ကုန်၏။ ဗျူဟာဟုတင်ယာတိ၊ ကား။ ဗျူဟာဟောနကတယ၊ ဗျူဟာ-ကိုဖြစ်စေ
 ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ် အကျိုးငှာ။ ဗျူဟာဝိသဝိတာယာတိ၊ ကား။
 ဗျူဟာဝိပဇ္ဇနဘာဝါယ၊ ဗျူဟာတန်ခိုး အမျိုးမျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်ဟူသော
 အကျိုးငှာ။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန်။ အာသေဝနဝသေန၊ မှီဝဲခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။
 စိတ္တဝသိတာယ၊ လေ့လာအပ်သော အစွမ်းသတ္တိရှိသည်၏အဖြစ် အကျိုးငှာ။
 ဗျူဟာ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဗျူဟာဝိပဇ္ဇနဘာဝါယာတိ၊ ကား။ ဗျူဟာဝိပဇ္ဇနဘာဝါယ၊
 တန်ခိုးအမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်တတ်သည်၏အဖြစ် အကျိုးငှာ။ နာနပုကာရတော၊
 အထူးထူးအပြားပြားအားဖြင့်။ ကတော၊ ရှိ။ ဒဿနတ္ထာယ၊ ပြုခြင်းအကျိုးငှာ။

ဆန္ဒသမာဓိပုဇာနသင်္ခါရသမန္တာဂတန္တိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။
 ဆန္ဒဟေတုကော၊ ဆန္ဒ-ဟူသော အကြောင်းရှိသော။ သမာဓိ၊ တည်း။ ဆန္ဒ-
 သမာဓိ၊ တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဆန္ဒာဓိကော၊ ဆန္ဒ-အလွန်အကဲရှိသော။
 သမာဓိ၊ တည်း။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ တည်း။ ဧတံ၊ ဤ ဆန္ဒသမာဓိ-ဟူသောအမည်
 သည်။ ကတ္တု၊ ကမ္မတာဆန္ဒ၊ ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော ဆန္ဒ-ကို။
 အဓိပတိ၊ အကြီးအကဲကို။ ကရိတော၊ ရှိ။ ပဋိလဒ္ဓသမာဓိဿ၊ ရအပ်သော
 သမာဓိ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ပဓာနဘူတာ၊ ပဓာန-ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။
 သင်္ခါရံ၊ တို့တည်း။ ပဓာနသင်္ခါရံ၊ တို့တည်း။ ဧတံ၊ ဤ ပဓာနသင်္ခါရံ-ဟူသော
 အမည်သည်။ စတုကိစ္စသမာဓိကော၊ လေးပါးသော ကိစ္စကိုပြီးစေတတ်သော။
 သမ္ပပုဇာနဝိရိယဿ၊ သမ္ပပုဇာနဝိရိယ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ သမန္တာဂတန္တိ၊ ကား။

၁။ သုပညတ္တာ-စသည်။ ။သုပညတ္တာတိ သုဋ္ဌ၊ ပကာရေဟိ ဤတာ ဗောဓိတာ၊
 အသက်ရတော ဝါ၊ ဌာပိတာ၊ တံ ပန ဗောဓနံ၊ အသက်ရတော ဌာပနန္တ အတ္ထတော
 ဒေသနာ ဧဝံတိ အာဟ “သုကထိတာ”တိ။

ဗျူဟာဟောနကတယာတိ ဗျူဟာ နိပ္ပါဒနေ သမတ္တဘာဝါယ။ ဗျူဟာဝိသဝိတာယာ
 တိ ဗျူဟာ နိပ္ပါဒနေ ယောဂျဘာဝါယ။ အနေကတ္တတ္ထာဟိ ဓာတုနံ ယောဂျတ္ထော
 ဝိ-ပုဗ္ဗော သု-သဒ္ဓေါ၊ ဝိသဝနံ ဝါ ပဇ္ဇနံ ဝိသဝိတာ၊ တတ္ထ ကာကောရိတာ ဝိသဝိတာ။
 တေနာဟ “ပုနပျုနံ”န္တိ အာဒိ။-ဋီကာ။

ဆန္ဒသမာဓိနာ စ၊ ဆန္ဒသမာဓိ-သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ နှင့်လည်းကောင်း။
ပဓာနသင်္ခါရေန စ၊ ပဓာနသင်္ခါရ-သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ နှင့်လည်းကောင်း။
ဥပေတံ၊ ကပ်ရောက်အပ်သော။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသော။ (ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတံ။)

ဣဒ္ဓိပါဒန္တိ (ပဒဿ)၊ ။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) နိပ္ပတ္တိပရိယာယေန၊
နိပ္ပတ္တိ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြီးစီးတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော
အနက်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိမည်၏။ (ဤ၌ ဝါ-သဒ္ဓါ မလိုဟု ထင်သည်။)
ဝါ၊ တနည်း။ တောယ၊ ဤ တရားသင်္ခါရဖြင့်။ (ဤ ဆန္ဒသမာဓိ ပဓာန
သင်္ခါရ-တို့ဖြင့်။) သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကြရကုန်၏။ ဣဒ္ဓါ၊
ပြီးစီးကုန်သည်။ ဝုဒ္ဓါ၊ ကြီးပွားကုန်သည်။ ဥက္ကံသဂတာ၊ လွန်မြတ်သူတို့၏
အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမိနာပရိယာ-
ယေန၊ ဤ ပရိယာယ်ဖြစ်သော။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြီးစီးကြောင်းဖြစ်သော
အနက်ကြောင့်။ (နိပ္ပတ္တိပရိယာယေန ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန-၌ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန-ကိုယူ၍
အနက်ပေးသည်။) ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ချံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်
၏ အဖြစ်သို့။ ဂတာနံ၊ ရောက်ကုန်သော။ အဘိညာဓိတ္တသမ္ပယုတ္တာနံ၊
အဘိညာဉ်စိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရနံ၊
ဆန္ဒ-ဟူသော အကြီးအကဲရှိသောသမာဓိ၊ အားထုတ်ကြောင်း လုံ့လဝီရိယ
ဟူသော သင်္ခါရတို့၏။ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်
ကြောင့်။ ပါဒဘူတံ၊ အခြေခံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သေသစိတ္တစေတသိကရာသိ၊
ဆန္ဒသမာဓိ ပဓာနသင်္ခါရ-တို့မှကြွင်းသော စိတ် စေတသိက်အစုကို။ (ဘာ-
ဝေတံ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဟိ၊ သာဓက ကား။ ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ တထာဘူတဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော။ပ။
ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ-ဟူသော။ ဧတံ (သုတ္တံ)၊ ကို။ (ဘဂတော) ဝုတ္တံ၊
ပြီ။ [ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ကား။ တထာဘူတဿ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်
သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို ရသောပုဂ္ဂိုလ်၏။) ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ လည်း

၁။ နိပ္ပတ္တိပရိယာယေန ။ ။ နိပ္ပတ္တိပရိယာယေန ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန-သည် အရတူ၏။
ပထမအနက်သည် ဝါ-သဒ္ဓါ ပါးရိုးမရှိ။ တို့ကြောင့် ဝါ-မပါလျှင် ကောင်း၏။
ဣဒ္ဓိ-ကို ဝစနတ္ထ-ပြုရာ၌၊ “ဣဇ္ဈတိတိ ဣဒ္ဓိ”ဟု ကတ္တုသာဓန-လည်း ပြုရ၏။ “ဣဇ္ဈန္တိ
တောယာတိ ဣဒ္ဓိ”ဟု ကရဏသာဓန-လည်း ပြုရ၏။ ထိုတွင် ကတ္တားအနက်ဟော
ဣဒ္ဓိကို ပြလို၍ “နိပ္ပတ္တိပရိယာယေန ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန”ဟု မိန့်သည်။

၂။ ဣဇ္ဈန္တိ တောယ။ ။ ကတ္တား အနက်ဟော ဣဒ္ဓိကို ပြပြီး၍ ကရဏ-အနက်
ဟော ဣဒ္ဓိကို ပြလိုသောကြောင့် “ဣဇ္ဈန္တိ တောယ” အစရှိသော စကားကို မိန့်။

ကောင်း။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ လည်းကောင်းတည်း။] ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သေသေသံပိ၊ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်မှ ကြွင်းသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌လည်း။ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ အဓိပတိံ၊ အကြီးအကဲကို။ ကရိတော၊ ရှိ။ ပဋိလဒ္ဓသမာဓိ၊ ကို။ ဆန္ဒသမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော ယထေဝ၊ ဟောဘော်မှအပ်ပြီးသကဲ့သို့သာ။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝီရိယံ၊ ကို။ (အဓိပတိံ ကရိတော) ။ပ။ စိတ္တံ၊ ကို။ (အဓိပတိံ ကရိတော)။ပ။ ဝီမံသံ၊ ဝီမံသကို။ အဓိပတိံ၊ ကို။ ကရိတော၊ ရှိ။ ပဋိလဒ္ဓသမာဓိ၊ ကို။ ဝီမံသသမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အပိ စ၊ တနည်းကား။ ဥပစာရဇ္ဈာနံ၊ ပထမဇ္ဈာန်၏ ဥပစာ ဖြစ်သော ကာမာဝစရ ဇ္ဈာန်သည်။ ပါဒေါ၊ မည်၏။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ သဥပစာရံ၊ ဥပစာနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ သည်။ ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဒုတိယဇ္ဈာနံ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ရှေ့အဖို့၌။ (ဇ္ဈာနံ၊ သည်။) ပါဒေါ၊ ၏။ အပရဘာဂေ၊ နောက်အဖို့၌။ (ဇ္ဈာနံ၊ သည်။) ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဣဒ္ဓိပါဒ်-ဟူသောပါဌ်၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။ ဝိတ္တာရေန၊ အားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကထာ၊ ကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာယ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ (မယာ။) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။

ပန၊ ဝါဒန္တရ-ကား။ ကေစိ၊ အချို့သော အဘယဂိရိဝါသီ ဆရာ တို့သည်။ “ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ နိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ် သော ပရမတ္ထတရားတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ သည်။ အနိပ္ပန္နော၊ အကြောင်း တရားတို့သည် မပြီးစေအပ်သော တရားတည်း။ (ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှား မရှိသော တရားတည်း။)” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ။ တေသံ၊ ထို အဘယဂိရိ- ဝါသီ ဆရာတို့၏။ ဝါဒမဒ္ဒနတ္ထာယ၊ ဝါဒကို နှိမ်နင်းခြင်း အကျိုးငှာ။ အဘိဓမ္မေ၊ အဘိဓမ္မာ-ပါဌ်တော်၌။ ဥတ္တရစူဠကဝါရေ နာမ၊ ဥတ္တရ- စူဠကဝါရ-မည်သည်ကို။ အဘာဘော၊ ဆောင်အပ်ပြီ။ ‘ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဣဒ္ဓိ- ပါဒ်တို့သည်။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ၊ လည်းကောင်း။ ဝီရိ- ယိဒ္ဓိပါဒေါ၊ လည်းကောင်း။ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒေါ၊ လည်းကောင်း။ ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒေါ၊ လည်းကောင်းတည်း။ တတ္ထ၊ ထို လေးပါးသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့တွင်။ ဆန္ဒိဒ္ဓိ- ပါဒေါ၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဣမ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ၊ ခြောက်ဆယ်နှစ်ဖြာ မိစ္ဆာအယူ တို့ကို။ [ဂတ-အနက်မရှိ။] ဝါ၊ ခြောက်ဆယ်နှစ်ဖြာ မိစ္ဆာအယူတို့၌ ပါဝင် သော မိစ္ဆာအယူတို့ကို။ [ဂတ-သဒ္ဓါ၊ အန္တောဂဓ-အနက်ဟော။] ဝါ၊

ဒိဋ္ဌိ၏ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသော သမ္မယုတ် စိတ္တုပ္ပာဒ်တို့ကို။
 ပဟာနာယ၊ သမုဇ္ဈေဒ-ပဟာန်ဖြင့် ပယ်ခြင်းငှာ။ ပဌမာယ၊ ပထမဖြစ်
 သော။ ဘူမိယာ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် တည်းဟူသောဘုံသို့။ ပတ္တိယာ၊
 ရောက်ခြင်းငှာ။ နိယျာနိကံ၊ တေဘူမက ဝဋ်ဒုက္ခဟူသော လောကမှထွက်
 မြောက်တတ်သော။ အပစယဂါမိ၊ တေဘူမကကုသိုလ်သည် စီအပ်သော
 စုတိပဋိသန္ဓေဟူသော အစီကိုဖျက်ဆီးလျက် သွားတတ်သော။ လောကုတ္တရံ၊
 လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ ဈာနံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ လောကီ
 ဈာန်တို့ထက် တိုးပွားစေ၏။ ကာမေဟိ၊ တို့မှ။ ဝီရိစ္စေဝ၊ သာလျှင်။ ဒုက္ခ-
 ပဋိပဒါ၊ ခဲယဉ်းသောအကျင့်ရှိသော။ ဒန္တာဘိညံ၊ နို့ နွေးလေးလံသော အထူး
 ဉာဏ်ရှိသော။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ တသ္မိံသမယေ၊ ဌံ။
 ယော ဆန္ဒော၊ အကြင် လိုလားတတ်သော ဆန္ဒ-သည်။ (ယာ) ဆန္ဒိကတာ၊
 အကြင် လိုလားခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (ယာ) ကတ္တုကမ္ပတာ၊ အကြင်
 ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ ကုသလော၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။
 (ယော) ဓမ္မစ္ဆန္ဒော၊ အကြင်တရားသဖြင့်ဖြစ်သော ဆန္ဒ-သည်။ အတ္တိ၊ ၏။
 အယံ၊ ဤ ဆန္ဒ-ကို။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [ဤ ပါဠိတော်
 အရ- “ဣဒ္ဓိပါဒ” ဟူသည်။ အနိပ္ပန္န-မဟုတ်၊ အကြောင်းတရားတို့သည်
 ပြုစီမံအပ်သော တရားတည်း။] အဝသေသာ၊ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်မှ ကြွင်းကုန်သော။
 ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒသမ္ပယုတ္တာ၊ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော
 တရားတို့တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ (အာဘတော။)

ပန၊ ဆက်။ ဣမေ၊ ဤ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်။ လောကုတ္တရဝသေနေဝ၊
 လောကုတ္တရာ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ အာဂတာ၊ ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဣဒ္ဓိပါဒ်
 တို့တွင်။ ရဋ္ဌပါလတ္ထေရော၊ သည်။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဓရံ၊ အကြီးအမှူးကို။
 ကံတွာ၊ ၍။ လောကုတ္တရံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေသိ၊ ပြီ။ သောဏတ္ထေ-
 ရော၊ သည်။ ဝီရိယံ ဓရံ ကတွာ (လောကုတ္တရံ ဓမ္မံ နိဗ္ဗတ္တေသိ)။ သမ္ဘူ-
 တတ္ထေရော၊ သည်။ စိတ္တံ ဓရံ ကတွာ (လောကုတ္တရံ ဓမ္မံ နိဗ္ဗတ္တေသိ)။
 အာယသ္မာ မောဃရာဇာ၊ သည်။ ဝီရိယံ ဓရံ ကတွာ (လောကုတ္တရံ ဓမ္မံ
 နိဗ္ဗတ္တေသိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

တတ္ထ၊ ထို လေးပါးသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့တွင်။ စတုသု၊ ကုန်သော။ အမစ္စ-
 ပုတ္တေသု၊ အမတ်သားတို့သည်။ ဌာနန္တရံ၊ ရာထူးဌာနန္တရကို။ ပတ္တေတွာ၊
 တောင်းတ၍။ ရာဇာနံ၊ ကို။ ဥပနိဿာယ၊ ၍။ ဝိဟရန္တေသု၊ နေကုန်လတ်
 သော်။ ဧကော၊ တယောက်သော အမတ်သားသည်။ ဥပဋ္ဌာနေ၊ လုပ်ကျွေး

ခြင်း၌။ ဆန္ဒဇာတော၊ ဖြစ်သောဆန္ဒရှိသည်။ (ဟုတော့။) ရညော၊ ၏။ အဇ္ဈာသယဉ္ဇ၊ အလိုကိုလည်းကောင်း။ ရစိဉ္ဇ၊ အကြိုက်ကိုလည်းကောင်း။ ဥတော၊ ရှိ။ ဒိဝါ စ၊ နေအခါ၌လည်းကောင်း။ ရတ္တော စ၊ ည၌အခါ၌လည်းကောင်း။ ဥပဋ္ဌဟန္တော၊ ဆည်းကပ်လုပ်ကျွေးလျက်။ ရာဇာနံ၊ ကို။ အာရာဇေတွာ၊ နှစ်သက်စေ၍။ ဌာနန္တရံ၊ သို့။ ပါပုဏံ၊ ပြီး။ သော၊ ထိုအမတ်သားကို။ (ဝေဒိတဗျော) ယထာ၊ သိထိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဆန္ဒဓုရေန၊ သဖြင့်။ လောကုတ္တရဓမ္မနိဗ္ဗတ္တကော၊ လောကုတ္တရာတရားကို ဖြစ်စေတတ်သော ရဋ္ဌပါလ-ထေရ်ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

ပန၊ ကား။ ဧကော၊ သည်။ “ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊ ဌံ။ ဥပဋ္ဌာတုံ၊ ဌာ။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်အံ့နည်း။ ကိစ္စေ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ လတ်သော်။ ပရက္ကမေန၊ -လုံ့လဖြင့်။ အာရာဇေဿာမိ၊ ပြီးစေအံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့တွေး၍။ ပစ္စန္တေ၊ ပစ္စန္တ-အရပ်သည်။ ကုပိတေ၊ ပျက်စီးလတ်သော်။ (သုပုန်ထလတ်သော်။) ရညော၊ သည်။ ပဟိတော၊ စေလွတ်အပ်သည်။ (ဟုတော့။) ပရက္ကမေန၊ လုံ့လဖြင့်။ သတ္တမဒ္ဓနံ၊ ရန်သူကို နှိမ်နင်းခြင်းကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဌာနန္တရံ ပါပုဏံ၊ သော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗျော) ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝိရိယဓုရေန၊ သဖြင့်။ လောကုတ္တရဓမ္မနိဗ္ဗတ္တကော၊ -သောဏထေရ်ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

☞ ဧကော၊ သည်။ “ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊ ဌံ။ ဥပဋ္ဌာနမ္ပိ၊ လည်းကောင်း။ ဥရေန၊ ရင်ဖြင့်။ သတ္တိသရပဋိစ္ဆန္တမ္ပိ၊ လုံ့ကိုခံယူခြင်း မြားကိုခံယူခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဘာရောယေဝ၊ ဝန်လေးသည်သာ။ မန္တဗလေန၊ မန္တန်၏အစွမ်းဖြင့်။ အာရာဇေဿာမိ၊ အံ့။” ဣတိ၊ ရှိ။ ခတ္တဝိဇ္ဇာယ၊ ခတ္တမန္တန်အတတ်၌။ ကတပရိစယတ္တာ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အလေ့အလာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မန္တသံဝိဇာနေန၊ အတိုင်အပင်ကို စီရင်ခြင်းဖြင့်။ ရာဇာနံ၊ ကို။ အာရာဇေတွာ၊ ရှိ။ ဌာနန္တရံ၊ သို့။ ပါပုဏံ၊ ၏။ သော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗျော) ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ စိတ္တဓုရေန၊ သဖြင့်။ လောကုတ္တရဓမ္မနိဗ္ဗတ္တကော၊ -သမ္ဘူတထေရ်ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

အပရော၊ အခြားသော အမတ်သားသည်။ “ဣမေဟိ ဥပဋ္ဌာနာဒီဟိ၊ ဤ ဆည်းကပ်လုပ်ကျွေးခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ရာဇာနော နာမ၊ တို့မည်သည်။ ဇာတိသမ္ပန္နဿ၊ အမျိုးဇာတ်နှင့် ပြည့်စုံသူအား။ ဌာနန္တရံ၊ ကို။ ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ တာဒိသဿ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှိအပ်သူအား။ ဒေန္တော၊ လတ်သော်။ မယျံ၊ အား။ ဒဿတိ၊ လတ္တံ။”

ဣတိ၊ ဤ။ ဇာတိသမ္ပတ္တိမေဝ၊ အမျိုးဇာတ်၏ ပြည်စုံခြင်းကိုသာ။ နိဿယ
ဌာနန္တရံ။ ပါပုဏိ၊ ပြီ။ ဇံသာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗျော) ယသ၊ ကဲ့သို့။
ဇေ၊ တူ။ သုပရိသုဒ္ဓိ၊ အလွန်စင်ကြယ်သော။ ဝိမံသံ၊ ကို။ နိဿယ၊
ဤ။ ဝိမံသဓုရေန၊ သဖြင့်။ လောကုတ္တရဓမ္မနိဗ္ဗတ္တကော၊-အရှင်ဓမ္မရာဇာကို။
ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

အနေကဝိဟိတန္တိ၊ ကား။ အနေကဝိဓံ၊ တပါးမက များသောအပြား
ရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိဓန္တိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိကောဌာသံ၊ ဣဒ္ဓိအစုကို။ (ပစ္စနုဘောသံ။)

တိဝိသြကသမိဂမအဖွင့်

၂၀၀။ သုဓဿ အဓိဂမာယာတိ၊ ကား။ ဈာနသုဓဿ စ၊ ဈာန
ချမ်းသာကိုလည်းကောင်း။ မဂ္ဂသုဓဿ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဖလသုဓဿ
စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အဓိဂမာယ၊ ရခြင်းငှာ။ (ဒိန္နဗုဒ္ဓိ။) သံသဋ္ဌောတိ၊
ကား။ သမ္ပယုတ္တစိတ္တော၊ အညီအမျှ ကေုပ္ပာဒိတာ-အစရှိသော အပြား
တို့ဖြင့် ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်။ (ဟုတ္တာ ဝိဟရတိ။) အရိယဓမ္မန္တိ၊ ကား။
အရိယေန၊ အရိယာဖြစ်တော်မူသော။ ဗုဒ္ဓေန၊ သော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။
ဒေသိတံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုဏာတိတိ၊ ကား။ သတ္တု၊ မြတ်စွာဘုရား
၏။ သမ္မုခါ၊ ဌံ။ (သုဏာတိ။) [သမ္မုခါ-နောက်၌ ပိုင်ခတ်။] ဝါ၊
တနည်း။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီအာဒိဟိ၊ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ-အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
ဒေသိယမာနံ၊ ဟောအပ်သော တရားတော်ကို။ သုဏာတိ၊ ၏။ ယောနိ-
သော မနသိကရောတိတိ၊ ကား။ ဥပါယတော၊ သင့်သောအစီအရင် အားဖြင့်။
ပထတော၊ မှန်ကန်သောလမ်းအားဖြင့်။ ကာရဏတော၊ အကြောင်းအားဖြင့်။
အနိစ္စန္တိအာဒိဝသေန၊ အနိစ္စ-အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ မနသိ၊
စိတ်၌။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ (တနည်း။) မနသိကရောတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။

၁။ ဥပါယတော။ ပ။ ကာရဏတော။ ။ ဥပါယောတိ ဝိမိတော (သင့်သော အစီ
အရင်အားဖြင့်)။ ပထတောတိ မဂ္ဂတော (မှန်သောလမ်းအားဖြင့်)။ ကာရဏတောတိ
ဟေတုတော (အကြောင်းအားဖြင့်)။ ယေန ဟိ ဝိမိနာ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ ဟောတိ၊
ဧတေန (ဤအစီအရင်ဖြင့်။) သော (ထိုအစီအရင်ကို။) ဥပေတိ (ဈာန်-စသော
အကျိုးတရားသို့ ကပ်ရောက်တတ်၏။) ဣတိ ဥပါယော၊ (တိ ဝုစ္စတိ။) သော (ထို
အစီအရင်ကို။) တဒဓိဂမဿ (ထိုအကျိုးကို ရခြင်း၏။) မဂ္ဂဘာဝတော ပထော၊
(တိ ဝုစ္စတိ။) တဿ (ထိုအကျိုးကို ရခြင်းကို။) ကာရဏတော (ပြုတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။) ကာရဏန္တိ စ ဝုစ္စတိ။-ဋီကာ။

တိပိဋကသင်္ဂဟအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၇၉

“ယောနိသော မနသိကာရော နာမ၊ မည်သည်။ ဥပါယမနသိကာရော၊ သင့်သော အစီအရင်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။ ပထ မနသိကာရော၊ မှန်သောလမ်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။ အနိစ္စ၊ အနိစ္စဖြစ်သော တေဘူမက-တရား၌။ အနိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော တေဘူမက-တရား၌။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ အနတ္တနိ၊ အတ္တမဟုတ်သော တေဘူမက-တရား၌။ အနတ္တဘိ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ အသုဘေ၊ သုဘမဟုတ်သော တေဘူမက-တရား၌။ အသုဘန္တိ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဘောဂေါ-စသည်၌ စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ သစ္စာနု-လောမိကေန၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍သိတတ်သော မဂ်ဉာဏ်အားလျော်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ဘဝင်စိတ်ကို။ အာဝဇ္ဇနာ၊ လည်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ လည်စေတတ်သော အာဝဇ္ဇန်းသည်။ အန္တာဝဇ္ဇနာ၊ အဖန်ဖန်လည်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ လည်စေတတ်သော အာဝဇ္ဇန်းသည်။ အာဘောဂေါ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်းစေတတ်သော အာဝဇ္ဇန်းသည်။ သမ္မန္တာဟာရော၊ ကောင်းစွာဆောင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာဆောင်တတ်သော အာဝဇ္ဇန်းသည်။ မနသိကာရော၊ စိတ်၌ထားခြင်းသည်။ ဝါ၊ စိတ်၌ထားတတ်သော အာဝဇ္ဇန်းသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤ အာဝဇ္ဇန်းကို။ ယောနိသော မနသိကာရော’တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဤ။ ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ ယောနိသော မနသိကာရော ချီ။ ကမ္မိ၊ အားထုတ်မှုကို။ အာရဘတိ၊ ဤ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အသံသဋ္ဌောတိ၊ ကား။ ဝတ္ထုကာမေဟိပိ၊ တို့မှလည်းကောင်း။ ကိလေသကာမေဟိပိ၊ တို့မှလည်းကောင်း။ အသံသဋ္ဌော၊ မရောနှောသည်။ (ဟုတွာ။) ဝိဟရတိ၊ ဤ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခန္တိ၊ ကား။ ပဌမဇ္ဈာနသုခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊

၁။ စိတ္တဿ အာဝဇ္ဇနာ-စသည်။ ။အာဝဇ္ဇနာ ဟိ ဘဝင်စိတ္တံ အာဝဇ္ဇတီတိ (အာဝဇ္ဇန်းသည် ဘဝင်စိတ်ကို လည်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) စိတ္တဿ အာဝဇ္ဇနာ၊ (မည်၏။) အနု အနု အာဝဇ္ဇတီတိ (ဘဝင်စိတ်ကို အထပ်ထပ် လည်စေတတ်၏။) အန္တာဝဇ္ဇနာ၊ (မည်၏။) ဘဝင်ါရမ္မဏတော အညံ အာဘုဇတီတိ (ဘဝင်အာရုံမှ အခြားအာရုံကို နှလုံးသွင်းတတ်၏။) အာဘောဂေါ၊ သမန္တာဟရတီတိ သမန္တာဟာရော။ တဒေဝါရမ္မဏံ အတ္တာနံ အနုဗန္ဓိတွာ အနုဗန္ဓိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ မနသိ ကရောတိ ဌပေတီတိ (ထို အာရုံကိုပင် မိမိသို့အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်အောင်-စိတ်နှင့် မကွေမကွာဖြစ်အောင်-စိတ်၌ထားတတ်၏။) မနသိကာရော။ အယံ ဝုစ္စတီတိ အယံ ဥပါယမနသိကာရလက္ခဏော ယောနိသော မနသိကာရော နာမ ဝုစ္စတိ၊ ယဿ ဝသေန ပုဂ္ဂလော ဒုက္ခာဒိနိ သစ္စာနိ အာဝဇ္ဇိတုံ သက္ကောတိ။—ဋီကာ။

၏။ သုခါ ဘိယေျာ သောမနဿန္တိ၊ ကား။ သမာပတ္တိတော၊ ပထမစျာန် သမာပတ်မှ။ ဝုဠိတဿ၊ ထသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ စျာနသုခပစ္စယာ၊-အကြောင်းကြောင့်။ အပရာပရံ၊ နောက်တမျိုး နောက်တမျိုးဖြစ်သော။ ဝါ၊ အဆက်ဆက်ဖြစ်သော၊ သောမနဿံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပမုဒါတိ၊ ကား။ တုဋ္ဌာကာရတော၊ နှစ်သက်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဒုဗ္ဗလပီတိ၊ အားမရှိသောပီတိသည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ပါမောဇ္ဇန္တိ၊ ကား။ ဗလဝတရံ၊ ဒုဗ္ဗလပီတိထက် သာလွန်၍ အားရှိသော။ ပီတိသောမနဿံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ပဌမောဩကာသာဓိဂမောတိ၊ ကား။ ပဌမဇ္ဈိနံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (တိဋ္ဌတိ-၌ စပ်။) ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ နိဝရဏာနိ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ၊ ပယ်ခွာ၍။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော ပထမစျာန်၏။ ဩကာသံ၊ အခွင့်အလမ်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ ငါးပါးသောနိဝရဏ-တို့ကို ပယ်ခွာ၍ မိမိဟူသော ပထမစျာန်၏ အခွင့်အလမ်းကို ယူ၍ တည်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “ပဌမော ဩကာသာဓိဂမော” တိ၊ ဟူ၍။ (ဗြဟ္မနာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ဩကာသ-အခွင့်အလမ်းကို၊ အဓိဂမော-ရကြောင်းတရား။]

၉။ ဩဋ္ဌာရိကာတိ ဧတ္ထ၊ ဌ။ တာဝ၊ စိတ္တသင်္ခါရ-တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ညွှန်ပြအပ်ကုန်သော။) ကာယဝစီသင်္ခါရာ၊ ကာယသင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရ-တို့သည်။ ဩဋ္ဌာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်ပါစေကုန်တော့။ စိတ္တသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ကထံ၊ ကြောင့်။ ဩဋ္ဌာရိကာ၊ သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မပယ်အပ်ကုန်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (စိတ္တသင်္ခါရာ ဩဋ္ဌာရိကာ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ ကာယသင်္ခါရာ၊ ထွက်သက်ဝင်သက်ဟူသော ကာယသင်္ခါရ-တို့ကို။ စတုတ္ထဇ္ဈာနေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ ပဟိယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝစီသင်္ခါရာ၊ ဝိတက်

၁။ ကာယဝစီသင်္ခါရာ။ပ။ဟောန္တု။ ။ရူပသဘာဝတာယ၊ (အသာသံ ပသာသ-ဟူသော ရုပ်သဘောရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။) ဧကန္တရူပါနိန-ဝုတ္တိတာယ၊ (ဧကန် ရုပ်နှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။) သဝိပ္ပာရိကတာယ စ (ဝိတက်ဝိစာရတို့က ပျံ့နှံ့တုန်လှုပ်ခြင်း ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။) အာနာပါနဝိတက္ကံဝိစာရာနံ ထူလဘာဝံ၊ အနုဇာနန္တော “ကာယဝစီသင်္ခါရာ တာဝ ဩဋ္ဌာရိကာ ဟောန္တု”တိ အာဟ။တမ္ဗိရုရတာယ ပန (ထိုကာယသင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရ-တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်ကား။) ဧကစ္စာနံ ဝေဒနာသညာနံ ထူလတံ အနုဇာနန္တော “စိတ္တသင်္ခါရာ ကထံ ဩဋ္ဌာရိကာ”တိ အာဟ။-ဋီကာ။

တိဝိသြကာသာဓိဂမအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၈၁

ဝိစာရ-ဟူသော ဝစီသင်္ခါရ-တို့ကို။ ဒုတိယဇ္ဈာနေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။
(ပဟိယန္တိ။) စိတ္တသင်္ခါရ၊ ဝေဒနာ သညာ-ဟူသော စိတ္တသင်္ခါရ-တို့ကို။
နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ (ပဟိယန္တိ။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
ကာယဝစီသင်္ခါရေသု၊ တို့ကို။ ပဟိနေသုပိ၊ ပယ်အပ်ပြီးကုန်သော်လည်း။
တေ၊ ထိုစိတ္တသင်္ခါရ-တို့သည်။ တိဋ္ဌန္တိယေဝ၊ တည်ရှိကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ ပဟိနေ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ကာယသင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရ-တို့ကို။
ဥပါဒေါ၊ ရှိ။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ ကြောင့်။ သြဋ္ဌာရိကာ နာမ၊ တို့မည်သည်။
ဇာတာ၊ ကုန်ပြီ။

သုခန္တိ၊ ကား။ နိရောဓာ၊ နိရောဓသမာပတ်မှ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ၊ ထသော
ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနိက ဖလသမာပတ္တိသုခံ၊
စတုတ္ထဇ္ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ဖလသမာပတ်သုခ-သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) သုခါ
ဘိယျော သောမနဿန္တိ၊ ကား။ ဖလသမာပတ္တိတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌိတဿ၊
၌။ အပရာပရံ၊ သော။ သောမနဿံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ဒုတိယော
သြကာသာဓိဂမောတိ၊ ကား။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။ သုခံ၊ သုခ
ဝေဒနာကိုလည်းကောင်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကိုလည်းကောင်း။ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ၊
ရှိ။ အတ္တနော၊ ၏။ သြကာသံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ဒုတိယော သြကာသာဓိဂမော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤသုတ်၌။ ဒုတိယတတိယဇ္ဈာနာနံ၊ တို့ကို။
ဝါ၊ တို့သည်။ စတုတ္ထေ၊ ကို။ ဂဟိတေ၊ သော်။ ဂဟိတာနေဝ၊ သာ။
ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသု၊ သီးခြား။ န ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူ
အပ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဣဒံ ကုသလန္တိအာဒိသု၊ တို့၌။ ကုသလံ နာမ၊ မည်သည်။ ဒသ၊
ကုန်သော။ ကုသလကမ္မပထာ၊ တို့တည်း။ အကုသလန္တိ၊ ကား။ ဒသ။
အကုသလကမ္မပထာ၊ တို့တည်း။ သာဝဇ္ဇဒုကာဒယောပိ။ သာဝဇ္ဇဒုက္ခံ အစရှိ
သည်တို့ကိုလည်း။ ဧတေသံ၊ ဤ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏။ ဝသေနေဝ၊ စပ်
သဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်
သော။ ဧတံ၊ ဤ လေးပါးသောဒုက္ခတို့ဖြင့် သိမ်းယူရေတွက်အပ်သော တရား
အပေါင်းသည်။ ကဏ္ဍ၊ ကဏ္ဍ-လည်းဟုတ်၏။ သုက္ကဉ္စ၊ သုက္က-လည်းဟုတ်၏။
သပ္ပုဋ္ဌိတာဂဉ္စ၊ တူသောအဖို့ရှိသည်လည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကဏ္ဍသုက္က-
သပ္ပုဋ္ဌိတာဂံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ သည်သာ။ အပ္ပုဋ္ဌိတာဂံ၊
တူသောအဖို့မရှိ။ အဝိဇ္ဇာ ပဟိယတိတိ၊ ကား။ ဝဉ္စပုဋ္ဌိစ္ဆာဒိကာ၊ ဝဋ်ကိုဖုံး

လွမ်းတတ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ပဟိယတိ၊ ၏။ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ အရဟတ္တမဂ္ဂဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သုခန္တိ၊ ကား။ အရဟတ္တမဂ္ဂသုခဉ္စေ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဖလသုခဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) သုခ၊ ဘိယျော သောမနသန္တိ၊ ကား။ ဖလသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတဿ အပရာပရံ သောမနသံ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ တတိယော ဩကာသာဓိဂမောတိ၊ ကား။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။ သဗ္ဗကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ အတ္တနော ဩကာသံ ဂဟေတွာ တိဋ္ဌတိ၊ တသ္မာ “တတိယော ဩကာသာဓိဂမော” တိ ဝုတ္တော။ ပန၊ ဆက်။ သေသမဂ္ဂါ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂံ၊ ကြွင်းသောမဂ်တို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ တသ္မိံ၊ ထိုအရဟတ္တမဂ်ကို၊ ဂဟိတေ၊ သော်။ အန္တောဂဓာ ဝေ၊ အတွင်းဝင်ကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသုံ၊ ခြား။ န ဝုတ္တော၊ ကုန်။

ပန၊ ဆက်။ တယော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဩကာသာဓိဂမာ၊ တို့ကို။ အဋ္ဌတိ သာရမ္ပဏဝသေန၊ သုံးဆယ်ရှစ်ပါးသော အာရုံနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဝိတ္တာရေတွာ၊ ရှိ။ ကထေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ (ဝိတ္တာရေတွာ ကထေတဗ္ဗာ။) သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ အာရမ္ပဏာနိ၊ တို့ကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဌံ။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဥပစာရဝသေန စ၊ ဥပစာရ-ဈာန်နှင့် စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ အပ္ပနာဝသေန စ၊ အပ္ပနာဈာန်နှင့် စပ်သဖြင့် လည်းကောင်း။ ဝဝတ္ထပေတွာ၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍။ စတုဝိသတိယာ၊ သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ ကို။ “ပဌမော၊ သော။ ဩကာ သာဓိဂမော” တိ၊ ဟူ၍။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ၏။ တေရသသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ ဒုတိယတတိယဇ္ဈာနာနိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပန္နရသသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ နိရောဓသမာပတ္တိံ၊ သို့။ ပါပေတွာ၊ ရောက်စေ၍။ “ဒုတိယော ဩကာသာဓိဂမော” တိ၊ ဟူ၍။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနဘူတာနိ၊ နီးစွာသောအကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ဥပစာရဇ္ဈာ- နာနိ၊ တို့သည်။ တတိယံ၊ သော။ ဩကာသာဓိဂမံ၊ သို့။ ဘဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အပိ စ၊ တနည်းကား။ တိသု၊ ကုန်သော။ သိက္ခာသု၊ တို့တွင်။ အဓိ- သီလသိက္ခာ၊ သည်။ ပဌမံ ဩကာသာဓိဂမံ ဘဇတိ။ အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ သည်။ ဒုတိယံ (ဩကာသာဓိဂမံ ဘဇတိ)။ အဓိပညာသိက္ခာ၊ သည်။ တတိယံ (ဩကာ သာဓိဂမံ ဘဇတိ)။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ သိက္ခာဝသေနပိ၊ သိက္ခာနှင့်စပ်သဖြင့် လည်း။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ၏။ သာမညဖလေပိ၊ ၌လည်း။ စူဠသီလတော၊ မှ။ (ပဌာယ၊ ရှိ။) ယာဝ ပဌမဇ္ဈာနာ၊ တိုင်အောင်။ ပဌမော၊ သော။

☸ [သြကာသာဓိဂမော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဒုတိယဇ္ဈာနတော၊ မှ။ (ပဋ္ဌာယ။) ယာဝ နေဝသညာနာသညာယတနာ၊ တိုင်အောင်။ ဒုတိယော (သြကာ-သာဓိဂမော ဟောတိ)။ ဝိပဿနာတော၊ မှ။ (ပဋ္ဌာယ။) ယာဝ အရ-ဟတ္တာ၊ တိုင်အောင်။ တတိယော သြကာသာဓိဂမော (ဟောတိ)။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သာမညဗလ သုတ္တန္တဝသေနပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ တိသု၊ ကုန်သော။ ပိဋကေသု၊ တို့တွင်။ ဝိနယပိဋကံ၊ သည်။ ပဌမံ၊ သြကာသာဓိဂမံ ဘဇတိ။ သုတ္တန္တပိဋကံ၊ သည်။ ဒုတိယံ (သြကာ-သာဓိဂမံ ဘဇတိ)။ အဘိဓမ္မပိဋကံ၊ သည်။ တတိယံ (သြကာသာဓိဂမံ ဘဇတိ)။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပိဋကဝသေနပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ကထေတဗ္ဗံ။

ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ မဟာထေရာ၊ တို့သည်။ ဝဿူပနာယိကာယ၊ ဝါကပ်ရာ နေ၌။ ဣမမေဝ သုတ္တံ၊ ဤသုတ်ကိုသာ။ ပဋ္ဌပေန္တိ ကိရ၊ ဖြစ်စေကြကုန် သတတ်။ ကိံ ကာရဏာ၊ ကြောင့်။ (ပဋ္ဌပေန္တိ၊ နည်း။) တိဏိ၊ ကုန် သော။ ပိဋကနိ၊ တို့ကို။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ကထေတံ၊ ငှာ။ လဘိဿာမ၊ ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ (ပဋ္ဌပေန္တိ။) ဟိ၊ မှန်။ တေပိဋကေန၊ သုံးပါးသောပိဋကတ်နှင့်။ သမောဓာနေတွာ၊ ပေါင်း၍။ (ယှဉ်စေ၍။) ကထေန္တဿ၊ အား။ ဝါ၊ သည်။ ဒုတ္တထိတံ၊ မကောင်း ဆဖြင့် ပြောဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထံ၊ ပြောဆိုခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ တေပိဋကံ၊ ကို။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ကထိတမေဝ၊ သော။ ဣဒံ သုတ္တံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ သုကထိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ ‘ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တေပိဋကေန။ပ။ဝတ္ထံ၊ န သက္ကာ’ဟု ပြန်လှည့်သည်။]

စတုသတိပဋ္ဌာနအဖွင့်

၂၀၉။ ကုသလသာဓိဂမာယာတိ၊ ကား။ မဂ္ဂကုသလဿ စေဝ၊ ကို လည်းကောင်း။ ဖလကုသလဿ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အဓိဂမတ္တာယ၊ရခြင်း အကျိုးငှာ။ ဟိ၊ မှန်။ ဥဘယမ္ပိ၊ သော။ ဧတံ၊ ဤ မဂ်ကုသိုလ် ဖိုလ်ကုသိုလ် သည်။ အနဝဇ္ဇနဋ္ဌေန၊ အပြစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ ခေမဋ္ဌေန၊ လောပါးသောယောဂ-တို့ဖြင့် ဘေးမရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ကုသလမေဝ၊ ကုသလ - သည်သာ။ (ဟောတိ။) တတ္ထ သမ္မာ သမာဓိယတိတိ၊ ကား။ တသ္မိံ အဇ္ဈတ္တ-

ကာယေ၊ ထို အဇ္ဈတ္တကာယ၌။ သမာဟိတော၊ ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားအပ်သောစိတ်ရှိသည်။ ကေဂ္ဂစိတ္တော၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသော စိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ပရကာယေ ဉာဏဒဿနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တတိတိ၊ ကား။ အတ္တနေ၊ ၏။ ကာယတော၊ မှ။ ပရဿ၊ ၏။ ကာယာဘိမုခံ၊ ကာယသို့ရှေးရှု။ ဉာဏံ၊ ကို။ ပေသေတိ၊ ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဌာနတို့၌။ သေ နယော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗတ္ထေဝ၊ အလုံးစုံသောဌာနတို့၌ပင်။ သတိမာတိ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ကာယာဒိပရိဂ္ဂဟိကာ၊ ကာယအစရှိသည်ကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော။ သတိ၊ သတိကို။ (ကထိတာ။) လောကောတိ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟိတကာယာဒယောဝ၊ ပိုင်းခြား၍ယူအပ်သော ကာယ-အစရှိသည်တို့ကိုပင်။ လောကော၊ ဟူ၍။ (ကထိတာ။) စ၊ ဆက်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဧတေ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့ကို။ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာ၊ လောကီ လောကုတ္တရာ-ရောနှောသော သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ကထိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။

သတ္တသမာဓိပရိက္ခာရဘဗ္ဗင်

၂၉၀။ သမာဓိပရိက္ခာရဏတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ (လဗ္ဘမာနာ။) ပရိက္ခာရာ၊ တို့သည်။ တယော၊ တို့တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ “ရထော၊ အရိယ-မဂ်တည်း ဟူသော ရထားသည်။ သီလပရိက္ခာရော၊ သီလတည်းဟူသော တန်ဆာ ရှိ၏။ [အချို့စာအုပ်တို့၌ “သေတပရိက္ခာရော”ဟု ရှိ၏။ “ဖြူစင်သော သီလတည်းဟူသော တန်ဆာရှိ၏”ဟု အနက်ပေးပါ။] ဈာနက္ခော၊ ဈာန် တည်းဟူသော ဝင်ရိုးရှိ၏။ စက္ကဝီရိယော၊ ဝီရိယ-တည်းဟူသော စက်ဘီးရှိ၏။” [မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ အဝိဇ္ဇာဝဂ်၊ ဇာဏုသောဏိ ဗြာဟ္မဏ-သုတ်။] ဣတိ ဧတ္ထ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ အလင်္ကာရော၊ တန်ဆာသည်။ ပရိက္ခာ-ရော နာမ၊ မည်၏။ “သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ နဂရပရိက္ခာရေဟိ၊ မြို့၏ အခြံအရံတို့ဖြင့်။ သုပရိက္ခတံ၊ ကောင်းစွာခြံရံအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။” [အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ မဟာဝဂ်၊ နဂရောပမ-သုတ်။] ဣတိ ဧတ္ထ၊ တို့၌။ ပရိ-ဝါရော၊ အခြံအရံသည်။ ပရိက္ခာရော နာမ၊ ၏။ “ဂီလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇ-ပရိက္ခာရော၊ ဂီလာန-၏ ရောဂါအတွက် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အသက်၏ အရံအကာ အဆောက်အဦဖြစ်သောဆေးကို။” (အနုညာတော။) [ဒီဃ-နိကာယ်၊ ပါထိကဝဂ်၊ ပါသာဒိက-သုတ်။] ဣတိ ဧတ္ထ၊ တို့၌။ သမ္ဘာရော၊ အဆောက်အဦသည်။ ပရိက္ခာရော နာမ၊ ၏။ ပန၊ အတ္ထုဒ္ဓါရ။ ပ။ ဝိသေသ-

သတ္တသမာဓိပရိက္ခာရအဖွင့်] တာသဒ္ဓိကာ ၈၅

ကို ဆိုဦးအံ့။ ဣမ၊ ဤသမာဓိပရိက္ခာရ-ဟူသောပါဌ်၌။ ပရိဝါရပရိက္ခာရ-
ဝသေန၊ အခြံအရံဖြစ်သော ပရိက္ခာရ-၏ အဖြစ်ဖြင့်။ “သတ္တ သမာဓိ-
ပရိက္ခာရာတိ၊ ဟူ၍။” (ဗြဟ္မနာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပရိက္ခာတာတိ၊ ကား။
ပရိဝါရိတာ၊ ခြံရံအပ်ပြီ။ အယံ ဝုစ္စတိ သော အရိယော သမ္မာသမာဓိတိ၊
ကား။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ရတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိဝုတော၊ သော။
စက္ကဝတ္တိ ဝိယ၊ စက္ကဝတ်မင်းကိုကဲ့သို့။ သတ္တဟိ အင်္ဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိ-
ဝုတော၊ သော။ အယံ၊ ဤ ကေဂ္ဂတာကို။ “အရိယော သမ္မာသမာဓိ”တိ၊
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

သဉ္စပနိသော ဣတိပီတိ၊ ကား။ သဉ္စပနိဿယော ဣတိပီ၊ အားကြီး
သော မှီရာအကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော သမာဓိဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊
၏။ သပရိဝါရော ယေဝ၊ အခြံအရံနှင့်တကွဖြစ်သော သမာဓိပင်တည်း။
ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကဿာတိ၊ ကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယံ၊ ၌။
ဋ္ဌိတဿ၊ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပဟောတိတိ၊ ကား။
သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ သဗ္ဗပဒေသု၊ တို့၌။ ဧသ နယော။
ပန၊ ဆက်။ အယံ အတ္ထော၊ ဤ သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပဟောတိ
အစရှိသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို။ မဂ္ဂဝသေနာပိ၊ လည်းကောင်း။ ဖလဝသေ-
နာပိ၊ လည်းကောင်း။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ကထံ (မဂ္ဂဝသေနာပိ ဖလ-
ဝသေနာပိ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိယံ၊ ၌။ ဋ္ဌိတဿ၊ ၏။ မဂ္ဂသမ္မာ-
သင်္ကပ္ပေါ ပဟောတိ။ပ။ မဂ္ဂဉာဏေ၊ ၌။ ဋ္ဌိတဿ၊ ၏။ မဂ္ဂဝိမုတ္တိ၊ မဂ်
ဟူသော ဝိမုတ္တိသည်။ ပဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိယံ
ဋ္ဌိတဿ ဖလသမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပဟောတိ။ပ။ ဖလသမ္မာဉာဏေ ဋ္ဌိတဿ ဖလ-
ဝိမုတ္တိ ပဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

သ္မာက္ခာတောတိအာဒိနိ၊ ပုဒ်တို့ကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ (မယာ။) ဝဏ္ဏိ-
တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ အပါရုတာတိ၊ ကား။ ဝိဝဋ္ဋာ၊ ဖွင့်အပ်ပြီ။ အမတဿာ-
တိ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ဒွါရာတိ၊ ကား။ ပဝေသနမဂ္ဂေါ၊ ဝင်ကြောင်း
ဖြစ်သော မဂ်တံခါးကို။ (ဝစနဝိပလ္လာသ-ကြံပါ။) [“အမတဿ ဒွါရာတိ
အရိယမဂ္ဂ မာဟ။ သော ပန ဝိနာ စ အာစရိယမုဋ္ဌိနာ အနန္တရံ အဗာ-
ဟိရံ ကရိတူာ ယာဝဒေဝ မနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတတ္တာ ဝိဝဋ္ဋော”ဟု
ဋီကာရှုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မဟာပဒါန-သုတ်အဋ္ဌကထာ၌ “အမ-
တဿ ဒွါရာတိ အရိယမဂ္ဂေါ။ သော ဟိ အမတသင်္ခါတဿ နိဗ္ဗာနဿ
ဒွါရံ”ဟု ရှုသောကြောင့်လည်းကောင်း ကေဝုဇ်ပေးလိုက်ပါသည်။] အဝေစ္စ-

ပွသာဒေနာတိ၊ ကား။ အစလပ္ပသာဒေန၊ မတုန်လှုပ်သော ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။
(သမန္တာဂတော-ဉ္စစပ်။)

ဓမ္မဝိနီတာတိ၊ ကား။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ နိယျာနေန၊ ထုတ်ဆောင်
ကြောင်းတရားဖြင့်။ နိယျာတာ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်သော။ (တေ လ္လမေ
ပရိစာရကာ-ဉ္စ စပ်။) အတ္ထာယံ လ္လတရာ ပဇာတိ၊-အစရှိသောစကားကို။
အနာဂါမိနေ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (ဗြဟ္မာ) အာဟ၊ အနာဂါမိနေ
စ၊ တို့သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိပါကုန်သေး၏။ ဣတိ စုတ္တံ ဟောတိ။
ပုညဘာဂါတိ၊ ကား။ ပုညကောဠာသေန၊ ကောင်းမှု၏ အဖို့အစုကြောင့်။
နိဗ္ဗတ္တာ၊ သော။ (အယံ ပဇာ-ဉ္စ စပ်။) သြတ္တပ္ပန္နိ၊ ကား။ သြတ္တပ္ပမာနေ၊
ကြောက်လန့်သည်။ (ဟုတ္တာ န သက္ကောမိ။) တေန၊ ထို သြတ္တပ္ပံ-ဟူသော
ပါဌ်ဖြင့်။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ မုသ၊ မုသားသည်။ ဝါ၊ လွဲမှား
ခြင်းသည်။ အဿ နာမ၊ ဖြစ်ရာသေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ မုသာဝါဒ-
ဘယေန၊ မုသာဝါဒ-မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ သင်္ခါတုံ၊ ရေတွက်ခြင်း
ငှာ။ န သက္ကောမိ၊ မစွမ်းနိုင်ပါ။ ပန၊ ထိုသို့ မစွမ်းနိုင်ပါသော်လည်း။
မမ၊ အကျွန်ုပ်၏။ ဝါ၊ မှာ။ သင်္ခါတုံ၊ ငှာ။ ဗလံ၊ ဉာဏ်အားသည်။
န န အတ္ထိ၊ မရှိမဟုတ် ရှိပါ၏။ ဣတိ ဝိပေတိ။

၂၉၁။ တံ ကိံ မညတိ ဘဝန္တိ ဣမိနာ၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ ကေဝလံ၊
မိမိအယူနှင့် မရောမယှက် သက်သက်။ ဝေဿဝဏံ၊ ကို။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။
ပန၊ ထိုသို့ပင် မေးပါသော်လည်း။ အဿ၊ ထို ဝေဿဝဏ်နတ်၏။ (ဋီကာ

၁။ န ပနဿံ။ပ။လဒ္ဓိ။ ။ပါဌ်တော်၌ သနက္ခိမာရ-ဗြဟ္မာကံ ဝေဿဝဏ် နတ်
မင်းကို “တံ ကိံ မညတိ ဘဝံ ဝေဿဝဏော” စသည်ဖြင့် မေးပုံကို ပြ၏။ ထို
အမေးသည် “ဤသို့သော ဘုရားသည် အတိတ် အနာဂတ်ကာလ၌ မရှိ”ဟု အယူ
ရှိသောကြောင့်ပါလော ဟု-မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “န။ပ။လဒ္ဓိ အတ္ထိ”ဟု မိန့်
သည်။ ထို့ကြောင့် “လဒ္ဓိ”အရ မေးသော သနက္ခိမာရ-ဗြဟ္မာ၏ “လဒ္ဓိ”သာ
ဖြစ်၏။ သို့သော် ဋီကာ၌ “အဿာတိ ဝေဿဝဏဿ။ လဒ္ဓိ ပန န အတ္ထိ
ပဋိဝိဒ္ဓသစ္စတ္တာ။”ဟု ရှေးရ၏။ “လဒ္ဓိ”အရ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်း၏ အယူကို
ယူစေလိုသတဲ့။ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းမှာ ထိုကဲ့သို့ အယူမရှိပါ။ ဘာကြောင့်နည်း-
“ပဋိဝိဒ္ဓသစ္စတ္တာ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိပြီးသော အရိယာဖြစ်သောကြောင့်တည်း”ဟု
ဆိုသည်။

မိမိအံယူ။ ။မိမိကား “အတ္ထိရိယံ ဝတ ဘော”စသည်ဖြင့် တအံတဩ ဖြစ်
ခြင်းသည် ရှေးက ဤကဲ့သို့ မသိသောကြောင့် ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းမှာ တအံတဩ
ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ထိုသို့ တအံတဩ ဖြစ်ပုံကို သနက္ခိမာရ-ဗြဟ္မာမင်းက သိသော

သတ္တသမာဓိပရိက္ခာရအဖွင့်] တာသဒ္ဓိကာ

၀၇

ဖွင့်အတိုင်း ပေးသည်။) (တနည်း) အဿ၊ ထို သနက္ခမာရ-ဗြဟ္မာ၏။ (မိမိ အယူ၊) ဝေရူပေါ၊ သော။ သတ္တာ၊ ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ နာဟောသိ ရှေးကလည်း မဖြစ်ခဲ့ဖူး။ ဣတိ ၀၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ န ဘဝိဿတိ၊ နောင်အခါလည်း မဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ ၀၊ လည်းကောင်း။ လဒ္ဓိ၊ အယူသည်။ န-အတ္ထိ၊ မရှိ၊ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ လဒ္ဓိ န အတ္ထိ။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ အဘိသမယေ၊ တရားတော်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၌။ ဝိသေသော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ (တသ္မာ လဒ္ဓိ န အတ္ထိ။)

၂၉၂။ သယံ ပရိသာယန္တိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ပရိသာယ၊ ၌။ (အာရောစေသံ။) တယံဒံ ဗြဟ္မစရိယန္တိ၊ ကား။ သကလံ၊ သော။ တံ ဣဒံ သိက္ခတ္ထယဗြဟ္မစရိယံ၊ ထို သိက္ခာသုံးပါးအပေါင်းဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကို။ (သုပ္ပကာသိတံ။) သေသံ၊ သည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ သည်သာ။ ပန၊ ဆက်။ ဣမာနိ ပဒါနိ၊ ဤ ဣမမတ္ထံ ဇနဝသဘော ယက္ခော အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို။ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ၊ သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းကို သိမ်းယူကြသော ထေရ်တို့သည်။ ၀၊ သံဂါယနာတင် ထေရ်တို့သည်။ ဌပိတာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဇနဝသဘ-သုတ်အဖွင့် အပြီးတည်း။

ဇနဝသဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

ကြောင့် “တံ ကိ” မညတိ ဘဝံ ဝေဿဝဏော”စသည်ဖြင့် မေးသည်။ အဿ၊ ထို သနက္ခမာရ-ဗြဟ္မာမှာ “အတိတ် အနာဂတ်ကာလ၌ ထိုကဲ့သို့ သတ္တာ မဖြစ်လည်း မဖြစ်ဖူးခဲ့။ မဖြစ်လည်း မဖြစ်လတ္တံ့”ဟု အယူရှိသောကြောင့် မေးခြင်းမဟုတ်။ ဘာကြောင့်နည်း-သနက္ခမာရ-ဗြဟ္မာမှာ သစ္စာလေးပါးကို သိပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဤသို့ ယူလိုပါသည်။

မဟာဂေါတမိန္ဒသုတ် အဋ္ဌကထာ

၂၉၃။ ဧဝံ မေ သုတန္တိ မဟာဂေါတမိန္ဒသုတ္တံ။ တတြ၊ ထို မဟာ
ဂေါတမိန္ဒ-သုတ်၌။ အယံ၊ ကား။ အနုတ္တရာနပဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။ ပဉ္စ-
သိခေါတိ၊ ကား။ ပဉ္စဂ္ဂဋ္ဌော၊ ငါးခုသော ဦးစွန်းရှိသော။ ပဉ္စကုဏ္ဍလိကော၊
ဖြေချအပ်သော ငါးခုသော ဆံစည်းရှိသော။ (ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တော ဥပသင်္ကမိ။)
ကိရ၊ ချဲ့။ သော၊ သည်။ မနုဿပထေ၊ လူတို့၏ သွားလာရာ လမ်း၌။
[ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ “ကုသိုလ်၏အကြောင်းဖြစ်သော လူ့ပြည်၌” ဟု
ပေး၏။] ပုညကမ္မကရဏကာလေ၊ ကောင်းမှုကို ပြုရာအခါ၌။ ဒဟရော၊
ကလေးသည်။ (ဟုတွာ။) ပဉ္စဂ္ဂဋ္ဌကဒါရိကကာလေ၊ ငါးခုသော ဦးစွန်းရှိသော
သုငယ်ဖြစ်ရာအခါ၌။ ဝုစ္ဆပါလကဇေဋ္ဌကော၊ နွားကျောင်းသားတို့၏ အကြီး
အကဲသည်။ ဟုတွာ၊ ချဲ့။ အညေပိ၊ ကုန်သော။ ဒါရကေ၊ တို့ကို။
ဂဟေတွာ၊ ချဲ့။ ဗဟိဂါမေ၊ ရွာပြင်ဘက်၌။ စတုမဂ္ဂဋ္ဌာနေသု၊ လမ်းလေးခု
တို့၏ ဆုံရာအရပ်တို့၌။ သာလံ၊ ဧရပ်ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်လည်း
ကောင်း။ ပေါက္ခရဏံ၊ ကို။ ခဏန္တော၊ လည်းကောင်း။ သေတုံ၊ ကို။
ဗန္ဓန္တော၊ ဖွဲ့လျက်လည်းကောင်း။ ဝိသမံ၊ မညီမညွတ်သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။
သမံ၊ ညီညွတ်အောင်။ ကရောန္တော၊ လည်းကောင်း။ ယာနာနံ၊ တို့၏။
အက္ခပဋိသုတနရုက္ခေ၊ ဝင်ရိုးတို့၏ နှိုင်းခိုက်ရာသစ်ပင်တို့ကို။ ဟရန္တော၊
ဖယ်ရှားလျက်လည်းကောင်း။ ဣတိ ဝေရူပါနိ၊ ကုန်သော။ ပုညာနိ၊
တို့ကို။ ကရောန္တော၊ လည်းကောင်း။ ဝိစရိတွာ၊ ချဲ့။ ဒဟရောဝ၊ ငယ်ရွယ်
သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ။) ကာလံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ပြီး။ တဿ၊ ထို
ပဉ္စသိခ-နတ်သား၏။ ဝါ၊ သည်။ သော အတ္တဘာဝေါ၊ ထို ကလေး၏
အတ္တဘောသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဣဋ္ဌော၊ အလိုရှိအပ်သည်။ ကန္တော၊ နှစ်
သက်အပ်သည်။ မနာပေါ၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သည်။ ဝါ၊ စိတ်ဖြင့်
ရောက်အပ်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီး။

သော၊ ထိုသုငယ်သည်။ ကာလံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ချဲ့။ စတုမဟာရာဇိက-
ဒေဝလောကေ၊ ၌။ နဂုတိဝဿသတသဟဿပုမာဏံ၊ အနှစ်ကိုးသန်း အတိုင်း
အရှည်ရှိသော။ အာယံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ချဲ့။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပြီး။ တဿ၊ ၏။
တိဂါဝုတပုမာဏော၊ သော၊ သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓသဒိသော၊ ရွှေတုံးနှင့်တူသော။
အတ္တဘာဝေါ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီး။ သော၊ သည်။ သက္ကဋ္ဌသဟဿ-
မတ္တံ၊ လှည်းတထောင်တိုက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အဘရဏံ၊ တန်ခာ

ကို။ ပသာဓေတော၊ ချီ။ နဝကုမ္ဘမတ္တေ၊ ကိုးကုမ္ဘ-အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။
 ဂန္ဓေ၊ တို့ကို။ ဝိလိမ္ပိတော၊ ချီ။ ဒိဗ္ဗရတ္တဝတ္ထဓရော၊ နတ်၌ဖြစ်သော နိသော
 အဝတ်ကိုဆောင်သည်။ (ဟူတော။) ရတ္တသုဝဏ္ဏကဏ္ဍိကံ၊ နိမြန်းသော ရွှေဖြင့်
 ပြုအပ်သော ဦးဆောက်ပန်းကို။ [ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ “နိမြန်းသော ရွှေ
 နားသွယ်ကို။ ဝါ၊ နိမြန်းသော ရွှေနားကောက်ကို။ ဝါ၊ နိမြန်းသော
 ရွှေဖြင့်ပြီးသော နတ်ဝတ်တန်ဆာကို” ဟု ပေး၏။] ပိဋ္ဌန္တိတော၊ ပန်ဆင်၍။
 ပိဋ္ဌိယံ၊ ကျောက်ကုန်း၌။ ဝတ္တမာနေဟိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။
 ကုဏ္ဍလကေဟိ၊ ဆံထုံးငယ်တို့ဖြင့်။ ပဉ္စစူဠကဒါရကပရိဟာရေနော၊ ငါးခု
 သော ဦးစွန်းငယ်ရှိသော သူငယ်၏အဆောင်အယောင်ဖြင့်သာလျှင်။ ဝိစရ-
 တိ၊ ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တေ၊ ဤနတ်သားကို။ “ပဉ္စသိခေါ”
 တော၊ ပဉ္စသိခ-ဟူ၍သာ။ ဝါ၊ ငါးခုသော ဦးစွန်းရှိသော နတ်သား
 ဟူ၍သာ။ သဉ္ဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ (အသိအမှတ်ပြုကြကုန်၏။)

အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာတိ၊ ကား။ အဘိက္ကန္တာယ၊ လွန်ပြီးသော။ ခိကာယ၊
 တဖို့ကုန်ပြီးသော။ ရတ္တိယာ၊ သန်းခေါင်ယံညဉ့်အခါ၌။ ဧကကောဋ္ဌာသံ၊ တခု
 သော ညဉ့်ဦးအဖို့ကို။ အတိတာယ၊ လွန်ပြီးသော။ (ရတ္တိယာ၊ ၌။) ဣတိ
 အတ္တော။ [ယသ္မာ မဇ္ဈိမယာမေ ဧဝ ဒေဝတာ သတ္တာရံ ဥပသကံမိတုံ
 အဝသရံ(အခွင်ကို)လတန္တိ၊ တသ္မာ “ဧကကောဋ္ဌာသံ အတိတာယာ” တိ ဝုတ္တံ။
 -ဋီကာ။] အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏောတိ၊ ကား။ အဘိက္ကန္တကန္တမနာပဝဏ္ဏော၊ အလွန်
 အလှိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ် မြတ်နိုးအပ်သော အဆင်းရှိသည်။ (ဟူတော။)
 ဟိ၊ မှန်။ ဧသ (ဧသော?)၊ ဤ ပဉ္စသိခ- နတ်သားသည်။ ပကတိယာပိ၊
 အားဖြင့်လည်း။ ကန္တဝဏ္ဏော၊ နှစ်သက်အပ်သော အဆင်းရှိ၏။ အလကံ-
 ဝိတော၊ ချီ။ အာဂတတ္တာ ပန၊ ကြောင့်ကား။ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏော၊ အလွန်
 နှစ်သက်အပ်သော အဆင်းရှိသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဧကဝလကပ္ပန္တိ၊

၁။ ဧကဝလကပ္ပံ။ ။ ဤ သံဝဏ္ဏောတဗ္ဗ-ပုဒ်သည် သမာသ်ပုဒ်တည်း။ သမာသ်
 ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် “အနဝသေသ သမန္တတော” ဟု သမာသ်ပုဒ်ဖြင့် ဖွင့်လျှင်
 ကောင်းမည်ထင်၏။ စာအုပ်တို့၌ “အနဝသေသံ” ဟု ရှိသောကြောင့် ဂိဇ္ဈကုဋ်-၌
 စပ်ကြသည်။ “သမန္တတော” အရ ထက်ဝန်းကျင်ဟူရာ၌ အကြွင်းအကျန်ရှိသော
 ထက်ဝန်းကျင်မဟုတ်။ အကြွင်းအကျန်မရှိသော ထက်ဝန်းကျင်-ဟူလို။

ဋီကာ။ ။ “ဧကဝလကပ္ပန္တိ ဝါ မနံ ဥနံ (အနည်းငယ်ယုတ်လျော့သော။)
 အဝသေသံ (ကြွင်းကျန်သော။) ဤသကံ (အနည်းငယ်သော။) အသမတ္တံ
 (မပြည့်စုံသော။) ဣတိ အတ္တော” ဤသို့ ဋီကာ၌ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းဖွင့်သေး၏။
 အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင်သော ဂိဇ္ဈကုဋ်ကို ထွန်းလင်းစေရာ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အနီး

ကား။ အနဝသေသသမန္တတော၊ အကြွင်းအကျန်မရှိသော ထက်ဝန်းကျင်ဖြစ်
 သော။ (ဂိဇ္ဈကုဋ် ပဗ္ဗတံ-၌ စပ်။ အနဝသေသတ္ထော ဟေတ္ထ-ဟု ပါဠိရှိစေ။)
 ဟိ၊ မှန်။ ထွေ၊ ဤ ကေဝလကပ္ပံ-ယူသောပုဒ်၌။ ကေဝလသဒ္ဓေါ၊ သည်။
 အနဝသေသတ္ထော၊ အကြွင်းအကျန်မရှိဟူသော အနက်ရှိ၏။ [အဘိဓာန်လာ
 ကေဝလ-သဒ္ဓါ၏ အနက်တို့တွင် အနဝသေသ-အနက်ဟောတည်း။] (ကိသ္မိ
 ဝိယ၊ နည်း။) ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ၊ အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံအောင်။
 (ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။) ဣတိ ထွေ ဝိယ၊ ဤ ပါဠိရပ်၌ကဲ့သို့တည်း။ ကပ္ပသဒ္ဓေါ၊
 သည်။ သမန္တတော အတ္ထော၊ ထက်ဝန်းကျင်ဟူသော အနက်ရှိ၏။ (ကေသု
 ဝိယ၊ နည်း။) ကေဝလကပ္ပံ၊ အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင်သော။ ဇေတဝန်၊
 ကို။ (ဩဘာသေတွာ၊ ချ်။) ဣတိ အာဒိသု ဝိယ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိ
 ရပ်တို့၌ကဲ့သို့တည်း။ ဩဘာသေတွာတိ၊ ကား။ အာဘာယ၊ ကိုယ်၏အရောင်
 တန်ဆာအရောင်ဖြင့်။ ဖရိတွာ၊ ချ်။ စန္ဒိမာ ဝိယ စ၊ လည်းကောင်း။ သူရိ-
 ယော ဝိယ စ၊ လည်းကောင်း။ (ဂိဇ္ဈကုဋ် ပဗ္ဗတံ။) ဧကောဘာသံ၊ တခု
 တည်းသော အရောင်ရှိသည်ကို။ (ဧကော+ဩဘာသော+ယဿာတိ ဧကော-
 ဘာသော၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်ပဗ္ဗတော။) ဧကပဇ္ဇောတံ၊ တခုတည်းသော အလင်းရှိ
 သည်ကို။ ကရိတွာ၊ ချ်။ (ဥပသင်္ကမိ။) ဣတိ အတ္ထော။

ဒေဝသဘာအဖွင့်

၂၉၄။ သုဓမ္မာယံ သဘာယန္တိ၊ ကား။ 'သုဓမ္မာယ နာမ၊ သုဓမ္မာ-
 မည်သော။ ဣတ္ထိယာ၊ ၏။ ရတနမတ္ထကဏ္ဍိကရုက္ခနိဿန္ဓေန၊ တတောင်
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော သစ်သားဖြင့်ပြုအပ်သော အထွတ်အလှူ၏ အကျိုး
 ဆက်ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တသဘာယံ၊ ဖြစ်သောစည်းဝေးရာ ဓမ္မာရုံ၌။ (သန္နိသိန္နံ

အပါးအရပ်ကိုချန်၍ ထွန်းလင်းစေသောကြောင့်“မနံ ဦနံ အဝသေသံ၊ အနည်းငယ်
 ယုတ်လျော့ ကြွင်းကျန်သော” ဟု ဖွင့်သည်။ ဤစွဲကာဖွင့်အလို ကေဝလ-သဒ္ဓါသည်-

“ယေဘုယျတာ ဗျာမိဿေသု၊ ဝိသံယောဂေ စ ကေဝလံ။
 ဒဠတ္ထေ န တိရေကေစံ၊ နဝသေသမ္ပိ တံ တိသု။”-

ဟူသော ၇၈၆-အဘိဓာန်လာ အနက်တို့တွင်“ယေဘုယျတာ အနက်ဟောတည်း”
 ဟု ကြံပီ။ “ဗျာသောအားဖြင့် အလုံးစုံသော ဂိဇ္ဈကုဋ်ကျောင်းတိုက်ကို ထွန်းလင်း
 စေသည်။ အနည်းငယ်သော မြတ်စွာဘုရားအနီးအပါးကို မထွန်းလင်းစေနိုင်” ဟူလို။

ဟောန္တိ။) [ဤအလှူကို ဓမ္မပဒ၊ အပ္ပမာဒဝဂ်၊ မဃဝတ္ထု၌ကြည့်ပါ။] ကိရ၊
 ချဲ့။ တဿာ၊ ထိုစည်းဝေးရာ ဓမ္မာရုံ၏။ ဘူမိ၊ သည်။ ဖလိကမယာ၊
 ဖန်အတိပြီး၏။ အာဏိယော၊ မယ်န-တို့သည်။ ဝါ၊ စို့တို့သည်။ မဏိမယာ၊
 ကုန်၏။ ထမ္ဘာ၊ တို့သည်။ သုဝဏ္ဏမယာ၊ ကုန်၏။ ထမ္ဘာဋီကာ စ၊ တိုင်
 ၏အတိပ်၌ တပ်အပ်သော ကြာသွတ်အိုးတို့သည်လည်းကောင်း။ သင်္ဃာတာ
 စ၊ ထုပ် လျှောက်တို့သည်လည်းကောင်း။ ရဇတမယာ၊ ကုန်၏။ ဝါဠုပပါနိ၊
 သားရဲရုပ်တို့သည်။ ပဝါဠုမယာနိ၊ ကုန်၏။ ဂေါပါနသိယော စ၊ အခြင်
 ယနယ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ပက္ခပါသကာ စ၊ ဝမ်းဘဲတောင် ခေါင်အုပ်
 တို့သည်လည်းကောင်း။ မုခဝန္တိ စ၊ ခြင်ပိတ်သည်လည်းကောင်း။ သတ္တ-
 ရတနမယာ၊ ၏။ ဣန္ဒနီလက္ခဏာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဆဒနံ၊ အတွင်းအမိုးသည်။
 (ဟောတိ။) ဆဒနပိဌံ၊ အပြင်အမိုးသည်။ ဝါ၊ အမိုးအပြင်သည်။ သော-
 ဝဏ္ဏမယံ၊ ၏။ ထူပိကာ၊ အထွတ်သည်။ ရဇတမယာ၊ ၏။ အာယာမတော
 စ၊ လည်းကောင်း။ ဝိတ္တာရတော စ၊ လည်းကောင်း။ တိဏိယောဇန-
 သတာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ပရိက္ခေပတော၊ အဝန်းအဝိုင်းအားဖြင့်။
 နဝ ယောဇနသတာနိ (ဟောန္တိ။) ဥဗ္ဗေဓတော၊ အားဖြင့်။ ပဉ္စ ယော-
 ဇနသတာနိ (ဟောန္တိ။) ဝေရူပါယံ၊ သော။ သုဓမ္မာယံ၊ သော။ သဘာယံ၊
 ၌။ (သန္နိသိန္နော ဟောန္တိ။)

တေရဋ္ဌောတိ အာဒိယ၊ တို့၌။ (အတ္ထော ဇဝံ ဝေဒိတဗျော။) တေရဋ္ဌော၊
 သော။ ဂန္ဓဗ္ဗရာဇာ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်တို့၏မင်းသည်။ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝတာနံ၊ တို့၏။
 ကောဋိသတသဟဿေန၊ သည်။ ပရိဝုတော၊ သည်။ (ဟုတွာ။) ကောဋိ-
 သတသဟဿသုဝဏ္ဏမယာနိ၊ ကုဋေတသိန်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော ရွှေအတိ
 ပြီးကုန်သော။ ဖလကာနိ စ၊ မြားကာ ပျဉ်ချပ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ သုဝဏ္ဏ-
 သတ္တိယော စ၊ ရွှေလုံတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဂါဟာပေတွာ၊ ရှိ။ ပုရတ္ထိ-
 မာယ၊ သော။ ဒိသာယ၊ ၌။ ပစ္ဆိမာဘိမုခေါ၊ အနောက်အရပ်သို့ရှေးရှု
 မျက်နှာရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဒိဿ၊ ကုန်သော။ ဒေဝလောကေသု၊ တို့၌။
 ဒေဝတာ၊ တို့ကို။ ပုရတော၊ ၌။ ကတွာ၊ ရှိ။ နိသိန္နော၊ သည်။ (ဟောတိ။)

ဝိရုဠကော၊ သော။ ကုမ္ဘဏ္ဍရာဇာ၊ သည်။ ကုမ္ဘဏ္ဍဒေဝတာနံ၊ တို့၏။
 ။ပ။ နိသိန္နော(ဟောတိ)။ ဝိရူပက္ခော နာဂရာဇာ နာဂါနံ၊ ပ။ နိသိန္နော
 (ဟောတိ)။ ဝေဿဝဏော ယက္ခရာဇာ ယက္ခာနံ၊ ပ။ နိသိန္နော (ဟောတိ)။
 ဣတိ ဝေဒိတဗျော။

အလ ပစ္စာ အမှောက် အာသနံ ဟောတိတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုနတ်မင်းတို့
 ၏။ ပစ္စတော၊ ၌။ အမှောက်၊ တို့၏။ နိသိဒိတုံ၊ ဌာ။ သြကာသော၊ နေရာ

၉၂ သုတ်မဟာဝဂ်အဋ္ဌကထာ [မဟာဝဂ်ဝိနွသုတ်

အရပ်သည်။ ပါပုဏာတိ၊ ဧ၊ တတော၊ ထိုနေရာမှ။ ပရံ၊ ဌ။ ပဝိသိတုံ ဝဂါ၊ လည်းကောင်း။ ပသိတုံ ဝဂါ၊ လည်းကောင်း။ န လာဘာမ၊ ကုန်။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ သန္နိသိန္နာ-ဟူသောပါဌ်၌။ သန္နိပါတကာရဏံ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ သော။ စတုပ္ပိဓမ္မေဝ၊ သည်သာ။ တေသု၊ တို့တွင်။ ဝဿပနာယိကသင်္ဂဟော၊ ကို။ ဝိတ္တာရိတော၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဝဿပနာယိကာယ၊ ၌။ (မန္တေန္တိ) ယတာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ မဟာပဝါရဏာယံ၊ ပိ၊ ၌လည်း။ ပုဏ္ဏမဒိဝသေ၊ လပြည့်နေ့၌။ သန္နိပါတိတူ၊ ရှိ။ “အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ကတ္ထ၊ အဘယ်ကျောင်းသို့။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ကဿ၊ အဘယ်ထေရ်၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ပဝါရေဿာမ၊ အံ့နည်း။” ဣတိ မန္တေန္တိ။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်တို့တွင်။ ဒေဝါနမိန္ဒော သက္ကော ယေဘုယျေန ပိယဂုံဒီပမဟာဝိဟာရသ္မိံယေဝ၊ ပိယဂုံကျွန်း၌ရှိသော မဟာဝိဟာရ-၌သာ။ ပဝါရေတိ၊ ဧ၊ သေသာ၊ သိကြားမှကြွင်းကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ပါရိစ္ဆတ္တကာဒိနိ၊ ပင်လယ်ကသစ်ပန်း အစရှိကုန်သော။ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖါနိ စေဝ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဒိဗ္ဗစန္ဒနစုဏ္ဏာနိ စ၊ နတ်၌ဖြစ်သော စန္ဒကူးမှန်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ဧ၊ မနာပဋ္ဌာနမေဝ၊ မြတ်နိုးအပ်သော အရပ်သို့သာ။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ပဝါရေန္တိ၊ ကုန်၏။ [“ပဝါရဏာပြုသော ရဟန်းတို့ကို နတ်ပန်းတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်း၊ ကြည်ညိုခြင်းကိုပင် ပဝါရဏာပြုသည်” ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။] ဧဝံ၊ သို့။ ပဝါရဏသင်္ဂဟတ္ထာယ၊ ဌာ။ သန္နိပါတန္တိ။ ။

၉၂

ပန၊ ဆက်။ ဒေဝလောကေ၊ ၌။ အာသာဝတီ နာမ၊ သော။ လတာ၊ နွယ်သည်။ အတ္ထိ၊ သာ၊ ထိုအာသာဝတီမည်သော နွယ်သည်။ ပုပ္ဖိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဆိုထိုက်ရာအခါမှ စ၍။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ ဝဘာသတံ၊ ပတ်လုံး။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ အနီးအပါးဝယ် တည်ရာအရပ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပါရိစ္ဆတ္တကေ၊ သည်။ ပုပ္ဖမာနေ၊ ဖွင့်ခါနီးလတ်သော်။ ဧကဝဿံ၊ လုံး။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုနတ်တို့သည်။ တဿ၊ ထိုပင်လယ်ကသစ်ပင်၏။ ပဏ္ဍုပလာသာဒိဘာဝတော၊ ဖျော့တော့ဝင်းဝါသော အရွက်

၁။ မဟာပဝါရဏာယ။ ။ တာဝတိံသာ၊ ဧကစ္စေ စ စာတုမဟာရာဇိကာယထာလဒ္ဓါယ သမ္ပတ္တိယာ ထာဝရဘာဝါယ (ရအပ်ပြီးသောစည်းစိမ်၏ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာလည်းကောင်း။) အာယတိံ သောနာယ စ (နောင်အခါ၌ သုတ်သင်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း။) ပဉ္စသီလာနိ ရက္ခန္တိ၊ တေ တဿဝိသောနေတ္ထံ ပဝါရဏာသင်္ဂဟံ ကရေန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ “မဟာပဝါဏာယာ” တိ အာသိ။-ဋီကာ။

အစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ရာအခါမှ။ ပဌာယ၊ ဤ။ အတ္တမနာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ယထာဟ၊ နည်း။—

“ယသ္မိ” ဘိက္ခဝေ သမယေ။ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ၊ တို့၏။ ပါရိစ္ဆတ္တကော၊ ထက်ဝန်းကျင် ထီးနှင့်တူသော။ [“ဝန်းကျင်ပတ်လည် ထီးသို့တည်သော” ဟု ဆရာတို့ပေးကြသည်။] ကောဝိဋ္ဌာရော၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်သည်။ ပဏ္ဍုပလာသော၊ ဖျော့တော့ ဝင်းဝါသော အရွက်ရှိသည်။ ဟောတိ။ အတ္တမနာ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ တသ္မိံ သမယေ ဟောန္တိ။ (ကိံ၊ နည်း။) ‘ဒါနိ၊ ဌံ။ ပါရိစ္ဆတ္တကော၊ သော။ ကောဝိဋ္ဌာရော၊ သည်။ ပဏ္ဍုပလာသော၊ ၏။ န စိရဿေဝ၊ ပင်။ ပန္နပလာသော၊ ကြွေကျသော အရွက်ရှိသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ယတ္ထံ။’ ဣတိ (အတ္တမနာ ဟောန္တိ။) ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါရိစ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော ပန္နပလာသော ဟောတိ။ (အတ္တမနာ။ ပ။ ဘဝိဿတိတိ။) [ဤသို့ ပေယျာလကို ဖော်ပါ။] ခါရကဇာတော၊ ဖြစ်သော ငယ်သောအငုံရှိသည်။ ဟောတိ။ ဇာလကဇာတော၊ အငုံအကင်းတို့ဖြင့် ဖြစ်သော ဇာကွန်ရက်ရှိသည်။ ဟောတိ။ ကုဋုမလကဇာတော၊ ဖြစ်သော အငုံအကြီးရှိသည်။ ဟောတိ။ ကောရကဇာတော၊ ဖြစ်သော အငုံတို့၏ ကဲ့အာခြင်းရှိသည်။ ဝါ၊ ပွင့်ခါနီးသည်။ ဟောတိ။ အတ္တမနာ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ တသ္မိံ သမယေ ဟောန္တိ ‘ကောရကဇာတော ဒါနိ ပါရိစ္ဆတ္တကော ကောဝိဋ္ဌာရော န စိရဿေဝ။ သဗ္ဗပါလိဖုလ္လော၊ အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင်ပွင့်သော အပွင့်ရှိသည်။ ဘဝိဿတိ။’ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ အတ္တမနာ ဟောန္တိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဗ္ဗပါလိဖုလ္လဿ၊ သော။ ပါရိစ္ဆတ္တကဿ၊ သော။ ကောဝိဋ္ဌာရဿ၊ ၏။ သမန္တာ၊ မှ။ ပညာသယောဇနာနိ၊ တိုင်တိုင်။ အာဘာယ၊ ဖြင့်။ ဖုဋ္ဌိ၊ ပျံ့နှံ့သည်။ ဟောတိ။ ၏။ အနုဝါတံ၊ လေစုန်သို့။ ယောဇနသတံ၊ တိုင်တိုင်။ ဂန္ဓော၊ သည်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ အာနုဘော်သည်။ ပါရိစ္ဆတ္တကဿ၊ သော။ ကောဝိဋ္ဌာရဿ၊ ၏။ အာနုဘာဝေါ၊ တည်း။’ ဣတိ (အာဟ)။ [အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ မဟာဝဂ်၊ ပါရိစ္ဆတ္တက-သုတ်။]

ပါရိစ္ဆတ္တကော၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်သည်။ ပုပ္ဖိတေ၊ ဖြစ်သောအပွင့်ရှိလတ်သော်၊ ဝါ၊ ပွင့်လတ်သော်။ (သဉ္ဇာတံ+ပုပ္ဖံ+ယဿာတိ ပုပ္ဖိတေ၊ သဉ္ဇာတအဿတ္ထိ-အနက်၌ ဣတ-ပစ္စည်း။) အာရောဟဏကိစ္စံ ဝါ၊ တက်၍ခူးရခြင်း

ကိစ္စသည်လည်းကောင်း။ အကုသကံ၊ တံချူကို။ ဝါ၊ ချိတ်ကို။ ဂဟေတွာ၊
 ဤ။ နမနကိစ္စံ ဝါ၊ အကိုင်အခက်ကို ညွတ်စေရခြင်း ကိစ္စသည်လည်း
 ကောင်း။ ပုပ္ဖုဟရဏတ္ထံ၊ အပွင့်ကိုဆောင်ယူခြင်းအကျိုးငှာ။ စကေဝဋ္ဌက-
 ကိစ္စံ ဝါ၊ ပန်းတောင်းကို ဆောင်ယူဖွယ် ကိစ္စသည်လည်းကောင်း။ နတ္ထိ၊
 မရှိတော့။ ကန္တနကဝါတော၊ ပန်းတို့ကို ခူးဖြတ်တတ်သော လေသည်။
 (ကတိ-ဆေဒနေ၊ ဓာတ်ကျမ်း။) ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။ ပုပ္ဖုနိ၊ တို့ကို။ ဝဏ္ဏ-
 တော၊ အညှာမှ။ ကန္တတိ၊ ဖြတ်၏။ သမ္ပုဋ္ဌိန္တနကဝါတော၊ ပန်းတို့ကို
 ခံယူတတ်သော လေသည်။ သမ္ပုဋ္ဌိန္တတိ၊ ခံယူ၏။ ပဝေသနကဝါတော၊
 ပန်းတို့ကို ဓမ္မာရုံအတွင်းသို့ သွင်းတတ်သော လေသည်။ သုဓမ္မံ၊ သော။
 ဒေဝသတံ၊ သို့။ ပဝေသေတိ၊ ဝင်စေ၏။ ဝါ၊ သွင်း၏။ သမ္ပုဋ္ဌနကဝါတော၊
 တံမြက်လှည်းတတ်သော လေသည်။ ပုရာဏပုပ္ဖုနိ၊ တို့ကို။ နိဟရတိ၊ ၏။ သန္တ-
 ရဏကဝါတော၊ ပန်းတို့ကို ခင်းတတ်သော လေသည်။ ပတ္တကဏ္ဍိကကေသရာနိ၊
 အရွက် အချက် ဝတ်ဆံ-တို့ကို။ နစ္စန္ဒော အထူးထူးအပြားပြား ဝေဖန်မှုကို
 ပြုလျက်။ သန္တရတိ၊ ၏။ [နစ္စန္ဒောတိ နာနာဝိဓာတ္ထိ သန္တိဝေသဝသေန၊
 နစ္စနံ ကရောန္တော။-ဋီကာ။] မဇ္ဈဌာနေ၊ ဌံ။ ဓမ္မာသနံ၊ သည်။ ဥပရိ၊
 ဌံ။ တိယောဇနေန၊ သော။ ဓာရယမာနေန၊ ဆောင်းမိုးသော။ လေတစ္ဆ-
 တွေန၊ ထီးဖြူနှင့်တကွ။ ယောဇနပုမာဏော၊ သော။ ရတနပလ္လကော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ တဒနန္တရံ၊ ထိုရတနာပလ္လင်၏ အခြားမဲ့၌။ ဒေဝရညော၊
 သော။ သက္ကဿ၊ ၏။ အာသနံ၊ ကို။ အတ္တရိယတိ၊ ခင်းထားအပ်၏။
 တတော၊ ထို သိကြားနေရာမှ နောက်၌။ တေတ္ထိံ သာယ၊ သော။ ဒေဝ-
 ပုတ္တာနံ၊ တို့၏။ (အာသနံ အတ္တရိယတိ။) တတော၊ ဌံ။ အညာသံ၊ ကုန်
 သော။ မဟေသက္ခဒေဝတာနံ၊ ကြီးသောတန်ခိုးရှိသော နတ်တို့၏။ (အာ-
 သနံ အတ္တရိယတိ။) ပန၊ ကား။ အညတရဒေဝတာနံ၊ အမျိုး အမည် အနွယ်
 အားဖြင့် မထင်ရှားသောနတ်တို့၏။ ပုပ္ဖကဏ္ဍိကာဝ၊ ပန်းပွင့်အချက်သည်
 သာ။ အာသနံ ဟောတိ။

ဒေဝါ၊ တို့သည်။ ဒေဝသတံ၊ သို့။ ပဓိသိတွာ၊ ၍။ နိသီဒန္တိ၊ ကုန်
 ၏။ တတော၊ ထို ထိုင်နေရာအရပ်မှ နောက်၌။ ပုပ္ဖေဟိ၊ တို့မှ။ ရေဏု-
 ဝဋ္ဌိ၊ ဝတ်မှုန်ဝတ်ဆံ အလုံးသည်။ ဥဂန္တော၊ ၍။ ဥပရိ၊ ဌံ။ ကဏ္ဍိကံ၊
 အထွတ်ကို။ အာဟစ္စ၊ ထိခိုက်၍။ နိပတမာနာ၊ ကျလတ်သော်။ ဒေဝ-
 တာနံ၊ တို့၏။ တိဂါဝုတပုမာဏံ၊ သော။ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ လာခါရသ-
 ပရိကမ္မသဇ္ဇိတံ ဝိယ၊ ချိပ်ရည်ဖြင့် စီမံအပ်သော ပရိကံရှိသကဲ့သို့။ ကရောတိ။

တေသံ၊ သိနုတ်တို့၏။ သာ ကိဋ္ဌာ၊ ထို ပင်လယ်ကသစ်ပန်းဖြင့် ပျော်မြူးခြင်းသည်။ စတုဟိ မာသေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိယောသာနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပါရိစ္ဆတ္တကကိဋ္ဌာနုဘဝနတ္ထာယ၊ ဌာ။ သန္နိပတန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ကား။ မာသဿ၊ တလ၏။ ဝါ၊ တလလျှင်။ အဋ္ဌဒိဝသေ၊ ရှစ်ရက်နေ့၌။ ဒေဝလောကေ၊ ၌။ မဟာဓမ္မဿဝနံ၊ ကြီးစွာသောတရားနာခြင်းကို။ သုဿတိ၊ ကြွေးကြော်အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထို တရားနာရာ၌။ သုဓမ္မာယံ၊ သော။ ဒေဝသဘာယံ၊ ၌။ သနကံမာရော၊ သော။ မဟာဗြဟ္မာ ဝါ၊ သည်သော်လည်းကောင်း။ ဒေဝါနမိန္ဒော၊ သက္ကော ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ ဓမ္မကထိကဘိက္ခု ဝါ၊ လည်းကောင်း။ အညတရော၊ အမှတ်မရှိ တစုံတယောက်သော။ ဓမ္မကထိကော၊ တရားဟောခြင်းကိစ္စ၌ ယှဉ်သော။ ဝါ၊ တရားဟောကောင်းသော။ ဒေဝပုတ္တော ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ဓမ္မကထံ ကထေတိ။ ပက္ခဿ၊ လဆန်းပက္ခ လဆုတ်ပက္ခ-၏။ အဋ္ဌမိယံ၊ ရှစ်ရက်မြောက် နေ့၌။ စတုန္နံ မဟာရာဇာနံ၊ တို့၏။ အမစ္စာ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ စာတုဒ္ဒသိယံ၊ ၌။ (စတုန္နံ မဟာရာဇာနံ။) ပုတ္တာ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ပန္နရသေ၊ ၌။ သယံ၊ တိုင်။ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ နိက္ခမိတွာ၊ ၍။ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌေ၊ ရွှေပြားကိုလည်းကောင်း။ ဇာတိဟိဂိုလကဉ္စ၊ ဟယ်ပြဒါးအစစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဂဏှိတွာ၊ ၍။ ဂါမနိဂမရာဇဇာနိယော၊ တို့သို့။ အနုဝိစရန္တိ၊ ကုန်၏။

တေ၊ ထို အမတ်စသူတို့သည်။ “အသုကာ နာမ၊ သော။ ဣတ္ထိ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ (အသုကော နာမ။) ပုရိသော ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓသရဏံ ဂတော၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော၊ သံဃံ သရဏံ ဂတော၊ ပဉ္စသီလာနိ ရက္ခတိ။ မာသဿ၊ ၏။ ဝါ၊ လျှင်။ အဋ္ဌ ဥပေါသထေ၊ တို့ကို။ ကရေတိ။ မာတု၊ အား။ ဝါ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးကြောင်း ဝတ်ကို။ ပူရေတိ၊ ၏။ ပိတု ဥပဋ္ဌာနံ ပူရေတိ။ အသုကဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဥပ္ပလဟတ္ထကသတေန၊ ကြာလက်တရာဖြင့်။ ပူဇာ၊ ကို။ ကတာ၊ ပြီ။ ပုပ္ဖကုမ္မေန၊ တကုမ္မ-အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပန်းဖြင့်။ ပူဇာ၊ ကို။ ကတာ၊ ပြီ။ ဒိပသဟဿံ၊ ဆီမီးတထောင်ကို။ အာရောပိတံ၊ တင်ထားအပ်ပြီ။ အကာလဓမ္မဿဝနံ၊ အခါမဲ့ တရားနာခြင်းကို။ ကာရိတံ၊ ပြုစေအပ်ပြီ။ ဆတ္တဝေဒိကာ၊ စေတီတော်၏ ထီးအောက်၌ပြုအပ်သော ဝရန်တာကို။ (ကာရိတာ။) ပုဋ္ဌဝေဒိကာ၊ စေတီတော်၏ ပတ်ပတ်လည်၌ပြုအပ်သော ဝရန်တာကို။ (ကာရိတာ။) ကုစ္ဆိဝေဒိကာ၊ စေတီတော်၏ အလယ်ဝမ်း၌ ပြုအပ်သော

ဝရန်တာကို။ (ကာရိတာ။) သီဟသနံ၊ ခြင်္သေ့ရုပ် အခြေရှိသော နေရာကို။
(ကာရိတံ။) သီဟသောပါနံ၊ စေတီတော်၏ ဘေးနှစ်ဘက်တို့၌ ခြင်္သေ့ရုပ်ရှိ
သော စောင်းတန်းလှေကားကို။ ကာရိတံ။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ သုစရိတာနိ၊
တို့ကို။ ပုဇေတိ။ ဒသ ကုသလကမ္မပထေ၊ တို့ကို။ သမာဒါယ၊ ရှိ။ ဝတ္တတိ၊
ကျင့်၏။ ”ဣတိ၊ သို့။ သုဝဏ္ဏပဇ္ဇေ၊ ၌။ ဇာတိဟိဂ္ဂုလကေန၊ ဖြင့်။ လိခိတွာ၊
ရှိ။ အာဟရိတွာ၊ ရှိ။ ပဉ္စသိဓဿ၊ ၏။ ဟတ္ထေ၊ ၌။ ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဉ္စ-
သိဓေါ မာတလိဿ ဟတ္ထေ ဒေတိ။ သင်္ဂါဟကော၊ နတ်လူအများကို သိမ်းယူ
ချီးမြှောက်တတ်သော။ မာတလိ၊ သည်။ ဒေဝရညော သက္ကဿ ဒေတိ။

ယဒါ၊ ၌။ ပုညကမ္မကာရကာ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်သူတို့သည်။
ဗဟူ၊ ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ။ (တဒါ၊ ၌။) ပေါတ္တကော၊ စာရင်း ရွှေပေလွှာ
သည်။ ခုဒ္ဒကော၊ သည်။ ဟောတိ။ တံ၊ ထို ငယ်သော စာရင်း ရွှေပေလွှာကို။
ဒိသ္မာဝ၊ သာလျှင်။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ “မဟာဇနော၊ သည်။ ပမတ္တော၊
မေ့လျော့သည်။ (ဟုတွာ။) ဝိဟရတိ ဝတ ဘော၊ နေလေစွ... ဪ။
စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အပါယာ၊ တို့သည်။ ပရိပူရိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဆ၊
ကုန်သော။ ဒေဝလောကာ၊ တို့သည်။ တုစ္ဆာ၊ အချည်းနှီးတို့သည်။ ဘဝိ-
ဿန္တိ၊ မည်။ ”ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ အနတ္တမနာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။
ပန၊ အန္ဓယ ကား။ ပေါတ္တကော၊ သည်။ မဟာ၊ သည်။ သစေ
ဟောတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) တံ၊ ထို ကြီးသောရွှေပေလွှာကို။ ဒိသ္မာဝ။
ဒေဝါ၊ တို့သည်။ “မဟာဇနော၊ သည်။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့သည်။
(ဟုတွာ။) ဝိဟရတိ ဝတ ဘော၊ ...ဪ။ စတ္တာရော အပါယာ၊ သုညာ၊
ကင်းဆိတ်ကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ မည်။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဒေဝလောကာ၊
တို့သည်။ ပရိပူရိဿန္တိ၊ လတ္တံ့။ ဗုဒ္ဓသာသနေ၊ ၌။ ပုညာနိ၊ တို့ကို။
ကရိတွာ၊ ရှိ။ အာဂတေ၊ ကုန်သော။ မဟာပုညေ၊ ကြီးသောဘုန်းရှိသော
နတ်တို့ကို။ ပုရက္ခတွာ၊ ရှေ့သွားပြု၍။ နက္ခတ္တံ၊ ကို။ ကိဋ္ဌိတုံ၊ ငှာ။ လဘိဿာမ၊
ကုန်အံ။ ”ဣတိ အတ္တမနာ ဟောန္တိ။ တံ ပေါတ္တကံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။
ဒေဝရာဇော၊ သော။ သက္ကော၊ သည်။ ဝါစေတိ၊ ဖတ်၏။ ပကတိ နိယာ-
မေန၊ ပကတိ-အမှတ်အသားဖြင့်။ ဝါ၊ ပြောရိုးဆိုစဉ်ဖြင့်။ ကထေန္တဿ၊
သော။ တဿ၊ ထို သိကြား၏။ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဒွါဒသယောဇနာနိ၊
တို့ကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူနိုင်၏။ ဥစ္စေန၊ မြင့်သော။ သရေန၊ ဖြင့်။ ကထေန္တဿ၊
သော။ (တဿ သဒ္ဓေါ။) သကလံ၊ သော။ ဒသယောဇနသဟဿံ၊ ယူဇနာ
တသောင်းရှိသော။ ဒေဝနဂရံ၊ ကို။ ဆာဒေတွာ၊ ရှိ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊

၁၁

သို့။ ဓမ္မသဝနတ္ထာယ၊ ဌာ။ သန္တိပတန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အတ္ထုဒ္ဓါရ။
။ပ။ ဆိုဦးအံ့။ ဣမ၊ ဤ မဟာဂေါသိန္ဒ-သုတ်၌။ ပဝါရဏသင်္ဂဟတ္ထာယ
သန္တိပတိတာတိ ဝေဒိတဗျာ။

တထာဂတံ နမဿန္တာတိ၊ ကား။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊
ဘုရားဂုဏ်တော်တို့ကို ပြသောအကြောင်းတို့ဖြင့်။ တထာဂတံ၊ ကို။ နမဿ-
မာနာ၊ ကုန်လျက်လည်းကောင်း။ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတန္တိ၊ ကား။ သွာက္ခာ-
တတာဒိတေဒိ၊ သွာက္ခာတတာ-အစရှိသော အပြားရှိသော။ ဓမ္မဿ၊ ၏။
သုဓမ္မတံ၊ ကောင်းသောဓမ္မ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဂုဏ်တော်ကိုလည်းကောင်း။
ဥဗ္ဗုပ္ပုပ္ပန္နတာဒိတေဒိ၊ သော။ သံဃဿ စ၊ ၏လည်း။ သုပ္ပုပ္ပုပ္ပတိ၊ ကောင်း
သောအကျင့်ကိုလည်းကောင်း။ (အဘိတ္ထဝန္တာ မောဒန္တိ။) ဣတိ အတ္ထော။

အဋ္ဌယထာဘူစွအဖွင့်

၂၉၆။ ယထာဘူစွတိ၊ ကား။ ယထာဘူတေ၊ အကြင်အကြင် ဟုတ်
မှန်ကုန်သော။ ယထာသဘာဝေ၊ အကြင်အကြင် ထင်ရှားရှိသော အနက်
သဘောဖြစ်ကုန်သော။ (ဝဏ္ဏေ-၌ စပ်။) [သ-ထင်ရှားရှိသော+ဘာဝ-
ပရမတ္ထသဘော။ အထည်ကိုယ်၊ အနက်ဒြပ်။] ဝဏ္ဏေတိ၊ ကား။ ဂုဏေ၊
ဂုဏ်တော်တို့ကို။ ပယိရုဒါဟာသိတိ၊ ကား။ ကထေသိ၊ ပြီ။ [ပရိ+ဥ+
အာ+ဟရ-ဓာတ်၊ ဟရ-ကို ဟာ-ပြု၊ ခ-လာ၊ ယ-လာ။ယ-နှင့် ရ-ကို ရှေ့
နောက်ပြန်။] ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နောတိ၊ ကား။ ကထံ၊ သို့လျှင်။ ပဋိ-
ပန္နော၊ သနည်း။ ဒီပင်္ကရပါဒမူလေ၊ ၌။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ ဂုဏ်တို့ကို။
(မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ-စသော ဂုဏ်အင်္ဂါတို့ကို။) သမောဓာနေတွာ၊ ပေါင်း
၍။ ဗုဒ္ဓတ္ထာယ၊ ဗုဒ္ဓ၏အဖြစ် အကျိုးငှာ။ အဘိနိဟရမာနောပိ၊ ရှေးရှု
ဆောင်တော်မူစဉ်လည်း။ ဝါ၊ ရှေးရှုဆောင်တော်မူစဉ်တုန်းကလည်း။ ဗဟု-
ဇနဟိတာယ၊ ဌာ။ ပဋိပန္နော နာမ၊ သည်။ ဟောတိ။

၁။ ကထံ ပဋိပန္နော။ ။ကထံ ပဋိပန္နောတိ ဟေတုအဝတ္ထာယံ၊ (ပါရမီဖြည့်ရာ
အကြောင်းအခိုက်အတန့် လည်းကောင်း။) ဖလအဝတ္ထာယံ၊ (ဘုရားအဖြစ် တည်း
ဟူသော အကျိုးအခိုက်အတန့်လည်းကောင်း။) သတ္တာနံ ဥပကာရာဝတ္ထာယံ၊ (သတ္တဝါ
တို့အား ကျေးဇူးပြုရာ အခိုက်အတန့်လည်းကောင်း။) ဣတိ တိသုပိ အဝတ္ထာသု
လောကနာထဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပတ္တိယာ ကထေတုကမျတာပုစ္ဆာ။ တထာ
ဟိ နံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပရိယောသာနာ သင်္ခေပေနော ဒဿန္တော
“ဒီပင်္ကရပါဒမူလေ”တိ အာဒိမာဟံ။-ဋီကာ။

ဒါနပါရမီ၊ လည်းကောင်း။ ပ။ ဥပေက္ခာပါရမီ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနိ၊ ကမ္ဘာတသိန်း အလွန်ရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ၊ တို့ပတ်လုံး။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ဣမာ ပါရမီယော၊ တို့ကို။ ပူရေန္တောပိ၊ ဖြည့်ကျင့်တော်မူစဉ်လည်း။ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော (နာမ ဟောတိ)။

ခန္တိဝါဒိတာပသကာလေ၊ ခွဲလည်းကောင်း။ စုဠဓမ္မပါလကုမာရ ကာ-
လေ၊ ခွဲလည်းကောင်း။ ဆဒ္ဒန္တနာဂရာဇကံလေ၊ ခွဲလည်းကောင်း။ ဘူရိ-
ဒတ္တစမ္ပေယျသင်္ခပါလနာဂရာဇကလေ၊ ဘူရိဒတ္တ-နဂါးမင်း စမ္ပေယျ-နဂါး
မင်း သင်္ခပါလ-နဂါးမင်းဖြစ်ရာ အခါခွဲလည်းကောင်း။ မဟာကပိကာလေ
စ၊ မျောက်ကြီးဖြစ်ရာ အခါခွဲလည်းကောင်း။ တာဒိသာနိ၊ ကုန်သော။
ဒုက္ကရာနိ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုတို့ကို။ ကရောန္တောပိ ဗဟုဇန-
ဟိတာယ ပဋိပန္နော (နာမ ဟောတိ)။ ဝေဿန္တရတ္တဘာဝေ၊ ဝေဿန္တရာ
မင်း၏ အတ္တဘောဌ။ ဌတော၊ ရှိ။ သတ္တသတ္တကမဟာဒါနံ၊ ခုနစ်မျိုး
ခုနစ်လိသော အလှူကြီးကို။ ဒတော၊ ရှိ။ သတ္တသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊
တို့၌။ ပထဝီ၊ ကို။ ကမ္ပေတော၊ ရှိ။ ပါရမီကုဋံ၊ ပါရမီအထွတ်ကို။
ဂဏှန္တောပိ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော (နာမ ဟောတိ)။ တတော၊ ထို
ဝေဿန္တရာ-အတ္တဘောဌ။ အနန္တရေ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ အတ္တဘာဝေ၊
၌။ တုသိတပုရေ၊ ၌။ ယာဝတာယုကံ၊ အသက်ထက်ဆုံး။ တိဋ္ဌန္တောပိ
ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော (နာမ ဟောတိ)။

တတ္ထ၊ ထို တုသိတာနတ်ပြည်၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ တို့ကို။
[ပုဗ္ဗနိမိတ်ငါးပါးကို မဟာပဒါန-သုတ်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဒိသော၊ ရှိ။ ဒသသဟဿ-
စက္ကဝါဠဒေဝတာဟိ၊ တသောင်းသောစက္ကဝဠာ၌ နေကုန်သော နတ်တို့
သည်။ ယာစိတော၊ တောင်းပန်အပ်သည်။ (ဟုတော။) ပဉ္စ၊ ကုန်သော။
မဟာဝိလောကနာနိ၊ မြတ်သော ကြည့်ရှုအပ်သော အရာတို့ကို။ (ကြည့်ခြင်း
ငါးပါးတို့ကို။) 'ဝိလောကေတွာ၊ ရှိ။ ဒေဝါနံ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဟတ္ထာယ၊
ဌာ။ ပဋိညံ၊ ကို။ ဒတော၊ ရှိ။ တုသိတာပုရေ၊ မှ။ စဝိတွာ၊ ရှိ။ မာတု-
ကုစ္စိယံ၊ ၌။ ပဋိသန္နိ၊ ကို။ ဂဏှန္တောပိ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော (နာမ
ဟောတိ)။

ဒသမာသေ၊ ပတ်လုံး။ မာတုကုစ္စိယံ၊ ၌။ ဝသိတွာ၊ ရှိ။ လုမ္ဗိနီဝနေ၊
၌။ မာတုကုစ္စိတော၊ မှ။ နိက္ခမန္တောပိ၊ လည်းကောင်း။ ဧကေနတိံသ ဝဿာနိ၊
တနှစ်ဖြင့်ယုတ်လျော့သော နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်တို့ပတ်လုံး။ အဂါရံ၊ ၌။

အဇ္ဈာဝသိတော၊ ရှိ။ မဟာဘိနိက္ခမနံ၊ မြတ်သော တောထွက်ခြင်းကို။
 နိက္ခမိတော၊ ရှိ။ [အဘေဒပစ္စာ။] အနောမနဒီတိရေ၊ အနောမာမြစ်ကမ်း
 အနီး၌။ ပဗ္ဗဇန္တောပိ၊ လည်းကောင်း။ ဆဗ္ဗဿာနိ၊ ပတ်လုံး။ ပဓာနေန၊
 အားထုတ်ကြောင်းလုံ့လဖြင့်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ကိလမေတော၊ ပင်ပန်းစေ၍။
 ဗောဓိပလ္လက္ခံ၊ သို့။ အာရယျ၊ ရှိ။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တောပိ၊
 လည်းကောင်း။ သတ္တသတ္တာဟံ၊ ခုနစ်သတ္တာဟ-ပတ်လုံး။ ဗောဓိမဇ္ဈေ၊ ၌။
 ယာပေန္တောပိ၊ မျှတတော်မူစဉ်လည်းကောင်း။ ဣသိပတနံ၊ ဣသိပတန
 မည်သော မိဂဒါဝုန်တောသို့။ အာဂမ္မ၊ လာ၍။ အနုတ္တရံ၊ သော။ ဓမ္မ-
 စက္ကံ၊ ကို။ ပဝတ္ထေန္တောပိ၊ လည်းကောင်း။ ယမကပါဠိဟာရိယံ၊ ရေ မီး
 အစုံဖြစ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို။ ကရောန္တောပိ၊ လည်းကောင်း။ ဒေဝေါ-
 ရောဟဏံ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ သက်ဆင်းတော်မူခြင်းကို။ ဩရော-
 ဟန္တောပိ၊ လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ ပဉ္စစတ္တာလီသ-
 ဝဿာနိ၊ တို့ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌန္တောပိ၊ လည်းကောင်း။ အာယုသင်္ခါရံ၊ ကို။
 ဩဿဇန္တောပိ၊ လည်းကောင်း။ ယမကသာလာနံ၊ တို့၏။ အန္တရေ၊ အလယ်
 ၌။ အနုပါဒိသေသံယ၊ သော။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တောပိ၊
 လည်းကောင်း။ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော (နာမ ဟောတိ)။ ယာဝ၊
 လောက်။ အဿ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏။ သာသပမတ္တာပိ၊ မှန်ညှင်း
 စေ့ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။
 ဓရန္တိ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သေး၏။ တာဝ၊ လောက်။ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိ-
 ပန္နောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

‘သေသပဒါနိ၊ ကြွင်းသော ဗဟုဇနသုခါယ-စသော ပုဒ်တို့သည်။ တေ-
 သေဝ၊ ဤ ဗဟုဇနဟိတာယ-ပုဒ်၏သာ။ ဝေဝစနာနိ၊ တို့တည်း။ တတ္ထ၊
 ထိုခြောက်ပါးသောပုဒ်တို့တွင်။ ပစ္ဆိမံ ပစ္ဆိမံ၊ နောက် နောက် ဖြစ် သော
 အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ-ဟူသော ပုဒ်သုံးပါးအပေါင်းသည်။ ပုရိမဿ
 ပုရိမဿ၊ ရှေးရှေးဖြစ်သော ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနု-
 ကမ္မာယ-ဟူသော ပုဒ်သုံးပါးအပေါင်း၏။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ဝါ၊
 အနက်ကိုပြသော သဒ္ဒါအပေါင်းတည်း။ [သေသပဒါနိတို့ “ဗဟုဇနသုခါ-
 ယာ”တိ အာဒိနိ ပဒါနိ။ ပစ္ဆိမန္တိ “အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယာ”တိ
 ပဒတ္တယံ။ ပုရိမဿာတိ တတော ပုရိမဿ ပဒတ္တယဿ။ အတ္ထောတိ အတ္ထ-
 နိဒ္ဒေသော။-ဋီကာ]။

နေဝ အတိတံသေ သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အတ္ထော
 (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ အတိတေပိ၊ ၌လည်း။ ဗုဒ္ဓတော၊ မြတ်စွာဘုရားမှ။

အညံ၊ အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ န သမနုပဿာမ၊ ပါကုန်။ အနာဂတေပိ၊
 ခွဲလည်း။ န သမနုပဿာမ၊ ပါကုန်။ တေရဟိ ပန၊ ခွဲကား။ အညဿ၊
 ငါတို့မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားသော။ သတ္ထုနော၊ ၏။ အဘာဝတော
 ယေဝ၊ မရှိခြင်းကြောင့်ပင်။ တေန ဘဝတော၊ ထို ငါတို့မြတ်စွာဘုရားကို။
 အညတြ၊ ထား၍။ န သမနုပဿာမ၊ ပါကုန်။ ဣတိ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်
 ပြီးကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဋ္ဌကထာယမ္ပိ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာ
 ခွဲလည်း။ “အတိတာနာဂတာ၊ ကုန်သော။” ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ အမှာကံ၊
 တို့၏။ သတ္တာရာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိသယေဝ၊ ယုံသည်။ သက္ကော၊ သည်။
 ကံ၊ ကို။ ကထေတိ၊ နည်း။” ဣတိ သို့။ ဝိစာရေတွာ၊ စိစစ်၍။ “တေ-
 ရဟိ၊ ခွဲ။ ဗဟုဇနဟိတာယ၊ ငှာ။ ပဋိပန္နော၊ သော။ သတ္တာ၊ သည်။
 အမှာကံ၊ တို့၏။ သတ္တာရံ၊ ကို။ မုဉ္ဇိတွာ၊ လွှတ်၍။ အညော၊ သော။
 ကောစိ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ပဿာမာတိ၊ ဟူ၍။
 ကထေတိ၊ ၏။” ဣတိ ဝုတ္တံ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ နေဝ အတိတံသေ
 သမနုပဿာမ၊ န ပနေတရဟိ-ဟူသောပါဠိ၌။ (အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော) ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣတော၊ မှ။ ပရေသု၊ နောက်ဖြစ်
 ကုန်သော။ ပဒေသုပိ၊ တို့ခွဲလည်း။ အယံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သွာက္ခာ-
 တာဒိနိ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ကုသလာဒိနိ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။
 ဝုတ္တတာနေဝ၊ ကုန်သည်သာ။

ဂင်္ဂေါဒကံ ယမ္ပနောဒကေနာတိ၊ ကား။ ဂင်္ဂါယမ္ပနာနံ၊ တို့၏။
 သမာဂမဋ္ဌာနေ၊ ပေါင်းဆုံရာအရပ်၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ ဝဏ္ဏေနပိ၊ အား
 ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဂန္ဓေနပိ၊ အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ရသေနပိ၊ အားဖြင့်
 လည်းကောင်း။ သံသန္ဓတိ၊ ရောနှော၏။ သမေတိ၊ အတူတကွဖြစ်၏။ ဝါ၊
 ညီညွတ်၏။ မဇ္ဈေ၊ ခွဲ။ ဘိန္နသုဝဏ္ဏံ ဝိယ၊ ခွဲအပ်သော ရှေ့သည်ကဲ့သို့။
 ကေသဒိသမေဝ၊ တထပ်တည်းတူသည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ မဟာသမုဒ္ဓ-
 ဥဒကေန၊ နှင့်။ သံသဋ္ဌကာလေ ဝိယ၊ ရောနှောအပ်ရာ အခါ၌ကဲ့သို့။
 ဝိသဒိသံ၊ မတူသည်။ န၊ မဟုတ်။ ပရိသုဒ္ဓဿ၊ သော။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။
 ပဋိပဒါပိ၊ အကျင့်သည်လည်း။ ပရိသုဒ္ဓါဝ၊ သည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။ ဒဟရ-
 ကာလေ၊ ငယ်ရွယ်သူ၏အခါ၌။ ဝေဇ္ဇကမ္မာဒိနိ၊ ဆေးကုမှု အစရှိသည်တို့ကို။
 ကတွာ၊ ၍။ အဂေါစရေမကျက်စားအပ်သောအရပ်၌။ စရိတွာ၊ လှည့်လည်ပြီး
 ၍။ မဟလ္လကကာလေ။ ခွဲ။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ဒဠှံ၊ ငှာ။ န သက္ကာ၊ ပန၊
 အန္ဓယ ကား။ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါ၊

သည်။ ပရိသုဒ္ဓါ၊ သည်။ (ဟုတော)ဝ၊ သာ။ အာကာသုပမာ၊ ကောင်းကင်
 ဟူသော ဥပမာ-ရှိသည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ အာကာသေ၊ ဌ်။
 ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဋ္ဌာနံ၊ အလိုရှိအပ် အလိုရှိအပ်သောအရပ်သို့။ ဂစ္ဆန္တနံ၊ ကုန်သော။
 စန္ဒိမသုရိယာနံ၊ တို့၏။ အာကာသမ္ပိ၊ လည်း။ အလဂ္ဂံ၊ အငြိအကပ်ခရှိ
 သည်။ ပရိသုဒ္ဓါ၊ သည်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ သို့။ (ဧဝံ၊ တူ။) နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။
 ဂစ္ဆန္တဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ပဋိပဒါပိ၊ လည်း။ ကုလေ ဝါ၊ ဌ်
 လည်းကောင်း။ ဂဏေ ဝါ၊ ဌ်လည်းကောင်း။ အလဂ္ဂါ၊ သည်။ အဗဒ္ဓါ၊
 နှောင်းဖွဲ့ခြင်းမရှိသည်။ အာကာသုပမာ၊ သည်။ (ဘဝိတုံ၊ ဌာ။) ဝဇ္ဇတိ၊
 ၏။ ပန၊ ဆက်။ တာဒိသာဝ၊ သော။ သာ သော၊ ထိုအကျင့်ကို။
 ဘဂဝတာ၊ သည်။ ပညတ္တာ၊ ပြီ။ ကထိတာ၊ ပြီ။ ဒေသိတာ၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်ပြီ။
 တေန၊ ကြောင့်။ “သံသန္ဓတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါစာ”တိ၊ ဟူ၍။ (သက္ကေန။) ဝုတ္တံ။

၀၀၀

ပဋိပန္နာနန္တိ၊ ကား။ ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်၌။ ဌိတာနံ၊ တည်ကုန်သော။
 (သေခါနံ-၌ စပ်။) ဝုသိတဝတန္တိ၊ ကား။ ဝုတ္တဝါသာနံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော
 မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဝါသ-ရှိကြကုန်သော။ (ခိဏာသဝါနံ-၌ စပ်။) ဧတေသံ၊ ဤ
 သေခ၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။) လဒ္ဓသဟာယော၊
 ရအပ်သော အဖော်ရှိတော်မူ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတေ၊ ဤ သေခ၊ ရဟန္တာ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုသာဝက-တို့နှင့်တကွ ပြုရမည့်ကိစ္စ၌။

၁။ ပဋိပန္နာနန္တိ။ ပ။ အတ္ထော။ ဤ သံဝဏ္ဏနာ၏ ဆိုင်ရာ ပါဠိတော်စာသည်
 “အဘိနိပ္ပန္နော ခေါ ပန” စသော ပါဠိတော်စာ၏ နောက်၌ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်
 “ပါဠိတော်စာနှင့် အဋ္ဌကထာ ရွှေ့နောက်မညီ” ဟု မှတ်ပါ။ ပခုက္ကူ၊ ညောင်ဦး
 ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ “အဘိနိပ္ပန္နော ခေါ ပန” စသော ပါဠိတော်စာ၏ သံဝဏ္ဏ-
 နာ-ကို ရှေးဦးစွာ နိဿယ-ပေးတော်မူ၏။ ဤ နိဿယ၌ကား “ပဋိပန္နာနန္တိ” စသော
 ပါဠိတော်စာ၏ အဖွင့်ကို ယခု အဋ္ဌကထာ စာအုပ်များ၌ ရှိသည့်အတိုင်း ရှေးဦးစွာ
 ပေးလိုက်ပါသည်။

ယခုရှိသော အဋ္ဌကထာပါဌ်။ ။ ယခုအဋ္ဌကထာ စာအုပ်များ၌ “ဝုသိတဝတန္တိ
 ဝုတ္တဝါသာနံ” ၏ နောက်ဝယ် ပိုဒ်မခတ်ပဲ “ဧတေသံ” ဟု ရှိ၏။ ထို “ဧတေသံ”
 နောက်၌ ပိုဒ်ခတ်၍ “လဒ္ဓသဟာယောတိ” ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ-ရှိ၏။ ထို သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ
 ၏ သံဝဏ္ဏနာကို “ဧတေသံ တတ္ထ တတ္ထ သဟ အယနတော သဟာယော” ဟု
 ဆို၏။ ထိုအားလုံးကို စဉ်းစားသော် ဧတေသံဖြင့် “ဝုတ္တဝါသာနံ” ကို ညွှန်ရလိမ့်မည်။
 အမှန်အားဖြင့်ကား ဧတေသံသည် ပဋိပန္န၊ ဝုသိတဝန္တ-နှစ်မျိုးကို ညွှန်သောပိုဒ်တည်း။
 ထို့နောက် ပိုဒ်လည်း မရှိရ။ ဋီကာမှ ဝသေန-ကို ယူ၍ ဝသေန-၌ စပ်ပါ။ “လဒ္ဓ-
 သဟာယောတိ” ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ-လည်း မရှိရ။ ရှိလျှင် နောက် သံဝဏ္ဏနာ-နှင့်
 မလျော်။

သဟ၊ တက္ခ။ အယနတော၊ ဖြစ်ရခြင်းကြောင့်။ သဟာယာ၊ ထို့မည်၏။
[သဟ အယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တိတိ သဟာယာ-မြတ်စွာဘုရားနှင့် အတူတကွ
ထိုထိုကိစ္စ၌ ဖြစ်ကြရသော သေက္ခ-ပုဂ္ဂိုလ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့။] ပန၊ ဆက်။
“အဒုတိယော၊ နှစ်ပါးမြောက် ပုဂ္ဂိုလ်ရှိတော်မမူ။ အသဟာယော၊ အဖော်
သဟဲ ရှိတော်မမူ။ အပ္ပဋ္ဌိသမော၊ တူသောပုဂ္ဂိုလ်ရှိတော်မမူ။” ဣတိ ဣဒံ၊
ဤစကားကို။ အသဒိသဋ္ဌေန၊ ဂုဏ်အားဖြင့် မတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊
ထိုထိုသုတ္တန်၌ ဆိုအပ်ပြီ။ အပနုဇ္ဈာတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုသေက္ခ၊ ရဟန္တာ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ မဇ္ဈေပိ၊ ၌လည်း။ ဖလသမာပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ဝိဟရန္တော၊
လတ်သော်။ စိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ အပနုဇ္ဈ အပနုဇ္ဈေဝ၊ ပယ်ခွာ၍သာ။
ဧကောရာမတံ၊ တပါးတည်း မွေ့လျော်ရာရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ အနုယုတ္တော၊
သည်။ (ဟုတွာ)ဝိဟရတိ၊ ဣတိ အတ္တော။

ဆရာတော်၏ ပြင်ချက်။ ။ ထိုသို့ ယခုရှိသော ပါဠိ၏ မသန့်ရှင်းသောကြောင့်
ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ “ဝုယိတဝတန္တိ ဝုတ္တဝါသာနံ” ဟု ပိုင်းခတ်၍ “ဧတေသံ
လဒ္ဓသဟာယော၊ ဧတေ ဟိ တတ္ထ တတ္ထ သဟ အယနတော သဟာယာ” ဟု
ပြင်တော်မူသည်။ လဒ္ဓသဟာယော-ကိုလည်း “လဒ္ဓါ+သဟာယာ ဧတေနာတိ လဒ္ဓ-
သဟာယော” ဟု ဗဟုဗ္ဗိဟိ ပြု၍ “သဟာယ” အရ သေက္ခ နိဿာသဝတို့ကို ယူပြီးလျှင်
“လဒ္ဓသဟာယ” အရ ဘုရားရှင်ကို ယူရသည်။ [“ဧတေ ဟိ ” စသည် ခဠိကရဏ
ဝါကျ။ (တနည်း) ကာရဏဝါကျ။]

အဒုတိယော။ပ။ဝုတ္တံ။ ။ ဤ ပါဠိတော်ဝယ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို “လဒ္ဓသဟာယော၊
ရအပ်သော အဖော်ရှိတော်မူ၏။” ဟု ဆိုထား၏။ သိကြားမင်း၏ အဆိုသည် “အ
ဒုတိယော၊ နှစ်ပါးမြောက်ရှိတော်မမူ။ အသဟာယော၊ အဖော်ရှိတော်မမူ” ဟူသော
အခြားသုတ္တန်တို့၌ ဟောတော်မူအပ်သော စကားတော်နှင့် ဆန့်ကျင်သည် မဟုတ်ပါ
လော-ဟု စောဒနာဗျူဟရှိသောကြောင့် “အဒုတိယော။ပ။ဝုတ္တံ” ဟု မိန့်သည်။ ထို
သုတ္တန်လာသော အသဟာယ-သည် ဂုဏ်အားဖြင့် အတူမရှိသော အသဟာယ-ဖြစ်၍
ဤ သဟာယ-မှာ ထိုထိုကိစ္စ၌ (ဥပမာ-ဆွမ်းခံကြွတော်မူခြင်း၊ တရားဟောတော်မူခြင်း
စသော ကိစ္စ၌) အတူတကွဖြစ်ကြသော ကြောင့် “သဟာယ” ဟု ခေါ်၍ ထိုသို့သော
သဟာယ-ရှိတော်မူသောကြောင့် “လဒ္ဓသဟာယ” ဟု ခေါ်ရပါသည်။ ထို့ကြောင့်
လဒ္ဓသဟာယ-နှင့် အသဟာယ-ပိုင်းတို့ မဆန့်ကျင်ကြပါ-ဟုလို။

အပနုဇ္ဈေဝ။ပ။ဝိဟရတိ။ ။ အပနုဇ္ဈ-ကို “သဗ္ဗပဒံ သာဝဓာရဏံ” နှင့် အညီ
အဝဓာရဏ-အနက် ရနိုင်သောကြောင့် အပနုဇ္ဈေဝ-ဟု ဧဝ-လည်း၍ ဖွင့်သည်။
သမာပတ်ဝင်စားတော်မူသောအခါ အဖော်များနှင့် စိတ်အားဖြင့် ဧကန်မူချ ခွဲခွါရ
မည် ဖြစ်သောကြောင့် “အပနုဇ္ဈေဝ” ဟု ဧဝ-အနက်လည်း ရနိုင်သည်။ အာ-
ရမတိ ဧတ္ထာတိ အာရာမော၊ မွေ့လျော်ရာ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အာရုံ။ ဧကော+
အာရာမော ယဿာတိ ဧကောရာမော (ဘဂဝါ)၊ တဿ+ဘာဝေါ ဧကောရာမော။

အဘိနိပ္ပန္နော ခေါ် ပန တဿ ဘဂဝတော လာဘောတိ၊ ကား။ တဿ ဘဂဝတော၊ ၏။ မဟာ လာဘော၊ သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ပြီ။ ကဒါ၊ 'ဌ်။ ဝါ၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ဥပ္ပန္နော၊ နည်း။ အဘိသမ္မောဓိံ၊ အလုံးစုံသော တရားကို သိတော်မူတတ်သော 'သဗ္ဗညုတ-ဉာဏ်တော်သို့။ ပတုာ၊ ရှိ။ သတ္တသတ္တာဟံ၊ ခုနစ်သတ္တာဟ-ကို။ အတိက္ကမိတုာ၊ ရှိ။ ဣသိပတနေ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ-ဟူသော ဣသိတို့၏ ကြွရောက်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့် ဣသိပတန မည်သော မိဂဒါဝုန်တော၌။ ဓမ္မစက္ကံ၊ ကို။ ပဝတ္ထေတုာ၊ လည်စေ၍။ အနုက္ကမေန၊ အားဖြင့်။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ တို့ကို။ ဒမနံ၊ ဆုံးမတော်မူခြင်းကို။ ကရောန္တဿ၊ ၏လည်းကောင်း။ တယော၊ ကုန်သော။ ဇေလေ၊ ညီနောင်ရသေတို့ကို။ ပဗ္ဗာဇေတုာ၊ ရှိ။ ရာဇဂဟံ၊ သို့။ ဂတဿ၊ ကြွတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏လည်းကောင်း။ ဗိမ္ဗိသ်ရဒမနတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ (မဟာလာဘော) ဥပ္ပန္နော။ ယံ၊ ယင်း ကြီးစွာသောလာဘ်ကို။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ (ကို။) “တေန ခေါ် ပန သမယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။’ ဝါ၊ ကို။ သက္ကတော၊ ကောင်းစွာပြုအပ်သည်။ ဂရုကတော၊ အလေးဂရုပြုအပ်သည်။ မာနိတော၊ မြတ်နိုးအပ်သည်။ ပုဗ္ဗိတော၊ ပူဇော်အပ်သည်။ အပ-စိတော၊ အရိုအသေပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စိဝရ ပိဏ္ဍပါတ သေနာ-သန ဂိလာနပစ္စယ ဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရာနံ၊ တို့ကို။ လာဘိ၊ သည်။ ဟောတိ။” ဣတိ (သံဂီတိကာရေဟိ ဝုတ္တံ)။ [နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ မဟာဂင်၊ သုသိမသုတ်။] သတသဟဿကပ္ပါဓိကေသု၊ ကုန်သော။ စတုသု အသင်္ချေယျေသု၊ တို့၌။ ဥဿန္တပုညနိဿန္တသမ္ပပ္ပန္နော၊ များစွာသောကောင်းမှု၏ အကျိုးခက်ကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော။ လာဘသက္ကာရော၊ ရအပ်သော သာမညလာဘ်၊ ကောင်းစွာပြုအပ်သော ဝိသေသ-လာဘ်သည်။ မဟောသော ဝိယ၊ ကြီးစွာသော ရေ အယဉ်ကဲ့သို့။ အဇ္ဈောတ္ထရမာနော၊ လွှမ်းမိုးလျက်။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။

‘ ကိရ၊ ချဲ့။ ကေသ္မိံ၊ သော။ သမယေ၊ ၌။ ရာဇဂဟေ၊ ၌လည်းကောင်း။ ပ။ ဗာရာဏသိယံ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဘဂဝတော၊ အား။ ဝါ၊ ဖို့။ ပဋိပင်္ဂါဝိဘတ္တံ နာမ၊ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော ဘတ်မည်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုမြို့တို့၌။ ဧကော၊ သည်။ “အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ သတံ၊ ကို။ ဝိဿဇေတုာ၊ ရှိ။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒဿာမိ၊ အံ။” ဣတိ၊ သို့။ ပဏ္ဏံ၊ စာကို။ လိခိတုာ၊ ရှိ။ ‘ဝိဟာရဒ္ဓါရေ၊ ကျောင်းတိုက်တံခါး၌။ ဗန္ဓိ၊ ဖွဲ့ထားပြီ။ ဝါ။ ဆွဲထားပြီ။ အညော၊ အခြားသော ဒုတိယ-လူသည်။ အဟံ ဒေသတာနိ (ဝိဿဇေတုာ ဒါနံ ဒဿာမိတိ ပဏ္ဏံ လိခိတုာ ဝိဟာရဒ္ဓါရေ ဗန္ဓိ)။ အညော၊

အခြားသော တတိယ-လူသည်။ အဟံ ပဉ္စသတာနိ (။ပ။ ဗန္ဓိ)။ အညော၊
 သည်။ အဟံ သဟဿံ(။ပ။ ဗန္ဓိ)။ အညော၊ သည်။ အဟံ ဒေသဟဿာနိ
 (။ပ။ ဗန္ဓိ)။ အညော အဟံ ပဉ္စ(သဟဿာနိ။ ပ။ ဗန္ဓိ)။ ဒသ (သဟဿာနိ
 ။ပ။ ဗန္ဓိ)။ ဝိသတိ (သဟဿာနိ။ပ။ဗန္ဓိ)။ ပညာသံ(သဟဿာနိ။ပ။ဗန္ဓိ)။
 အညော အဟံ သတသဟဿံ (။ပ။ ဗန္ဓိ)။ အညော အဟံ ဒေ သတ-
 သဟဿာနိ ဝိသံဇ္ဇေတွာ ဒါနံ ဒဿာမိတံ ပဏ္ဍိ လိခိတွာ ဝိဟာရဒ္ဒါရေ
 ဗန္ဓိ။ ဇနပဒစာရိကံ၊ ကိ။ စရန္တမ္ပိ၊ လုညှိလည်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား
 သို့လည်း။ (အနုဗန္ဓိယေဝ-၌ စပ်။)ဩကာသံ၊ ကိ။ လတိတွာ၊ ချ်။ “ဒါနံ၊
 ကိ။ ဒဿာမိ၊ အံ။”ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သကဋ္ဌာနိ၊ တို့ကို။ ပူရေတွာ၊ ချ်။
 မဟာဇနော၊ သည်။ အနုဗန္ဓိယေဝ၊ သည်သာ။

ယထာဟ၊ နည်း။ “တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ ဇာနပဒါ၊ ဇနပုဒ်
 ၌်နေကုန်သော။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဗဟံ၊ သော။ လောဏမ္ပိ၊ ဆားကို
 လည်းကောင်း။ တေလမ္ပိ၊ ဆီကိုလည်းကောင်း။ တဏှုလမ္ပိ၊ ဆန်ကို
 လည်းကောင်း။ ခါဒနီယမ္ပိ၊ ခဲဖွယ်ကိုလည်းကောင်း။ သကဋ္ဌေသု၊ တို့၌။
 အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပဋ္ဌိတော ပဋ္ဌိတော၊ နောက်၌
 နောက်၌။ ဝါ၊ နောက်က နောက်က။ အနုဗန္ဓာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။
 ကုန်၏။ (ကိ။ အဘယ်သို့ကြံ၍လိုက်ကုန်သနည်း။) ‘ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။
 ပဋိပါဋိ၊ ဆွမ်းအလှည့်ကို။ လတိဿာမ၊ အံ။ တတ္ထ၊ ၌။ ဘတ္တံ၊ ကို။
 ကရိဿာမ၊ အံ။’ဣတိ” (အနုဗန္ဓာ ဟောန္တိ၊ဣတိ အာဟ) [ဝိနည်း မဟာ-
 ဝဂ္ဂ၊ ဘေသဇ္ဇိက္ခန္ဓက၊ ယာဂုမဓုဂေါဋ္ဌကာနုဇာနနာ။] ဧဝံ၊ တူ။ အညာနိပိ၊
 ကုန်သော။ ခန္ဓကေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဝိနယေ စ၊ ဥဘတောဝိဘင်း
 ဟူသော ဝိနည်း၌လည်းကောင်း။ ဗဟုနိ၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထုနိ၊ တို့ကို။
 ဧဝံဗိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

ပန။ ဆက်။ အသဒိသဒါနေ၊ ၌။ ဝါ။ အတူမရှိသော အလှူကိုပေးရာ၌။
 သေ(သော)လာဘော၊ သည်။ မတ္ထကံ၊ အထွတ်အထိပ်သို့။ ပတ္တော၊ ပြီ။
 ကိရ၊ ချဲ့။ ကေသ္မိံ သမယေ။ ဘဂဝတိ၊ သည်။ ဇနပဒစာရိကံ၊ ကိ။
 စရိတွာ၊ ချ်။ ဇေတဝနံ၊ သို့။ သမ္ပတ္တေ၊ လတ်သော်။ ရာဇော၊ သည်။
 နိမဇ္ဇေတွာ၊ ချ်။ဒါနံ အဒါသိ။ ဒုတိယ ဒိဝသော ၌။ နာဂရာ၊ မြို့သုမြို့သား
 တို့သည်။ (နိမဇ္ဇေတွာ ဒါနံ။) အဒံသု၊ ကုန်ပြီ။ ပုန၊ ဖန်။ တေသံ၊ ထို
 မြို့သုမြို့သားတို့၏။ ဒါနတော၊ ထက်။ အတိရေကံ၊ အပိုအလွန်ဖြစ်သော။
 (ဒါနံ၊ ကိ။)ရာဇော၊ သည်။ (အဒါသိ ပုန။)တဿ၊ ထိုမင်း၏။ ဒါနတော

အတိရေကံ(ဒါနံ)နာဂရာ(အဒိသု)။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ ဗဟုသု၊ ကုန်သော။
 ဒိဝသေသု၊ တို့သည်။ ဂတေသု၊ လွန်သွားကုန်လတ်သော်။ ရာဇာ စိန္တေသိ။
 (ကိံ။) “ဣဒမ နာဂရာ၊ တို့သည်။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊ ဌ။ အတိရေကတရံ၊
 သာ၍ပိုလွန်သော အလှူကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပထဝိဿရော၊ မြေကိုအစိုးရ
 သော။ ရာဇာ ပန ကား။ နာဂရေဟိ၊ တို့သည်။ ဒါနေ၊ ဌ။ ပရာဇိတော၊
 ရှုံးစေအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂရဟာ၊ သည်။ တဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။”
 ဣတိ(စိန္တေသိ)။ အထ၊ အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုမင်း၏။ မလ္လိကာ၊
 သည်။ ဥပါယံ၊ နည်းလမ်းကို။ အာစိက္ခံ၊ ပြီ။

သော၊ ထိုမင်းသည်။ ရာဇဂံဏေ၊ မင်းရင်ပြင်၌။ သာလကလျာဏိပဒ-
 ရေဟိ၊ သစ်ပင်တို့တွင် အကောင်းဆုံးဖြစ်သော သစ်ပင်တို့၏ ပျဉ်ချပ်တို့ဖြင့်။
 (ယခုခေတ် မင်းတို့သာသုံးနိုင်သော ကျွန်းပင်ပျဉ်ချပ်တို့ဖြင့်။) မဏ္ဍပံ၊ ကို။
 ကာရေတွာ၊ ၍။ တံ၊ ထို မဏ္ဍပ်ကို။ နီလပ္ပလေဟိ၊ ကြာညိုပန်းတို့ဖြင့်။
 ဆာဒေတွာ၊ ၍။ ပဉ္စ အာသနသုတာနိ၊ ငါးရာသော နေရာတို့ကို။ ပညာ-
 ပေတွာ။ ခင်းစေ၍။ ပဉ္စဟတ္ထိသတနာ၊ တို့ကို။ အာသနာနံ၊ တို့၏။ ပစ္ဆာ-
 ဘာဂေ၊ ဌ။ ထပေတွာ၊ ၍။ ဧကေကေန၊ တစီး တစီးသော။ ဟတ္ထိနာ၊
 ကို။ ဧကေကဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ အား။ သေတစ္ဆတ္တံ၊ ကို။ ဓာရာ-
 ပေသိ၊ ဆောင်းမိုးစေပြီ။ ဒိန္နံ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ အာသနာနံ၊ တို့၏။
 အန္တရေ၊ ဌ။ သဗ္ဗာလကံာရပဋိမဏ္ဍိတာ၊ ဆင်မြန်းအပ်သော အလုံးစုံသော
 တန်ဆာရှိသော။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော တန်ဆာတို့ဖြင့် ဆင်မြန်းအပ်သော။
 ဧကေကာ၊ သော။ ခတ္ထိယဓိတာ၊ သည်။ စတုဇ္ဇာတိယဂန္ဓံ၊ ကို။ ပိသတိ၊
 ကြိတ်၏။ [စတုဇ္ဇာတိယဂန္ဓံ-ကို မဟာသုဒဿန-သုတ်၊ ဣတ္ထိရတနာ-အဖွင့်၌
 ပြခဲ့ပြီ။] နိဋ္ဌိတံ နိဋ္ဌိတံ၊ ကြိတ်ပြီး ကြိတ်ပြီးသော နံသာကို။ မဇ္ဈဌာနေ၊ ဌ။
 ဂန္ဓမ္မဏေ၊ နံသာကြုတ်၌။ ပက္ခိပတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို နံသာကြုတ်ကို။ အပရာ၊
 သော။ ခတ္ထိယဓိတာ၊ သည်။ နီလပ္ပလဟတ္ထကေန၊ ကြာညိုလက်ဖြင့်။ သမ္ပရိ-
 ဝတ္တေတိ၊ ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင် လည်စေရ၏။ ဝါ၊ မွေရ၏။ ဧဝံ၊

၁။ ဥပါယံ အာစိက္ခံ။ ။ ဥပါယံ အာစိက္ခံ နာဂရာနံ အသက္ကုဏေယျရူပေန
 (မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောဖြင့်။) ဒါနံ ဒါပေတံ။ သာလကလျာဏိရုက္ခာ
 ရာဇပရိဂ္ဂဟာ (သာလကလျာဏိသစ်ပင်တို့သည် မင်းတို့သိမ်းပိုက်အပ်ကုန်သော သစ်ပင်
 များဖြစ်၍။) အညေဟိ အသာဓာရဏာ၊ တသ္မာ တေသံ ပဒရေဟိ မဏ္ဍပေါ ကာရိတော၊
 ဟတ္ထိနော စ ရာဇဘဏ္ဍာဘူတာ နာဂရေဟိ န သက္ကာ လဒ္ဓန္တိ တေဟိ ဆတ္တံ ဓာရာ-
 ပိတံ၊ တထာ ခတ္ထိယဓိတာဟိ ဓေယျာဝစ္စံ ကာရိတံ။—ဋီကာ။

သို့။ ဧကေကဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ တိဿော၊ တိဿော၊ ကုန်
သော။ ခတ္တိယဓိတရော၊ တို့သည်။ ပရိဝါရာ၊ အခြံအရံတို့သည်။ (ဟောန္တိ။)
အပရာ၊ သော။ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ၊ သော။ ဣတ္ထိ၊ သည်။
တာလဝဏံ၊ ထန်းရွက်ယပ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဗီဇတိ၊ ယပ်ခတ်၏။ အညာ၊
သော။ (သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ ဣတ္ထိ။) မေကရဏံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ
ဥဒကံ။ ပရိသာဝေတိ၊ အောက်သို့ လျှောကျစေရ၏။ ဝါ၊ စစ်ရ၏။ အညာ၊
သော။ (သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ ဣတ္ထိ။) ပတ္တတော၊ မှ။ ဥဒကံ၊ သပိတ်
ဆေးရေကို။ ဟရတိ၊ ပယ်ရှားရ၏။ ဘဂဝတော၊ ဖို့။ စတ္တာရိ၊ လေးမျိုး၊
သော လူဖွယ်တို့သည်။ အနုဉ္စါနိ၊ မပိုင်းဖြတ်အပ်သော အဖိုးရှိကုန်သည်။
ဝါ၊ အဖိုးမဖြတ်နိုင်ကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ ပါဒကထလိကာ၊ လည်း
ကောင်း။ အာဇာရကော၊ သပိတ်ခြေလည်းကောင်း။ အပဿေနဖလကံ၊
တံကဲမှီ ပျဉ်ချပ်လည်းကောင်း။ ဆတ္တပါဒမဏိ၊ ထီး၏အခြေဖြစ်သော
ပတ္တမြားလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ စတ္တာရိ အနုဉ္စါနိ အဟေသံ၊
သံဃနဝကဿ၊ သံဃနဝကရဟန်း၏။ ဝါ၊ သံဃာတွင် အငယ်ဆုံးရဟန်း
၏။ ဒေယျဓမ္မော၊ ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းသည်။ သတ-
သဟဿံ၊ ကို။ အဂ္ဂတိ၊ ဧ။

စ၊ ဆက်။ တသ္မိံ ဒါနေ၊ ဌ။ အင်္ဂုလိမာလတ္ထေရော၊ သည်။ သံဃနဝကော၊
သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထို အင်္ဂုလိမာလ-ထေရ်၏။ အာသနသမိပေ၊
ဌ။ အာနီတော၊ ဆောင်ယူအပ်သော။ ဟတ္ထိ၊ သည်။ တံ၊ ထို အင်္ဂုလိမာလ-
ထေရ်သို့။ ဥပဂန္တု၊ ဌာ။ နာသက္ခိ၊ နိုင်။ တတော၊ ထိုသို့ မကပ်ဝံ့ခြင်း
ကြောင့်။ ရညော၊ အား။ အာရောစေသံ၊ ကုန်ပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။
“အညော၊ သော။ ဟတ္ထိ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိသလော။” ဣတိ (အာဟ၊
မေးပြီ။) ဒုဋ္ဌဟတ္ထိ ပန၊ ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော ဆင်သည်ကား။
ဝါ၊ ဆင်ရိုင်းသည်ကား။ အတ္ထိ၊ ဧ။ အာနေတံ၊ ဌာ။ န သက္ကာ၊ ပါ။
ဣတိ (အာရောစေသံ)။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ မဟာရာဇ၊ ဇာ။ သံဃ-
နဝကော၊ သည်။ ကတရော၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ ဘဂဝါ၊
ရား။ အင်္ဂုလိမာလတ္ထေရော- ပါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။
မဟာရာဇ၊ ဇာ။ တေနဟိ၊ လျှင်။ တံ ဒုဋ္ဌဟတ္ထိ၊ ကို။ အာနေတွာ၊ ရှိ။
ထပေတု၊ လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ ဟတ္ထိ၊ ကို။ မဏ္ဍယိတွာ၊
ရှိ။ အာနယိံသု၊ ဆောင်ခဲ့ကြကုန်ပြီ။ သော၊ ထိုဆင်သည်။ ထေရဿ၊
၏။ တေဇေန၊ ကြောင့်။ နာသာဝါတ သဉ္စရဏမတ္တမ္ပိ၊ နှာခေါင်းလေ၏

လှည့်လည်ခြင်းမျှကိုလည်း။ (ရှုခြင်း ရှိက်ခြင်းမျှကိုလည်း။) ကာတုံ၊ ပြုခြင်း
ငှာ။ နာသက္ခိ။ ဧဝံ၊ သို့။ နိရန္တရံ၊ မပြတ်မလပ်။ သတ္တဒီဝသာနံ၊ တို့ပတ်
လုံး။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒီယိတ္ထံ၊ ပေးလှူအပ်ပြီ။ သတ္တမေ၊ သော။ ဒီဝသေ၊
၌။ ရာဇော၊ သည်။ ဒသဗလံ၊ ကို။ ဝန္တိတော၊ ရှိ။ ဘဂဝါ၊ ရား။ မယျံ၊
အား။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေထ၊ ကုန်။ ဣတိ အာဟ။

☞ စ၊ ဆက်။ တဿံ ပရိသတိ၊ ၌။ ကာဠော စ၊ ကာဠ-အနတ်လည်း
ကောင်း။ ဇုဏှော စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇော၊ ကုန်သော။
အမစ္စာ၊ အမတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ကာဠော၊ သည်။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။
(ကိံ။) “ရာဇကုလဿ၊ ၏။ သန္တကံ၊ သည်။ နဿတိ၊ ပျက်စီးရ၏။
တ္ထေကာ၊ ကုန်သော။ ဧတေ ဇနာ၊ ဤ ရဟန်းတို့သည်။ ကိံ နာမ၊
အဘယ်မည်သော အမှုကို။ ကရိယန္တိ၊ နည်း။ ဘုဉ္ဇိတော၊ ရှိ။ ဝိဟာရံ၊
သို့။ ဂန္ထာ၊ ရှိ။ နိဒ္ဒါယိယန္တေဝ၊ အိပ်ကြကုန်မည်သာ။ ဣဒံ၊ ဤဥစ္စာကို။
ဧကော၊ သော။ ရာဇပုရိသော၊ သည်။ လဘိတော၊ ရှိ။ ဝါ၊ လတ်
သော်။ ကိံ နာမ၊ ကို။ န ကရေယျ၊ မပြုပဲနေအံ့နည်း။ ရညော၊ ၏။
သန္တကံ၊ ဥစ္စာတွေသည်။ အဟော နဿတိ၊ ဪ၊ ပျက်စီးလေစွ။”
ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံပြီ။ ဇုဏှော စိန္တေသိ၊ (ကိံ။) “ဣဒံ ရာဇတ္တနံ နာမ၊
ဤ မင်း၏အဖြစ် မည်သည်။ မဟန္တံ၊ ကြီးကျယ်ပါပေ၏။ အညော၊ မင်းမှ
အခြားသော။ ကော၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ သက္ခိယတိ၊
နည်း။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ရာဇတ္တနေ၊ မင်း အဖြစ်၌။ ဌိတော၊
သည်။ (သမာနော) ပိ၊ လည်း။ ဧဝရူပံ၊ သော။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒါတုံ၊ ငှာ။
န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ သော၊ သည်။ ကိံ ရာဇာ နာမ၊ အဘယ်မှာ မင်း
မည်နိုင်အံ့နည်း။”ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံပြီ။

ဘဂဝါ၊ သည်။ ပရိသာယ၊ ၏။ အဇ္ဈာသယံ၊ ကို။ ဩလော-
ကေန္တော၊ လတ်သော်။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့အမတ်တို့၏။ အဇ္ဈာ-
သယံ၊ ကို။ ဝိဒိတော၊ ရှိ။ “အဇ္ဇေ၊ ယနေ့။ ဇုဏှဿ၊ ၏။ အဇ္ဈာသယေန၊
အားဖြင့်။ ဓမ္မကထံ၊ ကို။ သစေ ကထေမိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ကာဠဿ၊ ၏။
မုဒ္ဒါ၊ ဦးထိပ်သည်။ သတ္တဓာ၊ ခုနစ်စိတ် ခုနစ်ဖြာ။ ဖလိဿတိ၊ လတ္တံ။
ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ မယာ၊ သည်။ သတ္တာနုဒ္ဒယတာယ၊ သတ္တဝါ
တို့ကို သနားစောင့်ရှောက်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါရမိယော၊
တို့ကို။ ပုရိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဇုဏှော၊ သည်။ အညသိမ္မံ၊ သော။ ဒီဝသေ၊
၌။ မယိ၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ကထယန္တေ၊ လတ်သော်။ မဂ္ဂဗလံ၊ ကို။

ပဋိဝိဇ္ဈိယတိ၊ လတ္တံ။ ဣဒါနိ ပန၊ ဌကား။ ကာဠ၊ ကိ။ သြလောကေ-
သာမိ၊ ကြည့်ရှုအံ။ (ညာအံ-ဟူလိ။)”ဣတိ၊ ဤသို့ကြံတော်မူ၍။ ရညော၊
အား။ စတုပ္ပဒိကမေဝ၊ လေးပါး-ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဂါထံ၊
ကို။ အဘာသိ၊ ပြီ။ (ကိ။)-

ဂါထာအနက်။ “ကဒရိယာ၊ ဝန်တို့နှမြော စက်ဆုပ်အပ်
သော သတ္တဝါတို့သည်။ ဒေဝလောကံ၊ နတ်ပြည်သို့။ ဝေ၊ စင်စစ်။
န ဝဇန္တိ၊ မရောက်ကြကုန်။ ဗာလာ၊ မကောင်းတာကြံ မမှန်တာ
လုပ် မဟုတ်တာပြော များစွာသောလူမိုက်တို့သည်။ ဟဝေ၊ စင်
စစ်။ ဒါနံ၊ သူတပါးတို့ ပြုပြုသမျှ အလှူဒါန-ကို။ နပ္ပသံသန္တိ၊
မချီးမွမ်းကြကုန်။ ဓီရော စ၊ ကြောင်းကျိုးမြင်သိ ပညာရှိသည်
ကား။ ဒါနံ၊ ကို။ အနုမောဒမာနော၊ အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်
နိုင်သည်။ (ဟောတိ။)တေနေဝ၊ ထိုသူတပါးတို့၏ ဒါန-ကို ဝမ်း
မြောက်ခြင်းကြောင့်ပင်။ သော၊ ထိုပညာရှိသည်။ ပရတ္ထ၊ တမလွန်
လောက၌။ သုခိ၊ ကိုယ်စိတ် နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။”ဣတိ အဘာသိ။

ရာဇာ၊ သည်။ အနတ္တမနော၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ “မယာ၊ သည်။
မဟာဒါနံ၊ ကို။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူအပ်ပြီ။ သတ္တာ စ၊ သည်လည်း။ မေ၊
အား။ မန္တမေဝ၊ အနည်းငယ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ကထေသိ၊
ပြီ။ ဒသဗလဿ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဂဟေတုံ၊ ငှာ။ နာသက္ခိံ မညေ၊
မစွမ်းနိုင်လေယောင်တကား။”ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ သော၊ ထိုမင်းသည်။
ဘုတ္တပါတရာသော၊ စားအပ်ပြီးသော နံနက်စာရှိသည်။ ဝါ၊ နံနက်စာ
စားပြီးသည်။ (ဟုတွာ။)ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ဘဂဝန္တံ ဝန္နိတွာ၊ ပုစ္ဆံ၊ ပြီ။ (ကိ။)
“ဘန္တေ၊ ရား။ မယာ မဟန္တံ ဒါနံ ဒိန္နံ၊ မေ၊ သည်။ ဝါ၊ အတွက်။
မဟတိ၊ သော။ အနုမောဒနာ၊ အနုမောဒနာ-ကို။ ဝါ၊ အဖန်ဖန် ဝမ်း
မြောက်ကြောင်း တရားကို။ န ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်ပါ။ ဘန္တေ၊ ရား။
မေ၊ ၏။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ ကော န ခေါ၊ နည်း။”ဣတိ၊ ဤသို့
လျှောက်ပြီ။ မဟာရာဇ၊ ဇာ။ တဝ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ ဒေါသော၊ သည်။
နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ သော်လည်း။ ပရိသာ၊ သည်။ အပရိသုဒ္ဓါ၊ မစင်ကြယ်။
တသ္မာ၊ ထိုသို့ ပရိသတ်၏ မစင်ကြယ်ခြင်းကြောင့်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ န ဒေသေသိ၊
ကြီးကျယ်စွာ ဟောတော်မူ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘဂဝါ၊ ရား။
ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိသာ၊ သည်။ န သုဒ္ဓါ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်

အဋ္ဌယထာဘူတအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၁၀၉

ပြီ။ သတ္တဝါ သည်။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ အမစ္စာနံ၊ တို့၏။ ပရိဝိတက္ကံ၊ ကို။ အာရောစေသိ၊ ပြီ။

ရာဇာ၊ သည်။ ကာဠု၊ ကို။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ (ကိ။) “တတ ကာဠု၊ အမောင် ကာဠု။ ဧဝံ၊ ဤအတိုင်းလော။” ဣတိ၊ ပြီ။ မဟာရာဇာ၊ ဇာ။ ဧဝံ၊ ဤအတိုင်း မှန်ပါ၏။ ဣတိ၊ ပြီ။ မယိ၊ သည်။ မမ၊ ၏။ သန္တကံ၊ ကို။ ဒဒမာနေ၊ လတ်သော်။ တဝ၊ ၏။ ကတရံ ဌာနံ၊ အဘယ်အရပ်သည်။ ရုဇ္ဇတိ၊ ကြင်နာသနည်း။ တံ၊ ကို။ ပဿိတုံ၊ ဌာ။ န သက္ကောမိ၊ နိုင်။ နံ၊ ထို ကာဠု-အမတ်ကို။ မမ၊ ၏။ ရဋ္ဌတော၊ မှ။ ပဗ္ဗာဇေထ၊ နှင်ထုတ် ကြကုန်လော့။ ဣတိ အာဟ။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ဇုဏုံ၊ ကို။ ပက္ခောသာပေတွာ၊ ခေါ်စေ၍။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ (ကိ။) “တတ၊ အမောင်။ ဧဝံ၊ သို့။ စိန္တေသိ ကိရ၊ ကြံစည်သလော။” ဣတိ၊ ပြီ။ အာမ မဟာ-ရာဇာတိ။ တဝ၊ ၏။ စိတ္တာနုရူပမေဝ၊ စိတ်အားလျော်စွာသာလျှင်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ တသ္မိံ ယေဝ မဇ္ဈပေ၊ ၌ပင်။ ဧဝံ၊ ဤအတိုင်း။ ပညတ္တေသု ယေဝ၊ ကုန်သော။ အာသနေသု၊ တို့၌။ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ၊ တို့ကို။ နိသိဒါပေတွာ၊ ၍။ တာယေဝ ခတ္တိယဓိတ-ရော၊ တို့ကိုပင်။ ပရိဝါရာပေတွာ၊ စေ၍။ ရာဇဂေဟတော၊ မှ။ ဇနံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ မယာ၊ သည်။ ဒိန္နသဒိသမေဝ၊ လူအပ်သောအလှူ နှင့် တူသည်သာလျှင်။ သတ္တ ဒိဝသာနိ၊ တို့ပတ်လုံး။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒေဟိ၊ လော့။ ဣတိ၊ ပြီ။ သော။ ထို အမတ်သည်။ တထာ၊ ပြောသည့်အတိုင်း။ အဒါသိ၊ ပြီ။ ဒတွာ၊ ၍။ သတ္တမေ၊ သော။ ဒိဝသေ၊ ၌။ “တဂဝါ၊ ရား။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေထ၊ ပါကုန်။” ဣတိ အာဟ။

သတ္တဝါ သည်။ ဒိန္နမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ဒါနာနံ၊ မင်း၏ဒါန အမတ်၏ ဒါန-တို့၏။ အနုမောဒနံ၊ ကို။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတွာ၊ ၍။ ဒွေ၊ နှစ်စင်းကုန်သော။ မဟာနဒိယော၊ တို့ကို။ ဧကောသပုဏ္ဏာ၊ တခဲနက် သော ရေအယဉ်ဖြင့် ပြည့်သည်တို့ကို။ ကုရုမာနော ဝိယ၊ ပြုတော်မူသကဲ့သို့။ မဟာဓမ္မဒေသနံ၊ ကို။ ဒေသေသိ၊ ပြီ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ၊ ၌။ ဇုဏော၊ သည်။ သောတာပန္နော၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ ပဿိဒိတွာ၊ ၍။ ဒသဗလဿ၊ အား။ ဗာဟိရဝတ္ထံ၊ နာမ၊ အပဖြစ်သော ဝတ္ထုမည်သည်ကို။ အဒါသိ၊ ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ တဿ တဂဝတော၊ ၏။ လာဘော၊ သည်။ အဘိနိပ္ပန္နော၊ ပြီးစီးပြီ။ ဝါ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျော။

အဘိနိပ္ပန္နော သိလောကောတိ၊ ကား။ ဝဏ္ဏဂုဏကိတ္တနံ၊ ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်း
 ပြောဆိုခြင်းသည်။ (အဘိနိပ္ပန္နော။) သောပိ (သိလောကော)၊ ထို ဂုဏ်ကို
 ချီးမွမ်းပြောဆိုခြင်းသည်လည်း။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနတော၊
 သဒ္ဓိန္ဒြေ-စသော တရားတည်းဟူသောစက်ကို ဖြစ်စေတော်မူရာအခါမှ။ ဝါ၊
 ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တန-သုတ်တော်ကို ဟောတော်မူရာအခါမှ။ ပဌာယ၊ ၍။ အဘိ-
 နိပ္ပန္နော။ ဟိ၊ ချဲ့။ တတော၊ ထို ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တန-သုတ်တော်ကို ဟောတော်
 မူရာအခါမှ။ ပဌာယ ဘဂဝတော။ ဝဏ္ဏံ၊ ဂုဏ်ကို။ ခတ္တိယာပိ၊ လည်း။
 ကထေန္တိ။ ပြာဟုဏာပိ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဂဟပတယောပိ၊ လည်း
 ကောင်း။ နာဂါ၊ လည်းကောင်း။ သုပဏ္ဏာ၊ လည်းကောင်း။ ဂန္ဓဗ္ဗာ၊
 လည်းကောင်း။ ဒေဝတော၊ အထက်နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဗြဟ္မာ-
 နောပိ၊ လည်းကောင်း။ ကိတ္တိံ၊ ချီးမွမ်းအပ်သောဂုဏ်ကို။ ဝတှာ၊ ၍။
 “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ”တိအာဒိနာ၊ အစရှိသောနည်းဖြင့်။ (ဝဏ္ဏံ ကထေ-
 န္တိ။) အညတိတ္တိယာပိ၊ လည်း။ ဝရရောဇဿ၊ ဝရရောဇ-မည်သော ခတ္တိယ
 အား။ သဟဿံ၊ ကို။ ဒတှာ၊ ၍။ သမဏဿ ဂေါတမဿ၊ ၏။ အဝဏ္ဏံ၊
 ကို။ ကထေဟိ၊ လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှာ၍။ ဥယျောဇေသုံ၊ လွတ်လိုက်ကြ
 ကုန်ပြီ။ သော၊ ထိုဝရရောဇ-မည်သော ခတ္တိယသည်။ သဟဿံ ဂဟေတွာ ဒသ-
 ဗလံ။ ပါဒတလတော ခြေဖဝါးတော်အပြင်မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ယာဝ ကေ-
 သန္တာ၊ ဆံ အဆုံးတိုင်အောင်။ အပလောကယမာနော၊ ကြည့်လတ်သော်။
 လိက္ခာမတ္တမ္ပိ၊ တလိက္ခ-မျှလည်းဖြစ်သော။ ဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်ကို။ အ ဒိသှာ၊ ၍။
 “ဝိပ္ပကိဏ္ဏဒုတ္တိံ”သမဟာပုရိသလက္ခဏော၊ အထူးထူးအပြားပြား ရောပြွမ်းသော
 သုံးဆယ်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော်ကြီး ရှိတော်မူ
 သော။ အသိတိအနုဗျဉ္ဇနဝိဘူသိတေ၊ ရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာတော်ငယ်တို့
 ဖြင့် အလွန်တင့်တယ်တော်မူသော။ ဗျာမပ္ပဘာပရိက္ခိတ္တေ၊ ထက်ဝန်းကျင်ခြံ
 ရံအပ်သော တလံမျှလောက်သော ကိုယ်ရောင်ရှိတော်မူသော။ သုဖုလ္လိတ-
 ပါရိစ္ဆတ္တကတာရာဂဏသမုဇ္ဇလိတအန္တလိက္ခဝိစိတ္တကုသုမသသိရိကနန္ဒနဝန -
 သဒိသေ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သောပွင့်ခြင်းရှိသော ပင်လယ်ကသစ်ပန်းနှင့်လည်းတူ၊
 ကြယ်တာရာအပေါင်းတို့ဖြင့် လွန်စွာတောက်ပသောကောင်းကင်နှင့်လည်းတူ၊
 အထူးသဖြင့် ဆန်းကြယ်သော ပန်းတို့ဖြင့် အသရေရှိသော နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်နှင့်
 လည်းတူသော။ အနဝဇ္ဇအတ္တဘာဝေ၊ အပြစ်မရှိသော အတ္တဘောဉ်။ အဝဏ္ဏံ
 ဝဒန္တဿ၊ ၏။ မုခမ္ပိ၊ နှုတ်ခမ်းသည်လည်း။ ဝိပရိဝတ္တေယျ၊ ပြောင်းပြန်လည်
 ရာ၏။ မုဒ္ဒုပိ သတ္တဓာ ဖလေယျ၊ အဝဏ္ဏံ ဝတ္ထု။ ဥပါယော။ အကြောင်းသည်။
 နတ္တိ၊ ဝဏ္ဏမေဝ။ ဝဒိသာမိ၊ အံ။ ”ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ပါဒတလတော

ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကေသန္တာ။ အတိရေကပဒသဟဿေန၊ ပုဗ္ဗပေါင်းတထောင်
ထက် ပိုလွန်သော စကားဖြင့်။ ဝဏ္ဏမေဝ ကထေသိ။ ပန၊ ဆက်။ သေ
(သော)ဝဏ္ဏော နာမ၊ သည်။ ယမကပါဠိဟာရိယေ၊ ဌ။ မတ္ထကံ ပတ္တော။
ဝေ၊ သို့။ ဝါ။ ဤနည်းအားဖြင့်။ သိလောကော၊ ကျော်စောတော်မူခြင်း
သည်။ အဘိနိပ္ပန္နော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ယာဝ မညေ ခတ္တိယာတိ၊ ကား။ ခတ္တိယာ၊ ဇာတ်အားဖြင့် မင်းဖြစ်
သတို့သည်လည်းကောင်း။ ပြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဝေဿာ၊
တို့သည်လည်းကောင်း။ သုဒ္ဓါ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ နာဂါ၊ တို့သည်
လည်းကောင်း။ သုပဏ္ဏာ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ယက္ခာ၊ တို့သည်
လည်းကောင်း။ အသုရာ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဒေဝါ၊ တို့သည်
လည်းကောင်း။ ဗြဟ္မာနော၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗေဝ၊
သော။ တေ၊ ထို ခတ္တိယ-စသည်တို့သည်။ သမ္ပိယာယမာနရူပါ၊ လွန်စွာ
မြတ်နိုးကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သည်။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ၊ ရှင်လန်း
နှစ်သက်ကြကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဝိဟရန္တိ မညေ၊ နေကုန်သကဲ့သို့ထင်ရ၏။
ဝိဂတမဒေါ ခေါ ပနာတိ၊ ကား။ ဧတ္ထကာ၊ ကုန်သော။ ဇနာ မံ
သမ္ပိယာယမာနရူပါ(ဟုတွာ)ဝိဟရန္တိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ မဒပမတ္တော၊
ယစ်မူးခြင်းဖြင့် မေ့လျော့သည်။ ဟုတွာ။ ဒဝါဒိဝသေန၊ မြူးပျော်ခြင်း
အစရှိသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ အာဟာရံ န အာဟာရေတိ။ အညဒတ္ထ၊ စင်စစ်။
သော ဘဂဝါ။ ဝိဂတမဒေါ၊ ကင်းသော ယစ်မူးခြင်းရှိသည်။ (ဟုတွာ။)
အာဟာရံ အာဟာရေတိ။

☞ ယထာဝါဒိတိ၊ ကား။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝါစာယ၊ နှုတ်တော်ဖြင့်။
ဝဒတိ။ အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ တဒန္တယမေဝ၊ ထို နှုတ်တော်သို့အစဉ်
လိုက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ နှုတ်အားလျော်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။
ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံကည်။ ဝါ၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုသည်။ ဟောတိ။
ယဉ္ဇ၊ အကြင် အမှုကိုလည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ကရေတိ၊ ၏။ အဿ၊ ၏။
တဒန္တယမေဝ၊ ထို ကိုယ်တော်သို့ အစဉ်လိုက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝါ၊
ကိုယ်တော်အားလျော်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝစိကမ္မံ၊ ဝစိကံသည်။ ဝါ၊
နှုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုသည်။ ဟောတိ။ ကာယော ဝါ၊ သည်လည်း။
ဝါစံ၊ ကို။ (နာတိက္ကမတိ၊ နိုင်။) ဝါစာ ဝါ၊ သည်လည်း။ ကာယံ၊
ကို။ နာတိက္ကမတိ၊ နိုင်။ ဝါစာ၊ သည်။ ကာယေန၊ နှင့်။ (သမေတိ၊
ညီညွတ်၏။) ကာယော စ၊ သည်လည်း။ ဝါစာယ၊ နှင့်။ သမေတိ၊ ၏။

၈၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့။

ဝါမေန၊ လက်ဝဲဘက်အားဖြင့်။ သူကရော၊ ဝက်သည်။ ဝါ၊ ဝက်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒက္ခိဏေန၊ လက်ယာဘက် အားဖြင့်။ အဇာမိဂေါ၊ ဆိတ်သည်။ ဝါ၊ ဆိတ်နှင့်တူသည်။ (ဟောတိ။) သရေန၊ အသံအားဖြင့်။ နေလကော၊ နွားငယ်သည်။ ဝါ၊ နွားငယ်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ။ ဝိသာဏေန၊ ဦးချိုအားဖြင့်။ ဇရုဂ္ဂေါ၊ နွားအိုသည်။ ဝါ၊ နွားအိုနှင့်တူသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ သို့။ (ဝုတ္တော၊ သော်။) -

အယံ သူကရယက္ခော၊ ဤ ဝတ်ဘီလူးသည်။ သူကရေ၊ တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ သူကရသဒိသံ၊ သော။ ဝါမပယံ၊ လက်ဝဲနံပါးကို။ ဒသ္မေတွာ၊ ရှိ။ တေ၊ ထိုဝက်တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ခါဒတိ ယထာ၊ ခဲစားသကဲ့သို့ လည်းကောင်း။ အဇာမိဂေါ၊ တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ တံ သဒိသံ၊ သော။ ဒက္ခိဏပယံ၊ လက်ယာနံပါးကို။ ဒသ္မေတွာ၊ ရှိ။ တေ၊ ထိုဆိတ်တို့ကို။ ဂဟေတွာ။ ခါဒတိ ယထာ၊ လည်းကောင်း။ နေလကဝစ္ဆကော၊ နွားငယ်တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ဝစ္ဆကရဝံ၊ နွားငယ်၏ မြည်ခြင်းကို။ ရဝန္ဓော၊ မြည်လျက်။ တေ၊ ထို နွားငယ်တို့ကို။ ဂဟေတွာ။ ခါဒတိ ယထာ၊ လည်းကောင်း။ ဂေါဏေ ဒိသ္မာ။ တေသံ၊ ထို နွားတို့၏။ ဝိသာဏသဒိသာနိ၊ ကုန်သော။ ဝိသာဏာနိ၊ တို့ကို။ မာပေတွာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ ခုရတောဝ၊ ဌ်ပင်။ “ဂေါဏော ဝိယ၊ သည်ကဲ့သို့။ ဒိဿတိ၊ မြင်ရ၏။ ဝါ၊ ထင်ရ၏။” ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့ပြော၍။ ဥပဂတေ၊ ကပ်ရောက်ကုန်သော။ တေ၊ ထို နွားတို့ကို။ ဂဟေတွာ။ ခါဒတိ ယထာ၊ လည်းကောင်း။ ၈၊ သည်သာ မကသေး။ ဓမ္မိကဝါယသဇာတကေ၊ ဌ။ သကုဏေဟိ၊ တို့သည်။ ပုဋ္ဌော၊ သော။ ဝါယသော၊ ကျိုးသည်။ “အဟံ၊ ဝါတဘက္ခော၊ လေဟူသော အစာရှိသည်။ ဝါ၊ လေကိုသာ စားသည်။ (ဟောတိ။) ဝါတဘက္ခတာယ၊ အဖြစ်ကြောင့်။ မုခံ၊ ကို။ ဝိဝရိတွာ၊ ရှိ။ ဟိဏကာနဉ္စ၊ ပိုးကောင်ငယ်တို့၏လည်း။ မရဏဘယေန၊ သေခြင်းမှကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ဧကေနော၊ သော။ ပါဒေန၊ ဖြင့်။ ဌိတော၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တုမေပိ၊ တို့သည်လည်း။ -

ဓမ္မံ၊ ကို။ စရထ၊ ကုန်လော့။ ဂေါ၊ သင်တို့အား။ ဘဒ္ဒါ၊ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ မင်္ဂလာသည်။ [ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ “ဘဒ္ဒန္တ”ဟု ရှိ၏။] (ဟောတု၊ သတည်း။) ဉာတယော၊ အို....

ဆွေမျိုးတို့။ ခမ္မံ စရထ။ ခမ္မစာရီ၊ သည်။ အသ္မိံ လောကေ စ၊
ဌ်လည်းကောင်း။ ပရမိံ စ၊ ဌ်လည်းကောင်း။ သုခံ၊ စွာ။ သေတိ၊
အိပ်ရ နေရ၏။”ဣတိ၊ သို့။ (ဝတု၊ ရှိ။)—

သကုဏေသု၊ တိဋ္ဌံ။ ဝိဿာသံ၊ အကျမ်းဝင်ခြင်းကို။ ဥပ္ပါဒေသိ၊ ဖြစ်
စေပြီ။ တတော၊ ထိုသို့ အကျမ်းဝင်ခြင်းကြောင့်။

အယံ ပက္ခိ၊ သည်။ ဘဒ္ဒကော ဝတ၊ ကောင်းမြတ်ပါပေစွာ...။
ဒိဇော၊ ငှက်သည်။ ပရမဓမ္မိကော၊ အလွန်မြတ်သောတရားကို ကျင့်
သူပါပေစွာ...။ ကေပါဒေန၊ ဖြင့်။ တိဋ္ဌန္တော၊ လျက်။ ဓမ္မော ဓမ္မောတိ၊
ဟူ၍။ ဘာသတိ၊ ၏။—

ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိဿာသံ၊ အကျမ်းဝင်ခြင်းသို့။ အာဂတော၊ ရောက်ကုန်
သော။ သကုဏေ၊ တို့ကို။ ခါဒိတ္ထံ၊ ခဲစားပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ တေသံ၊
ဝက်ဘီလူး ကျီးငှက်တို့၏။ ဝါစာ၊ သည်။ ကာယေန၊ နှင့်။ (န သမေတိ
ယထာ။) ကာယော စ ဝါစာယ န သမေတိ ယထာ။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဂဝ-
တော၊ ၏။ န (ဟောတိ)။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝါစာ
ကာယေန (သမေတိ ယေဝ)၊ ကာယော စ ဝါစာယ သမေတိယေဝ၊ ဣတိ
ဒဿေတိ။

အဿ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏။ (ဝိစိကိစ္ဆာ-၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။
(တိဏ္ဍာ-၌ စပ်။)တိဏ္ဍာ တရိတာ၊ လွန်မြောက်အပ်ပြီးသော။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊
သည်။ (အတ္ထိ)ဣတိ။ (သော။)တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆော၊ မည်တော်မူ၏။ “အဿ၊
၏။ ဣဒံ၊ ဤတရားသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။ ဣဒံ၊
သည်။ ကထံ၊ နည်း။”ဣတိ ဝေရူပါ၊ သော။ ဝိဂတော၊ ကင်းပြီးသော။
ကထံ ကထာ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း—ဟု ပြောဆိုကြောင်းစကား
သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော။) ဝိဂတကထံကထော၊ မည်
တော်မူ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ မဟာဇနော၊ သည်။ “အယံ ရုက္ခော၊ သည်။ ကိံ
ရုက္ခော နာမ၊ အဘယ်မည်သော သစ်ပင်တဲနည်း။ အယံ ဂါမော၊
သည်။ (ကိံ ဂါမော နာမ။) အယံ ဇနပဒေါ၊ သည်။ (ကိံ ဇနပဒေါ
နာမ။) ဣဒံ ရဋ္ဌံ၊ သည်။ ကိံ ရဋ္ဌံ နာမ၊ နည်း။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။
အယံ ရုက္ခော၊ သည်။ ဥဇုက္ခန္ဓော၊ ဖြောင့်မတ်သော ပင်စည်ရှိသည်။
(ဟောတိ) န ခေါ၊ နည်း။ အယံ(ရုက္ခော)၊ သည်။ ဝက်က္ခန္ဓော၊
ကောက်သော ပင်စည်ရှိသည်။ (ဟောတိ)န ခေါ၊ နည်း။ ကသ္မာ၊
ကြောင့်။ ကောစိ၊ အချို့သော။ ကဏ္ဍကော၊ ဆူးသည်။ ဥဇုကော၊

သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကောစိ(ကဏ္ဍကော) ဝကောံ (ဟောတိ)။ ကိဉ္ဇိ၊
 သော။ ပုပ္ဖံ၊ သည်။ သုဂန္ဓံ၊ ကောင်းသောအနံ့ရှိသည်။ (ဟောတိ)။
 ကိဉ္ဇိ(ပုပ္ဖံ)ဒုဂန္ဓံ(ဟောတိ)၊ ကိဉ္ဇိ ဖလံ။ မဓရံ၊ ချိုမြိန်သော အရသာရှိသည်။
 (ဟောတိ)။ ကိဉ္ဇိ(ဖလံ)အမဓရံ(ဟောတိ)။” ဣတိ၊ သို့။ သကခေါဝ၊
 ယုံမှားခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သည်သာ။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။
 သတ္တာ၊ သည်။ (သကခေါဝ) န(ဟောတိ)။ ဟိ၊ မှန်။ သတ္တာ၊ သည်။
 “ဣမေသံ နာမ ဓာတုနံ၊ တို့၏။ ဥဿန္နုဿန္နတ္တာ၊ များကုန် များကုန်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤအရာဝတ္ထုသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဟောတိ၊
 ၏။” ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိဂတကထံကထော ဝံ၊ သည်သာ။ စ၊ ဆက်။
 ပဌမဇ္ဈာနာဒိလာဘီနံ၊ တို့၏။ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိသု၊ တို့၌။ ကင်္ခါ၊ သည်။
 ဟောတိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။ ဟိ၊ မှန်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနမ္ပိ၊ တို့၏သော်မှလည်း။
 သဗ္ဗညုတညာဏေ၊ ၌။ ယာထာဝသန္နိဋ္ဌာနာဘာဝတော၊ အကြင်အကြင်
 ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝေါဟာရဝသေန၊
 နာမည် အနွယ်ကို ခေါဝေါ်ပြောဆိုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကင်္ခါ နာမ
 ဟောတိ ယေဝ။ ဧဝံ၊ တူ။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ (ကင်္ခါနာမ) န(ဟောတိ)။ ဟိ၊
 မှန်။ သော ဆဂဝါ၊ သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အရာဝတ္ထုတို့၌။
 ဝိဂတကထံကထော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ ဒဿေတိ။

ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပောတိ၊ ကား။ ကေစိ၊ တို့သည်။ သီလမတ္တေန၊
 ဖြင့်လည်းကောင်း။ ကေစိ ဝိပဿနာမတ္တေန၊ ကေစိ ပဌမဇ္ဈာနေန ။ပ။
 ကေစိ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ၊ ကေစိ။ သောတာပန္န
 ဘာဝမတ္တေန၊ သောတာပန်၏ အဖြစ်မျှဖြင့်လည်းကောင်း။ ပ။ ကေစိ
 အရဟတ္တေန၊ ကေစိ သာဝကပါရမီဉာဏေန၊ ကေစိ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏေန။
 ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပာ၊ ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီးသော အကြံရှိကုန်သည်။ ပရိပုဏ္ဏ-
 မနောရထာ၊ ပြည့်စုံပြီးသော စိတ်၏အလိုရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ။
 ဧဝံ၊ တူ။ မမ သတ္တာ(ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပော ပရိပုဏ္ဏမနောရထော) န
 (ဟောတိ)။ ပန၊ အနွယ် ကား။ မမ သတ္တာ သဗ္ဗညုတညာဏေန
 ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပော (ဟောတိ။) ဣတိ ဒဿေတိ။

အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယန္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ ကရဏတ္ထေ၊ ၌။
 ပစ္စတ္တဝစနံ၊ ပထမာ-ဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း။ အဓိကာသယေန စ၊
 လွန်ကဲသော မှီရာလည်းဖြစ်သော။ ဥတ္တမနိဿယဘူတေန စ၊ မြတ်သော
 မှီရာဖြစ်၍ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အာဒိဗြဟ္မစရိယေန စ၊ အစ၌ဖြစ်သော

မြတ်သောအကျင့်ဖြစ်သော။ ပေါ်ရာဏဗြဟ္မစရိယဘူတေန စ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော
 မြတ်သောအကျင့်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အရိယမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ တိဏ္ဍ-
 ဝိစိကိစ္ဆော ဝိဂတကထံကထော ပရိယောသိတသကံပွေတိ အတ္ထော။ ဟံ၊
 ချဲ့။ “ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနုဿုတေသု၊ မကြားအပ်ဖူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။
 သာမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ သစ္စာနံ၊ တို့ကို။ အဘိသမ္မုဇ္ဈိ၊ ပြီ။ တတ္ထ စ၊ ထိုသစ္စာ
 လေးပါးတို့ကို ထိုးတိုင်း၍သိခြင်းကြောင့်လည်း။ [တတ္ထာတိ နိမိတ္တတ္ထေ
 ဘုမ္မံ၊ သစ္စာဘိသမ္မောဓနိမိတ္တန္တိ အတ္ထော။-ဋီကာ။] သဗ္ဗညုတံ၊ သို့။ ပတ္တော၊
 ပြီ။ ဗလေသု စ၊ ဆယ်ပါးသော ဉာဏဗလတို့၌လည်း။ ဝသီဘာဝံ၊ ဝသီ-
 ဘော်၏အဖြစ်သို့။ (ပတ္တော။)” ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဘဂဝ-
 တော၊ ၏။ ပရိယောသိတသကံပွတပိ၊ အဖြစ်သည်လည်း။ အရိယမဂ္ဂ-
 နေဝ၊ ဖြင့်သာ။ နိပ္ပန္နာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

၂၉၇။ ယထရိဝ ဘဂဝါတိ၊ ကား။ ဘဂဝါ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊
 တူ။ ကေသို့၊ သော။ ဇမ္ဗုဒီပတလေ၊ ၌။ စတုသု ဒိသာသု စာရိကံ။
 စရမာနာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော ဇိနာ ဓမ္မံ၊ ဒေသေယျ၊ ဟောတော်မူ
 ပါကုန်မကား။ အဟော ဝတ၊ စွ...။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စာသိသမာနာ၊ တောင့်တ
 ကြကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဝဒန္တိ။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ အပရေ၊ အခြား
 သောနတ်တို့သည်။ တိသု၊ ကုန်သော။ မဏ္ဍလေသု၊ တို့၌။ ကေတော၊
 တပေါင်းတည်း။ ဝိစရဏဘာဝံ၊ လှည့်လည်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ အာကခံ-
 မာနာ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) တယော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါတိ အာဟံသု။ အပရေ၊
 တို့သည်။ “ဒသ ပါရမိယော နာမ၊ တို့ကို။ ပုရေတွာ၊ ၍။ စတုန္တံ၊ လေး
 ဆူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏လည်းကောင်း။ တိဏ္ဍံ ဝါ၊ တို့၏လည်းကောင်း။
 ဥပုတ္တံ၊ ကို။ ဒုလ္လဘာ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ ဧကော၊ တဆူသည်။ နိဗ္ဗဒ္ဓဝါသံ၊ အမြဲ
 နေတော်မူခြင်းဖြင့်။ ဝသန္တော၊ လျက်။ ဓမ္မံ သစေ ဒေသေယျ၊ (ဧဝံ သတိ။)
 ဧကော၊ သည်။ စာရိကံ စရန္တော (ဓမ္မံ သစေ ဒေသေယျ)။ ဧဝံ၊ သို့
 လည်း။ ဇမ္ဗုဒီပေါ၊ သည်။ သောတေယျ စေဝ၊ တင့်တယ်လည်း တင့်
 တယ်ရာ၏။ ဗဟံ စ၊ သော။ ဟိတသုခံ၊ ကို။ အဓိဂစ္ဆေယျ၊ ရာ၏။”
 ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ၍။ အဟော ဝတ မာရိသာတိ အာဟံသု။

၂၉၈။ အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသော ယန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဌာနံ၊ ဌာနံ-
 ဟူသော ပုဒ်လည်းကောင်း။ အဝကာသော၊ အဝကာသော-ဟူသော ပုဒ်
 လည်းကောင်း။ ဣတိ ဧတံ ဥဘယံ၊ ဤ နှစ်ပါးစုံသော ပုဒ်အပေါင်း
 သည်။ ကရုဏာဓိဝစနဓမ္မဝ၊ အကြောင်းကိုဟောသော ပုဒ်အပေါင်းသာ

တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အကြောင်း၌။ တဒါ-
ယတ္ထဝုတ္တိတာယ၊ ထိုအကြောင်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အကျိုးတရား၏ တည်ရာ၏
အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) ဌာနံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို အကျိုး
၏။ တံ၊ ထို အကြောင်းသည်။ ဩကာသော ဝိယ၊ တည်ရာနှင့် တူ၏။
(ကသ္မာ၊ နည်း။) ဧတန၊ ထို အကြောင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ။ အညတ္ထ၊ အခြား
သော အရပ်၌။ အဘာဝတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
အဝကာသော၊ မည်၏။ ယန္တိ၊ သည်။ ကရုဏဇေတ္ထ၊ ၌။ ပစ္စတ္တံ၊ တည်း။
ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) “ယေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။
ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ၊ ၌။ ဒေ၊ နှစ်ဆူကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။
ဧကတော၊ တပြိုင်နက်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ကုန်ဆု၏။ တံ ကာရဏံ၊ ထို တခု
သော လောကဓာတ်၌ နှစ်ဆူကုန်သော . ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်တော်မူခြင်း၏
အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။” ဣတိ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ-ဟူသော ပါဠိ၌။-
“ယာတော၊ အကြင်မျှလောက်သော အရပ်ဖြင့်။ စန္ဒိမသ္မရိယာ၊
လ နေ တို့သည်။ ပရိဟရန္တိ၊ လက်ယာရစ် လည်ကုန်၏။ ဒိသာ၊
အရပ် မျက်နှာတို့၌။ ဝိရောစနာ၊ တင့်တယ်ကုန်လျက်။ ဘန္တိ၊
တောက်ပကုန်၏။ (တနည်း) ဒိသာ၊ တို့ကို။ ဘန္တိ (သောဘေန္တိ)၊
တင့်တယ်စေကုန်၏။ တာဝ၊ ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပမာဏဖြင့်။
လောကော၊ ဩကာသလောကသည်။ သဟဿဓာ၊ တထောင်ပြား
၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဩကာသလောက-တထောင်၌။ တေ၊ သင် ဗက-ဗြဟ္မာ
၏။ ဝသော၊ အလိုသည်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။”
[မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ ဓူဠယမကဝဂ်၊ ဗြဟ္မနိမန္တနိက-သုတ်။]

ဣတိ (ဣမာယ) ဂါထာယ၊ ၌။ ဧကစက္ကဝါဠမေဝ၊ တခုသော စကြ
ဝဠာသည်သာ။ ဧကော၊ သော။ လောကဓာတု၊ လောကဓာတ်တည်း။
သဟဿံ၊ တထောင်အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ လောကဓာတု၊ သည်။ အကမ္မိတ္ထ၊
ပြီ။ [အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ကုသိနာရဝဂ်၊ ဂေါတမကစေတီယ-သုတ်။] ဣတိ၊ သို့။
အာဂတဋ္ဌာနေ၊ လာသော ပါဠိရပ်၌။ စက္ကဝါဠသဟဿံ၊ စကြဝဠာ
တထောင်သည်။ ဧကော၊ သော၊ လောကဓာတု၊ တည်း။ “အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။
တထာဂတော၊ သည်။ အာကန္တမာနေ၊ လတ်သော်။ တိသဟဿံမဟာ
သဟဿံလောကဓာတု၊ တထောင်ကိုတည် ထောင်သုံးလီဖြင့် အညီ မြှောက်

လတ် ကုဋေ တသိန်းသော လောကဓာတ်ကို။ သရေန၊ အသံတော်ဖြင့်။
 ဝိညာပေယျ၊ သိစေနိုင်ရာ၏။ ဩဘာသေန စ၊ ဖြင့်လည်း။ ဖရေယျ၊
 ဖြန့်နိုင်ရာ၏။” [အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ အနန္တဝဂ်၊ စူဠနိကာ-သုတ်။] ၊ လူတို့၊ သို့။
 အာဂတဋ္ဌာနေ၊ ၌။ တိသဟဿိမဟာသဟဿိ၊ သည်။ ဧကော လောကဓာတ်။
 “ဒေသသဟဿိ၊ တသောင်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အယဉ္ဇ လောက-
 ဓာတ်၊ သည်လည်း။ (အကပ္ပိတ္တ။)” [မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ သုညတဝဂ်၊
 အစ္ဆရိယအန္တုတ-သုတ်။] လူတို့၊ သို့။ အာဂတဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဒေသစက္ကဝါဠ-
 သဟဿာနိ၊ တို့သည်။ ဧကော လောကဓာတ်။ တံ၊ ထို တသောင်းသော
 စကြဝဠာကို။ သန္တာယ၊ ရှိ။ ဧကိဿာလောကဓာတ်ယာတိ၊ ဟူ၍။ (သက္ကော)
 အာဟ။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္တကံ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော တသောင်းသော
 စကြဝဠာသည်။ ဇာတိဓေတ္တံ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဖွားမြင်
 တော်မူရာ ခေတ်မည်၏။ တတြာပိ၊ ထို တသောင်းသော စကြဝဠာတို့တွင်
 လည်း၊ ဣမသ္မိံ စက္ကဝါဠေ၊ ၌။ ဇေမ္ပဒီပဿ၊ ၏။ မဇ္ဈိမဒေသံ၊ ကို။
 ထပေတော၊ ရှိ။ အညတြ၊ အခြားသော ဒေသ စကြဝဠာတို့၌။ ဗုဒ္ဓါ
 န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ပန၊ ဆက်။ ဇာတိဓေတ္တတော၊ မှ။ ပရံ၊ အခြားသော ခေတ်သည်။
 ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနမေဝ၊ ပွင့်တော်မူရာအရပ်သည်ပင်။ (တိသု
 ပိဋကေသု၊ တို့၌။) န ပညာယတိ၊ မထင်ရှား။ [န မညာယတိတိ တိသု
 ပိဋကေသု အနာဂတတ္တာ။-ဋီကာ။] ယေနတ္ထေနာတိ၊ ကား။ ယေန
 ပဝါရဏသင်္ဂဟတ္ထေန၊ အကြင် ပဝါရဏာကို ချီးမြှောက်ခြင်း ဟူသော ကိစ္စ
 ဖြင့်။ (သန္တိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္တိပတိတာ။)

သနင်္ကမာရကထာအဖွင့်

၃၀၀။ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စာတိ၊ ဟူသော ပါဠိရပ်၏။
 အလင်္ကာရပရိဝါရေန စ၊ တန်ဆံ အခြံအရံအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပုည-
 သိရိယာ စ၊ ကောင်းမှု၏ အသရေအားဖြင့်လည်းကောင်း။ (အတိရောစတိ)
 လူတို့ အတ္ထော။ [ဝဏ္ဏေနာတိ ရူပသမ္ပတ္တိယာ။ သုဝိညေယျတ္တာ တံ
 အနာမသိတွာ ယသသဒ္ဓဿေဝ အတ္ထမာဟ၊ (ဝဏ္ဏေန-အဖွင့် မပါ၊ သိလ္လယံ
 သောကြောင့် ဟု ဆိုသည်။) အလင်္ကာရပရိဝါရေနာတိ အလင်္ကာရေန စ
 ပရိဝါရေန စ။ ပုညသိရိယာတိ ပုညဒ္ဓိယာ။-ဋီကာ။]

၃၀၁။ သာဓု မဟာပြုဟေတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ သာဓု-သဒ္ဓေါ၊ သည်။
 သမ္ပယာဒနေ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ကြည်လင်စေခြင်း၌။ (ဝတ္တတိ။)

၁၁၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ : [မဟာဂေါပိန္ဒသုတ်

သင်္ခါယ မောဒါမာတိ၊ ကား။ ဇာနိတွာ၊ သိ၍။ မောဒါမ၊ ဝမ်းမြောက် ပါကုန်၏။

ဂေါပိန္ဒမြာယူဏဝတ္ထုအဖွင့်

၃၀၄။ ယာဝ ဒီဃရတ္တံ မဟာပညောဝ သော ဘဂဝါတိ၊ ကား။
တ္ထေကန္တိ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိ၏ ဟူ၍။ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ၊ ပိုင်းဖြတ်၍။ ဝတ္ထု၊
၄။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်းပါ။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။
သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ယာဝ၊ အလွန်အကဲသံသလျှင်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ပတ်လုံး။
အတိ စိရရတ္တံ၊ အလွန် ကြာမြင့်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး။ မဟာပညောဝ၊
ကြီးသောပညာ ရှိတော်မူသည်သာ။ (အဟောသိ နော၊ ဖြစ်ပြီမဟုတ်လော။)
ကထံ၊ လျှင်။ တုဗ္ဗေ၊ ထို့သည်။ မညထ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား
အမေးတည်း။ အထ၊ မေးရာ ထိုအခါ၌။ သယမေဝ၊ သာလျှင်။ ဧတံ ပဉ္စ၊
ကို။ ဗျာကာတုကာမော၊ သည်။ (ဟုတွာ။) (ဘူတပုဗ္ဗံ ဘောတိ အာဒိမာဟ-

၁။ တ္ထေကန္တိ။ပ။နော။ ။ယာဝ-သဒ္ဓါသည် အတိုင်းအရှည်ပမာဏ-မရှိသော
ကာလကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ထို့ကြောင့် “တ္ထေကန္တိ ပရိဆိန္နိတွာ န
သက္ကာ ဝတ္ထု”ဟု မိန့်သည်။ “အထ ခေါ ယာဝ ဒီဃရတ္တံ”ကား-န သက္ကာ
ဝတ္ထု-၏ အနွယ်-ကို ပြသောဝါကျတည်း။ ယာဝ ဒီဃရတ္တံ-ကိုပင် “အတိ စိရ-
ရတ္တံ”ဟု ယာဝ-အတွက် အတိ-သဒ္ဓါထည့်၍ ဖွင့်ပြန်သည်။ စိရကား-ဒီဃ ၏
အနက်တည်း။ ပါဠိတော်၌ “ယာဝ ဒီဃရတ္တံ မဟာပညောဝ သော ဘဂဝါ
အဟောသိ” ဟူသောဝါကျသည် သနင်္ကမာရ-မြဟ္မာက နတ်တို့၏အလိုကို စုံစမ်း
သောအားဖြင့် မေးသောဝါကျတည်း။ ထို့ကြောင့် “မဟာပညောဝ သော ဘဂဝါ
နော”ဟု “နော”သဒ္ဓါထည့်၍ ဖွင့်သည်။ အနက်ကို နိဿယအတိုင်း သိပါ။ နော-
၏ နောက်၌ဣတိ-သဒ္ဓါကား ပိုဟန်တူသည်။ “ကထံ တုဗ္ဗေ မညထ”ဖြင့် အနုမတိ
ပုစ္ဆာ-ဖြစ်ကြောင်းကို ထင်ရှားပြပြန်သည်။ [ယာဝ ဒီဃရတ္တံန္တိ ယာဝါတိ ပရိ-
မာဏတော အပရိမိတကာလပရိဒီပနမေတံန္တိ အာဟ“တ္ထေကန္တိ။ပ။အတိစိရရတ္တံ”န္တိ။
မဟာပညောဝ သော ဘဂဝါတိ တေန မြဟ္မနာ အနုမတိပုစ္ဆာဝသေန ဒေဝါနံ
ဝုတ္တန္တိ ဒဿန္တော “မဟာပညောဝ သော ဘဂဝါ နော ကထံ တုဗ္ဗေ မည-
ထာ”တိ အာဟ။-ဋီကာ။]

၂။ အထ။ပ။ဗျာကာတုကာမော။ ။အနုမတိ-ပုစ္ဆာအားဖြင့် မေးအပ်ပြီးသော
ထိုပုစ္ဆာကိုပင် ကိုယ်တိုင်ဖြေလိုသောကြောင့် “ဘူတပုဗ္ဗံ ဘော” အစရှိသောစကားကို
ပါဠိတော်၌ မိန့်သည်။ “ဗျာကာတုကာမော”ကို ဘူတပုဗ္ဗံ ဘော-၌စပ်။ “အနုစ္စရိယ
မေတံ”စသော စကားရပ်တို့ကား သနင်္ကမာရ-မြဟ္မာ၏ ဆိုလိုအပ်သော အဓိပ္ပာယ်ကို
အဋ္ဌကထာဆရာက ဖွင့်ပြအပ်သော စကားရပ်တို့တည်း။

၌ စပ်။) “မာရိသာ၊ တို့။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ပါရမီယော၊ တို့ကို။ ပုရေတွာ၊ ၍။ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ၊ ၌။ တိဏ္ဍိ၊ ကုန်သော။ မာရာနံ၊ ကိလေသာမာရ် အဘိသင်္ခါရမာရ် ဒေဝပုတ္တမာရ်တို့၏။ မတ္တကံ၊ ကို။ ဘိန္နိတွာ၊ ၍။ ပဋိဝိဒ္ဓ- အသာဓာရဏဉာဏော၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးသော အသာဓာရဏ-ဉာဏ်ရှိ တော်မူသော။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ မဟာပညော၊ သည်။ ယံ ဘဝေယျ၊ အကြင်ဖြစ်ရာ၏။ တေ၊ ဤ ကြီးသောပညာရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို။ အနစ္စရိယံ၊ မအံ့ဩအပ်ပါ။ တေ၊ ဤ ကြီးသောပညာရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်း၌။ အစ္စရိယံ၊ အံ့ဩဖွယ်သည်။ ကိ၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ မာရိသာ၊ တို့။ ဗောဓိယာ၊ သဗ္ဗညုတ-ဉာဏ်တော်သည်။ အပရိပက္ခာယ၊ မရင့်ကျက်သေးမီ။ ပဒေသဉာဏော၊ ၌။ ဌိတဿ၊ တည် သော မြတ်စွာဘုရား၏။ သရာဂါဒိကာလေပိ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သူ အစရှိသူ တို့၏ ဖြစ်ရာကာလ၌လည်း။ မဟာပညဘာဝမေဝ၊ အဖြစ်ကိုသာ။ ဝေါ၊ တို့အား။ ကလေဿာမိ၊ အံ့”။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဝပဋိစ္စန္ဓကာရဏံ၊ ဘဝဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အကြောင်းကို။ အာဟရိတွာ၊ ၍။ ဒဿေန္တော (ဟုတွာ)၊ ဘူတပုဗ္ဗံ ဘောတိအာဒိမာဟ။

ပုရောဟိတော^၁တိ၊ ကား။ သဗ္ဗကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။ - အနုသာသနပုရော- ဟိတော၊ သွန်သင်ပြသခြင်း၌ ပုရောဟိတ်ဖြစ်သော။ ဂေါဝိနန္ဒောတိ၊ ကား။ ဂေါဝိနိယာဘိသေကေန၊ ဂေါဝိနိယ-အဘိသိက်ဖြင့်။ အဘိသိတ္တော၊ သွန်း လောင်းအပ်ပြီးသော။ (ဗြာဟ္မဏော။) ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို ဗြဟ္မာ၏။ ပကတိယာ၊ အားဖြင့်။ အညဒေဝ၊ ဂေါဝိနိ-အမည်မှ တမျိုးတခြား သာ လျှင်ဖြစ်သော။ နာမံ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) အဘိသိတ္တကာလတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ “ဂေါဝိနန္ဒာ”တိ၊ ဟူ၍။ သင်္ချံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတော၊ ပြီ။

၁။ ပုရောဟိတော။ ။ရညော ဒိဋ္ဌဓမ္မကသမ္ပရာယိက အတ္ထာနံ (မျက်မှောက် ဘဝ၌ဖြစ်သော စီးပွား တမလွန်ဘဝ၌ဖြစ်သော စီးပွားတို့ကို။) ပုရော၊ (ရှေး၌။ ဝါ၊ က။) ဓာနတော (စီမံတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ပုရေ ပုရေ သံဝိဓာနတော (ပုရော ဓာနတော-ကို ထပ်ဖွင့်သည်။) ပုရောဟိတောတိ အာဟ၊ “သဗ္ဗကိစ္စာနိ အနုသာသနပုရောဟိတော”တိ။-ဒီကာ။ “ပုရော ဓာတိ သံဝိဒဟတိတိ ပုရောဟိ တော”ဟုပြီ။ ရှေ့ကရှေ့ကနေ၍ စီမံတတ်သောကြောင့် “ပုရောဟိတ်”ဟု ခေါ်သည်။ ပုရော ဓာနတော-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ပုရော-ကို နိပေါက်ပုဒ်ဟု ကြံပါ။ [“ဆရာ တော်၏ နိဿယ၌ကား-ပုရသဌ၊ပပဒ ဓာ-ဓာတ် ကြံ၍ ရုပ်စီရင်လေ၏။]

ဇောတိပါလောတိ၊ ကား။ ဇောတနတော စ၊ တောက်ပစေတတ်သည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပါလနတော စ၊ စောင့်ရှောက်တတ်သည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဇောတိပါလော၊ မည်၏။ ကိရ၊ ချဲ့။
တဿ၊ ထိုကလေး၏။ ဇောတဒိဝသေ၊ ဖွားမြင်ရာနေ့၌။ သဗ္ဗာဝုဓာနံ၊
အလုံးစုံသော လက်နက်တို့သည်။ ဥဇ္ဇောတိ သု၊ တောက်ပကုန်ပြီ။ ရာဇာပိ၊
သည်လည်း။ ပစ္စုသသမယေ၊ ၌။ အတ္တနော၊ ၏။ မင်္ဂလာဝုဓံ၊ ကို။
ပဇ္ဇလိတံ၊ တောက်ပ နေသည်ကို။ ဒိသု၊ ၍။ ဘိတော (ဟုတွာ) အဋ္ဌာသိ။
ဂေါဝိန္ဒော၊ သည်။ ပါတောဝ၊ ၌ပင်။ ရာဇပဋ္ဌာနံ၊ မင်းအား ဆည်း
ကပ်ရာ အရပ်သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ သုခသေယျံ၊ ချမ်းသာစွာ အပ်ရခြင်းကို။
ပုစ္ဆံ၊ ပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ “အာစရိယ၊ ဆရာ။ မေ၊ ကျွန်ုပ်၏။ သုခ-
သေယျံ၊ သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊
၍။ တံ ကာရဏံ အာရောစေသိ။ မဟာရာဇ၊ ဇာ။ မာ ဘာယိ၊ လင့်။
မယံ ပုတ္တော ဇာတော။ တဿ၊ ထိုသား၏။ အာနုဘာဝေန သကလ-
နဂရေ အာဝုဓာနံ။ ပဇ္ဇလိ သု၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။
ရာဇာ၊ သည်။ “ကုမာရော၊ သည်။ မေ၊ ၏။ ပစ္စုတ္တိကော၊ သည်။
ဘဝေယျ ကံ နုခေါ၊ ဖြစ်ရာအံ့လော။” ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ၍။
သုဠုတရံ၊ သာ၍လွန်စွာ။ ဘာယိ၊ ပြီ။ “မဟာရာဇ၊ ဇာ။ ကံ၊ ကို။
ဝိတက္ကေသိ၊ နည်း။” ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ပုဋ္ဌော (သမာနော) တမတ္ထံ
အာရောစေသိ။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ နံ၊ ထိုမင်းကို။ ဂေါဝိန္ဒော၊
သည်။ “မဟာရာဇ၊ ဇာ။ မာ ဘာယိ၊ နှင့်။ ဒေသော ကုမာရော တုမ္မာကံ။
န ဒုဗ္ဗိဿတိ၊ ပြစ်မှားလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ သကလ-
ဇမ္ဗုဒီပေ၊ ၌။ တေန၊ ထို သတို့သားနှင့်။ ပညာယ၊ အားဖြင့်။ သမော၊
တူသူသည်။ န ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ မမ ပုတ္တဿ ဝစနေန
မဟာဇနဿ ကနံ၊ ဆိဇ္ဇိဿတိ၊ ပြတ်ပါလိမ့်မည်။ တုမ္မာကံ။ သဗ္ဗကိစ္စာနံ
စ၊ တို့ကိုလည်း။ အနုသာသိဿတိ၊ ပါလိမ့်မည်။” ဣတိ၊ သို့။ သမဿာသေသိ၊
သက်သာရာရစေပြီ။ ရာဇာ တုဋ္ဌော (ဟုတွာ)။ “ကုမာရဿ၊ ၏။ ခိရုမ္မလံ၊
နို့ရည်အဖိုးသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ သဟဿံ
ဒတွာ။ “ကုမာရံ၊ ကို။ မဟလ္လကကာလေ၊ ကြီးရင့်သူ၏အခါ၌။ မမ၊ အား။
ဒဿေထ၊ ပြပါကုန်။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ကုမာရော အနုပုဗ္ဗေန။ ဝုစ္ဆံ၊
သို့။ အနုပုတ္တော၊ ရောက်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ အထ၊ ထိုကလေး၏။ ဇောတိ-
တတ္တာ စ၊ လက်နက်တို့၏ တောက်ပစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
လည်းကောင်း။ ပါလနသမတ္တတာယ စ၊ သတ္တဝါတို့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း

ဂေါဝိန္ဒဗြာဟ္မဏဝတ္ထု[အဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၂၁

၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ ဇောတိပါလောတွေဝ၊ ဟူ၍သာ။ နာမံ အကံသု။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဇောတနတော စ ပါလနတော စ ဇောတိပါလော”တိ၊ ဟူ၍။ (မယာ) ဝုတ္တံ။

သမ္မ ဝေါဿဇ္ဇိတောတိ၊ ကား။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝေါဿဇ္ဇိတော၊ စွန့်လွှတ်၍။ (ပရိစာရေမ-၌ စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ အယမေဝ၊ ဤ သမ္မာ ဝေါဿဇ္ဇိတော-ဟူသော ပါဠိသည်ပင်။ ပါဠော၊ ပါဠိတော် ပါဠိရင်းတည်း။ အလမတ္ထဒသတရော^၁တိ၊ ကား။ သမတ္ထော ပဋိဗလော၊ စွမ်းနိုင်သည်။ (ဟုတော။) အတ္ထဒသော၊ စီးပွားကို မြင်နိုင်သူတည်း။ အလမတ္ထဒသော၊ စွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ စီးပွားကိုမြင်နိုင်သူ။ တံ အလမတ္ထဒသံ၊ ကို။ တရတိ၊ လွှမ်းမိုးနိုင်၏။ ဝါ၊ လွန်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အလမတ္ထဒသတရော၊ မည်၏။ ဇောတိပါလယေဝ မာဏဝဿ အနုသာသနိယာတိ၊ ပါဠိဖြင့်။ သောပိ၊ ထို ဂေါဝိန္ဒ-ပုရောဟိတ်သည်လည်း။ ဇောတိပါလံ ယေဝ၊ ကိုပင်။ ပုစ္ဆိတော။ အနုသာသတိ၊ သွန်သင်ရပါ၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ရေဏ၊ ရေဏုမင်းသားသည်။ ဒသေတိ။

၁၀၅။ ဘဝမတ္ထု^၂ဘဝန္တံ ဇောတိပါလန္တိ၊ ကား။ ဘော တော ဇောတိ-ပါလဿ၊ ၏။ ဘဝေါ ဝုဒ္ဓိ၊ ကြီးပွားခြင်းသည်။ ဝိသေသာဓိဂမော၊ အကျိုးထူးကို ရခြင်းသည်။ (ဝုဒ္ဓိ-ကို ထပ်ဖွင့်သည်။) သဗ္ဗကလျာဏဉ္စေတံ၊ အလုံးစုံသော ကောင်းကျိုးသည်လည်းကောင်း။ မင်္ဂလဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေသတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ သမ္မောဒနိယံ ကလန္တိ၊

၁။ အလမတ္ထဒသတရော။ ။ “အလံ”ကို “သမတ္ထော ပဋိဗလော”ဟု ဖွင့်၏။ စွမ်းနိုင်သူ။ “တံ တံ အတ္ထံ ကိစ္စံ ပဿတိတိ အတ္ထဒသော”ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ အလံ+အတ္ထဒသော အလမတ္ထဒသော-ထိုထိုကိစ္စကို မြင်စွမ်းနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်။ တရ ဓာတ်၏ အနက်များစွာတို့တွင် အဘိဘဝန-အနက်ဟောလည်း ပါ၏။ “တရတိတိ အလမတ္ထ ဒသတရော” ဤသို့ရှိမှ ဓာတ်ကျမ်းနှင့် ညီသည်။ စာအုပ်တို့၌ “တိရေတိ” ဟု ရှိသည်ကို စဉ်းစားပါ။ (တနည်း) “အလမတ္ထဒသောသု ဝိသေသောတိ အလမတ္ထဒသတရော” ဤသို့ ဝိသေသ-အနက်၌ တဒ္ဓိတ် တရ-ပစ္စည်းသက်၍ တနည်းကြံ နိုင်သေး၏။

၂။ ဘဝမတ္ထု။ ။ ဘဝနံ ဝဇ္ဇနံ ဘဝေါ၊ ဘဝတိ ဇောနာတိ ဝါ ဘဝေါ၊ ဝုဒ္ဓိ ကာရဏံ။ (ဘူဓာတ်သည်ဝုဒ္ဓိအနက်ကိုလည်း ဟော၏။) သဗ္ဗိဝသေန မ-ကာရာဂမော၊ ဩ-ကာရဿ စ အ-ကာရာဒေသံ ကတွာ (ဘဝေါ၌ ဩ-ကို အ-ပြု၍။) “ဘဝမတ္ထု”တိ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။

ကား။ “မဟာရာဇ၊ ဇာ။ အလံ၊ တောင်တောင် ဤဤ ကြံစည်ခြင်းငှာ
မသင့်ပါ။ မာ စိန္တယံ၊ ပါလင့်။ [‘ဂေါဝိန္ဒပုရောဟိတ် ကွယ်လွန်သည့်
အတွက် တောင်တောင် ဤဤ မကြံစည်ပါနှင့်’ ဟူလို။] သေ(သော)၊ ဤ
သေရခြင်းသဘောသည်။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဓုဝဓမ္မော၊ မြသော
သဘောပါတည်း။” ဣတိ အာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ မရဏပုဋိသံယုတ္တံ၊
သေခြင်းနှင့်စပ်ယှဉ်သော။ သောကဝိနောဒနပဋိသန္တာရကထံ၊ သောကကို
ပယ်ဖျောက်ကြောင်းဖြစ်သော ပဋိသန္တာရ-စကားကို။ ပရိယောသာပေတွာ၊
ပြီးဆုံးစေ၍။ မာ နော ဘဝံ ဇောတိပါလော၊ အနုသာသနိယာ ပစ္စဗျာ-
ဟာသီတိ၊ ကား။ မာ ပဋိဗျာကာသိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် မဆိုပါလင့်။ “အနု-
သာသ၊ သွန်သင်ပါလော။” ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော (သမာနော)၊ “အဟံ
န အနုသာသာမိ။” ဣတိ၊ သို့။ နော၊ ကျွန်ုပ်တို့ကို။ အနုသာသနိယာ၊
သွန်သင်ခြင်းမှ။ မာ ပစ္စက္ခာသိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်မဆိုပါလင့်။ ဝါ၊ မပယ်
စွန့်ပါလင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အဘိသမ္ဘောသီတိ၊ ကား။ သံဝိဒဟိတွာ၊
စီမံ၍။ ပဌပေသိ၊ ဖြစ်စေပြီ။ မနုဿာ ဝေမာဟံသုတိ၊ ကား။ တံ၊
ထို ဇောတိပါလ-ကို။ ပိတရာ၊ အဖထက်။ မဟာပညတရံ၊ သာ၍ကြီးသော
ပညာရှိသည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။ အနုသာသန္တံ၊ သွန်သင်သည်ကို
လည်းကောင်း။ သဗ္ဗကမ္မေ၊ တို့ကို။ အဘိသမ္ဘဝန္တံ၊ စီမံနေသည်ကိုလည်း
ကောင်း။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ တုဋ္ဌစိတ္တာ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ဂေါဝိန္ဒော ဝိတ
ဘော ပြာဟ္မဏော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဝိတ ဘော ပြာဟ္မဏောတိ ဝေမာ-
ဟံသု၊ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ)။ “ဘော၊ အမောင်တို့။
တေဿ၊ ဤ ဇောတိပါလ-၏။ ပိတာ၊ သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ဂေါဝိန္ဒော၊
သော။ ပြာဟ္မဏော အဟောသိ။ ဘော၊ တို့။ ဝတ၊ စင်စစ်။ အယံ ပန
ပြာဟ္မဏော၊ ဤ ပုဏ္ဏားငယ်သည်ကား။ မဟာဂေါဝိန္ဒော (အဟောသိ။)”
ဣတိ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)။ [ဘဝါ (ကြီးပွားခြင်းထက်) ဘဝံ (ကြီးပွားခြင်းကို)
ပညာ ဝိန္ဒု ပဋိလဘိတိ ဂေါဝိန္ဒော၊ မဟန္တော ဂေါဝိန္ဒော မဟာဂေါဝိန္ဒော။
“ဂေါ”တိ ဟံ ပညာယေတံ အဓိဝစနံ၊ ဂစ္ဆတိ အတ္ထေ ဗုဇ္ဈတိတိ။-ဋီကာ။
ဂစ္ဆတိ အတ္ထေ ဗုဇ္ဈတိတိ (ကိစ္စတို့ကို သိတတ်သောကြောင့်) ဂေါ၊ ဂဝံ
(ကိစ္စတို့ကို သိတတ်သောဉာဏ်ကို။) ဝိန္ဒတိတိ ဂေါဝိန္ဒော-ပညာကိုရတတ်
သော ပုဏ္ဏား။]

ရဇ္ဇသံဝိဘဇနအဖွင့်

၃၀၆။ ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာတိ၊ ကား။ “သဟာယာ”တိ၊ သဟာယ
တို့ဟူ၍။ ဝုတ္တု၊ ကုန်သော။ ဆ၊ ကုန်သော။ ယေ တေ ခတ္တိယာ၊ အကြင်
မင်းသားတို့သည်။ (သန္တိ။) တေ၊ ထို ခြောက်ယောက်သော မင်းသားတို့
သည်။ ရေဏုဿ၊ ၏။ ကေပိတိကာ၊ တူသောခမည်းတော်ရှိကုန်သော။
ကနိဋ္ဌဘာတရော၊ ညီငယ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ) ကိရ၊ ဖြစ်ကုန်သတတ်။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ မဟာဂေါပိန္ဒော၊ သည်။ “အယံ၊ ဤရေဏုမင်းသားသည်။ ဝါ၊
ကို။ အဘိသိတ္တော၊ သည်။ (သမာနော။) ဧတေသံ၊ ဤညီတော်တို့အား။
ရဇ္ဇသံဝိဘာဂံ၊ တိုင်းပြည်ဖြင့် ဝေဖန်ခြင်းကို။ ကရေယျ၊ ဝါ၊ ပြုမူလည်း
ပြုရာ၏။ န (ကရေယျ) ဝါ၊ မပြုမူလည်း မပြုရာ။ အဟံ၊ သည်။ တေ၊
ထို ခြောက်ယောက်သော မင်းသားတို့ကို။ ပဋိကစ္စေဝ၊ ဌိပင်။ ရေဏုဿ
သန္တိကံ ပေသေတွာ ပဋိညံ။ ယန္တု၊ န ဂဏှာပေယျံ၊ အကယ်၍ ယူစေရပါမူ
ကား ကောင်းလေစွ။” ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေန္တော၊ ကြံမိသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။
ဝါကြောင့်။) ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသကံမိ။ ရာဇကတ္တာရေတိ၊
ကား။ ရာဇကာရကာ၊ မင်း၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်ကုန်သော။ အမစ္စာ၊ တို့သည်။
(အဘိသိဉ္ဇေယျံ-ဌိ စပ်။)

၃၀၇။ မဒနိယာကာမာတိ၊ ကား။ ကာမာ၊ ကာမ-တို့သည်။ ဝါ၊
လိုလား တောင်းတအပ်သော ဝတ္ထုအာရုံတို့သည်။ မဒကရာ၊ ယစ်မှူးခြင်းကို
ပြုတတ်ကုန်၏။ ပမာဒကရာ၊ မေ့လျော့ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်၏။ ကာလေ၊
အခါသည်။ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ၊ သွားလတ် သွားလတ်သော်။ ဝါ၊ လွန်
လတ် လွန်လတ်သော်။ ဒေ (သေ)၊ ဤ ရေဏု-မင်းသည်။ အနုဿရိ-
တုမ္ပိ၊ အမှတ်ရခြင်းငှာလည်း။ န သက္ကုဏေယျ၊ မစွမ်းနိုင်ရာ။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဘောန္တော၊ အို...မင်းသားတို့။ အာယန္တု၊ လာကြကုန်လော့။
အာဂစ္ဆန္တု၊ ကုန်လော့။ ဣတိ အတ္တော။

၃၀၈။ သရာမဟံ ဘောတိ၊ ကား။ တဒါ၊ ဌိ။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။
သစ္စဝါဒိကာလော၊ မှန်သောစကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသူတို့၏ အခါသည်။

၁။ မဒနိယာ။ ။မဒေန္တိတိ (ယစ်မှူးစေတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။)
မဒနိယာတိ ကတ္ထုသာဓနတံ ဒသောန္တော “မဒကရာ”တိ အာဟာ၊မဒကရာဏံ ပန
ပမာဒဿ ဝိသေသကာရဏန္တိ ဝုတ္တံ “ပမာဒကရာ”တိ။-ဋီကာ။ မဒ-ဓာတ်၊
ကာရိတ်ကျေ၊ ကတ္တာဟော အနိယ-ပစ္စည်း။ ယစ်မှူးလျှင်မေ့လျော့တတ်၏။ ထို့
ကြောင့် “မဒ”ကို “ပမာဒ”ဟု ဖွင့်သည်။

ဟောတိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ [နောက် “တသ္မာ” ရှိ၍ “ကိရ (ယသ္မာ)၊
 ကြောင့်။” ဟုလည်း ပေးနိုင်သည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ လူတို့၏
 အမှန်ကိုပြောဆိုရာ ကာလ၏အဖြစ်ကြောင့်။) “ကဒါ၊ ဤ။ ဝါ၊ ဘယ်တုန်းက။
 မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြောဆိုအပ်သနည်း။ ကေန၊ အဘယ်သူသည်။ ဒိဋ္ဌံ၊
 မြင်အပ်သနည်း။ ကေန၊ သည်။ သုတံ၊ ကြားအပ်သနည်း။” ဣတိ၊ သို့။
 အဘူတံ၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို။ အ ဝတု၊ မပြောမူ၍။ “ဘော၊
 အမောင်တို့....။ အဟံ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ သရာမိ၊ အမှတ် ရပါ၏။” ဣတိ၊ သို့။
 အာဟ၊ ပြီ။ သမ္မောဒနိယံ ကထန္တိ၊ ကား။ မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။
 ကိံ၊ အဘယ်သို့ပါနည်း။ ရညေ၊ ခမည်းတော် မင်းသည်။ ဒေဝတ္ထံ၊
 နတ်၏အဖြစ်သို့။ ဂတေ၊ ရောက်လတ်သော်။ မာ စိန္တယိတ္ထံ၊ တောင်
 တောင်ဤဤ မကြံစည်ပါကုန်လင့်။ သေ (သော)၊ ဤ သေခြင်းသဘော
 သည်။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဓုဝဓမ္မော၊ မြသော သဘောပါတည်း။
 သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဧဝံ ဘာဝိနော၊ ဤသို့ ဖြစ်လေ့ရှိပါကုန်၏။ ဣတိ
 ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ပဋိသန္ဓာရကထံ၊ ပဋိသန္ဓာရ-စကားကို။
 (ကတု၊ ၍။) [ကိံနှင့် မာ စိန္တယိတ္ထံ-ကို တဝါကျတည်း တွဲထားသော
 ကြောင့် “စာသွားမဖြောင့်” ဟု ထင်၏။ (ကိံ-ပါလျှင် မာ-မလို။ မာ-
 ပါလျှင် ကိံ-မလို။) ဆရာတော်၏ နိဿယ၌လည်း “မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။
 (ကာရဏံ၊ အကြောင်းကား။) ကိံ၊ အဘယ်နည်း” ဟု ဝါကျခွဲထားတော်
 မူသည်။]

သဗ္ဗာနိ သကဋ္ဌမုခါနိ ပဌပေသိတိ၊ ကား။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ဆ၊
 ခြောက်ပြည်ကုန်သော။ ရဇ္ဇာနိ၊ တိုင်းပြည်တို့ကို။ သကဋ္ဌမုခါနိ၊ လှည်းဦး
 နှင့်တူသည်တို့ကို။ ပဌပေသိ၊ ဖြစ်စေပြီ။ ဧကေကဿ၊ တယောက်တယောက်
 သော။ ရညော၊ ၏။ ရဇ္ဇံ၊ တိုင်းပြည်သည်။ တိ ယောဇနသတံ၊ ယူဇနာ
 သုံးရာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ရေကုဿ၊ ရေကု-မည်သော။ ရညော၊ ၏။
 ရဇ္ဇောသရဏပဒေသော၊ တိုင်းပြည်သို့ သက်ဝင်ရာ အရပ်သည်။ ဒသ ဂါဝုတံ၊
 ဆယ်ဂါဝုတ်သည်။ (ဟောတိ။) မဇ္ဈေ ပန၊ အလယ်၌ကား။ ရေကုဿ၊
 ရေကု-မင်း၏။ ရဇ္ဇံ၊ တိုင်းပြည်သည်။ ဝိတာနသဒိသံ၊ လေးထောင့် မျက်နှာ
 ကြက်နှင့်တူသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ [ဝိတာနသဒိသံ စတုရဿဘာဝတော။-
 ဋီကာ။] ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဌပေသိ၊ ဖြစ်စေသနည်း။ ဣတိ၊
 ဤကား အမေးတည်း။ ကာလေန ကာလံ၊ ရံခါ ရံခါ။ ရာဇာနံ၊ နောင်
 တော်မင်းကို။ ပဿိတုံ၊ ငှာ။ အာဂစ္ဆန္တာ၊ လာကုန်သော မင်းတို့သည်။
 အညဿ၊ အခြားမင်း၏။ ရဇ္ဇံ၊ ကို။ အ ပိဋ္ဌေတု၊ မနှိပ်စက်မူ၍။ အတ္တနေ၃

အတ္တနော၊ ဇာ၊ ရဇ္ဇပဒေသေနော၊ တိုင်းပြည်အရပ်ဖြင့်သာ။ အာဂမိယန္တိ
စေ၊ လာလည်း လာကုန်လတ္တံ့။ ဂမိယန္တိ စ၊ ပြန်လည်း ပြန်ကုန်လတ္တံ့။
(ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ ဧဝံ ပဌပေသိ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေ
တည်း။)

ဟိ၊ ချဲ့။ ပရရဇ္ဇံ၊ တပါးသူ၏ တိုင်းပြည်ကို။ ဩတိဏ္ဏဿ၊ သက်ရောက်
သော မင်းသည်။ “ဘတ္တံ၊ ထမင်းကို။ ဒေထ၊ ပေးကုန်လော့။ ဂေါဏံ၊
နှားကို။ ဒေထ၊ ပေးကုန်လော့။” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတော၊ ပြောလတ်သော်။
ဝါ၊ ပြောသော မင်းအား။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဥဇ္ဈာယန္တိ၊ ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏။
(ကိံ၊ နည်း။) “ဣမေ ရာဇာနော၊ တို့သည်။ အတ္တနော၊ အတ္တနော၊ ဇာ၊
ဝီဇိတေန၊ နိုင်ငံဖြင့်။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ မသွားကြကုန်။ အမှာကံ၊ ငါတို့ကို။ ပိဋံ၊
နှိပ်စက်ခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။” ဣတိ၊ သို့။ (ဥဇ္ဈာယန္တိ။) အတ္တ-
နော၊ ဇာ၊ ဝီဇိတေန၊ တိုင်းပြည်ဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သွားသောမင်း၏။
“အမှာကံ၊ တို့၏။ သန္တိကာ၊ အထံမှ။ ဣမိနာ၊ ဤ မင်းသည်။
ဣဒဉ္စိဒဉ္စ၊ ဤမည်သော ဤမည်သော ဝတ္ထုကိုလည်း။ လဒ္ဓဗ္ဗမေဝ၊
ရထိုက်ပေသည်သာ။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ပိဋံ၊
ကို။ န မညန္တိ၊ မမှတ်တင်ကြကုန်။ ဣမမတ္ထံ၊ ဤ အကြောင်းကို။ စိန္တိ-
ယိတွာ၊ ကြံစည်၍။ မဟာဂေါဝိန္ဒော၊ သည်။ “သမ္မောဒမာနာ၊ လွန်စွာ
ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ရာဇာနော၊ တို့သည်။ စိရံ၊ ကြာမြင့်
စွာ၊ ရဇ္ဇံ၊ တိုင်းပြည်ကို။ အနုသာသန္တု၊ သွန်သင်ကြပါစေကုန်။” ဣတိ၊
ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ လည်းဦးနှင့် တူအောင်။ ‘ပဌပေသိ၊
ဖြစ်စေပြီ။

ဂါထာအနက်။ ။ကလိင်္ဂါနံ၊ ကလိင်္ဂါ-ဟု ဗဟုဝုစ်အမည်ရ
သော ဇနပုဒ်၏။ ဒန္တပုရံ၊ ဒန္တပုရ-မြို့တော်ကို။ (မာပိတံ၊ ဖန်ဆင်း
အပ်ပြီ။) အဿကာနံ၊ အဿကာ-ဟု ဗဟုဝုစ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်၏။
ပေါတနံ စ၊ ပေါတန-မြို့တော်ကိုလည်း။ (မာပိတံ။) အဝန္တိနံ၊
အဝန္တိ-ဟု ဗဟုဝုစ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်၏။ မာဟိဿတံ၊ မာဟိဿတံ-
မြို့တော်ကို။ (မာပိတံ။) သောဝီရာနံ၊ သောဝီရာ-ဟု ဗဟုဝုစ်
အမည်ရသော ဇနပုဒ်၏။ ရောဒုကံ စ၊ ရောဒုက-မြို့တော်ကိုလည်း။
(မာပိတံ။) ဝိဒေဟာနံ၊ ဝိဒေဟာ-ဟု ဗဟုဝုစ်အမည်ရသော
ဇနပုဒ်၏။ မိထိလာ စ၊ မိထိလာ-မြို့တော်ကိုလည်း။ (မာပိတာ။)
အဂ္ဂေသု၊ အဂ္ဂါ-ဟု ဗဟုဝုစ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌။ စမ္မာ၊ စမ္မာ-
မြို့တော်ကိုလည်း။ မာပိတာ၊ ပြီ။ ကာသိနံ၊ ကာသိ-ဟု ဗဟုဝုစ်

အမည်ရသော ဇနပုဒ်၏။ ဗာရာဏသီ ၈၊ ဗာရာဏသီ-ပြည်ကိုလည်း။
(မာပိတာ။) ဇေတ၊ ဤမြို့တို့ကို။ ဂေါတမိန္ဒမာပိတာ၊ ဂေါတမိန္ဒ-
ပုရောဟိတ်သည် ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝုတ္တံ၊ သံဂါ
ယနာတင်ထေရ်တို့ ဆိုအပ်ပြီ။)-

သတ္တ၊ ခုနစ်မြို့ကုန်သော။ တောနိ နဂရာနိ၊ ဤမြို့တို့ကို။ မဟာ-
ဂေါတမိန္ဒနေဝ၊ မဟာဂေါတမိန္ဒ-သည်သာလျှင်။ တေသံ ရာဇနံ၊ ထို၏။
အတ္ထာယ၊ ဌာ။ မာပိတာနိ၊ ကုန်ပြီ။

ဂါထာအနက်။ ။သတ္တဘူ၊သတ္တဘူ-မည်သောမင်းလည်းကောင်း။
ဗြဟ္မဒတ္တော ၈၊ ဗြဟ္မဒတ္တ-မည်သော မင်းလည်းကောင်း။ ဝေဿဘူ၊
ဝေဿဘူ-မည်သော မင်းလည်းကောင်း။ (တေန၊ ထို ဝေဿဘူ-
မည်သောမင်းနှင့်။)သဟ၊ အတူတကွ။ ဝါ၊ မကွဲကွာပဲ။ ဘာရဓော၊
ဘာရဓာ-မည်သော မင်းလည်းကောင်း။ ရေဏ၊ ရေဏ-မည်သော
မင်းလည်းကောင်း။ ဇေ၊ ကုန်သော။ တေရဋ္ဌာ ၈၊ တေရဋ္ဌာ-
မည်သော မင်းတို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တ၊ ခုနစ်
ယောက်ကုန်သော မင်းတို့သည်။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘာရဓာ၊
တိုင်းပြည်၏တာဝန်ကို ဆောင်ကြကုန်သည်။ အာသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။

(တနည်း) သတ္တဘူ၊ မင်းလည်းကောင်း။ ဗြဟ္မဒတ္တော ၈၊ ဗြဟ္မ-
ဒတ္တ-မင်းလည်းကောင်း။ပ။ဇေ၊ ကုန်သော။ တေရဋ္ဌာ ၈၊ တို့လည်း
ကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တ၊ တို့သည်။ တဒါ၊ ၌။ သဟ၊ အတူ
တကွ။ ဝါ၊ စိတ်ဝမ်းမကွဲကြကုန်ပဲ။ ဘာရဓာ၊ ကုန်သည်။ အာသံ၊
ဖြစ်ကုန်ပြီ။]

၁။ သဟ ဘာရဓာ။ ။သဟာတိ ဂါထာယ ပဒပရိပူရဏတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တဿ
အတ္ထံ ဒဿေန္တော “တေနော သဟာ”တိ၊ အာဟ။သဟ-သဒ္ဓါကို ပဒပူရဏ-
အကျိုးငှာ ဆိုအပ်သော်လည်း အနက်ရှိသော သဟ-တည်း။ ထို့ကြောင့် “တေနော
သဟ”ဟု ဖွင့်သည်။ (တနည်း) သဟာတိ အဝိနာဘာဝတ္ထေ၊ မကင်းသည်၏
အဖြစ်ဟူသော အနက်၌။ (ပဝတ္ထော) နိပါတော။ သော၊ ထို သဟ-သဒ္ဓါကို။
(ယောဇေတဗ္ဗော-၌ စပ်။) သဟ အာသံ သတ္တ ဘာရဓာတိ ယောဇေတဗ္ဗော၊
တေန၊ ထို သဟ-သဒ္ဓါဖြင့်။ တေ၊ ထို မင်းတို့သည်။ (သဟဘာဝိနော၊ အဝိနာ-
ဘာဝိနော-တို့၌ စပ်။)ဒေသန္တရေ၊ အရပ်တပါး၌။ ဝသန္တာပိ၊ နေကုန်သော်လည်း။
စိတ္တေန၊ စိတ်အားဖြင့်။ [စာအုပ်တို့၌ “ဝသန္တာ ပိစိတ္တေန”ဟု ရှိ၏။ မကောင်း
ပါ။] သဟဘာဝိနော၊ တကွဖြစ်ကြကုန်သည်။ အ ဝိနာဘာဝိနော၊ မကွဲကွာ ဖြစ်
ကြကုန်သည်။ (အာသံ။)ဣတိ ဒီပေတိ။ ရဇ္ဇဘာရံ ဓာရေန္တိ အတ္တနိ အာရောပေန္တိ
ဝဟန္တိတိ ဘာရဓာ။-ဋီကာ။

ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ သတ္တန္တမိ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုမင်းတို့၏။ နာမာနိ၊ အမည်တို့တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ တေသု၊ ထိုမင်းတို့တွင်။ ဧကော၊ တယောက်သည်။ သတ္တဘူ နာမ၊ သတ္တဘူ-မည်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဧကော၊ သည်။ ပြဟုဒတ္တော နာမ၊ သည်။ (အဟောသိ။) ဧကော၊ သည်။ ဝေဿဘူ နာမ၊ မည်သည်။ (အဟောသိ။) ဧကော၊ သည်။ တေနေဝ၊ ထို ဝေဿဘူ-မင်းနှင့်ပင်လျှင်။ သဟ၊ တကွ။ ဘာရတော နာမ၊ သည်။ (အဟောသိ။) ဧကော၊ သည်။ ရေဏု နာမ၊ ရေဏု-မည်သော မင်းသည်။ (အဟောသိ။) ဧဒ ပန၊ နှစ်ယောက်သော မင်းတို့သည်ကား။ ဓတရဋ္ဌာ၊ ဓတရဋ္ဌ-တို့သည်။ (အဟောသိ၊ ကုန်ပြီ။) ဣတိ၊ သို့။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣမေ၊ ဤမင်းတို့သည်။ ဇမ္ဗုဒိပကလေ၊ ဇမ္ဗုဒိပအပြင်၌။ ဘာရဓာ၊ တိုင်းပြည်၏ တာဝန်ကို ဆောင်ကြကုန်သော။ မဟာရာဇာနေ၊ တို့သည်။ အဟောသု၊ ကုန်ပြီ။

ပဌမဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ကိတ္တိသဒ္ဓါအဗ္ဗုဒ္ဓါမနအဖွင့်

၉၁၁။ ဥပသကမိသုတိ၊ ကား။ “အဗ္ဗာကံ၊ ကျွန်ုပ်တို့၏။ အယံ ဣဿရိယသမ္ပတ္တိ၊ ဤ အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရာထူးဂုဏ်သိမ် စည်းစိမ်သည်။ အညဿ၊ အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာနုဘာဝေန၊ အာနုဘောကြောင့်။ (နိဗ္ဗန္ဓာ၊ ပြီးစီးရသည်။) န၊ မဟုတ်။ မဟာဂေါဝိန္ဒဿ၊ ၏။ အာနုဘာဝေန၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗန္ဓာ၊ ပြီးစီးရ၏။ မဟာဂေါဝိန္ဒော၊ သည်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ အဓမ္မ ရာဇာနေ၊ ငါတို့မင်းတို့ကို။ သမဂ္ဂေ၊ ညီညွတ်သည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဇမ္ဗုဒိပကလေ၊ ဇမ္ဗုဒိပအပြင်၌။ ပတိဋ္ဌာပေသိ၊ တည်စေပြီ။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ပုဗ္ဗုပကာရိဿ၊ ရှေးဦးစွာ ကျေးဇူးပြုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပဋိကရိယာ၊ အတုံ့ပြန်၍ ပြုခြင်းကို။ ဝါ၊ ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းကို။ ကာတုံ၊ ငှာ၊ န သုကရာ၊ လွယ်ကူစွာ မပြုအပ်။ ဝါ၊ မလွယ်ကူ။ သတ္တပိ၊ ကုန်သော။ အဓမ္မ ဇနေ၊ ငါတို့လူတို့ကို။ ဒေသော ယေဝ၊ ဤ မဟာဂေါဝိန္ဒ-သည်ပင်။ အနုသာသတု၊ သန့်သင်ပါစေ။ ဧတံ ယေဝ၊ ဤ မဟာဂေါဝိန္ဒ-ကိုပင်။ သေနာ ပတိဋ္ဌ၊ စစ်သူကြီးကို လည်းကောင်း။ ပုရောဟိတဉ္စ၊ ပုရောဟိတ်ကိုလည်းကောင်း။ ကရောမ၊ ပြုကြပါကုန်စို့။ ဝေ၊ ဤသို့ ပြုကုန်လတ်သော်။ နော၊ တို့၏။ ဝုဒ္ဓိ၊ ကြီးပွားခြင်းသည်။ အဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။” ဣတိ၊ သို့။ ဝိဇ္ဇေတု၊ ၍။ ဥပသကမိသု၊ ကုန်ပြီ။

မဟာဂေါတမိန္ဒာပိ၊ သည်လည်း။ “မဟာ၊ သည်။ ဧတေ၊ ဤ ခုနစ်
ယောက်သော မင်းတို့ကို။ သမဂ္ဂါ၊ ညီညွတ်သည်တို့ကို။ ကတော၊ ကုန်ပြီ။
ဧတေသံ၊ ဤ မင်းတို့၏။ အညော၊ ငါမှတစ်ပါး အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
သေနာပတိ၊ စစ်သူကြီးသည်လည်းကောင်း။ ပုရောဟိတော စ၊ ပုရောဟိတ်
သည်လည်းကောင်း။ သစေ ဘဝိဿတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။)
တတော၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ သေနာပတိ
ပုရောဟိတာနံ၊ စစ်သူကြီး ပုရောဟိတ်တို့၏။ ဝစနံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။
အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ တိန္ဒိယန္တိ၊ ကွန်လတ္တံ။ နေသံ၊ ထိုမင်းတို့၏။
သေနာပတိဋ္ဌာနဉ္စ၊ စစ်သူကြီးရာထူးကိုလည်းကောင်း။ ပုရောဟိတဋ္ဌာနဉ္စ၊
ပုရောဟိတ် ရာထူးကိုလည်းကောင်း။ အဓိဝါသေမိ၊ လက်ခံအံ့။” ဣတိ၊ သို့။
စိန္တေတွာ၊ ၍။ “ဧဝံ ဘော”တိ၊ ဟူ၍။ ပစ္စယောသိ၊ လက်ခံပြီ။

သတ္တ စ ပြာဟ္မဏမဟာသာလေတိ၊ ကား။ “အဟံ၊ သည်။ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု၊
အလုံးစုံသောဌာနတို့၌။ သမ္မုခေါ၊ မျက်မှောက်သည်။ ဘဝေယျံ ဝါ၊ ဖြစ်မှု
လည်း ဖြစ်ရာ၏။ န (ဘဝေယျံ) ဝါ၊ မဖြစ်မှုလည်း မဖြစ်ရာ။ ယတ္ထ၊ အကြင်
အရပ်၌။ အဟံ၊ သည်။ သမ္မုခေါ၊ သည်။ န ဘဝိဿာမိ၊ အံ့။ တတ္ထေဝ၊
ထို အရပ်၌သာ။ တေ၊ ထို လက်ထောက် ပုရောဟိတ်တို့သည်။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်
သော အမှုကို။ ကရိယန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ သတ္တ၊ ကုန်
သော။ အနုပုရောဟိတေ၊ လက်ထောက် ပုရောဟိတ်တို့ကို။ ထပေသိ၊ ပြီ။
တေ၊ ထို လက်ထောက် ပုရောဟိတ်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “သတ္တ စ ပြာဟ္မဏ-
မဟာသာလေ”တိ-ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤ စကားကို။ (သင်္ဂတိကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ။
ဒီဝသဿ၊ တနေ၌။ တိက္ခတ္တု၊ ဝါ၊ သုံးကြိမ်သော်လည်းကောင်း။
[စာအုပ်တို့၌ “ဒိက္ခတ္တု” ဟု ရှိသော်လည်း ဒီကာအတိုင်း “တိက္ခတ္တု” ဟု
ရှိမှ ကောင်းမည်။ တိသဝနံ၊ ဆရာ အထံ၌ သုံးကြိမ် နာယူခြင်းကို။
ကရာဇန္တေ၊ ပြုသူတို့ကို။ သန္ဓာယ “ဒီဝသဿက္ခတ္တု” နှိ ဝုတ္တံ။-ဒီကာ။] ဝါ၊
တနည်း။ သာယံ၊ ညချမ်းအခါ၌လည်းကောင်း။ ပါတော၊ နံနက်အခါ၌လည်း
ကောင်း။ နဟာယန္တိ၊ ရေချိုးကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နဟာတကာ၊
နဟာတက-တို့မည်၏။ [ဒီသု၊ သန္တိသု၊ နှစ်ခုသော အစပ်တို့၌။ သဝနံ၊
ကြားနာခြင်းကို။ ကရာဇန္တေ၊ ပြုသူတို့ကို။ သန္ဓာယ “သာယံ၊ ပါတော
ဝါ” တိ ဝုတ္တံ။ -ဒီကာ။] ဝါ၊ တနည်း။ ဝတစရိယပရိယောသာနေ၊
အကျင့်ကိုကျင့်ခြင်း၏ အဆုံး၌။ နဟာတာ၊ ရေချိုးတတ်ကုန်၏။ တတော၊
ထိုအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပြာဟ္မဏေဟိ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ န

ကိတ္တိသဒ္ဓါအဗ္ဗဂ္ဂမနအဖွင့်]

ဘဝသာဓိကာ

၁၂၉

ခါဒန္တိ၊ မစားတော့ကုန်။ န ပိဝန္တိ၊ မသောက်တော့ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
နဟာတကာ၊ တို့မည်၏။ [“ဤပုဏ္ဏားတို့ကား-အကျင့် ကျင့်ပြီးဖြစ်၍
မြင့်သွားသောကြောင့် အခြားပုဏ္ဏားတို့နှင့်အတူ မစားကြ မသောက်ကြ
တော့”ဟူလို။ တတော ပဌာယာတိ ဝတစရိယံ မတ္တကံ ပါပေတွာ ‘နှာတ-
ကာလလော ပဘုတိ (ပြာဟ္မဏေဟိ သဒ္ဓိံ န ခါဒန္တိ န ပိဝန္တိ။)-ဒီကာ။]

၃၁၂။ အဗ္ဗဂ္ဂန္တိတိ၊ ကား။ အဘိဥဂ္ဂန္တိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ကိရ၊ ချဲ့။ တဒါ၊
ထိုအခါ၌။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ (ကထာ-၌ စပ်။) “ဗြဟ္မာနာ၊ ဗြဟ္မာနှင့်။
သဒ္ဓိံ၊ ကဲ့။ အ မန္တေတွာ၊ မတိုင်ပင်မူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။
သကလဇမ္ပဒိပံ၊ အလုံးစုံသော ဇမ္ပုဒိပံကို။ အနုသာသိတုံ၊ သွန်သင်ခြင်းငှာ။
န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။” ဣတိ၊ သို့။ နိသိန္နနိသိန္နဌာနေ၊ ထိုင်နေရာ
ထိုင်နေရာအရပ်၌။ အယမေဝ ကထာ၊ ဤစကားသည်သာ။ ပဝတ္ထိတ္ထ၊
ဖြစ်ပြီ။ န ခေါ ပနာဟန္တိ၊ ကား။ မဟာပုရိသော၊ ယောကျ်ားမြတ်သည်။
“မံယံ၊ ငါ၏။ ဝါ၊ ငါ့မှာ။ အ ဘူတော၊ မဟုတ်မမှန်သော။ အယံ
ဝဏ္ဏော၊ ဤ ဂုဏ်သတင်းသည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဝဏ္ဏပုတ္တိ၊
ဂုဏ်သတင်း၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ န ဘာရိယာ၊ ထမ်းဆောင်ထိုက်သော ဝန်
မဟုတ်။ (ဝန်မလေး။) ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ဝဏ္ဏဿ၊ ဂုဏ်သတင်းကို။
ရက္ခနမေဝ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်သာ။ ဘာရိယံ၊ ထမ်းဆောင်ထိုက်သော
ဝန်ဖြစ်၏။ (ဝန်လေး၏။)

အ စိန္တေဟာ၊ ဗြဟ္မာနှင့် တိုင်ပင်အံ့ဟု မကြံစည်မူ၍။ အ မန္တေတွာ၊
ဗြဟ္မာနှင့် ‘မတိုင်ပင်မူ၍။ ကရေန္တဿေဝ၊ ပြုသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ မေ၊
၏။ အယဉ္စ ဝဏ္ဏော၊ ဤ ဂုဏ်သတင်းသည်လည်း။ ဥပ္ပန္နောဝ၊ ဖြစ်သည်

၁။ အဗ္ဗဂ္ဂန္တိ။ «အခြားနေရာတို့၌ကဲ့သို့ “အဘိ”ကို “အဘိဘဝိတွာ-အနက်”
မယူပဲ အနက်မရှိကြ၍ “ဥဌဟိ” ဟုလည်းကောင်း၊ ဥဂ္ဂန္တိ-ကိုလည်း “အထက်သို့တက်
ခြင်း” အနက်ကို မယူပဲ “ဖြစ်ပေါ်ခြင်း”အနက်ကို ယူစေလို၍ “ဥဒပါဒိ” ဟုလည်း
ကောင်း ခွဲကာဖွင့်သည်။ မှန်၏-မဟာဂေါပိန္ဒ-၏ ကျော်စောသံသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏
ကျော်စောသံကဲ့သို့ သဒေဝက လောကဥဿုံ အလုံးစုံကို လွှမ်းခြုံတက်သည်မဟုတ်။
တိုင်းသူပြည်သား လူအများ၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ဖြစ်ရုံသာ ဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့်
“ဥဒပါဒိ” ဟုဖွင့်သည်။

၁၃၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာဝေါဋ္ဌသုတ်

သာ။ စိန္တေတွာ၊ ရှိ။ မန္တေတွာ၊ ရှိ။ ကရောန္တဿ၊ ပြုလတ်သော်။ ဝါ၊ ပြုသော။ (မေ၊ ဇာ၊ ဝဏ္ဏော) ပန၊ ဂုဏ်သတင်းသည်ကား။ ဝိတ္တာရိက-
တရော၊ သာ၍ ပြန့်ကျယ်ခြင်းရှိသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊
ဤသို့ ကြံ၍။ ဗြဟ္မဒဿနေ၊ ဗြဟ္မာကို မြင်ခြင်း၌။ ဥပါယံ၊ အကြောင်း
ကို။ ပရိယေသန္တော၊ ရှာမှီးလတ်သော်။ တံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ (ထို
ဗြဟ္မဝိဟာရ-ဖြစ်သော ကရုဏာဈာန်ကို။) ဒိဿွာ၊ ရှိ။ သုတံ ခေါ ပန
မေတန္တိအာဒိ အတ္ထံ၊ အစရှိသော အကြောင်းကို။ ပရိဝိတက္ကေသိ၊ ကြံစည်
ပြီ။ [တံ ဒိဿွာတိ တံ ကရုဏာဗြဟ္မဝိဟာရဘဝနံ ဗြဟ္မဒဿနူပါယံ ဒိဿွာ
ဉာဏစက္ခုနာ။-ဋီကာ။]

၃၁၃။ ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနိပသင်္ကမိတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့
မင်းအားသံတော်ဦးတင်ပြီးမှ တယောက်တည်း ကိန်းအောင်းခြင်းသို့ ကပ်
ရောက်လတ်သော်။ မေ၊ အား။ ဝါ၊ ဖို့။ အန္တရာ၊ လေးလမပြည့်မီ
အကြား၌။ ဒဠကာမော ဝါ၊ တွေ့ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်လည်းကောင်း။
သလ္လပိတုကာမော ဝါ၊ စကားပြောခြင်းငှာ အလိုရှိသည်လည်းကောင်း။
န ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ [ဧဝန္တိ ဧဝံ ရညော အာရောစေတွာ ပဋိသလ္လာနံ
ဥပဂတေ။-ဋီကာ။] ယတော၊ ယင်းသို့ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဆိန္နပလိဗော-
ဓော၊ ပြတ်သော ပလိဗောဓ-ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) သုခံ၊ စွာ။ ဝိဟရိဿာမိ၊
နေနိုင်လိမ့်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ပလိဗောဓုပစ္စေဒနတ္ထံ၊ ပလိဗောဓ-ကို ဖြတ်ခြင်း
အကျိုးငှာ။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ သဗ္ဗတ္ထံ၊ အလုံးစုံသော အခြားသောမင်း အစရှိ
သည်တို့သို့ချည်းကပ်၍ ခွင့်ပန်ခြင်းဟူသော ဝါရ-တို့၌။ သေ(သော)၊ သည်။
နယော၊ တည်း။ [သဗ္ဗတ္ထာတိ သဗ္ဗေသု ဆန္တံ ခတ္တိယာနံ၊ သတ္တန္တံ ဗြာဟ္မဏ-
မဟာသာလာနံ၊ သတ္တန္တံ နာဠကသတနံ၊ စတ္တာရိသာယ စ ဘရိယာနံ
အာပုစ္ဆနဝါရေသု။-ဋီကာ။]

၃၁၆။ သာဒိသိယောတိ၊ ကား။ သမဝဏ္ဏာ သမဇာတိကာ၊ တူမျှ
သောအမျိုးဇာတ် ရှိကုန်သော။ (ဘရိယာ-၌ စပ်။) [သမဝဏ္ဏာ-၌ “ဝဏ္ဏ”
သဒ္ဒါ ဇာတိ-အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့်-သမဝဏ္ဏာ-ကိုပင် “သမဇာ-
တိကာ” ဟု ဖွင့်သည်။ “သာဒိသာနံ+ဘာဝေါ သာဒိသော၊ (အမျိုးဇာတ်
အားဖြင့် တူကုန်သည်၏အဖြစ်။) သာဒိသော+ယာသံ+အတ္ထိတိ သာဒိ-
သိယော” (ဘရိယာ)-ဟုပြု။ သာဒိသိယောတိ ဇာတိယာ သာဒိသိယောတိ
အာဟ “သမဝဏ္ဏာ သမဇာတိကာ” တိ။-ဋီကာ။]

၃၁၇။ နဝံ သန္တာဂါရံ ကာရေတွာတိ၊ ကား။ ရတ္တိဌာနဒီဝါဌာန စင်္ကမနသမ္ပန္နံ၊ ညဉ့်နေရာအရပ်၊ နေနေရာအရပ်၊ စင်္ကြံနှင့် ပြည့်စုံသော။ ဝဿိကေ၊ မိုးဥတု၌ ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော မာသေ၊ တို့ပတ်လုံး။ ဝသနက္ခမံ၊ နေခြင်း၌ ခံသော။ ဗဟိ၊ အပြင်ဘက်၌။ နဋ္ဌပရိက္ခိတ္တံ၊ ကျုပ် ပင် တို့ဖြင့် ကာရံအပ်သော။ ဝိစိတ္တံ၊ ဆန်းကြယ်သော။ အာဝသထံ၊ နေဖို့ရန် အိမ်ကို။ ကာရေတွာ၊ ဆောက်လုပ်စေပြီး၍။ (ပဋိသလ္လိယိ-၌ စပ်။)

ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယီတိ၊ ကား။ ကရုဏာယ၊ ကရုဏာကြောင့်။ (လဒ္ဓံ၊ ရအပ်သော။) တိကစတုက္ကဇ္ဈာနံ၊ တိကဈာန်၊ စတုက္ကဈာန်ကို။ ဈာယိ၊ ရှုပြီ။ ဝါ၊ ဝင်စားပြီ။ [“စတုက္ကဈာန်” ဟူသည် ပဉ္စကနည်းအားဖြင့် ရအပ်သော စတုက္ကဈာန်တိုင်အောင်သော ဈာန်လေးပါးတည်း။ ကရုဏာ ကြောင့် ပဉ္စမဈာန်ကို မရနိုင်။] ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤကရုဏံ ဈာနံ ဈာယိ-ဟူသောပါဠိရပ်၌။ ကရုဏာမုခေန၊ ကရုဏာကို အဦးပြုသဖြင့်။ အဝသေသ၊ ကြွင်းကျန်ကုန်သော။ တယော၊ မေတ္တာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ- အားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော။ ဗြဟ္မဝိဟာရာပိ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရ-တို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာဝ၊ ယူအပ်ကုန်သည်သာ။ ဥက္ကဏ္ဌာနာ ပရိတဿနာတိ၊ ကား။ စံနာဘူမိယံ၊ စံနာ၏တည်ရာ အခိုက်အတန့်၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနဘိရတိ ဥက္ကဏ္ဌာနာ ဝါ၊ မမေ့လျော့ခြင်း ဟူသော ပျင်းရိ

၁။ သန္တာဂါရံ။ ။ဈာနမနသိကာရေန၊ ဈာန်ကိုနှလုံးသွင်းခြင်းအားဖြင့်။ ဗဟိ၊ အပြင်ဘက် အာရုံ၌။ ဝိသဋ္ဌဝိတက္ကဝုပသမနေန၊ ပြန်လွင့်သောဝိတက်ကို ငြိမ်းစေခြင်း အားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ကို။ သန္တမ္ပန္နံ၊ ထောက်ပံ့တတ်သော။ အဝါရံ၊ အိမ်ကို။ ဈာနသာလန္တိ အတ္ထော။-ဋီကာ။ ဤအဖွင့်ကိုထောက်၍ “ထ”ဖြင့် “သန္တာဂါရံ” ဟု ရှိပါစေ။ “သံ ထမ္ပတိ၊ စိတ်ကို ခိုင်မာအောင် ထောက်ပံ့တတ်၏။ ဣတိ သန္တံ။ (ထဘိ-ဓာတ်၊ ကွဲ-ပစ္စည်း။) သန္တံ စ+တံ+အဝါရံ စာတိ သန္တာဂါရံ၊ ဟု ပြ။သန္တာဂါရံ၊အပြင်ဘက် အာရုံ၌ မပြန်လွင့်အောင် စိတ်ကိုထောက်ပံ့တတ်သော ဈာန်အိမ်ကို။”ဟု ပေးပါ။

၂။ ဋီကာ။ ။ဂဟိတာဝါတိ ဘာဝနာနုယောဂေန မဟာသတ္တေန အတ္တနော စိတ္တသန္တာနေ ဥပ္ပါဒနဝသေန ဂဟိတာ ဧဝ။ နတ္ထိ ဈာနေနေဝ ဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ။ ဝိသေသတော ဟိဿ ကရုဏာယ ဘာဝိတတ္တာ အနဘိရတိဥက္ကဏ္ဌာနာ နတ္ထိ၊မေတ္တာယ ဘာဝိတတ္တာ ဘယပရိတဿနာ နတ္ထိ။ ဥက္ကဏ္ဌာနာတိ ပန ဗြဟ္မဒဿနေ ဥဿုက္ကံ၊ (အားထုတ်ခြင်းတည်း။) ပရိတဿနာတိ တဘိပတ္တနာ (ထို ဗြဟ္မာလာခြင်းကို တောင်းတခြင်းတည်း။) ဣတိ အာဟ “ဗြဟ္မုန္တော ပနာ”တိအာဒိ။

၁၃၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာဂေါတမိန္ဒသုတ်

ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ဘယပရိတဿနာ ဝါ၊ ကြောက်ခြင်း ဟူသော ထိတ်လန့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [“အနဘိရတိ - မမွေ့လျော်ခြင်း” ဟူသည် ဒေါသ - ပြဇာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်တည်း။ ထိုဒေါသ-ကို စွဲနပ်ဖြင့်ပယ်ပြီး ဖြစ်၏။] ပန၊ အနွယ ကား။ ဗြဟ္မုနော၊ ၏။ အာဂမနပတ္တနာ၊ လာခြင်း၌ တောင်းတခြင်းသည်။ ဝါ၊ လာဖို့ရန် တောင်းတခြင်းသည်။ အာဂမနတဏှာ၊ လာခြင်း၌ တမ်းတခြင်းသည်။ အဟု၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ အထွေ။ [“အနဘိရတိ-ကို ပတ္တနာ၊ ဥက္ကဏ္ဍန-ကို တဏှာ” ဟု ဖွင့်သည်။]

ဗြဟ္မုနာသကစ္ဆာအဖွင့်

၃၁၈။ ဘယန္တိ၊ ကား။ စိတ္တုတြာသဘယမေဝ၊ စိတ်၏ ထိပ်လန့်ခြင်း ဟူသော ကြောက်ခြင်းသည်သာ။ (အဟု၊ ပြီ။) [“စိတ်ထည်း၌ထိပ်ကနဲ ဖြစ်သွားသည်” ဟုလို။] အ ဇာနန္ဒာတိ၊ ကား။ အ ဇာနမာနာ၊ မသိ ကုန်သည်။ (ဟုတော့ ပုစ္ဆာမ-၌ စပ်။) ကထံ ဇာနေမူ တံ မယန္တိ၊ ကား။ မယံ၊ ကျွန်ုပ်တို့သည်။ ကိန္တိ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ တံ၊ အရှင်ကို။ ဇာနာမ၊ သိရပါကုန်အံ့နည်း။ အယံ၊ ဤသူသည်။ ကတ္ထဝါသိကော၊ မည်သည့်အရပ်၌ နေသူတည်း။ ကိန္ဒာမော၊ မည်သည့်အမည်ရှိသူတည်း။ ကိ ဂေါတ္ထော၊ မည်သည့်အနွယ် ရှိသူတည်း။ ဣတိ အာဒိနံ၊ ကုန်သော။ အာကာရာနံ၊ အခြင်းအရာတို့တွင်။ ကေန အာကာရေန၊ အဘယ်အခြင်းအရာဖြင့်။ တံ၊ အရှင်ကို။ ဇာရယာမိ၊ ဆောင်ရွက် မှတ်သားရပါမည်နည်း။ ဣတိ အထွေ၊ နက်။

မံ ဝေ ကုမာရံ ဇာနန္ဒိတိ၊ ကား။ မံ၊ ကို။ “ကုမာရော” တိ၊ ဟူ၍။ “ဒဟရော” တိ၊ ငယ်သူဟူ၍။ ဇာနန္ဒိ၊ သိကြကုန်၏။ ဗြဟ္မုလောကေတိ၊ ကား။ သေဠုလောကေ၊ မြတ်သူတို့၏လောက၌။ (ဗြဟ္မာ့ပြည်၌။) သနန္တနန္တိ၊ ကား။ စိရတနံ၊ ကြာမြင့်စွာသောကာလ၌ ဖြစ်သော။ ပေါရာဏကံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ (ကုမာရံ ဇာနန္ဒိ-၌ စပ်။) ဣမိနာ၊ ဤ သနန္တနံ ကုမာရံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ [ဒဿေတိ-၏ ကရိုဏ်းထည့်သည်။] အဟံ၊ သည်။ ပေါရာဏကုမာရော၊ ရှေး၌ ကုမာရ-ဖြစ်သော။ သော သနက္ကမာရော နာမ၊ ထိုသနက္ကမာရ-မည်သော။ ဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မာ ပါတည်း။ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ဧဝံ ဂေါတမိန္ဒ ဇာနာဟိတိ၊ ကား။ ဂေါတမိန္ဒ-ပဏ္ဍိတ၊ ဂေါတမိန္ဒ-သုခမိန်။ တံ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဇာနာဟိ၊ သိပါလော့။ ဧဝံ၊ သို့သနက္ကမာရ-ဟူ၍။ မံ၊ ကျွန်ုပ်ကို။ ဇာရေဟိ၊ ဆောင်ရွက်မှတ်သားပါလော့။

“အာသနံ။ပ။ နောဘဝ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိရပ်၌။-

အတိထိနော၊ ဧည့်သည်၏ အထံသို့။ ဥပနာမေတဗ္ဗံ၊ ကပ်၍ ညွတ်စေ ထိုက်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို။ အဂ္ဂန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [အဂ္ဂန္တိ ဂရုဋ္ဌာ- နိယာနံ (လေးစားထိုက်သူတို့အား။) ခါတဗ္ဗံ အာဟာရံ။-ဋီကာ။] တေနေဝံ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ဣဒံ အာသနံ၊ ဤ နေရာကို။ ပညတ္တံ၊ ခင်းအပ်ပါပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤနေရာ၌။ နိသီဒေ၊ ထိုင်ပါကုန်။ ဣဒံ ဥဒကံ၊ သည်။ ပရိသုဋ္ဌံ၊ ထက် ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ပါ၏။ ဣတော၊ ဤရေမှ။ ပါနီယံ၊ သောက်ရေကို။ ပိဝေ၊ သောက်ပါကုန်။ ပါဒေ၊ ခြေတို့ကို။ ဧဝံ၊ ဆေးပါကုန်။ ဣဒံ၊ ဤဆီသည်။ ပဇ္ဇံ၊ ခြေတို့၏ အစီးအပွား ဖြစ်သော ဆီပါတည်း။ ဝါ၊ ခြေနယ်ဆီပါတည်း။ [ပါဒ+ဏျ၊ ဒျ-ကို ဇ-ပြု၊ ဒွေဘော်လာ၊ ပါ-၌ အာ-ကို . ရသျှပြု။ “ပါဒါနံ+ဟိတံ ပဇ္ဇံ” ဟူပြု။] ပါဒါနံ၊ တို့၏။ ဟိတတ္ထာယ၊ စိပွားအလို့ငှာ။ အဘိသင်္ခတံ၊ ပြုစီရင်အပ်သော။ တေလံ၊ ဆီပါတည်း။ [“ပါဒါနံ။ပ။တေလံ”ဖြင့် ပဇ္ဇံ-ကိုထပ်၍ဖွင့်သည်။] ဣတော၊ ဤ ခြေနယ်ဆီမှ။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ မက္ခေယ၊ သုတ်လိမ်းပါကုန်။ ဣဒံ၊ ဤ သည်ကား။ မဓုသကံ၊ ချိုမြိန်သောအရသာရှိသော ဟင်းရွက်ပြုတ်ပါ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖိတ်မံပြီ။

ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်သည်။ အညေသံ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဗြဟ္မစရိယသဒိသံ၊ မြတ်သောအကျင့်နှင့် တူသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ သော၊ ထို ဘုရားလောင်းသည်။ “ဣဒံ၊ ဤပစ္စည်းဝတ္ထု သည်။ သေ၊ နက်ဖြန်၌။ ဝါ၊ နက်ဖြန်ဖို့။ (ဘဝိဿတိ။) ဣဒံ၊ သည်။ တတိယဒိဝသေ၊ သုံးရက်မြောက်နေ့၌။ (သန်ဘက်ခါဖို့။) ဘဝိဿတိ။”
[ဣတိ၊ သို့။ သန္တိမိ နာမ၊ သို့မှီး သိမ်းဆည်းခြင်း မည်သည်ကို။ န ကရေတိ၊ မပြု။ ပန၊ အနွယ် ကား။ အလောဏံ၊ ဆားလည်းမရှိသော။ (ဆားလည်းမပါသော။) အဓူပနံ၊ အခိုးအထုံလည်း မရှိသော။ (ကရဝေ ဇီယာ မဆလာလည်း မပါသော။) အ တက္ကံ၊ ရက်တက်လည်း မရှိသော။ (ရက်တက်လည်းမပါသော၊) ဥဒကေန၊ ရေသက်သက်ဖြင့်။ သေဒိတသကံ၊ ပြုတ်ဖြောအပ်သော ဟင်းရွက်တည်း။ တံ၊ ထို ဟင်းရွက်ပြုတ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ သေ(သေသော)၊ ဤ ခေါ်ဝိန္ဒ-သည်။ “ဣဒံ၊ ဤဟင်းရွက်ပြုတ်ကို။ ပရိသုဋ္ဌေ၊ သုံးဆောင်ပါကုန်။” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တော၊ ပြောလိုသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) “အဂ္ဂေ ဘဝန္တံ ပုဏ္ဏမာ”တိအာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဣမေ အဂ္ဂါ၊ ဤ အလေးပြုထိုက်သူတို့ အား ပေးဖွယ်ရာ ပစ္စည်းတို့သည်။ ဗြဟ္မနော၊ ဗြဟ္မာ၏အတွက်။ အတ္ထိ၊

ရုံပါကုန်၏။ [ဆရာတော်ကြီး၏ နိဿယ၌ “နတ္ထိ” ဟုရှိ၏။] တေ အဇ္ဈေ၊
တို့ကို။ ဘဝန္တံ၊ အရှင်ဗြဟ္မာကို။ ပုစ္ဆာမ၊ ပန်ပြောပါကုန်၏။

၈၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုစ္ဆန္တာနံ၊ ပန်ပြောကုန်သော။ နော၊ အကျွန်ုပ်
တို့၏။ အတ္ထံ၊ အလေးပြုထိုက်သူအား ပေးဖွယ်ရာပစ္စည်းကို။ ဘဝံ၊ အရှင်
ဗြဟ္မာသည်။ ကုရုတု၊ လက်ခံမှုကို ပြုပါလော့။ ဘဝံ၊ သည်။ နော၊
တို့သည်။ ဣဒံ အတ္ထံ၊ ကို။ ပဋိဂ္ဂဏှာတု၊ လက်ခံပါလော့။ ဣတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ ပန၊ ပရိဟာရ။ ပ။ အံ။ သေ၊ (သော)။ ဤ ဂေါဝိန္ဒ
သည်။ “ဣတော၊ ဤပစ္စည်းဝတ္ထုမှ။ ကေမ္ပိ၊ တခုကိုလည်း။ ဗြဟ္မာ၊
သည်။ န ဘုဉ္ဇတိ၊ မသုံးစွဲ။” ဣတိ ဣဒံ၊ ဤအကြောင်းကို။ န ဇာနာတိ
ကိံ၊ မသိသလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ နော န ဇာနာတိ၊
မသိမဟုတ်-သိ၏။ ဇာနန္တောပိ၊ သိပါသော်လည်း။ အတ္တနော၊ ၏။
သန္တိကေ၊ ၌။ ဝါ၊ သို့။ အာဂတော၊ ရောက်လာသော။ အတိထိ၊
ညွှတ်သည်ကို။ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ မေးမြန်း ပန်ပြော(ပန်ကြား)ထိုက်၏။ ဣတိ၊
ထို့ကြောင့်။ ဝတ္တသီသေန၊ လောကကျင့်ဝတ်ကို အဦးပြုသဖြင့်။ ပုစ္ဆတိ၊
မေးမြန်း ပန်ပြော(ပန်ကြား)၏။

အထ ခေါ၊ ပန်ပြော(ပန်ကြား)ရာ ထိုအခါ၌။ ဗြဟ္မာ၊ သည်။
(ဥတုာ အာဟ-၌ စပ်။) “ပဏ္ဍိတော၊ သုခမိနိသည်။ (ပုစ္ဆတိ ကိံ န
ခေါ-၌ စပ်။)မမ၊ ၏။ ပရိဘောဂကရဏာဘာဝံ၊ သုံးဆောင်မှုကိုပြုခြင်း၏
မရှိခြင်းကို။ ဥတုာ၊ ရှိ။ ဝါ၊ လျက်။ ပုစ္ဆတိ ကိံ န ခေါ၊ မေးလေ
သလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ ကောဟညေ၊ အံဩဖွယ်ကို ဖြစ်စေခြင်း၌။
(အထင်ကြီးစေလိုခြင်း၌)ဥတုာ၊ တည်ရှိ။ ပုစ္ဆတိ ကိံ န ခေါ၊ လော။”
ဣတိ၊ သို့။ သမန္နာဟရန္တော၊ နှလုံးသွင်းလတ်သော်။ “ဝတ္တသီသေ၊
လောကဝတ်တည်းဟူသော အဦး၌။ ဌိတော၊ တည်သည်။ (ဟုတုာ။)ပုစ္ဆတိ၊
၏။”ဣတိ၊ သို့။ ဥတုာ၊ ရှိ။ ဒါနိ၊ ၌။ မေ အား။ ဝါ၊ ၏။ ပဋိဂ္ဂဏှိ-
တံ၊ လက်ခံခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ပဋိဂ္ဂဏှာမ၊ ပ။
ဘာသသိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ ဂေါဝိန္ဒ၊ ဂေါဝိန္ဒ။ တံ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်
စကားကို။ ဘာသသိ၊ ပြောဆို၏။ (တံ၊ ထိုစကားသည်။) “ဣဒံ အာသနံ၊
ဤနေရာကို။ ပညတ္တံ၊ ခင်းအပ်ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤနေရာ၌။ နိသီဒထ၊ ထိုင်ပါ
ကုန်။” ဣတိ အာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသည်တည်း။ [“အာဟ၏ နောက်၊
အာဒိရောက်၊ ကျေပျောက် ပထမာ”ဟူရာ၌ကဲ့သို့-ပထမာဝိဘတ် ကျေရ၏။
ထို့ကြောင့် “အာဒိ”ဟု ရှိရသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ နိဿယ၌ “အာဒိ”ဟု

ရှိ၏။] တတြ၊ ထိုစကားရပ်၌။ (ထိုစကားအရ။) တေ၊ သင်၏။ အာသနေ၊ နေရာ၌။ မယံ၊ ထို့သည်။ နိသိန္နာ နာမ၊ ထိုင်ကုန်သည် မည်သည်။ ဟောမ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (မထိုင်သော်လည်း ထိုင်ရာရောက်ပါစေ။) ပါနီယံ၊ သောက်ရေကို။ ပီတာ နာမ၊ သောက်သူတို့ မည်သည်။ ဟောမ၊ မေ၊ ၏။ ပါဒါပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ဓောတာ နာမ၊ ဆေးအပ်ကုန်သည် မည်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်ပါစေကုန်။ တေလေနပိ၊ ဆီဖြင့်လည်း။ (ပါဒါ၊ တို့ကို။) မက္ခိတာ နာမ၊ သုတ်လိမ်းအပ်ကုန်သည် မည်သည်။ ဟောန္တု၊ ကုန်။ ဥဒကသာကမ္ပိ၊ ရေဖြင့်ပြုတ်ဖြောအပ်သော ဟင်းရွက်ကိုလည်း။ ပရိဘုတ္တံ နာမ၊ သုံးစားအပ်သည် မည်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါလော့။ တဟာ၊ သည်။ ဒိန္နံ၊ ပေးအပ်သော ပစ္စည်းကို။ အဓိဝါသိတကာလတော၊ လက်ခံရာကာလမှ။ ပဌာယ၊ ရှိ။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင် အာသန-စသည်ကို။ တံ၊ သည်။ ဘာသသိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ထိုထို အာသန-စသည်ကို။ မယာ၊ သည်။ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ၊ လက်ခံအပ်ပြီးသည်သာ။ ဟောတိ၊ တေန၊ ကြောင့်။ “ပဋိဂ္ဂဏှာမ။ပ။ ဘာသသိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ပန၊ ဆက် ဝေ၊ သို့။ အဂ္ဂံ၊ ကို။ ပဋိဂ္ဂဏှိတု၊ ရှိ။ ပဉ္စဿ၊ ပြဿနာ မေးခြင်း၏။ သြကာသံ၊ အခွင့်ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလိုသည်။ (ဟုတော။) ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတတ္တာယာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊

ကဒိ အကဒိ၊ ပရဝေဒိယေသုတိ၊ ကား။ သဝိစိကိစ္ဆော၊ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် တကွဖြစ်သော။ အဟံ၊ သည်။ (ပုစ္ဆာမိ-၌ စပ်။) ပရေန၊ တပါးသူသည်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိသင်္ခတတ္တာ၊ မြူစီမံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရဿ၊ တပါးသောမေးသူအား။ ပါကဋ္ဌေသု၊ ထင်ရှားကုန်သော။ ပရဝေဒိ-ယေသု၊ တပါးသော မေးသောပုဂ္ဂိုလ်သည် သိအပ်ကုန်သော။ ငဉ္ဇေသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆံ၊ ယုံမှားသံသယ မရှိသော။ ဘဝန္တံ၊ အရှင် ဗြဟ္မာကို။ (ပုစ္ဆာမိ၊ ၏။) [ပရဿ ဝေဒိယာ ဝိဒိတာ ပရဝေဒိယာ၊ တေ ပန တဿ ပါကဋ္ဌာ ဝိဘူတာတိ အာဟ “ပရဿ ပါကဋ္ဌေသု ပရဝေဒိယေသု” တိ။ တတ္ထ ကာရုဏမာဟ “ပရေန သယံ အဘိသင်္ခတတ္တာ”တိ။-ဋီကာ]

ဟိတု၊ မမတ္တန္တိ၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤ ဥစ္စာသည်။ မမ၊ ငါ့ဥစ္စာတည်း။ ဣဒံ၊ သည်။ မမ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မမံကာရတဏှံ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု-ပြု

၁။ မမံကာရတဏှံ။ ။စာအုပ်တို့၌“ဥပကာရဏတဏှံ”ဟု တွေ့ရ၏။ “အဆောက်အအုံတို့၌ တတ်မက်တတ်သော တဏှာ”ဟုလည်း ပေးနိုင်ပါ၏။ သို့သော်-ဋီကာ၌ “မမ”န္တိ ကရောတိ ဧတေနာတိ ဟိ မမံကာရော၊ တထာပဝတ္တာ တဏှာ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “မမံကာရတဏှံ”ဟု ပါ၌ရှိပါစေ။

၁၃၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ်

ကြောင်းတဏှာကို။ (ငါ့ဥစ္စာဟု တွယ်တာတတ်သော တဏှာကို။) စဇိတွာ၊ စွန့်၍။ [မမံ-ပုဒ်၏ ရုပ်ပြီးပုံကို မောဂ္ဂလ္လာန် ၄-ကဏ္ဍ၊ ၃၃-သုတ်၊ အဘယာရာမ ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ ကြည့်ပါ။] မနုဇေသုတိ၊ ကား။ သတ္တေသု၊ သတ္တဝါတို့တွင်။ မနုဇေသု၊ သတ္တဝါတို့တွင်။ ယော ကောစိ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတယောက်သော။ မနုဇော၊ သတ္တဝါသည်။ မမတ္တံ၊ ငါ့ ဥစ္စာ၏အဖြစ်ကို။ ဟိတွာ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [“ယော ကောစိ” ဟု နိဒ္ဒါရဏီယ-ထည့်ဖွင့်ပုံကို ထောက်၍ ‘မနုဇေသု-၌’ ‘နိဒ္ဒါရဏ’ ဟု သိနိုင်သည်။]

ဧကောဒိဘူတောတိ၊ ကား။ ဧကီဘူတော၊ တယောက်တည်းဖြစ်၍ ဖြစ် သည်။ ဧကော၊ တယောက်တည်းသည်။ (ဟုတွာ။) တိဋ္ဌန္တော၊ ရပ်တည် သည်။ ဧကော၊ သည်။ (ဟုတွာ။) နိသီဒန္တော၊ ထိုင်သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ (အတ္ထော)၊ နက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဧကောဒိဘူတော-ဟူသော ပါဠိ၌။ ဝစနတ္ထော ပန၊ ဝစနတ္ထ-ကိုကား။ (ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။) ဧကော၊ သည်။ (ဟုတွာ။) ဥဒေတိ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ တယောက်တည်း ဖြစ်၍ ဖြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကောဒိ၊ မည် ၏။ [ဥဒေတိ-၌ ဥ+ဣ-ဓာတ်ဖြစ်သောကြောင့် “ပဝတ္တတိ” ဟုဖွင့်သည်။] တာဒိသော၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သူသည်။ (ဟုတွာ။) ဘူတော၊ ဖြစ်သူတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တယောက်တည်းဖြစ်၍ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။) ဧကောဒိဘူတော၊ မည်၏။

ကရုဏေဓိမုတ္တောတိ၊ ကား။ ကရုဏာဈာနေ၊ ကရုဏာဈာန်၌။ အဓိမုတ္တော၊ စွဲစွဲမြဲမြဲသက်ဝင်သည်။ တံ ဈာနံ၊ ထို ကရုဏာဈာန်ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ၊ ဖြစ်စေ ၍။ ဣတိ အတ္ထော။ နိရာမဂန္ဓောတိ၊ ကား။ ဝိဿဂန္ဓဝိရဟိတော၊ ကိလေ- သာ-တည်းဟူသော စိမ်းစိုညှိဟောက်သော အနံ့မှကင်းသည်။ ဝါ၊ အဆိပ် နံ့မှကင်းသည်။ (ဟုတွာ။) ဧတ္ထ ဌိတောတိ၊ ကား။ ဧတေသု ဓမ္မေသု၊ ဤ ကရုဏာဗြဟ္မဝိဟာရ-အစရှိသော တရားတို့၌။ ဌိတော၊ တည်သော။

☞ ဧတ္ထ စ သိက္ခမာနောတိ၊ ကား။ ဧတေသု ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ သိက္ခမာနော၊ ကျင့်သော။ (မစ္စော-၌ စပ်။) [ဧတေသု ဓမ္မေသုတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာနံ ဝိဝေက- ဝါသကရုဏာ ဗြဟ္မဝိဟာရာဒိဓမ္မေသု(ရသေ့ရဟန်းအဖြစ်၊ ဝိဝေက-၌နေခြင်း ကရုဏာဗြဟ္မဝိဟာရ-စသော တရားတို့၌။)-ဋီကာ။] အယံ၊ ဤဆို့အပ်ပြီး ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဂါထာအဖွင့်၌။ သင်္ခေပေါ၊ အကျဉ်းချုပ်တည်း။ ဝိတ္ထာ- ရော ပန၊ အကျယ်ကိုကား။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ မဟာဂေါဝိန္ဒေန စ၊ သည်

ဗြဟ္မနာသကဏ္ဍအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၁၃၇

လည်းကောင်း။ ဗြဟ္မနာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဝုတ္တော ယေဝ၊ ဆိုအပ်သည်သာ။

၃၂၀။ တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ ဧတေ အဝိဒ္ဓါတိ၊ ကား။ အဟံ၊ သည်။ ဧတေ အာမဂန္ဓေ၊ ဤ စိမ်းစိုသော အနံ့တို့ကို။ အဝိဒ္ဓါ၊ မသိပါ။ န ဇာနာမိ၊ မသိပါ။ ဣတိ အတ္တော၊ [အဝိဒ္ဓါ၌ “ဝိဒ” ခာတ် တဝန္တပစ္စည်း၊ တ-ကိုချေ၊ ဂုဏဝါ-ကဲ့သို့ “ဝိဒဝါ” ဟု ဖြစ်စေပြီးနောက်၊ ဒ-၏ အ-ကို သုတ်ကြီးဖြင့်ချေ၊ ဒ-ဝါသို့ကပ် ဝိဒ္ဓါ။ အဝိဒ္ဓါတိ န ဝိဒိတဝါ။ ဋီကာ။] ဣဓ ဗြဟ္မံ ဓီရာတိ၊ ကား။ ဓီရ၊ ပညာရှိဖြစ်သော။ ပဏ္ဍိတ၊ သုခမိန်။ ဣဓ၊ ဤ ပြဿနာ၌။ တံ၊ သည်။ မေ၊ ကျွန်ုပ်အား။ ဗြဟ္မံ၊ ဖြေပါလော့။ ဝဒ၊ လော့။ ကေနာဝဠာ ဝါတိ ပဇာ ကုရုတူတိ၊ ကား။ ကတမေန ကိလေသာဝရဏေန၊ အဘယ် တားမြစ်တတ်သော ကိလေသာသည်။ အာဝရိတ၊ တားမြစ်အပ်သော။ ပဇာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ပူတိကာ၊ ပုပ်သောအနံ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) (ဝိဿဂန္ဓံ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော အဆိပ်အနံ့ကို။) ဝါယတိ၊ လှိုင်စေပါသည်။ [ကိလေသာဝသေန ဒုဂ္ဂန္ဓံ ဝိဿဂန္ဓံ ဝါယတိ။-ဋီကာ။ ကုရုတူ-ကို “ပူတိကာ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “ကု+ဥတူ-စက်ဆုပ်အပ်သော အငွေ့အနံ့ရှိသည်-ဟုကြံ]

အာပါယိကာတိ၊ ကား။ အပါယူပဂါ၊ အပါယ်သို့ ကပ်ရောက်သည်။ နိဝုတဗြဟ္မလောကာတိ၊ ကား။ အဿ၊ ထို သတ္တဝါအပေါင်း၏။ နိဝုတော ပိဟိတော၊ ပိတ်အပ်သော။ ဗြဟ္မလောကော၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပိတ်အပ်သော ဗြဟ္မာ့ပြည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သ၊ ပဇာ။) နိဝုတဗြဟ္မလောကာ၊ မည်၏။ [“လောကော” ဟု ရှိသည်ကား ပါဌ်ပျက်။] ကတမေန ကိသေသေန၊ အဘယ်ကိလေသာသည်။ ပဇာယ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏။ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ၊ ဗြဟ္မာပြည်သို့ ကပ်ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ လမ်းကြောင်းကို။ နိဝုတော ပိဟိတော၊ ပိတ်အပ်ပါသည်။ ပဋိစ္ဆန္ဓော၊ ဖုံးကွယ်အပ်သည်။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။

ကောဓော မောသဝဇ္ဇံ နိကတိ စ ဒုဗ္ဗောတိ၊ ကား။ ကုဇ္ဈနလက္ခဏော၊ စိတ်ဆိုးခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ ကောဓော စ၊ ကောဓ-လည်းကောင်း။ ပရဝိသံဝါဒနလက္ခဏော၊ သူတပါးကို မှားမှားယွင်းယွင်း ပြောဆိုစေခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ မုသာဝါဒေါ စ၊ မုသာဝါဒ-လည်းကောင်း။ သဒိသံ၊ တူသည်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြ၍။ ဝဉ္ဇနလက္ခဏာ၊ လှည့်ပတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ နိကတိ စ၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်းလည်းကောင်း။ မိတ္တဒဗ္ဗန-

၁၃၈ သုတ်မဟာဝါဒိဋ္ဌကထာ [မဟာဂေါတမီသုတ်

လက္ခဏော၊ မိတ်ဆွေတို့ကို ပြစ်မှားခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ ဒုဗ္ဗော စ၊ ပြစ်မှားခြင်းလည်းကောင်း။ ကဒရိယတာ အတိမာနော ဥဿယာတိ၊ ကား။ ထဒ္ဓမစ္ဆရိယလက္ခဏာ၊ ခက်ထန်သောဝန်တို့သူ၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာရှိသော။ ကဒရိယတာ စ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သော သတ္တဝါ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ [ဤပုဒ်၏အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ၊ နိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဒုကကထာ-၌ ပြခဲ့ပြီ။] အတိက္ကမိတာ၊ လွန်၍။ (မိမိ၌ထင်ရှားရှိသော ယုတ်လျော့သည်၏အဖြစ် တူသည်၏အဖြစ်ကို လွန်၍။) [အတ္တနိ ဝိဇ္ဇမာနံ နိဟိနတံ၊ သဒိသတံ ဝါ အတိက္ကမိတာ။-ဋီကာ။] မညံနလက္ခဏော၊ မှတ်ထင်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ အတိမာနော စ၊ လွန်ကဲသောမာန လည်းကောင်း၊ ပရသမ္ပတ္တိခိယနလက္ခဏာ၊ သူတပါးတို့၏ စည်းစိမ်ကို ရှုံးချခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ ဥဿယာ စ၊ ငြုစုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣစ္ဆာ ဝိဝိစ္ဆာ ပရဟေဌနာ စာတိ၊ ကား။ တဏှာလက္ခဏာ၊ တပ်မက်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ ဣစ္ဆာ စ၊ လိုချင်ခြင်းလည်းကောင်း။ မစ္ဆရိယလက္ခဏာ၊ ဝန်တိုခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ ဝိဝိစ္ဆာ စ၊ အထူးထူးအပြားပြားလိုချင်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဝိဟိ သာလက္ခဏာ၊ ညည်းဆဲခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ ပရဟေဌနာ စ၊ သူတပါးတို့ကို ညည်းဆဲခြင်းလည်းကောင်း။

လောဘော စ ဒေါသော စ မဒေါ စ မောဟောတိ၊ ကား။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ မိမိဥစ္စာ၊ သူတပါးဥစ္စာ-အစရှိသော အမှတ်မထား တပါးပါးသော အာရုံ၌။ ဝါ၊ ဟိနအာရုံ ပဏိတအာရုံ စသော အမှတ်မထား တပါးပါးသော အာရုံ၌။ [ယတ္ထ ကတ္ထစိတိ သကသန္တကေ၊ ပရသန္တကေ၊ ဟိနာဒိကေ စာတိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ အာရမ္မဏေ။-ဋီကာ။] လုဗ္ဗနလက္ခဏော၊ လိုချင်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ လောဘော စ၊ လောဘလည်းကောင်း။ ဒုဿနလက္ခဏော၊ စိတ်၏ ပျက်စီးခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ ဒေါသော စ၊ ဒေါသလည်းကောင်း။ မဇ္ဇနလက္ခဏော၊ မာန်ယစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ မဒေါ စ၊ လည်းကောင်း။ မုယုနလက္ခဏော၊ တွေဝေခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ မောဟော စ၊ လည်းကောင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဧတေသု ယုတ္တာ အနိရာမဂန္ဓာတိ၊ ကား။ စုဒ္ဓသသု၊ ကုန်သော။ ဧတေသု ကိလေသေသု၊ ဤ ကောဓ-အစရှိသော ကိလေသာတို့၌။ ယုတ္တာ၊ ယှဉ်သော။ ပဇာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ နိရာမဂန္ဓာ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော စိမ်းစိုသောအနံ့ မရှိသည်။ န ဟောတိ။ [ဧတေသုတိ ဧတေသု ယထာဝုတ္တေသု ကောဓာဒိသု သတ္တသန္တာနဿ ကိလိဿနတော ဝိဗာနေတော၊ ဥပတာပနတော စ ကိလေသသညိတေသု ပါပ-

ဗြဟ္မနာသကဏ္ဍအဖွင့်] · ဘာသာဋီကာ

၁၃၉

ဓမ္မေသု။-ဋီကာ။] အာမဂန္ဓာ ဝေ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော စိမ်းစိုသော အနံ့ရှိသည်သာလျှင်။ သ ကုဏပဂန္ဓာ ဝေ၊ အကောင်ပုပ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော အနံ့ရှိသည်သာလျှင်။ ပူတိဂန္ဓာယေဝ၊ ပုပ်သောအနံ့ ရှိသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ဟော၏။ အာပါယိကာ နိဝုတဗြဟ္မ-
လောကာတိ၊ ကား။ သော ပန၊ ဤသတ္တဝါသည်ကား။ အာပါယိကာ စေဝ၊ အပါယ်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သည်လည်းကောင်း။ ပဋိစ္စန္ဓဗြဟ္မလောကမဂ္ဂ၊ စ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သော ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ကြောင်း လမ်းရှိသည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒတိ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်၊ ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤ မဟာ ဂေါဝိန္ဒ-သုတ်ကို။ ကထေန္တေန၊ ပြောဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာမဂန္ဓာ သုတ္တေန၊ အာမဂန္ဓာသုတ်ဖြင့်။ (သုတ္တနိပါတပါဠိ၊ စူဠဝဂ်၌ ဟောတော်မူအပ် သော အာမဂန္ဓာ-သုတ်ဖြင့်။) ဒီပေတွာ၊ ပြ၍။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ပြောဟောထိုက်၏။ အာမဂန္ဓာသုတ္တံ၊ ကိုလည်း။ ဣမိနာ၊ ဤ မဟာဂေါဝိန္ဒ-သုတ်ဖြင့်။ ဒီပေတွာ၊ ၍။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ၏။ [အချို့သော တရားတို့သည် အာမဂန္ဓာ-သုတ်၌သာ ပါ၍ ဤသုတ်၌မပါ၊ အချို့တရားတို့ကား-ဤသုတ်၌ ပါ၍ အာမဂန္ဓာ- သုတ်၌ မပါ၊ ထို့ကြောင့်-ဤ သုတ်ကို ဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အာမဂန္ဓာ- သုတ်ဖြင့် ပြ၍ဟောထိုက်၏။ အာမဂန္ဓာ-သုတ်ကို ဟောသောအခါလည်း ဤသုတ်ဖြင့် ပြ၍ဟောထိုက်ပါသည်။]

တေ န သုနိမ္မဒယာ^၁တိ၊ ကား။ တေ အာမဂန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ သုနိမ္မဒယာ၊ လွယ်ကူစွာ မာန်မယစ်စေထိုက်ကုန်သည်။ သုခေန၊ လွယ်ကူသဖြင့်။ နိမ္မဒေတဗ္ဗာ၊ မာန်မယစ်စေထိုက်ကုန်သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဒုပ္ပဇဟာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သည်။ ဒုဇ္ဇယာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် အောင်အပ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ အတ္ထော။ ယဿ ဧ နိ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော ကာလံ မညတိတိ၊ ကား။ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော၊ အရှင်ဂေါဝိန္ဒသည်။ ယဿာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ၊ အကြင် ရဟန်းအဖြစ်၏။ ကာလံ၊ အချိန်ကို။ မညဘိ၊ သိ၏။ အယမေဝ၊ ဤ ရဟန်းအဖြစ်သည်သာ။

၁။ န သုနိမ္မဒယာ။ ။နိ+မဒ+ဏှ+ကံဟော အ-ပစ္စည်း။ န မဒိယန္တေတိ နိမ္မဒယာ။ (မာန်မယစ်စေထိုက်သောတရားတို့။) သုခေန နိမ္မဒယာ သုနိမ္မဒယာ။ (လွယ်ကူစွာ မာန်မယစ်စေထိုက်သောတရားတို့။) ဤ အဓိပ္ပာယ်ကိုရည်ရွယ်၍ “သုခေန နိမ္မဒေတဗ္ဗာ” ဟု ဖွင့်ပြီးလျှင် န-နှင့် နိ ပဋိသေခ-နှစ်ခုရှိသောကြောင့် “ဒုပ္ပဇဟာ” ဟု ဥဇုကတ္တ ဖွင့်သည်။ “ဒုဇ္ဇယာ” ကား-အဓိပ္ပာယ်တ္ထ တည်း။ ဒုဇ္ဇယာ-၌ ဒု- ကြောင့် ကံဇဟာ ခ-ပစ္စည်း။ ဧ-၏ ဣ-ကို “ဧ-ပြု၊ ဧ-ကို “အယ” ပြု။

ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ ဧဝံ သတိ၊ သော။ မယုပ္ပိ၊ ကျွန်ုပ်၏လည်း။ တဝ၊ အသင်
 ၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ ဝါ၊ သို့။ အာဂမနံ၊ လာခြင်းသည်။ သွာဂမနံ (သု+
 အာဂမနံ)၊ ကောင်းသောလာခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလတ္တံ့။ ကထိတ-
 ဓမ္မကထာ (ပိ)၊ ပြောဟောအပ်သော တရား စကားသည်။ သုကထိတာ၊
 ကောင်းစွာ ပြောဟောအပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ တာတ၊ ချစ်သား
 ဂေါရိန္ဒ။ တံ၊ သည်။-သကလဓမ္မုဒ္ဓိပေ၊ အလုံးစုံသော ဇမ္ဗူဒိပ်၌။ အဂ္ဂ-
 ပုရိသော၊ မြတ်သော ယောက်ျားသည်။ (ဟုတော) ဧဟရော၊ ငယ်ရွယ်သူ
 ပါတည်း။ ပဌမဝယေ၊ ပထမ အရွယ်၌။ ဌိတော၊ တည်သူပါတည်း။ ဧဝံ၊
 သို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ မဟန္တံ နာမ၊ ကြီးကျယ်သည် မည်သော။ သမ္ပတ္တိ-
 သိရိဝိလာသံ၊ စည်းစိမ်အသရေ၏ တင့်တယ်ခြင်းကို။ -ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။
 တဝ၊ သင်၏။ ပဗ္ဗဇနံ နာမ၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းမည်သည်။
 ဂန္ဓဟတ္ထိနော၊ ဂန္ဓ-ဆင်၏။ အယဗန္ဓနံ၊ သံကြိုးအနှောင်အဖွဲ့ကို။ ဆိန္ဒိတော၊
 ဖြတ်၍။ ဂမနံ ဝိယ၊ သွားခြင်းသည်ကဲ့သို့။ အတိဉ္ဇဋ္ဌာရံ၊ အလွန်မွန်မြတ်
 ပါ၏။ သော၊ ဤ အစဉ်အဆက်သည်။ ဗုဒ္ဓတန္တိ နာမ-ဘုရားရှင်တို့၏
 အစဉ်အဆက်မည်ပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာပုရိသဿ၊ ၏။ ဒဠိကမ္ပံ၊ ခိုင်မြဲ
 သောအမှုကို။ ကတော၊ ၍။ [မဟာပုရိသဿ “ပဗ္ဗဇိဿာမဟ” နှင့် ပဝတ္ထစိတ္တု-
 ပ္ပါဒဿ ဒဠိကမ္ပံ ကတော။ (“ကျွန်ုပ်ရဟန်းပြုအံ့” ဟု ဖြစ်သောစိတ္တုပ္ပပါဒ်
 ကို ခိုင်မြဲအောင်ပြု၍။)-ဠိကော။] သနကုမာရော၊ မည်သော။ ဗြဟ္မာ၊ သည်။
 ဗြဟ္မလောကဓမ္မေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့သာ။ ဂတော၊ ပြန်သွားပြီ။

ရေကုရာဇာဒမန္တနာအဖွင့်

၃၂၁။ မဟာပုရိသောပိ၊ ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်သော ဘုရားအလောင်း
 သည်လည်း။ “မမ၊ ငါ၏။ ဣတောဝ၊ ဤ ဈာန်အိမ်မှသာ။ နိက္ခမိတော၊
 ၍။ ပဗ္ဗဇနံ နာမ၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းမည်သည်။ န ယုတ္တံ၊
 မသင့်။ အဟံ၊ သည်။ ရာဇကုလဿ၊ မင်းမျိုး၏။ အတ္ထံ၊ စီးပွားကို။

၁။ ဗုဒ္ဓတန္တိ။ ။ဗုဒ္ဓဘာဝိနံ+ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့သော အလောင်းတော်တို့၏။
 ပဝေဏီ၊ အစဉ်အဆက်တည်း။ တန္တိကို “ပဝေဏီ” ဟု ဖွင့်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာဝိနောပိ၊
 ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း။ ဗုဒ္ဓါတိ၊ ဗုဒ္ဓတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ ဥဒါဟရုဏ်ကား-
 “အဂမာ ရာဇဂဟံ ဗုဒ္ဓေါ” ဟူသည်တည်း။ (ဘုရားမဖြစ်ခင်က ဘုရားအလောင်း
 တော်ကို “ဗုဒ္ဓ” ဟု ခေါ်သကဲ့သို့တည်း။)

ရေကုရာဇအာမန္တနာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၄၁

အနုသာသာမိ၊ သွန်သင်နေရ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရညော၊ အား။ အာရောစေသာမိ၊ ပြောအံ့။ သောပိ၊ ထို မင်းသည်လည်း။ သစေ ပဗ္ဗဇိ-
သုတိ၊ အကယ်၍ရဟန်းပြုအံ့။ (ဧဝံ သတိ။) သုန္ဓရမေဝ၊ ကောင်းသည်
သာ။ နော စေ ပဗ္ဗဇိတိ၊ အကယ်၍ ရဟန်းမပြုအံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ပုရော-
ဟိတဋ္ဌာနံ၊ ပုရောဟိတ်ရာထူးကို။ နိယျာတေတု၊ အပ်နှင်း၍။ အဟံ၊ သည်။
ပဗ္ဗဇိသာမိ၊ အံ့။”ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတု၊ ၍။ ရာဇာနံ၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊
ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ “အထ ခေါ် ဘော မဟာဂေါဝိန္ဒော။ပ။နာဟံ
ပေါရောဟိစ္စေ ရမေ”တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ဆရာ
တော်ကြီး၏ နိဿယ-၌ ပါဠိတမျိုးရှိသည်။]

တတ္ထ၊ ထို အထ ခေါ်။ပ။ ရမေ-ဟူသော ပါဠိရပ်၌။ တံ ပဇာနဿ
ရဇ္ဇေနာတိ၊ ကား။ တဝ၊ အရှင်မင်းမြတ်၏။ ရဇ္ဇေန၊ တိုင်းပြည်ဖြင့်။
တုမေဝ၊ အရှင်မင်းမြတ်သည်သာ။ ဇာနာဟံ၊ သိပါလော့။ နာဟံ
ပေါရောဟိစ္စေ ရမေတိ၊ ကား။ အဟံ၊ သည်။ ပုရောဟိတဘာဝေ၊ ပုရော
ဟိတ်အဖြစ်၌။ န ရမာမိ၊ မမ္မေလျော်တော့ပါ။ ဥက္ကဏ္ဍိတော၊ ပျင်းသည်။
အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ အညံ၊ ကျွန်ုပ်မှ အခြားသော။ အနုသာသကံ၊ သွန်သင်
မည့်သူကို။ ဇာနာဟံ၊ သိပါလော့။ အဟံ၊ သည်။ - ပေါရောဟိစ္စေ၊
ပုရောဟိတ်၏ အဖြစ်၌။ န ရမေ၊ မမ္မေလျော်တော့ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့
သံတော်ဦးတင်ပြီ။ [ဆရာတော်ကြီး၏ နိဿယ-၌ “အယံ အတ္ထော” ဟု
ထည့်သည်။]

အထ၊ သံတော်ဦးတင်ရာ ထိုအခါ၌။ ရာဇာ၊ သည်။ “ဓုဝံ၊ မချွတ်
ကေနံ။ စတ္တာရော မာသေ၊ တို့ပတ်လုံး။ ပဋိသလ္လိနဿ၊ တယောက်တည်း
ကိန်းအောင်းနေသော။ ပြာဟ္မဏဿ၊ ၏။ ဂေဟေ၊ အိမ်၌။ ဘောဂါ၊
စည်းစိမ်တို့သည်။ မန္ဒာ၊ နည်းကုန်သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။”ဣတိ၊
သို့။ စိန္တေတု၊ ၍။ ဓနေန၊ ဥစ္စာဖြင့်။ နိမန္တေန္တော၊ ဖိတ်မိလိုသည်။
(ဟုတု။) “သစေ တေ။ပ။ပရိပူရယာမိ တေ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတု၊ ပြော
ပြီး၍။ ပုန၊ ဖန်။ “သေ (သော)၊ ဤ ဆရာပုရောဟိတ်သည်။ ကေ-
တော၊ တယောက်တည်းသည်။ (ဟုတု။) ဝိဟရန္တော၊ နေစဉ်။ ကေနစိ၊
တစုံတယောက်သည်။ ဝိဟိသိတော၊ ညှဉ်းဆဲအပ်သည်။ ဘဝေယျ ကိန္နု၊
ခေါ်၊ ဖြစ်ရာလေသလော။”ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတု၊ ၍။ “ယော တံ
ဟိသတိ။ပ။ပါဇဟိ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

တဿ၊ ထိုဂါထာ၏။ အတ္ထော၊ အနက်ကား။-ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ၊ အရှင်ကို။ ဟိံသတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုညဉ်းဆဲသူကို။ ဝါရေမိ၊ တားမြစ်ပါအံ့။ တုမေ၊ အရှင်တို့သည်။ ကေဝလံ၊ တားမြစ်ခြင်း မဖက်သက်သက်။ “အသုကော”တိ၊ ထိုမည်သူဟူ၍။ အာစိက္ခယ၊ ပြောရုံသာ ပြောကြပါကုန်။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့အပေါ်၌။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်သောအမှုကို။ ဇာနိဿာမိ၊ သိပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ [ဂါထာ၏အနက် မကုန်သေးသောကြောင့် “ဣတိ”မပါလျှင် ကောင်းသည်။] ဘူမိ-သေနာပတိ အဟန္တိ၊ ကား။ အထ ဝါ၊ တနည်းကား။ အဟံ၊ သည်။ ပထဝိယာ၊ မြေ၏။ သာမိ၊ အရှင်တည်း။ သွာဟံ (သော+အဟံ)၊ သည်။ ဣမံ ရဇံ၊ ဤ တိုင်းပြည်ကို။ တုမေယေဝ၊ အရှင်တို့ကိုသာ။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆာ-ပေဿာမိ၊ အပ်လှပါအံ့။ တုဝံ ပိတာ အဟံ ပုတ္တောတိ၊ ကား။ တံ၊ အရှင်သည်။ ပိတိဋ္ဌာနေ၊ ခမည်းတော်၏အရာ၌။ ဌဿသိ၊ တည်ပါလိမ့်မည်။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ပုတ္တဋ္ဌာနေ၊ သားတော်၏အရာ၌။ (ဌဿာမိ၊ အံ့။) ဂေါတမိန္ဒ၊ ဂေါတမိန္ဒ။ သော တံ၊ သည်။ မမ၊ အကျွန်ုပ်၏။ မနံ၊ စိတ်ကို။ ဟရိတု၊ ပယ်ရှား၍။ (ကျွန်ုပ်၏ စိတ်အလိုကို မလိုက်ပါ။) အတ္တနောယေဝ၊ မိမိ၏သာ။ မနံ၊ ကို။ ပါဇေဟိ၊ မောင်းနှင်ပါလော့။ ဝါ၊ ဖြစ်စေပါလော့။ [မမ စိတ္တံ အပနေတော တဿ ဝသေန အဝတ္တိတော။-ဋီကာ။] ယထာ၊ ဖြင့်။ (မနံ၊ မိမိစိတ်ကို။ ပဝတ္တေတံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှာ။) ဣစ္ဆသိ၊ အလိုရှိ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ (မနံ၊ ကို။) ပဝတ္တယဿ၊ ဖြစ်စေပါလော့။ [“ပဝတ္တယဿ”ဟု ကာရိတ်ဖြင့် ရှိရမည်။ “ပဝတ္တယ”ဟုရှိလျှင်လည်း ကောင်း၏။ ဆရာတော်ကြီး နိဿယ-၌ “ပဝတ္တယ”ဟု ရှိသည်။]

အဟံ ပန၊ ကျွန်ုပ်သည်ကား။ တဝ၊ အသင် ဂေါတမိန္ဒ-၏။ မနံယေဝ၊ စိတ်သို့သာ။ အနုဝတ္တန္တော၊ အစဉ်လိုက်လျက်။ တယာ၊ အရှင်သည်။ ဒိန္နပိဏ္ဏံ၊ ပေးအပ်သော ထမင်းခဲကို။ ပရိဘုဉ္ဇန္တော၊ သုံးဆောင်လျက်။ တံ၊ အရှင်ကို။ အသိစမ္ပဟတ္ထော၊ လက်၌သန်လျက် မြား ကာ-ရှိသည်။ (ဟုတော့)ဝါ၊ ဖြစ်၍သော်လည်း။ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ၊ ပြုစု လုပ်ကျွေးပါအံ့။ တေ၊ အရှင်၏။ ရထံ ဝါ၊ ရထားကိုသော်လည်း။ ပါဇေဿာမိ၊ မောင်းနှင်ပါအံ့။ (ဣတိ အတ္ထော။) “မာ နော ဂေါတမိန္ဒ ပဇဟိ”တိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဌော၊ သည်။ (အတ္ထိ။) ၉

တဿ၊ ထိုပါဌ်၏။ အတ္ထော၊ အနက်ကား။-တံ၊ သည်။ ပိတိဋ္ဌာနေ၊ ၌။ တိဋ္ဌ၊ တည်ပါလော့။ အဟံ၊ သည်။ ပုတ္တဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဌဿာမိ၊

တည်ပါအံ့။ ဘော ဂေါဝိန္ဒ၊ အရှင်ဂေါဝိန္ဒ။ တံ၊ အရှင်သည်။ နော၊ ကျွန်ုပ်တို့ကို။ မာ ပဇဟိ-မာ ပရိစ္စဇိ၊ မစွန့်ပါလင့်။ ဣတိ (အထွေအထား) အထ၊ ထိုသို့ပြောဆိုရာအခါ၌။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ ယံ၊ အကြင် အကြောင်းအရာကို။ ရာဇော၊ သည်။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထိုအကြောင်း အရာ၏။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ အ ဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ ဒဿေန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ။) “န မတ္ထိ၊ ပ။ ရမေ”တိ၊ ဟူ၍။-အာဟ၊ ပြီ။ ဟတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ န မတ္ထိတိ၊ ကား။ မေ၊ ကျွန်ုပ်အား။ န အတ္ထိ၊ မရှိပါ။ ဂဟေတိ၊ ကား။ ဂေဟေ၊ အိမ်၌။ (အိပ်ရာတည်ထောင် လှူဘောင်၌။) (န ရမေ၊ မမွေ့လျော်တော့ပါ။)

အထ၊ မဟာဂေါဝိန္ဒ-၏ ပြန်၍ဖြေရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုမဟာ ဂေါဝိန္ဒ-ကို။ ရာဇော၊ သည်။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ (ကိံ။)-

“အ မနုဿော၊ လူနှင့်တူသော ဗြဟ္မာသည်။ ကထံ ဝဏ္ဏော၊ အဘယ်အဆင်း ရှိပါသနည်း။ ယံ၊ အကြင်အကြောင်းအရာကို။ သုတွာ၊ ကြားနာရ၍။ နော၊ အကျွန်ုပ်တို့၏။ ဂေဟေ၊ အိမ် တို့ကိုလည်းကောင်း။ ကေဝလီ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အမေ၊ စ၊ ကျွန်ုပ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဇဟာသိ၊ ပယ်စွန့်၏။ တေ၊ အရှင် အား။ ကိံ၊ အဘယ်သို့သော။ (တံ) အတ္ထံ၊ စ၊ ထိုအကြောင်း အရာကိုလည်း။ အဘာသထ၊ ပြောဟောပါသနည်း။” ဣတိ၊ သို့။ (ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။)

တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ ဇဟာသိ နော၊ ဂေဟေ အမေ၊ စ ကေဝလီတိ၊ ကား။ ဗြဟ္မဏဿ၊ ၏။ သမ္ပတ္တိဘရိတေ၊ စည်းစိမ်တို့ဖြင့် ပြည့်နေကုန် သော။ ဂေဟေ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဟဝသေန၊ (မိမိဘက်သား ဟု) သိမ်းသွင်း ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အတ္ထနော၊ ၏။ ဂေဟေ၊ အိမ်တို့ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ (ဝဒတိ-၌စပ်။) ယံ၊ အကြင် အကြောင်းအရာကို။ သုတွာ၊ ကြားရ၍။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဂေဟေ၊ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ကေဝလီ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အမေ၊ စ၊ ကျွန်ုပ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အပရိသေသေ၊ အကြွင်းအကျန်မရှိကုန်သော။ ဇမ္ဗုဒီပဝါ- သိနော၊ ဇမ္ဗုဒီပေါ်၌နေသူတို့ကိုလည်းကောင်း။ [ကေဝလီ-ကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ဇဟာသိ၊ ပယ်စွန့်၏။ (ကထံ ဝဏ္ဏော၊ အဘယ်သို့ အဆင်းရှိသော။ အမနု- သော၊ သည်။ တေ၊ အရှင်အား။ ကိံ၊ သော။ တံ အတ္ထံ၊ ကို။ အဘာ- သထ၊ နည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ပြော၏။

အထ၊ မေးရာထိုအခါ၌။ အထ၊ ထို ရေဏု-မင်းအား။ အာစိက္ခန္ဓော၊ ပြောပြလိုသော။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ ဥပဝုတ္တဿ မေ ပုဗ္ဗေတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဥပဝုတ္တဿ မေ ပုဗ္ဗေ-အစရှိသော ဂါထာ၌။ ဥပဝုတ္တဿာတိ၊ ကား။ စတ္တာရော မာသေ၊ ထို့ပတ်လုံး။ ဧကိဘာဝံ၊ တယောက်တည်း၏ အဖြစ်သို့။ ဥပဂန္တာ၊ ကပ်ရောက်၍။ ဝုတ္တဿ၊ နေစဉ်။ ယိဋ္ဌကာမဿ မေ သတောတိ၊ ကား။ မေ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ ယဇီတုကာမဿ၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းငှာ လိုလားသည်ဖြစ်၍။ သမာနဿ၊ ဖြစ်စဉ်။ အဂ္ဂိ ပဇ္ဇလိ-တော အာသိ၊ ကုသပတ္တပရိတ္တတောတိ၊ ကား။ ကုသပတ္တေဟိ၊ သမန်းရွက် တို့ဖြင့်။ ပရိတ္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင် ခင်းအပ်သော။ သပ္ပိဒဓိမဓုအာဒိနိ၊ ထောပတ်၊ နို့ဓမ်း၊ ပျားရည်-အစရှိသည်တို့ကို။ ပက္ခိပိတော၊ ယဉ်၍။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဇလယိတံ၊ တောက်စေခြင်းငှာ။ အာရဒ္ဓေ၊ အားထုတ်အပ်သည်။ အာသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဧဝံ သို့။ အဂ္ဂိ၊ ကို။ ဇာလေတော၊ တောက်စေ၍။ “မဟာဇနဿ၊ များစွာသော လူအပေါင်းအား။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒဿာမိ၊ အံ။” ဣတိ ဧဝံ သို့။ စိန္တေတော၊ ၍။ မမ၊ အကျွန်ုပ် သည်။ ဌိတဿ၊ တည်နေစဉ်။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥပဝုတ္တဿ မေ ပုဗ္ဗေ-အစရှိသော ဂါထာ၌။ အတ္ထော၊ တည်း။

သနန္တနောတိ၊ ကား။ သနန္တမာရော၊ သော။ ဗြဟ္မာ၊ သည်။ (ပါတု ရဟု-၌ စပ်။) တတော၊ ထို ဖြေဆိုရာအခါမှ နောက်၌။ ရာဇာ၊ သည်။ သယမ္ပိ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း။ ပဗ္ဗဇီတုကာမော၊ ရဟန်းပြုခြင်းငှာ လိုလား သည်။ ဟုတော၊ ၍။ သဒ္ဓဟာမိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို သဒ္ဓဟာမိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ကထံ၊ ဝတ္ထေထ၊ အညထာတိ၊ ကား။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ တုမေ၊ အရှင်တို့သည်။ အညထာ၊ ရဟန်းပြုခြင်း မှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝတ္ထိဿထ၊ ဖြစ်နိုင်တော့ အံ့နည်း။ တေ တံ အနုဝတ္တိဿာမာတိ၊ ကား။ တေ မယမ္ပိ၊ ထို အကျွန်ုပ်တို့ သည် လည်း။ တုမေ ယေဝ၊ အရှင်တို့ကိုသာလျှင်။ အနု ဝတ္တိဿာမ၊ အစဉ် လိုက်ပါကုန်အံ့။ အနုပဗ္ဗဇိဿာမ၊ အစဉ်လိုက်၍ ရဟန်းပြုပါကုန်အံ့။ ဣတိ အတ္ထော။ “အနု ဝဇိဿာမာ”တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဠိငှာ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) [အနု ဝတ္တိဿာမ-နေရာဝယ် “အနုဝဇိဿာမ”ဟုလည်း ပါဠိတော်ပါရှိ၏။] တဿ၊ ထို အနုဝဇိဿာမ-ဟူသောပါဠိ၏။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) အနု ဝဇိ-ဿာမ၊ အစဉ်လိုက်ကုန်အံ့။ ဣတိ အတ္ထော။ အကာစောတိ၊ ကား။ နိက္ကာ-စော၊ အပြစ်အနာမရှိသော။ အကတ္တသော၊ မကြမ်းတမ်းသော။ (မဏိ-၌

ဆခတ္တိယအာမန္တနာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၁၄၅

စပ်။) [အကာစောတိ ဝဏော ဝဏသဒိသခဏ္ဍိစူဝိရဟိတော (သွေးထားသည့်အတွက် အနာနှင့်တူသော အဖုအထစ် အကျိုးအပြတ် အပြစ်မရှိ။) တေနာဟ “အကဏ္ဍသော”တိ။ - ဋီကာ။] ဂေါဝိန္ဒဿာနုသာသနေတိ၊ ကား။ တဝ ဂေါဝိန္ဒဿ၊ အသင် ဂေါဝိန္ဒ-၏။ သာသနေ၊ အဆုံးအမ၌။ ဘဝန္တံ ဂေါဝိန္ဒမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သတ္တာရံ၊ ဆရာကို။ ကရိတူ၊ ၍။ စရိဿာမ၊ ကျင့်ပါကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ပြော၏။

ဆခတ္တိယအာမန္တနာအဖွင့်

၉၂၂။ ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသက်မိတိ၊ ကား။ ရေဏှံသော။ ရာဇာနံ၊ ကို။ “မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ သာဓု၊ ကောင်းပါပြီ။ ရဇ္ဇံ နာမ၊ မင်းအဖြစ်မည်သည်ကို။ ဝါ၊ တိုင်းပြည်မည်သည်ကို။ (ဂဏ္ဌန္တေသု-၌ စပ်။) မာတရံ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း။ ပိတရံ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း။ ဘာတိဘဂိနီအာဒယောပိ၊ အစ်ကို၊ ညီ၊ အမ၊ နှမ-အစရှိသည်တို့ကို သော်လည်းကောင်း။ မာရေတွာ၊ သတ်၍။ ဂဏ္ဌန္တေသု၊ ယူကုန်သော။ သတ္တေသု၊ သတ္တဝါတို့တွင်။ ဧဝံ မဟန္တံ၊ ဤသို့ ကြီးကျယ်သော။ ဝါ၊ သို့ကလောက် ကြီးကျယ်သော။ ရဇ္ဇသိရံ၊ တိုင်းပြည်၏ အသရေကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ပဗ္ဗဇိတုကာမေန၊ ရှင်ရဟန်းပြုခြင်းငှာ လိုလားသော။ မဟာရာဇေန၊ သည်။ ဥဠာရံ၊ မှန်မြတ်သောအမှုကို။ ကတံ၊ ပြုပါပေပြီ။” ဣတိ၊ သို့။ ဥပတ္တမ္ဘေတွာ၊ ထောက်ခံ၍။ အဿ၊ ထို ရေဏှ-မင်းအား။ ဒဠတရံ၊ သာ၍ ခိုင်မြဲသော။ ဥဿာဟံ၊ အားတက်သရောကို။ ကတွာ၊ ဥပသက်မိ၊ ပြီ။

ဧဝံ သမစိန္တေသန္တိ၊ ကား။ ရညော၊ ၍။ စိန္တိတနယေနဝ၊ ကြံစည်အပ်သော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ကဒါမိ၊ တရံတခါ၌။ ဗြာဟ္မဏဿ၊ ၍။ ဘောဂါ၊ တို့သည်။ ပရိဟိနာ၊ ယုတ်လျော့ကုန်သည်။ ဘဝေယျံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနာ၊ မှတ်ထင်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) သမစိန္တေသု၊ အညီအမျှ ကြံကြကုန်ပြီ။ ဓနေန သိက္ခေယျာမာဟိ၊ ကား။ (ယန္နုန) ဥပလာပေယျာမ၊ ဖြားယောင်းရပါကုန်မှုကား ... ကောင်းလေစွ။ (ယန္နုန) သင်္ဂဏေယျာမ၊ သိမ်းသွင်းရပါကုန်မှုကား ... ကောင်းလေစွ။ [သိက္ခေယျာမာတိ သိက္ခာပေယျာမ၊ သိက္ခာပနဉ္စေတ္ထ အတ္ထိဘာဝါပါဒနံ (ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်း။) ဣတိ အာဟ “ဥပလာပေယျာမာ”တိ။ - ဋီကာ။] ကာဝတကံ အာဟရိယတန္တိ၊ ကား။ ကာဝတကံ၊ ထိုမျှလောက်

အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဥစ္စာနှစ်ကို။ အာဟာရပိယတု၊ ဆောင်အပ်ပါစေလော့။
ဂဏှိယတု၊ ယူအပ်ပါစေလော့။ ယတ္တကံ၊ အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်
ရှိသော ဥစ္စာနှစ်ကို။ ဣစ္ဆယ၊ အလိုရှိကုန်၏။ တတ္တကံ၊ ကို။ ဂဏှယ၊
ယူပါကုန်။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဘဝန္တာနံယေဝ ဝါဟသတိ၊ ကား။
ဘဝန္တေ၊ အရှင်တို့ကို။ ပစ္စယံ၊ အကြောင်းကို။ ကတော၊ ရှိ။ တုမေဟိ၊
အသင် မင်းတို့သည်။ ဒိန္နတ္တာယေဝ၊ ပေးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ
လျှင်။ ပဟူတံ၊ များစွာသော။ သာပတေယျံ၊ ဥစ္စာနှစ်သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီ။

၃၂၃။ သစေ ဇဟထ ကာမာနီတိ၊ ကား။ ဝတ္ထုကာမေ စ၊ ဝတ္ထု
ကာမ-တို့ကိုလည်းကောင်း။ ကိလေသကာမေ စ၊ ကိလေသကာမ-တို့ကို
လည်းကောင်း။ သစေ ပရိစ္စဇယ၊ အကယ်၍ စွန့်ကုန်အံ့။ ယတ္ထ သတ္တော
ပုထုဇ္ဇနောတိ၊ ကား။ ယေသု ကာမေသု၊ အကြင် ဝတ္ထု၊ ကိလေသာ
နှစ်ဖြာသော ကာမ-တို့၌။ သတ္တော၊ ငြိကပ်၏။ လဂ္ဂေါ၊ ငြိကပ်၏။ လဂ္ဂိ-
တော၊ လွန်စွာဖြစ်သော ငြိကပ်ခြင်းရှိ၏။ [သဉ္ဇာတ အဿတ္ထိ-အနက်၌
ဣက-ပစ္စည်း။] အာရမ္မဌော၊ ဒဠာ ဟောသတိ၊ ကား။ ဧဝံ သန္တေ၊
ဤသို့ ဖြစ်လတ်သော်။ (ဤသို့ ကာမ-တို့ကို စွန့်လွှတ်လိုကုန်လတ်သော်။)
ဝီရိယံ၊ ကို။ အာရဘထ၊ အားထုတ်ကြကုန်လော့။ အသိယိလပရက္ကမတံ၊
မလျော့သော အားထုတ်ခြင်းရှိကုန်သူတို့၏ အဖြစ်ကို။ အဓိဋ္ဌာယ၊ ဆောက်
တည်၍။ ဒဠာ၊ ခိုင်မြဲကုန်သည်။ ဘဝထ၊ ဖြစ်ကြကုန်လော့။ ခန္တိဗလ-
သမာဟိတတိ၊ ကား။ ခန္တိဗလေန၊ သည်းခံခြင်းဟူသော အားအစွမ်း
နှင့်။ သမန္တာဂတော၊ ပြည့်စုံကုန်သည်။ ဘဝထ၊ ကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။
ရာဇုနံ၊ တို့အား။ ဥဿာဟံ၊ ကို။ ဇနောတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

၁။ အာရမ္မဌော။ ။ယဿ ဝီရိယာရမ္မဿ (အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယ-၏
လည်းကောင်း။) ခန္တိဗလဿ စ (သည်းခံခြင်းဟူသော အားစွမ်း၏လည်းကောင်း။)
အဘာဝေန ပဗ္ဗဇိတာနံ (သူတော်ကောင်းရဟန်းတို့၏။) သမဏဓမ္မော ပရိပုဏ္ဏော၊
ပရိသုဒ္ဓေါ စ န ဟောတိ၊ (ရဟန်းတရားသည်ပြည့်ပြည့်စုံစုံစင်စင်ကြယ်ကြယ်မဖြစ်နိုင်။)
မှန်၏-ဆွမ်းခံစားရမည်ကိုပျင်း၍ “အချောင်စားနေလိုခြင်း”ကြောင့် မအပ်မရာတို့ကို
စားသောက်နေရခြင်း၊ စား-ဝတ်-နေရေးအတွက် သည်းခံမှုမရှိခြင်းကြောင့် မအပ်မရာ
တို့ကို စားသောက်ရ၊ ဝတ်ရုံရ၊ မအပ်သော ကျောင်း၊ အိပ်ရာ၊ နေရာတို့၌ နေရခြင်းအား
ဖြင့်ရဟန်းတရားပြည့်ပြည့်စုံစုံ စင်စင်ကြယ်ကြယ် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်မရှိပါ။ တေသု ဝီရိယာရမ္မ
ခန္တိဗလသု တေ တေ (ထိုထိုမင်းတို့ကို။) နိယောဇေတုံ “အာရမ္မဌော” ဟိအာဒိ
ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။

သေ မဂ္ဂေါ ဥဇမဂ္ဂေါတိ၊ ကား။ သေ(သေဝ)ကရုဏာဈာနမဂ္ဂေါ၊
ဤ ကရုဏာ-ဈာန်ဟူသော လမ်းသည်။ ဥဇမဂ္ဂေါ နာမ၊ ဖြောင့်မှန်သော
လမ်းမည်၏။ သေ မဂ္ဂေါ အနုတ္တရေတိ၊ ကား။ သေဝ၊ ဤ ကရုဏာ-
ဈာန်ဟုဆိုအပ်သော လမ်းသည်ပင်။ ဗြဟ္မလောကပပတ္တိယာ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌
ဖြစ်ခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းငှာ။ အိသဒိသမဂ္ဂေါ
(နာမ)၊ အတူမရှိသော လမ်းမည်၏။ ဥတ္တမမဂ္ဂေါ နာမ၊ မြတ်သော
လမ်းမည်၏။ သဒ္ဓမ္မော သမ္ဘိ ရက္ခိတောတိ၊ ကား။ သေဝ၊ ဤ
ကရုဏာ-ဈာန်ဟူသော လမ်းသည်ပင်။ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ၊ ဘုရား၊
ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ အရိယာသာဝက-ဖြစ်ကုန်သော။ သမ္ဘိ၊ သူကော်ကောင်းတို့
သည်။ ရက္ခိတဓမ္မော နာမ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော တရားမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ကရုဏာဈာနဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏဘဏနေပိ၊ ဂုဏ်ကို ပြောဆိုခြင်းအားဖြင့်လည်း။
တေသံ၊ ထို ခြောက်ယောက်သော မင်းတို့၏။ အနိဝတ္တနတ္တဿ၊ မဆုတ်
နစ်ခြင်း အကျိုးငှာ။ ဒဠိကမ္မမေဝ၊ ခိုင်မြဲအောင် ပြုမှုကိုပင်။ ကရေတိ၊ ၏။

ကော န ခေါ ပန တော ဇာနာတိ ဇီဝိတာနန္တိ၊ ကား။ တော၊
အရှင်တို့။ ဇီဝိတံ နာမ၊ အသက်မည်သည်။ ဥဒကပုဗ္ဗုဋ္ဌပမံ၊ ရေပွက်
ဟူသော ဥပမာရှိ၏။ တိဏဂ္ဂေ၊ မြက်ဖျား၌။ ဥဿာဝဗိန္နုပမံ၊ ဆီးနှင်း
ဟူသော ဥပမာရှိ၏။ တခိဏဝိဒ္ဓသနဓမ္မံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်နှင့်တွေ့ရာ ထိုခဏ
၌ပင် ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ [ယသ္မိံ ခဏေ ဝိရောဓိဓမ္မာသမာယောဂေါ၊
တသ္မိံ ယေဝ ခဏေ ဝိနဿနသဘာဝံ။-ဋီ။] ကိသ္မိံ ခဏေ၊ မည်သည့်ခဏ၌။
ဘိဇ္ဇိဿတိ၊ ပျက်လိမ့်မည်။ ဣတိ၊ သို့။ တဿ၊ ထို ဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ ဂတိံ၊
ဖြစ်ပုံကို။ ဝါ၊ ပြီးစီးခြင်းကို။ [ဂတိန္တိ နိဋ္ဌံ။-ဋီကာ။] ကော၊ အဘယ်သူ
သည်။ ဇာနာတိ၊ သိနိုင်အံ့နည်း။ [“ဘိဇ္ဇိဿတိတိ” ဟု ဣတိ-ပါလျှင်
ကောင်း၏။] ဂမနိယော သမ္ပရာယောတိ၊ ကား။ ပရလောကော၊ တမလွန်
လောကသို့။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ဂန္တဗ္ဗောဝ၊ သွားထိုက်သည်သာ။ တတ္ထ၊
ထို တမလွန်လောကသို့ မချွတ်ကေနံ၊ အမှန်သွားရာ၌။ ပဏ္ဍိတေန၊
ကြောင်းကျိုးမြင်သိ ပညာရှိသော။ ကုလပုတ္တေန၊ အမျိုးကောင်းသားသည်။
မန္တယံ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်ထိုက်၏။ (တနည်း) မန္တယံ၊ ဉာဏ်ပညာဖြင့်။
ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

၁။ မန္တယံ။ ။မန္တ-ဓာတ်၊ ကျ-ပစ္စည်း။ က-ကြောင့်၊ ဣ-လာ၊ ဣ-ကို ခ-ပြု၍
“မန္တယံ” ဟု ဆိုလိုလျက် “ခ-ကို အာ-ပြုထားသည်” ဟု ကြံပါ။ ထို့ကြောင့်
“မန္တယန္တိ မန္တယန္တိ ဝုတ္တံ ဟောဘိတိ အာဟ “မန္တေတဗ္ဗ” န္တိ” ဟု ဋီကာ
ဖွင့်သည်။ (တနည်း) မန္တယံ-၌ သ္မိ-ဝိဘတ်ကို ကရိုဏ်းအနက်၌ သက်စေ၍ ထို

ပညာ၊ ဉာဏ်ပညာကို။ မန္တာ၊ မန္တာ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တာယ၊ ထိုပညာဖြင့်။
မန္တေတဗ္ဗံ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်ထိုက်၏။ ဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗုဒ္ဓံ၊
စူးစမ်းလည်း စူးစမ်းဆင်ခြင်ထိုက်၏။ ဇာနိတဗ္ဗုဒ္ဓံ၊ သိလည်း သိထိုက်၏။
ဣတိ အတ္ထော။ ဝါ၊ တနည်း။ (မန္တာယန္တိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။)
ကရုဏတ္ထေ၊ ကရိုဏ်းအနက်၌။ ဘုဗ္ဗံ၊ သတ္တမိဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း။
မန္တာယံ ဗောဇ္ဈဗုဒ္ဓိ၊ ကား။ မန္တာယ၊ ဉာဏ်ပညာဖြင့်။ ဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။
ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ ဣတိ အတ္ထော။ စ၊ ဆက်။ ကိံ၊
အဘယ်ကို။ ဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဇီဝိတဿ၊ အသက်၏။ ဒုဇ္ဇာနတာ၊ ခဲယဉ်း
သဖြင့် သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ သမ္ပရာယဿ၊ တမလွန် လော
က၏။ ဝါ၊ သို့။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ဂမနိယတာ၊ သွားထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို
လည်းကောင်း။ (ဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ ၏။) စ၊ ပန၊ ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့။ ဗုဇ္ဈိတု၊ ၍။
သဗ္ဗပလိဗောဓေ၊ ကုသိုလ်ပြုခြင်း၏ အလုံးစုံသော အနှောက်အယှက်တို့ကို။
ဆိန္နိတု၊ ဖြတ်၍။ [သဗ္ဗေပိ ကုသလကိရိယာယ ဝိဗန္ဓေ ဥပရောဓေ။-ဋီကာ။]
ကုသလံ၊ ကို။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ စရိတဗ္ဗံ၊
ကျင့်ထိုက်၏။ ကသ္မံ၊ ကြောင့်။ (ကုသလံ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတဗ္ဗံ၊
နည်း။) ဇာတဿ၊ ဖြစ်လာသူ၏။ ဝါ၊ မွေးဖွားလာသူ၏။ အမရဏံ၊ မသေရ
ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (တသ္မံ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ဗြဟ္မစရိယံ
စရိတဗ္ဗံ။)

ဗြဟ္မဏမဟာသလဒီနံအာမန္တနာအဖွင့်

၃၂၄။ အပ္ပေသက္ခာ စ အပ္ပလာဘာ စာတိ၊ ကား။ ဘော၊ အရှင်။
ပဗ္ဗိဇ္ဇာ နာမ၊ ရသေ့ရဟန်း၏ အဖြစ်မည်သည်။ အပ္ပယသာ စေဝ၊ နည်း
သောအခြံအရံ အကျော်အစောလည်းရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပဗ္ဗဇိတကာလတော၊
ရဟန်းပြုရာကာလမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ပဟာယ၊ ၍။
ပဗ္ဗဇိတံ၊ ရသေ့ရဟန်း ဖြစ်သူကို။ ဝိဟေဋ္ဌေတွာ ဝိဟေဋ္ဌေတွာ၊ ညှဉ်းဆဲ၍
သို့-ဝိဘတ်ကို ယံ-မြိုထားသည်။ “မန္တာယံ၊ ဉာဏ်ပညာဖြင့်” ဟု ဆိုလိုသည်။
[ကရုဏတ္ထေ ဝါ ဘုဗ္ဗန္တိ “မန္တာယ” န္တိ ဣဒံ ဘုဗ္ဗံ ကရုဏတ္ထေ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ယထာ
“ဉာတယ” န္တိ။-ဋီကာ။]

၁။ ပဗ္ဗဇိတဗ္ဗံ ။ “ပဗ္ဗဇိတဗ္ဗံ” ဟု သန္တာဝနာဇောတက-ဝိသဒ္ဓါ ပါလှင်
ကောင်းမည်ထင်သည်။ ရှင်ဘုရင်ဘဝမှ ရဟန်းပြုလာသူကိုသော်မှလည်း ညှဉ်းဆဲ၍
အောက်ချ၍ပြောကြကုန်သေး၏။ ဂဟပတိ သုဒ္ဓ-ဘဝမှ ထွက်၍ ရဟန်းပြုသူကို
ကား အထူးပြောဖွယ်မလိုတော့-ဟူလို။

ပြာဟ္မဏမဟာသာလာဒီနံအာမန္တနာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၄၉

ညည်းဆဲ၍။ လာမကံ၊ ယုတ်ညံ့သည်ကို။ အနာထံ၊ ကိုးကွယ်ရာ မရှိသည်ကို။ ကတောဝ၊ ရှိသာ။ ကယေန္တိ၊ ပြောကြကုန်၏။ အပ္ပလာဘာ စ၊ နည်းသော လာဘ်ရှိသည်လည်း။ (ဟောတိ။) သကလဂါမံ၊ အလုံးစုံသောရွာကို။ ဝါ၊ တရွာလုံးကို။ စရိတွာပိ၊ လှည့်လည်၍လည်း။ အဇ္ဈောဟရဏီယံ၊ စားမျှ ထိုက်သော အာဟာရကို။ ဒုလ္လဘမေဝ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်ရအပ်သည်သာ။ ဝါ၊ ရနိုင်ခဲသည်သာ။ ဣဒံ ပန ဗြဟ္မညံ၊ ဤပြာဟ္မဏ၏ အဖြစ်သည်ကား။ မဟာ ယသတ္တာ၊ များသောအခြံအရံ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟေသက္ခဉ္စ၊ ကြီးသောတန်ခိုးလည်း ရှိပါ၏။ (ဝါ၊ ကြီးသောအစိုးရခြင်းရှိသူ ဟူ၍လည်း ပြောဆိုအပ်၏။) [မဟေသော ဣတိ အက္ခာယတိတိ မဟေသက္ခံ။] လာဘသက္ကာရ သမ္ပန္နတ္တာ၊ ပြည့်စုံသော လာဘ် ပူဇော်သက္ကာရ-ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာလာဘဉ္စ၊ များသော လာဘ်လည်းရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဝံ၊ အရှင်သည်။ တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ သကလဗေဗျဒီပေ၊ ၌။ အဂ္ဂပုရောဟိတော၊ မြတ်သောပုရောဟိတ်သည်။ (ဟုတွာ။) သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌။ အဂ္ဂါသနံ၊ အဦးအဖျားဖြစ်သော နေရာကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ နေရာဦးကိုလည်းကောင်း။ အဂ္ဂေါဒကံ၊ အဦးအဖျားဖြစ်သော ရေကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ရေဦးကိုလည်းကောင်း။ အဂ္ဂဘတ္တံ၊ အဦးအဖျားဖြစ်သော ထမင်းကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ထမင်းအဦးကိုလည်းကောင်း။ အဂ္ဂဂန္ဓံ၊ အဦးအဖျားဖြစ်သော နံသာကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ နံသာအဦးကိုလည်းကောင်း။ အဂ္ဂမာလံ၊ အဦးအဖျားဖြစ်သော ပန်းကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ပန်းအဦးကိုလည်းကောင်း။ လဘတိ၊ ရပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ။

ရာဇာဝ ရညန္တိ၊ ကား။ ဟိ၊ ထိုစကားမှန်၏။ (“ကော နံ ခေါ။ပ။ မဟာလာဘာတရော ဝါ” ဟူသော ထိုစကားမှန်၏။) ဘော၊ အရှင်တို့။ အဟံ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ တေရဟိ၊ ၌။ ပကတိရညံ၊ ပကတိမင်းတို့၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ စက္ကဝတ္တိရာဇာ ဝိယ၊ စက္ကဝတ်မင်းသည်ကဲ့သို့။ (အမှီ၊ ဖြစ်၏။) ဗြဟ္မာဝ ဗြဟ္မာနန္တိ၊ ကား။ ပကတိ ဗြဟ္မာနံ၊ ပကတိဗြဟ္မာတို့၏။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ မဟာဗြဟ္မသဒိသော၊ မဟာဗြဟ္မာနှင့်တူသည်။ (အမှီ။) ဒေဝတာဝ ဂဟပတိကနန္တိ၊ ကား။ အဝသေသဂဟပတိကနံ၊ ကြွင်းသော အိမ်ရှင်လူတို့၏။ (မဇ္ဈေ။) သက္ကဒေဝရာဇသဒိသော၊ သိကြားနတ်မင်းနှင့် တူသည်။ (အမှီ၊ ၏)။

၁၅၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာဂေါတမိန္ဒသုတ်

ဘရိယာနံ အာမန္တနာ အဖွင့်

၃၂၅။ စတ္တာရိသာ ဘရိယာ သာဒိသိယောတိ၊ ကား။ စတ္တာရိသာ၊ လေးကျိပ်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဘရိယာ၊ မယားတို့ဟူသည်။ သာဒိသိ-ယောဝ၊ အဆင်းအားဖြင့် တူမျှသော မယားတို့သာတည်း။ [စတ္တာရိသံ + ပမာဏံ + ယာသန္တိ စတ္တာရိသာ။] ပန၊ ကား။ အဿ၊ ထိုဂေါတမိန္ဒ၏။ အညာ၊ လေးဆယ်ကုန်သောမယားတို့မှ တပါးကုန်သော။ တိသု၊ ကုန်သော။ ဝယေသု၊ အရွယ်တို့၌။ နာဠကိတ္တိယော၊ . . . ကချေသည် မိန်းမတို့သည်။ ဗဟုကာယေဝ၊ များကုန်သည်သာ။

မဟာဂေါတမိန္ဒ ပဗ္ဗန္ဓာအဖွင့်

၃၂၆။ စာရိကံ စရတိတိ၊ ကား။ ဂါမနိဂမပဋိပါဒိယာ၊ ရွာ၊ နိဂုံး-အစဉ်အားဖြင့်။ စာရိကံ၊ ဒေသစာရိကို။ စရတိ၊ လျဉ်းလည်၏။ ဂတဂတ-ဌာနေ၊ ရောက်အပ်ရောက်အပ်သော အရပ်၌။ ဗုဒ္ဓကောလာဟလံ ဝိယ၊ ဘုရားကြွတော်မူရာအခါ၌ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ “မဟာဂေါတမိန္ဒပဏ္ဍိတော၊ မဟာဂေါတမိန္ဒ-သုခ မိန်သည်။ အာဂစ္ဆတိ ကိရ၊ ကြွလာသတတ်။” ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တာ၊ ၍။ ပုရေတရမေဝ၊ ရှေးဦးစွာသာလျှင်။ မဏ္ဍပံ၊ မဏ္ဍပ်ကို။ ကာရေတွာ၊ ပြုစေ၍။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းကို။ အလကံရိတွာ၊ တန်ဆာဆင်၍။ ပစ္စုဂ္ဂန္ဓာ၊ ရှေးရှုတက်သွား၍။ ဝါ၊ ခရီးဦးကြို၍။ ဂဏိတွာ၊ ပင့်ယူ၍။ ဇန္တိ၊ လာကြကုန်၏။ မဟာ-လာဘသက္ကာရော၊ များစွာသော လာဘသက္ကာရ-သည်။ မဟောဗော ဝိယ၊ ကြီးစွာသော ရေအယဉ်သည်ကဲ့သို့။ အဇ္ဈောတ္တရန္တော၊ လွှမ်းမိုးလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဖြစ်ပြီ။ သတ္တ ပုရောဟိတဿာတိ၊ ကား။ သတ္တန္တံ ရာဇဉ်၊ ခုနစ်ယောက်ကုန်သော မင်းတို့၏။ ပုရောဟိတဿ၊ ပုရောဟိတ်အား။ (နမော အတ္ထု-ဦးစပ်။) ဣတိ၊ သို့။ တေရဟိ၊ ၌။ ဧဝရူပေသု၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ ဌာနေသု ဝါ၊ ခြေဆပ်ရာ ချတ်ချော်ရာ အရပ်တို့၌သော်လည်းကောင်း။ ကိသ္မိဉ္စိ ဧဝ၊ တစ်ခုတခုသာလျှင် ဖြစ်သော။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခသည်။ ဥပ္ပန္နေ ဝါ၊ ဖြစ်သော်လည်းကောင်း။ [ဆရာတော်၏ နိဿယ၌ “ဥပ္ပန္နေ ဝါ” ဟု ဝါ-ပါသည်။] နမော ဗုဒ္ဓဿာတိ-ဟူ၍။” ဝဒန္တိ ယထာ၊ ဆိုကြကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ တဒါ၊ မဟာဂေါတမိန္ဒ-ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။ “နမတ္ထု ပ။ သတ္တ-ပုရောဟိတဿာတိ၊ ဟူ၍။” ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

မဟာဂေါတမိန္ဒပဗ္ဗဇ္ဇာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၁၅၁

၃၂၇။ မေတ္တာသဟဂတေနာတိအာဒိနာ၊-အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ ဗြဟ္မဝိဟာရာဝ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရ-တို့သည်သာ။ အာဂတာ၊ လာကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဗြဟ္မဝိဟာရ-တို့သာ လာပါကုန်သော်လည်း။ မဟာပုရိသော၊ သည်။ သဗ္ဗာပိ၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ သမာပတ္တိယော စ၊ သမာပတ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ အဘိညာယော စ၊ အဘိညာဉ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ နိဗ္ဗတ္တေသိ၊ ဖြစ်စေပြီ။ သာဝကေန စ ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေသိတိ၊ ကား။ ဗြဟ္မလောကေး ဗြဟ္မာပြည်၌၊ ဗြဟ္မနာ၊ ဗြဟ္မာနှင့်။ သဟဘာဝါယ၊ အတူတကွ၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းကို။ ကထေသိ၊ ဟောပြောပြီ။

၃၂၈။ သဗ္ဗေနသဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ယေ၊ အကြင် သာဝက-တို့သည်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ သမာပတ္တိယော စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ အဘိညာယော စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ နိဗ္ဗတ္တေသိ၊ ဖြစ်စေကြကုန်ပြီ။ [အဓိပ္ပာယ်တွင်-သာတည်း။ သဒ္ဓတ္ထ-မှာ “သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော” ဟု ပေးပါ။] ယေ န သဗ္ဗေနသဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနိံ သူတိ၊ ကား။ ယေ၊ အကြင် သာဝက-တို့သည်။ အဋ္ဌသု သမာပတ္တိသု၊ တို့တွင်။ ဧကသမာပတ္တိမ္ပိ၊ တပုဒ်သော သမာပတ်ကိုလည်း။ န ဇာနိံ သု၊ မသိကြကုန်။ နိဗ္ဗတ္တေသိ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှာ။ န သက္ခိံ သု၊ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။ အမောသတိ၊ ကား။ သဝိပါကာ၊ အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ (အဟောသိ။) အဝဉ္စာတိ၊ ကား။ န ဝဉ္စာ၊ မမြဲသည်။ (အဟောသိ။) [ဝေ-ဓာတ်၊ ယ-ပစ္စည်း။ ဓျ-ကို ဓျ-ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ၂-ပြု။-အဘိဓာန် ဋီကာ။ ထောမနိဓိ၌ လာသော ဝဉ္စာ-ပုဒ် ပြီးပုံကိုကား သီလက္ခန်ဘာသာဋီကာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိက သဿတဝါဒ-အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] သဗ္ဗနိဟိနံ၊ အလုံးစုံတို့အောက် ယုတ်လျော့သော သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ပသဝန္တိ၊ တိုးပွားစေလတ်သော်။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်အပေါင်းကို။ ပသဝိ-တိုးပွားစေပြီ။ သဖလတိ၊ ကား။ အဝသေသဒေဝလောကူပပတ္တိဟိ၊ ဗြဟ္မာပြည်မှ ကြွင်းသော နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့်။ သာတ္တာ၊ အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ အကျိုးရှိသည်။ (အဟောသိ။) သဉ္ဇဒြယာတိ၊ ကား။ ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ၊ ဗြဟ္မာပြည်၌ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်။ သဝုစိ၊ တိုးပွားခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ (အဟောသိ၊ ပြီ။)

၃၂၉။ သရာမဟန္တိ၊ ကား။ ပဉ္စသိခ၊ ပဉ္စသိခ။ အဟံ၊ သည်။ သရာမိ၊ အမှတ်ရတော်မူ၏။ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဤ သရာမဟံ-ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ အယံ

၁၅၂

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာဂေါတမိန္ဒသုတ်

သုတ္တန္တော၊ ဤ သုတ္တန်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသိတော နာမ၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတ-မည်သည်။
 ဇာတော ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ န နိဗ္ဗိဒါယာတိ၊ ကား။ ဝဇ္ဇေ၊ ဝဋ်၌။ နိဗ္ဗိန္ဒ-
 နတ္ထာယ၊ ငြီးငွေ့ကြောင်းဖြစ်သော ဝိပဿနာအကျိုးငှာ။ န (သံဝတ္ထတိ)၊
 ဖြစ်သည်မဟုတ်။ န ဝိရာဂါယာတိ၊ ကား။ ဝဇ္ဇေ၊ ၌။ ဝိရာဂတ္ထာယ၊ မတပ်မက်
 ကြောင်း မဂ်အကျိုးငှာ။ န (သံဝတ္ထတိ)။ န နိရောဓာယာတိ၊ ကား။
 ဝဇ္ဇဿ၊ ၏။ နိရောဓတ္ထာယ၊ ချုပ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ။ န (သံဝတ္ထ-
 တိ)။ န ဥပသမာယာတိ၊ ကား။ ဝဇ္ဇဿ၊ ၏။ ဥပသမနတ္ထာယ၊ ငြိမ်းအေး
 ကြောင်း နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ။ န (သံဝတ္ထတိ)။ န အဘိညာယာတိ၊ ကား။
 ဝဇ္ဇံ၊ ကို။ အဘိဇာနနတ္ထာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိတတ်သော မဂ်အကျိုး
 ငှာ။ န (သံဝတ္ထတိ)။ န သမ္မောဓာယာတိ၊ ကား။ ကိလေသနိဗ္ဗာဝိဂမေန၊
 ကိလေသတည်းဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးသောအားဖြင့်။ ဝဇ္ဇတော၊
 ဝဋ်ဒုက္ခမှ။ ပဗုဇ္ဈနတ္ထာယ၊ နိုးကြောင်းဖြစ်သော မဂ်အကျိုးငှာ။ န (သံဝတ္ထ-
 တိ)။ [ဗုဓ-ဓာတ်၏ ဇာဂရ-အနက်ကို ဖွင့်သည်။] န နိဗ္ဗာနာယာတိ၊ ကား။
 အမတနိဗ္ဗာနတ္ထာယ၊ အမတ-နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှာ။ န (သံဝတ္ထတိ)။

ကေန္တနိဗ္ဗိဒါယာတိ၊ ကား။ ကေန္တမေဝ၊ စင်စစ်ကေန် အမှန်သာလျှင်။
 ဝဇ္ဇေ၊ ၌။ နိဗ္ဗိန္ဒနတ္ထာယ၊ ငြီးငွေ့ကြောင်းဖြစ်သော ဝိပဿနာအကျိုးငှာ။
 (သံဝတ္ထတိ။) ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကေန္တနိဗ္ဗိဒါယ-အစရှိသော ပါဠိ
 ရပ်၌။ နိဗ္ဗိဒါယာတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာကို။ (ဝုတ္တော၊
 ပြီ။) ဝိရာဂါယာတိ၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ (ဝုတ္တော။) နိရောဓာယ ဥပ-

၁။ ဣမိနာ ကိရ ။ပ။ ဇာတော။ ။ဤသုတ်၌ ရှေးဦးစွာ သိကြားမင်းက မြတ်စွာ
 ဘုရား၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို ပြောပြ၏။ ထို့နောက်-သနက်မာရဗြဟ္မာက မဟာဂေါတမိန္ဒ-
 ပုဏ္ဏားဖြစ်စဉ် ထိုပုဏ္ဏား၏ ဉာဏ်ပညာကြီးမားကြောင်းတို့ကို ပြောပြ၏။ ဤတိုင်အောင်
 ဘုရားဘောမပါသေး။ ထို့နောက်-“သရာမဟံ ပဉ္စသိခ”ဟု မြတ်စွာဘုရားက မိန့်
 တော်မူသောအခါ ထိုတရားအားလုံးကို ခွင့်ပြုတော်မူရာရောက်သည်။ ထိုသို့ ခွင့်ပြုတော်မူ
 သောကြောင့် ထိုတရားအားလုံးသည် ဗုဒ္ဓ-ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်ဖြစ်သည်။
 ဥပမာ-တစုံတယောက်သောအမတ်က နိုင်ငံခြားပို့ဖို့ရန် စာရေး၍ ရှင်ဘုရင်ကို ပြသော
 အခါ ရှင်ဘုရင်က မင်းတံဆိပ် ခပ်နှိပ်လိုက်လျှင် ယုံစာသည် ရှင်ဘုရင်စာ ဖြစ်သွား
 သကဲ့သို့တည်း။ [“သရာမဟ”န္တိ ဟိ ဝဒန္တေန ဘဂဝတာ ကထိတံ (နတ်တို့အား
 ပြောဟောအပ်သော တရားစကားသည်။) ဇာတံ-၌ စပ်။ “တထေဝ တ”န္တိ ဘဂ-
 ဝတာ ပဋိညာတမေဝ ဇာတန္တိ (“ထို ပြောဟောအပ်သော စကားသည် ထိုအတိုင်း
 ပင်တည်း”ဟု ဝန်ခံအပ်ပြီးပင် ဖြစ်တော့၏။) -ဦးကာ။ (နောက်ဝါကျဝယ် ဘဂဝတာ-
 တခု ပိုဟန်တူသည်။)]

မဟာဂေါတမိပဗ္ဗဇ္ဇာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၁၅၃

သမာယာတိ၊ ဟူသောပုဒ်တို့ဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကိ။ (ဝုတ္တံ။) အဘိညာယ
 သမ္မောဓာယာတိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ ကိ။ (ဝုတ္တော။) နိဗ္ဗာနာယာတိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။
 နိဗ္ဗာနမေဝ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုပင်။ (ဝုတ္တံ။) ဧဝံ၊ သို့။ ဧကသ္မိံ၊ တခုသော။
 ဌာနေ၊ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ-ဟူသော ပါဠိအရာ၌။ ဝိပဿနာ၊ ကိ။ (ဝုတ္တာ၊ ပြီ။)
 တိသု၊ ကုန်သော။ (ဌာနေသု၊ ဝိရာဂါယ၊ အဘိညာယ၊ သမ္မောဓာယ
 ဟူသောပါဠိ အရာတို့၌။) မဂ္ဂေါ၊ ကိ။ (ဝုတ္တော။) တိသု၊ ကုန်သော။
 (ဌာနေသု၊ နိရောဓာယ၊ ဥပသမာယ၊ နိဗ္ဗာနာယ-ဟူသောပါဠိ အရာတို့၌။)
 နိဗ္ဗာနံ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဝတ္ထာနကထာ၊ ပိုင်းခြား
 မှတ်သားကြောင်း စကားကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။ [ဝိပဿနာမဂ္ဂနိဗ္ဗာနာနံ
 တံ တံ ပဒေဟိ ဝဝတ္ထပေတွာ ကထာ (ဝိပဿနာ၊ အရိယာမဂ်၊ နိဗ္ဗာန်
 တို့ကို ထိုထိုပုဒ်တို့ဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သား၍ ဟောကြောင်းစကားကို။)-ဋီကာ။
 “ဝိဝဇ္ဇကထာ၊ ဝဋ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တရားစကားကို” ဟုလည်း
 မူကဲ့ရှိ၏။] ပန၊ ကား။ ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ သဗ္ဗာနိပိ၊
 ကုန်သော။ တောနိ မဂ္ဂဝေဝစနာနိ ပိ၊ ဤ မဂ္ဂ-သဒ္ဓါ၏ ဝေဝစ ပရိယာယ်-
 စကားလွယ်တူသည်လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗာနဝေဝစနာနိပိ၊ နိဗ္ဗာန-သဒ္ဓါ၏
 ဝေဝစ ပရိယာယ်-စကားလွယ်တူသည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိယေဝ၊ ဖြစ်
 ကုန်သည်သာ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ ယံ၊ အကြင်
 စကားရပ်ကို။ ဝတ္ထဗျံ၊ ဆိုထိုက်၏။ တံ၊ ထိုစကားရပ်ကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။
 သစ္စဝဏ္ဏနာယံ၊ သစ္စာအဖွင့်၌။ (မယာ။) ဝုတ္တမေဝ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

၃၃၀။ ယေ န သဗ္ဗေနသဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ယေ၊ အကြင်သာဝက-တို့သည်။
 စတ္တာရောပိ၊ ကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂေ၊ အရိယာမဂ်တို့ကို။ ပရိပူရေတုံ၊
 ပြည့်စေခြင်းငှာ။ န ဇာနန္တိ၊ မသိကြကုန်။ တိဏိ ဝါ၊ သုံးပါးသော
 အရိယာမဂ်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း။ [ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ “တယော”
 ဟု ပြင်တော်မူသည်။] ဇေ ဝါ၊ နှစ်ပါးသော အရိယာမဂ်တို့ကိုသော်လည်း
 ကောင်း။ ဧကံ ဝါ၊ တပါးသော အရိယာမဂ်ကိုသော်လည်းကောင်း။
 နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ ဖြစ်စေကြကုန်၏။ သဗ္ဗေသံယေဝ ဣမေသံ ကုလပုတ္တာနန္တိ၊
 ကား။ ဗြဟ္မစရိယစိဏ္ဏကုလပုတ္တာနံ၊ ကျင့်အပ်ပြီးသော ဗြဟ္မစရိယ-ရှိသော

၁။ ဗြဟ္မစရိယစိဏ္ဏကုလပုတ္တာနံ။ “စရိတံ ဗြဟ္မစရိယံ”ဟု ပါဠိတို့၌ ရှိသော
 ကြောင့်-စရိယိတ္တာတိ စိဏ္ဏံ၊ ဗြဟ္မစရိယံ+စိဏ္ဏံ+ယေသန္တိ ဗြဟ္မစရိယစိဏ္ဏာ၊ (ကျင့်
 အပ်ပြီးသော ဗြဟ္မစရိယ-ရှိသော အမျိုးကောင်းသားတို့။) ထို့ကြောင့် “ဗြဟ္မစရိယာ-
 စိဏ္ဏံ”ဟု ပါဠိမရှိစေရ။

အမျိုးကောင်းသားတို့၏။ (ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ဌာဝပ်။) အမောသာ။ ပ။ သဖလာ သုဉ္ဇေ-
ယာတိ။ ဟူ၍။ အရဟတ္တနိက္ခဋ္ဌေန၊ အရဟတ္တဖိုလ် ဟူသော အထွတ်ဖြင့်။
ဒေသနံ၊ ကို။ နိဋ္ဌာပေသိ၊ ပြီးဆုံးစေပြီ။

ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာတိ၊ ကား။ ဘဂဝတော၊
၏။ ဓမ္မဒေသနံ၊ တရားဒေသနာတော်ကို။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြေန္တော၊
လက်ခံသည်။ (ဟုတွာ။) အဘိနန္ဒိတွာ၊ လွန်စွာ နှစ်သက်၍လည်းကောင်း။
ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ပသံသမာနော၊ ချီးမွမ်းသည်။ (ဟုတွာ။) အနုမောဒိတွာ၊
အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်၍လည်းကောင်း။ မဟန္တံ၊ မြတ်သော။ အဉ္ဇလိံ၊
လက်အုပ်ကို။ သိရသ္မိံ၊ ဦးခေါင်း၌။ ပတိဋ္ဌာပေတွာ၊ တည်စေ၍။ [ရှေးက
လက်အုပ်ချီသောအခါ လက်အုပ်ကို ခေါင်းပေါ် ရောက်အောင် မြှောက်၍
ချီကြသည်။] ပသန္နလာခါရသေ၊ ကြည်လင်သော ချိပ်ရည်၌။ နိမ္မဇ္ဇမာနော
ဝိယ၊ နှစ်မြုပ်သူသည်ကဲ့သို့။ ဒသဗလဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဆဗ္ဗဏ္ဍရသ္မိ-
ဇာလန္တရံ၊ ခြောက်ပါးသော အဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တော် ကွန်ရက်တို့၏
အတွင်းသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။
ဝန္တိတွာ၊ ရှိခိုး၍။ တိက္ခတ္တံ၊ ကြိမ်။ ပဒက္ခိဏံ၊ အမြတ်တနိုး ရှိခိုး ဝပ်ချမှုကို။
ကတွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိတ္ထဝန္တော၊ အဘိတ္ထဝန္တော၊ ချီးမွမ်းလျက်
ချီးမွမ်းလျက်။ သတ္ထု၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပုရတော၊ ရွှေတော်မှ။ အန္တရဓာယိတွာ၊
ကွယ်ပျောက်၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ဒေဝလောကမေဝ၊ နတ်ပြည်သို့သာ။
အဂမာသိ၊ ပြန်သွားပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

မဟာဂေါတမိန္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁-၂။ အဘိနန္ဒိတွာ၊ အနုမောဒိတွာ။ ။ အဘိနန္ဒိနံ နာမ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြေနံ “အဘိ-
နန္ဒိန္ဒြေ အာဂတ” နှင့် အာဒိသု ဝိယ၊ တဗ္ဗေတ္ထ အတ္ထတော ပိတ္တဿ အတ္ထမနတာဘိ
အာဟ “စိတ္တေန သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြေန္တော အဘိနန္ဒိတွာ” တိ။ “သာဓု သာဓု” တိ ဝါစာယ
သမ္ပဟံသနာ အနုမောဒနာတိ အာဟ “ဝါစာယ သမ္ပဟံသမာနော အနုမောဒိတွာ”
တိ။-ဋီကာ။

မဟာသမယသုတ် အဋ္ဌကထာ

နိဿိန အဖွင့်

၃၃၁။ ဧဝံ မေ သုတန္တိ-ဟူသောသုတ်သည်။ မဟာသမယသုတ္တံ၊ မဟာသမယ-သုတ်တည်း။ တတြ၊ ထိုမဟာသမယ-သုတ်၌။ အယံ၊ ကား။ အပုဗ္ဗ-ပဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။ -သက္ကေသုတိ၊ ကား။ အဗ္ဗုဒ္ဓသုတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တေန၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဥပ္ပတ္တိနယေန၊ ဖြစ်ပုံနည်းဖြင့်။ “သက္ကာ ဝတ ဘောကုမာရာ”တိ၊ ဟူသော။ ဥဒါနံ၊ ဥဒါန်းကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ သက္ကာတိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓနာမာနံ၊ ရအပ်သော အမည်ရှိကုန်သော။ ရာဇကုမာရာနံ၊ မင်းသားတို့၏။ နိဝါသော၊ နေရာဖြစ်သော။ ဧကော၊ တခုတည်းသည်။ (သမာနော)ပိ၊ သော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ဇနပဒေါ၊ ကို။ ရုဠိသဒ္ဓေန၊ ရုဠိ သဒ္ဓါအားဖြင့်။ “သက္ကာ”တိ၊ သက္ကာ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သက္ကေသု၊ သက္ကာ-ဟု ဗဟုဝဏ်အမည်ရသော။ တသ္မိံ ဇနပဒေါ၊ ၌။ မဟာဝနေတိ၊ ကား။ သယံဇာတေ၊ အလိုလိုဖြစ်သော။ အရောပိတေ၊ တစုံတယောက်သည် စိုက်ပျိုးအပ်သည် မဟုတ်သော။ ဟိမဝန္တေန၊ ဟိမဝန္တာနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဧကော-ဗဒ္ဓေ၊ တဆက်တည်းစပ်နေသော။ ဝါ၊ တစပ်တည်း စပ်နေသော။ မဟတိ၊ ကြီးစွာသော။ ဝနေ၊ တော၌။ (ဝိဟရတိ။) သဗ္ဗေဟဝ အရဟန္တဟိတိ၊ ကား။ ဣမံ သုတ္တံ၊ ဤ မဟာသမယသုတ်ကို။ ကထိတဒိဝသေယေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်ရာ နေ၌ပင်။ ပတ္တအရဟန္တေဟိ၊ ရောက်အပ်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အရတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော။ (ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခု-သတေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟရတိ။)

တတြ၊ ထို သဗ္ဗေဟဝ အရဟန္တဟိ-ဟူသောပုဒ်၌။ အယံ၊ ကား။ အနု-ပုဗ္ဗိကထာ၊ တည်း။ -ကိရ၊ ချဲ့။ သာကိယကောလိယာ၊ သာကိယ၊ ကောလိယ-မင်းမျိုးတို့သည်။ ကပိလဝတ္ထုနဂရဿ စ၊ ကပိလဝတ္ထုမြို့၏လည်းကောင်း။

၁။ သက္ကာတိ ဝုစ္စတိ။ ။များစွာသော မင်းသားတို့ကို “သက္ကာ”ဟု ဗဟုဝဏ်အမည်ဖြင့် ခေါ်ရ၏။ ထို မင်းသားတို့၏ နေရာဖြစ်သော ဇနပုဒ်(ဌာန)၌ (ဌာနီ) မင်းသားတို့၏ “သက္ကာ”ဟူသော ဗဟုဝဏ်အမည်ကို တင်စား၍ ဌာနျပစာအားဖြင့် ဇနပုဒ်တခုတည်းကိုပင် “သက္ကာ”ဟု ခေါ်နိုင်သည်။ (ဌာနီ) မင်းသားတို့ကို-နိဿိတ (မှီတတ်)၊ (ဌာန) ဇနပုဒ်ကို နိဿယ (မှီရာ)ဟု ယူ၍ “နိဿိတ-အမည်ကို နိဿယ-၌ တင်စားသည်” ဟုလည်း ခေါ်ကြ၏။ [ဤအဓိပ္ပာယ် အကျယ်ကို သီလက္ခန် ဘာသာဋီကာ အဗ္ဗုဒ္ဓသုတ်၊ အဒ္ဓါနဂမန-အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ကောလိယနဂရဿ စ၊ ဇာလည်းကောင်း။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ ရောဟိဏီ၊
နာမ၊ ရောဟိဏီ-မည်သော။ နဒိံ၊ မြစ်ကို။ ဧကေနဝ၊ တခုတည်းသာလျှင်
ဖြစ်သော။ အာဝရဏေန၊ ပိတ်ဆို့ဆည်းတားကြောင်းဖြစ်သော ရေကာတာ
ဖြင့်။ ဗန္ဓာပေတွာ၊ ခိုင်မြဲစေ၍။ သဿာနိ၊ ကောက်တို့ကို။ ကရေန္တိ၊
ကုန်၏။ [အာဝရဏေနာတိ သေတုနာ။ ဗန္ဓာပေတွာတိ ပံသုပလာသပါသာ-
ဏမတ္တိကာဓဏ္ဍာဒိဟိ အာဠိံ ထိရံ ကာရာပေတွာ။-ဋီကာ။] အထ၊ ၌။
ဇေဋ္ဌမူလမာသေ၊ နယုန်လ၌။ သဿေသု၊ တို့သည်။ မိလာယန္တေသု၊ ညှိုးနွမ်း
ကုန်လတ်သော်။ ဥဘယနဂရဝါသိကာနမ္ပိ၊ နှစ်ဘက်သော မြို့၌နေကြကုန်သော
မင်းသားတို့၏လည်း။ ကမ္မကရာ၊ အလုပ်သမားတို့သည်။ သန္နိပတိံသု၊
စည်းဝေးကြကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ စည်းဝေးကြရာ၌။ ကောလိယနဂရဝါသိ-
နော၊ ကောလိယ-မြို့၌ နေလေ့ရှိကုန်သော အလုပ်သမားတို့သည်။ အာဟံသု၊
ပြောဆိုကြကုန်ပြီ။ (ကိံ။) “ဣဒံ ဥဒကံ၊ ဤရေသည်။ (ပဟောဿတိ-၌
စပ်။) ဝါ၊ ကို။ (ဟရိယမာနံ-၌ စပ်။) ဥဘတော၊ နှစ်ဘက်မှ။ ဟရိယမာနံ၊
ဆောင်အပ်သော်။ တုမှာကံ၊ အသင်တို့အတွက်။ န (ပဟောဿတိ)၊ လောက်
လိမ့်မည် မဟုတ်။ အမှာကံ၊ ကျွန်ုပ်တို့အတွက်။ န ပဟောဿတိ၊ မဟုတ်။
ပန၊ စင်စစ်ကား။ အမှာကံ၊ တို့၏။ သဿံ၊ သည်။ ဧကေန၊ တကြိမ်သော။
ဥဒကေနဝ၊ ရေဖြင့်သာလျှင်။ နိပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ပြီးစီးလတ္တံ့။ ဣဒံ ဥဒကံ၊ ကို။
အမှာကံ၊ တို့အား။ ဒေထ၊ ပေးကြပါကုန်။” ဣတိ၊ သို့။ (အာဟံသု။)

ကပိလဝတ္ထုနဂရဝါသိနော၊ ကပိလဝတ္ထုမြို့၌ နေလေ့ရှိကုန်သော အလုပ်
သမားတို့သည်။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။ (ကိံ။) “တုမှေသု၊ တို့သည်။ ကောဋ္ဌေ၊
ကျီတို့ကို။ ဝါ၊ ဂိုဒေါင်တို့ကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ ဌိတေသု၊ တည်ကုန်
လတ်သော်။ မယံ၊ တို့သည်။ ရတ္တသုဝဏ္ဏနီလမဏိကာဋ္ဌကဟာပဏေ စ၊ နိမြန်း
သောရွှေညိုသောပတ္တမြား၊ မည်းနက်သော အသပြာတို့ကိုလည်း။ ဂဟေတွာ၊
ယူ၍။ ပစ္ဆိမသိဗ္ဗကာဒိဟတ္တာ၊ လက်၌ တောင်း၊ အိတ်-အစရှိသော ထည့်ဖွယ်
ဝတ္ထုရှိကြကုန်သည်။ ဝါ၊ တောင်း၊ အိတ်-အစရှိသော ထည့်ဖွယ်ဝတ္ထုတို့ကို
လက်စွဲကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) တုမှာကံ၊ သင်တို့၏။ သရဒ္ဓါရေ၊ အိမ်တံခါး၌။
ဝိစရိတံ၊ လှည့်လည်ခြင်းငှာ။ န သက္ခိယာမ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ အမှာကမ္ပိ၊
တို့၏လည်း။ သဿံ၊ သည်။ ဧကေန၊ တကြိမ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဥဒကေန၊
ဖြင့်။ နိပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣဒံ ဥဒကံ၊ ကို။ အမှာကံ၊ တို့အား။ ဒေထ၊
ပါကုန်။” ဣတိ (အာဟံသု)။ “မယံ၊ တို့သည်။ န ဒဿာမ၊ မပေးနိုင်
ကုန်။” ဣတိ၊ ဤသို့ပြောကြကုန်ပြီ။ “မယမ္ပိ၊ တို့သည်လည်း။ န ဒဿာမ၊

ကုန်။” ဣတိ၊ ပြီ။ ဧဝံ၊ သို့။ ကလဟံ၊ ငြင်းခုံမှုကို။ ဝဇေတွာ၊ တိုးပွားစေ၍။
 ကော၊ တယောက်သည်။ ဝါ၊ က။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ကောဿ၊ တယောက်အား။
 ပဟာရံ၊ ပုတ်ခတ်မှုကို။ အဒါသိ၊ မေးပြီ။ သောပိ၊ ထိုပုတ်ခတ်ခံရသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အညဿ၊ အခြားသူအား။ (ပဟာရံ အဒါသိ။) ဣတိ
 ဧဝံ၊ ဤသို့။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ပဟရိတွာ၊ ပုတ်ခတ်၍။ ရာဇကုလာနံ၊
 မင်းမျိုးတို့၏။ ဇာတိံ၊ အမျိုးဇာတ်ကို။ ဃဇေတွာ၊ ထိခိုက်၍။ ကလဟံ၊
 ခိုက်ရန်ကို။ ဝဇယိံသု၊ တိုးပွားစေကြကုန်ပြီ။

ကောလိယကမ္မကရာ၊ ကောလိယမင်းတို့၏ အလုပ်သမားတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊
 ကုန်၏။ (ကိံ။) “တုမေ၊ အသင်တို့သည်။ ကပိလဝတ္ထုဝါသိကေ၊ ကပိလ
 ဝတ္ထုမြို့၌ နေလေ့ရှိကုန်သော မင်းတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဝါ၊ လက်
 ကိုင်လုပ်၍။ ဂဇ္ဇေယ၊ ကျုံးဝါးကြကုန်၏။ ယေ၊ အကြင် ကပိလဝတ်မြို့၌
 နေကြသောမင်းတို့သည်။ သောဏသင်္ဂါလာဒယော ဝိယ၊ အိမ်ခွေး၊ တော
 ခွေး-အစရှိသော သတ္တဝါတို့ကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ ၏။ ဘဂိနိဟိ၊ နှမတို့နှင့်။
 သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သံဝသိံသု၊ ပေါင်းသင်း နေထိုင်ကြကုန်ပြီ။ ဧတေသံ၊
 ဤ ကပိလဝတ် မင်းတို့၏။ ဟတ္ထိနော စ၊ ဆင်တို့သည်လည်းကောင်း။
 အဿာ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဖလကာဝုဇာနိ စ၊ မြား၊ ကာ-လက်နက်
 တို့သည်လည်းကောင်း။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ ဝါ၊ ငါတို့အတွက်။ ကိံ
 ကရိဿန္တိ၊ အဘယ်ကို ပြုနိုင်ကုန်လတ္တံ့ နည်း။ ဝါ၊ ဘာတတ်နိုင်ကုန်
 လတ္တံ့နည်း။” ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ။)

သကိယကမ္မကရာပိ၊ သကိဝင်မင်းတို့၏ အလုပ်သမားတို့သည်လည်း။
 ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကိံ။) “တုမေ၊ တို့သည်။ ဒါနိ၊ ၌။ ကုဋ္ဌိနော၊ နှနာ
 ရှိကုန်သော။ ဒါရကေ၊ အကောင်ကလေးတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။
 ဂဇ္ဇေယ၊ ကုန်၏။ ယေ၊ အကြင် ကောလိယ-မင်းတို့သည်။ အနာတာ၊
 ကိုးကွယ်ရာ မရှိကြကုန်သည်။ နိဂ္ဂတိကာ၊ လဲလျောင်းရာ မရှိကြကုန်သည်။
 (ဟုတွာ။) တိရုစ္ဆာနာ ဝိယ၊ တိရုစ္ဆာန်တို့သည်ကဲ့သို့။ ကောလရုက္ခေ၊
 ကလောပင်၌။ ဝသိံသု၊ နေကြရကုန်ပြီ။ ဧတေသံ၊ ဤ ကောလိယ-မင်း
 တို့၏။ ဟတ္ထိနော စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အဿာ စ၊ တို့သည်လည်း
 ကောင်း။ ဖလကာဝုဇာနိ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အမှာကံ၊ တို့၏။
 ဝါ၊ တို့အတွက်။ ကိံ ကရိဿန္တိ၊ နည်း။ ဝါ၊ နည်း။” ဣတိ၊ သို့။
 (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)

တေ၊ ထိုနှစ်ဘက်သော အလုပ်သမားတို့သည်။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ တသ္မိံ
ကမ္မေ၊ ထို အလုပ်၌။ နိယုတ္တအမစ္စာနံ၊ ယှဉ်ကုန်သော အမတ်တို့အား။
ကထေသုံ၊ ပြောကြကုန်ပြီ။ အမစ္စာ၊ တို့သည်။ ရာဇကုလာနံ၊ မင်းမျိုး
တို့အား။ ကထေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ တတော၊ ထိုသို့ပြောခြင်းကြောင့်။ သာကိယာ၊
သာကိဝင်မင်းတို့သည်။ (နိက္ခမိံသု-၌ စပ်။) “ဘဂိနိဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။
သံဝါသိကာနံ၊ ပေါင်းသင်း နေထိုင်ကြကုန်သူတို့၏။ ထာမဉ္ဇ၊ အစွမ်းကို
လည်းကောင်း။ ဗလဉ္ဇ၊ အားကိုလည်းကောင်း။ ဒသေသယာမ၊ ပြုကြကုန်
အံ။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကျုံးဝါး၍။ ယဒ္ဓသဇ္ဇော၊ စစ်ထိုးမှု၌ ပြင်ဆင်ခြင်း
ရှိကြကုန်သည်။ (စစ်တိုက်ဖို့ရန် ပြင်ဆင်ကြကုန်သည်။ ဟုတွာ။) နိက္ခမိံသု၊
ထွက်ကြကုန်ပြီ။ ကောလိယာပိ၊ ကောလိယ-မင်းတို့သည်လည်း။ “ကောလ
ရုက္ခဝါသိနံ၊ ကလောပင်၌ နေလေ့ရှိကုန် သူတို့၏။ ထာမဉ္ဇ၊ ကိုလည်း
ကောင်း။ ဗလဉ္ဇ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဒသေသယာမ၊ ကုန်အံ။” ဣတိ၊
ဤသို့ ကျုံးဝါး၍။ ယဒ္ဓသဇ္ဇော (ဟုတွာ)။ နိက္ခမိံသု၊ ကုန်ပြီ။

ဘဂဝါပိ၊ သည်လည်း။ ရတ္တိယာ၊ ၏။ ပစ္စုသသမယေ၊ မိုးသောက်
အခါ၌။ မဟာကရုဏာ၊ သမာပတ္တိတော၊ မဟာကရုဏာသမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊
ရှိ။ လောကံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ဝေါလောကေန္တော၊ ကြည့်တော်
မူလတ်သော်။ ဣမေ၊ ဤမင်းတို့ကို။ ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။
ယဒ္ဓသဇ္ဇော၊ စစ်ထိုးမှု၌ ပြင်ဆင်ခြင်းရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိက္ခမန္တေ၊
ထွက်လာသည်တို့ကို။ အဒ္ဓသ၊ မြင်တော်မူရပြီ။ ဒိသ္မာ၊ မြင်တော်မူရ၍။
“မယိ၊ ငါသည်။ ဂတေ၊ ကြွတော်မူလတ်သော်။ အယံ ကလဟော၊ ဤ
ခိုက်ရန်သည်။ (ဤငြင်းခုံခြင်းသည်။) ဝုပသမိဿတိ န ခေါ၊ ငြိမ်းအေးနိုင်
လတ္တံ့လော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ နော ဝုပသမိဿတိ န ခေါ၊
မငြိမ်းအေးနိုင်လတ္တံ့လော။” ဣတိ၊ သို့။ ဥပဓာရေန္တော၊ စူးစမ်းခြင်ဆင်
တော်မူလတ်သော်။ “အဟံ၊ ငါသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ငြင်းခုံရာ အရပ်သို့။
ဂန္ဓာ၊ ကြွတော်မူ၍။ ကလဟဝုပသမနတ္ထံ၊ ငြင်းခုံခြင်း၏ ငြိမ်းအေးခြင်း
အကျိုးငှာ။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ ဇာတကာနိ၊ ဖန္ဒန-ဇာတ်၊ ပထဝီဥန္တိယ-
ဇာတ်၊ လဠုကိက-ဇာတ်တို့ကို။ ကထေသာမိ၊ ဟောတော်မူအံ။ တတော၊
ထိုသို့ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ကလဟော၊ ငြင်းခုံခြင်းသည်။ (ခိုက်ရန်
သည်။) ဝုပသမိဿတိ၊ ငြိမ်းအေးလိမ့်မည်။ အထ၊ ငြိမ်းအေးရာ ထိုအခါ၌။
သာမဂ္ဂိဒီပနတ္ထာယ၊ ညီညွတ်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ။ ဧေ၊ ကုန်သော။
ဇာတကာနိ၊ ရုက္ခဓမ္မ-ဇာတ်၊ ဝဇ္ဇက-ဇာတ်တို့ကို။ ကထေတွာ၊ ဟောတော်
ပြီး၍။ အတ္တဒဏ္ဍသုတ္တံ၊ အတ္တဒဏ္ဍ-သုတ်ကို။ ဒေသေသာမိ၊ ဟောတော်မူအံ။

ဒေသနံ၊ ကိံ။ သုတံ၊ နာရ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဥဘယနဂရ-
ဝါသိနောပိ၊ နှစ်ဘက်သောမြို့၌ နေလေ့ရှိကုန်သော မင်းတို့သည်လည်း။
အစုတိယာနိ အစုတိယာနိ ကုမာရသတနိ၊ အခွဲအားဖြင့်သုံးရာ အခွဲအားဖြင့်
သုံးရာသော မင်းသားတို့ကို။ ဝါ၊ နှစ်ရာငါးဆယ်သော နှစ်ရာငါးဆယ်သော
မင်းသားတို့ကို။ ဒဿန္တိ၊ ပေးကုန်လတ္တံ့။ အဟံ၊ သည်။ တေ၊ ထိုင်ရာသော
မင်းသားတို့ကို။ ပဗ္ဗာဇေယာမိ၊ ရှင်ရဟန်း ဖြစ်စေတော်မူအံ့။ တဒါ၊
ထိုအခါ၌။ မဟာသမာဂမော၊ ကြီးစွာသော အစည်းအဝေးသည်။
ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။” ဣတိ၊ သို့။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်မှုကို။ အကာသိ၊
ပြုတော်မူပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမေသု၊ ဤ နှစ်ပြည်ထောင်မင်းတို့
သည်။ ယုဒ္ဓသဇ္ဇေသု၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိက္ခမန္တေသု၊ ထွက်လာကုန်လတ်
သော်။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်အား။ အနာရောစေတော၊ မိန့်တော်မမူပဲ။
သယမေဝ၊ ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင်။ ပတ္တစိဝရံ၊ ကိံ။ အာဒါယ၊ ၍။
ဂန္တာ၊ မူ၍။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ သေနာနံ၊ စစ်တပ်တို့၏။ အန္တရေ၊
အကြား၌။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ ပလ္လက္ခံ၊ ထက်ဝယ်-တင်
ပလ္လင်ကို။ အာဘုဇိတော၊ ဖွဲ့ခွေ၍။ ဆဗ္ဗဏ္ဍရသ္မိယော၊ ခြောက်မျိုးသော
အဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တော်တို့ကို။ ဝိဿဇ္ဇေတော၊ လွှတ်တော်မူ၍။
နိသီဒိ၊ ထိုင်တော်မူပြီ။

ကပိလဝတ္ထုဝါသိနော၊ ကပိလဝတ္ထုမြို့၌ နေလေ့ရှိသော မင်းတို့သည်။
ဘဂဝန္တံ၊ ကိံ။ ဒိသ္မာဝ၊ မြင်၍သာလျှင်။ ဝါ၊ မြင်လျှင်မြင်ချင်းပင်။
“အမှာကံ၊ တို့၏။ ဉာတိသေဋ္ဌော၊ ဆွေမျိုးမြတ် ဖြစ်တော်မူသော။
သတ္တာ၊ သည်။ အာဂတော၊ ကြွလာတော်မူပြီ။ တေန၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား
သည်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ကလဟကာရဏဘာဝေါ၊ ငြင်းခုံခြင်းအကြောင်း
၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒိဋ္ဌော န ခေါ၊ မြင်အပ်လေသလော။”
ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတော၊ ၍။ [ကလဟကာရဏဘာဝေါတိ ကလဟကာရ-
ဏဿ အတ္ထိဘာဝေါ-ဒွိကာ။] “ခေါ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဘဂဝတိ၊
သည်။ အာဂတေ၊ ကြွလာတော်မူလတ်သော်။ အမေဟိ၊ တို့သည်။
ပရဿ၊ သူတပါး၏။ သရီရေ၊ ၌။ သတ္တံ၊ လက်နက်ကို။ ပါတေတုံ၊
ကျစေခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ကောလိယနဂရဝါသိနော၊
ကောလိယ-မြို့၌ နေလေ့ရှိသော မင်းတို့သည်။ အမေ၊ တို့ကို။ ဟနန္တု ဝါ၊
သတ်မှုလည်း သတ်ပစေကုန်။ ပစန္တု ဝါ၊ ဖုတ်မှုလည်း ဖုတ်ပစေကုန်။ [ဆရာ
တော်၏ နိဿယ-၌ “မဒ္ဒန္တု ဝါ၊ နင်းချေမှုလည်း နင်းချေပစေကုန်” ဟု
ရှိ၏။] ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ အာဝုဓာနိ၊ လက်နက်တို့ကို။ ဆဋ္ဌေတော၊

၁၆၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာသမယသုတ်

စွန့်၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိံ။ ဝန္တိတု၊ ချံ။ နိသီဒိံသု၊ ကုန်ပြီ။ ကောလိယနဂရ-
ဝါသိနောပိ၊ တို့သည်လည်း။ တထေဝ၊ ထို့အတူသံလျင်။ စိန္တေတု၊ ချံ။
အာဝုဓာနိ၊ တို့ကို။ ဆဇ္ဇေတု၊ ချံ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိံ။ ဝန္တိတု၊ ချံ။ နိသီဒိံသု၊
ကုန်ပြီ။

ဘဂဝါ၊ သည်။ ဇာနန္ဒောဝ၊ သိတော်မူလျက်ပင်။ (အသိသားနှင့်
ပင်။) (ပုစ္ဆိ-၌ စပ်။) “မဟာရာဇာ၊ မင်းအများတို့။ ကဿ၊ ကြောင့်၊
အာဂတာ၊ လာကြကုန်သည်။ အတ္ထ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊
မေးတော်မူပြီ။ ဘဂဝါ၊ ရား။ တိတ္ထကိဋ္ဌာယ၊ ရေဆိပ်၌ ကစားခြင်းအကျိုး
ငှာ။ (အာဂတာ။) န (အမ္ပ)၊ မဟုတ်ပါကုန်။ ပဗ္ဗတကိဋ္ဌာယ၊ တောင်၌
ကစားခြင်းအကျိုးငှာ။ (အာဂတာ) န (အမ္ပ)။ နဒီကိဋ္ဌာယ၊ မြစ်၌
ကစားခြင်းအကျိုးငှာ။ (အာဂတာ) န (အမ္ပ)။ ဂိရိဓယနတ္ထိ၊ တောင်ကို
ကြည့်ရှုခြင်းအကျိုးငှာ။ (အာဂတာ) န (အမ္ပ)။ ပန၊ အဟုတ်ကား။
ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤအရပ်၌။ သင်္ဂါမံ၊ စပ်ပွဲကို။ ပစ္စုပဋ္ဌပေတု၊ ဖြစ်စေ
၍။ အာဂတာ၊ ကုန်သည်။ အမ္ပ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်
ပြီ။ မဟာရာဇာ၊ တို့။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဝေ၊ တို့၏။
ကလဟော၊ ငြင်းခုံခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဘန္တေ၊ ရား။ ဥဒကံ၊
ကို။ (နိဿာယ ကလဟော။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်
ကြကုန်ပြီ။ မဟာရာဇာ၊ တို့။ ဥဒကံ၊ သည်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ အဂ္ဂတိ၊
ထိုက်တန်သနည်း။ (တနည်း) ကိံ အဂ္ဂတိ၊ ဘယ်လောက် အဖိုးတန်သနည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ (ဥဒကံ၊ သည်။) အပ္ပတ္တံ၊ နည်း
သော အဖိုးရှိပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ကြကုန်ပြီ။ မဟာရာဇာ၊ တို့။ ပထဝီ
နာမ၊ မြေမည်သည်။ ကိံ၊ ကို။ အဂ္ဂတိ၊ နည်း။ (တနည်း) ကိံ အဂ္ဂတိ၊
နည်း။ ဣတိ၊ မူပြီ။ ဘန္တေ၊ (ပထဝီ နာမ)။ အနတ္တံ၊ မပိုင်းဖြတ်အပ်သော
အဖိုးရှိပါ၏။ (အဖိုးမဖြတ်နိုင်ပါ။) ဣတိ၊ ကုန်ပြီ။ မဟာရာဇာ၊ တို့။ ခတ္တိယာ၊
တို့သည်။ ကိံ အဂ္ဂန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ခတ္တိယာ နာမ၊
တို့မည်သည်။ အနတ္တံ၊ ကုန်၏။ (အဖိုးမဖြတ်နိုင်ပါ။) ဣတိ၊ ကုန်ပြီ။ မဟာ
ရာဇာ၊ တို့။ အပ္ပမူလကံ၊ နည်းသောအဖိုးရှိသော။ ဥဒကံ၊ ကို။ နိဿာယ၊
၍။ ကိမတ္ထံ၊ အဘယ်အကျိုးငှာ။ အနတ္တေ၊ ကုန်သော။ (အဖိုးမဖြတ်နိုင်ကုန်
သော။) ခတ္တိယေ၊ မင်းတို့ကို။ နာသေထ၊ ဖျက်ဆီးလိုကုန်သနည်း။ ဣတိ၊
ဤသို့။ မိန့်တော်မူပြီး၍။

“ကလဟေ၊ ငြင်းခုံခြင်း၌။ အဿာဒေါ နာမ၊ သာယာဖွယ်မည်သည်။
နတ္ထိ၊ မရှိ။ မဟာရာဇာ၊ တို့။ ကလဟဝသေန၊ ငြင်းခုံခြင်း၏ အစွမ်း

ကြောင့်။ အဋ္ဌာနေ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည့်။ ဝေရံ၊ ရန်ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ကောယ၊ တယောက်သော။ ရုက္ခဒေဝတာယ၊ သစ်ပင်စောင့်နတ်သည်။ ကာဠသီဟေန၊ မည်းနက်သော ဝက်ဝံနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဗဒ္ဓါသာတော၊ ဖွဲ့အပ်သော ရန်ငြိုးရှိသည်။ (ဟုတော။) သကလမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဣမံ ကပ္ပံ၊ ဤကမ္ဘာသို့။ အနုပ္ပတ္တောယေဝ၊ အစဉ်ရောက်လာသည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ ဖန္ဒနဇာတကံ၊ ဖန္ဒန-ဇာတ်ကို။ ကထေသိ၊ ဟောတော်မူပြီ။ [ဇာတကပါဠိ၊ တေရသကနိပါတ်]။

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ “မဟာရာဇာ၊ တို့။ ပရပတ္တိယေန နာမ၊ သူတပါးတို့ကို ယုံကြည်ခြင်းရှိသူ မည်သည်။ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ မဖြစ်ထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ ပရပတ္တိယာ။ သူတပါးကို ယုံကြည်ခြင်းရှိကြကုန်သည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ ကောယ၊ တကောင်သော။ သသကဿ၊ ယုန်ငယ်၏။ ကထာယ၊ စကားကြောင့်။ တိယောဇနသဟဿဝိတ္တတေ၊ ယူဇနာသုံးထောင် အပြန့်ကျယ်သော။ ဟိမဝန္တေ၊ ဟိမဝန္တာ၌။ စတုပ္ပဒဂဏာ၊ လေးချောင်းသော အခြေရှိသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်။ မဟာသမုဒ္ဓံ၊ မဟာသမုဒ္ဓရာသို့။ ပက္ခန္ဓိနော၊ ပြေးဝင်ကြကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရပတ္တိယေန၊ သူသည်။ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ ပထဝိဉ္စန္ဒြိယဇာတကံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ ပြီ။ [ဇာတကပါဠိ၊ စတုက္ကနိပါတ်-ကုဋိဒ္ဓသကဝဂ်။ ဤ၌ “ဒုဗ္ဘုဘဇာတ်”ဟု လာသည်။]

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ “မဟာရာဇာ၊ တို့။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ဒုဗ္ဗလောပိ၊ အားမရှိသူသည်လည်း။ မဟဗ္ဗလဿ၊ ကြီးသော အားရှိသူ၏။ ရန္တံ၊ အပေါက်ကို။ ဝိဝရံ၊ အကြားကို။ ပဿတိ၊ မြင်နိုင်၏။ ကဒါစိ၊ ၌။ မဟဗ္ဗလော၊ သည်။ ဒုဗ္ဗလဿ၊ ၏။ (ရန္တံ ဝိဝရံ ပဿတိ။) ဟိ၊ မှန်။ လဠုကိကာ၊ မိလုံးငယ်မ ဖြစ်သော။ သကုဏိကာပိ၊ ငှက်ငယ်မ သည်လည်း။ ဟတ္ထိ နာဂံ၊ ဆင်ပြောင်ကြီးကို။ သာတေသိ၊ သတ်နိုင်ဖူးပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ မိန့်တော်မူ၍။ လဠုကိကဇာတကံ၊ လဠုကိက-ဇာတ်ကို။ ကထေသိ၊ ပြီ။ [ဇာတကပါဠိ၊ ပဉ္စကနိပါတ်-မဏိကုဏ္ဍလ ဝဂ်။] ဧဝံ၊ သို့။ ကလဟဝုပသမတ္တာယ၊ ခိုက်ရန်၏ ငြိမ်းအေးခြင်းအကျိုးငှာ။ တိဏံ၊ ကုန်သော။ ဇာတကနိ၊ တို့ကို။ ကထေတော၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ သာမဂ္ဂိပရိဒီပနတ္တာယ၊ ညီညွတ်သည်၏အဖြစ်၏ ဂုဏ်ကို ထင်ရှားပြခြင်း အကျိုးငှာ။ [“သမဂ္ဂါနံ+ဘာဝေါ သာမဂ္ဂိ၊ သာမဂ္ဂိယာ+ပရိဒီပနံ သာမဂ္ဂိပရိဒီပနံ၊ သာမဂ္ဂိ ပရိဒီပနဿ+အတ္ထော သာမဂ္ဂိပရိဒီပနတ္ထော”။] ဧဝံ၊ ကုန်သော။ ဇာတကနိ၊

၁၆၂

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာသမယသုတ်

တို့ကို။ ကထေသိ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူပါသနည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။
မဟာရာဇာ၊ တို့။ သမဂ္ဂါနံ၊ ညီညွတ်သူတို့၏။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်
သည်၊ သြတာရံ၊ နာမ၊ နှိပ်စက်ခွင့် အပေါက်၊ အကြား-မည်သည်ကို။
ပဿိတုံ၊ မြင်ခြင်းငှာ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတှာ၊
၍။ ရုက္ခဓမ္မဇာတကံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ ပြီ။ [ဇာတကပါဠိ၊ ဧကနိပါတ်-
ဝရုဏဝဂ်။]

တတော၊ ဌ။ “မဟာရာဇာ၊ တို့။ သမဂ္ဂါနံ၊ တို့၏၊ ကောစိ၊ သည်။
ဝိဝရံ၊ အပေါက်၊ အကြားကို။ ပဿိတုံ၊ ငှာ။ နာသက္ခိ၊ နိုင်။ ယဒါ
ပန၊ အကြင်အခါ၌ကား။ (ဝဋ္ဋကော၊ ငုံးတို့သည်။) အညမညံ၊ အချင်းချင်း။
ဝိဝါဒံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဆိုခြင်းကို။ ဝါ၊ ငြင်းခုံခြင်းကို။ အကံသု၊
ပြုကြကုန်ပြီ။ အထ၊ ငြင်းခုံမှုပြုကြရာ ထိုအခါ၌။ တေ၊ ထိုငုံးတို့ကို။
နေသာဒပုတ္တော၊ မုဆိုး၏သားသည်။ ဇီဝိတာ၊ ဇီဝိဝိန္နဓမ္မ။ ဝေါရော ပေ-
တှာ၊ ခဲ့၍။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဂတော၊ ပြီ။ ဝိဝါဒေ၊ ဌ။ ဝါ၊ ဌ။
အဿာဒေါ၊ နာမ၊ သာယာအပ်သော အရာမည်သည်။ ဝါ၊ သာယာ
ဖွယ်မည်သည်။ နတ္ထိ။” ဣတိ၊ သို့။ ဝတှာ၊ ၍။ ဝဋ္ဋကဇာတကံ၊ ကို။
ကထေသိ၊ ပြီ။ [ဇာတကပါဠိ၊ ဧကနိပါတ်-ဟံစိဝဂ်။] ဧဝံ၊ သို့။ ပဉ္စ၊
ကုန်သော။ ဣမာနိ ဇာတကာနိ၊ တို့ကို။ ကထေတှာ၊ ၍။ အဝသာနေ၊
အဆုံး၌။ အတ္တဒဏ္ဍသုတ္တံ၊ အတ္တဒဏ္ဍ-သုတ်ကို။ ကထေသိ၊ ပြီ။ [သုတ္တ-
နိပါတ်ပါဠိ၊ အဋ္ဌက-ဝဂ်။]

ရာဇာနေ၊ တို့သည်။ ပသန္နာ၊ ကြည်ညိုကုန်သည်။ (ဟုတှာ။)
(အဒံသု-၌ စပ်။) “သတ္ထာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သစေ နာဂမိဿ၊
အကယ်၍ ကြွလာတော်မူအံ့။ (ဧဝံ သတိ။) မယံ၊ တို့သည်။ သဟတ္ထာ၊
မိမိလက်ဖြင့်။ အညမညံယေဝ၊ အချင်းချင်းကိုပင်။ ဝဓိတှာ၊ သတ်၍။
လောဟိတနဒိ၊ သွေးတည်းဟူသော မြစ်ကို။ (သွေး ချောင်း စီး မှု ကို။)
ပဝတ္တယိဿာမ၊ ဖြစ်စေကြရတော့အံ့။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ပုတ္တဘာတရော၊
သား အစ်ကို ညီ-တို့ကို။ ဂေဟဒ္ဓါရေ၊ အိမ်တံခါး၌။ န ပသေယျာမ၊
မြင်ကြရတော့မည်မဟုတ်။ နော၊ ငါတို့၏။ သာသနပဋိသာသနမ္ပိ၊ ရှေးဦး
စွာပြောဆိုအပ်သော နှုတ်မှာစကား၊ ပြန်၍ ပြောဆိုအပ်သော နှုတ်မှာ
စကားကိုလည်း။ အာဟရဏကော၊ ဆောင်ယူမည့်သူသည်။ န ဘဝိဿတိ၊
ဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်။ သတ္တာရံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ နော၊ တို့သည်။
ဇီဝိတံ၊ ကို။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ သတ္တဝါ သည်။ အဂါရံ၊ အိမ်၌။ သစေ အဇ္ဈာဝသိဿ၊ အကယ်၍ နေတော်မူအံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ဒွိသဟဿဒီပပရိဝါရေသု၊ ကျန်းငယ် နှစ်ထောင် အခြံအရံရှိကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ မဟာဒီပေသု၊ တို့၌။ အဿ၊ ထိုမင်းသား၏။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်သည်။ ဟတ္ထဂတံ၊ လက်၌ရောက် သည်။ အဘဝိဿ၊ ဖြစ်လောက်ရာ၏။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုစကြာမင်း ၏။ အတိရေကသဟဿံ၊ တထောင်ကျော်သော။ ပုတ္တဝါ၊ တို့သည်။ အ- ဘဝိဿံသု၊ ကုန်ရာ၏။ တတော၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ခတ္တိယပရိဝါရော၊ ခတ္တိယ-အခြံအရံရှိသည်။ (ဟုတူ)ဝ၊ ဖြစ်၍သာ။ အဝိစရိဿ၊ လှည့်လည် ရာ၏။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ သေ(ဧသော)၊ ဤ မြတ်စွာဘုရားသည်။ တံ သမ္ပတ္တိံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ နိက္ခမိတော၊ ၍။ သမ္မောဓိံ၊ အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်တော်မူပြီ။ ဣဒါနိပိ၊ ၌လည်း။ ခတ္တိယပရိဝါရော၊ သည်။ (ဟုတူ)ယေဝ၊ သာ။ ဝိစရတု၊ လှည့်လည်ပါစေ။”ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ဥဘယနဂရဝါသိနော၊ နှစ်ဘက် သောမြို့၌ နေလေ့ရှိကုန်သော မင်းတို့သည်။ အစုတိယာနိ အစုတိယာနိ ကုမာရသတာနိ၊ အခွဲအားဖြင့် သုံးရာ၊ အခွဲအားဖြင့် သုံးရာသော မင်းသား တို့ကို။ ဝါ၊ နှစ်ရာ့ငါးဆယ် နှစ်ရာ့ငါးဆယ်သော မင်းသားတို့ကို။ အဒံသု၊ လူကြကုန်ပြီ။

ဘဂဝါ၊ သည်။ တေ၊ ထို မင်းသားတို့ကို။ ပဗ္ဗာဇေတော၊ ရှင်၊ ရဟန်း- ဖြစ်စေ၍။ မဟာဝနံ၊ မဟာဝုန်တောသို့။ အဂမာသိ၊ ကြွတော်မူပြီ။ ဂရုဂါရဝဝသေန၊ လေးစားထိုက်သော မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေလေးစား ခြင်း၏အစွမ်းကြောင့်။ (ပဗ္ဗဇိတာနံ၊ ရှင်၊ ရဟန်း-အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကြ ကုန်သော။)အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ရုစိယာ၊ အလိုအားဖြင့်။ န ပဗ္ဗဇိတာနံ၊ ရှင်၊ ရဟန်း-အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သည်မဟုတ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ရဟန်း တို့၏။ အနဘိရတိ၊ မမေ့လျော့ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဖြစ်ပြီ။ နေသံ၊ ထို ရဟန်းတို့၏။ ပုရာဏဒုတိယိကာယောပိ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော အဖော်မ- တို့သည်လည်း။ ဝါ၊ ဇနီးဟောင်းတို့သည်လည်း။ “အယျပုတ္တဝါ၊ အရှင် သားတို့။ ဥက္ကဏန္တု၊ ငြီးငွေ့ကြပါကုန်တော့။ ဗာရာဝါသော၊ အိမ်ဟူ သောနေရာသည်။ ဝါ၊ အိမ်ယာတည်ထောင် လူတို့ဘောင်သည်။ န သဏ္ဌာတိ၊ ကောင်းစွာမတည်တော့ပါ။”ဣတိအာဒိနိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားတို့ကို။ ဝတော၊ မှာ၍။ သာသနံ၊ နှုတ်မှာစကားကို။ ပေသေန္တိ၊ ပို့ကြကုန်၏။ တေ၊ ထို ရဟန်းတို့သည်။ အတိရေကတရံ၊ သာ၍ လွန်ကဲစွာ။ ဥက္ကဏ္ဍိံသု၊ ပျင်းရိကြကုန်ပြီ။

ဘဂဝါ၊ သည်။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော်။ တေသံ၊ ထို ရဟန်းတို့၏။ အနဘိရတဘာဝံ၊ မမေ့လျော့ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဥတု၊ ဤ။ “ဣမေ ဘိက္ခု၊” တို့သည်။ မာဒိသေန၊ ငါကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ဗုဒ္ဓေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကဲ့။ ဧကတော၊ ဟပေါင်းတည်း။ ဝသန္တော၊ နေကြရ ပါကုန်လျက်။ ဥက္ကဏ္ဌန္တိ၊ ပျင်းရိကြကုန်၏။ ဟန္တ၊ ယခု။ နေသံ၊ ထို ရဟန်းတို့၏။ (အနဘိရတိ-၌ စပ်။) ဝါ၊ တို့အား။ (ကထေတွာ-၌ စပ်။) ကုဏာလဒဟဿ၊ ကုဏာလ-အိုင်၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ဂုဏ်ကို။ ကထေတွာ၊ ဟောတော် မူ၍။ တတ္ထ၊ ထို ကုဏာလ-အိုင်သို့။ နေတံ၊ ဆောင်၍။ အနဘိရတိံ၊ မမေ့လျော့ခြင်းကို။ ဝိနောဒေသံ၊ ပယ်ဖျောက်တော်မူအံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံတော်မူ၍။ ကုဏာလဒဟဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ ပြီ။ တေ၊ ထို ရဟန်းတို့သည်။ တံ၊ ထို ကုဏာလ-အိုင်ကို။ ဒဠကမာ၊ ကြည့်လိုကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုဏာလဒဟံ၊ ကို။ ဒဠကမာ၊ ကုန်သည်။ အတ္ထ၊ ဖြစ်ကြကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ ဘဂဝါ၊ ရား။ အာမ၊ မှန်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်ပြီ။ (ဒဠကမာ၊ ကုန်သည်။) ယဒိ (အတ္ထ)၊ ကုန်အံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ ဧဝံ၊ လာကြကုန်။ ဂစ္ဆာမ၊ သွားကြကုန်စို့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ဘဂဝါ၊ ရား။ ဣဒ္ဓိမန္တာနံ၊ တန်ခိုးရှိသူတို့၏။ ဂမနဋ္ဌာနံ၊ သွားရာအရပ် ကို။ မယံ၊ တို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဂမိဿာမ၊ သွားနိုင်ပါကုန် အံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်ပြီ။ တုမေ၊ တို့သည်။ ဂန္တုကမာ၊ သွားလိုကုန်သည်။ ဟေထ၊ ဖြစ်ကြကုန်လော့။ အဟံ၊ သည်။ မမ၊ ၏။ အာနုဘာဝေန၊ အာနုဘော်ဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ခေါ်၍။ ဂမိဿာမံ၊ သွားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သာဓု၊ ကောင်းပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်ပြီ။ အထ၊ လျှောက်ကြရာ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဉ္စဘိက္ခုသတာနိ၊ ငါးရာသော ရဟန်းတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ဤ။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ ဥပ္ပတိတွာ၊ ပျံတက်တော်မူ၍။ ကုဏာလ-ဒဟေ၊ ကုဏာလ-အိုင်၏အနီး၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်တော်မူ၍။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမသ္မိံ ကုဏာလ-ဒဟေ၊ ၌။ ယေသံ မစ္ဆာနံ၊ အကြင် ငါးတို့၏။ နာမံ၊ အမည်ကို။ န ဇာနာထ၊ မသိကုန်။ တေသံ၊ ထို ငါးတို့၏။ နာမံ၊ ကို။ ပုစ္ဆထ၊ မေးကြ ကုန်လော့။” ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

တေ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ပုစ္ဆံ၊ သူ၊ မေးလျှောက်ကြကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပုစ္ဆိတံ ပုစ္ဆိတံ၊ မေးအပ် မေးအပ်သော အမည်ကို။ ကထေသိ၊ ဖြေ

တော်မူပြီ။ ကေဝလံ၊ သစ်ပင်စသည်မဖက် သက်သက်။ မစ္ဆာနံယေဝ၊ ငါး
တို့၏သာ။ (နာမာနိ၊ တို့ကို။ ပုစ္ဆာပေတွာ၊ မေးစေ၍။) န (ကထေသိ)၊
မဟုတ်။ တသ္မိံ ဝနယဏ္ဏေ၊ ထိုတောအုပ်၌။ ဓူက္ခာနမ္ပိ၊ သစ်ပင်တို့၏လည်း
ကောင်း။ ပဗ္ဗတပါဒေ၊ တောင်ခြေ၌။ ဒွိပဒစတုပ္ပဒသကုဏာနမ္ပိ၊ အခြေ နှစ်
ချောင်းရှိသောငှက်၊ အခြေ လေးချောင်းရှိသောငှက်-တို့၏ လည်းကောင်း။
နာမာနိ၊ တို့ကို။ ပုစ္ဆာပေတွာ၊ ၍။ ကထေသိ၊ ပြီ။ အထ၊ ပြောတော်မူပြီး
ရာ ထိုအခါ၌။ ဒွိဟိ၊ နှစ်ကောင်ကုန်သော။ သကုဏေဟိ၊ ငှက်တို့သည်။
မုခတုဏ္ဏကေန၊ နှုတ်သီးဖျားဖြင့်။ ဥံသိတွာ၊ ကိုက်၍။ ဂဟိတဒဏ္ဏကေ၊
ကိုင်းအပ်သော တုတ်တန်းပေါ်၌။ နိသိန္ဓော၊ နေလျက်။ ကုဏာလသကုဏ-
ရာဇာ၊ ကုဏာလ-ငှက်မင်းသည်။ ပုရုတော၊ ရွှေ၌လည်းကောင်း။ ပစ္ဆ-
တော၊ နောက်၌လည်းကောင်း။ ဥဘောသု၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ပဿေသု၊
နံဘေးတို့၌ လည်းကောင်း။ သကုဏသံဃ ပရိဝုတော၊ ငှက်အပေါင်းသည်
ခြံရံအပ်သည်။ (ဟုတွာ။) အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ တံ၊ ထို
ငှက်မင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ “ဘန္ဓေ၊ ရှေး။ ဧသ (ဧသော)၊ ဤငှက်သည်။
ဣမေသံ သကုဏာနံ၊ ဤငှက်တို့၏။ ရာဇာ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။
ဧတေ၊ ဤငှက်တို့သည်။ ဧတဿ၊ ဤ ငှက်မင်း၏။ ပရိဝါရာ၊ အခြံအရံ
တို့တည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့။ မညာမ၊ မှတ်ထင်ပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့
လျှောက်ကြကုန်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ၊ ဤ လျှောက်သည့် အတိုင်း
ပင်။ အယမ္ပိ၊ ဤ ငှက်မင်းသည်လည်း။ မမ၊ ၏။ ဝံသော၊ အနွယ်တည်း။
မမ၊ ၏။ ပဝေဏိ၊ အဆက်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္ဓေ၊
ရှေး။ မယံ၊ တို့သည်။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ဧတေ သကုဏေ၊ ဤငှက်
တို့ကို။ တာဝ ပဿာမ၊ မြင်ကြရပါကုန်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်ငှက်မင်းအကြောင်းကို။
“အယမ္ပိ မမ ဝံသော မမ ပဝေဏိ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ တံ၊ ထို
ငှက်မင်းအကြောင်းကို။ သောတုကာမာ၊ နာခြင်းငှာ လိုလားကြကုန်သည်။
အမှ၊ ဖြစ်ပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
သောတုကာမာ၊ နာခြင်းငှာ လိုလားကြ ကုန်သည်။ အတ္ထ၊ ဖြစ်ကုန်
သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ ဘဂဝါ၊ ရှေး။ အာမ၊ ပါ။
ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်ပြီ။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ သုဏာထ၊
နားထောင်ကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၍။ တီဟိ ဂါထာ-
သတေဟိ၊ သုံးရာသော ဂါထာတို့ဖြင့်။ မဏ္ဍေတွာ၊ တန်ဆာဆင်၍။

ကုဏ္ဍလဇာတကံ၊ ကိံ။ ကထေန္တော၊ ဟောတော်မူလျက်။ အနာဘိရတိံ၊ ကိံ။ ဝိနောဒေသိ၊ ပယ်ဖျောက်တော်မူပြီ။ [ဇာတကပါဠိ၊ အသိတိနိပါတ်။] ဒေသနာ ပရိယောသာနေ၊ ဒေသနာတော်၏ အဆုံး၌။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်လည်း။ သောတာပတ္တိဖလေ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌။ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ တည်ကြကုန်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ နေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ မဂ္ဂေနဝ၊ မဂ်နှင့်ထက္ကသာလျှင်။ ဣဒ္ဓိပိ၊ တန်ခိုးသည်လည်း။ အာဂတာ၊ လာပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “ဧတေသံ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဣတ္ထကံ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သောတာပတ္တိဖိုလ်သည်။ တာဝ ဟောတု၊ ဖြစ်စေဦးတော့။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံတော်မူ၍။ အာကာသေ၊ ၌။ ဥပ္ပတိတော၊ ၍။ မဟာဝနမေဝ၊ မဟာဝန်သို့သာလျှင်။ အဂမာသိ၊ ကြွတော်မူပြီ။ တေပိ ဘိက္ခု၊ ထို ရဟန်းတို့သည်လည်း။ ဂမနကာလေ၊ ကြွသွားရာ အခါ၌။ ဒသဗလဿ၊ ၏။ အာနုဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ အာဂမနကာလေ၊ ပြန်ကြွလာရာ အခါ၌။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အာနုဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိံ။ ပရိဝါရေတွာ၊ ခြံရံ၍။ မဟာဝနေ၌၊ ဩတရိံသု၊ သက်ဆင်းကြကုန်ပြီ။

ဘဂဝါ၊ သည်။ ပညတ္တာသနေ၊ ခင်းထားအပ်ပြီးသော နေရာ၌။ နိသီဒိတွာ၊ ၍။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ အာမန္တေတွာ၊ ခေါ်တော်မူ၍။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝေ၊ လာကြကုန်။ နိသီဒထ၊ ထိုင်ကြကုန်။ ဝေါ၊ တို့အား။ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယဝဇ္ဈာနံ၊ အထက်မဂ်သုံးပါး အပေါင်းသည် သတ်ထိုက်ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ဌာ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိံ။ ကထေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၍။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိံ။ ကထေသိ၊ မူပြီ။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ စိန္တေသု၊ ကုန်ပြီ။ (ကိံ။) “ဘဂဝါ၊ သည်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ အနာဘိရတဘာဝံ၊ ကိံ။ ဥတွာ၊ ၍။ ကုဏ္ဍလဒဟံ၊ သို့။ နေတွာ၊ ဆောင်တော်မူ၍။ အနာဘိရတိံ၊ ကိံ။ ဝိနောဒေသိ၊ မူပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ကုဏ္ဍလ-အိုင်၌။ သောတာပတ္တိဖလပ္ပတ္တာနံ၊ ရောက်အပ် ရအပ်သော သောတာပတ္တိဖိုလ်ရှိကြကုန်သော။ နော၊ တို့အား။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဣမ၊ ဤ အရပ်၌။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါနံ၊ မဂ်တို့၏။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိံ။ အဒါသိ၊ မူပြီ။ ပန၊ ဆက်။ အဓေဟိ၊ တို့သည်။ ‘မယံ၊ တို့သည်။ သောတာပန္နာ၊ သောတာပန်တို့တည်း။’ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဝီတိနာမေတု၊ အချိန်ကို လွန်စေခြင်းငှာ။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မသင့်၊ နော၊ တို့သည်။ ဥတ္တမပုရိသသဒိ-သေဟိ၊ ယောက်ျားမြတ်နှင့် တူသူတို့သည်။ ဘဝိတု၊ ဌာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။”

ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံကြကုန်ပြီ။ (ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံပြီး၍။) တေ၊ ထိုရက်
တို့သည်။ ဒသဗလဿ၊ ၏။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဝန္တိတော၊ ဝပ်ချ၍။ ဥဋ္ဌာယ၊
ထ၍။ နိသီဒနံ၊ ကို။ ပဗ္ဗေါဋ္ဌေတော၊ ခါ၍။ ဝိသုံ ဝိသုံ၊ သီး။ ပဗ္ဗာရရက္ခ-
မူလေယု၊ တောင်ဝှမ်း သစ်ပင်၏ အနီးအောက်-အစရှိသော အရပ်တို့၌။
နိသီဒိံသု၊ ကုန်ပြီ။

ဘဂဝါ၊ သည်။ စိန္တေသိ၊ မူပြီ။ (ကိံ။) “ဣမေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။
ပကတိယာပိ၊ ပင်ကိုအားဖြင့်လည်း။ အဝိဿဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနာ၊ မစွန့်လွှတ်အပ်
သော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိကြကုန်၏။ လဒ္ဓုပါယဿ၊ ရအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း
လမ်းရှိသော။ ဘိက္ခုနော ပန၊ ရဟန်း၏ကား။ ကိလမနကာရဏံ နာမ၊
ပင်ပန်းခြင်း၏အကြောင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ ဆက်။ ဂစ္ဆန္တော ဂစ္ဆန္တော၊
သွားကုန်စဉ် သွားကုန်စဉ်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဇေတော၊ ထိုးပွားစေ၍။
အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတော၊ ရောက်၍။ ‘အတ္တနာ အတ္တနာ၊ မိမိ
မိမိသည်။ ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ၊ ရအပ်သော တရားထူးဂုဏ်ကို။ ဘာဗျောစောဘာမ၊
လျှောက်ကြကုန်အံ့။’ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ မမ၊ ၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ အာဂမိ-
ဿန္တိ၊ ပြန်လာကြကုန်လတ္တံ့။ တေသု၊ ဤရဟန်းတို့သည်။ အာဂတေသု၊
ပြန်လာကုန်လတ်သော်။ ဒသသဟယစက္ကဝါဋ္ဌေ၊ တသောင်းသော စကြ
ဝဋ္ဌာ၌။ ဒေဝတာ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။ ကေစက္ကဝါဋ္ဌေ၊ တခုသော ဤ
စကြဝဋ္ဌာ၌။ သန္တိပတိဿန္တိ၊ စုမိကြကုန်လတ္တံ့။ မဟာသမယော၊ များစွာ
သော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဝိဝိတ္ထေ၊ လူ-စသည်
တို့မှ ကင်းဆိတ်သော။ ဩကာသေ၊ အရပ်၌။ မယာ၊ သည်။ နိသီဒိတုံ၊ ငှာ။
ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။” ဣတိ၊ သို့။ (စိန္တေသိ။) တတော၊ ထိုသို့ ကြံတော်မူခြင်း
ကြောင့်။ ဝိဝိတ္ထေ ဩကာသေ၊ ၌။ ပုဒ္ဓါသနံ၊ ဘုရား၏ နေရာတော်ကို။
ပညပေတော၊ ခင်း၍။ နိသီဒိ၊ ပြီ။”

သဗ္ဗပဌမံ၊ အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။
ဂဟေတော၊ ၍။ ဂတထေရော၊ သွားသောထေရ်သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ ပဋိ-
သမ္ဘိဒါတို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏိ၊ ရောက်ပြီ။ တတော၊
ထို သဗ္ဗပဌမ-ထေရ်မှ။ အပရော၊ တပါးသောထေရ် လည်းကောင်း။
တတော၊ ထို တပါးသောထေရ်မှ။ အပရော၊ တပါးသောထေရ်လည်းကောင်း။
ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စသတာပိ၊ ငါးရာအတိုင်းအရှည်ရှိသော ရဟန်းတို့သည်လည်း။
[ပဉ္စ+သတာနိ ပဉ္စသတံ၊ ပဉ္စသတံ+ပရိမာဏံ ဝေသန္တိ ပဉ္စသတာ။]
ပဒုမာနိ၊ ပဒုမာကြာတို့သည်။ ပဒုမိနိယံ၊ ပဒုမာကြာရုံ၌။ (ဝိကသန္တိ)ဝိယ၊

ပွင့်ကုန်သကဲ့သို့။ (ဝေံ၊ တူ။) ဝိကသိသု၊ ပွင့်ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗပဋ္ဌမံ၊ စွာ။ အရဟတ္တပုတ္တဘိက္ခု၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်သော ရဟန်းသည်။ “ဘဂဝတော၊ အား။ အာရောစေဿာမိ၊ လျှောက်အံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ပလ္လင်္ကံ၊ ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်ကို။ ဝိနိဗ္ဗုဇိတော၊ ဖြေ၍။ နိသီဒနံ၊ ကို။ ပဗ္ဗေဂါဋ္ဌေတော၊ ခါ၍။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ဒသဗလာဘိမုခေါ၊ မြတ်စွာဘုရားသို့ ရှေးရှုသော မျက်နှာရှိသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဝေံ၊ တူ။ အပရောပိ၊ တပါးသောထေရ်လည်းကောင်း။ အပရောပိ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စသတာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဘတ္တသလံ၊ ဆွမ်းစားဇရပ်သို့။ (ဆွမ်းစားကျောင်းသို့။) ပဝိသန္တာ ဝိယ၊ ဝင်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကဲ့သို့။ ပဋိပါဠိယာဝ၊ အစဉ်အားဖြင့်သာ။ (စီတန်းလျက်သာ။) အာဂမံသု၊ လာကြကုန်ပြီ။

ပဋ္ဌမံ၊ စွာ။ အာဂတော၊ လာသောရဟန်းသည်။ ဝန္တိတော၊ ဝပ်ချ၍။ နိသီဒနံ၊ ကို။ ပညပေတော၊ ခင်း၍။ ဧကမန္တံ၊ ဦး။ နိသီဒိတော၊ ၍။ ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ၊ ရအပ်ပြီးသော တရားထူးဂုဏ်ကို။ အာရောစေတုကာမော၊ လျှောက်ခြင်းငှာ လိုလားသည်။ (ဟုတော။) “အညော၊ မိမိမှအခြားသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ အတ္ထိ နှ ခေါ၊ ရှိလေသလော။ နတ္ထိ နှ ခေါ၊ မရှိလေသလော။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ နိဝတ္တိတော၊ ပြန်လှည့်၍။ အာဂမနမဂ္ဂံ၊ လာခဲ့ရာလမ်းကို။ ဩလောကေန္တော၊ ကြည့်လတ်သော်။ အပရမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ အဒ္ဓသ၊ မြင်ရပြီ။ အပရမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ အဒ္ဓသ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ အာဂန္တော၊ ၍။ ဧကမန္တံ၊ ဦး။ နိသီဒိတော၊ ၍။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ ဣမဿ၊ ဤ ရဟန်းအား။ ဟရာယမာနော၊ ရှက်သကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ (ဟုတော။) န ကထေသိ၊ မလျှောက်။ အယံ၊ သည်။ ဣမဿ၊ အား။ ဟရာယမာနော၊ သည်။ (ဟုတော။) န ကထေသိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်ထိုက်၏။ ခိဏာသဝါနံ၊ တို့၏။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ အာကာရာ၊ အခြင်းအရာတို့သည်။ ဟောန္တိ ကံရ၊ ဖြစ်ကုန်သတတ်။ (ကိ။) - “မယာ၊ သည်။ ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ၊ ကို။ သဒေဝကော၊ နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ လောကော၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ခိပ္ပမေဝ၊ လျှင်စွာသာလျှင်။ ပဋိဝိဇ္ဈေယျ၊ ထိုးထွင်း၍သိပါမူကား။ အဟော ဝတ၊ ကောင်းလေစွ။” ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပန၊ ထိုသို့ပင် စိတ်ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ပဋိလဒ္ဓဘာဝံ၊ ရအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကို။ နိဗ္ဗိလဒ္ဓပုရိသော ဝိယ၊ ရအပ်သော ရွှေအိုးရှိသော ယောက်ျားသည်ကဲ့သို့။ အညဿ၊ အခြားသူအား။ အာရောစေတုကာမော၊ ပြောခြင်းငှာလိုလားသည်။ န ဟောကံ။

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ (ရွှေစဉ် နောက်စဉ်။) တသ္မိံ အရိယမဏ္ဍလေ၊ ထို အရိယာတို့၏ အသိုင်းအဝိုင်းသည်။ ဩသိဒ္ဓမတ္ထေ၊ သက်ရောက်ပြီးကာမှ ဖြစ်လတ်သော်။ ပါစိနယုဂန္ဓရပရိက္ခေပတော၊ အရှေ့ယုဂန္ဓိရံ တောင်ဝန်းမှ။ (ဥလ္လိသိတော-၌ စပ်။) အဗ္ဘာ၊ တိမ်တိုက်လည်းကောင်း။ မဟိကာ၊ ဆီးနှင်းလည်းကောင်း။ ဓူမော၊ အခိုးလည်းကောင်း။ ရဇော၊ မြူလည်းကောင်း။ ရာဟု၊ ရာဟုအသူရိန်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ၊ ဤ ကပ်၍နှိတ်စက်တတ်သော ဘေးရန်တို့မှ။ ဝိပ္ပမုတ္တံ၊ လွတ်သော။ (ပုဏ္ဏစန္ဒမဏ္ဍလံ-၌ စပ်။) ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒပဋိမဏ္ဍိတဿ၊ ဘုရားပွင့်တော်မူခြင်းဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော။ လောကဿ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏။ ရာမဏေယျကဒဿနတ္ထံ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ။ ပါစိနဒိဿယ၊ အရှေ့အရပ်၌။ ဥက္ခိတ္တရဇတမယ မဟာအာဒါသမဏ္ဍလံ ဝိယ၊ မြောက်ချီအပ်သော ငွေသားအတိပြီးသော ကြီးစွာသော မှန်ဝိုင်းသည်ကဲ့သို့။ ဝါ၊ မြောက်ချီ၍ပြုအပ်သော ငွေသားအတိပြီးသော ကြီးစွာသော မှန်ဝိုင်းနှင့်တူသည်လည်း ဖြစ်သော။ (ပုဏ္ဏစန္ဒမဏ္ဍလံ-၌ စပ်။) နေမိဝဋ္ဋိယံ၊ အကွပ်လုံး၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ပရိဝတ္တိယမာနရဇတစက္ကသဿိရိကံ၊ ထက်ဝန်းကျင်လည်စေအပ်သော ငွေစကြာ၏ အသရေနှင့်တူသော အသရေရှိသော။ ပုဏ္ဏစန္ဒမဏ္ဍလံ၊ လပြည့်ဝန်းသည်။ ဥလ္လိသိတော၊ အထက်သို့ တက်၍။ အနိလပထံ၊ လေ၏လမ်းဖြစ်သော ကောင်းကင်သို့။ ပဋိပဇ္ဇိတ္ထံ၊ သွားပြီ။ ဣတိ ဝေရူပေ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ (ဤသို့လပြည့်ဝန်း၏ တက်ရာအချိန်အခါဖြစ်သော။) ခဏေ၊ ခဏ၌။ လယေ၊ လယ၌။ မုဟုတ္တေ၊ တမုဟုတ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သက္ကေသု၊ သက္ကာ-ဟု ဗဟုဝုစံအမည်ရသော။ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ၊ ကပိလဝတ္ထုမြို့၏ အနီးဖြစ်သော။ မဟာဝနေ၊ ၌ ။ ၁။ သဒ္ဓိံ ဝိဟရတိ။

တံတ္ထ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၊ ငါးရာသောရဟန်းအများတို့တွင်။ ဘဂဝါပိ၊ သည်လည်း။ မဟာသမ္မတဿ၊ မဟာသမ္မတ-မင်း၏။ ဝံသေ၊ အနွယ်၌။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်တော်မူပြီ။ ပဉ္စသတာ၊ ကုန်သော။ တေပိ ဘိက္ခု၊ တို့သည်လည်း။ မဟာသမ္မတဿ၊ ၏။ ကုလေ၊ အမျိုး၌။ ဥပ္ပန္နော၊ ကုန်ပြီ။ ဘဂဝါပိ၊ သည်လည်း။ ခတ္ထိယဂဗ္ဘေ၊ ခတ္ထိယဝမ်းတိုက်၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်တော်မူပြီ။ တေပိ၊ ထို ရဟန်းတို့သည်လည်း။ ခတ္ထိယဂဗ္ဘေ၊ ၌။ ဇာတော၊ ကုန်ပြီ။ ဘဂဝါပိ၊ သည်လည်း။ ရာဇပဗ္ဗဇိတော၊ မင်းဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူ၏။ တေပိ၊ ထို ရဟန်းတို့သည်လည်း။ ရာဇပဗ္ဗဇိတော၊ ကုန်၏။

ဘဂဝါပိ၊ သည်လည်း။ သေတစ္ဆတ္ထံ၊ ထီးဖြူကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။
 ဟတ္ထဂတံ၊ လက်၏အနီးသို့ ရောက်သော။ စက္ကဝတ္တိရဇံ၊ စကြာမင်း
 အဖြစ်ကို။ နိဿဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်တော်မူ၍။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ၏။ တေပိ၊ ထို ရဟန်း
 တို့သည်လည်း။ သေတစ္ဆတ္ထံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ဟတ္ထဂတာနိ၊ ကုန်သော။
 ရဇ္ဇာနိ၊ မင်းအဖြစ်တို့ကို။ နိဿဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပရိသုဒ္ဓေ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်
 ကြယ်သော။ သြကာသေ၊ အရပ်၌။ ပရိသုဒ္ဓေ၊ သော။ ရတ္တိဘာဂေ၊
 ညဉ့်အဖို့၌။ သယံ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ ပရိသုဒ္ဓေ၊ - ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်
 တော်မူသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) ပရိသုဒ္ဓပရိဝါရော၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်
 သော ရဟန်းအခြံအရံ ရှိတော်မူ၏။ (သယံ၊ တိုင်။) ဝီတရာဂေ၊ ကင်း
 သော ရာဂ-ရှိတော်မူသည်။ (ဟုတွာ။) ဝီတရာဂပရိဝါရော၊ ကင်းသော
 ရာဂ-ရှိသော ရဟန်း အခြံအရံ ရှိတော်မူ၏။ (သယံ။) ဝီတဒေါသော၊
 သည်။ (ဟုတွာ။) ဝီတဒေါသပရိဝါရော၊ ၏။ (သယံ။) ဝီတမောဟော၊
 သည်။ (ဟုတွာ။) ဝီတမောဟ ပရိဝါရော၊ ၏။ (သယံ။) နိတ္တဏှော၊
 တဏှာရှိတော်မူသည်။ (ဟုတွာ။) နိတ္တဏှပရိဝါရော၊ ၏။ (သယံ။) နိက္ကိ-
 လေသော၊ ကိလေသာရှိတော်မူသည်။ (ဟုတွာ။) နိက္ကိလေသပရိဝါရော၊
 ၏။ (သယံ။) သန္တော၊ ငြိမ်သက်တော်မူသည်။ (ဟုတွာ။) သန္တပရိဝါရော၊
 ၏။ (သယံ။) ဒန္တော၊ ယဉ်ကျေးတော်မူသည်။ (ဟုတွာ။) ဒန္တပရိဝါရော၊
 ၏။ (သယံ။) မုတ္တော၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်တော်မူပြီးသည်။ (ဟုတွာ။)
 မုတ္တပရိဝါရော၊ ၏။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ဝိရောစတိ၊ တင့်တယ်
 တော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ သော၊ ဤ အခိုက်အတန့်သည်။
 ဝဏ္ဏဘူမိ နာမ၊ ဂုဏ်ကိုပြောရာ အခိုက်အတန့်မည်၏။ ယတ္ထကံ၊ အကြင်မျှ
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဂုဏ်ကို။ (ဝတ္ထု၊ ပြောဆိုခြင်းငှာ။) သက္ကောတိ၊
 စမ်းနိုင်၏။ တတ္ထကံ၊ ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဂုဏ်ကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ပြောဆို
 နိုင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “ပဉ္စမတ္ထေဟိ
 ။ပ။ အရဟန္တေဟိ”တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂတိကာရေဟိ၊ တို့သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ယေဘုယျေနာတိ၊ ကား။ ဗဟုတရာ၊ များစွာကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့
 သည်။ [တရ-ပစ္စည်း အနက်မရှိ။] သန္နိပတိတာ၊ အတူတကွ ရောက်လာကြ
 ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) မန္ဒာ၊ အနည်းငယ်ကုန်သော။ [မန္ဒာ-၏သရုပ်ကို
 ပြလို၍ အသညာ-စသည်ကိုမိန့်။] အသညာ၊ သညာမရှိသော အသည
 သတ်ဗြဟ္မာတို့သည် လည်းကောင်း။ အရူပါဝစရဒေဝတာ၊ အရူပါဝစရ

ဗြဟ္မာတို့သည်လည်းကောင်း။ သမာပန္နဒေဝတာ စ၊ သမာပတ်ဝင်စားသော
 နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် လည်းကောင်း။ သန္နိပတိတာ၊ ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)
 ကုန်။ [ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ “အသညာ” နေရာဝယ် “အညတြ” ဟု
 ရှိသောကြောင့် “အရူပါဝစရဒေဝတာ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ သမာပန္န-
 ဒေဝတာ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ အညတြ၊ ရှိ။” ဟု ပေးတော်မူသည်။]
 တတြ၊ ထိုသို့ စည်းဝေးကြရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ သန္နိပ-
 တက္ကမော၊ စည်းဝေးပုံ အစဉ်တည်း။-ကိရ၊ ချဲ့။ မဟာဝနဿ၊ ၏။ သမန္တာ၊
 အနီး ပတ်ဝန်းကျင်၌။ [“သမန္တာ” ဟုလည်း ရှိ၏။] ဒေဝတာ၊ နတ်ဗြဟ္မာ
 တို့သည်။ စလိံ သု၊ လှုပ်ကြကုန်ပြီ။ ဝါ၊ ထကြကုန်ပြီ။ [စလိံ သူတိ ဥဋ္ဌဟိံ သု။
 -ဋီကာ။] “တော၊ အိုအချင်းတို့။ အာယာမ၊ လာ-သွားကြစို့။ ဗုဒ္ဓဿနံ
 နာမ၊ ဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင်ရခြင်း မည်သည်။ ဗဟူပကာရံ၊ များသော
 လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်၏။ ဓမ္မဿဝနံ (နာမ)၊ တရားကို ကြားနာရ
 ခြင်းမည်သည်။ ဗဟူပကာရံ၊ ၏။ ဘိက္ခုသံဃဒဿနံ (နာမ)၊ ရဟန်းသံဃာ
 တော်ကို ဖူးမြင်ရခြင်း မည်သည်။ ဗဟူပကာရံ၊ ၏။ အာယာမ၊ စို့။
 အာယာမ၊ စို့။ ”ဣတိ၊ သို့။ မဟာသဒ္ဓါ၊ ကျယ်စွာသော အသံကို။ ကုရု-
 မာနာ၊ ပြုကုန်လျက်။ အာဂန္တာ၊ လာ၍။ ဘဂဝန္တဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။
 တံမဟတ္တံ၊ ထိုမဟုတ်၌။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိဓိဏာသဝေ စ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်
 ပြီးသော ရဟန္တာတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဝန္တိတော၊ ဝပ်ချ၍။ ကေမန္တံ၊ ၌။
 အဋ္ဌသု၊ တည်ကြကုန်ပြီ။

တေနဝ ဥပါယေန၊ ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်။ တာသံ တာသံ၊ ထိုထို
 နတ်ဗြဟ္မာတို့၏။ သဒ္ဓါ၊ အသံကို။ သုတော၊ ရှိ။ သဒ္ဓန္တရအစုဂါဝုတဂါဝုတ
 အစုယောဇန ယောဇနာဒိဝသေန၊ အသံကြားရာ အရပ်၏ အတွင်းဖြစ်သော
 တကောသ အရပ်၊ ဂါဝုတ်ဝက် အရပ်၊ တဂါဝုတ် အရပ်၊ ယူဇနာဝက် အရပ်၊
 တယူဇနာ အရပ်-အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ [ကောသမတ္တံ ဌာနံ သဒ္ဓန္တရံ။
 -ဋီကာ။] တိယောဇနသဟဿဝိတ္တတေ၊ ယူဇနာသုံးထောင် အပြန့်ကျယ်သော။
 ဟိမဝန္တေ၊ ဟိမဝန္တာ-၌ လည်းကောင်း။ တိက္ခတ္တံ၊ ကြိမ်။ တေသဋ္ဌိယာ-
 နဂရသဟဿေသု၊ ခြောက်သောင်းသုံးထောင်သော မြို့တို့၌လည်းကောင်း။

၁။ တိက္ခတ္တံ။ ပ။ နဂရသဟဿေသု။ ။ဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ ကိရ အာဒိတော တေသဋ္ဌိ-
 မတ္တာနိ နဂရသဟဿာနိ ဥပ္ပန္နာနိ၊ တထာ ဒုတိယံ၊ တထာ တတိယံ၊ တံ
 သန္တာယာဟ ‘တိက္ခတ္တံ၊ တေသဋ္ဌိယာ နဂရသဟဿေသု’ တိ။ တေ ပန သမ္ပိဇ္ဇေတွာ
 သတသဟဿေတာ ပရံ အသိတိသဟဿာနိ နဝသဟဿာနိ စ ဟောန္တိ။-ဋီကာ။

နဝနဝုတိယာ^၁ ဒေါဏမုခသတသဟဿေသု၊ စိတ်တောင်း၏ အဝနှင့်တူသော ကိုးသန်းကိုးသိန်းသော မြို့အရံတို့၌လည်းကောင်း။ ဆန္ဒဝုတိယာ ပဉ္စနကောဋိ သတသဟဿေသု၊ ကုဋေကိုးသန်း ခြောက်သိန်းသော လှေ သင်္ဘောဆိပ်တို့၌ လည်းကောင်း။ ဆပဏ္ဏာသာယ ရတနာကရေသု၊ ရတနာတို့၏ ထွက်ရာဖြစ်သော ငါးဆယ့်ခြောက်ပါးသော အရပ်တို့၌လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သကလ-ဇမ္ဗုဒီပေ၊ အလုံးစုံသော ဇမ္ဗုဒီ၌လည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗဝိဒေဟေ၊ အရှေ့ ဝိဒေဟ ကျွန်း၌လည်းကောင်း။ အပရဂေါယာနေ၊ အနောက် ဂေါယာန်-ကျွန်း၌ လည်းကောင်း။ ဥတ္တရကုရုမ္ပ၊ မြောက် ကုရု-ကျွန်း၌လည်းကောင်း။ ဒိသု ပရိတ္တဒီပသဟဿေသု၊ နှစ်ထောင်သော ကျွန်းငယ်တို့၌လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သကလစက္ကဝါဠေ၊ အလုံးစုံသော စကြဝဠာ၌လည်းကောင်း။ တတော၊ ထိုစကြဝဠာမှ။ ဒုတိယ တတိယစက္ကဝါဠေ၊ ဒုတိယ တတိယ စကြဝဠာ၌ လည်းကောင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠေသု၊ တသောင်း သော စကြဝဠာတို့၌။ ဒေဝတာ၊ နတ် ဗြဟ္မာတို့သည်။ သန္နိပတိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ [ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ သန္နိ-ပါတက္ကမော-ကိုကြည့်၍ “ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟု ရှိ၏၊ ကောင်းသည်။] ဟိ၊ မှန်။ ဣဓ၊ ဤ ဒသဟိ စ လောကဓာတုဟိ။ ပ။ ဟောန္တိ-ဟူသော ပါဠိ၌။ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠံ၊ တသောင်းသော စကြဝဠာကို။ ဒသလောကဓာတု-ယောတိ၊ တဆယ်သော လောကဓာတ်တို့ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတာ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဒသဟိ စ။ ပ။ ဟောန္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ (သံဂီတိကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၁။ နဝနဝုတိယာ-စသည်။ ။နဝသတသဟဿံမိကေသု နဝုတိသတသဟ-ဿေသု ဒေါဏမုခေသု။ ဒေါဏမုခန္တိ စ မဟာနဂရဿ အာယုပ္ပတ္တိဌာနဘူတံ ပါဒနဂရံ ဝုတ္တတိ။ ဆန္ဒဝုတိယာပဉ္စနကောဋိသတသဟဿေသုတိ ဆကောဋိအဓိက-နဝုတိကောဋိသတ သဟဿပဉ္စနေသု။ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပါဒိသု ဆပဏ္ဏာသာယ ရတနာ ကရေသု။-ဋီကာ။

၂။ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠံ။ ပ။ အဓိပ္ပေတာ။ ။ဧဝံ ပန နဂရဒေါဏိမုခ ပဉ္စန-ရတနာကရာဒိဝိဘာဂေန ကထနံ တံ တံ အဓိဝတ္ထာယ ဝသန္တိနံ ဒေဝတာနံ ဗဟုဘာဝဒဿနက္ကံ။ ယဒိ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠေသု ဒေဝတာ သန္နိပတိတာ၊ အထ ကသ္မာ ပါဠိယံ “ဒသဟိ စ လောကဓာတုဟိ”တိ ဝုတ္တန္တိ အာဟ “ဒသ-သဟဿ။ ပ။ အဓိပ္ပေတာ”တိ၊ တေန သဟဿိလောကဓာတု ဣဓ “ဧကာ လောက-ဓာတု”တိ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။-ဋီကာ။

ဝေံ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သန္နိပတိတာဟိ၊ ကုန်သော။ ဒေဝတာဟိ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့ဖြင့်။ သကလစက္ကဝါဠဂဗ္ဘံ၊ အလုံးစုံသော စကြဝဠာတိုက်ခမ်းသည်။ ယာဝဗြဟ္မလောကာ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်။ သူစိသရေ၊ အပ်ဗူး၌။ နိရန္တရံ၊ အကြားမရှိအောင်။ ပက္ခိတ္တသုစိဟိ၊ ထည့်အပ်သော အပ်တို့ဖြင့်။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ။) တတြ၊ ထို ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ-ဟူသော ပါဠိ၌။ ဗြဟ္မလောကဿ၊ ၏။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ ဥစ္စတ္တနံ၊ မြင့်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ -ကံရ၊ ချဲ့။ လောဟပါသာဒေ၊ ကြေးပြာသာဒ်၌။ သတ္တကုဋ္ဌာဂါရသမော၊ ခုနစ်ခုသော စုလစ်မွန်းချွန် အထွတ်နှင့်တူသော။ ပါသာဏော၊ ကျောက်တုံးသည်။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ ဌတော၊ ရှိ။ အဓော၊ အောက်၌။ ခိတ္တော၊ ပစ်ချအပ်သည်။ (သမာနော၊ သော်။) စတုဟိ မာသေဟိ၊ လေးလတို့ဖြင့်။ (လေးလကြာမှ။) ပထဝိံ၊ မြေသို့။ ပါပုဏ္ဏာတိ၊ ၏။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ မဟဇန္တ၊ ကြီးကျယ်သော။ ဩကာသေ၊ အရပ်၌။ ယထာ၊ အကြင် အခြ်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်လတ်သော်။ ဟေဌာ၊ အောက်၌။ ဌတော၊ ရှိ။ ခိတ္တောနိ၊ ပစ်တင်အပ်ကုန်သော။ ပုပ္ဖာနိ ဝါ၊ ပုန်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဓမ္မော ဝါ၊ အခိုး အထံသည်လည်းကောင်း။ ဥပရိ၊ အထက်သို့။ ဂန္တု၊ သွားခြင်းငှာ။ (အန္တရံ၊ အကြားကို။ နလဘန္တိ၊ ကုန်။) ဥပရိ ဝါ၊ အထက်၌မူလည်း။ ဌတော၊ ရှိ။ ခိတ္တသာသပါ၊ ပစ်ချအပ်သော မုန်ညင်းစေ့တို့သည်။ ဟေဌာ၊ သို့။ ဩတရိတုံ၊ သက်ဆင်းခြင်းငှာ။ အန္တရံ၊ ကို။ န လဘန္တိ၊ ကုန်။ ဝေံ၊ ဤသို့သော အခြ်းအရာ အားဖြင့်။ နိရန္တရံ၊ အကြားမရှိအောင်။ ဒေဝတာ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။ အဟေသုံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ စက္ကဝတ္ထိရညော၊ ၏။ နိသိန္နဌာနံ၊ ထိုင်နေရာအရပ်သည်။ အသမ္မာဓံ၊ ကျဉ်းမြောင်းခြင်းမရှိသည်။ ဝါ၊ မကျဉ်းမြောင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ အာဂတာဂတာ၊ လာကုန် လာကုန်သော။ မဟေသက္ခာ၊ ကြီးသောတန်ခိုး ရှိကုန်သော။ ခတ္တိယာ၊ မင်းတို့သည်။ ဩကာသံ၊ နေရာအရပ်ကို။ လဘန္တိယေဝ ယထာ၊ ရကုန်သည်သာ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ပရတော ပရတော ပန၊ နောက်၌ နောက်၌ကား။ အတိသမ္မာဓံ၊ အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ နိသိန္နဌာနံ၊ သည်။ အသမ္မာဓံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) အာဂတာဂတာ၊ ကုန်သော။ မဟေသက္ခာ၊ ကုန်သော။ ဒေဝတာ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ မဟာဗြဟ္မာနော စ၊ တို့သည်လည်း

၀၀၀

ကောင်း။ ဩကာသံ၊ ကို။ လတန္တိယေဝ၊ ကုန်သည်သာ။ အပိ၊ သို့သော်
 လည်း။ ဘဂဝတော၊- ဇာတိ။ အာသန္နာသန္နဋ္ဌာနေ၊ အနီးဖြစ်သော အရပ်
 အနီးဖြစ်သောအရပ်၌။ မဟာပရိနိဗ္ဗာနေ၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာန-သုတ်၌။ ဝုတ္တ-
 နယေနော၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝါလဂ္ဂကောသိနိတုဒန-
 မတ္တေ၊ သားမြီးဖျား၏ အစွန်းဖြင့် ထိုးလောက်ရုံ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။
 ပဒေသေ၊ အရပ်၌။ ဒသပိ၊ တကျိပ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိသမ္ပိ၊ နှစ်ကျိပ်
 လည်း ဖြစ်သော။ (ဒေဝတာ အဋ္ဌိသု။) သဗ္ဗပရတော၊ အလုံးစုံသော နတ်တို့၏
 နောက်၌။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ သုခမေ သုခမေ၊ သိမ်မွေ့ကုန် သိမ်မွေ့ကုန်
 သော။ အတ္တဘာဝေ၊ အတ္တဘောတို့ကို။ မာပေတွာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ အဋ္ဌိသု၊
 တည်ကြကုန်ပြီ။ သဋ္ဌိ သဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ် ခြောက်ဆယ်သော။ ဒေဝတာ၊
 တို့သည်။ (သုခမေ သုခမေ၊ ကုန်သော။ အတ္တဘာဝေ၊ တို့ကို။ မာပေတွာ၊
 ၍။) အဋ္ဌိသု၊ ကုန်ပြီ။

သုဒ္ဓါဝါသကယိကာနန္တိ၊ ကား။ သုဒ္ဓါဝါသဝါသိနံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ-ဘုံ၌
 နေလေ့ရှိကုန်သော။ (ဒေဝတာနံ တေဒဟောသိ-၌ စပ်။) သုဒ္ဓါဝါသ-
 နာမ၊ သုဒ္ဓါဝါသ-တို့မည်သည်။ သုဒ္ဓါနံ၊ စင်ကြယ်ကုန်သော။ အနာ-
 ဝါမိခိဏာသဝါနံ၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အာဝါသ၊ နေရာ
 ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးထပ်ကုန်သော။ ဗြဟ္မလောကာ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့
 တည်း။ တေဒဟောသိတိ၊ ကား။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တေး ဤအကြံသည်။)
 အဟောသိ၊ နည်း။ ကိရ၊ ချဲ့၊ တေ ဗြဟ္မာနေ၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသ-ဗြဟ္မာတို့
 သည်။ သမာပတ္တိံ၊ သို့။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ကောင်းစွာရောက်၍။ ဝါ၊ ဝင်စား
 ၍။ ယထာ ပရိစ္ဆေဒေန၊ အကြင် အကြင် ပိုင်းဖြတ်အပ်သော ကာလဖြင့်။
 (သမာပတ္တိတော၊ မှ။) ဝုဋ္ဌိတာ၊ ထပြီးကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဗြဟ္မာဘဝနံ၊
 ဗြဟ္မာဘုံကို။ ဩလောကေန္တာ၊ ကြည့်ကုန်လတ်သော်။ ပစ္ဆာဘတ္တေ၊ ဆွမ်း
 စားရာကာလ၏ နောက်အဖို့၌။ ဝါ၊ နေလဲ့အခါ၌။ ဘတ္တဂေဟံ၊ ဆွမ်းစား
 ကျောင်းကို။ သုညံ၊ ကင်းဆိတ်သည်ကို။ (ပဿတိ) ဝိယ၊ မြင်ရသကဲ့သို့။
 (တထာ၊ တူ။) သုညံ၊ ကို။ အဒ္ဓသံသု၊ မြင်ကြရကုန်ပြီ။

တတော၊ ထိုသို့မြင်ကြရခြင်းကြောင့်။ “ဗြဟ္မာနေ၊ တို့သည်။ ကုဟိ၊
 အဘယ်အရပ်သို့။ ဂတ၊ သွားကြပါကုန်လိမ့်မည်နည်း။” ဣတိ၊ သို့။
 အာဝဇ္ဇန္တာ၊ ဆင်ခြင်ကုန်လတ်သော်။ မဟာသမာဂမံ၊ များစွာသော နတ်
 ဗြဟ္မာတို့၏ အပေါင်းကို။ ဝါ၊ များစွာသော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အစည်း
 အဝေးကို။ ဥတွာ၊ ၍။ “အယံ သမာဂမော၊ ဤ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏

အပေါင်းသည်။ (ဤ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အစည်းအဝေးသည်။) မဟာ၊ ကြီး
 ကျယ်၏။ မယ်၊ တို့သည်။ ဩဟိနာ၊ ကျန်ရစ်ကြကုန်ပြီ။ ဩဟိနကာနံ၊ ကျန်
 ရစ်သူတို့၏။ ဩကာသော၊ နေရာအရပ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒုလ္လဘော၊ ခဲယဉ်း
 သဖြင့် ရအပ်သည်။ ဝါ၊ ရနိုင်ခဲ့သည်။ ဟောတိ၊ တသွား၊ ကြောင့်။
 ဂစ္ဆန္တ၊ ကုန်လတ်သော်။ အတုစ္ဆဟတ္တာ၊ အချည်းနှီးမဟုတ်သော လက်ရှိကြ
 ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဧကေကံ၊ တပုဒ် တပုဒ်သော။ ဂါထံ၊ ကို။ အဘိ-
 သင်္ခရိတွာ၊ ပြုစီမံ၍။ ဂစ္ဆာမ၊ သွားကြကုန်စို့။ တာယ၊ ထိုဂါထာဖြင့်။
 မဟာသမာဂမေ စ၊ ဦးလည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ အာဂတဘာဝံ၊ ရောက်လာ
 သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဇာနာပေဿာမ၊ သိစေကုန်အံ့။ ဒသဗလဿ စ၊ ၏လည်း။
 ဝဏ္ဏံ၊ ဂုဏ်ကို။ ဘာသိဿာမ၊ ပြောဆိုကြကုန်အံ့။” ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ
 အဟောသိ။) ဣတိ၊ လျှင်။ တေသံ၊ ထို သုဒ္ဓါဝါသ-ဗြဟ္မာတို့၏။ သမာ-
 ပတ္တိတော၊ မှ။ ဝုဠာယ၊ ၍။ အာဝဇ္ဇိတတ္တာ၊ ဆင်ခြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ တေ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

၃၃၂။ ဘဂဝတော ပုရတော ပါတုရဟေသုန္တိ၊ ကား။ ပါဠိယံ၊ ဌ။
 ဘဂဝတော၊ ၏။ သန္တိကေ၊ အထံတော်၌။ အဘိမုခဋ္ဌာနေယေဝ၊ ရှေးရှုဖြစ်
 သော အရပ်၌သာ။ ဩတိဏ္ဏာ ဝိယ၊ သက်ဆင်းကုန်သကဲ့သို့။ ကတွာ၊ ၍။
 (သင်္ဂတိကာရေဟိ၊ တို့သည်။) ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ပန၊ စင်စစ်။ ဧတ္ထ၊ ဘဂဝ-
 တော ပုရတော ပါတုရဟေသု-ဟူသော ဤပါဌ၌။ ဝေ၊ ဤသို့။ အတ္ထော၊
 ကို။ န ဝေဒိတဗ္ဗော၊ မသိထိုက်။ ပန၊ အနွယ် ကား။ တေ၊ ထို ဗြဟ္မာ
 တို့သည်။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)-
 ဝေ၊ ဖြစ်၍သာလျှင်။ ဂါထာ၊ တို့ကို။ အဘိသင်္ခရိတွာ၊ ၍။ ဧကော၊
 တယောက်သောဗြဟ္မာသည်။ ပုရတ္ထိမစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ၊ အရှေ့၌ဖြစ်သော
 စကြဝဠာ နှုတ်ခမ်းရစ်၌။ ဩတရိ၊ သက်ဆင်းပြီး။ ဧကော၊ သည်။
 ဒက္ခိဏစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ၊ တောင်စကြဝဠာ နှုတ်ခမ်းရစ်၌။ (ဩတရိ၊ ပြီ။)
 ဧကော၊ သည်။ ပစ္ဆိမစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ၊ အနောက် စကြဝဠာ နှုတ်ခမ်း
 ရစ်၌။ (ဩတရိ။) ဧကော၊ သည်။ ဥတ္တရစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ၊ မြောက်စကြ
 ဝဠာ နှုတ်ခမ်းရစ်၌။ ဩတရိ၊ ပြီ။

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ပုရတ္ထိမစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ၊ ဌ။ ဩတိဏ္ဏဗြဟ္မာ၊
 သက်ဆင်းပြီးသော ဗြဟ္မာသည်။ နိလကသိဏံ၊ နိလကသိုဏ်းကို။ (နိလက
 သိုဏ်းလျှင်အာရုံရှိသော စတုတ္ထဈာန်သမာပတ်ကို။) သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။
 နိလရသ္မိယော၊ ညိုသော ရောင်ခြည်တို့ကို။ ဝိဿဇ္ဇိတွာ၊ လွှတ်၍။ ဒသ-

သဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာနံ၊ တသောင်းသော စကြာဝဠာမှ လာသော
 နတ်ဗြဟ္မာတို့၏။ မဏိစမ္ပံ၊ ပတ္တမြားချပ်ဝတ်ကို။ ပဋိမုဉ္ဇန္တော ဝိယ၊
 စွပ်လိုက်သကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ ၏။ အာဂတဘာဝံ၊ လာသည်၏အဖြစ်ကို။
 ဇာနာပေတွာ၊ သိစေ၍။ ဗုဒ္ဓဝိထိ နာမ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ လမ်းမည်သည်။
 ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ ဩတ္တရိတုံ၊ လွှမ်းမိုးခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊
 မတတ်ကောင်း။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဟတဗုဒ္ဓဝိထိယာဝံ၊ ဆည်းကပ်ဖို့ရန်
 အများသွားအပ် သုံးဆောင်အပ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ လမ်းတော်ဖြင့်သာ။
 အာဂန္တော၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၍။ ကေမန္တံ၊ ဌံ။
 အဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ဌံ။ ဌိတော၊ တည်သော။ သော၊ ထိုဗြဟ္မာ
 သည်။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ အဘိသင်္ခတံ၊ ပြုစီမံအပ်ခဲ့သော။ ဂါထံ၊ ကို။
 အဘာသိ၊ ပြီ။

ဒက္ခိဏစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ၊ တောင်စကြာဝဠာ နှုတ်ခမ်းရစ်၌။ ဩတိဏ္ဏ-
 ဗြဟ္မာပိ၊ သည်လည်း။ ပီတကသိဏံ၊ ပီတကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော
 စတုတ္ထဈာန် သမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ပီတရသ္မိယော၊ ရှေ့သော
 ရောင်ခြည်တို့ကို။ သုဝဏ္ဏပဘံ၊ ရွှေအရောင်ကို။ မုဉ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဒသသဟဿ-
 စက္ကဝါဠဒေဝတာနံ၊ တသောင်းသောစကြာဝဠာ၌ နေကုန်သောနတ်ဗြဟ္မာ
 တို့၏ (ကိုယ်ကို)။ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌံ၊ ရွှေအဝတ်ကို။ (တနည်း) သုဝဏ္ဏပဋ္ဌံ၊ ရွှေ
 ပြားကို။ ပါရုပေန္တော ဝိယ၊ ခြုံစေသကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ ၏။ အာဂတ-
 ဘာဝံ၊ လာသည်၏အဖြစ်ကို။ ဇာနာပေတွာ၊ ၍။ တထေဝ၊ ထို ပထမ
 ဗြဟ္မာ အတူပင်။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ ပစ္ဆိမစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ၊ အနောက်
 စကြာဝဠာ နှုတ်ခမ်းရစ်၌။ ဩတိဏ္ဏဗြဟ္မာပိ၊ သည်လည်း။ လောဟိတကသိဏံ၊
 ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ လောဟိတရသ္မိယော၊ နီသောရောင်ခြည်တို့ကို။

၁။ ပဟတဗုဒ္ဓဝိထိယာဝံ။ ။မြတ်စွာဘုရားအထံတော်သို့ ဆည်းကပ်ဖို့ရန် လမ်း
 ရှိ၏။ ထိုလမ်းကို မည်သူမျှ မပိတ်ပင် မတားဆီးအပ်။ ထို့ကြောင့်-ထိုလမ်းကိုပင်
 “ပဟတဗုဒ္ဓဝိထိ”ဟု ဆိုသည်။ ပဟတ-၌ ဟန-ဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်း။ ဟန-ဓာတ်
 ဂတိ-အနက်ဟော။ “အများအပြားသွားလာအပ်သော လမ်း”ဟုလို။ ပဟညတေတိ
 ပဟတာ (ဗုဒ္ဓဝိထိ)။ ဂုဿန်လျင်းချိတ်နှင့် “ပဟဋ္ဌ” ဟုလည်းရှိ၏။ လမ်းသို့သွားသော
 အခါ လမ်းကို ခြေဖြင့် ပုတ်ခတ်အပ်သောကြောင့် “ပဟဋ္ဌ”ဟု ဆိုလိုသတတ်။ ကောင်း
 မည်မထင်။ ဂ္ဂိကာဉ္စကား-“ဗုဒ္ဓါနိ သန္တိကံ ဥပသင်္ဂမန္တေဟိ တေဟိ ဒေဝမြေဟေဟိ
 ဝဋ္ဌဉ္စိတဝိထိယာဝံ”ဟု ရှိ၏။ ဤ၌ “ဝဋ္ဌဉ္စိတ”ဟု ဖွင့်ခြင်းသည် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာ
 တည်း။ ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ “ပပါဋ္ဌ”ဟု မူကွဲရှိသေးကြောင်း မှာထားသည်။
 ယခု ဂ္ဂိကာများ၌ မတွေ့ရ။

မုဉ္ဇိတော၊ ချိ။ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာနံ၊ ကိုယ်ကို။ ရတ္တဝရကမ္မလေန၊
 နီသော မြတ်သောကမ္မလာဖြင့်။ ပရိက္ခိပန္နော ဝိယ၊ ကာရံသကဲ့သို့။ အတ္တ-
 နော အာဂတဘာဝံ ဇာနာပေတွာ တထေဝ အဋ္ဌာသိ။ ဥတ္တရစက္ကဝါဠ-
 မုခဝဋ္ဌိယံ၊ မြောက်စကြဝဠာ နှုတ်ခမ်းရစ်၌။ ဩတိဏ္ဏဗြဟ္မာပိ၊ သည်လည်း။
 ဩဒါတကသိဏံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ချိ။ ဩဒါတရသ္မိယော၊ မြူသော
 ရောင်ခြည်တို့ကို။ မုဉ္ဇိတော၊ ချိ။ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာနံ၊ ကိုယ်ကို။
 သုမနပဋ္ဌ၊ မြလေးပန်းအဝတ်ကို။ ပါရုပန္နော ဝိယ၊ သို့။ အတ္တနော
 အာဂတဘာဝံ ဇာနာပေတွာ။ တထေဝ၊ ထို ပထမ-ဗြဟ္မာအတူပင်။ အဋ္ဌာ-
 သိ၊ ပြီ။

ပန၊ ထိုသို့တည်ပါသော်လည်း။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ “ဘဂဝတော ။ ပ။
 ဧကမန္တံ အဋ္ဌသ္မ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဧကက္ခဏေ ဝိယ၊ တပြိုင်နက်သော
 ခဏ-၌ကဲ့သို့။ ပုရတော၊ ရှေ့တော်၌။ ပါတုဘာဝေါ စ၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်
 သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ချိ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။
 ဌိတဘာဝေါ စ၊ တည်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ (သံဂီတိကာ-
 ရေဟိ။) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ သော၊ ထိုထင်ရှားဖြစ်ပုံ သင့်တင့်လျောက်ပတ် တခု
 သောအရပ်အဖို့၌ တည်ပုံသည်။ ဣမိနာ အနုက္ကမေန၊ ဤ အဋ္ဌကထာ၌
 ဆိုအပ်သောအစီအစဉ်ဖြင့်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်
 လည်း။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတွာ၊ ချိ။ (သံဂီတိကာရေဟိ။)
 ဒဿိတော၊ ပြီ။ ဂါထာဘာသနံ ပန၊ ဂါထာရှုတ်ဆိုခြင်းကိုကား။ ပါဠိယံ၊
 ၌။ ဝိသုဝိသု ယေဝ၊ အသီးအခြား အသီးအခြားသာလျှင်။ (သံဂီတိ-
 ကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ မဟာသမယောတိ၊ ကား။ မဟာသမ္ပဟော၊ များ
 စွာသော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အပေါင်းသည်။ (ဟောတိ။) ဝနသဏ္ဍော၊ တော
 အုပ်ကို။ ပဝနံ၊ ပဝန-ဟူ၍။ ဝါ၊ ကြီးစွာသော ကောအုပ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 ၏။ ဥဘယေနပိ၊ မဟာသမယော၊ ပဝနံ-ဟူသော နှစ်ပါးစုံသော ပုဒ်ဖြင့်
 လည်း။ (အာဟ-၌ စပ်။) ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဣမသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ၊
 ဤတောအုပ်၌။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ မဟာသမ္ပဟော၊ သည်။ မဟာသန္နိပါတော၊
 များစွာသော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့၏ အစည်းအဝေးသည်။ (ဟောတိ။)
 ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ တတော၊ ထို လျှောက်ပြီးရာအခါမှ
 နောက်၌။ ယေသံ၊ အကြင် နတ်ဗြဟ္မာတို့၏။ သော သန္နိပါတော၊ ထို
 အစည်းအဝေးသည်။ (ဟောတိ။) တေ၊ ထို နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို။ ဒသေတုံ၊

ဌာ။ ဒေဝကာယာ သမာဂတာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို
 ဒေဝကာယာ သမာဂတာ-ဟူသောပုဒ်၌။ ဒေဝကာယာတိ၊ ကား။ ဒေဝသဋ္ဌာ၊
 နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အပေါင်းတို့သည်။ အာဂတမ္၊ ဣမံ ဓမ္မသမယန္တိ၊ ကား။
 ဧဝံ၊ သို့။ သမာဂတေ၊ ညီညာဖြဖြ ရောက်လာကြကုန်သော။ ဒေဝကာယေ၊
 နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ မယမ္၊ တို့သည်လည်း။
 ဣမံ ဓမ္မသမ္ပဟံ၊ တရားပြည့်ညောင်၍ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းသို့။ အာဂတာ၊
 လာခဲ့ကြကုန်သည်။ (အမ္၊ ဖြစ်ပါကုန်၏။)

ကိံ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ (အာဂတာ၊ ကုန်သည်။
 အတ္ထ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။) အပရာဇိတသံဃံ၊ တစုံတယောက်သည် မရှုံးစေ
 အပ် မရှုံးစေနိုင်၊ မိမိတို့က-သာ အောင်အပ် အောင်နိုင်သော သံဃာ
 တော်အပေါင်းကို။ ဒက္ခိတာယေ၊ မျက်ဝါးထင်ထင် ဖူးမြင်ခြင်းဌာ။ (အာ
 ဂတာ၊ ကုန်သည်။ အမ္၊ ကုန်၏။) ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ အပရာ-
 ဇိတံ၊ မရှုံးစေအပ် မရှုံးစေနိုင်သော။ အဇ္ဇေဝ၊ ယနေ့၌ပင်။ တယော၊
 ကုန်သော။ မာရေ၊ မာရ်တို့ကို။ မဒ္ဒိတု၊ နှိမ်နင်း၍။ ဝိဇိတသင်္ဂါမံ၊
 အောင်အပ်ပြီးသော မာရ် စစ်မြေပြင်ရှိသော။ ဣမံ အပရာဇိတသံဃံ၊ ဤ
 တစုံတယောက်သည် မရှုံးစေအပ် မရှုံးစေနိုင်၊ မိမိတို့က-သာ အောင်အပ်
 အောင်နိုင်သော ရဟန္တာ သံဃာတော် အပေါင်းကို။ ဒဿနတ္ထာယ၊ ဌာ။
 အာဂတာ၊ ကုန်သည်။ အမ္၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထေ၊ ပန၊ ဆက်။ သော
 ဗြဟ္မာ၊ ထို ဗြဟ္မာသည်။ ဣမံ ဂါထံ၊ ကို။ ဘာသိတု၊ ရွတ်ဆို လျှောက်ထား
 ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတု၊ ၍။ ပုရတ္ထိမစက္ကဝါဠမုခဝနိယံ-
 ယေဝ၊ အရှေ့စကြဝဠာ နှုတ်ခမ်းရစ်၌သာ။ အဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။

အထ၊ ပထမ-ဗြဟ္မာ ရွတ်ဆိုပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ဒုတိယော၊ ဒုတိယ-ဗြဟ္မာ
 သည်။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင်။ အာဂန္တု၊ လာ၍။
 အဘာသိ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ တတြ ဘိက္ခဝေဂါတိ၊ ကား။ တသ္မိံ
 သန္တိပတိဌာနေ၊ ထို နတ် ဗြဟ္မာတို့ စည်းဝေးရာ အရပ်၌။ ဘိက္ခု၊
 တို့သည်။ သမာဒဟံသုတိ၊ ကား။ သမာဓိနာ၊ လောကုတ္တရာ-သမာဓိနှင့်။
 ယောဇေသုံ၊ ယှဉ်စေကြကုန်ပြီ။ စိတ္တမတ္တနော ဥဇုကံ အကံသုတိ၊ ကား။
 အတ္တနော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။
 (စိတ္တဿ၊ ၏။) ဝကံကုဋိလဇိမ္ပတာဝေ၊ နွားကျင်ကောက်ကဲ့သို့ ကောက်
 သည်၏အဖြစ်၊ တယ်တုံးကောက်ကဲ့သို့ ကောက်သည်၏အဖြစ်၊ လ-ရေးကောက်
 ကဲ့သို့ ကောက်သည်၏အဖြစ်တို့ကို။ ဟရိတု၊ ပယ်ရှား၍။ ဥဇုကံ၊ ဖြောင့်မတ်

နိဒါန်းအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၁၇၉

အောင်။ အကရိသု၊ ပြုကြကုန်ပြီ။ [သဗ္ဗေ-ကို အကရိသု-၌ စပ်။ ဆရာတော် ကြီးနိဿယ-ဝယ် ဝက်ကုဋိလဇိမှဘာဝေ-၌ စပ်သည်။]

သုရထိဝ နေတ္တာနိ ဂဟေတွာတိ၊ ကား။ သိန္ဓဝေသု၊ သိန္ဓောမြင်း တို့သည်။ သမပ္ပဝတ္ထေသု၊ အညီအမျှဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ (အညီအမျှ ပြေး ကုန်လတ်သော်။) ဩဓတ္ထပတောဒေါ၊ အောက်သို့ချအပ်သော နှင်တံရှိ သော။ သာရထိ၊ ရထားထိမ်းသည်။ သဗ္ဗယောတ္တာနိ၊ အလုံးစုံသော ကြိုး တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်ရုံသာကိုင်၍။ အစောဒေန္တော၊ ရွှေသို့သွားအောင် တိုက်လည်းမတိုက်တုန်းပဲ။ (နောက်ကျနေသောမြင်းကို မောင်းနှင်ဖို့မလိုပဲ။) အဝါရေန္တော၊ လွန်၍မသွားအောင် တားလည်း မတားမြစ်ပဲ။ (ရွှေလွန် သောမြင်းကို တားဖွယ်လည်းမလိုပဲ။) တိဋ္ဌတိ ယထာ၊ တည်နေသကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာ သမန္တာဂတာ၊ ခြောက်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော ဥပေက္ခာနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ (ဣဋ္ဌကို “အနိဋ္ဌ”ဟု ရှုနိုင်ခြင်းစသော အား ဖြင့် ခြောက်ပါးသောအင်္ဂါရှိသော ဥပေက္ခာနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။) ဂုတ္တဒ္ဓါရာ၊ စောင့်ရှောက်အပ်ပြီးသော ဒ္ဓါရရှိကုန်သော။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စသတာ၊ ငါးရာအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။ ပဏ္ဍိတာ၊ လောကုတ္တရာပညာ ရှိကုန်သော။ ဧတေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခု စသား ခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေ တို့ကို။ ရက္ခန္တိ၊ စောင့်ရှောက်တော်မူကြကုန်၏။ ဘဂဝါ၊ ရား။ ဧတေ၊ ဤ ရဟန္တာ-ရဟန်းတော် တို့ကို။ ဒဠု-ဖူးမြင်ခြင်းငှာ။ ဣမ၊ ဤ အစည်း အဝေးသို့။ အာဂတာ၊ ကုန်သည်။ အမှ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ကြ ကုန်ပြီ။ သောပိ၊ ထိုဒုတိယ-ဗြဟ္မာသည်လည်း။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ယထာဌာနေ- ယေဝ၊ အကြင်အကြင် တည်နေရာ တောင်စကြဝဠာ နှုတ်ခမ်းရစ်အရပ်၌ သာလျှင်။ အဌာသိ၊ တည်ပြီ။

အထ၊ ဒုတိယ-ဗြဟ္မာ ရွတ်ဆိုပြီးရာ ထိုအခါ၌။ တတိယော၊ တတိယ- ဗြဟ္မာသည်။ ဝုတ္တနယေနေဝ အာဂန္ဓာ။ အဘာသိ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို

၁။ ဩဓတ္ထပတောဒေါ။ ။အဝ+ဓံသု-ဓာတ်, တ-ပစ္စည်း။ အဝ-ကို ဩ-ပြီ။ နိဂ္ဂဟိတ်ချေ၊ ဓာတွန် သ-ကို နောက်-သို့ ကပ်၊ “ဩဓတ္ထ”ဟု ဖြစ်၏။ ဓံသု-ဓာတ် သည် အဓောပတန (အောက်သို့ချခြင်း) အနက်ဟောတည်း။ ဩဓတ္ထော+ပတောဒေါ ယေနာတိ ဩဓတ္ထပတောဒေါ (အောက်သို့ ချအပ်သော နှင်တံရှိသော ရထားထိမ်း။ ဝါ၊ နှင်တံကို အောက်သို့ ချထားသော ရထားထိမ်း။) သိန္ဓောမြင်းများသည် အညီ အညွတ် ပြေးနေကြသောကြောင့် နှင်တံကို ကိုင်စရာ မလိုပဲ ချထားနိုင်သည်-ဟူလို။ [ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ “ဩဘတပတောဒေါ”ဟု ရှိ၏။ အနက်တူပင်။]

ဂါထာ၌။ ဆေတွာ ခိလန္တိ၊ ကား။ ရာဂဒေါသမောဟခိလံ၊ ရာဂ ဒေါသ
မောဟ-တည်းဟူသော ငြောင့်တံသင်းကို။ ဆိန္ဒိတွာ၊ မင်္ဂလေးရပ်ဖြင့် ဖြတ်
တောက်ပြီး၍။ ပလိဿန္တိ၊ ကား။ ရာဂဒေါသမောဟပလိဿမေဝ၊ ရာဂ
ဒေါသ မောဟ-တည်းဟူသော တံခါးကျည် မင်းတုပ်ကိုပင်။ (ဆိန္ဒိတွာ။)
ဣန္ဒြိယန္တိပိ၊ ဣန္ဒြိယ-ဟူသည်လည်း။ ရာဂဒေါသမောဟဣန္ဒြိယမေဝ၊ တည်း
ဟူသော တံခါးတိုင်ကိုပင်။ (ဥိဟစ္စ၊ မင်္ဂလေးသွယ်ဖြင့် နှုတ်ပယ်ပြီး၍။)
ဥိဟစ္စ မနေဇာတိ၊ ကား။ တဏှာဇောယ၊ တုန်လှုပ်တတ်သော တဏှာ၏။
အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနေဇာ၊ တုန်လှုပ်တတ်သောတဏှာ မရှိကြ
ကုန်သော။ ဧတေ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းတို့သည်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ရာဂ ဒေါသ
မောဟ တည်းဟူသော တံခါးတိုင်ကို။ ဥိဟစ္စ သမ္ပဟနိတွာ၊ မင်္ဂလေးသွယ်
ဖြင့် နှုတ်ပယ်ပြီး၍။ ဧတ စရန္တိတိ၊ ကား။ စတုသု ဒိသာသု၊ လေးပါး
ကုန်သော အရပ်မျက်နှာတို့၌။ အပ္ပဋ္ဌိဟတစာရိကံ၊ မပိတ်ပင် မဆီးတားအပ်
သော လှည့်လည်ခြင်းကို။ ဝါ၊ မပိတ်ပင် မဆီးတားအပ်သော လှည့်လည်
အပ်သောအရပ်ကို။ စရန္တိ၊ လှည့်လည်ကြကုန်၏။

သုဒ္ဓါတိ၊ ကား။ နိရူပက္ခိလေသာ၊ ကပ်၍နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာ
မရှိကုန်သော။ ဝိမလာတိ၊ ကား။ နိမ္မလာ၊ ကိလေသာမြို့မှေး အညစ်
အကြေးမရှိကုန်သော။ (ဘိက္ခု-၌ စပ်။) ဣဒံ၊ ဤ ဝိမလာ-ဟူသော သုဒ္ဓါ
သည်။ တဿေဝ၊ ထိုသုဒ္ဓါ-ဟူသော သုဒ္ဓါ၏ပင်။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။
စက္ခုမတာတိ၊ ကား။ ပဉ္စဟိ၊ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ သမန္တနှင့် ဒိဗ္ဗ ပညာ-ငါးဖြာကုန်
သော။ စက္ခုဟိ၊ ဉာဏ်စက္ခုတို့ဖြင့်။ စက္ခုမန္တေန၊ စက္ခုရှိတော်မူသော
မြတ်စွာဘုရားသည်။ သုဒန္တာတိ၊ ကား။ စက္ခုတောပိ၊ စက္ခုဒွါရအားဖြင့်
လည်း။ ဒန္တာ၊ ဆုံးမအပ်ပြီးကုန်သော။ သောတတောပိ၊ လည်း။ (ဒန္တာ။)
ဇာနတောပိ၊ လည်း။ (ဒန္တာ။) ဇိဝှာတောပိ၊ လည်း။ (ဒန္တာ။) ကာယ-
တောပိ၊ လည်း။ ဒန္တာ၊ ကုန်သော။ (ဘိက္ခု-၌ စပ်။) သုဿနာဂါတိ၊
ကား။ တရုဏနာဂါ၊ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး၍ မကြာသေးသော ရဟန္တာငယ်တို့
သည်။ (စရန္တိ-၌ စပ်။) ဘဂဝါ၊ ရား။ ဝေရူပေန၊ ဤသို့သဘောရှိသော။
အနုတ္တရေန၊ အတူမရှိ မြတ်တော်မူသော။ ယောဂါစရိယေန၊ အားထုတ်
အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ ဆရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ [ဆရာ
တော်၏နိဿယ-၌ “ယောဂါစရိယေန၊ မြတ်စွာဘုရားတည်းဟူသော ဆင်
ဆရာသည်”ဟု ပေး၏။] ဒမိတေ၊ ဆုံးမအပ်ပြီးကုန်သော။ ဧတ တရုဏ-
နာဂေ၊ ထိုရဟန္တာဖြစ်ပြီး၍ မကြာသေးသော ရဟန္တာငယ်တို့ကို။ ဒဿနာယ၊

၄၁။ အာဂတာ၊ ကုန်သည်။ အမှ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကြကုန်
ပြီ။ သောပိ၊ ထို တတိယ-ဗြဟ္မာသည်လည်း။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ယထာဌာနေ-
ယေဝ၊ အကြင်အကြင် တည်နေရာ အနောက်စကြဝဠာ နှုတ်ခမ်းရစ်၌သာ။
အဌာသိ၊ ပြီ။

အထ၊ တတိယ-ဗြဟ္မာ ရွတ်ဆိုပြီးရာ ထိုအခါ၌။ စတုတ္ထော၊ စတုတ္ထ-
ဗြဟ္မာသည်။ ဝုတ္တနယေနဝ အာဂန္ဓာ အဘာသိ။ တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။
ဂတာသေတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗေမတိကသရဏဂမနေန၊ ယုံမှားခြင်းမရှိသော ကိုး
ကွယ်ရာဟု ဆည်းကပ်ခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဆည်းကပ်ကြောင်း ဉာဏ်ဖြင့်။ ဂတာ၊
ဆည်းကပ်ကြကုန်၏။ [ဂတာသေတိ ဂတာ ဝေ၊ န ပန ဂမိယန္တိ ပရိနိဗ္ဗိတ-
သရဏဂမနတ္တာတိ။ လောကုတ္တရသရဏဂမနံ အဓိပ္ပေတန္တိ အာဟ “နိဗ္ဗေမတိ-
ကသရဏဂမနေန ဂတာ” တိ။ -ဋီကာ။] သောပိ၊ ထို စတုတ္ထ ဗြဟ္မာသည်
လည်း။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ယထာဌာနေယေဝ၊ အကြင်အကြင် တည်နေရာ
မြောက်စကြဝဠာ နှုတ်ခမ်းရစ်၌သာ။ အဌာသိ၊ ပြီ။

ဒေဝတာသန္နိပါတအဖွင့်-

၃၃၃။ အထ၊ စတုတ္ထ-ဗြဟ္မာ ရွတ်ဆိုပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊
သည်။ သြလောကေန္တော၊ ကြည့်တော်မူလတ်သော်။ ပထဝီတလကော၊ မြေ
အပြင်မှ။ ယာဝ စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋံ၊ ရိစ္ဆေဒါ၊ စကြဝဠာ နှုတ်ခမ်းရစ် အပိုင်း
အခြားတိုင်အောင်လည်းကောင်း။ ယာဝ အကနိဋ္ဌ ဗြဟ္မလောကာ၊ အကနိဋ္ဌ-
ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်းကောင်း။ ဒေဝတာသန္နိပါတံ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏
အစည်းအဝေးကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ စိန္တေသိ၊ ကြံတော်မူပြီ။ (ကိံ။) “အယံ
ဒေဝသမာဂမော၊ ဤ နတ် ဗြဟ္မာတို့၏ အစည်းအဝေးသည်။ မဟာ၊
ကြီးကျယ်၏။ ဘိက္ခု၊ ပန၊ တို့သည်ကား။ ဒေဝတာယ၊ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်း
၏။ သမာဂမော၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဝါ၊ အစည်းအဝေးသည်။ ဧဝံ
မဟာ၊ ဤသို့ ကြီးကျယ်၏။ ဝါ၊ သို့ကလောက် ကြီးကျယ်၏။ ဣတိ၊
သို့။ န ဇာနန္တိ၊ မသိကြကုန်။ ဟန္တ၊ ယခု။ နေသိ၊ ထို ရဟန်းတို့အား။
အာရိက္ခာမိ၊ ပြောပြတော်မူအံ့။” ဣတိ၊ သို့။ (စိန္တေသိ၊ ပြီ။) ဧဝံ၊ သို့။
စိန္တေတွာ၊ ရှိ။ “အထ၊ ကြံတော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။
ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။” ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။
သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောသုတ်ကို။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့ထိုက်၏။ တတ္ထ၊ ထို အထ

ခေါ် ဘဂဝါ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ တေပရမာတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ဤ နတ်ဗြဟ္မာ-အစည်းအဝေးတို့၏။ ဧတံ၊ ဤ နတ် ဗြဟ္မာဟူသော။ ပရမံ ပမာဏံ၊ အလွန်ဆုံး အတိုင်းအရှည်သည်။ (အတ္ထံ။) ဣတိ၊ ထိုသို့ ဤ နတ် ဗြဟ္မာဟူသော အလွန်ဆုံးအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တေ၊ ထို နတ်ဗြဟ္မာ အစည်းအဝေးတို့သည်။) တေပရမာ၊ တေပရမ-တို့ မည်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ အခြားဘုရားရှင်တို့၏။ [ဗုဒ္ဓါနန္တိ အညေ- သံ ဗုဒ္ဓါနံ။-ဋီကာ။] အဘာဝါ၊ ရှိတော်မမူခြင်းကြောင့်။ “ယေပိ တေ ဘိက္ခဝေ တေရဟိတိ၊ ဟူ၍။ တတိယော၊ သုံးခုမြောက်သော။ ဝါရော၊ ဝါရကို။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မမူအပ်။ [ယေပိ တေ ဘိက္ခဝေ အဟေသံ အတိတမ္ဗဒ္ဓါနံ၊ ယေပိ တေ ဘိက္ခဝေ ဘဝိယန္တိ အနာဂတမ္ဗဒ္ဓါနံ-စသော ဝါရနှစ်ပါးကိုသာ ဟောတော်မူ၍ အခြားဘုရား မရှိသောကြောင့် “ယေပိ တေ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ” ဟု တတိယဝါရကို ဟောတော်မမူအပ်။] အာစိက္ခိယာမိ ဘိက္ခဝေ တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူသနည်း။ ဒေဝ- တာနံ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏။ စိတ္တကလ္လတာဇနနတ္တံ၊ စိတ်၏ ခံကျန်းသည်၏အဖြစ် ကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ။ (အာဟ၊ ပြီ။) ‘ဓိရာချေ။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ စိန္တေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ (ကိ။) “ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧဝံ မဟန္တေ၊ ဤသို့ ကြီးကျယ်သော။ ဝါ၊ သို့ကလောက် ကြီးကျယ်သော။ သမာဂမေ၊ အစည်းအဝေး၌။ မဟေသက္ခာနံယေဝ၊ ကြီးသောတန်ခိုး ရှိကုန်သည်သာ လျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ နာမဂေါတ္တာနိ၊ နာမည် အနွယ် တို့ကို။ ကဏ္ဍေသတိ၊ မိန့်တော်မူလတ္တံ့။ အပ္ပေသက္ခာနံ၊ နည်းသောတန်ခိုး ရှိကုန်သော။ (ဒေဝတာနံ နာမဂေါတ္တာနိ။) ကိံ ကဏ္ဍေသတိ၊ အဘယ်မှာ မိန့်တော်မူလတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (စိန္တေသုံ၊ ကုန်ပြီ။)

☞ အထ၊ ကြံစည်ကြရာ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “ဣမာ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ စိန္တေန္တိ၊ ကြံကြကုန်သနည်း။” ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော်။ မုခေန၊ ပါးစပ်ဖြင့်။ ဟတ္တံ၊ လက်ကို။ ပဝေသေတွာ၊ သွင်း၍။ ဟဒယမံသံ၊ နှလုံးသားကို။ မဒ္ဒန္တော ဝိယ၊ နှိပ်ချေသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သတဏ္ဏံ၊ ခိုးထုတ်ခိုးထည်နှင့် တကွ ဖြစ်သော။ စောရံ၊ ခိုးသူကို။ ဂိဏ္ဏန္တော ဝိယ စ၊ ဖမ်းမိသကဲ့သို့လည်း ကောင်း။ တာသံ၊ ထို နတ် ဗြဟ္မာတို့၏။ တံ စိတ္တာစာရံ၊ ထို စိတ်ဖြစ်ပုံကို။ (မြတ်စွာဘုရား၏အပေါ်၌ အထင်သေးသောစိတ် ဖြစ်ပုံကို။) ဥ တွာ၊ သိတော်

မူ၍။ “ဒသသဟဿစက္ကဝါဠတော၊ တသောင်းသော စကြဝဠာမှ။ အာဂတာ
ဂတာနံ၊ လာကုန် လာကုန်သော။ အပ္ပေသက္ခမဟေသက္ခာနံ၊ နည်းသောတန်ခိုး
ရှိကုန် ကြီးသောတန်ခိုးရှိကုန်သော။ သဗ္ဗာသမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ဒေဝတာနံ၊
တို့၏။ နာမဂေါတ္ထံ၊ ကို။ ကထေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။” ဣတိ၊ သို့။
စိန္တေသိ၊ ပြီ။

(စ၊ ဆက်။)တေ ဗုဒ္ဓါ နာမ၊ ဤ သုရားရှင်တို့မည်သည်။ မဟန္တာ၊
မြင့်မြတ် တော်မူကုန်သော။ သတ္တဝိသေသာ၊ သတ္တဝါ အထူးတို့တည်း။
သဒေဝကဿ၊ နတ် ပြဟွာတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ လောကဿ၊ သတ္တလော
ကသည်။ ယံ၊ အကြင်အာရုံကို။ ဒိဋ္ဌိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်အပ်ပြီ။ သုတံ၊
သောတဝိညာဉ်ဖြင့် ကြားအပ်ပြီ။ မုတံ၊ ခံာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယ ဝိညာဉ်သုံးပါး
ဖြင့် ရောက်၍သိအပ်ပြီ။ ဝိညာတံ၊ မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်ပြီ။ ပတ္တံ၊
ရောက်အပ် ရအပ်ပြီ။ ပရိယေသိတံ၊ ရှာမှီးအပ်ပြီ။ မနသာ၊ ဖြင့်။ အနု-
ဝိစရိတံ၊ အဖန်ဖန် လှည့်လည်စေအပ်ပြီ။ ဝါ၊ အဖန်ဖန် ကြည့်ရှုအပ်ပြီ။
[အနုဝိစရိတံ မနသာတိ ကေဝလံ မနသာ အာလောစိတံ၊-ဋီကာ။] ကတ္ထစိ၊
တစုံတခုသော။ နီလာဒိဝသေန၊ နီလ-အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။
ဝိဘတ္တရူပါရမ္မဏေ၊ ဝေဖန်အပ်သောရူပါရုံတွင်။ [ဋီကာ၌ “ကတ္ထစိ နီလာ-
ဒိဝသေန ဝိဘတ္တရူပါရမ္မဏေတိ ။ပ။ ဝိဘတ္တေ ယတ္ထကတ္ထစိ ရူပါရမ္မဏေ”
ဟု ရှိ၏။] (တံ)ရူပါရမ္မဏံ ဝါ၊ ထို ရူပါရုံသည်လည်း။ န(အတ္ထိ)၊ မရှိ။
ဘေရီသဒ္ဓါဒိဝသေန၊ စည်းကြီးသံ အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။
ဝိဘတ္တသဒ္ဓါရမ္မဏာဒီသု၊ ဝေဖန်အပ်သော သဒ္ဓါရုံအစရှိသည်တို့တွင်။ [ဤ
နေရာ၌ကား....အာဒိ-သဒ္ဓါရုံသောကြောင့် ဂန္ဓ၊ ရသ-စသည်ကို ယူရမည်ဖြစ်
၍ ဗဟုဝစ်တည်း။]ဝိသု၊ ဝိသု၊ အသီး အသီး။ (တံ)သဒ္ဓါဒိအာရမ္မဏံ ဝါ၊
ထို သဒ္ဓါရုံအစရှိသော အာရုံသည်လည်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ယံ၊ အကြင်
အာရုံသည်။ တေသံ၊ ဤ မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ ဉာဏမုခေ၊ ဉာဏ်တော်၏
အဝဉ္ဇံ။ အာပဂါတံ၊ ရွေးရှုကျခြင်းသို့။ နာဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ (တံ အာရမ္မဏံ၊
ထိုအာရုံသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။)

ယထာဟ၊ အတယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။-

“ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သဒေဝကဿ၊ အောက်နတ်ပြည်ငါးထပ်ရှိ
နတ်အပေါင်းနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ သမာရကဿ၊ မာရ
နတ်၏တည်ရာ ဝသဝတ္ထိနတ်ပြည်ရှိ နတ်အပေါင်းနှင့်လည်း တကွ
ဖြစ်သော။ သဗြဟ္မကဿ၊ ပြဟွာနှစ်ဆယ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်

သော။ လောကဿ၊ သတ္တလောကသညလည်းကောင်း။ သဿမဏ-
 ဗြာဟ္မဏိယာ၊ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏ-နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော။
 သဒေဝမနုဿာယ၊ သမ္မုတိနတ်ဟူသောမင်း၊ ကြွင်းသော လူ
 အပေါင်းနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ ပဇာယ၊ သတ္တဝါအပေါင်း
 သညလည်းကောင်း။ ယံ၊ အကြင်အာရုံကို။ ဒိဋ္ဌံ၊ ပြီ။ သုတံ၊ ပြီ။
 မုတံ၊ ပြီ။ ဝိညာတံ၊ ပြီ။ ပတ္တံ၊ ပရိယေသိတံ။ မနုဿ၊ ဖြင့်။ အနု-
 ဝိစရိတံ၊ ပြီ။ တံ၊ ထို အာရုံကို။ အဟံ၊ သည်။ ဇာနာမိ၊ သိတော်မူ၏။
 တံ၊ ကို။ အဟံ၊ သည်။ ပဿာမိ၊ မြင်တော်မူ၏။ တံ၊ ကို။
 အဟံ၊ သည်။ အဗ္ဘညာသိ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူပြီ။
 ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။) [စတုက္ကင်္ဂတ္တရ၊ ပဌမ
 ပဏ္ဏာသက၊ ဥရုဝေလဝဂ်၊ ကာဠကရာမ-သုတ်။]

ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အာရုံတို့၌။ အပ္ပုဋ္ဌိဟတဉာဏော၊
 မပိတ်ပင် မဆီးတားအပ်သော ဉာဏ်ရှိတော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 သဗ္ဗာပိ၊ ကုန်သော။ တာ ဒေဝတာ၊ ထို နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို။ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗ-
 ဝသေန၊ ကျွတ်ထိုက်သော နတ်ဗြဟ္မာ၊ မကျွတ်ထိုက်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏
 အပြားအားဖြင့်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသေ၊ အဖို့အစုတို့ကို။ အကာသိ၊
 မူပြီ။ “ကမ္မာဝရဏေန ဝါ သမန္နာဂတာ”တို့ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။
 နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။
 အဘဗ္ဗာ နာမ၊ မကျွတ်ထိုက်သော သတ္တဝါတို့ မည်၏။ တေ၊ ထိုအဘဗ္ဗ-
 သတ္တဝါတို့ကို။ ဧကဝိဟာရေ၊ တကျောင်းတည်း၌။ ဝသန္တေပိ၊ နေပါ
 ကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ နေသော သတ္တဝါတို့ကိုလည်း။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။
 န ဩလောကေန္တိ၊ ကြည့်တော်မူကုန်။ ပန၊ ကား။ ဝိပရိတာ၊ ပြောင်း
 ပြန်ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ဘဗ္ဗာ နာမ၊ ကျွတ်ထိုက်သော သတ္တဝါတို့
 မည်၏။ တေ၊ ထို ဘဗ္ဗ-သတ္တဝါတို့ကို။ ဒုရေ၊ အဝေး၌။ ဝသန္တေပိ၊
 သော်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ ဂန္ဓာ၊ ကြံတော်မူ၍။ သင်္ဂဏန္တိ၊ သိမ်း
 သွင်းတော်မူကြကုန်၏။ ဝါ၊ ချီးမြှောက်တော်မူကြကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 တသ္မိမ္မိ ဒေဝတာသန္နိပါတေ၊ ထို နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အစည်းအဝေး၌လည်း။
 ယေ၊ အကြင် နတ် ဗြဟ္မာတို့သည်။ အဘဗ္ဗာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။)
 တေ၊ ထို အဘဗ္ဗ-နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ဘဗ္ဗေ၊ ကျွတ်ထိုက်
 သော နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟေသိ၊ သိမ်းဆည်းတော်မူပြီ။ ပရိဂ္ဂဟေတာ၊
 သိမ်းဆည်းတော်မူပြီး၍။ “ဧတ္ထ၊ ဤ သတ္တဝါတို့တွင်။ ဧတ္ထကာ၊ ဤမျှ
 အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ရာဂစရိတာ၊ ရာဂ-စရိုက်

ဒေဝတာသန္နိပါတအဖွင့်] တာသဒ္ဓိကာ ၁၈၅

ရှိကုန်၏။ ဧတ္တကာ၊ တို့သည်။ ဒေါသစရိတာ၊ ဒေါသ-စရိုက် ရှိကုန်၏။ ဧတ္တကာ၊ တို့သည်။ မောဟစရိတာ၊ မောဟ-စရိုက်ရှိကုန်၏။”ဣတိ၊ သို့။ စရိတဝသေန၊ စရိုက်၏ အပြားအားဖြင့်။ ဆ၊ ကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသေ၊ အဖို့အစုတို့ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။

အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ နေသံ၊ ထို သတ္တဝါတို့အား။ သပ္ပာယ်၊ လျောက်ပတ်သော။ ဓမ္မဒေသနံ၊ တရားဒေသနာတော်ကို။ ဥပဓာရယန္တော၊ စူးစမ်း ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော်။ “ရာဂစရိတာနံ၊ ရာဂ-စရိုက်ရှိကုန်သော။ ဒေဝတာနံ၊ တို့အား။ သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ္တံ၊ သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ်ကို။ ကထေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ [သုတ္တနိပါတ်၊ စူဠဝဂ်။] ဒေါသစရိတာနံ၊ ရှိကုန်သော။ (ဒေဝတာနံ။) ကလဟဝိဝါဒသုတ္တံ၊ ကလဟဝိဝါဒ-သုတ်ကို။ (ကထေဿာမိ။) [သုတ္တနိပါတ်၊ အဋ္ဌကဝဂ်။ နောက်နောက် လာလတ္တံ့သော သုတ်များကိုလည်း သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကဝဂ်-၌ လည်းကောင်း၊ မဟာနိဓ္ဒေသ အဋ္ဌကဝဂ်၌ လည်းကောင်း ရှိပါ။] မောဟစရိတာနံ၊ ကုန်သော။ (ဒေဝတာနံ။) မဟာဗျူဟသုတ္တံ၊ ကို။ (ကထေဿာမိ။) ဝိတက္ကစရိတာနံ၊ ကုန်သော။ (ဒေဝတာနံ။) စူဠဗျူဟသုတ္တံ၊ ကို။ (ကထေဿာမိ။) သဒ္ဓါစရိတာနံ၊ ကုန်သော။ (ဒေဝတာနံ။) တုဝဇ္ဇကပဋိပဒံ၊ တုဝဇ္ဇက-သုတ် အကျင့်ကို။ (ကထေဿာမိ။) ဗုဒ္ဓိစရိတာနံ၊ ဗုဒ္ဓိ-စရိုက်ရှိကုန်သော။ (ပညာ-စရိုက်ရှိကုန်သော။) (ဒေဝတာနံ။) ပုရာဘောဒသုတ္တံ၊ ကို။ ကထေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။” ဣတိ၊ သို့။ ‘ဒေသနံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတွာ၊ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်တော်မူပြီး၍။ [ဝိ=ဝိသုဝိသု+အဝ=အဝိဇ္ဇိန္ဒိတွာ၊ ထပေတွာ။] ပုန၊ တဖန်။ တံ ပရိသံ၊ ထိုနတ်ဗြဟ္မာ ပရိသတ်ကို။ မနသိ၊ ၌။ အကာသိ၊ မူပြီ။ (တနည်း) မနသကာသိ၊ နှလုံးသွင်းတော်မူပြီ။ (ကိ’။ အယံ ပရိသ၊ သည်။) “အတ္တဇ္ဈာသယေန၊ မိမိ၏ အလိုဆန္ဒအားဖြင့်။ (အာရဒ္ဓဒေသနံ၊ အားထုတ်အပ်သော ဒေသနာတော်ကို။) ဇာနေယျ န ခေါ၊ သိရာအံ့လော။ ပရဇ္ဈာသယေန၊ သူတပါး၏ အလိုဆန္ဒဖြင့်။ (အာရဒ္ဓဒေသနံ ဇာနေယျ န ခေါ။) အတ္တုပ္ပတ္တိကေန၊ အကြောင်းဝတ္ထု၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းအားဖြင့်။ (အာရဒ္ဓဒေသနံ ဇာနေယျ

၁။ အတ္တဇ္ဈာသယေန ။ပ။ ဇာနေယျ။ ။အတ္တဇ္ဈာသယေန န ခေါ ဇာနေယျာတိ ပရဇ္ဈာသယာဒိ အနပေက္ခိတွာ မဟံယေဝ အဇ္ဈာသယေန အာရဒ္ဓဒေသနံ ဇာနေယျ န ခေါ။ ပရဇ္ဈာသယေနာတိ သန္နိပတိတာယ ပရိသာယ (စည်းဝေးကြသော နတ်ဗြဟ္မာ-ပရိသတ်အပေါင်းတွင်။) ကဿမိ အဇ္ဈာသယေန။ အတ္တုပ္ပတ္တိကေနာတိ ဣသမုဋိတအတ္တုပ္ပတ္တိယာ။ ပုစ္ဆာဝဋ္ဌေနာတိ ကဿမိ ပုစ္ဆန္တဿ ပုစ္ဆာဝသေန။-ဋီကာ။

န ခေါ။) ပုစ္ဆာဝသေန၊ တစုံတယောက်၏ ပုစ္ဆာနှင့်စပ်သဖြင့် (အာရဒ္ဓဒေသနံ ဇာနေယျ န ခေါ။)” ဣတိ၊ သို့။ (မနသာကာသိ၊ ပြီ။)

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ “ပုစ္ဆာဝသေန၊ ဖြင့်။ (အာရဒ္ဓဒေသနံ။) ဇာနေယျ၊ သိရာ၏။” ဣတိ၊ သို့။ ဥတု၊ သိတော်မူ၍။ “ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ အဇ္ဈာသယံ၊ အလိုဆန္ဒကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ စရိတဝသေန၊ စရိုက်နှင့် စပ်သဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ပြဿနာကို။ ပုစ္ဆိတုံ၊ မေးခြင်းငှာ။ သမက္ခော၊ စွမ်းနိုင်သော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော ရဟန်းသည်။ အတ္ထိ န ခေါ၊ ရှိသလော။” ဣတိ၊ ဤသို့ ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော်။ “ပဉ္စသတေသု၊ ရှိကုန်သော။ တေသု၊ သိက္ခာသု၊ ထို ရဟန်းတို့တွင်။ ကောပိ၊ တပါးသော ရဟန်းသည်လည်း။ (ဒေဝတာနံ အဇ္ဈာသယံ ဂဟေတွာ စရိတဝသေန ပဉ္စ ပုစ္ဆိတုံ။) န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။” ဣတိ၊ သို့။ အဒ္ဓသ၊ မြင်တော်မူပြီ။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ အသိတိ၊ ရှစ်ကျိပ်သော။ မဟာသဘာဝကော၊ မဟာသဘာဝက-တို့ကိုလည်းကောင်း။ ခန္ဓ၊ ကုန်သော။ အဂ္ဂသဘာဝကော၊ အဂ္ဂသဘာဝက-တို့ကိုလည်းကောင်း။ သမန္နာဟရိတွာ၊ နှလုံးသွင်းတော်မူ၍။ “တေပိ၊ ထို မဟာသဘာဝက၊ အဂ္ဂသဘာဝက-တို့သည်လည်း။ [ဒေဝတာနံ-စသည်လိုက်။] န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။” ဣတိ၊ သို့။ ဒိသု၊ မြင်တော်မူ၍။ စိန္တေသိ၊ မူပြီ။ (ကိ။) “ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ သစေ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ရှိအံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ ရှိလတ်သော်။) သက္ကုဏေယျ န ခေါ၊ စွမ်းနိုင်ရာအံ့လော။” ဣတိ၊ သို့။ (စိန္တေသိ၊ ပြီ။) “သောပိ၊ ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သည်လည်း။ [ဒေဝတာနံ-စသည်လိုက်။] န သက္ကုဏေယျ၊ မစွမ်းနိုင်ရာ။” ဣတိ၊ သို့။ ဥတု၊ သက္ကသုယာမာဒိသု၊ သိကြားမင်း၊ သုယာမ-နတ်မင်း အစရှိသူတို့တွင်။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော နတ်မင်းသည်။ [ဒေဝတာနံ-စသည်လိုက်။] သက္ကုဏေယျ (န ခေါ)၊ စွမ်းနိုင်ရာသလော။” ဣတိ၊ သို့။ သမန္နာဟရိ၊ နှလုံးသွင်းတော်မူပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ တေသု၊ ထိုသိကြားမင်း၊ သုယာမ-နတ်မင်း အစရှိသူတို့တွင်။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော နတ်မင်းသည်။ [ဒေဝတာနံ-စသည်လိုက်။] သစေ သက္ကုဏေယျ၊ ရာ၏။ (ဧဝံ သတိ၊ နှောင်း။) တံ၊ ထို စွမ်းနိုင်သူကို။ ပုစ္ဆာပေတွာ၊ မေးစေ၍။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ ဝိသဇ္ဇေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ တေသုပိ၊ ထို သိကြားမင်း၊ သုယာမ-နတ်မင်းအစရှိသူတို့တွင်လည်း။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ (ဒေဝတာနံ-စသည်လိုက်။) န သက္ကောတိ၊ နိုင်။

အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ အထ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ တေ၊ ဤ အကြံတော်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ (ကိ၊ နည်း။) “မာဒိသော၊ ငါ့ကဲ့သို့ ရှ

အပ်သော။ ဗုဒ္ဓေါယေဝံ၊ သည်သာ။ (ဒေဝတာနံ အဇ္ဈာသယံ ဂဟေတွာ စရိတဝသေန ပဉ္စံ။ ပုစ္ဆိတုံ၊ ငှာ။) သက္ကုဏေယျ၊ ရာဇ်။ ကတ္တစိ၊ တစုံ တခုသောအရပ်၌။ အညော၊ ငါမှအခြားသော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ အတ္ထိပန၊ ရှိလေသလော။” ဣတိ၊ သို့။ (တေံ အဟောသိ။) (ဣတိ၊ ဤသို့ကြံပြီး၍။) အနန္တာသု၊ အဆုံး အပိုင်းအခြားမရှိကုန်သော။ လောကဓာတုသု၊ လောကဓာတ်တို့၌။ အနန္တညဏံ၊ အဆုံး အပိုင်းအခြားမရှိသော ဉာဏ်ကို။ ပတ္တရိတွာ၊ ဖြန့်၍။ ဩလောကေန္တော၊ ကြည့်တော်မူလတ်သော်။ အညံ၊ သော။ ဗုဒ္ဓံ၊ ကို။ န အဒ္ဓဿ၊ မြင်တော်မမူ။ ဣဒါနိ၊ ဘုရားဖြစ်ပြီးရာ ယခုအခါ၌။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တော်နှင့်။ သမံ၊ တူသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ယံ န ပဿေယျ၊ အကြင် မမြင်ရာ။ ဝါ၊ အကြင်မမြင်ရ။ တေံ၊ ဤသို့ မြင်တော်မမူရခြင်း သည်။ အနစ္စရိယံ၊ အံ့ဩဖွယ် မဟုတ်ပါ။ သော၊ ထို မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဇာတဒိဝသေပိ၊ ဖွားမြင်တော်မူရာနေ့၌လည်း။ ဗြဟ္မဇာလဝဏ္ဏနာယံ၊ ဗြဟ္မဇာလ-သုတ်အဖွင့်၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သမံ၊ ကို။ အပဿန္တော၊ မြင်တော်မမူသည်။ (ဟုတွာ။) “အဂ္ဂေါဟမသ္မိ လောကဿာ” တိ၊ ဟူ၍။ (ငါသည် လောက-၏ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။) အပ္ပဋ္ဌိဝတ္တိယံ၊ တစုံ တယောက်သည် ဆန့်ကျင်ဘက် မဖြစ်စေအပ် မဖြစ်စေနိုင်သော။ (တစုံ တယောက်က ‘ဤစကားမမှန်’ ဟု မတုန်းလွန်အပ် မတုန်းလွန်နိုင်သော။) သိဟနာဒံ၊ မြတ်သောအသံကို။ (မရုံမကြောက် ခြသော်ဟောက်သို့ ရဲရဲတောက် မိန့်မြွက်သံကို။) နဒိ၊ မိန့်မြွက်တော်မူခဲ့ပြီ။

ဝေံ၊ ဤသို့။ အညံ၊ သော။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သမံ၊ ကို။ အပဿိ-တွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) “အဟံ၊ သည်။ ပုစ္ဆိတွာ၊ ၍။ အဟမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ သစေ ဝိဿဇ္ဇေယျံ၊ အကယ်၍ ပြေဆိုရာအံ။ ဧဝမ္ပိ၊ ဤသို့ ပြေဆိုပါသော်လည်း။ တော ဒေဝတာ၊ တို့ သည်။ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ ငှာ။ န သက္ခိယန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ပန၊ အနွယ်-ကား။ အညသ္မိံ၊ သော။ ဗုဒ္ဓေယေဝံ၊ သည်သာလျှင်။ ပုစ္ဆန္တေ၊ မေးသော် လည်းကောင်း။ မယိ၊ သည်။ ဝိဿဇ္ဇန္တေ စ၊ ပြေတော်မူသော်လည်းကောင်း။ အစ္စေရကံ၊ အံ့ဩဖွယ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ စ-အံ့ဩဖွယ်ဖြစ်ရုံသာ မကသေးဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ ငှာ။ သက္ခိယန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိမ္မိတဗုဒ္ဓံ၊ နိမ္မိ-ဘုရားကို။ (ဖန်ဆင်းအပ်သော ဘုရားကို။) မာပေ-ဿာမိ၊ ဖန်ဆင်းတော်မူအံ့။” ဣတိ၊ ဤ သို့။ (စိန္တေသိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံတော်မူပြီး၍။) အဘိညာပါဒကဇ္ဈာနံ၊ အဘိညာဉ်၏ အခြေခံဖြစ်သော

စတုတ္ထဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ရှိ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ထံတော်မှ၍။ “ပတ္တစိဝရ-
ဂဟဏံ၊ သပိတ် သင်္ကန်း ကိုင်ပုံ-သည်လည်းကောင်း။ အာလောကိတ-
ဝိလောကိတံ၊ ရှေးရှုကြည့်ပုံ၊ အထောင့်ကြည့်ပုံ-သည်လည်းကောင်း။ သမိဉ္ဇိတ-
ပသာရိတဉ္စ၊ ကွေးပုံ၊ ဆန့်ပုံ-သည်လည်းကောင်း။ မမ၊ ငါ၏။ ဝါ၊ နှင့်။
သဒိသံယေဝ၊ တူသည်သာလျှင်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။” ဣတိ၊ ဤ
သို့။ ကာမာဝံစရစိတ္တေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိကမ္ပံ၊ ကို။ ကုတော၊ ရှိ။ ပါစိန-
ယုဂန္ဓရပရိက္ခေပတော။ အရှေ့ယုဂန္ဓရံတောင်၏ ပတ်ဝန်းကျင်မှ။ ဥလ္လသံ-
မာနံ၊ ပေါ်တက်လာသော။ စန္ဒမဏ္ဍလံ၊ လှဝန်းကို။ သိန္နိတော၊ ခဲ့၍။
နိက္ခမန္တံ ဝိယ၊ ထွက်လာသကဲ့သို့ဖြစ်သော။ ရူပါဝစရစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာ-
သိ၊ အဓိဋ္ဌာန်တော်မူပြီ။

ဒေဝသံဃော၊ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းသည်။ တံ၊ ထို နိဗ္ဗိတ-ဘုရားကို။
ဒိသော၊ ဖူးမြင်ရ၍။ “ဘော၊ အချင်းတို့။ အညောပိ၊ ရိုးရာလမှ အခြား
လည်းဖြစ်သော။ စန္ဒော၊ လသည်။ ဥဂ္ဂတော နု ခေါ်၊ တက်လာသလော။”
ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ စန္ဒံ၊ ကို။ ဩဟာယ၊
ပယ်စွန့်၍။ အာသန္နတရေ၊ သာ၍နီးသည်။ ဇာတေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ “စန္ဒော
သည်။ န၊ မဟုတ်။ သူရိယော၊ နေသည်။ ဥဂ္ဂတော၊ တက်လာပြီ။” ဣတိ၊
သို့။ (အာဟ။) [သူရိယော ဥဂ္ဂတောတိ အာဟ ဒေဝသံဃော (ဘုကြောင့်
ပြောရသနည်း။) အာသန္နတရောဝေန ဩတာသဿ ဝိပုလဥဋ္ဌာရတာဝ
တော။ -ဋီကာ။] ပုန၊ ဖန်။ အာသန္နတရေ၊ သည်။ ဇာတေ၊ သော်။ “န
သူရိယော၊ နေမဟုတ်။ ဧကံ၊ တခုသော။ ဒေဝဝိမာနံ၊ နတ်ဗိမာန်တည်း။”
ဣတိ (အာဟ။) ပုန အာသန္နတရေ ဇာတေ။ “န ဒေဝဝိမာနံ၊ နတ်ဗိမာန်
မဟုတ်။ ဧကော၊ တယောက်သော။ ဒေဝပုတ္တော၊ နတ်သားတည်း။”
ဣတိ (အာဟ။) ပုန အာသန္နတရေ ဇာတေ။ “န ဒေဝပုတ္တော၊ နတ်သား
မဟုတ်။ ဧကော၊ သော။ မဟာဗြဟ္မာ၊ မဟာဗြဟ္မာတည်း။” ဣတိ (အာဟ။)
ပုန အာသန္နတရေ ဇာတေ။ “န မဟာဗြဟ္မာ၊ မဟာဗြဟ္မာမဟုတ်။ ဘော၊
အချင်းတို့။ ...အပရောပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ အာဂတော၊
ကြွလာတော်မူပြီ။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ -

တတ္ထ၊ ထို နတ်ဗြဟ္မာတို့တွင်။ ပိတုဇ္ဇနဒေဝတာ၊ ပုထုဇဉ် နတ်ဗြဟ္မာ
တို့သည်။ စိန္တယိံ သု၊ ကုန်ပြီ။ (ကိ။) “တာဝ၊ နှစ်ဆူသောဘုရားရှင်မှ
ရှေးဦးစွာ။ ဧကဗုဒ္ဓဿ၊ တဆူသောဘုရားရှင်၏။ အယံ ဒေဝတာသန္နိပါ-
တော၊ ဤ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အစည်းအဝေးသည်။ (ဟောတိ။) ခြံနံ၊ နှစ်ဆူ

ဒေဝတာသန္နိပါတအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၁၈၉

ကုန်သော။ (ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ဒေဝတာသန္နိပါတော၊ သည်။) ကိဝ မဟန္တော၊ အဘယ်မျှလောက် ကြီးကျယ်သည်။ တဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။ ”ဣတိ (စိန္တယိံသု)။ အရိယဒေဝတာ၊ အရိယာဖြစ်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။ စိန္တယိံသု၊ ကုန်ပြီ။ (ကိံ။) “ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ၊ တခုသော လောကဓာတ်၌။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါ နာမ၊ ဘုရားရှင်တို့ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တော်နှင့်။ သဒိသော၊ တူသော။ အညော၊ မိမိမှတပါးသော။ ဧကော၊ တဆူသော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ကို။ နိမ္မိတော၊ ဖန်ဆင်းတော်မူအပ်ပြီ။” ဣတိ၊ သို့။ (စိန္တယိံသု၊ ကုန်ပြီ။)

အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ တဿ ဒေဝသံသဿ၊ ထို နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းသည်။ ပဿန္တဿေဝ၊ ကြည့်နေစဉ်ပင်။ နိမ္မိတဗုဒ္ဓေါ၊ နိမ္မိတ-ဘုရားရှင်သည်။ အာဂန္တော၊ ကြွလာတော်မူ၍။ ဒသဗလံ၊ ကို။ အဝန္တိတော၊ ဝပ်မချမူ၍သာ လျှင်။ သမ္ပုဓဋ္ဌာနေ၊ ရွေး၍အရပ်၌။ သမသမံ၊ ထပ်တူထပ်မျှကို။ ကတော၊ ၍။ မာပိတော၊ ဖန်ဆင်းအပ်သော။ အာသနေ၊ ၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ မူပြီ။ ဘဂဝ-တောပိ၊ မြတ်စွာဘုရား၏လည်း။ ဒုတ္တိံသ၊ သုံးဆယ်နှစ်ပါးသော။ မဟာ-ပုရိသလက္ခဏာနိ၊ ယောက်ျားမြတ်၏ လက္ခဏာတို့သည်။ (ဟောန္တိ။) နိမ္မိတ-ဿာပိ၊ ၍လည်း။ ဒုတ္တိံသာဝ၊ (မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ဟောန္တိ။) ဘဂဝ-တောပိ၊ ၍လည်း။ သရီရာ၊ ကိုယ်တော်မှ။ ဆဗ္ဗဏ္ဍရသ္မိယော၊ ခြောက်ပါးသောအဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ နိက္ခမန္တိ၊ ထွက်ကုန်၏။ နိမ္မိတဿာပိ၊ (သရီရာ ဆဗ္ဗဏ္ဍရသ္မိယော နိက္ခမန္တိ။) ဘဂဝတော၊ ၍။ သရီရရသ္မိယော၊ ကိုယ်တော်အရောင်တို့သည်။ နိမ္မိတဿ၊ ၍။ သရီရေ၊ ကိုယ်တော်၌။ ပဋိဟညန္တိ၊ ထိကုန်၏။ နိမ္မိတဿ၊ ၍။ သရီရရသ္မိယော၊ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ၍။ ကာယေ၊ ၌။ ပဋိဟညန္တိ၊ ကုန်၏။

တ၊ ထိုရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ ဒိန္နမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ သရီရတော၊ မှ။ ဥဂ္ဂမ္ပ၊ အထက်သို့တက်၍။ အကနိဋ္ဌဘဝနံ၊ အကနိဋ္ဌဘုံကို။ အာဟစ္စ၊ ထိခိုက်၍။ တတော၊ ထို အကနိဋ္ဌဘုံမှ။ ပဋိနိဝတိတော၊ ပြန်လည်၍။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ မတ္တကပရိယန္တေ၊ ဦးထိပ်၏အဆုံး၌။ ဩတရိတော၊ သက်ဆင်း၍။ စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ၊ စကြဝဠာ နှုတ်ခမ်းရစ်၌။ ပတိဋ္ဌ-ဟိံသု၊ တည်ကုန်ပြီ။ သကလစက္ကဝါဠဂဗ္ဘံ၊ အလုံးစုံသော စကြဝဠာတိုက်ခန်းသည်။ သုဝဏ္ဏမယဝက္ခဂေါပါနသီဝိနန္ဒံ၊ ရွှေဖြင့်ပြီးသော ကောက်

သော အခြင်ရနယ်တို့ဖြင့် မြွေယှက်အပ်သော။ စေတီယသရံ ဣဝံ၊ စေတီ
 ကျောင်းတော်ကဲ့သို့။ ဝိရောစိတ္တံ၊ တင့်တယ်ပြီ။ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠ
 ဒေဝတာ၊ တသောင်းသောစက္ကဝါဠ၌ နေကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။
 ကေစက္ကဝါဠေ၊ ၌။ ရာသိဘူတာ၊ အစုဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်။ (ဟုတော့။) ဒွိန္ဒု
 ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ရသ္မိဂဗ္ဘန္တရံ၊ ရောင်ခြည်တော်တိုက်ခန်းအတွင်း
 သို့။ ပဝိသိတော၊ ဝင်၍။ အဋ္ဌသု၊ တည်ကုန်ပြီ။ နိမ္မိတဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ နိသိ-
 ဒန္တောယေဝ၊ ထိုင်တော်မူလျက်သာ။ ဒသုဗလဿ၊ ၏။ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ၊
 မဟာဗောဓိပလ္လင်၌။ ဝါ၊ တုန်းက။ ကိလေသပ္ပဟာနံ၊ ကိလေသာတို့ကို ပယ်
 ခဲ့ပုံကို။ အဘိတ္ထဝန္တော၊ ချီးမွမ်းလျက်။ (အဘာသိ-၌ စပ်။)

“ပဟူတပညံ၊ ကြီးကျယ်သောပညာ ရှိတော်မူသော။ တိဏ္ဍံ၊
 ဩဃလေးဖြာ သံသရာမှ လွန်တော်မူပြီးသော။ ပါရဂူတံ၊ နိဗ္ဗာန်
 တည်းဟူသော ကမ်းတဘက်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသော။ ဝါ၊ အလုံး
 စုံသောဥပေယျတရား၏ အဆုံးဖြစ်သော ဟိုဘက်ကမ်းသို့ ရောက်
 တော်မူပြီးသော။ ပရိနိဗ္ဗာတံ၊ သဉ္စပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်-ဓာတ်ဖြင့်
 ငြိမ်းအေးတော်မူပြီးသော။ ဌိတတ္ထံ၊ လောကဓံ-တရားတို့ကြောင့် လှုပ်
 ရှားမယိုင် မြဲခိုင်တည်တံ့သော စိတ်ရှိတော်မူသော။ မုနိံ၊ မုနိထွတ်တင်
 ဘုရားရှင်ကို။ ပုစ္ဆာမိ၊ မေးပါ၏။ (ကိံ၊ နည်း။) ကာမေ၊ ဝတ္ထု
 အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ ပုနုဇ္ဈ၊ ပယ်နုတ်၍။ သရာ၊ အိမ်ရာ တည်
 ထောင် လူ့ဘောင်မှ။ နိက္ခမ္မံ၊ ထွက်၍။ သော သိက္ခု၊ ရဟန်း
 ဖြစ်သော ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လောကေ၊ လောက၌။ ကထံ၊
 အဘယ်သို့။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ပရိဗ္ဗု-
 ဇေယျ၊ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရာပါသနည်း။” ဣတိ၊ သို့။]
 (ပုစ္ဆာမိ၊ ၏။)-

(ဣတိ၊ သို့။) ဝါထံ၊ ကို။ အဘာသိ၊ ရွတ်ဆိုပြီ။ တာဝံ၊ ဓမ္မဒေသနာမှ
 ရှေးဦးစွာ။ သတ္တာ၊ သည်။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ စိတ္တကလ္လတာဇနနတ္တံ၊ စိတ်၏
 ခံကျန်းသည်၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ။ အာဂတာဂတာနံ၊ ရောက်
 လာကုန် ရောက်လာကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏။ နာမဂေါတ္တာနိ၊ နာမည်
 အနှယ်တို့ကို။ ကထေသာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတော၊ ၍။
 အာစိက္ခိယာမိ သိက္ခဝေတိအာဒိံ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ မိန့်
 တော်မူပြီ။

၃၃၄။ တတ္ထ၊ ထိုအာစိက္ခိယာမိ ဘိက္ခဝေ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ သိလောကံ မနုကဿာမိတိ၊ ကား။ အက္ခရပဒနိယမိတံ၊ အက္ခရာ ပုဒ်တို့ဖြင့် သတ်မှတ်အပ်သော။ ဝစနသင်္ခာတံ၊ သဒ္ဒါအပေါင်းကို။ ပဝတ္ထယိ-ဿာမိ၊ ဖြစ်စေတော်မူအံ့။ ယတ္ထ၊ ဘုမ္မာ တဒသိတာတိ၊ ကား။ ယေသု ယေသု ဌာနေသု၊ အကြင် အကြင် အရပ်တို့၌။ ဘုမ္မာ၊ မြေ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ တံ တံ၊ ထိုထို အရပ်ကို။ နိဿိတာ၊ မှီကုန်၏။ (မှီ၍နေကုန်၏။) ယေ သိတာ ဂိရိဂဗ္ဘရန္တိအာဒိဟိ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့ဖြင့်။ တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ဂုဏ်ကို။ ကထေသိ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ယေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဂိရိကုန္တံ၊ တောင်ဝန်းကို။ နိဿိတာ၊ မှီကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ပဟိတတ္တာတိ၊ ကား။ ပေသိတစိတ္တာ၊ ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ကွက်ပဲ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်။ သမာဟိ-တာတိ၊ ကား။ အဝိက္ခိတ္တာ၊ ထိုထိုအာရုံ၌ မပစ်ချအပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်။ (မပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိကုန်သည်။) (ဟောန္တိ။)

ပုတ္တတိ၊ ကား။ ဗဟုဇနာ၊ ငါးရာတိုင်အောင် များမြှောင်လှစွာ ရဟန္တာ ဖြစ်ကြကုန်သော။ တေ၊ ထို ရဟန်းတို့သည်။ သိဟာဝ သလ္လိနာတိ၊ ကား။

၁။ သိလောကံ။ ။“သိလောကော တု ယသေ ပဇ္ဇေ”ဟူသော အဘိဓာန်နှင့် အညီ-ဤနေရာ၌ ပဇ္ဇ (ဂါထာ)ကို “သိလောက”ဟု ခေါ်၏။ ထို သိလောက၌ ပါဒပေါင်း လေးပါဒရှိ၏။ တပါဒလျှင် အက္ခရာ ရှစ်လုံးစီ ရှိ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အက္ခရာ ပုဒ်တို့ဖြင့် မှတ်သားအပ်သော စကားအပေါင်းကို “ဂါထာ”ဟု ခေါ်သည်။ အနုကဿာမိ-၌ အနု+ကရ-ဓာတ် ဿာမိ-ဝိဘတ်။ ကဿံ-ပုဒ်၌ကဲ့သို့ ဓာတွန် “ရိ”ကို ချေ။ [သိလောက မနုကဿာမိတိ ဧတ္ထ သိလောကော နာမ ပါဒသမုဒယော၊ ဣသိဟိ ဂုစ္စမာနာ ဂါထာတိပိ ဂုစ္စတိ။ ပါဒေါဝ နိယတဝဏ္ဏာ-နုပုဗ္ဗိကာနံ ပဒါနံ သမူဟော၊ တံ သိလောကံ အနုကဿာမိ ပဝတ္ထယိဿာမိတိ အတ္ထောတိ အာဟ “အက္ခရ။ပ။ပဝတ္ထယိဿာမိ”တိ။-ဋီကာ]

၂။ ယတ္ထ။ ။ယေသု ယေသု ဌာနေသု-ကား ယတ္ထ-၏ အဖွင့်တည်း။ “ယတ္ထ ယတ္ထ” ဟု ဆိုလိုလျက် ‘ဝိစ္ဆာ-တပုဒ်ကျေနေသည်။ဤနေရာ၌ ဝိစ္ဆာ-ကိုပင် “အာမေဋ္ဌိတံ” ဟု ဆိုထားသည်။ [ယတ္ထာတိ အဓိကရဏေ ဘုမ္မံ။ အာမေဋ္ဌိတလောပေ-နာယံ နိဋ္ဌေသောတိ အာဟ “ယေသု ယေသု ဌာနေသု”တိ။-ဋီကာ။]

၃။ ဘုမ္မာ။ ။[ဘုမိယံ+ဘဝါ ဘုမ္မာ၊ ကောင်းကင်၌ဖြစ်သော နတ်တို့ကဲ့သို့ ကောင်းကင်ဘုံမိမာန်တို့၌ နေကြသည်မဟုတ်၊ မြေနှင့်စပ်၍ဖြစ်သော သစ်ပင် တောတောင် စသည်တို့၌နေကြသော ဘုမ္မစိုးနတ်တို့ကို “ဘုမ္မ”ဟု ခေါ်၏။ ရုက္ခစိုးနတ်များလည်း ပါဝင်သည်။ ဘုမ္မာတိ ဘုမိပဋိဗဒ္ဓနိဝါသာ။ (မြေနှင့်စပ်သော သစ်ပင် တောတောင်အရပ်ဟူသော နေရာရှိသောနတ်တို့။)-ဋီကာ။]

သီဟာ ဝိယံ၊ ခြင်္သေ့တို့ကဲ့သို့။ နိလီနာ၊ ပုန်းအောင်း၍နေကြကုန်၏။ ကေတ္တိ၊ တပီးတည်း၏အဖြစ်သို့။ ဥပဂတာ၊ ကပ်ရောက်ကြကုန်၏။ လောမဟံသာ-
 ဘိသမ္ဘုနောတိ၊ ကား။ လောမဟံသံ၊ အမွေးတို့၏ရွှင်ခြင်းကို။ (ကြက်
 သည်းမွေးညင်းထခြင်းကို။) အဘိဘဝိတွာ၊ လွမ်းမိုး၍၊ ဌိတာ၊ တည်ကုန်
 ၏။ နိဗ္ဗယာ၊ ကြောက်ခြင်းမရှိကုန်။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သြဒါတမနသာ
 သုဒ္ဓါတိ၊ ကား။ သြဒါတစိတ္တာ၊ အရဟတ္တ မဂ်ကိုရသဖြင့် နိစ္စကြည်လင်
 ဖြစ်သောစိတ်ရှိကြကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ သုဒ္ဓါ၊ စင်
 ကြယ်ကုန်၏။ ဝိပုသန္နာမနာဝိလာတိ၊ ကား။ ဝိပုသန္နာ၊ အထူးသဖြင့်ကြည်
 လင်ကုန်၏။ အနာဝိလာ၊ ကိလေသာအနောက်အကျ မရှိကုန်။

ဘိယျောပဉ္စသတေ ဥတွာတိ၊ ကား။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊
 ကွ။ အတိရေကပဉ္စသတေ၊ အပိုအလွန်နှင့်တကွ ငါးရာအတိုင်းအရည်ရှိကုန်
 သော။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဇာနိတွာ၊ သိတော်မူ၍။ ဝနေ ကာပိလဝတ္ထ-
 ဝေတိ၊ ကား။ ကာပိလဝတ္ထုသမိပမ္ပိ၊ ကာပိလဝတ်မြို့၏အနီး၌။ ဇာတေ၊
 ဖြစ်သော။ ဝနသဏ္ဍေ၊ တောအုပ်၌။ တတော အာမန္တယီ သတ္တာတိ၊
 ကား။ တဒါ၊ ရဟန္တာအပေါင်း နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ စုပေါင်းမိရာ ထို
 အခါ၌။ အာမန္တယီ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏ်ကိုပြုဖို့ ရွေးရှုမသွေ သိစေတော်မူ
 ပြီ။ သာဝကေ သာသနေ ရတေတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မဒေသ-
 နာယ၊ တရားဒေသနာတော်ကို။ သဝနန္တေ၊ ကြားနာခြင်း၏အဆုံး၌။
 ဇာတတ္တာ၊ အရိယာဇာတ်အားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သာဝကေ၊
 ဟောဇော်ညွန့်ပြ မြတ်ဓမ္မကို အားရပုံသေ လိုက်နာ၍နေကြကုန်သော။
 သိက္ခတ္ထယသာသနေ၊ သီလသမာဓိ ပညာသုံးရပ် သာသနာတော်မြတ်၌။
 ရတတ္တာ၊ မွေ့လျော်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာသနေ၊ သာသနာတော်
 ၌။ ရတေ၊ မွေ့လျော်ကုန်သော။ (သာဝကေ-၌ စပ်။) ဣဒံ သဗ္ဗံ၊ ဤ

၁။ သြဒါတစိတ္တာ။ပ။အနာဝိလာ။ ။သြဒါတစိတ္တာ ဟုတွာ သုဒ္ဓါတိ အရ-
 ဟတ္တမဂ္ဂါမိဂမေန ပရိယောဒါတစိတ္တာ ဟုတွာ သုဒ္ဓါ။ န ကေဝလံ သရီရသုဒ္ဓိယာဝ။
 ဝိပုသန္နာတိ အရိယမဂ္ဂပုံသာဒေန ပိသေသတော ပသန္နာ။ စိတ္တဿ အာဝိလဘာဝ-
 ကရာနံ ကိလေသာနံ အဘာဝေန အနာဝိလာ။-ဋီကာ။

၂။ ဣဒံ သဗ္ဗံ ။ပ။ ဝဒတိ ။ ။ ပါဠိတော်၌ ဘိယျောပဉ္စသတေ ဥတွာ၊ ဝနေ
 ကာပိလဝတ္ထဝေ၊တတော အာမန္တယီ သတ္တာ (“မြတ်စွာဘုရားသည်သိစေတော်မူပြီ”ဟု
 ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊) သိလောကမနုကဿာမိ (“ထို နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းနှင့်
 တကွ ဂါထာဖွဲ့မည်”ဟု ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊) အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကဆိုအပ်သကဲ့
 သို့ပြု၍ မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူသည်။ စင်စစ်အားဖြင့်-ဘုရားစကားတော်ချည်း ဖြစ်
 သည်ဟူလို။ [ဣဒံ သဗ္ဗန္တိ ဣဒံ “ဘိယျောပဉ္စသတေ”တိ အာဒိကံ သဗ္ဗံ။-ဋီကာ။]

ဘိယျောပဉ္စသတေ-အစရှိသော အလုံးစုံသောစကားကို။ “သိလောကမနု-
ကဿာမိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အညေန၊
အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝုတ္တံ ဝိယ၊ လျှောက်အပ်သကဲ့သို့။ ကတော၊ ၍။
ဝဒတိ၊ မိန့်တော်မူ၏။

ဒေဝကာယာ အဘိက္ကန္တာ၊ တေ ဝိဇာနာယ ဘိက္ခဝေါတိ၊ ဟူသော
စကားကို။ (ကထေသိ-၌ စပ်။) တေ၊ ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့ကို။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊
ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့်။ ဝိဇာနာယ၊ သိကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ နေသံ
ဘိက္ခုနံ၊ ထို့အား။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏာဘိနိဟာရတ္ထာယ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သို့ စိတ်
ကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်း အကျိုးငှာ။ ကထေသိ၊ ဟောတော်မူပြီ။ တေ စ
အာတပ္ပမကရံ၊ သုတ္တာ ဗုဒ္ဓဿ သာသနန္တံ၊ ကား။ တေ စ ဘိက္ခု၊ ထို
ရဟန်းတို့သည်လည်း။ တံ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၏ သတိပေးနှိုးဆော်
အဆုံးအမတော်ကို။ သုတ္တာ၊ ကြားနာရ၍။ တာဝဒေဝ၊ ထိုခဏ၌ပင်။
တဒတ္ထာယ၊ ထို ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်အကျိုးငှာ။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အကရိံသု၊ ကုန်ပြီ။

ဝေါ၊ သို့။ ကတမတ္တာတပ္ပါနိယေဝ၊ ပြုအပ်ကာမျှဖြစ်သော အာတပ္ပ-
ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ (အာတပ္ပ-ကို ပြုပြီးကာမျှသာလျှင် ဖြစ်ကုန်
သော။) တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ပါတုရဟ၊ ထင်
ရှားဖြစ်ပြီ။ ကိဒိသံ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ (ဉာဏံ၊ သည်။ ပါတုရဟ၊
နည်း။) အမနုဿာနံ၊ လူနှင့်တူစွာ နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို။ ဒဿနံ၊ မြင်နိုင်ကြောင်း
ဖြစ်သော။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ပြီ။ တံ၊ ထို
ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကို။ တေဟိ၊ ထို ရဟန်းတို့သည်။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထိုခဏ၌။
ပရိကမ္ပံ၊ ပရိကံကို။ ကတော၊ ၍။ န ဥပ္ပာဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သည် မဟုတ်။
ဟိ၊ မှန်။ အရိယမဂ္ဂေနေဝ၊ အရိယာမဂ်နှင့် ကကုသာလျှင်။ တံ၊ ထိုဒိဗ္ဗ
စက္ခုဉာဏ်သည်။ နိပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အရိယာမဂ်နှင့်တကွ ဖြစ်
ပြီးပါသော်လည်း။ အဿ၊ ထို ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သို့။ အဘိနိဟာရ မတ္တမေဝ၊
စိတ်သို့ရှေးရှုဆောင်ခြင်းမျှကိုသာ။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ သတ္တာပိ၊ သည်လည်း။
“တုပ္ပာကံ၊ သင်တို့၏ သန္တာန်၌။ ဉာဏံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ တံ၊
ထို ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကို။ နိဟရိတော၊ ထုတ်ဆောင်၍။ တေန၊ ထို ဒိဗ္ဗစက္ခု
ဉာဏ်ဖြင့်။ တေ၊ ထို နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို။ ဝိဇာနာယ၊ သိကြကုန်လော့။”
ဣတိ ဣဒမေဝ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “တေ
ဝိဇာနာယ ဘိက္ခဝေါ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မူပြီ။

အပေကေ သဟမဒ္ဒိက္ခန္တိ၊ ကား။ တေသု ဘိက္ခုသု၊ ထိုရဟန်းတို့တွင်။
 ကေစေ၊ အချို့ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ အမနုဿာနံ၊ တို့၏။ သတံ၊
 အရာကို။ အဒ္ဓသံသု၊ မြင်ကြရကုန်ပြီ။ သဟဿံ အထ သတ္တရိန္တိ၊ ကား။
 ကေ၊ အချို့သော ရဟန်းတို့သည်။ သဟဿံ၊ အထောင်ကို။ (အဒ္ဓသံသု။)
 ကေ၊ တို့သည်။ သတ္တရိ သဟဿာနိ၊ ခုနစ်သောင်းတို့ကို။ (အဒ္ဓသံသု။)
 [“သတ္တတိ” ဟု ဆိုလိုလျက် တ-ကို ရ-ပြု၍ “သတ္တရိ” ဟု ဆိုသည်။
 ရှေ့မှ သဟဿံ-ပုဒ်ကိုလည်း လိုက်စေ၍ “သတ္တတိ သဟဿာနိ” ဟု အနက်
 ဖွင့်သည်။]

၇ သတံ ကေ သဟဿာနန္တိ၊ ကား။ ကေ၊ တို့သည်။ သတသဟဿံ၊
 တသိန်းသော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းကို။ အဒ္ဓသံသု၊ ကုန်ပြီ။ အပေကေနန္တ-
 မဒ္ဒိက္ခန္တိ၊ ကား။ ဝိပုလံ၊ အဆုံးမရှိအောင် မြားမြောင်လှစွာ နတ်ဗြဟ္မာ
 အပေါင်းကို။ အဒ္ဓသံသု၊ ကုန်ပြီ။ [အနန္တန္တိ၊ အန္တရဟိတံ၊ တံ၊ ဗုဒ္ဓ အတိ-
 ဝိယ မဟန္တံ နာမ ဟောတီတိ အာဟ “ဝိပုလ” န္တိ။-ဋီကာ။] သတဝသေန၊
 အရာ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ သဟဿဝသေန စ၊ အထောင်၏
 အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ အပရိစ္ဆန္ဒေပိ၊ မပိုင်းဖြတ်အပ် မပိုင်းဖြတ်နိုင်
 သော နတ်ဗြဟ္မာတို့ကိုလည်း။ အဒ္ဓသံသု၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ၊
 ကြောင့်။ (အပရိစ္ဆန္ဒေပိ၊ တို့ကိုလည်း။ အဒ္ဓသံသု၊ ကုန်သနည်း။) ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ ဒိသာ၊ အရပ်တို့သည်။ ဖုဋ္ဌာ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့
 သည် ဖြန့်အပ်ကုန်သည်။ အဟံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဘရိတာ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့ဖြင့်
 ပြည့်ကုန်သည်။ သမ္ပုဏ္ဏာဝ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့ဖြင့် ပြည့်ကုန်သည်သာ။ အဟေသံ၊
 ကုန်ပြီ။ [ဖုဋ္ဌာ-ပုဒ်၏ အနက်ကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ-ရူပါဝစရကုသိုလ်
 အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။ ဘရိတာ၊ သမ္ပုဏ္ဏာ-တို့ကား အဓိပ္ပာယ်တူ-တို့တည်း။]

တဉ္စ သဗ္ဗံ အဘိညာယာတိ၊ ကား။ ယံ၊ အကြင် နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းကို။
 တေသု၊ ထို ရဟန်းတို့တွင်။ ဧကေနဧကေန၊ တပါး၊ တပါးသည်။ ဒိဋ္ဌံ၊
 မြင်အပ်ပြီ။ တဉ္စ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းကိုလည်း။
 ဇာနိတာ၊ ၍။ ဝဝတ္ထိတာန စက္ခုမာတိ၊ ကား။ ဟတ္ထတလေ၊ လက်အပြင်
 ၌။ လေခံ ဝိယ၊ အရေးအသားကိုကဲ့သို့။ ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အား
 ဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတွာ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားတော်မူပြီး၍။ ပဉ္စဟိ၊ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ

၁။ ဝဝတ္ထပေတွာ။ ။ဋီကာ၌ “အဝေက္ခိတွာ” ဟု ရှိ၏။ “ဉာဏ်စက္ခုဖြင့်
 အသီးအသီး ရှုမြင်၍” ဟု ဖေး။ [အဝေက္ခိတွာတိ ဉာဏစက္ခုနာ ဝိသု ဝိသု အဝေ-
 က္ခိတွာ၊ “ဝဝတ္ထိတွာနာ” တိဝိ ပဋ္ဌန္တိ၊ သော ဧဝတ္ထော။ တံ အဝေက္ခနံ နိစ္ဆယ-
 ကရဏံ ဟောတီတိ အာဟ “ဝဝတ္ထပေတွာ” တိ။-ဋီကာ။]

သမန္တနှင့် ဒိဗ္ဗ ပညာ ၅-ဖြာကုန်သော။ စက္ခုဟိ၊ စက္ခုတို့ဖြင့်။ စက္ခုမာ၊ စက္ခုရှိတော်မူသော။ သတ္တာ၊ သည်။ တတော အာမန္တယိတိ၊ ဟူ၍။ ပုဗ္ဗေ၊ ဦး။ ဝုတ္တဂါထမေဝ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီးသော ဂါထာကိုပင်။ နာမဂေါတ္ထ-
 ကိတ္တနတ္ထာယ၊ နာမည် အနွယ်ကို မိန့်တော်မူခြင်းအကျိုးငှာ။ အာဟ၊ မိန့်
 တော်မူပြီ။ တုမေ၊ တို့သည်။ ဧတေ၊ ဤ နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို။ ဝိဇာနာထ၊
 သိကြကုန်လော့။ ပဿထ၊ ကြည့်ကြကုန်လော့။ ဩလောကေထ၊ စူးစူး
 စိုက်စိုက် ကြည့်လိုက်ကြကုန်လော့။ အဟံ၊ သည်။ ဝေ၊ သင်တို့အား။
 ယေ၊ ယင်း နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို။ ကိတ္တယိဿာမိ၊ ထုတ်ဖော် မိန့်မြွက်တော်မူအံ့။
 ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ တတော အာမန္တယိ သတ္တာ-
 အစရှိသော ဂါထာ၌။ သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်တို့ကိုစပ်ခြင်းတည်း။ ဂိရာဟိတိ၊
 ကား။ ဝစနေဟိ၊ စကားတို့ဖြင့်။ အနုပုဗ္ဗသောတိ၊ ကား။ အနုပဋိပါဠိ-
 ယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ (ကိတ္တယိဿာမိ-၌ စပ်။)

၃၃၅။ သတ္တသဟဿာ တေ ယက္ခာ၊ ဘုမ္မာ ကာပိလဝတ္ထဝါတိ၊
 ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ (ဝဒတိ-၌ စပ်။) ဧတ္ထ၊ ဤ အစည်းအဝေး၌။ တာဝ၊
 နောက်နောက်နတ်တို့မှ ရွေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။) သတ္တသဟဿာ၊
 ခုနစ်ထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော နတ်တို့သည်။ ကပိလဝတ္ထု၊ ကပိလဝတ္ထု-
 မြို့ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ နိဗ္ဗုတာ၊ ဖြစ်ကြကုန်သော။ ဘုမ္မာ၊ မြေ၌ဖြစ်ကုန်
 သော။ ယက္ခာယေဝ၊ ဘုမ္မစိုး ရွက္ခစိုး နတ်တို့ပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝဒတိ၊ မိန့်တော်မူ၏။ [ယက္ခာယေဝါတိ ယက္ခဇာတိကာ ဝေ။-ဋီကာ။]
 ဣဒ္ဓိမန္တောတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗဣဒ္ဓိယုတ္တာ၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ တန်ခိုးနှင့်ယှဉ်ကုန်
 သော။ ဇုတိမန္တောတိ၊ ကား။ အာနုဘာဝသမ္ပန္နာ၊ အာနုဘော်နှင့် ပြည့်စုံ
 ကုန်သော။ ဝဏ္ဏဝန္တောတိ၊ ကား။ သရီရဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ၊ ကိုယ်အဆင်းနှင့်
 ပြည့်စုံကုန်သော။ ယသဿိနောတိ၊ ကား။ ပရိဝါရသမ္ပန္နာ၊ အခြွေအရံနှင့်
 ပြည့်စုံကုန်သော။ [ဤအဋ္ဌကထာဝယ် ပရိဝါရယသ-တမျိုးသာ ဖွင့်သည်။
 ဋီကာ၌ကား-“ယသဿိနောတိ မဟာပရိဝါရာ စေဝ ပတ္ထဋ္ဌကိတ္တိသဒ္ဓါ
 စ” ဟု ပရိဝါရယသ၊ ကိတ္တိယသ-နှစ်မျိုးလုံးကို ဖွင့်၏။ သို့သော်-ထိုအလုံး
 စုံသော နတ်တို့သည် နာမည်ကျော်ကြား ထင်ရှားသောနတ်များ ဟုတ်ကောင်း
 မှ ဟုတ်မည်။] မောဒမာနာ အတိက္ကာမန္တိ၊ ကား။ တုဋ္ဌစိတ္တာ၊ နှစ်သက်
 သောစိတ် ရှိကြကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) အဂတော၊ လာကြကုန်ပြီ။ ဘိက္ခုနံ
 သမိတိံ ဝနန္တိ၊ ကား။ ဣမံ မောဝနံ၊ ဤ မဟာဝနံတောသို့။ [သာမည-
 ကံ။] ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သန္တိကံ၊ တန်းသို့။ [ဝိသေသ-ကံ။] ဘိက္ခုနံ၊ တို့ကို။

၁၉၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာသမယသုတ်

ဒဿနတ္ထာယ၊ မျက်ဝါးထင်ထင် ဖူးမြင်ခြင်းငှာ။ အာဂတာ၊ ကုန်ပြီ။ [ဤ အလို“သမိတိ”သဒ္ဓါ၊ သမိဝ-အနက်ဟော။ သမိတိ-သဒ္ဓေါ၊ သမိပတ္ထောတိ အဓိပ္ပာယေနဟာ“ဘိက္ခုနံ သန္တိက”န္တိ။-ဋီကာ။] အထ ဝါ၊ ကား။ သမိတိန္တိ၊ ကား။ သမ္မဟံ၊ အပေါင်းကို။ ဘိက္ခုသမ္မဟံ၊ ရဟန်းအပေါင်း ကို။ ဒဿနာယ၊ ငှာ။ အာဂတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိပိ၊ အတ္ထော၊ ဤအနက် သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ဧ။) [ဤအလို သမိတိ-သဒ္ဓါသည် သမ္မဟ-အနက် ဟောတည်း။]

ဆသဟဿာ ဟေမဝတာ၊ ယက္ခာ နာနတ္ထဝဏ္ဏိနောတိ၊ ကား။ ဆ သ- ဟဿာ၊ ခြောက်ထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဟေမဝတပဗ္ဗတေ၊ ဟိမဝန္တာ၏ အနီးဖြစ်သောတောင်၌။ နိဗ္ဗတ္တယက္ခာ၊ ဖြစ်သောနတ်တို့တည်း။ တေ စ၊ ထိုနတ်တို့သည်လည်း။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသောနတ်တို့သည်လည်း။ နီလာဒိဝဏ္ဏဝသေန၊ အညိုအစရှိသောအဆင်းတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ နာနတ္ထ- ဝဏ္ဏာ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသော သဘောရှိသော အဆင်းရှိကြကုန်၏။ [ဟေမဝတပဗ္ဗတေတိ ဟိမဝတော သမိပေ ဌိတပဗ္ဗတေ။-ဋီကာ။]

သာတာဂီရာ တိသဟဿာတိ၊ ကား။ တိသဟဿာ၊ သုံးထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ သာတာဂီရိပဗ္ဗတေ၊ သာတာဂီရိတောင်၌။ နိဗ္ဗတ္တ- ယက္ခာ၊ ဖြစ်သောနတ်တို့တည်း။

ဣစ္စေတေ သောဠသသဟဿာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤ ယက္ခ-နတ်တို့သည်။ သောဠသသဟဿာ၊ တသောင်းခြောက်ထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ [အလုံးစုံဟူသည်-သတ္တသဟဿာ ကာပိလဝတ္ထဝါ၊ ဆသဟဿာ ဟေမဝတာ၊ တိသဟဿာ သာတာဂီရာ၊ ဤသုံးမျိုး ပေါင်းအပ်သော အလုံးစုံတည်း။]

ဝေဿာမိတ္တာ ပဉ္စသတာတိ၊ ကား။ ပဉ္စသတာ၊ ငါးရာ အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော။ ဝေဿာမိတ္တပဗ္ဗတေ၊ ဝေဿာမိတ္တ-တောင်၌။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်သောနတ်တို့တည်း။

ကုမ္ဘီရော ရာဇဂဟိကောတိ၊ ကား။ ရာဇဂဟနဂရေ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏ အနီး၌။ [ရာဇဂဟနဂရေတိ ရာဇဂဟနဂရဿ သမိပေ။-ဋီကာ။] နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်သော။ ကုမ္ဘီရော နာမ၊ ကုမ္ဘီရ-မည်သော။ ယက္ခော၊ နတ်တည်း။ ဝေပုလ္လဿ နိဝေသနန္တိ၊ ကား။ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတော၊ ဝေပုလ္လတောင်သည်။ ဣဿ၊ ထိုကုမ္ဘီရနတ်၏။ နိဝေသနံ၊ အမြဲနေရာတည်း။ နိဝါသနဌာနံ၊

အမြဲနေရာအရပ်တည်း။ ဣတိအတ္ထော။ ဘိယျော နံ သတသဟဿံ ယက္ခာနံ
 ပယံရူပါသတိတံ၊ ကား။ တံ၊ ထို ကုမ္ဘီရ-နတ်ကို။ အတိရေကံ၊ အပိုအလွန်
 နှင့်တကွ။ ယက္ခာနံ၊ ယက္ခနတ်မျိုးတို့၏။ သတသဟဿံ၊ တသိန်းသည်။
 ပယံရူပါသတိ၊ ဆည်းကပ်၏။ ကုမ္ဘီရော ရာဇဂဟိကော သောပါဂါ သမိတိံ
 ဝနန္တိ၊ ကား။ သောပိ ကုမ္ဘီရော၊ ထို ကုမ္ဘီရ-နတ်သည်လည်း။ သပရိဝါ-
 ရော၊ အခြွေအရံနှင့်တကွ။ ဣမံ ဝနံ၊ ဤ မဟာဝန်တောသို့။ ဘိက္ခုသမိတိံ၊
 ရဟန္တာဖြစ်စ သာဝကသစ်လွင် သူတော်စင် ရဟန်းအပေါင်းကို။ ဒဿနတ္ထာယ၊
 မျက်ဝါးထင်ထင် ဖူးမြင်ခြင်းအကျိုးငှာ။ အာဂတော၊ လာပြီ။

၃၃၆။ ပုရိမဉ္ဇ ခိသံ ရာဇာ၊ ဓတရဋ္ဌော ပသာသတိတံ၊ ကား။ ပါစိန-
 ခိသံ၊ အရှေ့အရပ်ကို။ ဝါ၊ အရှေ့အရပ်၌နေသော နတ်အပေါင်းကို။
 အနုသာသတိ၊ သွန်သင်ဆုံးမ၏။ ဂန္ဓဗ္ဗာနံ အဓိပတိံ၊ ကား။ စတုသုပိ၊
 ကုန်သော။ ဒိသာသု၊ တို့၌။ ဂန္ဓဗ္ဗာနံ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်တို့၏။ ဇေဋ္ဌကော၊ အကြီး
 အကဲတည်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထို အရပ်လေးမျက်နှာ၌ နေကုန်
 သော ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်တို့သည်။ တဿ၊ ထို ဓတရဋ္ဌ-နတ်မင်း၏။ ဝသေ၊ အလို၌။
 ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ဝါ၊ လိုက်ကြရကုန်၏။ မဟာရာဇာ ယသဿိ-
 သောတိ၊ ကား။ ဒေသော၊ ဤ ဓတရဋ္ဌ-နတ်မင်းသည်။ မဟာပရိဝါရော၊
 များသောအခြွေအရံရှိသော။ မဟာရာဇာ၊ နတ်မင်းကြီး တယောက်တည်း။
 [“နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တွင် တယောက်အပါအဝင် ဖြစ်သည်”ဟူလို။]

ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဣန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗိလာတိ၊ ကား။ တဿ
 ဓတရဋ္ဌဿ၊ ထို ဓတရဋ္ဌ-နတ်မင်း၏။ ဗဟဝေါ၊ များစွာကုန်သော။ မဟဗ္ဗိ-
 လာ၊ ကြီးသော ခွန်အားရှိကုန်သော။ ပုတ္တာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။)
 တေ သဗ္ဗေ၊ ထို အလုံးစုံသော သားတို့သည်။ ဒေဝရဉ္ဇော၊ နတ်တို့၏
 မင်းဖြစ်သော။ သက္ကဿ၊ သိကြား၏။ နာမဓာရကာ၊ နာမည်ကိုဆောင်ကြ

၁-၂။ ပုရိမဉ္ဇ ။ပ။ အဓိပတိ။ ။ “အရှေ့အရပ်၌ နေသောနတ်အပေါင်းကို ဆုံးမ
 သည်”ဟု ဆိုသော်လည်း သူ၏အခြွေအရံဖြစ်သော ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်တို့ကား အရပ်လေး
 မျက်နှာ ကျန်းကြီးလေးသွယ်၊ အခြွေအရံ ကျန်ငယ်နှစ်ထောင်တို့၌ ရှိကြကုန်၏။ ထို့
 ကြောင့် သူသည် ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်တို့၏ အကြီးအကဲဖြစ်ရကား-ထို အရပ်လေးမျက်နှာရှိဂန္ဓဗ္ဗ
 နတ် ဟူသမျှတို့ကိုလည်း ဆုံးမရသည်” ဟူလို။ [ကာမံ ပါစိနခိသံ ပသာသတိ၊
 တထာပိ စတုသုပိ ဒိသာသု သပရိဝါရဒီပေသု စတုသုပိ မဟာဒီပေသု ဂန္ဓဗ္ဗာနံ
 ဇေဋ္ဌကော၊ ကထံ?သဗ္ဗေ တေ တဿ ဝသေ ဝတ္တန္တိ။ ကုမ္ဘဏ္ဍာနံ အဓိပတိတိ
 အာဒိသုပိ ဒေသဝနယော။-ဋီကာ။]

၁၉၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာသမယသုတ်

ကုန်၏။ [“အားလုံးသော နတ်မင်း၏သားတွေသည် သိကြားမင်း၏ နာမည်ဖြစ်သော ‘ဣန္ဒ’ဟူသော နာမည်ရှိကြသည်”ဟူလို။]

ဝိရုဇ္ဈော တံ ပသာသတိတိ၊ ကား။ တံ ဒိသံ၊ ထို တောင်အရပ်ကို။ (တောင်အရပ်၌နေသော နတ်အပေါင်းကို။) ဝိရုဇ္ဈော၊ ဝိရုဇ္ဈနတ်မင်းသည်။ အနုသာသတိ၊ သွန်သင်ဆုံးမ၏။

ပုတ္တပိ တဿာတိ၊ ကား။ တဿာပိ၊ ထို ဝိရုဇ္ဈ-နတ်မင်း ၏လည်း။ တာဒိသာယေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ပုတ္တာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ။) [တာဒိသာယေဝါတိ ဓတရဋ္ဌဿ ပုတ္တသဒိသာဝေ ပုတ္တတ္ထတော၊ နာမတော၊ ဗလတော၊ ဣဒ္ဓိအာဒိဝိသေသတော စ။-ဋီကာ] ပါဠိယံ ပန၊ ပါဠိတော်စာအုပ်၌ကား။ မဟဗ္ဗလာတိ၊ ဟူ၍။ လိခန္တိ၊ ရေးကြကုန်၏။ အဋ္ဌကထာယံ၊ အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌။ သဗ္ဗဝါရေသု၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌။ မဟာဗလတိ၊ ဟူ၍။ ပါဠော၊ ပါဠိသည်။ (အတ္ထိ။)

ပန၊ ဆက်။ “ပရိမံ ဒိသံ။ပ။ကာပိလဝတ္ထဝေ”တိ၊ ဟူကုန်သော။-ဣမာ ဂါထာ၊ တို့ကို။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝသေန၊ တသောင်းသော စကြဝဠာ၌ နေကြသော အလုံးစုံသော နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့ကို သိမ်းယူနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ [သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝသေနာတိ ဒသသဟဿိလောကဓာတုယာ ပစ္စေကံ စတ္တာရော စတ္တာရော မဟာရာဇာနောတိ တေသံ သဗ္ဗေသံ သင်္ဂဏနဝသေန။-ဋီကာ။]

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဂါတာတို့၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။- ဒသသဟဿစက္ကဝါဠေ၊ တသောင်းသောစကြဝဠာ၌။ ဓတရဋ္ဌာ နာမ၊ ဓတရဋ္ဌ-တို့မည်သော။ မဟာရာဇနော၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ တေ သဗ္ဗေပိ၊ ထို အလုံးစုံသော နတ်မင်းကြီးတို့သည်လည်း။ ကောဋိသတသဟဿကောဋိသတသဟဿဂန္ဓဗ္ဗပရိဝါရာ၊ ကုဋေတသိန်း ကုဋေတသိန်းသော ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်အပေါင်း အခြံအရံရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) အာဂန္တာ၊ ၍။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ အရှေ့အရပ်၌။ ကပိလဝတ္ထု၊ မဟာဝနတော၊ ကပိလဝတ်မြို့၏အနီး မဟာဝန်တောကြီးမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ စက္ကဝါဠဂဗ္ဗံ၊ စကြဝဠာတိုက်ခန်းကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။ ဝေ၊ တူ၊ ဒက္ခိဏဒိသာဒိသု၊ တောင်အရပ် အစရှိသည်တို့၌။ ဝိရုဇ္ဈကာဒယော၊ ဝိရုဇ္ဈက- နတ်မင်း အစရှိသည်တို့သည်။ (ဌိတာ။) တေနော၊ ထို့

ကြောင့်ပင်။ “သမန္တာပ။ အဋ္ဌသ္မ”တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ။) အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ဟိ၊ ဓာင်ရှားအောင် ပြဦးအံ့။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) “သမန္တာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ စက္ကဝါဠေဟိ၊ တသောင်းသောစကြဝဠာတို့မှ။ အာဂန္တာ၊ လာ၍။ စတုရော၊ ကုန်သော။ ဒိသာ၊ အရပ်မျက်နှာတို့၌။ [စတုရော ဒိသာတိ စတုသု ဒိသာသု။-ဋီကာ။] ပဗ္ဗတမတ္ထကေသု၊ တောင်ထိပ်တို့၌။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓာ ဝိယ၊ မီးပုံကြီးတို့ကဲ့သို့။ သဠ၊ လွန်စွာ။ ဇလမာနာ၊ ထန်းလင်းတောက်ပ-ကုန်လျက်။ ဌိတာ၊ တည်နေကုန်၏။” ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [ဌိတာ၏ ကတ္တာသည် စတ္တာရော မဟာရာဇာနော-တည်း။ ထို့ကြောင့်-စတုရော ဒိသာ ကို “စတုသု ဒိသာသု” ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ သတ္တမိ ဗဟုဝစ်ဝိဘတ်၏ အနက်၌ ပထမာဗဟုဝစ်ဝိဘတ် သက်သားသည်-ဟူလို။] ပန၊ ထိုသို့ပင် အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ တောက်ပလျက်တည်ပါကုန်သော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုနတ်တို့ကို။ (ဝုတ္တာ-၌ စပ်။) ဝါ၊ တို့သည် (ဌိတာ-၌ စပ်။) ကပိလဝတ္ထု ဝနမေဝ၊ ကပိလဝတ်မြို့၏အနီး မဟာဝုန်တောကိုသာ။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဂတာ၊ လာကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ကဝါဠံ၊ စကြဝဠာကို။ ပရေတာ၊ ၍။ စက္ကဝါဠေန၊ စကြဝဠာနှင့်။ သမသမာ၊ ညီမျှသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ညီမျှကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဌိတာ၊ တည်ကုန်သည်။ (သမာနာ) ပိ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (တေ၊ ထိုနတ်တို့ကို။) “ဝနေ ကာပိလဝတ္ထဝေ”တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။

၃၃၇။ တေသံ မာယာဝိနော ဒါသာ၊ အာဂုံ ဝဉ္ဇနိကာ သဌာတိ၊ ကား။ တေသံ မဟာရာဇာနံ၊ ထို နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့၏။ (ဒါသာ-၌ စပ်။) ကတပါပပဋိစ္ဆာဒနလက္ခဏာယ၊ မိမိ ပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုကို ဖုံးကွယ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ မာယာယ၊ မာယာနှင့်။ ယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သော။ ကုဋ္ဌိလာစာရာ၊ ကောက်ကျစ်သော အကျင့်ရှိကုန်သော။ ဒါသာ၊ နတ်ကျွန်တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ ယေ၊ ယင်း နတ်ကျွန်တို့ကို။ (ဝုစ္စန္တိ-၌ စပ်။) သမ္ပ၊ ဓပရမ္ပ၊ ဓဝဉ္ဇနာဟိ၊ မျက်မှောက်၌ဖြစ်သော လှည့်ပတ်ခြင်း မျက်ကွယ်၌ဖြစ်သော လှည့်ပတ်ခြင်းတို့ဖြင့်။ လောကံ၊ သတ္တလောကကို။ ဝဉ္ဇန-တော၊ လှည့်ပတ်တတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “ဝဉ္ဇနိကာ” တိ စ၊ ဝဉ္ဇနိက-တို့ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ကေရာဋ္ဌိယသာဌေယျေန၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသော သာဌေယျနှင့်။ သမန္တာဂတတ္တာ၊ ပြည့်စုံကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဌာတိ စ၊ သဌ-တို့ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုစ္စန္တိ၊

ကုန်၏။ တေပိ၊ ထို နတ်ကျွန်တို့သည်လည်း။ အာဂတော၊ လာကြကုန်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

မာယာ ကုဋေဏ္ဍ၊ ဝိဋေဏ္ဍ၊ ဝိဋ္ဌ၊ ဝိဋ္ဌ၊ သဟာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ တေ ဒါသ၊ တို့သည်။ မာယာကာရကာဝ၊ လှည့်ပတ်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သည်သာတည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ နတ်ကျွန်တို့တွင်။ နာမေန၊ နာမည်အားဖြင့်။ ဧကော၊ တယောက်သော ကျွန်သည်။ ကုဋေဏ္ဍ၊ နာမ၊ ကုဋေဏ္ဍ၊ မည်၏။ ဧကော၊ သည်။ ဝိဋေဏ္ဍ၊ နာမ၊ ဝိဋေဏ္ဍ၊ မည်၏။ ပါဠိယံ ပန၊ ပါဠိတော် စာအုပ်၌ကား။ “ဝေဋေဏ္ဍ”တိ၊ ဟူ၍။ လိခန္တိ၊ ရေးကြကုန်၏။ ဧကော၊ သည်။ ဝိဋ္ဌ၊ နာမ၊ ဝိဋ္ဌ၊ မည်၏။ ဧကော သည်။ ဝိဋ္ဌ၊ နာမ၊ ဝိဋ္ဌ၊ မည်၏။ သဟာတိ၊ ကား။ သောပိ ဝိဋ္ဌ၊ သည်လည်း။ တေဟိ၊ ထို ကုဋေဏ္ဍ-အစရှိသော ခုနစ်ယောက် သော နတ်ကျွန်တို့နှင့်။ သဟေဝ၊ တကွသာလျှင်။ အာဂတော၊ လာပြီ။

☞ စန္ဒနော ကာမသေဋ္ဌော စ၊ ကိန္နိဗဏ္ဍ၊ နိဗဏ္ဍ၊ စာတိ၊ ကား။ အပရော၊ တပီးသောကျွန်သည်။ ကိန္နိဗဏ္ဍ၊ နာမ၊ မည်၏။ ပါဠိယံ ပန၊ ၌ကား။ “ကိန္နိဗဏ္ဍ”တိ၊ ဟူ၍။ လိခန္တိ၊ ကုန်၏။ နိဗဏ္ဍ၊ စာတိ၊ ကား။ အညော၊ အခြားသော နတ်ကျွန်သည်။ နိဗဏ္ဍ၊ နာမ၊ မည်၏။ ဧတ္ထကာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော ကုဋေဏ္ဍ-အစ နိဗဏ္ဍ အဆုံးရှိသော ရှစ်ယောက်ကုန်သော နတ်တို့သည်။ ဒါသ၊ ကျွန်တို့တည်း။ [ဧတ္ထကာ ဒါသတိ ဧတ္ထကာ ကုဋေဏ္ဍ၊ အာဒိကာ နိဗဏ္ဍ၊ ပရိယော သာနာ အဋ္ဌ မဟာရာဇာနံ ဒါသ၊-ဋီကာ။] ပန၊ ကား။ ဣတော၊ ဤ နတ်ကျွန်တို့မှ။ ပရေ၊ တပီးကုန်သော။ ဝါ၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။

“ပနာဒေါ ဩပမညော စ။ပ။တိမ္မရ သူရိယဝစ္ဆသ”တိ၊ ဟူသော။-

ဣမေ၊ ဤနတ်တို့သည်။ ဒေဝရာဇာနော၊ နတ်မင်းတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ ဒေဝသုတောတိ၊ ကား။ ဒေဝသာရထိ၊ နတ်ရထားထိန်း တည်း။ စိတ္တသေနောတိ၊ ကား။ စိတ္တော စ၊ စိတ္တ-နတ်မင်းသည်လည်း ကောင်း။ သေနော စ၊ သေန-နတ်မင်းသည်လည်းကောင်း။ စိတ္တသေနော စ၊ သည်လည်းကောင်း။ (အာဂါ-၌ စပ်။) [“နာမဉ္စ+ရူပဉ္စ+နာမရူပဉ္စ နာမရူပံ”၌ကဲ့သို့ ကေသေသ်ပြုထားသည် - ဟူလို။] ဂန္ဓဗ္ဗောတိ၊ ကား။ အယံ စိတ္တသေနော၊ ဤ စိတ္တ-နတ်မင်း၊ သေန-နတ်မင်း၊ စိတ္တသေန-နတ် မင်းသည်။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယိကော၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်အပေါင်း၌ ။ ဖြစ်သော။ ဒေဝ- ပုတ္တော၊ နတ်သားတည်း။ စ၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ အခြားနတ်တို့ မဖက်

သက်သက်။ သေ (သေသော)၊ ဤ စိတ္တသေန-သည်သာ။ (ဂန္ဓဗ္ဗော၊ ဂန္ဓဗ္ဗ
နတ်သည်။) န၊ မဟုတ်သေး။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ပနာဒါယော၊
ပနာဒ-အစရှိကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤ နတ်တို့သည်။ ဂန္ဓဗ္ဗာ ဝေ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ
နတ်တို့ချည်းသာတည်း။

နဋ္ဌောရာဇာတိ၊ ကား။ နဋ္ဌကာရဒေဝပုတ္တော နာမ ကျူလရံသည်
နတ်သားမည်သော။ ဧကော၊ တယောက်သောနတ်တည်း။ ဇနေသဘောတိ၊
ကား။ ဇနဝသဘော၊ ဇနဝသတ-မည်သော။ ဒေဝပုတ္တော၊ နတ်သားတည်း။
အာဂုံ ပဉ္စသိခေါ စေဝါတိ၊ ကား။ ပဉ္စသိခေါ၊ ပဉ္စသိခ-မည်သော။
ဒေဝပုတ္တော စေဝ၊ သည်လည်း။ အာဂတော၊ လာပြီ။ တိမ္မရူတိ၊ ကား။
တိမ္မရူ နာမ၊ တိမ္မရူ-မည်သော။ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝရာဇာ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်မင်းတည်း။
သုရိယဝစ္ဆာသတိ၊ ကား။ တဿေဝ၊ ထို တိမ္မရူ-နတ်မင်း၏ပင်။ ဧတာ၊
သမီးတည်း။

ဧတေ စညေ စ ရာဇာနော၊ ဂန္ဓဗ္ဗာ သဟ ရာဇာတိတိ၊ ကား။ နာမ-
ဝသေန၊ နာမည်နှင့်စပ်သဖြင့်။ ဧတေ ဝုတ္တဂန္ဓဗ္ဗရာဇာနော စ၊ ဤ ဆိုအပ်
ပြီးသော ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ အညေ၊ အခြားကုန်သော။
ဧတေဟိ ရာဇဟိ၊ ဤ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္က။ ဗဟူ၊ ကုန်သော။
ဂန္ဓဗ္ဗာ စ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ (အဘိက္ကာမံ-၌ စပ်။) မောဒ-
မာနာ အဘိက္ကာမံ၊ ဘိက္ခုနံ သမိတိံ ဝနန္တိ၊ ကား။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌစိတ္တာ၊ ရှင်
လန်းနှစ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဘိက္ခုသံသသမိတိံ၊ စုဝေး
သော ရဟန်းအပေါင်းရှိသော။ ဣမံ ဝနံ၊ ဤ မဟာဝုနံတောသို့။ အာ-
ဂတာ၊ လာကြကုန်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော။ [ဘိက္ခုသံသော+သမိတော+သန္တိပတိ-
တော+တ္ထောတိ ဘိက္ခုသံသသမိတိ၊ ဣမံ ဝနံ။-ဋီကာ။ ဤသို့ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံ
ပြုမှ ဣမံ ဝနံ နှင့် *အရတူသည်။ ရွှေ၌ကား သမိတိ-သဒ္ဓါ၏ စပ်ပုဒ်ကို
“ဒဿနတ္ထာယ” ဟု ထည့်၍ အရမတူအောင် တနည်းပြခဲ့သည်။]

၃၃၀။ အထာဂုံ နာဂဿ နာဂါ၊ ဝေသာလာ သဟ တစ္ဆကာတိ၊
ကား။ နာဂဿဒဟဝါသိကာ၊ နာဂဿ-အိုင်၌ နေကုန်သော။ [နာဂဿ-
ဒဟဝါသိကာတိ နာဂဿဒဟနိဝါသိနော။-ဋီကာ] (နာဂါ) စ၊ နဂါးတို့
သည်လည်းကောင်း။ ဝေသာလီဝါသိကာ၊ ဝေသာလီမြို့၌နေကုန်သော။
နာဂါ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ တစ္ဆကနာဂပရိသာယ၊ တစ္ဆက-နဂါး
ပရိသတ်နှင့်။ သဟ၊ တက္က။ အာဂတာ၊ လာကုန်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော။
ကမ္မလဿတရာတိ၊ ကား။ ကမ္မလော စ၊ ကမ္မလ-နဂါးသည်လည်းကောင်း။

၂၀၂ . သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသမယသုတ်

အဿတရော စ၊ အဿတရ-နဂါးသည်လည်းကောင်း။ (အာဂုံ၊ လာကြကုန်ပြီ။) ဧတေ၊ ဤ ကမ္မလ-နဂါး၊ အဿတရ-နဂါးတို့သည်။ သိနေရူပါဒေါ မြင်းမိုရ်တောင်ခြေ၌။ ဝသန္တိ ကိရ၊ နေကြကုန်သတတ်။ သုပဏ္ဏဟိပိ၊ ဂဠုန်တို့သည်သော်မှလည်း။ အနုဒ္ဓရဏီယာ၊ မထုတ်ဆောင်အပ် မထုတ်ဆောင်နိုင်ကုန်သော။ မဟေသက္ခနာဂါ၊ ကြီးသောတန်ခိုးရှိသော နဂါးတို့တည်း။ ပါယာဂါ သဟ ဉာတိတိတိ၊ ကား။ ပယာဂတိတ္ထဝါသိနော စ၊ ပယာဂ-ဆိပ်ကမ်း၌ နေလေ့ရှိကုန်သော နဂါးတို့သည်လည်း။ ဉာတိသံသေန၊ ဆွေမျိုးအပေါင်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အာဂတာ၊ လာကြကုန်ပြီ။

ယာမုနာ ဓတရဋ္ဌာ စာတိ၊ ကား။ ယမုနဝါသိနော၊ ယမုနာမြစ်၌ နေလေ့ရှိကုန်သော။ (နာဂါ) စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဓတရဋ္ဌကုလေ၊ ဓတရဋ္ဌ-အမျိုး၌။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ နာဂါ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ (အာဂုံ။) ရောဝဏော မဟာနာဂေါတိ၊ ကား။ ရောဝဏော၊ ရောဝဏ်မည်သော။ ဒေဝပုတ္တော စ၊ နတ်သားသည်လည်းကောင်း။ (အာဂုံ၊ ပြီ။) ဇာတိယာ၊ အမျိုးဇာတ်အားဖြင့်။ နာဂေါ၊ ဆင်ပြောင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ပန၊ ထိုသို့ ဆင်ပြောင်မဟုတ်ပါသော်လည်း။ ယေ (ဧသော)၊ ဤ ရောဝဏ်မည်သော နတ်သားကို။ နာဂဝေါဟာရေန၊ ဆင်ပြောင်ဟူသော ခေါ်ခြင်းဖြင့်။ ဝေါဟရိယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ သောပါဂါတိ၊ ကား။ သောပိ၊ ထို ရောဝဏ်နတ်သားသည်လည်း။ အာဂတာ၊ လာပြီ။ [အဘိဓာန်၌ “ရောဝဏော ဂဇော” ဟု သုံးစွဲသည်။]

☞ ယေ နာဂရာဇေ သဟဿာ ဟရန္တိတိ၊ ကား။ ယေ၊ အကြင် ဂဠုန်တို့သည်။ ဝုတ္တပ္ပကာရေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော။ ဣမေ နာဂေ၊ ဤ နဂါးတို့ကို။ [ဝုတ္တပ္ပကာရေတိ ကမ္မလဿတရေ ဌပေတွာ ဣတရေ ဝုတ္တပ္ပကာရနာဂါ။-ဋီကာ။] လောဘာဘိဘူတာ၊ စားလိုသောလောဘသည် လွှမ်းမိုးအပ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) [လောဘာဘိဘူတာတိ အာဟာရလောဘေန အဘိဘူတာ။-ဋီကာ။] သဟဿံ၊ အနိုင်အထက် နှိပ်စက်မှုကို၊ ကတွာ၊ ၍။ ဟရန္တိ ဂဏ္ဍန္တိ၊ ဆောင်ယူနိုင်ကုန်၏။ ဒိဗ္ဗာ ဒိဇာ ပက္ခိ ဝိသုဒ္ဓစက္ခုတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝတော၊ နတ်၌ဖြစ်သော တန်ခိုးအာနုဘော် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗတို့မည်၏။ မာတုကုစ္ဆိတော စ၊ အမိ၏ ဝမ်းမှ လည်းကောင်း။ အဏ္ဏကောသတော စ၊ ဥ-အိမ်မှလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေ ဝါရေ၊ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဇာ၊ ဒိဇ-တို့မည်၏။ [ဒိဇာမှ ဒိ-ကို ဒိပြု။] ပက္ခယုတ္တတာယ၊ အတောင်နှင့်ယှဉ်

ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပက္ခိ၊ ပက္ခိတို့မည်၏။ ယောဇနသတန္တရေပိ၊ ယူဇနာတရာ အတွင်း၌ လည်းကောင်း။ ယောဇနသဟဿန္တရေပိ၊ ယူဇနာတထောင် အတွင်း၌လည်းကောင်း။ နာဂေ၊ တို့ကို။ ဒဿန သမတ္တစက္ခု-တာယ၊ မြင်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော မျက်စိရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓိ-စက္ခု၊ ဝိသုဒ္ဓိစက္ခုတို့မည်၏။ ဝေဟာယသာ တေ ဝနမဇ္ဈပုတ္တာတိ၊ ကား။ တေ၊ ထိုဂဠုန်တို့သည်။ အာကာသေနေဝ၊ ကောင်းကင်ဖြင့်သာလျှင်။ ဣမံ မဟာဝနံ၊ သို့။ သမ္ပတ္တာ၊ ကောင်းစွာရောက်ကြကုန်ပြီ။ [အဇ္ဈပုတ္တာ၌ အဓိ-အနက်မရှိ။] စိတြာ သုပဏ္ဏာ ဣတိ တေသ နာမန္တိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုဂဠုန်တို့၏။ “စိတြသုပဏ္ဏာ”တိ၊ ဟူသော။ နာမံ၊ သည်။ (ဟေ-တိ။) [စိတြ+သုန္ဒရံ+ပဏ္ဏာ+ယေသန္တိ စိတြသုပဏ္ဏာ (ဆန်းကြယ်သော ကောင်းသော အတောင်ရှိကြသော ဂဠုန်တို့။) “စိတြသုပဏ္ဏာ”တိ နာမံ ဝိစိတြသုန္ဒရပတ္တစန္ဒတာယ။-ဋီကာ။]

တဒါ၊ မဟာဝနံတောသို့ ရောက်လာကြရာ ထိုအခါ၌။ နာဂရာဇာနံ၊ တို့၏။ (သုပဏ္ဏတော၊ ဂဠုန်မှ။) အဘယံ၊ ဘေးမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ အာသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ [အဘယံ-၌ ဘာဝပုဓာန-ကြံ။] ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ သုပဏ္ဏတော၊ မှ။ (နာဂရာဇာနံ၊ တို့၏။) ခေမံ၊ ဘေးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ အကာသိ၊ မူပြီ။ [ခေမံ-၌လည်း ဘာဝပုဓာန-ကြံ။] ဣတိ တသ္မံ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထို နဂါး ဂဠုန်တို့သည်။ အညမညံ၊ ချင်း။ သဏှာဟိ၊ သိမ်မွေ့ကုန်သော။ ဝါစာဟိ၊ စကားတို့ဖြင့်။ ဥပဂ္ဂယန္တော၊ ကပ်၍ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကုန်လျက်။ [ဥပဂ္ဂယန္တောတိ ဥပေစ္စ(ကပ်ရောက်၍)ကထေန္တော။-ဋီကာ။] မိတ္တာ ဝိယ၊ မိတ်ဆွေတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဗန္ဓဝါ ဝိယ စ၊ ဆွေမျိုးတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သမုလ္လပန္တော၊ ကောင်းစွာပြောဆိုကုန်လျက်။ သမ္မောဒ-မာနာ၊ လွန်စွာဝမ်းမြောက်ကြကုန်သည်။ အာလိဂန္တော၊ လည်ဖက်ကြကုန်သည်။ ဟတ္ထေ၊ လက်တို့ကို။ ဂဏန္တော၊ ဆွဲကိုင်ကြကုန်သည်။ အံသကူဇေ၊ ပခုံးစွန်း၌။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ထပေန္တော၊ ထားကြကုန်သည်။ ဟဠုတုဠု-စိတ္တာ၊ ရွှင်လန်းနှစ်သက်သော စိတ်ရှိကြကုန်သည်။ (ဟုတော။) နာဂါ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ သုပဏ္ဏာ၊ ဂဠုန်တို့သည် လည်းကောင်း။ (သရဏံ အကံသု-၌ စပ်။) သရဏမကံသု ဗုဒ္ဓန္တိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓိယေဝ၊ ကိုသော။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂတာ၊ ဆည်းကပ်ကြကုန်ပြီ။

၃၃၉။ ဇိတာ ဝဇီရဟတ္ထေနာတိ၊ ကား။ ဣန္ဒေနံ၊ ဣန္ဒ-မည်သော။ ဒေဝရညာ၊ နတ်တို့၏မင်းသည်။ (သိကြားမင်းသည်။) ဇိတာ၊ အောင်နိုင်အပ်

ကုန်သော။ (ဧတေ-၌ စပ်။) [“ဝဇီရဟတ္ထေန၊ လက်၌ ဝရဇိန်လက်နက် ရှိသော သိကြားမင်းသည်” ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ။] သမုဒ္ဓံ အသုရာသိတာတိ၊ ကား။ မဟာသမုဒ္ဓဝါသိနော၊ မဟာသမုဒ္ဓရာ၌နေလေ့ရှိကုန်၏။ သုဇာတာယ၊ သုဇာတာမည်သော။ အသုရကညာယ၊ အသုရာ သဟိုသမီး၏။ ကာရဏာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤ အသုရာတို့သည်။ ဝါသဝဿ၊ သကြားမင်း၏။ ဘာတရော၊ ညီနောင်တို့သည်။ ဝါ၊ ယောက်ဖတို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣဒ္ဓိမန္တော၊ နတ်၌ဖြစ်ရိုး ကြီးမားသောတန်ခိုး ရှိကြကုန်၏။ ယသသိနော၊ ခြွေရံသင်းပင်း ကျော်စောခြင်းလည်း ရှိကြကုန်၏။

တေသု၊ ထိုအသုရာတို့တွင်။ ကာလကဉ္စာ မဟာဘိသ္မာတိ၊ ကား။ ကာလကဉ္စာ စ၊ ကာလကဉ္စ-အသုရာတို့သည်လည်း။ မဟန္တေ၊ ကြီးစွာကုန်သော။ ဘိသနော၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ အတ္တဘာဝေ၊ အတ္တဘောတို့ကို။ မာပေတွာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ အာဂမိံသု၊ လာကြကုန်ပြီ။ အသုရာဒါနဝေသသတိ၊ ကား။ ဒါနဝေသသ နာမ၊ ဒါနဝေသသ-တို့မည်သော။ အညေ၊ အခြားကုန်သော။ ဓနုဂ္ဂဟအသုရာ၊ လေးတော်သား အသုရာတို့သည်။ (အာဂမိံသု။) ဝေပစိတ္တိ သုစိတ္တိ စ၊ ပဟာရာဒေါ နမုစိ သဟာတိ၊ ကား။ ဝေပစိတ္တိ၊ ဝေပစိတ္တိ-မည်သော။ အသုရော၊ အသုရာသည်လည်းကောင်း။ သုစိတ္တိ၊ သော။ အသုရော စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေ အသုရာ စ၊ ဤ အသုရာတို့သည်လည်းကောင်း။ (အာဂတော၊ ကုန်ပြီ။) နမုစိ၊ သတ္တဝါတို့ကို သံသရာမှ မလွတ်စေလိုသော။ မာရော၊ မာရမည်သော။ ဒေဝပုတ္တော စ၊ နတ်သားသည်လည်းကောင်း။ ဧတေဟိ၊ ဤ အသုရာတို့နှင့်။ သဟေဝ၊ တကွသာလျှင်။ အာဂတော၊ လာပြီ။

ဣမေ အသုရာ၊ ဤ အသုရာတို့သည်။ မဟာသမုဒ္ဓဝါသိနော၊ မဟာသမုဒ္ဓရာ၌ နေလေ့ရှိကုန်၏။ အယံ၊ ဤ မာရ်နတ်သည်။ ပရနိမ္မိတဒေဝ-လောကဝါသိ၊ ပရနိမ္မိတ-နတ်ပြည်၌ နေလေ့ရှိ၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေဟိ၊ ဤ အသုရာတို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ အာဂတော၊ လာသနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ အစ္ဆန္ဒိကတ္တာ၊ ကုသလစ္ဆန္ဒ-မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အယံ၊ ဤ မာရ်နတ်သည်။ ဧတေဟိ၊ ဤ အသုရာ တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ အာဂတော၊ လာပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ မှန်။ တေပိ၊ ထို အသုရာတို့သည်လည်း။ အစ္ဆန္ဒိကာ၊ ကုသိုလ်ကို လိုလားသော ဆန္ဒမရှိကြကုန်။ အဘဗ္ဗာ၊ မကျွတ်ထိုက်ကုန်။ [အဘဗ္ဗာတံ သမ္မတ္တနိယာမံ ဩက္ကမိတံ န ဘဗ္ဗာ အစ္ဆန္ဒိကတ္တာ တာဒိသဿ ဆန္ဒသေဝ အဘာ

ဝတော။-ဋီကာ။] အယမ္ပိ၊ ဤ မာရ်နတ်သည်လည်း။ တာဒိသောယေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သူပင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓာတုသော၊ အဇ္ဈာသယ ဓာတ်အားဖြင့်။ သံသန္ဓမာနော၊ ရောနှောမိသည်။ (ဟုတွာ။) (ဧတေဟိ သဟ။) အာဂတော၊ လာပြီ။

သတဉ္စ ဗလိပုတ္တာနန္တိ၊ ကား။ ဗလိနော၊ ဗလိ-မည်သော။ မဟာ- အသုရဿ၊ အသုရာကြီး၏။ ပုတ္တာနံ၊ တို့၏။ သတံ၊ တရာသည်။ (ဟောတိ။) သဗ္ဗေ၊ ဝေရောစနာမကာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော သားတို့သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ မာတုလဿ၊ ဦးရီးဖြစ်သော။ ရာဟုဿေဝ၊ ရာဟု- အသုရိန်၏သာ။ နာမဓရာ၊ နာမည်ကို ဆောင်ကြ ကုန်၏။ သန္ဓယိတွာ ဗလိသေနန္တိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ဗလိသေနံ၊ ဗလိ-မည်သော အသုရာ၏ စစ်သည်အပေါင်းကို။ သန္ဓယိတွာ၊ စုရုံး၍။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော အသုရာ တို့သည်။ ကတသန္ဓာဟာဝ၊ ပြုအပ်ပြီးသော စစ်ဝန်တန်ဆာ ဖွဲ့ခြင်းရှိကုန် သည်သာ။ ဟုတွာ၊ ၍။ (ဥပါဂမ္မိ-၌ စပ်။) ရာဟုသဒ္ဓမုပါဂမုန္တိ၊ ကား။ ရာဟုအသုရိန္နံ၊ သို့။ ဥပသကမိဿ၊ ချဉ်းကပ်ကြကုန်ပြီ။ သမယော ဒါနိ သဒ္ဓန္တေတိ၊ ကား။ တဝ၊ အရှင်ဦးရီးအား။ သဒ္ဓံ၊ ကောင်းခြင်းမင်္ဂလာ သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ [တဝ-သည် အာသိသတ္ထ - သမ္ပဒါနံ။] တေ၊ အရှင်ဦးရီးအား။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သမိတိံ၊ ပေါင်းစုရာဖြစ်သော။ ဝနံ၊ မဟာဝုန်တောသို့။ ဥပသကမိတွာ၊ ၍။ ဘိက္ခုသံဃံ၊ ကို။ ဒဿနာယ၊ ဌာ။ သမယော၊ အချိန်တန်ပါပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

၀၀၀

၃၄၀။ အာပေါ စ ဒေဝါ ပထဝီ၊ တေဇော ဝါယော တဒါဂမန္တိ၊ ကား။ အာပေါကသိဏာဒိသု၊ အာပေါကသိုဏ်း အစရှိသော အာရုံတို့၌။ ပရိကမ္ပံ၊ ပရိကံကို။ ကံတွာ၊ ၍။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အာပေါတိ- အာဒိနာမကာ၊ အပေါ-အစရှိသော နာမည်ရှိကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ အာဂမ္မံ၊ ကုန်ပြီ။ [ဥပစာရဈာန်ဖြင့် ဖြစ်ကြရသောကြောင့် နတ်သာဖြစ်ကြ ရသည်။ နိဗ္ဗတ္တာတိ ဥပစာရဈာနေန နိဗ္ဗတ္တာ။ အပ္ပနာဈာနေန ပန နိဗ္ဗတ္တာ ပြဟ္မာနော ဟောန္တိ၊ တေ ပရတော ဝက္ခတိ “သုဗြဟ္မာ”တိ အာဒိနာ။- ဋီကာ။] ဝရုဏာဝါရုဏာ ဒေဝါ၊ သောမော စ ယသသာ သဟာတိ၊ ကား။ ဝရုဏဒေဝတာ၊ ဝရုဏ-မည်သော နတ်တို့လည်းကောင်း။ ဝါရုဏ- ဒေဝတာ၊ ဝါရုဏ-မည်သော နတ်တို့လည်းကောင်း။ သောမဒေဝတာ၊ သောမ-မည်သော နတ်တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ ဧဝံ နာမကာ၊ ဤသို့ အမည်ရှိကုန်သော။ ဒေဝါ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ယသသာ နာမ၊

၂၀၆ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသမယသုတ်

ယံသ-မည်သော။ ဒေဝေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ (အာဂမုံ။) ဣတိ အတ္ထော။ မေတ္တာကရုဏာကာယိကာတိ၊ ကား။ မေတ္တာဈာနေ စ၊ မေတ္တာဈာန်၌ လည်းကောင်း။ ကရုဏာဈာနေ စ၊ ခွဲလည်းကောင်း။ ပရိကမ္ပ၊ ပရိကံကို။ ကတွာ၊ ဤ။ နိဗ္ဗတ္တဒေဝါ၊ ဖြစ်သောနတ်တို့သည်။ (အာဂုံ။) အာဂုံ ဒေဝါ ယသသိနောတိ၊ ကား။ မဟာယသ၊ များသော အခြံအရံ ရှိကုန်သော။ ဇေယပိ ဒေဝါ၊ တို့သည်လည်း။ အာဂတာ၊ ကုန်ပြီ။

ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္ထဝဏ္ဏိနောတိ၊ ကား။ ဒသဓာ ဆယ်ယောက် အစုအားဖြင့်။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်သော။ ဒသ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ဒေဝကာယာ၊ ထို နတ်အပေါင်းတို့သည်။ နီလာ-ဒိဝသေန၊ အညို အစရှိသော အပြားအားဖြင့်။ နာနတ္ထကာယာ၊ မှတ်တူထားခြား ကွဲပြားသော သဘောရှိသော ကိုယ်ရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) အာဂတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော။

ဝေဏ္ဍု၊ စ ဒေဝါတိ၊ ကား။ ဝေဏ္ဍုဒေဝတာ စ၊ ဝေဏ္ဍု-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ သဟလိစာတိ၊ ကား။ သဟလိဒေဝတာ စ၊ စ၊ သဟလိ-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ (အာဂုံ။) အသမာ စ ဒြေဝေ ယမာတိ၊ ကား။ အသမဒေဝတာ စ၊ အသမ-မည်သော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ယမကာ ဒေဝါ စ၊ ယမက-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ (အာဂုံ။) စန္ဒယူပနိသာ ဒေဝါ၊ စန္ဒမာဂုံ ပုရက္ခတွာတိ၊ ကား။ စန္ဒနိဿိတကာ၊ လ-ကိုမှီကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ စန္ဒ၊ လ-ကို။ ပုရတော၊ ရွှေ၌။ ကတွာ။ အာဂတာ၊ ကုန်ပြီ။ [လ-ကို အမှီပြု၍ ရွှေမှလည်းကောင်း၊ နောက်မှလည်းကောင်း၊ ဘေးမှလည်းကောင်း ပြေးလိုက်ကြသော နတ်တို့တည်း။ ထို နတ်တို့ကား-အပြေးဝါသနာပါကြ သည်။ စန္ဒယူပနိသာ ဒေဝါ စန္ဒယူ ဥပနိဿိယတော ဝတ္ထမာနာ တဿ ပုရတော၊ စ ပစ္ဆတော စ ပဿတော စ ဓာဝနကဒေဝါ။-ဋီကာ။] တထာ၊ တူ။ သူရိယနိဿိတကာ၊ နေကိုမှီကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ သူရိယံ၊ နေကို။ ပုရက္ခတွာ၊ ရွှေသွားပြု၍။ (အာဂတာ။) နက္ခတ္တာနိ ပုရက္ခ-တွာတိ၊ ကား။ နက္ခတ္တာနိဿိတကာ၊ နက္ခတ်ကိုမှီကုန်သော။ ဒေဝါပိ၊ တို့သည် လည်း။ နက္ခတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ပုရတော၊ ၌။ ကတွာ အာဂတာ။

အာဂုံ မန္တဝလာဟကာတိ၊ ကား။ ဝါတဝလာဟကာ၊ လေကို လာ စေတတ်ကုန်သော ဝါတဝလာဟက-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ အပ္ပ-ဝလာဟကာ၊ ဆီးနှင်း တိမ်တိုက်ကို ဖြစ်စေနိုင်ကုန်သော အပ္ပဝလာဟက-

နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဥဏှဝလာဟက၊ အပူကိုဖြစ်စေနိုင်ကုန်သော ဥဏှဝလာဟက-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ (အာဂုံ။) ဝလာဟက၊ ဝလာဟက-နတ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤ နတ်တို့ကို။ “မန္တဝလာဟက” နာမ၊ မန္တဝလာဟက-တို့ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတေပိ၊ ထို နတ်တို့သည်လည်း။ အာဂတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော။ [ကေဝလံ ဝါတဝါယနဟေတဝေါ ဒေဝတာ ဝါတဝလာဟက။ တထာ ကေဝလံ အဗ္ဘပဋ္ဌလသဉ္ဇရဏဟေတဝေါ အဗ္ဘဝလာဟက။ ဥဏှ-ပွဝတ္တိဟေတဝေါ ဥဏှဝလာဟက။ ဝဿဝလာဟက ပန ပဇ္ဇန္တသဒိသတိ။ -ဋီကာ။]

ဝဿနံ ဝါသဝေါ သေဋ္ဌော၊ သက္ကောပါဂါ ပုရိန္ဒဒေါတိ၊ ကား။ ဝဿနံ၊ ဝဿ-မည်ကုန်သော။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ သေဋ္ဌော၊ မြတ်သော။ ဝါသဝေါ၊ သိကြားမင်းသည်။ (အာဂါ၊ ပြီ။) ယော၊ အကြင်နတ်ကို။ သက္ကောတိ စ၊ သက္က-ဟူ၍လည်းကောင်း။ ပုရိန္ဒဒေါတိ စ၊ ပုရိန္ဒဒ-ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ သောပိ၊ ထိုနတ်သည်လည်း။ အာဂတာ၊ ပြီ။ ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာတိ၊ ကား။ ဒသ၊ ဆယ်ယောက်ကုန်သော။ ဧကပိ ဒေဝကာယာ၊ ဤ နတ်အပေါင်းတို့သည်လည်း။ ဒသဓာဝ၊ ဆယ်စုအားဖြင့်သာ။ အာဂတာ၊ ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနောတိ၊ ကား။ နီလာဒ္ဓိဝေနေ၊ အညို-အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ နာနတ္တဝဏ္ဏာ၊ ကုန်သော။ (ဧကပိ ဒေဝကာယာ။ အာဂတာ၊ ကုန်ပြီ။)

အထာဂုံ သဟဘူ ဒေဝါတိ၊ ကား။ အထ၊ ထိုမှတပါး။ သဟဘူ နာမ၊ သဟဘူတို့မည်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ အာဂတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဇလမဂ္ဂိ-သိခါရိဝါတိ၊ ကား။ အဂ္ဂိသိခါ ဝိယ၊ မီးတောက် မီးလျှံတို့ကဲ့သို့။ ဇလန္တာ၊ တောက်ပကုန်လျက်။ (အာဂုံ။) [“ဇလံ” ကို “ဇလန္တာ” ဟု ဖွင့်သည်။] ဇလမဂ္ဂိ စ၊ ဇလမဂ္ဂိ-အမည်သည်လည်းကောင်း။ သိခါရိဝါ၊ သိခါရိဝ-အမည်သည်လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ၊ ဤအမည်တို့သည်။ တေသံ၊ ထိုနတ်တို့၏။ နာမာနိ၊ အမည်တို့တည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဝေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ [ဇလမဂ္ဂိသိခါရိဝါ-တို့ကို နတ်အမည် သီးခြား ပြုလျှင် “ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ” နှင့် ဆန့်ကျင်၏။ ဆယ်ယောက်မက တထာယံနှစ်ယောက်ဖြစ်လိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့်-ရှေး အဋ္ဌကထာဝါဒ-အဖြစ် ဖြင့်သာ ပြသည်။ ဤအဋ္ဌကထာဆရာက မယူလိုပါ။] အရိဋ္ဌက ၈ ရောဇာ-ဝတိ၊ ကား။ အရိဋ္ဌကဒေဝါ စ၊ အရိဋ္ဌက-မည်သော နတ်တို့သည်လည်း

၂၀၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသမယသုတ်

ကောင်း။ ရောဇဒေဝါ စ၊ ရောဇ-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။
(အာဂုံ။) ဥမာပုပ္ဖနိဘာသိနောတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဧတေ
ဒေဝါ၊ ဤ အရိဋ္ဌက ရောဇ-ဟုဆိုအပ်သော နတ်တို့တွင် အချို့သောနတ်တို့
သည်။ ဥမာပုပ္ဖဒေဝါ နာမ၊ နှမ်းချပ်ပွင့်နှင့် တူကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
ဥမာပုပ္ဖ-နတ်တို့မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထို အရိဋ္ဌက ရောဇ-နတ်တို့၏။ သရီ-
ရာဘာ၊ ကိုယ်၏အရောင်သည်။ ဥမာပုပ္ဖသဒိသာ၊ နှမ်းချပ်ပွင့်နှင့်တူ၏။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ “ဥမာပုပ္ဖနိဘာသိနော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ [သီးခြား
နတ်တမျိုးမဟုတ်။ အရိဋ္ဌက ရောဇ-နတ်တို့ကိုပင် “ဥမာပုပ္ဖနိဘာသိနော”ဟု
ဂုဏ် နာမည်တင်တားသည်။]

ဝရုဏာ သဟဓမ္မာ စာတိ၊ ကား။ ဒေ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော။ ဧတေ
စ၊ ဇနာ၊ ဤ နတ်တို့သည်လည်း။ (အာဂုံ။) အစ္စတာ စ အနေဇကောတိ၊
ကား။ အစ္စတဒေဝတာ စ၊ အစ္စတ-နတ်သည်လည်းကောင်း။ အနေဇက-
ဒေဝတာ စ၊ အနေဇက-နတ်သည်လည်းကောင်း။ (အာဂုံ။) သုလေယျ-
ရုစိရာ အာဂုန္တိ၊ ကား။ သုလေယျာ စ၊ သုလေယျ-နတ်တို့သည်လည်း
ကောင်း။ ရုစိရာ စ၊ ရုစိရ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ အာဂတာ။ အာဂုံ
ဝါသဝနေသိနောတိ၊ ကား။ ဝါသဝနေသိဒေဝါ နာမ၊ ဝါသဝနေသိ-
မည်သော နတ်တို့သည်။ အာဂတာ။ ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာတိ၊
ကား။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ဧတေပိ ဒေဝကာယာ၊ တို့သည်လည်း။ ဒသ-
ဓာဝ၊ အားဖြင့်သာ။ အာဂတာ၊ ကုန်ပြီ။

သမာနာ မဟာသမာနာတိ၊ ကား။ သမာနာ စ၊ သမာနာ-မည်သော
နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ မဟာသမာနာ စ၊ မဟာသမာနာ-မည်သော
နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ (အာဂုံ။) မာနုသာ မာနုသုတ္တမာစိ၊ ကား။
မာနုသာ စ၊ မာနုသာ-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ မာနုသုတ္တ-
မာ စ၊ မာနုသုတ္တမာ-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ (အာဂုံ။)
ခိဉ္စာပဒေသိကာ အာဂုံ၊ အာဂုံ မနောပဒေသိကာတိ၊ ကား။ ခိဉ္စာ-
ပဒေသိကာ၊ ခိဉ္စာပဒေသိက-မည်ကုန်သော။ ဒေဝါ စ၊ တို့သည်လည်း
ကောင်း။ မနောပဒေသိကာ၊ မနောပဒေသိက-မည်ကုန်သော။ ဒေဝါ
စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အာဂတာ၊ ကုန်ပြီ။ [ခိဉ္စာယ၊ မြူးတူးပျော်ပါး
များခြင်းကြောင့်။ ပဒုဿန္တိ၊ ပျက်စီးကြရကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ မြူးတူး
ပျော်ပါး များသည့်အတွက် ပျက်စီးကြရကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေ

ဒေဝတာသန္နိပါတအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၂၀၉

ခိဉ္စာပဒေါသိကာ။ မနေန၊ ဒေါသစိတ်ကြောင့်။ ပဒုဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့။ ဒေါသစိတ်အတွက် ပျက်စီးကြရကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေ မနောမဒေါသိကာ။]

အထာဂုံ ဟရယော၊ ဒေဝါတိ၊ ကား။ ဟရိဒေဝါ နာမ၊ ဟရိ-မည် သော နတ်တို့သည်။ အာဂတာ။ ယေ စ လောဟိတဝါသိနောတိ၊ ကား။ လောဟိတဝါသိနော စ၊ လောဟိတ-အရပ်၌ နေလေ့ရှိကုန်သော နတ်တို့ သည်လည်း။ အာဂတာ။ ပါရဂါ မဟာပါရဂါတိ၊ ကား။ ဒုဝိဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်။ ဧတေ စ၊ ဤ ပါရဂါ မဟာပါရဂါ-နတ်တို့ သည်လည်း။ အာဂတာ။ ဒသေတေ ဒသဓာကာယာတိ။ ကား။ ဧတေပိ ဒသ ဒေဝကာယာ ဒသဓာဝ အာဂတာ။

သုက္ကာ ကရုမ္ဘာ အရုဏာ၊ အာဂုံ ဝေဓနသာ သဟာတိ၊ ကား။ သုက္ကာ- ဒယော၊ သုက္ကာ-အစရှိကုန်သော။ ဧတေ တယော၊ ဤ သုံးယောက်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ တေဟိ၊ ထို နတ်တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ဝေဓနသာ စ၊ ဝေဓနသာ-မည်သော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း။ အာဂတာ။ ဩ- ဒါတ ဂယှာ ပါမောက္ခာတိ၊ ကား။ ဩဒါတဂယှာ နာမ၊ ဩဒါတဂယှာ- တို့ မည်သော။ ပါမောက္ခဒေဝါ၊ အကြီးအမှူး ဖြစ်သော နတ်တို့သည်။ အာဂတာ။ အာဂုံ ဒေဝါ ဝိစက္ခဏာတိ၊ ကား။ ဝိစက္ခဏာ နာမ၊ ဝိစက္ခဏာ- တို့မည်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ အာဂတာ။ သဒါမတ္တာ ဟာရဂဇာတိ၊ ကား။ သဒါမတ္တာ စ၊ သဒါမတ္တ-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဟာရဂဇာ စ၊ ဟာရဂဇ-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ မိဿကာ စ ယသသိနောတိ၊ ကား။ ယသသမ္ပန္နာ၊ အခြံအရံနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။ မိဿကဒေဝါ စ၊ မိဿက-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ (အာဂုံ။) ထနယံ အာဂ ပဇ္ဇုန္နောတိ၊ ကား။ ပဇ္ဇုန္နော၊ ပဇ္ဇုန္န-မည်သော။ ဒေဝ- ရာဇာ စ၊ နတ်မင်းသည်လည်း။ ထနယန္တော၊ ထစ်ချုန်းလျက်။ အာဂတော။ ယော ဒိသာ အဘိဝဿတိတိ၊ ကား။ ယော၊ အကြင်နတ်သည်။ ယံ ယံ ဒိသံ၊ အကြင် အကြင် အရပ်သို့။ ယာတိ၊ သွား၏။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို အရပ်၌။ ဒေဝေါ၊ မိုးသည်။ ဝဿတိ၊ ရွာ၏။ [ဒိသာ-ကို “တတ္ထ တတ္ထ” ဟု ဖွင့်သည်။ ထို ဒိသာ-ကို ဋီကာ၌ “ဒိသာသု” ဟု ဖွင့်သည်။] ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာတိ၊ ကား။ ဧတေပိ ဒသ ဒေဝကာယာ ဒသဓာ အာဂတာ။

ခေမိယာ တုသိတာ ယာမာတိ၊ ကား။ ခေမိယာ၊ ခေမိယ-တို့မည် သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ တုသိတ ပုရဝါသိနော စ၊ တုသိတာ

ပြည်၌ နေလေ့ရှိကုန်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ယာမာဒေဝလောက-
 ဝါသီနော စ၊ ယာမာနတ်ပြည်၌ နေလေ့ရှိကုန်သော နတ်တို့သည် လည်း
 ကောင်း။ (အာဂုံ။) ကထကာ စ ယသသိနောတိ၊ ကား။ ယသသမ္ပန္နာ၊ ကုန်
 သော။ ကထကဒေဝါ စ၊ ကထက-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။
 (အာဂုံ။) ပါဠိယံ ပန၊ ပါဠိတော်စာအုပ်၌ကား။ “ကဋ္ဌကာစာ” တိ၊ တို့
 ဟူ၍။ လိခန္တိ၊ ကုန်၏။ လမ္ပိတကာ လာမသေဋ္ဌာတိ၊ ကား။ လမ္ပိတကဒေဝါ
 စ၊ လမ္ပိတက-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ လာမသေဋ္ဌဒေဝါ စ၊
 လာမသေဋ္ဌ-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ (အာဂုံ။) ဇောတိနာမာ
 စ အာသဝါတိ၊ ကား။ ပဗ္ဗတမတ္ထကော၊ တောင်ထိပ်၌။ ကတနဋ္ဌဂိုက္ခန္ဓော
 ဝိယ၊ ပြုအပ်သော ကျမ်းမီးပုံကဲ့သို့။ ဇောတမာနာ၊ တောက်ပကုန်သော။
 ဇောတိဒေဝါ နာမ၊ ဇောတိ-မည်သော နတ်တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။
 တေ စ၊ ထို နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ အာသာ၊ အာသာ-တို့ မည်သော။
 ဒေဝါ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အာဂတာ။ ဣတိ အတ္ထော။ ပါဠိယံ
 ပန၊ ၌ကား။ “ဇောတိနာမာ” တိ၊ တို့ဟူ၍။ လိခန္တိ၊ ကုန်၏။ အာသာ၊
 အာသာ-မည်ကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ တို့ကို။ ဆန္ဒဝသေန၊ ဆန်းနှင့် စပ်
 သဖြင့်။ အာသဝါတိ၊ အာသဝါ-တို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ [အက္ခရာ ပြည့်စုံ
 အောင် “ဝ” အက္ခရာ ထည့်၍ဆိုသည်။] နိမ္မာနရတိနော၊ နိမ္မာနရတိ နတ်
 ပြည်၌ နေကုန်သော နတ်တို့သည်။ အာဂုံ။ အထ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ပရနိမ္မိ
 တာ၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ နတ်ပြည်၌ နေကုန်သော နတ်တို့သည်။ အာဂုံ။
 ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာတိ၊ ကား။ ဧတေပိ ဒသ ဒေဝကာယာ ဒသ-
 ဓာဝ အာဂတာ။

သဋ္ဌေတေ ဒေဝနိကာယာတိ၊ ကား။ အာပေါ စ ဒေဝါတိအာဓိကာ၊
 အာပေါနတ် အစရှိကုန်သော။ ‘ဆ’ ဒသကာ၊ တစ်ဆယ့်ခြောက်လီ ကုန်
 သော။ သဋ္ဌိ၊ ခြောက်ကျိပ်သော။ ဧတေ စ ဒေဝနိကာယာ၊ ဤ နတ်
 အပေါင်းတို့သည်လည်း။ (အာဂုံ။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော နတ်တို့သည်။
 နီလာဒိဝသေန၊ နီလ-အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ နာနတ္ထဝဏ္ဏိနော၊
 ကုန်၏။ နာမန္တယေန အာဂစ္ဆန္တိ၊ ကား။ နာမသာဂေန၊ နာမည်တူအဖို့အား
 ဖြင့်။ နာမကောဋ္ဌာသေန၊ နာမည်တူ အစုအားဖြင့်။ အာဂတာ။ ယေ စညေ
 သဒိသာ သဟာတိ၊ ကား။ အညေပိ၊ ဤ စကြဝဠာ၌ နေသော နတ်
 တို့မှ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေဟိ၊ ထိုနတ်တို့နှင့်။ ဝဏ္ဏတောပိ၊
 အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ နာမတောပိ၊ ဤနာမည်အားဖြင့် လည်း
 ကောင်း။ သဒိသာယေဝ၊ ဤ နတ်ကိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်

သော။ သေသစက္ကဝါဠေသု၊ ကြွင်းသော စကြဝဠာတို့၌။ ယေ စ ဒေဝါ၊ အကြင် နတ်တို့သည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ကုန်၏။) တေပိ၊ ထို နတ်တို့သည် လည်း။ အာဂတာယေဝ၊ လာကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧကပဒေ နေဝ၊ တပုဒ်တည်းဖြင့်သာ။ ကလာပံ၊ အပေါင်းအစုကို။ ကတွာ ဝိယ စ၊ ပြုသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပုဋ္ဌကံ၊ အထုပ်ကို။ ကတာ ဝိယ စ၊ လည်း ကောင်း။ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ တို့ကို။ (ဘဂဝါ။) နိဒ္ဒိသတိ၊ ညွှန်ပြတော်မူ၏။

ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဒသသု လောကဓာတုသဟဿေသု၊ တသောင်းသော လောကဓာတ်တို့၌။ ဒေဝကာယေ၊ နတ်အပေါင်းတို့ကို။ နိဒ္ဒိသိတု၊ ညွှန်ပြတော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယဒတ္ထံ၊ အကြင် အကျိုးငှာ။ တေ (ဒေဝကာယာ)၊ တို့သည်။ အာဂတာ၊ တံ၊ ထိုအကျိုး ကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ ပဝုဋ္ဌဇာတိန္ဒိ၊ ပဝုဋ္ဌဇာတိ-အစရှိသော။ ဂါထံ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တဿာ၊ ထိုဂါထာ၏။ အတ္ထော၊ အနက် ကား။-အဿ၊ ဤ အရိယ သံဃာအပေါင်း၏။ ပဝုဋ္ဌာ ဝိဂတာ၊ ကင်း ပြီးသော။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ထိုသို့ ကင်းပြီးသော ဇာတိ-ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သော) အရိယ သံဃော၊ ထို အရိယသံဃာ အပေါင်းသည်။ ပဝုဋ္ဌဇာတိ နာမ၊ မည်၏။ တံ ပဝုဋ္ဌဇာတိ၊ ထို ကင်း ပြီးသောဇာတိရှိသော။ ရာဂဒေါသမောဟခိလာနံ၊ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ-တည်းဟူသော ငြောင့်တံသင်းတို့၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အခိလံ၊ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ-တည်းဟူသော ငြောင့်တံသင်း ရှိတော်မမူသော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဩဇဿ၊ ဩဇာ-တို့ကို။ တရိတု၊ ကူးမြောက်၍။ ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဩဇာတိဏ္ဍံ၊ ကူးမြောက်အပ်ပြီး

၁။ ပဝုဋ္ဌဇာတိ။ ။ပဝုဋ္ဌ-သည် ပ-ပုဗ္ဗ ဝသ-ဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။အနက် အားဖြင့် “ပ” ဥပသာရ-ကြောင့် ကင်းကွာခြင်း အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့်- ပဝုတ္ထာတိ ပဝါသံ ဂတာ ဝိယ (အရပ်တပါးသို့ သွားသူတို့ကဲ့သို့။) အပေတာ (ကင်းကွာ၏။) ဣတိ အာဟ “ဝိဂတာ”တိ။ ဝါ၊ တနည်း။ တေန၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ ပကာရတော၊ အပြားအားဖြင့်။ ဝုတ္တာ ဝုသိတာ။ နေအပ်ပြီ။ န ဇာတိ ဝုသိတဗ္ဗာ အဿာတိ ပဝုဋ္ဌဇာတိ။ (နေအပ်ပြီးသောဇာတိရှိသူ။ နောက်ထပ် နေ ဖွယ်ဇာတိ-မရှိတော့ ဟူလို။)-ဋီကာ။ [ဋီကာစာအုပ်တို့ဝယ် “ဝုတ္တာ ဝုသိတာ” နောက်၌ ပိုဒ်ခတ်၍ “တေန”ကို တခြားထား၏။ “တေန” သည် “ဝုတ္တာ ဝုသိတာ” တို့၌ စပ်ရမည့်ပုဒ်တည်း။ ထို့နောက် “ဇာတိ ဝုသိတဗ္ဗာ အဿာတိ ပဝုဋ္ဌဇာတိ” ဟု မှီ၏။ “န ဇာတိ ဝုသိတဗ္ဗာ အဿာတိ”ဟု ရှိသင့်ပါသည်။]

သော သြဃ-ရှိတော်မူသော။ စတုန္ဒါ၊ ကုန်သော။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝေါရှိတော်မူသော။ အရိယသံဃံ၊ ကို။ ဒက္ခေမ ပဿိယာမ၊ ဖူးမြင်ကုန်အံ့။ တေသံယေဝ သြဃာနံ၊ ထို လေးပါးသော သြဃ-တို့၏ပင်။ ဝါ၊ တို့ကိုပင်။ တိဏ္ဏတ္တာ၊ ကူးမြောက်အပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သြဃတရံ၊ သြဃ-ကို လွန်မြောက်တော်မူသော။ အာဂုံ၊ မကောင်းမှုကို။ အကရုဏတော၊ မပြုခြင်းကြောင့်။ နာဂံ၊ မကောင်းမှုရှိတော်မူသော။ အသိတာတိဂံန္တိ၊ ကား။ ကာဠကဘာဝါတိတံ၊ မည်းညစ်သည်၏အဖြစ်ကို လွန်ပြီးသော။ စန္ဒဝ၊ လ-ကဲ့သို့။ သိရိယာ၊ အသရေဖြင့်။ ဝိရောစမာနံ၊ တင့်တယ်တော်မူသော။ ဒသဗလဉ္စ၊ မြတ်စွာဘုရားကိုလည်း။ ဒက္ခေမ ပဿိယာမ၊ ဖူးမြင်ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တေဒတ္ထံ၊ ဤအကျိုးငှာ။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထို နတ်တို့သည်။ နာမန္တယေန၊ နာမည် အနွယ်တူအားဖြင့်။ အာဂစ္ဆံ၊ ကုန်ပြီ။ အညေ၊ ဤစကြဝဠာ၌နေကုန်သောနတ်တို့မှ အခြားကုန်သော။ ယေ၊ အကြင် နတ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ စ၊ ထိုနတ်တို့သည်လည်း။ သဟ၊ တကွ။ (အာဂစ္ဆံ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

၃၄၁။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ဗြဟ္မာနော၊ တို့ကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ သုဗြဟ္မာ ပရမတ္ထော စာတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ၊ ထိုသုဗြဟ္မာ ပရမတ္ထော စ-အစရှိသော ပါဠိ၌။ သုဗြဟ္မာတိ၊ ကား။ ဧကော၊ တယောက်သော။ ဗြဟ္မာ၊ တည်း။ [သဂါထာဝဂ္ဂ-သံယုတ်၌ သုဗြဟ္မာ-ဟူသော နတ်သားတယောက်ရှိ၏။ ထို နတ်သားသည်ပင် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်သော အခါ သုဗြဟ္မာ-အမည်ဖြင့် ဖြစ်၏။] ပရမတ္ထောပိ၊ ပရမတ္ထ-ဗြဟ္မာ သည်လည်း။ ဗြဟ္မာဝ၊ ဗြဟ္မာပင်တည်း။ ပုတ္တာ ဣဒ္ဓိမတော သဟာတိ၊ ကား။ ဧတေ၊

၁။ အသိတာတိဂံ။ ။ကာဠကဘာဝါ၊ မည်းညစ်သည်၏ အဖြစ်တို့ဟူသည်။ သံကိလေသဓမ္မာ-ညစ်ညူးစေတတ်သော အကုသိုလ်တရားတို့တည်း။ သဗ္ဗသော တဒဘာဝတော ကာဠကဘာဝါတိတံ ဒသဗလံ။ မည်းညစ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သံကိလေသ-တရားတို့ကို လွန်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား။ ဝါ၊ တနည်း။ လဉ္စနာဘာဝေန၊ အမှတ်တံဆိပ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (လ-၌ မည်းညစ်သော အမှတ်တံဆိပ်ရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရား၌ကား ထိုကဲ့သို့ မည်းညစ်သော အမှတ်တံဆိပ်မရှိ။ ထို့ကြောင့်) မြတ်စွာဘုရားကို လ-နှင့်တူသည်ဟု ဆိုသော်လည်း လ-ကဲ့သို့ အမှတ်တံဆိပ် အမဲကွက်မပါ။ ထိုအမဲကွက်ကို လွန်ပြီးသော အသရေအားဖြင့် လ-နှင့်တူသည်။ “အမဲကွက်ပါနေသော လ-ထက် သာသည်”ဟူလို။-ဋီကာ။

ဒေဝတာသန္တိပါတအဖွင့်] ... အာသင်္ဂီကာ

၂၁၃

ဤ ဗြဟ္မာတို့သည်။ ဣဒ္ဓိမရေတာ၊ ကြီးမားသောတန်ခိုးရှိတော်မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ အဂ္ဂံတော၊ ၏။ ပုတ္တော၊ သားဖြစ်ကုန်သော။ ‘အရိယဗြဟ္မာ-
နော၊ အရိယ-ဗြဟ္မာတို့သည်။’ (ဟုတွာ။) ‘သဟေဝ၊ တကွသာလျှင်။
အာဂတာ။ သနက္ခမာရော တိဿော စာတိ၊ ကား။ သနက္ခမာရော စ၊
သနက္ခမာရ-ဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း။’ တိဿမဟာဗြဟ္မာ စ၊ တိဿ-မဟာ
ဗြဟ္မာသည် လည်းကောင်း။ [ဤ တိဿ-မဟာဗြဟ္မာသည်ပင် နောင်အခါ
မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ-မထေရီ ဖြစ်လာ၏။] နဿပါဂါတိ၊ ကား။ သောပိ၊
ထို တိဿ-မဟာဗြဟ္မာသည်လည်း။ အာဂတော။

☐ “သဟဿံ ဗြဟ္မလောကနန္တံ။။ ဘိသ္မာကာယော ယသဿိသော” တိ-
တ္ထေ၊ ဟူသောဤပါဌ၌။ သဟဿံ ဗြဟ္မလောကနန္တံ၊ ကား။ ကေဂ္ဂလိယာ၊
တခုသော လက်ချောင်းဖြင့်။ ကေသဟဿံစက္ကဝါဠေ၊ တထောင်သော စက္က
ဝဠာ၌လည်းကောင်း။ ဒသဟိ အဂ္ဂလိဟိ၊ ဆယ်ခုသော လက်ချောင်းတို့ဖြင့်။
ဒသသဟဿံစက္ကဝါဠေ၊ တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော စက္ကဝဠာ၌ လည်း
ကောင်း။ အာလောကဖရဏသမတ္တာနံ၊ အရောင်ကိုဖြန့်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်ကုန်
သော။ မဟာဗြဟ္မာနံ၊ တို့၏။ သဟဿံ၊ တထောင်သည်။ အာဂတံ။
[“ဗြဟ္မလောကနန္တံ” ကို “မဟာဗြဟ္မာနံ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “ဗြဟ္မလော-
ကော စတေသန္တိ ဗြဟ္မလောကံ” ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုပါ။ “ဗြဟ္မလောကနန္တံ၊
ဗြဟ္မလောကရှိသော မဟာဗြဟ္မာတို့၏။ သဟဿံ၊ တထောင်သည်။” ဟုပေး။]
မဟာဗြဟ္မာဘိတိဋ္ဌတိတိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင် မဟာဗြဟ္မာတထောင်၌။
ဧကေကော၊ တယောက်တယောက်သော။ မဟာဗြဟ္မာ၊ သည်။ အညေ၊ ကုန်
သော။ ဗြဟ္မေ၊ တို့ကို။ အဘိဘဝိတွာ၊ လွှမ်းမိုး၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်နိုင်၏။
ဥပပန္နောတိ၊ “ကား။” ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်၏။ ဇုတိမန္တောတိ၊
ကား။ အာနုဘာဝ သမ္ပန္နော၊ အာနုဘောနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဘိသ္မာကာ-
ယောဟိ၊ ကား။ မဟာကာယော၊ ကြီးကျယ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ မာဂမိ-
ကေဟိ၊ မာဂမိ-တိုင်း၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒ္ဓိဟိ၊ ဂါမက္ခေတ္တေဟိ၊ နှစ်ခုသော
ဂါမ ခေတ်တို့နှင့်လည်းကောင်း။ တိဟိ ဂါမခေတ္တေဟိ၊ သုံးခုသော ဂါမ
ခေတ်တို့နှင့်လည်းကောင်း။ သမပ္ပမာဏအတ္တဘာဝေါ၊ တူမျှသော ပမာဏ-
ရှိသော အတ္တဘောရှိ၏။ ယသဿိသောတိ၊ ကား။ အတ္တဘာဝသိရီသင်္ခါ-
တေန၊ အတ္တဘော၏ အသရေဟုဆိုအပ်သော။ ယသေန၊ အသရေနှင့်။
သမန္တာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။

ဒသေတ္ထ ဣဿရာ အာဂုံ၊ ပစ္စေကဝသဝတ္တိနောတိ၊ ကား။ တေသ္မိဉ္စ
ဗြဟ္မသဟဿ၊ ဤတထောင်သော ဗြဟ္မာ၌လည်း။ ဝါ၊ တွင်လည်း။ ယေ၊

အကြင်၊ ပြဟွာတို့သည်။ ပါဠိယေက္ကံ၊ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအခြား အသီးအခြား။ (ကိုယ်စီ ကိုယ်င။) ဝသံ၊ မိမိအလိုသို့။ ဝတ္တေန္တိ၊ ဖြစ်စေကြကုန်၏။ ဝေရူပါ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ ဒသ၊ တကျိပ်ကုန်သော။ ဣဿရာ၊ အစိုးရကုန်သော။ မဟာပြဟွာနော၊ တို့သည်။ အာဂတော၊ တေသဉ္စမဇ္ဈတော အာဂ၊ ဟာရိတော ပရိဝါရိတောတိ၊ ကား။ တေသံ ပြဟွာနံ၊ တို့၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ သတသဟဿပြဟပရိဝါရော၊ ပြဟွာတသိန်း အခြံအရံရှိသော။ ဟာရိတော နာမ၊ မည်သော။ မဟာပြဟွာ၊ သည်။ အာဂတော။

၃၄၂။ တေ စ သဗ္ဗေ အဘိက္ကန္တေ၊ သဏ္ဌန္တေ ဒေဝေ သပြဟကေတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ (တေ ဒေဝကာယေ-၌ စပ်။) ဒေဝရာဇာနံ၊ သော။ သက္ကံ၊ ကို။ ဇေဋ္ဌကံ၊ အကြီးအကဲကို။ ကတော၊ ရှိ။ အာဂတော၊ ကုန်သော။ တေ ဒေဝကာယေ၊ ထို နတ်အပေါင်းတို့သို့လည်းကောင်း။ ဟာရိတမဟာပြဟာနံ၊ ကို။ ဇေဋ္ဌကံ၊ ကို။ ကတော၊ အာဂတော၊ ကုန်သော။ တေ ပြဟကာယေ စ၊ ထို ပြဟအပေါင်းတို့သို့လည်းကောင်း။ (အဘိက္ကမိ-၌စပ်။) မာရသေနာ အဘိက္ကမိတိ၊ ကား။ မာရသေနာ၊ မာရ်မင်း၏ စစ်တပ်သည်။ အဘိဂတော၊ ရွေးရှဲသွားပြီ။ ပဿကဏ္ဍဿ မန္တိယန္တိ၊ ကား။ ကာဠကဿ၊ မည်းညစ်သော မကောင်းမှုရှိသော။ မာရဿ၊ ၏။ ဗာလဘာဝံ၊ မိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ ညံ့ဖျင်းသူ၏ အဖြစ်ကို။ ပဿထ၊ ကြည့်ရှုကြကုန်။ [ပဿ-၌ ဝစနဝိပ္ပလ္လာသ (မန္တဿ+ဘာဝေါ မန္တိယံ။) “ဗာလဘာဝံ”ဟု ဖွင့်သည်။]

တေ ဂဏှထ ဗန္ဓထာတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ လာကြကုန်၊ ဖန်းယူကြကုန်၊ နောင်ဖွဲ့ကြကုန်ဟူ၍။ အတ္ထနော၊ ၏။ ပရိသံ၊ ကို။ အာဏာပေသိ၊ စေခိုင်းပြီ။ ရာဂေန ဗဒ္ဓမတ္ထုဝေါတိ၊ ကား။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ (ရာဂေန-၌ စပ်။) သဗ္ဗံ၊ သော။ ဣဒံ ဒေဝမဏ္ဍလံ၊ ဤ နတ်ပြဟာတို့၏ အပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ရာဂေန၊ ဖြင့်။ ဗဒ္ဓံ၊ ဖွဲ့တုပ်အပ်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေလော့။ သမန္တာ ပရိဝါရေထ၊ မာ ဝေါ မုဉ္ဇိတ္ထ ကျောစီ နန္တိ၊ ကား။ တုမ္ဟကံ၊ သင်တို့တို့။ ဧကောပိ၊ တယောက်သည်လည်း။ ဧတေသု၊

၁။ ရာဂေန ဗဒ္ဓံ။ ။ဝိတရာဂဘာဝါဝဟဿ၊ ကင်းသောရာဂ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဆောင်နိုင်သော။ ဓမ္မဿဝနဿ၊ ၏။ အန္တရာယကရဏေန၊ အန္တရာယ်ပြုခြင်းကြောင့်။ အဝိတရာဂါ၊ ရာဂ-မကင်းအောင် ပြုအပ်ရာ ရောက်သူတို့သည်။ ရာဂေန ဗဒ္ဓါဒေဝ နာမ၊ ရာဂ-ဖြင့် ဖွဲ့တုပ်အပ်သည့် မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိတိ ဝုတ္တံ “ရာဂေန ဗဒ္ဓံ ဟောတု”တိ။-ဒွိကာ။

ဤ နတ်ပြဟွာတိတင်။ ကေမိ၊ တယောက်ကိုလည်း။ မာ မုဉ္ဇိ၊ မလွတ်လင့်။
 [မုဉ္ဇိတ္တ-ကို “မုဉ္ဇိ” ဟု ဖွင့်၏။ ကေဝုဇ် အာ-ဝိဘတ်ကို တွ-ပြုသည်။] “မာ
 ဝေါ မုဉ္ဇေထာ” တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဌော၊ သည်။ (အတ္ထိ။) သေဝ၊
 ဤ အနက်သည်သာ။ အတ္ထော၊ တည်း။ [မုဉ္ဇေထ-၌ သတ္တမိ-အတ္တနောပုဒ်
 ကေဝုဇ် ထေ-ဝိဘတ်ဖြစ်သောကြောင့် “မာ မုဉ္ဇိ” ဟူသော ကေဝုဇ် အနက်
 ပင် ဖြစ်သည်။]

ဣတိ တတ္ထ မဟာသေနော၊ ကဏှော သေနံ အပေသယိတိ၊ ကား။
 ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ တတ္ထ မဟာသမယေ၊ ထို များစွာ
 သော အစည်းအဝေး၌။ မဟာသေနော၊ များသောစစ်တပ်ရှိသော။ မာ
 ရော၊ သည်။ မာရသေနံ၊ မာရ်စစ်တပ်ကို။ အပေသယိ၊ စေခိုင်းပြီ။ ပါဏိနာ
 တလမာဟစွာတိ၊ ကား။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဝါးဖြင့်။ ပထဝီတလံ၊ မြေအပြင်
 ကို။ ပဟရိတွာ၊ ပုတ်ခတ်၍။ သမံ ကတွာန ဘေရဝန္တိ၊ ကား။ မာရ-
 ဘိ သကဒဿနတ္ထံ၊ မာရ်နတ်၏ ကြောက်မက်ဖွယ်ကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ။ ဘယာ-
 နကံ၊ ကြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော။ သရဉ္စ၊ ကျူးဝါးသံကိုလည်း။
 ကတွာ၊ ၍။ (အပေသယိ၊ ပြီ။)

ယထာ ပါဝုဿကော မေသော၊ ထနယန္တော သဝိဇ္ဇုကောတိ၊ ကား။
 သဝိဇ္ဇုကော၊ လျှပ်စစ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ ပါဝုဿကမေသော၊ မိုးအခါ၌
 ရွာသောမိုးသည်။ (ဂဇ္ဇတိ) ဝိယ၊ ထစ်ချုန်းသကဲ့သို့။ (တထာ။) မဟာ
 ဂဇ္ဇိတံ၊ ကြီးစွာသော ထစ်ချုန်းခြင်းကို။ ဂဇ္ဇန္တော၊ ထစ်ချုန်းလျက်။
 [အဘေဒုပစာ ကြံပါ။] တဒါ သော ပစ္စုဒါဝတ္တိတိ၊ ကား။ တသ္မိံ
 သမယေ၊ ၌။ သော မာရော၊ သည်။ တံ ဝိဘိသနကံ၊ ထို ကြောက်
 မက်ဖွယ်ကို။ ဒသေတွာ၊ ၍။ ပဋိနိဝတ္ထော၊ ပြန်နစ်ပြီ။ [ပဋိ+ဥ+အာ
 ရှေးရှိသော ဝတ္ထ-ဇာတ်၊ ဤ-ဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးသော ပစ္စုဒါဝတ္တိ-ကို ပဋိ-
 နိဝတ္ထော-ဟု ဖွင့်သည်။] သကုဒ္ဓေါ အသယံ ဝသေတိ၊ ကား။ သုဠ၊
 လွန်စွာ။ ကုဒ္ဓေါ၊ စိတ်ဆိုးသည်။ ကုပိတော၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဒေါသ
 စိတ်ရှိသည်။ ကဉ္စ၊ ဘာကိုမျှ။ ဝသေ၊ မိမိအလို၌။ ဝတ္ထေတုံ၊ ဖြစ်စေ
 ခြင်းငှာ။ အသက္ကောန္တော၊ မစွမ်းနိုင်သည်။ (ဟုတွာ။) အသယံဝသေ-
 အသယံဝသိ၊ မိမိအလိုမရှိသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝသေန၊ အလိုအား
 ဖြင့်။ အကာမကော၊ အလိုမရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ နိဝတ္ထော၊ ပြန်နစ်ပြီ။
 [မပြန်နစ်လိုပဲလျက် ပြန်နစ်ရသောကြောင့် “အသယံဝသေ” ဟု ဆိုသည်။
 “အသယံဝသေ” ၌လည်း “အသယံဝသိ” ဟု ဆိုလိုလျက် ဤ-ကို ဇ-ပြု
 ထားသည်။]

ဘဂဝါ၊ သည်။ “အယံ ‘မာရော၊ သည်။’ ဣမံ ‘မဟာသမာဂမံ၊
 ‘ဤ ကြီးစွာသော ပေါင်းဆုံခြင်းကို။ ဝါ၊ ‘ဤ ကြီးစွာသော အစည်း
 အဝေးကို။’ ‘ဒိသ္ဗာ၊ ရှိ။’ ‘အဘိသမယန္တရာယံ၊ သစ္စာလေးပါး တရားကို
 ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏ အန္တရာယ်ကို။ ကရိယာမိ၊ ပြုအံ့။’ ဣတိ၊ ဤသို့
 ကြံ၍။ အန္တရန္တရေ၊ အကြားအကြား၌။ မာရသေနံ၊ ကို။ ပေသေတွာ၊
 ၍။ မာရဝိဘိသကံ၊ မာရ်နတ်၏ ကြောက်မက်ဖွယ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြနေ
 ၏။” ဣတိ၊ ‘သို့။ အညာသိ ကိရ၊ သိတော်မူသတတ်။ [စာအုပ်တို့၌ “မာရ
 ဝိဘိသကံ” ဟူ၍၏၊ မကောင်း။] စ၊ ဆက်။ ယတ္ထ၊ အကြင် တရားပွဲ၌။
 အဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ န ဘဝိဿတိ၊
 မဖြစ်လတ္တံ့။ တတ္ထ၊ ထိုတရားပွဲ၌။ မာရံ၊ ကို။ ဝိဘိသကံ၊ ‘ကို။
 ဒဿေန္တိ၊ ပြသည်ကို။ န နိဝါရေတိ၊ တားမြစ်တော်မမူ။ ပန၊ ကား။
 ယတ္ထ၊ အကြင်တရားပွဲ၌။ အဘိသမယော၊ သည်။ ‘ဟောတိ၊ တံတ္ထ၊ ‘ဤ။’
 ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တော်မူလတ်သော်။ ပရိသာ၊
 သည်။ ‘မာရဿ၊ ၏။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ နေဝပဿတိ၊ မမြင်နိုင်။ သဒ္ဓါ၊
 အသံကို။ န သုဏ္ဍာတိ၊ မကြားနိုင်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အဆင်းကို မမြင်နိုင်
 အသံကို မကြားနိုင်လောက်အောင် သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ။
 အဓိဋ္ဌာန်တော်မူ၏။ ‘သော၊ ဤသို့ အဓိဋ္ဌာန်တော်မူခြင်းသည်။ ဘဂဝတော၊
 ၏။ ပကတိ၊ သဘောတော်တည်း။’ ဝါ၊ သဘောတံတွာ ဓမ္မတာတည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ‘ယထာ၊ အကြင် အခြင်း
 အရာအားဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တော်မူလတ်သော်။ ဒေဝတာ၊ ‘နိတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။’
 တဿ၊ ထို ‘မာရ်နတ်၏။ ရူပံ၊ ကို။ နေဝ ပဿန္တိ၊ ကုန်။’ သဒ္ဓါ၊ ကို။ န
 သုဏ္ဍန္တိ၊ ‘ကုန်။ ဧဝံ၊ အားဖြင့်။ ‘အဓိဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။
 (ဘဂဝတော၊ သည်။) “တဒါ သော။ ပ။ အသယံဝသေ”တိ၊ ဟူ၍။
 ဝတ္ထံ၊ ပြီ။

၃၄၃။ တဉ္စ သဗ္ဗံ အဘိညာယ၊ ဝဝတ္ထိတုာနံ၊ စက္ခုမာတိ၊ ကား။
 တံ သဗ္ဗံ၊ ‘ထို’ အလုံးစုံကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဇာနိတွာ၊ သိတော်မူပြီး၍
 လည်းကောင်း။ ‘ဝဝတ္ထပေတာ စ၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်တော်မူပြီး၍
 လည်းကောင်း။ (အာမန္တယီ-၌ စပ်။) မာရသေနာ အဘိက္ကန္တာ၊ ‘တေ
 ဝိဇာနာယံ၊ ဘိက္ခဝေါတိ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မာရသေနာ၊ မာရ်နတ်
 မာရ်နတ်၏စစ်တပ်တို့သည်။ အဘိက္ကန္တာ၊ ကုန်ပြီ။ တေ တုံမှေ၊ ထို သင်တို့
 သည်။ အတ္တနော၊ အား။ အနုရူပံ၊ လျော်သောကိစ္စကို။ ဝိဇာနာယံ၊
 ကုန်လော့။ ဖလသမာပတ္တိံ၊ သို့။ သမာပဇ္ဇေတ၊ ကောင်းစွာ ရောက်ကြကုန်

လော့။ ဝါ။ ဝင်စားကြကုန်လော့။ ဣတိ။ သို့။ ဝဒတိ။ န။ အာတပ္ပ-
မကရန္တိ။ ကား။ ဖလသမာပတ္တိံ။ ကိ။ ပဝိသနတ္ထာယ။ ငှာ။ ဝီရိယံ။
သမ္ပပ္ပဓာန်လုံ့လ ဝီရိယကိ။ အာရတိံသု။ ကုန်ပြီ။ ဝိတရာဂေဟိ ပက္ခာ-
မန္တိ။ ကား။ မာရော စ။ သည်လည်းကောင်း။ မာရသေနာ စ။ သည်
လည်းကောင်း။ ဝိတရာဂေဟိ။ ကင်းသောရာဂ-ရှိကုန်သော။ အရိယေဟိ။
တို့မှ။ ဒုရတောဝ။ ဌိပင်။ ဝါ။ က-ပင်။ အပက္ခမံ။ ဖဲကြကုန်ပြီ။ နေသံ
လောမာပိ ဣဉ္ဇယန္တိ။ ကား။ တေသံ ဝိတရာဂါနံ။ တို့၏။ လောမာနိပိ။
တို့ကိုသော်မှလည်း။ န စာလယိံသု။ မလှုပ်စေနိုင်ကုန်။

အထ။ ဖဲသွားခါနီးရာ ထိုအခါ၌။ (ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ကား
“ထွက်ပြေးခါနီးရာ ထိုအခါ၌” ဟု ပေး၏။) မာရော။ သည်။ ဘိက္ခုသံသံ။
ကို။ အာရဗ္ဘ။ ဤ။ ဣမံ ဂါယံ။ ကိ။ အဘာသိ။ ပြီ။ (ကိ။ နည်း။)

သဗ္ဗေ ပိဇိတသင်္ဂါမာ၊ ဘယာတိတာ ယသသိနော။
ဇမာဒန္တိ သဟ ဘူတေဟိ၊ သာဝကာ တေ ဇနေသုတာ”တိ။

သဗ္ဗေ ။ပ။ သုတာ-ဟူ၍။ အဘာသိ။ ပြီ။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်။ ပိဇိတသင်္ဂါမာ၊ အောင်
အပ်ပြီးသော စစ်ပွဲရှိကုန်၏။ ဘယာတိတာ၊ ကြောက်ခြင်းကို
လွန်ပြီးကုန်၏။ ယသသိနော၊ များသော ကျော်စောခြင်းရှိကုန်၏။
ဇနေ၊ နှုတ်ပြဟွာအပေါင်း၌။ သုတာ၊ ထင်ရှားကုန်သော။ တေ

၁။ နေသံ လောမာပိ ဣဉ္ဇယန္တိ။ ။ဣဉ္ဇယံ-၌ ဣဇိ၊ သို့မဟုတ် ဣဉ္ဇ-ဓာတ်ဏှ-ပစ္စည်း၊
ဥပု ပိဘတ်။ “န စာလယိံသု”ဟု ကာရိတ်ဏယ-ပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်သည်။ “နေသံ”
ကို “န+သေ”ဟု ပုံနှိပ်ခြင်း။ “သေ”ကို “တေသံ ဝိတရာဂါနံ”ဟု ဖွင့်သည်။ န-
သဒ္ဓါကား နေသံ-မှ န-တည်း။ “လောမာနိပိ”ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့်ဖွင့်သောကြောင့် “လော-
မာပိ”၌လည်း နိ-အက္ခရာ အကျေကြွ၍ ဗဟုဝုစ်ဟုပင် မှတ်ထိုက်၏။ သို့သော်-
ဋီကာ၌ကား “နေသံ လောမဓိဉ္ဇယန္တိ တေသံ လောမမဉ္ဇယန္တိ န စာလေသံ” ဟု
ဖွင့်သောကြောင့် ဋီကာအလို “လောမဓိဉ္ဇ” ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ပါ၌ရှိရပေလိမ့်မည်။ သို့
သော် “လောမာနိပိ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ရှိသောကြောင့် “လောမဓိဉ္ဇ” ဟူသော
ဋီကာပါ၌ကိုလည်း စဉ်းစားသင့်၏။ “ဝိ” သဒ္ဓါကား ဂရဟာ ဇောတက၊ “လှုပ်လွယ်
သော အမွှေးတို့ကိုသော်မှ မလှုပ်စေနိုင်”ဟု ဆိုသဖြင့် တကိုယ်လုံးကို မလှုပ်စေနိုင်
ရာ၌ကား ပြောဖွယ်မရှိပြီ။

သာဝကာ၊ တို့သည်။ ဘူတေဟိ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ မောဒန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ မောဒန္တိ သဟ ဘူတေဟိတို့၊ ကား။ ဒသဗလဿ၊ ၏။ သာသနေ၊ ၌။ ဘူတေဟိ သဉ္ဇာတေဟိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ကုန်သော။ အရိယေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ မောဒန္တိ ပမောဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဇနေသု-
တာတိ၊ ကား။ ဇနေ၊ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်း၌။ ဝိဿုတာ၊ ကျော်စောကုန်
သော။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှားကုန်သော။ အဘိညာတာ၊ အလွန်သိအပ်ကုန်သော။
(တေသာဝကာ-၌ စပ်။)

ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ မဟာသမယသုတ္တံ နာမ၊ မည်သည်။ ဒေဝတာနံ၊
တို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ ပိယံ၊ ချစ်အပ်၏။ မနာပံ၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေ
တတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဂ်လံ၊ မဂ်လာကို။ (မြို့သစ်တည်ခြင်းစသည်၌
မဂ်လာကို။) ဝဒန္တေန၊ ရွတ်ဆိုသောရဟန်းသည်။ အဘိနဝဋ္ဌာနေသု၊
အသစ်ဖြစ်သော အရပ်တို့၌။ ဣဒမေဝသုတ္တံ၊ ဤ မဟာသမယ-သုတ်ကို
သာ။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ရွတ်ဆိုသင့်၏။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ “ဣမံ သုတ္တံ၊ ကို။
သုဏိဿာမ၊ နာကုန်အံ။” ဣတိ၊ သို့။ ဩဟိတသောတာ၊ ရွေးရှုထား
အပ်သော နားရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ၊ ချီ။) ဝိစရန္တိ ကိရ၊ ကုန်သတတ်။

ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို မဟာသမယ-သုတ်၏။ ဒေသနာပရိယောသာနေ၊
ဒေသနာတော်၏ အဆုံး၌။ ကောဋိသတသဟဿဒေဝတာ၊ ကုဋေတသိန်း
အတိုင်းအရှည်ရှိသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။
သောတာပန္နာဒီနံ၊ တို့၏။ ဂဏာနာ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

မှတ်ချက်။ ။ ဤ “မဟာသမယ-သုတ်တော်၏အဆုံး၌ ကုဋေတသိန်း အတိုင်း
အရှည်ရှိသော နတ်ဗြဟ္မာများ တရားရကြသည်” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ဆို၏။ မိမိကား-
နာမည်တွေကိုဟောရုံမျှဖြင့် တရားရကြမည်မထင်။ ဤ မဟာသမယ-သုတ်၏အဆုံး၌
“သဗ္ဗာပရိဗ္ဗာဇနိယ” သောသုတ်များကို ဆက်၍ဟောတော်မူ၏။ “ထို သုတ်များ၏
အဆုံး၌သာ တရားရကြ၏” ဟု ထင်သည်။

စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ဤ မဟာသမယ-သုတ်၏။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။
ဝါ၊ တို့သည်။ ပိယမနာပဘာဝေ၊ ချစ်အပ်သည်၏အဖြစ် စိတ်ကိုတိုးပွား
စေတတ်သည်၏အဖြစ်၌။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုတည်း။
ကိရ၊ ချဲ့။ ကောဋိပဗ္ဗတဝိဟာရေ၊ ကောဋိပဗ္ဗတ-ကျောင်းတိုက်၌။ နာဂ-
လေဏဒ္ဓါရေ၊ နာဂ-လိုဏ်တံခါးအနီး၌။ နာဂရုက္ခေ၊ ကံ့ကော်ပင်၌။
ကော၊ တယောက်သော။ ဒေဝဓိတာ၊ သည်။ ဝသတိ၊ ၏။ ကော၊

ကပါးသော။ ဒဟဇော၊ ရဟန်းငယ်သည်။ အန္တော လေဏေ၊ လိုဏ်၏ အတွင်း၌။ ဣမံ သုတ္တံ၊ ဤ မဟာသမယ-သုတ်ကို။ သဇ္ဈာယတိ၊ ၏။ ဒေဝဓိတာ၊ သည်။ သုတ္တာ၊ ၍။ သုတ္တပရိယောသာနေ၊ ၌။ မဟာ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ သာဓုကာရံ၊ ကောင်းလေစွ-ဟု အားရနှစ်လို မြှက်ဆိုအပ်သော အသံကို။ ဝါ၊ 'ကောင်းချီးနုမော် သာဓု-ခေါ်သံကို။ အဒါသိ၊ ပြီ။ သော၊ ဤသူသည်။ ကော၊ အဘယ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ဒသဗလေန၊ သည်။ မဟာဝနေ၊ ၌။ နိသီဒိတာ၊ ၍။ ကထိတဒိဝသေ၊ ဟောတော်မူအပ်ရာနေ၌။ ဣမံ သုတ္တံ၊ ကို။ သုတ္တာ၊ ၍။ အဇ္ဇေ၊ ယနေ၌။ ဝါ၊ ယနေ့မှ။ အသောသိ၊ နာရပြီ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကထိတဝေတာ၊ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်မှ။ ဧကက္ခရဗ္ဗိ၊ တလုံးသော [အက္ခရာကိုလည်း။ အဟာပေတာ၊ မယုတ်လျော့စေမူ၍။ တုမေဟိ၊ တို့သည်။ အယံ ဓမ္မော၊ ကို။ သုဂ္ဂဟိတော၊ ကောင်းစွာ သင်ယူအပ်ပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ တယာ၊ သည်။ ဒသဗလဿ၊ သည်။ ကထယတော၊ ဟောတော်မူအပ်စဉ်။ သုတံ၊ ကြားနာရသလော။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ အာမ၊ မှန်ပါ။ ဣတိ၊ ပြီ။

မဟာ၊ များစွာသော။ ဒေဝတာသန္နိပါတော၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အစည်းအဝေးသည်။ အဟောသိ ကိရ၊ သတုံ။ တံ၊ သည်။ ကတ္တ၊ ၌။ ဌိတာ၊ လျက်။ သုဏိ၊ ကြားနာသနည်း။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ အဟံ၊ သည်။ မဟာဝနဝါသိယာ၊ မဟာဝုန်တော၌နေသော။ ဒေဝတာ၊ နတ်သမီးပါတည်း။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မဟာဝုန်တော၌ နေပါသော်လည်း။ မဟေသက္ခာသုကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော။ [များသော အစိုးရခြင်းရှိကုန်၏-ဟူ၍ဆိုအပ်ကုန်သောဟု သဒ္ဓတ္ထပေး။] ဒေဝတာသု၊ တို့သည်။ အာဂစ္ဆန္တိသု၊ ကုန်လတ်သော်။ ဇေယျဒိပေ၊ ဇေယျဒိပံ၌။ (ဣန္ဒိယ၌။) သြကာသံ၊ တည်ရာ အရပ်ကို။ ဝါ၊ တည်နေခွင့်ကို။ နာလတ္တံ၊ မရပါ။ အထ၊ ၌။ ဣမံ တမ္ပပဏ္ဍိတံ၊ ဤ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့။ အာဂတာ၊ ၍။ ဇေယျကောလပဒူနေ၊ ဇေယျကောလ-ဆိပ်ကမ်း၌။ ဌာတာ၊ ၍။ သောတုံ၊ ဌာ။ အာရဒ္ဓါ၊ အားထုတ်သည်။ အမိ၊ ဖြစ်ပါ၏။ တတြာပိ၊ ထို ဇေယျကောလ-ဆိပ်ကမ်း၌လည်း။ မဟေသက္ခာသု၊ ကုန်သော။ ဒေဝတာသု၊ တို့သည်။ အာဂစ္ဆန္တိသု၊ ကုန်လတ်သော်။ အနုက္ကပေန၊ အားဖြင့်။ ပဋိက္ကမမာနာ၊ နောက်ဆုတ်ရသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) နုရာဟဏဇနပဒေ၊ ၌။ မဟာဂါမဿ၊ မဟာဂါမ-၏။ ပိဋိဘာဂတော၊ နောက်ဘက်အဖို့၌။ သမုဒ္ဒေ၊ ၌။ ဂလပ္ပမာဏံ၊ လည်ပင်း အတိုင်းအရှည်

ရှိသော။ ဥဒကံ၊ သို့။ ပဝိသိတော၊ ရှိ။ တတ္ထ၊ ထိုသမုဒ္ဒရာ၌။ ဌိတာ၊ လျက်။ အသောသိ၊ ပါပြီ။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဒေဝတေ၊ နတ်သမီး။ တုယံ၊ ၏။ ဌိတဋ္ဌာနတော၊ တည်ရာအရပ်မှ။ ဒူရေ၊ ဝေးသောအရပ်၌။ သတ္တာရံ၊ ကို။ ပဿသိ၊ မြင်ရသလော။ ဣတိ၊ မေးပြီ။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ကိံ၊ ကို။ ကထေထ၊ ပြောပါကုန်သနည်း။ သတ္တာ၊ သည်။ မဟာဝနေ၊ ၌။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေန္တော၊ ဟောတော်မူစဉ်။ နိရန္တရံ၊ မပြတ်မပြတ်။ မမညေဝ၊ ငါ့ကိုသာ။ ဩလောကေတိ၊ မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနာ၊ မှတ်ထင်သည်။ ဩတ္တပ္ပမာနာ၊ ရှက်ကြောက်သည်။ (ဟုတော့။) ဦးမိသု၊ လှိုင်းတို့၌။ နိလယာမိ၊ ပုန်း၍ ပုန်း၍ နေရပါ၏။ ဣတိ၊ လျှောက်ပြီ။

တံ ဒိဝသံ၊ ၌။ ကောဌိသတသဟဿဒေဝတာ၊ တို့သည်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ကိရ၊ ရောက်ကုန်သတတ်။ တုဗ္ဗေပိ၊ သင်တို့သည်လည်း။ တဒါ၊ ၌။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ မေးပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ (အရဟတ္တံ၊ သည်။) နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ (ဣတိ၊ လျှောက်ပြီ။) အနာဂါမိဖလံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ကုန်သည်။ အတ္ထ မညေ၊ ဖြစ်ကုန်လေယောင်တကား။ ဣတိ၊ မေးပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ (အနာဂါမိဖလံ၊ သည်။) နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ သကဒါဂါမိဖလံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ကုန်သည်။ အတ္ထ မညေ၊ တကား။ ဣတိ၊ မေးပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ (သကဒါဂါမိဖလံ၊ သည်။) နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ တယော၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂေ၊ တို့သို့။ ပတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ဂဏနပထံ၊ ကို။ အတိတာ၊ ကိရ၊ လွန်ကုန်သတတ်။ သောတာပန္နာ၊ တို့သည်။ ဇာတာ၊ ကုန်သည်။ အတ္ထ မညေ၊ ဖြစ်ကုန်၏ ဟု ထင်၏။ ဣတိ၊ မေးပြီ။ ဒေဝတာ၊ သည်။ တံ ဒိဝသံ၊ ၌။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သို့။ ပတ္တတ္တာ၊ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟရာယမာနာ၊ ရှက်စနိုးသည်။ (ဟုတော့။) “အယျော၊ အရှင်သည်။ အံပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ မမေးသင့်သည်ကို။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။” ဣတိ အာဟ။

တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ နံ၊ ထို နတ်သမီးကို။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ အာဟ။ (ကိံ၊ နည်း။) “ဒေဝတေ၊ နတ်သမီး။ တဝ၊ သင်၏။ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ အမှာကံ၊ တို့အား။ ဒသေတုံ၊ ငှာ။ သက္ကာ ပန၊ စွမ်းနိုင်သလော။” ဣတိ၊ မေးပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ သကလကာယံ၊ ကို။ ဒသေတုံ၊ ငှာ။ န သက္ကာ၊ ပါ။ [ဒဟရဿ အန္တရာယံ ပဟရန္တိ (ဦးပဉ္စင်းကလေး၏ အန္တရာယံ ကို ရှောင်လွှဲလိုသည်ဖြစ်၍) “နသက္ကာ ဘန္တေ သကလံ ကာယံ ဒသေတု” နှီး အဝေါစ။-ဋီ။] အယျဿ၊ အား။ အဂ္ဂုလိပဗ္ဗမတ္တံ၊ လက်တဆစ်မျက်။

ဒဿေဿာမိ၊ ပါအံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၍။ ကုဉ္ဇိကဆိဒ္ဓေန၊ သံကောက်
ပေါက်ဖြင့်။ အင်္ဂုလိံ၊ ကို။ အန္တောလေဏာဘိမုခံ၊ လိုက်တွင်းသို့ ရှေးရှု။
အကာသိ၊ ပြီ။ စန္ဒသဟဿသုရိယသဟဿဥဂ္ဂမနကာလော ပိယ၊ လ-
တထောင် ထွက်ရာအခါ၊ နေ-တထောင်ထွက်ရာ အခါသည်ကဲ့သို့။ အဟောသိ၊
ပြီ။ ဒေဝဓိတာ၊ သည်။ “ဘန္တေ၊ ရား။ အပ္ပမတ္တာ၊ မမေ့မလျော့သူတို့သည်။
ဟောထ၊ ကုန်လော့။” ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ဒဟရဘိက္ခု၊ ကို။ ဝန္တိတု၊
၍။ အဂမာသိ၊ ပြီ။ (ဣဒံ၊ ကား။ ဝတ္ထု၊ တည်း။) ဝေ၊ သို့။ ဣမံ
သုတ္တံ၊ ဤ မဟာသမယ-သုတ်ကို။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။
ပိယံ၊ ၏။ မနာပံ၊ ၏။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ နံ၊ ထို မဟာသမယ-
သုတ်ကို။ မမာယန္တိ၊ မြတ်နိုးကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ (ဣတိ၊
မဟာသမယ-သုတ် အဖွင့် အပြီးတည်း။)

မဟာသမယသုတ္တဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သက္ကပဉ္စသုတ်အဋ္ဌကထာ

နိဒါနအဖွင့်

၉၄၄။ ဧဝံ မေ သုတန္တံ၊ ဟူသောသုတ်သည်။ သက္ကပဉ္စသုတ္တံ၊ သက္ကပဉ္စသုတ်တည်း။ [နည်းအမျိုးမျိုးပေးပို့ကို သာမညဖလသုတ်၊ ရာဇမစ္စကထာ-အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] တတြ၊ ထို သက္ကပဉ္စသုတ်၌။ အယံ၊ ကား။ အနုတ္တာန-ပဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။ [ဤပုဒ်၏အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာသင်္ဃီကား၊ မက္ခဋ္ဌိဝတ္ထု-အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] အဗ္ဗသဏ္ဌာ နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမောတိ၊ ကား။ ကိရ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သော ဂါမော၊ ထိုရွာသည်။ အဗ္ဗသဏ္ဌာနံ၊ သရက်ပင်အပေါင်းတို့၏။ အဝိဒ္ဓုရေ၊ အနီး၌။ နိဝိဇ္ဇော၊ တည်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ရွာ၏ သရက်ပင်အပေါင်းတို့၏ အနီး၌ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) “အဗ္ဗသဏ္ဌာတွေဝံ၊ ဟူ၍သာ။” ဝုစ္စတိ၊ ဗဟုဝစ်ဖြင့် ဆိုအပ်၏။ ဝေဒိယကေ၊ ပဗ္ဗတေတိ၊ ကား။ ကိရ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သော ပဗ္ဗတော၊ ထိုတောင်သည်။ (ဂတော-၌ စပ်။) ဝါ၊ ကို။ (ပရိက္ခိတ္တော-၌ စပ်။) ပဗ္ဗတပါဒေ၊ တောင်ခြေ၌။ ဇာတေန၊ ပေါက်သော။ မဏိဝေဒိကာသဒိသေန၊ ပတ္တမြားပွတ်လုံးတိုင်နှင့်တူသော။ နီလဝနသဏ္ဌေန၊ စိမ်းညိုသော တောအုပ်ဖြင့်။ သမန္တာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ ပရိက္ခိတ္တော၊ ကာရံအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ဝေဒိယကပဗ္ဗတော”တွေဝံ၊ ဟူ၍သာ။ သင်္ချံ၊ သို့။ ဂတော၊ ရောက်ပြီ။

၁။ အဗ္ဗသဏ္ဌာ တွေဝံ ။ ။ သဏ္ဌာ-သဒ္ဓါသည် “အပေါင်း” ဟူသော အနက်ကို ဟောသော ပုလ္လိင်သဒ္ဓါတည်း။ ထို အဗ္ဗသဏ္ဌာ-တို့က များသောကြောင့် “အဗ္ဗသဏ္ဌာ” ဟု ဗဟုဝစ်ရှိရသည်။ ထို သရက်ပင်အပေါင်းကို တင်စား၍ ပုဏ္ဏားရွာတရွာတည်းကိုပင် ဗဟုဝစ်အားဖြင့် “အဗ္ဗသဏ္ဌာ” ဟု ခေါ်ရသည်။ ဥပစာတင်စားရာမှန်သမျှ ဤနည်းချည်းတည်း။ ဥပမာ-ခံတက်ပင်တွေများသောကြောင့် ထိုအနီးအပါး၌ တည်သောမြို့ကို “ဝရဏာ နဂရ-ခံတက်ပင်များမြို့” ဟု ဗဟုဝစ်ဖြင့် ခေါ်ရသကဲ့သို့တည်း။ [အဗ္ဗသဏ္ဌာနံ အဗ္ဗရဘဝတ္ထာ ကောပိ သော ဗြာဟ္မဏဂါမော “အဗ္ဗသဏ္ဌာ” တွေဝံ ဗဟုဝစ်နဝသေန ဝုစ္စတိ၊ ယထာ “ဝရဏာ နဂရ” န္တိ။-ဋီကာ။]

၂။ ဝေဒိယကေ ။ ။ ဝေဒိ ဧဝံ၊ ပွတ်တိုင်သည်ပင်။ ဝေဒိကော၊ မည်၏။ (သုတ္တ-၌ က-ပစ္စည်း။) ဝေဒိကော ဧဝံ ဝေဒိယော (က-ကို ယ-ပြု။) တသ္မိံ ဝေဒိယကေ၊ ဘေနာဟ “မဏိဝေဒိကာသဒိသေနာ” တိအာဒိ။ ဣန္ဒနီလာဒိမဏိမယ-ဝေဒိကာသဒိသေန (ဣန္ဒနီလ-အစရှိသော ပတ္တမြားဖြင့်ပြုအပ်သော ပွတ်တိုင်နှင့်တူသော။) ဣတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။

ဣန္ဒြိယာလဂုဟာယန္တိ၊ ကား။ ပုရေပိ၊ လိုက်ပြုရာအခါမှ ရှေး၌လည်း။
 [ပုဗ္ဗေပီတိ လေဏကရဏတော ပုဗ္ဗေ။-ဠိကာ။] သာ၊ ထိုလိုက်သည်။ ဒိန္နံ
 ပဗ္ဗတာနံ၊ နှစ်လုံးကုန်သော တောင်တို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ ဂုဟာ၊
 ဂူပင်တည်း။ အဿာ၊ ထိုဂူ၏။ ဒွါရေ၊ တံခါးပေါက်၏ အနီး၌။ ဣန္ဒြိ-
 သာလရက္ခော စ၊ နှိပ်ပင်သည်လည်း။ (အတ္ထိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ဣန္ဒြိ-
 သာလဂုဟာ” တံ၊ ဟူ၍။ သင်္ချံ၊ သို့။ ဂတာ၊ ပြီ။ အထ၊ ထိုမှနှောက်
 ၌။ နံ၊ ထိုဂူကို။ ကုဇ္ဇေဟိ၊ နံရံတို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိပိတွာ၊ ကာရံ၍။ ဒွါရဝါတ-
 ပါနာနိ၊ တံခါးမ၊ လေသာတံခါးတို့ကို။ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်စေ၍။ ဝါ၊
 တပ်၍။ သုပရိနိဋ္ဌိတသုခာကမ္မမာလာကမ္မလတာကမ္မဝိစိတ္တံ၊ ကောင်းစွာပြီး
 ပြီးသော အင်္ဂတေအမ္မ ခြူးပန်းခြူးနွယ်မှုတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော။ လေဏံ၊
 လိုက်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဘဂဝတော၊ အား။ အဓိသု၊ ကုန်ပြီ။ ပန၊ ဆက်
 ပုရိမဝေါဟာရဝသေန၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 “ဣန္ဒြိသာလဂုဟာ” တွေဝ၊ ဟူ၍သာ။ နံ၊ ထိုဂူကို။ သဉ္ဇာနန္တိ၊ ကောင်းစွာ
 သိကြကုန်၏။ တံ၊ ထို ဂူကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “ဣန္ဒြိသာလဂုဟာယ” န္တိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂတိကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [အနီးဖြစ်သော နှိပ်ပင်၏ ဣန္ဒြိသာလာ-
 အမည်ကို အနီးရှိသော ဂူပေါ်၌ တင်စား၍ သမိပ္ပဟာ။ ဤဥပစာတင်ပုံကို
 သာမညလသုတ်၊ အဗ္ဗလဠိကာယံ-ပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ဥဿုက္ကံ ဥဒပါဒိတိ၊ ကား။ ဓမ္မိကော၊ တရားနှင့်ဟုဉ်သော။ (တရားရှိ
 သော။) ဥဿာဟော၊ အားထုတ်ခြင်းသည်။ ဥပုဇ္ဈိ၊ ဖြစ်ပြီ။ [ဥဿုက္ကံ-၏အဓိပ္ပာယ်
 ကိုပါရာဇိကဏ်ဘာသာဠိကာ၊ တတိတပါရာဇိက-အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။ ဤနေရာ၌
 အဘိရုစံ (အလွန်အလှိုရှိနေခြင်း) ကို “ဥဿုက္ကံ” ဟု ခေါ်၏။ ဥဿုက္ကံ ဝုဇ္ဇတိ
 အဘိရုစံ။-ဠိကာ။] နနု စ၊ စောဒနာပါဦးအံ့။ (ကံ၊ နည်း။) သေ(ဇေသော)၊
 ဤ သိကြားမင်းသည်။ ဘဂဝတော၊ ကို။ အဘိဏ္ဍဒဿာဝီ၊ မပြတ်မပြတ်
 ဖူးမြင်လေ့ရှိသည်။ (ဟောတိ နနု၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။) ယတ္ထ၊ အကြင်
 နတ်တို့၏ အစည်းအဝေး၌။ အယံ၊ ဤ သိကြားမင်းသည်။ န အာဂတ-
 ပုဗ္ဗော၊ မလာဖူးချေ။ (မရောက်ဖူးချေ။) သော ဒေဝတာသန္နိပါတော
 နာမ၊ ထို နတ်တို့၏ အစည်းအဝေးမည်သည်။ န အတ္ထိ(နနု)၊ မရှိသည် မဟုတ်
 လော။ သက္ကေန၊ နှင့်။ သဒိသော၊ တူသော။ အပ္ပမာဒဝိဟာရီ၊ မမေ့မလျော့
 နေလေ့ရှိသော။ ဒေဝပုတ္တော နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ (နနု)၊ မရှိသည်မဟုတ်
 လော။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓဒဿနံ၊ ဘုရားဖူးရာ
 အရပ်သို့၊ အနာဂတပုဗ္ဗဿ ဝိယ၊ မလာဖူးသကဲ့သို့။ (မရောက်ဖူးသကဲ့သို့။)

အဿ၊ ထို သိကြား၏။ ဥဿာဟော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ဖြစ်ရသနည်း။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ (စောဒနာ၊ တည်း။) မရဏဘယေန၊ သေခြင်းတေးသည်။ သန္တဇ္ဇိတတ္တာ၊ ပြင်းစွာ ခြိမ်းချောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဥဿာ-ဟော ဥဒပါဒိ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) တသ္မိံ သမယေ၊ ဌ။ (ဥဿုက-ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။) အဿ၊ ထို သိကြား၏။ အာယု၊ အသက် သည်။ ပရိက္ခိဏော၊ ကုန်လှသည်။ (ဟောတိ) ကိရ၊ တတ်။ သော၊ ထို သိ ကြားသည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ မသေမီ ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော နိမိတ်တို့ကို။ ဒိဿ၊ ရှိ။ “ဒါနိ၊ ဌ။ မေ၊ ၏။ အာယု၊ သည်။ ပရိက္ခိဏော၊ ကုန်လှပြီ။” ဣတိ၊ သို့။ အညာသိ၊ သိပြီ။

စ၊ ဆက်။ ယေသံ ဒေဝပုတ္တာနံ၊ တို့၏။ မရဏနိမိတ္တာနိ၊ သေခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော နိမိတ်တို့သည်။ အာဝိ၊ ထင်ရှားစွာ။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထို နတ်တို့တွင်။ ယေ၊ အကြင် နတ်တို့သည်။ ပရိတ္တကေန၊ အနည်း ငယ်သော။ ပုညကမ္ပေန၊ ကောင်းမှုကံကြောင့်။ ဒေဝလောကေ၊ ဌ။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကြရကုန်ပြီ။ တေ၊ ထိုနတ်တို့သည်။ “ဣဒါနိ၊ ဌ။ ကုဟိံ၊ ဌ။ နိဗ္ဗတ္တိဿာမ နှ ခေါ၊ ဖြစ်ရပါကုန်လိမ့်မည်နည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့ တွေး၍။ ဘယံ၊ ကြောက် ခြင်းသို့။ သန္တာသံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ယေ၊ အကြင် နတ်တို့သည်။ ကတဘီရတ္တာနာ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကြောက်ခြင်းကို စောင့် ရှောက်တတ်သော ကုသိုလ်ရှိကြကုန်၏။ ဗဟံ၊ စွာ။ ပညံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ တေ၊ ထိုနတ်တို့သည်။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ဒိန္နဒါနံ၊ ပေးလှူအပ်ပြီး သော ဒါနကို လည်းကောင်း။ ရက္ခိတသီလံ၊ စောင့်ရှောက်အပ်ပြီးသော သီလ ကိုလည်းကောင်း။ ဘာဝိတဘာဝနံ စ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော ဘာဝနာကို လည်းကောင်း။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ “ဥပရိ ဒေဝလောကေ၊ အထက်နတ်ပြည် ၌။ သမ္ပတ္တိံ၊ ကို။ အနုဘဝိဿာမ၊ ခံစားရကုန်အံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့ တွေး၍။ န ဘာယန္တိ၊ မကြောက်ကြကုန်။

ပန၊ ကား။ ဒေဝရာဇာ၊ နတ်တို့၏ မင်းဖြစ်သော။ သက္ကော၊ သည်။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ဒိဿ၊ ရှိ။ ဒသယောဇနသဟယံ၊ ယူဇနာတသောင်း ရှိသော။ ဒေဝနဂရံ၊ နတ်မြို့လည်းကောင်း။ (ဣတိ-၌ စပ်။) ယောဇန-သဟယုဗ္ဗေဓံ၊ ယူဇနာတထောင် အမြင့်ရှိသော။ ဝေဇယန္တိ၊ ဝေဇယန္တာ-ပြာသာဒ်လည်းကောင်း။ တိယောဇနသတိကံ၊ ယူဇနာ သုံးရာ ရှိသော။ သုဓမ္မဒေဝသတံ၊ သုဓမ္မာ-နတ်သဘင်လည်းကောင်း။ ယောဇနသတုဗ္ဗေဓံ၊ ယူဇနာတရာ အမြင့်ရှိသော။ ပါရိစ္ဆတ္တကံ၊ ပင်လယ်ကသစ်သင်လည်းကောင်း။

သဒ္ဓိယောဇနိကံ၊ ယူဇနာ ခြောက်ဆယ်ရှိသော။ ပဏ္ဍုကမ္မလသီလံ၊ ပဏ္ဍု
 ကမ္မလာ ကျောက်နေရာလည်းကောင်း။ အဗ္ဘုတိယာ၊ အခွဲအားဖြင့် သုံးခု
 ကုန်သော။ နာဠကကောဠိယော၊ ကုဋေသော ကချေသည် မောင်းမတို့
 လည်းကောင်း။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ဒေဝလောကေသု၊ တို့၌။ ဒေဝပရိသံ၊
 နတ်ပရိသတ်လည်းကောင်း။ နန္ဒနဝနံ၊ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်လည်းကောင်း။ စိတ္တ-
 လတာဝနံ၊ စိတ္တလတာ-ဥယျာဉ်လည်းကောင်း။ မိဿကဝနံ၊ မိဿက-ဥယျာဉ်
 လည်းကောင်း။ ဖာရုသကဝနံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေ သဗ္ဗ-
 သမ္ပတ္တိံ၊ ဤ အလုံးစုံသော စည်းစိမ်ကို။ ဩလောကေတော၊ ရှိ။ “မေ၊ ဇာတိ။
 အယံ သမ္ပတ္တိံ၊ သည်။ နာယတိ ဝတ ဘော၊ ပျက်စီးတော့မှာပါတကား။”
 ဣတိ၊ ဤသို့ တွေး၍။ ဘယာဘိဘူတော၊ ကြောက်ခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်
 သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

တတော၊ ထိုသို့ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ “ယော၊ အကြင်သူသည်။ မေ၊
 ဇာတိ၊ ဟဒယနိဿိတံ၊ စိတ်နှလုံး၌ မှီသော။ သောကသလ္လံ၊ သောက-တည်းဟူ
 သော၊ ငြောင့်ကို။ သမုဒ္ဒရိတော၊ ကောင်းစွာ ထုတ်နုတ်၍။ ဣမံ သမ္ပတ္တိံ၊
 ကို။ ထာဝရံ၊ ခိုင်မြဲအောင်။ ကရေယျ၊ ပြုနိုင်ရာ၏။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်
 သော။ (သော) သမဏော ဝါ၊ ထို သမဏ-အမည်ရသူသည်သော်လည်း
 ကောင်း။ (သော) ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ ထို ဗြာဟ္မဏ-အမည်ရသူသည်သော်
 လည်းကောင်း။ လောကပိတာ၊ ဟော၊ လောက၏ အဖိုးသဖွယ် ဖြစ်သော။
 (သော) မဟာဗြဟ္မာ ဝါ၊ ထို မဟာဗြဟ္မာသည်သော်လည်းကောင်း။ အတ္တိ
 နု ခေါ်၊ ရှိလေသလော။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဩလောကေန္တော၊ ကြည့်
 လတ်သော်။ ကဉ္စိ၊ တစုံတယောက်ကို။ အဒိသော၊ မတွေ့မူ၍။ ဝါ၊
 မတွေ့ခြင်းကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။ အဒ္ဓသ၊ မြင်ရပြီ။ (ကံ၊ နည်း။)
 “မာဒိသာနံ၊ ငါ့ကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော။ သတသဟဿာနမ္ပိ၊ တသိန်းသော
 နတ်လူတို့၏လည်း။ ဝါ၊ တသိန်းသော နတ်လူတို့၏သန္တာန်၌လည်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်
 ပေါ်လာသော။ သောကသလ္လံ၊ ကို။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဥဒ္ဓရိတု၊ ထုတ်
 နုတ်ခြင်းငှာ။ ပဋိဗလော၊ စွမ်းနိုင်တော်မူ၏။” ဣတိ၊ သို့။ (အဒ္ဓသ။) အထ၊
 ၌။ ဝေ၊ သို့။ ပရိဝိတက္ကန္တဿ၊ ကြံစည်စဉ်။ တေန ခေါ် ပန သမယေန၊
 အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒဿ၊ သော။ သက္ကဿ၊ ၏။
 ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဒဿနာယ၊ ငှာ။ ဥဿုက္ကံ၊ အလိုဆန္ဒ-သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။

ကဟံ နု ခေါ် ဘဂဝံ၊ တေရဟိ ဝိဟရတီဟိ၊ ကား။ ကတရသ္မိံ
 ဇနပဒေ၊ ၌။ ကတရံ နဂရံ၊ ကို။ ဥပနိဿာယ၊ မှီ၍။ ကဿ၊ အဘယ်သူ

၏။ ပစ္စယေ၊ ပစ္စည်းတို့ကို။ ပရိတုဉ္ဇန္တော၊ သုံးဆောင်တော်မူလျက်။ ကဿ၊ အဘယ်သူအား။ အမတံ ဓမ္မံ၊ အမြတ်ကရားကို။ ဒေသယမာနော၊ ဟောတော်မူလျက်။ ဝိဟရတိ၊ နေပါလိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။ အဒ္ဓဿ၊ ခေါ်တိ၊ ကား။ အဒ္ဓကံ၊ မြင်ပြီ။ ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ။ [ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဒေဝတာနံ ဒဿနံ နာမ ပဋိဝိဇ္ဈနသဒိသန္တိ အာဟ “ပဋိဝိဇ္ဈိ”တိ။ -ဋီကာ။] မာရိသာံ တိ တေ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ ပိယဝစနံ၊ ချစ်အပ်သူကို ခေါ်ဝေါ်ကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ဝါ၊ ချစ်ဖွယ်ကောင်းသော ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ [ပိယဿ၊ ချစ်အပ်သူကို + ဝစနံ ပိယဝစနံ။ ဝါ၊ တနည်း။ ပိယံ၊ ချစ်ဖွယ်ကောင်းသော + ဝစနံ ပိယဝစနံ။] ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ပါဠိယေက္ခော၊ သီးခြားဖြစ်သော။ ဝေါဟာရော၊ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြောင်း စကားတည်း။ [“ဒေဝါနံ” ဟုရှိလျှင် “တေသံ” ဟူသောဋီကာနှင့် ညီ၏။] နိဒ္ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခ-မရှိသော အမောင်နတ်သား။ ဣတိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပန၊ ပရိဟာရ ။ပ။ အံ။ ကဿ၊ ကြောင့်။ သေ(သော)၊ ဤသိကြားသည်။ ဒေဝေ၊ တို့ကို။ အာမန္တေသိ၊ သိစေသနည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) သဟာယတ္တာယ၊ အဖော်၏အဖြစ် အကျိုးငှာ။ (ဒေဝေ အာမန္တေသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ကိရ၊ ချဲ့။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌံ။ သေ(သော)၊ ဤ သိကြားသည်။ ဘဂဝတိ၊ သည်။ သဠလ-ဃရေ၊ သဠလ-ကျောင်းတော်၌။ ဝါ၊ ထင်းရှူးသားတို့ဖြင့် ဆောက်လုပ်အပ်သော ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရန္တေ၊ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ်။ ဧကကောဝ၊

၁။ မာရိသာ။ ။ “မရိသနိယသမ္ပတ္တိက၊ လွှမ်းမိုးနိုင်သော ကြီးကျယ်သောစည်းစိမ်ရှိသူ” ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ တေသံ ဟိ သမ္ပတ္တိယော၊ မှန်၏ ထိုနတ်တို့၏ စည်းစိမ်တို့သည်။ မဟာနုဘာဝတာယ၊ ကြီးသောအာနုဘော်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သဟန္တိ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်လာကုန်၏။ အညေ၊ အခြားသော စည်းစိမ်တို့သည်။ အယောနိသော မနသိကာရတာယ စေဝ၊ အယောနိသော မနသိကာရ-၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ အဂ္ဂိဟုကာယ စ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မများသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ န သဟန္တိယေဝ၊ မထင်ရှားကုန်သည်သာ။ သာ ပန နေသံ၊ ထိုနတ်တို့၏ ထိုစည်းစိမ်သည်။ မရိသနိယသမ္ပတ္တိကတာ၊ လွှမ်းမိုးနိုင်သော ကြီးကျယ်သော စည်းစိမ်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဒုက္ခဝိရဟိတာယ၊ ဒုက္ခမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ “နိဒ္ဒုက္ခာတိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ”တိ။ -ဋီကာ။ [“မရိသ-သဟနေ” ဟု ဘူဝါဒိ စုရာဒိဓာတ်က သဟန-အနက်ဟောကြောင်း ဆို၏။ သဒ္ဓါကြမ်းတို့၌ကား “မာရိသ၊ မာဒိသ-ဝါကဲ့သို့ရှုအပ်သူ ငါလိုလူ” ဟု ရှိသည်။]

တယောက်တည်းသာလျှင်။ ဒဿနာယ၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှာ။ အဂမာသိ၊ သွားပြီ။ သတ္တာ၊ သည်။ (စိန္တေတွာ နာကာသိ-၌ စပ်။) “အဿ၊ ထို သိကြား၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ တာဝ အပရိပက္ခံ၊ မရင့်ကျက်သေး။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ ကတိပါဟံ၊ အနည်းငယ်သောရက်ကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ မယံ၊ ငါ ဘုရားသည်။ ဣန္ဒသလဂုဟာယံ၊ ၌။ ဝိဟရန္တေ၊ သော်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ဒိဿ၊ ၍။ မရဏဘယဘိတော၊ သေးခြင်းတေးမှ ကြောက်သည်။ (ဟုတွာ။) ဒိဿ၊ ကုန်သော။ ဒေဝလောကေသု၊ တို့၌။ ဒေဝတာဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ စုဒ္ဓသ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ပြဿနာတို့ကို။ ပုစ္ဆိတွာ၊ မေး၍။ ဥပေက္ခာပဉ္စဝိသုဒ္ဓိနာဝသာနေ၊ ဥပေက္ခာပြဿနာကို ဖြေတော်မူခြင်း၏ အဆုံး၌။ အသိတိယာ ဒေဝတာ-သဟဿေဟိ၊ ရှစ်သောင်းသောနတ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သောတာပတ္တိဖလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌဟိဿတိ၊ တည်လတ္တံ့။” ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ကြံတော်မူ၍။ ဩကာသံ၊ ဖူးမြင်ခွင့်ကို။ နာကာသိ၊ ပြုတော်မမူခဲ့။

သော၊ ထို သိကြားသည်။ (စိန္တေတွာ အာမန္တေသိ-၌ စပ်။) “မမ၊ အား။ ဝါ၊ ငါ၏။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ၌လည်း။ ဧကကဿ၊ တယောက်တည်းတည်း။ ဂတတ္တာ၊ သွားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တာရာ၊ သည်။ ဩကာသော၊ ဖူးမြင်ခွင့်ကို။ န ကတော၊ ပြုတော်မမူအပ်။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ မေ၊ ၍။ မဂ္ဂဖလဿ၊ မဂ်ဖိုလ်၏။ ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသော မှီရာ အကြောင်းသည်။ နတ္တိ၊ မရှိ။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဧကဿ၊ တယောက်၏။ ဥပနိဿယော၊ မဂ်ဖိုလ်၏ အားကြီးသောမှီရာ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ စက္ကဝါဠပရိ-ယန္တာယပိ၊ စက္ကဝါဠ အဆုံးရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ပရိသာယ၊ ပရိသတ် အား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိယေဝ၊ ဟောတော်မူသည် သာ။ ပန၊ ဆက်။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ဒိဿ၊ ဒေဝလောကေသု၊ တို့၌။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ဒေဝဿ၊ ၍။ ဥပနိဿယော၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ တံ၊ ထိုနတ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ သတ္တာ၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေဿတိ၊ လတ္တံ့။ တံ၊ ထိုတရားကို။ သုတွာ၊ နာရ၍။ အဟမ္မိ၊ သည်လည်း။ အတ္တနော၊ ၍။ ဒေါမနဿံ၊ မကောင်းသောစိတ် ရှိသူ၏အဖြစ် ကို။ ဝါ၊ စိတ်မချမ်းသာမှုကို။ ဝုပသမေဿာမိ၊ ငြိမ်းစေအံ့။” ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ၍။ သဟာယတ္ထာယ၊ အဖော်သဟဲအကျိုးငှာ။ အာမန္တေသိ၊ ပြီ။

ဧဝံ ဘဒ္ဒံ တဝါတိ ခေါ ဒေဝါ တာဝတိံသတိ၊ ကား။ မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ ဧဝံ ဤ အမိန့်တော်အတိုင်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ ဘဂဝန္တံ၊

ကို။ ဒဏ္ဍနာယ၊ ငှာ။ ဂစ္ဆာမ၊ သွားကြပါကုန်စို့။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ၊ ဘုရား
 ပွင့်တော်မူရာ နဝမခဏကို။ ဒုလ္လဘော၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်ရအပ်၏။ ဝါ၊ ရနိုင်ခဲပါ၏။
 ယော တံ၊ အကြင် အရှင်သိကြားသည်။ “ပဗ္ဗတကီဠ၊ တောင်၌ကစားရာ
 အရပ်ကိုလည်းကောင်း။ နဒီကီဠ၊ မြစ်၌ကစားရာ အရပ်ကိုလည်းကောင်း။
 ဂစ္ဆာမ၊ ကုန်စို့။” ဣတိ၊ သို့။ အဝတော၊ မိန့်တော်မမူပဲ။ အမေ၊ အကျွန်ုပ်တို့
 ကို။ ဧဝရူပေသု၊ ကုန်သော။ ငှာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ နိယောဇေသိ၊
 တိုက်တွန်းပြီ။ (တဿ)တဝ၊ ထို အရှင် သိကြားအား။ ဘဒ္ဒံ၊ ကောင်းခြင်း
 ချမ်းသာ မင်္ဂလာသည်။ (ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေသတည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့
 သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။ ပစ္စယောသုန္တိ၊ ကား။ တဿ၊ ထို သိကြား၏။
 ဝစနံ၊ ကို။ သိရသာ၊ ဦးခေါင်းဖြင့်။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒူသု၊ လက်ခံကြကုန်ပြီ။

☞ ၃၄၅။ ပဉ္စသိခံ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တံ အာမန္တေသိတိ၊ ကား။ ဒေဝေ၊ တို့ကို။
 တာဝ အာမန္တေတု၊ သိပါစေဦးတော့။ ဣမံ၊ ဤ ပဉ္စသိခ-နတ်သားကို။
 ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိသုံ၊ သီးခြား။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်၍သိစေသနည်း။
 (ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) ဩကာသကရဏတ္ထံ၊ အခွင့်ကို ပြခြင်း
 အကျိုးငှာ။ (ဝိသုံ အာမန္တေသိ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ကိရ၊ ချဲ့။
 အဿ၊ ထို သိကြား၏။ ဧဝံ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ (ကိံ)
 “ဒိသု ဒေဝလောကေသု။ ဒေဝတာ၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ခေါ်၍။ ဓုရေန၊
 လှည်းဦးဖြင့်။ ပဟရန္တဿ ဝိယ၊ ပုတ်ခတ်သူ၏ကဲ့သို့။ သတ္တာရံ၊ ကို။ ဥပ-
 သကံမိတုံ၊ တိုက်ရိုက် ချဉ်းကပ်ခြင်းငှာ။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ အယံ ပန ပဉ္စ-
 သိခေါ၊ ဤပဉ္စသိခ-သည်ကား။ ဒသဗလဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဥပဋ္ဌာကော၊
 အလုပ်အကျွေးသည်။ (ဟုတွာ။) ဝလ္လဘော၊ အကျွမ်းဝင်၏။ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိ-
 တက္ခဏေ၊ အလိုရှိအပ် အလိုရှိအပ်ရာခဏ၌။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ပဉ္စံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိတွာ၊
 မေးလျှောက်၍။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုဏာတိ၊ နာ၏။ ဣမံ၊ ဤ ပဉ္စသိခ-နတ်သား
 ကို။ ပုရတော၊ ရှေ့၌။ (ရှေ့က။) ပေသေတွာ၊ စေလွှတ်၍။ ဩကာသံ၊
 အခွင့်ကို။ ကာရေတွာ၊ ပြစေ၍။ ဣမိနာ၊ ဤ ပဉ္စသိခ-သည်။ (ဘဂဝတိ၊
 သည်။) ကတောကာသေ၊ ပြအပ်ပြီးသောအခွင့် ရှိလတ်သော်။ ဥပသကံမိတွာ၊
 ၍။ ပဉ္စံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ မေးလျှောက်အံ့။” ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ၍။
 ဩကာသကရဏတ္ထံ၊ ငှာ။ အာမန္တေသိ။

ဧဝံ ဘဒ္ဒံ တဝါတိ၊ ကား။ သော၊ ထိုပဉ္စသိခ-သည်။ (ဥပါဂမိ-၌ စပ်။)
 “မဟာရာဇ၊ ဧဝံ၊ ဤ အမိန့်တော်အတိုင်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။
 ယော တံ၊ အကြင် အရှင်သည်။ မံ၊ အကျွန်ုပ်ကို။ ‘မာရိယ၊ အချင်း။ ဟိ၊
 လာလေ့။ ဥယျာနကိဋ္ဌာဒီနိ ဝါ၊ ဥယျာဉ်ကစားခြင်း အစရှိသည်ကိုသော်

လည်းကောင်း။ နုဋ္ဌသမဇ္ဇာဒီနိ ဝါ၊ ကပွဲသဘင် အစရှိသည်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း။ ဒဿနာယ၊ ကြည့်ရှုခြင်းငှာ။ ဂစ္ဆာမ၊ ကုန်စုံ။ ဣတိ၊ သို့။ အဝတ္တ၊ မိန့်တော်မမူပဲ။ ‘ဗုဒ္ဓံ၊ ကိ။ ပဿိဿာမ၊ ဖူးမြင်ကြချေစို့။ ဓမ္မံ၊ ကိ။ သောဿာပ၊ နာကြချေစို့။’ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒသိ၊ ပြောဆိုပြီ။ (ဘဿ) တ၊ ထိုအရှင်အား။ ဘဒ္ဒံ၊ ကောင်းခြင်းမင်္ဂလာသည်။ (ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။)” ဣတိ၊ သို့။ ဒဠတရံ၊ သာ၍ ခိုင်မြဲစွာ။ ဥပတ္တမ္ဘန္တော၊ ထောက်ပံ့လျက်။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒဿ၊ အရှင်ဖြစ်သော သိကြား၏။ ဝစနံ၊ ကိ။ ပဋိသုတ္တ၊ နာခံ၍။ အနုစရိယံ၊ နောက်လိုက်၏အဖြစ်သို့။ သဟစရဏံ၊ အတူတကွ သွားခြင်းသို့။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဂမနံ၊ သွားခြင်းသို့။ ဥပါဂမိ၊ ကပ်ရောက်ပြီ။ [အနု၊ နောက်၌။ ဝါ၊ နောက်က။ စရတိတိ အနုစရော၊ အနုစရဿ+ဘာဝေါ အနုစရိယံ။ (နောက်လိုက်၏ အဖြစ်။)]

တတ္ထ၊ ထိုစေ ဘဒ္ဒံ တဝ-အစရှိသောပါဌ၌။ ဗေလုဝပဏ္ဍန္တိ၊ ကား။ ဗေလုဝပက္ကံ ဝိယ၊ ဥသျှစ်သီးမှည့်ကဲ့သို့။ ပဏ္ဍုဝဏ္ဏံ၊ ဖျော့တော့ ဝါဝင်းသော အဆင်းရှိသော။ (ဝိဏ္ဏံ-၌ စပ်။) ကိရ၊ ချဲ့။ တဿ၊ ထိုစောင်း၏။ ပေါက္ခရံ၊ စောင်းခွက်သည်။ သောဝဏ္ဏမယံ၊ ရွှေအတိ ပြီး၏။ ဒဏ္ဍော၊ စောင်းကြိုးတံသည်။ [ဒဏ္ဍောတိ ဝိဏ္ဏဒဏ္ဍော။-ဋီကာ။] ဣန္ဒနိလမယော၊ ဣန္ဒနိလ-ပတ္တမြားအတိပြီး၏။ တန္တိယော၊ စောင်းညှို့တို့သည်။ ရဇတမယာ၊ ငွေအတိပြီးကုန်၏။ ဝေဌကာ၊ ရစ်ပတ်ကြောင်း ကြိုးတို့သည်။ ပဝါဠမယာ၊ သန္တာ-အတိ ပြီးကုန်၏။ ဝိဏ္ဏာပတ္တကံ၊ စောင်းခွက်သည်။ ဂါဝုတံ၊ တဂါဝုတ်ရှိ၏။ [ပတ္တကန္တိ ပေါက္ခရံ။-ဋီကာ။] တန္တိဗန္ဓနဌာနံ၊ ကြိုးတို့ကို ဖွဲ့ချည်ရာ အရပ်သည်။ ဂါဝုတံ၊ တစ်ဂါဝုတ်ရှိ၏။ ဥပရိဒဏ္ဍကော၊ အထက်၌ တပ်အပ်သောတုတ်တံသည်။ ဂါဝုတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိဏ္ဏာ၊ စောင်းသည်။ တိဂါဝုတပုမာဏာ၊ သုံးဂါဝုတ် အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သော၊ ထိုပဉ္စသိခ-သည်။ တံ ဝိဏ္ဏံ၊ ကိ။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ သမပညာသမုစ္ဆနာ၊ အတိကျ ငါးဆယ်သော အနိမ့်အမြင့် အသံလွှင့်ခြင်းတို့ကို။ မုစ္ဆေတွာ၊ လွှင့်၍။ အဂ္ဂနုဗေဟိ၊ လက်သည်းဖျားတို့ဖြင့်။ ပဟရိတွာ၊ ပုတ်ခတ်၍။ မဓုရံ၊ ချိုမြိန်သော။ (သာယာနာပျော်ဖွယ်ကောင်းသော။) ဂီတဿရံ၊ သီချင်းသံကို။ နိစ္ဆာရေတွာ၊ မြက်ဆိ၍။ သေသဒေဝေ၊ မိမိနှင့်သိကြားမှ ကြွင်းသော နတ်တို့ကို။ သက္ကဿ၊ သိကြား၏။ ဂမနကာလံ၊ ထွက်တော်မူရာအခါကို။ ဇာနာပေန္တော၊ သိစေလျက်။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ အဌာသိ၊ ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ တဿ၊ ထို ပဉ္စသိခ-၏။ ဂီတဝါဒီတသညာယ၊ သီဆိုတီးခတ်အပ်သော သီချင်းသံ စောင်းသံ၏ အမှတ်သညာဖြင့်။ ဒေဝဂဏေ၊ နတ်အပေါင်း

၂၃၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

သက္ကပဉ္စသုတ်

သည်။ သန္နိပတိတေ၊ စုဝေးမိလတ်သော်။ အထ ခေါ်၊ စုဝေးမိရာ ထို အခါ၌။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒော၊ သော။ သက္ကော၊ သည်။ ပ။ ဝေဒိ- ယကေ၊ ဝေဒိယက-မည်သော။ ပဗ္ဗတော၌။ ပစ္စုဋ္ဌာသိ၊ ရှေးရှုတည်ပြီ။ [ပေယျာလကို ပါဠိတော်ဖော်၍ အနက်ပေးပါ။]

၃၄၆။ အတိရိဝ ဩဘာသဇာတောတိ၊ ကား။ အညေသု၊ အခြား ကုန်သော။ ဒိဝသေသု၊ နေ့တို့၌။ ဧကသေဝ၊ တယောက်သာလျှင် ဖြစ် သော။ ဒေဝဿ ဝါ၊ နတ်၏သော်လည်းကောင်း။ မာရဿ ဝါ၊ မာရ် နတ်၏သော်လည်းကောင်း။ ဗြဟ္မုနော ဝါ၊ ဗြဟ္မာ၏သော်လည်းကောင်း။ ဩဘာသေန၊ အရောင်ဖြင့်။ ဩဘာသဇာတော၊ ဖြစ်သော အရောင်ရှိသည်။ ဟောတိ။ တံ ဒိဝသံ ပန၊ ထိုနေ့၌ကား။ ဒွိသု ဒေဝလောကေသု၊ တို့၌။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ဩဘာသေန၊ ဖြင့်။ အတိရိဝ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ဩဘာသဇာတော၊ ဖြစ်သော အရောင်ရှိသည်။ ဧကပဇ္ဇောတော၊ တခု တည်းသော အလင်းရှိသည်။ [ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ “တပြိုင်နက်တောက် ပသော အရောင်အလင်းရှိသည်” ဟုလည်း ပေးသေး၏။] သဟဿစန္ဒသုရိယ- ဥဂ္ဂတသဒိသော၊ တထောင်သောလ၊ တထောင်သောနေ-တို့၏ ထွက်ရာအခါ နှင့်တူသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

ပရိတော ဂါမေသု မနုဿာတိ၊ ကား။ သမန္တာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ ဂါမေသု၊ ရွာတို့၌။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ (ဝေံ အာဟံသု-၌ စပ်။) ကိရ၊ ချဲ့။ ပကတိသာယမာသကာလေယေဝ၊ ပကတိ ညစာစားရာ အခါ၌ပင်။ ဂါမမဇ္ဈေ၊ ရွာလယ်၌။ ဒါရကေသု၊ တို့သည်။ ကိဋ္ဌန္တေသု၊ ကစားကုန် လတ်သော်။ တတ္ထ၊ ထိုအချိန်၌။ သက္ကော၊ သည်။ အဂမာသိ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ပဿိတော၊ မြင်၍။ ဝေံ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။ နနု စ၊ စောဒနာပါဦးအံ။ (ကိံ၊ နည်း။) မဇ္ဈိမယာမေ၊ ၌။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိံ။ ဥပသင်္ကမန္တိ (နနု)၊ ချဉ်းကပ်ကြကုန် သည် မဟုတ်လော။ အယံ၊ ဤ သိကြားသည်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဌမ- ယာမဿာပိ၊ ပထမ-ယံ၏လည်း။ ပုရိမဘာဂေယေဝ၊ ရှေးအဖို့၌ပင်။ အာ- ဂတော၊ လာသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (နနု စ၊ စောဒနာပါ၏။) မရဏ- ဘယေနော၊ သေခြင်းဘေးသည်ပင်။ တဇ္ဇိတတ္တာ၊ ခြိမ်းချောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဌမယာမဿာပိ ပုရိမဘာဂေယေဝ အာဂတော။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)

ကိံသု နာမာတိ၊ ကား။ ဘော၊ အမောင်တို့။ ဧတံ၊ ဤ အရောင် အပေါင်းသည်။ ကိံသု နာမ၊ အဘယ်မည်သော အရောင်နည်း။ [ဆရာ

တော်၏နိဿယ-၌ “တေ၊ ဤအကြောင်းသည်။ ကိံသု နာမ၊ အဘယ်
မည်သော အကြောင်းနည်း။” ဟုလည်း ပေးသေး၏။] အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ကော၊
အဘယ်မည်သော။ မဟေသက္ခော၊ ကြီးသောတန်ခိုးရှိသော။ ဒေဝေါ ဝါ၊
နတ်သည်သော်လည်းကောင်း။ ဗြဟ္မာ ဝါ၊ ဗြဟ္မာသည်သော်လည်းကောင်း။
ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ပဉ္စ၊ ကို။ ပုစ္ဆိတုံ၊ မေးခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။
သောတုံ၊ နာခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဥပသင်္ကမန္တော နှံ ခေါ၊ ချဉ်းကပ်ပါလိမ့်
မည်နည်း။ ဘော၊ အမောင်တို့။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။
ပဉ္စံ၊ ကို။ ဝိဿဇ္ဇေဿတိ နာမ၊ ဖြေဆိုတော်မူလတ္တံ့ မည်နည်း။ ဓမ္မံ၊
ကို။ ဒေသေဿတိ နာမ၊ ဟောတော်မူလတ္တံ့ မည်နည်း။ ဧဝံ၊ သို့။
ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ကင်္ခါဝိနောဒကော၊ ယုံမှားခြင်းကို ပယ်ဖျောက်
တော် မူနိုင်သော။ သတ္တာ၊ သည်။ ယေသံ နော၊ အကြင်ငါတို့၏။
အဝိဒ္ဓုရေ၊ အနီးဖြစ်သော။ ဝိဟာရေ၊ ၌။ ဝသတိ၊ သတင်းသုံးတော်
မူ၏။ ယေ (မယံ)၊ အကြင် ငါတို့သည်။ ထာလကဘိက္ခမ္ပိ၊ တခွက်
ငယ်ဆွမ်းကိုလည်းကောင်း။ ကဋ္ဌစ္ဆုဘိက္ခမ္ပိ၊ တယောက်ချီလောက် ဆွမ်းကို
လည်းကောင်း။ ဒါတုံ၊ ပေးလှူခြင်းငှာ။ လဘာမ၊ ရကြကုန်၏။ (တေသံ)
အဗ္ဗာကံ၊ ထိုင်တို့၏။ လဘာ၊ ဒါနလောက်တို့သည်။ (ဟောန္တိ ဝတ၊
ဖြစ်ကုန်လေစွတကား။) ဣတိ၊ သို့။ သံဝိဂ္ဂါ၊ ဩတ္တပ္ပနှင့်တကွဖြစ်သောဉာဏ်
ဖြင့် ထိတ်လန့်ကြကုန်သည်။ လောမဟဋ္ဌဇာတာ၊ ဖြစ်သော အမွေးတို့၏
ရှင်ခြင်းရှိကုန်သည်’ (ကြက်သီးမွေးညင်း ထကုန်သည်။) ဥဒ္ဓုဂ္ဂလောမာ၊
အထက်၌အဖျားရှိသော အမွေးရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ ဒသနဓသမော-
ဓာနသမုဇ္ဇလံ၊ ဆယ်ချောင်းသော လက်သည်းအပေါင်းတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ
တောက်ပသော။ အဉ္စလိံ၊ လက်အုပ်ကို။ သိရသ္မိံ၊ ဦးခေါင်း၌။ ပတိဋ္ဌာ-
ပေတွာ၊ တည်စေ၍။ နမဿမာနာ၊ ရှိခိုးကုန်လျက်။ အဋ္ဌံသု၊ တည်ကြကုန်ပြီ။

၃၄၇။ ဒုရူပသင်္ကမာတိ၊ ကား။ ဒုပယိရူပါသိယာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ချဉ်း
ကပ်အပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ချဉ်းကပ်နိုင်ခဲကုန်၏။ [ပရိ+ဥပ+အာသ-ဓာတ်၊ ဣ
ပစ္စည်း၊ ယ-လာ ထု-အာဂုံ၊ ရ-နှင့် ယ ရှေ့နောက်ပြန်။] (ယသ္မာ၊ကြောင့်။)
အဟံ၊ သည်။ သရာဂေါ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်၏။ သဒေါသော၊ ၏။

၁။ အဟံ သရာဂေါ။ပ။ ဝိတရာဂေါ။ ။ဗုဒ္ဓါ နာမ မဟာကာရုဏိကာ၊ သဒေ-
ဝကဿ လောကဿ ဟိတသုခတ္ထာယ ဧဝ ဥပ္ပန္နာ၊ ဧတ ကထံ အတ္ထိကေဟိ ဒုရူပ-
သင်္ကမ (ထိုဘုရားရှင်တို့ကို ချဉ်းကပ်လိုသူတို့သည် အဘယ်ကြောင့် ချဉ်းကပ်ဖို့ရန်ခက်စရာ
ရှိအံ့နည်း။) ဣတိ အာဟ “အဟံ သရာဂေါ” တိအာဒိ။-ဋီကာ။

သမောဟော၊ ဧ၊ သတ္ထ၊ သညံ။ ဝီတရောဂေါ၊ ကင်းသောရာဂ ရှိတော်
 မူ၏။ ဝီတဒေါသော၊ ဧ၊ ဝီတမောဟော၊ ဧ၊ တသ္မ၊ ကြောင့်၊ (ငါ၏
 ရာဂ ဒေါသ မောဟ ရှိသည်အဖြစ်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ရာဂ ဒေါသ မောဟ
 မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) မာဒိသေန၊ ငါကဲ့သို့ ရှုအပ်သူသည်။ တထာဂတ၊
 တို့ကို။ ဒုပယိရူပါသိယာ၊ ကုန်၏။ ဈာယိတိ၊ ကား။ လက္ခဏပနိဇ္ဈာ-
 နေန စ၊ အနိစ္စ-အစရှိသောလက္ခဏာ နိဗ္ဗာန်၏ တထ-လက္ခဏာကို စူးစူး
 စိုက်စိုက်ရှုတတ်သော ဝိပဿနာညာဏ် ဖိုလ်ညာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ အာရမ္မ-
 ဏပနိဇ္ဈာနေန စ၊ ကသိုဏ်းအစရှိသောအာရုံကို စူးစူးစိုက်စိုက်ရှုတတ်သော
 လောကီဈာန်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဈာယိ၊ ဈာန်ဝင်စားလေ့ ရှိတော်မူကုန်၏။
 တသ္မိယေဝ ဈာနေ၊ ထို ဈာန်၌ပင်။ ရတ၊ မွေ့လျော်တော်မူကုန်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဈာနရတ၊ ဈာနရတတို့မည်၏။

တဒန္တရံ ပဋိသလ္လိနာတိ၊ ကား။ တဒန္တရံ၊ ထိုခဏ၌။ ပဋိသလ္လိနာ၊
 အာရုံများစွာ စိတ်ကုန်၍ သင့်ရာကောင်းမြတ် တခုသောသမာပတ်၌ ငြိမိ
 တော်မူကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သမ္ပတိ၊ ယခုအခါ၌။ ပဋိသလ္လိနာ၊ ကုန်၏။
 တသ္မ၊ ကြောင့်။ ကေဝလံ၊ ပဋိသလ္လိန-မဖက် သက်သက်။ ဈာယိ ဈာန်
 ဝင်စားလေ့ ရှိတော်မူကုန်၏။ ဈာနရတ၊ ဈာန်၌ မွေ့လျော်တော်မူကုန်
 ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုရူပသင်္ကမာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ချဉ်းကပ်အပ်ကုန်
 သည်ကား။ န၊ မဟုတ်သေး။ ဣဒါနိမေဝ၊ ယခုအခါ၌ပင်။ [သမ္ပတိ-
 ကို ဖွင့်သည်။] ပဋိသလ္လိနာ၊ ကုန်၏။ ဣတိပိ၊ ထို့ကြောင့်လည်း။ ဒုရူပ-
 သင်္ကမာ၊ ကုန်၏။ ပသာဒေယျာသိတိ၊ ကား။ အာရာဓေယျာသိ၊ နှစ်
 သက်စေပါလော့။ မေ၊ ငါ့အား။ ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ ကာရေတွာ၊

၁။ ဈာယိ။ ။ဈာယန္တိ သိလေနာတိ ဈာယိနော၊ “ဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိ” ဟု
 ဆိုသောကြောင့် ဖိတ္တက္ခဏ-တခုသာ ရှိသောမဂ်ကို မထည့်ရ။ လက္ခဏပနိဇ္ဈာန်-
 စသည်တို့၏ အကြောင်းကို ပါရာဇိကဏတာသာဋီကာ၊ အဇ္ဈတ္တိကနိဒါန်း၊ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ-
 အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။

၂။ တဒန္တရံ။ ။တဒန္တရံ ပဋိသလ္လိနာတိ ယေန အန္တရေန ယေန ခဏေန
 ဥပသင်္ကမေယျ၊ (အန္တရေန-ကို “ခဏေန”ဟု ဖွင့်သည်။) တဒန္တရံ ပဋိသလ္လိနာ
 ဈာနံ သမာပန္နာ။ (“ပဋိသလ္လိနာ”ဟူသည် ဈာန်ဝင်စားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။)
 တဒန္တရဒ္ဓေါဝါ “တေရဟိ”တိ ဣဒိနာ သမာနတ္ထော၊ (ဤနည်း၌ကား တဒန္တရ-
 ဒ္ဓေါသည် သမ္ပတိ-အနက်ကို ဟောသော နိပါတ်တမျိုးတည်း။) ဣတိ အာဟ
 “သမ္ပတိ ပဋိသလ္လိနာ ဝါ”တိ။-ဋီကာ။

ပြုစေ၍။ ဒဒေယျာသိ၊ ပေးပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ပြောဆို၏။ ဗေလုဝပဏ္ဍုဝီဏံ အာဒါယာတိ၊ ကား၊ ပုဗ္ဗေဝ၊ သိကြားမခိုင်းမီ ရှေး၌ပင်။ (ဗေလုဝပဏ္ဍုဝီဏာ၊ ဗေလုဝပဏ္ဍု-စောင်းကို။) အာဒိန္နာ နန၊ ယူအပ်ပြီး မဟုတ်ပါလော့။ အာမ၊ အိမ်း။ အာဒိန္နာ၊ ယူအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ယူအပ်ပြီးပါသော်လည်း။ (ပုဗ္ဗေ၊ ၌။) မဂ္ဂဂမနဝသေန၊ ခရီးသွားခြင်းနှင့်စပ်သဖြင့်။ အံသကူဇ္ဇေ၊ ပခုံးစွန်း၌။ လဂ္ဂိတာ၊ ဆွဲချိတ်အပ်ပြီ။ ဝါ၊ လွယ်အပ်ပြီ။ ဣဒါနိ၊ ၌။ နံ၊ ထိုစောင်းကို။ ဝါမ-ဟငတ္ထ၊ လက်ဝဲလက်၌။ ထပေတွာ၊ ထား၍။ ဝါဒနဘဇ္ဇံ၊ တီးခြင်း၌ ပြင်ဆင်မှုကို။ ဝါ၊ တီးဖို့ရန် ပြင်ဆင်မှုကို။ ကံတွာ၊ ၍။ အာဒိယံ၊ ယူပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ အာဒါယာတိ၊ ၍။ (သံဂီတိ ကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ပဉ္စသိခဂီတ ဂါထာအဖွင့်

၃၄၈။ အဿာဝေသီတိ၊ ကား။ သာဝေသိ၊ ကြားသိစေပြီ။ ဗုဒ္ဓုပ-သဉ္ဇိတာတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဗုဒ္ဓံ၊ ကို။ နိဿယံ၊ မှီရာကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ (ဣမာ ဂါထာ-၌ စပ်။) ဣတ္ထိ၊ အတ္ထော။ သေသပဒေသုပိ၊ ဗုဒ္ဓုပသဉ္ဇိတာ-ပုဒ်မှကြွင်းသော ဓမ္မုပသဉ္ဇိတာ-အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဇေသဝ-နယော။

ဝန္တေ တေ ပိတရံ ဘဒ္ဒေ၊ တိမ္မရံ သူရိယဝစ္ဆသေတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ သူရိယဝစ္ဆသတိ၊ ကား။ သူရိယသမာနသရီရာ၊ တက်သစ်စ နေဝန်း၏ ထွန်းလင်းသော အရောင်နှင့်တူသော အရောင်ရှိသော ကိုယ်ရှိသော။ (ဘဒ္ဒေ-၌ စပ်။) ကိရ၊ ချဲ့။ (ယသွာ၊ ကြောင့်။) တဿာ ဒေဝဓိတာယ၊ ထို နတ်သမီး၏။ ပါဒန္တတော၊ ခြေအဆုံးမှ။ ရသ္မိ၊ အရောင်သည်။ ဥဌဟိတွာ၊ ထ၍။ (တက်၍။) ကေသန္တံ၊ ဆံ၏ အဆုံးအပိုင်းအခြားသို့။ အာရောဟတိ၊ တက်ရောက်၏။ တသွာ၊ ကြောင့်။ ဗာလသူရိယမဏ္ဍလသဒိသာ၊ တက်သစ်စနေဝန်း၏ ထွန်းလင်းသော အရောင်နှင့် တူသည်။ (ဟုတွာ။) ခါယတိ၊ ထင်ရ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နံ၊ ထို နတ်သမီးကို။ “သူရိယဝစ္ဆသ” တိ၊ ဟူ၍။ ဘဉ္စနန္တံ၊ ကောင်းစွာ သိကြကုန်၏။ တံ၊ ထို သူရိယဝစ္ဆသ - နတ်သမီးကို။ သန္တာယ၊ ၍။ “ဘဒ္ဒေ ။ ပ။ ဝန္တာမိ” တိ၊ ဟူ၍။ (ပဉ္စသိခေါ။) အစဟ၊ ရှုတ်ဆိုပြီ။

ယေန ဇာတာသိ ကလျာဏီတိ၊ ကား။ ကာရဏဘူတေန၊ အကြောင်း
 ၉ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ယေန၊ အကြင် တိဗ္ဗရ-နတ်မင်းကြောင့်။ တိဗ္ဗရုံ၊ တိဗ္ဗရ-
 မည်သော။ ယံ ဒေဝရာဇာနံ၊ အကြင် နတ်မင်းကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ တံ၊ သည်။
 ကလျာဏီ၊ ကောင်းခြင်း ငါးဖြာ လက္ခဏာနှင့် ပြည်စုံသည်။ သဗ္ဗဂံသော-
 ဘနာ၊ အလုံးစုံသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်သည်။ (ဟုတော။)
 ဇာတာ၊ ဖြစ်ရပြီ။ အာနန္ဒဇနနီ မမာတိ၊ ကား။ မယံ၊ ဤ။ ပီတိသောမနဿ-
 ဝဇုနိ၊ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို တိုးပွားစေနိုင်သည်။ (ဟုတော ဇာတာ။)

ဝါတောဝ သေဒတံ ကန္တောတိ၊ ကား။ သဉ္ဇာတသေဒါနံ၊ လွန်စွာ
 ဖြစ်သော ချေးရှိသူတို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ သေဒဟရဏတ္ထံ၊ ချေးကို ပယ်ရှား
 ခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝါတော၊ လေအေးသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဣဋ္ဌော၊ အလို
 ရှိအပ်သည်။ ကန္တော၊ နှစ်သက်အပ်သည်။ မနာပေါ၊ စိတ်ဖြင့်ရောက်အပ်
 သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ (မေ၊ သည်။ တံ၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။
 ပိယာ၊ ချစ်အပ်သည်။ အသိ၊ ၏။) ဣတိ အတ္ထော၊ ပါနီယံ ပိပါသတောတိ၊
 ကား။ ပါတုံ၊ ရေသောက်ခြင်းငှာ။ ဣစ္ဆန္တဿ၊ လိုလားသော။ ပိပါသ-
 တော၊ ရေမွတ်သိပ်သော။ ပိပါသဘိဘူတဿ၊ ရေမွတ်ခြင်းသည် နှိပ်စက်
 အပ်သူ၏။ ဝါ၊ သည်။ (ပါနီယံ ဣဋ္ဌံ ကန္တံ မနာပံ ဟောတိ ယထာ။)
 အင်္ဂီရသီတိ၊ ကား။ အဿာ၊ ထို သူရိယဝတ္ထုသာ-နတ်သမီး၏။ အင်္ဂီ၊
 ကိုယ်အင်္ဂါ၌။ ရသ္မိယော၊ အရောင်တို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။
 (သ၊ ထို နတ်သမီးသည်။) အင်္ဂီရသိ၊ မည်၏။ တမေဝ၊ ထို သူရိယဝတ္ထု-
 သာ-နတ်သမီးကိုပင်။ [ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ “ထို အင်္ဂီရသိ-ကိုပင်” ဟု
 ပေးတော်မူသည်။] အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ အာလပန္တော၊ အင်္ဂီရသိ....ဟု
 အာလုပ်ဖြင့် ခေါ်လျက်။ ဝဒတိ၊ ပြောဆို၏။ [“ယခုအချိန် အနားမှာ
 မရှိသော်လည်း ရှိသကဲ့သို့ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုသည်” ဟုလို။] ဓမ္မော အရဟ-
 တာမိဝါတိ၊ ကား။ အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။
 နဝလောကုတ္တရဓမ္မော၊ ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားကို။ (ပိယော
 ဝိယ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ပိယာ၊ သည်။ အသိ၊ ၏။)

ဇိသစ္ဆတောတိ၊ ကား။ ဘုဉ္ဇိတုကာမဿ၊ စားလိုသော။ ခုဒါဘိ-
 ဘူတဿ၊ ဆာလောင်ခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်သူ၏။ ဝါ၊ သည်။ (ဘောဇနံ၊
 ကို။ ပိယံ ဣဝ၊ သို့။ တထာ ပိယာ အသိ။) ဇလန္တမိဝ ဝါရိနာတိ၊ ကား။
 ကောစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ ဇလန္တံ၊ တောက်နေသော။ ဇာတဝေဒံ၊ မီးကို။
 ဥဒကကုမ္ဘေန၊ ရေအိုးဖြင့်။ နိဗ္ဗာပေတိ ယထာ၊ ငြိမ်းစေသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။

ပဉ္စသိခဂီတဂါထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၂၃၅

တဝ၊ ဧ၊။ ကာရဏာ၊ ကြောင့်။ (တနည်း) တဝ ကာရဏာ၊ သင့်အတွက်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ကာမရာဂပရိဋ္ဌာဟံ၊ ကာမရာဂ-တည်းဟူသော ပူလောင်မှုကို။ နိဗ္ဗာပေဟိ၊ ငြိမ်းစေပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ (တမေဝ အာရဗ္ဗ အာလပဇန္တာ) ဝဒတိ။

ယုတ္တံ ကိဉ္စက္ခရေဏနာတိ၊ ကား။ ပဒုမကေသရရေဏနာ၊ ပဒုမ္မာကြာ ဝတ်ဆံ ဝတ်မှုန်နှင့်။ ယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော။ (ပေါက္ခရဏိ-၌ စပ်။) နာဂေါ ခမ္မာဘိတတ္ထောဝါတိ၊ ကား။ ခမ္မာဘိတတ္ထဟတ္ထိ၊ နွေအပူသည် လွန်စွာ ပူလောင်အပ်သော ဆင်သည်။ (ဩဂါဟတိ) ဝိယ၊ သက်ဆင်းသကဲ့သို့။ ဩဂါဟေ တေ ထန္တဒရန္တိ၊ ကား။ သော နာဂေါ၊ ထိုဆင်သည်။ ပေါက္ခရဏိ၊ ရေကန်သို့။ ဩဂါဟေတွာ၊ သက်ဆင်း၍။ ပိဝိတွာ၊ သောက်၍။ အဂ္ဂ-သောဏ္ဏမတ္တံ၊ နှာမောင်း၏ အဖျားမျက်။ ပညာယမာနံ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှား သည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ နိမ္မဂ္ဂေါ၊ နှစ်မြုပ် ငုတ်နေသည်။ (သမာနော၊ သော်။) သာတံ၊ သာယာအပ်သော။ သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ ဝိန္ဒတိ ယထာ၊ ရသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ တေ၊ အသင် သူရိယ-ဝစ္ဆသ၏။ ထန္တဒရံ၊ သားမြတ်နှစ်ဖော် ရင်ခွင်ပေါ်သို့။ ထနဝေမဇ္ဈံ၊ သားမြတ်နှစ်သွယ်၏ အလယ်သို့လည်းကောင်း။ ဥဒရဉ္စ၊ ရင်ခွင်ပေါ်သို့ လည်းကောင်း။ ဩတရိတွာ၊ သက်ဝင်၍။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ သာတံ၊ သော။ သုခံ၊ ကို။ ပဋိလတိဿာမိ န ခေါ၊ ရပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (တမေဝ အာရဗ္ဗ အာလပဇန္တာ။) ဝဒတိ၊ ဧ၊။

“အစ္စကုသောဝ ။ပ။ လက္ခဏရူပာ”တိ-တ္ထေ၊ ဟူသော ဤ ဂါထာ၌။ ကဏ္ဍမူလေ၊ နားရင်း၌။ ဝိဇ္ဈနအယဒဏ္ဍကော၊ ထိုးဆွကြောင်းဖြစ်သော သံချွန်တပ်အပ်သော တုတ်ကို။ တုတ္တံ၊ တုတ္တ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ၊။ [တုဒတိ အနေနာတိ တုတ္တံ။] ပါဒါဒိသု၊ ခြေ အစရှိသည်တို့၌။ ဝိဇ္ဈနဒဏ္ဍတောမရံ၊ ထိုးဆွကြောင်းဖြစ်သော အရိုးရှိသောလှံတံကို။ တောမရန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ဧ၊။) မတ္တကေ၊ ဦးထိပ်၌။ ဝိဇ္ဈနကုဋိလကဏ္ဍကော၊ ထိုးဆွကြောင်းဖြစ် သော ကောက်သောအဆူးရှိသော ချွန်းကို။ အကုသောတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ။) စ၊ ဆက်။ ယော နာဂေါ၊ သည်။ ပဘိန္ဒမတ္ထော၊ အပြားအားဖြင့် ပျက်လောက်အောင် မာန်ယစ်သည်။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် ပျက်လောက် အောင် အမုန်ယစ်သည်။ (သမာနော။) အစ္စကုသော၊ ချွန်းကိုလွန်သည်။ အကုသံ၊ ချွန်းကို။ အတိတော၊ လွန်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ [ချွန်းမကြောက် သည်ကို “လွန်သည်” ဟုဆိုသည်။] အကုသေန၊ ချွန်းဖြင့်။ ဝိဇ္ဈိယမ ခနာပိ၊

ထိုးအပ် ပေါက်အပ်ပါသော်လည်း။ ဝသံ၊ ဆင်ဆရာ၏ အလိုသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မလိုက်တော့။ သော။ ထိုဆင်သည်။ (န ဗုဇ္ဈတိ-၌ စပ်။) “မယာ၊ သည်။ တုတ္တတောမရံ၊ နားရင်း၌ ထိုးဆွကြောင်းဖြစ်သော သံချွန်တပ်အပ်သော တုတ်၊ ခြေအစရှိသည်တို့၌ထိုးဆွကြောင်းဖြစ်သော လှံတံကို။ ဇိတံ၊ အောင်အပ်ပြီ။ ယော အဟံ၊ သည်။ အကံသဿပိ၊ ချွန်း၏သော်မှလည်း။ ဝသံ၊ အလိုကို။ န ဂစ္ဆာမိ၊ မလိုက်တော့။” ဣတိ၊ ဤသို့တော့၍။ မဒဒပေေန၊ မာရ်ဖြင့်ထောင်လွှားခြင်းကြောင့်။ ကိဉ္စိ ကာရဏံ၊ တစုံတခုသော ညှဉ်းဆဲမှု အကြောင်းအရာကို။ န ဗုဇ္ဈတိ၊ မသိတော့။ [ကိဉ္စိ ကာရဏန္တိ ကိဉ္စိ ပိဋံ-ဋီကာ။]

အစ္စကံသော၊ ချွန်းကိုလွန်သော။ သော နာဂေါ၊ သည်။ “မေး သည်။ တုတ္တတောမရံ၊ ကို။ ဇိတံ၊ ပြီ။” ဣတိ၊ ဤသို့ တော့၍။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းအရာကို။ နပ္ပဇာနာတိ ယထာ၊ မသိသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အဟမ္ပိ၊ ကျွန်ုပ်သည်လည်း။ လက္ခဏသမ္ပန္နဉ္စိရတယ၊ မိန်းမမြတ်တို့၏ လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော ပေါင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လက္ခဏရူပာ၊ မိန်းမမြတ်တို့၏လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော ပေါင်ရှိသော သူရိယဝစ္ဆယာဖြင့်။ သမ္ပတ္တော၊ လွန်စွာယစ်မှူးသည်။ မတ္တော၊ မေ့သည်။ ပမတ္တော၊ အပြားအားဖြင့် မေ့သည်။ ဥမ္မတ္တော ဝိယ၊ ရူးသူသည်ကဲ့သို့။ (ဟုတော့။) ကိဉ္စိ ကာရဏံ နပ္ပဇာနာမိ။ ဣတိ၊ သို့။ (တမေဝ အာရဗ္ဘ အာလပန္နော။) ဝဒတိ။ အထ ဝါ၊ ကား။ အစ္စကံသော၊ သော။ နာဂေါ ဣဝ၊ ကဲ့သို့။ အဟမ္ပိ၊ သည်လည်း။ လက္ခဏရူပာ၊ ဖြင့်။ သမ္ပတ္တော၊ သည်။ (ဟုတော့။) ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ တတော၊ ထို သူရိယဝစ္ဆယာ-မှ။ ဝိရာဂကာရဏံ၊ မတပ်မက်ခြင်း၏အကြောင်းကို။ နပ္ပဇာနာမိ၊ မသိတော့။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေန နာဂေန၊ ထိုဆင်ပြောင်သည်။ တုတ္တတောမရံ၊ ကို။ ဇိတံ ဝိယ၊ အောင်အပ်သကဲ့သို့။ (ကထာ၊ တူ။) မေ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ တုတ္တတောမရံ၊ ကို။ ဇိတံ၊ အောင်အပ်ပြီ။ ဝဒတော၊ ပြောဟောသော။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်၏။ ဝစနံ၊ ကို။ န အာဒိယာမိ၊ မနာယူနိုင်တော့ပါ။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိရာဂကာရဏံ၊ ကို။ နပ္ပဇာ-နာမိ၊ ပါ။)

တယံ ဂေမိတစိတ္တောသ္မိတိ၊ ကား၊ လက္ခဏရူ၊ မိန်းမမြတ် တို့၏ လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော ပေါင်ရှိသော။ ဘဒ္ဒေ၊ ဘဒ္ဒါမည်ခေါ် နှမတော်။ တယံ၊ သင်နှမ၏ အပေါ်၌။ ဗဒ္ဒစိတ္တော၊ ဖွဲ့မိ ငြိတယ်သောစိတ်ရှိသည်။

အသွို၊ ဖြစ်နေပါ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဂေဓိတစိတ္တောတိ၊ ကား။ ဂေဓံ၊ မက်မောခြင်းသို့။ အဇ္ဈုပေတစိတ္တော၊ ကပ်ရောက်သောစိတ်ရှိသည်။ (အသွို၊ ၏။) စိတ္တံ ဝိပရိဏာမိတန္တိ၊ ကား။ ပကတိံ၊ ပကတိ-သဘောကို။ ဇဟိတော၊ စွန့်၍။ ဌိတံ၊ တည်နေပါ၏။ [ပကတိံ ဇဟိတော ဌိတံ အဘိရတ္တဘာဝေန။-ဋီကာ။] ပဋိဂန္တုံ န သက္ကောမိတိ၊ ကား။ နိဝတ္တိတုံ၊ ဆုတ်နုတ်ခြင်းငှာ။ န သက္ကောမိ၊ မစွမ်းနိုင်တော့ပါ။ ဝကံသက္ခောဝ အဗ္ဗုဇောတိ၊ ကား။ ဗဠိသံ၊ ငါးမျှားချိတ်ကို။ ဂိလိတော၊ မျို၍။ ဌိတမစ္ဆော ဝိယ၊ တည်သောငါးကဲ့သို့တည်း။ “သသော”တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဠော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယမေဝတ္တော၊ ဤသတ္တ-ပုဒ်၏ အနက်ပင်တည်း။ [သက္ခောဌိ သသ-ဇောတိ၊ တ-ပစ္စည်း၊ သသောဌိ သ+အ-ပစ္စည်း “ဤသို့ ပစ္စည်းသကဲ့သို့၊ အနက်မကဲ့”-ဟူလို။]

ဝါမူရုတိ၊ ကား။ ဝါမာကာရေန၊ တင့်တယ်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ သဏ္ဌိတဉ္စိရ၊ ကောင်းစွာတည်သော ပေါင်ရှိသော နှမတော်။ ဝါ၊ တနည်း။ ကဒလိက္ခန္ဓသဒိသဉ္စိရ၊ ငှက်ပျောတုံးနှင့်တူသော အရင်းတုတ်၍ အဖျားသေးလျက် လုံးသောပေါင်ရှိသော နှမတော်။ ဣတိ အတ္တော၊ နက်။ [ဝါမူရုတိ ရုစိရဉ္စိရ။ တေနာဟ “ဝါမာကာရေနာ”တိ အာဒိ။ ဝါမဝိကသိတရုစိရသုန္ဓရာဘိရူပစာရသဒ္ဓါ ဟိ ဧကတ္တာ ဒဠဗ္ဗာ။-ဋီကာ။] သဇောတိ၊ ကား။ အာလိဂံ၊ လည်ဖက်ပါလေဘူး။ မန္တလောစနေတိ၊ ကား။ ဣတ္ထိယော၊ တို့သည်။ တိခိဏံ၊ ထက်ထက်သန်သန်။ န နိဇ္ဈာယန္တိ၊ စူးစူးစိုက်စိုက် မကြည့်တတ်ကြကုန်။ မန္တံ၊ ညင်းညင်းသာသာ။ အာလောစေန္တိ၊ သြလောကေန္တိ၊ ကြည့်တတ်ကြကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “မန္တလောစနာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ငလိဿဇောတိ၊ ကား။ သဗ္ဗတောဘာဝေန၊ အလုံးစုံသောအဖို့အားဖြင့်။ အာလိဂံ၊ ပွေ့ဖက်ပါလေဘူး။ ဧတံ မေ အဘိပတ္တိတန္တိ၊ ကား။ ဧတံ၊ ဤ နှမ၏ ပွေ့ဖက်ခြင်းကို။ မယာ၊ သည်။ အဘိဏှံ၊ မပြတ်။ ပတ္တိတံ၊ တောင်းတအပ်ပါ၏။

အပ္ပကော ဝတ မေ သန္ဓောတိ၊ ကား။ ပကတိယာဝ၊ ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့်သာ။ မန္တော၊ နံ့သည်။ ဝါ၊ နည်းသည်။ သမာနော၊ လျက်။ ဝေလ္လိတကေသိယာတိ၊ ကား။ အဿာ၊ ထို သူရိယဝစ္ဆ-သာ၏။ မုဉ္ဇိတော၊ ဖြေ၍။ ပိဋိယံ၊ ကျောက်ကုန်း၌။ ဝိသဠကာလေ၊ စွန့်အပ်ရာအခါ၌။ ဝါ၊ ဖြန့်ချအပ်ရာအခါ၌။ သပ္ပေါ ဝိယ၊ မြွေသည်ကဲ့သို့။ ဝေလ္လန္တာ၊ တွန့်ကုန်လျက်။ ဝစ္ဆန္တာ၊ သွားကုန်သော။ ကေသာ၊ ဆံတို့

သည်။ (သန္တိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သ၊ ထို သူရိယဝစ္ဆသ-သည်။) ဝေလ္လိတကေသိ၊ မည်၏။ ဝေလ္လိတကေသိယ၊ ကျောက်ကုန်း၌ဖြေ၍ ဖြန့်ချရာအခါဝယ် တွန့်လိပ်သွားသော ဆံပင်ရှိသော။ တဿ၊ ထို သူရိယာဝစ္ဆသ-ကြောင့်။ (သမုပ္ပါဒိ-၌ စပ်။) [ဝေလ္လ-ဓာတ်သည် သံဟရဏ (ကောင်းစွာ ဆောင်ခြင်း) အနက်ကိုဟော၏။ “ဆောင်”ဟူသည်။ ဆံပင်ကို ကျောပေါ်၌ ဖြန့်ချလိုက်သောအခါ အတွန့်အတွန့်ဖြစ်လျက် ကျသွားခြင်းတည်း။] အနေကဘာဝေါ သမုပ္ပါဒိတိ၊ ကား။ အနေကဝိဓော၊ များသော အပြားရှိသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။ ဝါ၊ တုနည်း။ အနေကဘာဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ပါဠော၊ သည်။ (အတ္ထိ။) အရဟန္တေဝ ဒက္ခိဏာတိ၊ ကား။ အရဟန္တမ္ပိ၊ ရဟန္တာ-အလ္လခံပုဂ္ဂိုလ်၌။ ဒိန္နဒါနံ၊ လှူအပ်သော ဒါနစေတနာ-သည်။ နာနပ္ပကာရတော၊ အထူးထူးအပြားပြားအားဖြင့်။ (ပဘိန္ဒူ)ဝိယ၊ ကဲ့ပြားသကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ပဘိန္ဒော၊ ကဲ့ပြားရပြီ။

ယံ မေ အတ္ထိ ကတံ ပုညန္တိ၊ ကား။ မယာ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ယံ ပုညံ၊ အကြင်ကောင်းမှုသည်။ အတ္ထိ။ အရဟန္တေသု တာဒိသုတိ၊ ကား။ တာဒိလက္ခဏပတ္တေသု၊ တာဒိလက္ခဏာသို့ ရောက်ကုန်သော။ အရဟန္တေသု၊ ရဟန္တာတို့၌။ (ကတံ၊ ပြုအပ်သော ကောင်းမှုသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။) တယာ သဒ္ဓိံ ဝိပစ္စတန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ကောင်းမှုသည်။ တယာ၊ အသင်နှမတော်နှင့်။ သဒ္ဓိမေဝ၊ အတူသာလျှင်။ ဝိပင်္ဂါကံ၊ အကျိုးကို။ ဒေတု၊ ပေးပါစေသတည်း။

တယာ သဒ္ဓိမေဝ။ ။ယထာ စက္ကဝတ္ထိသံဝတ္တနိယကမ္ပံ တဿ (ထိုကံ၏။) နိဿန္တုဗလတူတေန ဣတ္ထိရတနေန သဒ္ဓိံယေဝ ဝိပင်္ဂါကံ ဒေတိ၊ ဧဝံ တံ မေ ကမ္ပံ တယာ သဒ္ဓိံယေဝ မယံ ဝိပင်္ဂါကံ ဒေတု။-ဋီကာ။

ကောဒိတိ၊ ကား။ ကေဘာဝံ၊ တပါးတည်း၏အဖြစ်သို့။ ဂတော၊ ရောက်တော်မူသော။ နိပကော သတောတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ပညာ၊ ပညာကို။ နေပက္ကံ၊ နေပက္က-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တယ၊ ထို ပညာနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိပကော၊ မည်၏။ [ဤပုဒ်၏ဝစနတ္ထ-ကို ရူပသိဒ္ဓိဘာသာဋီကာ “ဣတ္ထ တာ ဘာဝေတု” သုတ်၌ ပြခဲ့ပြီ။] သတိယာ၊ သတိနှင့်။ သမန္နာဂတတ္တာ၊ ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတော၊ သတော-မည်၏။ [“သမန္နာဂတ” ဟု ဖွင့်သော်လည်း အာသာတ္ထိ-

မဟုတ်။ “သရတီတိ သတော” ဟု ကတ္ထု သာဓန-သာ ပြုရသည်။ သတော သမ္ပဇာနောတိ ဧတ္ထ သရတီတိ သတော။ -ဝိသုဒ္ဓိမဂ်။ သရတီတိ သတောတိ ပဒဿ ကတ္ထုသာဓနတံ အာဟ။ -မဟာဋီကာ။] အမတ် မုနိ ဇိဂီသာနောတိ၊ ကား။ သော ဗုဒ္ဓမုနိ၊ ထိုဘုရားတည်းဟူသော မုနိသည်။ အမတ်၊ မအို မသေကြောင်းဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာန်၊ ကို။ ဇိဂီသတိ ပရိယေသတိ ယထာ၊ ရှာမှီးတော်မူသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သူရိယဝစ္ဆသေ၊ အို...သူရိယဝစ္ဆသော။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ တံ၊ အသင်နှမတော်ကို။ ဇိဂီသာမိ ပရိယေသာမိ၊ ရှာမှီးပါ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သော၊ ထို ဘုရားတည်းဟူသော မုနိသည်။ အမတ်၊ မအို မသေကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ ဇိဂီသာနော သေန္တော ဂဝေသန္တော၊ ရှာမှီးတော်မူလျက်။ ဝိစရတိ ယထာ၊ လှည့်လည်တော်မူသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အဟံ၊ သည်။ တံ၊ ကို။ သေန္တော ဂဝေသန္တော၊ ရှာမှီးလျက်။ ဝိစရာမိ၊ လှည့်လည်ပါ၏။ ဣတိပိ အတ္ထော၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။)

ယထာပိ မုနိ နန္ဒေယျ၊ ပတွာ သမ္ပောဓိမုတ္တမန္တိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓမုနိ၊ ဘုရားတည်းဟူသော မုနိသည်။ ဗောဓိပလ္လင်္ဂေ၊ ဗောဓိပလ္လင်၌။ နိသိန္ဓော၊ ထိုင်နေတော်မူလျက်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတ-ညာဏ်တော်သို့။ ပတွာ၊ ရောက်တော်မူ၍။ နန္ဒေယျ၊ တောသေယျ၊ ယထာ၊ နှစ်သက်တော်မူရာသကဲ့သို့။ ဧဝံ နန္ဒေယျန္တိ၊ ကား။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ အဟမ္မိ၊ ကျွန်ုပ်သည်လည်း။ တယာ၊ အသင် သူရိယဝစ္ဆသော-နှင့်။ မိဿိဘာဝံ၊ ရောနှောခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတော၊ ရောက်ရာသည်။ (သမာနော၊ သော။) နန္ဒေယျံ၊ နှစ်သက်ရာပါ၏။ ပီတိသောမနဿဇာတော၊ ဖြစ်သော ပီတိသောမနဿ-ရှိသည်။ ဘဝေယျံ၊ ဖြစ်ရာပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (တမေဝ၊ ပင်။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ အာလပန္တော၊ လျက်။) ဝဒတိ၊ ၏။

တာဟံ ဘဒ္ဒေ ဝရေယျာဟေတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ အဟေတိ၊ အဟေ-ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ အမန္တနံ၊ ခေါ်ကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဒါတည်း။ သူရိယဝစ္ဆသေ၊ သူရိယဝစ္ဆသော-မည်သော။ အဟေ ဘဒ္ဒေ၊ အို...ဘဒ္ဒါ။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒေန၊ အရှင်ဖြစ်သော။ သက္ကေန၊ သည်။ “ဒိသု၊ ကုန်သော။ ဒေဝလောကေသု၊ တို့၌။ ဒေဝရဇ္ဇံ၊ နတ်မင်း၏အဖြစ်ကို။ ဂဏှသိကိံ၊ ယူမည်လော။ သူရိယဝစ္ဆသံ၊ သူရိယဝစ္ဆသော-ကို။ (ဂဏှသိ ကိံ၊ လော။)” ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝရေ၊ ဆုနှစ်မျိုးတွင် တမျိုးမျိုးကို။ ဒိန္နော၊ ပေးအပ်သော်။ ဒေဝရဇ္ဇံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ “သူရိယဝစ္ဆသံ၊ ကို။

ဂဏှာမိ၊ ယူပါအံ့။” လူတိ ဝေံ၊ သို့။ တံ၊ အသင် သူရိယဝစ္ဆသာ-ကို။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ဝရေယံ၊ လူစွေယံ၊ အလိုရှိပါ၏။ ဂဏှာယံ၊ ယူရာပါ၏။ လူတိ အတ္ထော၊ နက်။

သာလံဝ န စိရံ ဖုလ္လန္တိ၊ ကား။ တဝ၊ အသင် သူရိယဝစ္ဆသာ-၏။ ပိတု၊ ခမည်းတော်၏။ နဂရဒ္ဒါရေ၊ မြို့တံခါးအနီး၌။ န စိရံ၊ မကြာမြင့်မီက။ ပုပ္ဖိတော၊ ဖြစ်သောပွင့်ခြင်းရှိသော။ [သဉ္ဇာတံ + ပုပ္ဖံ + အဿ အတ္ထိတိ ပုပ္ဖိတော။] သာလော၊ အင်ကြင်းပင်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သော၊ ထို အင်ကြင်းပင်သည်။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ မနောဟရော၊ မြင်ရသူ လူအပေါင်း၏စိတ်ကို ဆွဲဆောင်နိုင်၏။ [မကြည့်ပဲမနေနိုင်သည်ကိုပင် “စိတ်ကို ဆွဲဆောင်နိုင်သည်” ဟု ဆိုသည်။] န စိရံ၊ မကြာမြင့်မီက။ တံ ဖုလ္လသာလံ ဝိယ၊ ထို ပွင့်သောအင်ကြင်းပင်ကိုကဲ့သို့။ ပိတရံ၊ တေ သုမေဓသေတိ၊ ကား။ အတိသသိရိကံ၊ အလွန် ကျက်သရေနှင့်တကွဖြစ်သော။ တဝ၊ အသင် သူရိယဝစ္ဆသာ-၏။ ပိတရံ၊ ခမည်းတော်ကို။ ဝန္တမာနော၊ ချီးမွမ်း ထောမနာ-လျက်။ နမဿာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ နမော၊ ရှိခိုးမှုကို။ ကရောမိ၊ ပြုပါ၏။ ယဿာသေတာဒိသိ ပဇာတိ၊ ကား။ ယဿ၊ အကြင် ခမည်းတော်၏။ တောဒိသိ၊ ဤ သင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ဓိတာ၊ သမီးတော်သည်။ အာသိ၊ ရှိပြီ။ (“တံ ပိတရံ၊ ကို။ နမဿာမိ၊ ၏။” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

၃၄၉။ သံသန္တတိတိ၊ ကား။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂီတသဒ္ဓဿ စေဝ၊ သီချင်းသံ၏လည်းကောင်း။ ဝီဏာသဒ္ဓဿ စ၊ စောင်းသံ၏လည်းကောင်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ဂုဏ်ကို။ ကထေသိ၊ မိန့်တော်မူသနည်း။ တတ္ထ၊ ထို သီချင်းသံ စောင်းသံ၌။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သာရာဂေါ၊ လွန်စွာတပ်မက် နှစ်သက်သောရာဂ-သည်။ အတ္ထိ ကိံ၊ ရှိသလော။ လူတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (ဘဂဝတော၊ ၏။ သာရာဂေါ၊ သည်။) နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ ဆဠှဂုံပေက္ခာယ၊ ခြောက်ပါးသောအင်္ဂါရှိသော တတြမဇ္ဈတ္တပေက္ခာဖြင့်။ ဥပေက္ခာကော၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုတော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တောဒိသေသု၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရာတို့၌။ (သာရာဂေါ နတ္ထိ။) ဧကဝလံ၊ တပ်မက်ခြင်းမဖက် သက်သက်။ လုဠာနိဠံ၊ လုဠ အနိဠ-ကို။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ တတ္ထ၊ ထို သီချင်းသံ စောင်းသံ၌။ န ရဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်တော်မူ။ [ဆဠှဂုံပေက္ခာယ-မှစ၍ နရဇ္ဇတိ-တိုင်အောင်သောစကားဖြင့် နတ္ထိ၏အကျယ်ကို ပြသည်။] စ၊ သာဓက ကား။ “သံဝိဇ္ဇတိ ခေါ်အာရုံသော။ ပ။ ဘဂဝတော သောတ” န္တိအာဒိ၊ အစရှိသော။ ဧတံ(သုတ္တံ)၊ ဤ ပါဠိ

ပဉ္စသိခဂီတဂါထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၂၄၁

တော်ကို။ (အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန) ပိ၊ သည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [“အာ-
 ဝုသော၊ ငါရှင် ကောဋ္ဌိက။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ စက္ခု၊ စက္ခု-
 ပသာဒ-သည်။ သံဝိဇ္ဇတိ၊ တင်ရှားရှိပါ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စက္ခုနာ၊ ပြင့်။
 ရှုပံ၊ ရှုပါရုံကို။ ပဿတိ၊ မြင်တော်မူပါ၏။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။
 ဆန္ဒရာဂေါ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သုဝိမုတ္တစိတ္တော၊ ဆန္ဒ-
 ရာဂ-မှ ကောင်းစွာလွတ်သော စိတ် ရှိတော်မူ၏။ အာဝုသော၊ -က။ ဘဂဝ-
 တော၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ သောတံ၊ သောတပသာဒ-သည်။ သံဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။”
 သဠာယတနသံယုတ်၊ သမုဒ္ဒဝဂ်-ကောဋ္ဌိကသုတ်။]

[“မြတ်စွာဘုရားသည် သီချင်းသံ စောင်းသံ၌ တပ်မက်တော်မမူလျှင်
 အဘယ်ကြောင့် ထို သီချင်းသံ စောင်းသံ၏ ဂုဏ်ကို မိန့်ဆိုတော်မူပါ
 သနည်း” ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် သစေ ပန-အစရှိသည်ကိုမိန့်။]
 ပန၊ ထိုသို့ ဆန္ဒရာဂ-ရှိတော်မမူပါသော်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ သီချင်းသံ စောင်း
 သံ၏ ဂုဏ်ကို။ သစေ န ကထေယျ၊ အကယ်၍ မိန့်တော်မမူအံ့။ (ဝေံ သတိ။)
 “ပဉ္စသိခေါ၊ သည်။ မေ၊ အား။ ဩကာသော၊ အခွင့်ကို။ ကတော၊ ပြုအပ်
 ပြီ။” ဣတိ၊ သို့။ န ဇာနေယျ၊ မသိနိုင်ရာ။ အထ၊ ထိုသို့ မသိခြင်းကြောင့်။
 သက္ကော၊ သိကြားသည်။ “ဘဂဝတော၊ သည်။ ပဉ္စသိခဿ၊ အား။ ဩကာ-
 သော၊ ကို။ န ကတော၊ ပြုတော်မမူအပ်။” ဣတိ၊ ဤသို့တောင်း၍။ ဒေဝတာ၊
 နတ်တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ခေါ်၍။ တတောဝ၊ ထိုအရပ်၌ပင်။ ပဋိနိဝတ္တေယျ၊
 ပြန်နစ်ရာ၏။ တတော၊ ထိုသို့ ပြန်နစ်ခြင်းကြောင့်။ မဟာဇာနိယော၊ ကြီး
 စွာသော ဆုံးရှုံးခြင်းသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ အနွယ် ကား။
 ဝုတ္တံ၊ ကို။ ကထိတေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သော်။ “ဘဂဝတော၊ သည်။ ပဉ္စ-
 သိခဿ၊ အား။ ဩကာသော၊ ကို။ ကတော၊ အပ်ပြီ။” ဣတိ၊ ဤသို့ သိ၍။
 ဒေဝတာဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ချည်းကပ်၍။ ပဉ္စ၊ ကို။
 ပုစ္ဆိတွာ၊ ၍။ ဝိဿဇ္ဇနာဝသာနေ၊ ဝိဿဇ္ဇနာ၏ အဆုံး၌။ အသိတိယာ ဒေဝ-
 တာသဟဿေဟိ၊ ရှစ်သောင်းသော နတ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သောတာပတ္တိ-
 ဖလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌဟိဿတိ၊ တည်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတွာ၊ မူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ကို။ ကထေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုသံသန္ဓတိ-အစရှိသောပါဌ်၌။ ကဒါ၊ သံယူဇ္ဇာတိ၊ ကား။
 ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ ဂန္ထိတာ၊ သိကုံး ထုံးမဲ့အပ်ကုန်သနည်း။ ပိဏ္ဍိတာ၊
 ပေါင်းစပ်အပ်ကုန်သနည်း။ [သံ+ဥိဟ-ဓာတ်၊ ယ-အာဂုံ၊ တ-ပစ္စည်း။ သံ
 ဥပသာရ-ကြောင့် ဂန္ထန-အနက်ကိုဟောသည်။] တေန ခေါ၊ ပနာဟံ
 ဘန္တေ သမယေနာတိ၊ ကား။ တေန သမယေန၊ ၌။ ဟုမှောက်၊ ရှင်တော်

ဘုရားတို့၏။ သမ္မောဓိပ္ပတ္တိတော၊ သဗ္ဗညုတ-ဉာဏ်တော်သို့ ရောက်တော်မူရာ
 နေ့မှ။ ပဌာယ၊ ရှိ။ အဋ္ဌမေ၊ ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ တသ္မိံ သတ္တာဟေ၊
 ထို သတ္တာဟ-၌။ [တေန သမယေန-ကို တသ္မိံ တုမှာကံ ။ပ။ သတ္တာဟေဖြင့်
 သရုပ်ဖော်သည်။] တဒ္ဓါ နာမ သူရိယဝစ္ဆသတိ၊ ကား။ နာမတော၊ နာမည်
 အားဖြင့်။ တဒ္ဓါ၊ တဒ္ဓါမည်သော။ သရိရသမ္ပတ္တိယာ၊ ကိုယ်၏ပြည့်စုံခြင်း
 ကြောင့်။ သူရိယဝစ္ဆသတိ၊ မည်သော။ (ဘဂိနိ-၌ စပ်။) ဘဂိနိတိ၊ တေ၊
 ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ ဝေါဟာရဝစနံ၊ ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုကြောင်း
 သဒ္ဓါတည်း။ ဒေဝဓိတာ၊ နတ်သမီးသည်။ ဣတိ အတ္ထော၊ [တကယ် နှမတော်
 စပ်၍ “ဘဂိနိ” ဟု ခေါ်သည်မဟုတ်။ “ပြောရိုး ခေါ်စဉ်မို့ ခေါ်သည်”
 ဟူလို။ ဝေါဟာရဝစနန္တိ ဘဂဝတော၊ ဘိက္ခုနဉ္စ ပုရတော ဝတ္ထဗ္ဗံ ဥပစာရ
 ဝစနံ။ -ဋီကာ။] ပရကာမိနိတိ၊ ကား။ ပရံ၊ တပါးသော နတ်သားကို။
 ကာမေတိ အဘိကင်္ခတိ၊ လိုလားနေ၏။

≡ ဥပနစ္စန္တိယာတိ၊ ကား။ နစ္စမာနာယ၊ က,စဉ်။ (“သုတောယေဝ၊
 ကြားရုံသာကြားအပ်ခဲ့ပါ၏။” ၌ စပ်။) ကိရ၊ ချဲ့။ သာ၊ ထို သူရိယဝစ္ဆသ
 သည်။ ဧကသ္မိံ သမယေ၊ အခါဟပါး၌။ စာတုမဟာရာဇိကဒေဝေဟိ၊
 စတုမဟာရာဇ်နတ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ ဒေဝရာဇဿ၊ နတ်တို့၏မင်းဖြစ်သော။
 သက္ကဿ၊ သိကြားအား။ နစ္စံ၊ ကခြင်းကို။ ဒဿနတ္ထာယ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှာ။
 ဂတာ၊ သွားပြီ။ [ဒဿနတ္ထာယ-နေရာဝယ် ဒဿေတိ-ပုဒ်ကဲ့သို့ “ဒဿယ-
 နတ္ထာယ၊ မြင်စေခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ပြခြင်းငှာ။” ဟု ကာရိတ်ဖြင့်ရှုလျှင် ကောင်း
 မည်ထင်သည်။] စ၊ ဆက်။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထိုခဏ၌။ သက္ကော၊ သည်။
 တထာဂတဿ၊ ၏။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ယထာဘူစေ၊ အကြင်အကြင်
 ထင်ရှားရှိကုန်သော။ [ယထာဘူဘာ ယေဝ ယထာဘူစွာ။] ဂုဏေ၊ ဂုဏ်တော်
 တို့ကို။ ပယိရုဒါဟာသိ၊ ပြောပြီ။ [ပရိ+ဥ+အာ+ဟရ-ဓာတ်၊ ဤ-ဝိဘတ်။]
 ဝေ၊ သို့။ တသ္မိံ ဒိဝသေ၊ ထိုနေ့၌။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ နစ္စန္တိ၊ က,စဉ်။ အဿောသိ၊
 ကြားသိရပြီ။

သက္ကပဉ္စသင်္ကမအဖွင့်

၃၅၀။ ပဋိသမ္မောဒတိတိ၊ ကား။ “သံသန္ဓတိ ခေါ် တေ” တိအာဒိနိ၊
 အစရှိသောစကားတို့ကို။ ဝဒန္တော၊ မိန့်တော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 သမ္မောဒတိ၊ ရှေးဦးစွာ ဝမ်းမြောက်တော်မူ၏။ ပဉ္စသိခေါ၊ သည်။ ပဋိ-
 သမ္မောဒတိ၊ ပြန်၍ ဝမ်းမြောက်၏။ ဂါထာ၊ တို့ကို။ ဘာသန္တော စ၊
 ရွတ်ဆိုလျက်လည်း။ ပဉ္စသိခေါ၊ သည်။ သမ္မောဒတိ၊ ရှေးဦးစွာ ဝမ်းမြောက်

၏။ ဘဂဝါ၊သည်။ ပဋိသမ္ဗောဒတိ၊ ပြန်၍ဝမ်းမြောက်တော်မူ၏။ [ယခုစောင့်
အတိုင်း စာသွားကောင်း၏။ ဆရာတော်၏ နိဿယ-သက်သက်၌ကား
ဤကဲ့သို့ အဋ္ဌကထာစာသွား မရှိသောကြောင့် အနက်အဓိပ္ပာယ်တမျိုး ပြ
တော်မူသည်။]

အာမန္တေသီတိ၊ ကား။ ဇာနာပေသိ၊ သိစေပြီ။ တဿ၊ ထို သိကြား
၏။ ဝေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။(ကိ။) “အယံ
ပဉ္စသိခေါ၊ ဤ ပဉ္စသိခ-ကို။ မယာ၊ ငါသည်။ မမ၊ ငါ၏။ ကမ္မေန၊
အလုပ်ဖြင့်။ ပေသိဘော၊ စေလွှတ်အပ်သည်။(သမာနော၊ လျက်။)အတ္တနော၊
၏။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဝေရူပဿ၊ မူသော။ သတ္ထု၊ ၏။
သန္တိကေ၊ ၌။ ဌတော၊ တည်၍။ ကာမဂုဏ္ဏပသဉ္စိတံ၊ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော။
အနန္တဝိကံ၊ မလျှောက်ပတ်သောစကားကို။ ကထေသိ၊ ပြောဆိုပြီ။ နဉ္စာ
နာမ၊ ကချေသည် ဇာတ်သမားတို့မည်သည်။ နိလ္လဇော၊ အရှက်မရှိကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကထေန္တော၊ ပြောဆိုစဉ်။ ဝါ၊ ပြောဆိုယင်း။ ဝိပ္ပကာ-
ရမ္ပ၊ ဖောက်ပြန်သော အမှုအရာကိုလည်း။ ဒဿေယျ၊ ပြရာ၏။ [ဝိပ္ပကာရမ္ပ
ဒဿေယျာတိ အဗုဒ္ဓကတာဘိနယဝသေန(ကိုယ်တဝက်ပြု၍ ကခြင်း၏အစွမ်း
ဖြင့်) နမ္မမ္ပိ ဒဿေယျ။-ဋီကာ။] ဟန္တ၊ ယခု။ နံ၊ ထို ပဉ္စသိခ-ကို။ မမ၊
၏။ ကမ္မံ၊ ကို။ ဇာနာပေမိ၊ သိစေအံ့။”ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတော၊ ၍။
အာမန္တေသိ၊ သိစေပြီ။

၃၅၁။ ဝေဉ္စ ပန တထာဂတာတိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ ဓမ္မ-
သင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟံ၊သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းကို သိမ်းယူကြကုန်သော ထေရ်
တို့သည်။ ဝါ၊ သံဂါယနာတင် ထေရ်တို့သည်။ ထပိတဝစနံ၊ ထားအပ်
သော စကားတည်း။ အဘိဝဒန္တိတိ၊ ကား။ အဘိဝါဒနသမ္ပုဋ္ဌိစ္စနေန၊ ရှိခိုး
ခြင်းကို လက်ခံကြောင်း ဖြစ်သော။ ဝစိတဝစနေ၊ ကြီးပွားကြောင်း

၁။ ဝစိတဝစနေန ဝုတ္တော။ “သုခိ ဟောတု ပဉ္စသိခ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော”
တိ အာသီသဝါဒံ (ဤသို့သော တောင်းတကြောင်းစကားကို) ဝုတ္တော။ ပြောဆို
အပ်သော။ (သက္ကော-၌ စပ်။) “ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္တတိ”တိ၊
ဟူ၍။ ဝဒန္တော၊ ပြောသောပဉ္စသိခ-သည်။ အဘိဝါဒေတိ နာမ၊ ကြီးပွားကြောင်း
စကားကို မိန့်တော်မူစေသည်မည်၏။ (ကသွာ။) “သုခိ ဟောတု”တိ အာသီသ-
ဝါဒဿ (သုခိဟောတု-ဟူသော အာသီသဝါဒကို) ဝဒါပနတော။ (ပဉ္စသိခ-က
မိန့်ဆိုစေခြင်းကြောင့်တည်း။) တထာ ပန အာသီသဝါဒံ ဝဒန္တော (မိန့်တော်မူသော
မြတ်စွာဘုရားသည်။) အဘိဝဒတိ နာမ (ကသွာ။) သဗ္ဗကာလံ တထေဝ
တိဋ္ဌနတော။ (သေပြီးသည့်နောက် အခါခပ်သိမ်း ထို သိကြားအတိုင်းပင် တည်နိုင်
သောကြောင့်တည်း။-ဋီကာ။

စကားဖြင့်။ ဝဒန္တိ၊ မိန့်တော်မူကုန်၏။ အဘိဝဒိတောတိ၊ ကား။ ဝနိတ-
ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ မိန့်တော်မူအပ်သော။ (သက္ကော-၌ စပ်။)

ဥရုန္ဒာ သမပါဒီတိ၊ ကား။ မဟန္တာ၊ ကျယ်ပြန့်သည်။ ဝိဝဋ္ဌာ၊ ဟင်း
လင်းပွင့်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ အန္ဓကာရော၊ အမှိုက်မှောင်သည်။ ဂုဟာ-
ယံ၊ လိုက်ကုဉ်။ အန္တရဓာယံ၊ ကွယ်ပျောက်ပြီ။ အာလောကော ဥဒပါဒီတိ၊
ကား။ ပကတိယာ၊ ပင်ကိုအားဖြင့်။ ဂုဟာယံ၊ ၌။ ယော အန္ဓကာရော၊
သည်။ (အတ္ထိ။) သော၊ ထိုအမှိုက်မှောင်သည်။ အန္တရဟိတော၊ ကွယ်
ပျောက်ပြီ။ အာလောကော၊ အရောင်အလင်းသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။
သဗ္ဗံ၊ သော။ ဧတံ၊ ဤ စကားရပ်သည်။ ဓမ္မသင်္ဂဟကာနံ၊ သုတ် အဘိ-
ဓမ္မာ ဝိနည်းကို သိမ်းယူကုန်သော ထေရ်တို့၏။ ဝါ၊ သံဂါယနာတင်ထေရ်
တို့၏။ ဝစနံ၊ စကားတည်း။ [အဘိဝဒိတော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော-မှ
စ၍ ယထာ တံ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝေန-တိုင်အောင်သော စကားရပ်
သည် သံဂါယနာတင် ထေရ်တို့ နောက်မှထည့်အပ်သော စကားရပ်တည်း။]

၃၅၂။ စိရပဋိကာဟံ ဘန္တေတိ၊ ကား။ အဟံ၊ ဒကာတော်သည်။
စိရတော၊ ကြာမြင့်သောကာလမှ။ အဟံ၊ သည်။ စိရတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊
စ၍။ ဒဿနကာမော၊ ဖူးမြင်ခြင်းကို အလိုရှိပါ၏။ ဣတိ အတ္တော၊ [စိရပဋိ-
ကာဟန္တိ စိရပဉ္စတိတော အဟံ-ဋီကာ။] ကေဟိစိ ကေဟိစိ ကိစ္စကရဏီ-
ယေဟိတိ၊ ကား။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဧတာ စ၊ သမီးတို့သည်လည်းကောင်း။

၁။ ဥရုန္ဒာ သမပါဒီ။ ။ဥရုံ၊ ပြန့်ကျယ်စွာ။ ဒိဿတိ။ တွေ့မြင်အပ်၏။ ဝါ၊
တွေ့မြင်ရ၏။ [(ဥရုံ ဝေပုလ္လံ ဒဿတိ ဒက္ခတိ။) ဣတိ ဥရုန္ဒာ ဝိဘတ္တိအလောပေန-
ဋီကာ။] ဥရုံ-၌ ကြိယာဝိသေသန-အနက်ဟော ဒုတိယာဝိဘတ်မကျသောကြောင့်
နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဒ-ပြု၍ “ဥရုန္ဒာ”ဟု ဖြစ်၏။ [ဝိဝဋ္ဌာ၊ ဟင်းလင်းပွင့်သည်။ အင်္ဂဏ-
ဋ္ဌာနံ၊ အပြင်အရပ်သည်။ (သမပါဒိ-၌ စပ်။)-ဋီကာ။] သမပါဒိ-၌ သံ+ပဒ-
ဇာတ်၊ ယ-ပစ္စည်း၊ ဤ-ဝိဘတ်။ ယ-ပစ္စည်းကို သုတ်ကြီးဖြင့်ချေ၊ အညေသု စ-
ဖြင့် ပ-၏ အ-ကို အာဝုဒ္ဓိပြု၊ ဤ-ဝိဘတ်ကြောင့် အ-လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ-ပြု။

၂။ သော အန္တရဟိတော။ ။ယော တဿံ ဂုဟာယံ သတ္ထု၊ သမန္တတော
အသီတိ ဟတ္ထတော အယံ ပါကတိကော အန္ဓကာရော၊ သော (ထိုအမှိုက်မှောင်
သည်) ဒေဝါနံ ဝတ္ထာဘရဏသရီရောဘာသေဟိ (အဝုတ်ရောင် တန်ဆာရောင်
ကိုယ်အရောင် တို့ဖြင့်။) အန္တရဟိတော၊ အာလောကော သမ္ပန္တိ။ အသီတိဟတ္ထ
ပန ဗုဒ္ဓါလောကေနဝ အန္ဓကာရော အန္တရဟိတော၊ န စ သမတ္ထော ဒေဝါနံ
ဩဘာသော ဗုဒ္ဓါနံ အဘိဘဝိတုံ။-ဋီကာ။

[“မီတရော”ဟုရှိလျှင် ကောင်းသည်။] ပုတ္တာ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အကော်၊ ရင်ခွင်၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ပါဒပရိစာရိကာ၊ ခြေရင်း အလုပ်အကျွေးဖြစ်ကုန်သော။ ဣတ္ထိယော၊ တို့သည်။ သယနေ၊ အိပ်ရာ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တာသံ၊ ထိုအလုပ်အကျွေး မိန်းမတို့၏။ မဏ္ဍနပသာဓန- ကာရိကာ၊ အသားအရေကို ကြည်လင်စေခြင်း တန်ဆာဆင်ခြင်းကို ပြုကြ ကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ သယနံ၊ ကို။ ပရိဝါရေတွာ၊ ဝန်းရံ ၍။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေယျာဝစ္စကရာ၊ ဝေယျာဝစ္စ-ကိုပြုသော နတ် တို့သည်။ အန္တောဝိမာနေ၊ ဗိမာန်၏အတွင်း၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တေသံ၊ ဤ နတ်တို့၏။ အတ္တာယ၊ ဌာ။ အဉ္စကရဏံ နာမ၊ တရားကိုပြုရခြင်း မည်သည်။ ဝါ၊ တရားစွဲရခြင်း မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [အဝိဝါဒါဓိကရဏဌာနေ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ (ငြင်းခုံဖို့ရာမဟုတ်သော ပိုင်ရာ ဆိုင်ရာအရပ်၌ ဖြစ်ကြရသော ကြောင့် တရားစွဲဖို့မလို။)-ဋီကာ။]

ပန၊ ဆက်။ ယေ၊ အကြင် နတ်တို့သည်။ သီမန္တရေ၊ နှစ်ဘက်အပိုင်းအခြား ၏ အကြား၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထို နတ်တို့သည်။ “တဝ၊ သင်၏။ သန္တကာ၊ ဥစ္စာတို့တည်း။ မမ၊ ၏။ သန္တကာ၊တို့တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ နိစ္ဆေတုံ၊ တရားဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ။ အသက္ကောန္တာ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) အဉ္စ၊ တရားစွဲမှုကို။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ (တနည်း) အဉ္စ ကရေန္တိ၊ တရားစွဲကြကုန်၏။ ဒေဝရာဇာနံ၊ သော။ သက္ကံ၊ ကို။ ပုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ သော၊ ထို သိကြားသည်။ “ယဿ၊ အကြင်နတ်၏။ ဝိမာနံ၊ ဗိမာန်သည်။ အာသန္န- တရံ၊ သာ၍နီး၏။ တဿ၊ ထိုနတ်၏။ သန္တကာ၊ ဥစ္စာတည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ပြောဆိုဆုံးဖြတ်၏။ ဧဝံ၊ နှစ်ခုသော ဗိမာန်တို့သည်လည်း။ [ဆရာ တော်၏ နိဿယ-၌ “ဧဝံ ဒေဝါ”ဟု ရှိ၏။] သမဋ္ဌာနေ၊ ညီမျှသောအရပ်၌။ သစေ ဟောန္တိ၊ ကုန်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) “ယဿ၊ အကြင်နတ်၏။ ဝိမာနံ၊ ကို။ ဩလောကေန္တိ၊ ကြည့်လျက်။ ဌိတာ၊ တည်နေ၏။ တဿ၊ ထိုဗိမာန် ရှင်နတ်၏။ သန္တကာ၊ တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ၏။ ကေမ္ပိ၊ တခုသော ဗိမာန်ကိုလည်း။ သစေ န ဩလောကေတိ၊ အကယ်၍ မကြည့်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) တံ၊ ထိုနတ်ကို။ ဥဘိန္နံ၊ နှစ်ဦးတို့၏။ ကလဟုပစ္ဆေဒနတ္ထံ၊ ငြင်းခုံခြင်း ကို ဖြတ်ခြင်းအကျိုးငှာ။ အတ္တနော၊ ၏။ သန္တကံ၊ ကို။ ကရေတိ၊ ပြုလိုက်၏။ ကိဋ္ဌာဒိနံ၊ မြူးပျော်ခြင်းအစရှိကုန်သော။ ကိစ္စာနိ ပိ၊ အလုပ်တို့သည်လည်း။ ကရဏီယာနေဝ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စတို့ပင်တည်း။ ဝေရူပါနိ၊ ကုန်သော။ တာနိ ကရဏီယာနိ၊ ထို ပြုဖွယ်ကိစ္စတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “ကေဟိစိ ကေဟိစိ

၁၁

၂၄၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[သက္ကပဉ္စသုတ်

ကိစ္စကရဏီယေဟိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ [ဤနေရာ၌ ကိစ္စနှင့်ကရဏီယ- အထူးကို မဖွင့်တော့။]

သလဋ္ဌာဂါရကေတိ၊ ကား။ သလဋ္ဌမယဂန္ဓကုဋိယံ၊ ထင်းရှူးသားတို့ဖြင့် ဆောက်လုပ်အပ်သော ဂန္ဓကုဋိ-ကျောင်းတော်၌။ (ဝိဟရတိ။) [သလဋ္ဌမယ ဂန္ဓကုဋိယန္တိ သလဋ္ဌရုက္ခေဟိ ရညာ ပသေနဒိနာ ကာရိတဂန္ဓကုဋိယံ။-ဋီကာ။] ကိရ၊ ချဲ့။ အညတရေန သမာဓိနာတိ၊ ကား။ တဒါ၊ သိကြားမင်းလာရာ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သက္ကဿေဝ၊ ဧပင်။ အပရိပါကဂတံ၊ ရင့်ကျက် ခြင်းသို့ မရောက်သေးသော။ ဉာဏံ၊ ကို။ ဝိဒိတော၊ မူ၍။ သြကာသံ၊ အခွင့် ကို။ အကာရေတုကာမော၊ ပြုစေခြင်းငှာအလိုရှိတော်မမူသည်။ (ပြုတော် မမူလိုသည်။ ဟုတော့။) ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရေန၊ နေတော်မူကြောင်းဖြစ်သော ဖလသမာပတ်ဖြင့်။ နိသီဒိ၊ နေတော်မူပြီ။ တံ၊ ထို ဖလသမာပတ်ဖြင့် နေတော် မူခြင်းကို။ ယေ (ဧသော)၊ ဤ သိကြားသည်။ အဇာနန္တော၊ မသိသည်။ (ဟုတော့။) “အညတရေန သမာဓိနာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

ဘူဇတိ စ နာမာတိ (ဧတ္ထ)၊ ဤ။ ဘူဇတိတိ၊ ဘူဇတိ-ဟူသောအမည်သည်။ တဿာ၊ ထို နတ်သမီး၏။ နာမံ၊ တည်း။ ပရိစာရိကာတိ၊ ကား။ ပါဒပရိစာရိ- ကာ၊ ခြေရင်း အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော။ ဒေဝဓိတာ၊ နတ်သမီးတည်း။ သာ၊ ထို ဘူဇတိ-နတ်သမီးသည်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဖလာနံ၊ တို့သို့။ ပတ္တာ၊ ကိရ၊ ရောက်သတတ်။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ [တေနဿာတိ တေန ဖလဒ္ဓယာဓိ- ဂမေန ပဟိနဋ္ဌာရိကကာမရာဂတာယ (ထိုရအပ်ပြီးသော ဖိုလ်နှစ်ပါး အပေါင်းဖြင့် ပယ်အပ်ပြီးသော ရုန့်ရင်းသော ကာမရာဂ-ရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။) အဿာ၊ ဘူဇတိယာ။-ဋီကာ။] အဿာ၊ ထို ဘူဇတိ-နတ်သမီး ၏။ ဒေဝလောကေ၊ ၌။ အဘိရတိယေဝ၊ အလွန်မွေ့လျော်ခြင်းသည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဘဂဝတော၊ အား။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ဆည်းကပ် ရာအရပ်သို့။ အာဂန္တော၊ ၍။ အဉ္ဇလိံ၊ လက်အုပ်ကို။ သိရသိ၊ ၌။ ထပေတွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ နမဿမာနာ၊ ရှိခိုးလျက်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်နေ၏။

နေမိသဒ္ဓေန တမ္ပာ သမာဓိမ္ပာ ဝုဋ္ဌိတောတိ (ဧတ္ထ)၊ ဤပါ၌။ (စော- ဝနာသောဓနာနယော၊ ကို။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) “သမာ- ပန္နော၊ သမာပတ်သို့ကောင်းစွာရောက်သည်။ (သမာဓော၊ ဖြစ်စဉ်။) သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ သုဏာတိ၊ ကြားရ၏။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ-ယူဆ၏။ ရေ၊ အို....ပရဝါဒီ။ (လမာပန္နော သဒ္ဓံ သုဏာတိတိ၊ ဟူ၍။) ဝတ၊ စင်စစ်။

နော ဝတ္တဗ္ဗေ၊ မဆိုထိုက်ပါတကား။ (ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ-ပယ်၏။
 ဘန္တေ၊ အရှင်။) ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒြိယ၊ သော။
 သက္ကဿ၊ အား။ “အပိစာဟံ ။ပ။ ဝုဋ္ဌိတော”တိ၊ ဟူ၍။ ဘဏတိ နနု၊
 မိန့်တော်မူသည် မဟုတ်ပါလော။ (ထိုသို့မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့် “သမာ-
 ပတ်အတွင်း၌ အသံကိုကြားနိုင်၏” ဟူလို။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီ-ဆိုပြန်
 ၏။ နေမိသဒ္ဓေါ၊ အကွပ် တံကူအသံသည်။ တိဋ္ဌတု၊ တည်ပါစေဦးတော့။
 သမာပန္နော နာမ၊ သမာပတ်သို့ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။
 ဝါ၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ အန္တောသမာပတ္တိယံ၊ သမာ-
 ပတ်၏အတွင်း၌။ ကဏ္ဍမူလေ၊ နား၏အနီး၌။ ဓမမာနဿ၊ မှတ်အပ်သော။
 သင်္ခယုဂဋ္ဌဿာပိ၊ ခရုသင်းအစုံ၏သော်မှလည်းကောင်း။ အသနိသန္နိပါတဿာပိ၊
 မိုးကြိုးကျခြင်း၏သော်မှလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကျသောမိုးကြိုး၏သော်မှလည်း
 ကောင်း။ သဒ္ဓံ၊ ကို။ န သုဏာတိ၊ မကြားနိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သကဝါဒီ-
 ဆို၏။

[ထိုသို့ မကြားပါလျှင် အဘယ်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည်
 “အာယသ္မတော နေမိသဒ္ဓေန တမ္မာ သမာဓိမ္မာ ဝုဋ္ဌိတော” ဟု
 မိန့်တော်မူရသနည်း။ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်-ဘဂဝါ ပန
 အစရှိသည်ကိုမိန့်။]

ပန၊ ထိုသို့ မကြားနိုင်ပါသော်လည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (တသ္မာ
 ဝေမာဟ- ဌ်စပ်။) “တ္ထေကံ ကာလံ၊ ဤမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။
 သက္ကဿ၊ အား။ ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ န ကရိဿာမိ၊ ပြုတော်မူအံ့။”
 ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံတော်မူ၍။ ပရိစ္ဆန္နိတော၊ အချိန်ကာလကို ပိုင်းခြားတော်
 မူ၍။ ကာလဝသေန၊ ကာလနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဖလသမာပတ္တိံ၊ သို့။ သမာ-
 ပန္နော၊ ကောင်းစွာရောက်တော်မူပြီ။ ဝါ၊ ဝင်စားတော်မူပြီ။ သက္ကော၊

၁။ နော ဝတ ရေ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ။သမာပတ်ဝင်စားဆဲ၌ ဈာန်၏အာရုံ တပါးပါး
 ကို အာရုံပြုနေ၏။ ဖလသမာပတ်ဝင်စားသော် နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုနေ၏။ ထို့ကြောင့်
 ထိုအချိန်၌ သဒ္ဓါရုံကို အာရုံပြုသော သောတဒ္ဓါရုံတို့ မဖြစ်နိုင်ရကား သမာပန္နော-
 ဖြစ်လျှင် သဒ္ဓါ သုဏာတိ-မဖြစ်နိုင်၊ သဒ္ဓါ သုဏာတိ-ဖြစ်လျှင် သမာပန္နော-မဖြစ်နိုင်။
 ထို့ကြောင့်-“နော ဝတ ရေ ဝတ္တဗ္ဗေ” ဟု ဆိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။နော ဝတ ရေ ဝတ္တဗ္ဗေ-သည် “သမာပတ်ဝင်စားယင်း အသံကြား
 ၏” ဟူသောစကားကို လက်မခံနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်၏ စကားဖြစ်၏။ နနု
 ဘဂဝါ-စသောစကားကား-ထိုစကားကို ပြန်၍ချေပသော အခြားပုဂ္ဂိုလ်တယောက်
 ၏ စကားဖြစ်သည်။

၂၄၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[သက္ကပဉ္စသုတ်

သည်။ “ဒါနိ၊ ဌှိ။ မေ၊ ငါအား။ သတ္တာ၊ သည်။ ဩကာသံ၊ ကို။ န
 ကဇောတိ၊ ပြုတော်မမူ။” ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဂန္ဓကုဋိ၊ ကို။ ပဒက္ခိဏံ၊
 အရိအသေကို။ ကတော၊ ၍။ ရထံ၊ ကို။ နိဝတ္ထေတော၊ ပြန်နှစ်စေ၍။ ဒေဝ-
 လောကာဘိမုခံ၊ နတ်ပြည်သို့ရှေးရှု။ ပေသေသိ၊ စေလွှတ်ပြီ။ ဂန္ဓကုဋိ-
 ပရိဝေဏံ၊ ဂန္ဓကုဋိပရိဝေဏံသည်။ ရထသဒ္ဓေန၊ ရထားသံသည်။ သမောဟိတံ၊
 (သံ+ဩဟိတံ)၊ ကောင်းစွာ အတွင်း၌ထားအပ်သည်။ ဝါ၊ လွှမ်းမိုးအပ်
 သည်။ (ဟုတော။) ပဉ္စဂီကတူရိယံ ဝိယ၊ ငါးပါးသောအင်္ဂါရှိသော တူရိ
 ယာကဲ့သို့။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ယထာပရိစ္ဆန္ဓကာလ-
 ဝသေန။ အကြင်အကြင် ပိုင်းခြားတော်မူအပ်သော ကာလနှင့် စပ်သဖြင့်။
 သမာပတ္တိတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌိတဿ၊ ထတော်မူလတ်သော်။ ရထသဒ္ဓေနော၊
 ရထားသံနှင့်တကွသာလျှင်။ ပဌမာဝဇ္ဇနံ၊ ပထမဆုံး ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်။
 ဥပုဇ္ဈိ၊ ဖြစ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အာယသ္မတော နေမိသဒ္ဓေန
 တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌိဘော-ဟူ၍။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ [စက္ကနေမိ-
 သဒ္ဓေနာတိ စ နယိဒံ ကရုဏာဝစနံ ဟေတုမ္ပိ၊ ကရုဏေ ဝါ၊ အထ ခေါ
 သဟယောဂေ။-ဋီကာ။]

ဂေါပကဝတ္ထုအဖွင့်

၃၅၃။ သီလေသု ပရိပူရကာရိနိတိ၊ ကား။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ သီလေသု၊
 တို့၌။ ပရိပူရကာရိနိ၊ ဖြည့်ကျင့်မှုကို ပြုလေ့ရှိသည်။ (အဟောသိ။) ဣတ္ထိတ္တံ
 ဝိရာဇေတောတိ၊ ကား။ ဣတ္ထိတ္တံ နာမ၊ မိန်းမ၏အဖြစ်မည်သည်။ အလံ၊ မသင့်။
 ဝါ၊ မကောင်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဣတ္ထိတ္ထေ၊ မိန်းမ၏အဖြစ်၌။ ဌတော၊ တည်၍။
 စက္ကဝတ္ထိသိရိံ၊ စကြာမင်း၏အသရေကို။ (ပစ္စနုဘဝိတံ၊ ခံစားခြင်းငှာ။)
 န(သက္ကာ)၊ မတတ်ကောင်း။ သက္ကာမာရဗြဟ္မသိရိယော၊ သိကြားမင်း၏အသရေ၊
 မာရ်နတ်၏အသရေ၊ ဗြဟ္မာ၏အသရေ-တို့ကို။ ပစ္စနုဘဝိတံ၊ ငှာ။ န(သက္ကာ)၊
 ကောင်း။ ပစ္စေကဗောဓိံ၊ ပစ္စေကဗောဓိ-ဉာဏ်ကို။ (အဓိဂန္တံ၊ ရခြင်းငှာ။)
 န(သက္ကာ)။ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိ-ဉာဏ်ကို။ (သဗ္ဗုညုတ-ဉာဏ်
 ကို။) ဂန္တံ၊ ငှာ။ န သက္ကာ၊ ကောင်း။ [ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ “အဓိ
 ဂန္တံ” ဟု ရှိသည်။ ကောင်း၏။] ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (စိန္တယန္တိ၊ ကြံသူသည်။)
 ဣတ္ထိတ္တံ၊ ကို။ ဝိရာဇေတိ နာမ၊ စက်ဆုပ်သည်မည်၏။ [ဆရာတော်၏နိဿယ-၌
 “ဝိရာဇေန္တိ” ဟု ဗဟုဝုဋ်ရှိ၏။] ဣဒံ ပုရိသတ္တံ နာမ၊ ဤ ယောက်ျား၏အဖြစ်
 မည်သည်။ မဟန္တံ၊ ကြီးကျယ်၏။ သေဌံ၊ ချီးမွမ်းအပ်၏။ ဥက္ကမံ၊ မြတ်၏။

တ္ထေ၊ ဤယောကျ်ား၏အဖြစ်၌။ ဌတော၊ ရှိ။ တော သမ္ပတ္တိယော၊ ဤ စည်းစိမ်တို့သို့။ (ဤစကြာမင်း၏စည်းစိမ်-အစရှိသော ဆိုအပ်ပြီးသောစည်းစိမ် တို့သို့။) ပါပုဏ်တုံ၊ ရောက်ခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ [တော သမ္ပတ္တိယောတိ စက္ကဝတ္တိသိရိအာဒိကာ တော ယထာဝုတ္တသမ္ပတ္တိယော။- ဋီကာ။] ဣတိ ဧဝံ ပန၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းသုသည်ကား။ ပရိသတ္တံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ နာမ၊ ဖြစ်စေသည်မည်၏။ [ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ “ဘာဝေန္တိ” ဟု ဗဟုဝုစဖြင့် ရှိ၏။] သာပိ၊ ထိုဂေါပိကာ-သည်လည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ အကာသိ၊ ပြီ။ (မိန်းမ အဖြစ်ကို စက်ဆုတ်မှု၊ ယောကျ်ားအဖြစ်ကိုပွားစေမှုကိုပြုပြီ။) တေန၊ ကြောင့်။ “ဣတ္ထိတ္ထံ ။ပ။ ဘာဝေတွာ”တိ၊ ဟူ၍။ (သက္ကေန၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ လျှောက်အပ်ပြီ။

ဟိနံ ဂန္ဓဗ္ဗကာယန္တိ၊ - ကား။ ဟိနံ လာမကံ၊ ယုတ်ညံ့သော။ ဂန္ဓဗ္ဗ- နိကာယံ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်အပေါင်းသို့။ (ဥပပန္နော၊ ကပ်ရောက်ရပြီ။) ပန၊ ပရိဟာရ ။ပ။ အံ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထို ရဟန်းတို့သည်။ ပရိသုဒ္ဓသီလာ၊ စင်ကြယ်သောသီလ ရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။ ဝါ၊ လျက်။) တတ္ထ၊ ထို ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်အပေါင်း၌။ ဥပန္နာ၊ ဖြစ်ရကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေး တည်း။ ပုဗ္ဗနိကန္တိယာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော တပ်မက်မှု - တဏှာကြောင့်။ (တေ၊ တို့သည်။ ပရိသုဒ္ဓသီလာ၊ ကုန်သည်။ ဟုတွာ တတ္ထ ဥပပန္နာ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ပုဗ္ဗေပိ၊ ရှေးဘဝ၌လည်း။ နေသံ၊ ထို ရဟန်းတို့၏။ တေဒေဝ၊ ဤ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်တို့၏ အရပ်သည်ပင်။ ဝသိတဌာနံ၊ နေအပ်ရာအရပ်သည်။ (အဟောသိ) ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိကန္တိဝသေန၊ နေရာအရပ်၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာ၏အစွမ်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်အပေါင်း၌။ ဥပပန္နာ၊ ကုန်ပြီ။ [တသ္မာ ပုဗ္ဗပရိစယေန ဥပဋ္ဌိတနိကန္တိဝသေန။-ဋီကာ။] ဥပဌာနန္တိ၊ ကား။ ဥပဌာနသလာယံ၊ ဆည်း ကပ်ရာ သုဓမ္မာ-နတ်သတင်သို့။ (အာဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) ပါရိစရိယန္တိ၊ ကား။ ပါရိစရဏဘာဝံ၊ အလုပ်အကျွေးတို့၏အဖြစ် အကျိုးငှာ။ (အာဂစ္ဆန္တိ။) [ဆရာ တော်၏ နိဿယ-၌ “ပါရိစရဏဘာဝံ၊ အဖြစ်ကို။ (ကာတုံ၊ ငှာ။)” ဟု ထည့်၍ပေးတော်မူသည်။] ဂီတဝါဒိတေဟိ၊ သီဆို တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အမေ၊ တို့ကို။ ပရိစရိယာမ၊ မြူစုလုပ်ကျွေးကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ [က၊ ဆို၊ တီး၊ မှတ်-၍ အသုံးတော်ခံရသော ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်မျိုး၌ ဖြစ်သော ကြောင့် သီဆိုတီးမှုတ်သောအားဖြင့် သိကြားမင်းကို မြူစုလုပ်ကျွေးခြင်းငှာ လာကြသည်။]

ပဋိစောဒေသီတိ၊ ကား။ သာရေသိ၊ အမှတ်ရစေပြီ။ ကိရ၊ ချဲ့။ သော၊
ထို ဂေါပက-နတ်သားသည်။ တေ၊ ထို နတ်သားသုံးယောက်တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊
မြင်ရ၍။ “ဣမေ ဒေဝပုတ္တာ၊ တို့သည်။ အတိဝဏ္ဏ ဝန္တော၊ အလွန်လှပ
သော အဆင်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတော့။) အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။
ဝိဒရာစေန္တိ၊ တင့်တယ်ကုန်၏။ ကိံ ကမ္ပ၊ အဘယ်ကောင်းမှုကို။ ကတော၊
၍။ အာဂတော န ခေါ၊ လာကြပါကုန်လိမ့်မည်နည်း။” ဣတိ၊ သို့။ အာ-
ဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်လတ်ကော်။ “ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်ပြီ။”
ဣတိ၊ သို့။ အဒ္ဓသ၊ မြင်ရပြီ။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ (ဥပဓာရေန္တော
အဒ္ဓသ-၌ စပ်။) “ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဟောန္တု၊ ရှိစေကုန် ဦးတော့။
သီလေသု၊ တို့၌။ ပရိပူရကာရိနော၊ ဖြည့်ကျင့်မှုကို ပြုလေ့ရှိသူ တို့သည်။
(ဟောန္တု၊ ဖြစ်ကုန်၏လော။)” ဣတိ၊ သို့။ ဥပဓာရေန္တော၊ စူးစမ်းဆင်
ခြင်ပြန်လတ်သော်။ “ပရိပူရကာရိနော၊ တို့သည်။ (ဟောန္တု။)” ဣတိ၊ သို့။
အဒ္ဓသ၊ ပြီ။ “ပရိပူရကာရိနော၊ တို့သည်။ ဟောန္တု၊ ဦးတော့။ အညော၊
အခြားသော။ ဂုဏော၊ ဂုဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေးသလော။ နတ္ထိ၊ မရှိ
သလော။” ဣတိ၊ သို့။ ဥပဓာရေန္တော၊ သော်။ “ဈာနလာဘိနော၊
ဈာန်ကိုရခြင်းရှိသော ရဟန်းတို့တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ အဒ္ဓသ၊ ပြီ။ “ဈာန-
လာဘိနော၊ တို့သည်။ ဟောန္တု၊ ဦးတော့။ ကုဟိံ ဝါသိကာ၊ အဘယ်
အရပ်၌ နေလေ့ရှိသူတို့ပါနည်း။” ဣတိ၊ ဥပဓာရေန္တော၊ သော်။ “မယှံဝ၊
ငါ၏သာ။ ကုလုပကာ၊ အမျိုးအိမ်သို့ကပ်ရောက်တတ်သော ဆရာသမား
တို့ပါတကား။” ဣတိ၊ သို့။ အဒ္ဓသ၊ ပြီ။

ပရိသုဒ္ဓသီလာ နာမ၊ စင်ကြယ်သော သီလရှိသူတို့မည်သည်။ ဆသု၊
ကုန်သော။ ဒေဝလောကေသု၊ တို့တွင်။ ယတ္ထ၊ အကြင်နတ်ပြည်၌။ (နိဗ္ဗတ္တိတုံ၊
ဖြစ်ခြင်းငှာ။) ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို အလိုရှိရာ နတ်ပြည်၌။
နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ ဣမေ ပန၊ ဤ နတ်တို့သည်ကား။ ဥပရိဒေဝ-
လောကေ စ၊ အထက်နတ်ပြည်၌လည်း။ န နိဗ္ဗတ္တာ၊ မဖြစ်ကြရကုန်။
ဈာနလာဘိနော နာမ၊ ဈာန်ကိုရခြင်းရှိသူတို့ မည်သည်။ ဗြဟ္မလော-
ကေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣမေ စ၊ ဤ နတ်တို့သည်ကား။
ဗြဟ္မလေ . ကေ ၌။ န နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်။ အဟံ ပန၊ ငါသည်ကား။
တေသံ၊ ဤရဟန်းတို့၏။ ဩဝါဒေ၊ ဩဝါဒ-၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။
ဒေဝလောကသာမိကဿ၊ နတ်ပြည်၏ အရှင်သခင်ဖြစ်သော။ ဒေဝါနံ၊
တို့၏။ ဣန္ဒဿံ၊ သော။ သက္ကဿ၊ ၏။ ပလ္လင်္ကံ၊ ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်၌။
ပုတ္တော၊ သည်။ ဟုတော့၊ ၍။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်ရပြီ။ ဣမေ၊ ဤ ရဟန်း

တို့သည်။ ဟီနေ၊ ယုတ်ညံ့သော။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယော၊ ခွံ။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။
 တော၊ ဤရဟန်းတို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ အဋ္ဌိဝေဓပုဂ္ဂလာ နာမ၊ အရိုး
 ခိုက်အောင် ထိုးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်၏။ ဝဇ္ဇေတွာ ဝဇ္ဇေတွာ၊ လှိမ့်၍
 လှိမ့်၍။ ဂါဠှ၊ ပြင်းထန်စွာ။ ဝိဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ထိုဆွဲထိုက်သွယ်တို့တည်း။ [ဝဇ္ဇေ
 တွာ ဝဇ္ဇေတွာတိ တောမရာဒိ ဝတ္ထေန္တေန ဝိယ စောဒနဝစနံ ပရိဝဇ္ဇေ
 တွာ ပရိဝဇ္ဇေတွာ။-ဋီကာ။] ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ၍။ ကုတောမုခါ
 နာမာတိအာဒိဟိ၊ အစရှိကုန်သော။ ဝစနေဟိ၊ စကားတို့ဖြင့်။ ပဋိစော-
 ဒေသိ၊ စောဒနာပြီ။ ဝါ၊ အမှတ်ရစေပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုကုတောမုခါ နာမ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ကုတောမုခါတိ၊
 ကား။ ဘဂဝတိ၊ သည်။ အဘိမုခေ၊ ရှေးရှုသော မျက်နှာရှိတော်မူသည်
 ဖြစ်၍။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေန္တေ၊ ဟောတော်မူလတ်သော်။ တုဗ္ဗေ၊ အသင်
 တို့သည်။ ကုတော မုခါ၊ အဘယ်၌ဖြစ်သော ဉာဏ်မျက်နှာရှိကြကုန်သည်။
 (ဟုတွာ။) (အဿုတ္ထ၊ နာခဲကြကုန်သနည်း။) အညဝိဟိတကာ၊ တရား
 အာရုံမှတစ်ပါး အခြားအာရုံ၌ ထားအပ်သောစိတ် ရှိကြကုန်သည်။ (ဟုတွာ။)
 ဣတော စိတော စ၊ ဤအရပ် ဤအရပ်ကိုလည်း။ ဩလောကယမာနာ၊
 ကြည့်ကုန်လျက်။ ဥဒါဟု သို့မဟုတ်။ နိဒ္ဒါယမာနာ၊ အိပ်ငိုက်ကုန်လျက်။
 [နိ+ဒါ-ဓာတ်သည် သောပွန်-အနက်ကိုဟော၏။] အဿုတ္ထ ကိ၊ နာခဲကြ
 ကုန်သလော။ [“အဿုတ္ထ”ကား ပါဠိတော်မှ ထည့်၍ပေးသည်။ကိ” အည-
 ဝိဟိတက-မှစ၍ နိဒ္ဒါယမာနာ-တိုင်အောင်သော စကားဖြင့် ကုတောမုခါ-
 ကိုပင် ထပ်၍ဖွင့်သည်။] ဒုဒ္ဓိဋ္ဌရူပန္တိ၊ ကား။ ဒုဒ္ဓိဋ္ဌသဘာဝံ၊ မကောင်းသဖြင့်
 မြင်အပ်သောသဘောရှိသော အကြောင်းအရာကို။ [ရူပံကို “သဘာဝံ”ဟု ဖွင့်
 သည်။] ဒဋ္ဌ၊ မြင်ခြင်းငှာ။ အယုတ္တံ၊ မသင့်သော အကြောင်းအရာကို။
 (အဒ္ဓသမ-၌ စပ်။)

၁။ အဘိမုခေ ဒေသေန္တေ။ ။ “အဘိ+မုခံ+ယဿ ဘဂဝတောတိ သော ဘဂဝါ
 အဘိမုခေါ၊ တသ္မိံ အဘိမုခေ”ဟု မဟုဗ္ဗိဟိသမာသ် ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ဟုတွာ-ပုဒ် အကျေ
 ကြံပြီးလျှင် “ဒေသေန္တေ-နှင့် အရတူစပ်ရသော သတ္တမုန္တပုဒ်” ဟု မှတ်ပါ။ ကြိ
 ယာ ဝိသေသန-အနက် ပေးစေလိုလျှင် “အဘိမုခံ၊ ရှေးရှု” ဟု ထားရိုးရှိသည်။

၂။ ကုတောမုခါ အညဝိဟိတကာ။ ။ ကုတော+ပဝတ္တံ+မုခံ ယေသံ တုမ္မာကန္တိ
 ကုတောမုခါ။ “ပဝတ္တံ” ဟူသော အလယ်ပုဒ်ကျေ၊ ကုတော-၌ တော-ပစ္စည်းမကျေ
 သော အလုတ္တသမာသ်၊ တတောနိဒါနံ-ကဲ့သို့တည်း [ကုတော မုခါတိ ကုတော
 ပဝတ္တဉာဏမုခါ။တေနာဟ “အညဝိဟိတကာ”တိ။-ဋီကာ။] အညသ္မိံ+ဝိဟိတံ+
 ယေသံ တုမ္မာကန္တိ အညဝိဟိတကာ။

၂၅၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [သက္ကပဉ္စသုတ်

သဟဓမ္မိကေတိ၊ ကား။ ကေသာ၊ တဆူသော။ သတ္တု၊ ဇိ။ သာသနေ၊ ဌ။ သမာစိန္တဓမ္မေ၊ ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော တရားရှိကုန်သော။ ကတပုညေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုရှိကုန်သော သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို။ (အဒ္ဓသမာဌ် စပ်။) တေသံ ဘန္တေတိ၊ ကား။ ဂေါပကေန၊ မည်သော။ ဒေဝပုတ္တေန၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝတှာ၊ ပြော၍။ ပုန၊ ဖန်။ “တုမေ၊ အသင်တို့သည်။ အဟော နိလ္လဇ္ဇာ၊ ဪ...အရှက်မရှိကြလေကုန်စွ။ (အဟော) အဟိရိကာ။ ဪ... ရှက်ခြင်းမရှိကြလေကုန်စွ။” ဣတိ အာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ဝစနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဋိစောဒိတာနံ၊ စောဒနာအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အမှတ်ရစေအပ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို သုံးယောက်သောနတ်တို့တွင်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ၊တို့သည်။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော သဘောဟူသော ပစ္စက္ခ-အတ္တဘောဌ်ပင်။ သတိံ၊ သတိကို။ ပဋိလဘိံသု၊ ရကြကုန်ပြီ။ [“ဈာန်ရကြသည်” ဟူလို။]

ကာယံ ဗြဟ္မပုရောဟိတန္တိ (တ္ထေ။ ဂုဠတ္ထံ၊ ကို။) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ)၊ အံ။ တေ၊ ထိုနတ်သားတို့သည်။ စိန္တယိံသု၊ ကုန်ပြီ။ (ကိံ။) “နစ္စန္တေဟိ၊ က၊ ကုန်သော။ ဂါယန္တေဟိ၊ သိဆိုကုန်သော။ ဝါဒေန္တေဟိ၊ တီးမှုတ်ကုန်သော။ နဋ္ဌေဟိ နာမ၊ ကချေသည်တို့ မည်သည်။ အာဂန္တော၊ လာ၍။ လဘိ-တဗ္ဗော၊ ရထိုက်သော။ ဒါယော နာမ၊ ပေးအပ်သော ဆုလာဘ်မည်သည်။ အဿ၊ ရှိရာ၏။ [ဒါယောတိ လာဘော။ သော ဟိ ဒိယတိ တေဟိ ဒါတဗ္ဗတ္တာ ဒါယော၊ ယေသံ ဒိယတိ၊ တေဟိ လဒ္ဓတ္တာ လာဘောတိ စ ဝုစ္စတိ။-ဋီကာ။] ပန၊ ထိုသို့ ပေးအပ်သော ဆုလာဘ်ရှိပါသော်လည်း။ အယံ၊ ဤ ဂေါပက-နတ်သားသည်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဒိဋ္ဌကာလ-တော၊ မြင်အပ်ရာအခါမှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ ပက္ခိတ္တလောဏံ၊ ထည့်အပ်သော ဆားရှိသော။ ဥဒ္ဓနံ ဝိယ၊ ဖိုခိုလောက်သည်ကဲ့သို့။ တဋ္ဌတဋ္ဌာယတေဝ၊ တဋ္ဌတဋ္ဌံ တဋ္ဌတဋ္ဌံ အသံပြုသည်သာ။ ဝါ၊ ဖျစ်ဖျစ် ဖျစ်ဖျစ် မည်သည်သာ။ ဣဒံ၊ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိံ န ခေါ၊ အဘယ်မည်သော အကြောင်း ပါလိမ့်မည်နည်း။” ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်ကုန်လတ်သော်။ အတ္တနော၊ ဇိ။ သမဏဘာဝံ၊ ရဟန်းဖြစ်ခဲ့ကုန်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ပရိသုဒ္ဓသီလတံ၊ စင်ကြယ်သောသီလရှိကုန်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဈာန-လာဘိတံ၊ ဈာန်ကိုရခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ တဿေဝ၊ ထို ဂေါပက-နတ်သား၏ပင်။ ကုလူပကဘာဝဉ္စ၊ အမျိုးအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တတ်သော ဆရာတို့၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ “ပရိသုဒ္ဓ

၂၅၂

သီလာ နာမ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော သီလရှိသူတို့မည်သည်။ ဆသူ
 ဒေဝလောကေသု၊ တို့တွင်။ ယထာရူစိတေ၊ အကြင်ကြင် အလိုရှိအပ်သော။
 ဌာနေ၊ အရပ်၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်နိုင်ကြကုန်၏။ ဈာနလာဘိနော၊ တို့သည်။
 ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ မယံ၊ တို့သည်။ ဥပရိဒေဝလော-
 ကေပိ၊ အထက်နတ်ပြည်၌လည်းကောင်း။ ဗြဟ္မလောကေပိ၊ ၌လည်းကောင်း။
 နိဗ္ဗတ္တိတုံ၊ ဌာ။ နာသက္ခိမ္မ၊ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ သြဝါဒေ၊
 ၌။ ဌတော၊ ရှိ။ အယံ ဣတ္ထိကာ၊ ဤ မိန်းမသားသည်။ ဥပရိ၊ အထက်
 နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်ပြီ။ မယံ၊ တို့သည်။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။
 သမာနာ၊ ကုန်လျက်။ ဘဂဝတိ၊ ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ စရိတော၊ ရှိ။
 ဟိနေ၊ ယုတ်ညံ့သော။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ကုန်ပြီ။ တေန၊
 ကြောင့်။ နော၊ ငါတို့ကို။ အယံ၊ ဤဂေါပက-နတ်သားသည်။ ဧဝံ၊
 သို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ နိဂ္ဂဏှာတိ၊ နှိပ်၏။”ဣတိ၊ သို့။ ဥတော၊ ရှိ။
 တဿ၊ ထို နတ်သား၏။ ကထံ၊ ကို။ သုဏန္တာယေဝ၊ နားထောင်ကုန်စဉ်
 ပင်။ တေသု၊ ထိုနတ်တို့တွင်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဇနာ၊ နတ်တို့သည်။
 ပဌမဇ္ဈာနသတိံ၊ ပထမဈာန်သတိ-ကို။ ပဋိလဘိတော၊ ရရှိ။ ဈာနံ၊ ကို။
 ပါဒကံ၊ အခြေခံကို။ ကတော၊ ရှိ။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရ-တို့ကို။ သမ္မသန္တာ၊
 အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ-ဟု သုံးသပ်ကုန်လတ်သော်။ အနာဂါမိဖလေယေဝ၊
 အနာဂါမိဖိုလ်၌ပင်။ ပတိဌဟိံ သု၊ တည်ကြကုန်ပြီ။

အထ၊ တည်ကြရာ ထို အခါ၌။ နေသံ၊ ထို နှစ်ယောက်သော နတ်သား
 တို့၏။ ပရိတ္တော၊ နည်းသောအာနုဘော်ရှိသော။ သော ကာမာဝစရတ္ထ-
 ဘာဝေါ၊ ထို ကာမာဝစရနတ် အတ္တဘောသည်။ ဓာရေတုံ၊ ဆောင်ခြင်း
 ဌာ။ နာသက္ခိ၊ မစွမ်းနိုင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာဝဒေဝ၊ ထို ခဏ၌ပင်။
 စဝိတော၊ စုတေ၍။ ဗြဟ္မပုရောဟိတေသု၊ ဗြဟ္မပုရောဟိတ-ဗြဟ္မာတို့၌။
 နိဗ္ဗတ္တော၊ ကုန်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ နေသံ၊ ထို နှစ်ယောက်သော နတ်တို့၏။
 သော ကာယော၊ ထိုဗြဟ္မာ၏ကိုယ်သည်။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်ပြည်၌။ ဌိတာနံ-
 ယေဝ၊ တည်နေကုန်စဉ်ပင်။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ “တေသံ
 ဘန္တေ ဂေါပကေနပ။ ကာယံ ဗြဟ္မပုရောဟိတ”န္တိ၊ ဟူ၍။ (သက္ကေန၊
 သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။)

တတ္ထ၊ ထို တေသံ ဘန္တေ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေတိ၊
 ကား။ တသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ၊ ထို နတ်အတ္တဘော၌ပင်။ ဈာနသတိံ၊
 ဈာန်တည်းဟူသော သတိကို။ ဝါ၊ ဈာန်၌ဖြစ်သော သတိကို။ ပဋိလဘိံ သု၊

ကုန်ပြီ။ တတ္ထေဝ၊ ထို နတ်ပြည်၌ပင်။ ဌတော၊ ရှိ။ စုတော၊ စုတေ
 ကုန်သည်။ (သမာနာ) ပန၊ ဖြစ်ကုန်သော်ကား။ ဗြဟ္မပုရောဟိတံ၊ ဗြဟ္မ
 ပုရောဟိတ-ဗြဟ္မာ၌ဖြစ်သော။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ဗြဟ္မပုရောဟိတသရီရံ၊
 ဗြဟ္မစုရောဟိတ-ဗြဟ္မာ၏ကိုယ်ကို။ ပဋိလဘိံသု၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဧဝံ သို့။
 အတ္ထော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ ဧကော ပန ဒေဝေါတိ၊ ကား။ ဧကော၊
 သော။ ဒေဝပုတ္တော၊ သည်။ နိကန္တိံ၊ မိမိနေရာအရပ်၌ တပ်မက်တတ်
 သော တဏှာကို။ ဆိန္ဒိတုံ၊ ဖြတ်ခြင်းငှာ။ အသက္ကောန္တော၊ မစွမ်းနိုင်သည်။
 (ဟုတော။) ကာမေ၊ ကာမ-ဘုံ၌။ အဇ္ဈာဝသတိ၊ နေရ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထို
 ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်အပေါင်း၌ပင်။ အာဝါသိကော၊ မြဲသောနေရာ ရှိသည်။
 အဟောသိ၊ ပြီ။

၃၅၄။ သံသဉ္စုပဋ္ဌာသိန္တိ၊ ကား။ သံသဉ္စု၊ သံသာကိုလည်း။ ဥပဋ္ဌာသိံ၊
 ပြုစုလုပ်ကျွေးခဲ့ပြီ။

သုဓမ္မတာယာတိ၊ ကား။ ဓမ္မဿ၊ တရားတော်၏။ သုန္နရဘာဝေန၊
 ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တိဒိဝူပပန္နောတိ၊ ကား။ တိဒိဝေ၊ နတ်ပြည်
 ၌။ တိဒသပုရေ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌။ ဥပပန္နော၊ ဖြစ်ရပြီ။ ဂန္ဓဗ္ဗ-
 ကာယူပဂတေ ဝသိနေတိ၊ ကား။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်အပေါင်းသို့။
 အာဝါသိကော၊ အမြဲနေခြင်းရှိသည်။ (ဟုတော။) ဥပဂတေ၊ ကပ်ရောက်ရကုန်
 သော။ (ဘိက္ခဝေ-၌စပ်။) ယေ စ မယံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတာတိ၊ ကား။
 ယေ၊ အကြင်ရဟန်းတို့ကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ မနုဿဘူတာ၊ လူဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်
 သော။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ အန္ဓေန၊ အစာဖြင့်လည်းကောင်း။ ပါနေန၊
 သောက်ဖွယ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥပဋ္ဌဟိမှာ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးခဲ့ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊
 သို့။ ဣမိနာ၊ ဤ ဥပဋ္ဌဟိမှာ-ပုဂံနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်စေ၍။
 အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

ပါဒူပသင်္ဂယာတိ၊ ကား။ ပါဒေ၊ ခြေတို့ကို။ ဥပသင်္ဂယ၊ ကပ်ရောက်
 သိမ်းပိုက်၍။ ပါဒဓောဝနပါဒမက္ခဏာနုပ္ပဒါနေန၊ ခြေတို့ကို ဆေးကြောမှု
 ခြေတို့ကိုဆီဖြင့်သုတ်လိင်းမှုကို အဖန်ဖန်ပေးခြင်းအားဖြင့်။ ပူဇေတွာ စေဝ၊
 ပူဇော်ပြီး၍လည်းကောင်း။ ဝန္တိတွာ စ၊ ရှိခိုးပြီး၍လည်းကောင်း။ (ဥပဋ္ဌဟိ-
 မှာ-၌ စပ်။) သကေ နိဝေသနေတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ သံရေ၊ အိမ်၌။
 (ဥပဋ္ဌဟိမှာ။) ဣမဿာပိ ပဒဿ၊ ဤ သကေ နိဝေသနေ-ဟူသောပုဂံ၏လည်း။
 ဥပဋ္ဌဟိမှာတိ ဣမိနာဝ၊ ဟူသော ဤပုဂံနှင့်ပင်။ သမ္ပန္နော၊ စပ်ခြင်းသည်။
 (ဟောတိ၊ ၏။)

ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ၊ ကား။ အတ္တနာဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ အရိယာန သုဘာသိတာနီတိ၊ ကား။ တုဗ္ဗေဟိ၊ အသင် တို့သည်။ ဝုစ္စမာနာနိ၊ ဟောအပ်ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ အလုံးစုံသောတရား တို့ကို သိတော်မူကုန်သော။ ဘဂဝန္တာနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ သုဘာသိတာနိ၊ ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော တရားတို့ကို။ (သုတွာန-၌ စပ်။)

☞ တုဗ္ဗေ ပန သေဠမုပ္ပါသမာနာတိ၊ ကား။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ ဗုဒ္ဓံ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူသော။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဥပ္ပါသမာနာ၊ ချဉ်းကပ်ရပါကုန်လျက်။ (စရိတွာ။ ဟိနံ၊ သော။ ကာယံ၊ နတ်အပေါင်း၌။ ဥပပန္နာ၊ ကုန်ပြီ။) ဝါ၊ တနည်း။ အနုတ္တရေ၊ မိမိထက်မြတ်သောတရားမရှိ သော။ ဗုဒ္ဓသာသနော၊ မြတ်စွာဘုရား၏သာသနာတော်၌။ (ဥပ္ပါသမာနာ၊ ကုန်လျက်။ စရိတွာ ဟိနံ ကာယံ ဥပပန္နာ-၌စပ်။) ဗြဟ္မစရိယန္တိ၊ ကား။ သေဠစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ (စရိတွာ-၌ စပ်။) ဘဝတူပပတ္တိတိ၊ ကား။ ဘဝန္တာနံ၊ အရှင်တို့၏။ ဥပပတ္တိ၊ ဖြစ်ရခြင်းသည်။ (အနာနုလောမာ၊ ရဟန်း အဖြစ်အားမလျော်ပါ-၌စပ်။)

အဂါရေ ဝသတော မယုန္တိ၊ ကား။ ဃရမဇ္ဈေ၊ အိမ်၏အလယ်၌။ ဝသန္တဿ၊ နေရသော။ မယံ၊ အကျွန်ုပ်၏။ (ဣမံ ဝိသေသတံ၊ ဤ ထူးသည် ၏အဖြစ်ကို။ ပဿ၊ ရှုမြင်စမ်းပါလော-၌ စပ်။)

သုဇ္ဇာတိ၊ ကား။ သော (အဟံ)၊ ထိုအကျွန်ုပ်သည်။ အဇ္ဈေ၊ ယနေ့။ (ပုမော ဒေဝေါ၊ ယောက်ျားဖြစ်သော နတ်သည်။ အမှီ၊ ဖြစ်၏-၌ စပ်။) ဂေါတမသာဝကေနာတိ၊ ကား။ ဣမ၊ ဤနေရာ၌။ ဂေါပကော၊ ဂေါပက- နတ်သားကို။ ဂေါတမသာဝကောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုဇ္ဈော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ သမေစ္စာတိ၊ ကား။ သမာဂန္တာ၊ ကောင်းစွာရောက်၍။ (သံဝေဂံ၊ သို့။ အပါဒံ၊ ရောက်ကုန်ပြီ-၌ စပ်။)

ဟန္တ ဝိယာယာမ ဗျာယာမာတိ၊ ကား။ ဟန္တ၊ ယခု။ ဥယျာမာ၊ အားထုတ်ကုန်တော့အံ့။ ဗျာယာမာ၊ အထူးအားထုတ်ကုန်တော့အံ့။ [ဝိယာ- ယာမာတိ ဝိဿဋ္ဌံ၊ ဝိရိယံ သန္တာနေ ပဝတ္ထေမ။-ဋီကာ။ (အဋ္ဌကထာမှရှိသော ပါဠိမှ တမျိုးပါဠိကိုဖွင့်ခြင်းတည်း။)] မာ နော မယံ ပရပေဿာ အဟု- မ္မာတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ နောတိ၊ နော-ဟူသောပုဒ်သည်။ နိပါတမတ္ထံ၊ အနက်မရနိုင်ပါဘဲတည်း။ မယံ၊ တို့သည်။ ပရဿ၊ ၏။ ပေသနကာရကာဝ၊ စေခိုင်းမှုကို ပြုလုပ်ရသူတို့သည်သာ။ မာ အဟုမ္မ၊ မဖြစ်ကြပါစေကုန်လင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဂေါတမသာသနာနီတိ၊

ကား။ ဣဓ၊ ဤလူ့ဘဝ၌။ ပကတိယာ၊ ပင်ကိုအားဖြင့်။ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးသော။ ပဌမဇ္ဈာနမေဝ၊ ပထမဈာန်ကိုပင်။ ဂေါတမသာသနာနိတိ၊ ဟူ၍။ (သံဂီတိကာရေဟိ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ၊ ထို ပထမဈာန်ကို။ အနုဿရံ၊ အမှတ်ရသည်။ (ဟုတော။) အနုဿရိတော၊ အမှတ်ရ၍။ (ဝိရိယံ အာရတိသု-ဉ္စ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။

စိတ္တာနိ ဝိရာဇယိတောတိ၊ ကား။ ပဉ္စကာမဂုဏ်ကစိတ္တာနိ၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့၌ ဖြစ်သောစိတ်တို့ကို။ [“ပဉ္စ+စ+တေ ကာမဂုဏာစာတိ ပဉ္စ-ကာမဂုဏာ၊ ပဉ္စကာမဂုဏေသု ပဝတ္တာနိ၊ ပဉ္စကာမဂုဏ်ကာနိ၊ ပဉ္စကာမ-ဂုဏ်ကာနိ စ+တာနိ စိတ္တာနိ စာတိ ပဉ္စကာမဂုဏ်ကစိတ္တာနိ”ဟု ပြု။] ဝိရာဇယိတော၊ မတပ်မက်စေမူ၍။ ဝါ၊ စက်ဆုပ်၍။ ကာမေသု အာဒိနဝန္တိ၊ ကား။ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန၊ ပယ်ခွါခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဌမဇ္ဈာနေန၊ ပထမဈာန်ဖြင့်။ ကာမေသု၊ တို့၌။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကို။ အဒ္ဓသံသု၊ မြင်ကြကုန်ပြီ။ သမုစ္ဆေဒဝသေန၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တတိယမဂ္ဂေန၊ တတိယ-အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်။ (ကာမေသု အာဒိနဝံ အဒ္ဓသံသု။) ကာမသံယောဇနဗန္ဓနာနိတိ၊ ကား။ ကာမသညောဇနာနိ စ၊ ကာမသံယောဇဉ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ကာမဗန္ဓနာနိ စ၊ ကာမအနှောင်အဖွဲ့တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပါပိမယောဂါနိတိ (တ္ထေ)၊ ဤပါ၌။ ပါပိမတော၊ မကောင်းမှုရှိသော။ မာရဿ၊ မာရ်နတ်၏။ ယောဂဘူတာနိ၊ ယှဉ်စပ်တတ်သောတရားဖြစ်ကုန်သော။ ဗန္ဓနဘူတာနိ၊ အနှောင်အဖွဲ့ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သောတရားတို့ကိုလည်းကောင်း။ [ဆေတွာ-ဉ္စ စပ်။] ဣတိ အတ္ထော။ [ဤ ပါပိမယောဂ-အရ ကာမသညောဇန၊ ကာမဗန္ဓန-သာမက အခြားသော ယောဂ၊ ဂန္ဓ-တို့ကိုလည်း ယူရသည်။ ပါပိမယောဂါနိတိ တ္ထေ ပန သေသယောဂဂန္ဓာနမ္ပိ ဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။-ဋီကာ။] ဒုရစ္စယာနိတိ၊ ကား။ ဒုရတိက္ကမာနိ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် လွန်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ လွန်နိုင်ခဲ့ကုန်သော။ (ကာမသံယောဇနဗန္ဓနာနိ စသည်၌ စပ်။) [အစ္စယိတဗျာနိတိ အစ္စယာနိ။ ဒုက္ခေန၊ အစ္စယာနိ ဒုရစ္စယာနိ။ ဒုရတိက္ကမာနိ-လည်းနည်းတူပြုပါ။]

အမှာ။ ။ “နာဂေါဝ သန္ဓာနိ ဂုဏာနိ”စသော ဝါကျသည် ပါဠိတော်၌ ရှေးဦးစွာရှိ၍ ထိုနောက်မှ “သဏ္ဌန္တာ ဒေဝါ သပဇာ-ပတိကာ” စသောဝါကျရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော် အစဉ်အတိုင်း နာဂေါဝ သန္ဓာနိ-စသည်ကို ရှေးဦးစွာ အနက်ပေးဖို့ရန် ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ ညွှန်ပြတော်မူသည်။ ထိုအတိုင်းပင် ဤ၌လည်း ရှေးဦးစွာ အနက်ပေးပါမည်။

နာဂေါဝ သန္ဓာနိ ဂုဏာနီတိ၊ ကား။ ကာမသညောဇနဗန္ဓနာနိ၊ ကာမ-သံယောဇဉ် ကာမ-အနှောင်အဖွဲ့တို့ကို။ ဆေတွာ၊ ဖြတ်၍။ တာ-ဝတိံသေ၊ တာဝတိံသာသံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝေ၊ တို့ကို။ အတိက္ကမိံသု၊ လွန်သွားကုန်ပြီ။ သဗ္ဗန္ဓာ ဒေဝါ သပဇာပတိကာတိ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယံ၊ သိကြားကို။ ဇေဋ္ဌကံ၊ အကြီးအကဲကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဥပဝိဋ္ဌာ၊ ကပ်ဝင်ကြကုန်သော နတ်တို့သည်။ သဗ္ဗန္ဓာ၊ သဗ္ဗန္ဓ-တို့မည်၏။ ပဇာ-ပတိံ၊ ပဇာပတိ-မည်သော။ ဒေဝရာဇာနိ၊ နတ်မင်းကို။ ဇေဋ္ဌကံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဥပဝိဋ္ဌာ၊ တို့သည်။ သပဇာပတိကာ၊ တို့မည်၏။ သဘာယု-ပဝိဋ္ဌာတိ၊ ကား။ သဘာယံ၊ သုဓမ္မာ-နတ်သဘင်သို့။ ဥပဝိဋ္ဌာ၊ ကပ်ဝင်ကြပါကုန်ပြီ။ နိသိန္ဓာ၊ ထိုင်နေကြပါကုန်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဝီရာတိ၊ ကား။ ရာသု၊ ရဲရင့်ကုန်သော။ [ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ “ဝီရာတိ၊ ကား။ ပုရာ၊ ရှေးကာလ၌ ဖြစ်ကုန်သော။” ဟု ရှိ၏။] ဝီရာဂါတိ၊ ကား။ ဝီတရာဂါ၊ ကင်းသောရာဂ-ရှိသော နတ်တို့သည်။ (အတိက္ကမိံသု၊ ကုန်ပြီ။) ဝီရဇံကရောန္တာတိ၊ ကား။ ဝီရဇံ၊ ရာဂ-အစရှိသော ကင်းသော မြူရှိသော။ အနာဂါမိမဂ္ဂံ၊ အနာဂါမိမဂ်ကို။ ကရောန္တာ၊ ပြုကုန်လျက်။ ဥပ္ပါဒေန္တာ ဖြစ်စေကုန်လျက်။ (အတိက္ကမိံသု-၌ စပ်။) သံဝေဂဇာတဿာတိ၊ ကား။ ဇာတသံဝေဂဿ၊ ဖြစ်သောသံဝေဂ-ဉာဏ်ရှိသော။ သက္ကဿ၊ ၏။ (ဝစော၊ စကားကို-၌ စပ်။)

ကာမာဘိဘူတိ၊ ကား။ ဒုဝိဇာနမ္ပိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမာနံ၊ ဝတ္ထု-ကာမ ကိလေသာကာမတို့ကို။ အဘိဘူ၊ လွမ်းမိုး၍ ဖြစ်တော်မူသော။ (သကျမုနီတိ ဉာယတိ-၌ စပ်။) [ဒုဝိဇာနန္တိ ဝတ္ထုကာမကိလေသာကာမ-ဝသေန ဒုဝိဇာနံ-ဋီကာ။] သတိယာ ဝိဟိနာတိ၊ ကား။ ဈာနသတိ ဝိရဟိတာ၊ ဈာန်၌ဖြစ်သောသတိမှ ကင်းကုန်၏။

တိဏ္ဍံ တေသန္တိ၊ ကား။ တေသု တီသု ဇနေသု၊ ထိုသုံးယောက်ကုန်သော နတ်တို့တွင်။ (ဧကော-၌ စပ်။) အာဝသိနေတ္ထ ဧကောတိ၊ ကား။ ဟိနေ၊ ယုတ်ညံ့သော။ တတ္ထ ကာယေ၊ ထို ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်အပေါင်း၌။ ဧကောယေဝ၊ တယောက်တည်းသည်သာ။ အာဝါသိကော၊ နေခြင်းရှိသူသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။ သမ္မောဓိပထာနုသာရိနောတိ၊ ကား။ အနာဂါမိမဂ္ဂါ-နုသာရိနော၊ အနာဂါမိမဂ်သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ၊ ဟိဋ္ဌေန္တိ-၌ စပ်။) ဒေဝေပိ ဟိဋ္ဌေန္တိတိ၊ ကား။ ဒွေ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော နတ်တို့သည်။ ဒေဝလောကေ၊ နတ်ပြည်တို့ကို။ ဟိဋ္ဌေန္တိ၊ ကဲ့ရဲ့ကုန်လျက်။

≡

အခေါက်ရောနှော၊ အောက်၌ ပြုကုန်လျက်။ ဝါ၊ အောက်ချကုန်လျက်။ ဥပစာရပ္ပနာ သမာဓိဟိ၊ ဥပစာရသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိတို့ဖြင့်။ သမာဟိ-တတ္ထာ၊ ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားအပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်။ (ဟုတော့။) အတ္တနော၊ ဤ။ ပါဒပံသုံ၊ ခြေ၌ကပ်သော မြေမှုန့်ကို။ (မြေမှုန့်ကို။) ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ မတ္ထကေ၊ ဦးထိပ်၌။ ဩကိရန္တာ၊ ကြံ့ပြန့်ကုန်လျက်။ အာကာသေ၊ ၌။ ဥပ္ပတိတော၊ ပျံတက်၍။ ဂတ၊ သွားကုန်ပြီ။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ (အတ္ထော၊ တည်း။)

တောဒိသိ ဓမ္မပ္ပကာသနေတ္ထာတိ၊ ကား။ ယာယ (ဓမ္မပ္ပကာသနာယ)၊ အကြင်တရားတော်ကို ထင်စွာပြခြင်းကြောင့်။ သာဝက၊ တို့သည်။ တေဟိ-ဂုဏေဟိ၊ ဤဂုဏ်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတ၊ ပြည့်စုံကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ ဧတ္ထ သာသနေ၊ ၌။ ဝေရူပ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဓမ္မပ္ပကာသနာ၊ တရားတော်ကို ထင်စွာပြခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါ၏။) န တတ္ထ ကိ-ကံတိ ကောစိ သာဝကောတိ၊ ကား။ [ကိန္တ နိပါတမတ္ထံ။-ဋီကာ။] တတ္ထ တေသု သာဝကေသု၊ ထိုသာဝကတို့တွင်။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ကေသာဝကောပိ၊ တယောက်သော သာဝကသည်လည်း။ ဗုဒ္ဓါဒိသု ဝါ၊ ဘုရားအစရှိသော ရတနာသုံးပါးတို့၌လည်းကောင်း။ စာတုဒ္ဓိသဘာဝေ ဝါ၊ ရတနာသုံးပါးတို့၏ အရပ်လေးမျက်နှာ ရှိသည်၏အဖြစ်၌လည်းကောင်း။ န ကံတိ၊ မယုံမှားတော့။ [ရတနာသုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်တို့သည် အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ အပိတ်အပင် အဆီးအတားမရှိ ပျံ့နှံ့နိုင်၏။ ဤ အဓိပ္ပာယ်ကို “သဗ္ဗဒိသာသု” စသည်ဖြင့် ထပ်၍ဖွင့်သည်။] “သဗ္ဗဒိသာသု၊ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌။ အသဇ္ဇမာနေ၊ မငြိမ်ကပ်သည်။ အဂယမာနေ၊ တစုံတခုသော အရာဝတ္ထုသည် မဆွဲငင် မယူထားအပ်သည်။ (ဟုတော့။) ဝိဟရတိ၊ နေ၏။” ဣတိ (အယံ၊ ကား။ အတ္ထော။) [ဝိဟရတိ-နေရာ၌ “ဝိစရတိ” ရှိလျှင်ကောင်းမည်ထင်သည်။] ဣဒါနိ၊ ၌။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ဂုဏ်ကို။ ဘဏန္တော၊ လျှောက်လိုသည်။ (ဟုတော့။) “နိတိဏ္ဏဩဃံ ။ပ။ ဇနိန္ဒ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို နိတိဏ္ဏဩဃံ-အစရှိသော ပါဠိ၌။ ဝိစိကိစ္ဆဆိန္ဒန္တိ၊ ကား။ ဆိန္ဒဝိစိကိစ္ဆံ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာ-

၁။ စာတုဒ္ဓိသဘာဝေ။ ။တေသံ ဗုဒ္ဓါဒိနံ တိဏ္ဏံ ရတနာနံ စတုဒ္ဓိသယောဂျ-ဘာဝေ အပ္ပဋ္ဌိဟဋ္ဌဘာဝေ။ ဗုဒ္ဓရတနဉ္စိ မဟာကာရုဏိကတာယ၊ အနာဝရဏညဏ-တာယ၊ ပရမသန္တုဋ္ဌတာယ စ စာတုဒ္ဓိသံ၊ ဓမ္မရတနံ သွာက္ခာတတာယ၊ သံဆုရတနံ သုပ္ပုပ္ပိပန္နတာယ။ တေနာဟ “သဗ္ဗဒိသာသု အသဇ္ဇမာနေ”တိ။-ဋီကာ။

ရှုတော်မူသော။ ဇနိန္ဒန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗလောကုတ္တမံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ အပေါင်းထက် မြတ်တော်မူသော။ (ဗုဒ္ဓံ နမဿာမ-ဌံ စပ်။)

ယံ တေ ဓမ္မန္တိ၊ ကား။ တဝ၊ ရှင်တော်ဘုရား၏။ ယံ ဓမ္မံ၊ ကို။ (အညာယ-ဌံ စပ်။) အဇ္ဈင်္ဂသု တေတိ၊ ကား။ တေ ဒေဝပုတ္တဘ၊ ထိုနတ်သားတို့သည်။ အဓိဂတာ၊ ရကြပါကုန်ပြီ။ ကာယံ ဗြဟ္မပုရောဟိတန္တိ၊ ကား။ အမှောက်၊ ဒကာတော်တို့သည်။ ပဿန္တာနုညေဝ၊ မြင်ကုန်စဉ်ပင်။ ဗြဟ္မပုရောဟိတ-သရီရံ၊ ဗြဟ္မပုရောဟိတ-ဗြဟ္မာ၏ကိုယ်ကို။ (အဇ္ဈင်္ဂသု၊ ရကြပါကုန်ပြီ။) ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) - တဝ၊ ရှင်တော်ဘုရား၏။ ယံ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဇာနိတွာ၊ ချီ။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ဇနာနံ၊ ထိုနတ်တို့တွင်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုနတ်တို့သည်။ ဝိသေသဂူ၊ တရားထူးသို့ရောက်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) အမှောက်၊ တို့သည်။ ပဿန္တာနုယေဝ၊ မြင်ကုန်စဉ်ပင်။ ဗြဟ္မပုရော-ဟိတံ၊ ဗြဟ္မပုရောဟိတဖြစ်သော။ [ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ “ဗြဟ္မပုရောဟိတ-ဗြဟ္မာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော” ဟု ပေး၏။] ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ အဓိဂန္တာ၊ ရ၍။ မဂ္ဂဖလဝိသေသံ၊ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို။ အဇ္ဈင်္ဂသု၊ ရကြပါကုန်ပြီ။ မာရိယ၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား။ မယမ္ပိ၊ ဒကာတော်တို့သည်လည်း။ တဿ ဓမ္မဿ၊ ထိုတရားတော်သို့။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြားငှာ။ အာဂတမှာသိ (အာဂတမှသေ)၊ လာကြပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ [အာဂတမှာသိ-၌ “အာဂတမှသေ” ဟု ဆိုလိုလျက် သေ-၏ “ေ” ကို လူ-ပြု၊ မှ-၏ အ-ကို အာ-ပြုထားသည်။ ထို့ကြောင့် “အာဂတမှသေ” ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပြုသည်။] အာဂတမှသေတိ၊ ကား။ သမ္ပတ္တဘ၊ ရောက်လာကြကုန်သည်။ အမှ၊ ဖြစ်ပါကုန်၏။ ကတာဝကာသာ ဘဂဝတာ၊ ပဉ္စံ ပုစ္ဆေမ္မ မာရိသာတိ၊ ကား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နေဘ၊ ဒကာတော်တို့အား။ ဩကာသံ၊ မေးခွင့်ကို။ သစေ ကရေတိ၊ မူအံ။ အထ၊ ထိုသို့ မေးခွင့်ပြုတော်မူလတ်သော်။ မာရိယ၊ ရှင်တော်ဘုရား။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတာဝကာသာ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီးသောအခွင့်ရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ချီ။ ပဉ္စံ၊ ကို။ ပုစ္ဆေယျာမ၊ မေးလို့

၁-၂။ ကာယံ။ပ။အဓိဂန္တာ။ ။မဇ္ဈိမဿ ပဌမဇ္ဈာနဿ အဓိဂတတ္တာ တာဝ-ဒေဝ ကာယံ ဗြဟ္မပုရောဟိတံ အဓိဂန္တာ တာဝဒေဝ ပုရိမံ ဈာနသတိံ ပဋိလဘိတွာ တံ ဈာနံ ပါဒကံ ကတွာ ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ ဩရုန္တာဂိယသံယောဇနသမုတ္တိန္တနေန မဂ္ဂဖလဝိသေသံ အနာဂါမိဖလသင်္ခါတံ ဝိသေသံ အဇ္ဈင်္ဂသု အဓိဂန္တိံ သု။ ကေမိ ပန “ကာမာဝစရတ္တဘာဝေန မဂ္ဂဖလာနိ အဓိဂန္တိံ သူတိ အဓိပ္ပာယေန ပဉ္စမဿ ဈာနဿ အနဓိဂတတ္တာ သုဒ္ဓါဝါသေသု န ဥပ္ပဇိံ သု၊ ပဌမဇ္ဈာနလာဘိတာယ ပန ဗြဟ္မပုရောဟိတေသု နိဗ္ဗတ္တိံ သု” တိ ဝဒန္တိ။-ဋီကာ။

ပါကုန်၏။[ပုစ္ဆေယျာမ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ပုစ္ဆေမု-၌ယျာမ-ကို မေ့-
ပြုထားသည်။ ရူပသိဒ္ဓိ“နာဿ လောပေါ ယကာရတ္ထံ”သုတ်လာ ဝိဇာနေမု-
ရပ်ကဲ့သို့တည်း။]ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

မဃမာဏဝတ္ထု

၃၅၅။ ဒိဃရတ္တံ ဝိသုဒ္ဓေါ ခေါ အယံ ယက္ခောတံ၊ ကား။ စိရကာလ-
တော၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလမှ။ ပဘူတိ၊ စ၍။ ဝိသုဒ္ဓေါ၊ စင်ကြယ်ခဲ့သူ
တည်း။ ကိဝ စိရကာလတော၊ အဘယ်မျှလောက် ကြာမြင့်စွာသောကာလမှ။
(ပဘူတိ၊ ၍။ ဝိသုဒ္ဓေါ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) ဗုဒ္ဓေ၊
သည်။ အနုပ္ပန္နေ၊ ပွင့်တော်မမူမီ။ မဂဓရဌေ၊ မဂဓ-တိုင်း၌။ မစလဂါမကေ၊
မစလ-ရွာငယ်၌။ မဃမာဏဝကာလတော၊ မဃ-လုလင်၏ ဖြစ်ရာကာလမှ။
ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ (ဝိသုဒ္ဓေါ၊ သူတည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)
ကိရ၊ ခဲ့။ တဒါ၊ မဃ-လုလင်ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။ သေ(သော)၊ ဤ
သိကြားသည်။ ဧကဒိဝသံ၊ တခုသောနေ့၌။ (တနေ့သ၌။) ကာလသေဝ၊
စောစော၌ပင်။ (စောစောကပင်။) ဝုဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ဂါမမဇ္ဈေ၊ ရွာလယ်၌။
မနုဿာနံ၊ ထို့၏။ ဂါမကမ္မကရဏဋ္ဌာနံ၊ ရွာအလုပ်ကို ပြုလုပ်ရာအရပ်သို့။
ဂန္တူ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ဌိတဋ္ဌာနံ၊ ရပ်တည်ရာအရပ်ကို။ (သာမည-ကံ။)
ပါဒန္တေနဝ၊ ခြေဖျားဖြင့်ပင်။ ပံသုကစဝရံ၊ မြေမှုန့်အမှိုက်ကို။ အပနေတူ၊
ပယ်၍။ ရမဏီယံ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်ကို။ (ဝိသေသ-ကံ။) အကာသိ၊ ပြုပြီ။
အညော၊ အခြားလူတယောက်သည်။ အာဂန္တူ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။
(ထို မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းအောင် ပြုအပ်သောအရပ်၌။) အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။
သော။ ထို မဃ-လုလင်သည်။ တာဝတကေနဝ၊ (မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်း
အောင် ပြုအပ်သောအရပ်သို့လာ၍ ရပ်တည်ခြင်း ဟူသော) ထိုမျှလောက်
အတိုင်းအရှည်ဖြင့်ပင်။ သတိံ၊ သတိကို။ ပဋိလဘိတူ၊ ရ၍။ ဂါမဿ၊
၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ခလမဏ္ဍလမတ္တံ၊ ကောက်နယ်တလင်းဝန်း အတိုင်း
အရှည်ရှိသော။ ဌာနံ၊ အရပ်ကို။ သောဓေတူ၊ သုတ်သင်၍။ (ရှင်း
လင်း၍။) ဝါလုကံ၊ သဲကို။ ဩကိရိတူ၊ ကြဲဖြန့်၍။ ဒါရူနိ၊ ထင်းတို့ကို။
အာဟရိတူ၊ ဆောင်၍။ သီတကာလေ၊ အအေး၏ အခါ၌။ (အေးရာ
အခါ၌။) အဂ္ဂိံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဒဟရာ စ၊ ကလေးတို့သည်
လည်းကောင်း။ မဟလ္လကာ စ၊ လူကြီးတို့သည်လည်းကောင်း။ အာဂန္တူ၊
၍။ တတ္ထ၊ ထို မီးဖိုထားရာအရပ်၌။ နိသိဒန္တိ၊ ကုန်၏။

☞ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ အထ၊ ထို မဃ-၏။ ကေဒိဝသံ၊ ၌။ တေ၊ ဤသို့ စဉ်းစားခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ (ကိံ။) “မယံ၊ တို့သည်။ နဂရံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒယော၊ မင်း မင်း၏ အမတ်ကြီး အစရှိသူတို့ကို။ ပဿာမ၊ မြင်ကြကုန်၏။ ဣမေသုပိ စန္ဒိမသုရိယေသု၊ ဤ လ၊ နေတို့၌လည်း။ စန္ဒော နာမ၊ စန္ဒ-မည်သော။ ဒေဝပုတ္တော၊ သည်။ (အတ္ထိ။) သုရိယော နာမ၊ သုရိယ-မည်သော။ ဒေဝပုတ္တော၊ သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ပြောကြကုန်၏။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ တေ၊ ဤရာဇ၊ ရာဇမဟာမတ္တ၊ စန္ဒ၊ သုရိယ-တို့သည်။ တော သမ္ပတ္တိ-ယော၊ ဤ စည်းစိမ်တို့ကို။ အဓိကတာ န၊ ခေါ၊ ရပါကုန်လိမ့်မည်နည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့ စဉ်းစားခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ (စိန္တေသိ-၌ စပ်။) “အညံ၊ ကောင်းမှုမှတစ်ပါးသော။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ (တော သမ္ပတ္တိယော၊ တို့ကို။) န (အဓိဂတာ)၊ ရကုန်သည် မဟုတ်။ ပုညကမ္မမေဝ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကံကိုသာ။ ကတွာ၊ (တော သမ္ပတ္တိယော အဓိဂတာ။)” ဣတိ၊ သို့။ စဉ်းစားခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စိန္တေတွာ၊ စဉ်းစားပြီး၍။ “မယာပိ၊ သည်လည်း။ ဧဝံဝိသေမ္ပတ္တိဒါယကံ၊ ဤသို့အပြားရှိသော စည်းစိမ်ကိုပေးနိုင်သော။ ပုည-ကမ္မမေဝ၊ ကိုသာ။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏။” ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ စဉ်းစား ပြန်ပြီ။

သော၊ ထို မဃ-သည်။ ကာလဿေဝ၊ စောစော၌ပင်။ ဝါ၊ ကပင်။ ဝုဠာယ၊ ထ၍။ ယာဂုံ၊ ကို။ ပိဝိတွာ၊ သောက်၍။ ဝါသိဖရသုကုဒါလ-မုသလဟတ္တော၊ လက်၌ ဓား၊ ပုဆိန်၊ ပေါက်တူး၊ ကျည်ပွေ့ ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) စတုမဟာပထံ၊ လေးခုသောလမ်းတို့၏ဆုံရာ လမ်းမကြီးသို့။ ဝါ၊ လမ်းဆုံ လမ်းမ လမ်းလေးခုသို့။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ မုသလေန၊ ကျည်ပွေ့ဖြင့်။ ပါသာဏေ၊ ကျောက်တို့ကို။ ဥစ္စာလေတွာ၊ အထက်သို့ လှုပ်စေ၍။ ဝါ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ [ဥစ္စာလေတွာတိ ဥဒ္ဓရိတွာ။-ဋီကာ။] ပဝဇ္ဇေတိ၊ လိမ့်စေ ၏။ ဝါ၊ လိမ့်၏။ ယာနာနံ၊ ယာဉ်တို့၏။ အက္ခပဋိဘာတရုက္ခေ၊ ဝင် ရိုးကို ထိခိုက်သော သစ်ပင်တို့ကို။ ဟရတိ၊ ဖယ်ရှား၏။ ဝိသမံ၊ မည် ညွတ်သောအရပ်ကို။ သမံ၊ ညီညွတ်အောင်။ ကရေတိ၊ ၏။ စတုမဟာ-ပထေ၊ ၌။ ဝါ၊ ၌။ သာလံ၊ ဇရပ်ကို။ ကရေတိ၊ ၏။ ပေါက္ခရဏံ၊ ရေကန်ကို။ ခဏတိ၊ တူး၏။ သေတုံ၊ တံတားကို။ ဗန္ဓတိ၊ ဖွဲ့၏။ (တနည်း) သေတုံ ဗန္ဓတိ၊ တံတားခင်း၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒိဝသံ၊ တနေပတ်လုံး။

၂၆၂

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[သက္ကပဉ္စသုတ်

ကမ္မံ၊ ကိံ၊ ကတော၊ ရှိ။ သူရိယော၊ နေသည်။ အတ္တင်္ဂတေ၊ ဝင်လတ်သော်။ ဗရံ၊ အိမ်သို့။ တေ၊ ပြန်လာ၏။

တံ၊ ထိုမသံ-ကို။ အညော၊ အခြားသူသည်။ ပုစ္ဆိ၊ မေးပြီ။ (ကိံ။) “ဘော မသ၊ အမောင် မသ၊ တံ၊ သည်။ ပါတောဝ၊ နံနက်စောစော၌ပင်။ ဝါ၊ ကပင်။ နိက္ခမိတော၊ အိမ်မှထွက်၍။ သာယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ အရညတော၊ တောမှ။ သေ၊ ပြန်လာ၏။ ကိံ၊ ကမ္မံ၊ အဘယ်အမှုကို။ ကရောသိ၊ ပြုပါသနည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့။ မေးပြီ။ ပုညကမ္မံ၊ ကောင်းမှုကံကို။ ကရောမိ၊ ပြုပါ၏။ သဂ္ဂဝါမိမဂ္ဂံ၊ နတ်ပြည်သို့ ရောက်စေတတ်သောလမ်းကို။ (နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်းလမ်းကို။) သောဓေမိ၊ သုတ်သင်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ ဘော၊ အမောင်။ ဣဒံ ပုညံ နာမ၊ ဤ ကောင်းမှုမည်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ တံ၊ သည်။ န ဇာနာသိ၊ မသိသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ အာမ၊ အိမ်း။ န ဇာနာမိ၊ မသိပါ။ နဂရံ၊ မြို့သို့။ ဂတကာလေ၊ ရောက်ရာအခါ၌။ တေ သင်သည်။ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒယော၊ မင်း မင်း၏အမတ်ကြီး အစရှိသူတို့ကို။ ဒိဋ္ဌ-ပုဗ္ဗာ၊ ရှေး၌ မြင်အပ်ကုန်သည် မဟုတ်လော။ ဝါ၊ မြင်အပ်ဖူးကုန်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ အာမ၊ အိမ်း။ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ ရှေး၌ မြင်အပ်ပါကုန်၏။ ဝါ၊ မြင်အပ်ဖူးပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ ပုညကမ္မံ၊ ကောင်းမှုကံကို။ ကတော၊ ရှိ။ တေဟိ၊ ထို ရာဇ ရာဇမဟာမတ္တ-အစရှိသူတို့သည်။ တံ ဌာနံ၊ ထိုရာထူးကို။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီ။ အဟမ္မိ၊ ကျွန်ုပ်သည်လည်း။ ဝေဝိဓေမ္ပတ္တိဒါယကံ၊ ဤသို့အပြားရှိသော စည်းစိမ်ကိုပေးနိုင်သော။ ကမ္မံ၊ ကောင်းမှုကံကို။ ကရောမိ၊ ပြုပါ၏။

“စန္ဒော နာမ၊ စန္ဒ-မည်သော။ ဒေဝပုတ္တော၊ သည်။ (အတ္ထိ။) သူရိယော နာမ၊ သော။ ဒေဝပုတ္တော၊ သည်။ (အတ္ထိ။)” ဣတိ၊ သို့။ တယာ၊ သင်သည်။ သုတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ ကြားအပ်ပါသလော။ ဝါ၊ ကြားအပ်ဖူးပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ အာမ၊ အိမ်း။ သုတပုဗ္ဗံ၊ ပြီ။ ဝါ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ တေဿ သဂ္ဂဿ၊ ဤနတ်ပြည်သို့။ ဂမနမဂ္ဂံ၊ ရောက်ကြောင်းလမ်းကို။ အဟံ၊ သည်။ သောဓေမိ၊ သုတ်သင်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ ဣဒံ ပုညကမ္မံ၊ ဤ ကောင်းမှုကံသည်။ တဝေဝ၊ သင်အားသော။ ဝန္တတိ ကိံ၊ အပ်ပါသလော။ အညဿ၊ အခြားသူအား။ န ဝန္တတိ (ကိံ)၊ မအပ်ပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်၏အတွက်။ တေ၊ ဤကောင်းမှုကံကို။ န ဝါရိတံ၊ မတားမြစ်အပ်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ ယဒိ ဝေ၊

မဃမာဏဝဝတ္ထု]

ဘာသာဋီကာ

၂၆၃

ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်။ (တနည်း) ကဿစိ၊ တွက်။ တေ၊ ကို။ ယဒိ န ဝါရိတံ၊ အကယ်၍ မတားမြစ်အပ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ မတားမြစ်လတ်သော်။ သေ၊ နက်ဖြန်၌။ အရညံ၊ တောသို့။ ဂမနကာလေ၊ သွားရာအခါ၌။ မယုမှိ၊ အကျွန်ုပ်အားလည်း။ သဒ္ဓါ၊ အသံကို။ ဒေဟိ၊ ပေးပါလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။

ပုနဒိဝသေ၊ နောက်တနေ့၌။ တံ၊ ထို ယောက်ျားကို။ ဂဟေတွာ၊ ခေါ်၍။ ဂတော၊ သွားပြီ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤနည်းဖြင့်။ တသ္မိံ ဂါမေ၊ ထိုရွာ၌။ တေတ္ထိံသ၊ သုံးကျိပ်သုံးယောက်သော။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ တရုဏဝယာ၊ နုပျိုသော အရွယ်ရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော လူတို့သည်။ တဿေဝ၊ ထို မဃ-သို့သာ။ အနုဝတ္ထကာ၊ အစဉ်လိုက်သူတို့သည်။ အဟေသု၊ ကုန်ပြီ။ တေ၊ ထိုလူတို့သည်။ ဧကစ္ဆန္တာ၊ တူသော ဆန္ဒ-ရှိကြကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပုညကမ္မာနိ၊ တို့ကို။ ကရောန္တာ၊ ကုန်လျက်။ ဝိစရန္တိ၊ လှည့်လည်ကြကုန်၏။ ယံ ဒိသံ၊ အကြင်အရပ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ (တဿံ ဒိသယံ၊ ထိုအရပ်၌။) မဂ္ဂံ၊ လမ်းကို။ သမံ၊ ညီညွတ်အောင်။ ကရောန္တာ၊ ပြုကုန်လတ်သော်။ ဧကဒိဝသေနေဝ၊ တရက် တည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝါ၊ နေချင်းပြီးသာလျှင်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပေါက္ခ-ရဏိ၊ ရေကန်ကို။ ခဏန္တာ၊ တူးကုန်သော်လည်းကောင်း။ သာလံ၊ ဇရပ်ကို။ ကရောန္တာ၊ ပြုကုန်သော်လည်းကောင်း။ သေတုံ၊ တံတားကို။ ဗန္ဓန္တာ၊ ဖွဲ့ကုန်သော်လည်းကောင်း။ ဧကဒိဝသေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝါ၊ လျှင်။ နိဋ္ဌာပေန္တိ၊ ပြီးစေကြကုန်၏။

အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ နေသံ၊ ထို သုံးကျိပ်သုံးယောက်သောလူတို့၏။ ဂါမ-ဘောဇကော၊ ရွာစားသည်။ ဝါ၊ ရွာသူကြီးသည်။ စိန္တေသိ၊ ကြံပြီ။ (ကိ၊ နည်း။) “အဟံ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဧတေသု၊ ဤလူတို့သည်။ သုရံ၊ သေရည်ကို။ ပိဝန္တေသု၊ သောက်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ ပါဏဿာတာဒိနိ၊ သတ္တဝါ တို့ကိုသတ်ခြင်း ၊ အစရှိသည်တို့ကို။ ကရောန္တေသု စ၊ ပြုကုန်သော်လည်း ကောင်း။ ကဟာပဏာဒိဝသေန စေဝ၊ တကျပ်အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း။ ဒဏ္ဍဗလိဝသေန စ၊ ဒဏ်တပ်ကြောင်း အခွန်အတုပ်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ နေံ၊ ဥစ္စာကို။ လဘာမိ၊ ရနေ၏။ ဣဒါနိ၊ ယခု အခါ၌။ ဧတေသံ၊ ဤလူတို့၏။ ပုညကရဏ ကာလတော၊ ကောင်းမှု ပြုလုပ် ရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဧတ္ထကော၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အာ-ယော၊ ဝင်လာကြောင်း အခွန်အတုပ်သည်။ နုတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဟန္တု၊ ယခု။

၂၆၄

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[သက္ကပဉ္စသုတ်

နေ၊ ထိုလူတို့ကို။ ရာဇကုလေ၊ မင်း၏အမျိုး၌။ ပရိဘိက္ခာမိ၊ ခွဲရတော့အံ့။
 ဝါ၊ ကုန်းတိုက်ရတော့အံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ရာဇာနံ၊ သို့။ ဥပသက-
 မိတု၊ ၍။ မဟာရာဇ၊ မင်းမြတ်။ စောရေ၊ ခိုးသူတို့ကို။ ပဿာမိ၊ တွေ့ရ
 ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ တာတ၊ အမောင်။ ကုဟိ၊ အဘယ်
 အရပ်၌။ (ပဿသိ၊ တွေ့သနည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ မယံ၊ ကျွန်တော်
 မျိုး၏။ ဂါမေ၊ ရွာ၌။ (ပဿာမိ၊ ၍။) ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။
 တာတ၊ အမောင်။ ကိံစောရာ နာမ၊ အဘယ်ခိုးသူတို့ မည်သနည်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့ မေးပြီ။ ဒေဝ၊ မြတ်။ ရာဇပရာဓိက၊ မင်း၏အပြစ်ကိုပြုသော ခိုးသူ
 တို့ပါတည်း။ ဝါ၊ မင်းကို ပြစ်မှားသော ခိုးသူတို့ပါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 သံတော်ဦးတင်ပြီ။ ကိံဇာတိကာ၊ အဘယ်ဇာတ် ရှိကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ပြီ။
 ဒေဝ၊ မြတ်။ ဂဟပတိဇာတိကာ၊ အိမ်ရှင် ဇာတ်ရှိသူတို့ပါတည်း။ ဣတိ၊
 ပြီ။ ဂဟပတိကာ၊ တို့သည်။ ကိံကရိယန္တိ၊ အဘယ်ကို ပြုနိုင်ကုန်လတ္တံ့
 နည်း။ တယာ၊ သည်။ ဇာနမာနေ၊ သိလျက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ မယံ၊
 အား။ န ကထိတံ၊ သံတော်ဦးမတင်အပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။
 မဟာရာဇ၊ ဇာ။ ဘယေန၊ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ န ကထေမိ၊ သံတော်ဦး
 မတင်ပါ။ ဣဒါနိ၊ ၌။ မယံ၊ ကျွန်တော်မျိုး၏ အပေါ်၌။ ဒေါသံ၊ အပြစ်
 ကို။ မာ ကရေယျာထ၊ ပြုတော်မမူပါကုန်လင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦး
 တင်ပြီ။

၂၆၅

အထ၊ သံတော်ဦးတင်ရာ ထိုအခါ၌။ ရာဇာ၊ သည်။ (သဒ္ဓဟိတု-၌
 စပ်။) “အယံ၊ ဤရွာစားသည်။ မယံ၊ ငါ၏အတွက်။ မဟာရဝံ၊ ကျယ်စွာ
 သော မြည်တမ်းခြင်းကို။ ရဝတိ၊ မြည်တမ်း၏။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။
 သဒ္ဓဟိတု၊ ယုံကြည်၍။ “တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ ဂစ္ဆ၊ သွားချေ။
 တူမေဝ၊ သင်ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ နေ၊ ထိုခိုးသူတို့ကို။ အာနေဟိ၊ ခေါ်
 ဆောင်ခဲ့လော့။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ဗလံ၊ စစ်သည်ဗိုလ်ပါကို။ ဒတု၊
 ၍။ ပေသေသိ၊ စေလွှတ်ပြီ။ သော၊ ထိုရွာစားသည်။ (ဗန္ဓိတု ပါယာသိ-
 ၌ စပ်။) ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဒိဝသံ၊ တနေပတ်လုံး။ အရညေ၊ ၌။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကတု၊
 ၍။ သာယမာသံ၊ ညနေစာကို။ ဘုဉ္ဇိတု၊ ၍။ ဂါမမဇ္ဈေ၊ ရွာလယ်၌။ နိသီဒိ-
 တု၊ ၍။ “သွေ၊ နက်ဖြန်၌။ ကိံကမ္မံ၊ အဘယ်အမှုကို။ ကရိယာမ၊ ပြုရကုန်အံ့
 နည်း။ ကိံမဂ္ဂံ၊ အဘယ်လမ်းကို။ သမံ၊ အောင်။ ကရောမ၊ ပြုရကုန်အံ့နည်း။
 ပေါက္ခရဏိ၊ ကို။ ခဏာမ၊ တူးကုန်အံ့။ သေတံ၊ ကို။ ဗန္ဓာမ၊ ဖွဲ့ကုန်
 အံ့။” ဣတိ၊ သို့။ မန္တယမာနေယေဝ၊ တိုင်ပင်နေသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်
 သော။ တေ၊ ထို သုံးကျိပ်သုံးယောက်သော လူတို့ကို။ ပရိဝါရေတု၊

ဝိုင်း၍။ “မာ ဖန္ဒိတ္ထ၊ မလုပ်ကြကုန်လင့်။ ရညော၊ ဇ်။ အာဏာ၊ အမိန့် အာဏာတော်။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ဗန္ဓိတော၊ ဖွဲ့နှောင်၍။ ပါယာသိ၊ ခေါ်သွားပြီ။

အထ ခေါ၊ ဖွဲ့နှောင်၍သွားရာ ထိုအခါ၌။ နေသံ၊ ထို သုံးကျိပ် သုံး ယောက်သော ယောက်ျားတို့၏။ ဣတ္ထိယော၊ တို့သည်။ (ဝဒိံသု-၌ စပ်။) “ဝေါ၊ သင်တို့၏။ သာမိကာ၊ အရှင်တို့သည်။ ရာဇေပရာဓိကာ၊ ကုန် သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ စောရာ၊ ခိုးသူတို့တည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ဗန္ဓိတော၊ တုပ်နှောင်၍။ နိယုန္တိ ကိရ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်သတတ်။” ဣတိ၊ သို့။ သုတော၊ ကြားရ၍။ “အတိစိရေန၊ အလွန်ကြာမြင့်စွာ။ တေ၊ ဤ ယောက်ျားတို့သည်။ ကုဋ္ဌာ၊ ကောက်ကျစ်ကြကုန်၏။ ပုညကမ္မ၊ ကောင်း မှက်ကို။ ကရောမ၊ ကုန်အုံး။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊ နေတိုင်း နေတိုင်း။ အရညေဝ၊ ဌိသ၊ အစ္ဆန္တိ၊ နေကြကုန်၏။ သဗ္ဗကမ္မန္တာ၊ အလုံးစုံသော အလုပ်တို့သည်။ ပရိဟိနာ၊ ယုတ်လျော့ကုန်ပြီ။ ဂေဟေ၊ အိမ်၌။ ကိဉ္ဇိ၊ တစုံတခုမျှ။ န ဝစ္ဆတိ၊ မတိုးပွား။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ ဗဒ္ဓါ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်ကုန်ပြီ။ သုဋ္ဌ၊ စွာ။ ဂဟိတာ၊ ဖမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ။” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒိံသု၊ ပြောကြကုန်ပြီ။ [ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌၊ “(ယံ) ဗဒ္ဓါ၊ အကြင် နှောင်ဖွဲ့အပ်ကုန်ပြီ။ (တံ ဗန္ဓနံ၊ ထို နှောင်ဖွဲ့ခြင်းသည်။) သုဋ္ဌ၊ ကောင်းလေစ။ ဝါ၊ ကောင်းပါလေဟယ်-။ (ယံ) ဂဟိတာ၊ အကြင် ဖမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ။ (တံ ဂဟဏံ၊ ထို ဖမ်းယူခြင်းသည်။) သုဋ္ဌ၊ စ။ ဝါ၊ ဟယ်-။” ဟု တနည်းပေးတော်မူသည်။]

ဂါမဘောဇကော ပိ၊ သည်လည်း။ တေ၊ ထို မဃ-အမှူးရှိသော သုံး ကျိပ်သုံးယောက်သော လူတို့ကို။ နေတော၊ ဆောင်၍။ ရညော၊ အား။ ဒဿေသိ၊ ပြုပြီ။ ရာဇာ၊ သည်။ အနုပပရိက္ခိတာယေဝ၊ မစူးစမ်း မဆင် ခြင်မှု၍သာလျှင်။ “ဟတ္ထိနာ၊ ဆင်ကို။ (ကာရိတ်ကံ။) မဒ္ဓါပေထ၊ နင်း စေကြကုန်လော့။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။ တေသု၊ ထို သုံးကျိပ် သုံးယောက်သော လူတို့ကို။ နိယမာနေသု၊ ဆောင်အပ်ကုန် လတ်သော်။ မသော၊ သည်။ ဣတရေ၊ မိမိမှတစ်ပါး အခြားလူတို့ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိံ။) “ဘော၊ အမောင်တို့။ မမ၊ ဇ်။ ဝစနံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ဌာ။ သက္ခိဿထ၊ စွမ်းနိုင်ကြကုန်မည်လော။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။ တဝ၊ အသင်၏။ ဝစနံ၊ ကို။ ကရေန္တာယေဝ၊ ပြုလုန်လျက်သာ။ ဣမံ ဘယံ၊ ဤ ဘေးသို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ရကုန်သည်။ အမ္မ၊ ဖြစ်ပါကုန်ပြီ။

၂၆၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

သက္ကပဉ္စသုတ်

ဝေ သန္တေပိ၊ ဤသို့ ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ တဝ၊ အသင်၏။ ဝစနံ၊ ကို။ ကရောမ၊ ပြုပါကုန်အံ့။ ဘော၊ အမောင်။ ဘဏ၊ ပြောပါလော့။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ကရောမ၊ ပြုရပါကုန်မည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးကြကုန်ပြီ။

ဘော၊ အမောင်တို့။ ဧတ္ထ ဝဇ္ဇေ၊ ဤသံသရာဝဋ်၌။ (တနည်း) ဧထ၊ ကျိုးစားကြကုန်။ ဝဇ္ဇေ၊ သံသရာဝဋ်၌။ စရန္တာနံ၊ လှည့်လည်ရသူ တို့၏ မည်သည်။ ဧတံ၊ ဤအနှောင်အဖွဲ့ ခံရခြင်းသည်။ နိဗ္ဗဒ္ဓံ၊ မြဲ၏။ [နိဗ္ဗဒ္ဓန္တိ ကေန္တိကံ။-ဋီကာ။] တုမေ၊ တို့သည်။ စောရာ ကိံ ပန၊ သူပုန် ခြေဟုတ်ကြကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ စောရာ၊ သူပုန် ခြေ တို့သည်။ န အမှ၊ မဟုတ်ပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေကြကုန်ပြီ။ ဣမဿ လောကဿ၊ ၏။ သစ္စကိရိယာ နာမ၊ သစ္စာ-ကို ပြုခြင်း မည် သည်။ အဝဿယော၊ မှီခိုရာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ (တုမေ၊ တို့သည်။ ကရောထ - ၌ စပ်။) “အမှ၊ တို့သည်။ စော ရာ၊ တို့သည်။ ယဒိ (ဟောမ)၊ အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အံ့။ (ဝေ သတိ၊ သော်။) ဟတ္ထိ၊ သည်။ မဒ္ဒတု၊ နင်းပါစေသတည်း။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ (အမှ၊ တို့သည်။) စောရာ၊ တို့သည်။ ယဒိ န (ဟောမ)၊ အကယ်၍ မဖြစ် ကုန်အံ့။ (ဟတ္ထိ။) မာ မဒ္ဒတု၊ မနင်းပါစေသတည်း။” ဣတိ၊ သို့။ သစ္စ- ကိရိယံ၊ ကို။ ကရောထ၊ ကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ ဧတ၊ ထိုသုံး ကျိပ်နှစ်ယောက် သော လူတို့သည်။ တထာ၊ ထိုပြောသည့်အတိုင်း။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။

ဟတ္ထိ၊ သည်။ ဥပဂန္တုမ္ပိ၊ အနီးသို့ ကပ်ခြင်းငှာသော်မှလည်း။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဝိရဝန္တော၊ မြည်တမ်းလျက်။ ပလာယတိ၊ ထွက်ပြေး ၏။ ဟတ္ထိံ၊ ကို။ တုတ္တတောမရကံသေဟိ၊ ထိုးဆွကြောင်းဖြစ်သော သံချွန် ရှိသောတုတ် လှံတံ ချွန်းတို့ဖြင့်။ (“နားရင်း၌ ထိုးဆွကြောင်းဖြစ်သော သံချွန် တပ်အပ်သောတုတ်၊ ခြေအစရှိသည်တို့၌ ထိုးဆွကြောင်းဖြစ်သော အရိုး ရှိသောလှံတံ၊ ဦးထိပ်၌ထိုးဆွကြောင်းဖြစ်သော ကောက်သော အဆူးရှိသော ချွန်းတို့ဖြင့်” ဟုလည်း ရှေး၌ဖွင့်ပြီးသည့် အတိုင်း အကျယ်ပေးပါ။) ကောဇ္ဇေန္တာပိ၊ ထိုးဆွပါကုန်သော်လည်း။ ဥပနေတုံ၊ အနီးသို့ကပ်ဆောင် ခြင်းငှာ။ န သက္ကောန္တိ၊ နိုင်ကုန်။ “ဟတ္ထိံ၊ ဆင်ကို။ ဥပနေတုံ၊ ငှာ။ န သက္ကောမ၊ နိုင်ပါကုန်။” ဣတိ၊ သို့။ ရညော၊ အား။ အာရောစေသုံ၊ သံတော် ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ (ဆင်ကိုအနီးသို့ ဆောင်ခြင်း ငှာ မစွမ်းနိုင်ကုန်လျှင်။) ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဝါ၊ က။ ကဇ္ဇေန၊ ဖျာဖြင့်

ပဋိစ္စာဒေတွာ၊ ဖုံးအုပ်၍။ မဒ္ဒါပေထ၊ နင်းစေကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ ဥပရိ၊ ဌ။ ဝါ၊ က။ ကဋေ၊ ဖျာကို။ ဒိန္နေ၊ ပေးအပ်သော်။ (ဖုံးပေးအပ်သော်။) ဒိဂုဏရဝံ၊ နှစ်ဆတက် မြည်တမ်းခြင်းကို။ ဝိရဝန္တော၊ လျက်။ ပလာယတိ၊ ထွက်ပြေးပြန်၏။

ရာဇာ၊ သည်။ သုတွာ၊ ၍။ ပေသုညကာရကံ၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်မှုကို ပြုတတ်သောရွာစားကို။ (ရွာသူကြီးကို။) ပက္ခောသာပေတွာ၊ ခေါ်စေ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိံ။) “တာတ၊ အမောင်။ ဟတ္ထိ၊ သည်။ မဒ္ဒိတံ၊ ဌာ။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။” ဣတိ၊ သို့ အာဟ၊ ပြီ။ ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ အာမ၊ မှန်ပါ။ ဇေဋ္ဌကမာဏဝေါ၊ အကြီးဆုံးဖြစ်သော လူလင်သည်။ မန္တံ၊ မန္တရားကို။ ဇာနာတိ၊ သိပါ၏။ အယံ၊ ဤ ဆင်မနင်းနိုင်ခြင်းဟူသော အာနုဘော်သည်။ မန္တဿေဝ၊ မန္တရား၏သာ။ အာနုဘာဝေါ၊ အာနုဘော်ပါတည်း။ ရာဇာ၊ သည်။ တံ၊ ထို မဆ-လူလင်ကို။ ပက္ခောသာပေတွာ၊ ခေါ်စေ၍။ “တေ၊ သင်၏။ ဝါ၊ မှာ။ မန္တော၊ သည်။ အတ္ထိ ကိရ၊ ရှိသတတ်ဟု ကြားရ၏။” ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆံ၊ မေးပြီ။ ဒေဝ၊ မြတ်။ မယံ၊ ကျွန်တော်မျိုး၏။ ဝါ၊ မှာ။ မန္တော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ မယံ၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့သည်။ သစ္စကိရိယံ၊ ကို။ ကရိမှ၊ ပြုကြကုန်ပြီ။ (ကိံ။) “အမေ၊ တို့သည်။ ရညော၊ ၏။ စောရော၊ တို့သည်။ ယဒိ (ဟောမ)၊ ကုန်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။ ဟတ္ထိ၊ သည်။) မဒ္ဒတု၊ သတည်း။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ စောရာ၊ တို့သည်။ ယဒိ န(ဟောမ)၊ ကုန်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။ ဟတ္ထိ။) မာ မဒ္ဒတု၊ မနင်းပါစေသတည်း။” ဣတိ၊ သို့။ (သစ္စကိရိယံ၊ ကို။ ကရိမှ၊ ကုန်ပြီ။) ဧသ (ဧသော)၊ ဤ ဆင်မနင်းနိုင်ခြင်းဟူသော အာနုဘော်သည်။ နော၊ ကျွန်တော် မျိုးတို့၏။ သစ္စကိရိယာယ၊ သစ္စာပြုခြင်း၏။ အာနုဘာဝေါ၊ ပါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ တာတ၊ အမောင်တို့။ တုမေ၊ တို့သည်။ ကိံ ပန ကမ္ပံ၊ အဘယ်အလုပ်ကို။ ကရေထ၊ ပြုကြကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ ဒေဝ၊ မြတ်။ အမေ၊ တို့သည်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ သမံ၊ အောင်။ ကရေမ၊ ကုန်၏။ စတုမဟာပထေ၊ ဌ။ ဝါ၊ ဌ။ သာလံ၊ ဇရပ်ကို။ ကရေမ၊ ကုန်၏။ ပေါက္ခရဏံ ကို။ ခဏာမ၊ တူးကြပါကုန်၏။ သေတံ၊ ကို။ ဗန္ဓာမ၊ ကုန်၏။ ဝေရူပါနိ၊ ကုန်သော။ ပုညကမ္မာနိ၊ ကောင်းမှုကံတို့ကို။ ကရေန္တာ၊ ကုန်လျက်။ ဝိစရိမှ၊ လှည့်လည်ကြပါကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။

အယံ၊ ဤရွာစားသည်။ တုမေ၊ အသင်တို့ကို။ ကိမတ္ထံ၊ အဘယ်အကျိုးဌာ။ ဝါ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ပိသုဏေသိ၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်

၂၆၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [သက္ကပဉ္စသုတ်

သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ [ပိသုဏေသီတိ ပိသုဏကမ္မံ အကာသိ၊ တုမှာကံ အန္တရေ မယံ ပေသုညံ ဥပသံဟရတီတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။] အမှာကံ ကျွန်တော်မျိုးတို့၏။ ပမတ္တကာလေ၊ မေ့လျော့ရာအခါ၌။ ဣဒဉ္စဒဉ္စ၊ ဤမည် ဤမည်သော လာဘ်ကိုလည်း။ လဘတိ၊ ရ၏။ အပ္ပမတ္တကာလေ၊ မမေ့ မလျော့ရာ အခါ၌။ တံ၊ ထိုလာဘ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဧတေန ကာရဏေန၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ (အယံ၊ ဤရွာစားသည်။ အမေ၊ တို့ကို။ ပိသုဏေသိ၊ ပါပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ တာတ၊ အမောင်။ အယံ ဟတ္ထိ နာမ၊ ဤ ဆင်မည်သည်။ တိရစ္ဆာနေ၊ တိရစ္ဆာန်တည်း။ သောပိ၊ ထို တိရစ္ဆာန်သည်သော်မှလည်း။ တုမှာကံ၊ တို့၏။ ဂုဏေ၊ ဂုဏ်တို့ကို။ ဇာနာတိ၊ သိတတ်သေး၏။ အဟံ၊ သည်။ မနုဿော၊ သည်။ ဟုတွာပိ၊ ဖြစ်လျက်လည်း။ န ဇာနာမိ၊ မသိ။ တုမှာကံ၊ တို့၏။ ဝသနဂါမိ၊ နေရာရွာကို။ တုမှာကံယေဝ၊ သင်တို့အားသာ။ ပုန၊ တဖန်။ အဟရဏီယံ၊ ပြန်၍မဆောင်ယူထိုက်သည်ကို။ ကတွာ၊ ဤ။ ဒေမိ၊ အပိုင်ပေး၏။ [ပုန အဟရဏီယံ ဗြဟ္မဒေယျံ ကတွာ။-ဋီကာ။] အယမ္ပိ ဟတ္ထိ၊ ဤ ဆင်သည်လည်း။ တုမှာကံ ယေဝ၊ သင်တို့၏ ဥစ္စာသည်သာ။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ ပေသုညကာရကောပိ၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်မှုကို ပြုတတ်သော ရွာစားသည်လည်း။ တုမှာကံ ယေဝ၊ တို့၏သာ။ ဒါသော၊ ကျွန်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေလော့။ ဣတော၊ ဤနေ့မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ဤ။ မယုမ္ပိ၊ ၏လည်း။ ပုညကမ္မံ၊ ကောင်းမှုကို။ ကရောထ၊ ကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ဓနံ၊ ဥစ္စာကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ လွတ်လိုက်ပြီ။

တေ၊ ထို မဃ-အမူးရှိသော သုံးကျိပ် သုံးယောက်သော လူတို့သည်။ ဓနံ၊ ကို။ ဂဟေတွာယု၍။ ဝါရေန ဝါရေန၊ အလှည့် အလှည့်ဖြင့်။ ဟတ္ထိ၊ ကို။ အာရုယ၊ တက်စီး၍။ ဂစ္ဆန္တ၊ သွားကုန်လျက်။ မန္တယန္တိ၊ တိုင်ပင်ကြကုန်၏။ (ကိ။) “ဘော၊ တို့။ ပုညကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်ကို။ အနာဂတ ဘဝတ္ထာယ၊ အနာဂတ်ဘဝအကျိုးငှာ။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ အမှာကံ န၊ တို့၏ကား။ (ပုညကမ္မံ၊ သည်။) အန္တောဥဒကော၊ ရေ၏ အတွင်း၌။ ပုပ္ဖိတံ၊ ပွင့်သော။ နီလပ္ပလံ ဝိယ၊ ကြာညိုပန်း ကဲ့သို့။ ဣမသ္မိယေဝ အတ္တဘာဝေ၊ ဤ အတ္တဘောဉ်ပင်။ ဝိပဂိကံ၊ ကောင်းကျိုးကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ အတိရေကံ၊ သာ၍လွန်ကဲစွာ။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို။ ကရိယာမ၊ ပြုကြကုန်စို့။” ဣတိ၊ သို့။ (မန္တယန္တိ၊ ကုန်၏။) ကိ။ အဘယ်ကို။ ကရောမ၊ ပြုကြကုန်မည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့

မေးပြီ။ စတုမဟာပထေ၊ ဌံ။ ထာဝရံ၊ ခိုင်မြဲသည်ကို။ ကတွာ၊ ချံ။
 မဟာဇနဿ၊ ၏။ ဝိဿမသာလံ၊ အပန်းဖြေရာ ဇရပ်ကို။ ကရောမ၊
 ကုန်စို၊ ပန၊ ထိုသို့ ပြုပါကုန်သော်လည်း။ ဣတ္ထိဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။
 အပတ္တိကံ၊ အဖို့မရှိသည်ကို။ ကတွာ၊ ချံ။ ကရိဿာမ၊ ကုန်စို။ ဟိ၊
 မှန်။ အမေသု၊ တို့ကို။ “စောရာ”တိ၊ တို့ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ဖမ်း၍။
 နိယမာနေသု၊ ဆောင်အပ်ကုန်လတ်သော်။ ဣတ္ထိနိ၊ တို့တွင်။ ကောပိ၊
 တယောက်သည်လည်း။ စိန္တာမတ္တကမ္ပိ၊ ကြံစည်ခြင်းမျှကိုလည်း။ [ဒေါမနဿ
 ဝသေန စိန္တာမတ္တကမ္ပိ။-ဋီကာ။] အကတွာ၊ မူ၍။ “သုဗဒ္ဓါ၊ ကောင်း
 စွာ ဖွဲ့နှောင်အပ်ပါစေကုန်ဟယ်-။ သုဂဟိတာ၊ ကောင်းစွာဖမ်းအပ်ပါစေ
 ကုန်ဟယ်-။” ဣတိ၊ သို့။ ဥဋ္ဌဟိံသု၊ ထကြွကြကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 တာသံ၊ ထိုအကောင်မတို့အား။ ငတ္ထိံ၊ အဖို့ကို။ န ဒဿာမ၊ မပေးကြ
 ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ။

တေ၊ ထို မဃ-အမှူးရှိသော သုံးကျိပ်သုံးယောက်သော လူတို့သည်။
 အတ္တနော၊ ၏။ ဂေဟာနိ၊ အိမ်တို့သို့။ ဂန္ဓာ၊ ချံ။ ဟတ္ထိနော၊ ဆင်အား။
 တေတ္တိံသ ပိဏ္ဏံ၊ သုံးဆယ့်သုံးခဲသော ထမင်းကို။ ဒေန္တိ၊ ပေးကြကုန်၏။
 တေတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်သုံးဆုပ်သော။ တိဏမုဋ္ဌိယော၊ မြက်ဆုပ်တို့ကို။ အာ-
 ဟရန္တိ၊ ဆောင်ယူကြကုန်၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော ထမင်းခဲ မြက်
 ဆုပ်သည်။ ဟတ္ထိဿ၊ ၏။ ကုစ္ဆိပူရံ၊ ဝမ်း၏ ပြည့်ကြောင်းသည်။ ဇာတံ၊
 ဖြစ်ပြီ။ တေ၊ ထို သုံးကျိပ်သုံးယောက်သော လူတို့သည်။ အရညံ၊ တော
 သို့။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ရုက္ခေ၊ သစ်ပင်တို့ကို။ ဆိန္ဒန္တိ၊ ဖြတ်ကြကုန်၏။ ဆိန္ဒ
 ဆိန္ဒ၊ ဖြတ်အပ်ပြီး ဖြတ်အပ်ပြီးသော သစ်ပင်ကို။ ဟတ္ထိ၊ သည်။ ကမ္ပိတွာ၊
 ဆွဲငင်၍။ သကဋ္ဌပထေ၊ လှည်းလမ်း၌။ ထပေသိ၊ ထားပြီ။ တေ ရုက္ခေ၊
 ထိုသစ်ပင်တို့ကို။ တစ္ဆေတွာ၊ ရွေ့၍။ သာလာယ၊ ၏။ ဝါ၊ ဇရပ်အကျိုးငှာ။
 ကမ္ပံ၊ အလုပ်ကို။ အာရဘိံသု၊ အားထုတ်ကြကုန်ပြီ။

မဃဿ၊ ၏။ ဂေဟေ၊ အိမ်၌။ သုဇာ၊ သုဇာ-မည်သော မယား
 လည်းကောင်း။ [သုဇာတာကား ပါဠိယျက်။ အခြားနေရာ၌ “သုဇမ္ပတိ” ဟု
 ရှိ၏။] သုဓမ္မာ၊ သုဓမ္မာ-မည်သော မယားလည်းကောင်း။ စိတ္တာ၊ စိတ္တာ-
 မည်သော မယားလည်းကောင်း။ နန္ဒာ၊ နန္ဒာ-မည်သော မယားလည်း
 ကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ဘရိယာယော၊ မယားတို့
 သည်။ အဟေသု၊ ရှိကုန်ပြီ။ သုဓမ္မာ၊ သုဓမ္မာ-သည်။ ဝဇုကိံ၊ လက်သမား
 ကို။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ (ကိံ။) “တာတ၊ အမောင်။ ဣမေ သဟာယာ၊ ဤ

သုဇယျင်းတို့သည်။ ကာလဿေဝ၊ စောစောဉ်ပင်။ ဂန္ဓာ၊ ချုံ။ သာယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ နေိ၊ ပြန်လာကြကုန်၏။ ကိံ၊ ကမ္မံ၊ အဘယ်အမှုကို။ ကရေန္တိ၊ ပြုကြကုန်သနည်း။” ဣတိ၊ သို့။ (ပုစ္ဆတိ။) အမ္မ၊ အမိ။ သာလံ၊ ဇရပ်ကို။ ကရေန္တိ၊ ပြုကြပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ တာတ၊ အမောင်။ မယုမ္မိ၊ ကျွန်ုပ်အားလည်း။ သာလာယ၊ ၏။ ပတ္တိံ၊ အဖို့ကို။ ကတာ၊ ချုံ။ ဒေဟိ၊ ပေးပါလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ “ဣတ္ထိဟိ၊ တို့နှင့်။ (သဒ္ဓိံ။) အပတ္တိကံ၊ အဖို့မရှိသည်ကို။ ကရေမ၊ ကုန်အံ့။” ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ ဤသုဇယျင်းတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ပြောကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ သာ၊ ထို သုဓမ္မာ-သည်။ ဝဇှ်ကိဿ၊ လက်သမားအား။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ကျပ်ကုန်သော။ ကဟာပဏေ၊ အသပြာတို့ကို။ ဒတာ၊ ပေးပြီး၍။ “တာတ၊ အမောင်။ ယေန ကေနစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ ဥပါယေန၊ ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့်။ ဝါ၊ နည်းလမ်းဖြင့်။ မယံ၊ အကျွန်မ၏။ ပတ္တိကံ၊ အဖို့ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ကရေဟိ၊ ပြုပါလော့။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။

သော၊ ထို လက်သမားသည်။ “အမ္မ၊ အမိ။ သာဓု၊ ကောင်းပါပြီ။” ဣတိ၊ သို့။ ဝတာ၊ ပြော၍။ ပုရေတရံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဝါသိဖရသုံ၊ ဓား ပုဆိန်ကို။ ဂဟေတာ၊ ချုံ။ ဝါမမဇ္ဈေ၊ ရွာလယ်၌။ ဌတာ၊ တည်၍။ “ဘော၊ အမောင်တို့။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဣမသ္မိမ္မိ၊ ကာလေ၊ ဤအခါ၌ လည်း။ ဝါ၊ ဤအခါကျတောင်မှလည်း။ ကိံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ န နိက္ခမထ၊ မထွက်ကြကုန်သေးသနည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဥစ္စာသဒ္ဓံ၊ ကျယ်စွာ သောအသံကို။ ကတာ၊ ချုံ။ “သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော လုလင်တို့သည်။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းသို့။ အာရုဇ္ဇာ၊ တက်ရောက်ကြကုန်ပြီ။” ဣတိ၊ သို့။ ဥတာ၊ ချုံ။ “တုမ္ပေတို့သည်။ တာဝ ဂစ္ဆထ၊ သွားနှင့်ကြကုန်။ မယံ၊ ၏။ ပပဉ္ဇော၊ ကြာမြင့်ဖွယ်ကိစ္စသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။” ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ တေ၊ ထို လုလင်တို့ကို။ ပုရတော၊ ရှေ့၌။ ကတာ၊ ချုံ။ အညံ၊ အခြားသော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ အာရုယ၊ တက်သွား၍။ ကဏ္ဍိကူပကံ၊ အထွတ်၏အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက် သော။ (အထွတ်ပြုထိုက်သော။) ရုက္ခံ၊ ကို။ ဆိန္ဒိတာ၊ ဖြတ်၍။ တစ္ဆေ- တွာ၊ ရှေ့၍။ မဉ္ဇံ၊ ပြေပြစ်ချောမောအောင်။ ကတာ၊ ချုံ။ အာဟရိတာ၊ ဆောင်၍။ သုဓမ္မာယ၊ ၏။ ဂေဟေ၊ ၌။ ထပေသိ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ပြော၍ ထားသနည်း။) “မယာ၊ လည်း။ ဒေဟိ၊ ပေးလိုက်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တဒိဝသေ၊ ပြောဆိုအပ်ရာနေ၌။ နိဟရိတာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ ဒဒေ- ယျာသိ၊ ပေးပါလော့။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ (ထပေသိ၊ ပြီ။)

အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရကမ္မေ၊ သစ်အဆောက်အဦတို့ကို စုဆောင်းမှုသည်။ နိဠိတေ၊ ပြီးစီးလတ်သော်။ ဘူမိကမ္မတော၊ မြေကို ပြေပြစ်အောင် ညှိမှု။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ စယဗန္ဓနထမ္ဘ၊ သာပနသင်္ဃာဋ္ဌယောဇနကဏ္ဍကမဉ္စဗန္ဓနေသု၊ ဇရပ်၏တည်ရာ မြေခုံတည်းဟူသော အကျည်ကိုဖွဲ့ခြင်း၊ တိုင်ထူခြင်း၊ ထုပ် လျှောက် တို့ကိုယှဉ်စေခြင်း၊ အထွတ်တင်ရာအခါ တည်နေစရာဖြစ်သော ငြမ်းဖွဲ့ခြင်း-တို့ကို။ ကတေသု၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သော်။ [စယဗန္ဓနသလာယ အဓိဋ္ဌာနသဇ္ဇနံ။ ကဏ္ဍိကမဉ္စဗန္ဓနံ ကဏ္ဍိကာရောဟနကာလေ အာရဟိတာ အဝဋ္ဌာနအဋ္ဌကရဏံ။-ဋီကာ။] သော ဝစုကီ၊ သည်။ ကဏ္ဍိကမဉ္စေ၊ အထွတ်တင်ဖို့ရာ ငြမ်းပေါ်၌။ နိသီဒိတာ၊ ၍။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ဒိသာဟိ၊ အရပ်မျက်နှာတို့မှ။ ဂေါပါနသိယော၊ အခြင် ရနယ်တို့ကို။ ဥက္ခိပိတာ၊ မြှောက်ချီ၍။ “ဘော၊ အမောင်တို့။ ပမုဋ္ဌံ၊ မေ့လျော့အပ်သော။ ကေ၊ တရသော အရာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ ဘော၊ အမောင်။ ပမုဋ္ဌံ၊ မေ့အပ်သော အရာသည်။ ကိ၊ အဘယ်နည်း။ တံ၊ သည်။ သဗ္ဗမေဝ၊ အလုံးစုံကိုပင်။ ပမုဿသိ၊ မေ့လျော့သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးကြကုန်ပြီ။ ဘော၊ တို့။ ဣမာ ဂေါပါနသိယော၊ ဤ အခြင် ရနယ်တို့သည်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်အရပ်၌။ ပတိဋ္ဌဟိသန္တိ၊ တည်ကုန်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေး၍။ ကဏ္ဍိကာ နာမ၊ အထွတ်မည်သည်ကို။ လဒ္ဓံ၊ ရခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။

ဘော၊ အမောင်။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ကုဟိ၊ အဘယ်အရပ်၌။ လဒ္ဓံ၊ ရခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်းသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ ကုလနံ၊ အမျိုးတို့၏။ ဂေဟေ၊ အိမ်၌။ လဒ္ဓံ၊ ငှာ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်းပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ အာဟိဏ္ဏန္တာ၊ လှည့်လည်ကုန်လျက်။ ပုစ္ဆထ၊ မေးကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ တေ၊ ထို လူလင်တို့သည်။ အန္တောဂါမံ၊ ရွာတွင်းသို့။ ပဝိသိတာ၊ ဝင်၍။ ပုစ္ဆိတာ၊ မေး၍။ ဝါ၊ လတ်သော်။ သုဓမ္မာယ၊ ၏။ ဃရဒ္ဓါရေ၊ အိမ်တံခါး၌။ “ဣမသ္မိံ ဃရေ ဤအိမ်၌။ ကဏ္ဍိကာ၊ အထွတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ပြောကြကုန်ပြီ။ သာ၊ ထို သုဓမ္မာ-သည်။ “အတ္ထိ၊ ရှိပါ၏။” ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။ ဟန္တ၊ ရော့။ မူလံ၊ အဖိုးကို။ ဂဏှာဟိ၊ ယူပါလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ မူလံ၊ ကို။ န ဂဏှာမိ၊ မယူလိုပါ။ မမ၊ အကျန်မ၏။ ပတ္တိ၊ အဖို့ကို။ သစေ ကရောထ၊ အကယ်၍ ပြုကြကုန်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ဒုဿာမိ၊ ပေးပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ ဘော၊ အမောင်တို့။ ဧထ၊

လာကြကုန်။ မာတုဂါမဿ၊ ဧ။၊ ပတ္တိံ၊ ကိ။ န ကရောမ၊ မပြုနိုင်ကုန်။ အရည်၊ တောသို့။ ဂန္ဓာ၊ ဤ။ ရုက္ခံ၊ ကိ။ ဆိန္ဒိယာမ၊ ဖြတ်ကြကုန်စို့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ နိက္ခမိံသု၊ ထွက်သွားကြကုန်ပြီ။

တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ဝဇုကီ၊ သည်။ “တာတ၊ တို့။ ကဏ္ဍိကာ၊ ကိ။ န လဒ္ဓါကိံ၊ မရအပ်သလော။” ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆံ၊ မေးပြီ။ တေ၊ ထို လုလင်တို့သည်။ တမတ္ထံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ အာရောစယိံသု၊ ပြောကြကုန်ပြီ။ ဝဇုကီ၊ သည်။ ကဏ္ဍိကမဉ္ဇေ၊ အထွတ်တင်ရာ ငြမ်း၌။ နိသိန္ဓောဝ၊ ထိုင်လျက်ပင်။ အာကာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ ဥလ္လောကေတွာ၊ မော်ကြည့်၍။ “ဘော၊ တို့။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့၊ နက္ခတ္တံ၊ နက္ခတ်သည်။ သုန္ဓရံ၊ ကောင်း၏။ ဣဒံ၊ ဤနက္ခတ်သည်။ အညံ၊ အခြားသော။ သံဝစ္ဆရံ၊ နှစ်ကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ ဝါ၊ မှ။ လဒ္ဓံ၊ ရခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ လွန်တတ်ကောင်း၏။ တုမေဟိ စ၊ သင်တို့သည်လည်း။ ဒုက္ခေန၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်။ ဗ္ဗသမ္ဘာရာ၊ သစ်သားအဆောက်အဦတို့ကို။ အာဘတော၊ ဆောင်ယူအပ်ကုန်ပြီ။ တေ၊ ထိုသစ်သားအဆောက်အဦတို့သည်။ သကလသံဝစ္ဆရေ၊ အလုံးစုံသောနှစ်ဖြင့်။ ဣမသ္မိံ၊ ယေဝဌာနေ၊ ဤနေရာ၌ပင်။ ပူတိကာ၊ ပုပ်ဆွေးကုန်သည်။ တဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဒေဝလောကေ၊ နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တကာလေ၊ ဖြစ်ရာအခါ၌။ တဿာပိ၊ ထို သုဓမ္မာ-၏လည်း။ ကေသ္မိံ၊ ကောဏေ၊ တခုသော အထောင့်၌။ သာလာ၊ ဇရပ်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေတော့။ နံ၊ ထို အထွတ်ကို။ အာဟရထ၊ ဆောင်ခဲ့ကြကုန်လော့။” ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြီ။ သာပိ၊ ထိုသုဓမ္မာ-သည်လည်း။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ တေ၊ ထို လုလင်တို့သည်။ ပုန၊ တဖန်။ န အာဂစ္ဆန္တိ၊ မလာကုန်သေး။ တာဝ၊ ထို မလာသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး။ ကဏ္ဍိကာယ၊ ဧ။၊ ဟေဋ္ဌိမတလေ၊ အောက်အပြင်၌။ “အယံ သာလာ၊ ဤဇရပ်သည်။ သုဓမ္မာ နာမ၊ သုဓမ္မာ-မည်၏။” ဣတိ၊ ဤသို့။ အက္ခရာနိ၊ အက္ခရာတို့ကို။ ဆိန္ဒာပေတွာ၊ ဖြတ်စေ၍။ ဝါ၊ ထွင်းစေ၍။ အဟတေန၊ မချေအပ်သေးသော အစာရှိသော။ ဝါ၊ အစာမချေအပ်သေးသော။ ဝတ္ထေန၊ အဝတ်ဖြင့်။ ဝေဌေတွာ၊ ရစ်ပတ်၍။ ဌပေသိ၊ ထားနှင့်ပြီ။

ကမ္ပိကာ၊ ဇရပ်အလုပ်ကို ပြုလုပ်ကုန်သော အလှူရှင်တို့သည်။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ “ရေ၊ ဟေ...သုဓမ္မာ။ ကဏ္ဍိကံ၊ ကိ။ အာဟရ၊ ဆောင်ခဲ့လော့။ ယံ၊ အကြင်ကောင်းမှုသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။၊ တံ၊ ထိုကောင်းမှုသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေတော့။ တုယုမ္ပိ၊ သင်၏လည်း။ ဝါ၊ သင့်ဖို့လည်း။ ပတ္တိံ၊ ကိ။ ကရိယာမ၊ ပြုပါကုန်အံ့။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။ သာ၊ ထို

သုဓမ္မာ-သည်။ နိဟရိတော၊ ထုတ်ဆောင်၍။ “တတ၊ တို့။ ယာဝ၊ လောက်။ အဋ္ဌ
 ဝါ၊ ရှစ်ခုသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သောဋ္ဌသ ဝါ၊ တဆယ့်ခြောက်ခုသော်
 လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဂေါပါနသိယော၊ တို့သည်။ န အာရောဟန္တိ၊ မတက်
 ရောက်ကုန်သေး။ တာဝ၊ ထိုမတက်ရောက်ကုန်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး။
 ဣမံ ဝတ္ထံ၊ ဤအဝတ်ကို။ မာ နိဗ္ဗေဋ္ဌယိတ္ထ၊ မဖြေကြကုန်လင့်။” ဣတိ၊ သို့။
 ဝတ္တာ၊ ပြော၍။ အဒါသိ၊ ပေးပြီ။ တေ၊ ထို လူလင်တို့သည်။ “သာဓု”တိ၊
 ကောင်းပါပြီ ဟူ၍။ သမ္ပဒိစ္ဆိတော၊ လက်ခံ၍။ ဂဟေတော၊ ၍။ ဂေါပါန-
 သိယော၊ တို့သို့။ အာရောပေတောဝ၊ တင်ပြီး၍သာလျှင်။ ဝတ္ထံ၊ ကို။ နိဗ္ဗေ-
 ဋ္ဌသုံ၊ ဖြေကြကုန်ပြီ။

ကော၊ သော။ မဟာဂါမိကမနုဿော၊ ရွာ၌နေသူ လူကြီးသည်။ ဥဒ္ဓံ၊
 အထက်သို့။ ဥလ္လောကေန္တော၊ မော်၍ကြည့်လတ်သော်။ အက္ခရာနိ၊ အက္ခရာ
 တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ “ဘော၊ အမောင်တို့။ ဣဒံ၊ ဤစာသည်။ ကိံ၊
 အဘယ်နည်း။” ဣတိ၊ သို့။ အက္ခရည၊ အက္ခရာကိုသိသော။ ဝါ၊ စာဖတ်
 တတ်သော။ မနုဿံ၊ ကို။ ပက္ခောသာပေတော၊ ခေါ်စေ၍။ ဒဿေသိ၊ ပြုပြီ။
 သော၊ ထို စာဖတ်တတ်သူသည်။ “အယံ သာလာ သုဓမ္မာ နာမ၊ ဤဇရပ်
 သည် သုဓမ္မာမည်၏။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ “ဘော၊ အမောင်တို့။
 ဟရထ၊ ဖယ်ရှားကြကုန်။ မယံ၊ တို့သည်။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊
 ၍။ သာလံ၊ ကို။ ကတော၊ ၍။ နာမမတ္တမ္ပိ၊ နာမည်မျှကိုလည်း။ န
 လဘာမ၊ မရကြကုန်။ သော၊ ဤ သုဓမ္မာ-သည်။ ရတနမတ္တေန၊ တတောင်
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဝါ၊ တတောင်မျှလောက်သော။ ကဏ္ဍိကရက္ခေန၊
 အထွတ်သစ်သားဖြင့်။ သာလံ၊ ကို။ အတ္တနော၊ ၏။ နာမေန၊ နာမည်
 ဖြင့်။ ကာရေတိ၊ ပြုစေ၏။” ဣတိ၊ သို့။ ဝိရဝန္တိ၊ မြည်တုန်တောက်တီးကြကုန်
 ၏။ ဝစုကံ၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုလူတို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဝိရဝန္တာနံယေဝ၊
 မြည်တုန်တောက်တီးကုန်စဉ်ပင်။ ဂေါပါနသိယော၊ တို့ကို။ ပဝေသေတော
 သွင်း၍။ အာဏံ၊ မယ်နကို။ ဝါ၊ စို့ကို။ ဒတော၊ ၍။ သာလာကမ္ပိ၊ ဇရပ်
 အလုပ်ကို။ နိဋ္ဌာပေသိ၊ ပြီးဆုံးစေပြီ။

သာလံ၊ ကို။ တိဓာ၊ သုံးပါးအပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ သုံးဖို့သုံးစုအား
 ဖြင့်။ ဝိဘဇိံသု၊ ခွဲခြား ဝေဖန်ကြကုန်ပြီ။ ဧကသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ၊ တခု
 သော အဖို့အစဉ်။ ဣဿရာနံ၊ အစိုးရသူတို့၏။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်ကို။
 အကံသု၊ ကုန်ပြီ။ ဧကသ္မိံ (ကောဋ္ဌာသေ)၊ ၌။ ဒုဂ္ဂတာနံ၊ ဆင်းရဲသား
 တို့၏။ (ဝသနဋ္ဌာနံ အကံသု။) ဧကသ္မိံ (ကောဋ္ဌာသေ)၊ ၌။ ဝိလာနာနံ၊

မကျန်းမာသူတို့၏။ (ဝသနဋ္ဌာနံ အကံသု။) တေတ္ထိံသ၊ သုံးကျိပ်သုံးယောက်
 သော။ ဇနာ၊ လူတို့သည်။ တေတ္ထိံသ၊ သုံးဆယ့်သုံးချပ်သော။ ဖလကနိ၊
 ပျဉ်ချပ်တို့ကို။ ပညပေတွာ၊ ခင်း၍။ ဟတ္ထိဿ၊ အား။ သညံ၊ အမှတ်
 သညာကို။ အဒံသု၊ ပေးကြကုန်ပြီ။ (ကိံ။) “အာဂန္တုကော၊ ဧည့်သည်
 သည်။ အာဂန္တု၊ လာ၏။ ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ ဝါ၊ ‘သည်။ အတ္တ-
 တေ၊ ခင်းထားအပ်သော။ ဖလကေ၊ ပျဉ်ချပ်၌။ နိသိဒတိ၊ ထိုင်၏။ တံ၊
 ထိုဧည့်သည်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ခေါ်၍။ ဖလကသမိကဿ၊ ပျဉ်ချပ်အရှင်
 ဖြစ်သော။ (တဿ) ဝေ၊ ထိုသူ၏ပင်။ ဂေဟေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာပေဟိ၊ တည်
 စေလော့။ တဿ၊ ထိုဧည့်သည်အား။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ပါဒပရိကမ္မ-
 ပိဋ္ဌပရိကမ္မခါဒနီယဘောဇနီယသယနာနိ၊ ခြေ၌အဖန်ဖန် ပြုထိုက်သောအမှု
 (ခြေဆုပ်နယ်မှု)، ကျောက်ကုန်း၌ အဖန်ဖန်ပြုထိုက်သောအမှု (ဆုပ်နယ်မှု)،
 ခဲဖွယ်၊ ဘောဇဉ်၊ အိပ်ရာနေရာတို့သည်။ ဖလသမိကဿေဝ၊ ပျဉ်ချပ်အရှင်
 ၏သာ။ ဘာရော၊ တာဝန်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့
 ပြော၍။ (သညံ၊ ကိံ။ အဒံသု၊ ကုန်ပြီ။) ဟတ္ထိ၊ သည်။ အာဂတာ
 ဂတံ၊ လာတိုင်းလာတိုင်းသော ဧည့်သည်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ခေါ်၍။ ဖလက-
 သမိကဿ၊ ၏။ ဂေဟံ၊ သို့။ နေတိ၊ ဆောင်၏။ သော၊ ထိုပျဉ်ချပ်
 အရှင်သည်။ တဿ၊ ထိုဧည့်သည်၏။ တံ ဒိဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ ကတ္တဗ္ဗံ၊
 ပြုထိုက်သော၊ ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကို။ ကရောတိ၊ ပြုရ၏။

မဿမာဏဝေါ၊ သည်။ သာလတော၊ ၏။ အဝိဒူရေ၊ အနီးဖြစ်
 သော။ ဌာနေ၊ အရပ်၌။ ကောဝိဋ္ဌာရရက္ခံ၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်ကို။ ရောပါ-
 ပေသိ၊ ပေါက်စေပြီ။ ဝါ၊ စိုက်ပြီ။ အဿ၊ ထိုပင်လယ်ကသစ်ပင်၏။
 မူလေ စ၊ အနီး အောက်၌လည်း။ ပါသာဏဖလကံ၊ ကျောက်ဖျာကို။
 အတ္တရိ၊ ခင်းပြီ။ အဿ၊ ထိုမဿ-လုလင်၏။ နန္ဒာ နာမ၊ မည်သော။
 ဘရိယာ၊ မယားသည်။ အဝိဒူရေ၊ အနီး၌။ [အဝိဒူရေတိ သာလာယ၊
 ကောဝိဋ္ဌာရရက္ခဿ စ အဝိဒူရေ-ဒီကာ။] ပေါက္ခရဏံ၊ ရေကန်ကို။
 ခဏာပေသိ၊ တူးစေပြီ။ စိတ္တာ၊ စိတ္တာသည်။ မာလာဝစ္ဆေ၊ ပန်းပင်ငယ်
 တို့ကို။ ရောပါပေသိ၊ ပေါက်စေပြီ။ ဝါ၊ ပြီ။ ပန၊ ကား။ သဗ္ဗဇေဋ္ဌိကာ၊
 အလုံးစုံသောမယားတို့၏ အကြီးဖြစ်သော သုဇာသည်။ အာဒါသံ၊ မှန်ကို။
 ဂဟေတွာ၊ ၍။ အတ္တဘာဝံ၊ အတ္တဘောကို။ မဏ္ဍယမာနာဝ၊ တန်ဆာဆင်
 လျက်သာ။ ဝိစရတိ၊ လှည့်လည်၏။ မသော၊ သည်။ တံ၊ ထိုသုဇာကို။ အာဟ၊
 ပြီ။ (ကိံ။) “ဘဒ္ဒေ၊ ရှင်မ။ သုဓမ္မာ၊ သုဓမ္မာ-သည်။ သာလာယ၊ ၏။

ပတ္တိကာ၊ အပ္ပိရှိသည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ပြီ။ နန္ဒာ၊ သည်။ ပေါက္ခရဏိံ၊ ကို။
 ခဏာပေသိ၊ ပြီ။ စိတ္တာ၊ သည်။ မာလာဝစ္ဆေ၊ တို့ကို။ ရောပပါပေသိ၊ ပြီ။
 တဝ ပန၊ သင်၏ကား။ ပုညကမ္မံ နာမ၊ ကောင်းမှုကံ မည်သည်။ နတ္ထိ၊
 မရှိသေး။ ဘဒ္ဒေ၊ ရှင်မ။ ဧကံ၊ သော။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို။ ကရောဟိ၊
 ပြုဦးလော့။” ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ။) သာ၊ ထို သုဇာသည်။ (ဝတွာ အနု
 ယုဉ္ဇတိ-၌ စပ်။) တံ၊ အရှင်သည်။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏။ ကာရဏာ၊
 အကြောင်းကြောင့်။ ကရောသိ၊ ပြုသနည်း။ တယာ၊ အရှင်သည်။ ကတံ၊
 ပြုအပ်သောကောင်းမှုသည်။ မယမေဝ၊ ကျွန်မ၏သာ။ (ပုညံ) နန၊
 ကောင်းမှုမဟုတ်လော။” ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ ရှိ။ အတ္တဘာဝမဏ္ဍနမေဝ
 အတ္တဘောကို တန်ဆာဆင်မှုကိုသာ။ အနုယုဉ္ဇတိ၊ အားထုတ်၏။

မသော၊ သည်။ ယာဝတာယုကံ၊ အသက်အပိုင်းအခြားအတိုင်း။ ဝါ၊
 အသက်ရှည်သမျှ။ ဌတွာ၊ တည်ပြီး၍။ တတော၊ ထို လုလင်ဘဝမှ။ စဝိတွာ၊
 စုတေ၍။ တာဝတိံသဘဝနေ၊ တာဝတိံသာ- သံဌံ။ သက္ကော၊ သည်။
 ဟုတွာ၊ ရှိ။ (တနည်း) သက္ကော ဟုတွာ၊ သိကြား၏ အဖြစ်ဖြင့်။
 နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ပြီ။ တေတ္ထိံသ၊ သော။ တေပိ ဂါမိကမနုဿာ၊ ထိုရွာ၌နေသူ
 လူတို့သည်လည်း။ ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ တေတ္ထိံသ၊ သော။
 ဒေဝပုတ္တာ၊ တို့သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ တဿေဝ၊ ထို သိကြား၏သာ။ သန္တိ-
 ကေ၊ ဌံ။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ သက္ကဿ၊ ၏။ ဝေဇယန္တော နာမ၊ ဝေဇယန္တော-
 မည်သော။ ပါသာဒေါ၊ သည်။ သတ္တ ယောဇနသတာနိ၊ ယူဇနာ ခုနစ်ရာ
 တို့တိုင်တိုင်။ ဥဂ္ဂစ္ဆိ၊ အထက်သို့တက်ပြီ။ ဝါ၊ မြင့်ပြီ။ ဓဇော၊ တန်ခွန်
 သည်။ တိဏိ ယောဇနသတာနိ၊ ယူဇနာ သုံးရာတို့တိုင်တိုင်။ ဥဂ္ဂစ္ဆိ၊ ပြီ။
 ဝါ၊ ပြီ။ ကောဝိဋ္ဌာရရက္ခဿ၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်၏။ နိဿန္နေန၊ အကျိုး
 ဆက်ကြောင့်။ သမန္တာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ တိယောဇနသတပရိမဏ္ဍလော၊
 ယူဇနာသုံးရာ အဝန်းအဝိုင်းရှိသော။ ပဉ္စဒသ ယောဇနပရိဏာဟက္ခန္ဓော၊
 တဆယ့်ငါးယူဇနာ ပင်စည်လုံးပတ်ရှိသော။ ပါရိစ္ဆတ္တကော၊ ပင်လယ်ကသစ်
 ပင်သည်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပြီ။

☞ ပါသာဏဖလကဿ၊ ကျောက်ဖျာ ပျဉ်ချပ်၏။ နိဿန္နေန၊ ကြောင့်။
 ပါရိစ္ဆတ္တကမူလေ၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်၏ အနီးအောက်၌။ သဠိယောဇနိကာ၊
 ယူဇနာခြောက်ဆယ်ရှိသော။ ပဏ္ဍုကမ္မလသီလာ၊ ဖျော့တော့ဝင်းဝါသော
 ကမ္မလာနှင့်တူသော ကျောက်ဖျာသည်။ ဝါ၊ ပဏ္ဍုကမ္မလာ မြဲကျောက်ဖျာ
 သည်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပြီ။ သုဓမ္မာယ၊ ၏။ ကဏ္ဍိကရက္ခဿ၊ အထွတ်သစ်သား၏။

နိဿန္နေန၊ ကြောင့်။ တိယောဇနသတိကာ၊ ယူဇနာသုံးရာရှိသော။ သုဓမ္မာ၊ သုဓမ္မာ-မည်သော။ ဒေဝသဘာ၊ နတ်သဘင်သည်။ (နတ်တို့၏ စည်းဝေးရာ ဓမ္မာရုံသည်။) နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပြီ။ နန္ဒာယ၊ ၏။ ပေါက္ခရဏိယာ၊ ၏။ နိဿန္နေန၊ ကြောင့်။ ပညာသယောဇနာ၊ ယူဇနာ ငါးဆယ်ရှိသော။ နန္ဒာ နာမ၊ မည်သော။ ပေါက္ခရဏိ၊ သည်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပြီ။ စိတ္တာယ၊ ၏။ မာလာဝစ္ဆဝတ္ထု- နိဿန္နေန၊ ပန်းပင်ငယ်တို့၏တည်ရာ ပန်းခြံ၏ အကျိုးဆက်ကြောင့်။ သဌိ-ယောဇနိကံ၊ ယူဇနာခြောက်ဆယ်ရှိသော။ စိတ္တလတာဝနံ နာမ၊ စိတ္တလတာဝန-မည်သော။ ဥယျာနံ၊ ဥယျာဉ်သည်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပြီ။

ဒေဝရာဇာ၊ သော။ သက္ကော၊ သည်။ သုဓမ္မာယ၊ မည်သော။ ဒေဝသဘာယ၊ နတ်သဘင်၌။ ယောဇနိကေ၊ တယူဇနာရှိသော။ သုဝဏ္ဏပလ္လင်္ကေ၊ ရွှေပလ္လင်၌။ နိဿန္နေ၊ လျက်။ တိယောဇနိကေ၊ သုံးယူဇနာရှိသော။ သေတစ္ဆတ္ထေ၊ ထီးဖြူကို။ ဓာရိယမာနေ၊ ဆောင်းအပ်သော်။ တေဟိ ဒေဝပုတ္တေဟိ၊ ထို နတ်သားတို့သည်လည်းကောင်း။ (ပရိဝါရိတော-၌ စပ်။) တာဟိ ဒေဝကညာဟိ၊ ထို နတ်သတို့သမီးတို့သည်လည်းကောင်း။ အခုတိယာဟိ၊ အခွဲအားဖြင့် သုံးခုကုန်သော။ နာဠကကောဠိဟိ၊ က၊ ချေသည် ကုဋေတို့သည်လည်းကောင်း။ (တနည်း) အခုတိယာဟိ နာဠကကောဠိဟိ၊ အခွဲအားဖြင့် သုံးကုဋေသော က၊ ချေသည်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ နှစ် ကုဋေခွဲသော က၊ ချေသည်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ဒေဝလောကေသု၊ တို့၌။ ဒေဝတာဟိ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ပရိဝါရိတော၊ ခြံရံအပ်သည်။ (ဟုတော။) မဟာသမ္ပတ္တိ၊ ကြီးကျယ်သော စည်းစိမ်ကို။ သြလောကေန္တော၊ ကြည့်လတ်သော်။ တိဿော၊ ကုန်သော။ တာ ဣတ္ထိယော၊ သုဓမ္မာ-အစရှိသော ထိုမိန်းမတို့ကို။ ဒိသွာ၊ တွေ့ရ၍။ “ဣမာ၊ ဤမိန်းမတို့သည်။ တာဝ ပညာယန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်သေး၏။ သုဇာ၊ သုဇာ-သည်။ ကုဟိ၊ အဘယ်အရပ်၌ ဖြစ်လေသနည်း။” ဣတိ၊ သို့။ သြလောကေန္တော၊ လတ်သော်။ “အယံ၊ ဤ သုဇာ-သည်။ မမ၊ ၏။ ဝစနံ၊ ကို။ အကတော၊ မူ၍။ ဝါ၊ မပြုခြင်းကြောင့်။ (မလိုက်နာခြင်း ကြောင့်။) ဂိရိကန္တရာယ၊ တောင်ချောက်ကြား၌။ ဗကသကုဏိကာ၊ ဗျိုင်း မကလေးသည်။ ဟုတော၊ ၍။ (တနည်း) ဗကသကုဏိကာ ဟုတော၊ ဗျိုင်း မကလေး၏ အဖြစ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ရပြီ။” ဣတိ၊ သို့။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဒေဝလောကမ္ပာ၊ နတ်ပြည်မှ။ သြတရိတော၊ သက်ဆင်း၍။ ဣဿာ၊ ထို ဗျိုင်းမကလေး၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဂတော၊ သွားပြီ။

သာ၊ ထို ဗျိုင်းမကလေးသည်။ ဒိသ္မာဝ၊ သာလျှင်။ ဝါ၊ မြင်လျှင်
 မြင်ခြင်းပင်။ သဉ္ဇာနိတော၊ ကောင်းစွာသိ၍။ အဓောမုခါ၊ အောက်၌
 မျက်နှာရှိသည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ပြီ။ “ဗာလေ၊ အမိုက်မ။ ဣဒါနိ၊ ဌ။
 ကိံ၊ အဘယံကြောင့်။ သိသံ၊ ကို။ န ဥက္ခိပသိ၊ မချီမြှောက်သနည်း။
 ဝါ၊ မမော့သနည်း။ တံ၊ သည်။ မမ၊ ၏။ ဝစနံ၊ ကို။ အကတော၊
 ၍။ (မလိုက်နာပဲ။) အတ္တဘာဝမေဝ၊ အတ္တဘောကိုသာ။ မဏ္ဍယမာနာ၊
 တန်ဆာဆင်လျက်။ ဝိတိနာမေသိ၊ လွန်စေပြီ။ သုဓမ္မာယ စ၊ သုဓမ္မာ-၏
 လည်းကောင်း။ နန္ဒာယ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ စိတ္တာယ စ၊ ၏လည်းကောင်း။
 မဟာသမ္ပတ္တိ၊ သည်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ပြီ။ ဟိ၊ လိုက်ခဲ့လော့။ အမှာကံ၊ တို့၏။
 သမ္ပတ္တိံ၊ ကို။ ပဿ၊ ကြည့်လှည့်လော့။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ဒေဝ-
 လောကံ၊ သို့။ နေတော၊ ဆောင်၍။ နန္ဒာယ၊ မည်သော။ ပေါက္ခရဏိ-
 ယာ၊ ဌ။ ပက္ခိပိတော၊ ထည့်၍။ ပလ္လကေ၊ ပလ္လင်၌။ နိသီဒိ၊ ပြီ။

နာဠကိတ္ထိယော၊ ကချေသည် မောင်းမတို့သည်။ “မဟာရာဇ၊ မဟာ-
 ရာဇာ။ (တုမေ၊ တို့သည်။) ကုဟိံ၊ အဘယ်အရပ်သို့။ ဂတာ၊ သွားကုန်
 သည်။ အတ္တ၊ ဖြစ်ပါကုန်သနည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆံ၊ သ၊ ကုန်ပြီ။ သော၊
 ထို သိကြားသည်။ အနာရောစေတုကာမော၊ ပြောခြင်းငှာအလိုမရှိသည်။
 (သမာနော) ပိ၊ လျက်လည်း။ တာဟိ၊ ထို က၊ ချေသည် မောင်းမတို့
 သည်။ နိပ္ပိဋ္ဌိယမာနော၊ စကားဖြင့်နှိပ်အပ်သည်။ (ဟုတော။) “သုဇာယ၊
 ၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ (ဂတော၊ သည်။ အမှိ၊ ၏။)” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊
 ပြီ။ မဟာရာဇ၊ ဇာ။ ကုဟိံ၊ ဌ။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့ မေးကြကုန်ပြီ။ ကန္ဓရပါဒေ၊ တောင်ချောက်ကြား၏ အခြေ၌။
 (နိဗ္ဗတ္တာ၊ ပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေပြီ။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ ကုဟိံ၊ ဌ။ (ဟောတိ၊
 နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးကြကုန်ပြီ။ နန္ဒာပေါက္ခရဏိယံ၊ နန္ဒာ-ရေကန်၌။
 မေ၊ သည်။ ဝိဿဋ္ဌာ၊ လွှတ်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေပြီ။ ဘော၊
 အရှင်မတို့။ ယေ၊ လာကြကုန်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ အယံ၊ အရှင်မကို။
 ပဿာမ၊ ကြည့်ချေကြကုန်စို့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ သဗ္ဗာ၊ အလုံး
 စုံသော က၊ ချေသည်မောင်းမတို့သည်။ တတ္ထ၊ ထို နန္ဒာ-ရေကန်သို့။ အဂမံသု၊
 သွားကြကုန်ပြီ။ သာ၊ ထို ဗျိုင်းမကလေးသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ သဗ္ဗဇေဋ္ဌိကာ၊
 အလုံးစုံသောမယားတို့၏ အကြီးသည်။ ဟုတော၊ ၍။ တာ၊ ထို ငယ်သော
 မယားတို့ကို။ အဝမညိတ္ထ၊ အထင်သေးခဲ့ပြီ။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ တာပိ၊ ထို
 ငယ်သော မယားတို့သည်လည်း။ တံ၊ ထို ဗျိုင်းမကလေးကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။

“ဘော၊ အရှင်မ၊ တို့။ ပဿထ၊ ကြည့်ကြကုန်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ အယျာယ၊ အရှင်မ၏။ မုခံ၊ နှုတ်သီးသည်။ ကက္ကဋကဝိဇ္ဈနသုလသဒိသံ၊ ပုစွန်တို့ကို ထိုးဖောက်ကြောင်းဖြစ်သော သံကျင်နှင့်တူ၏။ ဝါ၊ ပုစွန်တို့ကိုဖမ်းယူခြင်း ငှာ တွင်း၏အစွန်းကို ထိုးဖောက်ကြောင်းဖြစ်သော သံကျင်နှင့်တူ၏။”

ဣတိ အာဒိနိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ကို။ ဝဒန္တိယော၊ ပြောဆိုကုန် လျက်။ ကေဋ္ဌိ၊ ပျက်ရယ်မှုကို။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။ [ကက္ကဋကဝိဇ္ဈနသုလသဒိသန္တိ ကက္ကဋကေ ဂဏှိတုံ တဿ ဗိလပရိယန္တဿ ဝိဇ္ဈနသုစိသဒိသံ။-ဋီကာ။]

သ၊ ထို ဗျိုင်းမသည်။ အတိဝိယ၊ လွန်စွာသာလျှင်။ အနိယမာနာ၊ နှိပ်စက်အပ်သကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ။) ဒေဝရာဇာနံ၊ သော။ သက္ကံ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကံ။) “မဟာရာဇ၊ ဇာ။ ဣမာနိ သုဝဏ္ဏရဇတမဏိဝိမာနာနိ ဝါ၊ ဤ ရှေ့ဗိမာန်၊ ငွေဗိမာန်၊ ပတ္တမြားဗိမာန်-တို့သည်လည်းကောင်း။ (အယံ) နန္ဒာပေါက္ခရဏီ ဝါ၊ ဤ နန္ဒာ-ရေကန်သည်လည်းကောင်း။ မယံ၊ ကျွန်မ၏။ ဝါ၊ အတွက်။ ကံ၊ ကရိယတိ၊ အဘယ်ကို ပြုလတ္တံ့နည်း။ ဝါ၊ ဘာ အသုံးချ-လတ္တံ့နည်း။ မဟာရာဇ၊ ဇာ။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဇာတိဘူမိယေဝ၊ ဖြစ်ရာမြေအရပ်သည်သာ။ သုခါ၊ ချမ်းသာကြောင်းတည်း။ မံ၊ ကျွန်မကို။ တတ္ထေဝ ကန္တရပါဒေ၊ ထို ဖြစ်ရာချောက်ကြား၏ အခြေ၌သာ။ ဝိဿဇေဟိ၊ လွတ်ပါလော့။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ သက္ကော၊ သည်။ တံ၊ ထို ဗျိုင်းမကို။ တတ္ထ၊ ထိုချောက်ကြား၏အခြေ၌။ ဝိဿဇေတွာ၊ လွတ်၍။ “မမ၊ ၏။ ဝစနံ၊ ကို။ ကရိယသိ၊ လတ္တံ့လော။ (လိုက်နာမည်လော)”

ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ မေးပြီ။ မဟာရာဇ၊ ဇာ။ ကရိယာမိ၊ ပါအံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေပြီ။ ပဉ္စသီလာနိ၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ အခဏ္ဍာနိ၊ မကျိုး မပြတ်သည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ရက္ခ၊ စောင့်ရှောက်လော့။ ကတိပါဟေန၊ အနည်းငယ်သောရက်ဖြင့်။ တံ၊ သင့်ကို။ တောသံ၊ ဤ က၊ ချေသည် မောင်းမတို့၏။ ဇေဋ္ဌိကံ၊ အကြီးအကဲကို။ ကရိယာမိ၊ အံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ သ၊ ထို ဗျိုင်းမသည်။ တထာ၊ ထိုပြောသည့်အတိုင်း။ အကာသိ၊ ပြီ။

သက္ကော၊ သည်။ ကတိပါဟဿ၊ ၏။ အစုယေန၊ လွန်ရာအခါ၌။ “သီလံ၊ ကို။ ရက္ခိတုံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ။ သက္ကာ နု ခေါ၊ စွမ်းနိုင်လေသလော။”

ဣတိ၊ ဤသို့ စုံစမ်းခြင်းငှာ။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ မစ္ဆရူပေန၊ သေပြီးသော ငါး၏အသွင်ဖြင့်။ [မစ္ဆရူပေနာတိ မတမစ္ဆရူပေန။-ဋီကာ။] ဥတ္တာနကော၊ ပက်လက်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ တဿ၊ ထို ဗျိုင်းမ၏။ ပုရတော၊ ရွှေ၌။

ဥဒကပိဋေ၊ ရေအပြင်၌။ ဩသရတိ၊ သက်ဆင်း၏။ သံ၊ ထို ဗျိုင်းမသည်။
 “မတမစ္ဆကော၊ သေပြီးသော ငါးသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့
 ကြံ၍။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ သီသေ၊ ၌။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ယူပြီ။ မစ္ဆော၊ သည်။
 နဂုံဌံ၊ အမြီးကို။ စာလေသိ၊ လှုပ်စေပြီ။ သံ၊ ထိုဗျိုင်းမသည်။ “ဇီဝတိ
 မညေ၊ အသက်ရှင်လေယောင်တကား။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဥဒကေ၊ ၌။
 ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ လွတ်လိုက်ပြီ။ သက္ကော၊ သည်။ အာကာသေ၊ ၌။ ဌတော၊
 ၍။ “သာဓု သာဓု၊ ကောင်းလေစွ ကောင်းလေစွ။ သိက္ခာပဒံ၊ ကို။
 ရက္ခသိ၊ စောင့်ရှောက်နိုင်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တံ၊ ထို သိက္ခာပုဒ်ကို။
 ရက္ခမာနံ၊ စောင့်ရှောက်လတ်သော်။ ကတိပါဟေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။
 နာဠကာနံ၊ က၊ ချေသည် မောင်းမတို့၏။ ဇေဋ္ဌိကံ၊ ကို။ ကရိဿာမိ၊
 အံ။” ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြီ။ တဿာပိ၊ ထို ဗျိုင်းမ၏လည်း။ ပဉ္စ
 ဝဿသတာနိ၊ အနှစ်ငါးရာတို့သည်။ အာယု၊ အသက်သည်။ အဟောသိ၊
 ပြီ။ ကေဒိဝသမ္ပိ၊ တနေ၌လည်း။ ဝါ၊ တနေ့မျှလည်း။ ဥဒရပူရံ၊ ဝမ်း
 ပြည့်အောင်။ နာလတ္တံ၊ မရခဲ။ သုက္ခိတော၊ ခြောက်ကပ်၍။ ပရိသုက္ခိတော၊
 ထက်ဝန်းကျင် ခြောက်ကပ်၍။ မိလာယမာနာပိ၊ ညှိုးနွမ်းပါသော်လည်း။
 သီလံ၊ ကို။ အခဏ္ဍေတော၊ မကျိုးစေမူ၍။ ကာလံ၊ ကို။ ကတော၊ ၍။
 ဗာရာဏသီယံ၊ ၌။ ကုမ္ဘကာရဂေဟေ၊ အိုးထိန်းသည်၏ အိမ်၌။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပြီ။

သက္ကော၊ သည်။ “ကုဟိံ၊ အဘယ်အရပ်၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်ပါလိမ့်
 မည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဩလောကေန္တော၊ လတ်သော်။ ဒိသော၊
 ၍။ “တတော၊ ထို အိုးထိန်းသည် အိမ်မှ။ ဣဓ၊ ဤနတ်ပြည်သို့။ အာနေ-
 တံ၊ ဆောင်ယူခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ အဿာ၊ ထိုသတို့
 သမီးအား။ ဇီဝိတဝုတ္တိံ၊ အသက်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော ရတနာကို။
 ဒဿာမိ၊ ပေးအံ။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ သုဝဏ္ဏဇ္ဇောလုကာနိ၊ ရွှေသခွား
 သီးတို့ဖြင့်။ ယာနကံ၊ ယာဉ်ငယ်ကို။ ပူရေတော၊ ပြည့်စေ၍။ ဂါမဿ၊
 ၍။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ မဟလ္လက ဝေသေန၊ အဘိုးကြီး၏ အသွင်ဖြင့်။ နိသီဒိတော၊
 ၍။ “ဇ္ဇောလုကာနိ၊ သခွားသီးတို့ကို။ ဂဏ္ဍာယ၊ ဝယ်ယူလှည့်ကြကုန်လော့။”
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥက္ကဋ္ဌိံ၊ ကြွေးကြော်ခြင်းကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ သမန္တာ၊
 ပတ်ဝန်းကျင်၌။ ဂါမဝါသိကာ၊ ရွာ၌နေသူလူတို့သည်။ အာဂန္ဓာ၊ ၍။
 “တတ၊ ဘခင်။ ဒေဟိ၊ ပေးပါလော့။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။
 အဟံ၊ သည်။ သီလရက္ခကာနံ၊ သီလစောင့်ရှောက်သူတို့အား။ ဒေမိ၊ ပေးအံ။
 တုမ္ပေ၊ တို့သည်။ သီလံ၊ ကို။ ရက္ခာယ၊ စောင့်ရှောက်ကြကုန်သလော။ ဣတိ၊

ဤသို့ မေးပြီ။ တာတံ၊ ဘခင်။ မယံ၊ တို့သည်။ သီလံ နာမ၊ သီလ မည်သည်ကို။ ကိဒိသန္တိပိ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်၏ ဟူ၍သော်မူလည်း။ န ဇာနာမ၊ မသိပါကုန်။ မူလေန၊ အဖိုးဖြင့်။ ဒေဟိ၊ ပေးပါလော့။ ဝါ၊ ရောင်းပါလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ။ “သီလရက္ခကာနံယေဝ၊ သီလ-ကို စောင့်ရှောက်သူတို့အားသာ။ ဒမ္မိ၊ ပေးအံ့။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ “ရေ၊ အမောင်တို့။ ဧထ၊ လာကြကုန်။ အယံ ဇ္ဇောလုကမဟလ္လကော၊ ဤသခွားသီးသည် အဘိုးကြီးသည်။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဝါ၊ ဘယ်နှယ်လူကြီးသည်။ အသိ၊ ဖြစ်သနည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော လူတို့သည်။ နိဝတ္တိံ သု၊ ပြန်နစ်ကြကုန်ပြီ။

သာ ဒါရိကာ၊ ထို အိုးထိန်းသည်၏သမီး ကလေးမ,သည်။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ (ကိံ။) “အမ္မ၊ အမိတို့။ တုမ္မေ၊ အရှင်တို့သည်။ ဇ္ဇောလုကတ္တာယ၊ သခွားသီးအကျိုးငှာ။ ဂတာ၊ သွားကြကုန်သည်။ (သမာနာ။) တုစ္ဆဟတ္တာဝ၊ အချည်းနှီးသော လက်ရှိကုန်သည်သာ။ (ဟုတွာ။) အာဂတာ၊ ပြန်လာကြကုန်သလော။” ဣတိ၊ သို့။ (ပုစ္ဆိ၊) အမ္မ၊ ချစ်သမီး။ ဇ္ဇောလုကမဟလ္လကော၊ သခွားသီးသည် အဘိုးကြီးသည်။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ (ဘယ်နှယ်လူသည်။) အသိ၊ ဖြစ်သနည်း။ (ဖြစ်မှန်းမသိ။) “အဟံ၊ သည်။ သီလ-ရက္ခကာနံ၊ သီလ-စောင့်သူတို့အား။ ဒမ္မိ၊ ပေးအံ့။” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဣမဿ၊ ဤ သခွားသီးသည် အဘိုးကြီး၏။ ဒါရိကာ၊ တို့သည်။ သီလံ၊ ကို။ ခါဒိတွာ၊ ခဲ၍။ ဝတ္တန္တိ နုနု၊ ကျင့်ကြလေယောင်တကား။ မယံ၊ တို့သည်။ သီလမေဝ၊ ကိုပင်။ န ဇာနာမ၊ မသိကြကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ။ သာ၊ ထို ကလေးမ,သည်။ “မယံ၊ ၏။ ဝါ၊ ငါဖို့။ အာနိတံ၊ ဆောင်အပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့ တွေး၍။ ဂန္တာ၊ ၍။ တာတံ၊ ဘခင်။ ဇ္ဇောလုကံ၊ သခွားသီးကို။ ဒေဟိ၊ ပေးပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။ အမ္မ၊ ချစ်သမီး။ တံ၊ သည်။ သီလာနိ၊ တို့ကို။ ရက္ခသိ၊ စောင့်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ တာတံ၊ ဘခင်။ အာမ၊ မှန်ပါ။ (သီလာနိ။) ရက္ခာမိ၊ စောင့်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေပြီ။

ဣဒံ၊ ဤ သခွားသီးအပေါင်းသည်။ မယာ၊ သည်။ တုယုမေဝ၊ သင်၏သာ။ ဝါ၊ သင့်ဖို့သာ။ အာဘတံ၊ ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ ဂေဟဒ္ဓါရေ၊ အိမ်တံခါး၌။ ယာနေန၊ ယာဉ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ ထပေတွာ၊ ထား၍။ ပက္ကာမိ၊ ဖဲသွားပြီ။ သာပိ၊ ထို ကလေးမ,သည်လည်း။ ယာဝဇီဝံ၊

အသက်ထက်ဆုံး။ သီလံ၊ ကိ။ ရက္ခိတော၊ ရှိ။ စဝိတော၊ ရှိ။ ဝေပစိတ္တိ-
အသုရဿ၊ ဝေပစိတ္တိအသုရ၏။ ဓိတာ၊ သမီးသည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ (တနည်း)
ဓိတာဟုတော၊ သမီးအဖြစ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပြီ။ သီလနိဿန္နေန၊ သီလ၏ အကျိုး
ဆက်ကြောင့်။ ပါသာဒိကာ၊ စိတ်၏ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်။
အဟောသိ၊ ပြီ။ သော၊ ထို ဝေပစိတ္တိအသုရသည်။ “ဓိတု၊ ၏။ ဝိဝါဟ-
မင်္ဂလံ၊ သွီးပို့ဆောင်ခြင်း မင်္ဂလာကို။ ကရိဿာမိ၊ ပြုအံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့
ကြံ၍။ အသုရေ၊ အသုရတို့ကို။ သန္နိပါတေသိ၊ စည်းဝေးစေပြီ။

သက္ကော၊ သည်။ “ကုဟိ၊ ဌ။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။” ဣတိ၊
သို့။ ဩလောကေန္တော၊ လတ်သော်။ “အသုရဘဝနေ၊ အသုရ-ဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊
ပြီ။ အဇ္ဇေ၊ ယနေ့။ အဿာ၊ ထိုသတို့သမီး၏။ ဝိဝါဟမင်္ဂလံ၊ ကိ။ ကရိဿန္တိ၊
ကုန်လတ္တံ့။” ဣတိ၊ သို့။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ “ဣဒါနိ၊ ဌ။ ယံကိဉ္စ၊ အမှတ်မရှိ
တစုံတခုကို။ ကတော၊ ရှိ။ မယာ၊ သည်။ အာနေတဗ္ဗာ၊ ဆောင်ထိုက်၏။”
ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ အသုရဝဏ္ဏံ၊ အသုရအသွင်ကို။ နိဗ္ဗိနိတော၊ ဖန်ဆင်း၍။
ဂန္တော၊ ရှိ။ အသုရနံ၊ တို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။
“တဝ၊ အသင်၏။ သာမိကံ၊ အရှင်ကို။ ဝါ၊ လင်ကို။ ဝဒေဟိ၊ ပြောလော့။”
ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ တဿာ၊ ထိုသတို့သမီး၏။ ဟဏ္ဏ၊ လက်၌။ ပိတာ၊
ခမည်းတော်သည်။ ပုပ္ဖဒါမံ၊ ပန်းကုံးကို။ အဒါသိ၊ ပေးလိုက်ပြီ။ (ကိံ၊
အတယ်သို့မှာ၍ ပေးသနည်း။) “ယံ၊ အကြင်သူကို။ ဣစ္ဆသိ၊ အလိုရှိ၏။
တဿ၊ ထို မိမိအလိုရှိအပ်သူ၏။ ဥပရိ၊ အပေါ်၌။ ခိပါဟိ၊ ပစ်ချလော့။”
ဣတိ၊ ဤသို့ မှာ၍။ (အဒါသိ။) သာ၊ ထို သတို့သွီးသည်။ ဩလော-
ကေန္တိ၊ ကြည့်လတ်သော်။ သက္ကံ၊ ကိ။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ပုပ္ဖသန္တိဝါသေန၊
ရှေးဘဝတို့၌ အတူနေခဲ့ခြင်းကြောင့်။ [ပုရိမဇာတိသု စိရသန္တိဝါသေန။ ဧဝံ
ကေစ္စာနံ ဒိဋ္ဌမတ္တေနပိ သိနေဟော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ-“ပုဗ္ဗေဝ
သန္တိဝါသေန။ ပ။ ဥပ္ပလံဝ ယထောဒကေ”တိ။ -ဋီကာ။] သဉ္စာတသိနေဟာ၊
လွန်စွာဖြစ်သော ချစ်ခြင်းရှိသည်။ (ဟုတော။) “အယံ၊ ဤသူသည်။ မေ၊ ၏။
သာမိကော၊ အရှင်တည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ တဿ၊ ထို အသုရ
ယောင်ဆောင်သော သိကြား၏။ ဥပရိ၊ ဌ။ ဒါမံ၊ ပန်းကုံးကို။ ခိပိ၊ ပစ်ချ
ပြီ။ သော၊ ထို အသုရယောင်ဆောင်သော သိကြားသည်။ တံ၊ ထို အသုရ-
သမီးကို။ ဗာဟယ၊ လက်မောင်း၌။ ဂဟေတော၊ ကိုင်၍။ အာကာသေ၊
၌။ ဥပ္ပတိ၊ ပျံတက်ပြီ။ တသ္မိံ၊ ခဏေး ထိုခဏ-၌။ အသုရာ၊ တို့သည်။
သဉ္စာနိံသု၊ ကောင်းစွာ သိကြကုန်ပြီ။ ဝါ၊ မှတ်မိကြကုန်ပြီ။

တေ၊ ထို အသုရာတို့သည်။ “ဇရသက္ကံ၊ သိကြားအိုကို။ ဂဏှထ ဂဏှထ၊ ဖမ်းယူကြကုန်၊ ဖမ်းယူကြကုန်။ အမာကံ၊ တို့၏။ ဝေရိကော၊ ရန်သူတည်း။ မယံ၊ တို့သည်။ တေဿ၊ ဤ သိကြားအိုအား။ ဒါရိကံ၊ ကို။ န ဒဿာမ၊ မပေးနိုင်ကုန်။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ အနုဗန္ဓိံသု၊ အစဉ်လိုက်ကြကုန်ပြီ။ ဝေပစိတ္တိ၊ ဝေပစိတ္တိအသုရာသည်။ ပုစ္ဆံ၊ ပြီ။ (ကိံ။) “ကေန၊ အဘယ် သူသည်။ အာဟဋ္ဌာ၊ ဆောင်အပ်သနည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ မဟာရာဇ၊ ဇာ၊ ဇရသက္ကေန၊ သည်။ (အာဟဋ္ဌာ၊ ပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ။ “အဝသေသေသု၊ ကြွင်းသောနတ်တို့တွင်။ [အဝသေသေသုတိ အသုရေ၊ သက္ကံ ဌပေတွာ ခ္ခိသု ဒေဝလောကေသု ဒေဝေဝ သန္ဓာယ ဝဒတိ။-ဋီကာ။] အယမေဝ၊ ဤ သိကြားသည်သာ။ သေဋ္ဌော၊ မြတ်၏။ အပေထ၊ ဖယ်ကြကုန်လော့။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ သက္ကော၊ သည်။ နံ၊ ထို အသုရာသတို့သမီး သုဇာ-ကို။ နေတွာ၊ ဆောင်၍။ အစုတိယ-ကောဋ္ဌိနာဋ္ဌကာနံ၊ အခွဲအားဖြင့် သုံးကုဋေသော က၊ ချေသည်မောင်းမတို့ ၏။ ဇေဋ္ဌိကဋ္ဌာနေ၊ အကြီးအကဲ၏ အရာ၌။ ထပေသံ၊ ထားပြီ။ သာ၊ ထို သုဇာ-သည်။ သက္ကံ၊ ကို။ ဝရံ၊ ဆုကို။ ယာစိ၊ တောင်းပြီ။ (ကိံ။) “မဟာရာဇ၊ ဇာ။ မယံ၊ ၏။ ဣမသ္မိံ ဒေဝလောကေ၊ ၌။ မာတာ ဝါ၊ အမိသည်လည်းကောင်း။ ပိတာ ဝါ၊ အဖသည်လည်းကောင်း။ ဘာတာ ဝါ၊ အကိုသည်လည်းကောင်း။ ဘဂီနိ ဝါ၊ အမည်မည်လည်းကောင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ မဟာရာဇ၊ ဇာ။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ အကြင် အကြင် အရပ်သို့။ ဂစ္ဆသိ၊ ၏။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို အရပ်သို့။ မံ၊ ကျွန်မကို။ ဂဟေတွာဝ၊ ခေါ်၍ သာလျှင်။ ဂစ္ဆ၊ သွားပါလော့။” ဣတိ၊ သို့။ (ဝရံ၊ ယာစိ၊ ပြီ။)သက္ကော၊ သည်။ “သာဓူ” တံ၊ ကောင်းပြီဟူ၍။ ပဋိညံ၊ ပဋိညာဉ်ကို။ အဒါသိ၊ ပြီ။

ဧဝံ၊ သို့။ မစလဂါမကေ၊ မစလ-ရွာငယ်၌။ မဃမာဏဝကာလတော၊ မဃ-လုလင် ဖြစ်ရာအခါမှ။ ပဌာယ၊ ၍။ အဿ၊ ထို သိကြား၏။ ဝိသုဒ္ဓိ-ဘာဝံ၊ စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ သမ္ပဿန္တော၊ ကောင်းစွာ မြင်တော်မူ သည်။ (ဟုတွာ။) ဘဂဝါ၊ သည်။ “ဒီဃရတ္တံ၊ပ။ယက္ခော”တံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ အတ္တသံဟိတန္တိ၊ ကား။ အတ္တနိဿိတံ၊ မိမိ သူတပါး နှစ်ဦးသားတို့၏ စီးပွားကိုမှီသော။ ကာရဏနိဿိတံ၊ သုခ-၏ အကြောင်းကို မှီသော။ (ပဉ္စန္ဒိပုစ္ဆိဿိတံ-၌စပ်။) [အတ္တနိဿိတန္တိ အတ္တနော၊ ပရေသဉ္စ အတ္တမေဝ ဟိတမေဝ နိဿိတံ၊ တံ ပန ဟိတံ သုခဿ နိဒါနန္တိ အာဟ “ကာရဏနိဿိတ”န္တိ။-ဋီကာ။]

ပဉ္စဝေယျာကရုဏအဖွင့်

၃၅၇။ ကိံ သံယောဇနာတိ၊ ကာမံ။ ကိံ ဗန္ဓနာ၊ အဘယ် အနှောင်အဖွဲ့ ရှိကြကုန်သည်။ ကေန ဗန္ဓနေန၊ အဘယ် အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်။ ဗဒ္ဒါ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်ကုန်သည်။ ဟုတော့၊ ဤ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ (သဝေရာ-စသည်တို့၌ စပ်။) ပုထုကာယာတိ၊ ကာမံ။ ဗဟုဇနာ၊ များစွာသော သတ္တဝါတို့သည်။ အဝေရာတိ၊ ကာမံ။ အပ္ပဋ္ဌိဿာ၊ ထိပါး နှိပ်စက်တတ်သော ဒေါသ-မရှိကြကုန်သည်။ [ဝေရံ ဝုစ္စတိ ဒေါသောတိ အာဟ “အဝေရာတိ အပ္ပဋ္ဌိဿာ” တိ။-ဋီကာ။] အဒဏ္ဍာတိ၊ ကာမံ။ အာဝုဓေဏ္ဍဓနဓဏ္ဍဝိနိမုတ္တာ၊ လက်နက်ဒဏ် ဥစ္စာဒဏ်တို့မှ လွတ်ကြကုန်သည်။ [အာဝုဓေန သရီရေ ဒဏ္ဍော အာဝုဓဒဏ္ဍော၊ နေဿ ဒါပနတ္ထေန ဒဏ္ဍော နေဒဏ္ဍော၊ တဒုဘယကရဏေန တတော ဝိနိမုတ္တာ အဒဏ္ဍော။-ဋီကာ။] အသပတ္တာတိ၊ ကာမံ။ အပစ္စတ္တိကာ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော ရန်သူ မရှိကြကုန်သည်။ အဗျာပဇ္ဇာတိ၊ ကာမံ။ ဝိဂတဒေါမနဿာ၊ ကင်းသော ဒေါမနဿ-ရှိကြကုန်သည်။ ဝိဟရေမ္ပ၊ အဝေရိနောတိ၊ ကာမံ။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကမ္မံ။ အဝေရိနော၊ ရန်မရှိကြကုန်သည်။ (ဟုတော့။) ဝိဟရေယျာမ၊ နေကြရပါကုန်မှုကား။ အဟော ဝတ၊ ဪ...ကောင်းလေစွ။ [ဝိဟရေမ္ပ-၌ “ယျာမ” ဝိဘတ်ကို “မေ” ပြုထားသည်။] ကတ္ထစိ၊ တစုံတယောက်၌။ ကောပံ၊ အမျက်ဒေါသ-ကို။ န ဥပ္ပါဒေတွာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ အစ္ဆရာယ၊ လက်ဖျစ်ဖြင့်။ (လက်ဖျားနှစ်ချောင်းဖြင့်။) ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သော အစာကို။ [လက်ဖြင့်တို့၍ လျက်အပ်သော အစာ စသည်ကို ဆိုလိုဟန်တူသည်။] ဇာသံ-

၁။ အသပတ္တာ - စသည်။ ။သမ္ပိတ္တိဟရုဏတော၊ သဟအနတ္တုပ္ပတ္တိတော စသပတ္တာ၊ ပဋိသတ္တုတိ အာဟ “အသပတ္တာတိ အပစ္စတ္တိကာ”တိ။ ဗျာပဇ္ဇံ ဝုစ္စတိ စိတ္တဒုက္ခံ၊ တမ္ဘိရတိတာ အဗျာပဇ္ဇာတိ အာဟ “ဝိဂတဒေါမနဿာ”တိ။ ပုဗ္ဗေ “အဝေရာ”တိ ပဒေန သမ္ပဒ္ဓါဿာတကာဘာဝေါ ဝုတ္တော။ တေနာဟ “အပ္ပဋ္ဌိဿာ”တိ။ “အဝေရိနော”တိ ပန ဣမိနာပိ ကောပမတ္တဿပိ အနုပ္ပါဒနံ။ တေနာဟ “ကတ္ထစိ ကောပံ န ဥပ္ပါဒေတွာ”တိ။-ဋီကာ။

၂။ ဝိဟရေမ္ပ။ပ။ဣတိ စ နေသံ ဟောတိ။ ။“ဝိဟရေမ္ပ”တိ စ ပဒံ ပုရိမပဒေဟိဝိယောဇေတမ္ပိ“အဝေရာ ဝိဟရေမ္ပ”တိအာဒိန္နာ။ အယဉ္စ အဝေရာဒိဘာဝေါ သံဝိတာဂေန ပါကဇ္ဇော ဟောတိတိ ဒသေတုံ “အစ္ဆရာယာ”တိအာဒိံ ဝတ္တာ “ဣတိ စ နေသံ ဟောတိ”တိ ဇုတ္တံ။ စိတ္တုပ္ပတ္တိ ဒဉ္စတရာပိ ဟုတ္တာ ပဝတ္တတိတိ ဒသေတုံ “ဒါနံ ဒတ္တာ၊ ပုဇ္ဇံ ကတ္တာ စ ပတ္တယန္တိ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣတိ စေတိ စေသဒ္ဓေါ အန္တယသံသဂ္ဂေန ပရိကပေတိတိ အာဟ “ဝေဉ္စ နေသ”န္တိ။-ဋီကာ။

သဟဿေန၊ ခြေကုန်သည် တထောင်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ပရိတုဉ္ဇေယျာမ၊ သုံးဆောင်ရပါကုန်မှုကား။ (အဟော ဝတ။) (အားလုံး မျှမျှတတ စားကြ ရပါကုန်ပါမှုကား ကောင်းလေစွ။) ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒေတာ၊ ပေးပြီး၍လည်းကောင်း။ ပူဇံ၊ ပူဇော်မှုကို။ ကတော စ၊ ၍လည်း ကောင်း။ ပတ္ထယန္တိ၊ တောင်းတကြကုန်၏။ ဣတိ စ နေသံ ဟောတိတိ၊ ကား။ ဝေဉ္ဇ၊ ဤသို့လည်း။ နေသံ၊ ထို နတ်လူ အစရှိသူတို့၏။ အယံ ပတ္ထနာ၊ ဤ တောင်းတခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ စ ပနာတိ၊ ကား။ ဝေ၊ သို့။ ပတ္ထနာယ၊ တောင်းတခြင်းသည်။ သတိပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ (သဝေရာ- စသည်တို့၌ စပ်။)

ဣဿာမစ္ဆရိယသံယောဇနာတိ၊ ကား။ ဣဿာ၊ ဣဿာ-သည်။ ပရ- သမ္ပတ္တိဒိယန လက္ခဏာ၊ သူတပါးစည်းစိမ်ကို ရှုတ်ချခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ မစ္ဆ- ရိယံ၊ သည်။ အတ္တသမ္ပတ္တိယာ၊ မိမိစည်းစိမ်၏။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့နှင့်။ သာဓာရဏဘာဝဿ၊ ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကို။ အသဟနလက္ခဏံ၊ သည်းမ ခံနိုင်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဧတေသံ၊ ဤ နတ်လူစသူတို့၏။ ဣဿာ စ၊ ဣဿာ-လည်းဖြစ်သော။ မစ္ဆရိယဉ္စ၊ မစ္ဆရိယ-လည်းဖြစ်သော။ သံယောဇနံ၊ သံယောဇဉ်သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့် (တော၊ ထို နတ်လူစသူတို့သည်။) ဣဿာမစ္ဆရိယသံယောဇနာ၊ တို့မည်၏။ အယံ၊ ဤဆိုးအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ သုမဂ်လဝိလာသိနီ-မည်သော ဒီဃနိကာယ်အဋ္ဌကထာ၌။ သင်္ခေပေါ၊ အကျဉ်းတည်း။ ဝိတ္ထာရတော ပန၊ အကျယ်အားဖြင့်ကား။ ဣဿာ မစ္ဆရိ- ယာနိ၊ တို့ကို။ အဘိဓမ္မေ၊ ၌။ (မယာ။) ဝုတ္တာနေဝ၊ ဆိုးအပ်ပြီးကုန် သည်သာ။

[ထိုသို့ များသောအပြစ်ရှိကုန်သော ဣဿာ မစ္ဆရိယ-တို့ကို ထင် စွာပြခြင်းသည် သတ္တဝါအပေါင်းအား များသောကျေးဇူး ရှိသည် ၏အဖြစ်ကြောင့် အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာ၌ ထင်စွာပြအပ်ပြီးသော ထို ဣဿာ မစ္ဆရိယ-တို့၏ ဒိဋ္ဌဓမ္မက သမ္ပရာယိက-အပြစ်တို့ကို ပြလိုသည့် အတွက် “အာဝါသမစ္ဆရိယေန ပန” အစရှိသည်ကိုမိန့်။]

၁။ ပရသမ္ပတ္တိဒိယနလက္ခဏာ။ ။ယာယ ကာယမိ ပရေသံ သမ္ပတ္တိယာ ဒိယနံ ဥသုယနံ အသဟနံ လက္ခဏံ ဧတိဿာတိ ပရသမ္ပတ္တိဒိယနလက္ခဏာ၊ ယဒဂ္ဂေန အတ္တသမ္ပတ္တိယာ ပရေဟိ သာဓာရဏဘာဝံ အသဟနလက္ခဏံ၊ တဒဂ္ဂေနဿ “နိဂူ- ဟနလက္ခဏ” န္တိဝိ ဝတ္ထုပ္ပံ-ဇီကာ။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဣဿာ မစ္ဆရိယ-တို့တွင်။ (တနည်း) ဧတ္ထ၊ ဤ ငါးပါးသော မစ္ဆရိယ-တို့တွင်။ အာဝါသမစ္ဆရိယေန၊ ကျောင်းစသောနေရာ၌ ဝန်တိုခြင်းကြောင့်။ ယက္ခော ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ ပေတော ဝါ၊ ပြိတ္တာသည်လည်းကောင်း။ ဟုတော၊ ရှိ။ တဿေဝ အာဝါသဿ၊ ထိုကျောင်းစသော နေရာ၏ပင်။ သင်္ကာရံ၊ တံမြက်ချေးကို။ သီသေန၊ ဖြင့်။ ဥက္ခိပိတော၊ မြောက်၍။ ဝိစရတိ၊ လှည့်လည်ရတတ်၏။ ကုလမစ္ဆရိယေန၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမ အမျိုး၌ဝန်တိုခြင်းကြောင့်။ 'တသ္မိ' ကုလေ၊ ၌။ အညေသံ၊ အခြားသူတို့အား။ ဒါနာဒိနိ၊ အစရှိသည်တို့ကို။ ကရောန္တေ၊ ပြုသည်တို့ကို။ ဒိသော၊ ရှိ။ "မမ၊ ၏။ ဣဒံ ကုလလံ၊ ဤဒါယကာ ဒါယိကာမ အမျိုးသည်။ ဘိန္နဝတ၊ ပျက်စီးပါပေါ့တကား။" ဣတိ၊ သို့။ စိန္တယတော၊ ကြံစည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ လောဟိတမ္ပိ၊ သွေးသည်သော်လည်း။ မုခတော၊ ခံတွင်းမှ။ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အံထွက်တတ်၏။ ကုစ္ဆိဝိရေစနမ္ပိ၊ ဝမ်းလျှောခြင်းသည်သော်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ အန္တာနိပိ၊ အူတို့သည်လည်း။ ခဏ္ဍာခဏ္ဍာနိ၊ အပိုင်းငယ် အပိုင်းကြီးတို့သည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ နိက္ခမန္တိ၊ ထွက်တတ်ကုန်၏။

လာဘမစ္ဆရိယေန၊ လာဘ်၌ဝန်တိုခြင်းကြောင့်။ သံသဿ ဝါ၊ ၏သော်လည်းကောင်း။ ဂဏဿ ဝါ၊ ၏သော်လည်းကောင်း။ သန္တကေ၊ ဥစ္စာဖြစ်သော။ လာဘေ၊ ၌။ မစ္ဆရာယိတော၊ ဝန်တို၍။ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန၊ ပုဂ္ဂလိက၏ ဥစ္စာကို သုံးစွဲနည်းဖြင့်။ ပရိဘုဉ္ဇိတော၊ သုံးစွဲ၍။ ယက္ခော ဝါ၊ သည်သော်လည်းကောင်း။ ပေတော ဝါ၊ သည်သော်လည်းကောင်း။ မဟာ-အဇဂရော ဝါ၊ စပါးကြီးမြွေကြီးသည်လည်းကောင်း။ ဟုတော၊ ရှိ။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်ရတတ်၏။ ပန၊ ကား။ သရီရဝဏ္ဏဂုဏဝဏ္ဏမစ္ဆရိယေန၊ ကိုယ်အဆင်းဂုဏ်သတင်း၌ ဝန်တိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ပရိယတ္တိဓမ္မမစ္ဆရိယေန စ၊ မိမိတတ်သိအပ်သော 'ပရိယတ်တရား၌ ဝန်တိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ အတ္တနောဝ၊ မိမိ၏သာ။ ဝဏ္ဏံ၊ ဂုဏ်ကို။ ဝဏ္ဏေတိ၊ ချီးမွမ်း၏။ ပရေသံ၊ တို့၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ န (ဝဏ္ဏေတိ)၊ မချီးမွမ်း။ "ဧသော၊ ဤဂုဏ်သည်။ ကိံ ဝဏ္ဏော၊ ဘာဂုဏ်တုံနည်း။" ဣတိ၊ ဤသို့။ တံ တံ ဒေါသံ၊ ထိုထိုအပြစ်ကို။ ဝဒန္တော၊ ပြောဆိုလျက်လည်းကောင်း။ ပရိယတ္တိဉ္စ၊ ပရိယတ်ကိုလည်း။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်အား။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုကို။ အဒေန္တော၊ မပေးပဲလည်းကောင်း။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏော စေဝ၊ မကောင်းသော အဆင်းရှိသည်လည်းကောင်း။ ဋေမ္မဂေါ စ၊ အရည်ယိုသော ခံတွင်းရှိသည်လည်းကောင်း။ ("ဆွံ၊ အ၊ သည်လည်းကောင်း" ဟုလည်း ဆရာတို့ပေးကြ၏။) ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။

အပိစ၊ သည်သာ မက-သေး။ အာဝါသမစ္ဆရိယေန၊ ကြောင့်။ လောဟ-
 ဂေဟေ၊ သံအိမ်၌။ ဝါ၊ လောဟကုမ္ဘိလရံ၌။ ပစ္စတိ၊ ကျက်ရတတ်၏။
 ကုလမစ္ဆရိယေန၊ ကြောင့်။ အပ္ပလာဘော၊ နည်းသောလာဘ်ရှိသည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်ရတတ်၏။ လာဘမစ္ဆရိယေန၊ ကြောင့်။ ဂူထနိရယေ၊
 ဘင်ပုပ်ငရဲ၌။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်ရတတ်၏။ ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယေန၊ ကြောင့်။ ဘဝေ၊
 ၌။ နိဗ္ဗတ္တဿ၊ ဖြစ်ရသူ၏။ ဝဏ္ဏော နာမ၊ ကိုယ်အဆင်း၊ ဂုဏ်သတင်း
 မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်တတ်။ ဓမ္မမစ္ဆရိယေန၊ ကြောင့်။ ကုက္ကုဋ္ဌ-
 နိရယေ၊ ပြာပူငရဲ၌။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ ဣဿာမစ္ဆရိယ-
 သံယောဇနံ၊ ဤ ဣဿာ မစ္ဆရိယ-သံယောဇဉ်ကို။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊
 သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။
 တံ၊ ထို ဣဿာမစ္ဆရိယ-သံယောဇဉ်ကို။ နပ္ပဟိယတိ၊ မပယ်အပ်သေး။
 တာဝ၊ ထို ဣဿာ မစ္ဆရိယ-သံယောဇဉ်ကို မပယ်အပ်သေးသမျှ ကာလ
 ပတ်လုံး။ ဒေဝမနုဿာ၊ တို့သည်။ အဝေရတာဒီနိ၊ အဝေရတာ-အစရှိသည်
 တို့ကို။ ပတ္တယန္တာပိ၊ တောင်းတကြပါကုန်သော်လည်း။ ဝေရာဒီဟိ၊
 ဝေရ-အစရှိသည်တို့မှ။ န ပရိမုစ္စန္ဓိယေဝ၊ မလွတ်နိုင်ကုန်သည်သာ။

တိဏ္ဍာ မေတ္တ ကင်္ခါတိ၊ ကား။ [မေတ္တ-၌ မ-သည် အနက်မရှိ။ မ-
 ကာရော ပဒသန္ဓိကရော။-ဋီကာ။] တေသ္မိံ ပဉ္စေ၊ ဤ ပထမ-ပြဿနာ၌။

၁။ ဝဏ္ဏော နာမ န ဟောတိ။ ။သရီရဝဏ္ဏော၊ ဂုဏ်ဝဏ္ဏောတိ ဒုပိဓောပိ
 ဝဏ္ဏော နာမမတ္တေနပိ န ဟောတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တမာနော ဝိရူပေါ ဝေ
 ဟောတိ။ သမ္ပတ္တိနိဂူဟနသဘာဝေန မစ္ဆရိယေန ဝိရူပိတေ သန္တာနေ ယောဘုယျေန
 ဂုဏာ ပတိဋ္ဌ မေဝ န လက္ခန္ဓိ၊ ယေ၌ ပတိဋ္ဌဟေယျ။ တေသ္မိံ ဝသေနဿ ဝဏ္ဏော
 န ဘဝေယျ။ တေ ဟိ တဿ လောကေ ရတ္ထိံ ခိတ္တာ သရာ ဝိယ န ပညာယန္တိ။-
 ဋီကာ။

၂။ ယာဝ တံ။ ပ။ န ပရိမုစ္စန္ဓိယေဝ။ ။အဋ္ဌကထာဆရာက “ဣဿာမစ္ဆရိယ-
 ကို မပယ်နိုင်သေးသမျှ အဝေရတာ-အစရှိသည်တို့ကို တောင်းတကြကုန်သော်လည်း
 ဝေရ-အစရှိသည်တို့မှ မလွတ်နိုင်ကုန်သည်သာ” ဟု ဆို၏။ သို့သော်- “ရန်”
 ဟူသည် မိမိကလုပ်ရသော ရန်လည်းရှိ၏။ မိမိကမလုပ်ဘဲ သူတို့ဘာသာဖြစ်ပေါ်လာ
 သော ရန်လည်းရှိ၏။ ထိုရန်မျိုးကိုကား ဣဿာမစ္ဆရိယ-မျှမက အကုသိုလ်ဟူသမျှကို
 ပယ်ပြီးတော်မူသော ဘုရား ရဟန္တာ-ပုံရှိလျှင်တိုင်မှ မလွတ်နိုင်ကြပါ။ [တပုရိ-
 မုစ္စနာယ၊ ထို ဝေရ-စသည်တို့မှ လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဣစ္ဆာယ၊ အလို
 ဖြင့်။ အပ္ပတ္တိဗ္ဗတ္တာ၊ မရောက်အပ် မရောက်နိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 (ကိုမိဝ) ဇာတိအာဒိဓမ္မာနံ သတ္တာနံ ဇာတိအာဒိဟိ ဝိယ။-ဋီကာ။]

မယာ၊ ဒကာတော်သည်။ တုမှာကံ၊ ရှင်တော်တုရားတို့၏။ ဝစနံ၊ အဖြေ
စကားတော်ကို။ သုတွာ၊ ကြားနာရ၍။ ကင်္ခါ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ တိဏ္ဍာ၊ လွန်
မြောက်အပ်ပါပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ လျှောက်၏။ မဂ္ဂဝသေန၊ မဂ်၏
အစွမ်းဖြင့်။ တိဏ္ဍကင်္ခတံ၊ လွန်မြောက်အပ်ပြီးသော ယုံမှားခြင်း ရှိသည်၏
အဖြစ်ကို။ န ဒီပေတိ၊ ပြသည်မဟုတ်။ ဝိဂတာ ကထံကထာတိ၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤ
တရားသည်။ ကထံ၊ အဘယ် အပြားအားဖြင့် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။ ဣဒံ၊
သည်။ ကထံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အယမ္ပိ ကထံကထာ၊ ဤ ကထံကထာ-
ဟု ပြောဆိုကြောင်းဖြစ်သော စကားသည်လည်း။ ဝိဂတာ၊ ကင်းပါပြီ။
[ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ “ဣဒံ၊ ဤစကားသည်။ ကထံ၊ အသို့နည်း။ ဣဒံ၊
သည်။ ကထံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အယမ္ပိ ကထံကထာ၊ ဤ အသို့နည်း အသို့
နည်း-ဟု တွေးတောယုံမှားခြင်းသည်လည်း။ ဝိဂတာ၊ ကင်းပါပြီ။” ဟု
ပေးတော်မူသည်။ ကထံကထာ၏ ဝိဂ္ဂဟ-ကို အဋ္ဌသာလိနီဘာသာဋီကာ၊
ကာမကုသိုလ် ပဒဘာဇနီ-အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၃၅၈။ နိဒါနာဒီနိ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့သည်။ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ၊ ကုန်သည်
သာ။ (“မဟာနိဒါန-သုတ်အဖွင့်၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ” ဟုလို။) ပိယာပိယနိဒါနန္တိ၊ ကား။
မစ္ဆရိယံ၊ သည်။ ပိယသတ္တသင်္ခါရနိဒါနံ၊ ချစ်အပ်သော - သတ္တဝါသင်္ခါရ-
ဟူသော နိဒါန်းရှိ၏။ ဣဿာ၊ သည်။ အပိယသတ္တသင်္ခါရနိဒါနံ၊ မချစ်
အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ-ဟူသော နိဒါန်းရှိ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဥဘယံ၊
နှစ်ပါးစုံသော ဣဿာ မစ္ဆရိယ-သည်။ ဥဘယနိဒါနံ၊ နှစ်ပါးစုံသော ချစ်
အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ၊ မချစ်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ-ဟူသော နိဒါန်း
ရှိ၏။ ဟိ-ခွဲ။ ပဗ္ဗဇိတဿ၊ ရဟန်းဖြစ်သူ၏။ ဝါ၊ သည်။ (ပိယာ-၌ စပ်။)
သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒယော၊ အတူနေတပည့် အစရှိကုန်သော။ (သတ္တာ၊ သတ္တဝါ
တို့သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။) ဝဟဋ္ဌဿ၊ အိမ်၌တည်သူ
လူဝတ်ကြောင်၏။ ဝါ၊ သည်။ ပုတ္တာဒယော၊ သားအစရှိကုန်သော။ (သတ္တာ။)
ဝါ၊ တနည်း။ ဟတ္ထိအဿာဒယော၊ ဆင် မြင်း အစရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊
တို့သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပိယာ၊ ချစ်အပ်ကုန်သည်။
ကေဠာယိတာ၊ မြတ်နိုးအပ်ကုန်သည်။ မမာယိတာ၊ ငါ့ဥစ္စာ-ဟု ပြုအပ်

၁။ ကေဠာယိတာ မမာယိတာ။ ။ ကေလေ-မမာယနေ (မြတ်နိုးခြင်းအနက်)
ဓာတ်နောင် တ-ပစ္စည်းသက်၊ ဓာတွန်မကျေ။ ဧ-ကို အာယ-ပြု ဣ-အာဂုံ။ မမ+ဇုဒံ မမံ၊
မမံ ဣတိ ကရိယန္တေတိ မမာယိတာ။ ကရ-ဓာတ်၏အနက်၌ အာယ-ပစ္စည်းသက်၊
တ-ပစ္စည်းလည်းသက်၊ ဣ-အာဂုံ။

၂၀၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[သက္ကပဉ္စသုတ်

ကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ မဟုတ္တမ္ပိ၊ တမဟုတ်မျှလည်း။ တေ၊ ထို သက္ကဝါ
တို့ကို။အပဿန္တော၊ မမြင်လတ်သော်။ အဓိဝါသေတုံ၊ သည်းခံခြင်းငှာ။ န
သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။

သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အညံ၊ မိမိမှတစ်ပါး အခြားသူကို။ (သာမည-
ကံ။)တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ပိယသတ္တံ၊ ချစ်အပ်သောသက္ကဝါကို။
လဘန္တိ၊ ရသည်ကို။(ဝိသေသ-ကံ။)ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ဣဿံ၊ ဣဿာကို။ ဝါ၊
ဪ၊ မဟုတ်။ ကရောတိ၊ ၏။ “ဣမိနာ၊ ဤသဖြင့်။ အမှာကံ၊ ကျွန်ုပ်တို့၏။
ဝါ၊ တို့မှာ။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော။ ကမ္မံ၊ အလုပ်သည်။ အတ္တံ၊ ရှိပါ၏။
မဟုတ္တံ၊ တမဟုတ်မျှ။ နံ၊ ထိုသူ ကို။ တာဝ ဒေသ၊ ပေးလိုက်ပါကုန်ဦးလော့။”
ဣတိ၊ သို့။ (ယာစိတော-ဌ္ဋိ စပ်။)တမေဝ၊ ထိုချစ်အပ်သူကိုပင်။ အညေဟိ၊
မိမိမှတစ်ပါး အခြားသူတို့သည်။ ယာစိတော၊ တောင်းအပ်သည်။ ဝါ၊ ငှား
အပ်သည်။ (သမာနော။) “ဒါတုံ၊ ငှာ။ န သက္ကာ၊ ကောင်း။ ကိလမိဿတိ၊
ပင်ပန်းရှာလိမ့်မည်။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း။ ဥက္ကဏ္ဍိဿတိ၊
ပျင်းရိရှာလိမ့်မည်။ ဣတိ ဝါ၊ လည်းကောင်း။” ဣတိအာဒိနိ၊ ဤသို့အစ
ရှိသော စကားတို့ကို။ ဝတူ၊ ရှိ။ မစ္ဆရိယံ၊ မစ္ဆရိယ-ကို။ ဝါ၊ ဝန်တုံ
ခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ တာဝ၊ ပိယသင်္ခါရ-မှရှေး
ဦးစွာ။ ဥဘယမ္ပိ၊ နှစ်ပါးစုံသော ဣဿာ မစ္ဆရိယ-သည်လည်း။ ပိယသတ္တ-
နိဒါနံ၊ ချစ်အပ်သောသက္ကဝါ ဟူသော နိဒါန်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ကား။ ဘိက္ခုဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ ပတ္တစိဝရပရိက္ခာရဇာတံ၊
သပိတ် သင်္ကန်း ဟူသော ပရိက္ခရာအပေါင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊
ကိုလည်းကောင်း။ ဂဟဋ္ဌဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ အလင်္ကာရာဒိဥပကရဏံ
ဝါ၊ တန်ဆာ အစရှိသော အဆောက်အဦသည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကို
လည်းကောင်း။ ပိယံ၊ ချစ်အပ်သည်။ မနာပံ၊ မြတ်နိုးအပ်သည်။ ဟောတိ၊
၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ အညဿ၊ မိမိမှတစ်ပါး အခြားသူ၏။ တာဒိသံ၊
ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော ပိယသင်္ခါရ-ကို။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်နေသည်ကို။ ဒိသ္မာ၊
ရှိ။ “အဿ၊ ၏။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်။ န
ဘဝေယျ၊ မဖြစ်ပါမူကား။ အဟော ဝတ၊ ကောင်းလေစွ။” ဣတိ၊ သို့။
ဣဿံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ယာစိတော ဝါပိ၊ တောင်းအပ်
ပြန်သော်လည်း။ (ငှားအပ်ပြန်သော်လည်း။) “မယမ္ပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဧတံ၊
ဤပစ္စည်းဝတ္ထုကို။ မမာယန္တာ၊ မြတ်နိုးကုန်သည်။ (ဟုတူ။) န ပရိဘုဉ္ဇာမ၊
မသုံးစွဲရက်ကြကုန်။ ဒါတုံ၊ ငှာ။ န သက္ကာ၊ ကောင်း။” ဣတိ၊ သို့။ မစ္ဆရိယံ၊

ကို။ ဝါ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ဧ။ ဝေ၊ လျှင်။ ဥဘယမ္ပိ၊ နှစ်ပါးစုံသော
ဣဿာ မစ္ဆရိယ-သည်လည်း။ ပိယသင်္ခါရနိဒါနံ၊ ချစ်အပ်သော သင်္ခါရ-
ဟူသော နိဒါန်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

ပန၊ ကား။ (ပိယ-မှတပါး အပိယ-ကား။) အပ္ပိယေ၊ မချစ်အပ်ကုန်
သော။ ဝုတ္တပ္ပကာရေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော။ တေ သတ္တေ
စ၊ ထို သတ္တဝါတို့ကိုလည်းကောင်း။ (တေ)သင်္ခါရေ စ၊ ထို သင်္ခါရ-
တို့ကိုလည်းကောင်း။ လဘိတော၊ ရှိ။ အဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။
တေ၊ ထို သတ္တဝါတို့သည်။ ဝါ၊ ထို သင်္ခါရ-တို့သည်။ အမနာပါ၊
စိတ်ဖြင့်မရောက်အပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ မမြတ်နိုးအပ်ကုန်သည်။ သစေ ပိ
ဟောန္တိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေကုန်ဦးတော့။ တထာပိ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ကုန်
သော်လည်း။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ (သတ္တဝါသင်္ခါရ-တို့၌ တတ်မက်တတ်သော
တဏှာလောဘ-စသော ကိလေသာတို့၏။) ဝိပရိတဝုတ္တိတာယ၊ ဖောက်ဖောက်
ပြန်ပြန် ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “မံ၊ ငါ့ကို။ ဌပေတော၊
ရှိ။ အညော၊ ငါမှတပါး အခြားသော။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဝေ-
ရူပဿ၊ ဤသို့သဘောရှိသော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို လာဘီ၊ ရသေးသနည်း။”
ဣတိ၊ သို့။ ဣဿံ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ကရောတိ၊ ဧ။ -ယာစိတော၊ ငှား
အပ်သည်။ (သမာနော။) တာဝကာလိကမ္ပိ၊ ထိုသုံးစွဲရာ ကာလမျှလည်း။
ဝါ၊ အခိုက်အတန့်မျှလည်း။ အဒမာနော၊ မပေးနိုင်သည်။ (ဟုတော။)
မစ္ဆရိယံ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ကရောတိ။ ဝေ၊ လျှင်။ ဥဘယမ္ပိ၊ နှစ်ပါးစုံ
သော ဣဿာ မစ္ဆရိယ-သည်လည်း။ အပ္ပိယသတ္တသင်္ခါရနိဒါနံ၊ မချစ်အပ်
သော သတ္တဝါသင်္ခါရ-ဟူသော နိဒါန်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

ဆန္ဒနိဒါနန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပုဒ်၌။ (လဗ္ဘမာနော၊ ရထိုက်သော။)
ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ ပရိယေသနဆန္ဒော၊ ပရိယေသနဆန္ဒ-လည်းကောင်း။
ပဋိလာဘဆန္ဒော၊ ပဋိလာဘဆန္ဒ-လည်းကောင်း။ ပရိဘောဂဆန္ဒော၊ ပရိ-
ဘောဂဆန္ဒ-လည်းကောင်း။ သန္တိဓိဆန္ဒော၊ သန္တိဓိဆန္ဒ-လည်းကောင်း။
ဝိဿဇ္ဇနဆန္ဒော၊ ဝိဿဇ္ဇနဆန္ဒ-လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဓော၊
ငါးပါးအပြားရှိ၏။

ကတမော၊ အဘယ်သည်။ ပရိယေသနဆန္ဒော၊ ပရိယေသနဆန္ဒ-မည်
သနည်း။ ဣမ၊ ဤ လောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတိတ္ထော၊

၂၉၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[သက္ကပဉ္စသုတ်

မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲသည်။ ဆန္ဒဇာတော၊ ဖြစ်သောဆန္ဒရှိသည်။ (ဟုတော့။) ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပရိယေသတိ၊ ရှာမှီး၏။ သဒ္ဓံ၊ သဒ္ဓါရုံကို။ ပ။ ပရိယေသတိ၊ ၏။ ခနံ၊ ဥစ္စာကို။ ပရိယေသတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ဆန္ဒ-သည်။ ပရိယေသနဆန္ဒော၊ ပရိယေသနဆန္ဒ-တည်း။ ဝါ၊ ဝတ္ထုကာမ-ကို ရှာမှီး လိုကြောင်း ဆန္ဒ-တည်း။

ကတမော၊ သည်။ ပဋိလာဘဆန္ဒော၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤ။ ဧကစ္စော၊ သည်။ အတိတ္ထော၊ သည်။ ဆန္ဒဇာတော၊ သည်။ (ဟုတော့။) ရူပံ၊ ကို။ ပဋိလာဘတိ၊ ရ၏။ ပ။ ခနံ၊ ကို။ ပဋိလာဘတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ဆန္ဒ-သည်။ ပဋိလာဘဆန္ဒော၊ တည်း။ ဝါ၊ ရခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောဆန္ဒ-တည်း။

ကတမော၊ သည်။ ပရိဘောဂဆန္ဒော၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤ။ ဧကစ္စော၊ အတိတ္ထော ဆန္ဒဇာတော (ဟုတော့)။ ရူပံ၊ ကို။ ပရိဘူတိ၊ သုံးဆောင်၏။ ပ။ ခနံ၊ ကို။ ပရိဘူတိ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ ပရိဘောဂဆန္ဒော၊ တည်း။ ဝါ၊ သုံးဆောင်လိုကြောင်းဆန္ဒ-တည်း။

ကတမော၊ သည်။ သန္တိမိဆန္ဒော၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤ။ ဧကစ္စော၊ သည်။ အတိတ္ထော၊ ဆန္ဒဇာတော၊ သည်။ (ဟုတော့။) “အာပဒါသ၊ ဘေးရန်တို့သည်။ (ဥပ္ပန္နသု၊ ဖြစ်ကုန်သော်။) တဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ခနသန္တိစယံ၊ ဥစ္စာကို သိမှီးသိမ်းဆည်းခြင်းကို။ ကရေတိ၊ အယံ၊ သည်။ သန္တိမိဆန္ဒော၊ တည်း။ ဝါ၊ သိမှီး သိမ်းဆည်း ကြောင်းဆန္ဒ-တည်း။

ကတမော၊ သည်။ ဝိဿဇ္ဇနဆန္ဒော၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤ။ ဧကစ္စော၊ သည်။ အတိတ္ထော၊ သည်။ ဆန္ဒဇာတော၊ သည်။ (ဟုတော့။) “ဣဓေ၊ ဤသို့ သည်။ မံ၊ ငါ့ကို။ ရက္ခိဿန္တိ၊ စောင့်ရှောက်ကုန်လတ္တံ့။ ‘ဂေါပိဿန္တိ၊ လုံခြုံစေကုန်လတ္တံ့။ မမာယိဿန္တိ၊ ငါ့သခင်ဟု ပြုကြကုန်လတ္တံ့။ ဝါ၊ မြတ်နိုးကြကုန်လတ္တံ့။ သမ္ပရိဝါရယိဿန္တိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းရံကုန်လတ္တံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဟတ္ထာရောဟာနံ၊ ဆင်စီးသူရဲကောင်းတို့အားလည်းကောင်း။ အဿာရောဟာနံ၊ မြင်းစီးသူရဲကောင်းတို့အားလည်းကောင်း။ ရထိကာနံ၊ ရထားစီးသူရဲကောင်းတို့အားလည်းကောင်း။ ခန္တဂ္ဂဟာနံ၊ လေးတော်သား တို့အားလည်းကောင်း။ ခနံ၊ ကို။ ဝိဿဇ္ဇတိ၊ စွန့်ကြဲပေးကမ်း၏။ အယံ၊

ဤဆန္ဒ-သည်။ ဝိဿဇ္ဇနဆန္ဒော၊ တည်း။ ဝါ၊ စွန့်ကြဲပေးကမ်းကြောင်း ဆန္ဒ-တည်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဆန္ဒာ၊ တို့သည်။ ဣမ၊ ဤ ပါဠိ တော်၌။ တဏှာမတ္တမေဝ၊ တဏှာမျှသာတည်း။ တံ၊ ထို တဏှာကို။ သန္ဓာယ၊ မူ၍။ ဣဒံ၊ ဤငါးမျိုးသော ဆန္ဒ-ကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဝိတက္ကနိဒါနောတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ “လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော”တံ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဝိနိစ္ဆယဝိတက္ကော၊ ဆုံးဖြတ် ကြောင်း ဝိတက်သည်။ ဝိတက္ကော နာမ၊ ဝိတက်မည်၏။ ဝိနိစ္ဆယောတိ (ဧတ္ထ)၊ ဤပါဌ်၌။ (လဗ္ဗမာနာ၊ ကုန်သော။) ဝိနိစ္ဆယာ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့သည်။ ဒွေ၊ နှစ်ခုတို့တည်း။ တဏှာဝိနိစ္ဆယော စ၊ တဏှာ-ဟူသော ဆုံးဖြတ်ခြင်း လည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယော စ၊ ဒိဋ္ဌိ-ဟူသော ဆုံးဖြတ်ခြင်းလည်းကောင်း တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အဋ္ဌသတံ၊ တရားရှစ်ပါးသော။ တဏှာဝိစရိတံ၊ တဏှာ- ဝိစရိတ်သည်။ တဏှာဝိနိစ္ဆယော နာမ၊ မည်၏။ ဒွါသဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါး သော။ ဒိဋ္ဌိယော၊ မိစ္ဆာ-အယူတို့သည်။ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယော နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တတဏှာဝိနိစ္ဆယဝေသန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော တဏှာ-ဟူသော ဆုံးဖြတ် ကြောင်းနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌပိယာပိယဝဝတ္ထာနံ၊ ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ၊ ချစ် အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ၊ မချစ်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ-ဟု ပိုင်းခြား မှတ်သာခြင်းသည်။ န ဟောတံ၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကစ္စဿ၊ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ် ၏။ ဝါ၊ သည်။ တဒေဝ၊ တိုအာရုံကိုပင်။ ဣဋ္ဌံ၊ အလိုရှိအပ်သည်။ ဟောတံ၊ ၏။ ဧကစ္စဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ တဒေဝ၊ ကိုပင်။ အနိဋ္ဌံ၊ အလိုမရှိအပ်သည်။ (ဟောတံ၊ ၏။ ဧကသု ဝိယ၊ အဘယ်သူတို့၌ကဲ့သို့နည်း။) ပစ္စန္ဓရာဇမဇ္ဈိမဒေသရာဇုနံ၊ ပစ္စန္ဓရစ်မင်း မဇ္ဈိမဒေသ-မင်းတို့၏။ ဂဏ္ဍုပ္ပဝါဒ- မိဂမံသာဒီသု ဝိယ၊ တီးသား သမင်သား- အစရှိသည်တို့၌ ကဲ့သို့တည်း။

ပန၊ ဆက်။ တဏှာဝိနိစ္ဆယဝိနိစ္စိတေ၊ တဏှာဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော။ တသ္မိံ ပဋိလဒ္ဓဝတ္ထုသ္မိံ၊ ထို ရအပ်ပြီးသော ဝတ္ထု၌။ (ဝဝတ္ထာနံ-၌ စပ်။) ဝါ၊ တွင်။ (ဧတ္ထကံ-၌ စပ်။) “ဧတ္ထကံ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝတ္ထု သည်။ ရူပဿ၊ ရူပါရုံဖို့။ ဘဝိဿတံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဧတ္ထကံ၊ သည်။ ပ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဿ၊ ဖောဋ္ဌာဗ္ဗာရုံဖို့။ မယံ၊ ငါးဖို့။ ပရဿ၊ သူတပါးဖို့။ ဘဝိ- ဿတံ၊ လတ္တံ့။ ဧတ္ထကံ၊ ကို။ နိဒဟိဿာမိ၊ မြုပ်ထားအံ့။ ဝါ၊ သိုမှီး သိမ်းထားအံ့။ ဧတ္ထကံ၊ ကို။ ပရဿ၊ သူတပါးအာ။ ဒဿာမိ၊ ပေးအံ့။” ဣတိ၊ သို့။ ဝဝတ္ထာနံ၊ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ခြင်းသည်။ ဝိတက္ကဝိနိစ္ဆယေန၊ ဝိတက်ဖြင့်ဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း ဝိတက်ကြောင့်။

ဟောတိ၊ ဧ။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဆန္ဒော။ ပ။ ဝိတက္ကနိဒါနော”တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ။)အာဟ၊ မူပြီ။

ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိဒါနောတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ပပဉ္စာ၊ ပပဉ္စ-တို့သည်။ ဝါ၊ မိမိကိန်းရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို သံသရာ၌ ချဲထွင်တတ်သော တရားတို့သည်။ ဝါ၊ မိမိကိန်းရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို ရတ္တ-ဟု လည်းကောင်း၊ သတ္တ-ဟု လည်းကောင်း၊ မိစ္ဆာဘိနိဝိဋ္ဌ-ဟု လည်းကောင်း ထင်စွာပြတတ်သော တရားတို့သည်။ တဏှာပပဉ္စော၊ တဏှာပပဉ္စ-လည်းကောင်း။ မာန-ပပဉ္စော၊ လည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌိပပဉ္စော၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ သုံး၊ ပါးတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော ပပဉ္စ-တို့တွင်။ အဋ္ဌသတတဏှာဝိစရိတံ၊ တရားရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်သည်။ ဝါ၊ အမျိုးမျိုးအပုံဖုံဖြစ်တတ်သော၊ တရားရှစ်ပါးသော တဏှာသည်။ တဏှာပပဉ္စော နာမ၊ ဧ။ ဝါ၊ မိမိကိန်းရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို သံသရာ၌ ချဲထွင်တတ်သော တဏှာမည်၏။ ဝါ၊ မိမိကိန်းရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို ရတ္တ-ဟု ထင်စွာပြတတ်သော တဏှာမည်၏။ နဝဝိဓော၊ ကိုးပါးအပြားရှိသော။ မာနော၊ သည်။ မာနပပဉ္စော နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ မိမိကိန်းရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို သံသရာ၌ ချဲထွင်တတ်သော မာန-မည်၏။ ဝါ၊ မိမိကိန်းရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို သတ္တ-ဟု ထင်စွာပြတတ်သော မာန-မည်၏။ ဒွါသဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော။ ဒိဋ္ဌိယော၊ မိစ္ဆာ-အယူတို့သည်။ ဒိဋ္ဌိ-ပပဉ္စော နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ မိမိကိန်းရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို သံသရာ၌ ချဲထွင်တတ်သော ဒိဋ္ဌိ-မည်၏။ ဝါ၊ မိမိကိန်းရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို မိစ္ဆာဘိနိဝိဋ္ဌ-ဟု ထင်စွာပြတတ်သော ဒိဋ္ဌိ-မည်၏။ တေသု၊ ထိုသုံးပါးသော ပပဉ္စ-တို့တွင်။ ဣဓ-ဤ ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိဒါနော - အစရှိသောပါဌ်၌။ တဏှာပပဉ္စော၊ တဏှာပပဉ္စ-ကို။ အဓိပ္ပေတော၊ ဧ။

၁။ ပပဉ္စာ။ ။ပစိ-ဝိတ္ထာရေ၊ ချဲထွင်ခြင်း အနက်၌ ဖြစ်၏။ (ဇာတ်ကျမ်း။) ပပဉ္စေန္တိ ဝိတ္ထာရယန္တိတိ ပပဉ္စာ၊ မိမိကိန်းရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို သံသရာ၌ ချဲထွင်တတ်သော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ-တို့။ ယတ္ထ သယံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တံ သန္တာနံ သံသာရေ ပပဉ္စေန္တိ ဝိတ္ထာရယန္တိတိ ပပဉ္စာ။ (တနည်း) ပစိ-ဗျတ္တကာရိယေ၊ ထင်ရှားပြုခြင်း အနက်၌ဖြစ်၏။ (ဇာတ်ကျမ်း။) ပပဉ္စေန္တိ ဗျတ္တေန္တိတိ ပပဉ္စာ၊ မိမိကိန်းရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို “ရတ္တ-တပ်မက်တတ်သူ” ဟု လည်းကောင်း၊ “သတ္တ”ဟု မှတ်ထင်တတ်သူ-ဟု သော်လည်းကောင်း၊ “မိစ္ဆာအယူရှိသူ” ဟုသော်လည်းကောင်း။ ထင်ရှားပြတတ်သော တရားတို့။ ယဿ စ ဥပ္ပန္နာ၊ တံ “ရတ္ထော”တိ ဝါ “သတ္ထော”တိ ဝါ “မိစ္ဆာဘိနိဝိဋ္ဌော”တိ ဝါ ပပဉ္စေန္တိ ဗျတ္တေန္တိတိ ပပဉ္စာ။-ဇီကာ။ [တဏှာပပဉ္စော-စသည်၌ ပပဉ္စ-ပုဒ်ကို ကေဝုဏ် ဝိဂ္ဂဟပြု၍ တဏှာ-စသောပုဒ်နှင့် ကမ္မာဓာရဲ တွဲပါ။]

ကေနဌေန၊ အဘယ် အနက်သဘောကြောင့်။ ပပဉ္စော၊ ပပဉ္စ-မည် သနည်း။ မတ္တပမတ္တာကာရ ပါပနဌေန၊ ယစ်မှူးခြင်း အထူးသဖြင့်ယစ်မှူးခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘော ကြောင့်။ ပပဉ္စော၊ မည်၏။ [ဤအနက်ကား သဒ္ဓတ္ထ-မဟုတ်၊ အဓိပ္ပာ-ယတ္ထသာ။] တံသမ္ပယုတ္တာ၊ တို့ ပပဉ္စ-တရားတို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ သညာ၊ သညာသည်။ ပပဉ္စသညာ၊ မည်၏။ ဝါ၊ မိမိကိန်းရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို သံသရာ၌ ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ-နှင့် ယှဉ်သော သညာ မည်၏။ ကောဌာသော၊ အဖို့အစုကို။ သင်္ခါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ကေသု ဝိယ၊ အဘယ် ပါဠိရပ်တို့၌ကဲ့သို့နည်း။) “သညာနိဒါနာ ဟိ ပပဉ္စသင်္ခါ” တိအာဒိသု ဝိယ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌ကဲ့သို့တည်း။ “ဟိ၊ မုနိ။ ပပဉ္စသင်္ခါ၊ မိမိကိန်းရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို သံသရာ၌ ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ-အစုတို့သည်။ သညာနိဒါနာ၊ သညာဟူသော နိဒါနိန်းရှိကုန်၏။” ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ပပဉ္စ-သညာသင်္ခါနိဒါနောတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) ဝိတက္ကော၊ သည်။ ပပဉ္စသညာကောဌာသနိဒါနော၊ မိမိကိန်းရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို သံသရာ၌ ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ-နှင့်ယှဉ်သော သညာအစုဟူသော နိဒါနိန်းရှိ၏။ ဝါ၊ မိမိကိန်းရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို ရတ္တ-ဟုလည်းကောင်း၊ သတ္တ-ဟုလည်းကောင်း၊ မိစ္ဆာဘိနိဝိဋ္ဌ-ဟုလည်းကောင်း ထင်စွာပြတတ်သော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ-နှင့်ယှဉ်သော သညာအစုဟူသော နိဒါနိန်းရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

၁။ မတ္တပမတ္တာကာရပါပနဌေန။ ။ယသ္မာ တဏှာဒိဋ္ဌိယော အဓိမတ္တာ ဟုတ္တာ ပဝတ္တမာနာ (အလွန်အကဲဖြစ်ကုန်လတ်သော်။) တံသမ္ပပုဂ္ဂလံ ပမတ္တာကာရံ ပါပေန္တိ၊ (ထိုတရားနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို အပြားအားဖြင့် မေ့လျော့သူ၏အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေတတ်ကုန်၏။) မာနော ပန ဇာတိမဒါဒိဝသေန မတ္တာကာရမ္ပိ (ပါပေန္တိ)၊ တသ္မာ “မတ္တပမတ္တာကာရပါပနဌေနာ” တိ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။

၂။ သင်္ခါ ဝုစ္စတိ ကောဌာသော ။ ။ဘာဂသော သင်္ခါယတိ ဥပဋ္ဌာတိတိ (သင်္ခါ)-အဖို့အစုအားဖြင့် ထင်လာတတ်သောကြောင့် အဖို့အစုကို “သင်္ခါ” ဟု ခေါ်သည်။ ယသ္မာ ပပဉ္စသညာ တံတံဒွါရဝသေန၊ အာရမ္မဏဝသေန စ ဘာဂသော ဝိတက္ကဿ ပစ္စယာ ‘ဟောန္တိ။ န ကေဝလာ၊ တသ္မာ ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိဒါနော ဝိတ္တက္ကော ဝုတ္တော၊ ပပဉ္စသညာနံ ဝါ အနေကဘေဒာဝိန္နတ္တာ တံသမုဒါယော “ပပဉ္စသညာသင်္ခါ” တိ ဝုတ္တော။ ပပဉ္စသညာသင်္ခါဂ္ဂဟဏေန စ အနဝသေသော ဒုက္ခသမုဒယော ဝုတ္တော တံတံနိမိတ္တတ္တာ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿာတိ။-ဋီကာ။

ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိရောဓသာရုပ္ပဂါမိနိဋ္ဌိ၊ ကား။ ဧတိဿာ ပပဉ္စညာ-
 သင်္ခါယ၊ ဤ မိမိကိန်းရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို သံသရာ၌ ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာ
 နှင့်ယှဉ်သော သညာအစု၏။ ယော နိရောဓော၊ အကြင် ချုပ်ကြောင်း
 သည်။ (ယော) ဝူပသမော။ အကြင် ငြိမ်းအေးကြောင်းသည်။ [ရှေးက
 “ချုပ်ရာ၊ ငြိမ်းအေးရာ”ဟု ပေးကြ၏။] တဿ၊ ထို ပပဉ္စသညာသင်္ခါ-၏
 ချုပ်ငြိမ်းကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်အား။ သာရုပ္ပဉ္စေ၊ လျှောက်ပတ်သည်
 လည်းဖြစ်သော။ တတ္ထ၊ ထို ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိရောဓ-သို့။ ဂါမိနိဋ္ဌိ၊
 ရောက်ကြောင်းလည်းဖြစ်သော။ (ပဋိပဒံ၊ အကျင့်ကို။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်
 သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။-၌ စပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဝိပဿနာယံ၊ နှင့်။ သဟ၊
 တကွ။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ပုစ္ဆတိ၊ မေးလျှောက်၏။

ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာနအဖွင့်

၃၅၉။ အထ၊ မေးလျှောက်ရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို သိကြား၏
 အတွက်။ [ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ “အဿ၊ ထို သိကြားအား” ဟု
 ပေး၏။] တဂဝါ၊ သည်။ သောမနဿံပါဟန္တိ-အစရှိသည်ဟူ၍။ တိဿော၊
 ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့ကို။ အာရတိ၊ အားထုတ်တော်မူပြီ။ ပန၊ ပရိ-
 ဟာရ။ ပ။ အံ။ ကိံ၊ အသိနည်း။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ပုစ္ဆိတံ၊ မေးအပ်
 သော ပြဿနာကို။ ကထိတံ၊ ဖြေတော်မူအပ်သလော။ အပုစ္ဆိတံ၊ မမေး
 အပ်သော ပြဿနာကို။ (ကထိတံ။) သာနုသန္ဓိကံ၊ အနုသန္ဓေ-နှင့်တကွဖြစ်
 သော ပြဿနာကို။ (ကထိတံ။) အနုသန္ဓိကံ၊ အနုသန္ဓေ-မရှိသော ပြဿနာ
 ကို။ (ကထိတံ၊ လော။) ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (ဘဂဝတာ၊
 သည်။) ပုစ္ဆိတမေဝ၊ မေးအပ်သော ပြဿနာကိုသာ။ ကထိတံ၊ ဖြေတော်
 မူအပ်ပြီ။ အပုစ္ဆိတံ၊ ကို။ နော (ကထိတံ)၊ ဖြေတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။
 သာနုသန္ဓိကမေဝ၊ ကိုသာ။ (ကထိတံ၊ ပြီ။) အနုသန္ဓိကံ၊ ကို။ နော
 (ကထိတံ)၊ မမူအပ်။

၁။ သဟဝိပဿနာယ။ ပ။ ပုစ္ဆတိ။ ။ယော နိရောဓော ဝူပသမောတိ နိရောဓသစ္စ-
 မဟာ။ တဿ သာရုပ္ပန္တိ တဿ ပပဉ္စသညာသင်္ခါယ နိရောဓဿ ဝူပသမဿ
 အဓိဂမူပါယတာယ သာရုပ္ပံ အနုစ္စရိကံ၊ ဧတေန ဝိပဿနံ ဝဒတိ။ တတ္ထ ယထာဝုတ္တ-
 နိရောဓေ အာရမ္မဏကရဏဝသေန ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ တတ္ထဂါမိနိ၊ ဧတေန မဂ္ဂံ။
 ဧတနာဟ “သဟ ဝိပဿနာယ မဂ္ဂံ ပုစ္ဆတိတိ။-ဋီကာ။

ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာနအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၂၉၅

ဟိ၊ မုနိ။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏စိတ်၌။ ရူပတော၊ ရုပ်ထက်။ အရူပံ၊ နာမ်သည်။ ပါကဋတရံ၊ သာ၍ထင်ရှား၏။ အရူပေပိ၊ နာမ်၌လည်း။ ဝါ၊ နာမ်တွင်လည်း။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ပါကဋတရာ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်နည်း။ ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ကရုဇကာယံ၊ ကရုဇကာယသည်။ ဝါ၊ ခန္ဓာကိုယ်သည်။ သုခမံ၊ သိမ်မွေ့၏။ ကမ္မဇံ၊ ကမ္မဇ တေဇောဓာတ်သည်။ ဝါ၊ ကမ္မဇ ဝမ်းမီးသည်။ ဗလဝံ၊ အားရှိ၏။ ကရုဇကာယဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ သုခမတ္တာ၊ သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ကမ္မဇဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ ဗလဝတ္တာ၊ အားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ကောဟာရမ္ပိ၊ တရက်စာ အာဟာရ-ကိုလည်း။ အတိက္ကမိတ္တာ၊ လွန်၍။ ဝါ၊ လတ်သော်။ န တိဋ္ဌန္တိ၊ မတည်နိုင်ကုန်။ ဥဏှပဝါသာဏေ၊ ပူသောကျောက်ဖျာ၌။ ထပိတသပ္ပိပိဏ္ဍိ ဝိယ၊ ထားအပ်သော ထောပတ်ခဲသည်ကဲ့သို့။ ဝိလိယန္တိ၊ ကြေမှုကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ဗြဟ္မဇာလေ၊ ဗြဟ္မဇာလ-သုတ်၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ [ခိဉ္စာပဒေါသိက-နတ်တို့ကို ရည်ရွယ်သည်။]တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သက္ကဿ၊ ၏အတွက်။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့ကို။ အာရတိ၊ မူပြီ။

၀၀၀

ဟိ၊ ချေ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းလည်းကောင်း။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနဉ္စ၊ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းလည်းကောင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ ရှိ၏။ ရူပပရိဂ္ဂဟော၊ ရုပ်ကိုသိမ်းဆည်းကြောင်း ဉာဏ်လည်းကောင်း။ အရူပပရိဂ္ဂဟော၊ နာမ်ကိုသိမ်းဆည်းကြောင်း ဉာဏ်လည်းကောင်း။ ဣတိပိ၊ ဤစကားကိုလည်း။ တေဒေဝ၊ ဤ ရူပကမ္မဋ္ဌာန်းအရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာ။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်မျိုးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်၌။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှား၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ သင်္ခေပမနသိကာရဝသေန ဝါ၊ အကျဉ်းကို နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ဝိတ္တာရမနသိကာရဝသေန ဝါ၊ အကျယ်ကို နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ စတုဓာတုဝုတ္တာနံ၊ စတုဓာတုဝုတ္တာနံ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဝါ၊ ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို ပိုင်းခြားမှတ်သားကြောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဝိတ္တာရေန္တော၊ ချဲ့ထွင်လျက်။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ မူ၏။ ယဿ၊ ၏ စိတ်၌။ အရူပံ၊ သည်။ ပါကဋံ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကထေတိ၊ ၏။ ကထေန္တော စ၊ ဟောပြန်သော်လည်း။ တဿ၊ ထိုနာမ်တရား၏။ ဝတ္ထုဘူတံ၊ တည်ရာဖြစ်၍

သက်တမ်း

ဖြစ်သော။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိ။ ဒဿေတံ၊ ပြတော်မူ၍သာ။ ကထေတိ၊
၏။ ပန၊ ဆက်။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏ စိက်၌။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ၏။
ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနဝသေန၊ ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ နှင့် စပ်
သဖြင့်။ ဝေဒနာ၊ ထို့ကို။ အာရဘိ၊ မူပြီ။

ဟိ၊ ချဲ့။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနေ၊ ဌိ၊ အဘိနိဝေသော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဖဿဝသေန၊ ဖဿနှင့် စပ်သဖြင့်။ (အဘိနိဝေသော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းခြင်းလည်းကောင်း။) ဝေဒနာဝသေန၊ ဝေဒနာနှင့် စပ်သဖြင့်။ (အဘိနိဝေသော၊ လည်းကောင်း။) စိတ္တဝသေန၊ စိတ်နှင့်စပ်သဖြင့်။ (အဘိနိဝေသော၊ လည်းကောင်း။) ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဇော၊ ရှိ၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဧကစ္စဿ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်၌။ သခိတ္တေန ဝါ၊ အကျဉ်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ဝိတ္ထာရေန ဝါ၊ အကျယ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနေ၊ ကိ။ ပရိဂ္ဂဟိတော၊ ဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းအပ်သော်။ တသ္မိံ အာရမ္မဏံ၊ ထို ရုပ်ဟူသော အာရုံ၌။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ တို့၏။ ပဌမာဘိနိပါတော၊ ရှေးဦးစွာ ကျရောက်ခြင်းသဘောဖြစ်သော။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ထို ရုပ်ဟူသော အာရုံကို။ ဖုသန္တော၊ တွေ့ထိလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ သည်။ ပါကဋ္ဌော ဟောတိ။ ဧကဿ၊ ၏ စိတ်၌။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ကိ။ အနုဘဝန္တံ၊ ခံစားလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ။ ဧကဿ၊ ၌။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ကိ။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ပိုင်းခြားကာ ယူ၍။ တံ၊ ထိုအာရုံကို။ ဝိဇာနန္တံ၊ သိလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ။

တတ္ထ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်၌။ ဖဿော၊
ပါကဋ္ဌော ဟောတိ။ သောပိ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ပရိဂ္ဂဏှာတိ-၌ စပ်။)
ကေဝလံ၊ ဝေဒနာ-စသည်မဖက် သက်သက်။ ဖဿောဝ၊ ဖဿချည်းသာ။
န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ တေန၊ ထိုဖဿနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ တဒေဝ
အာရမ္မဏံ၊ ထိုအာရုံကိုပင်။ အနုဘဝမာနာ၊ ခံစားသော။ ဝေဒနာပိ၊
သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သဉ္ဇာနမာနာ၊ အမှတ်ပြု၍သိတတ်သော။ သညာပိ၊
သညာသည်လည်းကောင်း။ စေတယမာနာ၊ စေ့ဆော်တတ်သော။ စေတနာပိ၊
သည်လည်းကောင်း။ ဝိဇာနမာနံ၊ ပညာသညာ-တို့ သိပုံမှတမျိုးတဖုံသိတတ်
သော။ ဝိညာဏမ္ပိ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
ဖဿပဉ္စမကေယေဝ၊ ဖဿ-လျှင် ငါးခုမြောက်ရှိသော တရားတို့ကိုပင်။
ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းဆည်း၏။

ယဿ၊ ဧ၊ စိတ်၌။ ဝေဒနာ ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ။ သောပိ၊ သည်လည်း။
 ကေဝလံ၊ ဖဿ-စသည်မဖက် သက်သက်။ ဝေဒနာဝ၊ ချည်းသာ။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 ဖြစ်သည်မဟုတ်။ တာယ၊ ထိုဝေဒနာ-နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က္ခ။ တဒေဝ အာရမ္မဏံ၊
 ကိုပင်။ ဖုသမာနော၊ တွေ့ထိသော။ ဖဿောပိ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
 သဉ္ဇာနမာနာ သညာပိ၊ စေတယမာနာ စေတနာပိ၊ ဝိဇာနမာနံ ဝိညာ-
 ဏမ္ပိ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဖဿပဉ္စမကေယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ယဿ
 ဝိညာဏံ ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ၊ သောပိ။ ကေဝလံ၊ ဝေဒနာ-စသည်မဖက်
 သက်သက်။ ဝိညာဏမေဝ၊ ချည်းသာ။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေန၊ ထိုဝိညာဉ်နှင့်။
 သဒ္ဓိံ တဒေဝါရမ္မဏံ။ ဖုသမာနော၊ သော။ ဖဿောပိ၊ သည်လည်း။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အနုဘဝမာနာ ဝေဒနာပိ၊ သဉ္ဇာနမာနာ သညာပိ၊ စေတယမာနာ
 စေတနာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဖဿပဉ္စမကေယေဝ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။

သော၊ ထို ဖဿပဉ္စမက-ကို သိမ်းဆည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ “ဖဿ-
 ပဉ္စမကာ၊ ဖဿ-ဟူသော ငါးခုမြောက် ရှိကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
 ကံ နိဿိတာ၊ အဘယ်ကိုမှီပါကုန်လိမ့်နည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဥပဓာရေန္တော၊
 စူးစမ်းဆင်ခြင်လတ်သော်။ (ဖဿပဉ္စမကာ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့
 သည်။) “ဝတ္ထု နိဿိတာ၊ ဝတ္ထုကို မှီကုန်၏။” ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊
 အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ဝတ္ထု နာမ၊ ဝတ္ထုမည်သည်။ ကရဇကောယော၊
 ကရဇကောယ-တည်း။ ယံ၊ ယင်း ကရဇကောယ-ကို။ သန္ဓာယ၊ မူ၍။ “ဣဒဉ္စ
 ပန၊ ပ။ ပဋိဗဒ္ဓံ” န္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (သာမညဖလသုတ်
 ဝိပဿနာညာဏ-အခန်း၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) [မေ၊ ဧ၊ ဣဒဉ္စ ပန ဝိညာဏံ၊
 ဤ ဝိညာဉ်သည်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကရဇကောယ-၌။ သိတံ၊ မှီ၏။ ဧတ္ထ၊ ၌။
 ပဋိဗဒ္ဓံ၊ စပ်၏။] သော၊ ထို ကရဇကောယ-သည်။ အတ္ထတော၊ လိုရင်း
 အနက်အားဖြင့်။ ဘူတာနိ စေဝ၊ ဘူတ-ရုပ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဥပါဒါ-
 ရူပါနိ စ၊ ဥပါဒါ-ရုပ်တို့သည် လည်းကောင်းတည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။
 ဧတ္ထ၊ ဤ ဝတ္ထု ဖဿပဉ္စမက-တို့တွင်။ ဝတ္ထု၊ ကရဇကောယ-ဟူသော ဝတ္ထု
 သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဖဿပဉ္စမကာ၊ ဖဿ-ဟူသော ငါးခုမြောက်ရှိသော
 တရားတို့သည်။ နာမံ၊ နာမ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နာမရူပမတ္ထမေဝ၊ နာမ်
 ရုပ်မျှကိုသာ။ ပဿတိ၊ မြင်၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ရုပ်နာမ်တို့တွင်။ ရူပံ၊ ကရဇကောယ-ဟူသော ရုပ်
 သည်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာတည်း။ နာမံ၊ ဖဿပဉ္စမက-ဟူသော နာမ်
 သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာ

တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စက္ခန္ဓမတ္ထံ၊ ခန္ဓာငါးပါးမျှသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဟံ၊ မှန်၏။ နာမရူပဝိမုတ္တာ၊ နာမ်ရုပ်တို့မှ လွတ်ကုန်သော။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါး
 ပါးသော ခန္ဓာတို့သည်။ (နတ္ထိ၊ ကုန်။) ပဉ္စက္ခန္ဓဝိနိမုတ္တံ၊ ငါးပါးသော
 ခန္ဓာတို့မှလွတ်သော။ နာမရူပံ ဝါ၊ နာမ်ရုပ်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သော၊
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ “ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ကိံ ဟေတုကာ၊
 အဘယ်အကြောင်းရှိပါကုန်လိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပပရိက္ခန္ဓော၊ စူး
 စမ်းဆင်ခြင်လတ်သော်။ (ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။) “အဝိဇ္ဇာ-
 ဒိဟေတုကာ၊ အဝိဇ္ဇာ-အစရှိသော အကြောင်း ရှိကုန်၏။” ဣတိ၊ သို့။
 ပဿတိ၊ မြင်၏။ [“အဝိဇ္ဇာ တဏှာ၊ ကံ အာဟာ၊ ဖဿာ ဝိညာဉ်များ”နှင့်
 အာဒိဖြင့် တဏှာ ဥပါဒါန်-စသည်ကိုယူပါ။]

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ “ဣဒံ၊ ဤ နာမ်ရုပ်သည်။ ပစ္စယော စေဝ၊
 ပစ္စည်းသည်လည်းကောင်း။ ပစ္စယုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စယုပ္ပန်သည် လည်းကောင်း။
 (ဟောတိ။) အညော၊ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်မှ အခြားသော။ သတ္တော ဝါ၊
 သတ္တဝါသည်လည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂလော ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း။
 နတ္ထိ၊ မရှိ။ သုဒ္ဓသင်္ခါရုပ္ပဉ္စမတ္တမေဝ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဖက် သက်သက်သော
 သင်္ခါရ-အစုမျှသာတည်း။” ဣတိ၊ သို့။ သပ္ပစ္စယနာမရူပဝသေန၊ အကြောင်း
 နှင့်တကွဖြစ်သော နာမ်ရုပ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိလက္ခဏံ၊ သုံးပါးသော
 လက္ခဏာသို့။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဝိပဿနာပဋိပါဠိယာ၊ ဝိပဿနာ
 အစဉ်အားဖြင့်။ (နာမရူပံ၊ ကို။) “အနိစ္စံ၊ အနိစ္စံ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခံ။ အနတ္တံ၊
 အနတ္တံ။” ဣတိ၊ သို့။ သမ္မသန္ဓော၊ သုံးသပ်လျက်။ ဝိစရတိ၊ လှည့်လည်၏။
 သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဇ္ဇ အဇ္ဇာတိ၊ ယနေ့ထိုးထွင်း၍သိအံ့၊ ယနေ့ထိုထွင်း၍
 သိအံ့-ဟူ၍။ ပဋိဝေဓံ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သောဉာဏ်ကို။ အာကခံမာနော၊ မျှော်
 လင့်တောင်းတလျက်။ တထာရူပေ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ (ထိုသို့ တရားထူး
 ရနိုင်လောက်အောင်သော သဘောရှိသော။) ဒိဝသေ၊ နေ၌။ ဥတုသပ္ပာယ်၊
 လျောက်ပတ်သော ဥတု-ကိုလည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂလသပ္ပာယ်၊ လျောက်ပတ်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်းကောင်း။ ဘောဇနသပ္ပာယ်၊ လျောက်ပတ်သော ဘောဇဉ်ကို
 လည်းကောင်း။ ဓမ္မသဝနသပ္ပာယ် ဝါ၊ လျောက်ပတ်သော တရားနာခြင်းကို
 လည်းကောင်း။ လဘိတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ရလတ်သော်။ ဧကပလ္လင်္ကေန၊ တခု
 တည်းသော ထက်ဝယ်ပလ္လင်ဖြင့်။ နိသိန္ဓောဝ၊ ထိုင်လျက်ပင်။ ဝိပဿနံ၊
 ကို။ မတ္တကံ၊ အထွတ်အထိပ်သို့။ ပါပေတွာ၊ ရောက်စေ၍။ အရဟတ္တေ၊
 အရဟတ္တဖိုလ်၌။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။ ဧဝံ၊ လျှင်။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။
 ဣမေသံ ဇနာနံ၊ ဤ ယောဂီ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (ဧကစ္စသ ဖသော ပါကဋ္ဌော

ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာနအဖွင့်]

ဘာသာဗျူဟာ

၂၉၉

ဟောတိ-စသည်ဖြင့် လာခဲ့သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့၏။) ယာဝ အရဟတ္တဘ၊ အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ဟော တော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ။

ပန၊ အထူးကား။ ဣဓ၊ ဤ သက္ကပဉ္စ-သုတ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အရူပ- ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ကထေန္တော၊ ဟောတော်မူလတ်သော်။ ဝေဒနာ- သိသေန၊ ဝေဒနာကို အဦးပြုသဖြင့်။ ကထေသိ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ဟိ၊ ထင်ရှား အောင်ပြဦးအံ့။ ဖဿဝသေန (ဝါ)၊ ဖဿနှင့် စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိညာဏဝသေန ဝါ၊ ဝိညာဉ်နှင့် စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ ကထိယမာနံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဧတဿ၊ ဤ သိကြားအား။ ဝါ၊ ၏ စိတ်၌။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အန္တကာရံ ဝိယ၊ အမှိုက်မှောင်ကဲ့သို့။ ခါယတိ၊ ထင်ရ၏။ ပန၊ အနွယ် ကား။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဝေဒနာ၏အစွမ်း ဖြင့်။ (ကထိယမာနံ ဧတဿ။) ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝေဒနာဝသေန ကထိယမာနံ ဧတဿ ပါကဋ္ဌံ။ ဟောတိ၊ နည်း။) ဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ပါကဋ္ဌတာယ၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝေဒနာဝသေန။ ပ။ ဟောတိ။)

ဟိ၊ ချဲ့။ သုခဒုက္ခဝေဒနာနံ၊ သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ-တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှား၏။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ သုခံ၊ သုခ ဝေဒနာ-သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒါ၊ သုခဝေဒနာ-ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။ သရီရံ၊ ကိုယ်ကို။ ခေါတေန္တံ၊ ချောက်ချားစေလျက်။ မဒ္ဒန္တံ၊ နှိပ်နယ်လျက်။ ဖရမာနံ၊ ဖြန့်လျက်။ အဘိသန္ဓယမာနံ (အဘိသဒ္ဓယမာနံ)၊ စုံစုတ်စေလျက်။ [ဤသို့ပြင်သင့်ပုံကို သာမညဖလသုတ် ပဌမဇ္ဈာနကထာ အဖွင့်-၌ ပြခဲ့ပြီ။] သတဇောတသပ္ပိ၊ အကြိမ်တရာစစ်အပ်သော ထောပတ် ကို။ ခါဒါပယန္တံ ဝိယ၊ စားစေသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သတပါကတေလံ၊ အကြိမ်တရာချက်အပ်သော ဆီကို။ မက္ခယမာနံ ဝိယ၊ လိမ်းစေသကဲ့သို့လည်း ကောင်း။ ဃဋ္ဌသဟဿေန၊ ရေအိုးတထောင်ဖြင့်။ ပရိဋ္ဌာဟံ၊ ပူအိုက်ခြင်း ကို။ နိဗ္ဗာပယမာနံ ဝိယ၊ ငြိမ်းစေသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ “အဟော သုခံ၊ ဪ...ချမ်းသာလေစွ။ အဟော သုခံ၊ စူ။” ဣတိ၊ သို့။ ဝါစံ၊ စကား ကို။ နိစ္ဆာရယမာနမေဝ၊ မြက်ဆိုစေလျက်သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

[သုခဝေဒနာဖြစ်ခြင်း၏ ထင်ရှားပုံအကျယ်ကို ပြပြီး၍၊ ဒုက္ခ ဝေဒနာဖြစ်ခြင်း၏ ထင်ရှားပုံအကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “ယဒါ ဒုက္ခံ” အစရှိသည်ကို မိန့်။]

ယဒါ၊ ဤ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ-သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ဒုက္ခ
 ဝေဒနာ-ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။ သကလသရီရံ၊ အလုံးစုံသော ကိုယ်ကို။
 ခေါတေန္တံ၊ စေလျက်။ မဒ္ဒန္တံ၊ လျက်။ ဖရမာနံ၊ လျက်။ အဘိသဒ္ဓယမာနံ
 (အဘိသဒ္ဓယမာနံ)၊ စေလျက်။ တတ္ထဖာလံ၊ လောလောပူသော ဖရင်းကို။
 ဝါ၊ လောလောပူသော ထယ်သွားကို။ ပဝေသေန္တံ ဝိယ၊ သွင်းသကဲ့သို့
 လည်းကောင်း။ ဝိလိနတမ္ပလောဟေန၊ ကြေမှုသော ကြေးနီမုန့်ဖြင့်။
 အာသိဉ္ဇန္တံ ဝိယ၊ သွန်းလောင်းသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သုက္ခတိဏဝနပ္ပတိမ္ပံ၊
 ခြောက်သောမြက်၊ ခြောက်သောတောစိုးသစ်ပင် ရှိသော။ အရညေ၊
 တော၌။ ဒါရုဉ္ဇကာကလာပံ၊ သစ်သားမီးရှူးစည်းကို။ ခိပမာနံ ဝိယ၊ ပစ်ချ
 သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ “အဟော ဒုက္ခံ၊ ဩဝံ...ဆင်းရဲလေစွ။ အဟော၊
 ဒုက္ခံ၊ စွံ။” ဣတိ၊ သို့။ ဝိပ္ပလာပယမာနမေဝ၊ မြည်တမ်းစေလျက်သာ။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ သုခဒုက္ခဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊
 သည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ကား။ (သုခ ဒုက္ခ-၏ အကျယ်မှတ်ပါး အဒုက္ခမသုခ-၏ အကျယ်
 ကား။) အဒုက္ခမသုခါ၊ အဒုက္ခမသုခ-ဝေဒနာသည်။ ဒုဒ္ဓိပနာ^၁၊ ခဲယဉ်း
 သဖြင့် ပြအပ်သည်။ (ကြားနာသူ၏ဉာဏ်အား ထင်အောင်ပြနိုင်ခဲ့သည်။)
 အန္တကာရေန၊ အမှိုက်မှောင်ဖြင့်။ အဘိဘူတံ ဝိယ၊ လွှမ်းမိုးအပ်သကဲ့သို့။
 (ဟောတိ။) သာ။ ထို အဒုက္ခမသုခ-ဝေဒနာသည်။ သုခဒုက္ခာနံ၊ တို့၏။
 အပဂမေ၊ ကင်းခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) သံတာသာတပဋိက္ခေပ-
 ဝသေန၊ သုခ-၏ သာယာခြင်းကိုပယ်ရှားခြင်း၊ ဒုက္ခ-၏ မသာယာခြင်းကို
 ပယ်ရှားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ မဇ္ဈတ္တာကာရဘူတာ၊ အလယ်၌တည်သော
 သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာဖြစ်၍ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်။
 အဒုက္ခမသုခါ၊ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နယတော၊
 နည်းအားဖြင့်။ ဂဏန္တဿ၊ ယူသောပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်၌။ ပါကဋ္ဌာ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ယထာ ကိံ၊ ဥပမာ-အတယ်ကဲ့သို့နည်း။ အန္တရာ၊ အကြား

၁။ ဒုဒ္ဓိပနာ။ ။ဒုက္ခေန၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်။ ဒီဝိယကော၊ ပြအပ်၏။ ဣတိ ဒုဒ္ဓိပနာ။
 ဦးကာ၌ “ဒုဒ္ဓိပနာတိ ဉာဏေန ဒီပေတုံ အသက္ကုဏေယျာ” ဟု ရှိ၏။ ပြသည့်ပုဂ္ဂိုလ်
 ကား ဘုရားဖြစ်သောကြောင့် ဉာဏ်နှင့်ပြခြင်းငှာ မခဲယဉ်းပါ။ တရားနာသည့်ပုဂ္ဂိုလ်
 ဉာဏ်အားထင်လာအောင် ပြခြင်းငှာခဲယဉ်းသည်။ ထို့ကြောင့် ဉာဏေန-နေရာဝယ်
 “ဉာဏဿ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။ “ဒုဗ္ဗိညေယျာတိ အတ္ထော” ဟု
 အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သောကြောင့် တရားနာပုဂ္ဂိုလ်သာ မသိအပ်မသိနိုင် ဟူလို။-ဦးကာ။

၌။ ပိဋ္ဌိပါသာဏံ၊ ကျောက်ဖျာကို။ အာရဟံတော၊ တက်၍။ ပလာတဿ၊ ပြေးသော။ မိဂဿ၊ သားကောင်၏။ ပဒံ၊ ခြေရာသို့။ အနုဂစ္ဆန္တော၊ အစဉ်လိုက်သော။ မိဂလုဒ္ဒကော၊ သားမုဆိုးသည်။ ပိဋ္ဌိပါသာဏဿ၊ ၏။ သြရတာဂေပိ၊ ဤဘက်အဖို့၌လည်းကောင်း။ ပရတာဂေပိ၊ ဟိုဘက်အဖို့၌လည်းကောင်း။ ပဒံ၊ ခြေရာကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်ဖြစ်သော ကျောက်ဖျာပေါ်၌။ (ပဒံ၊ ကံ။) အပဿန္တောပိ၊ မမြင်ရပါသော်လည်း။ “ဣတော၊ ဤအရပ်မှ။ အာရုဋ္ဌော၊ တက်ပြီးသည်။ (ဟုတော။) ဣတော၊ မှ။ သြရုဋ္ဌော၊ သက်ဆင်းသည်။ (ဟုတော။) မဇ္ဈေ၊ သော။ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ၊ ၌။ ဣမိနာ -ပဒေသေန၊ ဤအရပ်ဖြင့်။ ဂတော၊ သွားသည်။ တဝိဿတိ။” ဣတိ၊ သို့။ နယတော၊ မိဂပဒဝဋ္ဌဉ္စန-နည်းအားဖြင့်။ ဇာနာတိ ယထာ၊ သိသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။

ဟိ၊ ချဲ့။ အာရုဋ္ဌဋ္ဌာနေ၊ တက်ရာအရပ်၌။ ပဒံ ဝိယ၊ ခြေရာကဲ့သို့။ သုခဝေဒနာယ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ သြရုဋ္ဌဋ္ဌာနေ၊ သက်ဆင်းရာအရပ်၌။ ပဒံ ဝိယ၊ သို့။ ဒုက္ခဝေဒနာယ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိပါကဋ္ဌာ ဟောတိ။ “ဣတော၊ မှ။ အာရုယ၊ တက်၍။ ဣတော၊ မှ။ သြရုယ၊ သက်ဆင်း၍။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်ဖြစ်သော ကျောက်ဖျာပေါ်၌။ ဧဝံ၊ သို့။ ဂတော၊ သွားပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ နယတော၊ မိဂပဒဝဋ္ဌဉ္စန-နည်းအားဖြင့်။ ဂဟဏံ ဝိယ၊ ယူခြင်းကဲ့သို့။ သုခဒုက္ခာနံ၊ သုခ ဒုက္ခ-ဝေဒနာတို့၏။ အပဂမေ၊ သည်။ (သတိ။) သာတာသာတပဋိပက္ခဝသေန၊ သုခ-၏ သာယာခြင်းကို ပယ်ရှားခြင်း၊ ဒုက္ခ-၏ မသယာခြင်းကို ပယ်ရှားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ မဇ္ဈတ္တာကာရဘူတာ၊ အလယ်၌တည်သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသော အခြင်းအရာဖြစ်၍ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်၊ အဒုက္ခမသုခ၊ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နယတော၊ အားဖြင့်။ ဂဏ္ဌန္တဿ၊ ၏စိတ်၌။ ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ။ ဧဝံ၊ လျှင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဂူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကထေတွာ၊ မူ၍။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဝေဒနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ နိဝတ္တေတွာ၊ အခြားသော

၁။ နိဝတ္တေတွာ။ “နိဝတ္တေတွာ နိဟရိတွာ၊ “သောမနသံပါဟ” ၌ အာဒိနာ သမာနဇာတိယဗ္ဗိ ဘိန္ဒန္တော အညေဟိ အရူပဓမ္မေဟိ ဝိဝေစေတွာ အသံသဋ္ဌံ ကတွာတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။ [ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ “နိဗ္ဗတ္တေတွာ၊ ဖြစ်စေတော် မူပြီး၍။ ဝါ၊ ထုတ်ဆောင်တော်မူပြီး၍။ ဝါ၊ တပါးသောနာမ်တို့နှင့် မရောအောင် ထုတ်ဆောင်တော်မူ၍။” ဟု ရှိသည်။]

၃၀၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [သက္ကပဉ္စသုတ်

နာမ်တရားတို့မှ နှစ်စေတော်မူ၍။ ဝါ၊ သီးခြား ထုတ်ဆောင်တော်မူ၍ ဒဿေသိ၊ မူပြီ။

စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ သည်သာ မက၊ သေး။ ကေဝလံ၊ မဟာသတိ-
ပဋ္ဌာန-သုတ် စသောသုတ်တို့နှင့်မဖက် သက်သက်။ ဣဓေဝ၊ ဤ သက္ကပဉ္စ-
သုတ်၌သာ။ ဧဝံ၊ သို့။ (ပဌမံ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတွာ-အစရှိသည်ဖြင့်။)
န ဒဿေသိ၊ ပြတော်မူသည်မဟုတ်သေး။ (အထ ခေါ၊ အဟုတ်ကား။)
မဟာသတိပဋ္ဌာန၊ မဟာသတိပဋ္ဌာန-သုတ်လည်းကောင်း။ (ဣတိ-၌စပ်။)
မဇ္ဈိမနိကာယမ္ပိ၊ မဇ္ဈိမနိကာယ၌။ (အာဂတေ၊ လာသော။) သတိပဋ္ဌာန၊
သတိပဋ္ဌာန-သုတ်လည်းကောင်း၊ စူဠတဏှာသင်္ခယေ၊ သုတ်လည်းကောင်း။
မဟာတဏှာသင်္ခယေ၊ သုတ်လည်းကောင်း။ စူဠဝေဒလ္လသုတ္တေ၊ သုတ်လည်း
ကောင်း။ မဟာဝေဒလ္လသုတ္တေ၊ သုတ်လည်းကောင်း။ ရဋ္ဌပါလသုတ္တေ၊ သုတ်
လည်းကောင်း။ မာဂဏ္ဍိယသုတ္တေ၊ သုတ်လည်းကောင်း။ ဓာတုဝိဘင်္ဂေ၊ ဓာတု
ဝိဘင်းလည်းကောင်း။ အာနေဉ္စသပ္ပယေ၊ အာနေဉ္စသပ္ပယ-သုတ်လည်း
ကောင်း။ သကလေ၊ အလုံးစုံသော။ ဝေဒနာသံယုတ္တေ၊ ဝေဒနာသံယုတ်
လည်းကောင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အနေကေသု၊ များစွာကျန်သော။ [“အနေ-
ကေသုပိ” ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။ မရှိ၍ ထည့်ပေးမည်။] သုတ္တန္တေသု ပိ၊ သုတ္တန်
တို့၌လည်း။ ပဌမံ၊ စွာ။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိ။ ကထေတွာ၊ ၍။ ပစ္ဆာ၊ ၌။
ဝါ၊ မှ။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိ။ ဝေဒနာဝသေန၊ နှင့်စပ်သဖြင့်။ နိဝတ္တေတွာ၊
၍။ ဝါ၊ ၍။ ဒဿေသိ၊ မူပြီ။

စ၊ ဆက်။ တေသု တေသု၊ ထိုထို သုတ်တို့၌။ (ပဌမံ၊ ပ။ ဒဿေသိ)
ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣမသ္မိမ္ပိ သက္ကပဉ္စ၊ ဤ သက္ကပဉ္စ-သုတ်၌လည်း။
ပဌမံ၊ စွာ။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတွာ ပစ္ဆာ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ဝေဒနာဝသေန
နိဝတ္တေတွာ။ ဒဿေသိ၊ မူပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ သက္ကပဉ္စ-သုတ်၌။
[ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ “ဧတ္ထ (တေသု ရူပကမ္မဋ္ဌာနအရူပကမ္မဋ္ဌာနေသု)၊
ဤ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံတို့၌။ ဧတ္ထ၊ ဤ သက္ကပဉ္စ-သုတ်၌” ဟု
ဧတ္ထ-နှစ်ထပ်ပါ၏။] ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိ။ ဝေဒနာယ၊ ၍။ အာရမ္မဏမတ္တကံ
ယေဝ။ အာရုံမျှကိုသာ။ (ဒဿေတွာ၊ ပြတော်မူ၍။) သံခိတ္တံ၊ ချိုးအပ်ပြီ။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိဘော်၌။ နာရဉ္စ၊ မတက်ရောက်သည်။
ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။

၃၆၀။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနေ၊ ၌။ တဿ၊ ထို သိကြားအား။ ဝါ၊ ၍ စိတ်
၌။ ဝေဒနာဝသေန၊ နှင့်စပ်သဖြင့်။ ယံ အဘိနိဝေသမုခံ၊ အကြင် နှလုံး

သွင်းခြင်း၏ အကြောင်းအမြက်သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) တမေဝ၊ ထိုနှလုံးသွင်းခြင်း၏ အကြောင်းအမြက်ကိုပင်။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ သောမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒာတိအာဒိ၊ အစရှိသောပါဌ်ကို။ အာဟ၊ မူပွီ။ တတ္ထ၊ ထိုသောမနဿံပါဟံ-အစရှိသောပါဌ်၌။ ဒုဝိဇေနာတိ၊ ကား။ ဒွိဝိ- ဇေန၊ နှစ်ပါးသော အဖို့အစုအားဖြင့်။ ဒွိဟံ၊ ကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသေဟံ၊ အဖို့အစုတို့ဖြင့်။ (ဝဒါမိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဝေရူပံ သော- မနဿံ န သေဝိတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ဝေရူပံ၊ သော။ ဂေဟသိတသောမနဿံ၊ ငါးပါး အာရုံ ကာမဂုဏ် တည်းဟူသော အိမ်၌ မှီသော သောမနဿကို။ န သေဝိတဗ္ဗံ၊ မမှီဝဲထိုက်။ [ဝေရူပန္တိ ယံ အကုသလာနံ အဘိဗုဒ္ဓိယာ၊ ကုသလာနဉ္စ ပရိဟာနာယ သံဝတ္ထတိ၊ ဝေရူပံ၊ တံ ပန ကာမူပသဉ္စိတ- တာယ “ဂေဟနိသိတ”န္တိ ဝုစ္စတိတိ အာဟ “ဂေဟသိတသောမနဿ”န္တိ။ -ဋီကာ။]

ဂေဟသိတသောမနဿံ နာမ၊ မည်သည်။ (ဆသု ဒွါရေသု ဝုတ္တကာမ- ဂုဏနိသိတံ သောမနဿံ-၌ စပ်။) “တတ္ထ၊ ထို ဂေဟသိတသောမနဿ၊ နေက္ခမ္မသိတသောမနဿ-နှစ်မျိုးတို့တွင်၊ ဆ၊ ကုန်သော။ ဂေဟသိတာနိ၊ ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အိမ်၌မှီကုန်သော။ သောမနဿာနိ၊ တို့သည်။ ကတ- မာနိ၊ အဘယ်တို့နည်း။ စက္ခုဝိညေယျာနံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် သိထိုက်ကုန် သော။ [ဤသို့ပေးလျှင် “ပုဂ္ဂလေန” ဟု ကတ္တားထည့်ပါ။] ဝါ၊ စက္ခု ဝိညာဉ်သည် သိထိုက်ကုန်သော။ [ဤသို့ ပေးလျှင် ကတ္တားထည့်ဖွယ် မလို။] ဣဋ္ဌာနံ၊ အလိုရှိထိုက်ကုန်သော။ [ဣသု-ဓာတ်နောင် “တ” ပစ္စည်းသည် တဗ္ဗ-ပစ္စည်း၏အနက်ကို ဟော၏။ နောက်၌လည်းနည်းတူ။] ကန္တာနံ၊ နှစ် သက်ထိုက်ကုန်သော။ မနာပါနံ၊ စိတ်ဖြင့် ရောက်ထိုက်ကုန်သော။ ဝါ၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေနိုင်ကုန်သော။ မနောရမာနံ၊ စိတ်၏ဓမ္မလျော်ရာ ဖြစ်ကုန် သော။ လောကာမိသပဋိသံယုတ္တာနံ၊ သတ္တလောကသည် တဏှာဖြင့်သုံးသပ် အပ်သော သာယာဖွယ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ရူပါနံ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ ပဋိလာဘံ၊ ရခြင်းကို။ ပဋိလာဘတော၊ ရခြင်းအားဖြင့်။ သမနုပဿတော ဝါ၊ အဖန် ဖန်ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌သော်လည်းကောင်း။ ပုဒဗ္ဗ၊ ချွေး၌၊ ပဋိလဒ္ဓ- ပုဗ္ဗံ၊ ရအပ်ဖူးသော။ အတိတံ၊ လွန်လေပြီးသော။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်လေပြီး သော။ ဝိပရိဏတံ၊ ဖောက်ပြန်လေပြီးသော။ (ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။) သမနုဿ- ရတော ဝါ၊ အဖန်ဖန်အမှတ်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌သော်လည်းကောင်း။ သောမနဿံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝေရူပံ၊ သော။ ယံ သောမနဿံ၊ အကြင်

၃၀၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ : [သက္ကပဉ္စသုတ်

သောမနဿသည်။ (အတ္ထိ။) ဣဒံ၊ ဤ သောမနဿကို။ ဂေဟသိတံ၊ သော။ သောမနဿံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဆသု၊ ကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ ထို့၌။ ဝုတ္တကာမဂုဏနိဿိတံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အိမ်၌မို့သော။ သောမနဿံ၊ တည်း။

၈။ ဧဝရူပံ သောမနဿံ သေဝိတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ဧဝရူပံ၊ သော။ နေက္ခမ္မသိတံ၊ အိမ်တည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့မှ ထွက်မြောက်တတ်သော ရဟန်းအဖြစ်-အစရှိသည်၌ မို့သော။ ဝါ၊ အစရှိသည်ကိုမို့သော။ သောမနဿံ၊ ကို။ သေဝိတဗ္ဗံ၊ မှီဝဲထိုက်၏။ နေက္ခမ္မသိတံ၊ သော။ သောမနဿံ နာမ၊ မည်သည်။ (ဥပ္ပန္နံ သောမနဿံ-၌ စပ်။) “တတ္ထ၊ ထိုဂေဟသိတံ သောမနဿ၊ နေက္ခမ္မသိတံ သောမနဿ-နှစ်မျိုးတို့တွင်။ ဆ၊ ကုန်သော။ နေက္ခမ္မသိတာနိ၊ မှီကုန်သော။ သောမနဿာနိ၊ ထို့သည်။ ကတုမာနိ၊ တို့နည်း။ ရူပါနံ တွေဝ၊ ရူပါရုံတို့၏ပင်။ အနိစ္စတံ၊ မမြဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း။ (မမြဲခြင်းသဘောကိုလည်းကောင်း။) ဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓံ၊ ဇရာအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော၊ ဇရာမရဏအားဖြင့်၊ ပျက်စီးခြင်း

၁။ ဂေဟသိတံ။ ။ဤနေရာ၌ ဂေဟ-အရ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို ယူရသည်။ မှန်၏-ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်သည် တဏှာ၏ စွဲမှီရာအိမ်နှင့်တူ၏။ ထို့ကြောင့် သဒိသုပစာရ-အားဖြင့်ဖြစ်စေ ဥပမာတဒ္ဓိတ် ဆင့်၍ဖြစ်စေ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို “ဂေဟ” ဟု ခေါ်ရသည်။ ဂေဟ+သိတံ နိဿိတံ ဂေဟသိတံ၊ (ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အိမ်၌မို့သော သောမနဿ။) [ဂေဟသိတန္တိ ကာမဂုဏ နိဿိတံ၊ ကာမဂုဏာ ဟိ ကာမရာဂဿ ဂေဟသဒိသတ္တာ ဣဓ “ဂေဟ”န္တိ အဓိပ္ပေတ။-ဋီကာ။]

၂။ နေက္ခမ္မသိတံ။ ။နိက္ခမ္မတိတိ နိက္ခမော။ (အိမ်တည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့မှ ထွက်မြောက်တတ်သော ရဟန်းအဖြစ်စသည်။) နိက္ခမောယေဝ နေက္ခမ္မော၊ (သုတ္တ-၌ ဣ-ပစ္စည်းသက်။) နေက္ခမ္မေ+သိတံ နိဿိတံ နေက္ခမ္မသိတံ။ (အိမ်တည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့မှ ထွက်မြောက်တတ်သော ရဟန်းအဖြစ် - စသည်၌ မို့သော သောမနဿ။) ဧတ္ထ စ ယထာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ခရိယန္တနတော နိက္ခမနဋ္ဌေန နေက္ခမ္မံ၊ ဧဝံ ဝိပဿနာဒယောဝိ တံ ပဋိပက္ခတော၊ တေနာဟ-

“ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပဌမံ ဈာနံ၊ နိဗ္ဗာန၌ ဝိပဿနာ။

သဗ္ဗေဝိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ နေက္ခမ္မန္တိ ပဝုစ္စရေ”တိ။-ဋီကာ။

၃။ နေက္ခမ္မ။ ။ပဌမဈာန်သည် နိဝရဏ-တို့မှ ထွက်မြောက်တတ်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် အလုံးစုံသော သင်္ခါရ-တို့မှ ထွက်မြောက်တတ်၏။ ဝိပဿနာ-သည် “နိစ္စသုခ အတ္တ သုဘ”ဟု ရှုတတ်သော အကုသိုလ်တရားတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားအားလုံးကို “နေက္ခမ္မ”ဟု ခေါ်ရသည်။

သဘော၊ ဇရာမရဏအားဖြင့် ချုပ်ခြင်းသဘောကိုလည်းကောင်း။ ဝိဒိတွာ၊ သိ၍။ [ဇရာယ ဝိပရိကာမေတဗ္ဗတဉ္စေ ဇရာမရဏေဟိ ပလုဇနံ နိရုဇ္ဈနဉ္စ ဝိဒိတွာတိ ယောဇနာ။-ဋီကာ။] ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ရူပ၊ စေတ၊ ရူပါရုံတို့ သည်လည်းကောင်း။ တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ (ရူပ၊ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ရူပ၊ ထိုရူပါရုံတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲကုန်၏။ ဝိပရိကာမဓမ္မာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ရှိကုန်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဧတံ၊ ဤ ရူပါရုံကို။ ယထာဘူတံ၊ အကြင် အကြင် ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်း။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ။ သမ္ပပ္ပ-ညာယ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ ပဿတော၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ သောမနဿံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝေရူပံ၊ သော။ ယံ သောမနဿံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊) ဣဒံ၊ ဤ သောမနဿကို။ နေက္ခမ္မသိတံ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ သောမနဿံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။”

ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဓာသု၊ ကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ တို့၌။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ၊ ဣဋ္ဌာရုံသည်။ အာပါထဂတေ၊ ရှေးရှုထင်ခြင်းသို့ရောက်လတ်သော်။ အနိစ္စာ-ဒိဝသေန၊ အနိစ္စ-အစရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိပဿနံ၊ ဝိပဿနာကို။ ပဋ္ဌ-ပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ဥဿုကာပေတံ၊ အားထုတ်စေခြင်းငှာ။ သက္ကောန္တဿ၊ စွမ်းနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း။ “မေ၊ သည်။ ဝိပဿနာကို။ ဥဿုကာတော၊ အားထုတ်အပ်ပြီ။” ဣတိ၊ ဤသို့ တွေး၍။ သောမနဿ-ဇာတဿ၊ ဖြစ်သော သောမနဿရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း။ သောမနဿံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီ။ သေဝိတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ နေက္ခမ္မ-ဝသေန၊ အိမ်တည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့မှ ထွက်မြောက်တတ်သော ရဟန်း အဖြစ်-အစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိပဿနာဝသေန၊ ဝိပဿနာ ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ အနုဿတိဝသေန၊ အဖန်ဖန်အမှတ်ရခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဋ္ဌမဇ္ဈာနာဒိဝသေန စ၊ ပဋ္ဌမဈာန် - အစရှိ သည်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇနက သောမနဿံ၊ ဖြစ်သော သောမနဿသည်။ သေဝိတဗ္ဗံ နာမ၊ မှီဝဲထိုက်သော သောမနဿမည်၏။

တတ္ထ ယံ စေ သဝိတက္ကံ သဝိစာရန္တိ၊ ကား။ နေက္ခမ္မသိတေ၊ သော။ တသ္မိမ္ပိ သောမနဿေ၊ ထို သောမနဿ၌လည်း။ ဝါ၊ တွင်လည်း။ နေက္ခမ္မ-ဝသေန၊ နေက္ခမ္မ-၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိပဿနာဝသေန၊ ဝိပဿနာ ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ အနုဿတိဝသေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဋ္ဌမဇ္ဈာန-

ဝသေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ယံ သောမနဿံ၊ သည်။ သဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်နှင့်လည်း တကွဖြစ်၏။ သဝိစာရံ၊ ဝိစာရနှင့်လည်း တကွဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနေယျ၊ သိရာ၏။ ယံ စေ အဝိတက္ကံ အဝိစာရန္တံ၊ ကား။ ဒုတိယဇ္ဈာန တတိယဇ္ဈာန ဝသေန၊ ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ယံ သောမနဿံ ပန၊ သည်ကား။ အဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်လည်းမရှိ။ အဝိစာရံ၊ ဝိစာရလည်းမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနေယျ၊ ရာ၏။ ယေ အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ၊ တေ ပဏိတတရေတိ၊ ကား။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ဧကေသုပိ၊ ဤ သဝိတက္ကသဝိစာရ-သောမနဿံ၊ အဝိတက္က-အဝိစာရ-သောမနဿတို့တွင်လည်း။ ယံ၊ အကြင် သောမနဿသည်။ အ-ဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်လည်းမရှိ။ အဝိစာရံ၊ ဝိစာရလည်းမရှိ။ တံ၊ ထို အဝိတက္က အဝိစာရ - သောမနဿသည်။ ပဏိတ တရံ၊ သာ၍ မွန်မြတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော။

ဣမိနာ၊ ဤ တတ္ထ ယံ စေ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ-အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ ဝါ၊ ဟောတော်မူလိုသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဒွိန္နံ၊ ကုန်သော။ (ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့အား။) အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ကထိတံ၊ အပ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ကထံ၊ အဘယ်သို့ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ဧကော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သဝိတက္က သဝိစာရေ၊ ဝိတက်နှင့်လည်း တကွ ဝိစာရနှင့်လည်းတကွဖြစ်သော။ သောမနဿေ၊ ဌံ။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ပဌပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ “ဣဒံ သောမနဿံ၊ ဤ သောမနဿသည်။ ကိံနိဿိတံ၊ အဘယ်ကိုမှီပါလိမ့်မည်နည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဥပဓာရေန္တော၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်လတ်သော်။ (ဣဒံ သောမနဿံ၊ သည်။) “ဝတ္ထုနိဿိတံ၊ ဝတ္ထုကိုမှီ၏။” ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဖဿပဉ္စမကေ၊ ဖဿပဉ္စမက-၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ အနိက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ အရဟတ္တေ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်၌။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။ ဧကော၊ တပါးသော ရဟန်းသည်။ အဝိတက္က အဝိစာရေ၊ မရှိသော။ သောမနဿေ၊ ဌံ။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ပဌပေတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်ပင်။ အရဟတ္တေ၊ ဌံ။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ၏။

တတ္ထ(ဧကေသု) အဘိနိဝိဋ္ဌသောမနဿေသုပိ၊ ထို ဝိပဿနာကိုဖြစ်စေအပ် ပြီးသော သောမနဿတို့တွင်လည်း။ [အဘိနိဝိဋ္ဌသောမနဿေသုတိ ဝိပဿနံ ပဌပိဟသောမနဿေသု။-ဋီကာ။] သဝိတက္ကသဝိစာရတော၊ သဝိတက္က

သဝိစာရဖြစ်သော သောမနဿထက်။ အဝိတက္ကအဝိစာရံ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရ
 ဖြစ်သော သောမနဿသည်။ ပဏီတတရံ၊ သာ၍ မွန်မြတ်၏။ သဝိတက္က-
 သဝိစာရသောမနဿံ ဝိပဿနာတောပိ၊ သဝိတက္ကသဝိစာရ သောမနဿဝိပဿ-
 နာထက်လည်း။ အဝိတက္ကအဝိစာရ ဝိပဿနာ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရ ဝိပဿနာ
 သည်။ ပဏီတတရံ၊ ၏။ သဝိတက္ကသဝိစာရသောမနဿဖလသမာပတ္တိတောပိ၊
 ထက်လည်း။ အဝိတက္ကအဝိစာရသောမနဿဖလသမာပတ္တိယေဝ၊ သည်သာ။
 ပဏီတတရံ၊ ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဘဂဝါ သည်။ “ယေ အဝိတက္က
 အဝိစာရေ၊ တေ ပဏီတတရေ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မူပို။

၉၆၁။ ဝေရူပံ ဒေါမနဿံ န သေဝိတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ဝေရူပံ၊ သော။
 ဂေဟသိတဒေါမနဿံ၊ ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အိမ်၌မို့သော ဒေါမနဿ
 ကို။ န သေဝိတဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ ဂေဟသိတဒေါမနဿံ နာမ၊ မည်သည်။
 (ဥပ္ပန္နံ ကာမဂုဏနိဿိတံ ဒေါမနဿံ-၌ စပ်။) “တတ္ထ၊ ထို ဂေဟသိတ
 ဒေါမနဿ၊ နေက္ခမ္မသိတဒေါမနဿ-တို့တွင်။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဂေဟသိ-
 တာနိ၊ ကုန်သော။ ဒေါမနဿာနိ၊ တို့သည်။ ကတမာနိ၊ တို့နည်း။ စက္ခု-
 ဝိညေယျာနံ၊ ကုန်သော။ ဣဋ္ဌာနံ၊ ကုန်သော။ ကန္တာနံ၊ ကုန်သော။
 မနာပါနံ၊ ကုန်သော။ မနောရမာနံ၊ ကုန်သော။ လောကာမိသပဋိသံ-
 ယုတ္တာနံ၊ သတ္တလောကသည် တဏှာဖြင့်သုံးသပ်အပ်သော သာယာဖွယ်နှင့်စပ်
 ယှဉ်ကုန်သော။ ရူပါနံ၊ တို့ကို။ အပ္ပဋ္ဌိလာဘံ၊ မရခြင်းကို။ အပ္ပဋ္ဌိလာဘ-
 တော၊ မရခြင်းအားဖြင့်။ သမနုပဿတော ဝါ၊ အဖန်ဖန်ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏
 သန္တာန်၌သော်လည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အပ္ပဋ္ဌိလဒ္ဓပုဗ္ဗံ၊ မရအပ်ဖူးသော။
 အတိတံ၊ သော။ နိရုဒ္ဓံ၊ သော။ ဝိပရိဏတံ၊ သော။ (ရူပံ၊ ကို။) သမနု-
 ပဿတော ဝါ၊ ၌သော်လည်းကောင်း။ ဒေါမနဿံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။
 ဝေရူပံ၊ သော။ ယံ ဒေါမနဿံ၊ သည်။ (အတ္တိ။) ဣဒံ၊ ဤ ဒေါမနဿကို။
 ဂေဟသိတဒေါမနဿန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ” ဝေ၊ ဤသို့။ ဆသု၊
 ကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ တို့၌။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ၊ ဣဋ္ဌာရုံကို။ နာနုဘဝံ၊ အတိတ်
 ၌လည်း မခံစားခဲ့ရ။ နာနုဘဝိဿာမိ၊ အနာဂတ်၌လည်း ခံစားရလိမ့်မည်
 မဟုတ်။ နာနုဘဝါမိ၊ ယခုလည်း မခံစားရ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိတက္ကယတော၊
 ကြံစည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ကာမဂုဏနိဿိတံ၊ သော။
 ဒေါမနဿံ၊ တည်း။

ဝေရူပံ ဒေါမနဿံ သေဝိတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ဝေရူပံ၊ သော။ နေက္ခမ္မသိ-
 တဒေါမနဿံ၊ နေက္ခမ္မ-၌မို့သော ဒေါမနဿကို။ သေဝိတဗ္ဗံ၊ ထိုက်၏။

နေက္ခမ္မသိတဒေါမနဿံ နာမ၊ မည်သည်။ (ဥပ္ပန္နံ ဒေါမနဿံ-၌ စပ်။)
 “တတ္ထ၊ ထို ဂေဟသိတဒေါမနဿ-နေက္ခမ္မသိတဒေါမနဿ တို့တွင်။ ဆ၊ ကုန်
 သော။ နေက္ခမ္မသိတာနိ၊ ကုန်သော။ ဒေါမနဿာနိ၊ တို့သည်။ ကတမာနိ၊
 တို့နည်း။ ရူပါနံတွေဝ၊ တို့၏ပင်။ အနိစ္စတံ၊ မမြဲကုန်သည်၏အဖြစ်ကို
 လည်းကောင်း။ (မမြဲခြင်းသဘောကိုလည်းကောင်း။) ဝိပရိဏာမဝိရာဂ-
 နိရောဓံ၊ ဇရာအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော၊ ဇရာမရဏအားဖြင့် ပျက်စီး
 ခြင်းသဘော၊ ဇရာမရဏအားဖြင့် ချုပ်ခြင်းသဘောကိုလည်းကောင်း။ ဝိဒိတော၊
 ၍။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ရူပါ စေဝ၊ ရူပါရှိတို့သည်လည်းကောင်း။ တေရဟိ၊
 ၌။ (ရူပါ) စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း (သန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်
 သော။ တေ ရူပါ၊ ထို ရူပါရှိတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲ
 ကုန်၏။ ဝိရိဏာမဓမ္မာ၊ ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။
 ဧတံ၊ ဤ ရူပါရှိကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ဝါ၊ စွာ။ သမ္ပပ္ပညာယ၊
 ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသော ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ ၍။
 အနုတ္တရေသု၊ အတုမရှိ မြတ်ကုန်သော။ ဝိမောက္ခေသု၊ သုညတဖလ-အစ
 ရှိသော ဝိမောက္ခတို့၌။ ပိဟံ၊ ချစ်ခင်တောင်းတမှုကို။ ဥပဋ္ဌာပေတိ။ ဖြစ်စေ
 ၍။ (ကိံ၊ နည်း။) ‘တေရဟိ၊ ၌။ အရိယာ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ယံ
 အာယတနံ၊ အကြင် သုခ၏တည်ရာဖြစ်သော ဖိုလ်သို့။ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ၊ ရောက်၍။
 (တနည်း) ယံ အာယတနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ၊ ပြီးစေ၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။
 အဟံ၊ သည်။ ကုဒါဿ၊ နာမ၊ အဘယ်မည်သောအခါ၌။ တံ အာယတနံ၊
 ထို သုခ၏တည်ရာဖြစ်သော ဖိုလ်သို့။ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ၊ ၍။ ဝိဟရိဿာမိ၊ နေနိုင်
 ပါအံ့နည်း။’ ဣတိ၊ သို့။ (ပိဟံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌာပေတိ၊ ၍။)

ဣတိ၊ သို့။ အနုတ္တရေသု၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခေသု၊ တို့၌။ ပိဟံ၊ ကို။
 ဥပဋ္ဌာပေတော၊ ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပိဟပစ္စယာ၊ မြတ်နိုးတောင်းတ
 ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿသည်။ (မရသည့်
 အတွက် ဒေါမနဿသည်။) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။ ဧဝရူပံ၊ သော။ ယံ ဒေါမနဿံ၊
 သည်။ (အတ္ထိ။) ဣဒံ၊ ဤ ဒေါမနဿကို။ နေက္ခမ္မသိတဒေါမနဿန္တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုဇ္ဇတိ၊ ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဓသု၊ ကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ တို့၌။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ၊
 ဣဋ္ဌာရုံသည်။ အာပါယဂတေ၊ ရွေးချယ်ခြင်းသို့ရောက်လတ်သော။ အနုတ္တရ-
 ဝိမောက္ခသင်္ခါတအရိယဖလဓမ္မေသု၊ အနုတ္တရဝိမောက္ခ-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော
 အရိယာဖြစ်သော ဖိုလ်တရားတို့၌။ ပိဟံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌပေတွာ၊ ၍။ တဒဓိဂမာယ၊
 ထိုအနုတ္တရဝိမောက္ခ-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အရိယာဖိုလ်တရားတို့ကို ရခြင်း

ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာနအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၃၀၉

အကျိုးငှာ။ အနိစ္စာဒိဝသေန၊ အနိစ္စအစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ပဌပေတွာ၊ ရှိ။ ဥဿုက္ကာပေတုံ၊ အားထုတ်စေခြင်းငှာ။ အသက္ကောန္တဿ၊ မစွမ်းနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣမမ္ပိ ပက္ခံ၊ ဤပက္ခ-ဌ်လည်းကောင်း။ ဣမမ္ပိမာသံ၊ ဤလ၊ ဌ်လည်းကောင်း။ ဣမမ္ပိ သံဝစ္ဆရံ၊ ဤနှစ်ဌ်လည်းကောင်း။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဥဿုက္ကာပေတွာ၊ အားထုတ်စေ၍။ အရိယဘူမိ၊ အရိယာတို့၏ နယ်မြေသို့။ ပါပုဏိတုံ၊ ရောက်ခြင်းငှာ။ နာသက္ခိ၊ မစွမ်းနိုင်လေစွ။ ဣတိ၊ သို့။ အနုသောစတော၊ အဖန်ဖန်ဝမ်းနည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ဒေါမနဿံ၊ တည်း။ သေဝိတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ နေက္ခမ္မဝသေန၊-စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိပဿနာဝသေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ အနုဿတိဝသေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဝသေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇနက ဒေါမနဿံ၊ ဤ ဖြစ်သော ဒေါမနဿ-သည်။ သေဝိတဗ္ဗံ နာမ၊ မှီဝဲထိုက်သော ဒေါမနဿ-မည်၏။

တတ္ထ ယံ စေ သဝိတက္ကသဝိစာရန္တိ၊ ကား။ ဒုဝိဓေ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော။ တသ္မိမ္ပိ ဒေါမနဿေ၊ ဌ်လည်း။ ဝါ၊ တွင်လည်း။ ဂေဟသိတဒေါမနဿဓမ္မဝ၊ သည်သာ။ သဝိတက္ကသဝိစာရ ဒေါမနဿံ နာမ၊ မည်၏။ နေက္ခမ္မဝသေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိပဿနာဝသေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ အနုဿတိဝသေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဌမ ဒုတိယဇ္ဈာနဝသေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပန္နဒေါမနဿံ ပန၊ ဖြစ်သော ဒေါမနဿကိုကား။ အဝိတက္က အဝိစာရ ဒေါမနဿန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ နိပ္ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုက္ခအားဖြင့်။ အဝိတက္က အဝိစာရ-ဒေါမနဿံ နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တိ၊ မှန်။ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေသည်။ ကေသေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ အကုသလဉ္စေ ဝ၊ အကုသိုလ်သည်လည်းကောင်း။ သဝိတက္ကသဝိစာရဉ္စေ၊ သည်လည်းကောင်း။ (ဟောတိ။) ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ တေဿံ ဘိက္ခုနော၊ ဤရဟန်း၏။ မညနဝသေန၊ မှတ်ထင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဝိတက္က-သဝိစာရန္တိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ အဝိတက္ကအဝိစာရန္တိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

☞ တတြ၊ ထို မှတ်ထင်ခြင်း၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ နယော၊ တည်း။ ဣဓေ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဒေါမနဿပစ္စယ-ဘူတေ၊ ဒေါမနဿ၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ သဝိတက္ကသဝိစာရ-ဓမ္မေ၊ သဝိတက္ကသဝိစာရ-တရားတို့ကိုလည်းကောင်း။ အဝိတက္ကအဝိစာရ-

၃၁၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[သက္ကပဉ္စသုတ်

ဓမ္မေ စ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရ-တရားတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဒေါမနဿပစ္စယာ
 ဝေ၊ ဒေါမနဿဟူသော အကြောင်းကြောင့်ပင်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်ကုန်သော။
 မဂ္ဂဖလဓမ္မေ စ၊ မဂ်ဖိုလ် တရားတို့ကိုလည်းကောင်း။ အညေသံ၊ အခြား
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပဋိပတ္တိဒဿနဝသေန၊ အကျင့်ကိုမြင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ဒေါမနဿန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ မေ၊
 သည်။ သဝိတက္က သဝိစာရဒေါမနဿေ၊ သဝိတက္က သဝိစာရ - ဟူသော
 အကြောင်းရှိသော ဒေါမနဿ၌။ [သဝိတက္ကသဝိစာရဒေါမနဿေတိ သဝိ-
 တက္ကသဝိစာရနိမိတ္တေ ဒေါမနဿေ။-ဋီကာ။] ဝိပဿနာ၊ သည်။ ဝါ၊
 ကို။ ပဋ္ဌပိတာ၊ အပြားအားဖြင့် တည်စေအပ်သည်။ ဘဝိဿတိ န ခေါ၊
 ဖြစ်ပါလတ္တံ့နည်း။ ကဒါ၊ ၌။ (မေ၊ သည်။) အဝိတက္ကအဝိစာရ-
 ဒေါမနဿေ၊ ၌။ (ဝိပဿနာ ပဋ္ဌပိတာ။ ဘဝိဿတိ န ခေါ၊ နည်း။) ဣတိ
 စ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ ကဒါ၊ ၌။ မေ၊ သည်။ သဝိတက္ကသဝိစာရ-
 ဒေါမနဿဖလသမာပတ္တိ၊ သဝိတက္ကသဝိစာရ ဒေါမနဿ ဖလသမာပတ်သည်။
 ဝါ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်။ ဘဝိဿတိ န ခေါ၊ နည်း။
 ကဒါ၊ ၌။ (မေ၊ သည်။) အဝိတက္က အဝိစာရဒေါမနဿဖလသမာပတ္တိ၊
 သည်။ ဝါ၊ ကို။ (နိဗ္ဗတ္တိတာ။ ဘဝိဿတိ န ခေါ၊ နည်း။) ဣတိ စ၊
 သို့လည်းကောင်း။ စိန္တေတွာ၊ ၍။ တေမာသိကံ၊ သုံးလပတ်လုံး ဖြစ်စေ
 ထိုက်သော။ (ပဋိပဒ္ဓံ ဝါ၊ အကျင့်ကိုသော်လည်းကောင်း။) ဆမာသိကံ၊
 ခြောက်လပတ်လုံး ဖြစ်စေထိုက်သော။ (ပဋိပဒ္ဓံ ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။)
 နဝမာသိကံ၊ ကိုးလပတ်လုံး ဖြစ်စေထိုက်သော။ ပဋိပဒ္ဓံ ဝါ၊ သော်
 လည်းကောင်း။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ [တိဟိ မာသေဟိ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗာ တေမာ-
 သိကာ၊ တံ တေမာသိကံ။-ဋီကာ။]

တေမာသိကံ၊ သုံးလပတ်လုံး ဖြစ်စေထိုက်သော အကျင့်ကို။ ဂဟေတွာ၊
 ၍။ ပဋ္ဌမမာသေ၊ ပထမ တလ၌။ ဧကံ ယာမံ၊ တယံပတ်လုံး။ ဇဂ္ဂတိ၊
 နိုးကြားမှုကို အားထုတ်၏။ [ဇဂ္ဂတိတိ ဇာဂရိကံ အနုယုဉ္ဇတိ။-ဋီကာ။]
 ဒွေ ယာမေ၊ နှစ်ယံတို့ကို။ နိဗ္ဗါယ၊ အိပ်ခြင်း၏။ ဩကာသံ၊ အခွင်ကို။
 ကရေတိ၊ ၍။ မဇ္ဈိမေ မာသေ၊ အလယ်တလ၌။ ဒွေ ယာမေ၊ နှစ်ယံတို့
 ပတ်လုံး။ ဇဂ္ဂတိ၊ ၍။ ဧကံ ယာမံ၊ ကို။ နိဗ္ဗါယ၊ ၍။ ဩကာသံ၊ ကို။
 ကရေတိ၊ ၍။ ပစ္ဆိမမာသေ၊ နောက်ဆုံး တလ၌။ စက်မနိသဇ္ဇာယေဝ၊
 စကြံသွားခြင်း ထိုင်းခြင်းဖြင့်သာ။ ယာပေတိ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို ရှည်သော
 အခွန်သို့ ရောက်စေ၏။ ဝါ၊ မျှတ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သုံးလပတ်လုံး အား

ထုတ်လတ်သော်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ စေ ပါပုဏာတိ၊ အကယ်၍ ရောက်အံ့။
 ဣစ္ဆေတံ၊ ဤသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ ကုသလံ၊ ကောင်း၏။ (ဝေ၊ ဤသို့
 သုံးလပတ်လုံး အားထုတ်ပါလျက်။ ဝါ၊ ပါသော်လည်း။ အရဟတ္တံ၊ သို့။)
 နော စေ ပါပုဏာတိ၊ အကယ်၍ မရောက်အံ့။ (ဝေ သတိ၊ သော်။)
 ဝိသေသေတွာ၊ တေမသံသိက-အကျင့်မှ အထူးပြု၍။ ဆမာသိကံ၊ ကို။
 ဂဏှာတိ၊ ၏။ တတြာပိ၊ ထို ခြောက်လပတ်လုံး ဖြစ်စေထိုက်သော အကျင့်
 ကိုယူရာ၌လည်း။ [ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ “တတြာပိ၊ ထို ခြောက်လတို့၌
 လည်း”ဟု စွဲတော်မူ၏။] ခန္ဓ ခန္ဓ မာသေ၊ နှစ်လ နှစ်လတို့ပတ်လုံး။
 ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇိတွာ၊ ကျင့်၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏိတုံ၊
 ငှာ။ အသက္ကောန္တော၊ မစွမ်းနိုင်လတ်သော်။ ဝိသေသေတွာ၊ ဆမာသိက-
 အကျင့်မှ အထူးပြု၍။ နဝမာသိကံ၊ ကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ တတြာပိ၊
 ထို ကိုးလပတ်လုံး ဖြစ်စေထိုက်သော အကျင့်ကိုယူရာ၌လည်း။ [ဆရာတော်၏
 နိဿယ-၌ “တတြာပိ၊ ထို ကိုးလတို့၌လည်း”ဟု စွဲတော်မူ၏။] တယော
 တယော မာသေ၊ သုံးလ သုံးလတို့ပတ်လုံး။ တထေဝ၊ ထို ရှေးအတိုင်း
 ပင်။ ပဋိပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုံ။ အသက္ကောန္တဿ၊ လတ်
 သော်။ ဝါ၊ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍။ (အာဝဇ္ဇတော-၌ စပ်။) “မေ၊
 သည်။ သဗြဟ္မစာရီဟိ၊ အတူတကွ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်။ ဝါ၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏံ၊
 အထူးသဖြင့်စင်ကြယ်သော ပဝါရဏာကို။ ပဝါရေတုံ၊ ပဝါရဏာပြုခြင်းငှာ။
 န လဒ္ဓံ ဝတ၊ မရအပ်လေစွတကား။” ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇတော၊ ဆင်ခြင်
 လတ်သော်။ ဝါ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဒေါမနဿံ၊ သည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အဿုဓာရာ၊ မျက်ရည် အဟဉ်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
 (ကဿ ဝိယ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ကဲ့သို့နည်း။) ဂါမန္တပဗ္ဗာရဝါသိ
 မဟာသီဝတ္ထေရဿ ဝိယ၊ ရွာ၏အနီး ဖြစ်သောလိုက်၌ နေလေ့ရှိသော မဟာ
 သီဝ-ထေရ်၏ သန္တာန်၌ကဲ့သို့တည်း။

မဟာသီဝတ္ထေရဝတ္ထု

ကိရ၊ ချဲ့။ ထေရော၊ မဟာသီဝ-ထေရ်သည်။ အဋ္ဌာရဿ၊ တဆယ့်ရှစ်
 ဂိုဏ်းကုန်သော။ မဟာဂဏေ၊ များသောသံဃာရှိသော ဂိုဏ်းတို့ကို။ ဝါ၊
 ဂိုဏ်းကြီးတို့ကို။ ဝါစေသိ၊ ပို့ချပြီ။ [သဟဿ ဒွိသဟဿ သင်္ချေတ္တာ
 မဟာဂဏေ။-ဋီကာ။] တဿ၊ ထို မဟာသီဝ-ထေရ်၏။ ဩဝါဒေါ ချဲ့။

ဌတော၊ ရှိ။ တိံသ သဟဿာ၊ သုံးသောင်းအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။
ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏိံသု၊ ကုန်ပြီ။ အထ၊
ထိုမှနောက်၌။ (တပည့်တို့ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးရာ ကာလမှ နောက်၌။) ဧကော၊
သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “တာဝ၊ ဆရာတော်ကြီးမှ ရှေးဦးစွာ။ မယံ၊
၏။ အဗ္ဗန္တရေ၊ ကိုယ်တိုင်း၌။ ဂုဏာ၊ ဂုဏ်တို့သည်။ အပ္ပမာဏာ၊ အတိုင်း
အရှည်မရှိကုန်။ မေ၊ ၏။ အာစရိယဿ၊ ၏။ ဂုဏာ၊ တို့ကို။ ကိဒိသာ နု
ခေါ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်ပါကုန်လိမ့်မည်နည်း။” ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇန္တော၊
ဆင်ခြင်လတ်သော်။ ပုထုဇ္ဇနဘာဝံ၊ ပုထုဇဉ်၏ အဖြစ်ကို။ ပဿိတော၊ ရှိ။
“အမှောက်၊ တို့၏။ အာစရိယော၊ သည်။ အညေသံ၊ မိမိမှတစ်ပါး အခြားသူတို့
၏။ အဝဿယော၊ မှီအပ်သူသည်။ [“အဝဿီယတေတိ အဝဿယော” ဟု
ပြု။] ဝါ၊ မှီရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [“အဝဿီယတိ နိဿီယတိ ဧတ္ထာတိ
အဝဿယော” ဟုပြု။] အတ္တနော၊ ၏။ (အဝဿယော၊ သည်။) ဘဝိတုံ၊ ဌာန
သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ အဿ၊ ထိုဆရာအား။ ဩဝါဒံ၊ ကို။ ဒဿာမိ၊
ပေးအံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ အာကာသေန၊ ဖြင့်။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။
ဝိဟာရသမိပေ၊ ကျောင်း၏အနီး၌။ ဩတရိတော၊ သက်ဆင်း၍။ ဒိဝါဌာနေ၊
နေနေရာအရပ်၌။ နိသိန္နံ၊ ထိုင်နေသော။ အာစရိယံ၊ သို့။ ဥပသကံမိတော၊
ရှိ။ ဝတ္တံ၊ ဝတ်ကို။ ဒဿေတော၊ ပြု၍။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒိ၊ ပြီ။

ထေရော၊ မဟာသီဝ-ထေရ်သည်။ ပိဏ္ဍပါတိက၊ “ပိဏ္ဍပါတ်စုတင်ဆောင်
ရဟန်း။ ကံကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ အာဂတော၊ လာသည်။
အသိ၊ ခြစ်သနည်း။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧကံ၊ သော။
အနုမောဒနံ၊ အနုမောဒနာကို။ ဝဏ္ဏိယာမိ၊ သင်ယူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့
နှလုံးသွင်း၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ အာဂတော၊ သည်။ အသ္မိ၊ ၏။ အာဝုသော၊
ငါ့ရှင်။ ဩကာသော၊ အနုမောဒနာကို သင်ယူဖို့ရာ အခွင့်အခါသည်။ န
ဘဝိဿတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝိတက္က-
မာဋ္ဌကေ၊ အဘယ်အရပ်၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရပါအံ့နည်း-ဟု ကြံဆရာ
တန်ဆောင်းဝန်း၌။ ဌိတကာလေ၊ တည်ရာအခါ၌။ ပုစ္ဆိယာမိ၊ မေးပါအံ့။
ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ တသ္မိ၊ ဌာနေ၊ ထို တန်ဆောင်းဝန်းအရပ်၌။
အညေ၊ သင်မှတစ်ပါး ‘အခြားရဟန်းတို့သည်။ ပုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊
ဤသို့ ပြောပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘိက္ခာစာရမဂ္ဂေ၊ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ဖို့ရန်
သွားရာလမ်းခရီး၌။ (ပုစ္ဆိယာမိ။) ဣတိ၊ ပြီ။ တတြာပိ၊ ထို ဆွမ်းခံ
လှည့်လည်ဖို့ရန် သွားရာလမ်းခရီး၌လည်း။ အညေ၊ တို့သည်။ ပုစ္ဆန္တိ၊
ကုန်၏။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဒုပဇ္ဇနိဝါသနဌာနေ၊ နှစ်ထပ်သောသင်းပိုင်ကို ပြင်၍

ဝတ်ရာအရပ်၌။ (ပုစ္ဆိဿာမိတိ၊ တတြာပိ အညေ ပုစ္ဆန္တိတိ။) သင်္ခါပိ-
 ရုပနဋ္ဌာနေ၊ သင်္ကန်းကြီးကို ရုံရာအရပ်၌။ (ပုစ္ဆိဿာမိတိ၊ တတြာပိ အညေ
 ပုစ္ဆန္တိတိ။) ပတ္တနိဟရဏဋ္ဌာနေ၊ သပိတ်အိတ်မှ သပိတ်ကို ထုတ်ဆောင်ရာ
 အရပ်၌။ (ပုစ္ဆိဿာမိတိ၊ တတြာပိ အညေ ပုစ္ဆန္တိတိ။) ဘန္တေ၊ ရား။ ဂါမေ၊
 ၌။ စရိတွာ၊ လှည့်လည်ပြီး၍။ အာသနသာလာယံ၊ ထိုင်နေရာ ဇရပ်၌။
 ယာဂုပိတကာလ၊ ယာဂုသောက်ရာအခါ၌။ (ပုစ္ဆိဿာမိ။) ဣတိ၊ ပြီ။
 အာဂုသော၊ ရှင်။ တတ္ထ၊ ထို ယာဂုသောက်ရာ အခါ၌။ အဋ္ဌကထာထေရာ၊
 အဋ္ဌကထာ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မေးမြန်းသောထေရ်တို့သည်။ [အဋ္ဌကထာ-
 ထေရာတိ အဋ္ဌကထာယ အတ္ထပဋိပုစ္ဆနကထေရာ။-ဋီကာ။] အတ္တနော၊ ၏။
 ကခံ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ဝိနောဒေန္တိ၊ ပယ်ဖျောက်ကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ပြီ။

၀၀၀

ဘန္တေ၊ ရား။ အန္တောဂါမတော၊ ရွာတွင်းမှ။ နိက္ခန္တကာလေ၊ ထွက်
 ပြီးရာ အခါ၌။ ပုစ္ဆိဿာမိ။ ဣတိ၊ ပြီ။ အာဂုသော၊ ရှင်။ တတြာပိ၊
 ထို ရွာမှထွက်ပြီးရာ အခါ၌လည်း။ အညေ ပုစ္ဆန္တိ။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊
 ရား။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ လမ်းခရီးအကြား၌။ [အန္တရာမဂ္ဂေတိ ဘိက္ခံ ဂဟေတွာ
 ဂါမတော ဝိဟာရံ ပဋိဂမနမဂ္ဂေ။-ဋီကာ။] ပ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘောဇန-
 သာလာယံ၊ ဆွမ်းစားဇရပ်၌။ (ဆွမ်းစားကျောင်း၌။) ဘတ္တကိစ္စပရိယော-
 သာနေ၊ ဆွမ်းကိစ္စ၏ အဆုံး၌။ ပ။ ဒိဝါဋ္ဌာနေ၊ နေ့ နေရာ အရပ်၌။ ပ။
 ပါဒဓောဝနကာလေ၊ ခြေဆေးရာအခါ၌။ ပ။ ဘန္တေ၊ ရား။ မုခဓောဝန-
 ကာလေ၊ မျက်နှာသစ်ရာအခါ၌။ (ပုစ္ဆိဿာမိ။) ဣတိ၊ ပြီ။ တဒါ၊ မျက်နှာ
 သစ်ရာ ထိုအခါ၌။ အညေ ပုစ္ဆန္တိတိ။ အာဂုသော၊ ရှင်။ တတော၊ ထို
 မျက်နှာသစ်ရာ အခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝ အရုဏာ၊ အရုဏ်တက်ရာ
 ကာလတိုင်အောင်။ အပရေ၊ သင်မှတပါး အခြားရဟန်းတို့သည်။ ပုစ္ဆန္တိ။
 ဣတိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဒန္တကဋ္ဌံ၊ ဒန်ပူကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ မုခ-
 ဓောဝနတ္ထံ၊ မျက်နှာသစ်ခြင်းငှာ။ ဂမနကာလေ၊ သွားရာအခါ၌။ (ပုစ္ဆိဿာမိ။)
 ဣတိ၊ ပြီ။ တဒါ၊ မျက်နှာသစ်သွားရာ ထိုအခါ၌။ အညေ ပုစ္ဆန္တိတိ။
 ဘန္တေ၊ ရား။ မုခံ၊ မျက်နှာကို။ ဓောဝိတွာ၊ ဆေးပြီး၍။ (တနည်း။) မုခံ
 ဓောဝိတွာ၊ မျက်နှာသစ်ပြီး၍။ အာဂမနကာလေ၊ ပြန်လာရာအခါ၌။
 (ပုစ္ဆိဿာမိ။) ဣတိ၊ ပြီ။ တတြာပိ၊ မျက်နှာသစ်ပြီး၍ ပြန်လာရာ ထို အခါ၌
 လည်း။ အညေ ပုစ္ဆန္တိတိ။

ဘန္တေ၊ ရား။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ နိသိန္နကာလေ၊
 ထိုင်နေရာ အခါ၌။ (ပုစ္ဆိဿာမိ။) ဣတိ၊ ပြီ။ တတြာပိ၊ ကျောင်းသို့ဝင်၍

ထိုင်နေရာ ထိုအခါ၌လည်း။ အညော ပုစ္ဆန္တိတိ။ ဘန္တေ မုခံ ဓောဝိတော
 သေနာသနံ။ ပဝိသိတော၊ ရှိ။ တယော ပလ္လင်္ကေ၊ ထက်ဝယ်တင်ပလင် သုံးခွေ
 တို့ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း။ စတ္တာရော (ပလ္လင်္ကေ)၊ ထက်ဝယ် တင်
 ပလင် လေးခွေတို့ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း။ [ထက်ဝယ်တင်ပလင် သုံးကြိမ်
 လေးကြိမ်ပြင်ရာ အချိန်အခါကိုဆိုလိုသည်။] ဥသုမံ၊ အဇ္ဈေကို။ ဂါဟာ-
 ပေတာ၊ ယူစေ၍။ (တနည်း) ပလ္လင်္ကေ၊ ထက်ဝယ်တင်ပလင်၌။ တယော
 စတ္တာရော (တိဏိ စတ္တာရိ)၊ သုံးကြိမ် လေးကြိမ်ကုန်သော။ ဥသုမံ(ဥသုမာနိ)၊
 အဇ္ဈေတို့ကို။ ဂါဟာပေတာ၊ ရှိ။ [တယောံ ‘ပ’ ဂါဟာပေတာတိ တိဏိ
 စတ္တာရိ ဥဏှာပနာနိ။ -ဋီကာ။] ယောနိသော၊ သင့်သောအကြောင်းအား
 ဖြင့်(“အလိုရှိအပ် တောင်းတအပ်သောစီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်း
 အားဖြင့်” ဟု ဆရာတို့ပေးကြသည်။) မနသိကာရေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်း
 ခြင်း၌။ ကမ္မံ၊ အလုပ်ကို။ ကရေန္တာနံ၊ ပြုကုန်စဉ်။ ဩကာသကာလေန၊
 အခွင့်ပြုရာအခါသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်သည်။ သိယာ နန၊ ဖြစ်ရာသည်
 မဟုတ်ပါလော။ [“ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းချိန်မှာ သူတပါးကမေးဖွယ်မလို
 သောကြောင့် အခွင့်ပေးရာအခါ ဖြစ်သင့်ပါ၏” ဟုလို။] ဘန္တေ၊ ရား။
 မရဏခဏမ္ပိ၊ သေရာခဏ-ကိုသော်မှလည်း။ န လဘိဿထ၊ ရတော်မမှုကုန်
 တော့လတ္တံ့။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဖလကသဒိသာ၊ တံကဲမှီ ပျဉ်ချပ်နှင့်တူကုန်သည်။
 အတ္ထံ၊ ဖြစ်ပါကုန်၏။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ အဝဿယော၊ မှီရာသည်။
 ဟောထ၊ ဖြစ်နေပါကုန်၏။ အတ္တနော၊ ၏။ (အဝဿယော)။ ဘဝိတံ၊
 ဌာ။ န သက္ကောထ၊ စွမ်းနိုင်တော်မမှုကုန်။ [“အရှင်ဘုရားသည် တံကဲမှီ ပျဉ်
 ချပ်ကဲ့သို့ သူတပါး၏ မှီရာသာဖြစ်၍ မိမိ၏မှီရာ မဖြစ်ပါတကား” ဟု
 လျှောက်လိုသည်။] ဓမ၊ အား။ တုံမှံကံ၊ အရှင်ဘုရားတို့၏။ အနုမော-
 ဒနာယ၊ ဖြင့်။ န အတ္ထော၊ အလိုမရှိပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၍။ အာ-
 ကာသေ၊ ၌။ ဥပ္ပတိတော၊ ပျံတက်၍။ အဂမာသိ၊ ပြီ။

ထေရော၊ သည်။ “ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ ပရိယတ္တိယာ၊
 ပရိယတ်၌။ (စာသင်ခြင်းဖြင့်။) ကမ္မံ၊ အလုပ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ပန၊
 ထိုသို့ပင် ပရိယတ်ဖြင့် အလုပ်မရှိပါသော်လည်း။ မယံ၊ ငါ၏။ အကံသကော၊
 ချွန်းချိတ်သဖွယ်သည်။ ဘဝိဿာမိ၊ ဖြစ်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ အာဂ-
 တော၊ လာပြီ။” ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥတော၊ ရှိ။ “ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ဩကာ-
 သော၊ ထွက်ဖို့ရာ အခွင့်သည်။ န ဘဝိဿတိ၊ မဖြစ်တော့လတ္တံ့။ ပစ္စု-
 သကာလေ၊ မိုးသောက်ရာအခါ၌။ ဂမိဿာမိ၊ သွားအံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့

ကြံ၍။ ပတ္တစီဝရံ၊ ကိ။ သမိပေ၊ အနီး၌။ ကတော၊ ပြု၍။ ဝါ၊ ထား၍။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဒီဝသဘာဝံ၊ နေအဖို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ ပဌမယာမမဇ္ဈိမယာမဉ္စ၊ ပထမယံ မဇ္ဈိမယံ-ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ ဓမ္မံ၊ ကိ။ ဝါစေတော၊ ဆိုစေ၍။ ဝါ၊ ပို့ချ၍။ ပစ္စိမယာမေ၊ ပစ္စိမယံ၌။ ကေသ္မိံ၊ တပါးသော။ ထေရေ၊ ထေရ်သည်။ ဥဒ္ဒေသံ၊ သင်ယူအပ်သောပါဠိကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ နိက္ခန္ဓေ၊ ထွက်လတ်သော်။ ပတ္တစီဝရံ၊ ကိ။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တေနော၊ ထိုထေရ်နှင့်သာလျှင်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ နိက္ခန္ဓော၊ ထွက်ပြီ။ နိသိန္နအန္ဓေဝါသိကာ၊ ထိုင်နေသော အနီးနေတပည့်တို့သည်။ (စာမေးလျှောက်ဖို့ရန် ထိုင်နေသော အနီးနေတပည့်တို့သည်။) အာစရိယော၊ သည်။ ကေနစိ၊ တစုံတခုသော။ ပပဉ္စေန၊ ကိစ္စကိုခွဲထွင်တတ်သော ကိုယ်လက်သုတ်သင်မှုဖြင့်။ နိက္ခန္ဓော၊ ထွက်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညိံသု၊ မှတ်တင်ကြကုန်ပြီ။ [ကေနစိ ပပဉ္စေနာတိ ကေနစိ သရီရကိစ္စဘူတေန ပပဉ္စေန-ဋီကာ။] နိက္ခန္ဓော၊ သော။ ထေရော၊ သည်။ ကောစိ ဒေဝ၊ တစုံတယောက်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သမာနာစရိယ-ဘိက္ခု၊ တူသော ဆရာရှိသော ရဟန်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သညံ၊ အမှတ်သညာကို။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။ [ပစ္စိမယံဖြစ်၍ မိုးတိုးမှောင်တောင် ဖြစ်နေချိန်ဝယ် နောက်ကနေကြည့်ရသောကြောင့် ထွက်သွားသောပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဆရာတူရဟန်းတပါး”ဟု ထင်ရလေသည်။]

ကိရ၊ ချဲ့။ ထေရော၊ သည်။ “မာဒိသဿ၊ ငါကဲ့သို့ရှုအပ်သူ၏။ (ငါ့လိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ။) အရဟတ္တံ နာမ၊ အရဟတ္တဖိုလ်မည်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်မှာခဲယဉ်းဖွယ်ရှိအံ့နည်း။ (တနည်း) မာဒိသဿ၊ ၏။ အရဟတ္တံ၊ ကိ။ ဥပ္ပါဒေတု နာမ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှာမည်သည်။ ကိံ၊ နည်း။ [အရဟတ္တံ နာမ ကိန္တိတဒဓိဂမဿ အဒုက္ကရဘာဝံ သန္ဓာယ ဝဒတိ-ဋီကာ။] ဒွိဟတီဟေနေဝ၊ နှစ်ရက်သုံးရက်ဖြင့်သာလျှင်။ (အရဟတ္တံ၊ သို့။) ပါပုဏိတွာ၊ ၍။ ပစ္စာဂမိဿာမိ၊ ပြန်လာအံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အန္ဓေဝါသိကာနံ၊ တို့အား။ အနာရောစေတွာဝ၊ မပြောမူ၍သာလျှင်။ အာသဠိမာသဿ၊ ဝါဆိုလ၏။ ဇုဏှပက္ခတေရသိယာ၊ လဆန်းပက္ခ တဆယ့်သုံးရက်မြောက် နေ၌။ နိက္ခန္ဓော၊ ထွက်ခဲ့သည်။ (ဟုတွာ။) ဂါမန္တပဗ္ဗာရံ၊ ရွာ၏အနီးဖြစ်သော တောင်ဝှမ်းသို့။ ဂန္ဓော၊ ၍။ စက်မံ၊ စကြံသို့။ အာရုယျ၊ ၍။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိ။ မနသိကရောန္ဓော၊ လတ်သော်။ တံဒီဝသံ၊ ထိုနေ၌။ အရဟတ္တံ၊ ကိ။ ဂဟေတွံ၊ ယူခြင်းငှာ။ နာသက္ခိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဥပေါသထဒီဝသေ၊ ဥပုသ်နေသည်။ သမ္ပတ္တေ၊ ရောက်လတ်သော်။ “ဒွိဟတီဟေန၊ ပြုဖြင့်။ အရဟတ္တံ၊ ကိ။ ဂဏှိဿာမိ၊

၃၁၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[သက္ကပဉ္စသုတ်

ယူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အာဂတော၊ လာခဲ့ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့လာခဲ့ပါသော်
 လည်း။ (အရဟတ္တံ) ဂဟေတုံ၊ ငှာ။ နာသက္ခိ၊ မစွမ်းနိုင်ပါတကား။ ပန၊
 ဆက်။ တယော မာသေ၊ သုံးလတို့ကို။ တီဏိ ဒိဝသာနိ ဝိယ၊ သုံးရက်တို့ကိုကဲ့
 သို့။ ယာဝ၊ လောက်။ မဟာပဝါရဏာ၊ မဟာပဝါရဏာနေသည်။ (အတ္ထိ။)
 တာဝ၊ ထို မဟာပဝါရဏာနေတိုင်အောင်။ ဇာနိဿာမိ၊ သိအံ့။” ဣတိ၊
 ဤသို့ ကြံ၍။ ဝဿံ၊ ဝါသို့။ ဥပဂန္တာပိ၊ ကပ်၍လည်း။ (အရဟတ္တံ) ဂဟေတုံ
 နာသက္ခိ။ ပဝါရဏာဒိဝသေ၊ ဌ။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။ (ကိ။) “အဟံ ဒွိဟ-
 တီဟေန အရဟတ္တံ ဂဏိဿာမိတိ အာဂတော။” တေမာသေနာပိ၊ သုံးလဖြင့်
 သော်မှလည်း။ (အရဟတ္တံ ဂဟေတုံ။) နာသက္ခိ။ တကား။ သဗြဟ္မစာရိနော
 ပန၊ အတူတကွ မြတ်သောအကျင့်ကိုကျင့်လေ့ရှိသူတို့သည်ကား။ ဝါ၊ သီတင်း
 သုံးဖော်တို့သည်ကား။ ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏံ၊ အထူးသဖြင့်စင်ကြယ်သော ပဝါ-
 ရဏာကို။ ပဝါရေန္တိ၊ ဖိတ်မကြကုန်၏။” ဣတိ၊ ဤသို့ကြံပြီ။

ဒဝံ၊ သို့။ စိန္တယတော၊ ကြံသော။ တဿ၊ ထို မဟာသီဝ-ထေရ်၏။ အဿု-
 ဓာရာ၊ မျက်ရည် အယဉ်တို့သည်။ ပတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုမှ
 နောက်၌။ “မဉ္ဇေ၊ ညောင်စောင်း၌။ (ပဝတ္တမာနဿ-ဟူသော ထည့်ပါဌ်၌
 စပ်။) စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဣရိယာပထေဟိ၊ ဣရိယာပုထ်တို့ဖြင့်။ (ပဝတ္တ
 မာနဿ၊ ဖြစ်စေလတ်သော်။ ဝါ၊ ဖြစ်စေသော။) မယံ၊ ၏။ မဂ္ဂဖလံ၊
 သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ အပ္ပတော၊
 မရောက်မူ၍။ (မရောက်မချင်း။) မဉ္ဇေ၊ ဌ။ ပိဋ္ဌိ၊ ကျောက်ကုန်းကို။ နေဝ
 ပသာရေဿာမိ၊ မဆန့်တန်းတော့အံ့။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ န ဇောဝိဿာမိ၊
 မဆေးတော့အံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့ အဓိဋ္ဌာန်၍။ မဉ္ဇေ၊ ကို။ ဥဿာပေတော၊
 ထောင်၍။ ဌပေသိ၊ ထားလိုက်ပြီ။ ပုန၊ ဖန်။ အန္တောဝဿံ၊ ဝါတွင်း
 သည်။ ပတ္တံ၊ ရောက်ပြန်ပြီ။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ ဂဟေတုံ၊ ငှာ။ နာသက္ခိ
 ယေဝ၊ သည်သာ။ ကေနတိ သပဝါရဏာသု၊ တခုယုတ် သုံးဆယ်သော
 ပဝါရဏာနေတို့၌။ ဝါ၊ နှစ်ဆယ်ကိုးကြိမ်သော ပဝါရဏာနေတို့၌။ အဿု-
 ဓာရာ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါမဒါရကာ၊ ရွာသား ကလေးတို့
 သည်။ ထေရဿ၊ ၏။ ပါဒေသု၊ တို့၌။ ဘာလိတဋ္ဌာနာနိ၊ လွန်စွာဖြစ်
 သော ကဲ့ခြင်းရှိသောအရပ်တို့ကို။ ကဏုကေဟိ၊ ဆူးတို့ဖြင့်။ သိဗ္ဗန္တိ၊ ချုပ်
 ကြကုန်၏။ [သဉ္ဇာတော ဖာလော ယေသုတိ ဖာလိတာနိ (လွန်စွာ ဖြစ်
 သော ကဲ့ခြင်းရှိသော အရပ်တို့။) သဉ္ဇာတ-အနက်၌ ဣတ-ပစ္စည်းသက်။]
 ဒဝံ၊ ပျက်ရယ် ပြောင်လှောင်မှုကို။ ကရောန္တာပိ၊ ပြုကြကုန်သော်လည်း။

“အယျဿ မဟာသီဝတ္ထေရဿ၊ အရှင် မဟာသီဝ-ထေရ်၏။ ပါဒါ ဝိယ၊
ခြေတို့ကဲ့သို့။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဒဝံ၊ ကို။
ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။

ထေရော၊ သည်။ တိံသ သံဝစ္ဆရေ၊ သုံးဆယ်သော နှစ်တို့ပတ်လုံး။
(တနည်း) တိံသမေ၊ သုံးဆက်မြောက် ဖြစ်သော။ သံဝစ္ဆရေ ချွံ။ [ဤသို့
ရှိမှကောင်းသည်။] မဟာပဝါရဏာဒိဝသေ၊ မဟာပဝါရဏာနေ၌။ အာ
လမ္ဗဏဖလကံ၊ ဆွဲမှီအပ်သော ပျဉ်ချပ်ကို။ ဝါ၊ တံကံမှီ ပျဉ်ချပ်ကို။
နိဿာယ၊ ရှိ။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ (စိန္တေသိ-၌ စပ်။) “ဣဒါနိ၊
ဤ။ မေ၊ သည်။ သမဏဓမ္မံ၊ ကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုစဉ်။ တိံသဝဿာနိ၊
အနှစ်သုံးဆယ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ “ပရိပုဏ္ဏာနိ၊ ပြည့်ကုန်ပြီ။”
ဟုလည်း ပေး။) အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏ္ဏိတုံ၊ ငှာ။ နာသက္ခံ၊ အဒွါ၊
မချွတ်။ မေ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ဤ အတ္တဘော၌။
မဂ္ဂေါ ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဖလံ ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ နတ္ထိံ၊
မေ၊ သည်။ သဗြဟ္မစာရီဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏံ၊ ကို။
ပဝါရိတုံ၊ ငှာ။ န လဒ္ဓိံ၊ မရအပ်။” ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။ တဿ၊
ထိုထေရ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ဧဝံ ဤသို့။ စိန္တယတောဝ၊ ကြံစဉ်ပင်။
ဒေါမနဿံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ပြီ။ အဿုဓာရာ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊
ကုန်၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဝိဒ္ဓရဋ္ဌာနေ၊ မဝေးသောအရပ်၌။ ကော၊
သော။ ဒေဝဓီတာ၊ နတ်သမီးသည်။ ရောဒမာနာ၊ ငိုလျက်။ အဋ္ဌာသိ၊
ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤအရပ်၌။ ရောဒတိ၊ ငိုသူကား။ ကော၊ အဘယ်သူနည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ [စာအုပ်တို့၌ “ရောဒသိ”ဟု ရှိ၏။ “ရောဒတိ”ဟု
ရှိမှကောင်းသည်။] ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ ဒေဝဓီတာ၊ ပါတည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့၊ လျှောက်ပြီ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရောဒသိ၊ ငိုသနည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ ရောဒမာနေန၊ ငိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဂ္ဂဖလံ၊
ကို။ နိဗ္ဗတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ တေန၊ ကြောင့်။ (ငိုလျှင်
မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်သောကြောင့်။) အဟမ္မိ၊ တပည့်တော်မသည်လည်း။ ကေံ (မဂ္ဂ
ဖလံ)၊ တမဂ် တဖိုလ်ကိုသော်လည်းကောင်း။ ဒေ မဂ္ဂဖလာနိ၊ နှစ်မဂ် နှစ်
ဖိုလ်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗတ္တေဿာမိ၊ ဖြစ်စေအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့
ကြံ၍။ ရောဒါမိ၊ ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။

တတော၊ ထိုသို့လျှောက်ခြင်းကြောင့်။ ထေရော၊ သည်။ (အရဟတ္တံ
အဂ္ဂဟေသိ-၌ စပ်) “ဘော မဟာသီဝတ္ထေရ၊ အို....မဟာသီဝ-ထေရ်။

ဒေဝတာပိ၊ နတ်တို့သော်မှလည်း။ တယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ကေဠိံ၊ ပျက်ရယ် ပြောင်လှောင်မှုကို။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ သင့်အား။ တေ၊ ဤ မျက်ရည်ယို၍ ငိုနေခြင်းသည်။ [ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ “ဤပျက်ရယ် ပြောင်လှောင်ခြင်းသည်”ဟု စွဲသည်။] အနုစ္ဆဝိကံ န ခေါ၊ လျောက်ပတ်ပါအံ့လော။” ဣတိ၊ ဤသို့ သံဝေဂဖြစ်၍။ ဝိပဿနံ၊ ကို၊ ဝဇေတွာ၊ တိုးပွားစေ၍။ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ တို့နှင့်။ ‘သဟ၊ ကု။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ယူပြီ။ သော၊ ထိုထေရ်သည်။ “ဣဒါနိ၊ ဌံ။ နိပဇ္ဇိဿာမိ၊ လျောင်းတော့အံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သေနာသနံ၊ ကို။ ပဋိဇဉ်တော၊ သုတ်သင်ရှင်းလင်း၍။ မဉ္ဇကံ၊ ညောင်စောင်းငယ်ကို။ ပညပေတွာ၊ ခင်းခဲ့ပြီး၍။ ဥဒကဋ္ဌာနေ၊ ရေးထားရာအရပ်၌။ ဥဒကံ၊ ကို။ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ၊ ရှေးရှုဖြစ်စေ၍။ “ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဇောဝိဿာမိ၊ ဆေးအံ့။” ဣတိ၊ သို့ကြံ၍။ သောပါနုဖလကေ၊ စောင်းတန်းလှေခါးဦးဝယ်။ ခင်းထားအပ်သော ပျဉ်ချပ်၌။ နိသိဒိ၊ ပြီ။

အဿ၊ ထို မဟာသီဝ-ထေရ်၏။ အန္တေဝါသိကာပိ၊ တို့သည်လည်း။ (အာဟံသု-၌ စပ်။) “အမှာကံ၊ တို့၏။ အာစရိယဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ သမဏဓမ္မံ၊ ကို။ ကာတံ၊ ငှာ။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သွားစဉ်။ တိံသဝဿာနိ၊ သုံးဆယ်သော နှစ်တို့သည်။ (ပရိပုဏ္ဏာနိ။) ဝိသေသံ၊ တရားထူးကို။ နိဗ္ဗတ္တေတံ၊ ငှာ။ သက္ခိ န ခေါ၊ စွမ်းနိုင်လေသလော။ နာသက္ခိ (န ခေါ)၊ မစွမ်းနိုင်လေသလော။” ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇယမာနာ၊ ဆင်ခြင်ကုန်လတ်သော်။ “အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတွာ၊ ၍။ ပါဒဇောဝနတ္ထံ၊ ခြေဆေးခြင်းအကျိုးငှာ။ နိသိန္နော၊ ထိုင်နေပြီ။” ဣတိ၊ သို့။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ “အမှာကံ၊ တို့၏။ အာစရိယော၊ သည်။ အမှာဒိ-သေသု၊ ငါတို့ကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော။ အန္တေဝါသိကေသု၊ တို့သည်။ တိဋ္ဌန္တေသု၊ တည်ရှိကုန်စဉ်။ ‘အတ္တနာဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဇောဝိဿတိ၊ ဆေးလတ္တံ့။’ ဣတိ တေ၊ ဤသို့ ဆရာ့ကိုယ်တိုင် ခြေဆေးရခြင်းသည်။ အဋ္ဌာနံ၊ သင့်ဘောအကြောင်းမဟုတ်။ အဟံ၊ သည်။ ဇောဝိဿာမိ၊ ဆေးအံ့။ အဟံ၊ သည်။ ဇောဝိဿာမိ၊ အံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ တိံသသဟဿာနိပိ၊ သုံးသောင်းသော ရဟန်းတို့ သည်လည်း။ အာကာသေန၊ ဖြင့်။ ဂန္တော၊ ၍။ ဝန္တိတွာ၊ ဝပ်ချ၍။ “သန္တေ၊ ရား။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဇောဝိဿာမ၊ ပါကုန်အံ့။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။ အာဂ္ဂသော၊ တို့။ ဣဒါနိ၊ ဌံ။ မမ၊ ၏။ အဇောတာနံ၊ မဆေးအပ်ကုန်သော။ ပါဒါနံ၊ တို့၏။ တိံသ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၂၁

မဟာသီဝတ္ထေရဝတ္ထု]

ဘာသာဓမ္မိကာ

၃၁၉

တုမေ၊ တို့သည်။ တိဋ္ဌထ၊ တည်ကြကုန်လော့။ အဟမေဝံ၊ ငါသည်သာ (ငါ့ဘာသာ။) ဇောဝိဿာမိ၊ အံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။

သက္ကောပိ၊ သည်လည်း။ (အာဟ-၌ စပ်။) အာဝဇ္ဇန္တော၊ လတ်သော်။ “မယံ၊ ဤ။ အယျော၊ မဟာသီဝတ္ထေရော၊ သည်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ပြီ။ ‘ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဇောဝိဿာမ၊ ဆေးကြကုန်အံ။’ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အာဂတာနံ၊ လာကုန်သော။ တိသသဟဿာနံ၊ သုံးသောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ အန္တေဝါသိကာနံ၊ အနီးနေ တပည့်တို့အား။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဇောဝိတံ၊ ဆေးခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ဆေးခွင့်ကို။ န ဒေတိ၊ မပေး။ ပန၊ ဆက်။ မာဒိသေ၊ သော။ ဥပဋ္ဌာကေ၊ သည်။ တိဋ္ဌန္တေ၊ တည်ရှိစဉ်။ ‘မယံ၊ ဤ။ အယျော၊ အရှင်သည်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဇောဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။’ ဣတိ ဧတံ၊ ဤသို့ ကိုယ်တိုင်ခြေဆေးခြင်း သည်။ အဋ္ဌာနံ၊ သင့်သောအကြောင်းမဟုတ်။ အဟံ၊ သည်။ ဇောဝိဿာမိ၊ အံ။” ဣတိ၊ သို့။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ သုဇာယ၊ သုဇာ-မည်သော။ ဒေဝိယာ၊ မိဖုရားနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဘိက္ခုသံသယ၊ ဤ။ သန္နိကေ၊ ၌။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ သော၊ ထိုသိကြားသည်။ သုဇံ၊ သုဇာ-မည်သော။ အသုရကညံ၊ အသုရာ သတို့သမီးကို။ ပုရတော၊ ရှေ့၌။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဝါ၊ ထား၍။ “ဘန္တေ၊ တို့။ အပေထ၊ မဲကြပါ ကုန်။ မာတုဂါမော၊ မာတုဂါမ-ပါတည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၍။ ဩကာသံ၊ သွားခွင့်ကို။ ကာရေတွာ၊ ပြုစေ၍။ ထေရံ၊ ကို။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ ဝိန္နိတွာ၊ ဝပ်ချ၍။ ပုရတော၊ ၌။ ဥက္ကဋ္ဌိကော၊ ဆောင်ကြောင်း။ နိသိဒ္ဓိတွာ၊ ၍။ “ဘန္တေ၊ ရား။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဇောဝိဿာမိ၊ ပါအံ။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။

ကောသိယ၊ ကောသိယ-အနွယ်၌ဖြစ်သော သိကြားမင်း။ ဣဒါနိ၊ ၌။ မေ၊ ဤ။ ပါဒါနံ၊ တို့ကို။ အဇောတာနံ၊ မဆေးအပ်ကုန်စဉ်။ တိသ-ဝသာ၊ တို့သည်။ (ပရိပုဏ္ဏာနိ။) ဒေဝတာနဉ္စ၊ နတ်တို့၏လည်း။ ပကတိ-ယာပိ၊ ပင်ကိုအားဖြင့်လည်း။ မနုဿသရီရဂန္တော နာမ၊ လူတို့၏ ကိုယ် အနံ့မည်သည်ကို။ ဇေဂုဇ္ဈော၊ စက်ဆုပ်အပ်၏။ ယောဇနသတေ၊ ယူဇနာ တရာ၌။ ဌိတာနမ္ပိ၊ တည်ကုန်သော နတ်တို့၏ စိတ်၌လည်း။ ကဏ္ဏေ၊ လည် ၌။ အာသတ္တကုဏ္ဍပံ ဝိယ၊ ငြိကပ်စေအပ်သော အကောင်ပုပ်ကဲ့သို့။ (ဆွဲအပ် သော အကောင်ပုပ်ကဲ့သို့။) ဟောတိ၊ ဤ။ အဟမေဝံ၊ သည်သာ။ (ငါ့ ဘာသာ။) ဇောဝိဿာမိ၊ အံ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ငြိပပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ အယံ

ဂန္ဓော နာမ၊ ဤ အနံ့မည်သည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်ရှားပါ။ တုမ္မာကံ၊
 တို့၏။ သီလဂန္ဓော ပန၊ သီလ- အနံ့သည်ကား။ ဆ၊ ခြောက်ထပ် ကုန်
 သော။ ဒေဝလောက၊ တို့ကို။ အတိက္ကမိတော၊ ကျော်လွန်၍။ ဥပရိ၊
 အထက်ဖြစ်သော။ ဘဝဂ္ဂံ၊ ဘဝင်သို့။ ပတော၊ ၍။ ဌိတော၊ တည်ပါပြီ။
 ဘန္တေ၊ ရား။ သီလဂန္ဓတော၊ ထက်။ ဥတ္တရိတရော၊ သာ၍ လွန်မြတ်
 သော။ အညော၊ အခြားသော။ ဂန္ဓော နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။
 တုမ္မာကံ။ တို့၏။ သီလဂန္ဓေန၊ ကြောင့်။ အာရတော၊ လာသည်။ အမှီ၊ ပါ၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၍။ ဝါမဟဇ္ဈေန၊ လက်ခံလက်ဖြင့်။ ဂေါပကသန္ဓိယံ၊
 ဖမျက်အစပ်၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ဒက္ခိဏဟဇ္ဈေန၊ လက်ယာလက်ဖြင့်။
 ပါဒတလံ၊ ခြေဖဝါးအပြင်ကို။ ပရိမဇ္ဇိ၊ ထက်ဝန်းကျင် သုံးသပ်ပြီ။ ဝါ၊
 ပုတ်တိုက်ပြီ။ ဒဟရကုမာရဿ၊ ငယ်သောမင်းသား၏။ ပါဒါ ဣဝ၊ ခြေတို့
 ကဲ့သို့။ အဟေသု၊ ကုန်ပြီ။ [“နုလကုန်သည်”ဟူလို။] သက္ကော၊ သည်။
 ပါဒေ၊ တို့ကို။ ခောဝိတွာ၊ ၍။ ဝန္တိတွာ၊ ဝပ်ချ၍။ ဒေဝလောကမေဝ၊
 သို့သာ။ ဂတော၊ ပြန်သွားပြီ။

ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤနည်းဖြင့်။ “သဗြဟ္မစာရီဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ က။
 ဝိသုဒ္ဓိပဝါရဏံ၊ ကို။ ပဝါရေတု၊ ဌာ။ န လဘာမိ၊ မရ။”ဣတိ၊ သို့။
 အာဝဇ္ဇန္တဿ၊ ဆင်ခြင်စဉ်။ ဝါ၊ ဆင်ခြင်သော ထေရ်၏စိတ်၌။ ဥပ္ပန္နံ၊
 ဖြစ်သော။ ဒေါမနဿံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။
 မညနဝသေန၊ မှတ်ထင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိပဿနာယ၊ ဝိပဿနာ၏။
 အာရမ္မဏမ္ပိ၊ ဥပစာရဈာန် ပဌမဈာန် အစရှိသော အာရုံကိုလည်းကောင်း။
 [ဝိပဿနာယ အာရမ္မဏံ နာမ ဥပစာရဈာန်ပဌမဈာန်နာဒိ။ -ဋီကာ။]
 ဝိပဿနာပိ၊ ကိုလည်းကောင်း။ မဂ္ဂေါပိ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဖလမ္ပိ၊ ကို
 လည်းကောင်း။ သဝိတက္ကသဝိစာရဒေါမနဿန္တိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။
 အဝိတက္ကသဝိစာရဒေါမနဿန္တိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊
 သို့။ ဝေဒိတဗျံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုရဟန်းတို့တွင်။ ကော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သဝိတက္က-
 သဝိစာရဒေါမနဿ၊ ၌။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ပဌပေတွာ၊ ၍။ ဣဒံ ဒေါမနဿံ၊

၁။ ပရိမဇ္ဇိ။ ။ပရိမဇ္ဇိတိ ပရိမသိ(သုံးသပ်ပြီ)။ ကေစိ ပန“ပရိမဇ္ဇိတိ ပရိ-
 ဝဇ္ဈေတွာ။ ထေရေန၊ ထေရ်သည်။ ဓောဝိယမာနံ၊ ဆေးအပ်သည်ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊
 ယူ၍။ ဓောဝိ”ဣတိ အတ္ထံ ဝဒန္တိ။ “မဟာသီဝ-ထေရ်ကြီး ဆေးနေသည်ကို သိကြား
 မင်းက ယူ၍ဆေးသည်”ဟု ကေစိဆရာတို့ အနက်ဖွင့်ကြကုန်၏။-ဋီကာ။

သည်။ ကိန္နိယိတံ၊ အဘယ်ကိုမှီသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဓာရေန္တော၊ စူးစမ်း
ဆင်ခြင်လတ်သော်။ (ဣဒံ ဒေါမနဿံ။) ဝတ္ထုနိယိတံ၊ ဟဒယဝတ္ထု-ကို
မှီ၏။ ဣတိ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ ဖဿပဉ္စမကေ၊
၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ပင်။ အနုက္ကမေန၊ အားဖြင့်။ အရဟတ္တေ၊ ၌။ ပတိ-
ဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဧကော၊ သော။ (ဘိက္ခု။) အဝိတက္ကသဝိစာရေ၊ သော။ ဒေါမ-
နဿံ၊ ၌။ ဝိပဿနံ ပဌပေတွာ ဝုတ္တနယေနဝ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာတိ။
တတ္ထ (တေသု) အဘိနိဝိဋ္ဌဒေါမနဿေသုပိ၊ ထိုနည်းသွင်းအပ်သော ဒေါ-
မနဿတို့တွင်လည်း။ သဝိတက္ကသဝိစာရတော၊ သဝိတက္ကသဝိစာရ-ဒေါ
မနဿထက်။ အဝိတက္ကအဝိစာရံ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရ-ဒေါမနဿသည်။
ပဏီတတရံ၊ သာ၍ မှန်မြတ်၏။ သဝိတက္ကသဝိစာရဒေါမနဿဝိပဿနာ-
တောပိ၊ ထက်လည်း။ အဝိတက္ကသဝိစာရဒေါမနဿဝိပဿနာ၊ သည်။ ပဏီတ-
တရာ၊ ၏။ သဝိတက္ကသဝိစာရဒေါမနဿဖလသမာပတ္တိတောပိ၊ ထက်လည်း။
အဝိတက္ကသဝိစာရဒေါမနဿဖလသမာပတ္တိယေဝ၊ သည်သာ။ ပဏီတတရာ၊
၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “ယေ အဝိတက္ကအဝိစာရေ တေ
ပဏီတတရေ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မူပွီ။

၃၆၂။ ဝေရူပါ ဥပေက္ခာ န သေဝိတဗ္ဗာတိ၊ ကား။ ဝေရူပါ၊ သော။
(ဤသို့ အကုသိုလ်တရားတို့၏ တိုးပွားကြောင်း ကုသိုလ်တရားတို့၏
ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဟူသော သဘောရှိသော။) ဂေဟသိတဥပေက္ခာ၊ ငါးဖြာ
အာရုံ ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အိမ်၌မှီသော ဥပေက္ခာကို။ န သေဝိတဗ္ဗာ၊
ထိုက်။ ဂေဟသိတဥပေက္ခာ နာမ၊ မည်သည်။ (ဥပ္ပန္နာ ကာမဂုဏ်နိယိတာ
ဥပေက္ခာ-၌စပ်။) “တတ္ထ၊ ထို ဂေဟသိတဥပေက္ခာ၊ နေက္ခမ္မသိတဥပေက္ခာ
နှစ်မျိုးတို့တွင်။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဂေဟသိတဥပေက္ခာ၊ တို့သည်။ ကတမာ၊
တို့နည်း။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ဝါ၊ အကြောင်းစက္ခု တင်စားပြု
သည့် စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဝါ၊ သော်။ ဝါ
ကြောင့်။ ဗာလဿ၊ မိုက်သော။ ဝါ၊ မလိမ္မာသော။ မူဠဿ၊ အတ္တဟိတ၊
ပရဟိတ-၌ တွေဝေသော။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ များစွာသော ကိလေသာတို့ကို

၁။ ဗာလဿ-စသည်။ ။ “ဗာလဿာ”တိ အာဒိသု (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော။) ဗာလကရဓမ္မယောဂတော (ဗာလအဖြစ်ကို ပြုတတ်သော အကုသိုလ်
တရားနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။) ဗာလဿ အတ္တဟိတ ပရဟိတဗျာမူဠတာယ မူဠဿ
ပုထုနံ ကိလေသာဒီနံ ဇနနာဒီဟိ ကာရဏေဟိ ပုထုဇ္ဇနဿ။-ဋီကာ။

ဖြစ်စေတတ်သော။ အနောမိဇိနဿ။ ကိလေသာ တည်းဟူသော အပိုင်းအခြား
တို့ကို မဂ်တည်းဟူသော အပိုင်းအခြားတို့ဖြင့် အောင်ပြီးမဟုတ်သော။
(တနည်း) အနောမိဇိနဿ။ မဂ်တည်းဟူသော အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ကိ
လေသာတို့ကို အောင်ပြီးသော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်လည်း မဟုတ်သော။ [ဆရာတော်
၏နိဿယ-၌ “မဂ်တည်းဟူသော အရေး” စသည်ဖြင့် ပေးတော်မူ၏။]
အဝိပါကဇိနဿ။ ခုနစ်ဘဝစသည်မှ အထက်၌ဖြစ်လတ္တံ့သော အကျိုးဝိပါက

၁။ အနောမိဇိနဿ။ ။ ဩဓိသော မေတ္တာ ဖရဏာ-စသည်၌ကဲ့သို့ ဩဓိ-
သဒ္ဓါသည် “အပိုင်းအခြား” အနက်ကို ဟော၏။ “အပိုင်းအခြား” ဟူရာ၌ “ဒိဋ္ဌိ
ဝိစိကိစ္ဆာ” ဟူသော အပိုင်းအခြားကို သောတာပတ္တိ မဂ်တည်းဟူသော အပိုင်း
အခြားဖြင့် အောင်နိုင်ပြီးသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ကိလေသာ
အပိုင်းအခြားတို့ကို မဂ်တည်းဟူသော အပိုင်းအခြားတို့ဖြင့် အောင်ပြီးသော အရိယာ
ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဩဓိဇိန” ဟု ခေါ်၏။ အဇိနိတိ ဇိနော (အောင်ပြီးပုဂ္ဂိုလ်)။ ဩဓိ-
ယော ဇိနော၊ ဩဓိဟိ ဝါ ဇိနော ဩဓိဇိနော (အပိုင်းအခြားတို့ကို အပိုင်း
အခြားတို့ဖြင့် အောင်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်)။ ဤစကားဖြင့် သောတာပန်စသော အရိယာ
ပုဂ္ဂိုလ်များကို “ဩဓိဇိန-ခေါ်သည်” ဟု မှတ်ပါ။ န+ဩဓိဇိနော အနောမိဇိနော၊
ပဋိသေဓ “န” ကို ဇိနော-၌ စပ်။ သောတာပန်စသော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်
“ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သူ”-ဟုလို။ [ကိလေသောမိနံ မဂ္ဂေါဓိဟိ အဇိတတ္တာ အနောမိ
ဇိနဿ။-ဋီကာ။]

တနည်း။ ။ “ဩဓိဇိန” ဟူသည် ကိလေသာတို့ကို အကုန်အောင်ပြီး မဟုတ်၊
အပိုင်းအခြားအားဖြင့်သာ အောင်ပြီးဖြစ်သော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ထိုကဲ့သို့ သေက္ခ
မဟုတ်သူကို “အနောမိဇိန” ဟု ဆိုသည်။ ဩဓိဇိနော ဝါ သေက္ခော၊ (ဘာ
ကြောင့်နည်း။) [ဩဓိသောဂ ကိလေသာနံ ဇိတတ္တာ၊ တေန (ထို အနောမိ-
ဇိနဿ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်) အဿ (ထို ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏) သေက္ခဘာဝံ ပဋိက္ခိ-
ပတိ။-ဋီကာ။]

၂။ အဝိပါကဇိနဿ။ ။ ခုနစ်ဘဝ-စသည်မှ အထက်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော အကျိုး
ဝိပါကကို အောင်ပြီးမဟုတ် သောကြောင့် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင် အဝိပါက ဇိန-
မည်၏။ ဝိပါကံ၊ ခုနစ်ဘဝ-စသည်မှ အထက်ဖြစ်လတ္တံ့သော အကျိုးဝိပါကကို၊
အဇိနိတိ ဝိပါကဇိနော၊ န+ဝိပါက ဇိနော အဝိပါကဇိနော။ [သတ္တမဘဝါဒိတော
ဥဒ္ဓံ ပဝတ္တနဝိပါကဿ အဇိတတ္တာ အဝိပါကဇိနဿ။-ဋီကာ။]

တနည်း။ ။ ဝိပါက-အရ ပဋိသန္ဓေဝိပါကကို ယူပါက-ဝိပါကံ၊ ပဋိသန္ဓေဝိပါကကို။
ဇိနိယု၊ အောင်ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဝိပါကဇိနာ။ (ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။) [ဝိပါကဇိနာ
ဝါ အရဟန္တာ အပ္ပဋိသန္ဓိကတ္တာ၊ တေန (ထို အဝိပါက ဇိနဿ-ဟူသောပါဌ်
ဖြင့်) အဿ အသေက္ခတ္တံ ပဋိက္ခိပတိ။-ဋီကာ။]

ကိုအောင်ပြီး သေက္ခလည်းမဟုတ်သော။ (တနည်း) အဝိပါကဇိနဿ၊ ပဋိသန္ဓေ
 ဝိပါကကို အောင်ပြီးသော ရဟန္တာလည်း မဟုတ်သော။ အနာဒိနဝဒဿာ-
 ဝိနော^၁။ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်တရားတို့၏ အခြေအမြစ်ဖြစ်သော သမ္မော-
 ဟ၌ အပြစ်တို့ကို ရှုလေ့မရှိသော။ အဿုတဝတော^၂၊ ကြားနာအပ်ပြီးသော
 အာဂမာဓိဂမ-မရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ အန္ဓပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။
 ဥပေက္ခာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝေရူပါ၊ သော။ ယာ ဥပေက္ခာ၊ သည်။
 (အတ္ထိ။) သာ၊ ထို ဥပေက္ခာသည်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ဝါ၊ ရူပါရုံ၌ဖြစ်
 သော ကိလေသာကို။ နာတိဝတ္တတိ၊ လွန်၍မဖြစ်နိုင်။ (မလွန်မြောက်နိုင်။)
 [ရူပံ သာ နာတိဝတ္တတိတိ ရူပါနံ သမတိက္ကမနာယ ကာရဏံ န ဟောတိ၊
 ရူပါရမ္မဏေ ကိလေသေ နာတိက္ကမတိတိ အဓိပ္ပာယော။-ဋီကာ။] တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ သာ ဥပေက္ခာ၊ ကို။ ဂေဟသိတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။”

ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဆဿ၊ ကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ တို့၌။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ၊
 သည်။ အာပါထဂတေ၊ သော်။ ဂုဠပိဏ္ဍိကေ၊ တင်လဲခဲ၌။ (ထန်းလျက်ခဲ၊
 သကာခဲ၊ သကြားခဲ-၌။) နိလိနမက္ခိကာ ဝိယ၊ နားသော ယင်ကဲ့သို့။
 ရူပါဒီနိ၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံတို့ကို။ ဝါ၊ ရူပါရုံ-အစရှိသည် တို့၌
 ဖြစ်သော ကိလေသာတို့ကို။ အနာတိဝတ္တမာနာ၊ မလွန်မြောက် နိုင်သည်။

၁။ အနာဒိနဝဒဿာဝိနော။ ။ပြင်းစွာတွေဝေတတ်သော မောဟသည် များ
 စွာသော အပြစ်၌လည်း တွေဝေ၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်တရားတို့၏ အရင်း
 အမြစ်၌လည်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ များစွာသော အပြစ်တို့ကို မြင်လေ့မရှိသောကြောင့်
 ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို “အနာဒိနဝဒဿာဝိ” ဟု ခေါ်ရသည်။ [အနေကာဒိနဝေ သမ္မေ-
 သမ္ပိ ပါပဓမ္မာနံ မူလဘူတေ သမ္မောဟေ အာဒိနဝါနံ အဒဿနသီလတာယ အနာ-
 ဒိနဝဒဿာဝိနော။-ဋီကာ။]

၂။ အဿုတဝတောပုထုဇ္ဇနဿ။ ။သူယိတ္တာတိ သုတံ၊ ကြားနာအပ်ပြီးသော
 “ပဋိ အဋ္ဌကထာ”တည်းဟူသော အာဂမ၊ သိအပ်ပြီးသော “မဂ်တရား ဖိုလ်တရား”
 တည်းဟူသော အဓိဂမ-ကို “သုတ”ဟု ခေါ်၏။ ထိုသုတ-မရှိသူကို “အဿု-
 တဝါ”ဟု ခေါ်သည်။ [အာဂမာဓိဂမာဘာဝါ အဿုတဝတော။-ဋီကာ။]
 ၍ ပြအပ်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို အန္ဓပုထုဇဉ် (ကန်းသောပုထုဇဉ်) ဟု ခေါ်ရကြောင်းကို
 ပြခြင်းငှာ “ပုထုဇ္ဇနဿ”ဟု ထပ်၍ မိန့်ရပြန်သည်။ [ဧဒိသော (ဤကဲ့သို့ မာလဿ၊
 မူဠဿ-စသည်ဖြင့် ရှုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဧကံသေန အန္ဓပုထုဇ္ဇနော နာမ
 ဟောဟံ၊ (ဧကန် အန္ဓပုထုဇဉ်မည်၏) ဣတိ တဿ (ထို့ကြောင့် ထိုမာလဿ၊
 မူဠဿ-စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။) အန္ဓပုထုဇ္ဇနဘာဝံ ဒဿေတုံ ပုနရိ
 “ပုထုဇ္ဇနဿ”တိ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။]

ဟုတော။) တတ္ထေဝ၊ ထိုရူပါရုံ-အစရှိသော အာရုံတို့၌ပင်။ လဂ္ဂါ၊ ငြိကပ်သည်။ လဂ္ဂိတာ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ငြိကပ်ခြင်းရှိသည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ ဥပ္ပန္နာ၊ သော။ ကာမဂုဏ်နိဿိတာ၊ သော။ ဥပေက္ခာ၊ တည်း။ [ထို့နောက် စာအုပ်တို့၌ “န သေဝိတဗ္ဗာ” ဟု ရှိ၏။ မပါမှကောင်းသည်။ ဆိုအပ်ပြီးသော သောမနဿ အခန်း၊ ဒေါမနဿအခန်းတို့၌လည်း “ဤ န သေဝိတဗ္ဗာ” ပုဒ်မျိုး မပါခဲ့။]

ဝေရူပါ ဥပေက္ခာ သေဝိတဗ္ဗာတိ၊ ကား။ ဝေရူပါ၊ သော။ (ဤသို့ အကုသိုလ် တရားတို့၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏ တိုးပွားကြောင်း သဘောရှိသော။) နေက္ခမ္မသိတာ၊ အိမ်တည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့မှ ထွက်မြောက်သော ရဟန်းအဖြစ်အစရှိသည်၌ မှီသော။ ဝါ-အစရှိသည်ကို မှီသော။ ဥပေက္ခာ၊ ကို။ သေဝိတဗ္ဗာ၊ ၏။ နေက္ခမ္မသိတာ၊ သော။ ဥပေက္ခာ နာမ၊ မည်သည်။ (ဝိပဿနာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ ဥပေက္ခာ-၌ စပ်။) “တတ္ထ၊ ထို ဂေဟသိတဥပေက္ခာ၊ နေက္ခမ္မသိတဥပေက္ခာ-နှစ်ပါးတို့တွင်။ ဆ၊ ကုန်သော။ နေက္ခမ္မသိတာ၊ ကုန်သော။ ဥပေက္ခာ၊ တို့သည်။ ကတမာ၊ တို့နည်း။ ရူပါနံတေဝ၊ ရူပါရုံတို့၏ပင်။ အနိစ္စတံ၊ မမြဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ (မမြဲခြင်းသဘောကိုလည်းကောင်း။) ဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓံ၊ ဇရာအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော၊ ဇရာမရဏအားဖြင့် ပျက်စီးခြင်းသဘော၊ ဇရာမရဏ အားဖြင့် ချုပ်ခြင်းသဘောကိုလည်းကောင်း။ ဝိဒိတာ၊ သိ၍။ ‘ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ရူပါစေဝ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ တေရဟံ၊ ၌။ (ရူပါ) စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ (သန္တိ။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ရူပါ၊ တို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲကုန်၏။ ဝါ၊ ဆင်းရဲစေတတ်ကုန်၏။ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ၊ ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ပါးသောအပြားအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိကုန်၏။’ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတံ၊ ဤ ရူပါရုံကို။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ ဝါ၊ စွာ။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ ပဿတော၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝေရူပါ၊ သော။ ယာ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) သာ၊ ထို ဥပေက္ခာသည်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ဝါ၊ ရူပါရုံ၌ဖြစ်သော ကိလေသာကို။ အတိဝတ္တတိ၊ လွန်၍ဖြစ်၏။ (လွန်မြောက်နိုင်၏။) တဿာ၊ ကြောင့်။ သာ ဥပေက္ခာ၊ ကို။ နေက္ခမ္မသိတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။”

ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဆဿ၊ ကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ တို့၌။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌ အာရမ္မဏေ၊ ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံသည်။ အာပါထဂတေ၊ ရှေးရှုကျခြင်းသို့ ရောက်

လတ်သော်။ ဣဋ္ဌေ၊ ဣဋ္ဌာရုံ၌။ အရဇန္တဿ၊ ရာဂဖြင့် မတပ်မက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း။ အနိဋ္ဌေ၊ အနိဋ္ဌာရုံ၌။ အဒုဿန္တဿ၊ ဒေါသဖြင့် စိတ်မပျက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ လည်းကောင်း။ [န ဝိရဇန္တဿ ရာဂံ အနုပ္ပါဒေန္တဿ။ အနိဋ္ဌေ အဒုဿန္တဿာတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တနယေန အတ္ထောဝေဒိတဗ္ဗော။-ဋီကာ။] အသမပေက္ခနေ၊ အညီအမျှ မရွှေ့ခြင်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ မရွှေ့ခြင်းအားဖြင့်။ အသမ္ပယန္တဿ၊ တွေဝေသူ မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း။ ဥပ္ပန္နာ၊ သော။ ဝိပဿနာ-ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော။ ဥပေက္ခာ၊ တည်း။ အပိစ၊ သည်သာ မကသေး။ ဝေဒနာသဘာဝါ၊ ဝေဒနာနှင့် သဘောတူသော။ [နေက္ခမ္မသိတာ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာသဘာဝါတိ ဥဒါသိနာကာရေန ပဝတ္တိယာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာယ စ သဘာဝါ။-ဋီကာ။] တတြမဇ္ဈတ္တပေက္ခာပိ၊ တတြမဇ္ဈတ္တတာ-စေတသိက်ဟူသော ဥပေက္ခာသည်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥပေက္ခာနိဇ္ဈေသ၌။ ဥပေက္ခာဝ၊ ပင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ တတြမဇ္ဈတ္တတာ-စေတသိက်၏လည်း ဤနေရာဝယ် ဥပေက္ခာသဒ္ဓါဖြင့် ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သေဝိတဗ္ဗာ-၌ စပ်။) [တသ္မာတိ တတြမဇ္ဈတ္တပေက္ခာယပိ ဣဓ ဥပေက္ခာဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတတ္တာ။-ဋီကာ။] သေဝိတဗ္ဗာတိ (ဧတ္ထ)၊ ဤပါ၌၌။ နေက္ခမ္မဝသေန၊ စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိပဿနာဝသေန၊ စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ အနုဿတိဋ္ဌာနဝသေန၊ စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဌမဒုတိယ-တတိယ စတုတ္ထဇ္ဈာနဝသေန စ၊ စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ အယံ ဥပ္ပဇ္ဇေန-ဥပေက္ခာ၊ ဤ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာသည်။ သေဝိတဗ္ဗာ နာမ၊ မှီဝဲထိုက်သော ဥပေက္ခာမည်၏။

တတ္ထ ယံ စေ သဝိတက္ကံ သဝိစာရန္တိ၊ ကား။ [ဤ “တတ္ထ” နေရာဝယ် စာအုပ်တို့၌ “ဧတ္ထ” ဟုရှိ၏။ ရှေ့ သောမနဿ ဒေါမနဿ-အခန်း၌ လည်းကောင်း၊ ပါဠိတော်၌လည်းကောင်း “တတ္ထ” ဟုရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “တတ္ထ” ဟု ပါ၌ရှိပါစေ။] တာယပိ နေက္ခမ္မသိတဥပေက္ခာယ၊ ၌လည်း။ ဝါ၊ တွင်လည်း။ ယံ၊ အကြင် ဥပေက္ခာကို။ နေက္ခမ္မဝသေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။

၁။ အသမ္ပယန္တဿ။ ။သမံ သမ္မာ ယောနိသော န ဓပက္ခနံ အသမပေက္ခနံ၊ တံ ပန ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေ ဝိယ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသုပိ ဗာလဿ ဟောတီတိ “ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေ”တိ အဝတွာ “အသမပေက္ခနေ အသမ္ပယန္တဿာ”တိ ဝုတ္တံ၊ တိဝိဓေပိ အာရမ္မဏေ အသမပေက္ခနဝသေန မုယန္တဿာတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။ (အဋ္ဌကထာစာရှိပုံနှင့် ဖွင့်ပုံမတူ။)

ဝိပဿနာဝသေန၊ လည်းကောင်း။ အနုဿတိဋ္ဌာနဝသေန၊ လည်းကောင်း။
ပဌမဇ္ဈာနဝသေန စ၊ လည်းကောင်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ သဝိတက္ကသဝိစာရံ
ဥပေက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဇာနေယျ၊ ဤ။ ပန၊ ကား။ ယံ စေ အဝိတက္ကံ အဝိ-
စာရန္တိ၊ ကား။ ယံ၊ အကြင် ဥပေက္ခာကို။ ဒုတိယဇ္ဈာနာဝသေန၊
ဒုတိယဈာန် အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ အဝိတက္က-
ဝိစာရံ ဥပေက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဇာနေယျ၊ ဤ။ ယေ အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ
တေ ပဏီတတရေတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) ခွံသု၊ ကုန်သော။
တောသု၊ ဤ ဥပေက္ခာတို့တွင်။ ယာ၊ အကြင် ဥပေက္ခာသည်။ အဝိ-
တက္က အဝိစာရာ၊ ဝိတက်လည်းမရှိ ဝိစာရလည်းမရှိ။ သာ၊ ထို ဥပေက္ခာ
သည်။ ပဏီတတရာ၊ ဤ။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ဣမိနာ၊ ဤ တတ္ထ ယံ စေ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။
ကိံ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊
ဤကား အမေးတည်း။ ခွံန္တံ၊ ကုန်သော။ (ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။) အရဟတ္တံ၊
ကို။ ကထိတံ၊ အပ်သည်။ (ဟောတိ၊ ဤ။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဧကော၊ သော။
ဘိက္ခု၊ သည်။ သဝိတက္ကသဝိစာရဥပေက္ခာယ၊ ၌။ ဝိပဿနံ၊ ကို။
ပဌပေတွာ၊ ၍။ အယံ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ ကိံ နိဿိတာ၊ လိမ့်မည်နည်း။
ဣတိ၊ သို့။ ဥပဓာရေန္တော၊ လတ်သော်။ (အယံ ဥပေက္ခာ၊ သည်။)
ဝတ္ထု နိဿိတာ၊ ဤ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ သို့။ ဖဿ-
ပဉ္စမကော၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ အနုက္ကမေန၊ အားဖြင့်။ အရ-
ဟတ္ထော၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဤ။ ဧကော၊ သော။ (ဘိက္ခု၊ သည်။) အဝိတက္က-
ဝိစာရာယ ဥပေက္ခာယ၊ ၌။ ဝိပဿနံ ပဌပေတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ အရဟတ္ထေ
ပတိဋ္ဌာတိ။ တတ္ထ (တေသု) အဘိနိဝိဋ္ဌဥပေက္ခာသုပိ၊ တို့တွင်လည်း။ သဝိတက္က-
သဝိစာရတော အဝိတက္ကအဝိစာရာ ပဏီတတရာ။ သဝိတက္ကသဝိစာရ
ဥပေက္ခာဝိပဿနာတောပိ၊ ထက်လည်း။ အဝိတက္ကအဝိစာရဥပေက္ခာဝိပဿနာ
ပဏီတတရာ။ သဝိတက္ကသဝိစာရဥပေက္ခာဖလသမာပတ္တိတောပိ အဝိတက္က
အဝိစာရဥပေက္ခာ ဖလသမာပတ္တိယေဝ ပဏီတတရာ။ တေနာဟ ဘဂဝါ
“ယေ အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ တေ ပဏီတတရေ”တိ။ [ဤပုဒ်၏အနက်ကို
ရှေ့၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၃၆၃။ ဧဝံ ပဋိပန္နောပ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အရ-
ဟတ္ထ နိက္ခဋေန၊ အရဟတ္တဖိုလ် ဟူသော အထွတ်ဖြင့်။ ဒေသနံ၊ ကို။ နိဋ္ဌ-
ပေသိ၊ ပြီးဆုံးစေတော်မူပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော အထွတ်ဖြင့်

ဒေသနာတော်ကို ပြီးဆုံးစေပါသော်လည်း။ သက္ကော၊သည်။ သောတာပတ္တိ-
ဖလံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ အဇ္ဈာသယော၊
အလိုဆန္ဒတော်သည်။ ဟိနော၊ ယုတ်လျော့သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
ဥက္ကဋ္ဌော၊ မြင့်မြတ်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧကဿပိ၊ တယောက်သော
ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း။ ဗဟုနမ္ပိ၊ များစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း
ကောင်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေန္တာ၊ မူကုန်လတ်သော်။ အရဟတ္တေနော၊
အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်သာ။ ကုဋ္ဌံ၊ အထွတ်ကို။ ဂဏန္တိ၊ ယူတော်မူကြကုန်၏။
ပန၊ ထိုသို့ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်သာ အထွတ်ကို ယူတော်မူကြပါကုန်သော်
လည်း။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အတ္တေနော၊ အား။ အနုရူပေ၊ လျောက်ပတ်
သော။ ဥပနိဿယေ၊ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း၌။ ဌိတာ၊ တည်
ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ကေစိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သောတာပန္နော၊ တို့
သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ သကဒါဂါမိ(ဟောန္တိ)။ ကေစိ အနာ-
ဂါမိ (ဟောန္တိ)။ ကေစိ၊ တို့သည်။ အရဟန္တော၊ ရဟန္တာတို့သည်။
(ဟောန္တိ။)

ဟိ၊ မှန်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ရာဇော ဝိယ၊ မင်းနှင့်တူတော်မူ၏။ ဝိနေ-
ယျာ၊ ကျွတ်ထိုက်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ရာဇကုမာရာ ဝိယ၊ မင်းသား
တို့နှင့် တူကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ရာဇော၊ သည်။ ဘောဇနကာလေ၊ ပွဲတော်
တည်ရာ အခါ၌။ အတ္တေနော၊ ၏။ ပမာဏေန၊ ပမာဏအားဖြင့်။ ပိဏ္ဍံ၊
ထမင်းခဲကို။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ ရာဇကုမာရာနံ၊ တို့၏။ ဥပနေတိ၊
အနီး သို့ ကပ်ဆောင်၏။ တေ၊ ထို မင်းသားတို့သည်။ တတော၊ ထို
ထမင်းခဲမှ။ အတ္တေနော၊ ၏။ မုခပ္ပမာဏေနော၊ ခံတွင်းပမာဏဖြင့်သာလျှင်။
ကဗဠံ၊ ထမင်းလုပ်ကို။ ကရောန္တိ ယထာ၊ ပြုကြကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။
ဘဂဝါ၊ သည်။ အတ္တဇ္ဈာသယာနုရူပါယ၊ ကိုယ်တော်၏ အဇ္ဈာသယအား
လျော်သော။ ဒေသနာယ၊ တော်၏။ အရဟတ္တေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။
ကုဋ္ဌံ၊ ကို။ ဂဏှာတိ၊ တော်မူ၏။ ဝိနေယျာ၊ တို့သည်။ အတ္တေနော၊ ၏။
ဥပနိဿယပမာဏေန၊ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း၏ ပမာဏအားဖြင့်။
တတော၊ ထိုဒေသနာတော်မှ။ သောတာပတ္တိဖလမတ္တံ ဝါ၊ သောတာပတ္တိ
ဖိုလ်မျှကိုသော်လည်းကောင်း။ သကဒါဂါမိ (ဖလမတ္တံ ဝါ)၊ ကိုသော်
လည်းကောင်း။ အနာဂါမိ(ဖလမတ္တံ ဝါ)၊ ကိုသော်လည်းကောင်း။ အရ-
ဟတ္တဖလမေဝ ဝါ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုပင်လျှင်လည်းကောင်း။ ဂဏန္တိ၊ ကုန်၏။
သက္ကော ပန၊ သည်ကား။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဇာတော၊ ပြီ။
စ၊ ဆက်။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဘဂဝတော၊ ၏။

ပုရတောယေဝ၊ ရွှေဉ်ပင်။ စဝိတွာ၊ စုတေ၍။ တရုဏသက္ကော၊ နုပျိုသော သိကြားသည်။ ဝါ၊ အသစ်ဖြစ်သော သိကြားသည်။ [တရုဏသက္ကောတိ အဘိနဝေါ အဓနာ ပါတုဘူတော သက္ကော။-ဋီကာ] ဟုတွာ၊ ၍။ (တနည်း) တရုဏသက္ကော ဟုတွာ၊ နုပျိုသော သိကြား၏အဖြစ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ စဝမာနာနံ၊ စုတေ ကုန်လတ်သော်။ အတ္တဘာဝဿ၊ အတ္တဘော၏။ ဂတာဂဟဋ္ဌာနံ နာမ၊ သွားခြင်းလာခြင်း၏ အကြောင်းမည်သည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်ရှား။ [ဂတာဂဟဋ္ဌာနန္တိ ဂမနာဂမနကာရဏံ။-ဋီကာ။] ဒိပသိခါဂမနံ ဝိယ၊ မီးအလျှံ၏ သွားခြင်းကဲ့သို့။ ဝါ၊ မီးအလျှံ၏ ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ [မီးတောက်သည် ချုပ်ပျောက်သွားသကဲ့သို့ ဤနေရာတွင် ချုပ်ပျောက် သွားသည်။]၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေသဒေဝတာ၊ ကြွင်းသောနတ်တို့သည်။ န ဇာနိံ သု၊ မသိလိုက်ကြကုန်။ သက္ကော ပန၊ သည်ကား။ သယံ၊ ကိုယ် တိုင်။ စုတတ္တာ၊ စုတေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဘဂဝါ၊ စ၊ သည်လည်း။ အပ္ပဋိဟတဉာဏတ္တာ၊ မပိတ်ပင်အပ်သော ဉာဏ်ရှိတော်မူသည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဒေဝ၊ ကုန်သော။ ဇနာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဇာနိံ သု၊ ကုန်ပြီ။

အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ သက္ကော၊ သည်။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) “ဟိ၊ ချဲ့။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ မယံ၊ အား။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရာတို့၌။ [တိသု ဌာနေသုတိ သောမနဿဒေါမနဿဥပေက္ခာ ဝိဿဇ္ဇာနာဝသာနဌာနေသု။-ဋီကာ။] နိဗ္ဗတ္တိတဖလမေဝ၊ အာဂမနီယ ပဋိ ပဒါမှနစ်စေအပ်သော ဖိုလ်ကိုသာ။ ကထိတံ၊ ပြီ။ [နိဗ္ဗတ္တိတဖလမေဝါတိ သပ္ပိမ္မာ သပ္ပိမဇ္ဈော ဝိယ အာဂမနီယပဋိပဒါယ နိဗ္ဗတ္တိတဖလဘူတံ လောကုတ္တရမဂ္ဂဖလမေဝ ကထိတံ။-ဋီကာ။] ပန၊ ဆက်။ အယဉ္စ မဂ္ဂေါ ဝါ၊ ဤမဂ်ကိုလည်းကောင်း။ ဣဒံ ဖလံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သကုဏိကာယ၊ ငှက်မ၏။ ဥပ္ပတိတွာ၊ ပျံတက်၍။ (ဂဟဏံ) ဝိယ၊ ယူခြင်းကဲ့သို့။

၁။ န ပညာယတိ။ ။န ပညာယတိ န ဥပလက္ခတိ။ ဂစ္ဆသေယျကာနဉ္စိ စဝန္တိနံ ကမ္မဇရေပံ ဝိဂစ္ဆတိ အနုဒေဝ ဝိတ္တံ၊ အာဘာရဇေ ပစ္စယာဘာဝတော၊ ဥတုဇံ ပန သုဝိရဉ္စိ ကာလံ ပဝေဏိံ စသန္တေ။ ဆက်စပ်လျက်၊ ဘဿန္တံ ဝါ၊ လျောကျလျက်သော်လည်းကောင်း။ သောသန္တံ ဝါ၊ ခြောက်သွေ့လျက်သော်လည်း ကောင်း။ ကိလေသန္တံ ဝါ၊ ဖိုစွပ်လျက်လည်းကောင်း။ ဝိတ္တတံ ဝါ၊ ခြံန့်လျက်သော် လည်းကောင်း။ (ပုပ္ဖဉ္စိ၊ ခြံန့်ကုယ်လျက်လည်းကောင်း။) ဟောတိ၊ န ဧဝံ ဒေဝါနံ။ တေသဉ္စိ ဩပပါတိကတ္တာ ကမ္မဇရေပေ အန္တရဓာယန္တေ သေသတိသန္တတိရူပမ္ပိ တေန သဉ္စိ အန္တရဓာယတိ။ တေနာဟ ‘ဒိပသိခါဂမနံ ဝိယ ဟောတိ’ တိ။-ဋီကာ၊

ပါတိမောက္ခသံဝရအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၃၂၉

ဂဟေတု၊ ငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ [သက္ကာကာယ ဝိယ ကိဉ္စိ
ဂယျူပဝံ ဥပ္ပတိတော ဥဇ္ဈေတော ဥလ္လသိတော။ - ဋီကာ။] အဿ၊ ထို မဂ်ဖိုလ်
ဟုဆိုအပ်သော အရိယာတရား၏။ [အဿာတိ မဂ္ဂဖလသညိတဿ အရိယဿ
ဓမ္မဿ။ - ဋီကာ။] အာဂမနီယပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါယ၊ လာရောက်ကြောင်း
ဖြစ်သော ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော အကျင့်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဟန္တာ၊
ယခု။ အဟံ၊ သည်။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ခိဏာသဝဿ၊ ရဟန္တာ၏။
ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ၊ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော အကျင့်ကို။ ပုစ္ဆာမိ၊ မေးလျှောက်
အံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့။ (စိန္တေသိ။)

ပါတိမောက္ခသံဝရအဖွင့်

၃၆၄။ တတော၊ ထို အကြံဖြစ်ရာအခါမှ နောက်၌။ တံ၊ ထို ရဟန္တာ
ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပုဗ္ဗဘာဂ-အကျင့်ကို။ ပုစ္ဆန္တော၊ မေးလျှောက်လိုသည်။ (ဟုတော။)
ကထံ ပဋိပန္နော ပန မာရိသာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။
အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ကထံ ပဋိပန္နော- အစရှိသော စကားရပ်၌။ ပါတိ-
မောက္ခသံဝရယာတိ၊ ကား။ ဥတ္တမဇေဋ္ဌကသီလသံဝရယ၊ မြတ်သော
အကြီးအကဲဖြစ်သော သီလ-ကို စောင့်စည်းခြင်းအကျိုးငှာ။ (ပဋိပန္နော
ဟောတိ-၌ စပ်။) ကာယသမာစာရမ္ပိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။
(ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) သေဝိတဗ္ဗကာယသမာစာရဒီပသေန၊ မှီဝဲထိုက်သော
ကာယသမာစာရ- အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ ပါတိမောက္ခသံဝရဒဿ-
နတ္ထံ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ-ကိုပြုခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ စ၊ ဆက်။
သော သီလကထာ နာမ၊ ဤ သီလ-ကိုဟောပြုကြောင်း တရားစကားမည်
သည်။ ကမ္မပထဝသေန ဝါ၊ ကမ္မပထနှင့် စပ်သဖြင့်သော်လည်းကောင်း။
ပဏ္ဏတ္တိဝသေန ဝါ၊ ပညတ်တော်နှင့် စပ်သဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ကထေ-
တဗ္ဗာ၊ ဟောပြုထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထို ကမ္မပထ၊ ပဏ္ဏတ္တိ-နှစ်မျိုးတို့ထွင်။ ကမ္မပထဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။
ကထေန္တေန၊ ပြောဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တာဝ၊ သေဝိတဗ္ဗကာယသမာ-
စာရ- မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော။) အသေဝိတဗ္ဗကာယသမာစာရော၊ မှီဝဲ
ထိုက်သော ကာယသမာစာရ-ကို။ ပါဏာတိပါတ အဒိန္နာဒါနမိစ္ဆာစာ-
ရေဟိ၊ ပါဏာတိပါတ၊ အဒိန္နာဒါန၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ-တို့ဖြင့်။ ကထေ-
တဗ္ဗာ၊ ပြောဟောထိုက်၏။ ပဏ္ဏတ္တိဝသေန၊ ပညတ်တော်နှင့် စပ်သဖြင့်။
ကထေန္တေန၊ သည်။ ကာယဒ္ဓါရော ကာယဒ္ဓါရ-၌။ ပညတ္တသိက္ခာပဒဝိတိက္ကမ-

ဝသေန၊ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကြွေးကြောင်း အကုသိုလ်နှင့် စပ်သဖြင့်။ ကထေတဗ္ဗော၊ ဧ။ [သိက္ခာပဒ် ဝိတိက္ကမတိ ဇေတနာတိ သိက္ခာပဒ်ဝိတိက္ကမော၊ သိက္ခာပဒဿ ဝိတိက္ကမနာကာရေန ပဝတ္ထော အကုသလဓမ္မော ယံ၊ တဿ အသေဝိတဗ္ဗကာယသမာစာရာဒိတာ။-ဋီကာ။] သေဝိတဗ္ဗကာယသမာစာရော၊ မှီဝဲထိုက်သော ကာယသမာစာရ-ကို။ ပါဏာတိပါတာဒိဝေရမဏီဟိ စေဝ၊ ပါဏာတိပါတ-အစရှိသည်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ကာယဒွါရေ၊ ဌ။ ပညတ္တသိက္ခာပဒအဝိတိက္ကမေန စ၊ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို မလွန်ကြွေးကြောင်း သိလဖြင့်လည်းကောင်း။ ကထေတဗ္ဗော၊ ဧ။ [ဝိတိက္ကမပဋိပက္ခော အဝိတိက္ကမော၊ န ဝိတိက္ကမတိ ဇေတနာတိ အဝိတိက္ကမော၊ သီလံ။-ဋီကာ။] အသေဝိတဗ္ဗဝစီသမာစာရော၊ ကို။ မုသာဝါဒါဒိဝေရမဏီဟိ စေဝ၊ မုသာဝါဒ-အစရှိသော ဝစီဒုစရိုက်နှင့်လည်းကောင်း။ ဝစီဒွါရေ၊ ဌ။ ပညတ္တသိက္ခာပဒဝိတိက္ကမေန စ။ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကြွေးကြောင်း အကုသိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ကထေတဗ္ဗော၊ ဧ။ 'သေဝိတဗ္ဗဝစီသမာစာရော၊ ကို။ မုသာဝါဒါဒိဝေရမဏီဟိ စေဝ၊ မုသာဝါဒ- အစရှိသည်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝစီဒွါရေ၊ ဌ။ ပညတ္တသိက္ခာပဒအဝိတိက္ကမေန စ၊ သီလဖြင့်လည်းကောင်း။ ကထေတဗ္ဗော၊ ဧ။

ပန၊ ကား။ ပရိယေသနာ၊ ရှာမှီးကြောင်းဖြစ်သော မိစ္ဆာဇီဝ၊ သမ္မာဇီဝ-ဟူသည်။ [မိစ္ဆာ၊ သမ္မာ စ ပရိယေသတိ တောယာတိ ပရိယေသနာ၊ အာဇီဝေါ။-ဋီကာ။] ကာယဝါစာဟိ၊ ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့်။ ပရိယေသနာယေဝ၊ ရှာမှီးကြောင်းဖြစ်သော အသက်မွေးမှုပင်တည်း။ သာ၊ ထို ပရိယေသနာ၊ သည်။ ကာယဝစီသမာစာရဂဟဏေန၊ ကာယသမာစာရ၊ ဝစီသမာစာရ-ကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီးသည်။ သမာနာ ပိ၊ သော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလံ နာမ၊ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ-မည်သည်။ တေသ္မိံ ယေဝ ဒွါရဒွယေ၊ ဤ ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရ-နှစ်ပါး အပေါင်း၌သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ အာကာသေ၊ ဌ။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလဒဿနတ္ထံ၊ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ-ကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝိသုံ၊ ကာယသမာစာရ၊ ဝစီသမာစာရ-မှသီးခြား။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်မျိုးသော ပရိယေသနာ-တို့တွင်။ နသေဝိတဗ္ဗပရိယေသနာ၊ မမှီဝဲထိုက်သော ရှာမှီးကြောင်း မိစ္ဆာအာဇီဝ-ကို။ အနရိယပရိယေသနာယ၊ အပြစ်မကင်း မမြတ်သော ရှာမှီးခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊

ပါတိမောက္ခသံဝရအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၃၃၁

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့မရှာမှီးထိုက်သော အကျင့်ဖြင့်။ ကထေတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ သေဝိ-
တဗ္ဗပရိယေသနာ၊ မှီဝဲထိုက်သော ရှာမှီးကြောင်း သမ္မာအာဇီဝ-ကို။
အရိယပရိယေသနာယ၊ အပြစ်ကင်းလတ် ကောင်းမြတ်သော ရှာမှီးခြင်းဖြင့်။
ဝါ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရှာမှီးထိုက်သော အကျင့်ဖြင့်။ (ကထေတဗ္ဗာ။)
[အရိယာ နိဒ္ဒေါသာ ပရိယေသနာ ဂဝေသနာတိ အရိယပရိယေသနာ၊
အရိယေဟိ သာဓူဟိ ပရိယေသိတဗ္ဗာတိပိ အရိယပရိယေသနာတိ။ ဝုတ္တ-
ဝိပရိယာယတော အနရိယပရိယေသနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။-ဋီကာ။]

ဟိ၊ သာဓက ကား။ ဒေမာ ဘိက္ခဝေ။ပ။ ပရိယေသနာတိ၊ ဟူသော။
တေ(သုတ္တံ)၊ ဤပါဠိတော်ကို။ (ဘဂဝတ၊ သည်။ ပါသရာသိသုတ္တေ၊
မူလပဏ္ဏာသ ပါသရာသိ-သုတ်၌။)ဝုတ္တံ၊ မူအပ်ပြီ။-

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပရိယေသနာ၊ ရှာမှီးကြောင်း အာဇီဝ-တို့သည်။
အနရိယာ၊ အပြစ်မကင်းသော။ ဝါ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ မရှာမှီး
ထိုက်သော။ ပရိယေသနာ စ၊ ရှာမှီးခြင်းလည်းကောင်း။ အရိယာ၊
အပြစ်ကင်းလတ် ကောင်းမြတ်သော။ ဝါ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့
ရှာမှီးထိုက်သော။ ပရိယေသနာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဣမာ ဒွေ၊ ဤ
နှစ်မျိုးတို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနရိယာ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ပရိ-
ယေသနာ၊ ရှာမှီးခြင်းသည်။ ကတမာ စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
ဣမ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။
ဝါ၊ မိမိက။ ဇာတိဓမ္မော၊ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းသဘောရှိသည်။
သမာနော၊ ဖြစ်ပါလျက်။ ဇာတိဓမ္မံယေဝ၊ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း
သဘောရှိသော အရာဝတ္ထုကိုသာ။ ပရိယေသတိ၊ ရှာမှီး၏။ [မိမိက
ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းသဘောရှိသူ ဖြစ်ပါလျက် ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း
သဘောရှိသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ၏အဖြစ်ကို ရှာမှီးနေ၏။
နောက်၌လည်း နည်းတူ။] အတ္တနာ၊ သည်။ ဝါ၊ က။ ဇရာဓမ္မော၊
အိုရခြင်းသဘောရှိသည်။ (သမာနော။ ဇရာဓမ္မံယေဝ၊ အိုရခြင်း
သဘောရှိသော အရာဝတ္ထုကိုသာ။ ပရိယေသတိ။ အတ္တနာ။)
ဗျာဓိဓမ္မော၊ မကျန်းမမာ ဖျားနာရခြင်း သဘောရှိသည်။ (သမာနော။
ဗျာဓိဓမ္မံယေဝ၊ ကိုသာ။ ပရိယေသတိ။ အတ္တနာ။) မရဏဓမ္မော၊
သေရခြင်း သဘောရှိသည်။ (သမာနော။ မရဏဓမ္မံယေဝ၊ ကိုသာ။
ပရိယေသတိ။ အတ္တနာ။) သောကဓမ္မော၊ ဝမ်းနည်းရခြင်း သဘော
ရှိသည်။ (သမာနော 'သောကဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ။ အတ္တနာ။)

သံကိလေသဓမ္မော၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာ
 တို့ဖြင့် ပူပန်ရခြင်း သဘောရှိသည်။ ဝါ၊ ညစ်နွမ်းရခြင်း သဘော
 ရှိသည်။ သမာနော၊ လျက်။ သံကိလေသဓမ္မယေဝ၊ ပူပန်စေတတ်
 နှိပ်စက် တတ်သော ကိလေသာတို့ဖြင့် ပူပန်ရခြင်းသဘောရှိသော
 အရာဝတ္ထုကိုသာ။ ဝါ၊ ညစ်နွမ်းရခြင်း သဘောရှိသော အရာဝတ္ထု
 ကိုသာ၊ ပရိယေသတိ၊ ဧ။ [သံကိလေသဓမ္မောတိ သံကိလိဿန-
 သဘာဝေဝါ။-ဋီကာ။]

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္ဇ၊ အဘယ်ကို။ ဇာတိဓမ္မံ၊ ပဋိသန္ဓေ နေရ
 ခြင်းသဘောရှိသော အရာဝတ္ထုဟူ၍။ ဝဒေယ၊ ဆိုကြကုန်သနည်း။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုတ္တဘရိယံ၊ သား မယားကို။ ဇာတိဓမ္မံ၊ ဟူ၍။
 (ဝဒေယ၊ ဆိုကြကုန်လော့။) ဒါသိဒါသံ၊ ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောက်ျား
 ကို။ ဇာတိဓမ္မံ၊ ဟူ၍။ (ဝဒေယ။) အဇေဋ္ဌကံ၊ ဆိတ်သိုးကို။
 ဇာတိဓမ္မံ (ဝဒေယ)။ ကုက္ကုဋ္ဌသုကရံ၊ ကြက် ဝက်ကို။ ဇာတိဓမ္မံ
 (ဝဒေယ)။ ဟတ္ထိဂဝါဿဝဠဝံ၊ ဆင်၊ နွား၊ မြင်း၊ မြည်းမကို။ ဇာတိ-
 ဓမ္မံ(ဝဒေယ)။ [ဝဠဝါဿာ-ဟု အဘိဓာန်(၃၇၁)၌ ဣတ္ထိလိင်ရှိ၏။]
 ဇာတရူပရဇတံ၊ ရွှေ ငွေကို။ ဇာတိဓမ္မံ(ဝဒေယ)။ ဟိ၊ မှန်။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧတေ ဥပဓယော၊ ဤ ဒုက္ခ၏တည်ရာဖြစ်သော
 ကာမဂုဏ်တို့သည်။ ဇာတိဓမ္မော၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း သဘောရှိသော
 အရာဝတ္ထုတို့တည်း။ [ဇာတိဓမ္မော ဟေတေ ဘိက္ခဝေ ဥပဓယောတိ
 ဧတေ ကာမဂုဏ်ပဓယော နာမ ဟောန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေပိ ဇာတိ-
 ဓမ္မောတိ ဒဿေတိ။-ဋီကာ။] ဧတ္ထ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းသဘော
 ရှိသော ဥပဓိတို့၌။ အယံ၊ ဤ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ဂမိတော၊
 လွန်စွာဖြစ်သော မက်မောခြင်းရှိသည်။ [စာအုပ်တို့၌ “ဂထိတော”
 ဟူရှိ၏။ ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ “ဂမိတော”ဟု ရှိသည်။ “ဂဓော+
 သဉ္ဇာတော ယဿာတိ ဂမိတော”ဟု ပြု။] မုစ္ဆိတော၊ လွန်စွာ
 ဖြစ်သော တွေဝေခြင်းရှိသည်။ အဇ္ဈာပန္နော၊ လွမ်းမိုး၍ရောက်သည်။
 (ဟုတူ။) အတ္တနာ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဇာတိဓမ္မော၊ သည်။ သမာနော၊
 လျက်။ ဇာတိဓမ္မံယေဝ၊ ကိုသာ။ ပရိယေသတိ၊ ဧ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္ဇ၊ ကို။ ဇရာဓမ္မံ၊ အိုရခြင်းသဘောရှိသော
 အရာဝတ္ထုဟူ၍။ ဝဒေယ၊ ကုန်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုတ္တဘရိယံ၊

ကို။ ဇရာဓမ္မံ၊ ဟူ၍။ (ဝဒေထ၊ ကုန်လော့)။ ပ။ ဇရာဓမ္မံယေဝ။
ပရိယေသတိ၊ ဧ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္ဇ၊ ကို။ ဗျာဓိဓမ္မံ၊ မကျန်းမမာ ဖျားနာရ
ခြင်းသဘောရှိသော အရာဝတ္ထုဟူ၍။ ဝဒေထ၊ ကုန်သနည်း။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုတ္တဘရိယံ၊ ကို။ ဗျာဓိဓမ္မံ၊ ဟူ၍။ (ဝဒေထ၊ ကုန်လော့)။
ဒါသိ ဒါသိ၊ ကို။ ဗျာဓိဓမ္မံ၊ ဟူ၍။ (ဝဒေထ။)။ ပ။ ဗျာဓိဓမ္မံယေဝ
ပရိယေသတိ။ [ဗျာဓိဓမ္မဝါရာဒီသု ဇာတရူပရဇတံ န ဂဟိတံ။ န
ဟေတဿ သိသရောဂါဒယော ဗျာဓယော နာမ သန္တိ၊ န သတ္တာနံ
ဝိယ စုတိသင်္ခါတံ မရဏံ၊ န သောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ စုတိသင်္ခါတံ မရဏန္တိ
စ ကောဘဝပရိယာပန္နခန္ဓနိရောဓော၊ သော တဿ နတ္ထိ၊ ခဏိက-
နိရောဓော ပန ခဏေ ခဏေ လဗ္ဘတေဝ။-ဋီကာ။]

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္ဇ၊ ကို။ မရဏဓမ္မံ၊ ဟူ၍။ ဝဒေထ၊ ကုန်
သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုတ္တဘရိယံ၊ ကို။ မရဏဓမ္မံ၊ ဟူ၍။ (ဝဒေထ၊
ကုန်လော့)။ ပ။ မရဏဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္ဇ၊ ကို။ သောကဓမ္မံ၊ - ဝမ်းနည်းရခြင်း
သဘောရှိသော အရာဝတ္ထုဟူ၍။ ဝဒေထ၊ ကုန်သနည်း။ ပုတ္တဘရိယံ။
ပ။ သောကဓမ္မံယေဝ ပရိယေသတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္ဇ၊ ကို။ သံကိလေသဓမ္မံ၊ ပူပန်စေတတ်
နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာတို့ဖြင့် ပူပန်ရခြင်း သဘောရှိသော
အရာဝတ္ထုဟူ၍။ ဝါ၊ ညစ်နွမ်းရခြင်းသဘောရှိသော အရာဝတ္ထု
ဟူ၍။ ဝဒေထ၊ ကုန်သနည်း။ ပ။ ဇာတရူပရဇတံ၊ ရွှေ ငွေကို။
သံကိလေသဓမ္မံ၊ ဟူ၍။ ဝဒေထ၊ ကုန်လော့။ ဟိ၊ မှန်။ ဘိက္ခဝေ၊
တို့။ ဧတေ ဥပဓယော၊ ဤ ဒုက္ခ၏တည်ရာဖြစ်သော ကာမဂုဏ်
တို့သည်။ သံကိလေသဓမ္မော၊ ညစ်နွမ်းရခြင်းသဘောရှိသော အရာ

၁။ သံကိလေသဓမ္မံ။ ။ ဤဝါရ-ဋီကား ဇာတရူပရဇတံ-ပါ၏။ သူတို့သည်
မညစ်နွမ်းတတ်၊ သို့သော်-သူတို့ကို ရာဂ-အစရှိသည်တို့ဖြင့် တပ်ကပ်မောသောအခါ
သူတို့လည်း ညစ်နွမ်းသလိုဖြစ်သွား၏။ ထို့ကြောင့် “ဇာတရူပရဇတံ သံကိလေသဓမ္မံ”
ဟု ဆိုသည်။ [ရာဂါဒီဟိ ပန သံကိလေသေဟိ သံကိလိဿတိ၊ ဣတိ (ထို့ကြောင့်။)
သံကိလေသဓမ္မဝါရေ ဂဟိတံ ဇာတရူပံ။ တဿ ဥတုသမုဋ္ဌာနတ္တာ (ဥတု ဟူသော
ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဇာတိဓမ္မဝါရေ၊ မလံ ဂဟေတွာ ဇီရဏတော
ဇရာဓမ္မဝါရေ စ။ ဋီကာ။

ဝတ္ထုတို့တည်း။ ဧတ္ထံ ဤ ညစ်နွမ်းရခြင်းသဘောရှိသော ဥပဓိတို့၌။ အယံ ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ဂဓိကော၊ သည်။ မုစ္ဆိတော၊ သည်။ အဇ္ဈိပန္နော၊ သည်။ (ဟုတော့။) အတ္တနာ၊ ကိုယ်တိုင်။ သံကိလေသဓမ္မော၊ သည်။ သမာနော၊ လျက်။ သံကိလေသဓမ္မယေဝ ပရိယေသတိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဤဆိုအပ်ပြီကား။ အနုရိယာ၊ အပြစ်မကင်းသော။ ဝါ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ မရှာမှီးထိုက်သော။ ပရိယေသနာ၊ ရှာမှီးခြင်းတည်း။ [အရိယေဟိ န အရဏီယာ၊ ပရိယေသနာတိပိ အနုရိယပရိယေသနာ။-ဋီကာ။]

အပိစ၊ သည်သာ မကသေး။ (ပရိယေသနာနည်းသာ မကသေး၊ အနေသနာဖြစ်သော အနုရိယပရိယေသနာနည်းလည်း ရှိသေး၏။) [ဣဒါနိ အနေသနာဝသေနာပိ တံ ဒဿေတုံ “အပိစာ” တိအာဒိဝတ္ထံ။-ဋီကာ။] ကုဟနာဒိဝသေန၊ အံဩဗ္ဗယ်ကိုဖြစ်စေခြင်း အစရှိသည်တို့၏အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ ငါးပါးအပြားရှိသော ရှာမှီးခြင်းလည်းကောင်း။ [အာဒိဖြင့် “လပန၊ နေမိတ္တိက၊ နိပေသိက၊ လာဘေနလဘံ နိဇ္ဈိယန” ဟူသော ကျန်လေးပါးကိုယူပါ။ အကျယ်ကို ဋီကာကျော်နိဿယ စေတသိက်ပိုင်း၌ ပြခဲ့ပြီ။] အဂေါစရဝသေန၊ ကျက်စားရာမဟုတ်သောအရပ်၌ ကျက်စားခြင်း၏အပြားအားဖြင့်။ ဆဗ္ဗိဓာ၊ ခြောက်ပါးအပြားရှိသော ရှာမှီးခြင်းလည်းကောင်း။ [“ခြောက်ပါး” ဟူသည် ဝေသိယာဂေါစရော၊ ဝိဓဝါဂေါစရော-စသည်တို့တည်း။ အကျယ်ကို မဟာဝဂ္ဂသာသနီကာ မဟာခန္ဓကအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဝေဇ္ဇကမ္မာဒိဝသေန၊ ဆေးကုမ္မအစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဧကဝိသတိဝိဓာ၊ နှစ်ဆယ့်တပါး အပြားရှိသော ရှာမှီးခြင်းလည်းကောင်း။ [အနေသန-နှစ်ဆယ့်တပါးကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ ကာမကုသိုလ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဧဝံ သို့။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။ သဗ္ဗာပိ၊ သော။ အနေသနာ၊ မအပ်သော ရှာမှီးခြင်းကို။ အနုရိယပရိယေသနာယေဝါတိ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရိယာ၊ အပြစ်ကင်းလတ် ကောင်းမြတ်သော။ ဝါ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရှာမှီးထိုက်သော။ ပရိယေသနာ၊ ရှာမှီးခြင်းဟူသည်။ ကတမာ စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစော၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနာ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ ဇာတိဓမ္မော၊ သည်။ သမာနော၊ ဖြစ်သည်။ (ဟုတော့။) ဇာတိဓမ္မောပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းသဘောရှိသော အရာဝတ္ထု၌။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်

ကို။ ဝိဒိတွာ၊ သိ၍။ အဇာတံ၊ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းသဘော မရှိ
 သော။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက်မြတ်သော တရားမရှိသော။ ဝါ၊ အမြတ်
 ဆုံးဖြစ်သော၊ ယောဂက္ခေမံ၊ ယောဂ-လေးပါးတို့ဖြင့် ဘေးမရှိရာ
 ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ယောဂ-လေးပါးတို့၏။ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော။
 နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပရိယေသတိ၊ ။ ။ အတ္တနာ ဇရာဓမ္မော သမာနော
 ဇရာဓမ္မ အာဒိနဝံ ဝိဒိတွာ အဇရံ အနုတ္တရံ ယောဂက္ခေမံ နိဗ္ဗာနံ
 ပရိယေသတိ။ (နောက်၌လည်း နည်းတူဖော်ပါ။) ဗျာဓိ။ ပ။ မရဏ၊
 သောက၊ အတ္တနာ သံကိလေသဓမ္မော သမာနော သံကိလေသဓမ္မ
 အာဒိနဝံ ဝိဒိတွာ။ အသံကိလိဋ္ဌံ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်သော
 ကိလေသာတို့သည် မပူပန်စေအပ်သော။ အနုတ္တရံ၊ သော။ ယောဂက္ခေ-
 မံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပရိယေသတိ၊ ။ ။ အယံ၊ ဤ ရှာမှီးခြင်း
 သည်။ အရိယာ၊ သော။ ပရိယေသနာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။-

ဧတံ (သုတ္တံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ မူလပဏ္ဏာသကေ၊ ၌။ ပါသရာသိ-
 သုတ္တေ၊ ၌။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

အပိစ၊ သည်သာ မကသေး။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကုဟနာဒိနိ၊ အံဩ
 ဖွယ်ကိုဖြစ်စေခြင်း အစရှိသည်တို့ကို လည်းကောင်း။ -ဆ၊ ကုန်သော။
 အဂေါစရေ၊ ကျက်စားရာမဟုတ်သော အရပ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ကေ-
 ဝိသတိဝိဓံ၊ သော။ အနေသနံ၊ မအပ်သော ရှာမှီးခြင်းကိုလည်းကောင်း။
 ဝဇ္ဇေတွာ၊ ရှောင်ကြဉ်၍။ ဘိက္ခာစရိယာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှာ လှည့်လည်
 ခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းဖြင့်။ ဓမ္မေန၊ တရားနှင့်။ ဘမေန၊
 ညိညွတ်သဖြင့်။ ပရိယေသနာပိ၊ ကိုလည်း။ အရိယပရိယေသနာယေဝါတိ၊
 ဟူ၍ပင်။ ဝေဒိတဗျာ၊ ။ ။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤတရားတို့တွင်။ ယော ယော၊ အကြင် အကြင်
 တရားကို။ “န သေဝိတဗျော” တိ၊ မမှီဝဲထိုက်ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ သော
 သော၊ ထို ထို တရားကို။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ရှေးအဖို့၌။ ပါဏာတိပါတာဒိနံ၊
 ပါဏာတိပါတ-အစရှိသည်တို့၏။ သမ္ဘာရပရိယေသနာပယောဂကရဏဂမန-
 ကာလတော၊ ဓားစသော အဆောက်အဦကို ရှာမှီးရာအခါ၊ သဟတ္ထိက-
 ပယောဂ-စသည်ကိုပြုရာအခါ၊ သွားရာအခါမှ။ ပဌာယ၊ ၍။ န သေဝိ-
 တဗျော၊ သည်သာ။ ဣတရော၊ အသေဝိတဗျာတပါးသော မှီဝဲထိုက်
 သော ကာယသမာစာရ-အစရှိသည်ကို။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဌာယ၊ ၍။
 သေဝိတဗျော။ အသက္ကောန္တေန၊ သေဝိတဗျကာယသမာစာရ-စသည်ကို ပြု

ခြင်းငှာမစွမ်းနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စိတ္တဗ္ဗိ၊ စိတ်ကိုလည်း။ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊
ဖြစ်စေထိုက်၏။ အပိစ၊ သည်သာ မကသေး။ သံသဘောဒါဒိနံ၊ သံသာ
သင်းခွဲမှု အစရှိသည်တို့၏။ အတ္ထာယ၊ ငှာ။ ပရက္ကမန္တာနံ၊ အားထုတ်ကုန်
သော။ ဒေဝဒတ္တာဒိနံ၊ ဒေဝဒတ်အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ကာယသမာ-
စာရော ဝိယ၊ ကဲ့သို့သော။ (ကာယသမာစာရော၊ ကို။) န သေဝိတဗ္ဗော။
ဒိဝသဿ၊ တနေ၏။ ဝါ၊ တနေလျှင်။ ဒုတ္တိက္ခတ္တံ၊ နှစ်ကြိမ် |သုံးကြိမ်။
တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ရတနာနံ၊ တို့ကို။ ဥပ္ပဋ္ဌာနဂမနာဒိဝသေန၊ ဆည်းကပ်
ဖို့ရန်သွားခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ သော။ ဓမ္မသေနာ-
ပတိမဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရာဒိနံ၊ တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်-
သာရိပုတ္တရာထေရ် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။
ကာယသမာစာရော ဝိယ၊ ကဲ့သို့သော။ (ကာယသမာစာရော၊ ကို။) သေဝိ-
တဗ္ဗော၊ ၏။

ဓနုဂ္ဂဟပေသနာဒိဝသေန၊ လေးသမားကို စေလွှတ်ခြင်းအစရှိသည်တို့နှင့်
စပ်သဖြင့်။ [အာဒိသဒ္ဓေန ပဉ္စဝရယာစနာဒိံ သင်္ဂဏှာတိ၊ “အဇာတသတ္တံ၊
ပသာဒေတွာ လာဘုပ္ပါဒဝသေန ပရိဟိနလာဘ သက္ကာရဿ ကုလေသု
ဝိညာပနန္တိ” ဝေမာဒိံ အနရိယပရိယေသနံ၊ ပရိယေသန္တာနံ။ - ဋီကာ။
အာရညိက-စသော ဆင်းပါးကို စုဋ္ဌဝဂ္ဂ၊ သံသဘောဒကက္ခန္ဓက-၌ ရှုပါ။]
ဝါစံ၊ စကားလုံးကို။ ဘိန္ဒန္တာနံ၊ ခွဲခြားကုန်သော။ ဝါ၊ မြက်ဆိုကုန်သော။
ဒေဝဒတ္တာဒိနံ၊ အရှင်ဒေဝဒတ် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝစီသမာစာရော
ဝိယ၊ ကဲ့သို့သော။ (ဝစီသမာစာရော၊ ကို။) န သေဝိတဗ္ဗော။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်
သော။ ရတနာနံ၊ တို့၏။ ဂုဏကိတ္တနာဒိဝသေန၊ ဂုဏ်ကိုပြောဆိုခြင်း အစ
ရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ သော။ ဓမ္မသေနာပတိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာ-
နတ္ထေရာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝစီသမာစာရော ဝိယ၊ ကဲ့သို့သော။ (ဝစီသမာစာရော၊
ကို။) သေဝိတဗ္ဗော။ အနရိယပရိယေသနံ၊ မမြတ်သော ရွာမှီးခြင်းကို။
ပရိယေသန္တာနံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝဒတ္တာဒိနံ၊ တို့၏။ ပရိယေသနာ ဝိယ၊
ရွာမှီးခြင်းကဲ့သို့သော။ (ပရိယေသနာ၊ ကို။) န သေဝိတဗ္ဗော။ အရိယ ပရိ-
ယေသနမေဝ၊ အပြစ်ကင်းလတ် ကောင်းမြတ်သော ရွာမှီးခြင်းကိုသာ။

၁-၂။ စိတ္တဗ္ဗိဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ။ ။တထာ ဥပ္ပာဒိတစိတ္တော ဟိ သတိ ပစ္စယသမ-
ဝါယေ တာဒိသံ ပယောဂံ ပရက္ကမံ ကရောန္တော ပဋိပတ္တိယာ မတ္တကံ ဂဏှာဟိ၊
တေနာဟ “စိတ္တုပ္ပာဒဗ္ဗိ ခေါ အဟံ ဘိက္ခုဝေ ကုသလေသု ဓမ္မေသု မဟုပကာရံ
ဝဒါမိ” တိ။-ဋီကာ။

ပရိယေသန္တာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မသေနာပတိမဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရာဒီနံ၊
တို့၏။ ပရိယေသနာ ဝိယ၊ သော။ (ပရိယေသနာ) သေဝိတဗ္ဗာ။

ဧဝံ ပဋိပန္နော ခေါတိ၊ ကား။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒြ၊ အရှင်ဖြစ်သော
သိကြား။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အသေဝိတဗ္ဗံ၊ သော။ ကာယဝစီသမာစာရံ၊ ကာယ-
သမာစာရ၊ ဝစီသမာစာရ-ကိုလည်းကောင်း။ ပရိယေသနဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။
ပဟာယ၊ ရှိ။ သေဝိတဗ္ဗာနံ၊ မှီဝဲထိုက်ကုန်သော ကာယသမာစာရ၊ ဝစီသမာ
စာရ၊ ပရိယေသန-တို့၏။ ပါရိပူရိယာ၊ ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်းငှာ။ (ပြည့်စုံ
လုံလောက်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ။) ပဋိပန္နော၊ ကျင့်
သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပါတိမောက္ခသံဝရာယ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ
အကျိုးငှာ။ ဥတ္တမဇေဋ္ဌကသီလသံဝရတ္တာယ၊ မြတ်သော အကြီးအကဲဖြစ်
သော သီလကိုစောင့်စည်းခြင်း အကျိုးငှာ။ [ပါတိမောက္ခသံဝရာယ-ကို
ထပ်ဖွင့်သည်။] ပဋိပန္နော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ခိကာသဝဿ၊ ရဟန္တာ၏။ အာဂမနိယပုဗ္ဗ-
ဘာဂပဋိပဒံ၊ လာရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော ရှေ့အဖို့၌ ကျင့်ထိုက်သော
အကျင့်ကို။ ကထေသိ၊ ဟောတော်မူပြီ။

ဣန္ဒြိယသံဝရအဖွင့်

၃၆၅။ ဒုတိယပုစ္ဆာယံ၊ ၌။ ဣန္ဒြိယသံဝရာယာတိ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယာနံ၊
ဣန္ဒြေတို့ကို။ ပိဓာနာယ၊ ပိတ်ခြင်းအကျိုးငှာ။ ဂုတ္တဒ္ဓါရတာယ၊ စောင့်
ရှောက်အပ်သော ဒ္ဓါရရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ။ သံဝုတဒ္ဓါရ-
တာယ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော ဒ္ဓါရရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုး
ငှာ။ (ပဋိပန္နော ဟောတိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္တော။ ပန၊ ကား။ အဿ၊

၁။ ပါတိမောက္ခ။ပ။ပဋိပန္နော။ ။အဂ္ဂမဂ္ဂဗလဝသေနဝ ဟိ သေဝိတဗ္ဗာနံ ပါရိ-
ပူရိတိ တဒတ္ထံ သဗ္ဗာ ဝုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ ပါတိမောက္ခသံဝရောပိ အဂ္ဂမဂ္ဂေနဝ
ပရိပုဏ္ဏော ဟောတိတိတဒတ္ထံ ဝုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ ဝတ္တာ နိဂမေန္တော “ပါတိမောက္ခော
ပ။ ဟောတိ”တိ အာဟ။-ဋီကာ။

၂။ ဂုတ္တဒ္ဓါရတာယ။ ။ဂုတ္တ-၌ ဂု+တ-ပစ္စည်း၊ ဘူဝါဒီ ဂု-ဓာတ်သည် စောင့်
ရှောက်ခြင်း အနက်ကိုဟော၏။ ထို့ကြောင့် ဂုတ္တ-ကို “သံဝုတ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။
ဂုတ္တ-၌ ကာရိတ်ပစ္စည်းပေါ်။ “ဂေါပိယတေ၊ စောင့်ရှောက်အပ်၏။ ဣတိ ဂုတ္တံ၊
ဂုတ္တံ+ဒ္ဓါရံ+ယေနာတိ ဂုတ္တဒ္ဓါရော (ဘိက္ခု)၊ တဿ+ဘာဝေါ ဂုတ္တဒ္ဓါရတာ”
ဟုပြီ။

ထိုပြဿနာ၏။ ဝိဿဇ္ဇနေ၊ အဖြေ၌။ စက္ခုဝိညေယျံ ရူပမ္ပိတိအာဒိ၊ အစ ရှိသောစကားရပ်ကို။ သေဝိတဗ္ဗရူပါဒိဝသေန၊ မှီဝဲထိုက်သော ရူပါရုံအစ ရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ ဣန္ဒြိယသံဝရဒဿနတ္ထံ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရ-ကို ပြတော် မူခြင်း အကျိုးငှာ။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

တတ္ထ၊ ထို စက္ခုဝိညေယျံ ရူပ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ ဧဝံ ဝုတ္တေတိ၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ သောမနဿာဒိပဉ္စာဝိဿဇ္ဇနာနံ၊ သောမနဿ အစရှိသော ပြဿနာအဖြေတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ သုတတ္ထာ၊ ကြားအပ် ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမိနာပိ၊ ဤပြဿနာသည်လည်း။ ဝေရူပေန၊ ဤသို့သဘောရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဉ္စာတပဋိဘာနေ၊ ကောင်း စွာဖြစ်သော ဉာဏ်အထင်အမြင်ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ ဒေဝါနံ ဣန္ဒေ၊ သက္ကော၊ သည်။ ဘဂ- ဝန္တံ၊ တေ။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ဣမဿ ခေါ အဟံ ဘန္တေတိ အာဒိကံ၊ - အစရှိသော။ ဧတံ ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘဂဝါပိ၊ သည်လည်း။ အဿ၊ ထို သိကြားအား။ ဩကာသံ၊ လျှောက် ခွင့်ကို။ ဒတွာ၊ ပေးတော်မူ၍။ တုဏှိ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ အဟောသိ၊ မူပြီ။

ဟိ၊ ထင်စွာပြဦးအံ့။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ [“တုဏှိ အဟောသိ”တိ ဝတွာ တုဏှိဘာဝဿ ကာရဏံ ဗျုတိရေကမုခေန ဝိဘာဝေတုံ “ကထေတု- ကာမောပိ”တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ - ဋီကာ။] ကထေတုကာမော၊ ဖြေခြင်းငှာ လိုလား သည်။ ဝါ၊ ဖြေလိုသည်။ (သမာနော) ပိ၊ သော်လည်း။ ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္ထံ၊ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို။ သမ္မာဒေတုံ၊ ပြီးစီးစေခြင်း ငှာ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ အတ္ထံ၊ ကို။ သမ္မာဒေတုံ၊ ငှာ။ သက္ကောန္တော ဝါ၊ စွမ်းနိုင်ပြန်သော်လည်း။ ကထေတုကာမော၊ သည်။ န ဟောတိ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ (ဖြေဆိုလိုသော်လည်း ပြည့်စုံအောင် မဖြေဆိုနိုင် သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပြည့်စုံအောင် ဖြေဆိုနိုင် သော်လည်း မဖြေဆိုလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။) ဘဂဝါ၊ သည်။ ဩကာသံ၊ လျှောက်ခွင့်ကို။ န ကရောတိ၊ မမူ။ ပန၊ ကား။ အယံ၊ ဤ သိကြားသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကထေတု- ကာမော စေဝ၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ။) အတ္ထံ၊ ကို။ သမ္မာဒေတုံ၊ ငှာ။ သက္ကောတိ စ၊ စွမ်းလည်းစွမ်းနိုင်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဿ၊ ထို သိကြားအား။ ဩကာသံ၊ ကို။ အကာသိ၊ မူပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ဣမဿ ခေါ အဟံ ဘန္တေ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ ဝေရူပံ န သေဝိတဗ္ဗန္တိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့။

ကား။ သင်္ခေပေါ၊ အကျဉ်းတည်း။ ယံ ရူပံ၊ အကြင် ရူပါရုံကို။ ပဿတော၊ ကြည့်ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ရာဂါဒယော၊ ရာဂ-အစရှိသော အကုသိုလ်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တံ၊ ထို ရာဂအစရှိသောအကုသိုလ်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော ရူပါရုံကို။ န သေဝိတဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ န ဒဠဗ္ဗံ၊ မကြည့်ရှုထိုက်။ န သြလောကေ တဗ္ဗံ၊ မကြည့်ရှုထိုက်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ ကား။ ယံ၊ အကြင် ရူပါရုံကို။ ပဿတော၊ ၏။ အသုဘသညာ ဝါ၊ အသုဘသညာသည်သော်လည်း။ သဏ္ဌာတိ၊ ကောင်းစွာတည်၏။ ပသာဒေါ ဝါ၊ ကြည့်ခြင်းသည်သော်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အနိစ္စသညာပဋိလာဘော ဝါ၊ အနိစ္စသညာကိုရခြင်းသည်သော်လည်း။ ဟောတိ၊ တံ၊ ထို ရူပါရုံကို။ သေဝိတဗ္ဗံ။

စိတ္တက္ခရံ၊ ဆန်းကြယ်သော အက္ခရာဖြစ်သော။ စိတ္တဗျဉ္ဇနမ္ပိ၊ ဆန်းကြယ်သော ပုဒ် ဗျည်း ဝါကျလည်းဖြစ်သော။ [“စိတ္တက္ခရံ၊ ဆန်းကြယ်သော အက္ခရာရှိသော။ စိတ္တဗျဉ္ဇနံ၊ ဆန်းကြယ်သော ပုဒ် ဗျည်း ဝါကျရှိသော” ဟု ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ ပေး၏။] ယံ သဒ္ဓံ၊ အကြင် သဒ္ဓါရုံကို။ သုဏတော၊ နားထောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ရာဂါဒယော၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝရူပေါ၊ သော။ သဒ္ဓေါ၊ ကို။ န သေဝိတဗ္ဗော။ ပန၊ ကား။ ယံ၊ အကြင် အသံသည်။ အတ္ထ နိဿိတံ၊ သမ္မရာယိက-အစီးအပွားကို မှီသော။ ဓမ္မနိဿိတံ၊ ဝဋ်မှကင်းလွတ်ကြောင်း ဝိဝဋ္ဌဓမ္မ-ကိုမှီသော။ (တနည်း) လောကုတ္တတရားကိုးပါး ရတနာသုံးပါးကိုမှီသော။ [ဓမ္မနိဿိတန္တိ ဝိဝဋ္ဌဓမ္မ-နိဿိတံ၊ လောကုတ္တရရတနတ္ထယဓမ္မနိဿိတံ ဝါ။-ဋီကာ။] ကုမ္ဘဒါသိဂီတမ္ပိ၊ အိုးထိန်းသည်မ၏ သီချင်းသံကိုသော်လည်း။ သုဏန္တဿ၊ နားထောင်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပသာဒေါ ဝါ၊ သည်သော်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နိဗ္ဗိဒါ ဝါ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ငြီးငွေ့ခြင်းသည်သော်လည်း။ သဏ္ဌာတိ၊ ၏။ ဧဝရူပေါ သဒ္ဓေါ သေဝိတဗ္ဗော။

ယံ ဂန္ဓံ၊ အကြင် ဂန္ဓာရုံကို။ ဃာယတော၊ နှမ်းရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ရာဂါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝရူပေါ ဂန္ဓော န သေဝိတဗ္ဗော။ ပန၊ ကား။ ယံ

၁။ ။ စိတ္တက္ခရံ စိတ္တဗျဉ္ဇနံ။ ။ ပရိယာယက္ခရာဏတော (ပရိယာယအားဖြင့် သုံး၍မကုန်နိုင်သောကြောင့်။) အက္ခရံ၊ ဝဏ္ဏော၊ သော ဧဝ နိရုန္တရုပ္ပတ္တိယာ သမုဒ္ဓိတော ပဒဝါကျသည်တော၊ အဓိပ္ပေတမတ္ထံ ဗျဉ္ဇေတိတိ ဗျဉ္ဇနံ၊ တယိဒံ ကာမုနာဂ္ဂကာဒိဂတဝေဝစနဝသေန၊ ဥစ္စာရဏဝသေန စ ဝိစိတ္တသန္တိဝေသတာယ တထာပဝတ္တဝိကပ္ပနဝသေန စိတ္တဝိစိတ္တာဘာဝေန ဥပတိဋ္ဌနကံ သန္ဓာယာဟ “ယံ စိတ္တက္ခရံ စိတ္တဗျဉ္ဇနမ္ပိ သဒ္ဓံ သုဏတော ရာဂါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ” တိ-ဋီကာ။

ဂန္ဓံ၊ ကိံ။ သာယတော၊ ဇာ၊ အသုဘသညာဒိပဋိလာဘော၊ အသုဘသညာ အစရှိသည်ကို ရခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဝေရူပေါ ဂန္ဓော သေဝိတဗ္ဗော။

ယံ ရသံ၊ အကြင် ရသာရုံကို။ သာယတော၊ သာယာသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ရာဂါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝေရူပေါ ရသော န သေဝိတဗ္ဗော။ ပန၊ ကား။ ယံ ရသံ၊ ကိံ။ သာယတော၊ ဇာ၊ အာဟာရေ၊ ဌံ။ ပဋိကူလသညာ စေဝ၊ ရုံရှာဖွယ်ဟုဖြစ်သော သညာသည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သာယိတ- ပစ္စယာ စ၊ သာယာအပ်သောအရသာဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ကာယဗလံ၊ ကာယဗလ-ကို။ နိဿာယ၊ ချံ။ အရိယဘူမိံ၊ အရိယာတို့၏ နယ်မြေသို့။ ဩက္ကမိတုံ၊ သက်ရောက်ခြင်းငှာ။ သက္ကောတိ၊ ဇာ၊ မဟာ- သီဝတ္ထေရာဘာဂိနေယျသီဝသာမဏေရဿ ဝိယ၊ မဟာသီဝ-ထေရ်၏ တူဖြစ် သော သီဝ-သာမဏေကဲ့သို့။ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ၊ သုံးဆောင်စဉ်ပင်။ ကိလေ- သက္ခယော ဝါ၊ ကိလေသာတို့၏ ကုန်ခြင်းသည်သော်လည်း။ ဟောတိ၊ ဝေရူပေါ ရသော သေဝိတဗ္ဗော။

ယံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အကြင် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို။ ဖုသတော၊ တွေ့ထိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ရာဂါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝေရူပံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ န သေဝိတဗ္ဗံ။ ပန၊ ကား။ ယံ၊ အကြင် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို။ ဖုသတော၊ ဇာ၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရာဒိနံ ဝိယ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ် အစရှိသည်တို့၏ကဲ့သို့။ အာသဝက္ခယော စေဝ၊ အာသဝေါတို့၏ ကုန်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝီရိယံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကိံ။ သုပဂ္ဂဟိတံ စ၊ ကောင်းစွာ ချီးမြှောက်အပ်သည်လည်းကောင်း။ ပစ္စိမာ၊ နောက်၌ဖြစ်သော။ ဇနတော၊ လူအပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ကိံ။ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ၊ မြင်အပ်သောအမှုသို့ အဟုလိုက်ခြင်းသို့။ အာပါဒနေန၊ ရောက်စေခြင်း အားဖြင့်။ အနုဂ္ဂဟိတာ စ၊ ချီးမြှောက်အပ်သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ဝေရူပံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ သေဝိတဗ္ဗံ။ ကိရ၊ ချဲ့။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော၊ သည်။ တိံသဝဿာနိ၊ အနှစ်သုံးဆယ်တို့ ပတ်လုံး။ မဉ္ဇေ၊ ညောင်စောင်း၌။ ပိဋ္ဌိံ၊ ကျောက်ကုန်းကို။ န ပဿာရေသိ၊ မဆန့်တန်းခဲ့။ တထာ၊ တူ။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော၊ သည်။ (တိံသဝဿာနိ မဉ္ဇေ ပိဋ္ဌိံ န ပဿာ- ရေသိ။) မဟာကဿပတ္ထေရော၊ သည်။ ဝိသဝဿသတံ၊ အနှစ်တရာ နှစ် ဆယ်ပတ်လုံး။ မဉ္ဇေ ပိဋ္ဌိံ န ပဿာရေသိ။ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော ပညာသ- ဝဿာနိ၊ အနှစ်ငါးဆယ်တို့ပတ်လုံး။ (မဉ္ဇေ ပိဋ္ဌိံ န ပဿာရေသိ။) ဘဒ္ဒိယတ္ထေရော၊ သည်။ တိံသဝဿာနိ၊ အနှစ်သုံးဆယ်တို့ပတ်လုံး။ (မဉ္ဇေ ပိဋ္ဌိံ န ပဿာရေသိ။) [နောက်၌လည်း ဤသို့လိုက်ပေးပါ။] သောဏတ္ထေ-

☞ ရော အဋ္ဌာရသဝဿာနိ၊ တဆယံရှစ်နှစ်တို့ ပတ်လုံး။ ရဋ္ဌပါလတ္ထေရော၊ ခွါဒသ (ဝဿာနိ)။ အာနန္ဒတ္ထေရော ပန္နရသ (ဝဿာနိ)။ ရာဟုလတ္ထေရော ခွါဒသ(ဝဿာနိ)။ ဗာကုလတ္ထေရော။ အသီတိဝဿာနိ၊ အနှစ်ရှစ်ဆယ် တို့ပတ်လုံး။ နာဠကတ္ထေရော။ ယာဝပရိနိဗ္ဗာနာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံရာကာလတိုင် အောင်။ မဉ္ဇေ ပိဋိံ န ပံသာရေသိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

မနောဝိညေယျ၊ မနောဝိညာဉ် သည် သိထိုက်ကုန်သော။ ယေ ဓမ္မေ၊ အကြင် ဓမ္မာရုံတို့ကို။ သမန္နာဟရန္တဿ၊ စိတ်၌ ကောင်းစွာဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ရာဂါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ “ပရေသံ၊ တို့၏။ ပရဝိတ္တပကရဏံ၊ လွန်စွာနှစ်သက်ခြင်း၏ အဆောက်အဦ ဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင် ဝတ္ထုသည်။ (အတ္ထိ။)တံ၊ ထို အရာဝတ္ထုသည်။ မမံ၊ ငါ့ဥစ္စာသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ပါမှုကား။ အဟော ဝတ၊ ဪ... ကောင်းလေစွ။” ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ကြောင့်။ အဘိဇ္ဈာဒီနိဝါ၊ အဘိဇ္ဈာ-အစရှိသည်တို့သည်မူလည်း။ အာပါယံ၊ ရှေးရှုကျခြင်းသို့။ အာ-ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေရူပါ ဓမ္မာ န သေဝိတဗ္ဗာ။ “သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အဝေရာ၊ ရန်မရှိသူတို့သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။” ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ မေတ္တာဒိဝသေန၊ မေတ္တာ အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ [အာဒိသဇ္ဈေန ကရုဏာဒီနဉ္စေဝ အနိစ္စာဒီနဉ္စ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။-ဋီကာ။] ပန၊ ထိုမှတပါး။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ထေရာနံ၊ တို့၏။ (မနောဝိညေယျာ၊ ကုန်သော။) ယေ ဝါ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဓမ္မာရုံတို့သည်လည်း။ (သန္တိ။) ဝေရူပါ၊ ကုန်သော၊ (ဓမ္မာ၊ ဓမ္မာရုံတို့ကို။) သေဝိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ကိရ၊ ချဲ့။ တယော၊ ကုန်သော။ ထေရာ၊ တို့သည်။ ဝဿုပနာယိက-ဒိဝသေ၊ ဝါကပ်ရာနေ၌။ ကာမဝိတက္ကာဒယော၊ ကာမဝိတက် အစရှိကုန် သော။ အကုသလဝိတက္ကာ၊ အကုသိုလ်ဝိတက်တို့ကို။ န ဝိတက္ကေတဗ္ဗာ၊ မကြံစည်ထိုက်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ကတိကံ၊ ကတိက-ဝတ်ကို။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ ပဝါရဏာဒိဝသေ၊ ပဝါရဏာနေ၌။ သံစာတ္ထေရော၊ သံစာတွင် အကြီးဆုံးထေရ်သည်။ သံစာနဝကံ၊ သံစာတွင် အငယ်ဆုံးထေရ်ကို။ ပုစ္ဆံ၊ မေးပြီ။ (ကိ။) “အာဝုသော၊ ရှင်။ ဣမသ္မိံ တေမာသေ၊ ဤ ဝါတွင်းသုံးလ၌။ ကိတ္တကေ၊ အဘယ်မျှလောက် အတိုင်း အရှည်ရှိသော။ ဌာနေ၊ အရပ်၌။ စိတ္တဿ၊ အား။ ဓာဝိတုံ၊ ပြေးသွား ခြင်းငှာ။ ဒိန္နံ၊ ပေးအပ်သနည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆံ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ပရိဝေဏပရိစ္ဆေဒတော၊ ပရိဝုဏ် အပိုင်းအခြားမှ။ ဗဟိ၊ ပြင်ပ၌။ (စိတ္တဿ)

ဓာဝိတုံ။ န အဒါသိံ။ မပေးခဲပါ။ ဣတိ။ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ ဒုတိယံ။ ဒုတိယထေရ်ကို။ ပုစ္ဆံ။ ပြီ။ (ကိံ။) “အာရုသော၊ ရှင်။ တဝ၊ ၏။ (ဣမသ္မိံ တေမာသေ ကိတ္တကေ ဌာနေ စိတ္တဿ ဓာဝိတုံ၊ ဒိန္နံ၊ နည်း။)”

ဣတိ။ သို့မေးပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ နိဝါသဂေဟတော၊ နေရာတိုက်ခန်းမှ။ ဗဟိ၊ ခွဲ။ (စိတ္တဿ) ဓာဝိတုံ န အဒါသိံ။ ဣတိ။ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ [နိဝါသဂေဟတော နိဝါသနဂဗ္ဘတော။-ဋီကာ။] အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ ဒွေပိ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း။ ထေရံ၊ ကို။ ပုစ္ဆံ၊ သူကုန်ပြီ။ (ကိံ။) “ဘန္တေ၊ ရား။ တုမှာကံ ပန၊ တို့၏ကား။ (ဣမသ္မိံ တေမာသေ ကိတ္တကေ ဌာနေ စိတ္တဿ ဓာဝိတုံ ဒိန္နံ။)”

ဣတိ။ ဤသို့ မေးကြကုန်ပြီ။ အာရုသော၊ တို့။ နိယကဇ္ဈတ္တခန္ဓပဉ္စကတော၊ မိမိကိုမှီ၍ဖြစ်သော အဇ္ဈတ္တခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းမှ။ ဗဟိ၊ ခွဲ။ (စိတ္တဿ) ဓာဝိတုံ န အဒါသိံ။ ဣတိ။ ဤသို့မိန့်ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ တုမွေဟိ၊ တို့သည်။ ဒုက္ကရံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်ပြုအပ်သောအမှုကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပါပေပြီ။ ဣတိ။ ဤသို့လျှောက်ကြကုန်ပြီ။ ဧဝရူပေါ မနောဝိညေယျော ဓမ္မော။ သေဝိတဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။

၃၆၆။ ကေန္တဝါဒါတိ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဤ သမဏ ဗြာဟ္မဏ-တို့၏။ ဝါဒဿ၊ အယူ၏။ ကောယေဝ၊ တမျိုးသာလျှင်ဖြစ်သော။ အန္တော၊ အဖို့အစုသည်။ (အတ္ထိ။) ဒွေဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်။ ဂတဝါဒါ၊ ဖြစ်သောဝါဒ ရှိကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ၊ ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏ-တို့သည်။) ကေန္တဝါဒါ၊ တို့မည်၏။ [ဤနေရာ၌ “အန္တ” သဒ္ဒါ ကောဌာသ (အဖို့အစု) အနက်ဟော။ “အန္တော နိတ္ထိ သမိပေစာ” စသည်။-အဘိဓာန် (၇၉၁)။] ကေယေဝ၊ တမျိုးတည်းကိုသာ။ ဝဒန္တိ၊ ပြောဆိုပါကုန်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ ကေန္တသီလာတိ၊ ကား။ ကောစာရာ၊ တူသောအလေ့အကျင့် ရှိကြကုန်သည်။ [ကောစာရာတိ

၁။ ကေန္တဝါဒါ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ “ကောယေဝ အန္တော ဝါဒဿ ဧတေသံ” ဟု လဟုက-နည်းအားဖြင့် ဝစနတ္ထ ပြုထားသော်လည်း ဝါဒနှင့် အရတူအောင် “ကော+အန္တော+ယဿာတိ ကေန္တော (တခုသော အဖို့အစုရှိသောဝါဒ)” ဟု ရှေးဦးစွာ ဝစနတ္ထပြုပြီးမှ “ကေန္တော+ဝါဒေါ+ယေသန္တိ ကေန္တဝါဒါ” ဟု ဝါဒနှင့် တွဲရသည်။ န ဒွေဓာ ဂတဝါဒါ-ကား ကောယေဝ-၌ ဧဝ-၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္ထတည်း။ အသမ္မော ဟသမ္ပဗျေဝသေန အသ္မေဇ္ဈာတာဝတော ကော အန္တော တေဿာတိ ကေန္တော၊ ကေန္တော ဝါဒေါ ဧတေသန္တိ ကေန္တဝါဒါ။ တေနာဟ “ကေယေဝ ဝဒန္တိ” တိ၊ အဘိန္တဝါဒါတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။]

သမာနာစာရာ။-ဋီကာ။] ကေန္တိဆန္ဒာတိ၊ ကား။ ကေလဒ္ဓိကာ၊ တူသော အယူရှိကုန်သည်။ [ကေလဒ္ဓိကာတိ သမာနလဒ္ဓိကာ။-ဋီကာ။] ကေန္တိအဇ္ဈော- သာနာတိ၊ ကား။ ကေန္တိပရိယောသာနာ၊ တူသောပြီးဆုံးခြင်းရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ပါကုန်သလော။) [ကေပရိယောသာနာတိ သမာနနိဋ္ဌာနာ။- ဋီကာ။]

အနေကဓာတုနာနာဓာတု ခေါ် ဒေဝါနမိန္ဒ လောကောတိ၊ ကား။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒြ၊ ကြား။ အယံ လောကော၊ ဤ သတ္တဝါအပေါင်း သည်။ အနေကဇ္ဈာသယော၊ တပါးမက များသော အဇ္ဈာသယရှိ၏။ နာနဇ္ဈာသယော၊ အမျိုးမျိုးသော အဇ္ဈာသယရှိ၏။ ကေသ္မိံ၊ တယောက် သည်။ ဂန္တုကာမေ၊ သွားခြင်းငှာအလိုရှိလတ်သော်။ ဧကော၊ အခြား တယောက်သည်။ ဝါ၊ က။ ဌာတုကာမော၊ ရပ်ခြင်းငှာအလိုရှိသည်။ ဟောတိ။ ကေသ္မိံ၊ သည်။ ဌာတုကာမေ၊ လတ်သော်။ ဧကော၊ သည်။ သယံတု- ကာမော၊ အိပ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ ဟောတိ။ ကေဇ္ဈာသယာ နာမ၊ တူသော အဇ္ဈာသယ-ရှိသူတို့မည်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ဒုလ္လဘာ၊ ခံယဉ်းသဖြင့် ရအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ရနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ အနေကဓာတုနာနာဓာတုသ္မိံ၊ တပါးမက များသော အဇ္ဈာသယဓာတ်၊ အမျိုးမျိုးသော အဇ္ဈာသယဓာတ်ရှိသော။ တသ္မိံ လောကေ၊ တို့သတ္တဝါ အပေါင်း၌။ ယံ ယဒေဝ ဓာတု၊ အကြင်အကြင် အဇ္ဈာသယဓာတ်ကိုပင်။ ယံ ယဒေဝ အဇ္ဈာသယံ၊ အကြင်အကြင် အဇ္ဈာသယကိုပင်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အဘိနိဝိသန္တိ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်ကြကုန်၏။ ဂဏ္ဍန္တိ၊ ယူကြကုန်၏။ တံ တဒေဝ၊ ထိုထို အဇ္ဈာသယဓာတ်ကိုပင်။ ထာမသာ ပရာမာသာတိ၊ ကား။ ထာမေန စ၊ အားအစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ပရာမာသေန စ၊ မှားမှား ယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ (ဝေါဟရန္တိ-၌ စပ်။) အဘိနိ- ဝိဿ ဝေါဟရန္တိတိ၊ ကား။ သုဋ္ဌ၊ လွန်စွာ။ ဝါ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ။ ဂဏ္ဍိတု၊ ယူ၍။ ဝေါဟရန္တိ၊ ပြောဆိုကြကုန်၏။ ကထေန္တိ၊ ပြောဟောကြကုန်၏။ ခီပေန္တိ၊ ပြကြကုန်၏။ ကိစ္ဆေန္တိ၊ ကြွေးကျော်ကြကုန်၏။ လူဒမေဝ သစ္စံ မောသမညန္တိ၊ ကား။ အမှာကမေဝ၊ ငါတို့၏သာ။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤ စကား သည်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ အညေသံ၊ ငါတို့မှ တပါး အခြားသူတို့၏။ ဝစနံ၊ သည်။ မောသံ၊ အချည်းအနှီးတည်း။ တုစ္ဆံ၊ အချည်းအနှီးတည်း။ နိရတ္ထကံ၊ အကျိုးမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝေါဟရန္တိ။)

≡ အစွန္တနိဋ္ဌာတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ဝိနာသော၊ ပျက်စီးခြင်းကို။ အန္တော၊ အန္တ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဧတေသံ၊ ဤ သမဏ ပြာဟုဏ-တို့၏။ အန္တံ၊

ပျက်စီးခြင်းကို။ အတိတ၊ လွန်သော။ နိဋ္ဌာ၊ ပြီးဆုံးခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော ပြီးဆုံးခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေ၊ တို့သည်။) အစ္စန္တနိဋ္ဌာ၊ တို့မည်၏။ ဧတေသံ၊ ဤ သမဏဗြာဟ္မဏ-တို့၏။ ယာ နိဋ္ဌာ၊ အကြင် ပြီးဆုံးခြင်းသည်။ ယော ပရမ- သာသော၊ အကြင် မြတ်သော သက်သာရာ ဟူသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော သမဏ ဗြာဟ္မဏ-တို့၏။ တံ ဝိနာသာ- တိက္ကန္တံ၊ ထို ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော ပြီးဆုံးခြင်းဟူသော နိဗ္ဗာန်ကို။ နိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ယောဂက္ခေမောတိ၊ ဟူသောအမည်သည်။ နိဗ္ဗာနဿေဝ၊ ၏သာ။ နာမံ၊ တည်း။ ဧတေသံ၊ ဤ သမဏ ဗြာဟ္မဏ-တို့၏။ အစ္စန္တော၊ ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော။ ယောဂက္ခေမော၊ ယောဂလေးပါးကိုဖြင့် ဘေးမရှိ ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ယောဂလေး ပါးတို့ဖြင့် ဘေးမရှိသော နိဗ္ဗာန် ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တေ၊ တို့ သည်။) အစ္စန္တယောဂက္ခေမိ၊ တို့မည်၏။ (ယေ၊ အကြင် သမဏ ဗြာဟ္မဏ- တို့သည်။) သေဠဋ္ဌေန၊ မြတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဗြဟ္မံ၊ မြတ်သော။ အရိယမဂ္ဂံ၊ အရိယာမဂ်သို့။ စရန္တိ၊ ကပ်ရောက်ကြကုန်၏။ [စရန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ အဓိဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ မြတ်သော အရိယာမဂ်သို့ ကပ်ရောက်ကြကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေ၊ တို့သည်။) ဗြဟ္မစာရိ၊ တို့မည်၏။ အစ္စန္တတ္ထာယ၊ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ။ ဗြဟ္မစာရိ၊ မြတ်သော အရိယာမဂ်သို့ ကပ်ရောက်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ-တို့တည်း။ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရိ၊ ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှာ မြတ်သော အရိယာမဂ်သို့ကပ်ရောက်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ-တို့။ ပရိယောသနန္တိပိ၊ ဟူသောအမည်သည်လည်း။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ နာမံ၊ တည်း။ [ပရိယဿတိ ပရိက္ခိယတိ ဝဋ္ဋဒုက္ခန္တိ အာဂမ္မာတိ ပရိယောသနန္တိပိ နိဗ္ဗာ- နဿ နာမံ။-ဋီကာ။] ဧတေသံ၊ တို့၏။ အစ္စန္တံ၊ ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော- ပရိယောသနံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အဆုံးသည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အဆုံးရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တေ၊ တို့သည်။) အစ္စန္တပရိယောသနာ၊ တို့မည်၏။

တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တာတိ(ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ တဏှာသင်္ခယောတိ ကား။ မဂ္ဂေါပိ၊ မဂ်သည်လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗာနမ္ပိ၊ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း

၁။ တဏှာသင်္ခယော။ ။ဒိ၊ သွာ၊ ကိ၊ သုံးဂိုဏ်း၌ဖြစ်သော “ဒိ” ဇာတ်သည် ဟိသန (ညှဉ်းဆဲခြင်း) အနက်ကိုဟော၏။ “ညှဉ်းဆဲ” ဟူသည် ဖျက်ဆီးခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဓိဏာတိကို “ဝိနာသေတိ”ဟု ဖွင့်သည်။ ဤအလို “တဏှာ သင်္ခဏာတိ

ဣန္ဒြိယသံဝရအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၃၄၅

ကောင်းတည်း။ (တနည်း) မဂ္ဂေါပိ၊ သည်လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗာနဓိ၊ သည်
 လည်းကောင်း။ တဏှာသင်္ခယောတိ၊ တဏှာသင်္ခယ-မည်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။
 တဏှံ၊ ကိ။ သင်္ခယောတိ၊ ညှဉ်းဆဲတတ်၏။ ဝိနာသောတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ မဂ်၏ တဏှာကို ညှဉ်းဆဲဖျက်ဆီးတတ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။) တဏှာသင်္ခယော၊ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊
 ထို နိဗ္ဗာန်သို့။ အာဂမ္မ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်၍။ ဝါ၊ လတ်သော်။
 တဏှာ၊ သည်။ သင်္ခယတိ၊ ကုန်ခန်း၏။ ဝိနာသတိ၊ ပျက်စီး၏။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ (ထိုသို့ တဏှာ၏ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကုန်ခန်းပျက်စီးကြောင်း
 ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တဏှာသင်္ခယော၊ မည်၏။ တဏှာသင်္ခယေန၊ တဏှာကို
 ညှဉ်းဆဲဖျက်ဆီးတတ်သော။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ ဝိမုတ္တာ၊ ဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်
 မြောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တာ၊ တို့မည်
 ၏။) [ဝိမုတ္တာတိ ဝဋ်ဒုက္ခတော အစွန္တနိဂ္ဂမေန ဝိသေသေနမုတ္တာ။-ဋီကာ။]
 ဝါ၊ တနည်း။ တဏှာသင်္ခယော၊ တဏှာ၏ကုန်ခန်းပျက်စီးကြောင်းဖြစ်သော။
 နိဗ္ဗာနေ၊ ဌ။ ဝိမုတ္တာ အဓိမုတ္တာ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တာ၊ တို့မည်၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။
 ဘဂဝတာ၊ သည်။ စုဒ္ဓသပိ၊ ကုန်သော။ မဟာပဉ္စာ၊ ကြီးကျယ်သော
 ပြဿနာတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဗျာကတာ၊ ဖြေဆိုဟောမှုအပ်ပြီးကုန်သည်။
 ဟောန္တိ။ စုဒ္ဓသ၊ ကုန်သော။ မဟာပဉ္စာ နာမ၊ တို့မည်သည်။ (ဣတိ-၌
 စပ်။) ဣဿာမစ္ဆရိယံ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ-ဟူသော။ ဧကော၊ သော။
 ပဉ္စော၊ ပြဿနာလည်းကောင်း။ ပိယပိယံ၊ ပိယ၊ အပိယ-ဟူသော။ ဧကော၊
 သော။ (ပဉ္စော၊ လည်းကောင်း။) ဆန္ဒော၊ သော။ ဧကော (ပဉ္စော)။

ဝိနာသောတိတိ တဏှာသင်္ခယော (တဏှာကိုညှဉ်းဆဲဖျက်ဆီးတတ်သောအရိယာဂေါ)။”
 ဟု ပြု။ သံ+ခိဇာတ်+အ-ပစ္စည်း။ နိဗ္ဗာန်ကို အရကောက်ရာ၌ကား-ဘူ၊ ဒိ၊ သွာ၊
 သုံးဂိုဏ်း၌ဖြစ်သော “ဒိ” ဇာတ်သည် ခယ (ကုန်ခန်းခြင်း) အနက်ကိုဟော၏။
 “ကုန်ခန်း” ဟူသည် ပျက်စီးခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် သင်္ခယတိကို “ဝိနာသတိ”
 ဟု ဖွင့်သည်။ ခိယတိ-၌ ဒိဝါဒိ ယ-ပစ္စည်းတည်း။ သင်္ခယတိ ဧတ္တာတိ သင်္ခယော၊
 တဏှာယ+သင်္ခယော တဏှာသင်္ခယော။ ဤသို့ ဝိဂ္ဂဟပြပါ။ “တဏှာသင်္ခယော-
 တဏှာ၏ ကုန်ခန်းပျက်စီးကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်” ဟု ဖေး။ [သင်္ခယာတိတိ သမု-
 စ္စိန္တနေန ခေပေတိ။ ဝိနာသောတိတိ တတော ဧဝ သဗ္ဗသော အဒဿနံ ပါပေတိ။-
 ဋီကာ။]

၃၄၆

သုတ်မဟာဝဂ်အဋ္ဌကထာ

[သက္ကပဉ္စသုတ်

ဝိတက္ကော၊ သော။ ဧကော (ပဉ္စော)။ ပပဉ္စော၊ သော။ ဧကော (ပဉ္စော)။
 သောမနဿံ၊ သော။ ဧကော၊ (ပဉ္စော)။ ဒေါမနဿံ၊ သော။ ဧကော
 (ပဉ္စော)။ ဥပေက္ခာ၊ သော။ ဧကော (ပဉ္စော)။ ကာယသမာစာရော၊
 သော။ ဧကော (ပဉ္စော)။ ဝစီသမာစာရော၊ သော။ ဧကော (ပဉ္စော)။
 ပရိယေသနာ၊ သော။ ဧကော (ပဉ္စော)။ ဣန္ဒြိယသံဝရော၊ သော။
 ဧကော (ပဉ္စော)။ အနေကဓာတု၊ သော။ ဧကော (ပဉ္စော)။ အစွန္တနိဋ္ဌာ၊
 အစွန္တနိဋ္ဌာ-ဟူသော။ ဧကော၊ သော။ (ပဉ္စော၊ လည်းကောင်း။) ဣတိ၊
 ဤသည်တို့တည်း။

၃၆၇။ စလနဋ္ဌေန၊ တုန်လှုပ်တတ်သည်၏အဖြစ်၊ မိမိဖြစ်ရာခန္ဓာအစဉ်
 ကို တုန်လှုပ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဏှာ၊ ကို။ ဇောတိ၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သာ၊ ထိုတဏှာသည်။ ပိဋ္ဌနဋ္ဌေန၊ နှိပ်စက်တတ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ရောဂေါ၊ ရောဂါတည်း။ [ပိဋ္ဌနဋ္ဌေနာတိ ဝိဗာဓနဋ္ဌေန တဿ
 တဿ ဒုက္ခဿ ဟေတုဘာဝေန။-ဋီကာ။] အန္တော၊ အတွင်း၌။ ပဒုဿန-
 ဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် ပျက်စီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂဏ္ဏော၊
 အိုင်းအနာတည်း။ ဝါ၊ အိုင်းအနာနှင့်တူ၏။ အနုပ္ပဝိဋ္ဌဋ္ဌေန၊ အစဉ်အတိုင်း
 သက်ဝင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သလ္လံ၊ မြား၊ ငြောင့်တည်း။ ဝါ၊
 မြား၊ ငြောင့်နှင့်တူ၏။ တသ္မာ အယံ ပုရိသောတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဇော၊ တဏှာသည်။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တိုင်။ ကတကမ္မာနုရူပေန၊ ပြုအပ်

၁။ ဇော။ ။တဏှာသည် ကာမရာဂ၊ ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ-အစရှိသည်တို့၏
 အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် အာရုံတခုခု၌ မစွဲမြဲသောကြောင့် မိမိကိုယ်တိုင်လည်း
 တုန်လှုပ်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဇောမည်၏။ ဤအလို “ဇေတိ စလတိတိ ဇော”ဟု
 သုဒ္ဓကတ္ထုသၤ ဝစနတ်ပြု။ မိမိဖြစ်ရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို ဘဝအစရှိသည်တို့၌ ဆွဲငင်
 သောအားဖြင့် လှုပ်ရှားစေတတ်၏။ ထို့ကြောင့်လည်း တဏှာသည် ဇောမည်၏။
 ဤအလို “ဇေယတိ ကမ္မေတိတိ ဇော”ဟုပြု။ [စလနဋ္ဌေနာတိ ကမ္မနဋ္ဌေန။
 တဏှာ ဟိ ကာမရာဂ ရူပရာဂ အရူပရာဂါဒိဝသေန ပဝတ္ထိယာ အနဝဋ္ဌိတတာယ
 သယမ္ပိ စလတိ၊ ယတ္ထ (အကြင်ခန္ဓာအစဉ်၌။) ဥပ္ပန္နာ၊ တမ္ပိ သန္တာနံ ဘဝါဒီသု
 ပရိကုဆုနေန စာလေတိ၊ တသ္မာ စလနဋ္ဌေန တဏှာ ဇောနာမ။-ဋီကာ။]

၂။ ဂဏ္ဏော သလ္လံ။ ။ပဒုဿနဋ္ဌေနာတိ အဓမ္မရာဂါဒိဘာဝေန၊ သမ္ပုပပရမ္ပုခေန၊
 ကိလေသာသုစိပ္ပရဏေန စ (ကိလေသာတည်းဟူသော မစင်မကြယ်တွေကို ယိုချ
 တတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း။) ပကာရတော ဒုဿနဋ္ဌေန ဂဏ္ဏော။ အနုပ္ပ-
 ဝိဋ္ဌဋ္ဌေနာတိ အာသယဿ ဒုန္နိဟရဏီယဘာဝေန အနုပ္ပဝိသနဋ္ဌေန (သလ္လံ)။-
 ဋီကာ။

သော ကံအားလျော်သဖြင့်။ ပုရိသံ၊ သတ္တဝါကို။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို
 ဘဝသို့။ ဝါ၊ ဌ။ အဘိနိဗ္ဗတ္တတ္ထာယ၊ ဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှာ။ ကစုတိ၊
 ဆွဲငင်တတ်၏။ [ကစုတိ အတ္တနော စ ရှစ်ယာ ဥပနေတိ။-ဋီကာ။] တသ္မာ၊
 ထိုသို့ ဆွဲငင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အယံ ပုရိသော၊ ဤ သတ္တဝါ
 သည်။ တေသံ တေသံ ဘဝါနံ၊ ထိုထို ဘဝတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။
 ဥစ္စာဝစံ၊ မြင့်မြတ်သူ၏ အဖြစ် ယုတ်ညံ့သူ၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်
 ၏။ [ဥစ္စာဝစန္တိ ပဏီတဘာဝံ၊ နိဟိနဘာဝဉ္စ။-ဋီကာ။] ဗြဟ္မလောကေ၊
 ဗြဟ္မာ့ပြည်၌။ ဥစ္စော၊ မြင့်မြတ်သူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒေဝလောကေ၊
 ၌။ အဝစော၊ ယုတ်ညံ့သူသည်။ (ဟောတိ။) ဒေဝလောကေ၊ ၌။ ဥစ္စော
 (ဟောတိ)၊ မနုဿလောကေ အဝစော (ဟောတိ)၊ မနုဿ လောကေ
 ဥစ္စော (ဟောတိ)၊ အပါယေ အဝစော (ဟောတိ)။

ယေသ္မာဟံ ဘန္တေတိ ကား။ ဘန္တေ၊ ရား။ ယေသု၊ အကြင် သမဏ
 ဗြာဟ္မဏ-တို့၌။ အဟံ၊ ဒကာတော်သည်။ (မညာမိ-၌ စပ်။) ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊
 ဤ ယေသ္မာဟံ-ဟူသောပါဌ၌။ သန္တိဝသေန၊ သန္တိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဥ-ကို ဝ-ပြု
 ခြင်းဟူသော သန္တိ၏အစွမ်းဖြင့်။) “ယေသ္မာဟ”န္တိ၊ ယေသ္မာဟံ-ဟူသော
 ပါဌသည်။ ဟောတိ။ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တန္တိ၊ ကား။ ယထာ၊
 အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ မယာ၊ ဒကာတော်သည်။ သုတော စေဝ၊
 ကြားလည်း ကြားအပ်ဖူးပါပြီ။ ဥဂ္ဂဟိတော စ၊ သင်ယူလည်း သင်ယူ
 အပ်ဖူးပါပြီ။ ဧဝံ၊ ဤ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ဒေသေမိ၊ ပြောဟော
 ရပါ၏။) ဓမ္မံ ဒေသေမိတိ၊ ကား။ သတ္တဝတပဒံ၊ ခုနစ်ပါးသော အကျင့်
 အစုဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေမိ၊ ဟောပြုပါ၏။ [မာတာပေတ္တိဘရံ
 ဇန္တံ၊ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနံ၊ သဏှံ သခိလသမ္ဘာသံ၊ ပေသုဏေယျပ္ပ-
 ဟာယိနံ။ မဇ္ဈေရဝိနယေ ယုတ္တံ၊ သစ္စံ ကောဓာတိတုံ နရံ၊ တံ ဝေ
 ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ အာဟု သပ္ပုရိသော ဣတိ။-ဓမ္မပဒ အပ္ပမာဒဝဂ်
 မဆဝတ္ထု။ ဤဂါထာ၌ပါသော အကျင့်ခုနစ်ပါးကို ဆိုလိုသည်။] န စာဟံ
 တေသန္တိ၊ ကား။ အဟံ ပန၊ ဒကာတော်သည်ကား။ တေသံ၊ ထို သမဏ
 ဗြာဟ္မဏ-တို့၏။ သာဝကော၊ သည်။ န သမ္ပဇာမိ၊ မဖြစ်ပါ။ အဟံ

၁။ ယေသ္မာဟံ ဘန္တေတိ။ ။ဤ အဖွင့်ကား“ယေသ္မာဟံ ဘန္တေ ပဉ္စာနံ”ဟု
 ရှိသော ရှေ့ဝါကျ၏အဖွင့်မဟုတ်။ “ယေသ္မာဟံ ဘန္တေ မညာမိ”ဟူသော နောက်
 ဝါကျ၏အဖွင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ယေသ္မာဟံ ဘန္တေတိ ယေသု အဟံ
 ဘန္တေ”ဟု မူရင်းပါဌအတိုင်း အဖွင့်ရှိပါစေ [ယေသု သမဏဗြာဟ္မဏေသု။-ဋီကာ။]

၃၄၈ သုတိမဟာဝါအဋ္ဌကထာ [သက္ကပဉ္စသုတ်

ခေါ ပန ဘန္တေတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော စကားရပ်ဖြင့်။ အတ္တနော၊ ။
သောတာပန္နဘာဝံ၊ သောတာပန်၏အဖြစ်ကို။ ဇာနာပေတိ၊ သိစေ၏။

သောမနဿပဋိလာဘကထာအဖွင့်

၃၆၈။ ဝေဒပဋိလာဘန္တိ၊ ကား။ တုဋ္ဌိပဋိလာဘံ၊ နှစ်သက်ခြင်းကို
ရခြင်းကို။ (အဘိဇာနာသိ နော-၌ စပ်။) ဒေဝါသုရသင်္ဂါမောတိ၊ ကား။
ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏လည်းကောင်း။ အသုရာနဉ္စ၊ အသုရာတို့၏လည်းကောင်း။
သင်္ဂါမော၊ စပ်ပွဲသည်။ (သမုပဗျူဇ္ဇော အဟောသိ-၌ စပ်။) သမုပဗျူ-
ဇ္ဇောတိ၊ ကား။ နလာဋ္ဌေန၊ တယောက်၏ နဖူးပြင်ဖြင့်။ နလာဋ္ဌိ၊ တယောက်
၏နဖူးပြင်ကို။ ပဟရဏာကာရပတ္တော ဝိယ၊ တိုက်ခတ်ခြင်းဟူသော အခြင်း
အရာသို့ ရောက်သကဲ့သို့။ သမာပန္နော၊ ကောင်းစွာရောက်သည်။ (အဟောသိ-
၌-စပ်။) [“နဖူးချင်း ထိခိုက်လောက်အောင် အနီးကပ်ဆုံး စစ်တိုက်ကြ
သည်” ဟူလို။] ကိရ၊ ချဲ့။ ဧတေသံ၊ ဤ နတ် အသုရာ-တို့၏။ (သင်္ဂါမော-
၌ စပ်။) ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ မဟာသမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ အပြင်၌။
သင်္ဂါမော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ပန၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထိုစစ်ပွဲ၌။ ဆေဒန-
ဝိဇ္ဇနာဒိဟိ၊ ဖြတ်ခြင်း ထိုးဖောက်ခြင်း အစရှိသော နှိပ်စက်မှုတို့ဖြင့်။
အညမညံ၊ ချင်း။ သာတော နာမ၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ ဒါရ-
မေဏ္ဍကယုဉ္စံ ဝိယ၊ သစ်သားသိုးရုပ်တို့၏ စစ်တိုက်ခြင်းကဲ့သို့။ ဇယပရာဇယ-
မတ္ထမေဝ၊ နိုင်ခြင်း ရှုံးခြင်းမျှသည်သာ။ ဟောတိ၊ ကဒါစိ၊ ၌။ ဒေဝါ၊
တို့သည်။ ဇိနန္တိ၊ အောင်နိုင်ကုန်၏။ ကဒါစိ၊ ၌။ အသုရာ၊ တို့သည်။
(ဇိနန္တိ။) တတ္ထ၊ ထိုစစ်ပွဲတို့တွင်။ ယသ္မိံ သင်္ဂါမေ၊ ၌။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။
ပုန၊ ဖန်။ အပစ္စာဂမနာယ၊ မပြန်လာနိုင်ခြင်းငှာ။ ဝါ၊ မပြန်လာနိုင်
လောက်အောင်။ အသုရေ၊ တို့ကို။ ဇိနိံ သူ၊ အောင်နိုင်ကုန်ပြီ။ တံ၊
ထို အောင်နိုင်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ တသ္မိံ ခေါ ပန ဘန္တေတိအာဒိ၊
ကို။ အာဟ လျှောက်ပြီ။

၁။ အတ္တနော ။ပ။ ဇာနာပေတိ။ ။“အဟံ ခေါ ပန ဘန္တေ အညေသံ
သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဓမ္မာစရိယော ဟောန္တောပိ ဘဂဝတော သာဝကော။ပ။သဗ္ဗောဓိ-
ပရာယဇဏာ” တိ ဧဝံ အတ္တနော သောတာပန္နဘာဝံ ဇာနာပေတိ။-ဋီကာ။
၂။ ဇိနိံ သူ။ ။ဇိနိံ သူတိ ယထာ အသုရာ ပုန သီသံ ဥက္ခိပိတုံ၊ နာသက္ခိံ သု၊
ဧဝံ ဒေဝါ ဝိဇိနိံ သူယေဝါတိ ဒသေန္တော အာဟ “ဒေဝါ ပုန အပစ္စာဂမနာယ
အသုရေ ဇိနိံ သူ” တိ။ တာဒိသော ဟိဿ ဇယော သာတိသယံ ဝေဒပဋိလာဘာယ
အဟောသိ။-ဋီကာ။

ဥဘယမေတန္တိ၊ ကား။ ဥဘယံ၊ နှစ်ပါးစုံသော။ တေ၊ ဤဩဇာကို။
 (ပရိဘုဉ္ဇိယန္တိ-၌ စပ်။) ဒုဝိဓမ္မိ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဩဇာ၊
 ကို။ ဧတ္ထ ဒေဝလောကေ၊ ဤနတ်ပြည်၌။ ဒေဝါယေဝ၊ နတ်တို့ချည်းသာ။
 ပရိဘုဉ္ဇိယန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ [ရှေးတုန်းက နတ်လဲစား အသုရာလဲစားနေကျဖြစ်
 သောနတ်ဩဇာကို နောင်တော့ အသုရာတို့ ပြန်မဝင်နိုင်ရကား သူတို့မစား
 ကြရတော့။ နတ်တို့ချည်း စားကြရသည်' ဟူလို။ ဒေဝါယေဝ ပရိဘုဉ္ဇိယန္တိ
 အသုရာနံ ပဝေသာဘာဝတော။-ဋီကာ။] ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇန္တဿ၊
 ဆင်ခြင်သော။ အဿ၊ ထိုသိကြား၏။ ဗလဝပီတိသောမနဿံ၊ အားရှိ
 သော ပီတိသောမနဿသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ပြီ။ သဒဏ္ဍာဝစရောတိ၊ ကား။
 သဒဏ္ဍာဝစရကော၊ တုတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်။ ဒဏ္ဍဂ္ဂဟဏေန၊ တုတ်ကို ကိုင်
 ခြင်းနှင့်လည်းကောင်း။ သတ္တဂ္ဂဟဏေန၊ ဓား-စသော လက်နက်ကို ကိုင်
 ခြင်းနှင့်လည်းကောင်း။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပါပြီ။ နိက္ခိတ္တ-
 ဒဏ္ဍသတ္တော၊ ချထားအပ်သော တုတ်လက်နက် ဓား-စသော လက်နက်
 ရှိသည်။ န (အဟောသိ)။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။
 ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယာတိ၊ ကား။ ဧကန္တေနဝ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင်။ ဝဇ္ဇေ၊
 ဝဋ်၌။ နိဗ္ဗိန္ဒနတ္ထာယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းအကျိုးငှာ။ (သံဝတ္တတိ-၌ စပ်။) ဣတိ၊
 ဤသို့ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ မဟာဂေါဝိန္ဒ-
 သုတ္တေ၊ ။ (မယာ။) ဝုတ္တမေဝ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

၃၆၉။ ပဝေဒေသီတိ၊ ကား။ ကထေသိ၊ လျှောက်သနည်း။ ဒီပေသိ၊
 ပြသနည်း။ ဣဇေဝါတိ၊ ကား။ ဣသ္မိံယေဝ ဩကာသေ၊ ဤဣန္ဒ-
 သာလ-လိုဏ်ဂူအရပ်၌ပင်။ (လဒ္ဓေါ-၌ စပ်။) ဒေဝဘူတဿ မေ သတောတိ၊
 ကား။ မေ၊ ဒကာတော်သည်။ ဒေဝဿ၊ ရှေးအခါက နတ်ဖြစ်သည်။
 (ဟုတွာ။) သတော၊ ယခုအခါ နတ်သိကြားအသစ်ဖြစ်စဉ်။ ပုနရာယု
 စ မေ လဒ္ဓေါတိ၊ ကား။ ပုန၊ ဖန်။ အညေန၊ ရှေးကံ၏ အကျိုးမှ
 အခြားသော။ ကမ္မဝိပါကေန၊ အသစ်ကံ၏ အကျိုးကြောင့်။ မေ၊ သည်။
 ဇီဝိတံ၊ အသက်အသစ်ကို။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

၁။ သဒဏ္ဍာဝစရော၊ ။ဒဏ္ဍဿ၊ တုတ်၏၊ အဝစရဏံ၊ သက်ဝင်၍ဖြစ်ခြင်း။
 အာဝရဏံ၊ တားမြစ်ခြင်း။ ဒဏ္ဍာဝစရော၊ ခြင်း။ ဒဏ္ဍာဝစရေန၊ တုတ်၏ သက်
 ဝင်၍ဖြစ်ခြင်းနှင့်။ ဝါ၊ တုတ်ကိုကိုင်၍ တားမြစ်ခြင်းနှင့်။ သဟ (ဝတ္တတိ) ဣတိ
 သဒဏ္ဍာဝစရော၊ ဒဏ္ဍေန ပဟရိဘွာ ဝါ အာဝရိဘွာ ဝါ သာတေဗ္ဗန္တိအတ္ထော။-
 ဋီကာ။

၃၅၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [သက္ကပဉ္စသုတ်

[ဒေဝဘူတဿ မေတိ ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဘူတဿ သက္ကဿေဝ မေ ဘူတဿ။ သတောတိ ဣဒါနိပိ သက္ကဿေဝ သတော ပုနရာယု စ မေ လဇ္ဇေ။-
ဒီကာ။] ဣမိနာ၊ ဤ ဣဇေဝ တိဋ္ဌမာနဿ-အစရှိသော စကားရပ်ဖြင့်။
အတ္တနော၊ ဤ။ စုတဘာဝဉ္စေ၊ စုတေသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။
ဥပပန္နဘာဝဉ္စ၊ အသစ်ပဋိသန္ဓေ-နေပြီး၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ အာဝိ-
ကရောတိ၊ ထင်စွာပြု၏။

ဒိဝိယာ ကာယာတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗာ၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ အတ္တဘာဝါ၊
အတ္တဘောမ။ [ဒိဝိယာ ကာယာတိ ဒိဗ္ဗာ၊ ခန္ဓပဉ္စကသင်္ခါတာ ကာယာတိ
အာဟ “ဒိဗ္ဗာ အတ္တဘာဝါ”တိ။-ဒီကာ။] အာယံ ဟိတွာ အမာနုသန္တိ၊
ကား။ ဒိဗ္ဗံ၊ သော။ အာယံ၊ အသက်ကို။ ဇဟိတွာ၊ စွန့်၍။ အမူဠော
ဂဗ္ဘမေဿာမိတိ၊ ကား။ နိယတဂတိကတ္တာ၊ မြဲသော သုဂတိ-ရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ အမူဠော၊ မတွေ့ဝေသည်။ ဟုတွာ။ (ဂဗ္ဘံ ယောမိ-၌
စပ်။) ယတ္ထ မေ ရမတိ မနောတိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင် ခတ္တိယ-မျိုး
အစရှိသော အရပ်တို့၌။ မေ၊ ဒကာတော်၏။ မနော၊ စိတ်သည်။
ရမိဿတိ၊ မွေ့လျော်ပါလတ္တံ့။ တတ္ထေဝ ခတ္တိယကုလဒိသု၊ ထိုခတ္တိယ-
မျိုး အစရှိသည်တို့၌ပင်။ ဂဗ္ဘံ၊ အမိဝမ်းတို့ကဲ့သို့။ ဥပဂစ္ဆိဿာမိ၊ ကပ်
ရောက်ရပါလိမ့်မည်။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တကုတ္တံ၊ ခုနစ်ကြိမ်။ ဒေဝေ စ၊ နတ်တို့
သို့လည်းကောင်း။ မာနုသေ စ၊ လူတို့သို့လည်းကောင်း။ (ဥပဂစ္ဆိဿာမိ။)
ဣတိ ဣမံ အတ္တံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒိပေတိ၊ ပြ၏။

ဉာယေန ဝိဟရိဿာမိတိ၊ ကား။ မနုဿေသု၊ တို့၌။ ဥပပန္နော၊ ဖြစ်ရ
သည်။ (သမာနော) ပိ၊ သော်လည်း။ မာတရံ၊ ကို။ ဇီဝိတာ၊ မှ။ ဝေါရော-
ပနာဒိနံ၊ ခွင်းခြင်းအစရှိသည်တို့၏။ အဘဗ္ဗတ္တာ၊ မထိုက်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ဉာယေန၊ သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်။ ကာရဏေန၊ အရိယ-

၁။ အမူဠော ဂဗ္ဘမေဿာမိ။ ။ “အမူဠော ဂဗ္ဘမေဿာမိတိ ဣမိနာ အရိယ-
သာဝကာနံ အန္ဓပုထုဇ္ဇနာနံ ဝိယ သမ္ပောဟမရဏံ၊ အသမ္ပဇာနဂစ္ဆောက္ကမနဉ္စ
နတ္ထိ၊ အယ ခေါ အသမ္ပောဟမရဏဉ္စ၊ သမ္ပဇာနဂစ္ဆောက္ကမနဉ္စ ဟောတိတိဒေသ-
တိ။ အရိယသာဝကာ နိယတဂတိကတ္တာ သုဂတိသု ဧဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တတ္ထာပိ မနု-
ဿေသု ဥပ္ပဇ္ဇန္တော ဥဋ္ဌာရေသု ဧဝ ကုလေသု ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိဿန္တိ၊ သက္ကဿာပိ
တာဒိသော အဇ္ဈာသယော။တေန ဝုတ္တံ ပါဠိယံ “ယတ္ထ မေ ရမတိ မနော”တိ၊ တံ
သန္ဓာယာဟ “ယတ္ထ မေ” တိအာဒိ၊ သက္ကော ပန အတ္တနော ဒိဗ္ဗာနုဘာဝေနာပိ
တာဒိသံ ဇာနိတုံ သက္ကောတိယေဝ။-ဒီကာ။

ဘောမနဿပဋိလာဘကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၃၅၁

သာဝကအား လျှောက်ပတ်သောအကြောင်းအားဖြင့်။ သမေန၊ ညီညွတ်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ ဝိဟရိယာမိ၊ နေနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဣတိ အတ္ထော။ [ဉာဏေ-ကို “ကာရဏေန” ဟု လည်းကောင်း၊ ကာရဏေန-ကို “သမေန” ဟု လည်းကောင်း-ဖွင့်သည်။ ကာရဏေနာတိ ယုတ္တေန၊ အရိယ-သာဝကဘာဝဿ အနုစ္စဝိကေန၊ တေနာဟ “သမေနာ” တိ။-ဋီကာ။]

☞ သမ္မောမိ စေ ဘဝိဿတိတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ သကဒါဂါမိ-မဂ္ဂံ၊ သကဒါဂါမိမဂ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝဒတိ၊ လျှောက်၏။ သကဒါဂါမိ၊ သကဒါဂါမိသည်။ သစေ ဘဝိဿာမိ၊ အံ။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ အညာတာ ဝိဟရိယာမိတိ၊ ကား။ အညာတာ၊ သိလိုသည်။ အာဇာနိတုကာမော၊ သိခြင်းငှာ-အလိုရှိသည်။ ဟုတု၊ ရှိ။ ဝိဟရိယာမိ၊ နေပါလိမ့်မည်။ သွဝ အန္တော ဘဝိဿတိတိ၊ ကား။ သော ဝေ၊ ထို သကဒါဂါမိဖြစ်ရာ ဘဝသည်ပင်။ မေ၊ ဒကာတော်၏။ မနုဿလောကေ၊ လူ့ပြည်၌။ အန္တော၊ အဆုံးသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ [လူ့ဘဝ၌ သကဒါဂါမိဖြစ်ပြီးနောက် နတ်ပြည်ရောက်သောအခါ ပြန်၍ ပဋိသန္ဓေမနေတော့ပဲ အထက်တက်ရပါလိမ့်မည်။]

ပုန ဒေဝေါ ဘဝိဿာမိ၊ ဒေဝလောကသို့* ဥတ္တမောတိ၊ ကား။ ပုန၊ ဖန်။ ဒေဝလောကသို့၊ နတ်ပြည်၌။ ဥတ္တမော၊ မြတ်သော။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒော၊ သော။ သက္ကော၊ သည်။ ဘဝိဿာမိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ လျှောက်၏။

အန္တိမေ ဝတ္တမာနမ္ပိတိ၊ ကား။ အန္တိမေ၊ အဆုံး၌ဖြစ်သော။ ဘဝေ၊ ဘဝသည်။ ဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ (သော နိဝါသော ဘဝိဿတိ-၌ စပ်။) သော နိဝါသော ဘဝိဿတိတိ၊ ကား။ ယေ တေ ဒေဝါ၊ အကြင် ဗြဟ္မာတို့သည်။ အာယုနာ စ၊ အသက်အားဖြင့် လည်းကောင်း။ ပညာယ စ၊ ပညာအားဖြင့်လည်းကောင်း။ [“အာယုနာ” တိ ဣမိနာ စ တံသဟဘာဝိနော သဗ္ဗေပိ ဝဏ္ဏာဒိကေ သင်္ဂဏာတိ။ “ပညာယာ” တိ စ ဣမိနာ သဗ္ဗေပိ သဒ္ဓါသတိဝီရိယာဒိကေ။-ဋီကာ။] အကနိဋ္ဌာ၊ မငယ်ကြကုန်။ ဇေဋ္ဌကာ၊ ကြီးကုန်၏။ သဗ္ဗဒေဝေဟိ၊ အလုံးစုံသော နတ်ဗြဟ္မာတို့ထက်။ ပဏီတတရာ၊ သာလွန် မွန်မြတ်ကုန်၏။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ သော၊ ထို အကနိဋ္ဌ ဗြဟ္မာဘုံသည်။ မေ၊ ဒကာတော်၏။ နိဝါသော၊ နေရာသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ကိရ၊ ခဲ့။ အယံ၊ ဤ သိကြားသည်။ တတော သက္ကတ္တဘာဝတော၊ ထို သိကြား အတ္တဘောမှ။ စုတော၊

စုတေသညံ။ (သမာနော။) တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ထို သိကြား အတ္တဘော
၌။ [တသ္မိံ အတ္တဘာဝေတိ တသ္မိံ သဗ္ဗန္တိမေ သက္ကတ္တဘာဝေ။-ဋီကာ။]
အနာဂါမိမဂ္ဂဿ၊ အနာဂါမိမဂ်၏။ ဝါ၊ ကို။ ပဋိလဒ္ဓတ္တာ၊ ရအပ်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒ္ဓိသောတော၊ အထက်မြဟ္မာ့ပြည်သို့တက်သော တဏှာ-
သောတ ဝဋ္ဋသောတ-ရှိသည်။ အကနိဋ္ဌဂါမီ၊ အကနိဋ္ဌ-ဘုံသို့ သွားလတ္တံ့
သည်။ ဟုတော။ အဝိဟာဒီသု၊ အဝိဟာမြဟ္မာ့ဘုံ အစရှိသည်တို့၌။ နိဗ္ဗတ္တ-
န္တော၊ ဖြစ်လျက်။ အဝသာနေ၊ ၌။ အကနိဋ္ဌေ၊ အကနိဋ္ဌ-မြဟ္မာ့ဘုံ၌။
နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဖြစ်လိမ့်မည်။ တံ၊ ထိုအကနိဋ္ဌ-မြဟ္မာ့ဘုံကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။
ဧဝံ၊ ဤသို့။ အန္တိမေ ဝတ္တမာနမ္ပိ၊ သော နိဝါသော ဘဝိဿတိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။

ကိရ၊ ချဲ့။ ဧသ (ဧသော)၊ ဤ သိကြားသည်။ အဝိဟေသု၊ အဝိဟာ-
မြဟ္မာ့ဘုံတို့၌။ ကပ္ပသဟဿံ၊ ကမ္ဘာတထောင်ပတ်လုံး။ ဝသိဿတိ၊ နေ
လိမ့်မည်။ အတပ္ပေသု၊ အတပ္ပ-မြဟ္မာ့ဘုံတို့၌။ ဧဒေ ကပ္ပသဟဿာနိ၊ ကမ္ဘာနှစ်
ထောင်တို့ပတ်လုံး (ဝသိဿတိ။) သုဒဿေသု၊ တို့၌။ စတ္တာရိ ကပ္ပသဟဿာနိ၊
ကမ္ဘာလေးထောင်တို့ပတ်လုံး။ (ဝသိဿတိ။) သုဒဿိသု၊ တို့၌။ အဋ္ဌ
(ကပ္ပသဟဿာနိ) ကမ္ဘာ ရှစ်ထောင်တို့ပတ်လုံး။ (ဝသိဿတိ။) အကနိ-
ဋ္ဌေသု၊ တို့၌။ သောဠသ (ကပ္ပသဟဿာနိ)၊ ကမ္ဘာ တသောင်းခြောက်
ထောင်တို့ပတ်လုံး။ (ဝသိဿတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဧကတိံ သ ကပ္ပသဟဿာနိ၊
ကမ္ဘာ သုံးသောင်းတစ်ထောင်တို့ပတ်လုံး။ ဗြဟ္မာအာယံ၊ ဗြဟ္မာ၏အသက်ကို။
အနုဘဝိဿတိ၊ ခံစားရလိမ့်မည်။ ဒေဝရာဇာ၊ သော။ သက္ကော၊ လည်းကောင်း။
အနာထပိဏ္ဍိကော၊ အနာထပိဏ်မည်သော။ ဂဟပတိ၊ အိမ်ရှင် သူကြွယ်
လည်းကောင်း။ ဝိသာခါ၊ မည်သော။ မဟာဥပါသိကာ၊ ဥပါသိကာကြီးလည်း
ကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယောပိ၊ ကုန်သော။ ဣမေ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဧကပ္ပ-
မာဏအာယုကာ ဧဝံ၊ တူသောအတိုင်းအရှည်ရှိသော အသက်ရှိကုန်သည်
သာ။ (ဟောန္တိ။) ဝဇ္ဇာဘိရတသတ္တာ နာမ၊ ဝဋ္ဋ၌မွေ့လျော်သော သတ္တ-
ဝါတို့မည်သည်။ ဧကေဟိ၊ ဤသုံးယောက်တို့နှင့်။ သဒိသာ၊ တူကုန်သော။
သုခတာဂီနော နာမ၊ ချမ်းသာခြင်းအဖို့ရှိသူတို့မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။
[အယဉ္ဇ နယော န ဧကဝလံ သက္ကဿေဝ၊ အထ ခေါ် မဟာသေဋ္ဌိမဟာ-
ဥပါသိကာနမ္ပိ ဟောတိယေဝါတိ ဒဿန္တော “သက္ကော ဒေဝရာဇာ”တိ
အာဒိမာဟ။-ဋီကာ။]

၃၇၀။ အပရိယောသိတသင်္ကပ္ပောတိ၊ ကား။ အနိဋ္ဌိတမနောရထော၊
မပြီးဆုံးသေးသော စိတ်အလိုရှိသည်။ (ဟုတော ဝိစရိ-၌ စပ်။) [ဘဝသမ္ပတ္တိ-

သောမနဿပဋိလာဘကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၃၅၃

နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိနံ ဝသေန အပရိပုဏ္ဏဇ္ဈာသယတယ အနိဋ္ဌိတမနောရထော
တံ တံ ပတ္တုကမောယေဝ ဟုတော။-ဋီကာ။] ယဿမညာမိ
သမဏေတိ၊ ကား။ ယေ စ သမဏေ၊ အကြင်ရဟန်းတို့ကိုလည်း။ ပဝိဝိတ္တ-
ဝိဟာရိနောတိ၊ အပေါင်းအဖော်မှ ကင်းဆိတ်သည်ဖြစ်၍ နေလေ့ရှိသူတို့
ဟူ၍။ မညာမိ၊ မှတ်ထင်ပါ၏။ [ယေ စ သမဏေတိ ယေ စ ပဗ္ဗဇိတေ။
ပဝိဝိတ္တဝိဟာရိနောတိ “အနေကဝိဝေကတ္တယံ ပရိဗြူဟေတွာ ဝိဟရန္တိ” တိ
မညာမိ။-ဋီကာ။]

အာရာဇနာတိ၊ ကား။ သမ္မာဒနာ၊ ပြီးစီးစေခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊
ဖြစ်ပါသည်။) ဝိရာဇနာတိ၊ ကား။ အသမ္မာဒနာ၊ မပြီးစီး စေခြင်း
သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) [သမ္မာဒနာတိ မဂ္ဂဿ ဥပသမ္မာဒနံ တဿ
သမ္မာပနံ သမ္မဒေဝ ပါပနံ။ ဝိရာဇနာတိ အနာရာဇနာ အနုပါယပဋိပတ္တိ။-
ဋီကာ။] န သမ္မာယန္တိတိ၊ ကား။ သမ္မာဒေတွာ၊ ပြီးစီးစေ၍။ ကထေတုံ
ဖြေဆိုနိုင်ခြင်းငှာ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ပါကုန်။

အာဒိစ္စဗန္ဓုနန္တိ၊ ကား။ အာဒိစ္စောပိ၊ နေမင်းသည်လည်း။ ဂေါတမ-
ဂေါတ္တော၊ ဂေါတမ-အနွယ်ရှိ၏။ ဘဂဝါပိ၊ သည်လည်း။ ဂေါတမ-
ဂေါတ္တော၊ ရှိတော်မူ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အာဒိစ္စဗန္ဓုနံ-
ဟူ၍။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ ယံ ကရောမသီတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ဘုရား
နှင့် မတွေ့မီ ရှေး၌။ ဗြဟ္မာနော၊ ဗြဟ္မာအား။ ယံ နမက္ကာရံ၊ အကြင်
နမော နမော-ဟု ပြုမှုကို။ ဝါ၊ ရှိခိုးမှုကို။ ကရောမ၊ ပြုပါကုန်၏။
သမံ ဒေဝေဟိတိ၊ ကား။ ဒေဝေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ (ကရောမ-
၌ စပ်။) ဣတော၊ ဤအခါမှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အမှာကံ၊

၁။ အာဒိစ္စဗန္ဓုနံ။ ။အာဒိစ္စော ဗန္ဓု၊ တေဿာတိ အာဒိစ္စဗန္ဓု၊ (နေမင်း
ဟူသော အဆွေရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။) အထ ဝါ အာဒိစ္စဿ ဗန္ဓုတိ
အာဒိစ္စဗန္ဓု၊ ဘဂဝါ၊ (နေမင်း၏ အဆွေဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။) တံ
အာဒိစ္စဗန္ဓုနံ၊ အာဒိစ္စော ဟိ သောတာပန္နတာယ ဘဂဝတော ဩရသပုတ္တော။
တေနောဟု-

“ယော အဗ္ဗကာရေ တမသိ ပဘင်္ဂရော၊
ဝေရောစနော မဏ္ဍလီ ဥဂ္ဂတေဇော။
ဓာ ရာဟု ဂိလီ စရမန္တလိက္ခေ၊
ပဇိ မမံ ရာဟု ပမုဉ္ဇ သူရိယ”န္တိ။ (ဋီကာ။)

[ဤဂါထာ ဒေဝပုတ္တသံယုတ် ပဌမဝဂ် သူရိယ-သုတ်၌ လာသည်။]

၃၅၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

ဒကာတော်တို့၏။ ဗြဟ္မာနော၊ ဗြဟ္မာကို။ နမက္ကာရကရဏံ၊ နမော နမော-
ဟု ပြုမှုကို ပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့ပါ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။
ဒဿေတိ၊ ။ ။ ။ သာမံ ကရောမာတိ၊ ကား။ နမက္ကာရံ၊ ကို။ ဝါ၊
ကို။ ကရောမ၊ ကုန်၏။ [သာမန္တိ သာမံ ပယောဂံ၊ သတ္ထု ပန သာဝ-
ကဿ သာမံ ပယောဂေါ နာမ သနိပါတော ဝေါတိ အာဟ “နမက္ကာရံ
ကရောမာ”တိ။-ဋီကာ။]

၃၇၁။ ပရာမသိတွာတိ၊ ကား။ တုဋ္ဌစိတ္တော၊ နှစ်သက်သော စိတ်
ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) သဟာယံ၊ သူငယ်ချင်းကို။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။
ဟတ္ထမ္ပိ၊ သူငယ်ချင်း၏လက်၌။ ပဟရန္တော ဝိယ၊ ပုတ်ခတ်သကဲ့သို့။
ပထဝီ၊ မြေကို။ ပဟရိတွာ၊ ပုတ်ခတ်၍။ ဝါ၊ တနည်း။ သက္ခိ-
ဘာဝတ္ထာယ၊ သက်သေ၏အဖြစ်အကျိုးငှာ။ (ပထဝီ။) ပဟရိတွာ၊ ၍။
“တံ၊ သည်။ နိစ္စလော၊ မတုန်လှုပ်သည်။ (အသိ) ယထာ၊ သကဲ့သို့။
ဧဝံ၊ တူ။ အဟံ၊ သည်။ ဘဂဝတိ၊ ၌။ (နိစ္စလော၊ သည်။ အမ္ပိ၊
၏။)” ဣတိ၊ သို့။ (သက္ခိဘာဝတ္ထာယ ပဟရိတွာ၊ တိက္ခတ္ထံ၊ ဥဒါနံ
ဥဒါနေသိ-၌ စပ်။) အဇ္ဈိပ္ပပဉ္စာတိ၊ ကား။ အဇ္ဈေသိတပဉ္စာ၊ တိုက်တွန်း
အပ်သော ပြဿနာတို့ကို။ ပတ္ထိတပဉ္စာ၊ တောင်းတအပ်သော ပြဿနာ
တို့ကို။ (ပုဋ္ဌာ-၌ စပ်။) သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောပါဠိရပ်၌။ သေသံ၊ ကြွင်း
သော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေါ်လွင်သည်သာ။ ဣတိ၊
အပြီးတည်း။

သက္ကပဉ္စသုတ္တဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁။ ပရာမသိတွာ ပတ္ထိတပဉ္စာ။ ။ပရာမသိတွာတိ “ဣမာယ နာမ ပထဝီယံ
နိသိန္ဓေန မယာ အယံ အစ္စရိယဓမ္မော အဓိဂတော”တိ သောမနဿဇာတော၊
“ဣမာယ နာမ ပထဝီယံ ဧဝံ အစ္စရိယန္တုတံ ဗုဒ္ဓရတနံ ဥပ္ပန္န”န္တိ အစ္စ-
ရိယန္တုတဇာတော စ ပထဝီ ပရာမသိတွာ။ ပတ္ထိတပဉ္စာတိ ဒိဃရတ္တာနုသယိတ-
သံသယသမုတ္တိတတ္ထံ “ကဒါ န ခေါ ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆိတုံ လဘာမိ”တိ ဧဝံ အဘိ-
ပတ္ထိတပဉ္စာ။ ယံ ပနေတ္ထ- အတ္ထတော န ဝိဘတ္တံ၊ တံ သုဝိညေယျမေဝါတိ။-
ဋီကာ။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

မဟာဝဋ္ဋမဂ္ဂဇာတိ နိဝ္ဗာဓ

[အဋ္ဌကထာနှင့် တွဲ၍ ပို.ချုန်]

2022

2022

မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်နိဿယ

၄--မဟာသုဒဿနသုတ္တံ

အမှတ်။ ။ရှေးရှေး သုတ်များ၌ အနက်ရေးအပ်ပြီးသောပုဒ်များနှင့် လွယ်ကူသောပုဒ်များကို အနက်မပေးတော့ပါ။ ပို့ချသောဆရာများကမူ တပည့်များနှုတ်တက်အောင် မကျော်ပဲ ပို့ချကြပါ။

၂၄၁။ ဧဝံ မေ သုတံ-ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ။ [မဟာပဒါန-သုတ်တော်အစ-အတိုင်း အနက်ပေးပါ။ “မဟာသုဒဿနသုတ္တံ၊ မဟာသုဒဿန-သုတ်တော်ကို” ဟု ဆိုရုံသာလျှင်၏။] ကုသိနာရာယံ၊ ကုသိန္နာရုံမြို့၌။ ဝါ၊ ကုသိန္နာရုံမြို့၏ အနီးဖြစ်သော။ ဥပဝတ္တနေ၊ အကွေ့ဖြစ်သော။ မလ္လာနံ၊ တို့၏။ သာလဝနေ၊ အင်ကြင်းဥယျာဉ်၌။ ယမကသာလာနံ၊ အစုံဖြစ်သော အင်ကြင်းပင်ပျိုတို့၏။ အန္တရေန၊ အလယ်၌။ ပရိနိဗ္ဗာနသမယေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခါနီးအချိန်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ်။ ပ။ ကရိယန္တိတိ။ [ပုဒ်စဉ် ၂၁၀-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

၂၄၂။ ။ပုဒ်စဉ် ၂၁၀-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။

ကုသာဝတိရာဇဓာနီ

ဘူတပုဗ္ဗံ။ ပ။ ဒသမေနသဇ္ဇေန။ [ပုဒ်စဉ် ၂၁၀-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။] အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ကုသာဝတိ၊ ကုသာဝတိ မည်သော။ ရာဇဓာနီ၊ မင်းနေပြည်တော်သည်။ သတ္တဟိ၊ ခုနစ်ထပ်ကုန်သော။ ပါကာရေဟိ၊ မြို့ရိုးတို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိတ္တာ၊ ကာရံအပ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဧကော၊ တထပ်သော။ ပါကာရော၊ မြို့ရိုးကို။ သောဝဏ္ဏမယော၊ ရွှေဖြင့်ပြုလုပ်အပ်၏။ (တနည်း) ဧကော ပါကာရော၊ သည်။ သောဝဏ္ဏမယော၊ ရွှေ-ပကတိရှိ၏။ (ရွှေ-အတိ ပြီး၏။) ဧကော၊ တထပ်သော မြို့ရိုးသည်။ ရူပိယမယော၊ ငွေဖြင့် ပြုလုပ်အပ်၏။ ဝါ၊ ငွေ-ပကတိ ရှိ၏။ ဧကော၊ သည်။ ဝေဠုရိယမယော၊ ကြောင်မျက်ရွှေဖြင့် ပြုလုပ်အပ်၏။ ဧကော။ ဖလိကမယော၊ ဖန်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်၏။ ဧကော။ လောဟိတကံမယော၊ ပတ္တမြားနီဖြင့်ပြုလုပ်အပ်၏။ ဧကော။ မသာရဂလ္လမယော၊ ပတ္တမြားပြောက်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်၏။ ဧကော၊ တထပ်သော မြို့ရိုးသည်။ သဗ္ဗရတနမယော၊ အလုံးစုံသော

၃၅၈ သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် မြဲမဟာသုဒ္ဓါနသုတ်

ရတနာတို့ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်၏။ ဝါ၊ အလုံးစုံသောရတနာ-ပကတိ ရှိ၏။ (အတိ-
ပြီး၏။)

အာနန္ဒ။ ကုသဝတိယာ၊ သော။ ရာဇဓာနိယာ၊ ဌ။ စတုန္နံ၊ လေးမျိုး
ကုန်သော။ ဝဏ္ဏာနံ၊ အဆင်းတို့၏။ (ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြောင်မျက်ရွှေ၊ ဖန်-ဟူသော
အဆင်း ၄-မျိုးတို့၏။) ဒွါရာနိ၊ တံခါးတို့သည်။ အဟေသုံ၊ ရှိကုန်ပြီ။ ဧကံ၊
တခုသော။ ဒွါရံ၊ တံခါးသည်။ သောဝဏ္ဏမယံ၊ ၏။ ပ။ ဧကေကသ္မိံ၊ တခု
တခုသော။ ဒွါရေ၊ တံခါး၌။ တိပေါရိသင်္ဂါ၊ မဇ္ဈိမပုရိသ၏ အရပ်-အသူ
အားဖြင့် သုံးရပ် သုံးသူ အကျယ်အပြန့် ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ မဇ္ဈိမပုရိသ၏
အတောင်အားဖြင့် တဆယ့်ငါးတောင် အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။ [အတိုင်း
အရှည် “လုံးပတ်” ကို ဆိုလိုသည်။] တိပေါရိသနိခါတာ၊ မဇ္ဈိမပုရိသ၏
အရပ်-အသူအားဖြင့် သုံးရပ်-သုံးသူ အတိုင်းအရှည်ရှိအောင် မြေ၌မြှုပ်ထား
အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တဆယ့်ငါးတောင်ရှိအောင် မြေ၌ စိုက်ထားအပ်ကုန်
သော။ ဥဗ္ဗေဓေန၊ အစောက်အားဖြင့်။ (အမြင့်အားဖြင့်။) ဒွါဒသ-
ပေါရိသ၊ မဇ္ဈိမပုရိသ၏ အရပ်-အသူအားဖြင့် တဆယ့်နှစ်ရပ် တဆယ့်နှစ်သူ
ရှိကုန်သော။ (အမြင့်အားဖြင့် မဇ္ဈိမပုရိသ-လူ၏ အရပ်-အသူ ဆယ်နှစ်
ပြန်လောက်မြင့်ကုန်သော-ဟူလို။) သတ္တ သတ္တ၊ ခုနစ်တိုင် ခုနစ်တိုင် ကုန်
သော။ သေကာ၊ တံခါးတိုင်တို့သည်။ နိခါတာ၊ စိုက်ထားအပ်ကုန်သည်။
အဟေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ ဧကေ၊ တတိုင်သော။ သေကာ၊ တံခါးတိုင်သည်။
သောဝဏ္ဏမယာ၊ ၏။ ပ။

အာနန္ဒ။ ကုသဝတိ၊ သော။ ရာဇဓာနိ၊ သည်။ သတ္တဟိ၊ ခုနစ်ခု ကုန်
သော။ တာလပန္နိဟိ၊ ထန်းပင်အစဉ်တို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိတ္တာ၊ ကာရံအပ်သည်။
အဟေသိ၊ [သဲတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော ညီညာသော မြေအပြင်ဝယ် မြို့ရိုး
ခုနစ်ထပ်တို့၏ အကြား၌ ထန်းပင်အစဉ် ခုနစ်ထပ်ရှိ၏။ အမြင့်အားဖြင့်
အတောင်ရှစ်ဆယ် ရှိ၏။] ဧကေ၊ တမျိုးသော။ တာလပန္နိ၊ ထန်းပင်
အစဉ်သည်။ သောဝဏ္ဏမယာ၊ ရွှေ-ပကတိ ရှိ၏။ ဝါ၊ ရွှေ-အတိ ပြီး၏။
ပ။ သောဝဏ္ဏမယာ၊ ရွှေ-ပကတိ ရှိသော။ ဝါ၊ ရွှေ-အတိ ပြီးသော။
တာလယာ၊ ထန်းပင်၏။ သောဝဏ္ဏမယော၊ သော။ ခန္ဓော၊ ပင်စည်

၁။ ရှေးနိဿယ။ ။စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝဏ္ဏာနံ၊ အဆင်းတို့၏။ ပဝဏ္ဏာနိ၊ ဖြစ်
ရာ ဖြစ်ကုန်သော။ (တည်ရာ ဖြစ်ကုန်သော။) ဒွါရာနိ အဟေသုံ။ ဒွါဒသ ပေါရိသ၊
မဇ္ဈိမပုရိသ၏ အတောင်ဖြင့် တဆယ့်နှစ်တောင် အစောက်ရှိကုန်သော။ ဤသို့-
ရှေးနိဿယ-၌ ပေးသည်။ နောက်၌လည်း ဤဝါကျမျိုးဝယ် ဤသို့ပင် တည့်ပေးထား
ပေသည်။

ကုသာဝတီရာဇဓာနီ]

နိဿိယ

၃၅၉

သည်။ အဟောသိ။ ပတ္တာနိ စ၊ အရွက်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဖလာနိ စ၊ အသီးတို့သည်လည်းကောင်း။ ရူပိယမယာနိ၊ ငွေ-ပကတိ ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ငွေ-အတိ ပြီးကုန်၏။ပ။[နောက်၌-ဤနည်းမှီး၍ ပေးပါ။]

ဝါတေရိတာနံ၊ လေသည် တိုက်ခတ်အပ်ကုန်သော။ တာသံ တာလ-ပန္နိနံ၊ ထိုထန်းပင်အစဉ်တို့၏။ သဗ္ဗေ၊ အသံသည်။ ဝဂ္ဂ၊ စ၊ ကောင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ သာယာသည်လည်းကောင်း။ ရဇနီယော စ၊ တပ်မက်ဖွယ် ကောင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ တပ်မက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်လည်းကောင်း။ ခမနီယော စ၊ နားခံသာဖွယ် ဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ နားမငြီးဖွယ် ဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ [ကမနီယော စ၊ နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်လည်းကောင်း။ ဤသို့လည်း-ပါဌ်ရှိ၏။] မဒနီယော စ၊ မာန်ယစ်ဖွယ် ကောင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မာန်ယစ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်လည်းကောင်း။ အဟောသိ၊ ပြီ။

အာနန္ဒ၊ သေယျတာပိ၊ ဥပမာ-မည်သည်ကား။ သုဝိနိတဿ၊ အလျော့အတင်းတို့ဖြင့် ကောင်းစွာပြုပြင်အပ်သော။ ဝါ၊ ဆွဲဆွဲ ငင်ငင်-တီးခြင်းလျော့လျော့-တီးခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာ တီးအပ်သော။ သုပ္ပဋ္ဌိတာဋ္ဌိတဿ၊ ကောင်းစွာ အဖန်ဖန်တီးအပ်သော။ သုကုသလေဟိ၊ တီးမှုတ်ခြင်း၌ ကျမ်းကျပ်သူတို့သည်။ ဝါ၊ ကျမ်းကျပ်သော တူရိယာဆရာတို့သည်။ သမန္နာဟတဿ၊ ကောင်းစွာ တီးမှုတ်အပ်သော။ ပဉ္စဂီကဿ၊ ငါးပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ တူရိယဿ၊ တူရိယာ၏။ သဗ္ဗေ၊ သည်။ ဝဂ္ဂ၊ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ပ။မဒနီယော စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ (သေယျတာပိ)၊ ကဲ့သို့။ အာနန္ဒ၊ ဝေမေဝ၊ ဤအတူပင်။ပ။ အဟောသိ။ အာနန္ဒ၊ တေန သမယေန၊ ၌။ (မဟာသုဒဿန-စကြာမင်းဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။) ကုသာဝတီယာ ရာဇဓာနီယာ၊ ၌။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ ဓုတ္တာ၊ ကြွေအန်ကြွေးသူတို့သည်။ (အလောင်းအစား အကစား၌ ထူးထူးခြားခြား ဝါသနာပါသူတို့သည်။) သောဏ္ဏာ၊ သေသောက်ကြွေးသူတို့သည်။ (သေရည်သောက်စားခြင်း၌ ထူးထူးခြားခြား ဝါသနာပါသူတို့သည်။) ပိပါသာ၊ ထပ်ကာ ထပ်ကာ-သောက်လို သူတို့သည်။ အဟောသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ ဝါတေရိတာနံ၊ တာသံ တာလပန္နိနံ၊တို့၏။ သဗ္ဗေန၊ အသံဖြင့်။ ပရိစာရေသံ၊ က-ခုန် ပျော်ပါးကစားကြကုန်ပြီ။

စက္ကရတန

၂၄၃။ အာနန္ဒ။ မဟာသုဒဿနော၊ မဟာသုဒဿန-မည်သော။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ သတ္တဟိ၊ ရုနစ်ပါးကုန်သော။ ရတနေဟိ၊ ရတနာ တို့နှင့်လည်းကောင်း။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိဟိ စ၊ ပြည့်စုံခြင်းတို့နှင့် လည်းကောင်း။ (တန်ခိုးတို့နှင့်လည်းကောင်း။) သမန္တာဂတော၊ ပြည့်စုံ သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ၊ အဘယ်ရုနစ်ပါး တို့နှင့်နည်း။ အာနန္ဒ။ ဣဓ၊ ဤ လောက၌။ ပန္နရသေ၊ တဆယ့် ငါး ရက်မြောက် ဖြစ်သော။ ဥပေါသထေ၊ ဥပုသ်နေ့ဖြစ်သော။ တဒဟု၊ ထိုနေ့၌။ သိသန္တာတဿ၊ ဦးခေါင်းနှင့်တကွ နံသာရေချိုးပြီးသည် ဖြစ်၍။ ဥပေါသထိကဿ၊ ဥပုသ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဥပုသ်ဆောက်တည်ထားသည် ဖြစ်၍။ ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ၊ မြတ်သောပြာသာဒ်၏ အလက်ထပ်၌ ရောက်နေသော။ မဟာသုဒဿနဿ၊ သော။ ရညော၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ သဟဿာရံ၊ တထောင်သော အကန့်ထောက်ဆံ ရှိသော။ သနေမိကံ၊ အကွပ် တံကုနှင့် တကွဖြစ်သော။ (အကွပ် တံကူပါသော။) သနာဘိကံ၊ ပုံတောင်း ချွန်မနှင့် တကွဖြစ်သော။ (ပုံတောင်းပါသော။) သဗ္ဗာကာရ- ပရိပူရံ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဒိဗ္ဗံ၊ နတ်၌ ဖြစ်သော။ စက္ကရတနံ၊ စကြာ ရတနာသည်။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှား ဖြစ်ပြီ။

ဒိသ္မာ၊ ကြောင့်။ (စကြာရတနာကို မြင်ခြင်းကြောင့်။)။ပ။ရညော၊ ၏။ ဧတံ၊ ဤ အကြံသည်။ အဟောသိ။ (ကိ။) “မေ၊ ငါသည်။ ဧတံ၊ ဤအကြောင်းကို။ သုတံ၊ ကြားအပ်ဖူးပြီ။ (ကိ။) ‘ခတ္တိယဿ၊ မင်းမျိုး မင်းနွယ်ဖြစ်သော။ မုဒ္ဒါဝသိတ္တဿ၊ ဦးထိပ်၌ အဘိသိက်ရေ စပ်ဖြင့် သွန်းလောင်းအပ်ပြီးသော။ ယဿ ရညော၊ အကြင် မင်း၏။ (စက္ကရတနံ-၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ-၌ စပ်။) ပန္နရသေ၊ သော။ ဥပေါသထေ၊ သော။ တဒဟု၊ ၌။ သိသန္တာတဿ၊ ဖြစ်၍။ ဥပေါသထိကဿ၊ ဖြစ်၍။ ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ၊ မြတ် သောပြာသာဒ်၏ အလက်၌ ရောက်နေစဉ်။ သဟဿာရံ။ပ။ စက္ကရတနံ”

၁။ စက္ကရတနံ။ စကြာရတနာ ဟူသည်-ယခုအခါ မြင်နေရသော လှည်းဘီး ကဲ့သို့ ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော စက်ဝိုင်းတမျိုးပင်တည်း။ ထိုစက်ဝိုင်း၌ “အကန့်ထောက်ဆံ” ဟု ခေါ်အပ်သော အရာဝတ္ထုသည် တထောင်တိတိ ပါရှိ၏။ ယခု လှည်းဘီးများ ကဲ့သို့ အကန့်ထောက်ဆံ-တို့၏ ဘေးပတ်ပတ်လည်၌ “အကွပ် တံကူ” ပါရှိ၏။ အလယ်

ပါတုတဝတိ။ သော၊ ထိုမင်းသည်။ စက္ကဝတ္တိ၊ စကြာရတနကို လည်စေ
နိုင်သော။ (စကြာဝတေး-မည်သော။)ရာဇာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
ဣတိ၊ ဤသို့ကြားအပ်ဖူးပြီး။ အဟံ၊ သည်။ စက္ကဝတ္တိ၊ သော။ ရာဇာ၊
သည်။ အသံ နှု ခေါ၊ ဖြစ်ရာသလော။''(ဖြစ်လေသလား။)ဣတိ၊ ဤသို့
အကြံဖြစ်ပြီ။

၂၄၄။ အာနန္ဒ။ အထ ခေါ၊ ဌ။ ။ပ။ ဧကံသံ၊ လက်ဝဲတဘက်
ပခုံးထက်၌။ ဥတ္တရာသင်္ဂံ၊ အပေါ်ခြံအဝတ်ကို။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ (လက်

တည့်တည့်၌ ပုံတောင်း (ပဒေါင်း) လည်း ပါရှိ၏။ သို့သော်-ထို ပုံတောင်းသည်
ဝင်ရိုးထိုးလောက်အောင် ထုတ်ချင်းပေါက်သော အပေါက်မဟုတ်။ ဘေးနှစ်ဘက်၌
အပေါက်အရာသာ ရှိသည်။ ထိုပုံတောင်းသည် ဣန္ဒနီလာ-ပတ္တမြားအတိ ပြီး၏။
အလယ်၌ အပေါက်နေရာသည် အလွန်ကောင်းသော ငွေ-အတိ ပြီး၏။ ထိုပုံတောင်း
အပေါက်၌ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၍ ပြေပြစ် ညက်ညောသော သွားပုံသဏ္ဌာန်ပါရှိ၏။
(ခွေးသွားစိပ်မျိုးတည်း။) ထိုသွား-ပုံသဏ္ဌာန်ကြောင့် စကြာရတနာသည် ပြီးနေသကဲ့
သို့ တင့်တယ်၏။

ထိုပုံတောင်းပေါက်သည် လ-ဝန်းကဲ့သို့ ဝန်းဝိုင်း၏။ နှစ်ဘက်အစွန်းတို့၌ ငွေ
ပြားဖြင့် တွပ်ထား၏။ ပုံတောင်း၌လည်းကောင်း၊ ပုံတောင်းအပေါက်၌လည်းကောင်း၊
ပတ်ဝန်းကျင် ငွေပြားတို့၌လည်းကောင်း- အရေးအသားကလေးတွေ အလွန်ထင်ရှား
စွာ ပေါ်နေ၏။ ပုံတောင်းနှင့် အကွပ်တို့၏အကြား၌ အကန့် ထောက်ဆံတို့ကို
ရတနာခုနှစ်ပါးဖြင့် ပြုလုပ်ထားအပ်၏။ နေရောင်ကဲ့သို့အရောင်လည်း ထွက်ကုန်၏။ ထို
အကန့်ထောက်ဆံတို့၌ အရေးအကြောင်းတို့သည် တချို့က ရေအိုးငယ်-ပုံသဏ္ဌာန် ရှိ၍
တချို့က ပတ္တမြားရွဲလုံးငယ်-ပုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ သို့နေရာနှင့်သူ လှပအောင် ခွဲခြားထား
သောကြောင့် ထို အကန့် ထောက်ဆံတို့သည် အလွန်ကြည့်ရှုဖွယ် တင့်တယ်ကုန်၏။
အကန့် ထောက်ဆံတို့၏ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်က အကွပ် တံကူ-သည်လည်း တက်သစ်စ
နေရောင်အပေါင်းကဲ့သို့ နီမြန်းသော သန့်ရှင်းသော ပြေပြစ်ညက်ညောသော သန္တာ-
ခေါ်သော ရတနာများ ဖြစ်ကြ၏။ အကွပ် တံကူ-အဆက်ဆက်တို့၌ နီမြန်းသော
ဇမ္ဗူရာဇ်-ရွှေပြားတို့သည် အကွပ် တံကူ-တခုနှင့်တခု ခြားနားအောင် လုံးသော
အရေးအသားတို့ဖြင့် ပိုင်းဝိုင်းခြားခြား ထင်ရှားကုန်၏။

အကွပ် တံကူ-အပိုင်း၏ ဘေးအပြင်၌ကား(ယခုအခါ လှည်းဘီးတို့၌ ပတ်ဝန်း
ကျင်အဆုံးငယ် တပ်ထားအပ်သော သံပတ်၊ စက်ဘီးတို့၌ ပတ်ဝန်းကျင်အဆုံးငယ်
တပ်ထားအပ်သော တာယာ-တို့ကဲ့သို့ နေရာမျိုး၌ကား)အကန့် ထောက်ဆံ
ဆယ်ခုဆယ်ခုတို့၏ အကြားတိုင်အောင် ဝင်သွားသော သန္တာ-ရိုးတံ ရှိ၏။
ထို သန္တာ-ရိုးတံ၌ ပလွေ-ကဲ့သို့ ပိုင်းဝန်းသော အပေါက်ရှိနေကား အပြင်ဘက်က
လေကို ယူနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ကောင်းကင်သို့ လည်သောအခါ ထိုအပေါက်တို့မှ
ဝင်လာသော လေသံသည် ကျွမ်းကျင်သူတို့ တီးအပ်သော တူရိယာသံကဲ့သို့ အလွန်

၃၆၂

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

မဟာသုဒဿနသုတ်

ကတော့ တင်၍။) ဝါမေန၊ လက်ဝဲဖြစ်သော။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ သုဝဏ္ဏဘိကာရံ၊ ရွှေကရားကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ဒက္ခိဏေန၊ လက်ယာ ဖြစ်သော။ ဟတ္ထေန၊ ဖြင့်။ စက္ကရတနံ၊ ကို။ အဗ္ဗုတ္တိရိ၊ ရှေးရှု အထက် ၌ သွန်းဖြန်းပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ပြော၍ သွန်းဖြန်းသနည်း။) “ဘဝံ စက္ကရတနံ၊ အရှင် စကြာ-ရတနာသည်။ ပဝတ္တတု၊ လည်တော်မူပါ။ ဘဝံ စက္ကရတနံ၊ သည်။ အဘိဝိဇိနာတု၊ အောင်တော်မူပါ။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍ သွန်းဖြန်းပြီ။ အာနန္ဒ၊ အထ ခေါ်၊ ၌။ တံ စက္ကရတနံ၊ သည်။ ပုရတ္ထိမံ၊ အရှေ့ဖြစ်သော။ ဒိသံ၊ အရပ်သို့။ ပဝတ္တိ၊ လည်ပြီ။ မဟာသုဒ-ဿနော ရာဇာ၊ သည်။ စတုရင်္ဂနိယာ၊ ဆင်မြင်းရထား ခြေလျင်အားဖြင့် လေးပါးသော-အင်္ဂါရှိသော။ သေနာယ၊ စစ်တပ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူ။ အန္တဒေဝ၊ အစဉ်လိုက်သည်သာ။ (လိုက်ပါသွားသည်သာ။)

အာနန္ဒ၊ ယသ္မိံ ပဒေသေ၊ အကြင်အရပ်၌။ စက္ကရတနံ၊ သည်။ ပတိ-ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ တတ္ထ၊ စကြာ-ရတနာတည်နေရာ ထိုအရပ်၌။ ပ။ ဝါသံ၊ နေခြင်းသို့။ ဥပဂစ္ဆိ၊ ကပ်ရောက်ပြီ။ အာနန္ဒ၊ ပုရတ္ထိမာယ၊ သော။ ဒိသာယ၊ ၌။ ယေ၊ အကြင်မင်းတို့သည်။ ပဋိရာဇာနော၊ ဆန့်ကျင်ဘက် မင်းတို့တည်း။ (ရန်သူမင်းတို့တည်း။) တေ၊ ထို ဆန့်ကျင်ဘက်မင်းတို့သည်။ မဟာသုဒဿနံ ရာဇာနံ၊ သို့။ ဥပသကံမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟံသု၊ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။ (ကိံ။) “မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ ဟေ၊

သာယာဖွယ် ကောင်း၏။ ထို သန္တာ-ရိုးတံ၏ အထက်၌ ထီးဖြူပါရှိ၏။ ထို ထီးဖြူ၏ ဘေးနှစ်ဘက်တို့၌ တွဲလျားကျသော ပန်းကုံးအစဉ်အတန်း နှစ်တန်းပါရှိ၏။

ထို့ကြောင့် အကန့် ထောက်ဆံ-ဆယ်ခု ဆယ်ခုတို့၏ အကြားအကြား၌ သန္တာ-ရိုးတံ တခု တခု ပါသောကြောင့် စကြာ - ရတနာဝယ် သန္တာ-ရိုးတံပေါင်း တရာ-ရှိ၏။ သန္တာ-ရိုးတံ တရာ၏ အပေါ်၌ ထီးဖြူ တရာ-ရှိ၏။ ထီးဖြူ၏ ဝဲယာ-၌ ပန်းကုံးအစည်းပေါင်း နှစ်ရာရှိ၏။ ထိုမျှလောက်သော အဆောင်အယောင် ဖြင့် တင့်တယ်သော အကွပ် တံကူ-အဝန်းအဝိုင်းဝယ် နှစ်ဘက်သော ပုံတောင်း ပေါက်တို့၏ အဆုံး၌ ခြင်္သေ့နှစ်ကောင်ကဲ့သို့ အပေါက်ဝ-နှစ်ခုရှိ၏။ ထို အပေါက်ဝ-နှစ်ခုမှ ပလဲသွယ်နှစ်ခုတို့သည် တွဲရ၍ ဆွဲနေကုန်၏။ ထို ပလဲသွယ်တို့သည် တသွယ် မက စုပေါင်း၍ တည်နေသောကြောင့် တသွယ် တသွယ်လျှင် ထန်းပင်လုံး ပမာဏ ရှိ၏။ လပြည့်ဝန်း၏ အရောင်အစပေါင်းကဲ့သို့ အလွန်တင့်တယ်ကုန်၏။ ထို စကြာ-ရတနာသည် ကောင်းကင်သို့ လည်၍ သွားသောအခါ ထို ပလဲသွယ် နှစ်သွယ်တို့က လည်း ဝဲဘက်၊ ယာဘက်-၌ လှည့်ပတ်လျက် လည်နေသောကြောင့်စကြာကြီးသုံးခုတို့ တပေါင်းတည်း လည်နေသကဲ့သို့ ထင်ရပေသည်။

ကြွတော်မူပါ။ မဟာရာဇ။ တေ၊ အရှင်မင်းမြတ်၏။ (အာဂတံ၊ လာခြင်းသည်။) သွာဂတံ၊ ကောင်းသောလာခြင်းပါတည်း။ [အရှင်မင်းမြတ်လာခြင်းမှာ အပြစ်မရှိပါ။ ကျွန်ုပ်တို့ လွန်စွာဝမ်းမြောက်ပါသည်။-ဟူလို။ သဒ္ဓါ-ကျမ်းတို့၌ “မဟာရာဇ။ တေ၊ အရှင်မင်းမြတ်အား။ သွာဂတံ၊ ကောင်းသောလာခြင်းပါတည်း။” ဤသို့ သမ္ပဒါန်သုံးစွဲသည်။] မဟာရာဇ။ တေ၊ ၏။ သကံ၊ ဥစ္စာပါတည်း။ ဝါ၊ နိုင်ငံပါတည်း။ မဟာရာဇ။ အနုဿာ၊ သွန်သင်ဆုံးမ လမ်းပြတော်မူပါ။” ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ ။ပ။ “ပါဏော၊ သတ္တဝါကို။ (သု၊ အသက်ကို။) န ဟန္တဗ္ဗော၊ မသတ်ထိုက် မသတ်ကောင်း။ အဒိန္နံ၊ မပေးအပ်သော ဥစ္စာကို။ န အာဒါတဗ္ဗံ၊ မယူထိုက် မယူကောင်း။ ကာမေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ မိစ္ဆာ၊ မှားယွင်းသော အကျင့်ကို။ န စရိတဗ္ဗာ၊ မကျင့်ထိုက် မကျင့်ကောင်း။ မုသာ၊ မဟုတ် မမှန်သော စကားကို။ န ဘဏိတဗ္ဗာ၊ မပြောထိုက် မပြောကောင်း။ မဇ္ဇံ၊ သေရည် အရက်ကို။ န ပါတဗ္ဗာ၊ မသောက်ထိုက် မသောက်ကောင်း။ ယထာဘူတဉ္စ၊ အကြင်အကြင် စားအပ်မြဲတိုင်းသော အခွန်အတုပ်ကိုသာ လျှင်။ ဘုဉ္ဇထ၊ စားကြပါ။” ဣတိ၊ ဤသို့။ ပြောပြီ။

အာနန္ဒ။ ပုရတ္ထိမာယ၊ သော။ ဒိသာယ၊ ဌံ။ ယေ၊ တို့သည်။ ပဋိ-ရာဇာနော၊ တို့တည်း။ တေ၊ ထို ဆန့်ကျင်ဘက်မင်းတို့သည်။ မဟာ-သုဒဿနဿ ရညော၊ ၏။ အနုယန္တာ၊ အစဉ်လိုက်သူတို့သည်။ ဝါ၊ နောက်လိုက်တို့သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ [ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော-စသော စကြာမင်း၏ သြဝါဒ-ကို မင်းအားလုံး လိုက်ကြသည်တော့ မဟုတ်။ ဘုရားရှင်၏ သြဝါဒ-ကိုပင် မလိုက်သူများရှိကြသလို စကြာမင်း၏ သြဝါဒ-ကိုလည်း တချို့က မလိုက်ကြပါ။ အသိဉာဏ် ရှိသူများသာ လိုက်ကြပါသည်။] အာနန္ဒ။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ တံ စက္ကရတနံ၊ သည်။ ပုရတ္ထိမံ၊ အရှေ့အရပ်၌ ဖြစ်သော။ သမုဒ္ဒံ၊ သမုဒ္ဒရာသို့။ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ၊ သက်ဝင်၍။ ပစ္စုတ္တရိတွာ၊ အရှေ့သမုဒ္ဒရာမှ တဖန်တက်၍။ ဒက္ခိဏံ၊ တောင်အရပ်ဖြစ်သော။ ဒိသံ၊ သို့။ ပဝတ္ထိ၊ လည်ပြီ။ပ။ပစ္ဆိမံ၊ အနောက် ဖြစ်သော။ပ။ ဥတ္တရံ၊ မြောက်ဖြစ်သော။ပ။အဟေသံ။

၂၄၅။ အာနန္ဒ။ အထ ခေါ။ တံ စက္ကရတနံ၊ သည်။ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ၊ သမုဒ္ဒရာ-လေးစင်း အပိုင်းအခြားရှိသော။ ပထဝီ၊ လေးကျွန်းမြေကို။ အဘိ ဝိဇိနိတွာ၊ အောင်နိုင်၍။ ကုသာဝတိ ရာဇဓာနိ၊ သို့။ ပစ္စာဂန္ဓာ၊ တဖန်လာ၍။ (ပြန်လာ၍။) ။ပ။ ရညော၊ ၏။ အန္တေပုရဗ္ဗါရေ၊ နန်းတော် တံခါး၌။ အတ္တကရဏပမုခေ၊ တိုင်းသူပြည်သားတို့၏စီးပွားကို ပြုရာဖြစ်သော

၃၆၄

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

မြဲမဟာသုဒဿနသုတ်

နန်းတော်ဦး၌။ပ။ရညော၊ ဧ။ အန္တပုရံ၊ နန်းတော်ကို။ ဥပသောဘယ-
မာနံ၊ တင့်တယ်စေလျက်။ အက္ခာဟတံ မညေ၊ ဝင်ရိုး၌ တပ်ထားအပ်
သကဲ့သို့။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ပ။ပါတုရဟောသိ။ (၁)

ဟတ္ထိရတန

၂၄၆။ အာနန္တ။ ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တမျိုးကား။ [ပုန
စပရံ၊ နောက်တမျိုးကား-ဟုလည်း ပေးနိုင်၏။] ။ပ။ သဗ္ဗသေတော၊ အလုံး
စုံဖြူသော။ (တကိုယ်လုံးဖြူသော။) သတ္တပ္ပတိဋ္ဌော၊ မြေ၌ထိသော ခုနစ်ပါး
သော ကိုယ်အင်္ဂါတို့ဖြင့် တည်နေသော။ (နှာမောင်း၊ လက် ခြေ လေးဘက်၊
အင်္ဂါဇာတ်၊ အမြီးအားဖြင့် ခုနစ်ပါးတည်း။) ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော။
(တန်ခိုးကြီးသော။) ဝေဟာသင်္ဂမော၊ ကောင်းကင်၌ သွားနိုင်သော။
ဥပေါသထော နာမ၊ ဥပေါသထ-မည်သော။ နာဂရာဇော၊ ဆင်မင်းဖြစ်
သော။ ဟတ္ထိရတနံ၊ ဆင်ပျံတော် ရတနာသည်။ ပါတုရဟောသိ။ တံ၊
ထိုဆင်ပျံတော် ရတနာကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ပ။ရညော၊ ဧ။ စိတ္တံ၊ သည်။
ပသီဒိ၊ ကြည်လင်ပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ကြံ၍ ကြည်လင်သနည်း။) “ဟတ္ထိယာနံ၊
ဆင်ပျံတော် ယာဉ်သည်။ ဒမထံ၊ ဆုံးမအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊
ယဉ်ကျေးခြင်းသို့။ သစေ ဥပေယျ၊ အကယ်၍ ကပ်ရောက်ပါမှုကား။ ဘဒ္ဒကံ
ဝတ ဘော၊ ကောင်းလေစွ ဖြော်....။ (ကောင်းမွာပဲနော်....။)” ဣတိ၊
ဤသို့ကြံ၍ ကြည်လင်ပြီ။

အာနန္တ။ အထ ခေါ်၊ ၌။ တံ ဟတ္ထိရတနံ၊ သည်။ သေယျထာပိ
နာမ၊ ဥပမာ-မည်သည်ကား။ ဒိသရတ္တံ၊ လုံး။ သုပရိဒန္တော၊ ကောင်း
စွာ ဆုံးမအပ်ပြီးသော။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ယဉ်ကျေးပြီးသော။ ဂန္ဓဟတ္ထာ-
ဇာနိယော သေယျထာ ပိ၊ ဂန္ဓ-ဆင် အာဇာနည်ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ပင်။
ဒမထံ၊ သို့။ ဥပဂစ္ဆိ၊ ကပ်ရောက်ပြီ။ပ။ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသော
အကြောင်းကား။ပ။တမေဝ ဟတ္ထိရတနံ၊ ကိုပင်။ ဝိမံသမာနော၊ စုံစမ်း
လိုသည်ဖြစ်၍။ ပုဗ္ဗဏှ သမယံ၊ ၌။ အဘိရူပိတော၊ တက်စီး၍။ သမုဒ္ဒ-
ပရိယန္တံ၊ ပထဝီ၊ ကို။ အနု ယာယိတော၊ အစဉ်အတိုင်း လှည့်လည်၍။
[အရွှေကျွန်း၊ အရွှေသမုဒ္ဒရာ၊ တောင်ကျွန်း၊ တောင်သမုဒ္ဒရာ-စသည်ဖြင့်
အစဉ်အတိုင်းလှည့်လည်၍။] ကုသာဝတိံ ရာဇဓာနိံ၊ သို့။ ပစ္စာဂန္ဓာ၊
ပြန်လာ၍။ ပါတရာသံ၊ နံနက်စာကို။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။ (စားပြီ)။ပ။(၂)

အဿရတန

၂၄၇။ ပုနစ။ပ။သဗ္ဗသေတော၊ သော။ ကာဠသိသော၊ မည်းနက်သော ဦးခေါင်းရှိသော။ မုဉ္ဇကေသော၊ ဖြူဆံမြက်နှင့်တူသော ဆံရှိသော။ [ထိပ်၌ ပေါက်နေသော မွေးဆံများတည်း။]။ပ။ဝလာဟကော နာမ၊ ဝလာဟက-မည်သော။ အဿ ရာဇာ။ မြင်းမင်း ဖြစ်သော။ အဿရတနံ၊ မြင်းပျံတော် ရတနာသည်။ ပါတုရဟောသိ။ပ။တဒ္ဒေါ၊ ကောင်းသော။ ဒီဃရတ္တံ သုပရိဒန္တော။ အဿာဇာနိယော သေယျတာပိ၊ မြင်း အာဇာနည်ကဲ့သို့။ပ။ပါတုရဟောသိ။ (၃)

မဏိရတန

၂၄၈။ ပုန စ။ပ။သော မဏိ၊ ထို ပတ္တမြား-ရတနာသည်။ ဝေဠုရိယော၊ ကြောင်မျက်ရွဲသည်။ သုဘော၊ အရောင်အဝါ လွန်စွာတောက်ပသည်။ ဝါ၊ တင့်တယ်သည်။ ဇာတိမာ၊ ထွက်ရာကျောက်တွင်း ကောင်းမြတ်ခြင်းကြောင့် သန့်ရှင်းသော အမျိုးဇာတ် ရှိသည်။ (အမျိုးကောင်းသည်။) အဋ္ဌသော၊ ရှစ်ထောင့် ရှစ်မြှောင့်ရှိသည်။ သုပရိကမ္မကတော၊ ကောင်းစွာပြုအပ်ပြီးသော သွေးမှု၊ တိုက်မှု၊ ပရိကံ-ရှိသည်။ (သွေးမှု၊ တိုက်မှု၊ ပရိကံစုကို ပြုအပ်ပြီးသည်။) အစ္ဆော၊ အမြဲမပြတ် ကြည့်ရှုအပ်ဖို့ ပါးလုပ်သည်။ ဝါ၊ ကြည်လင်သည်။ ဝိပ္ပသန္တော၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သည်။ အနာဝိလော၊ အနောက်အကျ မရှိသည်။ သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္တော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်။ အဟောသိ။

အာနန္ဒ။ တဿ မဏိရတနဿ၊ ။ အာဘာ၊ အရောင်သည်။ သမန္တာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ ယောဇနံ၊ တယူဇနာတိုင်တိုင်။ ဗုဒ္ဓာ၊ ပျံ့နှံ့သည်။ အဟောသိ။ပ။စတုရဂီနိ၊ သော။ သေနံ၊ စစ်တပ်ကို။ သန္ဓယိတွာ၊ ဖွဲ့၍။ မဏိ၊ ကို။ ဓဇ္ဇံ၊ အလံဖျားသို့။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ရတ္တန္တကာရတိမိဿယ၊ ညဉ့်မှောင်မှိုက်ရာ အခါ၌။ ပါယာသိ၊ သွားပြီ။ပ။သမန္တာ၊ ၌။ ယေ ဂါမာ၊ အကြင် ရွာတို့သည်။ အဟေသုံ၊ ရှိကုန်ပြီ။ တေ၊ ထို ရွာတို့သည်။ (ရွာ၌နေသူ လူတို့သည်။) တေနောဘာသေန၊ ထို ပတ္တမြားရောင်ဖြင့်။ ဒိဝါတိ၊ နေ့ဟူ၍။ မညမာနာ၊ ထင်ကုန်လျက်။ ကမ္မန္တေ၊ အလုပ်တို့ကို။ ပယောဇေသုံ၊ ယှဉ်စေကုန်ပြီ။ (ပြုလုပ်ကုန်ပြီ။)။ပ။(၄)

၁။ ဒိဝါတိ မညမာနာ။ ။ထို ပတ္တမြားရောင်သည် အရုဏ်တက်ချိန်၌ဖြစ်သော အရုဏ်ရောင်ကဲ့သို့ ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်ရကား “ညဉ့်ကုန်၍ အရုဏ်တက်ပြီ” ဟု ထင်သောကြောင့် လယ်လုပ်သူတို့က လယ်ထွန်ကြ၊ ဈေးရောင်းသူတို့က ဈေးတံခါးဖွင့်ကြ၊ ထိုထိုအတတ်သည်တို့က ချိုင်ရာ အလုပ်ကို ပြုလုပ်ကြလေသည်။

၃၆၆

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[မဟာသုဒဿနသုတ်

ဣတ္ထိရတန

၂၄၉။ ပုနစ။ပ။ အဘိရူပါ၊ လွန်ကဲသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော။ ဝါ၊ အလွန် ကိုယ်ခန္ဓာလှပသော။ ဒဿနီယာ၊ ကြည့်ရှုသင့် ကြည့်ရှုလိုက်သော။ ဝါ၊ ကြည့်ရှုစဖွယ် တင့်တယ်သော။ ပါသဒ္ဓိကာ၊ ကြည့်ရှုသူတို့၏စိတ်ကို ကြည်လင်ရှင်ပြစေနိုင်သော။ [ပါသဒ္ဓိကာ၊ စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သော-ဟု အခြားနေရာ၌ ဖွင့်၏။] ပရမာယ၊ လွန်မြတ်သော။ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ၊ အဆင်း၏ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံသော၊ နာတိဒီဃာ၊ အလွန်လည်း မမြင့်သော။ နာတိရဿာ၊ အလွန်လည်း မနိမ့်သော။ [ဤ နှစ်ပုဒ်ဖြင့် အရပ်အမောင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုပြ၏။] နာတိကိသာ၊ အလွန်လည်း မပိန်သော။ နာတိထူလာ၊ အလွန်လည်း မဝသော။ [ဤ နှစ်ပုဒ်ဖြင့်ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုပြ၏။] နာတိကာဠိကာ၊ အလွန်လည်း မမည်းသော။ နာစ္စောဒါတာ၊ အလွန်လည်း မဖြူသော။ [ဤ နှစ်ပုဒ်ဖြင့် အဆင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုပြ၏။] မာနုသိဝဏ္ဏံ၊ လူမိန်းမ၏ အဆင်းကို။ ဝါ၊ လူ၌ဖြစ်သော အဆင်းကို။ အတိက္ကန္တာ၊ ကျော်လွန်သော။ ဒိဗ္ဗဝဏ္ဏံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော အဆင်းသို့၊ အပ္ပတ္တာ၊ မရောက်တတ်သော။ [ဤ ပုဒ်တို့ဖြင့် ကိုယ်၏ပြည့်စုံခြင်းကိုပြ၏။] ဣတ္ထိရတနံ၊ မိဖုရားရတနာသည်။ ပါတုရဟောသိ။

အနန္တ၊ တဿ ဣတ္ထိရတနဿ၊ ၏။ ဝေရူပေါ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ကာယသမ္ပယော၊ ကိုယ်၏ အတွေ့သည်။ ဟောတိ။ သေယျထာပိ နာမ၊ ကား။ တူလပိစုနော ဝါ၊ လဲအစု၏သော်လည်းကောင်း။ ကပ္ပဝါသပိစုနော ဝါ၊ အကြိမ်တရာ ဖတ်အပ်သော ဝါဂ္ဂုမ်း အစု၏ သော်လည်းကောင်း။ (သမ္ပယော၊ အတွေ့သည်။) ဟောတိ သေယျထာပိ၊ ကဲ့သို့တည်း။ အနန္တ၊ တဿ ဣတ္ထိရတနဿ၊ ၏။ ဂတ္တာနိ၊ ကိုယ်တို့သည်။ သီတေ၊ အေးရာအခါ၌။ ဥဏှာနိ၊ နွေးကုန်သည်။ ဥဏှေ၊ ပူရာအခါ၌။ သီတာနိ၊ အေးကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ပ။ ကာယတော၊ ကိုယ်မှ။ စန္ဒနဂန္ဓော၊ စန္ဒကူး၏ အနံ့သည်။ ဝါယတိ၊ သင်းပြန့်၏။ (မွှေး၏။) မုခတော၊ ခံတွင်းမှ။ ဥပ္ပလဂန္ဓော၊ ကြာညိုပန်းနံ့သည်။ (ဝါယတိ။)

အနန္တ၊ တံ ဣတ္ထိရတနံ၊ သည်။ပ။ရညော၊ ၏။ ပုဗ္ဗုဠာယိနီ၊ (အရှင်မင်းမြတ်ကိုမြင်လျှင်) ရှေးဦးစွာ နေရာမှထလေ့ရှိသည်။ ပစ္စာ နိပါတိနီ၊ (အရှင်မင်းမြတ်ထိုင်ပြီး) နောက်မှ ထိုင်လေ့ရှိသည်။ ကိကာရပဋိဿာဝိနီ၊ ပြုထိုက်သောအမှုကား အဘယ်ပါနည်း-ဟူသောစကားကို ကြားသိစေတတ်

မေးမြန်းတတ်သည်။ ဝါ၊ ဘာလုပ်စရာရှိပါသနည်း-ဟူသောစကားကို ကြားသိစေတတ် မေးမြန်းတတ်သည်။ မနာပစာရိနီ၊ မြတ်နိုးဖွယ်ကိုသာ ပြုကျင့်လေ့ရှိသည်။ ပိယဝါဒီနီ၊ ချစ်ဖွယ်စကားကိုသာ ပြောလေ့ရှိသည်။ အဟောသိ။ပ။ရာဇာနံ၊ ကို။ မနသာပိ၊ စိတ်ဖြင့်သော်မှလည်း။ နော အတိစရိ၊ ကျော်လွန်၍ မကျင့်။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ကုတော ပန၊ အဘယ်မှာ ကျော်လွန်၍ ကျင့်အံ့နည်း။ [ကာယေန၊ ဖြင့်။ ကုတော၊ အတိစရိဿတိ၊ အဘယ်မှာကျော်လွန်၍ ကျင့်လိမ့်မည်နည်း။ န အတိစရတိယေဝ၊ ကျော်လွန်၍ မကျင့်သည်သာ။-ဤသို့လည်း အကျယ်ပေးနိုင်၏။ မဟာသုဒဿန-မင်းကိုကျော်လွန်၍ အခြားယောက်ျားများနှင့် စိတ်ဖြင့်သော်မှ မဖောက်ပြား-ဟူလို။] ။ပ။ (၅)

ဂဟပတိရတန

၂၅၀။ ပုန စ။ပ။ဂဟပတိရတနံ၊ သူကြွယ်ရတနာသည်။ပ။တဿ၊ ထိုသူကြွယ်ရတနာ၏။ ကမ္မဝိပါကဇံ၊ ကံ၏အကျိုးကြောင့်ဖြစ်သော။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ နတ်၌ဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုနှင့်တူသော စက္ခုသည်။ (နတ်မျက်စိကဲ့သို့ မြင်နိုင်သော မျက်စိသည်။) ပါတုရဟောသိ။ ယေန၊ ယင်း ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့်။ သဿာမိကမ္ပိ၊ ဥစ္စာရှင် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အဿာမိကမ္ပိ၊ ဥစ္စာရှင် မရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ နိဓိံ၊ ရွှေအိုးကို။ ပဿတိ၊ မြင်နိုင်၏။ (မြေကြီး၏ တယူဇနာအတွင်းဝယ် ခွဲခွဲခြားခြား မြင်နိုင်၏။) ။ပ။ အာဟ၊ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ (ကိံ။) “ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ တံ၊ အရှင်မင်းမြတ်သည်။ အပ္ပော-သုက္ကော၊ အားထုတ်သူ၏အဖြစ် မရှိသည်။ (ကြောင့်ကြမစိုက်သည်။) ဟောဟိ၊ ဖြစ်တော်မူပါ။ အဟံ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ တေ၊ အရှင်မင်းမြတ်၏ အတွက်။ ဓနေန၊ ဥစ္စာဖြင့်။ ဓနကရဏိယံ၊ ဥစ္စာဖြင့်ပြုထိုက်သော အမှုကို။ ကရိဿာမိ၊ ပြုပါမည်။” ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ [ရှေး နိဿယ-၌ “ဓနေန၊ ဖြင့်။ ပဝါရေမိ၊ ဖိုတ်ပါ၏”ဟု ထည့်ပေး၏။]

ဘူတပုဗ္ဗံ ။ပ။ နာဝံ၊ လေ့သို့။ အာဝိရုဟိတွာ၊ တက်စီး၍။ ဂင်္ဂါယ၊ ဂင်္ဂါမည်သော။ နဒိယာ၊ ၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ သောတံ၊ ရေအလျဉ်သို့။ [အစဉ်မပြတ် စီးသွားနေသောရေကို “သောတ”ဟု ခေါ်သည်။] ဩဂါ-ဟိတွာ၊ သက်ဝင်၍ ။ပ။ “ဂဟပတိ၊ သူကြွယ်။ မေ၊ အား။ ဟိရညသု-ဝဏ္ဏေန၊ ရွှေငွေဖြင့်။ အတ္ထော၊ အလိုရှိ၏။ ဣတိ၊ ပြီ။ မဟာရာဇေ၊ တေနဟိ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်။ (ဒိလို ဆိုယင်။) ဧကံ တီရံ၊ တဘက်ကမ်းသို့။ နာဝါ၊

၃၆၈

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[မဟာသုဒဿနသုတ်

လှေသည်။ ဥပေတု၊ ကပ်ပါစေ။ ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ ဂဟ-
 ပတိ။ ဣဓေဝ၊ ဤ မြစ်လယ်၌ပင်။ မေ၊ အား ။ပ။ အတ္ထော၊ ၏ ။ပ။
 ဥဘောဟိ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ဟတ္ထေဟိ၊ လက်တို့ဖြင့်။ ဥဒကံ၊ ရေကို။
 ဩမသိတွာ၊ သုံးသပ်၍။ ဟိရညသုဝဏ္ဏဿ၊ ဖြင့်။ [ဆဋ္ဌိ-ကရိုဏ်း။] ပူရံ၊
 ပြည့်သော။ ကုမ္ဘိ၊ အိုးကို။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ရေမှထုတ်၍။ ပ။ အဝေ၊ (ကံ။)
 “မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော
 ရွှေငွေ့ဖြင့်။ အလံ၊ တော်လောက်ပါပြီလော။ ပ။ ကတံ၊ အကျွန်ုပ်ပြုသင့်
 သောကိစ္စကို ပြုအပ်ပါပြီလော။ ပူဇိတံ၊ အရှင်မင်းမြတ်ကို ပူဇော်အပ်ပါပြီ
 လော။” ဣတိ၊ ပြီ ။ပ။ (၆)

ပရိဏာယကရတန

၂၅၁။ ပုန စ ။ပ။ ပဏ္ဍိတော၊ ကြောင်းကျိုးမြင်သိ ကမ္မဿကတာ-
 ပညာရှိသော။ ဗျတ္ထော၊ ဗာဟုဿစ္စ-ဂုဏ်ဖြင့် တက်မြက်သော။ မေဓာဝီ၊
 နက်နဲသော ပင်ကို ပညာရှိသော။ [ဋီကာအတိုင်းပေးပါသည်။ အခြား
 နေရာများ၌ တမျိုးဖွင့်၏။] ။ပ။ ရာဇာနံ၊ သို့။ ဥပယာပေတဗ္ဗံ၊ ချဉ်းကပ်
 စေထိုက်သူကို။ ဥပယာပေတုံ၊ ချဉ်းကပ်စေခြင်းငှာ (ချဉ်းကပ်ခွင့်ပေးခြင်း
 ငှာ)လည်းကောင်း။ အပယာပေတဗ္ဗံ၊ ဖယ်ရှားစေထိုက်သူကို။ အပယာပေတုံ၊
 ဖယ်ရှားစေခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဌပေတဗ္ဗံ၊ ရာထူး၌ ထားထိုက်သူကို။
 ဌပေတုံ၊ ရာထူး၌ ထားခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ပဋိမလော၊ စွမ်းနိုင်သော။
 ပရိဏာယကရတနံ၊ သားတော်ကြီးရတနာသည်။ ပါတုရဟောသိ။
 သော၊ ထိုသားတော်ကြီးသည် ။ပ။ “ဒေဝ၊ ခမည်းတော် မင်းမြတ် ။ပ။
 အဟံ၊ သားတော်သည်။ အနုသာသိဿာမိ၊ အလုံးစုံသော မင်းကိစ္စ၌
 (တိုင်းရေးပြည်ရေးကိစ္စ၌) သွန်သင်ဆုံးမ လမ်းပြပါမည်။” ဣတိ၊ ပြီ။ ပ။
 အဟောသိ။ (၇)။ ပ။

စတုဗ္ဗိ သမန္နာဂတ

၂၅၂။ ရာဇာ။ ပ။ ဣမ၊ ဤ လူ့လောက၌။ ရာဇာ ။ပ။ အညေဟိ၊
 အခြားကုန်သော။ မနုဿေဟိ၊ လူတို့ထက်။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲသာ
 လျှင်။ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော အဟောသိ ။ပ။ ပဌမာ-
 ယ၊ ရှေးဦးစွာသော။ ဣမာယ ဣဒ္ဓိယာ၊ ဤ တန်ခိုးနှင့်။ သမန္နာဂတော
 အဟောသိ ။ပ။ ဒိဿာယုကော၊ ရှည်သော အသက်ရှိသည်။ အညေဟိ မနု-

ဓမ္မပါသာဒပေါက္ခရဏီ] နိဿယ

၃၆၉

ဃောဟိ။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ စိရဋ္ဌိတိကော၊ ကြာမြင့်စွာ တည်ခြင်းရှိသည်။
ဝါ၊ ကြာမြင့်စွာကာလပတ်လုံး တည်ခြင်းရှိသည်။ အဟောသိ။ပ။

ပုန စ။ပ။ အညေဟိ မန္တဃောဟိ အတိဝိယ။ အပ္ပါဗာဓော၊ နှိပ်စက်ပြင်း
စွာ မခံသာသော ရောဂါကြီး၏ မရှိခြင်းသည်။ အပ္ပါတကော၊ ဆင်းရဲ
ငြိုငြင် အသက်ရှင်ဖွယ် ရောဂါငယ်၏ မရှိခြင်းသည်။ နာတိ သိတာယ၊ အလွန်
လည်းမအေးသော။ (အလွန်လည်း မညံ့သော။) နာစူဏှာယ၊ အလွန်လည်း
မပူသော။ (အလွန်လည်း မထက်သော။) သမဝေပါကိနိယာ၊ အညီအမျှ
ကြေကျက်စေနိုင်ခြင်း လဘောရှိသော။ ဝါ၊ အညီအမျှ ကြေကျက်စေနိုင်
သော။ ဂဟဏိယာ၊ ကမ္မဇ-တေဇောဓာတ်နှင့်။ သမန္တာဂတော အဟောသိ။
[သမဝေပါကိနိယာ-၏ အဖွင့်ကို ခိုကာ၌ ကြည့်ပါ]။ပ။

ပုန စ။ပ။ ရာဇာ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ၊ တို့သည်။
ပိယော၊ ချစ်အပ်သည်။ မနာပေါ၊ မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊
မြတ်နိုးအပ်သည်။ အဟောသိ။ပ။ ပိတာ၊ အဖသည်။ ဝါ၊ အဖကို။ ပုတ္တနံ၊
သားသမီးတို့သည်။ပ။ [လွယ်ပြီ။]။ပ။ စတုရဂီနိယာ၊ သော။ သေနာယ၊
စစ်တပ်ဖြင့်။ ဥယျာနတူမိ၊ ဥယျာဉ်မြေသို့။ နိယျာသိ၊ ထွက်လာပြီ။ပ။
“ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် (သွားလတ်
သော်)။ တံ အရှင်မင်းမြတ်ကို။ မယံ၊ ကျွန်ုပ်တို့သည်။ စိရတရံ၊ ကြာမြင့်
စွာ။ ပဿေယျာမ၊ ဖူးမြင်နိုင်ကုန်ရာ၏။ (တထာ၊ ကြာမြင့်စွာ ဖူးမြင်နိုင်
လောက်အောင်သာ အခြင်းအရာအားဖြင့်။) အတရမာနော၊ မလျင်မမြန်ပဲ။
(ဖြေးဖြေး။) ယာဟိ၊ ကြံတော်မူပါ။” ဣတိ (အာဟံသု)။ပ။ သာရထိ၊ ရထား
ထိန်းကို။ (ရထားကို အုပ်ထိန်း စောင့်ရှောက် မောင်းနှင်သူကို။)။ပ။
“သာရထိ၊ ထိန်း။ပ။ တထာ၊ အတရမာနော၊ မလျင်မမြန်ပဲ။ ရထံ၊ ကို။
ပေသေဟိ၊ မောင်းနှင်ပါ။” ဣတိ၊ ဤသို့ အမိန့်ပေးပြီ။ပ။

ဓမ္မပါသာဒပေါက္ခရဏီ

၂၅၃။ အထ ခေါ။ပ။ ဧတံ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ။ (ကိ။) “အဟံ။
ဣမာသု တာလန္တရိကာသု၊ ဤ ထန်းပင်အစဉ် အကြားတို့၌။ ဓနံသတေ ဓနု-
သတေ၊ လေးအပြန်တရာ လေးအပြန်တရာရှိသော အရပ်၌။ (ဝေးကွာသော
အရပ်၌။) ပေါက္ခရဏိယော၊ ရေကန်တို့ကို။ ယန္တုန မာပေယျံ၊ အကယ်၍ တည်
ထောင်ဖန်ဆင်းရပါမူကား ကောင်းလေစွ။” ဣတိ၊ ပြီ။ပ။ မာပေသိ၊ ပြီ။
[စိတ်ကြံလိုက်သည် နှင့်တပြိုင်နက် ရေကန်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်

ပေါ်ပေါက်လာသည်။လေးထောင့်ရေကန်ကို“ပေါက္ခရဏီ”ဟု ခေါ်သည်။] တာ ပေါက္ခရဏီယော၊ တို့သည်။စတုန္ဒ ဝဏ္ဏာနံ၊ လေးမျိုးသော အဆင်းတို့၏။ ဣဋ္ဌကာဟိ၊ အုတ်တို့ဖြင့်။ စိတာ၊ စိထားအပ်ကုန်သည်။ အဟေသုံ။ ကော၊ တချို့ကုန်သော။ ဣဋ္ဌကာ၊ အုတ်တို့သည်။ သောဝဏ္ဏမယာ၊ ရွှေပကတိရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ရွှေ-အတိပြီးကုန်၏။ပ။ [ရူပိယ=ငွေ။ ဝေဠုရိယ=ကြောင်မျက်ရွှံ။ ဖလိက=ဖန်။]။ပ။

အာနန္ဒ။ တာသု ပေါက္ခရဏီသု၊ တို့၌။ စတုန္ဒ ဝဏ္ဏာနံ၊ တို့၏။ စတ္တာရိ စတ္တာရိ၊ လေးစင်း လေးစင်းကုန်သော။ သောပါနာနိ၊ လှေကားတို့သည်။ အဟေသုံ။ [ရွေးနိဿယ-၌ “စောင်းတန်းလှေကားထစ်” ဟုလည်းကောင်း၊ “အကျည်”ဟု လည်းကောင်း- ပေး၏။] ။ပ။ သောဝဏ္ဏမယာ၊ သော။ သောပါနာယ၊ ၏။ ထမ္ဘာ၊ တိုင်တို့သည်။ သောဝဏ္ဏမယာ၊ ရွှေဖြင့်ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ရွှေ ပကတိ-ရှိကုန်သည်။ (ရွှေအတိပြီးကုန်သည်။)သုစိယော စ၊ လက်ရုံးတန်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဥက္ကိသံ စ၊ နဖူးစီးသည်လည်းကောင်း။ ရူပိယမယာ၊ ငွေဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ငွေပကတိရှိကုန်သည်။ (ငွေအတိ ပြီးကုန်သည်။) အဟေသုံ။ [နောက်ဝါကျများ၌ ဤနည်းအတိုင်း ပေးပါ။]

အာနန္ဒ။ တာ ပေါက္ခရဏီယော၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဒွိဟိ၊ နှစ်ထပ်ကုန်သော။ ဝေဒိကာဟိ၊ ဝရံတာတို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိတ္တာ၊ ကာရံအပ် ကုန်သည်။ အဟေသုံ။ [ဝရံတာ တထပ်သည် စိထားအပ်သော အုတ်တို့၏ အစွန်း၌ ဖြစ်၏။ ဝရံတာ တထပ်ကား ရေကန်အပိုင်းအခြား၏ အဆုံး၌ ဖြစ်၏။] ကော၊ တထပ်သော။ ဝေဒိကာ၊ သည်။ သောဝဏ္ဏမယာ၊ ၏။ ကော၊ သည်။ ရူပိယမယာ၊ ၏။ပ။

“အဟံ၊ သည်။ ဣမာသု ပေါက္ခရဏီသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗောတုကံ၊ အလုံးစုံသော ဥတု၌ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဥတုသုံးပါးလုံး၌ ပွင့်သော။ သဗ္ဗဇနဿ၊ အလုံးစုံသော လူအပေါင်း၏အတွက်။ အနာဝဋ္ဌ၊ မတားဆီး အပ်သော။ (ဆွတ်ခူးလိုသူတို့ အတွက် မည်သူ့ကိုမှ အတားအဆီး မပြုအပ်သော။) ဥပ္ပလံ၊ ကြာပြု၊ ကြာနီ၊ ကြာညိုကိုလည်းကောင်း။ ပဒုမံ၊ ပဒုမ္မာကြာကိုလည်းကောင်း။ ကုမုဒံ၊ ကုမုဒြာကြာကိုလည်းကောင်း။ ပုဏ္ဏရိကံ၊ ကြာပုဏ္ဏရိက်ကိုလည်းကောင်း။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ မာလံ၊ ပန်းကို။ (ပန်းပင်ကို။) ယန္တုန ရောပါပေယံ၊ အကယ်၍ စိုက်ပျိုးစေရပါမူကား ကောင်းလေစွ”။ပ။ရောပါပေသိ၊ စိုက်ပျိုးစေပြီ။

၂၅၄။ အာနန္ဒ။ပ။ “အဟံ။ ဣမာသံ ပေါက္ခရဏီနံ၊ တိဇ္ဈိ။ တီရေ၊ ကမ်းနား၌။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ အာဂတာဂတံ၊ ရောက်လာ ရောက် လာသော။ ဇနံ၊ လူအပေါင်းကို။ နှာပေဿန္တိ၊ ရေချိုးစေကြလိမ့်မည်။ (ရေချိုးပေးကြလိမ့်မည်။) နှာပကေ၊ ရေချိုးပေးတတ်ကုန်သော။ (တေ) ပုရိသေ၊ တို့ကို။ ယံ နန္ဒ ဌပေယျံ၊ အကယ်၍ ထားရပါမူကား ကောင်း လေစွ” ။ပ။ ဌပေသိ၊ ထားပြီ။ [ထို သူတို့က ရောက်လာသမျှ လူအပေါင်း ကို ရေခပ်ပေးခြင်း၊ ချေးတုန်းပေးခြင်း၊ ဆပ်ပြာမှုန့်စပ်ပေးခြင်း၊ အဝတ် တို့ကို လှမ်းယူပေးခြင်းဖြင့် ရေချိုးပေးကြရသည်။]

အထ ခေါ။ပ။ “တီရေ၊ ၌။ ဝေရူပံ။ ဒါနံ၊ ကို။ [သာမည-ကံ။] အန္တဋ္ဌိကဿ၊ အစာဖြင့် အလိုရှိသူဖို့။ အန္တံ၊ အစာကိုလည်းကောင်း။ [ပါနံ၊ သောက်ဖွယ် ဖျော်ရေ။ ဝတ္ထံ၊ အဝတ်။ ယာနံ၊ ယာဉ်။ သယနံ၊ အိပ်ရာနေရာ။ ဣတ္ထိ၊ အမျိုးသမီး။ ဟိရညံ၊ ငွေ။] သုဝဏ္ဏဋ္ဌိကဿ၊ ရွှေဖြင့် အလိုရှိသူဖို့။ သုဝဏ္ဏံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ [ဝိသေသ-ကံ။] ယံ နန္ဒ ပဌပေယျံ၊ အကယ်၍ဖြစ်စေရပါမူကား ကောင်းလေစွ” ။ပ။ ပဌပေသိ၊ ဖြစ်စေပြီ။

၂၅၅။ အာနန္ဒ။ပ။ပဟူတံ၊ များစွာသော။ သာပတေယျံ၊ ဥစ္စာနှစ် ကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ပ။အာဟံသု။ (ကိံ။) “ဒေဝ၊ ပဟူတံ။ ဣဒံ သာပတေယျံ၊ ကို။ ဒေဝဿေဝ၊ အရှင်မင်းမြတ်ကိုသာ။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည် ရွယ်၍။ အာဘတံ၊ ဆောင်ယူအပ်ပါပြီ။ တံ၊ ထို ဥစ္စာနှစ်ကို။ ဒေဝေါ၊ သည်။ ပဋိဂ္ဂဏှတု၊ လက်ခံတော်မူပါ။”ဣတိ၊ ကုန်ပြီ။ ဘော၊ အမောင် တို့။ အလံ၊ တော်ပြီ။ မမပိ၊ ငါ့မှာလည်း။ ပဟူတံ။ ဣဒံ သာပ- တေယျံ၊ ကို။ ဓမ္မိကေန၊ တရားရှိသော။ ဗလိနာ၊ အခွန်အတုပ်ဖြင့်။ အဘိသင်္ခတံ၊ စီမံအပ်ပါပြီ။ (စုဆောင်းအပ်ပါပြီ။) တဉ္စ၊ ထိုအသင်တို့ ဆောင်ယူ လာအပ်သော ဥစ္စာသည်လည်း။ ဝေါ၊ သင်တို့၏ အတွက်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ ဣတော စ၊ ဤ ငါ၏ဘဏ္ဍာမှလည်း။ ဘိယျော၊ အလွန်။ (အသင်တို့ ယူလာအပ်သော ဥစ္စာထက်အလွန်။) ဟရထ၊ ဆောင် ယူသွားကြပါဦး။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

တေ၊ ထို ပြာဟ္မဏ ဂဟပတိ-တို့သည်။ ရညာ၊ မင်းက။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ် အပ် ကုန် သည်။ (သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။) ကေမန္တံ၊ ၌။ အပက္ကမ္မ၊ ဖယ်၍။ (သွား၍။) ဝေ၊ သို့။ သမစိန္တေသု၊ အညီအညွတ် ကြံစီကြကုန်ပြီ။ (တိုင်ပင်ကြကုန်ပြီ။) (ကိံ။) “မယံ။ ဣမာနိ သာပ- တေယျာနိ၊ တို့ကို။ ပုနဒေဝ၊ တဖန်သာလျှင်။ သကာနိ၊ မိမိဥစ္စာ ဖြစ်

ကုန်သော။ ဘဲရာနိ၊ အိမ်တို့သို့။ ယံ ပဋိဟရေယျာမ၊ အကြင် ပြန်
ဆောင်ယူကုန်ရာ၏။ ဧတံ၊ ဤသို့ ပြန်ဆောင်ယူခြင်းသည်။ အမှာကံ၊
တို့အား။ န ခေါ် ပဋိရူပံ၊ မသင့်လျော်ချေ။ [အမှာကံ၊ တို့၏။ ဧတံ၊
သည်။ န ခေါ် ပဋိရူပံ၊ ချေ။ ဤသို့လည်းပေးပါ။]။ ပ။ ရညော၊ ၏အတွက်။
နိဝေသနံ၊ နန်းတော်ကို။ ယံ နန္ဒ မာပေယျာမ၊ အကယ်၍ တည်ထောင်
ဖန်ဆင်းရပါမူကား ကောင်းလေစွ။” ဣတိ၊ ကုန်ပြီ။ ပ။ မာပေယျာမ၊ တည်
ထောင် ဖန်ဆင်းကြပါမည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ကုန်ပြီ။ ပ။
အဓိဝါသေသိ၊ လက်ခံပြီ။

၂၅၆။ အာနန္ဒ။ ပ။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒန္တာ၊ အရှင်ဖြစ်သော။
သက္ကော၊ သိကြားသည်။ ပ။ ရညော၊ ၏။ စေတောပရိဝိတက္ကံ၊ စိတ်အကြံ
ကို။ စေတသု၊ မိမိစိတ်ဖြင့်။ အညာယ၊ သိ၍။ ဝိဿကမ္မံ၊ ဝိဿကမ္မ-
မည်သော။ (ဝိသကြံမည်သော။) ဒေဝပုတ္တံ၊ နတ်သားကို။ အာမန္တေသိ၊
ခေါ်၍ပြောပြီ။ (ကိ။) “သမ္ပဝိဿကမ္မံ၊ မိတ်ဆွေဝိသကြံ။ တံ။ ဟိ၊
သွားချေ။ ပ။ ရညော၊ ၏အတွက်။ ဓမ္မံ နာမ၊ ဓမ္မမည်သော။ ပါသာဒံ၊
ပြာသာဒ် ဖြစ်သော။ နိဝေသနံ၊ နန်းတော်ကို။ မာပေဟိ၊ ဖန်ဆင်းချေ။”
ဣတိ၊ ပြီ။ [ရညော၊ မင်း၏အတွက်။ မင်း၏ အကျိုးငှာ။ မင်းဖို့။ ဤသို့အလိုရှိ
သလိုပေးနိုင်၏။ တဒတ္တသမ္ပဒါနံ ပုဒ်တည်း။]

‘ဘဒ္ဒန္တဝါ၊ အရှင်သိကြားမင်း၊ ဧဝံ၊ ကောင်းပါပြီ။ [ဤသို့ အလွယ်
ပေးပါ။] တနည်း “ဧဝံ၊ မှန်ပါ။ တဝ၊ အရှင်သိကြားမင်း၏။ ဝံစနံ၊
သည်။ ဘဒ္ဒံ၊ ကောင်းလှပါ၏။ [ဤသို့လည်း အဋ္ဌကထာအတိုင်းပေးပါ။]
ဣတိ ခေါ်၊ ဤသို့လျှင်။ ပ။ ပဋိဿတု၊ ဝန်ခံ၍။ သေယျထာပိ နာမ
။ ပ။ ပါတုရဟောသိ။ [ပတ်မအုပ် ပုဒ်စဉ် ၆၆-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]။ ပ။
အဓိဝါသေသိ။

အာနန္ဒ။ ပ။ နိဝေသနံ၊ နန်းတော်ဖြစ်သော။ ဓမ္မံ နာမ၊ သော။
ပါသာဒံ၊ ကို။ မာပေသိ၊ ဖန်ဆင်းပြီ။ ပါသာဒေဝါ၊ သည်။ အာယာမေန၊
အလျားအားဖြင့်။ ပုရတ္ထိမေန၊ အရှေ့အရပ်အားဖြင့် လည်းကောင်း။ ပစ္ဆိ-
မေန စ၊ တောင်အရပ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ယောဇနံ၊ တယူဇနာသည်။
အဟောသိ။ ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ (အနံအားဖြင့်။) ဥတ္တရေန၊
မြောက်အရပ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒက္ခိဏေန စ၊ တောင်အရပ်အားဖြင့်
လည်းကောင်း။ အဘုယောဇနံ၊ ယူဇနာဝက်သည်။ (အဟောသိ။) [အလျား
အားဖြင့် အရှေ့ အနောက်-တယူဇနာ။ အနံအားဖြင့် တောင်မြောက်-ယူဇ

နာဝကံရှိသည်။-ဟူလို။] ။ပ။ ပါသဒဿ၊ ဧ၊ ဥစ္စတရေန၊ အမြင့်အားဖြင့်။ တိပေါရိသံ၊ သုံးရပ် သုံးသရီသော။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာသည်။ (အောက်ခံအုတ်ခုံသည်။) ဝါ၊ ကို။ စတုန္ဒ ဝဏ္ဏာနံ၊ တို့၏။ ဣဋ္ဌကာဟိ၊ အုတ်တို့ဖြင့်။ စိတံ၊ စိအပ်သည်။ အဟောသိ။ပ။ ဖလိကမယာ။

အနန္တ။ ဓမ္မဿ ပါသဒဿ၊ ဧ၊ စတုန္ဒ ဝဏ္ဏာနံ၊ တို့၏။ (ပတိဋ္ဌာနိ၊ တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။) စတုရာသီတိ ထမ္ဘသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော တိုင်တို့သည်။ အဟောသိ။ ဧကော၊ တလုံးသော။ ထမ္ဘော၊ တိုင်သည်။ သောဝဏ္ဏမယော ။ပ။ ပါသဒေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ စတုန္ဒ ဝဏ္ဏာနံ၊ တို့၏။ ဖလကေဟိ၊ ပျဉ်ချပ်တို့ဖြင့်။ သန္တတော၊ ခင်းထားအပ်သည်။ အဟောသိ ။ပ။ ဥက္ခိသဉ္စ၊ ပုဒ်စဉ် ၂၅၃-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။ “စတုဝိသဟိ၊ နှစ်ဆယ်လေးစင်းသော။ သောပါနာနိ၊ လှေကားတို့သည်” ဟု ဆိုပါ။]

အနန္တ။ ဓမ္မော သော။ ပါသဒေါ ဌ။ စတုန္ဒ ဝဏ္ဏာနံ၊ စတုရာသီတိ ကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော အထွတ်ရှိသော အိမ်တော်တို့သည်။ (အထွတ်တပ်ထားအပ်သော နေစရာ အဆောင်တို့သည်။) အဟောသိ။ ဧကံ၊ တဆောင်သော။ ကုဋ္ဌာဂါရံ၊ သည်။ သောဝဏ္ဏမယံ ။ပ။ သောဝဏ္ဏမယော သော။ ကုဋ္ဌာဂါရော ဌ။ ရူပိယမယော၊ သော။ ပလ္လက္ခော၊ ပလ္လင်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပညတ္ထော၊ ခင်းထား အပ်သည်။ (ချထားအပ်သည်။) အဟောသိ ။ပ။ ဒန္တမယော၊ ဆင်စွယ်ဖြင့် ပြုအပ်သော။ ဝါ၊ ဆင်စွယ် ပကတိရှိသော။ (ဆင်စွယ်အတိ ပြီးသော။) ။ပ။ သာရမယော၊ စန္ဒကူးအနှစ် တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော။ပ။ ဒွါရော၊ တံခါး၌။ ရူပိယမယော။ တာလော၊ ထန်းပင်သည်။ ဌိတော၊ တည်နေသည်။ အဟောသိ။ [တည်ရှိ၏- ဟူလို။] ။ပ။ တဿ၊ ထို ငွေထန်းပင်၏။ ခန္ဓော၊ ပင်စည်သည်။ ရူပိယ မယော၊ ငွေပကတိ ရှိ၏။ (ငွေအံတို့ ပြီး၏။) ပတ္တာနိ စ၊ အရွက်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဖလာနိ စ၊ အသီးတို့သည်လည်းကောင်း။ သောဝဏ္ဏမယာနိ၊ ရွှေပကတိ ရှိကုန်၏။ (ရွှေအတိ ပြီးကုန်၏)။ပ။

၂၅၇။ အထ ခေါ။ပ။ “အဟံ၊ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ ဒိဝါဝိဟာရံ၊ နေအခါ၌ နေခြင်းကို။ နိသီဒိဿာမိ၊ နေအံ့။ (တတ္ထ။) မဟာဝိယူဟဿ၊ ငွေ-အတိပြီးသော ကြီးစွာသော အထွတ်ရှိသော။ (အကျယ် ဆုံးသော အထွတ်တပ်အပ်သော။) ကုဋ္ဌာဂါရဿ၊ အထွတ်ရှိသော အိမ်တော်၏။ (အဆောင်တော်၏။) ဒွါရော ဌ။ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယံ၊ သော။ တာလ-

ဝနံ၊ ထန်းတောဥယျာဉ်ကို။ ယံနန္တ မာပေယျံ၊ စွံ”။ပ။မာပေသိ၊ ပြီ။
 ယတ္ထ၊ ယင်း ရွှေထန်းတော ဥယျာဉ်၌။ ဒိဝါဝိဟာရံ၊ ကို။ နိသိဒ္ဓိ၊
 နေထိုင်ပြီ။ပ။ဒွိဟိ၊ နှစ်ထပ်ကုန်သော။ ဝေဒိကာဟိ၊ ဝရံတာ တို့ဖြင့်။
 ပရိက္ခိတ္တော၊ ကာရံအပ်သည်။ အဟောသိ၊ [ဝရံတာ တထပ်သည် အထွတ်
 အဖျား၏ အထက်၌ရှိ၍ တထပ်သည် ပြာသာဒ်အပြင် အပိုင်းအခြား၏
 အထက်၌ရှိသည်။]။ပ။ဥက္ကိသဉ္စ၊ [၂၅၃--အတိုင်းဆိုပါ။]

၂၅၄။ အာနန္ဒ၊ ဓမ္မော ပါသာဒေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒွိဟိ၊ နှစ်
 ထပ်ကုန်သော။ ကိကိဏိက ဇာလေဟိ၊ ရွှေမျှဇာတို့ဖြင့်။ [ပရိက္ခိတ္တော၊
 ကာရံအပ်သည်။ အဟောသိ၊ [ဆည်းလည်းချူလုံးကလေးများ တပ်ထား
 အပ်သော သံဇကများသည် “ကိကိဏိကဇာလ”မည်၏။ ရှေးက ရွှေမျှ
 ကုန်ရက်-ဟု ဘာသာပြန်ကြ၏။] ဧကံ၊ သော။ ဇာလံ၊ ဇာသည်။ပ။
 ကိကိဏိကာ၊ ဆည်းလည်းတို့သည်။ အဟောသုံ၊ပ။အာနန္ဒ၊ ဝါတေရိတာနံ။
 ကုန်သော။ ကိကိဏိက ဇာလာနံ၊ တို့၏။ပ။ပရိစာရေသုံ၊ [ပုဒ်စဉ် ၂၄၂-
 အဆုံးနား၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

အာနန္ဒ၊ နိဋ္ဌိတော၊ အလုံးစုံ ပြီးပြီးသော။ ဓမ္မော ပါသာဒေါ၊
 သည်။ ဒုဒ္ဓိက္ခော၊ ခဲယင်းသဖြင့် ကြည့်အပ်သည်။ (အရောင်တောက် နေ
 သည့်အတွက် မကြည့်နိုင်သည်။ ဟုတော့။) စက္ခုနိ၊ မျက်လုံး တို့ကို။
 မုသတိ၊ ပယ်ရှားတတ်၏။ [မကြည့်နိုင်သည့်အတွက် ရှောင်လွှဲသွားကြရသော
 ကြောင့် မျက်လုံးတို့ကို ပြာသာဒ်က ပယ်ရှားရာ ရောက်သည်။-ဟူလို။]အာ-
 နန္ဒ၊ သေယျထာပိ၊ ကား။ ဝဿာနံ၊ မိုးလတို့၏။ ပစ္ဆိမေ၊ နောက်ဆုံး
 ဖြစ်သော။ မာသေ၊ လ၌။ သရဒသမယေ၊ သရဒ-အခါ၌။ [တန်ဆောင်
 မုန်းလ အခါ၌။] ဒေဝေ၊ ကောင်းကင်သည်။ ဝိဒ္ဓေ၊ အထက်၌ ဖောက်
 ထွင်းအပ်သော်။ (ထုတ်ချင်းပေါက် နေလတ်သော်။) ဝိဂတဝလာဟကေ၊
 ကင်းသောမိုးတိမ် ရှိလတ်သော်။ အာဒိစ္စော၊ နေမင်းသည်။ နဘံ၊ ကောင်း
 ကင်သို့။ အဗ္ဗုဿက္ကမာနော၊ [အဗ္ဗုဂ္ဂမမာနော (ဆဋ္ဌ)။] ရှေ့ရှုတက် လာ
 လတ်သော်။ (ထွက်လာလတ်သော်။) ဒုဒ္ဓိက္ခော။ပ။မုသတိ။

၂၅၅။ အထ ခေါ။ပ။“အဟံ၊ ဓမ္မဿ ပါသာဒဿ၊ ၏။ ပုရတော၊
 ရှေ့၌။ ဓမ္မံ နာမ၊ မည်သော။ ပေါက္ခရဏိ၊ ရေကန်ကို။ ယံနန္တ မာပေယျံ၊
 အကယ်၍ ဖန်ဆင်းရပါမူကား ကောင်းလေစွ။” ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်
 ပြီ။ပ။

အမှာ။ ။ဤမှနောက်၌ အနက်ထူးမရှိပါ။ ပါဠိတော်အစဉ်ကြည့်၍
 ရှေ့အတိုင်းနှုတ်တက်အောင် မစုန်ကျော်ပဲ အနက်ဆိုပါ။]

ဈာနသမ္ပတ္တိ]

နိဿယ

၃၇၅

အာနန္ဒ။ ဓမ္မေ ပါသာဒေ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတေ၊ အလုံးစုံ ပြီးစီးသော်လည်းကောင်း။ ဓမ္မာယ ပေါက္ခရဏိယာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာယ စ၊ သော်လည်းကောင်း။ မဟာသုဒဿနော ရာဇာ၊ သည်။ (အဘိရုဟိ-၌ စပ်။) ‘တေန သမယေန၊ ထို အခါ၌။ (ထိုခေတ်၌။) ယေ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သမဏေသု ဝါ၊ သမဏ-တို့၌သော်လည်း။ သမဏသမ္ပတာ၊ သမဏ-ဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ (အသိအမှတ်ပြုအပ်ကုန်၏။) ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ၊ ဗြာဟ္မဏ-တို့၌သော်လည်း။ ဗြာဟ္မဏသမ္ပတာ၊’ တေ၊ ထို သမဏ ဗြာဟ္မဏ-တို့ကို။ သဗ္ဗကာမေဟိ၊ အလုံးစုံ အလိုရှိအပ်သော ဝတ္ထုတို့ဖြင့်။ (ပရိက္ခရာတို့ဖြင့်။) သန္တပေတော၊ ကောင်းစွာ ရောင့်ရဲစေပြီး၍။ (လှပြီး၍။) ဓမ္မပါသာဒံ၊ သို့။ အဘိရုဟိ၊ တက်ပြီ။ [ဓမ္မ-နန်းပြာသာဒ်နှင့် ဓမ္မ-ရေကန် ပြီးစီးသောအခါ မိမိဦးစွာ တက်မနေသေးပဲ သမဏ ဗြာဟ္မဏ-တို့ကို လှူဖွယ် ပစ္စည်းများ လှူပြီးမှ နန်းပြာသာဒ်သို့ တက်နေသည်-ဟူလို။]

ပဌမဘာဏဝါရော၊ တည်း။

ဈာနသမ္ပတ္တိ

၂၆၀။ အထ ခေါ။ပ။ “ယေန၊ အကြင် ကံကြောင့်။ အဟံ၊ တေရဟိ၊ ၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (သို့ကလောက်။) မဟိဒ္ဓိကော၊ ကြီးသောတန်ခိုးရှိ၏။ (ကြီးကျယ်သော အလိုရှိအပ်သော အကျိုး၏ ပြီးစီးခြင်းရှိ၏။) ဧဝံ၊ သို့။ မဟာနုဘာဝေါ၊ ကြီးသောအာနုဘော်ရှိ၏။ (ကြီးကျယ်သော ခံစားထိုက်သောအကျိုးရှိ၏။) မေ၊ ခေါ။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ ကိဿ ကမ္မဿ၊ အဘယ်ကံ၏။ ဖလံ နှံ ခေါ၊ အကျိုးရင်း အကျိုးဆက်နည်း။ ကိဿ ကမ္မဿ၊ ခေါ။ ဝိပါကော၊ တူသောအကျိုးနည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။ပ။ “ယေန၊ ကြောင့်။ပ။ မဟာနုဘာဝေါ၊ ခေါ။ မေ၊ ခေါ။ ဣဒံ၊ သည်။ တိဏ္ဍံ၊ သုံးမျိုးကုန်သော။ ကမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဖလံ၊ တည်း။ ပ။ ဝိပါကော၊ တည်း။ သေယျထိဒံ၊ အဘယ်သုံးပါးတို့၏နည်း။ [ထိုသုံးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း-ဟုလည်း အလွယ်ပေးပါ။] ဒါနဿ၊ စည်းစိမ် ဥစ္စာကို၊ စွန့်ကြဲ ပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်း၏လည်းကောင်း။ ဓမ္မဿ၊ မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမ-ကြောင်း ဥပုသ်သီလ၏လည်းကောင်း။ [ရှစ်ပါးသီလ-စသည်၏လည်းကောင်း။] သံယမဿ၊ မိမိကိုယ်ကို စောင့်စည်းကြောင်း ဖြစ်သော ငါးပါးသီလ၏လည်းကောင်းတည်း။” ဣတိ၊ ပြီ။

၃၇၆

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[မဟာသုဒဿနသုတ်

အထ ခေါ်။ပ။ မဟာဝိယူဟံ၊ ငွေဖြင့်ပြီးသော ကြီးစွာသောအထွတ်
ရှိသော။ ဝါ၊ မဟာဝိယူဟ-မည်သော။ ကုဋ္ဌာဂါရံ၊ အထွတ်ရှိသော
နန်းပြာသာဒ်သည်။ (အတ္ထိ။) ။ပ။ ဒွါရေ၊ ဌ။ ဌိတော၊ ရပ်လျပ်။
ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။(ကိ။) “ကာမဝိတက္က၊ ဟဲ-ကာမဝိတက်။(ကာမဂုဏ်ကို
ကြံစိတတ်သော ဟဲ-ဝိတက်။) တိဋ္ဌ၊ နေရစ်တော့။ ဗျာပါဒဝိတက္က၊ တက်။
(သူတပါး၏ ပျက်စီးခြင်းကို ကြံစိတတ်သော ဟဲ-ဝိတက်။) တိဋ္ဌ။ ဝိဟိံသ-
ဝိတက္က၊ တက်။ (သူတပါးကို ညှဉ်းဆဲဖို့ရန် ကြံစည်တတ်သော ဝိတက်။)
တိဋ္ဌ။ ကာမဝိတက္က၊ တက်။ တောဝတအ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော
တံခါးအရပ်ဖြင့်။ (နိဝတ္ထိတဗ္ဗံ၊ ပြန်နစ်ထိုက်၏။ ဝါ၊ ပြန်နစ်တော့။) [ဟဲ-
ကာမဝိတက် အသင်သည် ဤ တံခါးပေါက်၌သာ ရပ်တန့်ရစ်တော့။ ဤမှ
နောက်၌ အဆောင်တိုင်းသို့ မလိုက်ခွဲနဲ့-ဟူလို။]။ပ။” ဣတိ၊(ဥဒါနေသိ။) ၊

၂၆၁။ အထ ခေါ်။ပ။ ကုဋ္ဌာဂါရံ၊ သို့။ ပဝိသိတော၊ ရှိ။ သောဝဏ္ဏ-
မယော၊ သော။ ပလ္လင်္ကေ၊ ဌ။ နိသိန္ဓော၊ ထိုင်နေလျက်။ (ဝိဟာသိ-၌
စပ်။)ကာမေဟိ၊ ဝတ္ထု၊ ကိလေသာ-နှစ်ပြာသော ကာမတို့မှ။ ဝိဝိစ္စေ၊
ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်။ အကုသလေဟိ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊
နိဝရဏ-တရားတို့မှ။ ဝိဝိစ္စ(ဝေ)၊ ရှိ(လျှင်)။သဝိတက္က၊ ဝိတက်နှင့်လည်း
တကွဖြစ်သော။ သဝိစာရံ၊ ဝိစာရ-နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ ဝိဝေကဇံ၊
နိဝရဏတို့၏ ကင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခံ၊ ဖရဏာပီတိ၊ စေတ
သိကသုခ-ရှိသော။ ပဌမံ၊ ရွေးဦးစွာဖြစ်သော။ ဝါ၊ ရွေးဦးစွာရအပ်သော။
ဈာနံ၊ သို့။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ရောက်၍။ ဝိဟာသိ၊ နေပြီ။

ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ တို့၏။ ဝုပသမာ၊ ပယ်ခွါလွန်မြောက် ငြိမ်းပျောက်ခြင်း
ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော။ စေတသော၊ စိတ်ကို။ သမ္ပ-
သာဒနံ၊ ကြည်လင်စေတတ်သော။ ဧကောဒိဘာဝံ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော
သမာဓိကိုတိုးပွားစေတတ်သော။ အဝိတက္က၊ ဝိတက်လည်း မရှိသော။ အဝိစာရံ၊
ဝိစာရလည်း မရှိသော။ သမာဓိဇံ၊ ပထမဈာန်သမာဓိကြောင့် ဖြစ်သော။
ပီတိသုခံ၊ သော။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက် ဖြစ်သော။ ဝါ၊ နှစ်ကြိမ်
မြောက် ရအပ်သော။ပ။ ဝိဟာသိ။

ပီတိယာ၊ ပီတိကို။ ဝိရာဂါ စ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။
(ပီတိယာ၊ ၏။ ဝုပသမာ စ၊ ပယ်ခွါလွန်မြောက် ငြိမ်းပျောက်ခြင်းကြောင့်
လည်းကောင်း။ ဥပေက္ခကော၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သည်။ ဝါ၊ အသင့်
အားဖြင့်ရှုတတ်သော တဩမဇ္ဈတ္တပေက္ခာ-ရှိသည်။ (ဟုတ္တာ) စ၊ ဖြစ်၍

လည်းကောင်း။ သတော၊ သတိမပြတ် အမှတ်ရသည်။ သမ္ပဇာနော၊
 ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်သိသည်။ (ဟုတ္တာ) စ၊ လည်းကောင်း။ ဝိဟာသိ။
 သုခဉ္စ၊ ကာယိကသုခ၊ စေတသိကသုခ-ကိုလည်း။ ကာယေန၊ နာမကာယ-
 ဖြင့်။ ပဋိသံဝေဒေသိ၊ ခံစားပြီ။ ယံ၊ အကြင် တတိယဈာန်ကြောင့်။ တံ၊
 ထို တတိယဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အရိယာ၊ ဘုရား၊ ပစ္စေကာ၊ အရိယာ
 သာဓက-တို့သည်။ အာစိက္ခန္တိ၊ ပြောဆိုညွှန်ပြ ချီးမွမ်းကြကုန်၏။ (ကိံ။)
 အယံ၊ ဤ တတိယဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပေက္ခာကော၊
 သုခမြားမြောက် ထိပ်ဆုံးရောက်သည့် တတိယဈာန် ချမ်းသာမြတ်၌သော်မှ
 မငြိမကပ် လျစ်လျူရှုတတ်ပါပေစွ။ သတိမာ၊ တဖန်ပီတိ မဖြစ်ဘိအောင်
 သတိရှိပါပေစွ။ သုခဝိဟာရီ၊ အရိယာတို့ လွန်စွာလေးမြတ် မှီဝဲအပ်သည့်
 တတိယဈာန်ချမ်းသာကို ခံစားကာ ချမ်းချမ်းသာသာ နေလေ့ရှိပါပေစွ။
 ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆိုညွှန်ပြ ချီးမွမ်းကြကုန်၏။ တတ္ထိယံ၊ သော။ (တံ)
 ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။

ပုဗ္ဗေဝ၊ စတုတ္ထဈာန်ကိုမရမီ လေးပါးသော ဈာန်တို့၏ ဥပစာရ-ဈာန်
 ခဏ၌ပင်။ သုခဿ ကာယိကသုခကို။ ပဟာနာ စ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်
 လည်းကောင်း။ ဒုက္ခဿ၊ ကာယိက ဒုက္ခကို။ ပဟာနာ စ၊ ကြောင့်
 လည်းကောင်း။ သောမနဿ ဒေါမနဿာနံ၊ သောမနဿ ဒေါမနဿ-တို့၏။
 (စေတသိကသုခ စေတသိကဒုက္ခ-တို့၏။) အတ္ထဂံမာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း
 ကောင်း။ အဒုက္ခမသုခံ၊ ဒုက္ခလည်းမရှိ သုခလည်းရှိသော။ ဥပေက္ခာ-
 သတိပါရှိသုဒ္ဓိံ၊ တကြမဇ္ဈတ္တပေက္ခာသည် ဖြစ်စေအပ်သောသတိ၏ ထက်
 ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော။ စတုတ္ထံ၊ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။

၂၆၂။ အထံ ခေါ။ပ။မဟာဝိယူဟာ၊ ငွေဖြင့်ပြီးသော ကြီးစွာသော
 အထွတ်ရှိသော။ ကုဋ္ဌာဂါရာ၊ အထွတ်ရှိသော နန်းပြာသာဒ်မှ။ နိက္ခ-
 မိတွာ၊ ထွက်လာ၍။ သောဝဏ္ဏမယံ ကုဋ္ဌာဂါရံ၊ သို့၊ ပဝိသိတွာ၊ ၍။
 ရူပိယမယေ ပလ္လင်္ကေ၊ ၌။ နိသိန္နော၊ လျက်။ မေတ္တာသဟဂတေန၊
 မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော။ စေတသ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဧကံ၊ တခုသော။ ဒီသံ၊
 အရပ်မျက်နှာကို။ ဝါ၊ တခုသော အရပ်မျက်နှာ၌နေသော သတ္တဝါ
 အပေါင်းကို။ ဖရိတွာ၊ ဖြန့်၍။ ဝိဟာသိ။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဒုတိယံ၊
 နှစ်ခုမြောက် အရပ်ကို။ ဝါ၊ နှစ်ခုမြောက် အရပ်၌နေသော သတ္တဝါ
 အပေါင်းကို။ (ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။)။ပ။ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤနည်း
 အားဖြင့်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ အထက်အရပ်၌

၃၇၈ သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် မြဲမဟာသုဒဿနသုတ်

နေသော သတ္တဝါအပေါင်းကိုလည်းကောင်း။ အစော၊ အောက်အရပ်
ကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ တိရိယံ၊ ဖိလာ အထောင့်
အရပ်ကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ သဗ္ဗမိ၊ အလုံးစုံသော
အရပ်ဆယ်မျက်နှာ၌။ သဗ္ဗတ္တတာယ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၌ မိမိနှင့်
တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သဗ္ဗာဝန္တံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါအပေါင်း
ရှိသော။ လောကံ၊ လောကကို။ မေတ္တာသဟဂတေန၊ သော။ ဝိပုလေန၊
ကျယ်ပြန့်သော။ မဟဂ္ဂတေန၊ မြတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ အပ္ပမာ-
ဏေန၊ အတိုင်းအရှည် မရှိသော။ အဝေဒရေန၊ ဒေါသ-တည်းဟူသော
ရန်မရှိသော။ အဗျာပဇ္ဇေန၊ စိတ်ဆင်းရဲစွာ ဒေါမနဿ-ဝေဒနာလည်း
မရှိသော။ စေတသ၊ ဖြင့်။ ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။

အမှာ။ ။နောက်၌ “ကရုဏာ သဟဂတေန၊ ကရုဏာနှင့်တကွဖြစ်သော-
စသည်ဆိုပါ။ ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၊
ဋီကာ-မှ ယူ၍ သီလက္ခန္ဓာ ဘာသာဋီကာ စတုတ္ထအုပ် စာမျက်
နှာ ၄၆၁-၌ ပြထားပြီ။

စတုရသီတို့ နဂရသဟဿာဒိ

၂၆၃။ အာနန္ဒ။ မဟာသုဒဿနဿ၊ သော။ ရညော၊ ၏။ ဝါ၊
မှာ။ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပုမုခါနိ၊ ကုသာဝတီ-မင်းနေပြည် အမှူးရှိ ကုန်
သော။ စတုရသီတိ နဂရသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော
မြို့တော်တို့သည်။ အဟေသံ၊ ရှိကုန်ပြီ။ [နောက်၌ ဤသို့အပြည့်အစုံပေးပါ။
ထူးရာ၌သာ ရေးပါမည်။] ဓမ္မပါသာဒပုမုခါနိ၊ ဓမ္မ-နန်းပြာသာဒ် အမှူး
ရှိကုန်သော။ ပ။ မဟာဝိယူဟ ကုဋ္ဌာဂါရ ပမုခါနိ၊ မဟာဝိယူဟ-မည်သော
အထွတ်တပ်အပ်သော အဆောင်တော်အမှူးရှိကုန်သော။ ပ။

သောဝဏ္ဏမယာနိ၊ ကုန်သော။ ရူပိယမယာနိ၊ ကုန်သော။ ဒန္တမယာနိ၊
ဆင်စွယ်ဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော။ သာရမယာနိ၊ စန္ဒကူးနှစ်ဖြင့် ပြုအပ်ကုန်
သော။ ဂေါနကတ္တတာနိ၊ လက်လေးသစ်ထက်ရှည်သော သားမွေး ကော်
ဇောနက်ကြီးဖြင့် ခင်းအပ်ကုန်သော။ ပဋိကတ္တတာနိ၊ အဖြူထည်သက်သက်
ရက်အပ်သော သားမွေးအခင်းဖြင့် ခင်းထားအပ်ကုန်သော။ ပဋ္ဌလိကတ္တ-
တာနိ၊ တခဲနက်ပန်းပြောက်ရှိသော သားမွေးအခင်းဖြင့် ခင်းထား အပ်
ကုန်သော။ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္တရဏာနိ၊ ဝံပိုင်မည်သော သားကောင်း၏
အရေဖြင့် ပြုအပ်သော မြတ်သော အပေါ်လွှမ်း အခင်းရှိကုန်သော။

စတုရသီတိနဂရသဟဿာဒိ] နိဿယ

၃၇၉

သဥတ္တရစ္ဆဒါနိ၊ အထက်၌ ဗိတန်နီနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဥဘတော-
လောဟိတကူပဓာနာနိ၊ ခြေရင်း ခေါင်းရင်း နှစ်ဘက်ဝယ် နီသောအုံးရှိကုန်
သော။ စတုရသီတိပလ္လင်္ကသဟဿာနိ အဟေသုံ။

သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ၊ ရွှေဖြင့်ပြုအပ်သော တန်ဆာရှိကုန်သော။ သော-
ဝဏ္ဏဓဇာနိ၊ ရွှေဖြင့်ပြုအပ်သော အလံရှိကုန်သော။ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ၊
ရွှေဇာတို့ဖြင့် ဖုံးအပ်ကုန်သော။ [ရွှေချူကွန်ရက်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန်သော-
ဟု ရှေးကပေး၏။] ဥပေါသထနာဂရာဇပ္ပမုခါနိ၊ ဥပေါသထ-ဆင်မင်း
အမှူးရှိကုန်သော။ ပ။ သိဟစမ္ပပရိဝါရာနိ၊ ခြင်္သေ့ရေဟူသော အကာအရံ
ရှိကုန်သော။ [ဗျုပ္ပ-ကျား။ ဒီပိ-သစ်။ ပဏ္ဍုကမ္ဗလ-ဖျော့တော့ ဝါဝင်းသော
ကမ္ဗလာ။ ဝေဇယန္တရထ-ဝေဇယန္တာရထား။] ။ ပ။ သုဘဒ္ဒါဒေဝိပ္ပမုခါနိ၊
သုဘဒ္ဒါဒေဝီ-အမှူးရှိကုန်သော။ ပ။

ဒုဟသန္ဓနာနိ၊ အမြဲယိုစီးသော နို့ရည်ရှိကုန်သော။ [အချိန်မရွေး နို့ရည်
ညှစ်လျှင် နို့ထွက်ကုန်သော-ဟူလို။ ဒုကူလသန္ဓနာနိ၊ နို့ခံခွက်၏ တည်ရာ
ဖြစ်သော ဘွဲ့ဖြူအဝတ်၌ နို့ရည်၏ယိုစီးခြင်း ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ နို့ရည်ခံရာ
ခွက် ပြည့်လျှံရုံမက အဝတ်ပေါ်အထိ စီးကျသော နို့ရည်ရှိကုန်သော။-
ဤသို့လည်းမကဲ့ရှိ၏။] ကံသုပဓာရဏာနိ၊ ငွေဖြင့်ပြုအပ်သော [နို့ရည်ခံခွက်
ရှိကုန်သော။ စတုရသီတိ ဓေနသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော
နို့စားနွားမတို့သည်။ အဟေသုံ။ ခေါမသုခမာနံ၊ ခေါမတိုင်းဖြစ် နူးညံ့
ချောမွေ့သော အဝတ်တို့၏။ ကပ္ပဝါသိကသုခမာနံ၊ ဝါချည်ဖြင့်ရက်အပ်သော
ချောမွေ့သောအဝတ်တို့၏။ ကောသေယျသုခမာနံ၊ ပိုးချည်ဖြင့်ရက်အပ်သော
ချောမွေ့သောအဝတ်တို့၏။ ကမ္ဗလသုခမာနံ၊ ကမ္ဗလာဖြင့် ပြုအပ်သော
ချောမွေ့သောအဝတ်တို့၏။ စတုရသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ၊ ကုဋေ
ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော အဝတ်တို့သည် အဟေသုံ။ ပ။
စတုရသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ပွဲတော်
ချက် အိုးတို့သည်။ အဟေသုံ။ သာယံ၊ ညနေ၌လည်းကောင်း။ ပါတံ၊
နံနက်၌လည်းကောင်း။ ဘတ္တာဘိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ထိုက်သော ပွဲတော်
အစာကို။ အဘိဟရိယိတ္ထ၊ ရှေးရှုဆောင်အပ်ပြီ။

၂၆၄။ အာနန္ဒ။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ ပ။ ရညော၊
၏။ “စတုရသီတိ နာဂသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဆင်
တို့သည်။ သာယံ ပါတံ။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ဆည်းကပ်စားရာ အရပ်သို့။ အာဂစ္ဆန္တိ၊
လာကုန်၏။ [ရညော၊ မင်းကို။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ဆည်းကပ် စားခြင်းငှာ။-ဤသို့

၃၀၀ သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် [မဟာသုဒဿနသုတ်

လည်း ပေးပါ။]။ပ။ ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ၊ အနုတ်တရာ အနုတ်တရာ
၏။ အစွယေန၊ လွန်ရာအခါ၌။ ဧစ္စတ္တာလီသံ ဧစ္စတ္တာလီသံ နာဂသဟ-
ဿာနိ၊ လေးသောင်းနှစ်ထောင် လေးသောင်းနှစ်ထောင်သော ဆင်တို့သည်။
သကိံ သကိံ၊ တကြိမ် တကြိမ်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သို့။ ယံနန္ အာဂစ္ဆေယျံ၊
အကယ်၍ လာကြပါမူကား ကောင်းလေစွ။” ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။
။ပ။ “သမ္ပပရိဏာယကရတန၊ အချင်း သားတော်ကြီးရတနာ။ပ။ တေနဟိ၊
တိုက်တွန်းပါ၏။ပ။ အာဂစ္ဆန္တု၊ လာကြပါစေ။” ဣတိ၊ ဤသို့ အမိန့်ပေး
ပြီ။ ။ပ။ အာဂမံသု၊ လာကုန်ပြီ။

သုဘဒ္ဒါဒေဝီ-ဥပသင်္ကမန

၂၆၅။ အာနန္တ။ အထ ခေါ၊ ၌ (မဟာသုဒဿန-မင်း၏ ဈာန်တရား
ဗြဟ္မဝိဟာရ-တရားဖြင့် တပါးတည်းနေရာ ထိုအခါ၌။) သုဘဒ္ဒါယ၊သော။
ဒေဝီယာ၊ မိဖုရား၏။ ဗဟုန္တံ ဝဿာနံ၊ များစွာသော နှစ်တို့၏။ ဗဟုန္တံ
ဝဿသတနံ၊ နှစ်-ရာပေါင်းများစွာတို့၏။ ဗဟုန္တံ ဝဿသဟဿာနံ၊ နှစ်-
ထောင်ပေါင်းများစွာတို့၏။ အစွယေန၊ လွန်ရာအခါ၌။ ဧတံ၊ ဤ အကြံ
သည်။ အဟောသိ။ (ကိံ။) “မေ၊ သည်။ မဟာသုဒဿနော ရာဇော၊” ကိံ။
စိရံ ဒိဋ္ဌော၊ ကြာမြင့်စွာက ဖူးအပ်ခဲ့ပြီ။ (မဖူးမြင်ရတာ ကြာလှပြီ။) ။ပ။
ရာဇာနံ၊ ကိံ။ ဒဿနာယ၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှာ။ ယံနန္ ဥပသင်္ကမေယျံ၊ အကယ်
၍ သွားရပါမူကား။ ကောင်းလေစွ။” ဣတိ၊ ပြီ ။ပ။ ဣတ္ထာဂါရံ၊ မောင်းမ
အပေါင်းကို။ (မိဖုရား၏ အခြွေအရံ ဖြစ်သော နန်းတော်သူများကို။)
အာမန္တေသိ၊ ခေါ်၍ ပြောပြီ။ (ကိံ။) “တုမေ၊ သင်တို့သည်။ထေ၊ လာကြ
ကုန်။ သိသာနိ၊ ဦးခေါင်းတို့ကို။ နာယထ၊ လျော်ကြပါကုန်။ ပီတာနိ၊
ရွှေသော အဆင်းရှိကုန်သော။ ဝတ္ထာနိ၊ အဝတ်တို့ကို။ ပါရူပထ၊ ဝတ်ကြ
ခြုံကြပါကုန်။ နော၊ ငါတို့သည်။ပ။ စိရံ ဒိဋ္ဌော ။ပ။ ဥပသင်္ကမိဿာမ။”
ဣတိ၊ ပြီ။

“အယျေ၊ အရှင်မ။ ဧဝံ၊ အမိန့်တော်အတိုင်းပါ။” ဣတိ ခေါ၊ လျှင်။ပ။
ဥပသင်္ကမိ ။ပ။ “သမ္ပပရိဏာယကရတန၊ အချင်း သားတော်ကြီးရတနာ။
စတုရဂီနိံ၊ ဆင် မြင်း ရထား၊ ခြေလျှင်အားဖြင့် လေးပါးသော အင်္ဂါ
ရှိသော။ သေနံ၊ စစ်တပ်ကို။ ကပ္ပေဟိ၊ ပြင်ဆင်ပါ။ပ။” “ဒေဝီ၊ အရှင်
မိဖုရား။ပ။” ကပ္ပေါပေတွာ၊ ပြင်ဆင်စေပြီး၍။ သုဘဒ္ဒါယ ဒေဝီယာ၊ အား။

ပဋိဝေဒေသိ၊ သိစေပြီ။ (သိအောင် သံတော်ဦးတင်ပြီ။ ကိ။) “ဒေဝိ၊ ဒေဝိ။ စတုရင်္ဂီနီ။ သေနာ၊ ကိ။ ကပ္ပိတာ၊ ပြင်ဆင်အပ်ပါပြီ။ ဒါနိ၊ ဌ။ ယဿ၊ အကြင် သွားခြင်း၏။ ကာလံ၊ အချိန်ကို။ မညသိ၊ သိ၏။” (တံ၊ ထိုအချိန်ကို။ ဇာနဘဟံ၊ သိတော်မူပါ။ ဣတိ၊ ပြီ။) ။ပ။ သေနာယ၊ ပြင့်။ ဣတ္ထာဂါရေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူ။ပ။မဟာဝိယူဟဿ၊ ကုဋ္ဌာဂါရဿ၊ ၏။ ဒွါရဗာဟံ၊ တံခါးတောင်ကို။ အာလမ္ပိတု၊ လက်ဆွဲ၍။ အဋ္ဌာသိ၊ ရပ်နေပြီ။ [အတွင်းသို့ မဝင်ဝံ့သောကြောင့် ရပ်နေသည်။]

အထ ခေါ။ပ။“ကိ” နှ ခေါ၊ အဘယ်သို့နည်း။ မဟတော၊ များစွာသော။ ဇနကာယဿ၊ လူအပေါင်း၏။ သဒ္ဓေါ ဝိယ၊ အသံလိုပါတကား။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ပ။ကုဋ္ဌာဂါရံ၊ မှ။ နိက္ခမန္တော၊ ထွက်လာလတ်သော်။ သုတဒ္ဓိံ ဒေဝိ၊ ကိ။ ဒွါရဗာဟံ၊ ကိ။ အာလမ္ပိတု၊ ၍။ ဌိတံ၊ ရပ်နေသည်ကို။ အဋ္ဌာသ၊ မြင်ပြီ။ ဒိသ္မာန၊ ကြောင့်။ပ။ “ဒေဝိ၊ ဒေဝိ။ ဧတ္ထေဝ၊ အဲဒီနေရာ၌သာ။ တိဋ္ဌ၊ ရပ်နေပါ။ မာ ပါဝိသိ၊ အတွင်းသို့ မဝင်ခဲ့ပါနှင့်။” ဣတိ၊ ပြီ။ [ဈာန်ဝင် စားလျက် နေရာ အဆောင်တော်၌ အမျိုးသမီးများနှင့် အတူနေဖို့ရာ မသင့်တော်သောကြောင့် တားမြစ်သည်။]။ပ။ “အမ္ဘောပုရိသ၊ အမောင်ယောက်ျား။ ဟိ၊ သွားချေ။ တံ မဟာဝိယူဟာ၊ ကုဋ္ဌာဂါရာ၊ မှ။ သောဝဏ္ဏမယံ၊ ပလ္လက္ခံ၊ ကိ။ နိဟရိတု၊ ထုတ်ဆောင်၍။ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယေ၊ တာလဝနေ၊ ထန်းတောဥယျာဉ်၌။ ပညပေဟိ၊ ခင်းလိုက်လော့။” ဣတိ၊ ပြီ။ပ။ ပညပေသိ၊ ခင်းပြီ။ပ။ပါဒေ၊ လက်ယာခြေ၌။ ပါဒံ၊ လက်ဝဲခြေကို။ အစ္စာဓာယ၊ အနည်းငယ် လွန်အောင်ထား၍။ သတော သမ္ပဇာနော (ဟုတု)။ ဒက္ခိဏေန ပဿေန၊ လက်ယာ နံပါးဖြင့်။ သိဟသေယံ၊ မြတ်သောလျောင်းခြင်းကို။ ကပေသိ၊ ပြုပြီ။

၂၆၆။ အက ခေါ။ပ။“ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသား ခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဝိပ္ပသန္တာနိ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်ကုန်၏။ ဆဝိဝဇ္ဇော၊ အရေ၏ အဆင်းသည်။ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်၏။ ပရိယောဒါတော၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖြူစင်၏။ပ။ရာဇာ၊ သည်။ ကာလံ၊ သေခြင်းကို။ (နတ်ရွာစံခြင်းကို။) မာ ဟေဝ အကသိ၊ ကေန မပြုပါစေနှင့်။” ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ပ။အဝေဝါစ၊ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ (ကိ။) [ဤသို့ ဣန္ဒြေများ ဖြူကြယ်သောအခါ ဘဝပြောင်းတတ်သည်-ဟု ကြားဖူးသောကြောင့် ဘဝပြောင်းမည်ကို စိုးရိမ်သည့်အတွက် သံတော်ဦးတင်သည်။]

“ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ ဣမာနိ၊ ဤဟာတို့သည်။ တေ၊ အရှင်မင်းမြတ်၏။ ကုဿာဝတိရာဇဓာနိပုဗ္ဗမုခါနိ၊ ကုဿာဝတိ-မင်းနေပြည်အမှူးရှိကုန်သော။ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော မြို့တော်တို့ပါတည်း။ ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ ဧတ္ထေ၊ ဤ မြို့တော်တို့၌။ ဆန္ဒံ၊ ချစ်ခြင်းကို။ ဇနေဟိ၊ ဖြစ်စေတော်မူပါ။ ဇိဝိတေ၊ အသက်၌။ အပေက္ခံ၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို။ (မစွန့်လွှတ်ပဲ ငဲ့ကွက်ကြောင်း တဏှာကို။) ကဓောဟိ၊ ပြုတော်မူပါ။ [နောက်ဝါကျများ၌ ဤသို့ပေးပါ။]ပ။”ဣတိ၊ ပြီ။

၂၆၇။ အာနန္ဒ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သံတော်ဦးတင်အပ်သော်။ပ။ အဝေါစ။ (ကိံ) “ဒေဝိ၊ ဒေဝိ။ တံ။ မံ၊ ကိံ။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး။ (ရက်ပတ်လုံး။) ဣဋ္ဌေဟိ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်သော။ ကဋ္ဌေဟိ၊ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ ပိယေဟိ၊ ချစ်အပ်ကုန်သော။ မနာပေဟိ၊ မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော စကားတို့ဖြင့်။ သမုဒါစရိတ္တံ၊ ပြောဆိုခဲ့ပြီ။ [အဇ္ဇတနိ “ဩ”ဝိဘတ်ကို “ဣ” ပြု၍ “သမုဒါစရိတ္တံ”ဟု ဖြစ်၏။ မောဂ္ဂလ္လာန် ၆-ကဏ္ဍ၊ ၄၂-သုတ်၌ “ဩ”ကို “ဣ”လည်း ပြုသည်။] အထ စ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်။ တံ မံ၊ ပစ္ဆိမေ ကာလေ၊ သေချိန်ရောက်ရာ နောက်ဆုံးအခါ၌။ အနိဋ္ဌေဟိ၊ အလိုမရှိအပ် ကုန်သော။ပ။ အမနာပေဟိ၊ မမြတ်နိုးအပ်ကုန်သော စကားတို့ဖြင့်။ သမုဒါစရသိ၊ ပြောဆိုရာနည်း။”ဣတိ၊ ပြီ။

ဒေဝ။ ကထံ စရဟိ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ တံ၊ အရှင်မင်းမြတ်ကို။ သမုဒါစရာမိ၊ ပြောရမှာပါနည်း။ ဣတိ၊ ပြီ။ [ထို အချိန်၌ သုဘဒ္ဒါ ဒေဝီက စကြာမင်းကို “ရဟန်း” ဟူ၍ မှတ်ထင်သောကြောင့် မိန်းမသားတို့မည်သည် ရဟန်းတို့၏ ပြောရိုးစကားကို နားမလည်ပါ။ ဘယ်လို “ပြောရမှာပါနည်း”ဟု သံတော်ဦးတင်သည်။] “ဒေဝိ၊ ဒေဝိ။ တံ မံ၊ ဧဝံ၊ သို့။ (ဒီပုံ ဒီနည်းအတိုင်း။) သမုဒါစရာ ပြောပါ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ပြောရမည်နည်း။)” “ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ သဗ္ဗေဟေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ပြုစုကုန်သော။ ပိယေဟိ၊ ချစ်အပ်ကုန်သော။ မနာပေဟိ၊ မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ-တို့နှင့်။ (သက်ရှိ သက်မဲ့ အရာဝတ္ထုတို့နှင့်။) နာနာဘာဝေါ၊ ဇာတ်ချင်းမတူ အမှုကွဲပြား တသီးတခြား ဖြစ်ရခြင်းသည်။ ဝိနာဘာဝေါ၊ မပြန်တမ်းသေခြင်းဖြင့် ကွေ့ကွင်း၍ဖြစ်ရခြင်းသည်။ အညထာဘာဝေါ၊ တဝခြားလျက် တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ရခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ထုံးစံပင်ဖြစ်ပါ၏။)

ဒေဝ တံ။ သာပေက္ခော၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ အခြံအရံတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သည်။ ဝါ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ အခြံအရံတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းရှိသည်။ (ဟုတော။) ကာလံ၊ ကွယ်လွန်ခြင်းကို။ (နတ်ရွာစံခြင်းကို။) မာ အကာသိ၊ မပြုပါနှင့်။ သာပေက္ခဿ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ အခြံအရံတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းရှိသူ၏။ ကာလံ ကိရိယာ၊ ကွယ်လွန်ခြင်းကို ပြုခြင်းသည်။ ဝါ၊ နတ်ရွာစံခြင်းသည်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲကြောင်းပါတည်း။ သာပေက္ခဿ။ ကာလံကိရိယာ၊ ကို။ ဂရဟိတာ စ၊ ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ကလည်း ကဲ့ရဲ့အပ်ပါ၏။ ဒေဝ။ ဣမာနိ၊ ဤ ဟာတို့သည်။ တေ၊ ၏။ ကုသာဝတိရာဇဓာနိပ္ပမုခါနိ၊ ကုန်သော။ စတုရာသိတိ နဂရသဟဿာနိ၊ တို့ပါတည်း။ ဒေဝ။ တွေ၊ ဤ မြို့တော်တို့၌။ ဆန္ဒံ၊ ချစ်ခြင်းတဏှာကို။ ပဇဟ၊ ပယ်စွန့်တော်မူပါ။ ဇိဝိတေ၊ ၌။ အပေက္ခံ၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ငဲ့ကွက်ကြောင်း တဏှာကို။ မာ အကာသိ၊ ပြုတော်မမူပါနှင့်။ [နောက်၌ဤနည်းအတိုင်းပေးပါ။]။ပ။”ဣတိ (သမုဒါစရ။)ဣတိ၊ ဤသို့သင်ပေးပြီ။

၂၆၈။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ သင်ပေးအပ်သော်။ပ။ ပရောဒိ၊ ပြင်းထန်စွာ ငိုကြွေးပြီ။ အဿုနိ၊ မျက်ရည်တို့ကို။ ပဝုတ္တေသိ၊ ဖြစ်စေပြီ။ (ယိစီးစေပြီ။)။ပ။ အဿုနိ၊ တို့ကို။ ပုဉ္ဇိတော၊ သုတ်ပြီး၍။ပ။ အဝေဝါစ၊ [သင်ပေးအပ် သည့်အတိုင်းပင် ပြင်၍ သံတော်ဦးတင်သည်။]။ပ။ မာကာသိ”တိ။

ဗြဟ္မလောကူပဂမ

၂၆၉။ အထ ခေါ။ပ။ န စိရဿေဝ၊ မကြာမီပင်။ ကာလံ၊ သေခြင်း ကို။ (ကွယ်လွန်ခြင်းကို။) အကာသိ၊ ပြုပြီ။ အာနန္ဒ၊ သေယျထာပိ၊ ကား။ ဂဟပတိဿ ဝါ၊ အိမ်ရှင်ယောက်ျား၏သော်လည်းကောင်း။ (ဘတ္တသမ္ပဒေါ ၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်သော်လည်းကောင်း။ (ဘုတ္တာဝိဿ-၌ စပ်။) ဂဟပတိ ပုတ္တဿ ဝါ၊ အိမ်ရှင်ယောက်ျား၏ သား၏သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ သည် သော်လည်းကောင်း။ မနုညံ၊ စိတ်ကိုနှစ်သက်စေတတ်သော။ ဝါ၊ နှစ်သက် ဖွယ်ကောင်းသော။ ဘောဇနံ၊ ကို။ ဘုတ္တာဝိဿ၊ စားပြီးလတ်သော်။ ဘတ္တ- သမ္ပဒေါ၊ ထမင်းကြောင့် ယစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ထမင်းဆီ ယစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ သေယျထာပိ၊ ကဲ့သို့။ အာနန္ဒ၊ ဧဝ မေဝ။ ပင်။ပ။ ရညော၊ ၏။ မာရဏန္တိကာ၊ သေခြင်း၏အနီး၌ဖြစ်သော။ ဝါ၊ သေခြင်း၏ အနီးသို့ရောက် စေတတ်သော။ ဝေဒနာ အဟောသိ၊ အာနန္ဒ။ ကာလင်္ဂတော စ၊ ကွယ် လွန်ခြင်းကို ပြုပြီးသော။ပ။ သုဂတိံ၊ ကောင်းသောဂတိဖြစ်သော။ ဗြဟ္မ-

၃၈၄ သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် [မဟာသုဒဿနသုတ်

လောကံ၊ သို့။ ဥပပဇ္ဇိ၊ ကပ်ရောက်ပြီ။ [ကောင်းမွန်သော ထမင်းကို စားပြီး သောအခါ ထမင်းဆီယစ်သလို အနီးငယ် ဝေဒနာကို ခံစားလျက် အိပ် ပျော်သွားသလိုဖြစ်ခါ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ပြောင်းရွှေ့သည်။)

အာနန္ဒ ဥပ။ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ၊ အနှစ် ရှစ်သောင်းလေး ထောင်-တို့ ပတ်လုံး။ ကုမာရကိဠိ၊ မင်းသား၏ ကစားခြင်းကို။ (မင်းသား ငယ်ဘဝဖြင့် ကစားခြင်းကို။) ကိဠိ၊ ကစားပြီ။ ပ။ သြပရဇ္ဇံ၊ အိမ်ရှေ့မင်း၏ အဖြစ်ကို။ ကာရေသိ၊ လူအများက ပြုစေပြီ။ [ဤအလိုကာရိတ်ပစ္စည်း အနက် ရှိသည်။] ဝါ၊ ပြုပြီ။ [ကာရိတ် ပစ္စည်း အနက်မရှိ။] ပ။ ရဇ္ဇံ၊ စကြာမင်း အဖြစ်ကို။ ပ။ ဂိဟိဘူတော၊ လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ။) ပ။ စရိ ပ။ ဗြဟ္မဝိဟာရေ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရတရားတို့ကို။ ဘာဝေတွာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေ၍။ ကာယဿ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ မရဏာ၊ သေခြင်းမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဗြဟ္မလောကပဝေါ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ကပ်ရောက် သည်။ အဟောသိ။

၂၇၀။ အာနန္ဒ။ (တေ၊ သင်၏။ ဝါ၊ မှာ။) သိယာ၊ တရံတခါ။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကိံ၊ အတယ်သို့ ဖြစ်ရာ သနည်း။) “အညော၊ မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး အခြားသူသည်။ တေန သမယေန၊ ၌။ မဟာသုဒဿနော၊ သော။ ရာဇာ၊ သည်။ အဟောသိ နှုန၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ-ဟု သင်၏။” ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ရာ၏။ အာနန္ဒ။ ဧဝံ၊ ဤအကြံကို။ (အညော နှုန၊ ပ။ အဟောသိ-ဟူသော ဤအကြောင်း ကို။) ဧဝံ၊ အသင်ကြံဆအပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ န ခေါ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မမှတ်ထိုက်။ အဟံ၊ ပ။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပ္ပမုခါနိ၊ ကုန်သော။ တာနိ၊ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ၊ တို့သည်။ မမာ၊ ငါ၏။ (ဥစ္စာတို့တည်း။) [နောက်၌ ဤသို့ပေးပါ။]

၂၇၁။ အာနန္ဒ။ ယံ၊ အကြင်မြို့၌။ (ဒုတိယာဝိဘတ်ကို သတ္တမိအနက်၌ သက်။ အဟံ။) တေန သမယေန၊ အဇ္ဈာဝသမိ၊ နေခဲ့၏။ [တံကာလာ- ပေက္ခိဝတ္တမာန်။] ယဒိဒံ (ယာ အယံ) ကုသာဝတီရာဇဓာနိ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) တံ၊ ငါနေခဲ့ရာ ထိုမြို့သည်။ တေသံ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ၊ တို့တွင်။ ဧကညေဝ၊ တမြို့သာလျှင်ဖြစ်သော။ နဂရံ၊ ကုသာဝတီ မြို့သည်။ ဟောတိ။ [နောက်၌-ဤနည်းမှီး၍ ပေးပါ။ ထူးရာ၌သာ အနက်ပေးပါ မည်။] ပ။ ယံ၊ အကြင်ပလ္လင်ကို။ (အဟံ။) တေန သမယေန၊ ပရိဘုဉ္ဇာမိ၊ သုံးစွဲခဲ့၏။ သောဝဏ္ဏမယော ဝါ၊ ရွှေအတိ ပြီးသည်မှလည်း ဖြစ်သော။ ပ။

သာရမယော ဝါ၊ သော၊ ယဒိဒံ (ယော အယံ)၊ အကြင် ပလ္လင်
သည်။ (အတ္ထိ။) သော၊ ငါသုံးစွဲအပ်ရာ ထိုပလ္လင်သည်။ တေသံ စတုရာ-
သီတိ ပလ္လင်သဟဿာနံ၊ တို့တွင်။ ဧကောယေဝ၊ တခုသာလျှင်ဖြစ်သော။
ပလ္လင်ကော ဟောတိ။

ယံ၊ အကြင်ဆင်တော်ကို။ပ။အဘိရုဟာမိ၊ စီးခဲ့၏။ပ။ခတ္ထိယာနိဝါ၊ မင်း
မျိုး သော်လည်းဖြစ်သော။ ဝဿိနိဝါ၊ ဝဿမျိုးသော်လည်းဖြစ်သော။ ယာ၊
အကြင် မိဖုရားသည်။ (မံ)တေန သမယေန။ ပစ္စုပဋ္ဌာတိ၊ ရှေးရှုတည်နေခဲ့၏။
ဝါ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးခဲ့၏။ သာ၊ ငါ့ကိုပြုစု လုပ်ကျွေးခဲ့သော ထိုအမျိုး သမီး
သည်။ တေသံ စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနံ၊တို့တွင်။ ဧကောယေဝ၊တယောက်
သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဣတ္ထိ ဟောတိ။ ခေါမသုခမံ ဝါ၊ ခေါမတိုင်းဖြစ် ချော
မွေ့သော အဝတ်သည်မှလည်း ဖြစ်သော။ပ။ယံ၊ အကြင်အဝတ်အစုံကို။ပ။
ပရိဒဟာမိ၊ ဝတ် ရုံ သုံးစွဲခဲ့၏။ တံ၊ ငါသုံးစွဲအပ်ခဲ့သော ထို အဝတ်အစုံ
သည်။ တေသံ စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋ္ဌိသဟဿာနံ၊ တို့တွင်။ ဧကံယေဝ၊
သော။ဒုဿယုဂံ ဟောတိ။ ယတော၊ အကြင်ပွဲတော်ချက်အိုးမှ။ နာဋ္ဌိကော-
ဒနပရမံ၊ တစလယ်ချက်ထမင်း အလွန်အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပွဲတော်စာကို
လည်းကောင်း။ တဒုပိယံ၊ ထိုထမင်းအား လျှောက်ပတ်သော။ သူပေယျံ
စ၊ ဟင်းလျာကိုလည်းကောင်း။ ဘုဉ္ဇာမိ၊ သုံးဆောင်ခဲ့၏။ သော၊ ငါးသုံး
ဆောင်အပ်ရာ ထို ပွဲတော်ချက် ထမင်းအိုးသည်။ တေသံ။ပ။ ဧကောယေဝ၊
သော။ ထာလိပါကော ဟောတိ။

၂၇၂။ အာနန္ဒ။ ပဿ၊ ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှုလော့။ သဗ္ဗေ။ ဧတေ
သင်္ခါရာ၊ ဤ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရ-တို့သည်။ (စကြာမင်းဘဝ-တည်းဟူသော
ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊ သက်ရှိသက်မဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ရတနာ-တို့သည်။)အတိတာ၊
ကွယ်ပျောက်ခဲ့ကုန်ပြီ။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ဆုံး ပျက်ခဲ့ကုန်ပြီ။ ဝိပရိဏတာ၊ ဖောက်
ပြန် ပျက်စီးခဲ့ကုန်ပြီ။ အာနန္ဒ။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အနိစ္စာ၊
ဖြစ်ပြီး၍ ပျက်စီးခြင်းကြောင့် အမြဲမရှိကုန်။ပ။ အဒ္ဓုဝါ၊ ကြာရှည်တည်တံ့
လျက် မခိုင်ခံ့ကုန်။ပ။ အနုဿာသိကာ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားမရှိသဖြင့်
မှီခိုအားထားရခြင်း မရှိကုန်။ အာနန္ဒ။ ယာဝ စ၊ အလွန်သာလျှင်။ ဣဒံ

၁။ အနုဿာသိကာ။ ။အသဿတဘာဝေန အဿာသရဟိတာ၊ အံ-ဋ္ဌ-၃၊
၁၀၀။ အဿာသရဟိတာတိ သုပိနကေ ပိတပါနိယံ ဝိယ စ အနုလိတ္တစန္ဒနံ ဝိယ
စ အဿာသရဟိတာ။အံ-ဋ္ဌ-၃၊ ၁၀၀။ အဿာသပတ္တာတိ အဿာသံ အဝ-
ဿယံ ပတ္တာ၊ အံ-ဋ္ဌ-၃၊ ၉၇။

(ဣမေသု) သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ တို့ဌ်။ နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် အဖန်ဖန် ငြီးငွေ့ခြင်းငှာ။ အလမေဝ၊ သင့်လျော်သည်သာ။ ဝိရုဇ္ဈိတုံ၊ အရိယာမဂ်ဖြင့် စက်ဆုပ်ခြင်းငှာ။ အလံ(ဧဝ)။ ဝိမုစ္စိတုံ၊ အရိယာဖိုလ်သို့ရောက်၍ လွတ်မြောက် ခြင်းငှာ။ အလံ(ဧဝ)၊ သည်သာ။

အာနန္ဒ။ အဟံ။ ဓာက္ခတ္တံ၊ ခြောက်ကြိမ်။ ဣမသ္မိံ ပဒေသေ၊ ဤအရပ်၌။ သရီရံ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို။ နိက္ခိပိတံ၊ ပစ်ချအပ်သည်ကို။ အဘိဇာနာမိ၊ သိတော် မူ၏။ တဉ္စ၊ ထို ပစ်ချရခြင်းကိုလည်း။ စက္ကဝတ္တိ၊ သော။ပ။ သတ္တရတန- သမာန္တာဂတော၊ သော။[ပထမတွဲ၊ ပုဒ်စဉ် ၃၄-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]ရာဇာဝ၊ မင်းသည်သာ။ သမာနော၊ - ဖြစ်စဉ်။ပ။ (အဘိဇာနာမိ။) အဟံ၊ ဤ ခန္ဓာကိုယ်ကို ပစ်ချရခြင်းသည်။ သတ္တမော၊ သော။ သရီရနိက္ခေပေါ၊ တည်း။ အာနန္ဒ၊ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ တထာဂတော၊ သည်။ အဋ္ဌမံ သရီရံ။ နိက္ခိပေယျ၊ ပစ်ချရာ၏။ တံ ပဒေသံ၊ ကို။ အဟံ သဒေဝကေ။ပ။ ပဇာယ၊ ၌။ န သမနုပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ [သဒေဝကေ-စသည်တို့၏အနက်ကို ပထမအုပ်၊ ပုဒ်စဉ် ၁၇-၌လည်းကောင်း၊ ၁၀၉-၌ လည်းကောင်း-ရေးခဲ့ပြီ။]

ဘဂဝါ၊ ဣဒံ၊ ဤ စကားတော်ကို။ (မဟာသုဒဿန-သုတ်တော်ကို။) အဝေါစ၊ ပြီ။ သုဂတော၊ သည်။ ဣဒံ၊ ကို။ ဝတုန၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ အထာပရံ၊ ထိုမှ နောက်၌။ သတ္တာ၊ တေ။ ဤ ဂါထာစကားကို။ အဝေါစ။ (ကိ။)အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ။ပ။ ကေသံ ဝုပသမော သုခေါတိ၊ ဟူ၍။ (အဝေါစ။)

ဂါထာအနက်။ «သင်္ခါရာ၊ အကြောင်းအတန်တန် ပြုစီမံ၍ ရုပ်နာမ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်သမျှ သင်္ခါရ-တို့သည်။အနိစ္စာ ဝတ၊ ကေန်မူချ မမြဲလေကုန်စွတကား။ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော၊ အဖြစ်သဘော ပျက် သဘောတို့ အဘောမသတ် အထပ်ထပ်အထွေထွေ လည်ပတ်၍နေကြ ကုန်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး၍။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချက်တပြုတ် ရုတ်တရက်ချုပ်ပျက်ကြကုန်၏။ တေသံ၊ အဖြစ် အပျက်ဒဏ် အမြဲခံသည့် ရုပ်နာမ်နှစ်ဝ သင်္ခါရတို့၏။ ဝုပသမော၊ ငြိမ်းအေးရာမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်သည်။ သုခေါ၊ ဖြစ်ပျက်မစပ် အငြိမ်း ဓာတ်ဖြင့် မပြတ်ပုံသေ ချမ်းသာပေစွ တကား....။

စတုတ္ထံ၊ လေးသုတ်မြောက်သော။ မဟာသုဒဿနသုတ္တံ၊ သည်။ နိဗ္ဗိတံ၊ ပြီးပြီ။

၅-ဇနဝသဘသုတ္တံ

နာတိကိယာဒိဗျာကရဏ

အမှာ။ ။ရှေးရှေးသုတ်တို့၌ အနက်ရေးအပ်ပြီးသောပုဒ်များနှင့် လွယ်ကူသော ပုဒ်များ၏ အနက်ကို မရေးတော့ပါ။ ပို့ချသော ဆရာများက-မူ တပည့်များနှုတ်တက်အောင် မခန့်ကျော်ပဲ ပို့ချကြပါ။

၂၇၃။ ဧဝံ ဧမ သုတံ-ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ။ [မဟာပဒါန-သုတ် အစ အတိုင်း ဆိုပါ။ “ဇနဝသဘသုတ္တံ၊ ကိံ။” ဟု ဆိုရုံသာထား၏။] နာတိကော၊ နာတိကာရွာ၌။ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ၊ အုတ်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ကျောင်း၌။ (အုတ်တိုက်၌။) ဝိဟရတိ။ အဘန ခေါ် ပန သမယေန၊ ၌။ (မြတ်စွာဘုရား၏ နာတိကာ-ရွာ၌ အုပ်တိုက်ဝပ် သီတင်းသုံးကော်မူရာ တို့အခါ၌။) ဘဂဝါ။ ပရိတော၊ ပရိတော၊ အနီးအနီး၌။ ဝါ၊ အနီးအနား၊ ဖြစ်ကုန်သော။ [အနီး ပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်ကုန်သော-ဟု ဆိုလိုသည်။] ဇနပဒေသု၊ ဇနပုဒ်တို့၌။ (တိုင်းကြီးတို့၌။) [ထို တိုင်းတို့ကို သရုပ်ဖော်လို၍ ကာသိကောသလေသု- စသည်ကို မိန့်သည်။] ကာသိကောသလေသု၊ ကာသိ-ဟု ဗဟုဝုဇ်အမည် ရသော ဇနပုဒ်၊ ကောသလာ-ဟု ဗဟုဝုဇ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်-တို့၌လည်း ကောင်း။ ဝါ၊ ကာသိတိုင်း၊ ကောဟလတိုင်း-တို့၌လည်းကောင်း။ [ဝဇ္ဇီမလ္လာ၊ ဝဇ္ဇီတိုင်း၊ မလ္လာတိုင်း။ စေတီဝံသာ၊ စေတီတိုင်း၊ ဝံသတိုင်း။ ကုရုပဉ္စာလာ၊ ကုရုတိုင်း၊ ပဉ္စာလတိုင်း။] မဇ္ဈသုရသေနယု၊ မဇ္ဈာ-ဟု ဗဟုဝုဇ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်၊ သုရသေနာ-ဟု ဗဟုဝုဇ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်တို့၌လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မဇ္ဈ-တိုင်း၊ သုရသေန-တိုင်းတို့၌လည်းကောင်း။ [ပရိစာရကေ-၌ စပ်။]

အဗ္ဘတိတေ၊ နောက်ဘဝသို့ ရှေးရှုသွားကုန်သော။ [အဗ္ဘတိတ၊ အဘိ- ရှေးရှု၊ အဘိ-ဤဘဝကို ကျော်လွန်၍။ ဣတ-နောက်ဘဝသို့ ရောက် သွားသူ-ဟု “သဒ္ဓတ္ထ” ဖြစ်၏။] ကလကံတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော သေခြင်းရှိ ကုန်သော။ ဝါ၊ သေပြီးကုန်သော။ ပရိစာရဇက၊ ရတနာသုံးပါး၏ အလုပ်အကျ-တို့ကို။ (ရတနာသုံးပါးကို ပြုစုလုပ်ကျွေးတတ်သော ဥပါသကာ တို့ကို။) ဥပပတ္တိသု၊ ဉာဏဂတိ ပုညတို့၏ ဖြစ်ရာ ဇာဝတို့၌။ [သွားကြောင်း ဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ်၊ ကောင်းမှုတို့၏ဖြစ်ရာ ဘုံဘဝ-တို့၌။] ဗျာကရေတိ၊ ခြေတော်မူ၏။ (မိန့်တော်မူ၏။ ကိံ၊ နည်း။)

၃၈၈

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[ဇနဝသတသုတ်

“အသု၊ ထိုမည်သော ဥပါသကာသည်။ အမုတြ၊ ထိုမည်သော
ဘဝ၌။ ဥပပန္နော၊ ဖြစ်ပြီ ။ပ။ ပရောပညာသ၊ ငါးဆယ်ကျော်သော။
နာတိကိယာ၊ နာတိကာရွာ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ နာတိကာရွာ၌ နေကုန်
သော။ [နာတိကော ဘဝါ နာတိကိယာ။-ဋီကာ။] အပ္ပတိတာ။ ကာလင်္ကတာ၊
ကုန်သော။ ပရိစာရကာ၊ တို့သည်။ ပဉ္စန္ဒြ၊ သြရမ္ဘာဂိယာနံ။ပ။ သမ္မေဓိ-
ပရာယဏာ၊ ကုန်၏။” ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေဆိုတော်မူ၏။ [မဟာပရိနိဗ္ဗာန
သုတ် ပုဒ်စဉ် ၁၆၇-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

၂၇၄။ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ။ အသောသံ၊ ကြားကုန်ပြီ။ (ကိံ။)
“ဘဂဝါ ။ပ။ ဗျာကရောတိ ကိရ၊ ဖြေတော်မူသတံ။” ဣတိ၊ ကုန်ပြီ။ပ။
ဘဂဝတော၊ ၏။ ပဉ္စဝေယျာကရဏံ၊ ပြဿနာဖြေတော်မူခြင်းကို။ သုတ္တာ၊
ကြားရ၍၊ တေန စ၊ ထို အနာဂါမ်-အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။
နာတိကိယာ ပရိစာရကာ၊ တို့သည်။ အတ္တမနာ၊ မိမိစိတ်ရှိကုန်သည်။ ပမုဒိတာ၊
လွန်စွာဝမ်းမြောက်ကုန်သည်။ ပီတိသောမနဿဇာတာ၊ ဖြစ်သောနှစ်သက်
ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။

၂၇၅။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အသောသိ၊ (ကိံ) “ဘဂဝါ။ပ။
ဗျာကရောတိကိရ၊ တံ။ပ။အဟေသံကိရ၊ ဖြစ်ကုန်သတံ။”ဣတိ၊ သို့ကြားရပြီ။

ဘာနန္ဒပရိကထာ

၃၇၆။ အထ ခေါ။ပ။အဟောသိ။ (ကိံ။)“မာဂဓကော၊ မဂဓ-တိုင်း၌
ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မဂဓ-တိုင်း၌ နေကုန်သော။ ပရိစာရကာ၊ ကုန်သော။
ဣမေ အပိ၊ ဤသို့တည်လည်း။ ဗဟုစေဝ၊ များကုန်သည်လည်းကောင်း။
ရတ္တည၊ စ၊ ကြာမြင့်သော ည၌တို့ကို သိကုန်သည်လည်းကောင်း။ [ပရိစာရ
က-အဖြစ်ဖြင့် ညဉ့်ပေါင်းများစွာ အကြာကြီးနေသွားကြသည်-ဟု ဆိုလို
သည်။] (ဟုတ္တာ။) အပ္ပတိတာ၊ ကုန်သည်။ ကာလင်္ကတာ၊ ကုန်သည်။
အဟေသံ။ အင်္ဂမဂဓာ၊ အင်္ဂ-တိုင်း မဂဓ-တိုင်းတို့သည်။ အပ္ပတိတေဟိ၊
ကုန်သော။ ကာလင်္ကတေဟိ၊ ကုန်သော။ အင်္ဂမာဂဓကေဟိ၊ အင်္ဂ-တိုင်း
မဂဓ-တိုင်း၌နေကုန်သော။ ပရိစာရကေဟိ၊ တို့မှ။ သုညာ မညေ၊ ကင်းဆိတ်
ကုန်သကဲ့သို့ဖြစ်ကုန်၏။ တေ အပိ၊ ထို အင်္ဂ-တိုင်းသား မဂဓ-တိုင်းသား
တို့သည်လည်း။ ဗုဒ္ဓေ၊ ၌။ ပသန္နာ၊ ကြည်ညိုကုန်သည်။ပ။သီလေသု၊ တို့၌။
ပရိပူရကာရိနော၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံအောင် ပြုလေ့ရှိကုန်သည်။ အဟေသံ။

အဗ္ဘတိတာ။ ကာလင်္ကတာ၊ ကုန်သော၊ တေ၊ ထို အင်္ဂ-တိုင်းသား မဂဓ-
တိုင်းသားတို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အဗျာကတာ၊ မိန့်တော်မမူအပ်ကုန်။
(မည်သည့်ဘဝ၌ ရောက်နေကြ၏-ဟု မိန့်တော်မမူအပ်ကုန်။)

တေသမ္ပိ၊ ထိုသူတို့ကိုလည်း။ ဝေယျာကရဏံ၊ ဖြေတော်မူခြင်းသည်။
သာဓု၊ ကောင်းသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဗဟုဇနော၊ များစွာသော
လူအပေါင်းသည်။ ပသီဒေယျ၊ စိတ်ကြည်လင်ရာ၏။ တတော၊ ထိုသို့
ကြည်လင်ခြင်းကြောင့်။ သုဂတိံ၊ ကောင်းသောဂတိသို့။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်
ရာ၏။ မာဂဓော၊ မဂဓ-တိုင်း၏ အရှင်ဖြစ်သော။ သေနိယော၊ များသော
စစ်တပ်ရှိသော။ ဗိမ္ဗိသာရော၊ ဗိမ္ဗိသာရ-မည်သော။ အယံ အပိ ရာဇာ၊
ဤမင်းသည်လည်း။ ခေါ ပန၊ စင်စစ်။ ဓမ္မိကော၊ တရားရှိသည်။ ဓမ္မ-
ရာဇာ၊ တရားသဖြင့် မင်းဖြစ်သည်။ (တရားသော မင်းဖြစ်သည်။) နေဂမာ-
နဉ္စေ၊ နိဂုံး၌နေသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဇာနုပဒါနဉ္စ၊ ဇနပုဒ်၌ နေ
သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ၊ တို့၏။ ဟိတော၊ စီးပွား
သည်။ (စီးပွားကိုဆောင်သည်။) အဟောသိ။

အပိ၊ စင်စစ်။ [သုဒ္ဓ-အနက်မရှိ။] မနုဿာ၊ တို့သည်။ ကိတ္တယမာန-
ရူပေါ၊ ကောင်းစွာပြောဆိုသူ၏ အဖြစ်-ဟူသော သဘောရှိကုန်သည်။ (ချီး
မွမ်းကုန်သည်။) (ဟုတွာ) ဝိဟရန္တိ။ (ကိ။) ‘ဓမ္မိကော၊ သော။ ဓမ္မ-
ရာဇာ၊ သော။ သော၊ ထို မင်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (သည့်ပုံ သည်
နည်း။) နော၊ ငါတို့ကို။ သုခါပေတွာ၊ ချမ်းသာစေ၍။ ကာလင်္ကတော၊
ပြုအပ်ပြီးသော သေခြင်းရှိပြီ။ ဝါ၊ နတ်ရွာစံပြီ။ ဓမ္မိကဿ၊ သော။
ဓမ္မရညော၊ သော။ တဿ၊ ထိုမင်း၏။ ဝိဇိတော၊ နိုင်ငံ၌။ ဧဝံ မယံ။
ဖာသု၊ ချမ်းသာစွာ။ ဝိဟရိမှာ၊ နေခဲ့ကြရကုန်ပြီ။’ ဣတိ၊ ဤသို့ချီးမွမ်း
လျက် နေကြကုန်၏။ သော အပိ၊ ထို မင်းသည်လည်း။ ဗုဒ္ဓေ။ ပ။
ပရိပူရကာရီ၊ သည်။ အဟောသိ။ အပိ၊ စင်စစ်။ မနုဿာ ဝေ မာဟံသု။
(ကိ။) ‘ယာဝ မရဏကာလာပိ၊ နတ်ရွာစံခါနီး ကာလတိုင်အောင်လည်း။
ရာဇာ။ ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ကိတ္တယမာန ရူပေါ၊ လျက်။ ကာလင်္ကတော၊
ပြီ။’ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကုန်ပြီ။ သော၊ ထို ဗိမ္ဗိသာရ-မင်းကို။ ပ။ ဂစ္ဆေယျ
သုဂတိံ။ [ရှေးအတိုင်းပေးပါ။]

၁။ သော။ ပ။ သုဂတိံ။ ။သော အဗ္ဘတိတော။ ပ။ အဗျာကတော-ရတနာ သုံး
ပါး၌ ကြည်ညို၍ တိုင်းသူပြည်သား၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်လျက် နတ်ရွာစံ
ခါနီးအထိပင် ဗုဒ္ဓအာရုံဖြင့် နေသွားသော ထို ဗိမ္ဗိသာရ-မင်း ကွယ်လွန်သောအခါ

ဘဂဝတောံ၊ ။ သမ္မောဓိ၊ သစ္စာလေးပါး တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူခြင်းသည်။ (ဘုရား ဖြစ်တော်မူခြင်းသည်။) မဂဓေသု၊ မဂဓ တိုင်း၌။ [မဂဓာ-ဟု ဗဟုဝစ် နာမည်ဖြင့် ထင်ရှားသောတိုင်း၌-ဟူလို။] (ဟောတိ။) ယတ္ထ မဂဓေသု၊ အကြင် မဂဓ-တိုင်း၌။ ဘဂဝတော သမ္မောဓိ (ဟောတိ)။ တတြ၊ ထို မဂဓ-တိုင်း၌။ ကထံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဗ္ဘတိတေ၊ နောက်ဘဝသို့ ရွေးရှုသွားကုန်သော။ ကာ-လင်္ကတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော သေခြင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊ သေလွန် ကုန် သော။ မဂဓကေ၊ မဂဓ-တိုင်း၌ နေကုန်သော။ ပရိစာရကေ၊ ရတနာ သုံးပါး၏ အလုပ်အကျွေးတို့ကို။ ဥပပတ္တိသု၊ တို့၌။ န ဗျာကရေယျ၊ ဖြေဆိုတော်မမူရသနည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပ။ စေ န ဗျာကရေယျ၊ အကယ်၍ ဖြေတော်မမူအံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ ဖြေတော်မမူလတ်သော်။) တေန၊ ထိုသို့ ဖြေတော်မမူခြင်းကြောင့်။ မဂဓကော၊ ကုန်သော။ ပရိစာရကာ၊ တို့သည်။ ဒီနမနာ၊ ဆင်းရဲသော စိတ်ရှိကုန်သည်။ (စိတ်မချမ်းသာကုန် သည်။) အဿု၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ယေန၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ မဂ-ဓကော၊ ပရိစာရကာ၊ တို့သည်။ ဒီနမနာ၊ ကုန်သည်။ အဿု၊ ကုန် ရာ၏။ (တေန၊ ထို့ကြောင့်။) [ထိုသို့ မဖြေဆိုသည့်အတွက် စိတ်ဆင်း ရဲမှု ဖြစ်ရာသောကြောင့်။] တေ၊ ထို သေလွန်ပြီးသော မဂဓ-တိုင်းသား ရတနာသုံးပါး၏ အလုပ်အကျွေးတို့ကို။ ဘဂဝါ၊ ကထံ န ဗျာကရေယျ၊ အဘယ်မှာ မဖြေဆိုရာအံ့နည်း။ [အဘယ်မှာ မဖြေပဲ နေမလဲ၊ ကေန ဖြေတော်မမူမှာပေါ့-ဟူလို။]၊ ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။

မည်သည့်ဘဝ၌ ရောက်နေ၏-ဟု မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတော်မမူ။ တဿပိ။ ပ။ ဝေယျာကရဏံ၊ သူ့ကိုလည်း ဖြေလျှင်ကောင်းရာ၏။ ဗဟုဇနော။ ပ။ သုဂတိံ၊ သူ၏ အကြောင်း (ဝတိ) ကောင်းကို ကြား၍ လူအများက ကြည်ညိုမှု သဒ္ဓါဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ ကြည်ညိုမှုကြောင့် သုဂတိဘဝသို့ ရောက်နိုင်စရာရှိသည်။

၁။ ။ဘဂဝတော။ ပ။ န ဗျာကရေယျ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် မဂဓ-တိုင်း၌ ဘုရား ဖြစ်တော်မူခဲ့၏။ ဘုရား၌ကြည်ညိုကြသော မိမိဘုရားဖြစ်ခဲ့ရာ ထို မဂဓ-တိုင်းသားတို့ ကွယ်လွန်သောအခါ “မည်သည့်ဘဝ၌ ရောက်နေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား ဖြေတော်မမူ။ ထိုသို့ မဖြေသည့်အတွက် ကျန်ရစ်ကြသော မဂဓ-တိုင်းသား ဥပါသကာအများသည် “သေလွန်သူများ မည်သည့်ဘဝ၌ ရောက်နေကြပါလိမ့်” ဟု တွေးလျက် စိတ်ဆင်းရဲ ကြရာ၏။ ယေန။ ပ။ န ဗျာကရေယျ၊ ထိုသို့ စိတ်ဆင်းရဲမှု ဖြစ်ရာသောကြောင့် သေလွန်သွားသော မဂဓ-တိုင်းသား ဥပါသကာတို့ကို မည်သည့်ဘဝ၌ ရောက်နေ၏ ဟု အဘယ်မှာ မဖြေပဲ နေရာအံ့နည်း။ အမှန်ပင် ဖြေရမှာပေါ့-ဟူလို။

၂၇၇။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော။ မာဂဓကေ ပရိစာရကေ၊ တို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဣဒံ၊ ဤအကြောင်းအရာကို။ ဧကော၊ တပါးတည်း။ ရဟော၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌။ အနု ဝိစိန္တေတု၊ စဉ်းစားပြီး၍။ ရတ္တိယာ၊ ၏။ ပစ္စုသသမယံ၊ မိုးသောက်အခါ၌။ (ပစ္စိမ-ယံ၏ နောက်ပိုင်း အရုဏ်မတက်မီ အချိန်၌။) ပစ္စုဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ (အိပ်ရာမှထ၍။)။ပ။အဝေါစ(ကိံ။) “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ မေ၊ သည်။ တေ၊ ဤအကြောင်းကို။ (ဤစကားကို။) သုတံ၊ ကြားအပ်ပါပြီ။ (ကိံ။) ‘ဘဂဝါ။ပ။ သုတုာံတိ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ မာဂဓကော၊ ကုန်သော။ ဣမေ အပိ ပရိစာရကော၊ တို့သည်လည်း။ပ။ အဟေသုံ။ပ။ကထံ န ဗျာကပရယျ။” ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော။ပ။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သမ္ပုခါ၊ ၌။ ဣဒံ ပရိကထံ၊ ဤ ပရိယာယ်စကားကို။ (ဤ သွယ်ဝိုက်၍ လျှောက်အပ်သော စကားကို။) ကတုာ။ပ။ ပက္ကမိ။

၂၇၈။ အထ ခေါ ဘဂဝါ။ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ၊ သည်။ အစိရ-ပက္ကန္တေ၊ ပြန်သွားပြီးသော အာနန္ဒ၏ ကြာမြင့်သောကာလ မရှိသေးမီ။ ဝါ၊ အရှင်အာနန္ဒာ ပြန်သွားပြီး၍ မကြာသေးမီ။ပ။ နာတိကံ၊ သို့။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ ပါဝိသိ၊ ဝင်တော်မူပြီ။ပ။ ပစ္စာဘတ္တံ၊ ဆွမ်းစားရာကာလ၏ နောက်အဖို့၌။ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော၊ ဆွမ်းစားရာအရပ်မှ ဖဲတော်မူခဲ့သည်။(ဟုတုာ။)ပါဒေ၊ ခြေတော်တို့ကို။ ပက္ခာလေတုာ၊ ဆေး၍။ ဂိဉ္ဇကာဝသထံ၊ သို့။ ပဝိသိတုာ၊ ဝင်တော်မူ၍။ပ။ အဋ္ဌိံကတုာ၊ အကျိုးရှိသည်ကိုပြု၍။ ဝါ၊ စီးပွားကိုပြု၍။ မနသိကတုာ၊ ၍။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော အကြောင်းအရာကို။ (အရှင်အာနန္ဒာ လျှောက်အပ်သော အကြောင်းအရာကို။) စေတသ၊ ဖြင့်။ သမန္နာဟရိတုာ၊ ကောင်းစွာ အစဉ်ဆောင်ယူ၍။ ပညတ္တေ၊ ခင်းထားအပ်သော။ အာသနေ၊ နေရာ၌။ နိသိဒိ၊ (ကိံ။ အဘယ်သို့ကြံ၍ နေတော်မူသနည်း။) “တေ ဘဝန္တော၊ ထို မဂဓ-တိုင်းသား အရှင်တို့သည်။ ယံဂတိကာ၊ အကြင်သို့သော ဂတိ-ရှိကုန်၏။ ယံအဘိသမ္ပရာယာ၊ အကြင်သို့သော ဘဝ-ရှိကုန်၏။ နေသံ၊ ထို အရှင်တို့၏။ (တံ) ဂတိံ၊ ထို သွားကြောင်း ဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ (တံ) အဘိသမ္ပရာယံ၊ ထို မဂ်ဉာဏ်ကြောင့်ပင် ရှေးရှုကောင်းစွာ အလွန်ရောက်အပ်သော ဘဝ-ကိုလည်းကောင်း။ ဇာနိဿာမိ၊ သိတော်မူမည်။” ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍ ထိုင်နေတော်မူပြီ။

ဘဂဝါ မာဂဓကေ။ ပရိစာရကေ၊ တို့ကို။ “။ပ။ ယံ အဘိသမ္ပရာယာ၊ ကုန်၏။” ဣတိ၊ သို့။ အဒ္ဓသ၊ မြင်တော်မူပြီ။ [နှစ်သန်းလေးသိန်းသော

၃၉၂

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[နေဝသဘသုတ်

လူတို့ကို မြင်တော်မူသည်။]။ပ။ သာယန္တသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိ-
သလ္လဉာနာ၊ တပါးတည်း၊ နေတော်မူခြင်းမှ။ [အာရုံများစွာ စိတ်ကိုခွာ၍
သင့်ရာကောင်းမြတ် တခုတည်းသောအာရုံ၌ ငြိမ်တော်မူခြင်းမှ-ဟု သဒ္ဓတ္ထ-
ဆိုပါ။] ဝုဋ္ဌိတော၊ ထတော်မူသည်။ (ဟုတွာ။)။ပ။ ဝိဟာရပစ္စယာယံ၊
ကျောင်း၏အရံပစ္စည်း။ပ။နိသီဒိ။

၂၇၉။ အထ ခေါ။ပ။“ဘန္တေ။ ဘဂဝါ၊ ကို။ ဥပသန္တပတိသော၊
ငြိမ်သက်စွာ ဖူးမြင်အပ်ပါ၏။ (ငြိမ်သက်စွာ ဖူးမြင်ရပါ၏။) [ဤ ပုဒ်၏
အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။ ဥပသန္တပတိသော၊ ငြိမ်သက်စွာ ဖူးမြင်
ရခြင်းရှိပါ၏။ ဤသို့ ရှေးနိဿယ-၌ ပေး၏။] ဣန္ဒြိယာနံ၊ စက္ခုစသား
ခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၏။ ဝိပဿန္တတ္တာ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင် ကုန်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ မုခဝဏ္ဏော၊ မျက်နှာတော်၏
အဆင်းသည်။ ဘာတိရိဝံ၊ လွန်စွာ တောက်ပ-တော်မူပါ၏။ ဘန္တေ။
အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဘဂဝါ။ သန္တေန၊ ငြိမ်သက်သော။ ဝိဟာရေန၊ နေ
ကြောင်း သမာပတ်ဖြင့်။ ဝိဟာသိ နုန၊ နေတော်မူခဲ့သည်-ဟု ထင်ပါ၏။”
ဣတိ၊ ပြီ။

အာနန္ဒ တံ။ မေ၊ ၏။ပ။ အာရဗ္ဗ သမ္မုခေါ၊ ယဒေဝ ပရိကထံ၊
အကြင် ပရိယာယ် စကားကိုပင်။ပ။ပက္ကန္တော။ တဒေဝ၊ ထိုပရိယာယ်
စကားကိုပင်။ပ။သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ အကုန်အစင်။ပ။ နိသီဒိ။ပ။အဒ္ဓသံ၊ မြင်
တော်မူပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

နေဝသဘယက္ခ

၂၈၀။ အာနန္ဒ။ အထ ခေါ၊ ၌။ (ငါတုရား မြင်တော်မူပြီးရာ ထို
အခါ၌။) အန္တရဟိတော၊ ကွယ်ပျောက်သော။ (ကိုယ်ထင်မပြသော။)
[ရှေးနိဿယ-၌ “မပြတ် သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားကိုဆောင်သော”ဟု ပေး
၏။] ယက္ခော၊ နတ်သည်။ သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ အနုဿာဝေသိ၊ ကြားစေ
ပြီ။ (ကြားအောင်လျှောက်ပြီ။) (ကိ။) “ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။

၁။ ဘာတိရိဝံ။ ။အတိဝိယ ဘာတိ။-အဋ္ဌကထာ။ ဘာတိရိဝါတိ ဧတ္ထ ရ-
ကာရော ပဒသန္ဓိကရော၊ ဣဝ-သဒ္ဓေါ ဘုသတ္တောတိ အာဟာ “အတိဝိယ ဘာ
တိတိ။-ဋီကာ။ ဣဝ၊ အလွန်ပင်။ ဘာတိ၊ တောက်ပတော် မူပါ၏။-ဤသို့လည်း
ခွဲ၍ပေးနိုင်သည်။

အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဇနဝသဘော၊ ဇနဝသဘ-နတ်သားပါတည်း။ သုဂတ၊ ကောင်းသောစကားကို မိန့်တော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား။ အဟံ။ ဇနဝသဘော၊ ပါတည်း။” ဣတိ၊ ပြီ။ [ဇန+ဝသဘ=လူအပေါင်း၏+အကြီးအကဲ။ ဝါ=လူအပေါင်း၌+အကြီးအကဲ။] “ဇနဝသဘောတိ၊” ဇနဝသဘ-ဟူသော။ ယဒိဒံ (ယံ+ဣဒံ)၊ အကြင် နာမည်သည်။ (အတ္ထိ။) အာနန္ဒ။ တံ၊ သည်။ ဣတော၊ ဤအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ နာမဓေယျံ၊ ပညတ်တင်ထားအပ်သော နာမည်ကို။ သုတံ၊ ကြားအပ်သည်ကို။ (ကြားဖူးသည်ကို။) အဘိဇာနာသိ နော၊ သိသလော၊ [ကြားဖူးတာများ ရှိရဲ့လား-ဟူလို။] ဣတိ၊ ပြီ။

ဘန္တေ။ပ။သုတံ၊ ကို။ န ခေါ် အဘိဇာနာမိ၊ မသိပါ။ ဘန္တေ။ အပိ စ၊ ထိုသို့ မသိပါသော်လည်း။ “ဇနဝသဘော”တိ၊ ဟူသော။ နာမဓေယျံ၊ ပညတ်တင်ထားအပ်သော နာမည်ကို။ [နာမ- နာမည်၊ ဓေယျ- အနက်ဒြပ်ပေါ်၌ထားအပ်-ဟု သဒ္ဒတ္ထ-ဖြစ်၏။] သုတံ၊ ကြားရ၍။ မေ၏။ လောမာနိ၊ အမွေးတို့သည်။ ဟဋ္ဌာနိ၊ ရွှင်လန်းပါကုန်ပြီ။ [ကြက်သီးမွေးညင်း ထပါကုန်ပြီ။] ။ ပ။ “ဇနဝသဘောတိ၊ ဟူသော။ ယဒိဒံ၊ အကြင်နာမည်သည်။ (အတ္ထိ။) ယဒိဒံ (ယသ)၊ အကြင် နတ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ဝေရူပံ၊ သော။ နာမဓေယျံ၊ ကို။ သုပညတ္တံ၊ ကောင်းစွာ ပညတ်အပ်ပြီ။ (မုည့်ခေါ်ထားအပ်ပြီ။) သော ယက္ခော၊ ထိုနတ်သည်။ (ဇနဝသဘ-ဟု မုည့်ခေါ်ထားအပ်သော နာမည်ရှိသော ထိုနတ်သည်။) ဩရကော၊ အညံ့စားသည်။ န ဟိ နန္ဒ ဘဝိဿတိ၊ ကေန ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ်။” ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပါပြီ။

အာနန္ဒ။ သဒ္ဓပပါတုဘာဝါ၊ အသံထင်ရှားဖြစ်ရာ အခါမှ။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ (မကြာမီ။) ဥဠာရဝဏ္ဏော၊ မွန်မြတ်သော အဆင်းရှိသော။ ယက္ခော။ မေ၏။ သမ္ပုဓေ၊ ၌။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ ဒုတိယ-ကမ္ပိ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း ။ပ။ “ဗိမ္ဗိသာရော၊ ဗိမ္ဗိသာရ-ပါတည်း။” ဣတိ၊ ပြီ။ (ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီး၍။) ဘန္တေ အဟံ၊ ဝေဿဝဏဿ၊ ဝေဿဝဏ်မည်သော။ မဟာရာဇဿ၊ နတ်မင်းကြီး၏။ သတ္တမံ၊ ခုနှစ်ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော။ ဣဒံ သဟဗျတံ၊ ဤအတူတကွဖြစ်သူ၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ အဖော်၏ အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇာမိ၊ ကပ်ရောက်နေပါ၏။ သော၊ ထိုတပည့်တော်သည်။ တတော၊ ဤထိုဘဝမှ။ စုတော၊ စုတေသည်။ (သမာနော။) မနုဿရာဇော၊ လူမင်းသည်။ ဘဝိတုံ၊ ပဟောမိ၊ စွမ်းနိုင်ပါ၏။

ဂါထာအနက်။ ။ယတ္ထံ၊ အကြင် နတ်ပြည် လူ့ပြည်၌။ မေ၊
တပည့်တော်သည်။ ပုရေ၊ ဤဘဝမှ ရှေး၌။ ဝုသိတံ၊ နေခဲ့ရခြင်း
သည်။ (အဟောသံ၊ ဖြစ်ပါပြီ။ တတ္ထံ၊ ထို နတ်ပြည် လူ့ပြည်၌။)
ဣတော၊ ဤနတ်ပြည်မှ။ (စဝိတွာ၊ စုတေ၍။) သတ္ထံ၊ ခုနစ်ခုသော
လူ့ခန္ဓာ အစဉ်တို့ကို လည်းကောင်း။ တတော၊ ထို လူ့ပြည်မှ။
(စဝိတွာ။) သတ္ထံ၊ ခုနစ်ခုသော နတ်ခန္ဓာ အစဉ်တို့ကို လည်းကောင်း။
စတုဒ္ဒသ၊ ကုန်သော။ သံသာရာနိ၊ ခန္ဓာအစဉ်တို့ကို။ နိဝါသံ၊ ပဋိ-
သန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့် နေခဲ့ရခြင်းကို။ ဝါ၊ နေခဲ့ရာကို။ အဘိဇာနာမိ၊
သိပါ၏။ (မှတ်မိနေပါ၏။)

၂၈၁။ ဘန္တေ။ ဒီသရတ္တံ အဟံ။ အဝိနိပါတော၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်
ကျခြင်းသဘောမရှိသည်။ (ဟုတွာ။) အဝိနိပါတံ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်
ကျခြင်းသဘောမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ [ဘာဝပ္ပဓာန ဘာဝလောပ-ကြံပါ။]
သဉ္ဇာနာမိ၊ ကောင်းစွာသိပါ၏။ (မှတ်မိပါ၏။) မေ၊ တပည့်တော်၏။ ဝါ။
မူ။ သကဒါဂါမိတာယ၊ သကဒါဂါမိအဖြစ်အကျိုးငှာ၊ (သကဒါဂါမိ
မဂ်အကျိုးငှာ။) အာသာ စ၊ တောင်းတမှုသည်လည်း။ ‘သန္တိဋ္ဌတိ၊ ကောင်းစွာ
တည်ပါ၏။ [အာသာဖြင့် တောင်းတမှုသာမည-ကို မယူရ၊ ကတ္ထုကမ္ပတာ
ကုသလစ္ဆန္ဒ-ကိုယူပါ။] ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ “ဒီသရတ္တံ။ ပ။ သဉ္ဇာနာမိ”
တိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝဒေသိ၊ လျှောက်၏။ “အာသာ စ။ ပ။ သကဒါဂါမိ-
တာယာ” တိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝဒေသိ။ အာယသ္မတော ဇနဝသဘဿ ယက္ခဿ၊
အရှင်၊ ဇနဝသဘ-နတ်သား၏။ ဣဒံ၊ ဤ လျှောက်အပ်သော စကားကို။
အစ္စရိယံ၊ အံ့ဩထိုက်၏။ ပ။ ဣဒံ၊ သည်။ အတ္တုတံ၊ မဖြစ်စဖူး ထူးဆန်း၏။

ကုတော နိဒါနံ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ [ဝါကျအဖြစ်ဖြင့် အနက်
ပေးပါသည်။ အချို့နေရာ၌ သမာသ်လည်းဖွင့်၏။] အာယသ္မာ ဇန-
ဝသတော ယက္ခော၊ သည်။ ဧဝရူပံ။ ဥဌာရံ၊ မွန်မြတ်သော။ ဝိသေသာဓိဂမံ၊
တရားထူးကို ရခြင်းကို။ သဉ္ဇာနာတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။
ဘဂဝါ၊ ရား။ တဝ၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏။ သာသနာ၊ သာသနာတော်ကို။

၁။ ယတ္ထံ။ ပ။ ဝုသိတံ။ ။ထို့ကြောင့် အထက်နတ်ပြည် ရောက်နိုင်လောက်သော
ကောင်းမှုရှိပါလျက် နေရာဟောင်း၌ နှစ်သက်သော နိကန္တိကြောင့် စတုမဟာရာဇ်
နတ်ပြည်၌သာ ဖြစ်ရပါသည်-ဟု ဆိုလိုသည်။ [ရှေးဆရာမြတ်တို့ကား “သတ္ထံ၊ ခုနစ်
ခုသော သံသရာတို့လည်းကောင်း။ ပ။ သံသာရာနိ၊ ခန္ဓာအစဉ်တို့ ပတ်လုံး-ဟု ‘အစ္စန္တ
သံယောဂ’ ပေးတော်မူကြ၏။”

(အဆုံးအမ-ဖြစ်သော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ-ကို။) အညတြ၊ ကြည်၍။
 ဝေရူပံ။ပ။ န (သဉ္ဇာနာမိ)၊ ပါ။ပ။ ဘန္တေ။ ယဒဂ္ဂေ၊ အကြင်နေ့ကို
 အစပြု၍။ (ထန်းတောဥယျာဉ်ဝယ် ပထမ-ဖူးမြင်ရစဉ် သောတာပန်ဖြစ်ရာ
 နေ့ကို အစပြု၍၊ အဟံ။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရားအပေါ်၌။ ဧကန္တိကတော၊
 တခုသော အဖို့ရှိသော ကြည်ညိုခြင်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဂင်္ဂင်္ဂကေနံ။ အဘိပ္ပ-
 သန္တော၊ အလွန်ကြည်ညိုပါ၏။ တဒဂ္ဂေ၊ ထိုနေ့ကို အစပြု၍။ အဟံ။
 ဒီသ ရတ္တံ၊ လုံး။ (တဆယ့်လေးဘဝလုံးလုံး။) အဝိနိပါတော (ဟုတွာ)။
 အဝိနိပါတံ၊ ကို။ (ထန်းတော ဥယျာဉ်၌ သောတာပတ္တိမဂ်၏ အစွမ်းဖြင့်
 ရအပ်သော ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျခြင်းသဘော မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။)
 ။ပ။ သဂဒါဂါမိတာယ။

ဘန္တေ။ ဣမ ယနေ့။ အဟံ။ ဝေဿဝဏေန မဟာရာဇေန၊ ဝေဿဝဏ်
 နတ်မင်းကြီးက။ ပေသိတော၊ စေခိုင်းအပ်သည် ဖြစ်၍။ ဝိရုဠကဿ မဟာ-
 ရာဇဿ၊ ။။ သန္တိကေ၊ ၌။ ကေနစိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင် ဖြစ်သော။
 ကရဏီယေန၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်။ (ဂစ္ဆန္တော သွားစဉ်။) [အဋ္ဌကထာ-၌
 ပါဌသေသ-တည့်သည်။] ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ခရီးအကြား၌။
 (တပည့်တော် သွားအပ်သော ခရီးအကြား၌။) ။ပ။ ယံအဘိသမ္ပရာယာ၊
 ကုန်၏။ပ။ ဇာနိဿာမိ၊ မည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ နိသိန္နံ၊ ထိုင်နေတော်
 မူသည်ကို။ အဒ္ဓသံ၊ ဖူးမြင်ရပါပြီ။

ဘန္တေ။ ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ၊ ။။ (သမ္ဗုခါ-၌ စပ်။) ဝါ၊
 သည်။ (ဘာသတော-၌ စပ်။) တဿံ ပရိဿယံ၊ ထို မိမိပရိသတ်၌။
 ယံဂတိကာ ။ပ။ ယံအဘိသမ္ပရာယာ”တိ၊ ဟူ၍။ ယံ၊ အကြင် စကားကို။
 ဘာသတော၊ ပြောဆိုစဉ်။ သမ္ဗုခါ၊ ၌။ သုတံ၊ ကြားအပ်ပါပြီ။ သမ္ဗုခါ၊
 ၌။ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ မှတ်ယူအပ်ပါပြီ။ တေ၊ ဤစကားကို။ အနစ္စရိယံ (အနု+
 အစ္စရိယံ)၊ အဖန်ဖန် အံ့ဩထိုက်ပါ၏။ (ထပ်ကာ ထပ်ကာ အံ့ဩစရာ
 ကောင်းပါ၏။) [ဝေဿဝဏ် နတ်မင်း၏ စကားနှင့် မြတ်စွာဘုရား၏
 မြင်တော်မူပုံ တူနေသောကြောင့် အံ့ဩစရာ ကောင်းပါသည်-ဟူလို။] ။ပ။
 “ဘဂဝန္တံ၊ စ၊ ကိုလည်း။ ဒက္ခာမိ၊ ဖူးမြင်မည်။ ဣဒဉ္စ၊ ဤအကြောင်းအရာ
 ကိုလည်း။ (ဝေဿဝဏ် နတ်မင်းကြီး ပြောအပ်သော စကားကိုလည်း။)
 ဘဂဝတော၊ အား။ အာရောစေဿာမိ၊ လျှောက်ထားမည်။” ဣတိ၊ ဤသို့
 အကြံဖြစ်ပါပြီ။ ဘန္တေ။ မေ၊ ။။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဒဿနာယ၊ ငှာ။
 ဥပသကံမိတုံ၊ ချဉ်းကပ်ခြင်းငှာ။ (ချဉ်းကပ်ဖို့ရာ။) ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့

၃၉၆

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

မြန်မာသက္ကရာဇ်

သည်။ ဣမေ ဒေ၊ ဤ နှစ်မျိုးတို့ပါသည်။ [၁၊ ဘဂဝန္တု ဒက္ခာမိ-
မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်လိုခြင်း။ ၂၊ ဣဒဉ္စ။ပ။ အာရောစေသာမိ-ဝေသာဝဏ်
နတ်မင်းကြီးစကားကို မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားလိုခြင်း-တို့တည်း။]

ဒေဝသဘာ

၂၀၂။ ဘန္တေ။ ပရိမာနိ၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။ ဒိဝသာနိ၊ နေ့တို့၌
လည်းကောင်း။ ဝါ၊ နေ့တို့ကလည်းကောင်း။ [မနေ့က-စသည်ကို ဆိုလို
သည်။] ပရိမတရာနိ၊ သာ၍ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။ (ဒိဝသာနိ၊ တို့၌လည်း
ကောင်း။) [တမြန်မနေ့-စသည်ကို ဆိုလိုသည်။] ပန္နရသေ၊ တဆယ့်ငါးရက်
မြောက် ဖြစ်သော။ ဥပေါသထေ၊ ဥပုသ်နေ့ဖြစ်သော။ တဒဟ၊ ထိုနေ့၌။
ဝဿုပနာယိကာယ၊ ဝါကပ်ရာနေ့၌။ [တကယ် ဝါကပ်ရာနေ့ မဟုတ်သေး၊
ဝါ မကပ်မီ အကြိုတရက်ဖြစ်သော ဝါဆိုလပြည့်နေ့တည်း။] ပုဏ္ဏာယ၊
လ၊ ဥတုနှစ်-အားဖြင့် ပြည့်သော။ ပုဏ္ဏမာယ၊ ပြည့်သော လ၊ ရှိသော။ ဝါ၊
လ၊ ပြည့် ဖြစ်သော။ ရတ္တိယ၊ ခွဲ။ ကေဝလကပ္ပ၊ များသောအားဖြင့်
အလုံးစုံ ပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်ကုန်သော။ တာဝတိံသာ၊ တာဝတိံသာ-တို့၌
နေကုန်သော။ ဒေဝါ စ၊ တို့သည်လည်း။ သုဓမ္မာယံ၊ သုဓမ္မာ-မည်သော။
သဘာယံ၊ နတ်သဘင်၌။ ဝါ၊ စည်းဝေးရာ ဓမ္မာရုံ၌။ သန္နိသိန္နာ၊ ကောင်း
စွာ ထိုင်နေကြကုန်သည်။ ဝါ၊ အတူ ထိုင်နေကြကုန်သည်။ သန္နိပတိတာ၊
ပေါင်းဆုံကျရောက်ကြကုန်သည်။ ဝါ၊ စည်းဝေးကြကုန်သည်။ ဟောန္တိ။

မဟာတိ၊ ကြီးကျယ်သော။ ဒိဗ္ဗပရိသာ စ၊ နတ်ပရိသတ်တို့သည်လည်း။
သမန္တတော၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ။ စတ္တာရော၊ မဟာ-
ရာဇာနော စ၊ နတ်မင်းကြီးတို့သည်လည်း။ စတုဒ္ဓိသာ၊ အရပ် လေးမျက်နှာ
တို့၌။ နိသိန္နာ ဟောန္တိ။ ပုရတ္ထိမာယ၊ အရှေ့၌ ဖြစ်သော။ ဒိသာယ၊ အရပ်
၌။ တေရဠော၊ တေရဠ-မည်သော။ မဟာရာဇာ၊ နတ်မင်းကြီးသည်။
(ဂန္တဗ္ဗ-နတ်တို့၏ နတ်မင်းကြီးသည်။) ပစ္ဆိမာဘိမုခေါ၊ အနောက် အရပ်သို့
ရှေးရှုမျက်နှာရှိသည်။ (အနောက်ဘက်သို့ မျက်နှာမူနေသည်။) (ဟုတော။)
ဒေဝေ၊ စတုမဟာရာဇ်၊ တာဝတိံသာ-နတ်တို့ကို။ ပုရက္ခတော၊ ရှေ့ပြု၍။
(ရှေ့ကထား၍။) နိသိန္နော ဟောတိ။ ဒက္ခိဏာယ၊ တောင်ဖြစ်သော။ ဒိသာယ၊
၌။ ဝိရုဠကော၊ မဟာရာဇာ၊ သည်။ (ကုမ္ဘ-နတ်တို့၏ နတ်မင်းကြီး
သည်။)။ပ။ပစ္ဆိမာယ၊ အနောက်ဖြစ်သော။ ဒိသာယ၊ ၌။ ဝိရူပက္ခော။

မဟာရာဇာ၊ သည်။ (နဂါးတို့၏ နတ်မင်းသည်။)။ပ။ဥတ္တရာယ၊ မြောက် အရပ်ဖြစ်သော။ ဒိသာယ၊ ဌ။ ဒေသဝဏော။ မဟာရာဇာ၊ သည်။ (ဘီလူး တို့၏ နတ်မင်းကြီးသည်။)။ပ။နိသိန္ဒော ဟောတိ။

ဘန္တေ။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ပ။ ဟောန္တိ။ နေသံ၊ ထို နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့၏။ ဣဒံ အာသနသ္မိံ၊ ဤ ထိုင်နေခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဤ ထိုင် နေရာ အရပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါ၏။ [အာသနသ္မိံ ၌ သတ္တမိ-ဝိဘတ်ကို ပထမာ-ဝိဘတ်၏ အနက်၌ သက်ပါ။] အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ (နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့ ထိုင်ပြီးရာအခါမှ နောက်၌။ အမှောက်၊ တပည့်တော်တို့၏။ အာသနံ၊ ထိုင်နေခြင်းသည်။ ဝါ၊ ထိုင်နေရာသည်။ ဟောတိ၊ ဘန္တေ (တဒါ)။ ယေ တေ ဒေဝါ၊ အကြင် နတ်တို့သည်။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရား အထံ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ စရိတု၊ ကျင့်၍။ တာဝတိံသ- ကာယံ၊ တာဝတိံသ-နတ်အပေါင်းသို့။ အဓုနာ၊ ယခုမှ။ ဥပပန္နာ၊ ရောက်လာပါကုန်ပြီ။ တေ၊ ထို နတ်အသစ်တို့သည်။ အညေ၊ အခြား ကုန် သော။ ဒေဝေ၊ တို့ကို။ ဝဏ္ဏေန စေဝ၊ အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ယသသာ စ၊ အခြံအရံ အားဖြင့်လည်းကောင်း။ (တန်ဆာ၊ အခြံအရံ၊ အသ ရေ-အားဖြင့်လည်းကောင်း။) အတိရောစန္တိ၊ သာလွန်၍ တင့်တယ်ကြပါ ကုန်၏။

ဘန္တေ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုနတ်အသစ်တို့၏ ဝဏ္ဏ၊ ယသ-အားဖြင့် သာလွန်၍တင့်တယ်ပုံကို မြင်ရခြင်းကြောင့်။)တာဝတိံသ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ ။ပ။ ဟောန္တိ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ တွေး၍ ပီတိ သောမနဿ-ဖြစ်ကြသနည်း)။ “ဘော၊ အို...နတ်အများတို့။ ဒိဗ္ဗာ၊ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကာယာ၊ ခန္ဓာကိုယ်တို့သည်။ ဝါ၊ နတ်အပေါင်းတို့သည်။ ပရိပူရေန္တိ ဝတ၊ ပြည့်ကုန် ပေစွ... တကား။ အသုရကာယာ၊ အသုရကာယ် အပေါင်းတို့သည်။ (အပါယ် ဘုံသား အပေါင်းတို့သည်။ ဟာယန္တိ (ဝတ)၊ ယုတ်လျော့ပါပေကုန်စွ... တကား။” ဣတိ၊ ဤသို့ တွေး၍ ပီတိသောမနဿ ဖြစ်ကြပါ၏။ပ။ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ သမ္ပသာဒနံ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ကြည်ညိုခြင်းကို။ ဝိဒိတာ၊ သိ၍။ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အနုမောဒိ၊ အဖန်ဖန်ဝမ်းမြောက်ပြီ။ (ကိံ။) “မောဒန္တိ ဝတ ဘောဒေဝါ။ပ။ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတ”န္တိ၊ ဟူ၍။ (အနုမောဒိ။)

ဂါထာအနက်။ ။(၁)။ ဘော၊ အို နတ်အများကို။ သဟိန္ဒု- ကာ၊ ကျွန်ုပ် သိကြားနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။တာဝတိံသ၊ တို့သည်။

တထာဂတံ၊ ကိံ။ နမဿန္တာ၊ ရှိခိုးကုန်လျက်။ ဓမ္မဿ စ၊ ဇာလည်း။ သုဓမ္မတံ၊ ကောင်းသောတရား၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဂုဏ်ကိုလည်း ကောင်း။ သံဃဿ၊ ဇာ။ သုပ္ပဋိပတ္တိံ၊ ကောင်းသော အကျင့်ကို လည်းကောင်း။ [ဤ နှစ်ပုဒ်ကို စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဆည်းပါ။] (အဘိတ္ထ-ဝန္တာ၊ ချီးမွမ်းကုန်လျက်။ မောဒန္တိ-၌ စပ်။)

(၂)။ သုဂတသ္မိံ၊ မြတ်စွာဘုရားအထံ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကိံ။ စရိတွာန၊ -၍။ ဣဓ၊ ဤ တာဝတိံသာ-နတ်ပြည်သို့။ အာဂတေ၊ ယခုမှ ရောက်လာကုန်သော။ ဝဏ္ဏဝန္တေ၊ လှပသော အဆင်းရှိကုန်သော။ ယာသိနေ၊ များသောအခြံအရံ ရှိကုန်သော။ နဝေ၊ အသစ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝေ စ၊ တို့ကိုလည်း။ ပဿန္တာ၊ ကြည့်ရှုကုန်လျက်။ မောဒန္တိ ဝတ ဝမ်းမြောက်လေကုန်စွ တကား။

(၃)။ ဘူရိပညဿ၊ မြေကြီးနှင့်တူသော ပညာရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ (မြေကြီးကဲ့သို့ ထူထယ်ကြီးမားသော ပညာရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏-ဟူလို။) သာဝကာ၊ တပည့်ဖြစ်ကုန်သော။ ဣဓ၊ ဤ နတ်ပရိသတ်၌။ ဝိသေသပဂတာ၊ တပါးသော နတ်တို့ထက် ထူးခြားသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော။ တေ၊ ထို နတ်တို့သည်။ အညေ၊ အခြားသောနတ်တို့ကို။ ဝဏ္ဏေန၊ ဖြင့်လည်း ကောင်း။ ယသသ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ အာယုနာ၊ အသက်ဖြင့် လည်းကောင်း။ အတိရောစန္တိ။

(၄)။ ဣဒံ၊ ဤ အကြောင်းအရာကို။ (ဘုရားရှင်သာသနာ၌ တရားကျင့်ပြီး၍ နောက်မှရောက်လာသောနတ်တို့က အခြားနတ်တို့ ထက် အာယု၊ ဝဏ္ဏ၊ ယသ-ဖြင့် သာလွန်၍တင့်တယ်ပုံကို။) ဒိသ္မာန၊ ၍။ ပ။ နန္ဒန္တိ၊ နှစ်သက်ကြကုန်၏။

ဘန္တေ၊ တေန၊ ကြောင့်။ (ထို သိကြားမင်း၏ အနုမောဒနာ-စကား ကြောင့်။) ။ ပ။ ဘိယျောသော၊ လွန်ကဲသော။ မတ္တာယ၊ အတိုင်းအရှည် အားဖြင့်။ [မတ္တာယ၊ အတိုင်းအရှည်ထက်။ ဘိယျောသော၊ လွန်စွာ။- ဤသို့လည်းပေးကြ၏။] ။ ပ။ အသုရကာယာ” တိ။ ပ။ ယေနတ္ထေန၊ အကြင် ကိစ္စဖြင့်။ (အကြင်ဝါကပ်သောရဟန်းတို့အား ချီးမြှောက်ခြင်း ကိစ္စ-ဖြင့်။) ။ ပ။ ဟောန္တိ။ တံ အတ္ထံ၊ ထို ကိစ္စကို။ စိန္တယိတွာ၊ ကြံစည်စဉ်းစား၍။ တံ အတ္ထံ၊ ကိံ။ မန္တယိတွာ၊ တိုင်ပင်၍။ (စတုမဟာရာဇ် နဝံမင်းကြီး တို့နှင့်တိုင်ပင်၍။) စတ္တာရော၊ မဟာရာဇာနေ၊ တို့သည်။ တသ္မိံ အတ္ထေ၊

ထို ကိစ္စ၌။ ဝုတ္တဝစနာပိ။ ပြောဆိုအပ်သော စကားရှိသူတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ။ [“တံ” သည် အနက်မရှိ။] ။ပ။ ပစ္စာနုသိဋ္ဌဝစနာပိ။ တဖန် ဆုံးမအပ်သော စကားရှိသူတို့သည်လည်း။ (သွန်သင်၊ လမ်းပြ၊ ဆုံးမ-အပ်သူတို့သည်လည်း။) ဟောန္တိ။ သကေသု သကေသု မိမိဥစ္စာ မိမိဥစ္စာ ဖြစ်ကုန်သော။ အာသနေသု၊ နေရာတို့၌။ ဌိတာ၊ တည်နေပါကုန်ပြီ။ အဝိ-ပက္ကန္တာ၊ ပြန်မသွားကြပါကုန်။

ဂါထာအနက်။ ။ဝုတ္တဝါကျာ၊ ပြောဆိုအပ်သော စကားရှိ ကုန်ပေ။ တေ ခုဇာနော၊ ထိုနတ်မင်းကြီးတို့သည်။ အနုသာ-သနိံ၊ သုံးကျိပ်သုံးပါး နတ်မင်းများ၏ နည်းညွှန်လမ်းပြ အဆုံး အမကို။ ပဋိဂ္ဂယ၊ ရွေးရှုလေးစား ခံယူထား၍။ ဝိပ္ပသန္ဓမနာ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်ရှင်ပြသော စိတ်ရှိကြကုန်လျက်။ သန္တာ၊ ငြိမ်သက်ကုန်လျက်။ ဣမ္ပိ အာသနေ၊ မိမိနေရာ၌။ အဋ္ဌိယု၊ ဟည် နေကြပါကုန်ပြီ။

၂၀၃။ အတ ခေါ်ပေးဥဋ္ဌာဓရာ၊ မွန်မြတ်သော။ (ကြီးကျယ်သော။) အာလောဟော၊ အလင်းသည်။ သဉ္ဇာယိ၊ ကောင်းစွာကြံပါပြီ။ ဒေဝါနိ၊ ကျွန်ုပ်တို့။ ဒေဝါနုဘာဝံ၊ နတ်တို့၏ အာနုဘော်ကို။ (အဝတ်တန်ဆာ ဗိမာန်၏ အဝရောင် ကိုယ်၏အရောင်ကို။) အတိက္ကမ္ပေဝ၊ သာလွန်၍သာ လျှင်။ သြဘာ-သော၊ အရောင်သည်။ ပါတုရဟောသိ။ပ။ တာဝတိံသေ၊ ကုန်သော။ ဒေဝေ၊ တို့ကို။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်ပြီ။ (ကိံ။) “မာရိသာ၊ အချင်း နတ် မဟာသားတို့။ ယကော၊ မကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နိမိတ္တံနိ၊ သိအပ်ကြောင်း

၁။ ဝုတ္တဝစနာပိတံ။ ။ [တံ--သည် အနက်မရှိသော နိပါတ်။] သိကြားမင်းနှင့်အတူ ကောင်းမှုပြုဖက်ဖြစ်သော နတ်မင်းများက ကိစ္စ-တစ်ခုတခုရှိလျှင် နတ်မင်းကြီး လေး ယောက်အား ပြောဆိုကြရ အမိန့်ပေးကြရ၏။ ဤနေရာ၌ “တိုထိုအရပ်မှာ ဝါကပ် သော ရဟန်းတို့အား အန္တရာယ် မဖြစ်အောင် စောင့်ရှောက်စီမံပေးကြပါ” ဟု နတ် မင်းများက ပြောတတ်သူများ အမိန့်ပေးတတ်သူများ-ဖြစ်၍ နတ်မင်းကြီး လေးယောက် တို့က ပြောအပ်သော စကားရှိသူများ၊ အမိန့်ပေးခံရသူများဖြစ်သည်။ [ဝုတ္တံ + ဝစနံ ယေသန္တိ ဝုတ္တဝစနာ။]

၂။ ပစ္စာနုသိဋ္ဌဝစနာ။ ။ သုံးဆယ့်သုံးပါးသော နတ်မင်းများက နည်းပေး လမ်းပြ ဆုံးမအပ်သောစကားကို နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့က လိုက်နာရသောကြောင့် နတ်မင်းကြီးတို့သည် ဆုံးမအပ်သော စကားရှိသူများ၊ စကားကို နားတောင်ရသူများ- ဖြစ်သည်။ [ပစ္စာနုသိဋ္ဌံ+ဝစနံ ယေသန္တိ ပစ္စာနုသိဋ္ဌဝစနာ။]

၄၀၀

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[နေဝသဘသုတ်

အမှတ်အသားတို့ကို။ (အရိပ်နိမိတ်တို့ကို။) ဒိဿန္တိ၊ တွေ့မြင်အပ်ပါကုန်၏။ပ။
 ပါတု၊ ထင်ရှားစွာ။ ဘဝတိ။ (တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။)
 ဗြဟ္မာ၊ သည်။ ပါတု ဘဝိဿတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်လိမ့်မည်။ (ရောက်လာလိမ့်
 မည်။) ဟိ၊ မှန်၏။ ယဒိဒံ (ယော+အယံ) အာလောကော၊ အကြင်
 အလင်းသည်။ သဉ္ဇာယတိ။ ယဒိဒံ (ယော+အယံ) ဩဘာသော၊ အကြင်
 အရောင်သည်။ ပါတု ဘဝတိ။ တေ၊ ဤအလင်း၊ အရောင်သည်။ ဗြဟ္မာ-
 နော၊ ၏။ ပါတုဘာဝါယ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းငှာ။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊
 ပုံဗ္ဗနိမိတ်တည်း။ (မလာမီ ရှေးအဖို့၌ ထင်ရှားသော အမှတ် အသား
 တည်း။)” ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်ပါပြီ။

ဂါထာအနက်။ ။ယထာ၊ ဖြင့်။ နိမိတ္တာ ဒိဿန္တိ။ (တထာ၊
 ဖြင့်။) ဗြဟ္မာ ပါတု ဘဝိဿတိ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဝိပုလော၊ ကျယ်
 ပြန့်သော။ မဟာ၊ ကြီးကျယ်သော။(ယော) ဩဘာသော၊ အကြင်
 အလင်းရောင်သည်။ (ပါတု ဘဝတိ။) တေ၊ ဤ ကြီးကျယ်သော
 အလင်းရောင်သည်။ ဗြဟ္မာနော၊ ၏။ နိမိတ္တံ၊ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်
 ဖို့ရာ အမှတ်အသားတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်ပါပြီ။

သနက္ခမာရကထာ

၂၈၄။ အထ ခေါ။ပ။ယထာသကေသု၊ အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာ ဖြစ်
 ကုန်သော။ အာသနေသု နိသီဒိသု။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ပြော၍ ထိုင်နေ
 ကုန်သနည်း။) “တေ ဩဘာသံ၊ ဤအလင်းအရောင်ကို။ ဥဿာမ၊ သိကုန်
 အံ။ ယံဝိပါကော၊ အကြင်အကျိုးရှိသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လိမ့်မည်။ နံ၊
 ထိုအကျိုးကို။ သတ္ထိကတွာဝ၊ မျက်မှောက်ပြု၍သာ။ ဂမိဏာမ၊ သွား
 ကုန်အံ။” ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍ ထိုင်နေပါကုန်ပြီ။ [စိတ်ထဲက ကြံစည်
 ရုံသာမဟုတ်၊ နှုတ်ကလည်း ပြောကြသည်။]ပ။ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ သုတွာ၊
 ကြား၍ ။ပ။ ကေဂ္ဂါ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိကုန်သည်။ သမာပဇ္ဇိသု၊
 ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်ပြီ။ [အလင်းရောင်ကို အာရုံပြုကုန်လျက် ငြိမ်သက်စွာ
 နေကြသည်-ဟူလို။]

ဘန္တေ။ ယဒါ၊ ၌။ သနက္ခမာရော၊ သနက္ခမာရ-မည်သော။ ဗြဟ္မာ၊ဗြဟ္မာ
 သည်။တာဝတိံသာနံ၊တာဝတိံသာ-ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ဝါ၊တာဝတိံသာ-
 ဘုံ၌နေကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့အား။ ပါတု ဘဝတိ။ [ဒေဝါနံ၊
 တို့၏ (အထံ၌။) ပါတု ဘဝတိ။-ဤသို့လည်း ပေးပါ။](ဣဒါ) ဩဋ္ဌာရိကံ၊

သနက်မာရကထာ]

နိဿယ

၄၀၁

ထင်ရှားသော။ အတ္တဘာဝံ၊ အတ္တဘောကို။ အဘိနိမ္မိနိတွာ၊ ဖန်ဆင်း၍။
 ပါတု ဘဝတိ၊ ဘန္တေ။ ဗြဟ္မုနော၊ ဇ်။ ယော ပကတိဝဏ္ဏော၊ အကြင်
 ပင်ကိုအဆင်းသည်။ (အတ္ထိ။) သော၊ ထို ပကတိအဆင်းသည်။ တာဝတိ-
 သာနံ။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ စက္ခုပထသ္မိံ၊ မျက်စိတည်းဟူသော လမ်းကြောင်း
 ဌ။ [ရူပါရုံကို မြင်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော စက္ခုဌ။] ဝါ၊ စက္ခုပထသ္မိံ၊
 စက္ခုပသာဒ-၏ လမ်းဌ။ [စက္ခုပသာဒ-၏ အာရုံ ဖြစ်ခြင်းငှာ လျှောက်ပတ်
 သော လမ်းဌ-ဟူလို။] အနဘိသမ္ဘဝနိယော၊ မရောက်ထိုက် မရောက်နိုင်ပါ။
 ယဒါ။ ပ။ ပါတုဘဝတိ။ (တဒါ)။ ပ။ အတိရောစတိ။

ဘန္တေ။ သေယျထာပိ၊ ကား။ သောဝဏ္ဏော၊ ရွှေဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော။
 ဝိဂ္ဂဟော၊ ကိုယ်သည်။ ဝါ၊ ရွှေရုပ်သည်။ [ရွှေ နိဿယ-၌ “သောဝဏ္ဏော၊
 ကောင်းသောအဆင်းရှိသော။ ဝိဂ္ဂဟော၊ နတ်တို့၏ကိုယ်သည်” ဟု ပေး၏။]
 မာနသံ၊ လူ၌ ဖြစ်သော။ ဝိဂ္ဂဟံ၊ ကိုယ်ကို။ အတိရောစတိ သေယျထာပိ၊
 လွန်၍ တင့်တယ်သကဲ့သို့။ ပ။ ပါတု ဘဝတိ။ (တဒါ။) တဿံ ပရိသာယံ၊
 ဌ။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ဒေဝေါ၊ သည်။ န အဘိဝါဒေတိ ဝါ၊
 ရှိလည်း မခိုး။ (န) ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ၊ ခရီးဦးလည်း မကြိုဆို၊ အာသနေန
 ဝါ၊ နေရာဖြင့်လည်း။ န နိမန္တေတိ၊ မဖိတ်မန်။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံသော
 နတ်တို့သည်ပင်။ တုဏှိတုတာ၊ တိတ်တိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်။ ပဉ္စလိကာ၊
 ချီအပ်သော လက်အုပ်ရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ လက်အုပ်ချီကုန်သည်။ (ဟုတွာ။)
 ပလ္လကေန၊ ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်ဖြင့်။ နိသိဒန္တိ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ကြံ၍ ထိုင်
 နေကုန်သနည်း။) “ဒါနိ၊ ဌ။ ယဿ ဒေဝဿ၊ ဇ်။ ပလ္လကံ၊ ပလ္လင်ကို။
 သနက်မာရော၊ သော။ ဗြဟ္မာ။ ဣစ္ဆိယတိ၊ အလိုရှိအံ့။ တဿ ဒေဝဿ။
 ပလ္လကေ၊ ဌ။ နိသိဒိယတိ၊ ထိုင်လိမ့်မည်။” ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍ ထိုင်နေကုန်၏။
 ယဿ။ ပ။ သော ဒေဝေါ၊ ထို ပလ္လင်၏ အရှင် နတ်သားသည်။ ဝေဒ-
 ပဋိလာဘံ၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ရခြင်းကို။ ဝါ၊ ရအပ်သော နှစ်သက်ခြင်းကို။
 လဘတိ။ ပ။ သောမနဿပဋိလာဘံ၊ ဝမ်းမြောက်မှုကိုရခြင်းကို။ ဝါ၊ ရအပ်သော
 ဝမ်းမြောက်မှုကို။ ပ။ ခတ္တိယော၊ မင်းမျိုး မင်းနွယ်ဖြစ်သော။ မုဒ္ဒါဝသိတ္တော၊
 ဦးထိပ်၌ အဘိသိက်ရေစင်ဖြင့် သွန်းလောင်းအပ်သော။ ရဇ္ဇေန၊ မင်းအဖြစ်
 ဖြင့်။ အဓုနာ၊ ယခုမှ။ အဘိသိတ္တော၊ အဘိသိက်ရေစင်ဖြင့် သွန်းလောင်း
 အပ်သော။ ရာဇာ၊ (အတ္ထိ)။ သော၊ ထိုမင်းသည်။ ပ။ လဘတိ သေယျထာပိ၊
 ကဲ့သို့။ ပ။ ကုမာရဇဏ္ဍိ၊ လုလင်ငယ် ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်။ [လုလင်ငယ်သဖွယ်
 နုနယ်သော အရွယ် အဆင်းရှိသည်။] (ဟုတွာ။) ပဉ္စသိခေါ၊ ပဉ္စသိခ-

နတ်သားနှင့် တူသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ပဉ္စသိခ-နတ်သားကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ။ပ။
ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တံ၊ ရှေးရှုတက်သွား၍။ အန္တလိက္ခေ၊
ဆီးတားမထင် ကြားအပြင်ဖြင့် ရှုမြင်အပ်သော။ အာကာသေ၊ ကောင်း
ကင်၌။ ပလ္လင်္ကေန၊ ဖြင့်။ နိသီဒိ။ [ပဉ္စ+သိခါ တေဿာတိ ပဉ္စသိခေါ-
ငါးခုသော ဦးစွန်းရှိသောနတ်သား။ ပဉ္စသိခေါ ဝိယ ပဉ္စသိခေါ။-
ဋီကာ။]

ဘန္တေ။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ဗလဝါ၊ အားရှိသော။ ပုရိသော။
သုပစ္စတ္တတေ၊ ကောင်းစွာခင်းထားအပ်သော။ ပလ္လင်္ကေ ဝါ၊ ပလ္လင်၌သော်
လည်းကောင်း။ သမေ၊ ညီညွတ်သော။ ဘူမိဘာဂေ ဝါ၊ မြေအရပ်အဖို့
၌သော်လည်းကောင်း။ ပလ္လင်္ကေန၊ ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်ဖြင့်။ နိသီဒေယျ
သေယျထာပိ၊ ကဲ့သို့။ပ။ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတ”န္တိ။ [၂၀၂-အတိုင်း ဆိုပါ။]

၂၀၅။ ဘန္တေ။ ဣမမတ္ထံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဝါ၊ ဤ အကြောင်း
အရာကို။ ဘာသိတ္ထံ၊ ပြောဆိုပါပြီ။ပ။ဗြဟ္မာနော၊ ၏။ (သရော-၌ စပ်။)
ဝါ၊ သည်။ ဘာသတော၊ ပြောဆိုနေစဉ်။ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော၊ ရှစ်ပါး
သောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော။ သရော၊ အသံသည်။ ဝိဿဋ္ဌော၊ စ၊ သလိပ်
သည်းခြေတို့သည် စွန့်လွှတ်အပ်သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ အသံ၏အပြစ်တို့
မှ လွတ်သည်လည်းကောင်း။ ဝိညေယျော၊ စ၊ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို သိစေ
နိုင်သည်လည်းကောင်း။ မဉ္ဇူ၊ စ၊ ချိုသာသည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ သာယာ
နာပျော်ဖွယ် ကောင်းသည်လည်းကောင်း။ သဝနီယော၊ စ၊ နားထောင်ထိုက်
သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ နားထောင်ချင်စဖွယ်ကောင်းသည်လည်းကောင်း။
ဗိန္နု၊ စ၊ မကွဲမအက် တစ်ခုနက် လုံးသည်လည်းကောင်း။ အဝိသာရီ၊ စ၊
အထူးထူးအပြားပြား မရောမပြွမ်း အလွန်သန့်ရှင်းသည် လည်းကောင်း။
ဂမ္ဘီရော၊ စ၊ နက်နဲသည်လည်းကောင်း။ နိန္ဒာဒီ၊ စ၊ အကြွင်းမဲ့ မြည်စေနိုင်
သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ပဲ့တင်ထပ်သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်
ပါ၏။ [ဝိဿဋ္ဌော-စသည်ဖြင့် အဋ္ဌင်္ဂ-၏သရုပ်ကို ပြသည်။]

ဘန္တေ။ ယထာပရိသံ၊ အကြင်မျှလောက်သော ပရိသတ်ကို [ယထာ
သဒ္ဓါသည် ပရိမာဏ-အနက်ကို ဟော၏။-ဋီကာ။] ။ပ။ ဝိညာပေတိ၊ သိ
စေ၏။ (နားလည်စေ၏။) အဿ၊ ထိုဗြဟ္မာ၏။ သောသော၊ အသံသည်။
ပရိသာယ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပ၌။ န နိစ္ဆရတိ၊ မထွက်ပေ။ ဝါ၊ မပြေး
သွား။ ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ပ။သရော ဟောတိ။ သော၊ ထိုသူ့ကို။
“ဗြဟ္မဿရော”တိ၊ ဟူ၍။ (ဗြဟ္မာမင်း၏အသံနှင့်တူသော အသံရှိသူဟူ၍။)
ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်ပါ၏။

အထ ခေါ်။ပ။တေတ္တိံ။သေ။ သုံးကျိပ်သုံးပါး အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။
 အတ္တဘာဝေ။ တိက္ခိ။ပ။ပစ္စေကပလ္လကေသု။ အသီးသီးသော ပလ္လင်တို့၌။ပ။
 အာမန္တေသိ။ (ကိံ။) “တာဝတိံသာ၊ တာဝတိံသာ-ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။
 ဘောန္တော ဒေဝါ၊ အရှင်နတ်တို့သည်။ တံ၊ ထို ကျွန်ုပ်ပြောဆိုအပ်မည့်
 စကားကို။ ကိံ မညန္တိ၊ အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြကုန်သနည်း။ ယာဂဉ္စ၊
 အလွန်အကဲသာလျှင်။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဗဟုဇနဟိတာယ၊ များစွာ
 သောလူအပေါင်း၏ အစီးအပွားအလို့ငှာ။ ဗဟုဇနသုခါယ၊ များစွာသော
 လူအပေါင်း၏ ချမ်းသာခြင်းငှာ။ လောကနုကမ္မာယ၊ လောကကို စောင့်
 ရှောက်ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှာ။
 ဟိတာယ။ စီးပွားအလို့ငှာ။ သုခါယ၊ ငှာ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်တော်မူ၏။

ဘော၊ အို...နတ်အမျိုးတို့။ ဟိ၊ မှန်ပါ၏။ ယေ ကေစိ၊ အကြင်
 အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဗုဒ္ဓံ၊ ကို။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာ
 ဟူ၍။ ဂတော၊ ဆည်းကပ်ကုန်၏။ပ။တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ [သာမည-
 ကတ္တား။] ကာယဿ၊ ဥပါဒိန္နက-ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းဟူသော။
 မရဏာ၊ သေရာအခါမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အပ္ပေကစေ၊ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့
 သည်။ [ဝိသေသ-ကတ္တား။] ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနံ၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ-ဘုံ၌
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဘုံ၌ နေကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ သဟဗျတံ၊
 အတူတကွဖြစ်သူ၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ အဖော်၏အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ကပ်
 ရောက်ကုန်၏။ပ။ယေ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗနိဟီနံ၊ အလုံးစုံတို့အောက်ည့်သော။
 ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ဝါ၊ နတ်အပေါင်းကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်၏။
 တေ၊ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်အပေါင်းကို။ ပရိပူရေန္တိ။” ဣတိ၊ ဤသို့
 မိန့်ပါပြီ။

၂၈၆။ ဣမမတ္ထိ။ပ။ဘာသတော၊စဉ်။ဇောသံယေဝံ၊အသံကိုသာလျှင်။
 ဒေဝါ။ မညန္တိ၊ သိကုန်၏။ (ကိံ။) “ယွာယံ၊ အကြင်ဗြဟ္မာသည်။ မမ

၁။ ဇောသံယေဝံ။ ။ဤပုဒ်၏ စပ်ရာပုဒ် မရှိပါ။ ထို့ကြောင့်-ပါဠိပျက်နေ
 ပာန်တူ၏။ “ဇောသံယေဝံ” ဟု ဒုတိယာ-ဝိဘတ်ဖြင့် ရှိသင့်မည်ထင်၏။ ဤ
 ပါကျ၌ ဆိုလိုရင်းမှာ-သုံးကျိပ်သုံးပါးသော နတ်တို့၏ ပလ္လင်၌ သုံးကျိပ်သုံးပါးသော
 ကိုယ်ခန္ဓာကို ဖန်ဆင်း၍ ထိုင်လျက် တရားဟောနေသော သနင်္ကမာရ-ဗြဟ္မာ၏
 အသံကိုသာ နတ်များက သိကြရ၏။ “ငါ့ပလ္လင်မှာ ထိုင်နေသော ဗြဟ္မာတယောက်
 တည်းက တရားဟောနေသည်”ဟု နတ်အားလုံးက ထင်ကြရ၏။ မိမိပလ္လင်၌ ထိုင်
 နေသော နိမ္မိတ-ရုပ်ကိုသာမြင်၍ အခြားပလ္လင်၌ ထိုင်နေသော နိမ္မိတ-ရုပ်ကို နတ်
 များ မမြင်ကြရပါ။ [တယောက်တည်း၏ အသံကိုသာ ကြားနေရပါသည်-ဟူလို။]

ပဏ္ဍကေ နိသီဒတိ။ သွာယံ၊ ထိဗြဟ္မာသံဃည်း။ ဧကောဝ၊ တယောက်တည်း သာ။ ဘာသတိ၊ ပြောနေ၏။” ဣတိ၊ ဤသို့ သိကုန်၏။ (ထင်ကုန်၏။)

ဂါထာအနက်။ ။ကေသ္မိံ၊ တယောက်သော ဗြဟ္မာသံဃည်း။ ဘာသမာနသ္မိံ၊ ပြောဆိုလတ်သော်။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ နိဗ္ဗိတာ၊ နိဗ္ဗိတ-ရုပ်တို့သည်။ (ဖန်ဆင်းအပ်သော ဗြဟ္မာတို့သည်။) ဘာသန္တိ၊ ပြောကုန်၏။ ဧကသ္မိံ၊ သည်း။ တုဏှိ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ အာသိနေ၊ နေလတ်သော်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုနိဗ္ဗိတ-ရုပ်တို့သည်။ တုဏှိ ဘဝန္တိ။ တံဒါ၊ ဤ။ သဟိန္ဒကာ တာဝတိ သာ။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ ယွာယံ။ပ။ (နိသီဒတိ)။ပ။ဘာသတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညန္တိ။

အထ ခေါ်။ပ။ဧကေတ္ထေန၊ တယောက်တည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဥပသံဟရတိ၊ ကပ်ဆောင်၏။ (ရုပ်သိမ်း၏)။ပ။

ဘဝိတဗ္ဗဒ္ဓိပါဒ

၂၀၇။ တံ ကိံ မညန္တိ။ပ။ဇာနတာ၊ သတ္တဝါတို့၏ အာသယာ-နုသယ-ကို သိတော်မူသော။ ပဿတာ၊ လက်တွင်တင်ထား သျှိသျှားသီး ကဲ့သို့ အလုံးစုံသော ဧဥယျတရားကို မြင်တော်မူသော။ အရဟတာ၊ ဝါသနာနှင့်တကွ တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန၊ မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် အလုံးစုံသော တရား တို့ကို သိတော်မူပြီးသော။ တေန ဘဝဝတာ၊ သည်း။ စတ္တာရော၊ ကုန် သော။ ဣမေ စဗ္ဗဒ္ဓိပါဒါ၊ ဤ ဗ္ဗဒ္ဓိပါဒ်တို့ကိုလည်း (ဤ ပြီးစီးခြင်း-ဟူသော တန်ခိုး၏တည်ရာ အခြေခံတရားတို့ကိုလည်း။) ယာဝ၊ အလွန်အကဲ သာလျှင်။ ဝါ၊ အလွန်ပင်။ သုပညတ္တာ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူ အပ်ပါပေကုန်ပြီ။ ဝါ၊ ဝေနေယျ-တို့၏ သန္တာန်၌ ကောင်းစွာမရေယျက် အောင် ထားအပ်ပါပေကုန်ပြီ။ [အဘယ်အကျိုးငှာ ပညတ်အပ်ပါသနည်း- ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “ပညတ္တာ ဗ္ဗဒ္ဓိပဟုတာယ” စသည်ကို ပြောဆိုသည်။] ဗ္ဗဒ္ဓိပဟုတာယ၊ တန်ခိုးကိုဖြစ်စေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ် အကျိုးငှာ။ ဗ္ဗဒ္ဓိဝိသဝိတာယ၊ တန်ခိုးကို ဖြစ်စေခြင်း၌ သင့်လျော်သည်၏ အဖြစ် အကျိုး ငှာ။ ဝါ၊ တန်ခိုးအမျိုးမျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ။ ဗ္ဗဒ္ဓိ-ဝိကုဗ္ဗနတယ၊ တန်ခိုးအမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်နိုင်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်အပ်ပါကုန်။ပ။

ဘော၊ အို... နတ်အများတို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု။ ဆန္ဒ-
သမာဓိပွဇာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ၊ ဆန္ဒ-ဟူသော အကြီးအကဲရှိသော သမာဓိ၊
အားထုတ်ကြောင်း သမ္ပပွဇာနဝီရိယ- ဟူသော သင်္ခါရတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။
ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ (ပြီးစီးကြောင်းဖြစ်သော အဘိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော ဆန္ဒ၊
သမာဓိ၊ ဝီရိယ-တို့၏ အခြေခံဖြစ်သော စိတ်စေတသိက် အစုကို။) ဘာဝေ-
တိ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ တိုးပွားစေ၏။ ပ။ တေန ဘဂဝတာ၊
သည်။ ပ။ ဣဒ္ဓိဝိကဗုဒ္ဓတာယ၊ ဌာ။ ပညတ္တာ၊ အပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊
ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့ဟူသည်။ ဣမေ ခေါ၊ ဤသည်တို့တည်း။

ဘော၊ တို့။ ဟိ၊ မှန်ပါ၏။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံ၊
ကာလ၌။ ယေ ကေစိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ အလုံးစုံကုန်သော။ သမဏာ ဝါ၊
တို့သည်လည်းကောင်း။ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အနေက-
ဝိဟိတံ၊ တပါးမက များသောအပြားရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိခံ၊ တန်ခိုး အဖို့အစုကို၊
ပစ္စနဘောသုံ၊ ခံစားခဲ့ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ တေ၊ ထို သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏ-တို့သည်။
စတုန္တံ၊ ဣမေသံယေဝ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့၏ပင်။ [တ္ထ-ပစ္စည်း၌ စပ်။] ဝါ၊ တို့ကို
ပင်။ [ဘာဝိတ ဗဟုလိကတ-၌ စပ်။] ဘာဝိတတ္တာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်
ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာ
ပြုအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပစ္စနဘောသုံ)။ ပ။

မမပိ၊ ကျွန်ုပ်၏လည်း။ ဝေရူပံ၊ ဣဒ္ဓါနုဘာဝံ၊ တန်ခိုးအာနုဘောသုံကို။
ပဿန္တိနော၊ မြင်ကြပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ မဟာဗြဟ္မေ၊ မြတ်
သောဗြဟ္မာ။ (ဗြဟ္မာမင်း။) ဝေံ၊ မှန်ပါ။ (မြင်ကြပါ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့
ဖြေကုန်ပြီ။ ပ။ ဝေံ၊ သို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ မဟာနုဘာဝေါ၊ ၏။ ဣတိ၊
ဤသို့ မိန့်ပြီ။ ပ။ အာမဇ္ဈေသိ၊ ဆက်၍ မိန့်ပြန်ပြီ။ (ကိ။)

တိပိဋကသမာဓိဂမ

၂၈၈။ “တံ ကိ” မညန္တိ။ ပ။ တေန ဘဂဝတာ၊ သည်။ သုခဿ၊
ဈာန် မဂ် ဖိုလ်-ချမ်းသာကို။ အဓိဂမာယ၊ ရခြင်းငှာ။ တယော၊ ဣဒ္ဓိ
(ဣမေ) ဩကာသမာဓိဂမာ၊ ဤ အခွင့်အလမ်းကို ရခြင်းတို့ကို။ ဝါ၊ ဤ
အခွင့်အလမ်းကို ရကြောင်း တရားတို့ကို။ ယာဝ စ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။
ဝါ၊ အလွန်ပင်။ အနုဗုဒ္ဓါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပါကုန်ပြီ။ ပ။

၄၀၆

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[ဇနဝသတသုတ်

ဘော၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမေဟိ၊ ဝတ္ထု ကိလေသာ နှစ်ဖြာသောကာမ တို့နှင့်။ သံသဋ္ဌော၊ ရောနှောသည်။ [သံသဂုံ၊ ဥပဂတော သမဂီဘူတော။-ဋီကာ။] အကုသလေဟိ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ နိဝရဏ-တရားတို့နှင့်။ သံသဋ္ဌော၊ သည်။ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ။ သော၊ ထိုသူသည်။ အပရေန သမယေန၊ တပါးသော အခါ၌။ အရိယဓမ္မံ၊ အရိယာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောအပ်သောတရားကို။ [အဋ္ဌကထာ-နည်း။] ဝါ၊ အရိယာအဖြစ်ကို ပြုတတ်သောတရားကို။ [ဋီကာ-နည်း။] သုဏ္ဍာတိ၊ နာ၏။ ယောနိသော၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းအားဖြင့်။ (သင့်သောအစီအစဉ် မှန်ကန်သော လမ်းအားဖြင့်။) မနသိ၊ စိတ်၌။ ကရေတိ၊ ပြု၏။ (နှလုံးသွင်း၏။) ဓမ္မာနုဓမ္မံ၊ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးအားလျော်သော အကျင့်ကို။ [လောကုတ္တရာတရား-ဟု ဆိုရသော်လည်း ဤနေရာ၌ “ဈာန်တရားအား လျော်သောအကျင့်ကို” ဟု ဆိုလိုသည်။] ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ကျင့်၏။

သော။ အရိယဓမ္မဿဝနံ၊ အရိယာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား ဟောအပ်သောတရားကို နာရခြင်းကို။ ဝါ၊ အရိယာအဖြစ်ကိုပြုတတ်သော တရားကို နာရခြင်းကို။ အာဂမ္မ၊ ရှေးရှုရောက်၍။ (စွဲ၍။) ယောနိသောမနသိကာရံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို။ ဓမ္မာနုဓမ္မပုဋိပတ္တိံ၊ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးအား လျော်သော အကျင့်ကိုကျင့်မှုကို။ (အာဂမ္မ) ။ပ။ အသံသဋ္ဌော၊ မရောနှောသည်။ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ။ ကာမေဟိ၊ တို့နှင့်။ အံသံသဋ္ဌဿ၊ မရောနှောသော ။ပ။ တဿ၊ ထိုသူ၏ သန္တာန်၌။ သုခံ၊ ပဌမဇ္ဈာနသုခ-သည်။ (ပဌမဈာန်ချမ်းသာသည်။) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သုခါ၊ ကြောင့်။ [ကာရဏ-အနက်၌ ပဉ္စမိ-သက်။] ဘိယျော၊ လွန်စွာ။ (အဆက်ဆက်။) သောမနဿံ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ [ပဌမဈာန်သမာပတ်မှ ထ-ပြီးသောအခါ၌ ဖြစ်၏။]

ဘော၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ပမုဒါ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းကြောင့်။ (အနီးငယ်ဝမ်းမြောက်ခြင်းဟူသော နှုသောပီတိကြောင့်။) ပါမောဇ္ဇံ၊ လွန်စွာ

၁။ ယောနိသော မနသိကာရ။ ။ယောနိသော မနသိကာရော နာမ ဥပါယမနသိ-ကာရော။-အဋ္ဌကထာ။ ဥပါယမနသိကာရောတိ ကုသလဓမ္မပုဋိပတ္တိယာ ကာရဏ-ဘူတော မနသိကာရော။-ဋီကာ။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘ-ဟုလည်းကောင်း၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍သိတတ်သော မဂ်ဉာဏ်အားလျော်သော ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြင့်လည်းကောင်း နှလုံးသွင်းမှုတည်း။

ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ (လွန်စွာဝမ်းမြောက်ခြင်းဟူသော အားကြီးသော ပီတိသည်။) ဇာယေထ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်ရာသကဲ့သို့။ပ။သောမနဿ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ဘော၊ တို့။ပ။တေန ဘဂဝတာ၊ သည်။ သုခဿ အဓိဂမာယ။ ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ အယံ သြကာသာဓိဂမော၊ ဤ ပဌမဈာန် တည်းဟူသော အခွင့်အလမ်းကို ရခြင်းကို။ ဝါ၊ ဤအခွင့်အလမ်းကို ရကြောင်းပဌမဈာန်တရားကို။ အနုဗုဒ္ဓေါ၊ အပ်ပြီ။ [နောက်နောက်ဝါကျ များ၌ ဤသို့အပြည့်အစုံပေးပါ။ သူးရာ၌သာ ရေးပါမည်။]

ပုန စ။ပ။ ဧကစ္စဿ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းကုန်သော။ ကာယသင်္ခါရာ၊ ထွက်သက်ဝင်သက်ဟူသော ကာယသင်္ခါရ-တို့သည်။ အပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ၊ မငြိမ်းအေးကုန်သည်။ပ။ ဝစီ- သင်္ခါရာ၊ ဝိတက်ဝိစာရ-ဟူသော ဝစီသင်္ခါရ-တို့သည်။ပ။ စိတ္တသင်္ခါရာ၊ ဝေဒနာ သညာ-ဟူသော စိတ္တသင်္ခါရ-တို့သည်။[ဝေဒနာ သညာ-ကို မှတ်၍ ပြောသည်။ ဝိတက် ဝိစာရ-မှတစ်ပါး စေတသိက်အားလုံး စိတ္တသင်္ခါရ-မည်၏။ ဤပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထနှင့်တကွ အကျယ်ကို သင်္ခါရ-ယမိုက် အရကောက် ၃၀၄- ၌ ကြည့်ပါ။]

သော။ပ။ ကာယသင်္ခါရာ။ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊ ငြိမ်းအေးကုန်၏။[စတုတ္ထ- ဈာန်ဖြင့် ငြိမ်းအေးကုန်၏။]။ပ။ ဝစီသင်္ခါရာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ။[ဒုတိယ-ဈာန်ဖြင့် ငြိမ်းအေးကုန်၏။]။ပ။ စိတ္တသင်္ခါရာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ။[နိရောဓသမာပတ်ဖြင့် ငြိမ်းအေးကုန်၏။]တဿ၊ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။သြဋ္ဌာရိကာနံ။ ကာယသင်္ခါ-

၁။ သြကာသာဓိဂမော။ ။သြကာသ-ဟူသည် မဂ် ဖိုလ် ချမ်းသာဟူသော အခွင့် အလမ်းတည်း။ ပဌမဈာန်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ထို အခွင့်အလမ်းကို ရကြောင်းဖြစ်သော ကြောင့် သြကာသာဓိဂမ-မည်၏။ [သြကာသံ အဝသရံ အဓိဂစ္ဆတိ ဧတေနာတိ သြကာသာဓိဂမော-မဂ် ဖိုလ် ချမ်းသာဟူသော အခွင့်အလမ်းကို ရကြောင်းတရား။]

တနည်း။ ။သြကာသ-ဟူသည် မဂ် ဖိုလ် ချမ်းသာကို ရဖို့ရာ ပဌမဈာန်တည်း ဟူသော မိမိ၏ အခွင့်အလမ်းတည်း။ ထို အခွင့်အလမ်းကို ရခြင်းဟူသည် ပဌမ- ဈာန်စိတ္တုပ္ပါဒ် ဖြစ်ခြင်းပင်တည်း။ [မဂ္ဂဖလသုခါဓိဂမာယ သြကာသဘာဝတော ဝါ သြကာသော။-မဂ် ဖိုလ် ချမ်းသာကို ရဖို့ရာ အခွင့်အလမ်းဖြစ်သောကြောင့် ပဌမဈာန်သည် သြကာသ-မည်၏။ အဿ+အဓိဂမော သြကာသာဓိဂမော-ထို အခွင့်ကိုရခြင်း(ပဌမဈာန် စိတ္တုပ္ပါဒ် ဖြစ်ခြင်း)။]မှန်၏-ပဌမဈာန်သည် နိဝရဏ- ဝါးပါးတို့ကို ပယ်ခွာ၍ မိမိ၏အခွင့်အလမ်းကို ယူ၍တည်၏။ (နိဝရဏတို့၏ နေရာဝယ် မိမိက ဝင်၍တည်နေသည်၊ ဖြစ်နေသည်-ဟူလို။ [နောက်နောက် သြကာသာဓိဂမ-၌ ဤနည်းမှီ၍ သိပါ။]

၄၀၀ သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် [ဇနဝသဘသုတ်

ရာနံ၊ တို့၏။ ပဋိပုဿဒ္ဓိယာ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။
 ။ပ။ သုခံ၊ စတုတ္ထ-ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ဗလသမာပတ်ချမ်းသာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
 [နိရောဓသမာပတ်မှ ထသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာဖြစ်၏။] ။ပ။ သောမနဿံ။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ။)
 [နိရောဓသမာပတ်မှ ထပြီးပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဖြစ်၏။] ။ပ။ အယံ ဩကာသာ-
 ဓိဂမော၊ ဤ စတုတ္ထ-ဈာန်တည်းဟူသော အခွင့်အလမ်းကို ရခြင်းကို။ ဝါ၊
 ဤ အခွင့်အလမ်းကိုရကြောင်း စတုတ္ထ-ဈာန် တရားကို။ အနုဗုဒ္ဓေါ။

ပုန စ။ပ။ “ဣဒံ၊ ဤ ကုသလကမ္မပထ-တရား ဆယ်ပါးသည်။ ကုသလံ၊
 ကုသိုလ်တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ အကြင်အကြင် ထင်ရှားဖြစ်သည့်
 အတိုင်း။ ဝါ၊ ဟုတ်မှန်စွာ။ နပ္ပဇာနာတိ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်
 မသိ။ “ဣဒံ၊ ဤ အကုသလကမ္မပထ-တရား ဆယ်ပါးသည်။ အကုသလံ၊
 တည်း။” ။ပ။ “ဣဒံ၊ ဤ အကုသလကမ္မပထ-တရား ဆယ်ပါးသည်။
 သာဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ဣဒံ၊ ဤ ကုသလကမ္မပထ-တရား ဆယ်
 ပါးသည်။ အနဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်မရှိ။ [နောက်၌ ဣဒံ-ကို ဤနည်းမှီ၍ စွဲပါ။]
 ဣဒံ၊ ကို။ သေဝိတဗ္ဗံ၊ မှီဝဲထိုက်၏။ ဣဒံ၊ ကို။ န သေဝိတဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ ဣဒံ၊
 ဟိန်၊ ယုတ်ညံ့၏။ ဣဒံ၊ ပဏိတံ၊ မှန်မြတ်၏။ ဣဒံ၊ ဤတရားသည်။ ကဏ္ဍ-
 သုက္ကသပ္ပဋိဘာဂံ၊ မည်းညစ်သည်ဖြစ်၍ တူသောအဖို့ရှိ၊ ဖြူစင်သည်ဖြစ်၍
 တူသောအဖို့ရှိ၏” ။ပ။

တဿ၊ ထိုသူ၏။ ဝါ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဇာနတော၊ သိလတ်သော်။
 ဧဝံ၊ သို့။ ပဿတော၊ မြင်လတ်သော်။ အဝိဇ္ဇော၊ ဝဋ်ကိုဖုံးထားတတ်သော
 အဝိဇ္ဇာကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ ဝိဇ္ဇော၊ အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ် ဝိဇ္ဇာသည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿ၊ ထိုသူ၏ သန္တာန်၌။ အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ကင်းခြင်း
 ကြောင့်။ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါ၊ ဝိဇ္ဇာ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သုခံ၊ အရဟတ္တမဂ် အရ-
 ဟတ္တဖိုလ် ချမ်းသာလည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပ။ သောမနဿံ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ [သမာတ်ပ
 မှ ထပြီးသူမှာ ဖြစ်၏။] ။ပ။ အယံ ဩကာသာဓိဂမော၊ ဤ အရဟတ္တမဂ်-

၁။ ဒုတိယဩကာသာဝိဂပ။ ။စတုတ္ထ-ဈာန်သည် သုခ ဒုက္ခ-ကို ပယ်ခွာ၍
 မိမိ၏ အခွင့်အလမ်းကို ယူတတ်သောကြောင့် ဩကာသာဓိဂမ-မည်၏။ သုခ ဒုက္ခ
 ဖြစ်ခွင့်မပေးပဲ ထိုနေရာ၌ မိမိဝင်၍ဖြစ်သည်-ဟူလို။ [ဤ၌ ပဌမ၊ ဒုတိယ၊ တတိ
 ယ-ဈာန်များလည်း စတုတ္ထဈာန်၌ အတွင်းဝင်သည်။]

၂။ တတိယဩကာသာဓိဂမ။ ။အရဟတ္တမဂ်သည် ကိလေသာ အားလုံးတို့ကို
 ပယ်ခွာ၍ မိမိ၏အခွင့်အလမ်းကို ယူတတ်သောကြောင့် ဩကာသာဓိဂမ မည်၏။
 ကိလေသာတို့ကို ဖြစ်ခွင့်မပေးပဲ ထိုနေရာ၌ မိမိဝင်၍ဖြစ်သည်-ဟူလို။

စတုသတိပဋ္ဌာန]

နိဿယ

၄၀၉

တည်းဟူသော အခွင့်အလမ်းကို ရခြင်းကို။ ၀၂။ အခွင့်အလမ်းကိုရကြောင်း အရဟတ္တမဂ်တရားကို။ အနုဗုဒ္ဓေ ၂။ပ။ အာမန္တေသိ၊ ဆက်၍ မိန့်ပြီ။

စတုသတိပဋ္ဌာန

၂၀၉။ တံ ကိံ မညန္တိ ॥ပ။ တေန ဘဂဝတာ၊ သည်။ စတ္တာရော။ ဣမေ သတိပဋ္ဌာနာ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ယာဝ သုပညတ္တာ။ ကုသလဿ၊ မဂ်ကုသိုလ် ဖိုလ်ကုသိုလ်ကို။ အဓိဂမာယ၊ ငှာ။ ပညတ္တာ။ [အဘိဓမ္မာ ၌ မဂ်သကုသလ-မည်သော်လည်း ဤ နေရာ၌ အပြစ်မရှိခြင်း ယောဂ-လေး ပါးတို့ဖြင့် ဘေးမရှိခြင်း ဟူသော အနက်ကြောင့် ဖိုလ်သည်လည်း ကုသလ-မည်သည်။] ॥ပ။

အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိ၏။ [သတိပဋ္ဌာန-သုတ်၌ အတ္တနော-ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်လိမ့် မည်။] ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရူပကာယ-ကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။ အာတပိ၊ ကိလေသာတို့ကို လောင်မြိုက်တတ်သော သမ္ပပ္ပ-ဓာနဝီရိယ-ရှိသည်။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်။ သတိမာ၊ ကာယကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော သတိရှိသည်။ (ဟုတွာ။) လောကေ၊ ရူပကာယ-ဟူသော လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ (လောဘ ဒေါသ-ကို။) ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ဝိဟရတိ။ပ။ဝိဟရန္တော။ တတ္ထ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တကာယ၌။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ သမာဓိယတိ၊ သမာဓိ ဖြစ်၏။ (သမထဝိပဿနာ-၏ အစွမ်းဖြင့် တည်ကြည်၏။) သမ္မာဝိပ္ပသီဒတိ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်၏။ပ။သမာဟိတော၊ သမထ ဝိပဿနာ-၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားအပ်သော စိတ်ရှိသည်။ သမ္မာ၊ ဝိပ္ပသန္တော၊ အထူး သဖြင့် ကြည်လင်သည်။(ဟုတွာ။) ဗဟိဒ္ဓ၊ အပ-၌။ပရကာယေ၊ သူတပါး၏ ကာယ၌။ ဉာဏဒဿနံ၊ သိမြင်တတ်သောဉာဏ်ကို။ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ [သူတပါး၏ ရူပကာယကိုလည်း သမထ ဝိပဿနာ ရှုပွားသည်-ဟူလို။ နောက် ၀၂ ကျမ်းများ၌ ဤနည်းကို မှီ၍ ပေးပါ။] ॥ပ။

၁။ သမ္မာ ဝိပ္ပသီဒတိ။ ॥သမ္မာ သမာဓာန ပစ္စယေန (ကောင်းစွာ တည်ကြည် ခြင်း သမာဓိ ဟူသော အကြောင်းရှိသော။) အဘိပ္ပသာဒေန ဉာဏုပသံဟိတေန (ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော လွန်စွာ ကြည်လင်ခြင်း ဟူသော သဒ္ဓါဖြင့်။) အဇ္ဈတ္တံ ကာယံ ဩကပ္ပေတိ။ (သက်ဝင်၏။) [ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

၄၁၀ သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် ငြိမ်းသောသုတ်

သတ္တသမာဓိပရိက္ခာရ

၂၉၀။ “တံ ကိ” မညန္တိ။ပ။ သမ္မာသမာဓိဿ၊ ကိ။ ပရိဘာဝနာယ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖြစ်စေခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ထုံမှမ်းခြင်းငှာ။ သမ္မာသမာဓိဿ၊ ၏။ ပါရိပူရိယာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စေခြင်းငှာ။ သတ္တံ၊ ဣမေ သမာဓိ- ပရိက္ခာရာ စ၊ ဤ သမာဓိ၏ အခြံအရံဖြစ်သော တရားတို့ကိုလည်း။ ယာဝ သုပညတ္တာ။ပ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိလည်းကောင်း။ပ။ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသတိလည်းကောင်း တည်း။ [ပရိ၊ ထက်ဝန်းကျင်+ခါရ၊ ပြုပြင်တတ် သော တရားကို “ပရိက္ခာရ-အခြံအရံ” ဟု ခေါ်သည်။] ဘော၊ တို့။ သတ္တဟိ အင်္ဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ယာ ကေဂ္ဂတာ၊ အကြင် တမျိုးတည်း သော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ တမျိုးတည်းသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သမာဓိကို။ ပရိက္ခာတာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြင်ဆင်အပ်ပြီ။ ဝါ၊ ခြံရံအပ်ပြီ။ ဘော၊ တို့။ အရိယော၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသော။ ဝါ၊ ဖြူစင်သန့်ရှင်း အပြစ်ကင်းသော။ အယံ သမာဓိ၊ ဤ စိတ္တေကဂ္ဂတာ ဟုဆိုအပ်သော သမာဓိကို။ သညပနိသော ဣတိပိ၊ အားကြီးသော မှီရာ အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော သမာဓိဟူ၍လည်းကောင်း။ သပရိက္ခာရော ဣတိပိ၊ အခြံအရံနှင့်တကွဖြစ်သော သမာဓိဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘော၊ တို့။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ၊ မှန်ကန်သောဉာဏ်ရှိသူ၏ သန္တာန်၌။ သမ္မာ- သင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ (မှန်သောအကြံသည်။) ပဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ သမ္မာသင်္က- ပုဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ-ရှိသူ၏ သန္တာန်၌။ သမ္မာဝါစာ၊ သည်။ (မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုမှုသည်။)။ပ။ သမ္မာသမာဓိဿ၊ သမ္မာသမာဓိ-ရှိသူ၏ သန္တာန်၌။ သမ္မာ ဉာဏံ၊ ကောင်းသော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်သည်။ပ။ သမ္မာ ဝိမုတ္တိ၊ ကောင်းစွာ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သော မဂ်ဖိုလ်သည်။ ပဟောတိ။

ဘော၊ အို....နတ်အများတို့။ ဟိ၊ ဆက်ပါဦးမည်။ “သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော ။ပ။ အပါရုတာ အမတဿ ခွါရာ”တိ၊ ဟူ၍။ ယံ တံ၊ အကြင်စကားကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝဒမာနော၊ ပြောဆိုလတ်သော်။ ဝါ၊ ပြောလိုသူသည်။ ဝဒေယျ၊ ပြောရာ၏။တံ၊ ထိုစကားကို။ (ထို “သွာက္ခာ- တော ဘဂဝတာ ဓမ္မော ။ပ။ အပါရုတာ အမတဿ ခွါရာ”ဟူသော

သတ္တသမာဓိပရိက္ခာရ]

နိဿယ

၄၁၁

စကားကို။ ဝဒေယျ-၌ စပ်။) ဣဒမေဝ^၁၊ ဤ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားကိုသာ။ ဝါ၊ ဤမဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ကိုးတန်သောတရားကိုသာ။ (သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။) သမ္မာ ဝဒမာနော။ ဝဒေယျ၊ ပြောရာပါ၏။

ဘော၊ တို့။ ဟိ၊ မှန်ပါ၏။ ဓမ္မော၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မြတ်တရားကို။ ဝါ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ကိုးတန်သောတရားကို။ သွာက္ခာတော၊ ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ပါ၏။ ပ။ ဝိညူဟိ။ [မဟာပရိနိဗ္ဗာန-သုတ် ပုဒ်စဉ် ၁၅၉-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။] အမတဿ၊ သေခြင်းမရှိရာ နိဗ္ဗာန်၏။ ခွါရာ၊ အရိယာမဂ်-တည်းဟူသော တံခါးကို။ အပါရုတာ၊ ဖွင့်ထားအပ်ပါပြီ။

ဘော၊ တို့။ ဟိ၊ မှန်ပါ၏။ [နိဗ္ဗာန်ဝင်ကြောင်း အရိယာမဂ်တံခါး ဖွင့်ထား၏-ဟူသော စကား မှန်ပါ၏။] ယေ ကေစံ၊ အကြင်အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဗုဒ္ဓော၊ ၌။ အဝေစ္စပသာဒေန၊ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ကုန်၏။ ပ။ အရိယကန္တေဟိ၊ အရိယာတို့သည် နှစ်သက်မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော။ သီလေဟိ သမန္နာဂတာ။ ဩပပါတိကာ၊ ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေ ရှိကုန်သော။ ဓမ္မဝိနီတာ၊ အရိယာတို့၏ တရား၌ ဆုံးမအပ်ပြီးကုန်သော။ [အရိယဓမ္မေ ဝိနီတာ။-ဋီကာ။] သာတိ-ရေကာနိ၊ အပိုအလွန်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ စတုဝိသတိသတသဟဿာနိ၊ နှစ်သန်း လေးသိန်းကုန်သော။ [နှစ်သန်းလေးသိန်း ကျော်ကုန်သော-ဟူလို။] မာဂကော၊ မဂဓ-တိုင်း၌ နေကုန်သော။ ယေ စ ဣမေ ပရိ-စာရကာ၊ အကြင် ရတနာသုံးပါး၏ အလုပ်အကျွေးတို့သည်လည်း။ အဗ္ဘ-တီတာ၊ နောက်ဘဝသို့ ရွေးရွှေသွားကုန်သည်။ ကာလင်္ကတာ၊ ပြုအပ်ပြီး သော သေခြင်းရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ သေကုန်သည်။ (သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လတ်

၁။ ဣဒမေဝ တံ။ ။ဤ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့၏ စွဲနက်ကို အဋ္ဌကထာ၌ မဖွင့်ပါ။ အခြားနေရာ၌ “ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။” (အံ-၁၊ ၁၉၂) “ဣဒံ ခေါ ပနေတံ ဝိသာခေ သန္ဓာယ ဘာသိတံ” (အံ-၁၊ ၂၃၁) စသည်ဖြင့် လာသောစာသွားကို ကြည့်၍ “သန္ဓာယ” ဟု ယည့်ကာ အနက်ပေးလိုက်ပါသည်။ ရှေးနိဿယ-၌ကား တမျိုးပေးထား၏။

ဆိုလိုရင်း။ ။ဤဝါကျ၏ ဆိုလိုရင်းမှာ - အို နတ်များတို့.... ဆက်ပါဦးမည်။ “သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော။ပ။အပါရုတာ အမတဿ ခွါရာ” ဟူသော အကြင်စကားကို ကောင်းစွာပြောလိုလျှင် ပြောရာပါ၏။ ထို စကားကို ဤ ယခု ကျွန်ုပ် ပြောပြအပ်ခဲ့တဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုသာ ရည်ရွယ်၍ ပြောမှ အမှန်ပြောရာ ရောက်ပါလိမ့် မည်-ဟု ဆိုလိုသည်။

၄၁၂ သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် [ဇနဝသဘသုတ်

လတ်သော်။) တိဏ္ဍိ။ပ။သမ္မောဓိပရာယဏာ၊ အထက်မဂ် သုံးပါးဟူသော လဲလျောင်းရာ ရှိပါကုန်၏။

ဧတ္ထ၊ ဤ ဥပါသကာတို့တွင်။ သကဒါဂါမိနော စေဝ၊ သကဒါဂါမိ တို့သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိပါကုန်သေး၏။ (ပါ၊ ပါကုန်သေး၏။) [သောတာပန်များသာမက သကဒါဂါမိများလည်း ပါကြပါသေး၏။]

ဂါထာအနက်။ ။ဣတရာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမိတို့မှ အခြားသော။ ပညာဘဂါ၊ ထူးသောကောင်းမှု အဖို့အစုရှိသော။ အယံ-ပဇာ၊ ဤ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ (အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်များကို ရည်ရွယ်သည်။) အတ္ထိ၊ ရှိပါသေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ မေ၊ ကျွန်ုပ်၏။ မနော၊ စိတ်သည်။ (ဟောတိ။) အပိ၊ ထိုသို့ပင် စိတ်ဖြစ်ပါသော်လည်း။ မုသာဝါဒဿ၊ မုသာဝါဒ-မှ။ (အလုံကို ပြောမိခြင်းမှ။) ဝါ၊ ကို။ ဩတ္တပ္ပံ၊ ကြောက်လန့်သည်ဖြစ်၍။ [ဩတ္တပ္ပံ-၌ အန္တ-ပစ္စည်း၊ ပထမာ ကေဝုဏ်။] သင်္ခါတုံ၊ အတိအကျ ပြောခြင်းငှာ။ ဝါ၊ အတိအကျ ရေတွက်ခြင်းငှာ။ န သက္ကောမိ၊ မစွမ်းနိုင်ပါ။ [အနည်းငယ်လွဲသွားလျှင် မုသာဝါဒ-ဖြစ်မှာစိုးလို့ အတိအကျ မရေတွက်ပါ။ အမှန်မှာ ရေတွက်နိုင်ပါ၏။-ဟူလို။] ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်ပြီ။

၂၉၁။ ဣမမတ္ထိ။ပ။သနက္ခမာရဿ၊ သော။ ဗြဟ္မာနော၊ သည်။ ဘာသတော၊ ပြောဟောနေစဉ်။ ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ၊ ။ပ။ ဥဒပါဒိ။ (ကိ။) “အစ္စရိယံ ဝတ ဘော၊ လက်ဖျောက်ခတ်တီး အံ့ချီးလောက်ပါပေစွ...ဪ။အဗ္ဗုတံ ဝတ ဘော၊ မဖြစ်စဖူး ထူးဆန်းပါပေစွ...ဪ။ ဝေရူပေပိ၊ ဤသို့သဘောရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဥဠာရော၊ မှန်မြတ်သော။ သတ္တာ၊ ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဘဝိဿတိ နာမ၊ ရှိပါပေ၏။ (ရှိပါပေတယ်။) [“နာမ” သည် ဝိမ္ဗယ၊ သို့မဟုတ် သမ္ဘာဝနာ အနက်ဟော နိပါတ်။] ။ပ။ ဓမ္မက္ခာနံ၊ တရားကိုဟောတော် မူခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဟောအပ်သောတရားသည်။ (ဘဝိဿတိ နာမ) ။ပ။ ဝိသေသာဓိဂမာ၊ တရားထူးကိုရခြင်းတို့သည်။ ဝါ၊ ရအပ်သော တရားထူး ရှိသူတို့သည်။ ပညာယိဿန္တိ (နာမ)၊ ထင်ရှားရှိပါပေကုန်၏။” ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။

အထ။ပ။အဝေါစ။ (ကိ။) ဘဝံ၊ ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ၊ အရှင်-ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးသည်။ တံ၊ ထို ကျွန်ုပ်ပြောအပ်မည့် စကားကို။

ကိံ မညတိ ၊ အဘယ်သို့ ထင်ပါသနည်း။ အတိတ်၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ (လွန်ခဲ့ပြီးသော။) အဋ္ဌါနံ ပိ၊ ကာလ၌လည်း။ပ။ သတ္တဝ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ပ။ ဓမ္မက္ခာနံ (အဟောသိ) ။ပ။ ပညာယိ သု၊ ထင်ရှားခဲ့ကုန်ပြီ။ပ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လိမ့်မည်။ပ။ ပညာယိဿန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်လိမ့်မည်။” ဣတိ၊ ဤသို့ ထင်ပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ (မေးပြီ။)

၂၉၂။ ဣမ မတ္ထံ။ပ။ မဟာရာဇာ၊ သည်။ (အာရောစေသိ-၌ စပ်။) သနက္ခမာရဿ၊ သော။ ဗြဟ္မာနော၊ ဇာ၊ (သမ္မုခါ-၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ၊ တို့အား။ ဘာသတော၊ ပြောဟောစဉ်။သမ္မုခါ၊ မျက်မှောက်၌။ သုတံ၊ ကြားအပ်သည်။ သမ္မုခါ၊ ၌။ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ မှတ်ယူအပ်သည်။ (ဟုတော။) သယံ ပရိသာယံ၊ မိမိ၏ ပရိသတ်၌။ အာရောစေသိ၊ ပြောပြီ။ပ။ ဘဂဝတော၊ အာရောစေသိ၊ လျှောက်ပြီ။ ဣမ မတ္ထံ၊ ကို။ ဇာဝါ။ပ။ သာမဉ္ဇ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း။ အဘိညာယ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍။ပ။ အာရောစေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဣမ မတ္ထံ၊ မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူအပ်သော ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ။ပ။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အားလည်းကောင်း။ ။ပ။ အာရောစေသိ။ တယံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ထို ဗြဟ္မစရိယ-သည်။ (ထိုအရှင်

၁။ တံ ကိံ မညတိ။ ။ဤသို့မေးရခြင်းမှာ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော် များကို (သနက္ခမာရ-ဗြဟ္မာမင်း သိသလောက် ရှေး-က မိမိမသိခဲ့၍) “ဤကဲ့သို့ ဘုရားရှင်လောကမှာ ရှိပါပေတယ်၊ ဤကဲ့သို့ တရားမျိုး ရှိပါပေတယ်၊ သို့တရားကို သိသူတွေ အထင်အရှားရှိကြပါးပေတယ်” ဟု ဝေဿဝဏ် နတ်မင်း၏ တအံ့တဩ ဖြစ်ပုံကို မြင်၍ မေးရခြင်းဖြစ်သည်။ သနက္ခမာရ-ဗြဟ္မာမင်းမှာ “အတိတ် အနာဂတ် ကာလ၌ ထိုကဲ့သို့ ဘုရားမျိုးဖြစ်လည်း မဖြစ်ဖူးခဲ့၊ ဖြစ်လိမ့်မည်လည်း မဟုတ်” ဟု အယူရှိသောကြောင့် မေးသည်မဟုတ်ပါ။ ဘာကြောင့်နည်း။-သနက္ခမ ရ-ဗြဟ္မာသည် သစ္စာလေးပါးကို သိပြီးသော အရိယာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းမှာလည်း သံသယ-မဖြစ်။ ။ထို့အတူပင် သနက္ခမာရ-ဗြဟ္မာမင်းသည် ဝေဿဝဏ်နတ်မင်း၏ တအံ့တဩ ဖြစ်ပုံကိုမြင်၍ (အဖြေကို သိချင်၍ မဟုတ်ပဲ) စကားအနေနဲ့သာ မေးရပါသည်။ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းမှာလည်း “အတိတ် အနာဂတ် ကာလ၌ ထိုကဲ့သို့သော ဘုရားမျိုး ဖြစ်လည်း မဖြစ်ဖူးခဲ့၊ ဖြစ်လိမ့်မည်လည်း မဟုတ်” ဟု အယူမရှိပါ။ ဘာကြောင့်နည်း။-ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းလည်း သစ္စာလေးပါးကို သိပြီးသော သောတာပန် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ဝေဿဝဏ်နတ်မင်း၏ သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းကို အံ-ဌ-၃၊ ၁၇၀-၌ ကြည့်ပါ။ ထိုကဲ့သို့ စကားအနေနဲ့ မေးသောကြောင့်ပင် ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကလည်း အဖြေမပေး-ဟု ယူဆဖွယ် ရှိပါသည်။

အာနန္ဒာ-ဟောအပ်သော ဗြဟ္မစရိယသည်။) ဣဒ္ဓဉ္စေဝ၊ ကြီးလည်းကြီးပွား
ပြီ။ ဖိတဉ္စ၊ စည်လည်း စည်ပင်ပြီ။ ဝိတ္တာရိကံ၊ ထိုထိုအရပ်၌ ဖြန့်အပ်ပြီ။
ဗာဟုဇညံ၊ များစွာသော လူအပေါင်း၏ စီးပွားဖြစ်ပြီ။ ပုထုဘူတံ၊ ကျယ်
ပြန့်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ပြီ။ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ၊ နတ်လူတို့တိုင်အောင်။
သုပ္ပကာသိတံ၊ ကောင်းစွာ ထင်ရှားပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ (သုတံ၊ နာယုမှတ်
သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။) [ဣမမတ္ထံ ဇနဝသဘော ယက္ခော-စသော
ဝါကျတို့ကို သံဂါယနာတင်ထေရ်တို့ ထည့်ထားအပ်သည်။]

ပဉ္စမံ၊ ငါးသုတ်မြောက်ဖြစ်သော။
ဇနဝသဘသုတ္တံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပြီ။

၆-မဟာဂေါရိန္ဒသုတ္တ

၂၉၃။ ဧဝံ မေ သုတံ။ပ။ ပဗ္ဗတေ။ [မဟာပရိနိဗ္ဗာန-သုတ် ပုဒ်စဉ် ၁၃၁-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။] အထ ခေါ၊ ဌ။ (မြတ်စွာဘုရား၏ ရာဇဂြိုဟ် မြို့အနီး ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌။) ပဉ္စသိခေါ၊ ပဉ္စသိခ-မည်သော။ (ဖြေချအပ်သော ငါးခုသောဆံအစု ရှိသောကြောင့် ပဉ္စသိခ-မည်သော။) ဂန္ဓဗ္ဗပုဏ္ဏော၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်သားသည်။ အဘိက္ကန္တယ၊ ညဉ့်ဦးယံကို ကျော်လွန်ပြီးသော။ ရတ္တိယ၊ ညဉ့်၌။ (သန်းခေါင်ယံ၌။) အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏော၊ အလွန်နှစ်သက်အပ်သော အဆင်းရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ကေဝလကပ္ပံ၊ အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင်ဖြစ်သော။ [ဋီကာအလို “ကေဝလကပ္ပံ၊ များသောအားဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ဖြစ်သော။” ဟု ပေးပါ။] ဂိဇ္ဈကုဋ်၊ ဂိဇ္ဈကုဋ် မည်သော။ ပဗ္ဗတံ၊ တောင်ကို။ ဩဘာသေတွာ၊ ကိုယ်၏အရောင် တန်ဆာ ရောင်ဖြင့် ထိန်လင်းစေပြီး၍။ပ။ အဝေါစ။ (ကိ။) “ဘန္တေ၊မြတ်စွာဘုရား။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (အကြင်အကြောင်းအရာကို။) မေ၊ တပည့်တော်သည်။ တာဝတိံသာနံ၊ တာဝတိံသာ-ဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တာဝတိံသာ-ဘုံ၌ နေကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ သမ္မုခေါ၊ မျက်မှောက်၌။ သုတံ၊ ကြားအပ်ပါပြီ။ သမ္မုခေါ၊ ဌ။ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ မှတ်ယူအပ်ပါပြီ။ တံ၊ ထိုစကားကို။ (ထို အကြောင်းအရာကို။) ဘဂဝတော၊ အား။ အာရောစေမိ၊ လျှောက် ပါမည်။” ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ “ပဉ္စသိခ၊ ပဉ္စသိခ။ တံ၊ မေ၊ အား။ အာရောစေဟိ၊ လျှောက်လော့။” ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ အဝေါစ။

ဒေဝသဘာ။ ။ ၂၉၄။ ၂၉၅။ ဤ ဝါကျတို့၏ အနက်ကို ဇနဝသဘ-သုတ် ပုဒ်စဉ် ၂၀၂-၌ ရေးခဲ့ပြီ။ “ပဝါရဏာယ၊ ပဝါရဏာနေ၌။” ဟူသောပုဒ်သာ ထူးပါသည်။

အဋ္ဌယထာဘူစိဝဏ္ဏ

၂၉၆။ အထ ခေါ၊ ဌ။ပ။ အာမန္တေသိ (ကိ။) “မာရိသာ၊ နတ် အများတို့။ တုဗ္ဗေ၊ အသင်နတ်တို့သည်။ တဿ ဘဂဝတော၊ ထို မြတ်စွာ ၁။ ဂန္ဓဗ္ဗပုဏ္ဏော။ ။ရှေး နိဿယ-၌ “စောင်းသမားသားသည်” ဟု ပေး၏။ ဂန္ဓဗ္ဗ-သည် နတ်အမျိုးအနွယ် တမျိုး ဖြစ်ကြောင်းကို အဘိဓာန်ဂါထာ ၁၃-၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စသိခ-သည် ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်မင်းဖြစ်ကြောင်းကို မဟာ သမယသုတ္တဋ္ဌကထာ၊ ပုဒ်စဉ် ၃၃၇-၌ ဖွင့်လတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း “ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်သားသည်” ဟု ပေးလိုက်ပါသည်။

၄၁၆

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[မဟာဂေါတမိန္ဒသုတ်

ဘုရား၏။ [မြတ်စွာဘုရားက အနီးအပါး၌မရှိပဲ မျက်ကွယ်၌ရှိသောကြောင့်
 “တဿ” ဟု ထည့်သည်။] အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ယထာဘူစွေ၊
 အကြင်အကြင် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဟုတ်မှန်ကုန်သော။ [ယထာ-
 ဘူတာ ဝေ ဟထာဘူစွေ။] ဝဏ္ဏေ၊ ဂုဏ်တော်တို့ကို။ သောတုံ၊ နားထောင်
 ခြင်းငှာ။ ဣစ္ဆေယျာထ နော၊ အလိုရှိကြကုန်သလော။ (အလိုရှိကြပါ
 သလား။)” ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်ပြီ။ မာရိယ၊ အရှင်သိကြားမင်း။ ပ။ ဣစ္ဆာမ၊
 အလိုရှိကြပါကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောကုန်ပြီ။

အထ ခေါ။ ပ။ ဒေဝါနံ၊ တို့အား။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အဋ္ဌယထာဘူစွေ။
 ဝဏ္ဏေ၊ တို့ကို။ ပယိရုဒါဟာသိ၊ ပြောပြပြီ။ (ကိ။) “တဝတိံသ၊ ကုန်
 သော။ ဘောဇ္ဇော ဒေဝါ၊ အရှင်နတ်တို့သည်။ တံ၊ ထိုကျွန်ုပ် ပြောဆို
 အပ်မည့်စကားကို။ ကိံ မညန္တိ၊ အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြကုန်သနည်း။
 [မယာ ဝုစ္စမာနံ တံ-ဟု ရှေးက ပါဌသေသ-ထည့်ကြ၏။] ယာဝဉ္စ၊ အလွန်
 သာလျှင်။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဗဟုဇနဟိတာယ၊ များစွာသောလူ
 အပေါင်း၏ စီးပွားအလို့ငှာ။ ဗဟုဇနသုခါယ၊ များစွာသောလူအပေါင်း၏
 ချမ်းသာအလို့ငှာ။ လောကာနုကမ္မာယ၊ လောကကို သနားစောင့်ရှောက်
 ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ နတ်လူတို့၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှာ။
 ဟိတာယ၊ စီးပွားအလို့ငှာ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာခြင်းငှာ။ (ချမ်းသာဖို့ရာ။)
 ပဋိပဇ္ဇော၊ ကျင့်တော်မူပြီ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗဟုဇနဟိတာယ၊ ငှာ။ ပ။ ပဋိပန္နံ၊
 ကျင့်တော်မူသော။ ဣမိနာပိ အင်္ဂေန၊ ဤ အကြောင်းအင်္ဂါနှင့်လည်း။
 [ပိ-ဖြင့် နောက်၌ပြမည့် အကြောင်းများကို ပေါင်းပါ။] သမန္နာဂတံ၊
 ပြည့်စုံတော်မူသော။ သတ္တာရံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အတိတံသေ၊ အတိတ်
 ဖြစ်သောအဖို့၌။ (အတိတ်ကာလတုန်းက။) နေဝ သမနုပဿာမ၊ မတွေ့မြင်ပါ
 ကုန်။ [အနာဂတံသေ၊ ၌။ န သမနုပဿာမ၊ ပါကုန်။ (ဤဝါကျထည့်ပါ။)]
 တေရတိ၊ ယခုအခါ၌။ တေန ဘဂဝတာ၊ ထို ငါတို့မြတ်စွာဘုရားကို။
 အညတြ၊ ကြည်ထား၍။ န (သမနုပဿာမ)၊ ပါကုန်။ (၁)။

တေန ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဓမ္မော၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ကိုးတန်သော တရား
 တော်မြတ်ကို။ သွာက္ခာတော၊ ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဓမ္မော၊

၁။ နေဝ အတိတံသေ။ ပ။ တေန ဘဂဝတာ။ ။ ကျွန်ုပ်တို့ မြတ်စွာဘုရားလို မြတ်
 စွာဘုရားမှလွဲ၍ ဤ ဗဟုဇနဟိတပဋိပန္န ဂုဏ်တော်နှင့် ပြည့်စုံသော အခြားဆရာမျိုးကို
 အတိတ်တုန်းကလည်း မတွေ့ရပါ။ အနာဂတ်၌လည်း မတွေ့ရမည်မဟုတ်ပါ။ ယခု
 လည်း မရှိပါ။-ဟူလို။

သည်။ သန္တိဋ္ဌိကော၊ ဧ။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညဟိ။ [မဟာပရိနိဗ္ဗာန-သုတ် ပုဒ်စဉ် ၁၅၉-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီး။] ဧဝံ၊ သို့။ ဩပနေယျိကဿ၊ မိမိစိတ်သို့ ကပ်၍ဆောင်ထိုက်သော။ ဓမ္မဿ၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ကိုးတန်သော တရား တော်မြတ်ကို။ ဒေသေတာရံ၊ ဟောတော်မူတတ်သော။ ပ။ (၂)

“ဣဒံ၊ ဤ ကုသလ ကမ္မပထ- တရား ဆယ်ပါးသည်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ် တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ တေန ဘဂဝတာ၊ သည်။ သုပညတ္တံ၊ ကောင်းစွာ ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ။ [ဇနဝသတ-သုတ် ပုဒ်စဉ် ၂၀၈-၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ပ။ ဧဝံ၊ သို့။ ကုသလာ ကုသလ။ ပ။ သပ္ပဋိဘာဂါနံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အပြစ် နှင့်တကွဖြစ်ကုန် အပြစ်မရှိကုန် မှီဝဲထိုက်ကုန် မမှီဝဲထိုက်ကုန် ယုတ်ညံ့ကုန် မှန်မြတ်ကုန် မည်းညစ်သည်ဖြစ်၍တူသော အဖို့ရှိကုန် ဖြူစင်သည်ဖြစ်၍ တူသော အဖို့ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပညာပေတာရံ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတော်မူတတ်သော။ ဝါ၊ ပညတ်တော်မူတတ်သော။ ပ။ (၃)

တေန ဘဂဝတာ၊ သည်။ သာဝကာနံ၊ တို့အား။ ဝါ၊ တို့၏ အတွက်။ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော။ ပဋိပဒါ၊ အကျင့်ကို။ သုပညတ္တာ၊ ကောင်းစွာ ပညတ်အပ်ပြီ။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ပဋိပဒါ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ သံသန္ဓတိ၊ ရောနှော၏။ သေယျထာပိ နာမ၊ ကား။ ဂင်္ဂါဒကံ၊ ဂင်္ဂါ-မြစ်ရေသည်။ ယမုနောဒကေန၊ ယမုနာ-မြစ်ရေ နှင့်။ သံသန္ဓတိ သေယျထာပိ၊ ရောနှောသကဲ့သို့။ သမေတိ သေယျထာပိ၊ အတူတကွဖြစ်သကဲ့သို့။ ပ။ ဧဝံ၊ သို့။ နိဗ္ဗာနဂါမိနိယာ၊ သော။ ပဋိပဒါယ၊ ကို။ ပညာပေတာရံ၊ သော။ ပ။ (၄)

တဿ ဘဂဝတော၊ ဧ။ လာတော၊ များသော လာဘ်သည်။ (ကောင်းမွန် ပေါ်များသော လာဘ်သည်။) အဘိနိပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီ။ သိလောကော၊ ကျော် ဇောတော်မူခြင်းသည်။ (ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းပြောဆိုခြင်း ဂုဏ်သတင်း ပျံ့နှံ့ခြင်း ကျော်ဇောခြင်းသည်။) အဘိနိပ္ပန္နော၊ ပြီ။ ယာဝံ၊ အလွန်ပင်။ ခတ္တိယာ၊ ဇာတ်အားဖြင့် ခတ္တိယ-ဖြစ်သူတို့သည်။ ဝါ၊ မင်းမျိုးမင်းနွယ်တို့သည်။

၁။ ယာဝံ မညေ။ ။ယာဝံ မညေ ခတ္တိယာတိ ဧတ္ထ ယာဝါတိ အဝဓိပရိစ္ဆေဒ-ဝစနံ၊ မညေတိ နိပါတမတ္တံ၊ ယာဝံ ခတ္တိယာ ခတ္တိယေ အဝဓိ ကာတွာ သဗ္ဗေ ဒေဝမနုဿာတိ အဓိပ္ပာယော။-ဋီကာ။ ဤအလို “ယာဝံ ခတ္တိယာ၊ မင်းမျိုးမင်းနွယ် တို့တိုင်အောင်။ သံဝိယာယမာနရူပါ ဝိဘရန္တိ၊ ကုန်၏။” ဤသို့ အနက်ပေးပါ။ မညေ ကား အနက်ခရှိသော နိပါတ်တည်း။ ရှေး နိဿယ-၌ မူ မညေ-ကို “ဝေ-အနက် ဟော” ဟု ကြံတော်မူ၏။

၄၁၈

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[မဟာဝေါဠိသုတ်

သံဝိယာယမာနဗ္ဗပါ၊ လွန်စွာမြတ်နိုးကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော၊ သဘောရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဝိဟရန္တိ မညေ၊ နေကုန်သကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ (တနည်း) ဝိဟရန္တိ မညေ၊ နေကုန်၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝိဂတမဒေါ၊ ကင်းသော မာန်ယစ်ခြင်းရှိသည်။ (ကင်းသော မြူးပျော်ခြင်းရှိသည်။ ဟုတွာ။) အာဟာရံ၊ အာဟာရ-ကို။ အာဟာရေတိ၊ ခံတွင်းသို့ ရွေးရှုဆောင်တော်မူ၏။ (ဘုဦးပေးတော်မူ၏။) ဧဝံ၊ သို့။ ဝိဂတမဒံ၊ ကင်းသော မာန်ယစ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ အာဟာရံ၊ ကို။ အာဟာရယမာနံ၊ ခံတွင်းသို့ ရွေးရှုဆောင်တော်မူသော။ ဝါ၊ ဘုဦးပေးတော်မူသော။ ပ။ (၅)

သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဋိပန္နာနံ၊ ကျင့်ဆဲဖြစ်ကုန်သော။ သေခါ-နဉ္စေ၊ သေခ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်းကောင်း။ (ကလျာဏပုထုဇဉ်နှင့် သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်-မျှားတည်း။) ဝုသိတဝတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ-ရှိကုန်သော။ ခိဏာသဝါနိ စ၊ ရဟန္တာတို့၏လည်းကောင်း။ (ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။) [စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် ဋီကာ၌ ထည့်သည်။] လဒ္ဓသဟာယော၊ လဒ္ဓသဟာယော၊ ရအပ်သောအဖော်ရှိတော်မူ၏။ တေ၊ ထို သေခ ခိဏာသဝ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အပနုဇ္ဈ၊ စိတ်အားဖြင့် ပယ်ခွါ၍သာ။ ကောရာမတံ၊ တပါးတည်း မွေ့လျော်ရာရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ အနုယုတ္တော၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်တော်မူသည်။ (ဟုတွာ။) ဝိဟရတိ၊ ဧဝံ၊ သို့။ ကောရာမတံ၊ ကို။ အနုယုတ္တံ၊ သော။ ပ။ (၆)။

သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ယထာ၊ အကြင် အပြားအားဖြင့်။ (အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။) ဝါဒီ၊ နှုတ်ဖြင့် မိန့်တော်မူလေ့ရှိ၏။ တထာ၊ ထို

၁။ လဒ္ဓသဟာယော။ ။ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ထိုထိုကိစ္စ၌ ဖြစ်ကြရသော သေကွပုဂ္ဂိုလ်၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်-သည် သဟာယ-မည်၏။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် စပ်သော အဖော်ကို ရတော်မူသောကြောင့် “လဒ္ဓသဟာယ” မည်၏။ သို့ရာတွင်-ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် အကြောင်းအားလျော်စွာ ထိုထို ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်တော်မူပြီးသောအခါ ထို ရဟန်းတို့၏ အလယ်၌လည်း ဗလသမာပတ် ဝင်စားတော်မူလျက် နေတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် “တေ ဘဂဝါ အပနုဇ္ဈ” ဟု ဆိုသည်။

၂။ ယထာဝါဒီ။ ။ ယံ ဝါစာယ ဝဒတိ-စသော အဋ္ဌကထာအလို “ယထာ၊ အကြင်စကားတော်ကို။ ဝါဒီ၊ နှုတ်ဖြင့် မိန့်တော်မူလေ့ရှိ၏။ တထာ၊ ထို မိန့်တော်မူအပ်တိုင်းသော အပြားအားဖြင့်။ ကာရီ၊ နှုတ်ဖြင့် ပြတော်မူလေ့ရှိ၏။ ယထာ၊ အကြင်အမှုကို။ (အကြင် အရာကို။) ကာရီ၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြတော်မူလေ့ရှိ၏။ တထာ၊ ထိုကိုယ်ဖြင့် ပြတော်မူတိုင်းသော အပြားအားဖြင့်။ ဝါဒီ၊ နှုတ်ဖြင့် မိန့်တော်မူလေ့ရှိ၏။” ဤသို့ ဖွဲ့ပေးသင့်သည်။

မိန့်တော်မူတိုင်းသော အပြားအားဖြင့်။ ကာရီ၊ ကိုယ်ဖြင့် ပြုတော်မူလေ့ရှိ၏။ ယထာ၊ အကြင်အပြားအားဖြင့်။ ကာရီ၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုတော်မူလေ့ရှိ၏။ ထထာ၊ ထို ပြုတော်မူတိုင်းသော အပြားအားဖြင့်။ ဝါဒီ၊ နှုတ်ဖြင့် မိန့်တော်မူလေ့ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ယထာဝါဒီတထာကာရီ၊ ယထာဝါဒီတထာကာရီမည်တော်မူ၏။ ယထာကာရီ တထာဝါဒီ၊ မည်တော်မူ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နံ၊ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်တော်မူသော။ပ။ (၇)

သော ဘဂဝါ။ အဇ္ဈာသယံ၊ လွန်ကဲသော မှီရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ မြတ်သော မှီရာဖြစ်သော။ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ၊ အစဉ်ဖြစ်သော မြတ်သော အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာမဂ်ဖြင့်။ တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆော၊ အလုံးစုံ ဥပယု-တရား၌ လွန်မြောက်အပ်ပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာ-ရှိတော်မူ၏။ ဝိဂတကထံကထော၊ ကင်းပြီးသော အဘယ်သို့ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း-ဟု ပြောဆိုကြောင်းစကား ရှိတော်မူ၏။ (ကင်းပြီးသော သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်း ရှိတော်မူ၏။) ပရိယောသိတသကံပ္ပော၊ ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီးသော စိတ်အကြံရှိတော်မူ၏။ [သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍သိသော အရိယာမဂ် ရွှေသွားရှိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြင့် ပြည့်စုံသော စိတ်အလိုရှိတော်မူ၏-ဟုလိ။] ဧဝံ၊ သို့။ အဇ္ဈာသယံ၊ သော။ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ၊ ဖြင့်။ တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆံ၊ သော။ပ။ န ပဿာမ။” ဣတိ၊ သို့။ (ပယံရုဒါဟာသိ။) (၈)

၂၉၇။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒော၊ အရှင်-ဖြစ်သော။ သက္ကော၊ သည်။ တာဝတိံသာနံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ တို့အား။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အဋ္ဌ ယထာဘူတေ၊ ဣမေ ဝဏ္ဏေ၊ တို့ကို။ ပယံရုဒါဟာသိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ (သိကြားမင်းက ပြောပြခြင်းကြောင့်။) ဘဂဝတော။ပ။ဝဏ္ဏေ၊ တို့ကို။ သုတွာ၊ ကြားရ၍။ ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ တို့သည်။ ဘိယျောသော၊ လွန်ကဲသော။ မတ္တာယ၊ အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်။ [မတ္တာယ၊ အတိုင်းအရှည်ထက်။ ဘိယျောသော၊ လွန်စွာ။ (ဘိယျောသော မတ္တာယ၊ အတိုင်းထက် အလွန်။) ဤသို့လည်း ပေးကြ၏။] အတ္တမနာ၊ မိမိစိတ် ရှိကုန်သည်။ ပမုဒိတာ၊ လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်။ ပီတိသောမနဿဇာတာ၊ ဖြစ်သော ပီတိ သောမနဿ-ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။

ဘန္တေ၊ တတြ၊ ထို နတ်ပရိသတ်၌။ (တနည်း) တတြ၊ ထို နတ်တို့တွင်။ ဧကဓ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ပြော

ကုန်ပြီ။ (ကိံ။) “မာရိသာ၊ အို...နတ်အများတို့။ ဘဂဝါ၊ ယထာရိဝါ၊ ငါတို့မြတ်စွာဘုရား ကဲ့သို့။ စတ္တာရော၊ လေးဆူကုန်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်။ လောကေ၊ ဌ်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ၊ ပွင့်တော်မူကြပါမူ။ ဓမ္မံ၊ ကိုလည်း။ ဒေသေယျံ၊ ဟောတော်မူကြပါမူ။ အဟော ဝတ၊ ဪ...ကောင်းလေစွ။ (ဪ...ကောင်းမှာပဲ-နော်။) တံ၊ ထို ဘုရား လေးဆူပွင့်တော်မူခြင်း တရားဟောတော်မူခြင်းသည်။ ဗဟုဇနဟိတာယ။ပ။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကုန်ပြီ။ပ။ “စတ္တာရော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ တိဋ္ဌန္တံ၊ တည်ပါစေကုန်ဦး။ (ထားလိုက်ပါဦး။) ။ပ။ ဒေဝမနု-
 သာန” န္တိ။ [လွယ်ပြီ။]

၂၉၈။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ နတ်တို့က ပြောဆိုအပ်သော်။ပ။ အဂေါတိ၊ (ကိံ။) “မာရိသာ၊ အို...နတ်အများတို့။ ယံ၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ ကေိဿ၊ တခုသော။ လောကဓာတုယ၊ တသောင်းသော လောကဓာတ် ဌ်။ ဓမ္မ အရဟန္တာ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ အပုဗ္ဗံ၊ ရှေးလည်းမကျ။ အစရိမံ၊ နောက်လည်းမကျ။ (တနည်း) အပုဗ္ဗံ အစရိမံ၊ မရှေး မနှောင်း။ ဝါ၊ တပြိုင်နက်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ၊ ပွင့်တော်မူကုန်ရာ၏။ ဧတံ၊ ဤ အကြောင်း သည်။ (ဤ လောကဓာတ်တခုတည်း၌ ဘုရားနှစ်ဆူတို့၏ တပြိုင်နက်ပွင့်ခြင်း ဟူသော ဤ အကြောင်းသည်။) အဋ္ဌာနံ၊ မရအပ် မရနိုင်သောအကြောင်း တည်း။ ဝါ၊ မရှိနိုင်သော အကြောင်းတည်း။ (သော၊ ဤအခွင့်သည်။) အနဝကာသော၊ မရအပ် မရနိုင်သော အခွင့်တည်း။ ဝါ၊ မရှိနိုင်သော အခွင့်တည်း။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤ အကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိနိုင်။ [ဉာဏ-
 ဝိဘင်္ဂ မူလဒ္ဓိ-၁၉၈၊ အနုဒ္ဓိ-၂၀၇-ကို ကြည့်၍ပေးပါသည်။] မာရိသာ၊ တို့။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ အပ္ပာဗာဓော၊ နှိပ်စက်ပြင်းစွာ မခံသာသော ရောဂါကြီးမရှိသည်။ အပ္ပာတကော၊ ဆင်းရဲငြိုငြင် အသက်ရှင်ဖွယ် ရောဂါ ငယ်မရှိသည်။ (ဟုတွာ။) စိရံ၊ ကြာရှည်စွာ။ ဒိဿံ၊ ရှည်စွာသော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျံ၊ တည်ရှိတော်မူပါမူ။ အဟော ဝတ၊ စွ။ တံ၊ ထိုသို့ တည်တော်မူခြင်းသည်။ (ထိုသို့ ရောဂါမရှိပဲ ကြာရှည်စွာ တည်ရှိတော်မူခြင်းသည်။) ။ပ။ အဿ။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။

အထ ခေါ်။ပ။ ယေနတ္ထေန၊ အကြင် ပဝါရဏာကို ချီးမြှောက်ခြင်း-
 ဟူသော အကြောင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ကိစ္စဖြင့်။ပ။ အာသနေတိ။ [ဇနဝသဘ-
 သုတ် ပုဒ်စဉ် ၂၀၂-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

၂၉၉။ ပုဒ်စဉ် ၂၀၃-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။

သနက္ခမာရကထာ

၃၀၀။ ပုဒ်စဉ် ၂၀၄-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။ “ယံဝိပါကော၊ အကြင် အကျိုးရှိသည်။ ဘဝိဿတိ။ နံ၊ ထို ဖြစ်ပေါ်လာသောအကျိုးကို။” ဟု ဆိုပါ။ ထို၌ တမျိုးပေးခဲ့ပါသည်။

၃၀၁။ ဣမမတ္ထံ။ပ။ဗြဟ္မဿရေတံ။[ပုဒ်စဉ် ၂၀၅-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။] ။ပ။အဝေါနံ (ကိံ)။ “မဟာဗြဟ္မေ၊ မြတ်သော ဗြဟ္မာ။ သာဓု၊ သာဓု။ (ကောင်းလှပါ၏-ဟူလို။) တေဒေဝ၊ ဤ အကြောင်းအရာကိုပင်။ (မောဒန္တိ ဝတ ဘော ဒေဝါ-စသော ဂါထာဖြင့် ပြအပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ် ကိုပင်။) သင်္ခါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ မယံ။ မောဒါမ၊ ဝမ်းမြောက်ပါကုန် ၏ ။ပ။ သက္ကေန၊ သည်။ ဘာသိတာ၊ ပြောအပ်ကုန်သော။ တဿ ဘဂဝတော၊ ၏။ပ။ဝဏ္ဏာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ စ၊ ရှိပါကုန်သေး၏။ တေ စ၊ ထိုဂုဏ်တို့ကိုလည်း။ သင်္ခါယ မယံ မောဒါမ။”ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကုန်ပြီ။

အဋ္ဌယထာဘုစ္စဝတ္ထု

၃၀၂။ ဘဇန္တံ။ အထ၊ ဌံ။ (နတ်တို့က ပြောကြရာ ထို့အခါ၌။) ။ပ။“ဒေဝါန မိန္ဒ၊ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ မယဗ္ဗိ၊ ကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း။ပ။သုဏ္ဏယျာမ၊ နားထောင်လိုပါ ကုန်၏။” ဣတိ၊ ပြီ။ မဟာဗြဟ္မေ၊ ဗြဟ္မာမင်း။ ဝေ၊ မှန်ပါ။ (ကောင်းပါပြီ။)” ဣတိ ခေါ၊ပ။ဗြဟ္မုနော၊ အား။ပ။ပယိရုဒါဟာသိ၊ ပြောပြပြီ။ (ကိံ။) ဘဝံ မဟာဗြဟ္မာ၊ အရှင် ဗြဟ္မာမင်းသည်။ တံ၊ ထို ကျွန်ုပ်ပြောအပ်မည့် စကားကို။ ကိံမညသိ၊ အဘယ်သို့ ထင်ပါသနည်း။ ယာဝဉ္စ။ပ။တေန ဘဂဝတာတိ။ [ပုဒ်စဉ် ၂၉၆-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

၃၀၃။ ဘဇန္တံ။ပ။တေန၊ ထိုသို့ ပြောပြခြင်းကြောင့်။ပ။သုတွာ၊ ၍။ ။ပ။အာမန္တေသိ။ [ပုဒ်စဉ် ၂၀၄-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

ဂေါတမိဗြာဟ္မဏဝတ္ထု

၃၀၄။ တာဝတိံသာ၊ တာဝတိံသာ-ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တာဝတိံသာ-ဘုံ၌ နေကုန်သော။ ဘောန္တော ဒေဝါ၊ အရှင်နတ်တို့သည်။ တံ၊ ထို ကျွန်ုပ်ပြောဆိုအပ်မည့် စကားကို။ ကိံမညန္တိ၊ အဘယ်သို့ မှတ်ထင်

၄၂၂ သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် [မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ်

ကြပါသနည်း။ ယာဝ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ဒီသရတ္ထံ၊ အလွန်ရှည်စွာ
သော ညဉ့်ပတ်လုံး။ သော ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ (ထိုကျွန်ုပ်တို့
ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည်။) မဟာပညောဝ၊ ကြီးကျယ်သော ပညာရှိတော်
မူသည်သာ။ အဟောသိ၊ ဖြစ်တော်မူခဲ့သည် မဟုတ်လော။ [သနက်မာရ-
ဗြဟ္မာက နတ်တို့၏အလိုကို စုံစမ်းသော အနုမတိ-အားဖြင့် ပြောအပ်သော
စကားဖြစ်သည်။]

[အနုမတိ-အားဖြင့် မေးအပ်ပြီးသော် ပုစ္ဆာကိုပင် ကိုယ်တိုင် ဖြေလို၍
“ဘူတပုဗ္ဗံ”စသည်ကို ဆက်၍ ပြောသည်။] ဘော၊ အို....နတ်အများတို့။
ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသော အကြောင်းကား။ (ရှေးက အကြောင်းအရာ
ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်ကား။) ဒိသမ္ပတိ နာမ၊ ဒိသမ္ပတိ-မည်သော။ ရာဇာ၊ သည်။
အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ဒိသမ္ပတိသံ၊ သော။ ရညော၊ ၏။ မဟာဂေါဝိန္ဒော နာမ၊
မဟာဂေါဝိန္ဒ-မည်သော။ ဗြာဟ္မဏော၊ ဗြာဟ္မဏ-သည်။ ပုရောဟိတော၊
ပုရောဟိတ်သည်။ (ရှင်ဘုရင်၏ ပစ္စုပ္ပန်၊ တမလွန်-နှစ်တန်သော စီးပွားတို့ကို
ရွှေ့ကနေ၍ စီမံတတ်သူသည်။) အဟောသိ၊ ပ။ ရေဏု နာမ၊ ရေဏုမည်သော။
ကုမာရော၊ မင်းသားသည်။ ပုတ္တော၊ သားတော်သည်။ အဟောသိ။
ဂေါဝိန္ဒသံ၊ သော။ ဗြာဟ္မဏသံ၊ ၏။ ဇောတိပါလော နာမ၊ ဇောတိပါလ
မည်သော။ မာဏဝေါ၊ လုလင်သည်။ ပုတ္တော၊ သားသည်။ အဟောသိ။
ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ရာဇပုတ္တော၊ မင်းသားဖြစ်သော။ ရေဏု စ၊ ရေဏု
သည်လည်းကောင်း။ မာဏဝေါ၊ လုလင် ဖြစ်သော။ ဇောတိပါလော
စ၊ သည်လည်းကောင်း။ အညေ၊ ရေဏု-နှင့် ဇောတိပါလ-မှ အခြား ကုန်
သော။ ဓ၊ ခြောက်ယောက်ကုန်သော။ ခတ္တိယာ စ၊ မင်းမျိုးတို့သည်လည်း
ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတေ အဋ္ဌ၊ ဤ ရှစ်ယောက်တို့သည်။ သဟာယာ၊
(သဟာယ်ချင်း) သူငယ်ချင်းတို့သည်။ [သုခ၊ ဒုက္ခ-တို့သို့ အတူတကွ ကပ်
ရောက်တတ်သူတို့သည်။ ဝါ၊ ကောင်းတူ ဆိုးဖက်တို့သည်။] အဟောသိ၊
ဖြစ်ကုန်ပြီ။

ဘော၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ၌။ အဟောရတ္တာနံ၊ နေ့ညဉ့်တို့၏။ အစ္စယေန၊
ကျော်လွန်ရာ အခါ၌။ ဂေါဝိန္ဒော၊ သော။ ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ကာလံ၊
သေခြင်းကို။ ဝါ၊ သေချိန်ကို။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။ ဂေါဝိန္ဒော၊ သော။
ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ကာလကံတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော သေခြင်းရှိလတ်သော်။
ဝါ၊ သေလတ်သော်။ ဒိသမ္ပတိ၊ ရာဇာ၊ သည်။ ပရိဒေဝေသိ၊ ငိုကြွေးပြီ။

(ကိံ၊ အဘယ်သို့ ပြော၍ ငိုကြွေးသနည်း။) “ဘော၊ အို...အမတ်တို့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဂေါဝိန္ဒေ၊ သော။ မြာဟ္မဏေ၊ ၌။ (မြာဟ္မဏ-အပေါ်၌။) သဗ္ဗကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ (စိတ်ချလက်ချ။) ဝေါဿဇ္ဇိတာ၊ စွန့်လွှတ်၍။ (သု၊ အား တာဝန်ပေး၍-ဟူလို။) ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ (သမဂီဘူတာ-၌ စပ်။) ဝါ၊ တို့သည်။ သမပ္ပိတာ၊ ကောင်းစွာ ရောက်အပ်ကုန်သည်။ သမဂီဘူတာ၊ ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်။ (ဟုတော။) ပရိစာရေမ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို ထိုထို ဤဤ လှည့်လည်စေနိုင်ကုန်၏။ ဝါ၊ ပျော်ပျော်ပါးပါး ခံစားနိုင်ကုန်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ နော၊ ငါတို့၏။ ဂေါဝိန္ဒေ၊ မြာဟ္မဏော၊ သည်။ ကာလကံ-တော ဝတ၊ ပြုအပ်ပြီးသော သေခြင်း ရှိလေစွ...တကား။ ဝါ၊ သေလေစွ...တကား။” ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍ ငိုကြွေးပြီ။

ဘော၊ အို...နတ်အများတို့။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ ပြောဆိုအပ်သော်။ ရာဇပုတ္တော၊ သော။ ရေဏ၊ သည်။ ဒိသမ္ပတိံ၊ သော။ ရာဇာနိ၊ ကိံ၊ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါဇ၊ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ (ကိံ။) “ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ တံ၊ အရှင်မင်းမြတ်သည်။ ဂေါဝိန္ဒေ၊ မြာဟ္မဏေ၊ သည်။ ကာလကံတေ၊ လတ်သော်။ အတိဗာဠံ၊ အလွန်ပြင်းထန်စွာ။ မာ ပရိဒေဝေသိ၊ ငိုကြွေးတော်မမူပါနှင့်။ ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ ဂေါဝိန္ဒဿ၊ မြာဟ္မဏဿ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ ဇောတိပါလော နာမ၊ သော။ မာဏဝေါ၊ လုလင်ဖြစ်သော။ ပုတ္တော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိပါ၏။ ပိတရာ၊ အဖထက်။ ပဏ္ဍိတ တရော စေဝ၊ သာ၍လည်း ပညာရှိသူပီတည်း။ ပိတရာ၊ ထက်။ အလမတ္ထ ဒသတရော စေဝ၊ ထိုထို ကိစ္စကို မြင်စွမ်းနိုင်သူကို လွှမ်းမိုးသာလွန်နိုင်သူပီတည်း။ (တနည်း) အလမတ္ထ ဒသတရော စေဝ၊ သာ၍ ထိုထို ကိစ္စကို မြင်စွမ်းနိုင်သူပီတည်း။ အဿ၊ ထို ဇောတိပါလ-၏။ ပိတာ၊ အဖသည်။ ယေပိ အတ္ထေ၊ အကြင် စီးပွားတို့ကိုလည်း။ အနုသာသိ၊ သွန်သင်ပါပြီ။ တေပိ၊ ထို စီးပွားတို့ကိုလည်း။ ဇောတိပါလဿ၊ သော။ မာဏဝေသေဝ၊ လုလင်၏သာ။ အနုသာ-သနိယာ၊ သွန်သင်လမ်းပြ အဆုံးအမဖြင့်။ (အနုသာသတိ၊ သွန်သင်ရပါ၏။)” ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။ [အဋ္ဌကထာ၌ “အနုသာသတိ” ဟု တည်၏။] ကုမာရ၊ မင်းသား။ ဧဝံ၊ ဤအတိုင်းမှန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ ဒေဝ။ ဧဝံ၊ ဤအတိုင်း မှန်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။

မဟာဂေါတမိန္ဒဝတ္ထု

၃၀၅။ ဘော၊ အို...နတ်အများတို့။ပ။ အညတရံ၊ တယောက်သော။
 ပုရိသံ၊ ကို။ အာမန္တေသိ၊ အမိန့်ရှိပြီ။ (ကိံ) “အမ္ဘော ပုရိသ၊ အမောင်
 ယောက်ျား။ ဧဟိ၊ သွားချေ။ တံ၊ သည်။ပ။ ဥပသင်္ကမ၊ ချဉ်းကပ်ချေ။
 ။ပ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒေဟိ၊ ပြောပါလေ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ပြောရမည်
 နည်း။) ‘ဘဝန္တံ ဇောတိပါလံ၊ အရှင်ဇောတိပါလ-၏။ ဘဝေါ၊ ကြီးပွား
 ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာသည်။ အတ္ထု၊ ဖြစ်ပါစေ။
 [ဘဝေါ+အတ္ထု-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဩ-ကို အ-ပြု၊ မ-အက္ခရာလာ။] ရာဇာ ။ပ။
 အာမန္တယတိ၊ ခေါ်တော်မူပါ၏။ပ။ မာဏဝဿ၊ ကို။ ဒဿနကာမော၊
 တွေ့မြင်ခြင်းငှာ အလိုရှိ၏။’ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပါလေ။” ဣတိ၊ ဤသို့
 အမိန့်ရှိပြီ။ “ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။ ဧဝံ၊ မှန်ပါ။” ဣတိ ခေါ်၊ လျှင် ။ပ။
 နိသိဒ္ဓိ။ [မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၊ ပုဒ်စဉ် ၁၃၃-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

ကေမန္တံ ။ပ။ အဝေါစ။ “ဘဝံ ဇောတိပါလော၊ သည်။ နော၊ ငါတို့
 အား။ [အာရောစနတ္ထ-သမ္ပဒါနံ။] ဝါ၊ တို့ကို။ [ကံ။] အနုသာသတု၊
 သွန်သင်လမ်းပြ ဆုံးမပါ။ ဘဝံ ဇောတိပါလော၊ သည်။ နော၊ တို့ကို။
 အနုသာသနိယာ၊ သွန်သင်လမ်းပြ ဆုံးမခြင်းမှ။ မာ ပစ္စဗျာဟာသိ၊ ဆန့်ကျင်
 ဘက် မဆိုပါနှင့်။ ဝါ၊ မပယ်စွန့်ပါနှင့်။ [ကျွန်ုပ်က သွန်သင်လမ်းပြ
 ဆုံးမပါ-ဟု တိုက်တွန်းသောအခါ သွန်သင်လမ်းပြ မဆုံးမနိုင်ပါ-ဟု လက်မခံ
 ပဲ ပယ်စွန့်မှုမပြုပါနှင့်၊ လက်ခံပါ-ဟုလို။]တံ၊ သင့်ကို။ ပေတ္တိကေ၊ အဖ၏
 ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဌာနေ၊ ရာထူး၌။ ဌပေဿာမိ၊ ထားပါမည်။ ဂေါတမိန္ဒယေ၊
 ဂေါတမိန္ဒယ-ပုရောဟိတ်ရာထူး၌။ အဘိသိဉ္ဇိဿာမိ၊ အဘိသိက် သွန်းပါမည်။”
 ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ “ဘော၊ အရှင်မင်းမြတ်။ ဧဝံ၊ မှန်ပါ။” ။ပ။
 အဘိသိဉ္ဇိ၊ ပြီ။ပ။ ဌပေသိ၊ ထားပြီ။

အဘိသိတ္တော၊ အဘိသိတ် သွန်းအပ်ပြီးသော။ ဇောတိပါလော မာဏ
 ဝေါ။ ဂေါတမိန္ဒယေ၊ ဂေါတမိန္ဒယ-မည်သော။ ပေတ္တိကေ၊ သော။ ဌာနေ၊
 ၌။ ဌပိတော၊ ထားအပ်သည်။ (သမာနော။) အဿ၊ ထို ဇောတိပါလ-
 ၏။ ပိတာ ယေပိ အတ္ထေ အနုသာသတိ၊ တေ ပိ အတ္ထေ။ အနုသာသတိ၊
 သွန်သင်လမ်းပြ ဆုံးမ-ရ၏။ပ။ နာနုသာသိ၊ မသွန်သင်နိုင်ခဲ့။ပ။ အနုသာသတိ။
 အဿ၊ ၏။ ပိတာ။ ယေပိ ကမ္မန္တေ၊ အကြင် အလုပ်တို့ကိုလည်း။ အဘိသမ္ဘောသိ၊
 ဖြစ်စေပြီ။ (စိမံရပြီ။) တေပိ ကမ္မန္တေ၊ တို့ကိုလည်း။ အဘိသမ္ဘောတိ၊
 ဖြစ်စေရ၏။ (စိမံရ၏။) ။ပ။ နာဘိသမ္ဘောသိ၊ မစိမံနိုင်ခဲ့။ပ။ အဘိသမ္ဘောတိ။

ရုဇွသံဝိဘဇန]

နိဿယ

၄၂၅

[မိမိအဖေ စီမံခဲ့သော လုပ်ငန်းတို့ကိုလည်း ဆက်လက်စီမံ၍ မိမိအဖေ မစီမံနိုင်ခဲ့သော အသစ်အလုပ်တို့ကိုလည်း စီမံရသည်-ဟူလို။)

တမေနံ၊ ထို ဇောတိပါလ-လုလင်ကို။ မနုဿာ ဧဝ မာဟံသု (ကိ။)။
“ဘော၊ အို...အမောင်တို့။ ဗြာဟ္မဏော၊ အဖဖြစ်သူ ဗြာဟ္မဏသည်။
ဂေါဝိဇ္ဇော ဝတ၊ ပညာရှိပါပေစွ...တကား။ ဘော၊ တို့။ ဗြာဟ္မဏော၊
သားဖြစ်သူ ဇောတိပါလ-ဗြာဟ္မဏသည်။ မဟာဂေါဝိဇ္ဇော ဝတ၊ မြတ်
သောပညာရှိ ဖြစ်ပါပေစွ...တကား။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကုန်ပြီ။ [အဖေ ဖြစ်
သူက ပညာရှိပါပေစွ၊ သားဖြစ်သူက သာ၍ပညာရှိပါပေစွ-ဟု ပြောကြ
သည်။- ဂံ၊ ထိုထို့ ကိစ္စကို သိတတ်သောဉာဏ်ကို။ ဝိန္ဒတိ၊ ရရှိတတ်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂေါဝိဇ္ဇော၊ မည်၏။] ဘော၊ အို...နတ်အများတို့။ ဣမိနာ
ဧဝံ ပရိယာယေန၊ ဤသို့သော ပရိယာယ်စကားကြောင့်။ (ဤအကြောင်း၊
ကြောင့်-ဟူလို)။ ပ။ မာဏဝဿ၊ ၏။ ဂေါဝိဇ္ဇော၊ မဟာဂေါဝိဇ္ဇောတွေဝ၊
ဂေါဝိဇ္ဇ မဟာဂေါဝိဇ္ဇ-ဟူ၍သာ။ သမညာ၊ အမည်သည်။ ဥဒပါဒါ၊
တင်ရှားဖြစ်ပြီ။

ရုဇွသံဝိဘဇန

၃၀၆။ အထ ခေါ။ ပ။ ယေန၊ ဌ။ ဓာ။ တေ ခတ္တိယာ၊ ထိုခင်း
သားတို့သည်။ (သန္တိ။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ သွားပြီ။ ပ။ အဝေါစ။
(ကိ။) “ဘော၊ အို...အရှင်မင်းသားတို့။ ဒိသမ္ပတိ ရာဇာ၊ သည်။ ဇိဏ္ဏော၊
အိုပါပြီ။ ဝုဒ္ဓေါ၊ ကြီးပါပြီ။ ပဟလ္လကော၊ ကြီးသူ၏အဖြစ်ကို ယူပါပြီ။
အဒ္ဓဂတော၊ ရှည်သောကာလသို့ ရောက်ပါပြီ။ ဝယော အနုပ္ပတ္တော၊
ပစ္စိုမ-အရွယ်သို့ ရောက်ပါပြီ။ ဘော၊ တို့။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။
ဇိဝိတံ၊ အသက်ကို။ (အသက်ရှင်ခြင်းကို။) ဇာနာတိ န ခေါ၊ သိနိုင်အံ့နည်း။
ယံ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဒိသမ္ပတိမ္ပိ၊ သော။ ရညေ၊ သည်။ ကာလ-
ကံတေ၊ နတ်ရွာစံလတ်သော်။ ရာဇကတ္တာရော၊ မင်းအဖြစ်ကိုပြုတတ်သော
အမတ်တို့သည်။ (မင်းဖြစ်အောင် အဘိသိက်မြှောက်တတ်သော အမတ်တို့
သည်။) ရေဏံ၊ ရေဏု မည်သော။ ရာဇပုတ္တံ၊ မင်းသားကို။ ရဇ္ဇေ၊ မင်း
အဖြစ်၌။ အဘိသိဇ္ဇေယျံ၊ အဘိသိတ်သွန်းကုန်ရာ၏။ တေ ဌာနံ၊ ဤ
အကြောင်းသည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိနိုင်၏။

ဘောန္တော၊ အရှင်မင်းသားတို့သည်။ အာယန္တ၊ လာကြပါ။ ပ။
ဥပသင်္ကမထ၊ သွားကြပါကုန် ။ ပ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒေထ၊ ပြောကြပါကုန်။

၄၂၆

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[မဟာဂေါတမိန္ဒသုတ်

(ကိံ။) ‘မယံ၊ ကျွန်ုပ်တို့သည်။ ဘောတော၊ ရေဏုဿ၊ အရှင်ရေဏု၏။ ပိယာ၊ ချစ်အပ်ကုန်သော။ မနာပါ၊ မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော။ အပ္ပဋ္ဌိကူလာ၊ မရွံ့အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မမှန်းအပ်ကုန်သော။ [ကရုဏာထားအပ်ကုန်သော-ဟူလို။] သဟာယာ၊ သူငယ်ချင်းတို့ပါကည်း။ ဘဝံ၊ အရှင်သည်။ ယံ သုခေါ၊ အကြင်ချမ်းသာရှိပါ၏။ မယံ၊ ကျွန်တော်တို့သည်။ တံသုခေါ၊ ထိုချမ်းသာရှိပါကုန်၏။ ဘဝံ၊ ယံဒုက္ခော၊ ၏။ မယံ၊ တံဒုက္ခော၊ ကုန်၏။ [အရှင်ချမ်းသာသလို ချမ်းသာ၍ အရှင်ဆင်းရဲသလို ဆင်းရဲကြရပါ၏-ဟူလို။]။ပ။ ဘဝံ၊ ရေဏု၊ အရှင်ရေဏုသည်။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ဝါ၊ မင်း၏ဥစ္စာဖြစ်သော တိုင်းပြည်ကို။ သစေ၊ လဘေထ၊ အကယ်၍ရအံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ရလတ်သော်။) နော၊ ကျွန်ုပ်တို့အား။ ရဇ္ဇေန၊ တိုင်းပြည်ဖြင့်။ သံဝိဘဇေထ၊ ဝေဖန်တော်မူပါကုန်။ ‘ဣတိ၊ ဤသို့ပြောကြပါကုန်။’ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အဂေါ ၈။) ‘ဘော၊ အရှင်ဗြာဟ္မဏ။ ဧဝံ၊ မှန်ပါ။’။ပ။ ရဇ္ဇေနာတိ၊ ဘော၊ အရှင်မင်းသားတို့။ ဘဝန္တေဟိ၊ အရှင်တို့ကို။ အညတြ၊ ကြံ့၍။ အညော၊ အရှင်မင်းသားတို့မှ အခြားသော။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ မမ၊ ကျွန်ုပ်၏။ ဝိဇိတေ၊ နိုင်ငံ၌။ သုခေါ၊ ချမ်းသာသည်။ ဘဝေထ န ခေါ၊ ဖြစ်သင့်ရာ အံ့နည်း။ ဘော၊ အရှင်မင်းသားတို့။ အဟံ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ ရဇ္ဇံ၊ ကိံ။ သစေ၊ လဘိဿာမိ၊ အကယ်၍ရအံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ဝေါ၊ အရှင်မင်းသားတို့အား။ ရဇ္ဇေန၊ တိုင်းပြည်ဖြင့်။ သံဝိဘဇိဿာမိ၊ ဝေဖန်ပါမည်။ (ခွေဝေ ပေးပါမည်။) ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။

၃၀၇။ ဘော၊ အို....နတ်အများတို့။ပ။ အဘိသိဉ္ဇိံ သု၊ အဘိသိက် သွန်းကုန်ပြီ။ အဘိသိတ္တော၊ အဘိသိက်သွန်းအပ်ပြီးသော။ [အဘိသိက် ရေစင်ဖြင့် သွန်းလောင်းအပ်ပြီးသော-ဟု သဒ္ဒတ္ထ-ဆိုပါ။] ရေဏု၊ သည်။ ရဇ္ဇေန၊ မင်းအဖြစ်ဖြင့်။ ပဉ္စဟိ။ပ။ပရိစာရေတိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို ထိုထိုဤဤ လှည့်လည်စေ၏။ ဝါ၊ ပျော်ပျော်ပါးပါး ခံစား၏။ပ။ပရိစာရေတိ၊ ခံစားနေ၏။ ဘော၊ အရှင်မင်းသားတို့။ ကော၊ သည်။ ဇာနာတိ၊ သိနိုင်သနည်း။ ကာမာ၊ လိုလားအပ်သော ဝတ္ထုအာရုံ တို့သည်။ မဒနိယာ၊ ယစ်မှူးမေ့လျော့စေတတ်ကုန်၏။ ဘောန္တော၊ တို့သည်။ အာယန္တု၊ လာကြပါကုန်။ပ။ဝဒေထ၊ ပြောကြပါကုန်။ (ကိံ။) ဘော၊ အရှင်မင်းမြတ်။ပ။ ဘဝံ ရေဏု၊ အရှင်ရေဏုကို။ ရဇ္ဇေန၊ မင်းအဖြစ်ဖြင့်။ အဘိသိတ္တော၊ အဘိသိက် သွန်းအပ်ပါပြီ။ ဘဝံ၊ သည်။ တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားကို။ (အရှင် မင်းမြတ်-မင်းမဖြစ်ခင်က ပြောထားအပ်သော “ကော န ခေါ ဘော

။ပ။ သံဝိဘဇိဿာမိ ဝေါ ရဇ္ဇေန”ဟူသောစကားကို။) သရတိ၊ အမှတ် ရပါ၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကြပါကုန်။ ဣတိ (အဝေါစ)။

၃၀၈။ ဘော၊ အို....နတ်အများတို့။ [ဂေါဝိန္ဒဗြာဟ္မဏဝတ္ထုကို ပြော ပြနေသော သနက်မာရ-ဗြဟ္မာမင်း၏ စကား။] “ဘော၊ အရှင်ဗြာဟ္မဏ၊ ဝေ-မှန်ပါ။” [ဂေါဝိန္ဒ ဗြာဟ္မဏကို ပြန်ပြောကြသော မင်းသားများ၏ စကား။] ဣတိ ခေါ၊ လျှင်။ တေ ဆ ခတ္တိယာ။ပ။တံ ဝစနန္တိ။ ဘော၊ အရှင်မင်းသားတို့။ အဟံ တံ ဝစနံ။ သရာမိ၊ အမှတ်ရပါ၏။ ဘော၊ တို့။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဥတ္တရေန၊ မြောက်အရပ်အားဖြင့်။ အာ-ယတံ၊ အလျားရှည်သော။ ဒက္ခိဏေန၊ တောင်အရပ်အားဖြင့်။ သကဋ္ဌ-မုခံ၊ လှည်းဦးနှင့်တူသော။ ဣမံ မဟာပထဝီ၊ ဤမြေကြီးကို။ သတ္တဓာ ခုနစ်ပိုင်း၊ ခုနစ်ဖို့။ သမံ၊ ညီညီမျှမျှ။ သုဝိဘတ္တံ၊ ကောင်းစွာခွဲဝေ အပ် သည် မည်လောက်အောင်။ ဝိဘဇတု၊ ခွဲဝေ ခြင်းငှာ။ ပဟောတိ န ခေါ၊ စွမ်းနိုင်ပါသည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ ဘော၊ အရှင် မင်း မြတ်။ မဟာဂေါဝိန္ဒေန ဗြာဟ္မဏေန၊ ကို။ အညတြ၊ ရှိ။ အညော၊ အခြားသော။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ပဟောတိ န ခေါ၊ စွမ်းနိုင် ပါအံ့နည်း။ (မဟာဂေါဝိန္ဒ ဗြာဟ္မဏ-သာ စွမ်းနိုင်ပါလိမ့်မည်၊ အခြားသူ မစွမ်းနိုင်ပါ-ဟူလို။) ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ကုန်ပြီ။

ဘော၊ အို....နတ်အများတို့။ပ။အာမန္တေသိ၊ ခေါ်၍ ပြောပြီ။ (ကိ။) “အဗ္ဗောပုရိသ၊ အမောင်ယောက်ျား။ ဟိ၊ သွားချေ။ တံ၊ သည်။ပ။ ဝဒေဟိ၊ ပြောချေ။ (ကိ။ အဘယ်သို့ ပြောရမည်နည်း။) “ဘန္တေ၊ အရှင်ပုရောဟိတ်။ ရာဇာ ရေဏ၊ မင်းမြတ်ရေဏသည်။ တံ၊ အရှင်ကို။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်တော်မူပါ၏။”ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာမန္တေသိ။)”။ပ။ အဝေါစ။ (ကိ။) “ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော၊ အရှင်ဂေါဝိန္ဒ-သည်။ တေ၊ ကြပါ။ ဥတ္တရေန၊ ဖြင့်။ အာယတံ၊ သော။ ဒက္ခိဏေန၊ ဖြင့်။ သကဋ္ဌ-မုခံ၊ သော။ ဣမံ မဟာပထဝီ၊ ကို။ သတ္တဓာ သမံ၊ သုဝိဘတ္တံ၊ အောင်။ ဝိဘဇတု၊ ဝေဖန်ပါ။ (ခွဲဝေပေးပါ)”။ပ။ဝိဘဇိ၊ ဝေဖန်ပြီ။ သဗ္ဗာနံ၊ အလုံးစုံသော တိုင်းပြည်တို့ကို။ သကဋ္ဌမုခါနိ၊ လှည်းဦးနှင့် တူသည်တို့ကို။ ပဋ္ဌပေသိ၊ ဖြစ်စေပြီ။ [ခြောက်ပြည်ထောင်သော နိုင်ငံ တို့သည် ရေဏ-မင်း၏နိုင်ငံကို ဝိုင်းရံ၍ တည်နေကြ၏။ ထိုနိုင်ငံများသည် ရေဏ-မင်း၏ နိုင်ငံ၏ အနီး၌ တဂါဝုတ်ကျယ်၍ နောက်ငနာက်၌ သုံးယူ ဇနာစိကျယ်၏။ ထို့ကြောင့်-လှည်းဦးနှင့်တူသည်။] တတြ၊ ထိုနိုင်ငံတို့တွင်။

၄၂၈ သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် [မဟာဂေါတမိန္ဒသုတ်

မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ရေဏုဿ ရညော၊ ၏။ ဇနပဒေါ၊ ဇနပုဒ်သည်။
(တိုင်းပြည်သည်။) ဟောတိ။

၃၀၉။ ကလိင်္ဂါနံ၊ ကလိင်္ဂါ-ဟု ဗဟုဝုဇ် အမည်ရသော ဇနပုဒ်၏။ ဝါ၊
ကလိင်္ဂ-တိုင်း၏။ ဒန္တပုရံ၊ ဒန္တပုရ - မြို့တော်ကို လည်းကောင်း။
[နောက်၌ ဤသို့ချည်းဆိုပါ။] အဿကာနံ၊ အဿက-တိုင်း၏။
ပေါတနံ စ၊ ပေါတန - မြို့တော်ကို လည်းကောင်း။ အဝန္တိနံ၊
အဝန္တိ-တိုင်း၏။ မဟေသယံ၊ မဟေသယ - မြို့တော်ကိုလည်း
ကောင်း။ [မာဟိဿတိ-မြို့တော်ဟုလည်း မူကွဲရှိ၏။] သောဝီ-
ရာနံ၊ သောဝီရ-တိုင်း၏။ ရောရုကံ စ၊ ရောရုက-မြို့တော်ကို
လည်းကောင်း။ (မာပိတာနိ၊ တည်ထောင် ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်ပြီ။)
ဝိဒေဟာနံ၊ ဝိဒေဟ-တိုင်း၏။ မိထိလာ စ၊ မိထိလာ-မြို့တော်
ကိုလည်းကောင်း။ အင်္ဂေသ၊ အင်္ဂါ-ဟု ဗဟုဝုဇ် အမည်ရသော
ဇနပုဒ်၌။ ဝါ၊ အင်္ဂ-တိုင်း၌။ စမ္ပာ၊ စမ္ပာ-မြို့ကိုလည်းကောင်း။
ကာသိနံ၊ ကာသိ-ဟု ဗဟုဝုဇ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်၏။ ဝါ၊
ကာသိ-တိုင်း၏။ ဗာရာဏသီ စ၊ ဗာရာဏသီ-မြို့တော်ကိုလည်း
ကောင်း။ မာပိတာ၊ တည်ထောင် ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်ပြီ။ ဧတေ၊
ဤမြို့တို့ကို။ ဂေါတမိန္ဒမာပိတာ၊ ဂေါတမိန္ဒ-ပုရောဟိတ်သည် တည်
ထောင် ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

၃၁၀။ ဘော၊ အို....နတ်အများတို့ ။ပ။ ယထာသကေန၊ အကြင်အကြင်
မိမိညွှတ်ဖြစ်သော။ လာဘေန၊ လာဘ်ဖြင့်။ (မင်းစည်းစိမ်ဖြင့်။) အတ္တမနာ၊
မိမိစိတ်ရှိကုန်သည်။ ပရိပုဏ္ဏသကံပွာ၊ ပြည့်သော စိတ်အကြံရှိကုန်သည်။
(စိတ်အကြံ ပြည့်ကုန်သည်။) အဟေသု၊ (ကို၊ အဘယ်သို့တွေး၍ နှစ်သက်
ဝမ်းမြောက် စိတ်အကြံ ပြည့်ဝကြသနည်း။) “ယံ၊ အကြင်အရာသည်။
ဝါ၊ ကို။ နော၊ ငါတို့သည်။ ဣစ္ဆိတံ၊ နှစ်သက်အပ်သည်။ အဟေသိ၊
ဖြစ်ပြီ။ ယံ၊ အကြင်အရာကို။ အာကခိတံ၊ လိုလားအပ်ပြီ။ ယံ၊ ကို။
အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်ပြီ။ ယံ၊ ကို။ အဘိပတ္တိတံ၊ တောင်းတအပ်ပြီ။
တံ၊ ထိုအရာကို။ နော၊ ငါတို့သည်။ လဒ္ဓံ ဝတ၊ ရအပ်ပေပြီတကား။”
ဣတိ၊ ဤသို့တွေး၍ ဝမ်းမြောက်နှစ်သက် စိတ်အကြံပြည့်ဝကြကုန်ပြီ။

ဂါထာအနက် ။ ။ သတ္တဘူ၊ သတ္တဘူ - မင်းလည်းကောင်း။
ဗြဟ္မဒတ္တော စ၊ ဗြဟ္မဒတ္တ-မင်းလည်းကောင်း။ ဝေဿဘူ၊ ဝေဿဘူ-
မင်းလည်းကောင်း။ သဟ၊ ဝေဿဘူ-မင်းနှင့်တကွ။ ဘရတော၊

ဘရတ-မင်းလည်းကောင်း။ ရေဏု၊ ရေဏု - မင်းလည်းကောင်း။
ဓမ္မ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဓတရဋ္ဌာ စ၊ ဓတရဋ္ဌ-မင်းတို့လည်းကောင်း။
ဣတိ၊ သို့။ သတ္တ၊ ခုနစ်ယောက်သော မင်းတို့သည်။ တဒါ၊ ထို
အခါ၌။ (မဟာဂေါဝိန္ဒ- ပြာဟ္မဏဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။) ဘာရဓာ၊
တိုင်းပြည်တာဝန်ကို ဆောင်ကုန်သည်။ အာသုံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။

တနည်း။ သတ္တဘူ၊ လည်းကောင်း။ ပ။ ဘရတော၊ လည်း
ကောင်း။ [သဟ-ကို အနက်မပေးပါသေးနှင့်။] ရေဏု၊ လည်း
ဓမ္မ၊ ကုန်သော။ ဓတရဋ္ဌာ စ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။
သတ္တ၊ တို့သည်။ တဒါ၊ ၌။ သဟ၊ အတူတကွ။ ဝါ၊ စိတ်ဝမ်း
မကွဲကြပဲ။ ဘာရဓာ အာသုံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပဌမဘာဏဝါရော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ကိတ္တိသဒ္ဓါအဗ္ဗုဒ္ဓါ

၃၁၁။ အထ ခေါ။ ပ။ “ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော၊ သည်။ ရေဏုဿ ရညော၊
၏။ ပ။ အပ္ပဋ္ဌိကူလော၊ သော။ သဟာယော၊ သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊
ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူပင်။ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော၊ သည်။ အမှောက်
ပိ၊ တို့၏လည်း။ ပ။ အပ္ပဋ္ဌိကူလော၊ သော။ သဟာယော၊ ပါတည်း။ ပ။
ပစ္စဗျာဟာသိ” တိ။ [ပုဒ်စဉ် ၃၀၅-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။] ပ။ ခတ္တိယေ၊
မင်းမျိုးမင်းနွယ် ဖြစ်ကုန်သော။ မုဒ္ဒါဝသိတ္ထေ၊ ဦးထိပ်၌ အဘိသိက်ရေစင်
ဖြင့် သွန်းလောင်းအပ်ပြီးကုန်သော။ သတ္တ စ ရာဇာနော၊ တို့ကိုလည်း။
ရဇဇေ၊ မင်း၏ကိစ္စ၌။ (တိုင်းပြည်၏ စီးပွား၌။) အနုသာသိ၊ သွန်သင်လမ်းပြ
ဆုံးမပြီ။ သတ္တ စ ပြာဟ္မဏမဟာသာလေ၊ ခုနစ်ယောက်သောပြာဟ္မဏမဟာ-
သာလ-ဖြစ်သော အနုပုရောဟိတ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ (လက်ထောက်ပုရော-
ဟိတ်တို့ကိုလည်းကောင်း။) သတ္တ စ နှာတကသတာနိ၊ ခုနစ်ရာသော ရေ
ချိုးတတ်သော ပြာဟ္မဏတို့ကိုလည်းကောင်း။ မန္တေ၊ ဝေဒ-ကျမ်းဂန်မန္တန်
တို့ကို။ ဝါစေသိ၊ ပို့ချပြီ။

၁။ နှာတကသတာနိ။ ။တကယ်ရေချိုးသည်မဟုတ်။ မိမိအယူစင်ကြယ်အောင်
ဆရာအထံ၌ တနေ့လျှင် ၃-ကြိမ်၊ သို့မဟုတ် နံနက်တကြိမ် ညနေတကြိမ်အားဖြင့်
နှစ်ကြိမ်-ကြားနာ မှတ်သားမှုကိုပြုသော ပြာဟ္မဏများ။ (တနည်း) အကျင့်ကျင့်ပြီး
သောအခါ ရေချိုးကြလျက် မိမိတို့က ကျင့်ပြီးဖြစ်၍ အခြားပြာဟ္မဏတို့နှင့်အတူ
မှစားမသောက်ကြသော ပြာဟ္မဏများ-ဟု ဆိုလိုသည်။

၄၃၀

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[မဟာဝေါဝိန္ဓသုတ်

၃၁၂။ အထ ခေါ်။ပ။ ပြာဟ္မဏသံ၊ ဧ။ အပ်ရေန၊ တံပါးသော။
 သမယေန၊ အခါ၌။ ဧဝံ၊ သို့။ ကလျာဏော၊ ကောင်းသော။ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ၊
 ကောင်းစွာပြောဆိုအပ်သော ဂုဏ်သတင်းသည်။ ဝါ၊ ချီးမွမ်းခြင်းအားဖြင့်
 ဖြစ်သော ကျော်ဇောသံသည်။ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆိ၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီ။ [ထိုသတင်းမျိုး
 ဖြစ်နေသည်-ဟူလို။] (ကိ။) “သက္ခိ၊ မျက်မှောက်။ (ကိုယ်တွေ့။) မဟာ-
 ဝေါဝိန္ဓော ပြာဟ္မဏော။ ပြဟ္မာနံ၊ ပြဟ္မာကို။ ပဿတိ။ပ။ ပြဟ္မာနာ၊ နှင့်။
 သာကဇ္ဈတိ၊ အတူဆွေးနွေး၏။ သလ္လပတိ၊ အတူပြောဆိုရ၏။ မဇ္ဈတိ၊ တိုင်
 ပင်ရ၏။” ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်ပေါ်ပြီ။ပ။ အဗ္ဘုဂ္ဂတော၊ ဖြစ်ပေါ်နေပြီ။ပ။
 အဟံ ပန၊ ကား။ ပြဟ္မာနံ၊ ကို။ န ပဿာမိ၊ မြင်လည်း မမြင်ရ။ပ။ န
 မဇ္ဈမိ၊ တိုင်ပင်လည်း မတိုင်းပင်ရ။

ဥစ္ဆာနံ၊ အရွယ်ကြီးကုန်သော။ မဟလ္လကံ၊ အသက်ကြီးကုန်သော။
 အာစရိယ ပါစရိယာနံ၊ ဆရာ ဆရာကြီးဖြစ်ကုန်သော။ ဘာသမာနာနံ၊ ရွေး
 က အကြောင်းအရာကို ပြောဆိုတတ်ကုန်သော။ ပြာဟ္မဏာနံ၊ ပြာဟ္မဏ
 တို့၏ (အထံမှ)။ ဧတံ၊ ဤအကြောင်းကို။ မေ ငါသည်။ သုတံ၊ ကြား
 အပ်ပြီ။ (ကြားဖူးပြီ။) (ကိ။) “ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဝဿိကေ၊ မိုး
 ဥတ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရေ မာသေ၊ လေးလတို့လုံးလုံး။ ပဋိသလ္လိ-
 ယတိ၊ အာရုံများစွာ စိတ်ကိုခွာ၍ သင့်ရာကောင်းမြတ် တခုတည်းသော
 အာရုံ၌ ငြိမိ၏။ (တယောက်တည်းနေ၏။) ကရုဏံ၊ ဈာန်၊ ကရုဏာ
 ဈာန်ကို။ (ကရုဏာကြောင့် ရအပ်သောဈာန်ကို။) ဈာယတိ၊ ရှု၏။ (ဝင်
 စား၏။) သော၊ ထိုသူသည်။ ပြဟ္မာနံ၊ ပဿတိ၊ တွေ့မြင်ရ၏။ပ။ မဇ္ဈ-
 တိ၊ ဧ။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြားအပ်ဖူးပြီ။ အဟံ။ပ။ ယံနုန ပဋိသလ္လိယေယံ၊
 အကယ်၍ အာရုံများစွာ စိတ်ကိုခွာလျက် သင့်ရာကောင်းမြတ် တခုတည်း
 သော အာရုံ၌ ငြိမိရပါမူ ကောင်းလေစွ...။” #ပ။ (ယံနုန) ဈာ-
 ယေယံ၊ အကယ်၍ ရှုရပါမူ ကောင်းလေစွ...။” ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။

၃၁၃။ အထ ခေါ်။ပ။ “ဘော၊ အရှင်မင်းမြတ်။ မယံ၊ အကျွန်ုပ်၏။
 #ပ။ အဗ္ဘုဂ္ဂတော၊ ဖြစ်နေပါပြီ။ပ။ ပဋိသလ္လိယံတုံ၊ ငှာ။ ကရုဏံ ဈာန်၊ ကို။
 ဈာယံတုံ၊ ငှာ။ ဣစ္ဆာမိ၊ အလိုရှိပါ၏။ (အဟံ၊ ကျွန်ုပ် အထံသို့။) ဧကေန၊
 တယောက်သော။ ဘတ္တာဘိဟာရေန၊ ထမင်းပို့ဆောင်မည့်သူကို။ အညတြ၊
 ကြဉ်ထား၍။ ဧကေန၊ တစုံတယောက်သည်။ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော၊ ချဉ်းကပ်
 ထိုက်သည်။ န အမိ၊ မဖြစ်လိုပါ။” [ထမင်းပို့မည့်သူကို ချဉ်၍ ကျန် မည်သူ
 တယောက်မျှ ကျွန်ုပ်ထံ မလာစေလိုပါ-ဟူလို။] ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်

ပြီ။ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော၊ သည်။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယဿ၊ အကြင် မိုးလ
ပတ်လုံး တယောက်တည်းနေခြင်း၏။ ကာလံ၊ အချိန်ကို။ မညတိ၊ သိ၏။
(တံ၊ ထိုအချိန်ကို။ တုမေဝ၊ သင်ကိုယ်တိုင်သာ။ ဇာနာဟိ၊ သိပါလော့။)
ဣတိ၊ ဤသို့ ပြေ-ပြီ။

၃၁၄။ အနက်လွယ်ပြီ။

၃၁၅။ ဘော၊ အရှင်တို့။ ဘေနဟိ၊ တိုက်တွန်းပါ၏။ ယထာသုတေ၊
အကြင်အကြင် ကျွန်ုပ်အထံမှ ကြားနာအပ်ပြီးကုန်သော။ ယထာပရိယတ္တေ၊
အကြင်အကြင် သင်ယူအပ်ပြီးကုန်သော။ မန္တေ၊ ဝေဒကျမ်းဂန် မန္တန်
တို့ကို။ ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ သဇ္ဈာယံ၊ သရဇ္ဈာယ်မှုကို။ ကရောထ၊
ပြုကြပါကုန်။ အညမညံ စ၊ အချင်းချင်းလည်း။ မန္တေ၊ တို့ကို။ ဝါစေထ၊
ဆိုစေကြပါကုန်။ ဝါ၊ ပို့ချကြပါကုန်။ပ။

၃၁၆။ အထ ခေါ။ပ။ယေန၊ ၌။ စတ္တာရိသာ၊ လေးကျိပ် အတိုင်း
အရှည်ရှိကုန်သော။ သာဒိသိယော၊ အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်
ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ တူသော အမျိုးဇာတ် ရှိကုန်သော။ ဘရိယာ၊ ဇနီးတို့
သည်။ (သန္တိ။)။ပ။ဘောတိ၊ ရှင်မတို့။ပ။မညတိတိ။ [လွယ်ပြီ။]

၃၁၇။ အထ ခေါ။ပ။နဂရဿ၊ ၏။ ပုရတ္ထိမေန၊ အရှေ့အရပ်၌။
နဝံ၊ အသစ်ဖြစ်သော။ သန္တာဂါရံ၊ နေဖို့ရန်အိမ်ကို။ [သန္တာဂါရံ၊ အပြင်
ဘက်အာရုံ၌ မပြန့်လွင့်အောင် စိတ်ကိုထောက်ပံ့တတ်သော၊ ဈာန်အိမ်ကို-ဟု
ပါဠိရှိသင့်၏။] ကာရာပေတွာ၊ ဆောက်လုပ်စေ၍။ပ။ ပဋိသလ္လိယိ၊ ပြီ။
ကရုဏံ ဈာနံ၊ ကို။ ဈာယိ၊ ပြီ။ [ကရုဏာကို ပဓာန-နည်းအားဖြင့် ပြထား
၏။ ကရုဏာဈာန်သာမက ဗြဟ္မဝိဟာရ-ဈာန် လေးပါးလုံးကိုပင် ရသည်။]
။ပ။န ဥပသင်္ကမတိ၊ မချဉ်းကပ်။ [နာဿုဓ-၌ အဿုဓ-သည် နိပါတ်။]
။ပ။ဗြာဟ္မဏဿ၊ ၏။ (ဥက္ကဏ္ဍနာ ပရိတဿနာ-တို့၌ စပ်။)စတုန္တံ၊ မာသာနံ၊
တို့၏။ အစ္စယေန၊ ကျော်လွန်ရာအခါ၌။ ဥက္ကဏ္ဍနာ၊ ဗြဟ္မာကို မတွေ့ရ

၁။ သာဒိသိယော။ ။သမဝဏ္ဏာ (တူသော အဆင်းရှိကုန်သော။) သမဇာ-
တိကာ (တူသော အမျိုးဇာတ်ရှိကုန်သော။)ဟု အဋ္ဌအတာဖွင့်၏။ ရှေး အဋ္ဌကထာ
နိဿယ-၌လည်း ဤသို့နှစ်မျိုး ယူတော်မူ၏။ “သာဒိသိယောတိ ဇာတိယာ သာဒိ-
သိယောတိ အာဟ-သမဝဏ္ဏာ သမဇာတိကာတိ”ဟု ဖွင့်သောဋီကာအလိုမူ အမျိုး
ဇာတ်အားဖြင့် တူသည်ကိုသာ “သာဒိသိယ”အရ ယူပါ။ အဋ္ဌကထာဝယ် သမ-
ဝဏ္ဏာ-၌ ဝဏ္ဏ-သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို သမဇာတိကာ-ဖြင့် ထပ်၍ဖွင့်သည်ဟု ဋီကာ
ဆရာ ယူလိုပေသည်။

သဖြင့် ပျင်းရိခြင်းသည်။ ဝါ၊ ပြဟ္မာမြင်ဖို့ရန် ကြောင့်ကြခြင်းသည်။ အဟုဒေဝ၊ ဖြစ်သည်သာ။ ပရိတဿနာ၊ ပြဟ္မာလာဖို့ရန် တောင်းတခြင်းသည်။ အဟု (ဝေ)၊ ဖြစ်သည်သာ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ တွေး၍ဖြစ်သနည်း။) ။ပ။မန္တေတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြားအပ်ဖူးပြီ။ အဟံ ပန၊ သည်ကား။ ပြဟ္မာနံ။ န ပဿာမိ၊ မတွေ့ရပါလား။ ပ။န မန္တေမိ၊ မတိုင်ပင်ရပါလား။ ဣတိ၊ ဤသို့ တွေး၍။ (ပြဟ္မာလာဖို့ရန် ကြောင့်ကြမှု တောင်းတမှု ဖြစ်ပြီ။)

ပြဟ္မာနာသာကန္တာ

၃၁၈။ ဘော၊ အို....နတ်အများတို့။ အထ ခေါ၊ ဌ။ (ပြဟ္မာလာဖို့ရန် တောင်းတ-ရာ ထိုအခါ၌။) ။ပ။ ပြာဟ္မဏဿ၊ ဤ။ စေတော ပရိဝိတက္ကံ၊ စိတ်အကြံကို။ စေတသာ၊ မိမိစိတ်ဖြင့်။ အညာယ၊ သိ၍။ သေယျထာပိ နာမ။ ပ။ အန္တရဟိတော။ [ပထမတွဲ၊ ပုဒ်စဉ် ၆၆-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။] (ဟုတွာ။) မဟာဂေါတိန္ဒဿ ပြာဟ္မဏဿ၊ ဤ။ သမ္ပုဓေ၊ မျက်မှောက်၌။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ ပ။ ပြာဟ္မဏဿ၊ ဤ။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ (စိတ်ထဲ၌ ထိတ်ကနဲဖြစ်သွားခြင်းသည်။) အဟုဒေဝ၊ ဖြစ်သည်သာ။ ဆမ္ဘိတတ္တံ၊ ကိုယ်တူနဲ့လုပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ (နှလုံးခုန် ရင်တုန်ခြင်းသည်။) အဟု (ဝေ)။ လောမဟံသော၊ မွေးညင်းတို့၏ ရှင်ခြင်းသည်။ (ကြက်သီး မွေးညင်း ထခြင်းသည်။) အဟု (ဝေ)။ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ၊ ရှေးကမမြင်အပ်ဖူးသော။ ရူပံ၊ ရုပ်ဆင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ဝါ၊ မြင်ရခြင်းကြောင့်။ (ဘယံ ဆမ္ဘိတတ္တံ လောမဟံသော။ ဟောတိ) ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ ပ။ ဘိတော၊ ကြောက်သည်။ သံဝေဂေါ၊ လန့်သည်။ လောမဟဋ္ဌဇာတော၊ ဖြစ်သော မွေးညင်းတို့၏ ရှင်ခြင်းရှိသည်။ (ကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်း ဖြစ်သည်။) (ဟုတွာ။) သနက္ခမာရံ၊ သော။ ပြဟ္မာနံ၊ ကို။ ဂါထာယ၊ ဖြင့်။ အဇ္ဈဘာသိ၊ မိမိသိစေလိုအပ်သော အဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ရွယ်၍ ပြောပြီ။ (ကိံ။)

ဂါထာအနက်။ ။ (၁) “မာရိသ၊ အရှင်။ ဝဏ္ဏံ၊ လှပသော အဆင်းရှိသော။ ယသံ၊ အခြံအရံရှိသော။ သိရိမာ၊ အသရေ ရှိသော။ တံ၊ အရှင်သည်။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ အသိန္နံ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ အဇာနန္တာ၊ မသိကုန်သည်ဖြစ်၍။ တံ၊ အရှင်ကို။ ပုစ္ဆာမ၊ မေးပါကုန်၏။ မယံ၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်။ တံ၊ အရှင်ကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ ဘယ်အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ (အဘယ်

အရပ်၌နေသူ၊ အဘယ် အမည်ရှိသူ၊ အဘယ်အနွယ်ရှိသူ-ဟူ၍။) ဇာနေမ၊ သိကြရပါအံ့နည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။

(၂) ဂေါဝိန္ဒ၊ ဂေါဝိန္ဒ-ပဏ္ဍိတ်။ မြဟွေ့လောကေ၊ မြဟွေ့တို့၏ လောက၌။ (မြဟွေ့ပြည်၌။) မံ၊ ကျွန်ုပ်ကို။ ဝေ၊ စင်စစ်။ သနန္တနံ၊ ရှေး၌ ဖြစ်သော။ ကုမာရံ၊ ကုမာရ-ဟူ၍။ ဇာနန္တိ၊ သိကြပါကုန်၏။ [ဤပါ၌ဖြင့် သနက္ကမာရ-ဟူသော နာမည်ကိုပြ၏။] သဗ္ဗေ၊ ဒေဝါ၊ မြဟွေ့တို့သည်။ မံ ဇာနန္တိ။ ဝေ၊ ဤသို့။ (သနက္ကမာရ-မြဟွေ့ဟူ၍။) ဇာနာဟံ၊ သိပါလော့။ [ဂါထာဖြစ်၍ ဇာနဟံ-ဟု န-၌ ရဿ-ရှိနေသည်။]

(၃) “မြဟွေ့နော၊ အရှင်မြဟွေ့၏ အတွက်။ အာသနံ၊ နေရာသည် လည်းကောင်း။ ဥဒကံ၊ သောက်ရေ သုံးရေသည်လည်းကောင်း။ ပဇ္ဇံ၊ ခြေတို့၏စီးပွားဖြစ်သော ဆီသည်လည်းကောင်း။ (ခြေနယ်ဆီ သည်လည်းကောင်း။) မဓုသာကဉ္စ၊ ချိုမြိန်သောအရသာရှိသော ဟင်းရွက်ပြုတ်သည်လည်းကောင်း။ (သန္တိ၊ ရှိပါကုန်၏။) အဂ္ဂေ၊ အလေးပြုထိုက်သူတို့အား ပေးဖွယ်ရာ ပစ္စည်းတို့ကို။ ဘဝန္တိ၊ အရှင် မြဟွေ့ကို။ ပုစ္ဆာမ၊ ပန်ပြောပါကုန်၏။ [နေရာရှိပါသည်၊ ဒီမှာ ထိုင်ပါ-စသည်ဖြင့် ပန်ပြောပါကုန်၏-ဟူလို။] ဘဝံ၊ သည်။ နော၊ ကျွန်ုပ်တို့၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ကုရုတု၊ လက်ခံမှုကို ပြုတော်မူပါ။” [ဤ ပစ္စည်းအားလုံးကို မြဟွေ့မသုံးစွဲမှန်းသိသော်လည်း လောကဝတ် အနေဖြင့် ပန်ပြောမှုပြုသည်။]

(၄) ဂေါဝိန္ဒ၊ ဂေါဝိန္ဒ-ပဏ္ဍိတ်။ တံ၊ သည်။ ယံ၊ (အာသနံ ဥဒကံ-စသော) အကြင်စကားကို။ ဝါ၊ အကြင် လက်ခံပါ။ -ဟူသော စကားကို။ ဘာသသိ၊ ပြော၏။ တေ၊ ၏။ (တံ) အတ္ထံ၊ ထို အလေးပြုထိုက်သူတို့အား ပေးဖွယ်ရာပစ္စည်းကို။ ပဋိဂ္ဂဏှာမ၊ လက်ခံ ပါကုန်၏။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတတ္ထာယ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သော စီးပွား အကျိုးငှာလည်းကောင်း။ သမ္ပရာယသုခါယ စ၊ တမလွန်ဘဝ၌ ချမ်းသာအကျိုးငှာလည်းကောင်း။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အကြင် အမှတ်မထား တပါးပါးသော ပြဿနာကို။ အဘိပတ္တိတံ၊ မေးဖို့ရာ လွန်စွာ တောင်းတအပ်ပြီ။ (တံ၊ ထို ပြဿနာကို။) ကတာဝကာသော၊ ကျွန်ုပ်က ပြုအပ်သော အခွင့်ရှိသည်။ ဝါ၊ ကျွန်ုပ်က မေးခွင့်ပြုအပ် သည်။ (ဟုတွာ။) ပုစ္ဆဿ၊ မေးပါလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။

၃၁၉။ အထ ခေါ်။ပ။ “ဗြဟ္မာနာ သနက္ခမာရေန၊ သည်။ ကတာဝကာ-
 သော၊ ပြုအပ်ပြီးသော အခွင့်ရှိသည်။ အမှီ၊ ဖြစ်၏။ အဟံ။ ဗြဟ္မာနာ
 သနက္ခမာရံ၊ ကို။ ကိံ၊ အဘယ်သို့သော အရာကို။ ပုစ္ဆေယျံ န ခေါ်။
 မေးရပါမည်နည်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ ဝါ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌မူလည်း ဖြစ်သော။
 အတ္တံ၊ စီးပွားကို။ (ပုစ္ဆေယျံ န ခေါ်။) သမ္ပရာယိကံ 'ဝါ၊ တမလ္လန္တဘဝ၌
 မူလည်း ဖြစ်သော။ (အတ္တံ ပုစ္ဆေယျံ န ခေါ်။)” ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံ
 ဖြစ်ပြီ။ပ။ “အဟံ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ၊ ကုန်သော။ - အတ္တာနံ၊ စီးပွားတို့၌။
 ကုသလော၊ ကျွမ်းကျင်၏။ အညေဝိ၊ အခြားသူတို့ကလည်း။ မံ၊ ကို။
 ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ အတ္တံ၊ ပုစ္ဆန္တိ၊ မေးကြရကုန်၏။ အဟံ။ပ။ သမ္ပရာယိကညေဝိ၊
 တမလ္လန္တဘဝ၌သာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္တံ၊ ကို။ ယံနုန ပုစ္ဆေယျံ၊ အကယ်၍
 မေးရပါမူကား ကောင်းလေစွ။” ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြန်ပြီ။ပ။

ဂါထာအနက်။ ။(၁) “ပရဝေဓိယေသု၊ တပါးသော မေး
 သောပုဂ္ဂိုလ်သည် သိအပ်သောပြဿနာတို့၌။ ဝါ၊ တပါးသော မေး
 သောပုဂ္ဂိုလ်အား ထင်ရှားသောပြဿနာတို့၌။ [မေးသူက အဖြေကို
 မသိသော်လည်း မိမိမေးလိုသောအကြောင်းအရာမှ သူ၏စိတ်၌ ထင်
 ရှားနေသည်။] အ ကခိ၊ ယုံမှားခြင်း မရှိသော။ သနက္ခမာရံ၊
 သော။ ဗြဟ္မာနံ၊ ကို။ (အဟံ၊ ကျွန်ုပ်သည်။) ကခိ၊ ယုံမှားခြင်း
 ရှိနေသည်ဖြစ်၍။ ပုစ္ဆာမိ၊ မေးပါ၏။ [ကခိ-ဟုဆိုရပုံကို ဦးကာ၌
 ကြည့်ပါ။] ကတ္ထ၊ အဘယ်တရား၌။ ဌိတော၊ တည်သော။ ကိမ္မိ
 စ၊ အဘယ်အကျင့်၌လည်း။ သိက္ခမာနော၊ ကျင့်သော။ မစ္စော၊
 သတ္တဝါသည်။ အမတံ၊ သေခြင်းမရှိသော။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။
 ပပေတိ၊ ရောက်ပါသည်။” ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ [ဂေါပိန္ဒ-
 ဗြာဟ္မဏက ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်လျှင် မသေပြီ-ဟု ယူဆ၍ “အမတံ”
 ဟု ပြောသည်။]

(၂) ဗြဟ္မေ၊ ဗြာဟ္မဏ။ မနုဇေသု၊ လူတို့တွင်။ (ယော ကောစိ၊
 အကြင် တစုံတယောက်သည်။) မမတ္တံ၊ ငါ့ဥစ္စာ၏အဖြစ်ကို။ ဝါ၊
 ငါ့ဥစ္စာ-ဟု ပြုတတ်သော တဏှာကို။ ဟိတွာ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဧကောဒိ-

၁။ ကုသလော။ပ။အတ္တာနံ။ ။အဟံ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အတ္တာနံ၊ တို့၌။
 ကုသလော၊ ကျွမ်းကျင်၏။-ဤသို့ပေးလျှင် ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အတ္တာနံ-တို့၌ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်
 ကို သတ္တမီအနက်၌ သက်ပါ။ (တနည်း)ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အတ္တာနံ၊တို့၏။ (ဝိသယေ၊
 အရာ၌။)ဟု ပါဌသေသ-ထည့်၍ အနက်ပေးပါ။

ဘူတော၊ တယောက်တည်းဖြစ်၍ ဖြစ်လျက်။ ကရုဏော၊ ကရုဏာ-
 ဈာန်၌။ အဓိမုတ္တော၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်၏။ နိရာမဂန္ဓော၊ ကောဓ-
 စသော ကိလေသာတည်းဟူသော စိမ်းညီသော အနံ့မရှိ။ ဝါ၊ အနံ့
 မှကင်း၏။ မေထုနသ္မာ၊ မေထုန်မှ။ ဝိရတော၊ ရှောင်ကြဉ်၏။
 ဣတိ၊ ဤတရား၌။ (ဤ ရသေ့ရဟန်းအဖြစ်၊ တိတ်ဆိတ်သောအရပ်၌
 နေခြင်း၊ ကရုဏာဗြဟ္မဝိဟာရ-စသောတရား၌။) ဌိတော၊ သော။
 ဣ စ၊ ဤအကျင့်၌လည်း။ သိက္ခမာနော၊ သော။ မစွော
 အမတ် ဗြဟ္မလောကံ ပပွေတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေပြီ။

၃၂၀။ “ဟိတော မမတ္တ”န္တိ၊ ဟိတော မမတ္တံ-ဟူသော။ ဘောတော၊
 အရှင်၏ (စကားကို။) အဟံ၊ အာဇာနာမိ၊ သိပါ၏။ ဣစ၊ ဤလော
 က၌ ကေစွော၊ အချို့သသည်။ အပ္ပံ၊ တထောင်အောက် နည်းသော။
 ဘောဂက္ခန္ဓံ ဝါ၊ စည်းစိမ်အစုကိုမူလည်း။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍လည်းကောင်း။
 မဟန္တံ၊ တထောင်ထက် များသော။ ဘောဂက္ခန္ဓံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။
 ပဟာယ၊ လည်းကောင်း။ အပ္ပံ၊ နှစ်ဆယ်အောက် နည်းသော။ ဉာတိပရိ-
 ဝနံ ဝါ၊ ဆွေမျိုးအသိုင်းအဝိုင်းကိုမူလည်း။ ပဟာယ၊ လည်းကောင်း။
 မဟန္တံ၊ နှစ်ဆယ်ထက်များသော။ ဉာတိပရိဝနံ ဝါ ပဟာယ။ ကေသမဿံ၊
 ဆံ မုတ်ဆိတ် ကျင်စွယ်ကို။ ဩဟာရေတွာ၊ ပယ်ရှား၍။ ကာသာယာနိ၊
 ဖန်ရေဖြင့် ဆိုးအပ်ကုန်သော။ ဝတ္ထာနိ၊ အဝတ်တို့ကို။ အစ္ဆာဒေတွာ၊ ဖုံး
 လွှမ်း၍။ (ဝတ်ရုံ၍။) အဂါရသ္မာ၊ အိမ်မှ။ (အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့
 ဘောင်မှ။) နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်၍။ အနဂါရိယံ၊ အိမ်၌နေခြင်း၏ စီးပွား
 ဖြစ်သော လယ်ထွန် ကုန်ပေး နွားမွေးမှု မရှိရာ ရဟန်းဘောင်သို့။ ပဗ္ဗဇတိ၊
 ကပ်ရောက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပ။ အာဇာနာမိ။

ဣစ ကေစွော။ ဝိဝိတ္တံ၊ ရဟန်းရှင်လူတို့မှ ကင်းဆိတ်သော။ သေနာ-
 သနံ၊ အိပ်ရာနေရာ ကျောင်းသို့။ [ထို သေနာသန-ကို သရုပ်ဖော်လို၍
 အရည်-စသည်ကို ပြောသည်။] အရည်၊ လေးအပြန်ငါးရာရှိသော တောသို့
 လည်းကောင်း။ [ယခုခေတ်၌ “တမိုင်”ဟု ခန့်မှန်းကြ၏။] ရုက္ခမူလံ၊ သစ်ပင်
 ၏အနီး အောက်သို့လည်းကောင်း။ ပဗ္ဗတံ၊ တောင်သို့လည်းကောင်း။ ကန္တာရံ၊
 ချောက်သို့လည်းကောင်း။ ဂိရိဂူဟံ၊ တောင်တလုံးဝယ် ဥမင်သဖွယ်ဖြစ်
 သောဂူ၊ တောင်နှစ်လုံးတို့၏ အကြားဖြစ်သော ဂူ၌လည်းကောင်း။ သုသာနံ၊
 သုသာန်သို့လည်းကောင်း။ ဝနပတ္တံ၊ တောကြီးမြိုင်ဗွေ သစ်ပင်တွေနှင့် ရှုပ်
 နေသော တောအရပ်သို့လည်းကောင်း။ အဗ္ဗောကာသံ၊ လွင်ပြင်သို့လည်း

ကောင်း။ ပလာလပုဉ္ဇံ၊ ကောက်ရိုးပုံသို့လည်းကောင်း။ ဘဇတိ၊ ကပ်ဝင်၏။
[ဤပုဒ်တို့၏အနက်ကိုသီလက္ခန္ဓံပါဠိတော်၊ သာမညဗလသုတ်နိဿယ၊ ပဏိတ-
တရ သာမညဗလကထာ-၌ အကျယ်ရေးထားပြီ။]။ ပ။

“ကရုဏေဓိမုတ္တော”တိ ။ ပ။ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ [မဟာသုဒဿန-သုတ်
ပုဒ်စဉ် ၂၆၂-အတိုင်း ပေးပါ။] အဟံ၊ သည်။ ဘာသမာနဿ၊ ပြောဆို
သော။ ဘောတော၊ အရှင်၏။ အာမဂန္ဓေ စ၊ အာမဂန္ဓ-တို့ကိုကား။ (စိမ်း
ညီသော အနံ့တို့ကိုကား။) န အာဇာနာမိ၊ မသိပါ။

ဂါထာအနက်။ ။ (၁) ဗြဟ္မေ၊ ဗြဟ္မာ။ မနုဇေသု၊ လူတို့၌။
အာမဂန္ဓာ၊ စိမ်းညီသော အနံ့တို့ဟူသည်။ ကေ၊ အဘယ်တို့ပါ
နည်း။ (ဘာတွေပါလဲ။) ဧတေ၊ အဲဒီ အာမဂန္ဓ-တို့ကို။ (အဟံ။)
အဝိဇ္ဇာ၊ မသိပါ။ ဓီရ၊ ပညာရှိဖြစ်သော ဗြဟ္မာမင်း။ ဣမ၊ ဤ
ပြဿနာ၌။ ဗြဟ္မဟိ၊ ကျွန်ုပ်အား ဖြေတော်မူပါ။ ကေန၊ အဘယ်
ကိလေသာသည်။ အာဝဠာ၊ တားမြစ်အပ်သော။ ပဇာ၊ သတ္တဝါ
သည်။ ကုရုတု (ကု+ဥတု)၊ စက်ဆုပ်အပ်သော အစိမ်းအနံ့ရှိသည်။
ဝါ၊ ပုပ်သောအနံ့ရှိသည်။ [ဦးကာ၌မူ “ပုပ်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သည်”ဟု
ဖွင့်၏။] (ဟုတွာ၊ ဝိဿဂန္ဓံ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော စိမ်းညီ
သော အနံ့ကို။) ဝါတိ၊ လှိုင်စေပါသနည်း။ [ဝါတိ-၌ ကာရိတ်
အကျေကြံပါ။] (ကေန၊ အဘယ်ကိလေသာကြောင့်။) အာပါ-
ယိကာ၊ အပါယ်၌ ဖြစ်လေ့ရှိပါသနည်း။ နိဝုတ ဗြဟ္မလောကော၊
ပိတ်အပ်သော ဗြဟ္မာပြည်ရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။

(၂) (ဂေါတမိန္ဒ၊ ဂေါတမိန္ဒ-ဗြာဟ္မဏ။) ကောဇော၊ စိတ်ဆိုးခြင်း
သည်လည်းကောင်း။ မောသဝဇ္ဇံ၊ မုသား ပြောခြင်းသည် လည်း
ကောင်း။ [မုသာဝါဒေါယေဝ မောသဝဇ္ဇံ။-ဋီကာ။] နိကတိ စ၊
ကောက်ကျစ် လှည့်ပတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဒုဗ္ဗော၊ မိတ်ဆွေ
ကို ပြစ်မှားခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ကဒရိယတာ၊ စက်ဆုပ်အပ်
သော သတ္တဝါ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ခက်သန် ဝန်
တိုခြင်းသည်လည်းကောင်း။ အတိမာနော၊ လွန်ကဲသောမာန-သည်
လည်းကောင်း။ [မိမိမှာ ထင်ရှားရှိသော သူများအောက် ယုတ်
လျော့သောဂုဏ်၊ သူများနှင့် တန်းတူသော ဂုဏ်-ကို ကျော်လွန်၍
မှတ်ထင်ခြင်း အလွန်အထင်ကြီးခြင်းတည်း။] ဥဿယာ၊ သူတပါး
စည်းစိမ်ကို ငြူစု ရှုံးချဲခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဣစ္ဆာ၊ လိုချင်

တပ်မက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝိဝိစ္ဆာ၊ မိမိစည်းစိမ်၌ အထူးထူး အပြားပြား လိုချင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ နှမြောဝန်တို့ ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ [ဋီကာ၌မူ “ဝိဝိစ္ဆာ”ကို အသတ္တိ-ပြု၏။] ပရဟေဌနာ စ၊ သူတပါးကို ညှဉ်းဆဲခြင်းသည်လည်းကောင်း။

လောဘော စ၊ မိမိဥစ္စာ သူတပါးဥစ္စာ-အစရှိသော အာရုံ၌ လိုချင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မကောင်းသောအာရုံ ကောင်းသောအာရုံ၌ လိုချင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဒေါသော စ၊ စိတ် ဆိုခြင်းသည်လည်းကောင်း။ မဒေါ စ၊ မာန်ယစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ မောဟော၊ တွေဝေခြင်းသည်လည်းကောင်း။ (အာမဂန္ဓာ၊ အာမဂန္ဓ-တို့ မည်၏။) ဧတေသု၊ ဤ ကောဓ - စသော ကိလေသာတို့၌။ [ကောဓ-စသော တဆယ့်လေးပါးသည် သတ္တဝါဟု ဆိုအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်ကို ညစ်နွမ်းစေတတ် နှိပ်စက်တတ် ပူပန်စေတတ်သောကြောင့် ကိလေသာမည်၏။] ယုတ္တာ၊ ယှဉ်သော။ ဝါ၊ အားထုတ်ပြုလုပ်သော သတ္တဝါ အပေါင်းသည်။ အနိရာမဂန္ဓာ၊ စိမ်းညှီသော အနံ့မရှိသူ မဟုတ်သည်။ ဝါ၊ စိမ်းညှီသော အနံ့ရှိသည်။ (ဟုတူ။) အာပါယိကာ၊ အပါယ်၌ ဖြစ်လေ့ရှိပါ၏။ နိဝုတမြဟူလောကာ၊ ထို ကိလေသာတို့က ပိတ်ထားအပ်သော မြဟူပြည်ရှိပါ၏။ [ထို ကိလေသာတို့က မြဟူပြည် ရောက်ကြောင်း လမ်းကို ပိတ်ထားပါသည်-ဟု ဆိုလိုသည်။] ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။

ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဟံ၊ ဘာသမာနဿ၊ ပြောဟောသော။ ဘောတော၊ အရှင်မြဟူ၏။ အာမဂန္ဓေ၊ တို့ကို။ အာဇာနာမိ၊ [တထာ၊ ဖြင့်။ ဥပပရိက္ခတော၊ စဉ်းစားဆင်ခြင်လတ်သော်။ မေ၊ ကျွန်ုပ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဟောတိ၊ စိတ်တည်းမှာဖြင့်လာပါ၏။-ဤ “နိယမ-ဝါကျ” အပိုထည့်ပါ။] တေ၊ ထို အာမဂန္ဓ-တို့ကို။ အဂါရံ၊ အိမ်၌။ အဇ္ဈာဝသတာ၊ နေသူသည်။ သုနိမ္မဒယာ၊ လွယ်ကူစွာ မာန်မယစ်

၁။ ယထာခေါ်။ပ။ အာဇာနာမိ။ ။ဤ“အနိယမ-ဝါကျ”၏ “နိယမ-ဝါကျ” မပါပါ။ ထို့ကြောင့် သုဒ္ဓိန္နဘာဏဝါရ-၌“ယထာ ယထာ ခေါ် ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ” ဝါကျဝယ်“တေန တေန မေ ဥပပရိက္ခတော ဧဝံ ဟောတိ” ဟု-အဋ္ဌကထာ နိယမဝါကျ-ထည့်ပုံကိုကြည့်၍ ထည့်ပါသည်။ “တထာ၊ ထိုအခြင်း အရာအားဖြင့်။ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ။ တေ၊ တို့ကို။ န သုနိမ္မဒယာ” ဤသို့ လွယ်ကူအောင် ပေးလိုက ပေးပါ။

၄၃၈ သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် [မဟာဂေါတမိန္ဒသုတ်

စေထိုက်ကုန်သည်။ ဝါ၊ လွယ်ကူစွာ ညှိုးနွမ်းကုန်ခမ်းစေထိုက်ကုန်သည်။
န၊ မဟုတ်ပါ။ ဘော၊ အရှင်ဗြဟ္မာ။ အဟံ အဂါရသ္မာ။ အနဂါရိယံ၊
သို့။ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ကပ်ရောက်ပါတော့မည်။ (ရဟန်းပြုပါတော့မည်။) ဣတိ၊
ပြီ။ ဘဝံ ဂေါတမိန္ဒော၊ သည်။ ဒါနိ၊ ယခု။ ယဿ၊ အကြင် ရဟန်း
အဖြစ်၏။ (ရဟန်းပြုခြင်း၏။) ကာလံ၊ အချိန်ကို။ မညတိ၊ သိ၏။ (အယမေဝ၊
ဤ ရဟန်းအဖြစ်သည်သာ။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။
[ဤသို့ပြောပြီးလျှင် ဗြဟ္မာပြည်သို့ ပြန်သွားသည်။]

ရေဏုရာဇအာမန္တနာ

၃၂၁။ ဘော၊ အို...နတ်အများတို့။ပ။ “ယော၊ အကြင် ပုရောဟိတ်
သည်။ ဘောတော၊ အရှင်မင်းမြတ်၏။ ရဇ္ဇံ၊ တိုင်းပြည်ကို။ ဝါ၊ မင်း၏
ကိစ္စကို။ အနုသာသိဿတိ၊ သွန်သင်ဆုံးမ လမ်းပြပါလိမ့်မည်။ ဘဝံ၊ အရှင်
မင်းမြတ်သည်။ ဒါနိ၊ ယခု။ အညံ၊ အကျွန်ုပ်မှအခြားသော။ (တံ)ပုရော
ဟိတံ၊ ကို။ ပရိယေသတု၊ ရွာတော်မူပါ။ပ။ အနဂါရိယ”န္တိ။

ဂါထာအနက်။ ။(၁)။ အဟံ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ ဘူမိပတိံ၊
မြေ၏အရှင်ဖြစ်သော။ (ရေမြေကို အစိုးရသော။) ရေဏုရာဇာနံ၊ ကို။
အာမန္တယာမိ၊ သိစေပါ၏။ (သံတော်ဦးတင်ပါ၏။) တံ၊ အရှင်
မင်းမြတ်သည်။ ရဇ္ဇေန၊ ဖြင့်။ ပဇာနဿ၊ သိတော်မူပါ။ [အရှင်
မင်းမြတ်ကိုယ်တိုင်ပင် မင်း၏ကိစ္စကို စီမံတော်မူပါ-ဟူလို။] အဟံ။
ပေါရောဟိစ္စေ၊ ပုရောဟိတ်အဖြစ်၌။ (ပုရောဟိတ်ရာထူး၌။) န ရမေ၊
မပျော်တော့ပါ။ (ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ပြီ။)

(၂)(ဂေါတမိန္ဒ၊ ဂေါတမိန္ဒ-ပဏ္ဍိတ်။)တေ၊ အရှင်၏။ ဝါ၊ မှာ။
ကာမေဟိ၊ အလိုရှိအပ်သော ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့ဖြင့်။ ယံ၊ အကြင်အရာ
သည်။ ဥနံ၊ လိုနေ၏။ အဟံ။ တေ၊ အရှင်၏။ (တံ၊ ထို လိုနေ
သောအရာကို။) ပရိပူရယာမိ၊ ပြည့်စုံစေပါအံ့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။
တံ၊ အရှင်ပုရောဟိတ်ကို။ ဟံသတိ၊ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်၏။ (တံ၊ ထို
ညှဉ်းဆဲသူကို။) ဝါရေမိ၊ တားမြစ်ပါမည်။ အဟံ၊ ကျွန်ုပ်သည်။
ဘူမိသေနာပတိ၊ တမြေပြင်လုံး၏ စစ်သူကြီးပါတည်း။ [ကျွန်ုပ်သည်
တနိုင်ငံလုံး၏ စစ်သူကြီးဖြစ်၍ အရှင်အား နှိပ်စက်သူ မည်သူ့ကိုမဆို
ဖမ်းဆီးနိုင်ပါသည်-ဟူလို။]

တနည်း။ ။ယော။ပ။ ဝါရေမိ။ [ဤ၌ စကားတရပ်ဖြစ်ပါ။] အဟံ၊သည်။ ဘူမိသေနာပတိ၊ တမြေပြင်လုံး၏ စစ်သူကြီးပါတည်း။ (မြေအရှင်ပါတည်း။) [ဣမံ ရဇံ၊ ဤ တိုင်းပြည်ကို။ တုဗ္ဗေယေဝ၊ အရှင်တို့ကိုသာ။ ပဋိစ္ဆာပေဿာမိ၊ အပ်လွှဲပါမည်။ ဤသို့ အဋ္ဌကထာ အတိုင်း ဝါကျအပိုထည့်ပါ။] တုဝံ၊ အရှင်သည်။ ပိတာ၊ ကျွန်ုပ်၏ အဖ-ပါတည်း။ ဝါ၊ အဖ-အရာ၌ တည်ပါလိမ့်မည်။ အဟံ၊ ပုတ္တော၊ အရှင်၏ သားပါတည်း။ ဝါ၊ သားအရာ၌ တည်ပါမည်။ ဂေါဝိန္ဒ၊ ဂေါဝိန္ဒ-ပဏ္ဍိတ်။ မနော၊ မိမိ၏စိတ်ကို။ ပါဇဟိ (ပါဇဟိ)၊ အလိုရှိတိုင်း မောင်းနှင်ပါလော့။ ဝါ၊ အလိုရှိတိုင်း ဖြစ်စေပါလော့။

တနည်း။ ။မာ နော ဂေါဝိန္ဒ ပဇဟိ။ ။[ယခု စာအုပ်များ ၌ ပါဇဟိ-ဟု ပါ-၌ ဒီသံ-ရှိသည်မှာ အဋ္ဌကထာနှင့် မညီပါ။ သို့ မဟုတ်၊ ဂါထာဖြစ်၍ ဒီသံပြုထားသည်-ဟု မှတ်ပါ။] တုဝံ၊ သည်။ မိတာ၊ အဖ-ပါတည်း။ ဝါ၊ အဖ-အရာ၌ တည်ပါ။ အဟံ၊ ပုတ္တော၊ တည်း။ ဝါ၊ သားအရာ၌ တည်ပါမည်။ ဂေါဝိန္ဒ၊ နော၊ ကျွန်ုပ်တို့ကို။ မာ ပဇဟိ၊ မစွန့်ပစ်ပါနှင့်။ (ပစ်မထားခဲ့ပါနှင့်-ဟူလို။)

(၃) (ဒေဝ၊ မင်းမြတ်။) [န မတ္ထိ=န+မေ+အတ္ထိ။] မေ၊ကျွန်ုပ် ၏။ ဝါ၊ မှာ။ ကာမေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဦနံ၊ လိုနေသော အရာသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိပါ။ မေ၊ အား။ ဟိ သိတာ၊ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်သူသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ ပါ။ အမနုဿဝစော၊ ဗြဟ္မာမင်း၏ စကားကို။ (အသော-သိ၊ ကြားနာရပါပြီ။) တသ္မာ သုတွာ၊ ထိုသို့ ကြားနာရခြင်း ကြောင့်။ အဟံ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ ဂေဟေ၊ အိမ်၌။ (အိမ်ရာတည်ထောင် လှူဘောင်၌။) န ရမေ၊ မပျော်တော့ပါ။

(၄) အမနုဿော၊ လူနှင့်တူသော ဗြဟ္မာသည်။ ကထံ ဝတ္ထော၊ အဘယ်အဆင်းရှိပါသနည်း။ ယဉ္ဇ၊ အကြင် အကြောင်းအရာကို

၁။ မနော ဂေါဝိန္ဒ ပါဇဟိ။ ။အရှင်ပုရောဟိတ်အား ကျွန်ုပ်က တိုင်းပြည်ကို လွှဲအပ်ပါမည်။ အရှင်က ကျွန်ုပ်၏ အဖအရာ၌နေ၍ ကျွန်ုပ်က သားအရာနေပါမည်။ ကျွန်ုပ်၏ စိတ်အလိုကို မလိုက်ပဲ အရှင်၏ စိတ်အလို အတိုင်းသာ ဖြစ်စေပါ။ အရှင် သဘောကျ နိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်ပါဟု-ဆိုလိုသည်။ [ဤပါဌ်သည် ယခု ပါဠိတော်များ၌ မရှိတော့။]

လည်း။ သုတ္တံ၊ ကြားရ၍။ နော၊ ကျွန်ုပ်တို့၏။ ဂေဟေ၊ အိမ်တို့
 ကိုလည်းကောင်း။ [ဂေါတမိန္ဒ-ပဏ္ဍိတ်၏ အိမ်ကိုပင် မိမိအိမ်အဖြစ်ဖြင့်
 ဆိုထားသည်။] ကေဝလီ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ (ဇမ္ဗူဒိပ်၌ နေသူ
 အားလုံး ဖြစ်ကုန်သော။) အဓမ္မစ၊ ကျွန်ုပ်တို့ကိုလည်းကောင်း။
 ဇဟာသိ၊ စွန့်ပစ်နိုင်၏။ ကိံ၊ အဘယ်သို့သော။ (တံ) အတ္ထံ၊ ထို
 အကြောင်းအရာကို။ အဘာသထ၊ ပြောဟောသွားပါ သနည်း။
 [ဟိယုတ္တနီ ဣ-ကို ထ-တလုံး ပြုပါ။]

(၅) ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ မေ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ ဥပဂုတ္တဿ၊ မိုးလေးလ
 လုံးလုံး တယောက်တည်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်၍ ကျင့်နေစဉ်။ မေ၊
 သည်။ ယိဇ္ဈကမဿ၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည် ဖြစ်၍။
 သတော၊ ဖြစ်စဉ်။ ကုသပတ္တပရိတ္တတော၊ သမန်းမြက်တို့ဖြင့် ထက်
 ဝန်းကျင် ခင်းအပ်သော။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဇ္ဇလိတော၊
 ထောပတ် နို့ဓမ္မံ ပျားရည်စသည်ကို ထည့်လျက် တောက်စေအပ်
 သည်။ အာသိ၊ ဖြစ်ပါပြီ။ မီးနတ် ပူဇော်ရာ၌ မီးထဲဝယ် ထောပတ်
 စသည် ထည့်လောင်းရ၏။ မြေဇာမြက်များကိုလည်း ပတ်ဝန်းကျင်က
 စိုက်ထားရ၏။ အကျယ်ကို သီလက္ခန္ဓာ ကုဋဒန္တသုတ် ဘာသာဋီကာ၊
 ၃၄-၌ ပြထားပြီ။]

(၆) တတော၊ ထိုအခါ၌။ (ထိုသို့ မီးနတ်ကို ပူဇော်နေရာ
 အခါ၌။) [တော-ပစ္စည်း သတ္တမိ အနက်၌ သက်။] မေ၊ ကျွန်ုပ်၏
 (အထံ၌။) ဗြဟ္မလောကာ၊ မှ။ သနန္တနော၊ သနန္တန-မည်သော။
 (သနက္ခမာရ-မည်သော။) ဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မာသည်။ ပါတုရဟု၊ ထင်
 ရှားဖြစ်ပါပြီ။ သော၊ ထိုဗြဟ္မာသည်။ မေ၊ ကျွန်ုပ်၏။ ပဉ္စံ၊ ပြဿ
 နာကို။ (သိလိုအပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။) ဝိယာကာသိ၊ ထင်
 စွာ ပြပါပြီ။ (ဖြေဆိုပါပြီ။) တံ၊ ထိုဗြဟ္မာမင်း၏ အဖြေစကားကို။
 သုတ္တံ၊ ကြားရ၍။ ဂေဟေ န ရမေ။

(၇) ဂေါတမိန္ဒ၊ ဂေါတမိန္ဒ-ပဏ္ဍိတ်။ တံ၊ အရှင်သည်။ ယံ၊ အကြင်
 စကားကို။ (အကြင် အကြောင်းအရာကို။) ဘာသသိ၊ ပြော၏။
 ဘောတော၊ အရှင်၏။ (တံ၊ ထိုစကားကို။ ဝါ၊ အကြောင်းအရာ
 ကို။) အဟံ၊ သဒ္ဓဟာမိ၊ ယုံကြည်ပါ၏။ (တုဓမ္မေ။) အမနုဿဝစော၊
 ဗြဟ္မာမင်း၏ စကားကို။ သုတ္တံ၊ ကြားရ၍။ (ကြားပြီးနောက်။)
 အညထာ၊ ရဟန်းပြုခြင်းမှ တပါးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။

ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ဝါ၊ အဘယ်မှာ။ ဝတ္ထေထ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်
တော့အံ့နည်း။

(ဂ) တေ (မယံ)၊ ထို ကျွန်ုပ်တို့သည်။ တံ၊ အရှင်ကို။ အနု-
ဝတ္တိဿာမ၊ အစဉ်လိုက်ပါကုန်တော့အံ့။ (အတုလိုက်၍ ကျင့်ပါကုန်
တော့အံ့။) [ကျွန်တို့လည်း အရှင်နောက်ကလိုက်၍။ ရဟန်းပြုပါမည်-
ဟူလို။] ဘဝံ၊ အရှင်သည်။ နော၊ တို့၏။ သတ္တာ၊ ဆရာပါတည်း။
အကာစော၊ အပြစ် အနာအဆာ မရှိသော။ [သွေးထားအပ်သည့်
အတွက် အနာနှင့်တူသော အဖုအထစ် အကျိုးအပြတ် မရှိသော။]
ဝိမလော၊ ကင်းသော အညစ်အကြေးရှိသော။ သုဘော၊ အရောင်
အဝါ လွန်စွာတောက်ပသော။ ဝါ၊ တင့်တယ်ကောင်းမြတ်သော။
ဝေဠုရိယော၊ ဝေဠုရိယ-မည်သော။ (ကြောင်မျက်ရွဲဖြစ်သော။)
မဏိ ယထာ၊ ပတ္တမြားကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ (မယံ) ဂေါဝိန္ဒဿ၊
အရှင်ဂေါဝိန္ဒ၏။ အနုသာသနေ၊ အဆုံးအမ၌။ သုဒ္ဓါ၊ စင်ကြယ်သူ
တို့သည်။ (ဟုတွာ)၊ စရိဿာမ၊ ကျင့်ကြပါမည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။

သစေ။ပ။ပဗ္ဗဇိဿာမ။ အထ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လတ်သော်။ (အရှင် ရဟန်းပြု
သလို ကျွန်ုပ်တို့လည်း ရဟန်းပြုလတ်သော်။) ယာ၊ အကြင် ဘဝသည်။
တေ၊ အရှင်၏။ ဂတိ၊ ရောက်အပ်သော ဘဝတည်း။ သာ၊ ထို အရှင်
ရောက်အပ်သော ဘဝသည်။ နော၊ တို့၏။ ဂတိ၊ ရောက်အပ်သော ဘဝ
သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ [အရှင်ရောက်တဲ့ဘဝ ကျွန်ုပ်တို့လည်း
ရောက်ပါလိမ့်မည်-ဟူလို။] ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။

ဆခတ္တိယအာမန္တနာ

၃၂၂။ အထ ခေါ။ပ။ အနဂါရိယန္တိ။ [၃၂၁-ကို နည်းမှီးပေးပါ။]
။ပ။ကေမန္တံ၊ သင့်တင့်လျောက်ပတ် တခုသောအရပ်အဖို့သို့။ အပက္ကမ္မ၊
ဖဲ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ သမဝိန္တေသုံ၊ အညီအမျှ ကြံစည်ကြကုန်ပြီ။ (တိုင်ပင်
ကြကုန်ပြီ။) (ကိံ၊ နည်း။) “ဣမေ ပြာဟ္မဏာ နာမ၊ ဤ ပြာဟ္မဏတို့မည်
သည်။ နေလုဒ္ဓါ၊ ဥစ္စာ၌ မက်မောကုန်၏။ပ။ဓနေန၊ ဖြင့်။ ယံနူန သိက္ခေ-
ယျာမ၊ အကယ်၍ ဖြားယောင်း သိမ်းသွင်းကြရပါမူ ကောင်းလေစွ။” ဣတိ၊
ဤသို့ ကြံစည်ကုန်ပြီ။ပ။ “ဘော၊ အရှင်ပြာဟ္မဏ။ သတ္တသု၊ ခုနစ်ပြည်
ထောင်ကုန်သော။ ဣမေသု ရဇ္ဇေသု၊ ဤတိုင်းပြည်တို့၌။ ပဟူတံ၊ များ
စွာသော။ သာပတေယျံ၊ ဥစ္စာနှစ်သည်။ သံဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိပါ၏။ တတော၊

ထို ဥစ္စာမှ။ (ဥစ္စာထဲက။) ဘောတော၊ အား။ ယာဝတကေန၊ အကြင်မျှ
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဥစ္စာဖြင့်။ အတ္ထော၊ အလိုရှိ၏။ တာဝတကံ၊ ထိုမျှ
 အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဥစ္စာကို။ အာဟရိယတံ၊ ဆောင်ယူအပ်ပါလော့။
 [အာ-ရှေးရှိသော၊ ဟရ-ဓာတ်၊ ကံဟော ယ-ပစ္စည်း၊ အတ္တနောပုဒ် တံ-
 ဝိဘတ်။] ဝါ၊ ဆောင်ယူတော်မူပါ။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကုန်ပြီ။ ဘော၊
 အရှင်မင်းတို့။ အလံ၊ တော်ပါပြီ။ ဘဝန္တာနံယေဝ၊ အရှင်တို့၏သာ။ ဝါ-
 ဟသာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ မမပိ၊ ကျွန်ုပ်၏လည်း။ (ကျွန်ုပ်မှလည်း။)
 ဣဒံ သာပတေယျံ၊ သည်။ ပဟူတံ၊ များလှပါ၏။ အဟံ၊ သည်။ တံ
 သဗ္ဗံ၊ ကို။ ပ။ အနဂါရိယန္တိ။ ပ။

“ဣမေ ဗြာဟ္မဏာ နာမ။ ဣတ္ထိလုဒ္ဒါ၊ မိန်းမ၌ မက်မောကုန်၏။ ပ။
 ဣတ္ထိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ယံနန္တ သိက္ခေယျာမ၊ စွ။” ။ပ။ “ပဟူတံ၊ များစွာ
 ကုန်သော။ ဣတ္ထိယော သံဝိဇ္ဇန္တိ။ တတော၊ ထို အမျိုးသမီးတို့မှ။ (ထို
 အမျိုးသမီးတွေထဲက။) ဘောတော၊ အား။ ယာဝတိကာဟိ၊ အကြင်မျှအတိုင်း
 အရှည်ရှိသော အမျိုးသမီးတို့ဖြင့်။ အတ္ထော၊ ၏။ တာဝတိကာ၊ တို့ကို။
 အာနိယတံ၊ ခေါ်ဆောင်အပ်ပါလော့။ ဝါ၊ ခေါ်ဆောင်တော်မူပါ။”
 ဣတိ၊ ကုန်ပြီ။ ဘော၊ တို့။ အလံ၊ မမပိ၊ ၏လည်း။ ဝါ၊ ကျွန်ုပ်မှ
 လည်း။ သာဒိသိယော၊ ကုန်သော။ ဣမာ ဘရိယာ၊ ဤ ဇနီးတို့သည်။
 စတ္တာရိသာ၊ လေးဆယ် အတိုင်းအရှည်ရှိပါကုန်၏။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံကုန်
 သော။ တာပိ၊ ထိုသူမတို့ကိုလည်း။ ပဟာယ။ ပ။ အနဂါရိယန္တိ။

၃၂၃။ သစေ။ ပ။ ဘဝိဿတိတိ။ [လွယ်ပြီ။]

ဂါထာအနက်။ ။(၁) ယတ္ထ၊ အကြင် ဝတ္ထုကြီးလေသာ နှစ်
 ဖြာသော ကာမတို့၌။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ သတ္ထော၊ ငြိကပ်နေ၏။
 (တာနိ) ကာမာနိ၊ ထို ဝတ္ထုကြီးလေသာ နှစ်ဖြာသောကာမတို့ကို။
 သစေ ဇဟထ၊ အကယ်၍ ပယ်စွန့်လိုကုန်အံ့။ (ဝေံ သန္တေသု၊
 ဤသို့ ပယ်စွန့်လိုကုန်လတ်သော်။) အာရမ္မဓော၊ အားထုတ်ကြပါ
 ကုန်လော့။ ဒဠော၊ မလျော့ပဲ ခိုင်မြဲသူတို့သည်။ ခန္တိဗလသမာ-
 ဟိတာ၊ သည်းခံခြင်းဟူသော အားအစွမ်းနှင့် ပြည့်စုံသူတို့သည်။
 ဟောထ၊ ဖြစ်ကြပါကုန်လော့။

(၂) သေ မဂ္ဂေါ၊ ဤ ကရုဏာဈာန်တည်းဟူသော လမ်း
 သည်။ ဗြဟ္မလောကုပပတ္တိယာ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ခြင်းငှာ။
 ဝါ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ခြင်းငှာ။ ဥဇေမဂ္ဂေါ၊ ဖြောင့်သောလမ်းပါ
 တည်း။ ဩကာ၌မူ “ဗြဟ္မလောကဂမနေ” ဟု အာဓာရ-ဖွင့်၏။ ထို

အလို၊ ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ-ကို အာဓာရ-အနက်ပေးရလိမ့်မည်။] သေ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အနုတ္တရော၊ အတုမရှိသော လမ်းပါတည်း။ ဝါ၊ မြတ်သောလမ်းပါတည်း။ သဒ္ဓမ္မော၊ ဂရုဏာဈာန်တည်းဟူသော သုတော်ကောင်းတရားသည်။ သဗ္ဗိ၊ ဘုရား ပစ္စေကာ ဗုဒ္ဓ-သာဝကတို့က။ ရက္ခိတော၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော တရားပါပေတည်း။ [ဤ ဂရုဏာဈာန်ကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ဝင်စားတော်မူခြင်း ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သူတပါးကို ဟောပြသောအားဖြင့်လည်းကောင်း မဆုတ်ယုတ် မပျောက်ပျက်အောင် စောင့်ရှောက်တော်မူကြသည်။] ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။

တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ (တနည်း) တေန ဟိ၊ တိုက်တွန်းပါ၏။ ဘဝံ ဂေါဝိန္ဒော၊ သည်။ သတ္တဝဿာနံ၊ ခုနစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး။ အာဂမေတု၊ စောင့်ဆိုင်းပါဦး။ သတ္တန္တံ ဝဿာနံ၊ တို့၏။ အစ္စယေန၊ ကျော်လွန်ရာ အခါ၌။ ပ။ ဘဝိဿတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကုန်ပြီ။

ဘော၊ အရှင်မင်းသားတို့။ သတ္တဝဿာနံ၊ တို့သည်။ အတိစိရံ၊ အလွန်ကြာပါ၏။ အဟံ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ ဘဝန္တေ၊ အရှင်တို့ကို။ သတ္တဝဿာနံ၊ တို့ပတ်လုံး။ အာဂမေတု၊ စောင့်ဆိုင်းခြင်းငှာ။ န သက္ကောမိ၊ မစွမ်းနိုင်ပါ။ ဘော၊ တို့။ ဧကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဇီဝိတာနံ၊ အသက်တို့၏။ (ရေပွန်နှင့်လည်းကောင်း၊ မြက်ဖျား၌ရှိသော ဆီးနှင်းပေါက်နှင့် လည်းကောင်းတူလျက် ဆန့်ကျင်ဘက်နှင့်တူရာ ခဏ၌ပင် ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသော အသက်တို့၏။ ဂတိံ၊ ဖြစ်ပုံကို။) [အဋ္ဌကထာ၌ ပါဌသေသ-ထည့်သည်။ “မည်သည့်ခဏ-၌ ပျက်လိမ့်မည်ဟူသော အခြင်းအရာကို” ဟု ဆိုလိုသည်။] ဇာနာတိ၊ သိနိုင်ပါအံ့နည်း။

သမ္ပရာယော၊ တမလွန်ဘဝသို့။ (နောက်လောကသို့။) ဂမနိယော၊ ကေန သွားထိုက်ပါ၏။ (ကေနသွားရပါမည်။) မန္တာယံ၊ ဉာဏ်ရှိသူသည် စဉ်းစား ဆင်ခြင်ထိုက်၏။ ဗောဇ္ဈပ္ပံ၊ သိထိုက်၏။ (တနည်း) မန္တာယံ၊ ပညာဖြင့်။ ဗောဇ္ဈပ္ပံ၊ သိထိုက်ပါ၏။ [အသက်ကို သိနိုင်ခဲပုံကို လည်းကောင်း၊ နောက်ဘဝသို့ အမှန်သွားရမည်ကိုလည်းကောင်း ဉာဏ်ဖြင့် သိထိုက်ပါ၏-ဟူလို။] ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ကို။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်ပါ၏။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ စရိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်ထိုက်ပါ၏။ ဇာတဿ၊ ဖြစ်လာသ၏။ (မွေးဖွားလာသ၏။) အမရဏံ၊ မသေရခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ [ထို့ကြောင့် မသေခင်က တင်ကြို၍ ကုသိုလ်ပြုထိုက်၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ထိုက်ပါသည်-ဟူလို။] ယထာ။ ပ။ အနဂါရိယန္တိ။

၄၄၄

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[မဟာဂေါတမိန္ဒသုတ်

အမှာ။ ။ဤမှနောက်၌ “ဆဗ္ဗဿာနိ၊ ခြောက်နှစ်တို့ပတ်လုံး။
ဧကံ ဝဿံ၊ တနှစ်ပတ်လုံး။ သတ္တ မာသာနိ၊ ခုနစ်လတို့ ပတ်
လုံး။ ဧကံ မာသံ၊ တလပတ်လုံး။ အဒ္ဓမာသံ၊ တလထက်ဝက်
ဆယ်ငါးရက်ပတ်လုံး။-ဤသို့ ဆိုပါ။ လွယ်ပြီ။

တေနဟိ။ တဝံ ဂေါတိန္ဒော၊ သည်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။
မယံ၊ ကျွန်ုပ်တို့သည်။ သကေ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ ပုတ္တဘာတရော၊
သား သမီး ညီ အစ်ကိုတို့ကို။ ရဇ္ဇေန၊ တိုင်းပြည်ဖြင့်။ ဝါ၊ မင်း၏
ကိုစွဖြင့်။ အနုသာသိဿာမ၊ သွန်သင်ဆုံးမ လမ်းပြပါကုန်ဦးအံ့။ (တာဝ၊
ထိုမျှလောက်။) သတ္တာဟံ၊ ပတ်လုံး။ အာဂမေတု၊ ပါဦး။ ပ။ ဘဝိဿတိ။
ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကုန်ပြီ။ ဘော၊ အရှင်မင်းသားတို့။ သတ္တာဟံ၊ သည်။
န စိရံ၊ မကြာပါ။ အဟံ၊ တဝန္တေ၊ တို့ကို။ သတ္တာဟံ၊ ပတ်လုံး။
အာဂမေဿာမိ၊ စောင့်ဆိုင်းပါဦးမည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။

ဗြာဟ္မဏမဟာသလ္လာဒီနံ အာမန္တနာ

၃၂၄။ ဘော၊ အို...နတ်အများတို့။ ပ။ ယေန၊ ၌။ တေ သတ္တ စ
ဗြာဟ္မဏမဟာသလ္လာ၊ ထို ခုနစ်ယောက်သော ဗြာဟ္မဏမဟာသလ-ဖြစ်
သော အနုပုရောဟိတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ (တာနိ) သတ္တ စ နှာတက-
သတာနိ၊ ထို ခုနစ်ရာသော ရေချိုးတတ်သော ဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်း
ကောင်း။ (သန္တိ။)။ ပ။ အဝေဝါစ။ “ယော၊ အကြင် ဆရာသည်။ ဘဝန္တာနံ၊
အရှင်တို့အား။ မန္တေ၊ ဝေဒ-ကျမ်းစာတို့ကို။ ဝါစေဿတိ၊ ပို့ချပါလိမ့်
မည်။ ဘဝန္တော၊ အရှင်တို့သည်။ ဒါနိ၊ ယခု။ အညံ၊ ကျွန်ုပ်မှအခြား
သော။ (တံ) အာစရိယံ၊ ထိုဆရာကို။ ပရိယေသန္တ၊ ရွာကြပါကုန်။ ပ။
အနဂါရိယ”န္တိ။

တဝံ ဂေါတိန္ဒော၊ သည်။ အဂါရသ္မာ (နိက္ခမိတွံ)။ အနဂါရိယံ၊
သို့။ မာ ပဗ္ဗဇိ၊ မကပ်ရောက်ပါနှင့်။ (ရဟန်းမပြုပါနှင့်။) ဘော၊ အရှင်
ဂေါတမိန္ဒ။ “ပဗ္ဗဇော၊ ရဟန်းအဖြစ်သည်။ (ရဟန်းဘဝသည်။) အပ္ပေ-
သက္ခာ စ၊ နည်းသော အစိုးရသူဟုလည်း ဆိုအပ်ပါ၏။ ဝါ၊ နည်း

၁။ အပ္ပေသက္ခာ။ ။ဤပုဒ်ကို “အပ္ပယသံ”ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၍ “အပ္ပာ-
နုဘာဝါ”ဟု ဝိကာဖွင့်သည်။ ဝစနတ္ထကို သီလက္ခန်ဘာသာဝိကာ ဒုတိယတွဲ စာ
မျက်နှာ-၉၀၊ မဟေသက္ခတရော-ကို နည်းမှီး၍ ပြပါ။ ဤ၌ ပဗ္ဗဇာကို အရကောက်
ရ၍ ဣတ္ထိလိင်ရှိသည်။

သော အာနုဘော်ရှိသူ၊ အခြံအရံ အကျော်စောရှိသူ-ဟုလည်း ဆိုအပ်ပါ၏။ အပ္ပလာဘာ စ၊ နည်းသေ-လာဘ်လည်း ရှိပါ၏။ ဗြဟ္မည်၊ ဗြာဟ္မဏ-၏အဖြစ်သည်။ မဟေသက္ခန္ဓ၊ ကြီးကျယ်သော အစိုးရသူဟုလည်း ဆိုအပ်ပါ၏။ ဝါ၊ ကြီးကျယ်သော အာနုဘော်ရှိသူ၊ အခြံအရံ အကျော်အစောရှိသူ-ဟုလည်း ဆိုအပ်ပါ၏။ မဟာလာဘဉ္စ၊ များသောလာဘ်လည်း ရှိပါ၏။”ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကုန်ပြီ။

ဘဝန္တော၊ အရှင်တို့သည်။ ပဗ္ဗဇ္ဇော၊ပ။ မဟာလာဘဉ္စ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ မာ အဝစုတ္တ၊မပြောကြပါနှင့်။ ဘော၊ အရှင်မင်းသားတို့။ မယာ၊ကျွန်ုပ်ကို။ အညတြ၊ ကြည်ထား၍။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ မဟေသက္ခတရော ဝါ နု ခေါ၊ သာ၍လည်း များသောအစိုးရသူဟု ဆိုအပ်ပါသေးသနည်း။ ဝါ၊ သာ၍လည်း တန်ခိုးကြီးပါသေးသနည်း။ မဟာလာဘတရော ဝါ နု ခေါ၊ သာ၍လည်းများသောလာဘ် ရှိပါသေးသနည်း။ ဝါ၊သာ၍လည်း လာဘ်ပေါ် များပါသေးသနည်း။ ဘော၊ တို့။ ဟိ၊ မှန်ပါ၏။(ကော နု ခေါ ဘော ။ပ။ မဟာလာဘ တရော ဝါ-ဟူသော စကားသည် မှန်ပါ၏။) အဟံ၊ ကျွန်ုပ် သည်။ ဧတရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ရညံ၊ မင်းတို့၏။ ရာဇာဝ (ရာဇာ+ဣဝ) မင်းကဲ့သို့ပီတည်း။ (မင်းလိုပါပဲ။) ဗြာဟ္မဏာနံ၊ ဗြာဟ္မဏတို့၏။ ဗြဟ္မာဝ၊ ဗြဟ္မာကဲ့သို့ပီတည်း။ (ဗြဟ္မာလိုပါပဲ။) ဂဟပဟိကာနံ၊ ကြွင်းသောအိမ်ရှင်တို့ ၏။ ဒေဝတာဝ၊သိကြားနတ်မင်းကဲ့သို့ပီတည်း။ (သိကြားနတ်မင်းလိုပါပဲ။) ငြိကာဌ်မူ “ရာဇာဝ၊ မင်းကဲ့သို့။ သမ္ဘာဝိတော၊ ချီးမွမ်းအပ်ပါပြီ” ဟု “သမ္ဘာဝိတော” ပုဒ်ကိုထည့်စပ်သည်။] အဟံ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော စည်းစိမ်ကို။ ပဟာယ ။ပ။ ဘဝိဿတိတိ။

ဘရိယာနံ အာမန္တနာ

၃၂၅။ ဘော၊ အို.... နတ်အများတို့ ။ပ။ စတ္တာရိသ၊ လေးဆယ် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ သာဒိသိယော၊ အဆင်းအားဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အဆင်းအားဖြင့် တူကုန်သော။ [၃၁၆-၌ တနည်း ပေးခဲ့သည်။] ဘရိယာ၊ ဇနီးတို့သည်။(သန္တိ) ။ပ။ “ဘောတီနံ၊ ရှင်မတို့ တွင်။ ယာ၊ အကြင် သူမသည်။ ဣတ္တတိ၊ (မိမိအမျိုးသို့ပြန်ဖို့ရန်၊ သို့မဟုတ်- အခြားခင်ပွန်းတယောက်ကို ရှာဖို့ရန်) အလိုရှိ၏။ (သ၊ ထိုသူမသည်။) သကာနိ၊ မိမိဥစ္စာ ဖြစ်ကုန်သော။ ဣတိကုလာနိ ဝါ၊ ဆွေမျိုးအိမ်တို့သို့

၄၄၆

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[မဟာဂေါတမိန္ဒသုတ်

သော်လည်း။ ဂစ္ဆတု၊ သွားပါလော့။ (ပြန်ပါလော့။) အညံ၊ သော။ ဘတ္တာရံ
 ဝါ၊ ခင်ပွန်းကိုသော်လည်း။ ပရိယေသတု၊ ရှာပါလော့။ ဘောတိ၊ ရှင်မ
 တို့။ ပ။ အနဂါရိယ”န္တိ။ ဉာတိကာမာနံ၊ ဆွေမျိုးဖြင့် အလိုရှိကုန်သော။
 နော၊ ကျွန်မ၏တို့ အတွက်။ တုညေဝ၊ အရှင်သည်ပင်။ ဉာတိ၊ ဆွေမျိုးပါ
 တည်း။ ဘတ္တု၊ ကာမာနံ၊ ခင်ပွန်းကိုအလိုရှိသော ကျွန်မတို့၏အတွက်။ တံ
 ပန၊ အရှင်သည်ပင်။ ဘတ္တာ၊ ခင်ပွန်းပါတည်း။ ပ။ ဘဝိဿတိတိ။

မဟာဂေါတမိန္ဒပဗ္ဗဇ္ဇာ

၃၂၆။ ဘော၊ အို...နတ်အများတို့။ အထ ခေါ၊ ဌ။ မဟာဂေါတမိန္ဒော
 ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ဣဿ သတ္တာဟဿ၊ ထိုခုနစ်ရက်၏။ အစ္စယေန၊
 လွန်ရာအခါ၌။ ကေသမဿံ၊ ဆံ မုတ်ဆိတ် ကျင်စွယ်ကို။ သြဟာရေတွာ၊
 ပယ်ရှား၍။ ကာသာယာနိ၊ ဖန်ရေဖြင့် ဆိုးအပ်ကုန်သော။ ဝတ္ထာနိ၊
 အဝတ်တို့ကို။ အစ္စ္ဓာဒေတွာ၊ ဖုံးလွှမ်းဝတ်ရုံ၍။ အဂါရသ္မာ၊ အိမ်မှ။
 (အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်မှ။) နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်၍။ အနဂါရိယံ၊
 အိမ်၌နေခြင်း၏ စီးပွားဖြစ်သော လယ်ထွန် ကုန်ပေး နွားမွေးမှုမရှိရာ
 ရဟန်းဘောင်သို့။ ပဗ္ဗဇိ၊ ကပ်ရောက်ပြီ။ (ရဟန်းပြုပြီ။)

မဟာဂေါတမိန္ဒ ဗြာဟ္မဏံ၊ သည်။ ပဗ္ဗဇိတံ၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်
 လတ်သော်။ ဝါ၊ ရဟန်းပြုလတ်သော်။ [ဒုတိယာဝိဘတ်ကို သတ္တမိဝိဘတ်
 ၏ လက္ခဏ-အနက်၌ သက်ပါ။] ခတ္တိယာ၊ မင်းမျိုးမင်းနွယ်ဖြစ်ကုန်သော။
 မုဒ္ဒါဝသိတ္တာ၊ ဦးထိပ်၌ အဘိသိက်ရေစင်ဖြင့် သွန်းလောင်းအပ်ပြီးကုန်သော။
 သတ္တ စ ရာဇာနော၊ ခုနစ်ယောက်သော မင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ သတ္တ
 စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ၊ ခုနစ်ယောက်သော ဗြာဟ္မဏမဟာသာလ-ဖြစ်သော
 အနုပုဗ္ဗေဟိတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ သတ္တ စ နာတကသတာနိ၊ ခုနစ်ရာ
 သော ရေချိုးတတ်သော ဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်းကောင်း။ သာဒိသိယော၊
 အဆင်းအားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အဆင်းအားဖြင့် တူကုန်
 သော။ စတ္တာရီသာ စ ဘရိယာ၊ လေးဆယ်အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဇနီး
 တို့သည်လည်းကောင်း။ အနေကာနိ စ ခတ္တိယသဟဿာနိ၊ ထောင်ပေါင်း
 များစွာသောမင်းမျိုးမင်းနွယ်တို့သည်လည်းကောင်း။ အနေကာနိ စ ဗြာဟ္မဏ
 သဟဿာနိ၊ ထောင်ပေါင်းများစွာသော ဗြာဟ္မဏတို့သည် လည်းကောင်း။
 အနေကာနိ စ ဂဟပတိသဟဿာနိ၊ ထောင်ပေါင်းများစွာသော အိမ်ပိုင်
 ယာပိုင် ရှိသူတို့သည်လည်းကောင်း။ အနေကေဟိ၊ တယောက်မက များစွာ

ကုန်သော။ ဣတ္ထာဂါရေဟိ၊ မောင်းမတို့နှင့်အတူ။ (မိဖုရား၏အခြွေအရံ ဖြစ်သော နန်းတော်သူများနှင့်အတူ။) ဣတ္ထိယော စ၊ အမျိုးသမီးတို့သည် လည်းကောင်း။ပ။ အစ္စ္စာဒေတွာ၊ ရှိ။ အဂါရသ္မာ(နိက္ခမိတွာ)။ အနဂါရိယံ၊ သို့။ ပဗ္ဗဇိတံ၊ ကပ်ရောက်သော။ ဝါ၊ ရဟန်းပြုသော။ မဟာဂေါတမိန္ဒ ဗြာဟ္မဏံ၊ ကို။ အနုပဗ္ဗဇိသု၊ အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုကုန်ပြီ။

ဘော၊ အို....နတ်အများတို့။ တာယ ပရိသာယ၊ ထိုပရိသတ်သည်။ ပရိဝုတော၊ ခြံရံအပ်သည်။ (ဟုတွာ။) မဟာဂေါတမိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ဂါမနိဂမဇ္ဈဇဓာနီသု၊ ရွာ နိဂုံး မင်းနေပြည်တို့၌။ စာရိကံ၊ ဒေသစာရီ ကို။ စရတိ၊ လှည့်လည်၏။ပ။ယံ ဂါမံ ဝါ၊ အကြင် ရွာသို့သော်လည်း ကောင်း။ (ယံ) နိဂမံ ဝါ၊ သို့သော်လည်းကောင်း။ ဥပသင်္ကမတိ၊ ချဉ်း ကပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုရွာ နိဂုံး၌။ ရညံ၊ တို့၏။ ရာဇာဝ၊ မင်းကဲ့သို့လည်း ကောင်း။ပ။ဟောတိ။ပ။မနုဿာ။ ခိပန္တိ ဝါ၊ ချေဆတ်မှုလည်း ချေဆတ် ကုန်၏။ [နာချေသည်ကို ဆိုလိုသည်။] ဥပက္ခလန္တိ ဝါ၊ ချော်လဲမှုလည်း ချော်လဲကြကုန်၏။ တေ၊ ထို လူတို့သည်။ ဝေ မာဟံသု၊ (ကိ။) “မဟာ ဂေါတမိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ၊ အား။ နမော၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ ရှိခိုးခြင်းသည်။ အတ္ထု၊ ဖြစ်ပါစေ။ သတ္ထ ပုရောဟိတဿ၊ ခုနစ်ယောက်သော မင်းတို့၏ ပုရောဟိတ်ကြီးအား။ နမော အတ္ထု။” ဣတိ၊ ဤသို့ ဆိုကြကုန်ပြီ။

၃၂၇။ မဟာဂေါတမိန္ဒော။ပ။ဝိဟာသိ။ [မဟာသုဒဿနသုတ်၊ ပုဒ်စဉ် ၂၆၂-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။] သာဝကာနံ စ၊ တို့အားလည်း။ ဗြဟ္မလောက- သဟဗျတာယ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ အတူဖြစ်သူ၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ။ (ဗြဟ္မာ့ပြည် ၌ အတူဖြစ်ဖို့ရာ။) မဂ္ဂံ၊ လမ်းစဉ်ကို။ ဒေသေသိ၊ ဟောပြီ။

မှတ်ချက်။ ။မေတ္တာသဟဂတေန-စသည်ဖြင့် ဗြဟ္မဝိဟာရ- တရားလေးပါးသာ ပါဠိတော်၌လာသော်လည်း ဘုရားလောင်းဖြစ် သော မဟာဂေါတမိန္ဒ-ဗြာဟ္မဏကား သမာပတ်ရှစ်ပါးတို့ကိုလည်း ကောင်း အဘိညာဉ်ငါးပါးတို့ကိုလည်းကောင်း ရသည်။

၃၂၈။ ဘော၊ တို့။ပ။ဗြာဟ္မဏဿ၊ ၏။ ယေ သာဝကာ၊ အကြင် သာဝက-တို့သည်။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ အကုန်အစင်။ (အာဇာနိသု-၌ စပ်။) (တနည်း) သဗ္ဗေန၊ အလုံး စုံသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။သဗ္ဗံ၊အလုံးစုံသော။(သာသနံ၌-စပ်။)သာသနံ၊ အဆုံးအမကို။ အာဇာနိသု၊ သိကုန်ပြီ။ [ဈာန် သမာပတ် အဘိညာဉ်များကို

ရကြသည်-ဟူလို။] တေ၊ ထို သာဝက-တို့သည်။ ကာယဿ၊ ဥပါဒိန္နက ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ မရဏာ၊ သေရာအခါမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ သုဂတိံ၊ ကောင်းသောဂတိဖြစ်သော။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဥပပဇ္ဇိံ သု၊ ကပ်ရောက်ကုန်ပြီ။ (တနည်း) ဗြဟ္မလောကံ၊ ၌။ ဥပပဇ္ဇိံ သု၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ယေ၊ အကြင်-သာဝကတို့သည်။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သာသနံ၊ န အာဇာနိံ သု၊ မသိကုန်။ [သမာပတ် ရှစ်ပါးတွင် တပါးကိုမျှ မရကြ။] တေ ။ပ။ အပ္ပေကစ္စေ၊ တချို့ သူတို့သည်။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနံ၊ ပရနိမ္မိတ-ဝသဝတ္တိ-ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ-ဘုံ၌ နေကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ သဟဗျတံ၊ အတူတကွဖြစ်သူတို့၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ အပေါင်း အဖော်၏ အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇိံ သု ။ပ။

ယေ။ သဗ္ဗနိဟိနံ၊ အလုံးစုံတို့အောက် နိမ့်ကျသော။ ကာယံ၊ သတ္တဝါ အပေါင်းကို။ ပရိပူရေသုံ၊ ပြည့်စေကုန်ပြီ။ တေ၊ ထို သာဝက-တို့သည်။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်အပေါင်းကို။ ပရိပူရေသုံ၊ ဘော၊ အို....နတ် အများတို့။ ဣတိ ခေါ၊ လျှင်။ သဗ္ဗေသံ ယေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန် သော။ တေသံ ကုလပုတ္တာ နံ၊ တို့၏။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ရသေ့ရဟန်း အဖြစ်သည်။ အ မောသ၊ အကျိုးမပြီး အချည်းနှီး မဟုတ်သည်။ ဝါ၊ အကျိုးရှိသည်။ အဝဉ္ဇျာ၊ မမြဲသည်။ (အကျိုးကို ဖြစ်စေသည်။) သဖလော၊ အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ သဥဒြိယာ၊ အတိုးအပွားနှင့် တကွဖြစ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ [ထိုအမျိုးသားတို့၏ ရဟန်းအဖြစ်သည် အကျိုးရှိလျက် အရှုံးမရှိပဲ အတိုး အပွားဟူသော အမြတ်ထွက်ပါသည်-ဟူလို။] ဣတိ၊ သို့။ (အာမန္တေသိ။) [၃၀၃-၌ ပါသော ဒေဝေ တာဝတိံ သေ အာမန္တေသိ-ပုဒ်သို့ ပြန်လှည့်ပါ။]

၃၂၉။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ တံ၊ ထိုအကြောင်းအရာကို။ သရတိံ၊ အမှတ်ရတော်မူပါ၏သော။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ [ပဉ္စသိခ-နတ်

၁။ သရတိံ တံ ဘဂဝါတိ။ ။ဤသုတ်တော်နိဒါန်း၌ ပါခဲ့သည့်အတိုင်း ပဉ္စသိခ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်သားသည် တာဝတိံသာ နတ်ပရိသတ်၌ မိမိကြားခဲ့ရသော အကြောင်း အရာကို ပုဒ်စဉ်-၂၉၄၊ ပုရိမာနိ ဘန္တေ ဒိဝသာနိ-မှ စ၍ သဖလော သဥဒြိယာ-တိုင်အောင် မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်သည်။

ဆက်ဦးအံ့။ ။တာဝတိံသာ နတ်ပရိသတ်၌ သိကြားမင်းက မြတ်စွာဘုရား၏ ယထာဘူစွ-ဂုဏ်တော်ရှစ်ပါးကို ပြောနေစဉ် 'သနင်္ကမာရ-မြဟ္မာမင်း ရောက်လာ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ပညာကြီးကျယ်တော်မူပုံနှင့် စပ်သော ဤဂေါတမိန္ဒ-မြဟ္မာဏ ဝတ္ထုကို တာဝတိံသာနတ်တို့အား ပြောပြပါသည်။ ထိုအကြောင်းအရာကို ပဉ္စသိခ-နတ်သား က တာဝတိံသာနတ်ပရိသတ်၌ မိမိကြားခဲ့ရသည့်အတိုင်း မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်

သားကလျှောက်သည်။] ပဉ္စသိခံ၊ ပဉ္စသိခံ။ အဟံ။ သံရာမိ၊ အမှတ်ရတော်
မူ၏။ အဟံ၊ သည်။ တေန သမယေန၊ ဌ။ (ရေဏ-မင်းဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။)
မဟာဂေါတမိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်တော်မူခဲ့ပြီ။
အဟံ။ တေသံ သာဝကေနံ၊ တို့အား။ ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ၊ ဌာ။
မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဒေသေသိ၊ ဟောတော်မူခဲ့ပြီ။

ပဉ္စသိခံ၊ ပဉ္စသိခံ-နတ်သား။ မေ၊ ၏။ တံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ထိုဗြဟ္မစရိယ-
သည်။ (ထို မဟာဂေါတမိန္ဒ-ဗြာဟ္မဏဖြစ်စဉ်က ကျင့်အပ်ခဲ့သော မြတ်သော
အကျင့်သည်။) နိဗ္ဗိဒါယ၊ ဝဋ်ဒုက္ခံ ငြီးငွေ့ခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ဝဋ်ဒုက္ခံ ငြီး
ငွေ့ကြောင်း ဝိပဿနာဉာဏ်အကျိုးငှာ။ န (သံဝတ္ထတိ)၊ မဖြစ်။ ဝိရာဂါယ၊
ဝဋ်ဒွံ မတပ်မက်ခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ဝဋ်ဒွံ မတပ်မက်ကြောင်း မဂ်အကျိုးငှာ။
န (သံဝတ္ထတိ)။ နိရောဓာယ၊ ဝဋ်၏ ချုပ်ခြင်းငှာ။ န (သံဝတ္ထတိ)။
ဥပသမာယ၊ ဝဋ်၏ငြိမ်းအေးခြင်းငှာ။ န (သံဝတ္ထတိ)။ အဘိညာယ၊ ဝဋ်ကို
ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ဝဋ်ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတတ်
သော မဂ်အကျိုးငှာ။ န (သံဝတ္ထတိ)။ သမ္မောဓာယ၊ ကိလေသာတည်း
ဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးသောအားဖြင့် ဝဋ်မှနိုးခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ကိလေသာ
တည်းဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးသောအားဖြင့် ဝဋ်မှနိုးကြောင်း မဂ်
အကျိုးငှာ။ န (သံဝတ္ထတိ)။ နိဗ္ဗာနာယ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ။ န
(သံဝတ္ထတိ)။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ ဝေ၊ ဗြဟ္မလောက၌ ဖြစ်
ခြင်းအကျိုးငှာသာ။ (သံဝတ္ထတိ၊ ဖြစ်၏။) [သစ္စာလေးပါးကို သိနိုင်သော
ကမ္မဋ္ဌာန်းမပါသောကြောင့် နိဗ္ဗိဒါ-စသော အကျိုးများမဖြစ်။]

ပဉ္စသိခံ။ မေ၊ ၏။ ဣဒံ ခေါ ပန ဗြဟ္မစရိယံ၊ သည် ကား။ (ငါ
ဘုရား မျက်မှောက်ပြုထားအပ်သော ဤ ဗြဟ္မစရိယ-သည်ကား။) ကေန္တ-
နိဗ္ဗိဒါယ၊ ကေန ဝဋ်ဒုက္ခံ ငြီးငွေ့ခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ကေန ဝဋ်ဒုက္ခံ ငြီးငွေ့
ကြောင်း ဝိပဿနာအကျိုးငှာ။ ပ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ဌာ။ သံဝတ္ထတိ၊ ဖြစ်၏။
ပဉ္စသိခံ၊ ခ။ (ယံ၊ အကြင်ဗြဟ္မစရိယသည်။) ကေန္တနိဗ္ဗိဒါယ။ ပ။ သံဝတ္ထတိ။

ပြီးနောက် “သရဟိ တံ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား...အဲဒီအကြောင်းကို မှတ်မိတော်မူပါ
သလား”ဟု လျှောက်သည်။

၁။ သရာမဟံ ပဉ္စသိခံ။ ။ဤစကားတော်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက ပဉ္စသိခံ-နတ်
သား ပြောအပ်သော အကြောင်းအရာသည် အမှန်အတိုင်း ဖြစ်၏-ဟု ဝန်ခံတော်
မူရာ ရောက်၏။ ထို့ကြောင့် ဤသုတ်တော်သည် “ဗုဒ္ဓဘာသိတ-ဘုရားဟောသုတ်
တော်”ဖြစ်ပြီဟု မှတ်ပါ။

တံ၊ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ထို၊ ဗြဟ္မစရိယ-ဟူသည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ အရိယော၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသော။ အဋ္ဌဂီကော၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါ-အစိတ် အပိုင်းရှိသော။ အယမေဝ-မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်ပင်တည်း။

။ သေယျထိဒံ၊ ထို အရိယ အဋ္ဌဂီက-မဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ (တနည်း) သေယျထိဒံ၊ ထို ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ကောင်းစွာ သိမြင်တတ်သော သဘောလည်းကောင်း။ သမ္မာ သက္ကပ္ပော၊ သမ္မယုတ်တရားတို့ကို နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ကြံစိစေတတ် တင်ပေးတတ် သော သဘောလည်းကောင်း။ သမ္မာဝါစာ၊ ကောင်းစွာ ပြောဆိုကြောင်း သဘောလည်းကောင်း။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ ကောင်းစွာပြုလုပ်ကြောင်း သဘော လည်းကောင်း။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ ကောင်းစွာ အသက်မွေးကြောင်း သဘော လည်းကောင်း။ သမ္မာဝါယာမော၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ကြောင်း သဘော လည်းကောင်း။ သမ္မာသတိ၊ ကောင်းစွာ အမှတ်ရတတ်သော သဘော လည်းကောင်း။ သမ္မာသမာဓိ၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာထားကြောင်း သဘော လည်းကောင်းတည်း။ ပဉ္စသိခ။ (ယံ၊ အကြင် ဗြဟ္မစရိယ-သည်။) ဧကန္တ နိဗ္ဗိဒါယ။ ပ။ သံဝတ္ထတိ။ တံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ထို ဗြဟ္မစရိယ-ဟူသည်။ ဣဒံ ခေါ၊ ဤသည်ပင်တည်း။ (ဤ အရိယ အဋ္ဌဂီက-မဂ်ပင်တည်း။)

အမှာ။ ။ အယ မေဝ အရိယော-စသည်တို့၏အနက်ကို ဝိနယ မဟာဝဂ္ဂ၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထန သုတ္တ ဝဏ္ဏနာ၊ သာရတ္ထ (၁၇၀- ၁၇၁)ကိုလည်းကောင်း၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ ဓမ္မဒါယာဒ သုတ္တဋ္ဌကထာ (၁၀၀)၊ ဋီကာ (၁၉၆-၁၉၇)ကိုလည်းကောင်း ကြည့်၍ပေးပါ သည်။ ထို ပဏ္ဏာသ-ဋီကာ၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် သမ္မာသတိကို သုဒ္ဓကတ္ထု သာဓန၊ သမ္မာသက္ကပ္ပောကို ဟေတုကတ္ထုသာဓန၊ ကြွင်းပုဒ်တို့ကို ကရဏသာဓန ဝစနတ္ထ-ပြုထားပါသည်။

၃၃၀။ ပဉ္စသိခ။ ယေ သာဝကော၊ တို့သည်။ မေ၊ ဤ။ ပသဗ္ဗေနသပ္ပံ၊ သာသနံ၊ အဆုံးအမတော်ကို။ (သီလ သမာဓိ ပညာ-သိက္ခာ သုံးပါးဖြင့် သိမ်းယူအပ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို။) အာဇာနန္တိ၊ သိက္ခာ၏။ တေ၊ ထို သာဝက-တို့သည်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏။ ခယာ၊ ကုန် ခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝေါတရား မရှိသော။ (အာသဝေါတရား တို့၏ အာရုံမဟုတ်သော။) စေတောဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကိုလည်းကောင်း။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ် သော အရဟတ္တဖိုလ် ပညာကိုလည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်

မဟာဂေါတမိန္ဒပဗ္ဗဇ္ဇာ]

နိဿယ

၄၅၁

ထင်ထင် တွေ့မြင်အပ်သော သဘောဟူသော ပစ္စက္ခအတ္တဘောဌ်ပင်။ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝဌ်ပင်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ရောက်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေနိုင် ကုန်၏။

ယေ။ပ။န အာဇာနန္တိ တေ။ ပဉ္စန္ဒ၊ ငါးပါးကုန်သော။ သြရမ္ဘာ-
ဂိယာနံ၊ အောက်ကာမဘုံ၏ အစီးအပွားဖြစ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊
သံယောဇဉ်တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ သြပပါတိကာ၊ ဥပပါတ်
ပဋိသန္ဓေ ရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေ နေကုန်သည်။ (ဟုတော။)
တတ္ထ၊ ထိုပြဟွာဘုံ၌။ ပရိနိဗ္ဗာယိနော၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံလေ့ရှိကုန်သည်။ တသ္မာ
လောကာ၊ ထို ပြဟွာလောကမှ။ (ထို ပြဟွာဘုံမှ။) အနာဝတ္တိဓမ္မာ၊ ပြန်
လှည့်ခြင်းသဘော မရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။

ယေ။ပ။အပ္ပေကစ္စေ၊ အချို့သာဝက-တို့သည်။ တိဏ္ဍံ၊ သုံးပါးကုန်
သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ ရာဂဒေါသမောဟာနံ၊
တို့၏။ တနုတ္တာ၊ နည်းပါးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သကဒါဂါမိနော၊
သကဒါဂါမိတို့သည်။ ဟောန္တိ။ သကိဒေဝ၊ တကြိမ်သာ။ ဣမံ လောကံ၊
ဤ ကာမလောကသို့။ (ဤ ကာမဘုံသို့။) အာဂန္နာ၊ ပြန်လာ၍။ ဒုက္ခဿ၊
တေဘူမက ဝဋ်ဒုက္ခ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးကို။ ကရိယန္တိ၊ ပြုနိုင်ကြလိမ့်မည်။

ယေ။ပ။တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ သောတာ-
ပန္နာ၊ အရိယမဂ်သို့ ရောက်သူတို့သည်။ ဝါ၊ သောတာပန်တို့သည်။
အဝိနိပါတဓမ္မာ၊ အပါယ်လေးပါးတို့၌ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျခြင်း
သဘော မရှိကုန်သည်။ နိယတာ၊ မဂ္ဂဓမ္မ နိယာမဖြင့် မြဲကုန်သည်။
သမ္မောဓိပရာယဏာ၊ အထက်မဂ် သုံးပါးဟူသော အလွန်ရောက်ထိုက်သော
တရားရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ အထက်မဂ်သုံးပါးဟူသော လဲလျောင်းရာ ရှိကုန်
သည်။ ဟောန္တိ။ ပဉ္စသိခ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ သဗ္ဗေသံယေဝ၊ အလုံး
စုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေသံ ကုလပုတ္တာနံ၊ တို့၏။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ သည်။
အမောဃာ၊ အကျိုးမပြီး အချည်းနှီးမဖြစ်။ ဝါ၊ အကျိုးရှိ၏။ အဝဉ္ဇာ၊
မမြဲ။ (အကျိုးကို ပြီးစေတတ်၏-ဟူလို။) သဖလော၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်၏။
သဉ္ဇဒြယာ၊ အတိုးအပွားနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ဘဂဝါ။ ဣဒံ၊ ဤ စကားတော်ကို။ (သရာမဟံ ပဉ္စသိခ။ အဟံ တေန
သမယေန။ပ။သဉ္ဇဒြယာ-ဟူသော စကားတော်ကို။) အဝေဝါ၊ မိန့်တော်

၄၅၂

သုတ်မဟာဝါယုဠိတော်

မူပြီ။ အတ္တမနော၊ မိမိစိတ်ရှိသည်။ (နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟုတော။)
 ပဉ္စသိခေါ၊ သော။ ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တော၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်သားသည်။ ဘဂဝတော၊
 ၏။ ဝါ၊ သည်။ ဘာသိတံ၊ မိန့်တော်မူအပ်သော စကား တော်ကို။
 အဘိနန္ဒိတော၊ စိတ်ဖြင့် လွန်စွာနှစ်သက်၍။ အနုမောဒိတော၊ နှုတ်ဖြင့် အဖန်
 ဖန်ဝမ်းမြောက်၍။ (သာဓု သာဓု-ဟု သာဓုခေါ်၍။) ဘဂဝန္တံ၊ ကို။
 အဘိဝါဒေတော၊ ရိုသေစွာရှိခိုး၍။ ပဒက္ခိဏံ၊ အရိုအသေကို။ ကတော၊
 ပြု၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအရပ်၌ပင်။ အန္တရဓာယိ၊ ကွယ်ပျောက်ပြီ။ [မိမိ၏
 နေရာ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ ပြန်သွားသည် ဟု-ဆိုလိုသည်။] ဣတိ၊
 သို့။ (သုတံ၊ နာယုမ္မုတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။) [ဧဝံ မေ သုတံ-မူ
 သုတံ-သို့ ပြန်လှည့်သည်။]

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ မဟာဂေါတမိန္ဒသုတ္တံ၊ မဟာဂေါတမိန္ဒ-
 သုတ်တော်သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပြီ။

၇-မဟာသမယသုတ္တ

၃၃၁။ ဧဝံ မေ သုတံ၊ [မဟာပဒါနသုတ္တံ၊ အစအတိုင်း ပေးပါ။ “မဟာပဒါနသုတ္တံ” နေရာဝယ် “မဟာသမယသုတ္တံ” ဟု ဆိုရုံသာထူး၏။] ဧကံ သမယံ ဘဂဝေါ။ သက္ကေသု၊ သက္ကာ-ဟု ဗဟုဝုဏ်အမည်ရသော ဇနပုဒ်၌။ ဝါ၊ သက္ကာတိုင်း၌။ [သက္ကာ-ဟု ဗဟုဝုဏ်နာမည်ဖြင့် ထင်ရှားသောတိုင်း၌-ဟူလို။] ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ၊ ကပိလဝတ္ထုမြို့၌။ ဝါ၊ ကပိလဝတ္ထုမြို့၏ အနီးဖြစ်သော။ မဟာဝနေ၊ တောကြီးထဲ၌။ ‘မဟတာ၊ များစွာသော။ ဘိက္ခုသံသေန၊ ရဟန်းအပေါင်းနှင့်။ သဗ္ဗေဟေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အရဟန္တေဟိ၊ ယခုမှ ရဟန္တာဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စမတ္တေဟိ၊ သင်္ချာငါးလီ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဘိက္ခုသတေဟိ၊ ရဟန်းအပေါင်းတရာတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူ။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ ဒသဟိ စ လောကဓာတုဟိ၊ တသောင်းသော လောကဓာတ်တို့မှလည်း။ ဒေဝတာ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း။ ဘိက္ခုသံသဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဒဿနာယ၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှာ။ ‘ယေဘုယျေန’၊ များသောအားဖြင့်။ သန္နိပတိတာ၊ စည်းဝေးရောက်လာကြကုန်သည်။ ဟောန္တိ။

အထ ခေါ၊ ၌။ (မြတ်စွာဘုရား၏ သက္ကာတိုင်း ကပိလဝတ်မြို့အနီး ဟောကြီးထဲဝယ် ရဟန္တာငါးရာနှင့်အတူ နေတော်မူရာ ထိုအခါ၌။) စတုန္တံ၊ လေးယောက်ကုန်သော။ သုဒ္ဓါဝါသကာယိကာနံ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာ-အပေါင်းသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော။ ဝါ၊ သုဒ္ဓါဝါသ-ဘုံ၌ နေကုန်သော။ ဒေဝတာနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ ဧတံ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ (ကို။) “အယံ ဘဂဝေါ၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသည်။ ပ။ မယမ္ပိ၊ ငါတို့သည်လည်း။ ယေန ဘဂဝေါ (အတ္ထိ။) တေန၊ မြတ်စွာဘုရားရှိရာ ထိုအရပ်သို့။ ယံနုန ဥပသင်္ကမေယျာမ၊ အကယ်၍သွားကြရပါမူ ကောင်းလေစွံ။

၁။ ယေဘုယျေန။ ။များသောအားဖြင့် ရောက်လာကြသည်။ အနည်းငယ်သော အသညသတ်ဗြဟ္မာများ၊ အရူပါဝစရဗြဟ္မာများနှင့် အနီးအပါးဝယ် သမာပတ်ဝင်စားနေကြသော နတ်ဗြဟ္မာများ မရောက်လာကြပါ။

၂။ သုဒ္ဓါဝါသကာယိကာနံ။ ။သုဒ္ဓါဝါသကာယံ ‘ဥပပန္နာ သုဒ္ဓါဝါသကာယိကာ၊ ဤသို့ ဒွိကာ၌ သဒ္ဓတ္ထ-ဖွင့်သည်။ အဋ္ဌကထာ၌မူ “သုဒ္ဓါဝါသိနံ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက်-ဖွင့်ထား၏။

ဥပသကံမိတာ။ သွားပြီး၍။ ဘဂဝတော၊ ဇီ။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး တပုဒ်စီဖြစ်သော။ ဂါထံ၊ ကို။ ယံနန္တ ဘာသေ-ယျာမ၊ အကယ်၍ ရွတ်ဆိုကြရပါမူ ကောင်းလေစွ။” ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ပြီ။

၃၃၂။ အထ ခေါ၊ ၌။ (အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။) တာ ဒေဝတာ၊ ထို ဗြဟ္မာတို့သည်။ (ပါတုရဟေသံ-၌ စပ်။) သေယျထာပိ နာမ၊ ဥပမာ-မည့်သည်ကား။ ဗလဝါ၊ အားရှိသော။ (အားကောင်းသော။) ပုရိသော၊ သည်။ သမိဉ္ဇိတံ၊ ကွေးထားအပ်သော။ ဗာဟံ၊ လက်မောင်းကို။ ပသာ-ရေယျ (သေယျထာပိ) ဝါ၊ ဆန့်တန်းလိုက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပသာ-ရိတံ၊ ဆန့်တန်းထားအပ်သော။ ဗာဟံ၊ ကို။ သမိဉ္ဇေယျ (သေယျထာပိ) ဝါ၊ ကွေးလိုက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဝေမေဝ၊ ဤ အတူပင်။ သုဒ္ဓါ-ဝါသေသု၊ သုဒ္ဓါဝါသ-ဘုံ၌ နေကုန်သော။ ဒေဝေသု၊ ဗြဟ္မာတို့၌။ အန္တရဟိတာ၊ ကွယ်ပျောက်ခဲ့ကုန်သည် (ဖြစ်၍)။ ဘဂဝတော၊ ဇီ။ ပုရ-တော၊ ရွှေတော်၌။ ပါတုရဟေသံ၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ (မြတ်စွာဘုရား၏ ရွှေတော်သို့ရောက်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။) တာ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတာ၊ ရှိခိုးပြီး၍။ ဧကမန္တံ၊ သင့် တင့်လျောက်ပတ် တခုသောအရပ်အဖို့၌။ အဋ္ဌံသု၊ တည်ကုန်ပြီ။ ဧကမန္တံ ၌။ ဌိတာ၊ တည်ပြီးသော။ ဧကော၊ တယောက်သော။ ဒေဝတာ၊ ဗြဟ္မာ သည်။ ဘဂဝတော၊ ဇီ။ သန္တိကေ၊ ၌။ ဣမံ ဂါထံ၊ ကို။ အဘာသိ၊ ရွတ်ဆိုပြီ။ (ကိ။) “မဟာသမယော ပဝနသ္မိ”။ ပ။ ဒက္ခိတာယေ အပရာဇိတ-သံဃန္တိ-ဟူ၍။ (အဘာသိ။)

“ပဝနသ္မိ”။ ကပိလဝတ်ပြည်၏အနီး ဤတောအုပ်ကြီး၌။ မဟာသမ-ယော၊ များစွာသော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ကြီးကျယ်သော နတ်ဗြဟ္မာအစည်းအဝေးသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါ၏။) ဒေဝကာယာ၊ နတ် ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည်။ သမာဂတာ၊ ညီညွတ်ဖြူရောင်လောကြပါပြီ။ (မယံ၊ တပည့်တော်တို့သည်)။ အပရာဇိတသံဃံ၊ တစုံတယောက်သည့် မရှုံးစေအပ် မရှုံးစေနိုင် (မိမိတို့က-သာ အောင်အပ် အောင်နိုင်) သော ရဟန္တာသံဃာကို။ ဒက္ခိတာယေ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် ဖူးမြင်ခြင်းငှာ။ ဣမံ ဓမ္မသမယံ၊ ဤ တရားပြည့်အောင်း နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းသို့။ အာဂတာ၊ လာခဲ့ကြကုန်သည်။ အဗ္ဗ၊ ဖြစ်ပါကုန်၏။”

အထ ခေါ၊ ၌။ (ပထမ-ဗြဟ္မာ၏ ဂါထာရွတ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။) အပရာ၊ အခြားသော။ ဒေဝတာ၊ ဗြဟ္မာသည်။ ပ။

“ကတြ၊ ထို နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ စည်းဝေးရာအရပ်၌။(ထို နတ်ဗြဟ္မာ အစည်းအဝေးကြီး၌။)တိက္ခဝေါ၊ ရဟန္တာဖြစ်စ ငါးရာသောရဟန်းတို့သည်။ သမာဒဟံသု၊ လောကုတ္တရာသမာဓိဖြင့် မိမိစိတ်ကို ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားကြပါကုန်ပြီ။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဥဇုကံ၊ ပြောင့်မတ် အောင်။ အကံသု၊ ပြုကြပါကုန်ပြီ။ သာရထံ၊ ရထားထိန်းသည်။ (ရထားကို ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ် မောင်းနှင်သူသည်။) နေတ္တာနိ၊ ကြိုးတို့ကို။ (အညီအမျှ ကောင်းစွာ သွားနေကြသောမြင်းတို့၌ ချည်ထားအပ်သော ကြိုးတို့ကို။) ဂဟေတွာ၊ ကိုင်ရုံသာကိုင်၍။(တိဋ္ဌတိ)ဣဝ၊ တည်နေသကဲ့သို့။ (ဝေ၊ ဤ၊ အတူ။) ပဏ္ဍိတာ၊ လောကုတ္တရာပညာရှိကြသော ငါးရာသောရဟန်းတို့သည်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသား ခြောက်ပါးသောဣန္ဒြေတို့ကို။ ရက္ခန္တိ၊ ဆဋ္ဌဂုံပေ- ကွာဖြင့် ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်တော်မူကြပါကုန်၏”။ပ။

“ခီလံ၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟ-မည်လျင်း ငြောင့်တံသင်းကို။ ဆေတွာ၊ မဂ်လေးရပ်ဖြင့် ပယ်ဖြတ်ပြီး၍လည်းကောင်း။ ပလိဿံ၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟ- ခေါ်မည် တံခါးကျည်ကို။(တံခါးမင်းတုပ်=မင်းတုန်းကို။)ဆေတွာ၊မဂ်လေး ရပ်ဖြင့် ပယ်ဖြတ်ပြီး၍လည်းကောင်း။ ဣန္ဒြိယံ၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟ- တည်းဟူသော တံခါးတိုင်ကို။ ဥိဟစ္စ၊ မဂ်လေးသွယ်ဖြင့် နုတ်ပယ်ပြီး၍ လည်းကောင်း။ အနေဇော၊ တုန်လှုပ်တတ်သော တဏှာမရှိကုန်သော။ သုဒ္ဓါ၊ ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်ကြကုန်သော။ ဝိမလာ၊ ကိလေသာအညစ်အကြေး မရှိကုန်သော။ စက္ခုမတာ၊ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ သမန္တနှင့် ဒိဗ္ဗ ပညာ ငါးဖြာသော မျက်စိ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ သုဒ္ဓန္တာ၊ ကောင်းစွာ ‘ဆုံးမ အပ်ပြီးကုန်သော။ တေ သုဿနာဂါ၊ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး၍ မကြာသေးသော ထို ရဟန္တာငယ်တို့သည်။ စရန္တိ၊ အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ အပိတ်အပင် အဆီးအတားမရှိ လှည့်လည်တော်မူနိုင်ကြကုန်၏”။ပ။

“ယေကေစိ၊ အကြင်အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍။ ဂတာသေ၊ ယုံမှားမရှိ ဝေဉာဏ်ဖြင့် လေးလေးမြတ်မြတ် ဆည်းကပ်ကြကုန်ပြီ။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။ အပါယဘူမိ၊ အပါယ်လေးဘုံသို့။ န ဂမိဿန္တိ၊ ရောက်ကြလိမ့်

၁။ ဂတာသေ။ ။ဂတာသေ-၌ ဂတာ-ပုဒ်ရင်း၊ ‘သေ’ကား‘ဂါထာပူရဏ’ အကျိုးငှာ လာထားသောနိပါတ်။ ဇီကာ၌ လောကီ သရဏဂုံ ‘လောကုတ္တရာ သရဏဂုံ’ နှစ်မျိုးဖြင့် အနက် ယောဇနာပုံ ဖွင့်သော်လည်း ဤ၌ လွယ်ကူအောင် ပေးထားပါသည်။

၇၅၆

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

မြဲမဟာသမယသုတ်

မည် မဟုတ်။ (ရောက်ကြတော့မှာ မဟုတ်။) မာနသံ၊ လူ၌ဖြစ်သော။ ဒေဟံ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို။ ပဟာယ၊ စွန့်ပယ်ရသည်ရှိသော်။ ဒေဝကဉ္စယံ၊ နတ်အပေါင်းကို။ ဝါ၊ နတ်တို့၏ခန္ဓာကိုယ်ကို။ ပရိပူရေသန္တိ၊ ပြည့်စေကြကုန်လိမ့်မည်။”

ဒေဝတာသန္နိပါတ်

၃၃၃။ အထ ခေါ၊ ဌ။ (နတ်ဗြဟ္မာများစွာတို့ စည်းဝေးရောက်လာကြရာ ထိုအခါ၌။) ဘဂဝံ၊ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်၍ သိစေတော်မူပြီ။ [ဘိက္ခဝေ...ဟု ခေါ်တော်မူ၍ ယေဘုယျေန-စသည်ဖြင့် သိစေတော်မူပြီ။] ဝါ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (ကိ။) “ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုတို့။ ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ ဒသသုလောကဓာတုသု၊ တသောင်းသော လောကဓာတ်တို့၌။ (တသောင်းသော လောကဓာတ်တို့က။) ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ တထာဂတံ၊ ငါဘုရားကို လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုသံသဉ္ဇု၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဒဿနာယ၊ ၄၁။ သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတိတံ၊ လွန်ပြီးသော။ (အတိတ်ဖြစ်သော။) အဒ္ဓါနံ၊ ကာလ၌။ အရဟန္တော၊ တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူကုန်သော။ ယေပိ တေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ အကြင် ဘုရားရှင်တို့သည်လည်း။ အဟေသံ၊ ဖြစ်တော်မူခဲ့ကုန်ပြီ။ (ရှိတော်မူခဲ့ကုန်ပြီ။) တေရဟံ၊ ယခုအခါ၌။ မယံ၊ ငါဘုရား၏။ (သန္နိပါတော) သေယျထာပိ၊ နတ်ဗြဟ္မာ-အစည်းအဝေးကဲ့သို့။ တေသမ္ဗိ၊ ဘဂဝန္တာနံ၊ ထို ဘုရားရှင်တို့၏ လည်း။ တေပရမာယေဝ၊ ဤ နတ်ဗြဟ္မာဟူသော အလွန်ဆုံးအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ (ဤ နတ်ဗြဟ္မာ အစည်းအဝေးထက် မပိုလွန် သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။) ဒေဝတာ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။ သန္နိပတိတာ၊ စည်းဝေးခဲ့ကြကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနာဂတံ၊ မရောက်လာသေးသော။ (အနာဂတ်ဖြစ်သော။) အဒ္ဓါနံ၊ ဌ။ အရဟန္တော၊ ယေပိ တေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်လည်း။ ဘဝိသန္တိ၊ ဖြစ်တော်မူကြလိမ့်မည်။ (ပွင့်တော်မူကြလိမ့်မည်။) တေရဟံ၊ ဌ။ မယံ၊ ၏။ (သန္နိပါတော) သေယျထာပိ၊ ကဲ့သို့။ တေသမ္ဗိ၊ ဘဂဝန္တာနံ၊ တို့၏လည်း။ တေပရမာယေဝ၊ သော။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ သန္နိပတိတာ၊ စည်းဝေးကြကုန်သည်။ ဘဝိသန္တိ၊ ဖြစ်ကြလိမ့်မည်။

အမှာ။ ။ယခု အခါ ဤ ဘုရားရှင်မှတစ်ပါး အခြားဘုရားရှင် မရှိသောကြောင့် ယေပိ တေ ဘိက္ခဝေ တေရဟံ-စသော တတိယ ဝါရ-ကို ဟောတော်မူ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဒေဝကာယာနံ၊ နတ်ဗြဟ္မာ-အပေါင်းတို့၏။ နာမာနိ၊ နာမည်တို့ကို။ အာစိက္ခိဿာမိ၊ မိန့်တော်မူမည်။ ။ပ။ ကိတ္တယိဿာမိ၊ ကောင်းစွာ ပြောဆိုတော်မူမည်။ ဝါ၊ ကြွေးကြော် ကြေငြာတော်မူမည် ။ပ။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုစကားကို။ သုဏာထ၊ နားစိုက်ကြကုန်။ သာဓကံ၊ ကောင်းစွာ။ မနသိ၊ စိတ်၌။ ကရောထ၊ ပြုကြကုန်။ (နှလုံးသွင်းကြကုန်။) ဘာသိဿာမိ၊ ဟောတော်မူမည်။” ဣတိ၊ ဤသို့။ မိန့်တော်မူပြီ။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဧဝံ၊ မှန်ပါ။” ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧတဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ (ဝစနံ၊ စကားတော်ကို။) ပစ္စယောသုံ၊ ရွေးရွှ နားထောင်ကြကုန်ပြီ။ (လက်ခံကြကုန်ပြီ။)

၃၃၄။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ မိန့်တော်မူသနည်း။) [ဤအမေး၏အဖြေကို သုတ်အဆုံးကျမှ တွေ့ရလိမ့်မည်။]

ယတ္ထံ၊ အကြင်အကြင် အရပ်တို့၌။ ဘုမ္မာ၊ မြေ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မြေနှင့်စပ်သော တော တောင် သစ်ပင်စသော အရပ်၌ နေကြကုန်သော နတ်တို့သည်။ တဒဿိတာ၊ ထိုထို အရပ်ကို မှီကုန်၏။ (မှီ၍ နေကုန်၏။—ဟူလို။ ဧတဟိ၊ ထိုနတ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။) သိလောကံ၊ အကွရာ ပုဒ်တို့ဖြင့် မှတ်သားအပ်သော စကားအပေါင်းကို။ ဝါ၊ ဂါထာကို။ အနုကဿာမိ၊ လျော်စွာ ပြုတော်မူမည်။ (ဖွဲ့တော်မူမည်။)

ယေ၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်။ ဂိရိဂဗ္ဘရံ၊ တောင်ဝှမ်းကို။ သိတာ၊ မှီနေကုန်၏။ (ဧတ၊ တို့သည်။) ပဟိတတ္တာ၊ ကိုယ်နှင့်အသက်မငဲ့ကွက်ပဲ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိကုန်၏။ သမာဟိတာ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာထားအပ်သော စိတ်ရှိကုန်၏။ [ဂိရိဂဗ္ဘရံ သိတာ—ဖြင့် ဝိဝေကာဝါသ၊ ပဟိတတ္တာ

၁။ ယတ္ထ ဘုမ္မာ။ ။ယတ္ထ ယတ္ထ—ဟု ဝိစ္စာ-ဖြင့် ဆိုလိုလျက် တပုဒ်ကျေနေသည်။ စိုကာ၌ အာမေခိတလောပ (အာမေခိတ်ကျေနေသည်) ဟု မိန့်၏။ အတူတူပင်။ ဘုမ္မာဟိ ဘူမိပဋိဗဒ္ဓနိဝါသာ (မြေနှင့်စပ်သော တော တောင် သစ်ပင်စသော အရပ်တို့၌ နေကြသော နတ်များ။) —ဦကာ။ ဘုမ္မစိုးတို့သည်—ဟု အလွယ်ဆိုပါ။ [သစ်ပင်၌ နေကြသော ရုက္ခစိုးများလည်း ဤ ဘုမ္မစိုး၌ ပါဝင်ကြသည်။]

၂။ သိလောကမနုကဿာမိ။ ။ထိုနတ်တို့နှင့်တကွ ဂါထာဖွဲ့မည် ဟူသည် ထိုနတ်တို့နှင့်စပ်သော အကြောင်းအရာများကို (အမည်၊ ဂေါတ္တ၊ ဌာန-များကို) ဂါထာဖွဲ့တော်မူမည်-ဟု ဆိုလိုသည်။ [ဧတဟိ သဒ္ဓိံ သိလောကနေကဿာမိတိ အဓိပ္ပာယ်သော။—ဦကာ။]

၄၅၈ သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် [မဟာသမယသုတ်

သမာဟိတာ-ဖြင့် ဘာဝနာနုယောဂ-ကို ပြတော်မူ၏။] ပုထု၊ ငါးရာတိုင် အောင် မြားမြောင်လှစွာ ရဟန္တာ ဖြစ်ကုန်သော ထို ရဟန်းတို့သည်။ သိဟာဝ၊ ခြင်္သေ့တို့ကဲ့သို့၊ သဏ္ဌိနာ၊ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူကြ ကုန်၏။ [တပါးတည်း မဟုတ်သော်လည်း ဝိဝေက- ဖြစ်သောကြောင့် သဏ္ဌိနာ-ဟု မိန့်တော်မူသည်။] လောမဟံသာ ဘိသမ္ဘုနေ၊ ကြက်သီး မွေး ညင်းထခြင်းကို လွှမ်းမိုးနိုင်ကုန်၏။ သြဒါတမနသာ၊ အရဟတ္တ မဂ်ကိုရသဖြင့် နိစ္စကြည်လင် ဖြူစင်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သုဒ္ဓါ၊ စိတ်ရောက်ပါစင်ကြယ်တော်မူကြကုန်၏။ ဝိပ္ပသန္တာ၊ အရိယာမဂ်တည်းဟူသော ကြည်လင် ခြင်းဖြင့် ထူးကဲစွာ ကြည်လင်ကြကုန်၏။ အနာဝိလာ၊ ကိလေသာ အနောက် အကျ မရှိကြကုန်။

သာဝကေ၊ ဟောဖော်ညွှန်ပြ မြတ်ဓမ္မကို အားရပုံသေ လိုက်နာ၍ နေ ကုန်သော။ ဝါ၊ အရိယသာဝက-အစစ် ဖြစ်ကုန်သော။ သာသနေ၊ သီလ သမာ၊ ပညာသုံးရပ် သာသနာတော်မြတ်၌။ ရတေ၊ မွေ့လျော်ကုန်သော။ ဘိယျော ပဉ္စသတေ၊ ကိုယ်တော်မြတ် အပါအဝင် ငါးရာထက် ပိုလွန်သော ရဟန္တာတို့ကို။ ဥတော၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု-ဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်နိုင်ကြ၏ဟု သိတော်မူ၍။ ကာပိလဝတ္ထဝေ၊ ကပိလဝတ်မြို့၏ အနီး၌ဖြစ်သော။ ဝနေ၊ တောအုပ်ကြီး ၌။ တတော၊ ရဟန္တာအပေါင်း နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့ စုပေါင်းမိရာ ထို အခါ၌။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာမန္တယီ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏ်ကိုပြဖို့ ရှေးရှုမသွေ သိစေတော်မူပြီ။ (ကို။)-

ဘိက္ခဝေါ၊ ဘိက္ခုတို့။ ဒေဝကာယာ၊ နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့သည်။ အဘိက္ကန္တာ၊ ရှေးရှုတက်လာကြကုန်ပြီ။ တေ၊ ထို နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ကို။ ဝိဇာနာထ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ဖြင့် ကြည့်လျက် သိကြကုန်လော့။ ဣတိ (အာမန္တယီ)။ တေ စ၊ ထို ရဟန်းတို့သည်လည်း။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ သာသနံ၊ သတိပေး နှိုးဆော်အပ်သော အဆုံးအမတော်ကို။ သုတော၊ ကြားရ၍။ အာတပ္ပံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့်ဖို့ရန် ဝီရိယကို။ အကရုံ၊ ပြုကြ ကုန်ပြီ။

တေသံ၊ ထို ရဟန်းတို့၏ (သန္တာန်၌) အမနုဿာနံ၊ လူနှင့်တူစွာ နတ် ဗြဟ္မာတို့ကို။ ဒဿနံ၊ မြင်နိုင်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် သည်။ ပါတုရဟု၊ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်လေပြီ။ (တေသု၊ ထို ရဟန်းတို့တွင်။) အပ္ပေကေ၊ အချို့သော ရဟန်းတို့သည်။ သတံ၊ နတ်ဗြဟ္မာပေါင်း တရာ

ကိုလည်းကောင်း။ (အပ္ပေကေ။) သဟဿံ၊ နတ်ဗြဟ္မာပေါင်း တထောင်ကို လည်းကောင်း။ အထ၊ ထို့ပြင်။ (အပ္ပေကေ။) သတ္တရီ (သဟဿံ)၊ နတ်ဗြဟ္မာပေါင်း ခုနစ်ထောင်ကိုလည်းကောင်း။ အဒ္ဓက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် ဖြင့် မြင်ကုန်ပြီ။

ဧကေ၊ အချို့သော ရဟန်းတို့သည်။ သဟဿာနံ၊ တထောင် ကုန် သော။ အမနုဿာနံ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏။ သတံ၊ တရာကို။ (တနည်း) သဟဿာနံ အမနုဿာနံ သတံ၊ နတ်ဗြဟ္မာပေါင်းတသိန်းကို။ အဒ္ဓသု၊ မြင်ကုန်ပြီ။ အပ္ပေကေ၊ အချို့သော ရဟန်းတို့သည်။ အနန္တံ၊ အဆုံး အပိုင်းအခြား မရှိအောင် မြားမြောင်လှစွာ နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းကို။ အဒ္ဓက္ခု။ သဗ္ဗာ ဒိဿ၊ အရပ်မျက်နှာ အားလုံးတို့သည်။ ဖုဋ္ဌာ၊ နတ် ဗြဟ္မာတို့က ဖြန့်ထားအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့ဖြင့် ပျံ့နှံ့ ပြည့်နေ ကုန်သည်။ အဟံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။

တဉ္စ သဗ္ဗံ၊ ရဟန်းတပါးစီ တပါးစီမြင်အပ်သော ထို အလုံးစုံသော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းကိုလည်း။ အဘိညာယ၊ ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ ဝဝတ္ထိတူန၊ ပိုင်းခြား မှတ်သားတော်မူပြီး၍။ စက္ခုမာ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မ သမန္တနှင့် ဒိဗ္ဗပညာ ငါးဖြာသော စက္ခုရှိတော်မူသော။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ တတော၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့ စည်းဝေးရောက်လာ ထိုအခါ၌။ သာသနေ၊ ၌။ ရတေ၊ ကုန်သော။ သာဝကေ၊ တို့ကို။ အာမန္တယိ၊ ပြီ။ (ကို။) -

ဘိက္ခဝေါ၊ တို့။ ဒေဝကာယာ၊ တို့သည်။ အဘိက္ကန္တာ၊ ကုန်ပြီ။ တေ၊ တို့ကို။ ဝိဇာနာယ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် စူးစူးစိုက်စိုက် သိလိုက်ကြ (ကြည့် လိုက်ကြ) ကုန်လော့။ ယေ၊ ယင်း နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဂိရာဟိ၊ ဂါထာစကားတို့ဖြင့်။ အနုပုဗ္ဗသော၊ ရောက် လာသော အစဉ်အားဖြင့်။ ကိတ္တယိဿာမိ၊ ကောင်းစွာထုတ်ဖော် မိန့် တော်မူမည်။

၃၃၅။ သတ္တသဟဿာ၊ ခုနစ်ထောင် အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ခုနစ်ထောင် အရေအတွက်ရှိကုန်သော။ [သတ္တ+သဟဿာနိ သင်္ခါယ (အရေအတွက်အားဖြင့်) ဣတိ သတ္တသဟဿာ။-ဋီကာ။] ဘုမ္မာ၊ မြေ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဘုမ္မစိုး ရုက္ခစိုးဖြစ်ကုန်သော။ ကာပိလ ဝတ္ထဝါ၊ ကာပိလဝတ်မြို့ကို မှီ၍ဖြစ်ကုန်သော။ (မှီ၍နေကုန်သော။) ဣဒ္ဓိမန္တော၊ နတ် တို့၏ တန်ခိုးရှိကုန်သော။ ဇုတိမန္တော၊ နတ်တို့၏ အာနုဘော်ရှိကုန်သော။

(တနည်း) ဣဒ္ဓိမန္တော၊ တန်ခိုးအာနုဘော် ချီကုန်သော။ ဇုတိမန္တော၊ အရောင်အလင်းရှိကုန်သော။ ဝဏ္ဏဝန္တော၊ လှပသော ကိုယ်အဆင်း ရှိကုန်သော။ ယသသိနော၊ များသော အခြံအရံရှိကုန်သော။ ဝါ၊ များသော ခြွေရံသင်းပင်း ကျော်စောခြင်း ရှိကုန်သော။ တေ ယက္ခာ၊ ထိုယက္ခ-နတ် မျိုးတို့သည်။ [ယက္ခ-အနွယ်ဝင် နတ်များ-ဟူလို။] မောဒမာနာ၊ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ကုန်လျက်။ ဝနံ၊ ဤ မဟာဝန်တောသို့။ [သာမည-ကံ။] ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သမိတိ၊ အနီးအပါးသို့။ [ဝိသေသ-ကံ။ သမိတိ-သဒ္ဓါ၊ သမိပ-အနက်ဟော။] အဘိက္ကာမံ၊ ဖူးမြင်ဖို့ရာ ရောက်လာကြကုန်ပြီ။

(တနည်း) မောဒမာနာ၊ ကုန်လျက်။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သမိတိ၊ အပေါင်းကို။ (ဒဿနာယ၊ ဖူးမြင်ဖို့ရာ)။ ဝနံ၊ ဤ မဟာဝန်တောသို့။ အဘိက္ကာမံ၊ ရောက်လာကြကုန်ပြီ။

(တနည်း) ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သမိတိ၊ ပေါင်းစုံ စည်းဝေးရာဖြစ်သော။ ဝနံ၊ ဤ မဟာဝန်တောသို့။ အဘိက္ကာမံ၊ ရောက်လာကြကုန်ပြီ။ [နောက် နောက် ဂါထာများ၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံပေးပါ။ ထူးရာ၌သာ ရေးမည်။] ဆသဟဿာ၊ ခြောက်ထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ခြောက်ထောင် အရေအတွက်ရှိကုန်သော။ ဟေမဝတာ၊ ဟိမဝန္တာ၏

၁။ ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော။ ။ဣဒ္ဓိမန္တောတိ ဗိဗ္ဗုဇုဒ္ဓိယုတ္တာ။ ဇုတိမန္တောတိ အာနုဘာဝသမ္ပန္နာ။ - အဋ္ဌကထာ။ ဣဒ္ဓိမန္တောတိ ဝါ (အဋ္ဌကထာမှ တနည်း) မဟာနုဘာဝါ။ ဇုတိမန္တောတိ မဟပွဘာ။ - ဇီကာ။

၂။ ယသသိနော။ ။ပရိဝါရသမ္ပန္နာ။ - အဋ္ဌကထာ။ ယသသိနောတိ မဟာ ပရိဝါရာ စေဝ ပတ္တဂ္ဂုက္ကိတ္တိသဒ္ဓါ စ။ - ဇီကာ။

၃။ ဘိက္ခုနံ သမိတိ ဝနံ။ ။ဣမံ မဟာဝနံ ဘိက္ခုနံ သန္တိကံ (ဘိက္ခုနံ ဒဿနာယ) အာဂတာ။ [သမိတိ - ကို သန္တိကံ - ဟု ဖွင့်သောကြောင့် သမိတိ - သဒ္ဓါသည် သမိပ - အနက်ဟောတည်း။]

၄။ တနည်း။ ။အထ ဝါ သမိတိန္တိ သမူဟံ၊ ဘိက္ခုသမူဟံ ဒဿနာယ အာဂတာတိဝိ အတ္ထော။ ဤအလို သမိတိ - သဒ္ဓါသည် သမူဟ - အနက်ကိုဟော၏။ ဒဿနာယ - ဟု ပါဌသေသ - ထည့်ပါ။

၅။ တနည်း။ ။ပုဒ်စဉ် ၃၃၇၊ အဋ္ဌကထာ (၂၀၁)၌ “မောဒမာနာ အဘိက္ကာမံ ဘိက္ခုနံ သမိတိ ဝနန္တိ ဟဋ္ဌတုဉ္စမိတ္တာ ဘိက္ခုသံဃသမိတိ” (စုဝေးသော ရဟန်းအပေါင်းရှိသော။) ဣမံ မဟာဝနံ အာဂတာတိ အဓတ္ထာ” ဟု လည်းကောင်း၊ ဇီကာ၌ - “ဘိက္ခုသံဃော သမိတော သန္တိပတိတော ဧတ္တာတိ ဘိက္ခုသံဃသမိတိ၊ ဣမံ ဝနံ” ဟုလည်းကောင်း သမိတိ - နှင့် ဝနံ - ကို အရတုဖွင့်လိမ့်မည်။

အနီး၌ဖြစ်သော တောင်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဟိမဝန္တာ၏ အနီးဖြစ်သော တောင်၌နေကုန်သော။ နာနတ္ထဝဏ္ဏိနော၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသော သဘောရှိသော အဆင်းရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အမျိုးမျိုးကွဲပြားသော အဆင်းရှိကုန်သော။ ဣဒ္ဓိမန္တော။ပ။ ယသသိနော။ ယက္ခာ၊ တို့သည်။ မောဒမာနာ။ပ။အဘိက္ကာမုံ။

တိသဟဿာ၊ သုံးထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ သုံးထောင် အရေအတွက်ရှိကုန်သော။ သာတာဂီရာ၊ သာတာဂီရ-တောင်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ (နေကုန်သော။) နာနတ္ထဝဏ္ဏိနော။ပ။ ယသသိနော။ ယက္ခာ၊ မောဒမာနာ။ပ။ အဘိက္ကာမုံ။

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ သောဠသဟဿာ၊ တသောင်းခြောက်ထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ တသောင်းခြောက်ထောင် အရေအတွက်ရှိကုန်သော။ နာနတ္ထဝဏ္ဏိနော။ပ။ ယသသိနော။ ဧတေ ယက္ခာ၊ တို့သည်။ [ဣစ္စေတေ-မှ ဧတေ-ကို ယူ၍ပေးသည်။]။ပ။ အဘိက္ကာမုံ။

ပဉ္စသတာ၊ ငါးရာ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဝေသာမိတ္တာ၊ ဝေသာမိတ္တ-တောင်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ (နေကုန်သော။) နာနတ္ထဝဏ္ဏိနော။ပ။ ယသသိနော ယက္ခာ။ပ။ အဘိက္ကာမုံ။ [နှုတ်တက်အောင် အနက်ဆိုပါ။]

ကုမ္ဘီရော၊ ကုမ္ဘီရ-နတ်သည်။ ရာဇဂဟိကော၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏ အနီး၌ဖြစ်၏။ ဝေပုလ္လံ၊ ဝေပုလ္လ-တောင်သည်။ အဿ၊ ထိုကုမ္ဘီရ-နတ်၏။ နိဝေသနံ၊ အမြဲနေရာဖြစ်၏။ နံ၊ ထို ကုမ္ဘီရ-နတ်ကို။ ဘိယျော၊ အပိုအလွန်နှင့်တကွ။ ယက္ခာနံ၊ ယက္ခ-နတ်မျိုးတို့၏။ သတသဟဿံ၊ တသိန်းသည်။ ပယိရူပါသတိ၊ ဆည်းကပ်ရ၏။ [နံ၊ ကို။ ယက္ခာနံ။ တို့၏။ ဘိယျော သတသဟဿံ၊ တသိန်းကျော်သည်။ ပယိရူပါသတိ၊ ၏။-ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။] ရာဇဂဟိကော၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏ အနီး၌နေသော။ ကုမ္ဘီရော၊ ကုမ္ဘီရ-မည်သော။ သောပိ၊ ထိုနတ်သည်လည်း။ ဝနံ၊ ဤမဟာဝန်တောသို့။ သမိတိ၊ ရဟန္တာဖြစ်စ သာဝက သစ်လွင် သူတော်စင် အပေါင်းကို။ (ဒဿနာယ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် ဖူးမြင်ဖို့ရာ။) အာဂါ၊ ရောက်လာပြီ။

၃၃၆။ ပုရိမဉ္စ ဒိသံ၊ အရှေ့အရပ်ကို။ ဝါ၊ အရှေ့အရပ်၌ နေသော နတ်အပေါင်းကို။ [စ-သဒ္ဒါအနက် မရှိ၊ ဂါထာပူရဏ-နိပါတ်။] တေရဋ္ဌော၊ တေရဋ္ဌ-မည်သော။ ရာဇာ၊ နတ်မင်းသည်။ ပဿာသတိ၊ သွန်သင်လမ်းပြ

၄၆၂

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

မြဲဟာသမယသုတ်

ဆုံးမ-ရ၏။ သော၊ 'ထိုဝတ်ရဋ္ဌ-နတ်မင်းသည်။ ဂန္ဓဗ္ဗာနံ' ၊ အရပ်လေး မျက်နှာရှိ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်တို့၏။ အဓိပတိ၊ အကြီးအကဲဖြစ်သော။ ယသဿိ၊ များသော အခြံအရံရှိသော။ မဟာရာဇာ၊ နတ်မင်းကြီး တယောက်ပေတည်း။ [နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တွင် တယောက်အပါအဝင်ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

တဿ၊ ထို ဓဇာရဋ္ဌ-နတ်မင်းကြီး၏။ (ပုတ္တဘိ-၌ စပ်။) ဗဟဝေါ၊ များကုန်သော။ ဣန္ဒနာမာ၊ သိကြားမင်း၏ နာမည်ဖြစ်သော ဣန္ဒ-ဟူသော နာမည်ရှိကုန်သော။ [ထို သားအားလုံးကို သိကြားမင်း၏ နာမည်ကိုယူ၍ ဣန္ဒ-ဟူ၍ မှည့်ထားသည်။] မဟဗ္ဗလာ၊ ကြီးသောခွန်အားရှိကုန်သော။ ဣဒ္ဓိမန္တော၊ နတ်တို့၏ တန်ခိုးရှိကုန်သော။ ဇုတိမန္တော၊ နတ်တို့၏ အာနုဘော်ရှိကုန်သော။ ဝဏ္ဏဝန္တော၊ လှပသော အဆင်းရှိကုန်သော။ ယသဿိနော၊ များသော အခြံအရံရှိကုန်သော။ ပုတ္တဘိ၊ သားတော်တို့သည် လည်း။ မောဒမာနာ၊ လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်ကုန်လျက်။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သမိတိ၊ စည်းဝေးရာဖြစ်သော။ ဝနံ၊ ဤ မဟာဝန်တောသို့။ အဘိက္ကာမု၊ ရှေးရှုလာကြကုန်ပြီ။ [နောက်ဂါထာတို့၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံပေးပါ။]

တံ ဒက္ခိဏဉ္စ ဒိသံ၊ ထို တောင်အရပ်ကို။ ဝါ၊ ထို တောင်အရပ်၌ နေသော နတ်အပေါင်းကို။ ဝိရူဠော၊ ဝိရူဠ-မည်သော။ ရာဇာ ပသာသတိ။ သော၊ ထို ဝိရူဠ-နတ်မင်းသည်။ ကုမ္ဘဏ္ဍာနံ၊ အရပ်လေးမျက်နှာရှိ ကုမ္ဘဏ်နတ်တို့၏။ အဓိပတိ၊ သော။ ယသဿိ၊ သော။ မဟာရာဇာ၊ တည်း။ ပ။

ပစ္ဆိမဉ္စ ဒိသံ၊ အနောက်အရပ်ကို။ ဝါ၊ အနောက်အရပ်၌နေသော နတ်အပေါင်းကို။ ဝိရူပက္ခော၊ ဝိရူပက္ခ-မည်သော။ ရာဇာ ပသာသတိ။ သော၊ သည်။ နာဂါနံ၊ အရပ်လေးမျက်နှာရှိ နာဂါးတို့၏။ အဓိပတိ။ ပ။

တံ ဥတ္တရဉ္စ ဒိသံ၊ ထို မြောက်အရပ်ကို။ ဝါ၊ ထို မြောက်အရပ်၌နေသော နတ်အပေါင်းကို။ ကုဝေရော၊ ကုဝေရ-မည်သော။ ရာဇာ။ ပ။ သော၊ သည်။ ယက္ခာနံ၊ အရပ်လေးမျက်နှာရှိ ယက္ခ-နတ်တို့၏။ ဝါ၊ နတ်ဘီလူးတို့၏။ အဓိပတိ။ ပ။

၁။ ဂန္ဓဗ္ဗာနံ အဓိပတိ။ ။ဓဇာရဋ္ဌ-နတ်မင်းသည် အရှေ့အရပ်၌နေသော နတ်များကို ဆုံးမရသည်-ဟု ဆိုသော်လည်း သူ၏ အခြေအရံဖြစ်သော ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်များကား အရပ်လေးမျက်နှာ ကျွန်းကြီးလေးသွယ်နှင့် အခြံအရံ ကျွန်းငယ်များ၌ ရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့်-သူသည် ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်အားလုံး၏ အကြီးအကဲဖြစ်ရကား အရပ်လေးမျက်နှာရှိ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်မှန်သမျှကိုလည်း ဆုံးမရပေသည်။ [ကုမ္ဘဏ္ဍာနံ အဓိပတိ-စသည်၌ လည်း ဤအတိုင်း သိပါ။]

ပုရိမံ ဒိသံ၊ အရှေ့အရပ်၌။ တေရဋ္ဌော၊ တေရဋ္ဌ-နတ်မင်းကြီးသည်လည်းကောင်း။ ဒက္ခိဏေန၊ တောင်အရပ်၌။ ဝိရုဠကော၊ ဝိရုဠက-နတ်မင်းကြီးသည်လည်းကောင်း။ ပဏ္ဍိမေန၊ အနောက်အရပ်၌။ ဝိမ္မုပက္ခော၊ သည်လည်းကောင်း။ ဥတ္တရံ ဒိသံ၊ မြောက်အရပ်၌။ ကုဝေရော၊ သည်လည်းကောင်း။ စတ္တာရော၊ လေးယောက်ကုန်သော။ တေ မဟာရာဇော၊ ထို နတ်မင်းကြီးတို့သည်။ [“ရာဇာနော” ဟု ဆိုလိုလျက် “နော” သဒ္ဒါကျနေသည်။] သမန္တာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်သော တသောင်းသောစကြဝဠာတို့မှ။ (အာဂန္တု၊ လာ၍။) စတုရော ဒိသာ၊ အရပ်လေးမျက်နှာ၌ရှိသော တောင်ထိပ်တို့၌။ [စတုရော ဒိသာတိ စတုသု ဒိသာသု။-ဋီကာ။ သတ္တမိ-အနက်၌ ပထမာသက်ပါ။] ဒဒ္ဒလ္လမာနာ၊ လွန်စွာ ထိန်လင်း တောက်ပကုန်လျက်။ ကာပိလဝတ္ထဝေ၊ ကပိလဝတ်မြို့၏ အနီးဖြစ်သော။ ဝနေ၊ တောအုပ် ကြီး၌။ အဋ္ဌသု၊ တည်ကြကုန်ပြီ။

၃၃၇။ ကုဋေဏ္ဍု၊ ကုဋေဏ္ဍု-မည်သော နတ်လည်းကောင်း။ ဝိဋ္ဌေဏ္ဍု၊ ဝိဋ္ဌေဏ္ဍု-မည်သော နတ်လည်းကောင်း။ ဝိဋ္ဌုစ္စ၊ ဝိဋ္ဌုစ္စ-မည်သော နတ်လည်းကောင်း။ သဟ၊ ထို နတ်ကျွန်တို့နှင့်အတူ။ ဝိဋ္ဌုဋ္ဌော၊ ဝိဋ္ဌုဋ္ဌ-မည်သော နတ်လည်းကောင်း။ စန္ဒနော၊ စန္ဒန-မည်သော နတ်လည်းကောင်း။ ကာမသေဋ္ဌော၊ ကာမသေဋ္ဌ-မည်သော နတ်လည်းကောင်း။ ကိန္နိသဏ္ဍု၊ ကိန္နိသဏ္ဍု-မည်သော နတ်လည်းကောင်း။ နိသဏ္ဍု၊ စ၊ နိသဏ္ဍု-မည်သော နတ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မာယာဝိနော၊ ပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုကို ဖုံးကွယ်တတ်သော မာယာရှိကုန်သော။ ဝဉ္ဇနိကာ၊ လှည့်ပတ်ခြင်းရှိကုန်သော။ သဌာ၊ ကောက်ကျစ်ကုန်သော။ မာယာ၊ လှည့်ပတ်တတ်သော မာယာရှိကုန်သော။ [ဤပုဒ်တို့ကို ဒါသာ၌ ဝိသေသန-စပ်ပါ။ မာယာ+ယေသံ+အတ္ထိတိ မာယာ။-ဋီကာ။] တေသံ၊ ထို နတ်မင်းကြီးတို့၏။ ဒါသာ၊ ရှစ်

၁။ စတ္တာရော တေ မဟာရာဇော။ ။ဤ စကြဝဠာရှိ နတ်မင်းကြီးလေးယောက်သာမက စကြဝဠာတသောင်းရှိ နတ်မင်းကြီးများလည်း မိမိတို့၏ အခြံအရံဖြစ်သော ကုဋေတသိန်းစီ၊ ကုဋေတသိန်းစီသော ဝန္ဓဗ္ဗ နတ်ပရိသတ်၊ ကုဒ္ဒဏ်နတ်ပရိသတ်၊ နဂါးပရိသတ်၊ ယက္ခ (ဘီလူး) ပရိသတ်တို့နှင့် အတူလာ၍ ကပိလဝတ္ထ တော်အုပ်မှစ၍ စကြဝဠာတိုက်ခန်းကို ပြည့်စေလျက် တည်နေကြသည်။

၂။ ဒဒ္ဒလ္လမာနာ။ ။ဤပုဒ် ရုပ်ပြီးပုံကို ကစည်းဘာသာဋီကာ၊ (၃) အုပ်၊ ၃၇၅၊ ၃၇၆-၌လည်းကောင်း၊ မောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယသစ် (၃) အုပ်၊ ၂၄၇-၌လည်းကောင်း ပြထားပြီ။

ယောက်သော နတ်ကျွန်တို့သည်။ အာဂုံ၊ ရဟန်းအပေါင်း စည်းဝေးနေရာ ကပိလဝတ်မြို့အနီး တောအုပ်ကြီးသို့ လာကြကုန်ပြီ။

ပနာဒေါ၊ ပနာဒ-နတ်မင်းလည်းကောင်း။ သြပမညော စ၊ သြပမည-နတ်မင်းလည်းကောင်း။ ဒေဝသူတော၊ နတ်တို့၌ ထင်ရှားသည့် နတ်ရထား ထိန်းဖြစ်သော။ မာတလိ စ၊ မာတလိ-နတ်မင်းလည်းကောင်း။ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်မျိုးဖြစ်သော။ စိတ္တသေနော စ၊ စိတ္တ-နတ်မင်း၊ သေန-နတ်မင်း၊ စိတ္တသေန-နတ်မင်းလည်းကောင်း။ နဋ္ဌောရာဇာ၊ ကျူထရံသည် နတ်မင်းလည်းကောင်း။ ဇနေသုတော၊ လှည့်အကြီးအကဲဖြစ်ခဲ့သော ဇန-ဝသဘ-နတ်မင်းလည်းကောင်း။ ပဉ္စသိခေါ စေဝ၊ ပဉ္စသိခ-နတ်မင်းလည်းကောင်း။ တိမ္ဗရ၊ တိမ္ဗရ-နတ်မင်းကြီးလည်းကောင်း။ သုရိယဝစ္ဆသ၊ တိမ္ဗရ-နတ်မင်းကြီး၏သမီးဖြစ်သော သုရိယဝစ္ဆသ-နတ်သမီးလည်းကောင်း။

(ဣတိ၊ ဤသို့။) ဧတေ စ၊ ဤ နာမည်တပ်လျက် ဆိုအပ်ခဲ့သော ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်မင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ သဟ ရာဇာတိ၊ ဤ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်မင်းတို့နှင့်အတူ။ အညော၊ အခြားကုန်သော။ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်မျိုး ဖြစ်ကုန်သော။ ရာဇာနော စ၊ များစွာသောနတ်မင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ မောဒ-မာနာ၊ လွန်စွာဝမ်းမြောက်ကုန်လျက်။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သမိတိ၊ စည်းဝေးရာဖြစ်သော။ ဝနံ၊ ဤ မဟာဝန်တောသို့။ အဘိက္ကာမံ၊ ရွေးရှုလာကြကုန်ပြီ။

၃၃၈။ အထ၊ ထို့ နတ်များအပြင်။ နာဂသ၊ နာဂသ-ရေအိုင်၌နေ ကုန်သော။ နာဂါ၊ နဂါးတို့သည်လည်းကောင်း။ ဝေသာလာ၊ ဝေသာလီမြို့၌ နေကုန်သော။ ဝါ၊ ဝေသာလီမြို့အနီး ရေအိုင်၌နေကုန်သော။ (နာဂါ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။) သဟ တစ္ဆက၊ တစ္ဆက-နဂါးမင်း၏ ပရိသတ်နှင့်အတူ။ အာဂုံ၊ လာကြကုန်ပြီ။ [တစ္ဆက-သည် နဂါးမင်းတဦးဖြစ်၏။] ကမ္မလဿတရာ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ခြေ၌ နေကုန်သော ကမ္မလ - နဂါး၊ အဿတရ-နဂါးတို့သည်လည်းကောင်း။ [ဤ နဂါးနှစ်ဦးကား အလွန် တန်ခိုးကြီးသတတ်။] ပါယာဂါ၊ ပယာဂ-ဆိပ်ကမ်း၌ နေကြသော နဂါးတို့သည်လည်းကောင်း။ သဟ ဉာတိတိ၊ ဆွေမျိုးတို့နှင့်အတူ။ အာဂုံ၊ လာကြကုန်ပြီ။

၁။ စိတ္တသေနော စ ဂန္ဓဗ္ဗော။ စိတ္တော စ သေနော စ စိတ္တသေနော စ စိတ္တသေနော-ဟု သုံးပုဒ် ဧကသေသ်-ပြုထားသည်။ ဤ နတ်မင်းများသာမက ပနာဒ-မှ စ၍ သုရိယဝစ္ဆသ-တိုင်အောင် ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်မျိုးချည်း ဖြစ်ကြသည်။

ယသသိနေသ၊ များသော အခြံအရံရှိကုန်သော။ ယမုနာ၊ ယမုနာ-
မြစ်၌နေသော ၊ နဂါးတို့သည်လည်းကောင်း။ တေရဋ္ဌာ၊ တေရဋ္ဌ-နဂါး
မျိုး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ နာဂါ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အာဂူ၊ လာကြ
ကုန်ပြီ။ ရောဝဏော၊ ရောဝဏ်မည်သော။ မဟာနာဂေါ၊ ဆင်ပြောင်ကြီး
ဖြစ်သော။ သော ပိ၊ ထို နတ်သားသည်လည်း။ သမိတိ၊ ရဟန်းတို့၏
စည်းဝေးရာဖြစ်သော။ ဝနံ၊ ဤ မဟာဝန်တောသို့။ အာဂါ၊ လာပြီ။

ယေ၊ အကြင် ဂဠုန်တို့သည်။ နာဂရာဇေ၊ ကမ္ပလ အဿတရ-တို့မှ
ကပါး အခြားသော နဂါးမင်းတို့ကို။ သဟဿ၊ အနိုင်အထက် နှိပ်စက်
၍။ ဟရန္တိ၊ ဆောင်ယူနိုင်ကုန်၏။ (ဖမ်းယူနိုင်ကုန်၏။) ဒိဗ္ဗာ၊ နတ်၌ဖြစ်
သော တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိကုန်သော။ ဒီဇာ၊ ဒီဇ-မည်ကုန်သော။ (အမိ
ဂမ်းမှတစ်ဆင့် ဥအိမ်မှတစ်ဆင့် နှစ်ကြိမ်ဖွားမြင်ရသဖြင့် ဒီဇ-မည်ကုန်သော။)
ပက္ခိ၊ အတောင်ရှိကုန်သော။ ဝိသုဒ္ဓစက္ခု၊ ယူဇနာတရာ၊ တထောင်အတွင်း၌
နဂါးတို့ကို မြင်နိုင်သည့် စင်ကြယ်သော မျက်လုံးရှိကုန်သော။ တေ၊ ထို
ဂဠုန်တို့သည်။ ဝေဟာယသ၊ ကောင်းကင်ဖြင့်။ (ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်။)
ဝနံ၊ ရဟန်းများစည်းဝေးနေရာ ဤ မဟာဝန်တောသို့။ အဇ္ဈပတ္တာ၊
ကောင်းစွာ ရောက်လာကြကုန်ပြီ။ စိတြာသုပဏ္ဏာ၊ ဣတိ၊ စိတြာသုပဏ္ဏာ
ဟူသည်။ တေသံ၊ ထို ဂဠုန်တို့၏။ နာမံ၊ နာမည်ပေတည်း။

တဒါ၊ နဂါး ဂဠုန်တို့ မဟာဝန်တောသို့ ရောက်လာကြရာ ထိုအခါ
၌။ နာဂရာဇာနံ၊ နဂါးမင်းတို့၏။ (သုပဏ္ဏတော၊ ဂဠုန်အပေါင်းမှ။)
အဘယံ၊ ဘေးမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဘာဝပ္ပဓာန၊ ဘာဝလောပ-ကြံ
ပါ။) ဝါ၊ ဘေးကင်းခြင်းသည်။ အာသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။
သုပဏ္ဏတော၊ မှ။ (နာဂရာဇာနံ၊ တို့၏) ခေမံ၊ ဘေးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။
(ဘေးကင်းခြင်းကို။) အကာသိ၊ ပြုတော်မူပြီ။ သဏှာဟိ၊ သိမ်မွေ့ ချိုသာ
ကုန်သော။ ဝါစာဟိ၊ စကားတို့ဖြင့်။ ဥပဂ္ဂယန္တ၊ အနီးသို့ကပ်၍ ခေါ်
ဝေါ် ပြောဆိုကုန်လျက်။ (ရင်းရင်းနှီးနှီး နှုတ်ဆက်ကုန်လျက်။) နာဂါ၊

၁။ မဟာနာဂေါ။ ။မဟာနာဂေါ-ဟု ဆိုသော်လည်း တကယ် တိရစ္ဆာန်
ထင်မဟုတ်ပါ။ သင်္ကြားမင်းစီးလိုသောအခါ ဆင်ပြောင်ကြီးအသွင် ဖန်ဆင်းပေးရသော
နတ်သားတည်း။ အကျယ်ကို ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ၊ မဆဝတ္ထု-၌ ကြည့်ပါ။

၂။ စိတြာ သုပဏ္ဏာ။ ။ဆန်းကြယ်သော အတောင်ရှိသောကြောင့် “စိတြာ”
ကု နာမည် တွင်၏။ ကောင်းသော အတောင်ရှိသောကြောင့် “သုပဏ္ဏာ” နာမည်
တွင်သည်။ [စိတြသုပဏ္ဏာ”တိ နာမံ (ကသွာ)ဝိစိတြသုန္ဒရပတ္တဝန္တတာယ။-ဝိကာ။]

နဂါးတို့သည်လည်းကောင်း။ သူပဏ္ဏာ၊ ဂဠုန်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓ၊
 ကို။ သရဏံ၊ ဆည်းကပ် အားကိုးမှုကို။ အကံသု၊ ပြုကုန်ပြီ။
 ၂၃၉။ ဝဇီရဟတ္ထေန၊ လက်၌ ဝဇီရစိန် လက်နက်ရှိသောသိကြားသည်။
 ဇိတဝ၊ အောင်အပ် နိုင်အပ်ဖူးကုန်သော။ [တချိန်က အသုရာနှင့် တဝတ်-
 သာနတ်တို့ စစ်ဖြစ်ကြရာဝယ် သိကြားမင်းက နိုင်ဖူးသည်။] သမုဒ္ဓံ၊ သမုဒ္ဓရာ
 ကို။ သိတဝ၊ မှီနေကုန်သော။ ဝါသဝဿ၊ သိကြားမင်း၏။ [ဧတေ-ကို
 အသုရာ-နှင့် တွဲ၍ပေးမည်။] ဘာတရော၊ ညီ၊ အစ်ကိုတော်စပ်ကုန်သော။
 [တကယ်ညီ အစ်ကို တော်သည်မဟုတ်။ ဝေပစိတ္တိ-အသုရာမင်း၏ သမီးဖြစ်
 သော သုဇာတာနှင့်စပ်၍ ယောက်ဖ ဖြစ်ကုန်သော-ဟု ဆိုလိုသည်။]
 ဣဒ္ဓိမန္တော၊ နတ်တို့၏ တန်ခိုးရှိကုန်သော။ ယသဿိနော၊ များသော
 အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိကုန်သော။ ဧတေ အသုရာ၊ ဤ အသုရာတို့
 သည်။ (အာဂုံ၊ လာကြကုန်ပြီ။)

ကာလကဉ္စာ၊ ကာလကဉ္စာ - အသုရာတို့သည်လည်း။ မဟာဘိသွာ၊
 ကြောက်စရာကောင်းလောက်အောင် ကြီးစွာသော ခန္ဓာကိုယ်ရှိကုန်လျက်။
 (ကြောက်စရာကောင်းလောက်အောင် ကြီးစွာသောခန္ဓာကိုယ်ကို ဖန်ဆင်း
 ကုန်လျက်။ အာဂုံ။) [မဟာဘိသွာတိ ဘိသနကမဟာသရီရာ။-ဒီကာ။]
 ဒါနဝေဃသ၊ ဒါနဝေဃသ-မည်ကုန်သော။ အသုရာ၊ လေးတော်သား
 အသုရာတို့သည်။ (အာဂုံ။) ဝေပစိတ္တိ၊ ဝေပစိတ္တိ-အသုရာမင်းသည်လည်း
 ကောင်း။ သုစိတ္တိ စ၊ သုစိတ္တိ-အသုရာမင်းသည်လည်းကောင်း။ ပဟာရာ-
 ဒေါ၊ ပဟာရာဒ-အသုရာမင်းသည်လည်းကောင်း။ သဟ၊ ထို အသုရာမင်း
 တို့နှင့်အတူ။ နမုစိ၊ သတ္တဝါတို့ကို မလွှတ်မြှောက်စေလိုသော မာရ်နတ်
 သည်လည်းကောင်း။ (အာဂုံ။)

ဗလိပုတ္တာနံ၊ ဗလိ-မည်သော အသုရာကြီးရဲ့ သားတို့၏။ သတဉ္စ၊
 တရာသည်လည်း။ (ဟောတိ။ ရှိ၏။) [ဗလိ-မည်သော မဟာအသုရာမှ

၁။ ဝေပစိတ္တိ သုစိတ္တိ စ ပဟာရာဒေါ။ ။ဤ အဋ္ဌကထာ၌ ဝေပစိတ္တိ အသုရာ-
 စသည်ဖြင့် သာမည-ဖွင့်သော်လည်း “ဝေပစိတ္တိ အသုရိန္ဒော အာဂတာဂတာနံ
 အသုရာနံ။-ဓမ္မပဒဋ္ဌ-၁၊ ၁၇၆။ ပဟာရာဒေါ အသုရိန္ဒော၊ အံ-၃၊ ၃၀-တို့ကို
 ထောက်၍ အသုရိန္ဒ၊ အသုရိန်၊ အသုရာတို့၏မင်း-ဟု ပေးပါသည်။ [မာရ်နတ်နှင့်
 အတူလာရခြင်း၏အကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ကြည့်ပါ။]

၂။ သတဉ္စ ဗလိပုတ္တာနံ။ ။ဗလိ-မည်သော မဟာအသုရာသည် အလွန်သေး
 ငယ်သော ခန္ဓာကိုယ်ကို ဖန်ဆင်း၍ လာသတတ်။ သူကရွှေဆုံးမှလာ၏။ အခြားနတ်
 များ၏ နာမည်ကို ပြောနေစဉ် လွန်သွားသောကြောင့် သူ့ကို မပြောလိုက်ရပဲ သူ၏

သားပေါင်းတရာရှိသည်။- ဟူလို့။] သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော သားတို့သည်။ ဝေရောစ နာမကာ၊ မိမိ၏ ဦးရီးဖြစ်သော ရာဟု-အသုရာမင်း၏ “ရာဟု” ဟူသော အမည်ရှိကုန်၏။ (တေ၊ ထို ဝေရောစ-အသုရာတို့သည်။) ဗလိ-သေနံ၊ ဗလိ-မည်သော အသုရာကြီး၏ စစ်တပ်ကို။ သန္ဓယိတွာ၊ စုရုံး၍။ ရာဟုဘဒ္ဒံ၊ မြတ်သော ရာဟု-အသုရာမင်းသို့။ ဥပါဂမုံ၊ ချဉ်းကပ်ကြကုန်ပြီ။ (ကိ၊ အဘယ်သို့ သံတော်ဦးတင်လျက် ချဉ်းကပ်ကြကုန်သနည်း။) တေ၊ အရှင်ဦးရီးအား။ ဘဒ္ဒံ၊ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ မင်္ဂလာသည်။ (ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။) ဒါနိ၊ ယခု။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သမိတိ၊ သော။ ဝနံ၊ မဟာဝန်တောသို့။ သမယော၊ ဖူးမြင်ဖို့ရန်၊ သွားချိန်တန်ပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်လျက် ချဉ်းကပ်ကြကုန်ပြီ။

၃၄၀။ အာပေါစ၊ အာပေါကသိုဏ်းကို စီးဖြန်းခဲ့သဖြင့် အာပေါ-မည်သော။ ဒေဝါ စ၊ နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ [နောက်၌ ဤနည်း မှီး၍ သိပါ။] ပထဝီ၊ ပထဝီ-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ တေ-ဇော၊ တေဇော-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဝါယော၊ ဝါယော-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ တဒါ၊ ရဟန်းအပေါင်း စည်းဝေး နေရာ ထိုအခါ၌။ အာဂမုံ၊ ဖူးမြင်ဖို့ရာ လာကြကုန်ပြီ။ ဝရုဏာ၊ ဝရုဏ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဝါရုဏာ ဒေဝါ၊ ဝါရုဏ-နတ်တို့သည်လည်း ကောင်း။ ယသသာ၊ ယသ-နတ်နှင့်။ သဟ၊ အတူ။ သောမော စ၊ သောမ-နတ်သည်လည်းကောင်း။ ယသသိနော၊ များသော အခြံအရံရှိကုန် သော။ မေတ္တာ ကရုဏာ ကာယိကာ၊ မေတ္တာ-ဥပစာရဈာန်၊ ကရုဏာ-

သားများကိုသာ နာမည်ဖော်လျက် ပြောတော်မူလို၍ “သတဉ္စေ မလိပုတ္တာနံ” စသည် ကို မိန့်သည်။-ဋီကာ။

၁။ သဗ္ဗေ ဝေရောစ နာမကာ။ *ဗလိ-မဟာအသုရာ၏ သားများသည် သူတို့ ၏ဦးရီးဖြစ်သော ရာဟု-အသုရိန်မင်း၏ နာမည်ကိုယူ၍ “ရာဟု” လို့ နာမည်မှည့် ထားကြ၏။ ရာဟု-သည် အသုရိန် (အသုရာတို့၏မင်း) တည်း။ ရာဟု-နှင့် ဝေရောစ-သည် ပရိယာယ်ဖြစ်သည်။

၂။ အာပေါစ-စသည်။ ။နတ်ဘဝမရောက်ခင်က အာပေါကသိုဏ်း စသည် တို့၌ ပရိကံပြု၍ ဥပစာရ-ဈာန်ကြောင့် ဖြစ်ရသော နတ်တို့ကို “အာပေါ၊ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော” ဟု ဆိုသည်။ မေတ္တာ-ဥပစာရဈာန်၊ ကရုဏာ-ဥပစာရဈာန်ကြောင့် နတ်ဖြစ်သူတို့ကို “မေတ္တာကာယိကာ၊ ကရုဏာကာယိကာ” ဟုဆိုသည်။ [ကာမာဝစရ-ကုသိုလ်စိတ်၌ရှိသော ဈာန်ကို “ဥပစာရဈာန်” ဟု ခေါ်၏။]

၄၆၈

သုတ်မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

[မဟာသမယသုတ်

ဥပစာရစုန်ကြောင့် နတ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝဂ်၊ မေတ္တာကာယိ-
ကာ၊ ကရုဏာကာယိကာ-မည်ကုန်သော။ ဒေဝဂါ နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။
အာဂုံ၊ ကုန်ပြီ။

၁၂ ဒသဓာ၊ ဆယ်ယောက်အစုအားဖြင့်။ (ဦတာ၊ တည်ကုန်သော။) ဒသ၊
တကျိပ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ နာနတ္ထဝဏ္ဏိနော၊ မတူထူး
ခြား ကွဲပြားသော သဘောရှိသော အဆင်းရှိကုန်သော။ ဝဂ်၊ အမျိုးမျိုး
ကွဲပြားသော အဆင်းရှိကုန်သော။ [နာနာသဘာဝဝဏ္ဏဝန္တော။-ဦကာ။]
ဣဒ္ဓိမန္တော၊ နတ်တို့၏ တန်ခိုးရှိကုန်သော။ ဇုတိမန္တော၊ နတ်တို့၏ အာနု
ဘော်ရှိကုန်သော။ ဝဏ္ဏဝန္တော၊ လှပသော အဆင်းရှိကုန်သော။ ယသသိနော၊
များသော ခြွေရံသင်းပင်း ကျော်စောခြင်းရှိကုန်သော။ ဧတေ ကာယာ၊
ဤ နတ်အပေါင်းတို့သည်။ မောဒမာနာ၊ လွန်စွာဝမ်းမြောက်ကုန်လျက်။
ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သမိတိ၊ စည်းဝေးရာဖြစ်သော။ ဝနံ၊ ဤ မဟာဝန်တော
သို့။ အဘိက္ခာမံ၊ ရှေးရှုလာကြကုန်ပြီ။ [နောက်ဂါထာများ၌ ဤသို့ အပြည့်
အစုံပေးပါ။]

ဝေဏ္ဍုဒေဝဂါ၊ ဝေဏ္ဍု-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ သဟလိ
စ၊ သဟလိ-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ အသမာ စ၊ အသမာ-
မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဒုတေ၊ နှစ်မျိုးကုန်သော။ ယမာ၊ ယမာ၊
ယမက-မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ (အာဂုံ။) စန္ဒဿ၊ လ ကို။
(လ၊ ဗိမာန်ကို။) ဥပနိသာ၊ မှီကုန်သော။ ဒေဝဂါ၊ တို့သည်။ စန္ဒံ၊ လ ကို။
ပုရက္ခတ္တာ၊ ရှေ့၌ပြု၍။ (ရှေ့ကထား၍။) အာဂုံ။

သုရိယဿ၊ နေကို။ (နေဗိမာန်ကို။) ဥပနိသာ ဒေဝဂါ သုရိယံ ပုရက္ခတ္တာ
အာဂုံ။ (နက္ခတ္တနိဿိတာ၊ နက္ခတ်ကိုမှီသော နတ်တို့သည်။) နက္ခတ္တာနိ၊ နက္ခတ်

၁။ ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ။ ။ “ဒသဓာ၊ ဆယ်ယောက် အစုအားဖြင့်။
ဒသကာယာ၊ ဆယ်စုသောနတ်တို့။” ဟူသောစကားတော်အရ အာပေါ-နတ်များ၊
တေဇော-နတ်များ စသော နာမည်တူအားဖြင့်သာ တကျိပ်ရှိသည်ဟု မှတ်ပါ။ အရေ
အတွက်အားဖြင့်မူ တရာကျော်ပေလိမ့်မည်။ [နောက်ဂါထာများ၌ ဤနည်းမှီး သိပါ။]

၂။ စန္ဒဿပနိသာ ဒေဝဂါ။ ။ လ ကိုအမှီပြု၍ လ ၏ ရှေ့မှလည်းကောင်း၊
နောက်မှလည်းကောင်း၊ ဘေးမှလည်းကောင်း-ပြေးလိုက်ကြသော နတ်တို့တည်း။
ဤနတ်များသည် အပြေးဝါသနာပါကြ၏။ သုရိယဿပနိသာ နက္ခတ္တနိဿိတာ-တို့၌
လည်း နည်းတူသိပါ။

တို့ကို။ ပုရုက္ခတော၊ ရှိ။ (အာဂုံ။) မန္တဝလာဟကော^၁။ လေကို လာစေနိုင်သော
 လေနတ်၊ ဆီးနှင်းတိမ်တိုက်ကို ဖြစ်စေနိုင်သော တိမ်နတ်၊ အပူကိုဖြစ်စေနိုင်သော
 ဥတုနတ်တို့သည်။ အာဂုံ။ ဝသ္မနံ^၂၊ ဝသု-မည်သော နတ်တို့၏။ ဝါသဝေါ၊
 ရွှေသွားခေါင်းဆောင်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဝါသဝ-မည်သော။ သေဌောမြတ်
 သော။ ပုရိန္ဒဒေါ၊ ရွေး လူဖြစ်စဉ်က စွန့်ကြဲပေးကမ်း လူဒါန်းခဲ့ဖူးသော။
 သက္ကောပိ၊ သိကြားမင်းသည်လည်း။ အာဂါ၊ ဖူးမြင်ဖို့ရာ ရောက်လာပြီ။ ပ။

အထ၊ ထိုနတ်များအပြင်။ သဟဘူဒေဝါ၊ သဟဘူ-မည်သော နတ်တို့
 သည်။ အဂ္ဂိသိခါ၊ ဣဝ၊ မီးတောက်မီးလျှံတို့ကဲ့သို့။ ဇလံ၊ ထိန်လင်းတောက်ပ
 ကုန်လျက်။ အာဂုံ။ ဥမာပုပ္ဖနိဘာသိနော၊ အောက်မဲညိုပွင့် နှမ်းကြပ်ပွင့်နှင့်
 တူသော အဆင်းရှိကုန်သော။ အရိဋ္ဌကာ စ၊ အရိဋ္ဌက-နတ်တို့သည်လည်း
 ကောင်း။ ရောဇာ စ၊ ရောဇာ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ အာဂုံ။

ဝရုဏာ၊ ဝရုဏ- နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ သဟဓမ္မာ စ၊ သဟဓမ္မ-
 နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ အစ္စုတာ စ၊ အစ္စုတ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။
 အနေဇကော၊ အနေဇက-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ သူလေယျရုစိရာ၊
 သူလေယျ-နတ် ရုစိရ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ အာဂုံ။ ဝါသဝနေသိနော၊
 ဝါသဝနေသိ-နတ်တို့သည်လည်း။ အာဂုံ၊ မဟာဝန်တောသို့ လာကြကုန်ပြီ။
 ပ။

သမာနာ၊ သမာနာ-မည်သော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း။ မဟာ-
 သမာနာ၊ မဟာ သမာနာ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ မာနုသာ၊ မာနုသာ-

၁။ မန္တဝလာဟကော။ ။လေကိုလာစေနိုင်သော ဝါတဝလာဟက-နတ်၊ ဆီးနှင်း
 တိမ်တိုက်ကို ဖြစ်စေနိုင်သော အတ္တဝလာဟက-နတ်၊ အပူဥတုကို ဖြစ်စေနိုင်သော
 ဥက္ကဝလာဟက-နတ်၊ ဤဝလာဟက-နတ်အားလုံးကို “မန္တဝလာဟက” ဟု ဆိုသည်။
 ဝဿာလာဟက-မိုးကိုရွာစေနိုင်သော နတ်များလည်း ရှိသေး၏။ ထို နတ်များသည်
 ပဇ္ဇန္တ-မိုးနတ်နှင့်တူသောကြောင့် ဤသို့မဆိုပဲ နောက်၌ “ထနယံ အာဂ ပဇ္ဇန္တော၊
 ယော ဒိသာ အဘိဝဿတိ” ဟု ဟောတော်မူလိမ့်မည်။

၂။ ဝသ္မနံ ဝါသဝေါ။ ။ဝသုဒေဝတာ နာမ ဧကော ဒေဝနိကာယော၊ တေသံ
 ပုဗ္ဗင်္ဂမတ္တာ ဝါသဝေါ၊ သက္ကော-ဦးကာ။

၃။ ဇလမဂ္ဂိ သိခါရိဝ။ ။ဇလံ + အဂ္ဂိသိခါ + ဣဝ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ ဇလံ-ကို
 ဇလန္တာ-ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။ ဇလမဂ္ဂိ-သည်လည်းကောင်း။ သိခါရိဝ-သည်
 လည်းကောင်း။ နတ်တို့၏ နာမည်ဟုလည်း ဆိုကြ၏။ ဥမာပုပ္ဖနိဘာသိနော-၏ အဖွင့်
 ကို ဘာသာဋီကာ-၌ ပြထားပြီ။

၄၇၀

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[မဟာသမယသုတ်

နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ မာနုသုတ္တမာ၊ မာနုသုတ္တမာ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ခိဇ္ဈာပဒေသိကာ၊ ခိဇ္ဈာပဒေသိကာ နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ အာဂုံ။ မနောပဒေသိကာ၊ မနောပဒေသိကာ-နတ်တို့သည်လည်း။ အာဂုံ။ [ခိဇ္ဈာပဒေသိကာ၊ မနောပဒေသိကာ-နတ်တို့ကို သီလက္ခန်ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ကေစ္စသထတဝါဒ-၌ ကြည့်ပါ။]

အံထ၊ ထိုနတ်တို့အပြင်။ ဟရယော၊ ဟရိ-မည်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ အာဂုံ။ ယေ၊ အကြင်နတ်တို့သည်။ လောဟိတဝါသိနော၊ လောဟိတဝါသိ-နတ်တို့မည်၏။ ဝါ၊ လောဟိတ-အရပ်၌ နေလေ့ ရှိကုန်၏။ (တေ) စ၊ ထိုနတ်တို့သည်လည်း။ အာဂုံ။ ယသသိနော၊ များသော အခြံအရံ ရှိကုန်သော။ ပါရဂါ၊ ပါရဂါ-မည်ကုန်သော။ မဟာပါရဂါ၊ မဟာ-ပါရဂါ-မည်ကုန်သော။ ဒေဝါအာဂုံ။ ပ။

သုက္ကာ၊ သုက္က မည်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ကရမ္မာ၊ ကရမ္မ-နတ် တို့သည်လည်းကောင်း။ အရုဏာ၊ အရုဏ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ သဟ၊ ထိုနတ်တို့နှင့်အတူ။ ဝေဓနသ၊ ဝေဓနသ-နတ်တို့သည် လည်းကောင်း။ အာဂုံ။ ဩဒါတဂယာ၊ ဩဒါတဂယ-မည်ကုန်သော။ ပါမောက္ခာ၊ အကြီးအမှူး ပခာန ဖြစ်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဝိစက္ခဏာဒေဝါ၊ ဝိစက္ခဏ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ အာဂုံ။

သဒါမတ္တာ၊ သဒါမတ္တ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဟာရဂဇာ၊ ဟာရဂဇ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ယသသိနော၊ ကုန်သော။ မိဿကာ စ၊ မိဿက-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ (အာဂုံ။) ယော၊ အကြင်နတ်မင်းသည်။ ဒိသ၊ အရပ်မျက်နှာတို့၌။ အဘိဝဿတိ၊ မိုးရွာစေနိုင်၏။ သောပဇ္ဇန္တော၊ ထိုပဇ္ဇန္တ-နတ်မင်းသည်။ ဝါ၊ ထိုမိုးနတ်မင်းသည်။ ထနယံ၊ ထစ်ချုန်းလျက်။ အာဂုံ။ လာပြီ။ [အာဂါ-ပုဒ်ရင်း၊ ဂါထာဖြစ်၍ ရသပြုထားသည်။] ပ။

ဓေမိယာ၊ ဓေမိယ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ တုသိတာ၊ တုသိတာ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ [တုသိတာ တို့၌ နေသော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။-ဟု ဆိုလိုသည်။] ယာမာ၊ ယာမာ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ (ယာမာ-တို့၌နေသော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။) ယသသိနော၊ များသော အခြံအရံရှိကုန်သော။ ကဋ္ဌကာ စ၊ ကဋ္ဌက-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ လမ္ဗိတကာ၊ လမ္ဗိတက-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ လာမသေဋ္ဌာ၊ လာမသေဋ္ဌ-

နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဇောတိနာမာ စ၊ တောင်ထိပ်၌ပြုအပ်သော ကျူထင်းမီးပုံကဲ့သို့ တောက်ပသောကြောင့် ဇောတိ-အမည်ရှိသော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ အာသဝါ၊ အာသာ အမည်ရှိသော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း။ [အာသာ ဒေဝတာ ဆန္ဒဝသေန အာသဝါတိ ဝုတ္တာ။-ဋီကာ။] နိမ္မာနရတိနော၊ နိမ္မာနရတိ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ [နိမ္မာနရတိ- ဘုံ၌နေသော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။] အာဂုံ။ အထ၊ ထို နတ်များအပြင်။ ပရနိမ္မိတာ၊ ပရနိမ္မိတ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ (ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တိ-ဘုံ၌ နေသော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။) အာဂုံ။ပ။

ဒသ၊ တကျိပ်ကုန်သော။ ဇေတ ကာယာ၊ ဤ နတ်အပေါင်းတို့သည်။ ဒသဓော၊ ဆယ်ယောက် အစုအားဖြင့်။ (အာဂတာ၊ လာကုန်ပြီ။) နာနတ္ထဝဏ္ဏိနော၊ ကုန်သော။ပ။ ယသသိနော၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော နတ်တို့သည်။ မောဒမာနာ ဘိက္ခုနံ သမိတိ ဝနံ အဘိက္ကာမုံ။ [၃၄၀-အစ၌ ပေးခဲ့သည့်အတိုင်းလည်း ပေးနိုင်၏။]

သဋ္ဌိ၊ ခြောက်ကျိပ်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ နာနတ္ထဝဏ္ဏိနော၊ ကုန်သော။ ဇေတ ဒေဝနိကာယာ၊ ဤ နတ်အပေါင်းတို့သည်။ နာမန္တယေန၊ အာပေါ-စသော နာမည်သို့ အစဉ်လိုက်သော နာမည်တူ အဖို့အစုအားဖြင့်။ အာဂစ္ဆိ၊ လာကုန်ပြီ။ အညေ၊ ဤ စကြဝဠာ၌နေသော နတ်များမှ အခြားကုန်သော။ သဒိသာ၊ ဤ စကြဝဠာ၌နေသော နတ်များနှင့် အဆင်း နာမည်အားဖြင့် တူကုန်သော။ ယေ စ၊ ကကြင် အခြား စကြဝဠာတသောင်း၌ နေသော နတ်တို့သည်လည်း။ (သန္တိ။) တေပိ၊ ထို အခြား စကြဝဠာက နတ်တို့သည်လည်း။ သဟ၊ ဤ စကြဝဠာက နတ်တို့နှင့် အတူသာလျှင်။ (အာဂစ္ဆိ။ ကိ၊ အဘယ်သို့ကြံ၍ လာကြကုန်သနည်း။)

ပဝုဋ္ဌဇာတိံ၊ ကင်းကွာပြီးသော ဇာတိ-ရှိတော်မူလသော။ အခိလံ၊ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ-တည်းဟူသော ငြောင့်ရှိတော်မူလသော။ ဩစတိဏ္ဏံ၊ ကူးမြောက်အပ်ပြီးသော ဩစလေးအင် ရေအယဉ် ရှိတော်မူလသော။ အနာသဝံ၊ အာသဝေါလေးပါးမရှိသော အရိယာသံဃာကိုလည်း

၁။ ယေ စညေ သဒိသာ သဟ။ “အာပေါ စ ဒေဝါ ပထဝီ” မှ စ၍ “နာမန္တယေန အာဂစ္ဆိ” တိုင်အောင်သော စကားတော်ဖြင့် ဤ စကြဝဠာရှိ နတ်တို့ လာကြပုံကို မိန့်တော်မူ၏။ “ယေ စညေ သဒိသာ သဟ” ဖြင့် အခြားစကြဝဠာရှိ နတ်တို့လာပုံကို မိန့်တော်မူ၏။ ဤသို့ စကြဝဠာတသောင်းရှိ နတ်တို့ကို ညွှန်ပြတော်မူပြီးဖြစ်သည်။

ကောင်း။ [ဤ စကားတို့ဖြင့် ရဟန်းများကို ရှိခိုးသည်။] ဩဃတရံ၊ ဩဃလေးအင် ရေအယဉ်ကို လွန်မြောက်တော်မူပြီးတသော။ နာဂံ၊ မကောင်းမှု ရှိတော်မမူတသော။ အသိတာတိဂံ၊ မည်းညစ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို လွန်မြောက်တော်မူပြီးတသော။ စန္ဒိဝ၊ လ၊ နှင့်တူတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ လ၊ ကဲ့သို့ တင့်တယ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း။ [ဤ စကားတို့ဖြင့် ဘုရားရှင်ကို ရှိခိုးသည်။] ဒက္ခေ (ဒက္ခေမ)၊ ဂုဏ်တော်ထုံမွမ်း ပုံတော်မွန်း လျက် ချီးမွမ်းဦးတင် ဖူးမြင်ကြပါကုန်အံ့။ [ဤသို့ကြံ၍ လာကြသည်-ဟူလို။]

၃၄၁။ သုဗြဟ္မာ၊ သုဗြဟ္မာ-မည်သော ဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း။ ပရမတ္ထော စ၊ ပရမတ္ထ-မည်သော ဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း။ ဣဒ္ဓိမတော၊ တန်ခိုးရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ပုတ္တာ၊ သားဖြစ်သော အရိယာဗြဟ္မာတို့ သည်။ (ဟုတော့။) သဟ၊ အတူ။ (အာဂတာ၊ လာကုန်ပြီ။) သနက္ခမာရော၊ သနက္ခမာရ-ဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း။ တိဿော စ၊ တိဿ-မည်သော။ သော ပိ၊ ထို ဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း။ သမိတိံ ။ ဝနံ၊ သို့။ အာဂ၊ လာပြီ။

ဗြဟ္မလောကနံ၊ ဗြဟ္မလောက-ရှိသော မဟာဗြဟ္မာတို့၏။ သဟဿံ၊ တထောင်သည်။ (အာဂါ၊ ရောက်လာပြီ။) (ဗြဟ္မလောကော၊ တေသံ အတ္တိတိ ဗြဟ္မလောက။ (ဗြဟ္မာနော)။] ယတ္ထ၊ ယင်း ဗြဟ္မာတထောင်၌။ [ယသ္မိံ ဗြဟ္မသဟဿေ-ဋီကာ။] မဟာဗြဟ္မာ၊ တယောက်သော မဟာ-ဗြဟ္မာသည်။ အဘိတိဋ္ဌတိ၊ အခြားဗြဟ္မာတို့ကို အဆင်း အခြွေအရံ အသုက် ရှည်ခြင်းအားဖြင့် လွှမ်းမိုးသာလွန်၍ တည်နိုင်၏။ သော၊ ထို မဟာဗြဟ္မာ သည်။ ဥပပန္နော၊ ဗြဟ္မာပြည်၌ ဖြစ်သတည်း။ ဇုတိမန္တော၊ အစွမ်းသတ္တိ အာနုဘော်ရှိ၏။ အဘိသ္မာကာယော၊ ကြီးမားသော ကိုယ်ရှိ၏။ ယသဿံ၊ များသော အခြံအရံရှိ၏။

၂။ ပုတ္တာ ဣဒ္ဓိမတော။ ။သုဗြဟ္မာ-စသော ၃-ဂါထာတို့ဖြင့် ဗြဟ္မာများလာပုံ ကို ညွှန်ပြတော်မူ၏။ သဂါထာဝဂ္ဂ-သံယုတ်၌ သုဗြဟ္မာ-မည်သော နတ်သား တစ်ယောက်ရှိ၏။ ထို နတ်သားသည်ပင် ဗြဟ္မာပြည်၌ဖြစ်သောအခါ သုဗြဟ္မာ-အမည် ဖြင့်ဖြစ်၏။ ပရမတ္ထ-ဗြဟ္မာ၏အကြောင်းကို မတွေ့ရပါ။ သို့ရာတွင်-ထို-ဗြဟ္မာလည်း အရိယာပင်။ ထို့ကြောင့် “ပုတ္တာ ဣဒ္ဓိမတော-ဘုရားရှင်၏သားတော်များဟု ဆိုသည်။

၃။ သနက္ခမာရော တိဿော စ။ ။သနက္ခမာရ-ဗြဟ္မာသည် မဟာဂေါရိန္ဒ-သုတ် ၌ တွေ့ခဲ့ပြီ။ ထို ဗြဟ္မာသည် အရိယာတည်း။ တိဿ ဗြဟ္မာက,မူ ပုထုဇဉ်သာဖြစ်၏။ ထို ဗြဟ္မာသည် နောင်အခါ သာသနာတော်၌ ထင်ရှားသော တတိယသံဂါယနာ၏ ခေါင်းဆောင် “မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ-မထေရ်” ဖြစ်လာသည်။

ထွေ၊ ဤ ဗြဟ္မာတထောင်၌။ ပစ္စေကဝသဝတ္တိနော၊ အသီးအခြား တပါး
 စီ မိမိအလိုသို့ ဖြစ်စေနိုင်ကုန်သော။ ဒသ၊ ဆယ်ယောက်ကုန်သော။
 ဣဿရာ၊ အစိုးရသော မဟာဗြဟ္မာတို့၏လည်း။ အာဂုံ၊ လိုက်လာကုန်ပြီ။
 တေသဉ္စ၊ ထို မဟာဗြဟ္မာတို့၏လည်း။ မဇ္ဈတော၊ အလယ်၌။ (အလယ်က။)
 ဟာရိတော၊ ဟာရိတ-ဗြဟ္မာသည်။ ပရိဝါရိတော၊ ဗြဟ္မာတသိန်း ခြံရံအပ်
 သည်ဖြစ်၍။ အာဂ၊ လိုက်ပါလာပြီ။

၃၄၂။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အဘိက္ကန္တေ၊ ရှေးရှုတက်လာကြ
 ကုန်သော။ သဏ္ဌန္တေ၊ သိကြားမင်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ သဗြဟ္မဒက၊
 ဟာရိတဗြဟ္မာမင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ တေ စ ဒေဝေ၊ ထို နတ် ဗြဟ္မာ
 တို့သို့။ (ထို နတ် ဗြဟ္မာတို့ အထံသို့။) [တေ စ-၌ စ-အနက်ထူး မရှိ။]
 မာရသေနာ၊ မာရ်နတ်၏ စစ်တပ်သည်။ အဘိက္ကာမိ၊ နှောက်ယှက်ဖို့ရာရှေးရှု
 ကပ်သွားပြီ။

တနည်း။ ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သဏ္ဌန္တေ၊ ကုန်သော။ သဗြဟ္မဒက၊
 ကုန်သော။ တေ ဒေဝေ၊ တို့ကို။ အဘိက္ကန္တေ၊ ရှေးရှု လာနေသည်တို့ကို။
 (ဒိဿာ၊ မြင်၍။) မာရသေနာ၊ သည်။ အဘိက္ကာမိ၊ ပြီ။ ကဏ္ဍဿ၊ မာရ်
 နတ်၏။ မန္ဒိယံ၊ မိုက်မဲ ညံ့ဖျင်းပုံကို။ ပဿ၊ ကြည့်ကြစမ်းပါလော့။ [ပဿ-
 ၌ ပဿထ-ဟု ဆိုလိုလျက် ဝစနဝိပလ္လာသ။ (သို့မဟုတ်) ထ-ကျေနေသည်
 ဟု မှတ်ပါ။]

ထေ၊ လာကြကုန်လော့။ ဂဏ္ဍာယ၊ သင်တို့လက်မှ မထွက်ရအောင် လက်ရ
 ဖမ်းယူကြကုန်။ ဗန္ဓထ၊ ချုပ်နှောင်ကြကုန်။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ (ရာဂေန-
 ၌ စပ်။) ဝါ၊ တို့သည်။ (ဗဒ္ဓံ-၌ စပ်။) (ဣဒံ၊ ဤ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်း
 သည်။ ဝါ၊ ကို။) ရာဂေန၊ ရာဂဖြင့်။ ဗဒ္ဓံ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်သည်။ အတ္ထု၊
 ဖြစ်ပါစေလော့။ သမန္တာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်မှ။ ပရိဝါရေထ၊ ဝိုင်းထားကြ
 ကုန်။ ဝေါ၊ သင်တို့တွင်။ (သင်တို့ထဲက။) ကောစိ၊ တယောက်တလေ
 က၊ မှ။ နံ၊ ထို နတ် ဗြဟ္မာ အပေါင်းကို။ မာ မုဉ္ဇိတ္ထ၊ မလွတ်လိုက်ပါနှင့်။
 [မုဉ္ဇိတ္ထ-၌ အဇ္ဇတနီ-အာ ကို ထွ-ပြုထားသည်။]

ဣတိ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ (ဤ ဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း။)
 တတ္ထ၊ ထို များစွာသော နတ် ဗြဟ္မာအစည်းအဝေး၌။ မဟာသေနော၊ များ

သော စစ်တပ်ရှိသော။ ကဏှော၊ မာရ်နတ်သည်။ ပါဏိနာ၊ လက်ဖြင့်။ တလံ၊ မြေအပြင်ကို။ အာဟစ္စ၊ ထူမြိုက်၍လည်းကောင်း။ ပါဝုဿကော၊ မိုးအခါ၌ရွာသော။ မဟာမေဃော၊ မိုးကြီးသည်။ သဝိဇ္ဇေကော၊ လျှပ်စစ်နှင့် တကွ ဖြစ်လျက်။ တနယန္တော ယထာ၊ ထစ်ချုန်းသကဲ့သို့။ ဘေရဝံ၊ ကြောက်စရာကောင်းသော။ သရံ၊ ကြိုးဝါးထံကို။ ကတူာန၊ ပြု၍လည်းကောင်း။ သေနံ၊ မိမိ၏စစ်တပ်ကို။ အပေသယံ၊ စလွတ်လေပြီ။ [ဣဒါနိ တံ သဒ္ဓိံ ဥပမာယ ဒသေန္တော ယထာတိ အာဒိမာဟ။-ဋီကာ။] တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ သော၊ ထိုမာရ်နတ်သည်။ သင်္ကုဒ္ဓေါ၊ အလွန်စိတ်ဆိုးသည် (ဖြစ်၍)။ အသယံဝသေ၊ မိမိအလိုမရှိပါပဲလျက်။ (ပြန်မဆုတ်လိုပါပဲလျက်။) (တနည်း)အသယံဝသေ၊ မိမိအထိုသို့မလိုက်ပါစေနိုင်သည်ဖြစ်၍။ ပစ္စုဒါဝတ္ထိ (ပတိ+ဥ+အာ+ဝတ္ထိ)၊ ပြန်ဆုတ်ရလေပြီ။ [“အသယံ ဝသေ”ဟု ဆိုလိုလျက် သိ-ဒ္ဓိ ဤ-ကို ပြု၍ “အသယံ ဝသေ”ဟု ဖြစ်သည်။]

၃၄၃။ စက္ခုမာ၊ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ သမန္တနှင့် ဒိဗ္ဗ ပညာ ငါးဖြာသော စက္ခု ရှိတော်မူသော။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ တဉ္စ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော အကြောင်းအရာကို။ [နတ် ဗြဟ္မာပရိသတ်သို့ မာရ်နတ်နှင့် သူ၏စစ်တပ်များ နှောင့်ယှက်ဖို့ရန် ရောက်လာပုံကို။]အဘိညာယ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူ၍လည်းကောင်း။ ဝဝတ္ထိတူာန၊ ပိုင်းခြား မှတ်သားတော်မူပြီး၍ လည်းကောင်း။ တတော၊ ထိုအခါ၌။ (မာရ်နတ်လာရာ ထိုအခါ၌။) သာသနေ၊ သာသနာ တော်၌။ ရတေ၊ မွေ့လျော်ကုန်သော။ သာဝကေ၊ သာဝက-တို့ကို။ အာမန္တယံ၊ သတိပေးနှိုးဆော် မိန့်တော်မူပြီ။ (ကိ။) -

၁။ အသယံ ဝသေ။ ။ထို အစည်းအဝေး၌ လူ နတ် ဗြဟ္မာ တယောက်တလေ ကိုမျှ မိမိအလိုသို့ မလိုက်ပါစေနိုင်၊ ကြောက်အောင် မချောက်နိုင်၊ မဖမ်းနိုင်သော ကြောင့် မိမိကိုယ်တိုင် ပြန်မဆုတ်လိုပါပဲ ပြန်ဆုတ်ရသည်ကို “အသယံ ဝသေ”ဟု ဆိုသည်။

ဆက်ပါဦးမည်။ ။မြတ်စွာဘုရားသည် မာရ်နတ်က နတ်ဗြဟ္မာများ၏ တရားထူး မရအောင် အန္တရာယ်ပြုဖို့ရန် ချောက်လှန့်နေသည်ကို သိတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် နတ် ဗြဟ္မာများ တရားထူး အန္တရာယ် မဖြစ်စေရန် မာရ်နတ်၏ အဆင်းနှင့် အသံကို တရားနာ ပရိသတ်များ မမြင်ရ မကြားရအောင် မိဋ္ဌာန်တော်မူထားသည်။ သို့အတွက် မာရ်နတ်သည် အစည်းအဝေးမှ သူ၏စစ်တပ်နှင့်အတူ ပြန်ဆုတ်ရလေသည်။

ဘိက္ခဝေါ၊တို့။ မာရသေနာ၊ မာရ်နတ်နှင့် မာရ်နတ်၏စစ်တပ်တို့သည်။ အဘိက္ကန္တာ၊ ရှေးရှုတက်လာကုန်ပြီ။ တေ၊ ထိုသင်တို့သည်။ ဝိဇာနာထ၊ မိမိတို့အား လျော်သကိစ္စကို သိကြကုန်လော့။ ဝါ၊ ဖလသမာပတ် ဝင်စားကြကုန်လော့။ (ဣတိ၊ ဤသို့ သတိပေးနှိုးဆော် မိန့်တော်မူပြီ။) တေ စ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ သာသနံ၊ နည်းညွှန်လမ်းပြ အဆုံးအမတော်ကို။ သုတံ၊ ကြားရ၍။ အာတပ္ပံ၊ သမာပတ်သို့ ဝင်စားဖို့ရာ သမ္ပပ္ပဓာန ဝီရိယကို။ အကရံ၊ ပြုကြကုန်ပြီ။ (မာရသေနာ၊ မာရ်နတ်နှင့် သူ၏စစ်တပ်တို့သည်။) ဝိတရာဂေဟိ၊ ရာဂကင်းကွာ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ။ အပက္ကာမံ၊ အဝေးကပင် ဖယ်သွားကြကုန်ပြီ။ [နေသံ=န+ဇေသံ။] ဇေသံ၊ ဤရာဂကင်းကွာအရိယာတို့၏။ လောမာပိ၊ မွေးညင်းတို့ကို သော်မှလည်း။ န ဣဉ္ဇယံ၊ မလုပ်စေနိုင်ကုန်။

၁။ မာရသေနာ အဘိက္ကန္တာ။ ။၃၄၂-ဂါထာ၌ မာရ်နတ်နှင့် သူ၏စစ်တပ်တက်လာပုံ၊ ထို့နောက် ပြန်ဆုတ်ရပုံကို မိန့်တော်မူခဲ့၏။ ဤ၌ “မာရသေနာ အဘိက္ကန္တာ” စကားဖြင့် မာရ်နတ်ပြန်၍ လာပုံကို မိန့်တော်မူသည် ဟူ၍ ထင်စရာရှိ၏။ အမှန်မှာ—ထိုသို့ မဟုတ်ပါ။

၃၃၉-၌ “ပဟာရာဒေါ နမုစိ သဟ” ဟူသော စကားကို တောက်၍ မာရ်နတ်သည် နတ် မြဟွာများစုံမီ စောစောကပင် ရောက်နေပေလိမ့်မည်။ ထို့နောက် ၃၄၂-စကားအရ နတ် မြဟွာများ စုံသောအခါ ဖမ်းဆီးနှောင့်ယှက်ဖို့ရန် သူ၏စစ်တပ်ကို စေလွှတ်လေရာ မြတ်စွာဘုရား၏ ဓိဋ္ဌာန်တော်မူချက်ကြောင့် မနှောင့်ယှက်နိုင်ပဲ ပြန်ဆုတ်ရသည် ဟု သိရသည်။

၃၄၃။ ။ထိုသို့ မာရ်နတ်နှင့် သူ၏ စစ်တပ် ပြန်မဆုတ်မီ မာရ်နတ်တက်လာစဉ်ကပင် ရဟန်းတို့အား သမာပတ်ဝင်စားဖို့ရန် မိန့်တော်မူသည် ဟု မှတ်သင့်၏။ ဂါထာဖြစ်၍ အခွင့်သင့်သလို မိန့်တော်မူရသောကြောင့် ဤ စကားက နောက်ရောက်နေသည် ဟု မှတ်သင့်ပါသည်။ ထို့နောက် ဝိတရာဂေဟိ ပက္ကာမံ—စသော ဂါထာကို မာရ်နတ်သည် အစည်းအဝေးမှ ပြန်ဆုတ်စဉ် ရွတ်ဆိုသွားပေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ရှေး အဋ္ဌကထာ နိဿယ-စာအုပ်၌ “မာရသေနာ အဘိက္ကန္တာ တေ ဝိဇာနာထ ဘိက္ခဝေါ တိ၊ ဘိက္ခဝေ မာရသေနာ အဘိဂတာ” စသည် ဖြင့် ရှိ၏။ ထို ဝါကျ၌ အဘိက္ကန္တာ၏ အဖွင့်ဖြစ်သော အဘိဂတာ ကို “အဘိဂတာ၊ ထွက်ပြေး ကုန်ပြီ” ဟု ဖော်ပြ၏။ ထိုအလို “အဘိက္ကန္တာ၊ ထွက်ပြေးကုန်ပြီ” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးသင့်၏။ အဓိပ္ပာယ် သင့်သော်လည်း သဒ္ဒါနည်းကိုမူ စဉ်းစားသင့်ပေသည်။

၂။ ဝိတရာဂေဟိ။ ။ဒေသနာသီသ (ဒေသနာတော်၏ ဦးခေါင်းသဖွယ်ဖြစ်သော) ပခံနုစကားဖြစ်၏။ အမှန်မှာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များအထံမှသာ နောက်ဆုတ်ရသည်မဟုတ်သေး။ စည်းဝေးရောက်လာသော ပရိသတ်ကြီးတစ်လုံးမှ နောက်ဆုတ်ရလေသည်။

သဗ္ဗေ၊ အစည်းအဝေး၌ ရှိကြသော ရဟန်းအားလုံးတို့သည်။ ဝိဇိတ-
သင်္ဂါမာ၊ အောင်အပ်ပြီးသော စစ်ပွဲ ရှိကုန်၏။ ဘယာတိတာ၊ ကြောက်
ခြင်းကို လွန်မြောက်ပြီးကုန်၏။ ယသသိနော၊ များသော ကျော်ဇောခြင်း
ရှိကုန်၏။ ဇနေ၊ နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်း၌။ သုတာ၊ ထင်ရှားကုန်သော။ တေ
သာဝကော၊ ထို အရိယာ သာဝက-တို့သည်။ ဘူတေဟိ၊ မိမိတို့ကဲ့သို့ အရိယာ
ဖြစ်ပြီးသော အခြား သာဝက-တို့နှင့်။ သဟ၊ အတူ။ မောဒန္တိ၊ သာသနာ၌
အားရရွှင်ပျော် ဝမ်းမြောက်တော်မူနိုင်ကြပေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။
[၃၃၄-မှ အဝေါစ သို့ပြန်လှည့်သည်။] ဣတိ၊ ဤသို့။ (သုတံ၊ နာယူ မှတ်
သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။) [ဧဝံ မေ သုတံ-မှ သုတံ-သို့ ပြန်လှည့်သည်။
ဣတိတလုံး အကျေကြံပါ။]

သတ္တမံ၊ ခုနစ်သုတ် မြောက်သော၊ မဟာသမယသုတ္တံ၊
မဟာသမယ-သုတ်တော်သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပြီ။

၁။ သဗ္ဗေ ဝိဇိတသင်္ဂါမာ-စသည်။ ။မာရ်နတ်သည် မိမိက နှောင့်ယှက်သော်
လည်း မကြောက်ရွံ့ကြသောရဟန်းများကို ရည်ရွယ်လျက် (အံ့ဩထူးဆန်းသော စိတ်
ဖြစ်၍) ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုသည်။ ဤမဟာသမယ-သုတ် အဆုံး၌ ကုဋေတသိန်း
သော နတ် ဗြဟ္မာတို့ ရဟန္တာ ဖြစ်ကြ၏။ သောတာပန် စသည် ဖြစ်သော နတ်ဗြဟ္မာ
တို့ကား များလှသောကြောင့် ဂဏန်း မတပ်နိုင်တော့။

၂။ မှတ်ချက်။ ။ဤမဟာသမယ သုတ်တော်ကို နတ်တို့ အလွန်ချစ်ကြ နှစ်သက်
ကြသတတ်။ ထို့ကြောင့် “မင်္ဂလာကို ရွတ်ဆိုလိုသူသည် အသစ်ဖြစ်သော ကိစ္စတို့၌
ဤသုတ်တော်ကို ရှေးဦးစွာ ရွတ်ဦးမှ မင်္ဂလာသုတ် စသည်ကို ရွတ်ဆိုသင့်၏” ဟု
အဋ္ဌကထာ မိန့်သည်။

ဂ-သက္ကပဉ္စသုတ္တ

၃၄၄။ ဧဝံ မေ သုတံ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ။ [မဟာပဒါန-သုတ် အစကတိုင်း ပေးပါ။ မဟာပဒါနသုတ္တံ-နေရာဝယ် “သက္ကပဉ္စသုတ္တံ” ဟု ဆိုရုံသာထား၏။] မဂဓေသု၊ မဂဓာ-ဟု ဗဟုဂုဏ်အမည်ရသော ဇနပုဗ္ဗိ။ [မဂဓာ-ဟု ဗဟုဂုဏ် နာမည်ဖြင့် ထင်ရှားသော ဇနပုဗ္ဗိ-ဟုလို့။] ဝါ၊ မဂဓ-တိုင်း၌။ ရာဇဂဟဿ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏။ ပါစီနတော၊ အရှေ့အရပ်၌။ အမ္မသဏ္ဌာ နာမ၊ အမ္မသဏ္ဌာ-မည်သော။ [သရက်တောအုပ်၏ အနီး၌ တည်သောကြောင့် အမ္မသဏ္ဌာ-မည်သော။] ဗြာဟ္မဏဂါမော၊ ဗြာဟ္မဏ-တို့၏ ရွာသည်။ (အတ္ထိ။) တဿ၊ ထို အမ္မသဏ္ဌာ-မည်သော ဗြာဟ္မဏ-ရွာ၏။ ဥတ္တရတော၊ မြောက်အရပ်၌။ ဝေဒိယကေ၊ ဝေဒိယက-မည်သော။ (ဣန္ဒနီလာ-စသော ပတ္တမြားပွတ်လုံးတိုင်နှင့်တူသော စိမ်းညိုသော တောအုပ်ဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် ကာရံအပ်သောကြောင့် ဝေဒိယက-မည်သော။) ပဗ္ဗတေ၊ တောင်၌။ ဣန္ဒသာလဂုဟာယံ၊ ဣန္ဒသာလာ-လိုက်ဂူ၌။ (ထို ဂူ၏တံခါးပေါက်အနီးဝယ် နှံပင်ရှိသောကြောင့် ဣန္ဒသာလာ-မည်သော လိုက်ဂူ၌။) ဝိဟရတိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ (မြတ်စွာဘုရား၏ မဂဓ-တိုင်း၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏ အရှေ့ဘက် အမ္မသဏ္ဌာ ဗြာဟ္မဏ-ရွာ၏ မြောက်ဘက် ဝေဒိယက-တောင် ဣန္ဒသာလာ-လိုက်ဂူဝယ် နေတော်မူရာ ထိုအခါ၌။) ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒဿ၊ အရှင်ဖြစ်သော။ သက္ကဿ၊ ၏။ (ဥဿုက္ကံ-၌ စပ်။) ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဒဿနာယ၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှာ။ ဥဿုက္ကံ၊ အားထုတ်သူ၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ အလိုဆန္ဒသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ ။ပ။ ဧတံ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ (ကိ။) “အရဟံ၊ ဝါသနာနှင့်တကွ တထောင့်ငါးရာကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူပြီးသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဖောက်မပြန် အမွန်ကိုယ်တိုင် အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော။ ဘဂဝေါ၊ သည်။ တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ကဟံ၊ အဘယ်အရပ်၌။ ဝိဟရတိ န ခေါ၊ နေတော်မူပါလိမ့်မည်နည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။ [နခေါ-သည် ဤနေရာ၌ ပုစ္ဆနတ္ထ-မဟုတ်၊ သံသယတ္ထ-တည်း။] ဒေဝါန မိန္ဒော၊ သော။ သက္ကော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ မဂဓေသု ရာဇဂဟဿ ပါစီနတော။ပ။ ဣန္ဒသာလဂုဟာယံ၊ ၌။ ဝိဟရန္တံ၊ နေတော်မူသည်ကို။ အဒ္ဓသ၊ မြင်ပြီ။

ဒိသ္မာန၊ မြင်ခြင်းကြောင့်။ တာဝတိံသေ၊ တာဝတိံသာ-ဘုံ၌ နေကုန်သော။ ဒေဝေ၊ နတ်တို့ကို။ အာမန္တေသိ၊ အမိန့်ရှိပြီ။ (ကိ။) “မာရိသာ၊

အို...နတ်အများတို့။ အယံ ဘဂဝါ၊ သည်။ပ။ဣန္ဒြိယသလဂုဟာယံ ဝိဟ-
ရတိ။ မာရိသာ၊ တို့။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ တံ ဘဂ-
ဝန္တံ။ ဒဿနာယ၊ ငှာ။ ယဒိ ပန ဥပသင်္ကမေယျာမ၊ အကယ်၍ သွားကြ
ရပါမူ ကောင်းလေစွ။”ဣတိ၊ ဤသို့ အမိန့်ရှိပြီ။ “ဧဝံ၊ မုနိပေါ၊ တဝ၊
အရှင်သိကြားမင်းအား။ ဘဒ္ဒံ၊ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ မင်္ဂလာသည်။
(ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။)”ဣတိ ခေါ၊ လျှင်။ ပ။ ပစ္စယောသံ။ [မဟာ
သုဒဿန-သုတ်၊ ပုဒ်စဉ် ၂၅၆-အတိုင်းလည်း တနည်းပေးနိုင်၏။]

၃၄၅။ အထ ခေါ၊ ဌ။ (နတ်တို့ကို အမိန့်ရှိပြီးရာ ထိုအခါ၌။)။ပ။
ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တံ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်သား ဖြစ်သော။ ပဉ္စသိခံ၊ ပဉ္စသိခ-ကို။ အာ-
မန္တေသိ၊ ခေါ်၍ပြောပြီ။ [သီးခြား ခေါ်၍ပြောသည်-ဟုလို့။] (ကိ။)
“ဏာတ ပဉ္စသိခ၊ ချစ်သား ပဉ္စသိခ။ပ။”သက္ကဿ (ဝစနံ) ပဋိဿုတော။
ဗေလုဝပဏ္ဍုဝိဏံ၊ ဥသျှစ်သီးမှည့်အဆင်းကဲ့သို့ ဖျော့တော့ ဝါဝင်းသော
အဆင်းရှိသောစောင်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ (ပရံးဉ္စလ္လယံ၍။)။ပ။သက္ကဿ၊
၏။ အနု စရိယံ၊ နောက်လိုက်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ အတူသွားခြင်းသို့။
ဥပါဂမိ၊ ကပ်ရောက်ပြီ။

၃၄၆။ အထ ခေါ၊ ဌ။ (ပဉ္စသိခ-၏ အချက်ပေး သီချင်းသံ စောင်း
သံဖြင့် နတ်အများ စုဝေးမိရာ ထိုအခါ၌။) ဒေဝါနမိန္ဒော။ သက္ကော၊
သည်။ (ပစ္စုဒ္ဓာသိ-ဌ-စပ်။) တာဝတိံသေဟိ ဒေဝေဟိ၊ တို့သည်။
ပရိဝုတော၊ ခြံရံအပ်သည်။ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တေန ပဉ္စသိခေန၊သည်။ ပုရက္ခတော၊
ရွှေသွားပြုအပ်သည်။ ဝါ၊ ရွှေကထားအပ်သည်။ (ဟုတော့။) သေယျတာပိ
နာမ၊ ဥပမာ-မည်သည်ကား။ ဗလဝါ၊ အားရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။
သမိဉ္စိတံ၊ ကွေးထားအပ်သော။ ဗာဟံ၊ လက်မောင်းကို။ ပသာရေယျ
(သေယျတာပိ) ဝါ၊ ဆန့်လိုက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပသာရိတံ၊ ဆန့်ထား
အပ်သော။ ဗာဟံ၊ ကို။ သမိဉ္စေယျ (သေယျတာပိ) ဝါ၊ ကွေးလိုက်
သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဧဝ မေဝ၊ ဤ အတူပင်။ တာဝတိံသေသု
ဒေဝေသု၊ တို့၌။ အန္တရဟိတော၊ ကွယ်ခဲ့သည်။ (ဟုတော့။)။ပ။ပဗ္ဗတေ၊
ဌ။ ပစ္စုဒ္ဓာသိ၊ ရွေးရွှေတည်ပြီ။

တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ဌ။(သိကြားမင်း၏ ဝေဒိယက-တောင်ဝယ်
နတ်ပြည်နှစ်ထပ်ရှိနတ်ပရိသတ်နှင့်အတူရွေးရွှေတည်နေရာ ထိုအခါ၌။)ဒေဝါနံ၊
တို့၏။ ဒေဝါနုဘာဝေန၊ နတ်တို့ အာနုဘော်ကြောင့်။ [ယထာ တံ-သည်
အနက်မရှိသော နိပါတ်။]ဝေဒိယကော၊ သော။ ပဗ္ဗတော၊ သည်။ အတိရိဝ၊
အလွန်သာလျှင်။ ဩဘာသဇာတော၊ ဖြစ်သော အရောင်အလင်းရှိသည်။

နိဒါန်း]

နိဿယ

၄၃၉

(အရောင်အလင်း ဖြစ်နေသည်။) ဟောတိ။ အဗ္ဗသဏ္ဌာ၊ သော။ ပြာဟ္မဏ-ဂါမော စ၊ သည်လည်း။ (ဩဘာသဇာတော ဟောတိ။)

[အပိဿုခံ-သည် ပဒါလင်္ကာရ-နိပါတ်။] ပရိတော၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ (ပတ်ဝန်းကျင်က။) ဂါမေသု၊ တို့၌။ မနုဿာ ဧဝံ။ အာဟံသု၊ တအံတဩ ပြောကုန်ပြီ။ (ကိံ။) “အဇ္ဇ၊ ယနေ။ ဝေဒိယကော။ ပဗ္ဗတော၊ သည်။ အာဒိတ္တော နာမံ၊ လွန်စွာ တောက်ပပါပေ၏။ အဇ္ဇ ဝေဒိယကော ပဗ္ဗတော။ ဈာယတိ သု နာမ၊ မီးလောင်နေသလို ဖြစ်ပါ၏။ [သု-သည် နိပါတ်။]။ပ။ ဇလတိ သု နာမ၊ မီးတောက်မီးလုံ့လို့ ဖြစ်နေ၏။ အဇ္ဇ။ပ။ ဩဘာသဇာတော၊ ဖြစ်သော အရောင်အလင်းရှိနေ၏။ (အရောင် အလင်းတွေ ဖြစ်နေ၏။ တံ၊ ထို အရောင်အလင်းသည်။) ကိံသု နာမံ၊ အဘယ်မည်သော အရောင်နည်း။ (ဘာရောင်တွေပါလိမ့်-ဟူလို့။)” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကုန်ပြီ။ (ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီး၍။) သံဝိဂ္ဂါ၊ ထိတ်လန့်ကုန် သည်။ လောမဟဋ္ဌဇာတာ၊ ဖြစ်သော မွေးညင်းတို့၏ ရွှင်ခြင်းရှိကုန်သည်။ (ဩတ္တပ္ပနှင့်တကွဖြစ်သော ဉာဏ်ဖြင့် ကြက်သီးမွေးညင်း ထကုန်သည်။) အဟေသုံ။

၃၄၇။ အထ ခေါ၊ ဌ။ (ဝေဒိယက-တောင်ဝယ် တည်နေပြီးရာ ထိုအခါ၌။)။ပ။ အာမန္တေသိ။ ပြီ။ (ခေါ်၍ပြောပြီ။ ကိံ။) “တာတ ပဉ္စသိခ။ မာဒိသေန၊ ငါကဲ့သို့ ရှုအပ်သူသည်။ (ငါ့လို ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ-မကင်းသေးသူသည်။) တထာဂတာ၊ တို့ကို။ (ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ-ကင်းပြီး သော တရားရှင်တို့ကို။) ဒုရူပသင်္ကမာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ချဉ်းကပ်အပ်ပါကုန်၏။ ဝါ၊ ချဉ်းကပ်ဖို့ရာ မလွယ်ပါကုန်။ ဈာယိံ၊ (တရားရှင်တို့သည်) ဈာန်

၁။ အာဒိတ္တဿ နာမ။ ။အာဒိတ္တဿ-အာဒိတ္တော+အဿု ဟု ပွဲ၍ဖြစ်ပါ။ အဿု-သည် အနက်မရှိသော နိပါတ်။ နာမ-သည် သမ္ဘာဝနာ (ချီးမွမ်းခြင်း) သို့မဟုတ် ဝိမှယ (အံ့ဩခြင်း) အနက်ဟော နိပါတ်တည်း။
၂။ ကိံသု နာမဇ္ဇ။ ။ရှေးနိဿသ၌ ကိံသု၊ အဘယ်ကြောင့်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ။ပ။ ဩဘာသဇာတော၊ တခဲနက်သောအရောင်ဖြစ်သနည်း။-ဤသို့ ပေးသည်။
၃။ ဈာယိ-စသည်။ ။ဈာယိ၊ အနိစ္စ အစရှိသော လက္ခဏာကို ရှုတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်၏ တထ-လက္ခဏာကို ရှုတတ်သော ဖိုလ်ဉာဏ်ဟူသော လက္ခဏာပနိဇ္ဈာန်၊ ကသိုဏ် အစရှိသော အာရုံကို စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုတတ်သော လောကီဈာန် ဖြစ်သော အာရမ္မဏပနိဇ္ဈာန်-ဤဈာန်နှစ်ပါးဖြင့် ရှုတော်မူကုန်၏။ ဈာနရတာ၊ ထိုဈာန်နှစ်ပါး၌ မွေ့လျော်တော်မူကုန်၏။ [ဈာယိ ဈာနရတာ၊ တဒန္တရံ ပဋိသလ္လိနာ-ပုဒ်သို့ဖြင့် ဒုရူပသင်္ကမ-ဖြစ်ပုံကို ပြ၏။ ကျန် မှတ်ဖွယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဝင်စားလေ့ ရှိပါကုန်၏။ ဈာနရကော၊ ဈာန်၌ မွေ့လျော်ပါကုန်၏။ တဒန္တရုံ၊
ထို ခဏ၌။ [တံ+အန္တရုံ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ အန္တရ-သဒ္ဓါ ခဏ-အနက်ဟော။]
(တနည်း) တဒန္တရုံ၊ ယခုအခါ၌။ [တဒန္တရုံ-သဒ္ဓါသည် သမ္ပတိ-နှင့် အနက်
တူသော နိပါတ်။] ပဋိသန္တိနာ၊ အာရုံများစွာ စိတ်ကိုခွာ၍ သင့်ရာကောင်း
မြတ် တခုတည်းသော သမာပတ်၌ ငြိမ်တော်မူနေကုန်၏။ ဝါ၊ တပါးတည်း
နေတော်မူကုန်၏။

တာတ ပဉ္စသိခ၊ တံ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ ပဌမံ၊ ရွေးဦးစွာ။ ပဿာဒေယျာသိ၊
ကြည်လင် နှစ်သက်စေပါလော့။ [ငါ့အား ချဉ်းကပ်ခွင့်ရအောင် ပြုပေးပါ-
ဟူလို။] တာတ။ တယာ၊ သည်။ ပဌမံ။ ပဿာဒိတံ၊ ကြည်လင်နှစ်သက်စေ
အပ်ပြီးသည်။ (သမာနံ၊ ဖြစ်လတ်သော်။) ပစ္စာ၊ နောက်မှ။ မယံ ။ပ။
တံ ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ ယဒိ ပန ဥပသင်္ကမေယျာမ၊ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ကြရပါမူ
ကောင်းလေစွ။” ဣတိ၊ ဤသို့ ခေါ်၍ ပြောပြီ ။ပ။ ဗေလုဝပဏ္ဍာဝိဏံ၊ ကိ။
အာဒါယ၊ ယူ၍။ [ခရီးသွားထုံးစံအတိုင်း ပခုံး၌လွယ်ထားအပ်သောစောင်း
ကို လက်ဝဲလက်၌ထားလျက် တီးဖို့ရန်ပြင်ဆင်ကာ ယူ၍-ဟူလို။] ။ပ။ ဥပ-
သင်္ကမိတော။ “ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ဖြင့်။ (ဤမျှ
လေ့စွာသော အရပ်၌နေသဖြင့်။) မေ၊ ။၏။ ဘဂဝါ၊ အတိ ခုရေး၊ အလွန်
ဝေးသော အရပ်၌။ နေဝ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ်။ အစွာသန္ဓေ၊
အလွန်နီးသော အရပ်၌။ န (ဘဝိဿတိ)။ မေ၊ ။၏။ သဒ္ဓဉ္စ၊ စောင်းသံကို
လည်း။ သောဿတိ၊ ကြားတော်မူလိမ့်မည်။” ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဧကမန္တံ
အဋ္ဌာသိ။

ပဉ္စသိခ ဂီတဂါထာ

၃၄၈။ ဧကမန္တံ။ပ။ အဿာဝေသိ၊ ကြားသိစေပြီ။ (ကြားအောင်
တီးခတ်ပြီ။) ဗုဒ္ဓုပသဉ္စိတာ၊ ဗုဒ္ဓများနှင့် စပ်ကုန်သော။ ဓမ္မုပသဉ္စိတာ၊
တရားနှင့် စပ်ကုန်သော။ သံဃူပသဉ္စိတာ၊ သံဃာနှင့် စပ်ကုန်သော။
အရဟန္တုပသဉ္စိတာ၊ အရဟန္တာနှင့် စပ်ကုန်သော။ ကာမူပသဉ္စိတာ၊ ကာမဂုဏ်
နှင့် စပ်ကုန်သော။ ဣမာ စ ဂါထာ၊ တို့ကိုလည်း။ (ဤ သီချင်းတို့
ကိုလည်း။) အဘာသိ၊ ရွတ်ဆိုပြီ။ (ကိ။) “ဝန္ဓေတေ ပိတရံ ဘဒ္ဒေ။ပ။
ယဿာသေတာဒိသိ ပဇာ”တံ၊ ဟူ၍။ (အဘာသိ။)

ဂါထာအနက်။ ။ “သူရိယဝစ္စသေ၊ တက်သစ်စ နေဝန်း၏
ထွန်းလင်းသော အရောင်နှင့်တူသော အရောင်ရှိသော ကိုယ်ရှိသော။

[တက်သစ်စ နေဝန်း၏ တွန်းလင်းသော အရောင်နှင့်တူသော ကိုယ်
ရောင်ရှိသော-ဟူလို။]ဘဒ္ဒေ၊ ချစ်နှမ နတ်သမီး။ ယေန၊ အကြင်
တိဗ္ဗရ-နတ်မင်းကြောင့်။ (တံ၊ သင် ချစ်နှမသည်။) ကလျာဏိ၊
ကောင်းခြင်းငါးဖြာ လက္ခဏာရှိသည်။ မမ၊ မောင်တော်၏။ အာနန္ဒ-
ဇနနီ၊ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ (ဟုတွာ။)
ဇာတာ၊ ဖြစ်နေသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ တော၊ သင် ချစ်နှမ၏။ ပိတရံ၊
ခမည်းတော်ဖြစ်သော။ (တံ)တိဗ္ဗရံ၊ ထို တိဗ္ဗရ-နတ်မင်းကြီးကို။
ဝဇ္ဇေ၊ ကျေးဇူးတင်စွာ ဦးညွတ်ကာဖြင့် အခါခါမြတ်နိုး ရှိခိုးပါ၏။

သေဒတံ၊ ချွေးရှိနေသူ(ချွေးထွက်နေသူ) တို့သည်။ ဝါတော၊
အေးအေးသင်းသင်း လေပြေလေညင်းကို။ ကန္တော ဣဝ၊ နှစ်သက်
အပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပိပါသတော၊ လွန်စွာ ရေဆာသူသည်။
ပါနီယံ၊ ချိုချိုလေးလေး သောက်ရေအေးကို။ (ကန္တံ)ဣဝ၊ ကဲ့သို့
လည်းကောင်း။ အရဟတံ၊ ရဟန္တာတို့သည်။ ဓမ္မော၊ လောကုတ္တရာ
တရား ကိုးပါးကို။ (ပိယော)ဣဝ၊ ချစ်အပ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း။
အာတုရဿ၊ ရောဂါသည် လွန်စွာ နှိပ်စက်အပ်သူသည်။ ဝါ၊
ရောဂါဖြင့် လွန်စွာ နာကျင်နေသူသည်။ ဘေသဇ္ဇံ၊ ရောဂါပျောက်
ကြောင်း ဆေးဝါးကောင်းကို။ (ပိယံ)ဣဝ၊ ကဲ့သို့လည်းကောင်း။
ဇိဃစ္ဆတော၊ လွန်စွာ ဆာနေသူသည်။ ဘောဇနံ၊ စားစရာ
ဘောဇဉ်ကို။ (ပိယံ)ဣဝ၊ ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အဂ္ဂိရသိ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ
အစိတ်အစိတ်မှ တဖိတ်ဖိတ်ထွက်သော အရောင်ရှိသော နတ်သမီး။
(တံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။) မေ၊ မောင်တော်က။ ပိယာ၊ ချစ်အပ်သည်။
(ချစ်နေသည်။) အသိ၊ ဖြစ်ပါ၏။ ဘဒ္ဒေ၊ ချစ်နှမ နတ်သမီး။
ဇလန္တံ၊ တောက်နေသော မီးကို။ ဝါရိနာ၊ ရေဖြင့်။ (နိဗ္ဗာပေတိ)
ဣဝ၊ ငြိမ်းစေသကဲ့သို့။ (ငြိမ်းလိုက်သကဲ့သို့။ တံ။) မံ၊ ချစ်နှမ
အတွက် ရမက်လှိုက်ဆူ စိတ်ပူနေသော ငါ့ကို။ ပရိနိဗ္ဗာပယ၊ မောင်
တော်မျှော်မှန်း အချစ်ပန်းဖြင့် လက်ကမ်းလျက်သာ ငြိမ်းစေပါ
လော့။

သမ္မာဘိတက္ကော၊ နွေအပူသည် လွန်စွာ ပူလောင်အပ်သော။
နာဂေါ၊ ဆင်သည်။ ကိဉ္ဇက္ခရေဏနာ၊ ပဒုမ္မာကြာပန်း၏ ဝတ်ဆံ

၁။ အရဟတာမိဝ။ ။အရဟတံ+ဣဝ-ဟု ဖြတ်။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို (မ)၊ ပြု၊ တ-၌
(အ) ကို ဒိဃ-ပြု။ ဝါစာ သိလိဋ္ဌ အကျိုးငှာ “အရဟတာမိဝ” ဟု ဖြစ်နေသည်။

ဝတ်မှုန်နှင့်။ ယုတ္တိ၊ ယံဉ်သော။ (ပြည့်စုံသော။) သိတောဒကံ၊ ချိုမြိန်အေးမြသော ရေရှိသော။ ပေါက္ခရဏံ၊ ရေကန်သို့။ (သြဂါဟတိ) ဣဝံ၊ သက်ဆင်းရသကဲ့သို့။ (ဧဝံ) အဟံ၊ တေ၊ သင် ချစ်နှမ၏။ ထန္တဒရံ၊ သားမြတ်နှစ်ဖော် ရင်ခွင်ပေါ်သို့။ သြဂါဟေ၊ သက်ဝင်ခိုလှုံ စခန်းစုံအောင် အစွမ်းကုန်ပျော်ရွှင် ချစ်ချင်လှပါ၏။

မေ၊ ငါသည်။ တုတ္တတောမရံ၊ တုတ်နှင့်လုံကို။ [နားရင်း၌ ထိုးဆွဖို့ရာ သံချွန်တပ်ထားအပ်သောတုတ်၊ ခြေထောက်စသည်၌ ထိုးဆွဖို့ရာ အရိုးတပ်ထားအပ်သော လုံတံကို။] ဇိတံ၊ အောင်အပ်ပြီ။ (မကြောက်။) ဣတိ၊ ဤသို့ တွေး၍။ [ဣတိ-ထည့်ပါ။] အစ္စကံ-သော၊ ချွန်းကို ကျော်လွန်နိုင်သော။ (ချွန်းကို မကြောက်သော။) နာဂေါဝ၊ မုန်ယစ်နေသော ဆင်ပြောင်ကဲ့သို့။ လက္ခဏာရူပာ၊ မိန်းမမြတ်တို့၏ လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော ပေါင်ရှိသော ချစ်နှမ-သူရိယဝစ္ဆသာဖြင့်။ သမ္မတ္တော၊ လွန်စွာ ယစ်မှူး ရူးနေသော ကျွန်ုပ်သည်။ ကာရဏံ၊ တစုံတရာသော အကြောင်းကို။ နပ္ပဇာနာမိ၊ ဝေခွဲပိုင်ပိုင် မသိနိုင်တော့ပါ။ [အသင့်ကိုသာ စွဲလမ်းချစ်ခင်လျက် ရူးနေသလို ဖြစ်၍ အသင်က လွဲလျှင် ဘာကိုမျှ စိတ်မဝင်းစားတော့ပါ-ဟု ဆိုလိုသည်။]

(ဘဒ္ဒေ၊ ချစ်နှမ-သူရိယဝစ္ဆသာ။) တယံ၊ သင် နှမ-အပေါ်၌။ ဂေမိတစိတ္တော၊ ဖွဲ့မိ ငြိကပ်သော စိတ်ရှိသည်။ ဝါ၊ စွဲမက် ချစ်ခင်သော စိတ်ရှိသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်နေပါ၏။ စိတ္တံ၊ ကျွန်ုပ်စိတ်သည်။ ဝိပရိဏာမိတံ၊ ပင်ကိုသဘောမှ ဖောက်ပြန်နေပါ၏။ ဝကံသညော၊ ငါးမျှားချိတ်ကို မျှမိသော။ အဗ္ဗုဇော ဣဝံ၊ ငါးကဲ့သို့။ ပဋိဂန္တု၊ အချစ်စိတ်မှ နောက်ဆုတ်ခြင်းငှာ။ (မချစ်ပဲ နေခြင်းငှာ။) နသက္ကောမိ၊ မစွမ်းနိုင်တော့ပါ။

ဝါမူရု (ဝါမ+ဥရု)၊ တင့်တယ်သော ပေါင်ရှိသော။ [ဝါမ-သဒ္ဒါ ရုစိရ-သဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်။] (တနည်း) ဝါမူရု၊ ငှက်ပျောတုံးနှင့်တူသော အရင်းတုတ်၍ အဖျားသေးလျက် လုံးသောပေါင်ရှိသော။ ဘဒ္ဒေ၊ ချစ်နှမ။ (တံ။) မံ၊ ကျွန်ုပ်ကို။ သဇ၊ ချစ်ခင်နှစ်သက်လည်ဖက်ပါလော့။ မန္တလောစနေ၊ သာယာညင်းညင်း မခို့တရို့၊ ကြည့်ခြင်းရှိသော နှမတော်။ ဝါ၊ မခို့တရို့သော မျက်လုံးရှိသော

နှမတော်။ [လောစန-သဒ္ဓါ စက္ခု-၏ ပရိယာယ်။] မံ၊ ကိ။ သဇ၊
 လော့။ ကလျာဏံ၊ ကောင်းခြင်းငါးဖြာ လက္ခဏာ ရှိသော
 နှမတော်။ မံ၊ ကိ။ ပလိဿဇ၊ အားရပါးရ တကိုယ်လုံး သိမ်းကျုံး
 ပွေ့ဖက်ပါလော့။ မေ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ တေ၊ ဤ ချစ်နှမ၏ အားရ
 စုံမက် ပွေ့ဖက်ခြင်းကို။ အသိပတ္တိတံ၊ နေ့စဉ်မပြတ် တောင်းတ၊
 အပ်ပါပြီ။

ဘဒ္ဒေ၊ ချစ်နှမ။ မေ၊ မောင်တော်၏။ ကာမော၊ လိုချင်မှုဟု
 သော ကိလေသာကာမသည်။ အပ္ပကော၊ ပင်ကိုသဘာဝအားဖြင့်
 နည်းပါးသည်။ သန္တော၊ ဖြစ်လျက်။ ဝေလ္လိတကေသိယာ၊ ကျောက်
 ကုန်း၌ ဖြေ၍ဖြန့်ချုရုအခါဝယ် တွန့်လိပ်သွားသော ဆံပင်ရှိသော
 ချစ်နှမကြောင့်။ [ဆံပင်ကို ကျောပေါ်၌ ဖြန့်ချုလိုက်သောအခါ
 အတွန့်အတွန့်ဖြစ်လျက် ကျသွားသော ချစ်နှမကြောင့်-ဟူလို။]
 အနေကဘာဝေါ၊ များသောသဘောရှိသည်။ (ပို၍ပို၍ ချစ်ခင်
 လိုချင်သည်။) သမ္ပပ္ပါဒိ၊ ဖြစ်နေပါပြီ။ အရဟန္တေ၊ ရဟန္တာ၌။
 ဒက္ခိဏာ၊ လူအပ်သော အလှူသည်။ (အနေကဘာဝါ) ဣဝ၊ များသော
 သသော ရှိသကဲ့သို့ပါတည်း။

တာဒီသု၊ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌ ထိုနှစ်ဝကို လုံးဝအတူ ရှုတော်မူနိုင်ကုန်
 သော။ အရဟန္တေသု၊ ထို၌။ မေ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။
 ယံ ပုညံ၊ အကြင်ကောင်းမှုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိပါ၏။ သဗ္ဗင်္ဂကလျာဏံ၊
 အလုံးစုံသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ခြင်းရှိသော ချစ်နှမ။
 မေ၊ ၏။ တံ၊ ထို ကောင်းမှုသည်။ တယာ၊ သင် ချစ်နှမနှင့်။
 သဒ္ဓိံ ဝိပစ္စတံ၊ မခွဲမခွါ မကွဲကွာပဲ တွဲကာ ဖွံ့ဖြိုး အကျိုးပေးပါ
 စေသတည်း။

အသ္မိံ ပထဝိမဏ္ဍေလေ၊ ဤ စကြဝဠာ မြေအပြင်၌။ ပ။
 သဒ္ဓိံ ဝိပစ္စတံ၊ ပါစေသတည်း။ [ဤ မြေအပြင်၌ ဟိုနေရာ ဒီနေ
 ရာဝယ် သင့်လျော်သလို ကျွန်ုပ်ပြုထားအပ်သော ကောင်းမှုများသည်
 ရှိပါသည်။ ထိုကောင်းမှုများသည် နှမနှင့်အတူ အကျိုးပေးပါစေ-
 ဟူလို။ ဝိပစ္စတံ-၌ ပဉ္စမိ အတ္တနော-ပုဒ်၊ တံ-ဝိဘတ်။]

သုရိယဝစ္ဆသေ၊ သုရိယဝစ္ဆသာ။ သကျပုတ္တော၊ သာကီဝင်မင်း
 သား ဖြစ်တော်မူသော။ ဈာနေန၊ ဈာန်ဖြင့်။ ဧကောဒိ၊ တပါး

တည်းဖြစ်နေသော။ [ဈာန်ဝင်စားလျက် တပါးတည်း နေတော်မူ
သော-ဟူလို။] နိပကော၊ ကိလေသာတို့ကို ချောက်သွေ့စေတော်မူ
သော။ [သဒ္ဓတ္ထ။] ဝါ၊ ရင့်ကျက်သော ပညာရှိတော်မူသော။
သတော၊ သတိမပြတ် အမှတ်ရတော်မူသော။ မုနိ၊ ဘုရားရှင်သည်။
အမတံ၊ မအို မသေရာ-နိဗ္ဗာန်ကို။ ဇိဂီသာနော၊ ဣဝ၊ ရှာတော်မူ
သကဲ့သို့။ အဟံ၊ တံ၊ သင် ချစ်နှမကို။ (ဇိဂီသာနော၊ မရမနေ
ရှာနေပါ၏။)

ကလျာဏိ၊ ကောင်းခြင်းငါးဖြာ အင်္ဂါရှိသော ချစ်နှမ-သုရိယ
ဝစ္ဆသာ။ မုနိ၊ သည်။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ သမ္မောဓိံ၊ သဗ္ဗညုတ
ဉာဏ်သို့။ ပတုာ၊ ရောက်၍။ နန္ဒေယျ ယထာ ပိ၊ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်
တော်မူသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ (အဟမ္ပိ။) တယာ၊ နှင့်။ မိဿိ-
ဘာဝံ၊ နှီးနှောပေါင်းသင်း အတူနေရခြင်းသို့။ ဂတော၊ ရောက်သည်
ဖြစ်၍။ နန္ဒေယျံ၊ နှစ်သက် ပျော်ရွှင်လိုပါ၏။

[ဝရေယျာဟေ=ဝရေယျံ+အဟေ။]အဟေ ဘဒ္ဒေ၊ဟေ....ချစ်နှမ။
တာဝတိံသာနံ၊ တာဝတိသာနတ်တို့၏။ ဣဿရော၊ အရှင်ဖြစ်သော။
သက္ကော၊ သည်။ မေ၊ အား။ ဝရံ၊ နတ်ပြည်နှစ်ထပ်၌ နတ်မင်းအဖြစ်
ဟူသော ဆု၊ သုရိယ ဝစ္ဆသာ-ဟူသော ဆု၊ ဤ ဆု နှစ်မျိုးတွင်
တမျိုးမျိုးကို။ စေ ဒဇ္ဇော၊ အကယ်၍ ပေးအံ့။ (ဧဝံ သတိ။) အဟံ၊
သည်။ တံ၊ သင် ချစ်နှမကို။ ဝရေယျံ၊ ယူလိုပါ၏။ ဧဝံ၊ သို့က
လောက်။ မမ၊ ၏။ ကာမော၊ ချစ်နှမအပေါ်၌ စွဲမက်ချစ်ခင် လိုချင်
မှုသည်။ ဒဇ္ဇော၊ မယိမ်းယိုင်ပဲ ခိုင်မြဲလှပါ၏။

သုမေဓသေ၊ ကောင်းသော ပညာရှိသော သုရိယဝစ္ဆသာ။
[ယဿာ သေတာဒိသိ=ယဿ+အာသိ+တောဒိသိ။] ယဿ၊ အကြင်
တိဗ္ဗရ-နတ်မင်းကြီး၏။ တောဒိသိ၊ ဤကဲ့သို့ လှပတင့်တယ် ရှုချင့်ဖွယ်

၁။ ဇိဂီသာနော။ ။ဟရ-ဓာတ်+သ-ပစ္စည်း+မာန-ပစ္စည်း၊ မာန-ပစ္စည်း၏
မ-ကို ချေ၊ ဟရ-ကို ဂီ-ပြု။ ဓာတူနံ အနေကတ္ထတာ-အရ ဟရ-ဓာတ်သည်
ဓေန (ရှာခြင်း) အနက်ကို ဟော၏။ အမတံ၊ ကို။ ဇိဂီသာနော၊ ရှာလျက်။
(ဝိစရတိ) ဣဝ၊ လှည့်လည်သကဲ့သို့။ အဟံ၊ တံ၊ ကို။ ဇိဂီသာနော၊ လျက်။
(ဝိစရာမိ+လှည့်လည်နေပါ၏။) ဤသို့လည်း ဝိစရတိ၊ ဝိစရာမိ-ကြိယာတည့်၍ ပေး
နိုင်၏။

ဖြစ်သော။ ပဇာ၊ သမီးရတနာသည်။ အာသိ၊ ရှိပြီ။ န စိရုံ၊ မကြာမီ
က။ ဗုလ္လံ၊ ကားကားစွာစွာ ပွင့်သော။ သာလံဝ၊ အင်ကြင်းပင်ကဲ့
သို့။ ဝါ၊ အင်ကြင်းပင်နှင့်တူသော။ တေ၊ ဤ။ ပိတရုံ၊ အလွန် ကျက်
သရေရှိသော ခမည်းတော်ကို။ ဝန္တမာနော၊ ဂုဏ်ကိုရည်မှန်း ချီးမွမ်း
လျက်။ နမဿာမိ၊ အကြိမ်ကြိမ် အခါခါ ဦးနှိမ်ကာဖြင့် ကောင်းစွာ
မြတ်နိုး ရှိခိုးပါ၏။

၃၄၉။ ဧဝံ သို့။ ဝုတ္တေ၊ ရွတ်ဆိုအပ်သော် ။ပ။ အဝေါစ၊ (ကိံ။)
“ပဉ္စသိခ။ တေ၊ ဤ။ တန္တိဿရော၊ စောင်းသံသည်။ ဂီတဿရေန၊ သီချင်း
သံနှင့်။ သံသန္တတိ ခေါ၊ ရောနှောမိသည်သာ။ ဂီတဿရော စ၊ သည်လည်း။
တန္တိဿရေန၊ နှင့်။ (သံသန္တတိ။) [စောင်းသံနှင့်သီချင်းသံ အလွန်ပင် လိုက်
ဖက်သည်-ဟူလို။] ပဉ္စသိခ။ တေ၊ ဤ။ တန္တိဿရော၊ သည်။ ဂီတဿရုံ၊ ကို။
န စ ပန အတိဝတ္တတိ၊ လွန်၍မဖြစ်။ (လွန်၍မသွား။) ဂီတဿရောစ တန္တိဿရုံ
(န ပန အတိဝတ္တတိ။) [အတီးနဲ့ အဆို တခုနဲ့တခု မကျော်ပဲ အလွန်
စည်းဝါး ကိုက်သည်-ဟူလို။] ပဉ္စသိခ။ တေ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓုပသဉ္စိတာ ။ပ။
ဣမာဂါထာ၊ ထိုကို။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ သံယုဇ္ဇာ ပန၊ သီကုံးတား
အပ်ကုန်သနည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။

ဘန္တေ။ ဧကံ သမယံ၊ ၌။ [ဣဒံ- အနက်မရှိ။] ဘဂဝါ။ ဥရုဝေ-
လာယံ၊ ဥရုဝေလ-တော၌။ နေရုဉ္ဇရာယ၊ နေရုဉ္ဇရာ-မည်သော။ နဇ္ဇော၊ မြစ်
၏။ တီရေ၊ ကမ်း၌။ အဇပါလနိဂြောဓေ၊ အဇပါလ-ညောင်ပင်၌။ [ရှေးက
“ဆိုတ်ကြောင်းညောင်ပင်” ဟု ပေးကြ၏။] အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာလေး
ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီးသည်။ (ဟုတွာ။) ပဌမံ၊ နောက်နောက်
နေခြင်းတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ [အဋ္ဌမ သတ္တာဟ-၌ နေတော်မူ
သည်။] ဘန္တေ။ တေန သမယေန၊ ၌။ (ဘုရားရှင်၏ အဋ္ဌမသတ္တာဟ-
မြောက် အဇပါလ-ညောင်ပင်အောက်ဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ
၌။ အဿာဝေသိ၊ အဘာသိ-တို့၌ စပ်။) အဟံ။ ဘဒ္ဒါ နာမ၊
ဘဒ္ဒါ-မည်သော။ သူရိယဝစ္စသာ၊ သည်။ တိမ္မရုနော၊ တိမ္မရု-မည်သော။
ဂန္ဓဗ္ဗရုညော၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်မင်း၏။ ဓီတာ၊ သမီးတော်ပါတည်း။ တံ၊ ထို
သမကို။ အဘိကင်္ခါမိ၊ အလွန် အလိုရှိပါ၏။ ဘန္တေ။ သာ ပန ဘဂိနိ၊
ထို နှမ-သည်ကား။ ပရကာမိနိ၊ တပါးသောနတ်သားကို လိုချင်နေသည်။
ဟောတိ၊ ပါ၏။ သိခဏ္ဍိ နာမ၊ သိခဏ္ဍိ-မည်သော နတ်သားသည်။

၄၈၆

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[သက္ကပဉ္စသုတ်

သင်္ဂါဟကဿ၊ သိကြားမင်းအား ချီးမြှောက်တတ်သော။ [လူတို့ကို ချီးမြှောက်
တတ်သော-ဟု ရှေးက ပေး၏။] မာတလိဿ၊ မာတလိ-နတ်မင်း၏။ ပုတ္တော၊
သားပါတည်း။ တံ၊ ထို သိခဏ္ဍိ-နတ်သားကို။ အဘိကခံတိ။ [ပရကာမိနိ
ဟောတိ-ကို ထပ်၍ဖွင့်သည်။]

ဘန္တေ။ ယတော၊ အကြင်အခါ၌။ အဟံ တံ တဂိနိ။ ကေနစိ
ပရိယာယေန၊ တစုံတခုသော အကြောင်းဖြင့်။ နာလတ္ထိ၊ မရခဲ့ပါ။ အထ၊
ထိုအခါ၌။ ပ။ ဂန္ဓဗ္ဗရညော၊ ၏။ နိဝေသနံ၊ အိမ်သည်။ (နတ်နန်းသည်။)
(အတ္ထိ။) ။ပ။ အဿာဝေသိ၊ ကြားစေခဲ့ပါပြီ။ (ကြားအောင်တီးပါပြီ။)
။ပ။ အဘာသိ၊ ရွတ်ဆိုခဲ့ပါပြီ။ (ကိ။) “။ပ။ ပဇာ”တိ။

ဘန္တေ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ ရွတ်ဆိုအပ်သော်။ ပ။ အဝေဝါစ။ (ကိ။)
“မာရိယ၊ အရှင်နတ်သား။ မေ၊ ကျမ-သည်။ သော ဘဂဝါ၊ ကို။
(အရှင် သိချင်းထံ၌ပါသော ထို မြတ်စွာဘုရားကို။) သမ္ပုခါ၊ မျက်မှောက်
၌။ န ခေါ် ဒိဋ္ဌော၊ မဖူးမြင်အပ်ဖူးပါ။ အပိ စ၊ စင်စစ်ကား။ မေ၊
သည်။ သော ဘဂဝါ၊ ကို။ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ သုဓမ္မာယံ
သဘာယံ၊ သုဓမ္မာ-သဘင်၌။ ဥပနစ္စန္တိယာ၊ က၊ နေစဉ်။ [ဥပ-အနက်မရှိ။
နစ္စမာနာယ။-အဋ္ဌကထာ။] (တနည်း) သုဓမ္မာယံ သဘာယံ၊ သို့။ ဥပ-
နစ္စန္တိယာ၊ သွား၍ က၊ စဉ်။ [အက၊ သွားတုန်းက-ဟူလို။ ဥပ-အနက်ရှိ။
ဥပဂန္ဓာ နစ္စန္တိယာ။-ဋီကာ။] သုတောယေဝ၊ ကြားရုံသာ ကြားအပ်ဖူး
ပါ၏။ မာရိယ၊ ယတော၊ ကြောင့်။ တံ၊ တံ ဘဂဝန္တံ။ ကိတ္တေသိ၊
ကောင်းစွာ ပြောပြပါပြီ။ (တတော၊ ထို့ကြောင့်။) အဇ္ဇေ၊ နော၊ ကျမတို့၏။
(အရှင်နဲ့ ကျမတို့၏။) သမာဂမော၊ အတူပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဟောတု၊
ဖြစ်ပါစေ။” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပါပြီ။ ဘန္တေ။ နော၊ တပည့်တော်တို့
၏။ တဿာ တဂိနိယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိ။ သောယေဝ သမာဂမော၊ ထို့
ပေါင်းဆုံခြင်းသည်သာ။ အဟောသိ။ [ဒါနိ-အနက်မရှိ။] တတော၊ ထို့
အခါမှ။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ သမာဂမော၊ န စ (အဟောသိ)၊ မဖြစ်
ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

သက္ကပဉ္စသင်္ဂါဟ

၃၅၀။ အထ ခေါ်၊ ၌။ (ပဉ္စသိခ-နတ်သား၏ လျှောက်ထားနေရာ
ထိုအခါ၌။) ။ပ။ “ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော၊ သည်။ ဘဂဝတာ၊ နှင့်။ ပဋိ-
သမ္မောဒတိ၊ ရှေးဦးစွာ ဝမ်းမြောက်၏။ ဘဂဝါ စ၊ ပဉ္စသိခေန၊ နှင့်။

ပဋိသမ္ဘောဒတိ၊ ပြန်၍ ဝမ်းမြောက်တော်မူ၏။” ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်
 ပြီ။ [ဤဝါကျ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။] အထ ခေါ၊ ဌ။
 (အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။)။ပ။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ၍ သိစေပြီ။ (ကိ။)
 “တာတ ပဉ္စသိခ။ တံ၊ သည်။ တံ ဘဂဝန္တံ၊ ကံ၊ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာ
 ဘုရား။ ‘သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော၊ သည်။ သာမဇ္ဇော၊ အမတ်နှင့် တကွ
 ဖြစ်သည်။ သပရိဇဇော၊ အခြွေအရံနှင့် တကွဖြစ်သည်။ (ဟုတော။) ဘဂ-
 ဝတော။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ သိရသာ။ ဝန္တတိ၊ ရှိခိုးလိုက်ပါ၏။’ ဣတိ၊
 ဤသို့လျှောက်၍။ မေ၊ အား။ အဘိဝါဒေဟိ၊ ကြီးပွားကြောင်းစကား
 ဖြင့် မိန့်တော်မူစေပါ။” ဣတိ၊ ဤသို့ အမိန့်ရှိပြီ ။ပ။ အဘိဝါဒေတိ၊
 ကြီးပွားကြောင်းစကားဖြင့် မိန့်ဆိုစေ၏။ ပဉ္စသိခ။ ဧဝံ၊ အေး။ [ကောင်း
 ပြီ။] သာမဇ္ဇော၊ သော။ သပရိဇဇော၊ သော။ ဒေဝါနမိန္ဒော၊ သော။
 သက္ကော၊ သည်။ သုခိ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်းရှိသည်။ ဟောတု၊
 ဖြစ်ပါစေ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဒေဝါ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ပ။ ဝန္တဗ္ဗာ၊ တို့
 သည်လည်းကောင်း။ အညေ၊ ဒေဝ မနုဿ-စသည်တို့မှ အခြားကုန်သော။
 ယေ ပုထုကာယာ၊ အကြင် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်။ သန္တိ။
 (တေ) စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ သုခကာမာ၊ ချမ်းသာကို လိုလားကြ
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ ပြီ။

၃၅၁။ ဝေဉ္စ ပန၊ လျှင်။ တထာဂတာ၊ တို့သည်။ ဝေရူပေ၊ ဤသို့
 သဘောရှိကုန်သော။ မဟေသက္ခေ၊ ကြီးသောအစိုးရသူဟု ဆိုအပ်ကုန်
 သော။ ဝါ၊ တန်ခိုးကြီးကုန်သော။ ယက္ခေ၊ နတ်တို့ကို။ အဘိဝဒန္တံ၊
 ကြီးပွားကြောင်းစကားဖြင့် မိန့်တော်မူကုန်၏။ [ဤစကားကို သံဂါယနာတင်
 ထေရ်တို့ ထည့်ထားအပ်သည်။] အဘိဝဒိတော၊ ကြီးပွားကြောင်းစကား
 ဖြင့် မိန့်တော်မူအပ်ပြီးသော။ သက္ကော။ပ။ အဋ္ဌာသိ၊ [ဤဝါကျ၏အဖွင့်ကို
 ဘာသာဋီကာ၌ပြထားပြီ။]

တေန ခေါပန သမယေန၊ ဌ။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဒေဝါနုဘာဝေန၊
 ကြောင့်။ [ယထာ တံ-အနက်မရှိ။] ဣန္ဒသာလဂူဟာ၊ သည်။ ဝိသမာ၊ ပင်
 ကိုက မညီမညွတ်သည်။ သန္တိ၊ ဖြစ်နေလျက်။ သမာ၊ ညီညွတ်သည်။ သမ-
 ပါဒိ၊ ကောင်းစွာဖြစ်ပြီ။ သမ္ပန္နာ၊ ပင်ကိုက ကျဉ်းသည်။ သန္တိ၊ လျက်။
 ဥရုဒ္ဓာ၊ ကျယ်ပြန့်စွာ တွေ့မြင်အပ်သည်။ (ကျယ်ပြန့်သည်။) သမပါဒိ။
 အန္ဓကာရော၊ အမှိုက်မှောင်သည်။ ဂူဟာယံ၊ ဌ။ အန္တရဇောယံ၊ ပျောက်ကွယ်
 ပြီ။ အာလောကော၊ အလင်းရောင်သည်။ ဥဒပါဒိ။

၄၈၈

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

သက္ကပဉ္စသုတ်

၃၅၂။ အထ ခေါ၊ ဌ။ (နတ်ပရိသတ်နှင့်အတူ သိကြားမင်း၏။ ဣန္ဒ-
 သာလ- လိုက်ဂူအတွင်းဝယ် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တည်နေရာ ထို
 အခါ၌။) ။ပ။ ဣဓ၊ ဤ အရပ်သို့။ (ဤ ငါဘုရား အထံသို့။) “ယဒိဒံ
 (ယံ+ဣဒံ) အာဂမနံ၊ အကြင်ရောက်လာခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) အာယသ္မ-
 တော ကောသိယဿ၊ ငါရှင် သိကြား၏။ ဣဒံ၊ ဤ ရောက်လာခြင်းသည်။
 အတ္ထရိယံ၊ အံ့ဩထိုက်ပေ၏။ တာဝ၊ သို့ကလောက်။ ဗဟုကိစ္စဿ၊ များသော
 ကိစ္စရှိသော။ ဗဟုကရဏိယဿ၊ များသော ပြုဖွယ်ရှိသော။ အာယသ္မတော
 ကောသိယဿ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ အဗ္ဘုတံ၊ မဖြစ်စဖူး ထူးဆန်းပေ၏။”
 ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ။ စိရပဋိကာ၊ ကြာမြင့်သောကာလမှ
 စ၍။ အဟံ ။ပ။ ဥပသကံမိတုကာမော၊ ပါ၏။ အပိ စ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါသော်
 လည်း။ တာဝတိံ သာနံ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ကေဟိစိ၊ ကေဟိစိ၊ အချို့အချို့
 ကုန်သော။ ကိစ္စ ကရဏိယေဟိ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စတို့ဖြင့်။ ဗျာဝဇ္ဇော၊ ကြောင့်ကြ
 များနေရပါ၏။ (မအားမလပ်အောင် ဖြစ်နေပါ၏။) ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင် ။ပ။
 နာသက္ခိ၊ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ပါ။

ဘန္တေ ။ပ။ သလဋ္ဌာဂါရကေ၊ ထင်းရှူးသားတို့ဖြင့် ဆောက်လုပ်အပ်
 သော ဂန္ဓကုဋိ-ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရတိ။ပ။ အဂမာသိ၊ သွားပါပြီ ။ပ။
 အညတရေန၊ တမျိုးသော။ သမာဓိနာ၊ သမာဓိဖြင့်။ “နိသိန္ဒော၊ ထိုင်နေ
 တော်မူသည်။ ဟောတိ။ [ဖလသမာပတ်ဝင်စားလျက် နေတော်မူသည်ကို
 သိကြားမင်းမသိ၍ “အညတရေန သမာဓိနာ” ဟု လျှောက်သည်။] ဘူဇတိ
 နာမ၊ ဘူဇတိ-မည်သော။ ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ၊ ၏။ ပရိစာရိကာ
 စ၊ အလုပ်အကျွေး နတ်သမီးသည်လည်း။ ဘဂဝန္တေ။ ပစ္စုပဋိတာ၊ ဆည်း
 ကပ်နေသည်။ ဟောတိ။ ပဉ္စလိကာ၊ ချီအပ်သော လက်အုပ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ။)
 နမဿ မာနာ၊ ရှိခိုးလျက်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်နေပါ၏။ [ဘူဇတိ-သည် သကဒါ
 ဂါမ် နတ်သမီးတည်း။ ထို့ကြောင့် နတ်ပြည်၌၊ သိပ်မပျော်တော့ပဲ အမြဲ
 လိုလိုပင် ဘုရားရှင်ထံလာ၍ ရှိခိုးနေသည်။] ။ပ။ ဝန္တတိတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ။ပ။ “မာရိသ၊ အရှင် သိကြားမင်း။ ဘဂဝန္တေ ဒဿနာယ။
 အကာလော၊ အခါမဟုတ်ပါ။ ဘဂဝါ၊ ပဋိသလ္လိနေ၊ ၏” ။ပ။ ဝုတ္တိတော၊
 ထတော်မူသည်။ ဟောတိ။ပ။ ဘန္တေ။ ကစ္စ၊ အဘယ်သို့ပါနည်း။ မေ၊
 အား။ သာ ဘဂိနိ ဘဂဝန္တေ။ အဘိဝါဒေသိ၊ ကြီးပွားကြောင်းစကား
 ဖြင့် မိန့်ဆိုစေသည် မဟုတ်ပါလော။ပ။ သရတိ၊ အမှတ်ရတော်မူပါ၏လော။
 ဣတိ၊ ပြီ။ပ။ အဘိဝါဒေသိ၊ ပြီ။ပ။ အပိစ၊ သို့သော်လည်း။ အဟံ။ အာယ-

ဂေါပကဝတ္ထု]

နိဿယ

၄၈၉

သ္မတော၊ အရှင်၏။ နေမိသဓဇ္ဈန၊ ရထားစက်ဘီးသံနှင့် တပြိုင်နက်။ တမှာ သမာဓိမှာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထတော်မူပြီ။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ ယေ တေ ဒေဝါ။ အမေဟိ၊ တို့ထက်။ ပဌမတရံ၊ ရှေးဦးစွာ။ [တရ-ာစွည်း အနက် မရှိ။]တဝတိသကာယံ၊ သို့။ ဥပပန္နာ၊ ကပ်ရောက်ပါကုန်ပြီ။ တေသံ၊ တို့၏။ သမ္ပုခေါ၊ ဌံ။ မေ၊ သည်။ သုတံ၊ ကြားအပ်ပါပြီ။ သမ္ပုခေါ၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ မှတ်ယူအပ်ပါပြီ။ “ပ။ ဒိဗ္ဗာ ကာယာ၊ တို့သည်။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်ပါကုန်၏။ အသုရကာယာ၊ အသုရာ-အပေါင်း တို့သည်။ (အပါယ် သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်။) ဟာယန္တိ၊ ဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၏။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြားအပ် မှတ်အပ်ဖူးပါ၏။ ဘန္တေ၊ တံ ဣဒံ၊ ထိုကဲ့သို့သော ဤ အကြောင်းအရာကို။ မေ၊ သည်။ သက္ခိ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် တွေ့မြင် အပ်ပါပြီ။ ပ။ ယတော၊ အကြွင်းကြောင့်။ ပ။ ဥပ္ပန္နော၊ ပါပြီ။ (တတော၊ ကြောင့်။) ပ။ ဟာယန္တိ၊ ဣတိ၊ ပြီ။

ဂေါပကဝတ္ထု

၃၅၃။ ဘန္တေ။ ဣဇေဝ ကပိလဝတ္ထုသို့။ ဤ ကပိလဝတ္ထု-မြို့၌ပင်။ ဂေါပိကာ နာမ၊ ဂေါပိကာ-မည်သော။ သကျဓိတာ၊ သာကီဝင်မင်းသမီး သည်။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဌံ။ ပသန္နာ၊ ကြည်ညိုသည်။ ပ။ သီလေသု၊ ငါးပါးသီလ တို့၌။ ပရိပူရကာရိနိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်ကျင့်မှုကို ပြုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံအောင် ပြုလေ့ရှိသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပါပြီ။ သာ၊ ထိုသူမသည်။ ဣတ္ထိတ္ထံ၊ မိန်းမ၏အဖြစ်ကို။ (မိန်းမဘဝကို။) ဝိရာဇေတွာ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းစေ၍။ (စက်ဆုပ်၍။) ပုရိသတ္ထံ၊ ကို။ ဘာဝေတွာ၊ မိမိ သန္တာန်၌ ဖြစ်စေ၍။ ပ။ သဟဗျတံ၊ တကွဖြစ်သူ၏အဖြစ်ဟူသော။ (အပေါင်း အဖော်၏ အဖြစ်ဟူသော။) အမှာကံ၊ တို့၏။ ပုတ္တတ္ထံ၊ သား အဖြစ်သို့။ အဇ္ဈုပဂတာ၊ ကပ်ရောက်ပါပြီ။ တဩပိ၊ ထို နတ်ပြည်၌လည်း။ နံ၊ ထို ဂေါပိကာကို။ “ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော၊ ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော”တိ၊ ဂေါပက-နတ်သား၊ ဂေါပက-နတ်သား ဟူ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဇာနန္တိ၊ အညေပိ၊ ဂေါပိကာမှ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တယော ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘဂဝတိ၊ ဌံ။ (မြတ်စွာဘုရား အထံတော်၌။) ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ် သော အကျင့်ကို။ စရိတွာ၊ ၍။ ဟိနံ၊ နိမ့်ကျသော။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ- နတ်အပေါင်းသို့။ ဥပပန္နာ။

တေ၊ ထို နတ်သား သုံးယောက်တို့သည်။ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ၊ တို့နှင့်။
 [သမင်္ဂိဘူတာ-၌ စပ်။] ဝါ၊ တို့သည်။ သမပ္ပိတာ၊ ကောင်းစွာ ရောက်အပ်
 ကုန်သည်။ သမင်္ဂိဘူတာ၊ ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်။ (ဟုတော့။)
 ပရိစာရယမာနာ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို ထိုထို ဤဤ လှည့်လည်စေကုန်လျက်။ ဝါ၊
 ပျော်ပျော်ပါးပါး ခံစားကုန်လျက်။ အမှောက်၊ တို့အား။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ဆည်းကပ်
 ခံစားရာ နတ်သဘင်သို့။ အမှောက်၊ တို့၏။ ပါရိစရိယံ၊ အလုပ်အကျွေး
 တို့၏ အဖြစ် အကျိုးငှာ။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်လာပါကုန်၏။ (တနည်း)
 အမှောက်၊ တို့အား။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သို့။ အမှောက်၊ တို့အား။ ပါရိစရိယံ၊ ပြုစု
 လုပ်ကျွေးခြင်းငှာ။ အာဂစ္ဆန္တိ။ [က၊ ဆို၊ တီး၊ မှတ်၍ အသုံးတော်ခံရသော
 ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်မျိုး၌ ဖြစ်သောကြောင့် က၊ ဆို၊ တီးမှတ်သောအားဖြင့် သိကြားမင်း
 ကို ပြုစုဖျော်ဖြေမှုရာ ရောက်လာကြသည်။]

တေ၊ တို့ကို။ အမှောက် ဥပဋ္ဌာနံ၊ အမှောက်။ ပါရိစရိယံ၊ ငှာ။ အာဂတေ၊
 ရောက်လာကုန်လတ်သော်။ ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော၊ သည်။ ပဋိစောဒေသိ၊
 စောဒနာပြီ။ (အပြစ်တင်ပြီ။) [ထို အပြစ်တင်ခြင်းသည်ပင် ရွေးကအကြောင်း
 အရာများကို အမှတ်ရစေရာ ရောက်သောကြောင့် “သာရေသိ-အမှတ်ရစေပြီ”
 ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်။] (ကိံ၊ အဘယ်သို့ စောဒနာသနည်း။) “မာရိသာ၊
 အမောင်နတ်သားတို့။ တုမေ၊ ကုတော မုခါ၊ အဘယ်၌ ဖြစ်သော ဉာဏ်
 မျက်နှာရှိကုန်သည်။ [ကုတော ပဝတ္တဉာဏ မုခါ။-ဋီကာ။] (ဟုတော့။) တဿ
 ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အဿုတ္ထ၊ နာခဲ့ကြသနည်း။ [အဘယ်အရပ်၌
 မျက်နှာလှည့်၍ နာခဲ့ကြသနည်း-ဟူလို။] အဟံ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ ဣတ္ထိကာ၊
 မိန်းမသားသည်။ သမာနာ၊ လျက်။ ပ။ ပရိပူရကာရိနီ (ဟုတော့)။ ပ။ အဇ္ဈုပ-
 ဂတာ နာမ၊ ကပ်ရောက်ရပါပေ၏။ [နာမ-သည် ဂရဟာ ဇောတက။]။ ပ။
 မာရိသာ၊ တို့။ တုမေ ပန၊ တို့သည်ကား။ ပ။ ဥပပန္နာ၊ ကပ်ရောက်နေကုန်
 ပြီ။ ယေ မယံ၊ အကြင်ငါတို့သည်။ သဟဓမ္မိကေ၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို။
 [အတူ ကောင်းစွာ ကျင့်အပ်သော တရား ရှိသော သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို။]
 ဟိနံ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ၊ သို့။ ဥပပန္နေ၊ တို့ကို။ အဒ္ဓဿမ၊ မြင်ရကုန်၏။ (တေ
 မယံ။) ဒုဒ္ဓိဋ္ဌရူပံ၊ မကောင်းသဖြင့် မြင်အပ်သော သဘောရှိသောအကြောင်း
 အရာကို။ [မမြင်ထိုက်သော အရာကို-ဟူလို။] အဒ္ဓဿမ ဝတ ဘော၊ မြင်နေ
 ကြရပါကုန်၏တကား.....” ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာပြီ။

ဘန္တေ။ ဂေါပကေန ဒေဝပုတ္တေန၊ သည်။ ပဋိစောဒိတာနံ၊ စောဒနာ
 အပ်ကုန်သော။ (အပြစ်တင်အပ်ကုန်သော။) တေသံ၊ ထို နတ်သား သုံး

ယောက်တို့တွင်၊ ဒေ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် တွေ့
မြင်အပ်သော သဘောဟူသော ပစ္စက္ခ-အတ္တဘောဉ်ပင်။ သတိံ၊ သတိကို။
(ဈာန သတိ နှင့် ထို သတိကို အခြေခံသော အနာဂါမိမဂ်ကို။) ပဋိလတိံ သု၊
ရကုန်ပြီ။ ဗြဟ္မပုရောဟိတံ၊ ဗြဟ္မပုရောဟိတ-ဗြဟ္မာ၌ ဖြစ်သော။ ကာယံ၊
ခန္ဓာကိုယ်ကို။ (ပဋိလတိံ သု။) ဧကော ပန ဒေဝေ၊ ကား။ ကာမေ၊ တို့ကို။
အဇ္ဈာဝသိ၊ လွှမ်းမိုးခံစားလျက် သင့်လျော်သော အပိုင်းအခြား အတိုင်း
နေပါပြီ။

၃၅၄။ (အဟံ။) စက္ခုမတော၊ ပညာမျက်စိ ရှိတော်မူသော
မြတ်စွာဘုရား၏။ ဥပါသိကာ၊ သည်။ အဟောသိံ၊ ဖြစ်ခဲ့ပါပြီ။
မယံ၊ ၏။ ဂေါပိကာတိ၊ ဟူသော။ နာမမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အဟု၊
ဖြစ်ပါပြီ ။ပ။ အဘိပ္ပသန္နာ၊ အလွန်ကြည်ညိုပါ၏။ ပသန္နစိတ္တာ၊
ကြည်ညိုသော စိတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) သံဆုဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဥပဋ္ဌာသိံ၊
ပြုစု လုပ်ကျွေးခဲ့ပါပြီ။

တဿေဝ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏ပင်။ သုဓမ္မတာယ၊ တရားတော်၏ကောင်း
မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ကောင်းမြတ်သော တရားတော်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ သက္ကဿ၊ ၏။ မဟာနုဘာဝေ၊ ကြီးသော အာနု
ဘော်ရှိသော။ မဟာဇုတိကော၊ ကြီးသော အရောင် အဝါ ရှိသော။
ပုတ္တော (ဟုတွာ)။ တိဒိဝူပပန္နော၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ
သည်။ အမ္ပိ၊ ဣဓာပိ၊ ဤ တာဝတိံသာ-နတ်ပြည်၌လည်း။ “ဂေါ-
ပကော” တိ၊ ဟူ၍။ မံ ဇာနန္တိ။

အထ၊ ထိုအခါ၌။ (ဂေါပက-နတ်သားဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။)
ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗေ၊ ရှေးက တွေ့မြင်အပ်ဖူးကုန်သော။ ဝသီနေ၊ အမြဲနေကုန်
သည်ဖြစ်၍။ [ဝသ-ဓာတ်+တ-ပစ္စည်းကို ဤန-ပြု။] ဂန္ဓဗ္ဗကာ-
ယူပဂတေ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်အပေါင်းသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော။ ဘိက္ခဝေ၊
ရဟန်းနတ်သားတို့ကို။ [ရဟန်းဘဝက ရောက်လာသောနတ်သားများ
ဖြစ်သောကြောင့် “ဘိက္ခဝေ” ဟု ဆိုသည်။] အဒ္ဓသံ၊ မြင်ပါပြီ။
ယေ၊ အကြင် ရဟန်းနတ်သားတို့ကို။ [စ-အနက်မရှိ။] ပုဗ္ဗေ၊ ၌။
မနုဿဘူတာ၊ လူဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ မယံ၊ တို့သည်။ အန္ဓေန၊
စားဖွယ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပါနေန၊ သောက်ဖွယ်ဖြင့်လည်းကောင်း။
ပါဒေ၊ ခြေတို့ကို။ ဥပသင်္ဂယ၊ ကပ်ရောက် သိမ်းပိုက်၍။ [ခြေတို့ကို
ဆေးကြောမှု၊ ဆီဖြင့်သုတ်လိမ်းမှု၊ ရှိခိုးပူဇော်မှု-များတည်း။] သကေ၊

မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ နိဝေသနေ၊ အိမ်၌။ ဥပဋ္ဌဟိမ္မာ၊ ပြုစု လုပ်ကျွေး ခဲ့ပါကုန်ပြီ။ ဣမေဟိ၊ ဤ နတ်သားတို့သည်။ [“ဟိ”သည် အနက် မရှိ။] ဂေါတမသာဝကာသေ၊ ဂေါတမဘုရား၏ သာဝက-ဖြစ်ကုန် သော။ [“သေ”သည် ဂါထာပူရဏ-နိပါတ်။] တေ၊ ထို ရဟန်း တို့ပေတည်း။

ဣမေ ဘဝန္တော၊ ဤ အရှင် နတ်သားတို့သည်။ ကုတောမုခါ (ဟုတွာ) ဗုဒ္ဓဿ။ ဓမ္မာနိ၊ တို့ကို။ [လိင်္ဂဝိပလ္လာသ။] ပဋိဂ္ဂဟေသုံ နာမ၊ နာယုမ္ပတ်သားခဲ့ကြကုန်သနည်း။ (နာယုခွဲကြပါလိမ့်။) ဟိ၊ မေးသင့်၏။ စက္ခုမတာ၊ သည်။ အနုဗုဒ္ဓေါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော် မူအပ်သော။ သုဒေသိတော၊ ကောင်းစွာ ဟောအပ်သော။ ဓမ္မော၊ ကို။ ပစ္စတ္တံ၊ အသီးသီး ကိုယ်စီကိုယ်ငဲ့။ ဝါ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်ပါ၏။

ဟိ၊ မှန်၏။ အဟံ၊ သည်။ တုမ္ပေဝ၊ အသင် နတ်သားတို့ကိုပင်။ ဥပါသမာနော၊ ဆည်းကပ်လျက်။ အရိယာနံ၊ အရိယာဖြစ်သော ဘုရားရှင်တို့၏။ သုဘာသိတာနိ၊ ကောင်းစွာ ဟောပြောအပ်သော တရားတို့ကို။ သုတွာန၊ သင်တို့ထံမှ တဆင့်နာရ၍။ သက္ကဿ၊ ပ။ တိဒ္ဓိဝူပပန္နော၊ အမှီ။

တုမ္ပေ ပန၊ တို့သည်ကား။ သေဋ္ဌံ၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ဘုရား ရှင်ကို။ ဥပါသမာနာ၊ ဆည်းကပ်ကုန်လျက်။ အနုတ္တရံ၊ သော။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ စရိတွာ၊ ၍။ ဘဝန္တော၊ တို့သည်။ ဟိနံ ကာယံ။ ဥပပန္နာ၊ ကုန်၏။ ဘဝတံ၊ အရှင်တို့၏။ ဥပပတ္တိ၊ ဖြစ်ရပုံသည်။ အနာနုလောမာ၊ ရဟန်းအဖြစ်အား မလျော်ပါ။

(မယံ။) ဒုဒ္ဓိဋ္ဌရူပံ၊ ကို။ (သာမည-ကံ။) သဟဓမ္မိကေ၊ တို့ကို။ ဟိနကာယံ၊ နိမ့်ကျသော ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်အပေါင်းသို့။ ဥပပန္နော၊ ကပ် ရောက်နေသည်တို့ကို။ အဒ္ဓသာမ ဝတ၊ မြင်နေကြရပါကုန်၏တကား။ [(ယေ မယံ) သဟဓမ္မိကေ ဟိနကာယံ ဥပပန္နော (အဒ္ဓသာမ၊ တေ မယံ) ဒုဒ္ဓိဋ္ဌရူပံ။ အဒ္ဓသာမ ဝတ၊ တကား....။ ဤသို့လည်း နိယမ၊ အနိယမ-ထည့်၍ ပေးနိုင်၏။] ဘဝန္တော၊ တို့သည်။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ၊ သို့။ ဥပဂတာ၊ ကပ်ရောက်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဒေဝါနံ၊ တို့ အား။ ပါရိစရိယံ၊ ပြုစု လုပ်ကျွေးခြင်းငှာ။ အာဂစ္ဆတ၊ ရောက်

လာကြကုန်၏။ အဂါရေ၊ အိမ်၌။ (အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်
၌။) ဝသတော၊ နေသော။ မယံ၊ ၏။ ဣမံ ဝိသေသတံ၊ ဤ
ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ (ထူးပုံကို။) ပဿ၊ ရှုမြင်စမ်းပါလော့။

သော (အဟံ)။ ဣတ္ထိ၊ မိန်းမသားသည်။ ဟုတ္တာ၊ ဖြစ်ခဲ့ပါ
လျက်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဒိဗ္ဗေဟိ၊ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမေ-
ဟိ၊ တို့နှင့်။ သမဂီဘူတော၊ ပြည့်စုံသူဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပုမော
ဒေဝေါ၊ ယောက်ျားဖြစ်သော နတ်သည်။ (နတ်သားသည်။) အမ္ပိ၊
ဖြစ်ရ၏။ ဂေါတမသာဝကေန၊ ဂေါတမ-မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝက-
ဖြစ်သော ဂေါပက-နတ်သားက။ စောဒိတာ၊ စောဒနာအပ် အပြစ်
တင်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မိမိတဝကို အမှတ်ရစေအပ်ကုန်သော။
တေ၊ ထို နတ်သားတို့သည်။ ဂေါပကံ၊ ကို။ သမေစ္စံ၊ ကောင်းစွာ
ရောက်၍။ ဝါ၊ အကြောင်းပြု၍။ သံဝေဂံ၊ သံဝေဂ-သို့။ (ထိတ်
လန့်ကြောင်း ဉာဏ်သို့။) အာပါဒံ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။

ဟန္တ၊ ယခု။ ဝိယာယာမ၊ အားထုတ်ကုန်တော့အံ့။ ဗျာယာယာမ၊
အထူးအားထုတ်ကုန်တော့အံ့။ မယံ၊ တို့သည်။ [နော-သည် အနက်
မရှိသော နိပါတ်။] ပရပေဿ၊ သူတပါး၏ စေခိုင်းအပ်သတို့
သည်။ (သူတပါး၏ အစေအပါးတို့သည်။) မာ အဟုမ္မာ၊ မဖြစ်
ပါစေကုန်လင့်။ [ဤသို့ကြံ၍ သံဝေဂ ဖြစ်ကြသည်-ဟူလို။] တေသံ၊
ထို သုံးယောက်တို့တွင်။ ဒုဝေ၊ နတ်နှစ်ယောက်တို့သည်။ ဂေါတမ-
သာသနာနိ၊ ဂေါတမ-ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမတော် (ဖြစ်သော
ပဌမဈာန်) တို့ကို။ အနုဿရံ၊ အမှတ်ရကုန်လျက်။ ဝီရိယံ၊
ကို။ အာရဘိံ သု၊ အားထုတ်ကုန်ပြီ။

၁။ သမေစ္စ။ ။သံပုဗ္ဗ-ဣဓာတ်၊ ဂတိ-အနက်ဟော၊ တွာ ပစ္စည်း။ ‘သမာ-
ဂန္တော’ ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏။ အခြားနေရာ၌ ပဋိစ္စ-ကို အာဂမ္မ-ဟု ဖွင့်လေ့ရှိ၏။
အာဂမ္မ-နှင့် သမာဂန္တော-တို့ကား ပရိယာယ်တည်း။ ထို အာဂမ္မ-ကိုလည်း အာရက္ခ-
ဟု ဖွင့်လေ့ရှိသည်။ [ပဌမပါရာဇိက-ဌ၊ သုဒ္ဓိန္နဘာဏဝါရ-အဆုံးနားကြည့်ပါ။]

၂။ ဝိယာယာမ။ ။ဝိ+အာ+ယမု-ဓာတ်၊ အားထုတ်ခြင်းအနယ်ဟော၊ (ယံ)
လာ၍ ဝိယာယာမ-ဟု ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ဥယျာမာမ” ဟု ဖွင့်၏။
ဋီကာ၌မူ “ဝိဿာဋ္ဌံ ဝီရိယံ သန္တာနေပဝတ္တေမ” ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအလို “ဝိဿာယာမ”
ဟု ပါဠိရှိသင့်၍ အဋ္ဌကထာမှ တမျိုးဖွင့်ခြင်းဟု မှတ်ပါ။ “ဝိဿာယာမ၊ လွတ်လွတ်
ကျွတ်ကျွတ် စွန့်စွန့်စားစား အားထုတ်ကုန်တော့အံ့။” ဟု မေးပါ။

ဣဒေဝ၊ ဤ တာဝတိံသာ-နတ်ပြည်၌ပင်။ စိတ္တာနိ၊ ကာမဂုဏ်
 ငါးပါး၌ဖြစ်သော စိတ်တို့ကို။ ဝိရာဇယိတွာ၊ မတပ်မက်စေမူ၍။ ဝါ၊
 စက်ဆုပ်၍။ ကာမေသု၊ တို့၌။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကို။ အဒ္ဓသံသု၊ မြင်
 ကုန်ပြီ။ [ပဌမဈာန်တည်းဟူသော ဝိက္ခမ္ဘန-ပဟာန်၊ အနာဂါမိမဂ်
 တည်းဟူသော သမုစ္ဆေဒ-ပဟာန်ဖြင့် မြင်ကုန်ပြီ။] တေ၊ ထို နတ်နှစ်
 ယောက်တို့သည်။ ဒုရစ္စယာနိ၊ ခဲယဉ်းစွာ လွန်မြောက်အပ်ကုန်သော။
 ဝါ၊ လွန်မြောက်နိုင်ခဲ့ကုန်သော။ ကာမ သံယောဇနဗန္ဓနာနိ၊ ကာမ
 သံယောဇဉ် ကာမ အနှောင်အဖွဲ့တို့ကို လည်းကောင်း။ ပါပိမ-
 ယောဂါနိ၊ မာရ်နတ်၏ အနှောင်အဖွဲ့ဖြစ်သော တရားတို့ကိုလည်း
 ကောင်း။ [ကာမသံယောဇဉ်သာမက ယောဂ ဂန္ဓ တို့ကိုလည်း
 ကောင်း-ဟူလို။] နာဂေါဆင်ပြောင်ကြီးသည်။ သန္ဓာနိ၊ အနှောင်
 အဖွဲ့ ဖြစ်ကုန်သော။ ဂုဏာနိ၊ ကြီးတို့ကို။ (ဆိန္ဒတိ) ဣဝ၊ ဖြတ်သကဲ့
 သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဆေတွာ၊ ဖြတ်ပြီး၍။ တာဝတိံသေ ဒေဝေ၊ တို့ကို။
 အတိက္ကမိံသု၊ ကျော်လွန်ပါကုန်ပြီ။] ကျော်လွန်လျက်၊ ဗြဟ္မာဘုံသို့
 ရောက်သွားကြပါသည်-ဟူလို။]

သဏ္ဌန္တာ၊ သိကြားမင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ သပဇာပတိကာ၊
 ပဇာပတိ-နတ်မင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ ဒေဝါ၊ တို့သည်။
 သုဓမ္မာယ၊ သုဓမ္မာမည်သော။ သဘာယံ၊ သဘင်သို့။ (နတ်
 အစည်းအဝေးသို့။) ဥပဝိဋ္ဌာ၊ ကပ်ဝင်နေထိုင်ပါကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထို
 နတ်အားလုံးတို့သည်။ သန္ဓိသိန္ဓာနံ၊ စည်းဝေး ထိုင်နေကြကုန်စဉ်။
 ဝိရာ၊ ရဲရင့်ကုန်သော။ ဝိရာဂါ၊ ကင်းသော ရာဂ-ရှိသော နတ်တို့
 သည်။ ဝိရဇံ၊ ကင်းသော ရာဂ-စသော မြို့ရှိသော အနာဂါမိမဂ်ကို။
 ကရောန္တာ၊ ပြုကုန်လျက်။ (ဖြစ်စေကုန်လျက်။) အတိက္ကမိံသု၊ ဗြဟ္မာ
 ဘုံသို့ ရှေးရှုတက်သွားပါကုန်ပြီ။

တေ၊ ထို နတ်သားနှစ်ယောက်တို့ကို။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ ဒေဝါ-
 ဘိဘူ၊ နတ်တို့ကို လွမ်းမိုး သာလွန်သော။ ဝါသဝေါ၊ သိကြား
 မင်းသည်။ ဒေဝဂဏဿ၊ နတ်အပေါင်း၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။
 သံဝေဂံ၊ သံဝေဂ-ကို။ (သံဝေဂ-စကားကို။) သကာသိ၊ ပြုပြီ။
 (ကိံ။) ဣမေဟိ တေ၊ ဤ နတ်သား နှစ်ယောက်တို့သည် သော်မှ
 လည်း။ ဟိနကာယူပပန္နာ၊ နိမ့်ကျသော ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်မျိုး၌ ဖြစ်ကြ
 ရပါကုန်လျက်။ ဒေဝေ တာဝတိံသေ၊ တို့ကို။ အတိက္ကမန္တိ၊

ကျော်လွန်၍ ပြဟွာဘုံသို့ တက်သွားနိုင်ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ဤသို့ သံဝေဂ-စကား ပြုပြီ။) သံဝေဂဇာတဿ၊ ဖြစ်သော သံဝေဂ-ဉာဏ်ရှိသော သိကြား၏။ (သံဝေဂ-ဉာဏ်ဖြစ်သော သိကြား၏။) ဝစော၊ စကားကို။ နိဿယ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍။ သော ဂေါပ-ကော၊ ထို ဂေါပက-နတ်သားသည်။ ဝါသဝံ၊ သိကြားမင်းကို။ အဇ္ဈဘာသိ၊ ရည်ရွယ်၍၊ ဝါထာဖြင့် ပြောဆိုပြီ။ (ကိံ။)-

မနုဿလောကေ၊ လူ့လောက၌။ ဇနိန္ဒော၊ သတ္တဝါအားလုံးတို့ ၏ အရှင်ဖြစ်တော်မူသော။ ဝါ၊ သတ္တဝါအားလုံးတို့ထက် မြတ်တော်မူသော။ ဗုဒ္ဓေါ၊ အတ္ထိ။ ကာမာတိဘူ၊ ဝတ္ထု ကိလေသာ နှစ်ဖြာသောကာမတို့ကို လွှမ်းမိုး၍ ဖြစ်တော်မူသော။ ဝါ၊ လွှမ်းမိုးတော်မူနိုင်သော။ သက္ခုမုနိတိ၊ သက္ခုမုနိ-ဟူ၍။ ဉာယတိ၊ သိအပ်ပါ၏။ တေ၊ ထို နတ်သားနှစ်ယောက်တို့သည်။ တဿေဝ၊ ထိုဘုရားရှင်၏ပင်။ ပုတ္တော၊ သားတော်တို့ပါသည်။ သတိယာ၊ ဈာန်၌ ဖြစ်သော သတိမှ။ ဝိဟိနာ၊ ဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၏။ တေ၊ ထို နတ်သားတို့သည်။ မယာ၊ တပည့်တော်က။ စောဒိတာ၊ စောဒနာ အပ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) သတိံ၊ ဈာန်-သတိကို။ အဇ္ဈလတ္ထံ၊ ရပါကုန်ပြီ။

တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့တွင်။ ဧကော၊ တယောက်သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ နိမ့်ကျသော ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်အပေါင်း၌။ အာဝသိ-နော၊ အမြဲနေပါ၏။ ဂန္ဓဗ္ဗကာယူပဂတော၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်အပေါင်း သို့ ကပ်ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ဝသိနော၊ အမြဲနေပါ၏။ ဒေ၊ စ၊ နတ်သားနှစ်ယောက်တို့သည်ကား။ သမ္မောဓိပထာနုသာရိနော၊ အနာဂါမိမဂ်ဟူသောလမ်းကြောင်းသို့ အစဉ်လိုက်ပါကုန်၏။ သမာဟိ-တတ္တာ၊ ဥပစာရသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိ-ဖြင့် ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားအပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဒေဝေဝိ၊ နှစ်ထပ်သောနတ်ပြည်တို့ကိုလည်း။ ဟိဋ္ဌေန္တိ၊ ကဲ့ရဲ့၊ ရှုတ်ချပါကုန်၏။

ဧတ္ထ၊ ဤ သင်္ခယနာတော်၌။ ဓမ္မပ္ပကာသနာ၊ တရားထော်ကို ထင်ရှားပြခြင်းသည်။ တောဒိသိ၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်ပါ၏။ (ဤကဲ့သို့ ဂုဏ်ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ပါ၏။) တတ္ထ၊ ထို ဘုရားရှင်၏ သာဝက-တို့တွင်။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ သာဝကော၊ သည်။ န ကင်္ခတိ၊ ရတနာသုံးပါးနှင့် ထို၏ ဂုဏ်များ၌ မယုံမှားတော့ပါ။ [ကိံ-သည်

အနက်မရှိသော နိပါတ်။] နိတိဏ္ဍဩဃံ၊ ကူးမြောက်အပ်ပြီးသော ဩဃ-လေးအင် ရေအယဉ် ရှိတော်မူသော။ ဝိစိကိစ္ဆဆိန္နံ၊ ဖြတ်အပ် ပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာ-ရှိတော်မူသော။ ဇိနံ၊ မာရ်ငါးပါးကို အောင် တော်မူသော။ ဇနိန္နံ၊ သော။ ဗုဒ္ဓံ၊ ကို။ နမဿာမ၊ ကြည်ညို မြတ် နိုး ရှိခိုးပါကုန်၏။

တေ၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏။ ယံ ဓမ္မံ၊ ယင်း တရားကို။ ဣမ၊ ဤ နတ်ပြည်၌။ အညာယ၊ သိ၍။ တေ၊ ထို နတ်သား နှစ်ယောက်တို့သည်။ ဝိသေသံ၊ ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်-တရားတူးကို။ အဇ္ဈင်္ဂသု၊ ရပါကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထို နတ်သားသုံးယောက်တို့တွင်။ ဒုဝေ၊ နတ်သား နှစ် ယောက်တို့သည်။ ဝိသေသဂူ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်-တရားတူးသို့ ရောက်ကုန် သည်။ (ဟုတွာ။) ဗြဟ္မပုရောဟိတံ၊ ဗြဟ္မပုရောဟိတ် ဖြစ်သော။ ကာယံ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို။ (အဇ္ဈင်္ဂသု။)

မာရိယ၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား။ တဿ ဓမ္မဿ၊ ထို မဂ်၊ ဖိုလ်- တရားသို့။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှာ။ အာဂတာ၊ ရောက်လာကုန် သည်။ အမ္၊ ဖြစ်ပါကုန်၏။ မာရိယ၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတာဝ- ကာသ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီးသော အခွင့်ရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ ခွင့်ပြုအပ် ပြီးကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ပဉ္စ၊ ပြဿနာကို။ ပုစ္ဆေမ၊ မေးလို့ပါကုန် ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရည်ရွယ်၍ ရွတ်ဆိုပြီ။

၃၅၅။ အထ ခေါ် ။ပ။ အယံ ယက္ခေ၊ ဤ သိကြားသည်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး။ (မစလ-ရွာဝယ် မဃ-လုလင် ဘဝမှ စ၍ ကြာ မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး။) ဝိသုဒ္ဓေါ၊ အဇ္ဈာသယ- ဓာတ် စင်ကြယ်ခဲ့ သူတည်း။ [တရားရဖို့ရာ အားကြီးသော မှီရာ အကြောင်း ရှေးကောင်းမှု ရှိ၏-ဟူလို။] ယံ ကိဉ္စိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော။ ပဉ္စ၊ ကို။ မံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိဿတိ၊ မေးလိမ့်မည်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ကို။ အတ္တသဉ္စိတံ ယေဝ၊ မိမိ သူတပါး နှစ်ဦးသားတို့၏ စီးပွားနှင့်စပ်သော အရာကိုသာ။ ပုစ္ဆိဿတိ။ အနတ္တသဉ္စိတံ၊ မိမိ သူတပါး နှစ်ဦးသားတို့၏ စီးပွားနှင့် မစပ် သော အရာကို။ နော (ပုစ္ဆိဿတိ)၊ မေးလိမ့်မည် မဟုတ်။ ယဉ္စ၊ အကြင်

၁။ အာဂတာ မှာသိ။ ။အာဂတာ မှသေ-ဟု ဆိုလိုလျက် သေ-၌ (ဇ) ကို (ဋ) ပြုထားသည်။ ထို (သေ) လည်း ဝိဘတ် မဟုတ်။ ဂါထာ ပူရဏ-နိပါတ် တည်း။ အာဂတာမှ-ကို “အာဂတာ+အမ္” ဟုဖြတ်။ ပုစ္ဆေမ-၌ ယျောမ-ဝိဘတ် ကို ဇေ-ပြုထားသည်။

ပြဿနာကိုလည်း။ အသံ၊ ထိုသိကြားအား။ အဟံ၊ သည်။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (ဟုတွာ။) ဗျာကရိဿာမိ၊ ဖြေဆိုအံ့။ တံ၊ ကို။ ခိပ္ပမေဝ၊ လျင်မြန်စွာပင်။ အာဇာနိဿတိ၊ သိလိမ့်မည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။

၃၅၆။ အထခေါ။ပ။ “ဝါသဝ၊ သိကြားမင်း။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော။ ယံ၊ အကြင် ပြဿနာကို။ မနသိ၊ စိတ်၌။ (စိတ်ထဲ၌။) ဣစ္ဆသိ၊ မေးဖို့ရာ အလိုရှိ၏။ (တံ) ပဉ္စ၊ ကို။ မံ၊ ကို။ ပုစ္ဆ၊ မေးလော့။ အဟံ၊ တဿ တသေဝ ပဉ္စဿ၊ ထိုထို ပြဿနာ၏ပင်။ အန္တံ၊ အဆုံးကို။ (အဆုံးဖြစ်သော အဖြေကို။) တေ၊ အား။ ကရောမိ၊ ပြုတော်မူမည်။” ဣတိ၊ ဤသို့ ရွတ်ဆိုတော်မူပြီ။

ပဌမဘာဏဝါရော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ပဉ္စဝေယျာကရဏ

၃၅၇။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတာဝကာသော၊ ပြုအပ်ပြီးသော အခွင့်ရှိသော။ (ခွင့်ပြုအပ်ပြီးသော။) သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဣမံ ပဉ္စ၊ ကို။ အပုစ္ဆံ၊ လျှောက်ပြီ။ (ကိံ။) -

“မာရိယ၊ ရှင်တော် မြတ်ဘုရား။ ကိံ သံယောဇနာ၊ အဘယ်အနှောင်အဖွဲ့ရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သဝေရာ-စသည်၌ စပ်။) ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်လည်းကောင်း။ အသုရာ၊ အသုရာတို့သည်လည်းကောင်း။ နာဂါ၊ နဂါးတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂန္ဓဗ္ဗာ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ အညေ၊ နတ်၊ လူ၊ အသုရာ၊ နဂါး၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-တို့မှ အခြားကုန်သော။ ယေ ပုထုကာယာစ၊ အကြင် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေ၊ ထို အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်။ (ဝိဟရန္တိ-၌ စပ်။) (မယံ။) ‘အဝေရာ၊ ရန်မရှိကုန်ပဲ။ ဝါ၊ ထိပါး နှိပ်စက်တတ်သော ဒေါသ-မရှိကုန်ပဲ။ အဒဏ္ဍာ၊ လက်နက်ဒဏ်၊ ဥစ္စာဒဏ်-မရှိကုန်ပဲ။ အသပတ္တာ၊ စည်းစိမ်ကို ပယ်ရှားတတ်၊ အကျိုးမဲ့ကို ဖြစ်စေတတ်သော ရန်သူမရှိကုန်ပဲ။ ကဗျာပဇ္ဇာ၊ စိတ်ဆင်းရဲမှု ဒေါမနဿ-မရှိကုန်ပဲ။ အဝေရိနော၊ တစုံတယောက်

၁။ အဝေရိနော။ ။အစ္စရာယ၊ (လက်ဖျားနှစ်ချောင်းဖြင့်။) ဂဟိတကံ၊ ယူအပ်သော အစာကို။ (လက်ဖြင့်တို့၍ လျက်အပ်သော အစာ-စသည်ကို။) ဇဇံ-သဟဿေန သဒ္ဓိံ၊ ခြေကုန်သည်တထောင်နှင့်အတူ။ ပရိဘုဉ္ဇေယျာမ၊ မျှမျှ တတ သုံးဆောင်ရပါမူ ကောင်းလေစွ။ -ဤသို့ အဋ္ဌကထာ၌ သရုပ်ဖော်၏။ ပျော်ပျော်

နှင့်မျှ ရန်သူမရှိကြပဲ။ (ရန်သူ မဖြစ်ကြပဲ။) ဝိဟရေမ၊ နေကြရပါမူ ကောင်းလေစွ။ ဝါ၊ နေလိုပါကုန်၏။” ဣတိ စ။ ဤသို့လည်း။ နေသံ၊ ထိုသက္ကဝါတို့၏(စိတ်သည်။ ဝါ၊ တောင့်တမှုသည်။) ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါ၏။ အတ စ ပန၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက်။ (ထိုသို့ စိတ်ဖြစ်ပါလျက်။) သဝေရာ၊ ရန်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ထိပါးနှိပ်စက်တတ်သော ဒေါသနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ သဒဏ္ဍာ၊ လက်နက်ဒဏ်၊ ဥစ္စာဒဏ်-နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ သ သပတ္တာ၊ စည်းစိမ်ကိုပယ်ရှားတတ်၊ အကျိုးမဲ့ကို ဖြစ်စေတတ်သော ရန်သူနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ သဗျာပဇ္ဇာ၊ စိတ်ဆင်းရဲမှု ဒေါမနဿ-နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ သ ဝေရိနော၊ ရန်သူနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ (ဟုတော့။) ဝိဟရန္တိ၊ နေကြရပါကုန်သနည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ဣတ္ထံ၊ ဤ အပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ ပ။ အပုစ္ဆံ၊ တဿ၊ ထို သိကြားအား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဉ္စံ၊ ကို။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (ဟုတော့။) ဗျာကာသိ၊ ဖြေတော်မူပြီ။ (ကိ။)-

“ဒေဝါနမိန္ဒ၊ နတ်တို့၏ အရှင်ဖြစ်သော သိကြားမင်း။ ဣဿာမစ္ဆရိယ သံယောဇနာ၊ ဣဿာ မစ္ဆရိယ-ဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ရှိကုန်သည်။ [သုတပါး စည်းစိမ်ကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်းသဘောဖြစ်သော ဣဿာ၊ မိမိစည်းစိမ်ကို ဝန်တို နှမြောခြင်း ဟူသော မစ္ဆရိယ-အနှောင်အဖွဲ့ရှိကုန်သည်။] (ဟုတော့။ ရှိ။ ဝါ၊ ခြင်းကြောင့်။ သဝေရာ-စသည်၌စပ်။) ဒေဝါ၊ ပ။ သဝေရိနော၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော့။) ဝိဟရန္တိ၊ နေကြရကုန်၏။” ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ ပေယျာလ မြှုပ်ထားသော ပုဒ်တို့ကို အထက်ကအတိုင်း ပေးပါ။] ဣတ္ထံ၊ ဖြင့်။ ပ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ၊ အား။ ပဉ္စံ၊ ကို။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (ဟုတော့။) ဗျာကာသိ၊ အတ္ထမနော၊ မိမိစိတ်ရှိသည်။ ဝါ၊ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်သည်။ (ဟုတော့။) သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ မိန့်တော်မူအပ်သော စကားကို။

ရှင်ရှင် ချစ်ချစ် ခင်ခင် တယောက်နှင့်တယောက်အား ပေးနိုင်၊ ကမ်းနိုင်၊ ကျွေးမွေးနိုင်၊ ပြောနိုင်၊ ဆိုနိုင်၊ ဝင်နိုင်၊ တွက်နိုင်-လျက် နေထိုင်ခြင်းကို “အဝေရိ-ရန်သူမရှိသော နေထိုင်ခြင်း”ဟု မှတ်ပါ။

၁။ ဣတိ စ နေသံ။ ။ ဖိတ္တုပုတ္တိ ဒဠတရာပိ-စသော ဝိကာကိုကြည့်၍ “နေသံ၊ ထိုသူတို့၏ (စိတ်သည်)။ ဟောတိ”ဟု ပေးပါသည်။ “နေသံ အယံ ပတ္တနာ ဟောတိ”ဟူသော အဋ္ဌကထာ-ကိုကြည့်၍ “နေသံ၊ ထိုသူတို့၏ (တောင့်တမှုသည်။)” ဟု ပေးပါသည်။

အဘိနန္ဒိ၊ စိတ်ဖြင့်အလွန်နှစ်သက်ပြီ။ အနုမောဒိ၊ နှုတ်ဖြင့် အဖန်ဖန်ဝမ်းမြောက်ပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့လျှောက်၍ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သနည်း။) - “ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဧတံ၊ ဤမိန့်တော်မူအပ်သော စကားသည်။ ဧဝံ၊ ဤ အတိုင်း မှန်ပါ၏။ ပ။ ဘဂဝတော၊ ဤ။ ပဉ္စဝေယျာကရဏံ၊ အဖြေစကားတော်ကို။ သုတွာ၊ နာရ၍။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပထမ ပြဿနာ၌။ (မယာ၊ တပည့်တော်သည်။) ကင်္ခါ၊ ယုံမှားမှုကို။ တိဏ္ဏာ၊ လွန်မြောက်အပ်ပါပြီ။ ကထံကထာ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း၊ အဘယ်သို့ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း ဟု ပြောဆိုကြောင်းစကားသည်။ ဝါ၊ ဘယ်လိုပါလိမ့်၊ ဘယ်လိုပါလိမ့်-ဟု တွေးတော ယုံမှားခြင်းသည်။ ဝိဂတာ၊ ကင်းပါပြီ။” ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။

၃၅၈။ ဣတိ ဟ၊ ဤသို့လျှင်။ ပ။ ဘာသိတံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒိတွာ၊ စိတ်ဖြင့် အလွန်နှစ်သက်ပြီး၍။ အနုမောဒိတွာ၊ နှုတ်ဖြင့် အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်ပြီး၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဥတ္တရိ၊ အထက်၌။ ဝါ၊ အထက်ဖြစ်သော။ ပဉ္စ၊ ကို။ အပုစ္ဆံ၊ (ကိံ။) - “မာရိယ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဣဿာ မစ္ဆရိယံ၊ သည်။ ကိံ နိဒါနံ၊ အဘယ် နိဒါန်းရှိပါသနည်း။ ဝါ၊ အဘယ် အကြောင်းရှိပါသနည်း။ ကိံ သမုဒယံ၊ အဘယ်ဖြစ်ခဲ့ရာ အကြောင်းရှိပါသနည်း။ ကိံ ဇာတိကံ၊ အဘယ်ဖြစ်ကြောင်း သဘောရှိပါသနည်း။ ကိံ ပဓာဝံ၊ အဘယ်စ၍ ဖြစ်ခဲ့ရာ အကြောင်း ရှိပါသနည်း။ [အဘယ် အစရှိပါသနည်း-ဟု အလွယ်ဆိုပါ။] ကိသ္မိံ၊ အဘယ်အရာသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ဣဿာ မစ္ဆရိယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ ကိသ္မိံ၊ သည်။ အသတိ၊ မဖြစ်လတ်သော်။ ဣဿာ မစ္ဆရိယံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်ပါသနည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။

ဒေဝါနမိန္ဒ။ ဣဿာမစ္ဆရိယံ၊ သည်။ ပိယာပိယ နိဒါနံ၊ ချစ်အပ် နှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ၊ မချစ်အပ် မနှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ-ဟူသော အကြောင်းရှိ၏။ [ရဟန်း ဖြစ်လျှင် တပည့်တပန်း စသည့် လူဝတ်ကြောင် ဖြစ်လျှင် သားသမီး စသည်၊ ဆင် မြင်း ကျွဲ နွား-စသည်တို့သည် သတ္တဝါ မည်၏။ ရဟန်းဖြစ်လျှင် သပိတ် သင်္ကန်း စသည်၊ လူဝတ်ကြောင် ဖြစ်လျှင် အဝတ်အစား အိမ်ရာ-စသည်တို့သည် သင်္ခါရ-မည်၏။ အချုပ်မှာ

၁။ တိဏ္ဏာ မေတ္တ ကင်္ခါ။ ။မ-ကာရော ပဒသန္ဓိကရော။-ဇီကာ။ မေတ္တ-၌ (မ) သည် လာထားသော (မ်) တည်း။ ဤအလို မေတ္တ=မေတ္တ-ဟု ဖြတ်၊ (မ) သည် အနက်ထူးမရှိဟု မှတ်ပါ။ သို့ရာတွင် မေတ္တ=မေ+တ္တ ဟု ရှေးနိဿယဝယ် ပုဒ်ဖြတ်လိုဟန်တူ၏။ ထိုအတိုင်းလည်း ဖြစ်သင့်ပါသည်။

၅၀၀

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[သက္ကပဉ္စသုတ်

သက်ရှိကို သတ္တဝါ-ဟု ဆို၍၊ သက်မဲ့အရာ မှန်သမျှကို သင်္ခါရ-ဟု ဆိုလိုသည်။] ပိယာပိယ သမုဒယံ၊ ချစ်အပ် နှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ၊ မချစ်အပ် မနှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ-ဟူသော ဖြစ်ခဲ့ရာ အကြောင်းရှိ၏။ ပိယာပိယ ဇာတိကံ၊ ချစ်အပ် နှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ၊ မချစ်အပ် မနှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ - ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းသဘောရှိ၏။ ပိယာပိယပဘဝံ၊ ချစ်အပ် နှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ၊ မချစ်အပ် မနှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ-ဟူသော စ၍ ဖြစ်ခဲ့ရာ အကြောင်းရှိ၏။ ပိယာပိယေ၊ ချစ်အပ် နှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ၊ မချစ်အပ် မနှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ-သည်။ ဝါ၊ သတ္တဝါသင်္ခါရ-တို့၌ ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းသည်။ သတိ၊ သေ။ ပ။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေတော်မူပြီ။ [နောက် ဝါကျများ၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံ ပေးပါ၊ ထူးရာ၌သာ ရေးပါမည်။]

မာရိသ။ ပိယာပိယံ၊ ချစ်အပ် နှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ၊ မချစ်အပ် မနှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရ-သည်။ ဝါ၊ သတ္တဝါသင်္ခါရ-တို့၌ ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းသည်။ ကိံ နိဒါနံ၊ နည်း။ ပ။ ဆန္ဒနိဒါနံ၊ ဆန္ဒ-ဟူသော အကြောင်းရှိ၏။ [သတ္တဝါသင်္ခါရ-ဟူသော ဝတ္ထုကာမကို ရှာလို့၊ ရလို့၊ သုံးဆောင်လို့၊ သိမ်းဆည်းလို့၊ မျက်နှာလိုက်၍ ပေးလိုသော ဆန္ဒ-ဟူသော အကြောင်းရှိ၏။] ပ။ ဆန္ဒော၊ သည်။ ဝိတက္ကနိဒါနော၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း ဝိတက်ဟူသော အကြောင်းရှိ၏။ [ပြုလုပ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီးသော ဝိတက်ဖြစ်လျှင် သာ၍ ပြုလုပ်ချင်သော ဆန္ဒပြင်းထန်လာပုံကို သတိပြုပါ။] ပ။ ဝိတက္ကော၊ သည်။ ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိဒါနော၊ မိမိကိန်းရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို သံသရာ၌ ချွဲထွင်တတ်သော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ-နှင့် ယှဉ်သော သညာ-အစုဟူသော အကြောင်းရှိ၏။ [ဤစကားဖြင့် ဒုက္ခသမုဒယ-ကို ဟောတော်မူသည်။] ပ။

“မာရိသ။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိရောဓသာရူပဂါမိနိံ၊ မိမိကိန်းရာခန္ဓာအစဉ်ကို သံသရာ၌ ချွဲထွင်တတ်သော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်သော သညာ-အစု၏ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်း နိဗ္ဗာန်အား လျှောက်ပတ်သည်လည်းဖြစ်၊ ရောက်ကြောင်းလည်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒ္ဓံ၊ အကျင့်ကို။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။” ဣတိ၊ ပြီ။ [ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိရောဓ-ဖြင့် နိရောဓသစ္စာကို လည်းကောင်း၊ သာရူပဖြင့် ဝိပဿနာဖြစ်သော လောကီမဂ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂါမိနိံဖြင့် လောကုတ္တရာမဂ်ကိုလည်းကောင်း လျှောက်သည်။]

ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန

[ဤသို့ လျှောက်သောအခါ ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိရောဓသရူပ-
ဂါမိနီပဋိပဒါ-ကို ဟောပြတော်မူလို၍ နတ်တို့အတွက် ထင်ရှားသော
အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် စပ်သဖြင့် ဝေဒနာကို အားထုတ်တော်မူသည်။]

၃၅၉။ ဒေဝါနမိန္ဒ၊ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း။ အဟံ။ သောမနဿံပိ၊
သောမနဿကိုလည်း။ (ဝမ်းမြောက် နှစ်သက်မှုကိုလည်း။) [သာမည-ကံ။]
သေဝိတဗ္ဗံပိ၊ မှီဝဲထိုက် ဖြစ်စေထိုက်သော သောမနဿကိုလည်းကောင်း။
အသေဝိတဗ္ဗံပိ၊ မမှီဝဲထိုက် မဖြစ်စေထိုက်သော သောမနဿကိုလည်းကောင်း။
ဒုဝိဓေန၊ နှစ်ပါးသော အဖို့အစုအားဖြင့်။ (နှစ်ဖို့နှစ်စုအားဖြင့်။) ဝါ၊ နှစ်
ပါးအပြားအားဖြင့်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ပ။ ဒေါမနဿံပိ၊ ဒေါမနဿ
ကိုလည်း။ (မနှစ်သက် မကြေနှပ်မှုကိုလည်း။) ပ။ ဥပေက္ခံ ပိ၊ ဥပေက္ခာကို
လည်း။ [နှစ်သက်မှု မနှစ်သက်မှု တို့၏ အလယ်၌ဖြစ်သော အသင့်အားဖြင့်
ရှုတတ်သော သဘောကိုလည်း။] ပ။

၃၆၀။ “သောမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ပ။ အသေဝိတဗ္ဗံပိ”တိ၊
သောမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ပ။ အသေဝိတဗ္ဗံပိ-ဟူ၍။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤ
စကားကို။ (မယာ၊ ငါတုရားသည်။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်စကား
ကို။ ဝါ၊ အဘယ် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ (ရည်ရွယ်၍။) ဧတံ၊
ဤစကားကို။ (သောမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ပ။ အသေဝိတဗ္ဗံပိ-ဟူသော
ဤစကားကို။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ [“ပဋိစ္စ၊ ရှေးရှုရောက်၍”ဟု သဒ္ဓတ္ထ-
မှတ်ပါ။]

တတ္ထ၊ ထို သေဝိတဗ္ဗ အသေဝိတဗ္ဗ-နှစ်မျိုးတို့တွင်။ ယံ သောမနဿံ၊
အကြင်သောမနဿကို။ ဧညာ၊ သိရာ၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ သိရာသည်။)
“မေ၊ ငါ၏။ (ကုသလဓမ္မာ အကုသလဓမ္မာ-တို့၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (သေ-
ဝတော-၌ စပ်။) ဣမံ သောမနဿံ၊ ဤ သောမနဿကို။ သေဝတော၊ မှီဝဲ
လတ်သော်။ (ဖြစ်စေလတ်သော်။) အကုသလာ ဓမ္မာ၊ အဘိဝဇ္ဇန္တိ၊ တိုးပွား
ကုန်၏။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ပရိဟာယန္တိ၊ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။” ဣတိ၊ ဤသို့
သိရာ၏။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ (ဤသို့ အကုသိုလ် တရားတို့၏
တိုးပွားကြောင်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း သဘောရှိသော။)

၅၀၂

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[သက္ကပဉ္စသုတ်

သောမနဿံ၊ သောမနဿကို။ (ဂေဟသိတ သောမနဿံ ကို။) န သေဝိတဗ္ဗံ၊ မမှီဝဲထိုက်။ (မဖြစ်စေထိုက်။)

တတ္ထ၊ ထို သေဝိတဗ္ဗံ၊ အသေဝိတဗ္ဗံ-သောမနဿနှစ်မျိုးတို့တွင်။ ယံ သော-
မနဿံ၊ ကို။ ဧညော၊ ရာ၏။ (ကိ။) “မေ၊ နိ။ ဝါ၊ သညံ။ ဣမံ သော-
မနဿံ၊ ကို။ သေဝတော၊ လတ်သော်။ အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ၊
ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝုဒ္ဓန္တိ။” ဣတိ၊ ဤသို့ သိရာ၏။ ဧဝ ရူပံ၊ သော။
(ဤသို့ အကုသိုလ်တရားတို့၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏ တိုး
ပွားကြောင်းသဘောရှိသော။) သောမနဿံ၊ ကို။ (နေက္ခမ္မသိတ-သောမနဿံ
ကို။) သေဝိတဗ္ဗံ၊ မှီဝဲထိုက်၏။ (ဖြစ်စေထိုက်၏။)

တတ္ထ၊ ထို နေက္ခမ္မသိတ-သောမနဿံလည်း။ ဝါ၊ ထို နေက္ခမ္မသိတ-
သောမနဿံတွင်လည်း။ [ပိ-သဒ္ဓါကျေသည် ဟု မှတ်ပါ။] ယံ၊ အကြင် သော-
မနဿံသည်။ (အကြင် ကာမာဝစရကုသိုလ်၊ ရူပပဌမဈာန် ကုသိုလ်နှင့်
ယှဉ်သော သောမနဿံသည်။) သဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်နှင့်လည်းတကွ ဖြစ်၏။
သဝိစာရံ၊ ဝိစာရ-နှင့်လည်းတကွဖြစ်၏။ [စေတိ နိပါတမတ္တံ။-ဋီကာ။] ယံ၊
အကြင်သောမနဿံသည်။ (အကြင် ဒုတိယဈာန် တတိယဈာန်နှင့်ယှဉ်သော
သောမနဿံသည်။) အဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်လည်းမရှိ။ အဝိစာရံ၊ ဝိစာရ-လည်း

၁။ ဂေဟသိတ သောမနဿံ။ ။ဂေဟသိတ သောမနဿံဟူသည် စက္ခု၊ သောတ၊
ဇာန၊ ဇိဌာ၊ ကာယ၊ မန-ဟူသော ၆-ဒွါရ၌ အလိုရှိထိုက်သော ရူပ၊ သဗ္ဗ၊ ဂန္ဓ၊
ရသ၊ ဓမ္မာဌဗ္ဗ-အာရုံများ ထင်လာသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော သောမနဿံတည်း။
ဇွဲဦးအံ့၊ ထို အာရုံများ (ထို အာရုံ၏တည်ရာ ဖြစ်သော အစား အသောက် အဝတ်
တန်ဆာ အိပ်ရာ-စသည်တို့) ကို ယခု လောလောဆယ် ရရှိ၍ ဖြစ်စေ၊ ရှေးတုန်းက
ရရှိခဲ့၍ (စားခဲ့ရ သောက်ခဲ့ရ ပျော်ပါးခဲ့ရ၍) ဖြစ်စေ တွေး၍ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်မှု
သောမနဿံ ဖြစ်တတ်၏။ ထိုသောမနဿံကို ဂေဟသိတ (ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော
အိမ်၌ရှိသော) သောမနဿံ-ဟု ခေါ်သည်။ [ဝိဂ္ဂဟကို ဘာသာဋီကာ၌ပြထားပြီ။]

၂။ နေက္ခမ္မသိတ သောမနဿံ။ ။စက္ခုစသော ၆-ဒွါရ-၌ ရူပ စသော အာရုံ
များ ထင်လာလျှင် ယခုတွေ့ကြုံရဆဲ ရူပါရုံ-စသည်ကိုဖြစ်စေ၊ ရှေးက တွေ့ကြုံခဲ့ရသော
ရူပါရုံစသည်ကို ဖြစ်စေ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ-ဟု ရူပားပြီးနောက် ငါ့ ဝိဝဿနာကို
အားထုတ်နိုင်ပေပြီ-ဟု ဝမ်းမြောက်မှုသည်လည်းကောင်း၊ ပဌမဈာန်စသည် ဖြစ်သော
အခါ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်မှုသည်လည်းကောင်း နေက္ခမ္မသိတ-သောမနဿံတည်း။
အချုပ်မှာ-ကုသိုလ် ကိစ္စနှင့်စပ်သမျှ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်မှုသည် နေက္ခမ္မသိတ-ဟု
မှတ်ပါ။ [ဝိဂ္ဂဟ-ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

မရှိ။ (ဣတိ၊ ဤသို့သိရာ၏။) [စတုက္က-နည်းဖြင့် ရေတွက်လျှင် ဒုတိယစုံနန်း ဝိစာရ-မယှဉ်ပုံကို သတိပြုပါ။]

(တေသု၊ ထို သဝိတက္ကသဝိစာရ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရ-နှစ်မျိုးတို့တွင်။) ယေ။ အကြင် သောမနဿသည်။ အဝိဟက္က အဝိစာရ၊ အဝိတက္က အဝိစာရ-ဖြစ်၏။ [ဝိတက်နှင့်လည်း မယှဉ်၊ ဝိစာရနှင့်လည်း မယှဉ်-ဟူလို။] တေ၊ ထို သောမနဿသည်။ ပဏိတတရေ၊ သာ၍ မှန်မြတ်၏။

“သောမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ။ပ။အသေဝိတဗ္ဗံပီ”တိ၊သောမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ။ပ။အသေဝိတဗ္ဗံပီ-ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယံ တံ၊ အကြင် စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ တေ၊ ဤစကားကို။ (သောမနဿံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ။ပ။ အသေဝိတဗ္ဗံပီ-ဟူသော ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ဣဒံ၊ ဤ စကားကို။ (တတ္ထ ယံ ဇညာ ။ပ။ ပဏိတတရေ-ဟူသော ဤစကားကို။) ဝါ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို။ [အကုသိုလ်တရားတို့၏ တိုးပွားကြောင်း ကုသိုလ်တရားတို့၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဖြစ်သော ဂေဟသိတသောမနဿ၊ အကုသိုလ်တရားတို့၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ကုသိုလ်တရားတို့၏ တိုးပွားကြောင်း ဖြစ်သော နေက္ခမ္မသိတသောမနဿ-ဟူသော ဤ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို။] ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ (ရည်ရွယ်၍။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (ဆိုခဲ့ပြီ။)

၃၆၁။ ဒေါမနဿံဝါရ၌ အနက်ကို သောမနဿဝါရ နည်းမှီးဆိုပါ။

၁။ ယေ။ပ။ပဏိတတရေ။ ။ဝနပ္ပဂုဗ္ဗေ-စသည်၌ကဲ့သို့၊ပထမာ-အနက်၌ သတ္တမိ-သက်ပါ။ (တနည်း) ပထမာ သိ-ဝိဘတ်ကို (ဧ)ပြုပါ။

၂။ ဂေဟသိတဒေါမနဿ။ ။ဒမ္မိဝဲထိုက် မမြစ်စေထိုက်သော ဒေါမနဿ-ဟူသည် ဂေဟသိတဒေါမနဿတည်း။ ချဲ့ဦးအံ့၊-ဝ ဉ္စ၊အာရုံကာမဂုဏ်တို့ကို တောင့်တတိုင်း မရခြင်းကြောင့် ဝမ်းနည်းမှု စိတ်မချမ်းသာမှု ဖြစ်၏။ ရရှိပြီးသား ကာမဂုဏ်များ၏ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးမှုကြောင့်လည်း ဝမ်းနည်းမှု စိတ်မချမ်းသာမှုဖြစ်၏။ ထို ဒေါမနဿမျိုးသည် ဂေဟသိတဒေါမနဿတည်း။ [ဂေဟသိတဒေါမနဿံ နာမ ကာမဂုဏာနံ အပ္ပဋ္ဌိလာဘနိမိတ္တံ၊ (မရခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်စေ) ဝိဂတနိမိတ္တဉ္စ (ရရှိပြီးသား ကာမဂုဏ်များ၏ ကင်းကွာပျက်စီးခြင်းကြောင့် ဖြစ်စေ) ဥပ္ပဇ္ဇနကဒေါမနဿံ။-ဦးကာ။]

နေက္ခမ္မသိတ ဒေါမနဿ။ ။ဝတ္ထု၊အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၏ မမြဲခြင်းသဘော၊ ဇရာ (ရင့်ရော် ဆွေးမြေ့ ဟောင်းနွမ်းမှု)၊ မရဏ (ပျက်စီးကုန်ဆုံးမှု) တို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောတို့ကို မြင်ရ၍ ရှေးက တွေ့ကြုံခဲ့ရသော ရူပ-စသော အာရုံများသည်လည်း ကောင်း၊ ယခု တွေ့ကြုံနေရသော ရူပ-စသော အာရုံတို့သည်လည်းကောင်း၊ အနိစ္စ၊

၅၀၄ သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် [သက္ကပဉ္စသုတ်

၃၆၂။ ဥပေက္ခာ ဝါရ၌ အနက်ကို သောမနဿ ဝါရ နည်းမှီးဆိုပါ။

၃၆၃။ ဒေဝါန မိန္ဒ၊ မင်း။ ဧဝံ၊ ဤ အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ (ဤသို့ မမှီဝဲထိုက်သော သောမနဿ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပေက္ခာ-တို့ကိုပယ်၍ မှီဝဲထိုက်သော သောမနဿ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပေက္ခာ-တို့ကို ဖြစ်စေလျက်။) ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိရောဓသာရူပဝါမိနိံ၊ သော။

ဒုက္ခ၊ အနတ္တ-တို့ချည်းသာတည်း ဟု ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်၍ အနိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရရှိထားအပ်သော ဝိမောက္ခမည်သော မဂ်ဖိုလ်တရားတို့၌ ချစ်ခင်မြတ်နိုး တောင့်တမှု ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း ထို ဝိမောက္ခကို မရသည့်အတွက် ဝမ်းနည်းမှု ဒေါမနဿ ဖြစ်တတ်၏။ ထို ဒေါမနဿ မျိုးသည် နေက္ခမ္မသိတ-တည်း။ [တရားထူးမရ၍ မျက်ရည်ကျရသော ဝတ္ထုကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

အမှာ။ ။သဝိတက္က သဝိစာရ အစွဲကိုမူ အဋ္ဌကထာ ဒီကာ-မှာ ကြည့်ပါ။

၁။ ဂေဟသိတဥပေက္ခာ။ ။စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယ၊ မန-ဖြင့် ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဓမ္မ- အာရုံတို့ကို မြင်၊ ကြား၊ နှိမ်းရှု၊ သာယာ၊ တွေ့ထိ-ခံစားသော အခါ အကုသိုလ်တရားတို့၏ အခြေခံဖြစ်သော တွေဝေမှု မောဟ- ၏ အပြစ်ကို မမြင်သော အန္တ ဗာလ-ပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်၌ သောမနဿ ဒေါမနဿ ကဲ့သို့ နှစ်သက်မှု မနှစ်သက်မှုမထင်ရှားလှပဲ အာရုံ၌ လျစ်လျူရှုခြင်းဟူသော လောဘ နှင့် ယှဉ်သော ဥပေက္ခာ စိတ်တမျိုးဖြစ်၏။

ထို“လောဘ-သမ္ပယုတ္တဥပေက္ခာ” သည် ‘ခြောက်ခွါရ၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ရူပ-စသော ဣဋ္ဌာရုံကို (ထိုဣဋ္ဌာရုံ၌ ဖြစ်သော ကိလေသာတို့ကို) မလွန်မြောက်နိုင်။ ထန်းလျက်ခဲ စသည်၌ နားသော ယင်ကဲ့သို့ ထို ရူပ-စသော အာရုံ၌ပင် ငြိကပ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ထို“လောဘ သမ္ပယုတ္တဥပေက္ခာ” သည်လည်း ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အိမ်၌-မှီနေသော ဂေဟသိတ ဥပေက္ခာဖြစ်၏။

နေက္ခမ္မသိတ ဥပေက္ခာ။ ။ခြောက်ခွါရ၌ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး အမျိုးမျိုးသော ရူပ သဒ္ဓ-စသည်တို့ ထင်လာလျှင် ထိုအာရုံတို့၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမ-သဘောကို ရူပာသု၏ သန္တာန်ဝယ် ဣဋ္ဌာရုံ၌ တပ်မက်မှု အနိဋ္ဌာရုံ၌ စိတ်ပျက်မှု မဖြစ်တော့ပဲ အညီအမျှ မရှုမှုကြောင့် ဖြစ်မည့် တွေဝေမှုလည်း မဖြစ်တော့ပဲ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဥပေက္ခာ ဖြစ်၏။ ထိုဥပေက္ခာသည် ရူပါရုံ-စသည်၌ ဖြစ်သော ကိလေသာကို လွန်မြောက်နိုင်သည့်အတွက် ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အိမ်မှ ထွက်မြောက်သောကြောင့် နေက္ခမ္မသိတ-မည်၏။ ဤနေရာ၌ တတြမဇ္ဈတ္တတာ-စေတသိက်ကိုလည်း ဥပေက္ခာ-ဟုပင် ယူရ၏။ အချုပ်မှာ ကုသိုလ်တရားဟူသမျှ၌ ဖြစ်သမျှ ဥပေက္ခာနှင့် တတြမဇ္ဈတ္တတာသည် နေက္ခမ္မသိတ-ဥပေက္ခာပင်တည်း။

သဝိတက္က-စသည် အစွဲ။ ။ဝိပဿနာဖြစ်သောကာမာဝစရ ကုသိုလ်နှင့် ပဌမဇာန်တို့၌ ယှဉ်သော ဥပေက္ခာသည် သဝိတက္က သဝိစာရ-တည်း။ ဒုတိယ၊ တတိယ၊ စတုတ္ထ-ဇာန်တို့၌ ယှဉ်သော ဥပေက္ခာသည် အဝိတက္က အဝိစာရ-တည်း။

ပါတိမောက္ခသံဝရ]

နိဿယ

၅၀၅

ပဋိပဒါ ကိ။ ပဋိပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေတော်မူပြီ။ [ဤ
နေရာ၌ သိကြားမင်းသည် သောတာပန်ဖြစ်၍ ဘုရားရှင်၏ ရွှေမှာပင် ဘဝ
ပြောင်းလျက် သိကြားအသစ် ဖြစ်လေသည်။ ဘုရားရှင်ကမူ အရဟတ္တဖိုလ်
ဖြင့် ဒေသနာတော်ကို အဆုံးသတ်တော်မူ၏။ အကျယ်ကို အဋ္ဌကထာမှာရှု။]

ဣတ္ထံ ဘဂဝါ။ပ။ သုတောတိ [ပုဒ်စဉ် ၃၅၇-၌ အနက် ရေးခဲ့ပြီ။]

ပါတိမောက္ခသံဝရ

၃၆၄။ ဣတိဟ။ပ။အပုစ္ဆိ။ (ကိ။)-[ရဟန္တာ၏ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ-ကို
မေးလို၍ ကထံပဋိပန္နော-စသောစကားကို လျှောက်သည်။]

“မာရိသ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ကထံ၊ အဘယ်အပြားအားဖြင့်။ (အဘယ်
နည်းဖြင့်။) ပဋိပန္နော ဘိက္ခု ပါတိမောက္ခသံဝရာယ၊ မြတ်သော အကြီး
အကဲဖြစ်သော သီလကိုစောင့်စည်းခြင်းငှာ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်ပါသနည်း။” ဣတိ၊ ပြီ။ ဒေဝါနမိန္ဒ။ ကာယသမာစာရံပိ၊ ကိုယ်
အကျင့်ကိုလည်း။ (ကိုယ်ဖြင့်ကျင့်အပ်သော အမှုကိုလည်း။) သေဝိတဗ္ဗံပိ၊
မှီဝဲထိုက် ပြုကျင့်ထိုက်သော ကာယသမာစာရ-ကိုလည်းကောင်း။ အသေဝိ-
တဗ္ဗံပိ၊ မမှီဝဲထိုက် မပြုကျင့်ထိုက်သော ကာယသမာစာရ-ကိုလည်းကောင်း။
ဒုဝိဓေန၊ ဖြင့်။ ဝဒါမိ။ပ။ဝစီသမာစာရံပိ၊ နှုတ်အကျင့်ကိုလည်း။ (နှုတ်ဖြင့်
ကျင့်အပ်သော အမှုကိုလည်း။) ။ပ။ ပရိယေသနံပိ၊ ရှာမှီးခြင်းကိုလည်း။
(ရှာမှီးကြောင်း အသက်မွေးမှုကိုလည်း။) သေဝိတဗ္ဗံပိ၊ မှီဝဲထိုက်ရှာမှီးထိုက်
သော အသက်မွေးမှုကိုလည်းကောင်း။ အသေဝိတဗ္ဗံပိ၊ မမှီဝဲထိုက် မရှာမှီး
ထိုက်သော အသက်မွေးမှုကိုလည်းကောင်း။ ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ။ [မိစ္ဆာ
သမ္မာ စ ပရိယေသတိ တောယာတိ ပရိယေသနာ၊ အာဇီဝေါ-ဒ္ဓိကာ။]

“ကာယသမာစာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ။ပ။ အသေဝိတဗ္ဗံပိ”တိ၊ ကာယ-
သမာစာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ။ပ။ အသေဝိတဗ္ဗံပိ-ဟူ၍။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤ
စကားကို။ (မယာ။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (ဆိုခဲ့ပြီ။) ကိဉ္စ၊ အဘယ်စကားကို။
ဝါ၊ အဘယ်အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ (ရည်ရွယ်၍။) ဧတံ၊ ဤ
စကားကို။ (ကာယသမာစာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ ။ပ။ အသေဝိတဗ္ဗံပိ-ဟူသော
ဤစကားကို။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သနည်း။

တတ္ထ၊ ထို သေဝိတဗ္ဗကာယသမာစာရ၊ အသေဝိတဗ္ဗကာယသမာစာရ-
နှစ်မျိုးတို့တွင်။ ယံ ကာယသမာစာရံ၊ ကို။ ဇညာ၊ ရာ၏။ (ကိ။)
“မေ၊ ဇာ။ (အကုသလာဓမ္မာ၊ ကုသလာဓမ္မာ-တို့၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။

၅၀၆ သုတ်မဟာဝါပဋိတော် [သက္ကပဋ္ဌသုတ်]

(သေဝတော-၌ စပ်။) ဣမံ ကာယသမာစာရံ၊ ဤ ကိုယ်အကျင့်ကို။ သေဝတော၊ မှီဝဲလတ်သော်။ (ပြုကျင့်လတ်သော်။) ။ပ။ ပရိဟာယန္တိ။” ဣတိ၊ ဤသို့ သိရာ၏။ ဝေရူပေါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ (ဤသို့ အကုသိုလ်တရားတို့၏ တိုးပွားကြောင်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း သဘောရှိသော။) ကာယသမာစာရော၊ ကို။ န သေဝိတဗ္ဗော၊ မမှီဝဲထိုက်။ (မပြုကျင့်ထိုက်။)

တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ယံ ကာယသမာစာရံ၊ ကို။ ဧညာ (ကို။) “မေ၊ နိ။ပ။ အဘိဝေဒန္တိ။” ဣတိ၊ ဤသို့ သိရာ၏။ ဝေရူပေါ၊ သော။ (ဤသို့ အကုသိုလ်တရားတို့၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏ တိုးပွားကြောင်း- သဘောရှိသော။) ကာယသမာစာရော၊ ကို။ သေဝိတဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ (ပြုကျင့်ထိုက်၏။)

“ကာယသမာစာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ။ပ။အသေဝိတဗ္ဗံပီ”တိ၊ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယံ တံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ။] တေ၊ ဤစကားကို။ (ကာယ- သမာစာရံပါဟံ ဒေဝါနမိန္ဒ။ပ။အသေဝိတဗ္ဗံပီ-ဟူသော ဤစကားကို။) (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ (တတ္ထ ယံ ဧညာ။ပ။အဘိဝေဒန္တိ-ဟူသော ဤ စကားကို။ တနည်း) ဣဒံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ (ဤ အကုသိုလ်တရားတို့၏တိုးပွားကြောင်း၊ကုသိုလ်တရားတို့၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ဖြစ်သော ကာယသမာစာရ၊ အကုသိုလ်တရားတို့၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏ တိုးပွားကြောင်း-ဖြစ်သော ကာယသမာစာရ-ဟူသော ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။)ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဝုတ္တံ။ [ဝစီသမာစာရ-ဝါရ လွယ်မြို့။]

ပရိယေသနဝါရ။ ။“ပရိယေသနံပါဟံ။ပ။ဝေရူပေါ၊ သော။ (ဤသို့ အကုသိုလ်တရားတို့၏ တိုးပွားကြောင်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း - သဘောရှိသော။) ပရိယေသနာ၊ ရှာမှီးကြောင်း ဖြစ်သော မိစ္ဆာဇီဝ-ကို။ ဝါ၊ အပြစ်ရှိလတ် မမြတ်သောရှာမှီးခြင်းကို။ န သေဝိ-တဗ္ဗော၊ မမှီဝဲထိုက်။ (မရှာမှီးထိုက်။) ဝေရူပေါ၊ သော။ (ဤသို့ အကုသိုလ်တရားတို့၏ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏တိုးပွားကြောင်း-သဘောရှိသော။) ပရိယေသနာ၊ ရှာမှီးကြောင်းဖြစ်သော သမ္မာအာဇီဝ-ကို။ ဝါ၊ အပြစ်ကင်းလတ် ကောင်းမြတ်သော ရှာမှီးခြင်းကို။ သေဝိတဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ (ရှာမှီးထိုက်၏။) ။ပ။ သုတာ” တိ။

ဣန္ဒြိယသံဝရ

၃၆၅။ ဣတိဟ။ပ။ဣန္ဒြိယသံဝရဿ၊ စက္ခုစသား ခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေကို ပိတ်ခြင်း စောင့်စည်းခြင်းငှာ။ ပဋိပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဒေဝါနမိန္ဒ။ အဟံ၊ သည်။ စက္ခုဝိညေယျံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် သိထိုက်သော။ ရူပံပိ၊ ရူပါရုံကိုလည်း။ သေဝိတဗ္ဗံပိ၊ မှီဝဲထိုက် ကြည့်ရှုထိုက် သော ရူပါရုံကိုလည်းကောင်း။ အသေဝိတဗ္ဗံပိ၊ မမှီဝဲထိုက် မကြည့်ရှုထိုက် သော ရူပါရုံကိုလည်းကောင်း။ ဒုဝိဇေန ဝဒါမိ။ပ။ သောတဝိညေယျံ၊ သောတဝိညာဉ်ဖြင့် သိထိုက်သော။ သဒ္ဓံပိ၊ သဒ္ဓါရုံကိုလည်း။ (အသံကို လည်း။) သေဝိတဗ္ဗံပိ၊ မှီဝဲထိုက် နားလောင်ထိုက်သော အသံကိုလည်းကောင်း။ ။ပ။ သာနဝိညေယျံ၊ သော။ ဂန္ဓံပိ၊ ကိုလည်း။ (အနံ့ကိုလည်း။) သေဝိ- တဗ္ဗံပိ၊ မှီဝဲထိုက် နမ်းရှုထိုက်သော ဂန္ဓာရုံကိုလည်းကောင်း။ပ။ ဇိဝှာဝိညေယျံ၊ သော။ ရသံပိ၊ ကိုလည်း။ (အရသာကိုလည်း။) သေဝိတဗ္ဗံပိ၊ မှီဝဲထိုက် သာယာထိုက်သော အရသာကိုလည်းကောင်း။ပ။ ကာယဝိညေယျံ၊ သော။ ဖောဠဗ္ဗံပိ၊ ကိုလည်း။ (အတွေ့အထိကိုလည်း။) သေဝိတဗ္ဗံပိ၊ မှီဝဲထိုက် တွေ့ထိ ထိုက်သော ဖောဠဗ္ဗာရုံကိုလည်းကောင်း။ မနောဝိညေယျံ၊ မနောဝိညာဉ် ဖြင့် သိထိုက်သော။ ဓမ္မံပိ၊ ဓမ္မာရုံကိုလည်း။ (စိတ်ထဲမှာ ပေါ်လာသမျှ အာရုံကိုလည်း။)။ပ။ ဝဒါမိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

‘ ဧဝံ ဝုတ္တေ ။ပ။ အဝေါစ။ (ကိံ။) -

“ဘန္တေ အဟံ(အာဇာနာမိ-၌ စပ်။) ဘဂဝတာ၊ သည်။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဣမဿ၊ ဤတရားတော်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ (ဤ လျှောက်အပ်မည့်အတိုင်း။) ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ အာဇာနာမိ၊ သိပါ၏။ ဘန္တေ။ ယတာရူပံ၊ အကြင်သို့သဘောရှိသော။ စက္ခုဝိညေယျံ၊ သော။ ရူပံ၊ ကို။ သေဝတော၊ မှီဝဲသူ(ကြည့်ရှုသူ)၏(သန္တာန်၌)။ပ။ ပရိဟာယန္တိ။ ငဝရူပံ၊ သော။ စက္ခုဝိညေယျံ၊ သော။ ရူပံ၊ ကို။ န သေဝိတဗ္ဗံ၊ မမှီဝဲ ထိုက်။ (မကြည့်ရှုထိုက်။) ဘန္တေ ယတာရူပံ၊ သော။ ရူပံ စ၊ ကိုကား။ [ဘန္တေ။ စ ခေါ၊ အနွယ်-ကား။ ယတာရူပံ စက္ခုဝိညေယျံ၊ ရူပံ၊ ကို။ ဤသို့လည်းပေးနိုင်၏။]။ပ။ သေဝတော။ပ။ သေဝိတဗ္ဗံ။ပ။ ဘန္တေ။ မေ၊ ၏။ (ကင်္ခါ-၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (အာဇာနတော-၌ စပ်။)ဘဂဝတာ၊

သည်။ သံခိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ သော။ ဣမဿ၊ ၊ ၏။ ဧဝံ။ ဝိတ္တာရေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထံ၊ ကို။ အာဇာနတော၊ လတ်သော်။ ဝါ၊ သိခြင်းကြောင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပဉ္စဝေယျာကရဏံ၊ ကို။ သုတံ၊ နာရ၍။ ဧတ္ထ၊ ဤပြဿနာ၌။ ကင်္ခါ၊ ကို။ တိဏ္ဍာ၊ အပ်ပါပြီ။ ကထံကထာ၊သည်။ ဝိဂတာ၊ ပါပြီ။”ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

၃၆၆။ ဣတိဟ။ပ။ အပုစ္ဆံ။ (ကိ။)-

“မာရိယ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ ဧကန္တဝါဒါ နှင့် ခေါ်။ တမ္ပိုးတည်းသော အဖို့အစရှိသော ဝါဒ ရှိကြပါသလော။ [ဝါဒ-မကဲ့ပဲ တမ္ပိုးတည်းသော ဝါဒ ရှိကြပါသလား-ဟူလို။]ဧကန္တသီလာ(နှင့် ခေါ်)၊ တမ္ပိုးတည်းသော အဖို့အစရှိသော အလေ့အကျင့် ရှိကြပါသလော။ ဧကန္တဆန္ဒာ(နှင့် ခေါ်)၊ တမ္ပိုးတည်းသော အဖို့အစရှိသော အယူဆန္ဒ-ရှိကြပါသလော။ [အယူဆန္ဒ-တူကြပါသလား-ဟူလို။] ဧကန္တအဇ္ဈောသာနာ(နှင့် ခေါ်)၊ တမ္ပိုးတည်းသော အဖို့အစရှိသော ပြီးဆုံးခြင်း ရှိကြပါသလော။ [နောက်ဆုံး၌ ရည်မှန်းချက်တူကြပါသလား-ဟူလို။]” ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ ဒေဝါနမိန္ဒ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ ဧကန္တဝါဒါ၊ တမ္ပိုးတည်းသော အဖို့အစရှိသော ဝါဒ ရှိကုန်သည်။ပ။ ဧကန္တအဇ္ဈောသာနာ၊ ကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ပြီ။

“မာရိယ။ ကသ္မာ ပန၊ အဘယ့်ကြောင့် ။ပ။ ဧကန္တအဇ္ဈောသာနာ၊ ကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကြပါသနည်း။” ဣတိ၊ ပြီ။ ဒေဝါနမိန္ဒ။ လောကော၊ ဤ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ အနေကဓာတု၊ တပါးမက များသော အဇ္ဈာသယ-ဓာတ် ရှိ၏။ နာနာဓာတု၊ အမျိုးမျိုးသော အဇ္ဈာသယ-ဓာတ် ရှိ၏။ [အဇ္ဈာသယ-ဟူသည် နှလုံးသွင်းမှု “ဆန္ဒ” တည်း။]အနေကဓာတု နာနာဓာတုသို့၊ တပါးမက များသော အဇ္ဈာသယ-ဓာတ်ရှိ၊ အမျိုးမျိုးသော အဇ္ဈာသယ-ဓာတ် ရှိသော။ တသို့ လောကော၊ ထိုသတ္တဝါအပေါင်း၌။ ယံ ယဒေဝ ဓာတု၊ အကြင်အကြင် အဇ္ဈာသယ-ဓာတ်ကိုပင်။ သတ္တာ၊

၁။ ဣမဿ။ပ။အာဇာနာမိ။ ။အောက်၌ သောမနဿ-အစရှိသော ပြဿနာ၏ အဖြေကို ကြားနာပြီးဖြစ်၍ ဤပြဿနာသည်လည်း အောက်ကအတိုင်းပင် ဖြစ်စရာရှိ၏-ဟု သဘောပေါက်သဖြင့် “ဣမဿ ခေါ် အဟံ ဘန္တေ” စသောစကားကို လျှောက်သည်။ ဘုရားရှင်ကလည်း ပြည့်စုံ မှန်ကန်အောင်လည်း ဖြေနိုင်၊ဖြေလည်းဖြေချင်နေသော သိကြားမင်းအား ဖြေဆိုခွင့်ပြုတော်မူလိုက်သည်။

တို့သည်။ အဘိနိဝိသန္တိ၊ စွဲစွဲ မြဲမြဲ သက်ဝင်ကြကုန်၏။ (ယူထားကြကုန်၏)။
 တံ တဒေဝ၊ ထိုထို အဇ္ဈာသယဓာတ်ကိုသာ။ ထာမသာ၊ ဒိဋ္ဌိအစွမ်းအားဖြင့်။
 (အယူ အစွမ်းအားဖြင့်။) ပရာမာသာ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းဖြင့်။
 အဘိနိဝိဿ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်၍။ (စွဲစွဲလမ်းလမ်း ယူ၍။) ဝေါဟရန္တိ၊ ပြော
 ကြကုန်၏။ (ကံ။) “ဣဒမေဝ၊ ဤ ငါတို့စကားသာ။ ဝါ၊ ဤ ငါတို့အယူ
 သာ။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ အညံ၊ ငါတို့မှတစ်ပါး အခြားသူတို့၏စကားသည်။ ဝါ၊
 အယူသည်။ မောဃံ၊ အကျိုးမပြီး အချည်းနှီးတည်း။ (အလကားသာ၊
 တာမှ အသုံးမကျ-ဟူလို။)” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောကြကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 သဗ္ဗေ။ပ။ ဧကန္တအဇ္ဈောသာနာ၊ ကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့
 ဖြေတော်မူပြီ။

“မာရိယ သဗ္ဗေဝ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ။ အစ္စန္တနိဋ္ဌာ န ခေါ၊ ပျက်စီးခြင်း
 ကို လွန်သော နိဗ္ဗာန်-ဟူသော ပြီးဆုံးခြင်း ရှိကြပါသလော။ အစ္စန္တ-
 ယောဂက္ခေမိ။ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော ယောဂ-လေးပါးတို့ဖြင့် ဘေး
 မရှိရာ နိဗ္ဗာန်ရှိကြပါသလော။ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ၊ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော
 နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ မြတ်သော အရိယမဂ်ကို ကျင့်ကြပါသလော။ ဝါ၊ ပျက်
 စီးခြင်းကို လွန်သော နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ မြတ်သော အရိယမဂ်သို့ ရောက်ကြ
 ပါသလော။ အစ္စန္တပရိယောသာနာ၊ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော နိဗ္ဗာန်
 တည်းဟူသော အဆုံး ရှိကြပါသလော။” ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

ဒေဝါန မိန္ဒ။ပ။ အစ္စန္တ ပရိယောသာနာ၊ ကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။
 ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေတော်မူပြီ။

၁။ အစ္စန္တယောဂက္ခေမိ။ ။အန္တ+အတိတော အစ္စန္တော = ပျက်စီးခြင်းကို လွန်
 သော နိဗ္ဗာန်။ (ယောဂက္ခေမောနှင့် အရတူ ဖြစ်၍ ပုံလွှဲထားသည်။) ဒိဿန္တိ
 ဧက္ကာဟံ ခေမော=ဘေးတို့၏ကုန်ရာ (ဘေးမရှိရာ) နိဗ္ဗာန်။ ယောဂေဟိ+ခေမော
 ယောဂက္ခေမော=ယောဂ-လေးပါးတို့ဖြင့် ဘေးမရှိရာ နိဗ္ဗာန်။

အစ္စန္တော + ယောဂက္ခေမော ယေသန္တိ အစ္စန္တယောဂက္ခေမာ၊-ဟု ဆိုလို
 လျက် သမာသ်အဆုံးဖြစ်သော (မ) ဌ (အ) ကို (ဣ) ပြု၍ “အစ္စန္တယောဂက္ခေမိ”
 ဟု ဖြစ်ပြီးနောက် ယောဂိဘတ်သက်၊ ချေ၍ မိ-ဌ ဣ-ကို ဒိဿ-ပြုလျှင် “အစ္စန္တ
 ယောဂက္ခေမိ”ဟု ဖြစ်သည်။ ဤအလို ဗဟုဗ္ဗိဟိ-သမာသ်တည်း။

တနည်း။ ။အစ္စန္တော+ ယောဂက္ခေမော အစ္စန္တယောဂက္ခေမော၊ ဤကဲ့သို့ ကမ္မ
 ဓာရယ-ပြုပြီးမှ “အစ္စန္တယောဂက္ခေမော+ယေသံ+အတ္တိတိ အစ္စန္တယောဂက္ခေမိ-ဟု
 အဿတ္ထိ အနက်၌ (ဤ) ပစ္စည်းသက်ပါ။ ထို့နောက် ယောဂိဘတ်သက်၊ ချေပါ။-
 ဤအလို-အဿတ္ထိ-တဒ္ဓိတ်တည်း။-ဇီကာ။

“မာရိသ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ပ။ အစ္စန္တပရိယောသာနာ၊ ကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ပါကုန်သနည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ဒေဝါန မိန္ဒ။ ယေ ဘိက္ခု။ တို့သည်။ တဏှာ သင်္ခယ ဝိမုတ္တာ၊ တဏှာကို ညည်းဆဲ ပျက်စီးတတ်သော အရိယ မဂ်ဖြင့် ဝဋ်ဒုက္ခမှ အထူး လွတ်မြောက်ကြကုန်၏။ (တနည်း) တဏှာ သင်္ခယ ဝိမုတ္တာ၊ တဏှာ၏ ကုန်ခမ်း ပျက်စီးကြောင်း ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်ကုန်၏။ တေ၊ ထို ရဟန်းတို့သည်။ အစ္စန္တနိဋ္ဌာ၊ ကုန်၏ ။ပ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ပ။ အစ္စန္တ ပရိယောသာနာ၊ ကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေတော်မူပြီ ။ပ။ သုတ္တာ” တိ။

၃၆၇။ ဣတိဟ ။ပ။ အဝေါစ၊ (ကိံ။)-

“ဘန္တေ။ ဇော၊ အာရုံတမျိုးတည်း၌ မစွဲမြဲပဲ တုန်လှုပ်တတ်သော တဏှာသည်။ ဝါ၊ မိမိဖြစ်ရာ ခန္ဓာအစဉ်ကို တုန်လှုပ်စေတတ်သော တဏှာသည်။ ရောဂေါ၊ နှိပ်စက်တတ်သော ရောဂါပါတည်း။ ဝါ၊ နှိပ်စက်တတ်သော ရောဂါနှင့် တူပါ၏။ ဇော၊ သည်။ ဂဏ္ဏော၊ အမျိုးမျိုး ပျက်စီးနေသော အနာပါတည်း။ ဝါ၊ အနာနှင့် တူပါ၏။ ဇော၊ သည်။ သလ္လံ၊ အနုတ်ခက်အောင် စူးဝင်နေသော မြားငြောင့်ပါတည်း။ ဝါ၊ မြားနှင့် တူပါ၏။ ဇော၊ သည်။ ဣမံ ပုရိသံ၊ ဤ သတ္တဝါကို။ [ပုရိသ-သဒ္ဓါ၊ သတ္တ-၏ ပရိယာယ်။] တဿ တသေဝ ဘဝဿ၊ ထိုထို ဘဝ၏ပင်။ (ထိုထို ရုပ် နာမ်ခန္ဓာ အစဉ်၏ပင်။) အဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းငှာ။ ပရိကစ္ဆတိ၊ ဆွဲငင်ပါ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ ပုရိယော၊ ဤ သတ္တဝါသည်။ ဥစ္စာဝစံ ၊ မြင့်မြတ်သူ၏ အဖြစ် ယုတ်ညံ့သူ၏ အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်ပါ၏။ ဘန္တေ အဟံ၊ ဣတော၊ ဤ သာသနာတော်မှ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စ။ အညေသု၊ မြတ်စွာ

၁။ ပြဿနာ တဆယ်လေးပါး။ ။ (၁) ဣဿာမစ္ဆရိယ ပဉ္စာ၊ (၂) ဝိယာပိယ ပဉ္စာ၊ (၃) ဆန္ဒ ပဉ္စာ၊ (၄) ဝိတက္က ပဉ္စာ၊ (၅) ပပဉ္စပဉ္စာ၊ (၆) သောမနဿ ပဉ္စာ၊ (၇) ဒေါမနဿ ပဉ္စာ၊ (၈) ဥပေက္ခာ ပဉ္စာ၊ (၉) ကာယသမာစာရ ပဉ္စာ၊ (၁၀) ဝစီ သမာစာရ ပဉ္စာ၊ (၁၁) ပရိယေသနာ ပဉ္စာ၊ (၁၂) ဣန္ဒြိယ သံဝရ ပဉ္စာ၊ (၁၃) အနေက ဓာတု ပဉ္စာ၊ (၁၄) ကေန္တနိဋ္ဌာ ပဉ္စာ၊ ဤ ပြဿနာကြီး ဆယ်လေးရပ်ကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဖြေတော်မူအပ်ပြီး ဖြစ်သည်။ [ဤနှင့်စပ်၍ စိစစ်ချက်ကို ဒီကာ၌ကြည့်ပါ။]

၂။ ဥစ္စာဝစံ။ ။ မြဟွာ ဖြစ်လျှင် မြတ်၏၊ နတ် ဖြစ်လျှင် ညံ့၏။ နတ်သည် မြတ်၏၊ လူသည် ညံ့၏။ လူသည် မြတ်၏၊ ငရဲ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ်-တို့သည် ညံ့ကုန်၏။ [ဇော-စသည်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဒီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဘုရားမှတစ်ပါး အခြားကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏေသု၊ သမဏဗြာဟ္မဏ-တို့
 (အထံ) ဌာ။ ယေသံ ပဉ္စာနံ၊ အကြင် ပြဿနာတို့၏။ သြကာသကမ္ပပိ၊
 မေးခွင့်ပြုခြင်းမျှကိုလည်း။ နာလတ္ထံ၊ မရခဲ့ပါ။ တေ၊ ထိုပြဿနာတို့ကို။
 မေ၊ အား။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဗျာကတာ၊ ဖြေတော်မူအပ်ပါကုန်
 ပြီ။ စ ပန၊ ဆက်၍ လျှောက်ပါဦးမည်။ ဒီသရတ္ထံ^၁၊ ရှည်စွာသော ညဉ့်
 ပတ်လုံး။ မေ၊ တပည့်တော်၏ သန္တာန်၌။ ဝိစိကိစ္ဆာ ကထိကဿသလ္လံ၊ မဆုံး
 ဖြတ်နိုင်မှ၊ သို့လော သို့လော တွေးတောယုံမှားမှု-ဟူသော ဆုံးငြောင့်သည်။
 အနုသယိတံ၊ အစဉ်ကိန်းဝပ်နေပါပြီ။ တဉ္စ၊ ထိုဝိစိကိစ္ဆာ-ငြောင့်ကိုလည်း။
 ဘဂဝတာ၊ သည်။ အဗျုဋ္ဌံ၊ နုတ်ပယ်အပ်ပါပြီ။” ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

ဒေဝါနမိန္ဒ တံ။ ဣမေ ပဉ္စေ၊ တို့ကို။ အညေ သမဏဗြာဟ္မဏေ၊
 တို့ကို။ ပုစ္ဆိတာ၊ မေးဖူးသည်။ ဟုတု၊ ၍။ အဘိဇာနာသိ နော၊ သိ၏
 လော။ (အမှတ်ရ၏လော။) ဣတိ၊ ပြီ။ [မေးဖူးတာများ သတိရရဲ့လား-
 ဟူလို။]။ပ။ အဘိဇာနာမိ။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဒေဝါနမိန္ဒ။ ယထာကထံ၊
 အဘယ်နည်းဖြင့်။ တေ၊ တို့သည်။ ဗျာကံသု၊ ဖြေလိုက်ကြသနည်း။ တေ၊
 သင်၏။ အဂရ၊ ဝန်မလေးသူ၏ အဖြစ်သည်။ (ဝန်မလေးသည်။) သစေ
 (ဟောတိ၊ ဧဝံ သတိ)။ ဘာသဿ၊ လျှောက်စမ်းပါဦး။ ဣတိ၊ ပြီ။
 ဘန္တေ။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ (အကြင်ပရိသတ်၌။)ဘဂဝါ၊ သည်သော်
 လည်းကောင်း။ ဘဂဝန္တရူပေါ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သဘောတော်နှင့်
 တူသော သဘောထားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း။ နိသိန္နော၊
 ထိုင်နေသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ ထို ပရိသတ်၌။)
 မေ၊ ၏။ ဂရ၊ ဝန်မလေးသူ၏အဖြစ်သည်။ (ဝန်မလေးသည်။) န ခေါ၊
 မဖြစ်ပါ။ ဣတိ၊ လျှောက်ပြီ။ ဒေဝါနမိန္ဒ။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။
 (ထိုသို့ ဝန်မလေးလျှင်။)ဘာသဿ၊ လျှောက်စမ်းပါဦး။ ဣတိ၊ ပြီ။

ဘန္တေ။ ယေသု၊ အကြင် သမဏ ဗြာဟ္မဏ-တို့၌။ အဟံ၊ (မညာမိ-
 ၌ စပ်။ ဣမေ) သမဏဗြာဟ္မဏာ။ အာရညိကာ၊ တော၌ နေခြင်း အလေ့
 ရှိကုန်၏။ (တော၌ နေလေ့ရှိကုန်၏-ဟူလို။) (တနည်း) အာရညိကာ၊ တော

၁။ ဒီသရတ္တာ နုသယိတံ စ။ ။ရှေး နိဿယ-၌ ဤသို့ ပါရှိ၏။ ဤပုဒ်အဖွင့်
 ပို့ကာပုဒ်စဉ် ၃၇၁-အဆုံးအနား၌လည်း ဒီသရတ္တာ နုသယိတံ သံသယ-စသည်ဖြင့်
 ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “ဒီသရတ္တာနုသယိတဉ္စ” ဟု ပါဠိမှန် ရှိပါစေ။ ယခု စာအုပ်များ၌
 “ဒီသရတ္တာ နုသယိတဉ္စ” ဟု တဉ္စ-နေရာဝယ် “ဟဉ္စ” ဟု ပါဠိဖျက်နေသည်။

၅၁၂

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[သက္ကပဉ္စသုတ်

၌ အမြဲနေခြင်းရှိကုန်၏။ ပန္နသေနာသနာ၊ အစွန်အဖျား ကျသော ကျောင်း ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညာမိ၊ သိပါ၏။ တေ၊ တို့သို့။ အဟံ ဥပသက္ခ- မိတော ဣမေ ပဉ္စေ ပုစ္ဆာမိ။ တေ၊ ထို သမဏ ဗြာဟ္မဏ-တို့သည်။ မယာ၊ တပည့်တော်က။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးအပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ။) န သမ္မာယန္တိ^၁၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် မသိစေနိုင်ပါကုန်။ ဝါ၊ နားလည်အောင် မဖြေ နိုင်ပါကုန်။

အသမ္မာယန္တိ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် မသိစေနိုင်ပါကုန်ပဲ။ ဝါ၊ နားလည်အောင် မဖြေနိုင်ကုန်ပဲ။ မမိယေဝ၊ ကိုသာ။ ပဋိပစ္ဆန္တိ၊ ပြန်မေးကြပါကုန်၏။ (ကိံ။) “ပ။ တေသံ၊ တို့အား။ အဟံ ပုဋ္ဌော (ဟုတော့)။ ဗျာကဓောမိ၊ ဖြေပါ၏။ ပ။ ကိံ ပန၊ အဘယ်မည်သော။ ကမ္မံ၊ ကတော၊ ရှိ။ ဣမံ ဌာနံ၊ ဤအရာသို့။ (ဤ သိကြားအရာသို့။) ပစ္ဆော၊ ရောက်ပါသနည်း” ပ။ တေသံ၊ တို့အား။ အဟံ၊ ယထာသုတံ၊ အကြင် အကြင် နာယူအပ်ဖူးသည့်အတိုင်း။ ယထာပရိယတ္တံ၊ အကြင်အကြင် သင်ယူ အပ်ဖူးသည့်အတိုင်း။ ဓမ္မံ၊ သိကြားဖြစ်ကြောင်း ကျင့်ဝတ်ခုနစ်ပါး တရား ကို။ ဒေသေမိ၊ ဟောပြုရပါ၏။

တေ၊ တို့သည်။ တာဝတကေနော၊ ထိုမျှလောက် အကြောင်းဖြင့်ပင်။ အတ္တမနာ၊ မိမိစိတ်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့တွေး၍ ဝမ်း မြောက်ကြပါသနည်း။) “နော၊ ငါတို့သည်။ ဒေဝါနမိန္ဒော၊ သော။ သက္ကော စ၊ ကိုလည်း။ ဒိဋ္ဌော၊ တွေ့မြင်အပ်ပြီ။ ယဉ္စ၊ အကြင် အကြောင်း အရာကိုလည်း။ နော၊ တို့သည်။ အပုစ္ဆိမ္မာ၊ မေးကုန်ပြီ။ တဉ္စ၊ ကိုလည်း။ နော၊ တို့အား။ ဗျာကာသိ၊ ဖြေသွားပြီ။” ဣတိ၊ ဤသို့တွေး၍ ဝမ်း မြောက်ကြပါ၏။ တေ၊ တို့သည်။ အညဒတ္ထ၊ စင်စစ်။ မမိယေဝ၊ ၏သာ။ သာဝကော၊ သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်သွားပါကုန်၏။ အဟံ စ၊ သည်ကား။ တေသံ၊ တို့၏။ (သာဝကော။) န (သမ္ပဇ္ဇာမိ)၊ မဖြစ်ပါ။ ဘန္တေ။ ခေါ် ပန၊ စင်စစ်။ အဟံ၊ ဘဂဝတော၊ ၏။ သာဝကော၊ သာဝက-ပါတည်း။ သောတာပန္နော၊ အရိယမဂ်သို့ ရောက်ပြီးသူပါတည်း။ ဝါ၊ သောတာပန်

၁။ န သမ္မာယန္တိ။ ။ [သံ+ပ+ဣ-ဓာတ်။ ဂတိ-အနက်ဟော +ကာရိတ်ကျေ၊ အန္တိ။] ဣ-ကို ဇ-ပြု၊ ဇ-ကို အာယ-ပြု၊ ကာရိတ်ပစ္စည်းကိုလည်း ချေ။ ဂတိ- အနက်ဟောဓာတ်မှန်သမျှ ဗုဒ္ဓိ-အနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “န သမ္မာယန္တိ-ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်မသိစေနိုင်ပါကုန်”ဟု သဒ္ဒတ္ထ-ဖြစ်သည်။ ပြည့်စုံ အောင် မဖြေနိုင်ပါကုန်-ဟူလို၊ မူလပဏ၊ ၂-ဝဂ်၊ ၃-သုတ်။-စိကာ။

ပါတည်း။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ အပါယ်လေးပါးတို့၌ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျခြင်းသဘော မရှိတော့ပါ။ နိယတော၊ မဂ္ဂဓမ္မ နိယာမဖြင့် မြဲပါ၏။ သမ္မောဓိပရာယနော၊ အထက်မဂ်သုံးပါး ဟူသော အလွန်ရောက်ထိုက်သော တရားရှိပါ၏။ (အထက်မဂ် သုံးပါးဟူသော လဲလျောင်းရာ ရှိပါ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။

သောမနဿပဋိလာဘကထာ

၃၆၈။ ဒေဝါနမိန္ဒ တံ။ ဣတော၊ ဤနေ့မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝေ-
ရူပံ၊ သော။ ဝေဒပဋိလာဘံ၊ နှစ်သက်မှုကို ရခြင်းကို။ သောမနဿပဋိလာဘံ၊
ဝမ်းမြောက်မှုကို ရခြင်းကို။ အဘိဇာနာသိ နော၊ သိပါသလော။ [နော-
သည် (န) နှင့် အနက်တူသော ပုစ္ဆာဝါစက-နိပါတ်။] ဣတိ၊ ပြီ။ ပ။
ယထာ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ (အဘယ်သို့လျှင်။) ။ပ။ အဘိဇာနာသိ၊
နည်း။ ဣတိ၊ ပြီ။

ဘန္တေ။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသော အကြောင်းကား။ ဒေဝါသုရ-
သင်္ဂါမော၊ နတ်နှင့် အသုရာတို့၏ စစ်ပွဲသည်။ သမုပဗျူဠော၊ ကောင်းစွာ
တည်နေသည်။ ဝါ၊ ရင်ဆိုင်မိသည်။ အဟောသိ၊ ဘန္တေ။ တသ္မိံ
သင်္ဂါမေ ၌။ ဒေဝါ။ ဇိနိံသု၊ အပြီးအပိုင် နိုင်ကုန်ပြီ။ အသုရာ။
ပရာဇယိံသု၊ ခေါင်းမထောင်နိုင်အောင် ရှုံးပါကုန်ပြီ။ ဘန္တေ။ တဿ
မယံ၊ ၏။ (တေ-၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ တံ သင်္ဂါမံ၊ ကို။ အဘိ
ဝိဇိနိတာ၊ လွှမ်းမိုးကာ နိုင်၍။ ဝိဇိတသင်္ဂါမဿ၊ အောင်အပ်ပြီးသော
စစ်မြေရှိသည်။ (စစ်ပွဲရှိသည်။ သမာနဿ၊ ဖြစ်လတ်သော်။) တေ၊ ဤ
အကြံသည်။ အဟောသိ။ (ကိံ။) “ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ခိဗ္ဗာ၊ နတ်တို့
၏ဥစ္စာဖြစ်သော။ ယာ စေဝ သြဇာ၊ အကြင် သြဇာသည်လည်းကောင်း။
အသုရာ၊ အသုရာတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော။ ယာ စ သြဇာ၊ သည်လည်းကောင်း။
(အတ္ထိ။) ဥဘယံ၊ နှစ်မျိုးစုံသော။ တေ၊ ဤ သြဇာကို။ ဒေဝါ၊ တို့

၁။ သမုပဗျူဠော။ ။ဗျူဟ-သဒ္ဒါ၏ အနက်များစွာတွင် ဤနေရာ၌ “သေနာ-
သန္နိဝေသနဝိသေသ၊ စစ်တိုက်ဖို့ရာ စုဝေးတည်နေပုံအထူး” ကို ဟော၏။ ဗျူဟ-နှင့်
ဗျူဠ-သည် အနက်တူ၏။ ဗျူဟော-၌ ဝိ + ဝိဟ-ဓာတ်၊ ကာ-ပစ္စည်း။ ဗျူဠော-၌
တ-ပစ္စည်း။ သမုပဗျူဠော-ကို “ပစ္စုပဋိတော-ရှေးရှုတည်နေသည်”ဟု အင်္ဂုတ္တရ ဠ-
စသည်တို့၌ဖွင့်၏။ “သမုပဗျူဠော၊ ကောင်းစွာတည်နေသည်။ ဝါ၊ ရင်ဆိုင်နေသည်”
ဟု အဓိပ္ပာယ်မှတ်ပါ။

၅၃၄.

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

[သက္ကပဉ္စသုတ်

သည်။ ပရိဘုဒ္ဓိဿန္တိ၊ စားကြရကုန်လိမ့်မည်။ (စားကြရတော့မှာပဲ။)။
ဣတိ၊ ဤသို့ အကြံဖြစ်ပါပြီ။ [ရှေးတုန်းက နတ်လဲစား၊ အသုရာလဲစား-
နေရသော နတ်ဩဇာကို နောင်တော့ အသုရာများ နတ်ပြည် ပြန်မဝင်နိုင်
တော့၍ အသုရာများ မစားကြရတော့၊ နတ်များချည်း စားကြရလိမ့်မည်-
ဟု တွေးမိပါသည်-ဟူလို။]

ဘန္တေ။ မေ၊ ဇာ၊ သော ဝေဒပဋိလာဘော၊ သည်။ (သော)
သောမနဿပဋိလာဘော၊ သည်။ သဒဏ္ဍာဝစရော၊ တုတ်၏သက်ဝင်၍ ဖြစ်
ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်ပါ၏။ ဝါ၊ တုတ်ကိုကိုင်၍ ရိုက်နှက်တားမြစ်ရခြင်းနှင့် တကွ
ဖြစ်ပါ၏။ သသတ္ထာဝစရော၊ ဓား-စသောလက်နက်၏ သက်ဝင်၍ တကွ
ဖြစ်ပါ၏။ ဝါ၊ ဓား-စသော လက်နက်ကိုကိုင်၍ ထိုးခုတ်တားမြစ်ရခြင်း
နှင့် တကွဖြစ်ပါ၏။ န နိဗ္ဗိဒါယ။ပ။သံဝတ္တတိ။ [မဟာဂေါဝိန္ဒ-သုတ်၊
ပုဒ်စဉ် ၃၂၉-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။] ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

၃၆၉။ ဒေဝါနမိန္ဒ တံ။ ကိ* ပန၊ အဘယ်မည်သော။ အတ္ထဝသံ၊
စီးပွားအထူးကို။ ဝါ၊ မိမိနှင့်စပ်သော အကျိုးရှိသော အကြောင်းကို။
သမ္ပဿမာနော၊ ကောင်းစွာမြော်မြင်သည်ဖြစ်၍ ။ပ။ ပဝေဒေသိ၊ သိစေ
သနည်း။ (လျှောက်သနည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူပြီ။ပ။ပဝေဒေမိ။

ဂါထာအနက်။ ။ (၁) ဣဓေဝ၊ ဤ ဣန္ဒသာလာ-လိင်္ဂဝူ
၌ပင်။ တိဋ္ဌမာနဿ၊ တည်သော။ ဒေဝဘူတဿ၊ ရှေးအခါက
နတ်ဖြစ်သော။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ သတော၊ ယခုအခါ နတ်
သိကြား အသစ်ဖြစ်စဉ်။ ပုန၊ တဖန်။ မေ၊ သည်။ အာယု စ၊
အသက် အသစ်ကိုလည်း။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်ပါပြီ။ မာရိသ၊ မြတ်စွာ
ဘုရား။ ဝေ၊ ဤ အကြောင်းကို။ ဇာနာဟိ၊ သိတော်မူပါ။ [ဤ
စကားဖြင့် မိမိစုတေကြောင်း၊ စုတေပြီးနောက် အသစ် ပဋိသန္ဓေ
နေပြီးကြောင်းကို လျှောက်သည်။

ဘန္တေ အဟံ။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ ဣမံ အတ္ထဝသံ၊ ကို။ပ။
(၂)။ ဒိဝိယာ၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ ကာယာ၊ ခန္ဓာကိုယ်မှ။
စုတော၊ စုတေသော။ (ရွှေ့လျောသော။) အဟံ၊ သည်။ အမာနသံ၊
နတ်၏ဥစ္စာဖြစ်သော။ အာယံ၊ အသက်ကို။ ဟိတွာ၊ စွန့်၍။ ယတ္ထ၊
အကြင် ခတ္တိယ-စသော အမျိုး၌။ မေ၊ ဇာ၊ မနော၊ သည်။ ရမတိ၊
မွေ့လျော်ပါ၏။ [ဆန်းကြောင့် “ရမတိ” ဟု ဒီဃ-ဖြစ်နေသည်။]

သောမနဿပဋိလာဘကထာ] နိဿယ ၅၁၅

(တတ္ထ၊ ထို ခတ္တိယ-စသော အမျိုး၌ပင်။) အမူဇ္ဇော^၁၊ မတွေမဝေ သည်။ (ဟုတော။) ဂဗ္ဘံ၊ အမိဝမ်းတိုက်သို့။ သောမိ၊ ရောက်ရပါ လိမ့်မည် ။ပ။

(၃)။ သွာဟံ(သော+အဟံ)၊ သည်။ အမူဇ္ဇပညဿ၊ တွေဝေ သောပညာ ရှိတော်မမူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ [အမူဇ္ဇပညဿ၊ မတွေဝေသောပြဿနာရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။-ဤသို့လည်း ပါဠိပြင်ကြ၏။] သာသနော၊ ၌။ ဝိဟရံ၊ နေရလတ်သော်။ ရတော၊ မွေ့လျော်သည်။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်သိသည်၊ ပဋိဿတော၊ ရှေးရှုမပြတ် အမှတ်ရသည်။ (ဟုတော။) ဉာယေန၊ အရိယာသာဝကအား သင့်လျော်သောအကြောင်းဖြင့်။ ဝါ၊ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကျင့်စဉ်အားဖြင့်။ ဝိဟရိဿာမိ၊ နေနိုင်ပါလိမ့်မည်။ပ။

(၄)။ မေ၊ ၏။ (သမ္မောမိ-၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ ဉာယေန၊ ဖြင့်။ စရတော စ၊ လှည့်လည်စဉ်လည်း။ ဝါ၊ ကျင့်စဉ်လည်း။ သမ္မောမိ၊ သစ္စာလေးပါးကို ဆက်၍ သိတတ်သော သကဒါဂါမိမဂ်သည်။ စေ ဘဝိဿတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) အညာတာ၊ အထက် မဂ်ဖိုလ် တရားထူးကို ထိုးထွင်းသိလိုသူသည်။ (ဟုတော။) ဝိဟရိဿာမိ၊ နေပါလိမ့်မည်။ [မေမေ့လျော့လျော့ မနေပဲ အထက်တရားထူးရဖို့ရာ ကြိုးစားနေသူဖြစ်ပါလိမ့်မည်-ဟူလို။] သွေဝ၊ ထို သကဒါဂါမိမဂ် ဖြစ်ရာ ဘဝသည်ပင်။ မေ၊ ၏။ အန္တော၊ လူ့ဘဝ၌ အဆုံးသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

၁။ အမူဇ္ဇော-စသည်။ ။ဤ အမူဇ္ဇော ဂဗ္ဘံသောမိ-ဖြင့် အန္ဓမာလပုထုဇဉ် များ တွေတွေဝေဝေ သေရသကဲ့သို့ မိမိသေရပုံကိုလည်းကောင်း၊ ဉာဏ်မယှဉ်ပဲ ပဋိသန္ဓေ နေရသကဲ့သို့ ပဋိသန္ဓေ မနေရပုံကိုလည်းကောင်း ပြ၏။ ယတ္ထ မေ ရမတိ မနော-ဖြင့် မြိသောဂတိရှိသော အရိယာ သာဝက-ဖြစ်သည့်အတွက် မွန်မြတ် သောအမျိုး၌သာ ပဋိသန္ဓေနေရသော သတ္တကုဗ္ဘုပရမ-သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းကို ပြ၏။

၂။ ဉာယေန ဝိဟရိဿာမိ။ ။တပည့်တော် လူ့ပြည်၌ဖြစ်သော်လည်း အကယ်၍ ဘုရားရှင်သာသနာနှင့် တွေ့ကြုံသေးလျှင် ဉာဏ် သတိတို့ဖြင့် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ကြီး နေ လျက် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ မပြုထိုက်သောအရာများကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး အရိယာပုဂ္ဂိုလ် တို့အား သင့်လျော်သော အကျင့်ဖြင့် နေနိုင်ပါလိမ့်မည်။

၅၁၆

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

သက္ကပဉ္စသုတ်

[လူ့ဘဝ၌ သကဒါဂါမ်ဖြစ်ပြီးနောက် နတ်ပြည်ရောက်သောအခါ လူ့ပြည်ပြန်၍ ပဋိသန္ဓေမနေတော့ပဲ အထက် တက်ရပါလိမ့်မည်ဟူလို။]။ပ။

(၅)။ အဟံ။ မာနုသ၊ လူ၏ဥစ္စာဖြစ်သော။ ကာယ၊ ခန္ဓာကိုယ်မှ။ စုတေ၊ စုတေသည်။ (ဟုတွာ။) မာနုသံ၊ လူ၌ဖြစ်သော။ အာယံ၊ အသက်ကို။ ဟိတွာ၊ စွန့်ရသည်ရှိသော်။ ပုန၊ တဖန်။ (နောက်ထပ်။) ဒေဝလောကမှ၊ နတ်ပြည်၌။ ဒေဝေါ၊ နတ်မင်းသည်။ (သိကြားမင်းသည်။) ဘဝိဿာမိ၊ ဖြစ်ရပါလိမ့်မည်။ပ။

(၆)။ တေ ဒေဝေါ၊ ထို ဗြဟ္မာတို့သည်။ [“ယေ ဒေဝေါ၊ အကြင် ဗြဟ္မာတို့သည်” ဟု “ယေ” ပုဒ် ရှိသင့်၏။] ပဏိတတရာ၊ နတ်ဗြဟ္မာအားလုံးတို့ထက် သာလွန်မွန်မြတ်ကုန်၏။ အကနိဋ္ဌာ၊ အသက်၊ ပညာ-စသော ဂုဏ်အားဖြင့် မငယ်ကြကုန်။ ဝါ၊ အသက်၊ ပညာ-စသော လောကီလောကုတ္တရာ ဂုဏ်အားဖြင့် ကြီးကျယ်ပါကုန်၏။ ယသသိနော၊ များသော အခြံအရံရှိပါကုန်၏။ အန္တိမေ၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ဘဝသည်။ ဝတ္တမာနမှ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ သော၊ ထို အကနိဋ္ဌ-ဗြဟ္မာတို့၏ နေရာသည်။ ဝါ၊ ထို အကနိဋ္ဌ-ဗြဟ္မာတို့သည်။ နိဝါသော၊ တပည့်တော်၏ အမြဲနေရာသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ပ။ ပဝေဒေမိ။

၃၇၀။ (အဟံ။) အပရိယောသိတသင်္ကပ္ပော၊ ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိ-တို့၏ အစွမ်းဖြင့် မပြီးဆုံးသေးသော စိတ်အကြံ ရှိသည်။ (စိတ်အလိုရှိသည်။) ဝိစိကိစ္ဆော၊ ယုံမှားမှု ဝိစိကိစ္ဆာရှိသည်။ ကထံ၊ ကထိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း၊ အဘယ်သို့ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း ဟု ပြောဆိုကြောင်း ဝိစိကိစ္ဆာရှိသည်။ ဝါ၊ သို့လောသို့လော တွေးတောမှုရှိသည်။ (ဟုတွာ။) တတာဂတံ၊ ကို။ အန္ဓေသန္ဓေ၊ အစဉ်မပြတ် ရှာလျက်။ ဒီဃံ၊ ရှည်စွာသော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလပတ်လုံး။ ဝိစရိံ၊ လှည့်လည်ခဲ့ပါပြီ။

၁။ သိကြားမင်း။ ။ဤ သိကြားမင်းသည် နတ်ပြည်၌ သိကြားအဖြစ်မှ စုတေပြီး အနာဂါမိမဂ်ကို ရသောကြောင့် ဥဒ္ဓံသောတ-အကနိဋ္ဌဂါမီ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးလျှင် အဝိဟာ-ဘုံမှစ၍ အစဉ်အတိုင်း နေပြီးလျှင် အကနိဋ္ဌ-ဘုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန် စံလိမ့်မည်။ [အနာထပိဏ်သဌေးနှင့် ဝိသာခါတို့လည်း ဘုံစဉ်စံ ဖြစ်ကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်သည်။]

[ယဿ ယေ+အဿ၊ အဿ-သည် ပဒပုရုဏ-နိပါတ်။] ယေ သမဏေ၊ အကြင် ရဟန်းတို့ကို။ ပဝိဝိတ္တဝိဟာရိနော၊ အပေါင်း အဖော်ကိလေသာတို့မှ ကင်းရှင်းသည်ဖြစ်၍ နေလေ့ရှိသူတို့ ဟူ၍။ မညာမိ၊ ထင်မိပါ၏။ တေ၊ ထို ရဟန်းတို့ကို။ သမ္မုဒ္ဓါဣတိ၊ အကုန် သိသူတို့ဟူ၍။ (ဘုရားတို့ဟူ၍။) မညမာနော၊ ထင်မိသော တပည့် တော်သည်။ တေ၊ ထိုရဟန်းတို့ကို။ ဝါ၊ ထို ရဟန်းတို့ အထံသို့။ ဥပါသိတုံ၊ ဆည်းကပ်ခြင်းငှာ။ ဂစ္ဆာမိ၊ သွားပါ၏။

ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ အာရာဓနော၊ ပြီးစေခြင်းသည်။ (မဂ်သို့ ကောင်းစွာရောက်ခြင်းသည်။) ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ ကထံ၊ ဖြင့်။ ဝိရာဓနော၊ မပြီးစေခြင်းသည်။ (မဂ်အား မလျော်သောအကျင့် သည်။) ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးအပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ။) မဂ္ဂေ၊ မဂ်၌လည်းကောင်း။ ပဋိပဒါသု စ၊ မဂ်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တို့၌လည်းကောင်း။ န သမ္ပာယန္တိ၊ ကောင်း စွာ အပြားအားဖြင့် မသိစေနိုင်ပါကုန်။ (ကောင်းစွာ ပြည့်စုံအောင် မဖြေဆိုနိုင်ပါကုန်။)

[တျဿ=တေ+အဿ၊ အဿ-သည် နိပါတ်။] တေ၊ ထို သမဏတို့ သည်။ ယဒါ၊ ၌။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ သက္ကော၊ သည်။ အာဂတော၊ လာပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ မိ၊ ကို။ ဇာနန္တိ။ (တဒါ။) တေ၊ ထို သမဏတို့ သည်။ ကိ၊ အဘယ်ကောင်းမှုကို။ ကတူ၊ ဣဒံ၊ ဤသိကြားအရာ သို့။ ပါပုဏိ၊ ရောက်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မမေဝ၊ တပည့်တော်ကို သာ။ ပုစ္ဆန္တိ၊ မေးကြပါကုန်၏။

ဇနေသုတ၊ လူအပေါင်း၌ ထင်ရှားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ တေသံ၊ တို့အား။ (အဟံ။) ယထာသုတံ၊ အကြင်အကြင် နာယူအပ် ပြီးသည့် အတိုင်း။ ဓမ္မံ၊ ဒေသယာမိ၊ ဟောရပါ၏။ တေန၊ ထိုသို့ ကျွန်ုပ်က တရားဟောခြင်းကြောင့်။ နော၊ ငါတို့သည်။ ဝါ သဝေ၊ သိကြားမင်းကို။ ဒိဋ္ဌော၊ တွေ့မြင်အပ်ပေပြီ။ ဣတိ စ၊ ဤသို့ တွေး၍ လည်း။ အတ္တမနာ ဟောန္တိ။ [“ဇနေ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အပေါင်း၌။ သုတံ၊ ထင်ရှားကျော်စောသော။ ဓမ္မံ” ဟုလည်း ပါဌ ရှိ၏။]

ယဒါ စ၊ ၌ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဝိတာရုဏံ၊ ယုံမှားမှုကို လွန်မြောက် စေတော်မူနိုင်သော။ ဗုဒ္ဓံ၊ ကို။ အဒက္ခိ၊ ဖူးမြင်ရပါပြီ။ သော၊ ထို

တပည့်တော်သည်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ သမ္ပုဒ္ဓံ။ ကို။ ပယိဇ္ဈပါသိယ၊ ဆည်းကပ်ရ၍။ ဝိတဘယော၊ ကင်းသော ကြောက်ရွံ့ခြင်းရှိသည်။ (ထိတ်လန့် ကြောက်ရွံ့ခြင်းမှ ကင်းသည်။) အမှီ၊ ဖြစ်ပါ၏။

တဏှာသလ္လဿ၊ တဏှာတည်းဟူသော ဆူးငြောင့်ကို။ ဟန္တာရံ၊ နတ်ပယ်တော်မူပြီးသော။ ဗုဒ္ဓံ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော။ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဟူ အတူပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူသော။ ဝါ၊ ပြိုင်ဘက်ရည်တူ တန်းတူပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူသော။ မဟာဝီရံ၊ လုံ့လကြီးမြင့် ရဲရင့်တော်မူသော။ အာဒိစ္စဗန္ဓုနံ၊ နေမင်းဟူသော မိတ်ဆွေရှိတော်မူသော။ ဝါ၊ နေမင်း၏မိတ်ဆွေဖြစ်တော်မူသော။ ဗုဒ္ဓံ၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကို။ အဟံ၊ သည်။ ဝန္နေ၊ ကြည်ညိုမြတ်နိုး ရှိခိုးပါ၏။

မာရိသ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဒေဝေဟိ၊ နတ်တို့နှင့်။ သမံ၊ အတူ။ (မယံ၊ တပည့်တော်တို့သည်။) ဗြဟ္မာနော၊ ဗြဟ္မာမင်းအား။ [ရှေးနိဿယ-၌ “သနက္ခမာရ-ဗြဟ္မာမင်းအား” ဟု ပေး၏။] ယံ၊ အကြင် ရှိခိုးမှုကို။ ကရောမသိ (ကရောမသေ)၊ ဘုရားနှင့်မတွေ့မီက ပြုခဲ့ကြပါ၏။ [ကရောမသေ-ဟု ဆိုလိုလျက် သေ-၌ ဧ-ကို ထု-ပြုထားသည်။] တံ၊ ထိုရှိခိုးမှုကို။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့မှစ၍။ တုယံ၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားအား။ ကဿာမ၊ ပြုပါကုန်တော့အံ့။ [ဗြဟ္မာကို ရှိမခိုးတော့ပဲ မြတ်စွာဘုရားကိုသာ ရှိခိုးပါတော့မည်-ဟူလို။] ဟန္တ၊ ယခု။ တေ၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားအား။ သာမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ (အခြားသူတို့က မတိုက်တန်းအပ်ပဲ မိမိကိုယ်တိုင် ပျပ်ဝပ် ရိုကျိုး ရှိခိုးမှုကို။) ကရောမ၊ ပြုပါကုန်၏။

တံ၊ မေဝ၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည်သာ။ သမ္ပုဒ္ဓေါ၊ အလုံးစုံကို အကုန်သိသူသည်။ အသိ၊ ဖြစ်တော်မူပါ၏။ တုဝံ၊ သည်။ အနုတ္တရော၊ မိမိထက်မြတ်သူမရှိသော။ ဝါ၊ အမြတ်ဆုံးသော။ သတ္တာ၊ နတ်လူဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့၏ဆရာပါတည်း။ သဒေဝကသ္မိံ၊ နတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော။ လောကသ္မိံ၊ သတ္တလောက၌။ တေ၊ ၏။ ပဋိပုဂ္ဂလော၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဟူ တူသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

၃၇၁။ အထ ခေါ၊ ၌။ (မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။) ။ပ။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်၍ပြောပြီ။ (ကို။) “ဓာတ ပဉ္စသိခ။

သောမနဿပဋိလာဘကထာ]

နိဿယ

၅၁၉

ယံ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ပ။ပသာဒေသိ၊ ကြည်လင်နှစ်သက်စေပြီ။ပ။
ဥပသကံမိမှာ၊ ချဉ်းကပ်ရကုန်ပြီ။ [ပုဒ်စဉ် ၃၄၇-အတိုင်း ဖော်၍ဆိုပါ။]
(တသွာ) တို့။ မေ၊ အား။ ဗဟူပကာရော၊ များစွာ လျော်သော ကျေးဇူး
ကိုပြုသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ပေတ္တိကေ၊ အဖန်ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဌာနေ
ဝါ၊ အရာ၌လည်း။ ဌပယိဿာမိ၊ ထားပါမည်။ ဂန္ဓဗ္ဗရာဇာ၊ ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်
မင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ရလိမ့်မည်။ [အသင့်ကို ဖခင်တိဗ္ဗရ-နတ်မင်း
ကြီး၏ အရာဖြစ်သော ဂန္ဓဗ္ဗ-နတ်မင်းရာထူး၌ တားပါမည်-ဟူလို။] တေ၊
အား။ ဘဒ္ဒါ၊ ကောင်းမြတ်လှစွာ မင်္ဂလာဖြစ်သော။ သူရိယဝစ္ဆသံ စ၊
သူရိယဝစ္ဆသ-ကိုလည်း။ ဒမ္မိ၊ ပေးပါ၏။ ဟိ၊ ပေးသင့်၏။ သာ၊ ထို
သူရိယဝစ္ဆသ-ကို။ တေ၊ သည်။ အဘိပတ္တိတာ၊ လွန်စွာတောင့်တအပ်
ပြီ။” ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။

အထ ခေါ်။ပ။ပါဏိနာ၊ လက်ဖြင့်။ ပထဝီ၊ မြေကို။ ပရာမသိတွာ၊
သုံးသပ်၍။ (ပုတ်၍။) ။ပ။ “အရဟတော၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။
တဿ ဘဂဝတော၊ အား။ နမော၊ ရှိခိုးပါ၏။” ဣတိ၊ ဤသို့ ဥဒါန်း
ကျူးပြီ။ [မြေကိုသုံးသပ်ရခြင်း၏ အကြောင်းကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

စ ပန၊ ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့။ [ဤသို့ မပေးလိုလျှင် အနက်မရှိကြံပါ။]
ဣမသ္မိံ ဝေယျာကရဏသ္မိံ၊ ဤ ဂါထာမဖက် သက်သက်သော အမေး
အဖြေ ဖြစ်သော ဝေယျာကရဏ - ကို။ ဘညမာနေ၊ ဟောတော်မူ
အပ်သော်။ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ၊ ၏။ ဝိရဇံ၊ ရာဂ-စသော ကင်း
သော မြူရှိသော။ ဝီတမလံ၊ ရာဂ-စသော ကင်းသော အညစ်အကြေးရှိ
သော။ဓမ္မစက္ခု၊ သစ္စာလေးပါး တရားတို့၌ သိမြင်တတ်သော သောတာပတ္တိ
ဉာဏ်မျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ (ကိံ။) “ယံ ကိဉ္စိ၊ အကြင်
အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော တရားသည်။ သမုဒယဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိ၏။
သပ္ပံ၊ သော။ တံ၊ ထိုတရား ဟူသမျှသည်။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ပျက်ခြင်း
သဘောရှိ၏။” ဣတိ၊ ဤသို့ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ အညေသံ၊ သိကြားမင်းမှ တပါး
အခြားကုန်သော။ အသိတိယာ ဒေဝတာ သဟဿာနံ စ၊ ရှစ်သောင်းသော
နတ်တို့၏လည်း။ (ဝိရဇံ။ပ။ဥဒပါဒိ။)

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ သက္ကေန၊ သော။ ဒေဝါနမိန္ဒေန၊ သည်။ ယေ
အဇ္ဈိဋ္ဌပဉ္စာ၊ အကြင် အလွန်အလွှ်ရှိအပ်သော ပြဿနာတို့ကို။ (အလွန်သိချင်

၅၂၀

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

နေသော အနက် အဓိပ္ပာယ်တို့ကို။) ပုဋ္ဌာ၊ မေးအပ်ကုန်ပြီ။ တေ၊ တို့ကို။
 တဂ္ဂတာ၊ သည်။ ဗျာကတာ၊ ဖြေတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဣမဿ ဝေယျာကရဏဿ၊ ၏။ သက္ကပဉ္ဇာတွေဝ၊ သက္ကပဉ္ဇာ-ဟူ၍သာ။
 အဓိဝစနံ၊ အမည်သည်။ (အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။) [“ဇာတ်”ဟုလည်း ထည့်
 နိုင်၏။] ဣတိ၊ သို့။ (သုတံ။) ဣတိ၊ သက္ကပဉ္ဇ-သုတ် အပြီးတည်း။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ သက္ကပဉ္ဇသတ္တံ၊ သက္ကပဉ္ဇ
 သုတ်တော်သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပြီ။

၉-မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်အဋ္ဌကထာ

ဥဒ္ဓေသဝါရကထာအဖွင့်

၉၇၃။ ဧဝံ မေ သုတန္တံ၊ ဟူသောသုတ်သည်။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တံ၊ မဟာသတိပဋ္ဌာန-သုတ်တည်း။ [နည်းအမျိုးမျိုးပေးပုံကို သာမညဇလ-သုတ် ရာဇာမစ္စကထာ-အဖွင့်၌ပြခဲ့ပြီ။] တကြ၊ ထို မဟာသတိပဋ္ဌာန-သုတ်၌။ အယံ၊ ကား။ အပ္ပပ္ပဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။-ကောယန္တော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ သုတ္တံ၊ ကို။ အဘာသိ၊ ဟောတော်မူသနည်း။ ကုရုရဋ္ဌဝါသိနံ၊ ကုရုတိုင်း၌နေလေ့ရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏။ ဂမ္ဘီရဓေသနာပဋိဂ္ဂဟဏသမတ္ထတာယ၊ နက်နဲသောဓေသနာတော်ကို ခံယူခြင်း၌၊ စွမ်းနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဘဂဝါ ဣဒံ သုတ္တံ။ အဘာသိ၊ ပြီ။) ကိရ၊ ချဲ့။ ကုရုရဋ္ဌဝါသိနော၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည် လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုနိယော၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဥပါသကာ၊ တို့ သည်လည်းကောင်း။ ဥပါသိကာယော၊ ဥပါသိကာမတို့သည်လည်းကောင်း။ ဥတုပစ္စယာဒိသမ္ပန္နတ္တာ၊ ဥတု၊ ပစ္စည်း-အစရှိသည်တို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည့် အတွက်။ တဿ ရဋ္ဌဿ၊ ထို ကုရုတိုင်း၏။ သပ္ပာယဥတုပစ္စယသေဝနေန၊ လျောက်ပတ်သောဥတု လျောက်ပတ်သောပစ္စည်းကို မှီစဲရခြင်းကြောင့်။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ကလ္လသရီရာ၊ ခုံကျန်းသော ကိုယ်ရှိကြကုန်သည်လည်းကောင်း။ ကလ္လ-စိတ္တာ စ၊ ခုံကျန်းသော စိတ်ရှိကြကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ။

တေ၊ ထို ကုရုတိုင်းသူ တိုင်းသားတို့သည်။ စိတ္တသရီရကလ္လတာယ၊ ခုံကျန်း သော ကိုယ်စိတ် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုဂ္ဂဟိတပညာဗလာ၊ ချီမြှောက်အပ်သော ပညာအစွမ်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဂမ္ဘီရကထံ၊ နက်နဲ သော တရားစကားတော်ကို။ ပဋိဂ္ဂဟေတု၊ ခံယူခြင်းငှာ။ သမတ္တာ၊ စွမ်းနိုင်

၁။ ဥတုပစ္စယာဒိသမ္ပန္နတ္တာ။ ။ကုရုရဋ္ဌံ ကိရ တဒါ တံနိဝါသိသတ္တာနံ ယောနိ-သော မနသိကာရဝန္တတာဒိနာ ယေဘုယျေန သုပ္ပုပ္ပိပန္နတာယ၊ ပုဗ္ဗေ စ ကတပုည-တာဗလေန တဒါ ဥတုအာဒိသမ္ပတ္တိယုတ္တမေဝ အဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဥတုပစ္စ-ယာဒိသမ္ပန္နတ္တာ” တိ။ အာဒိသဓဋ္ဌေန ဘောဇနာဒိသမ္ပတ္တိံ သင်္ဂဏှာတိ။ ကေဝိ ပန “ပုဗ္ဗေ ပဝတ္တကုရုဝတ္တဓမ္မာနုဋ္ဌာနဝါသနာယ ဥတ္တရကုရု ဝိယ ယေဘုယျေန ဥတု-အာဒိသမ္ပန္နမေဝ ဟောန္တိ ဘဂဝတော ကာလေ သာတိသယံ ဥတုသပ္ပာယာဒိယုတ္တံ တံ ရဋ္ဌိ အဟောသိ” တိ ဝဒန္တိ-စိကာ။

၅၂၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တေန၊ ကြောင့်။ (ထိုကုရုတိုင်းသူ တိုင်းသားတို့၏ ခံကျန်းသောကိုယ်စိတ် ရှိကုန်သည့်အတွက် ချီမြောက်အပ်သော ပညာအစွမ်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ နက်နဲသော တရားစကားတော်ကို ခံယူခြင်း၌ စွမ်းနိုင်ကုန် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဘဂဝါ၊ သည်။ 'နေသံ၊ ထိုကုရုတိုင်းသူ တိုင်း သားတို့အား။ (အဘာသိ-၌ စပ်။) ဝါ၊ တို့၏။ ဣမံ ဂမ္ဘီရဒေသနာ- ပဋိဂ္ဂဟဏ သမတ္ထတံ၊ ဤ နက်နဲသော ဒေသနာတော်ကို ခံယူခြင်း၌ စွမ်းနိုင် ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ သမ္ပဿန္တော၊ ကောင်းစွာမြင်တော်မူသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ကေဝီသတိယာ၊ နှစ်ဆယ့်တပါးသော။ ဌာနေသု၊ အရာတို့၌။ [နှစ်ဆယ့်တပါးသောဌာနသည် နောက်၌လာလိမ့်မည်။] ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ စတုသစ္စ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ အရဟတ္တေ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၌။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်သွင်း တော်မူ၍။ [ကမ္မဋ္ဌာနံ အရဟတ္တေ ပက္ခိပိတွာတံ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနံ ယထာ အရဟတ္တံ ပါပေတိ၊ ဧဝံ ဒေသနာဝသေန အရဟတ္တပက္ခိပိတွာ။-ဋီကာ။] ဂမ္ဘီရတ္ထံ၊ နက်နဲသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိသော။ ဣဒံ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တံ၊ တော်ကို။ အဘာသိ၊ မူပြီ။

ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ ပုရိသော၊ သည်။ သုဝဏ္ဏ- စင်္ကေတကံ၊ ရွှေပန်းတောင်းကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထို ရွှေပန်းတောင်း ၌။ နာနာဗုပ္ပုနိ၊ အမျိုးမျိုးသော ပန်းတို့ကို။ ပက္ခိပေယျ ယထာ၊ ထည့်ရာ သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဝါ ပန၊ တနည်းကား။ သုဝဏ္ဏမဉ္ဇူသံ၊ ရွှေသေတ္တာ ကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ သတ္တရတနာနိ၊ ခုနစ်ပါးသော ရတနာတို့ကို။ ပက္ခိ- ပေယျ ယထာ၊ ထည့်ရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကုရုရဋ္ဌဝါသိပရိသံ၊ ကုရုတိုင်း၌နေလေ့ရှိသော လေးပါးသောပရိသတ်ကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ ဂမ္ဘီရဒေသနံ၊ နက်နဲသော ဒေသနာတော်ကို။ ဒေသေသိ၊ ပြီ။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ဧတ္ထ၊ ဤကုရုတိုင်း၌။ အညာနိပိ၊ ဤ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်မှတစ်ပါး အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဂမ္ဘီရတ္ထာနိ၊ နက်နဲသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိကုန်သော။ (သုတ္တာနိ-၌စပ်။) ဣမသ္မိံ ဇီဆနိကာယေ၊ ၌။ မဟာနိဒါနံ၊ မဟာနိဒါန-သုတ်လည်းကောင်း။ (ဣတိ- ၌စပ်။) မဇ္ဈိမနိကာယေ၊ ၌။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ လည်းကောင်း။ သာရောပမံ၊ လည်းကောင်း။ ရုက္ခောပမံ၊ လည်းကောင်း။ ရဋ္ဌပါလံ၊ လည်းကောင်း။ မာဂဏ္ဍိယံ၊ လည်းကောင်း။ အာနေဉ္ဇသပ္ပာယံ၊ အာနေဉ္ဇသပ္ပာယ-သုတ်လည်း ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ဒေသေသိ၊ ပြီ။ [စာအုပ်တို့၌ “အညာနိ” နှစ်ပုဒ်ပါနေ၏၊ နောက်တပုဒ်ကို “အပိ” ဟု ဆရာတော်၏နိဿယ- ၌ မိန့်ထားသည်။]

အပိ စ၊ သည်သာမက သေး။ တသ္မိံ ဇနပဒေ၊ ထို ကမ္မာသဒ္ဓမ္မ-ဇန ပုဒ်၌။ စတသော၊ ကုန်သော။ ပရိသာ၊ တို့သည်။ ပကတိယာဝ၊ အားဖြင့်ပင်။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာနုယောဂံ၊ သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာကို အဖန်ဖန်အားထုတ် ခြင်းကို။ ဝါ၊ အဖန်ဖန်အားထုတ်အပ်သော သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာကို။ အနု- ယုတ္တာ၊ အားထုတ်ကြကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဝိဟရန္တိ။ အန္တမသော၊ အားဖြင့်။ ဒါသကမ္မကရပရိဇနာပိ၊ ကျွန်၊ အလုပ်သမား၊ အခြွေအရံ-တို့သည်သော်မှ လည်း။ သတိပဋ္ဌာနပဋိသံယုတ္တဓမ္မေ၊ သတိပဋ္ဌာန်နှင့် စပ်ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ် သော။ ကထံ၊ ကို။ ကထေန္တိ၊ ပြောကြကုန်၏။ ဥဒကတိတ္ထသုတ္တကန္တနဋ္ဌာနာ ဒီသပိ၊ ရေဆိပ်အရပ် ချည်ကိုင်ရာအရပ်-အစရှိသည် တို့၌သော် မှလည်း။ နိရုတ္တကကထာ နာမ၊ အစီးအပွားမရှိသော စကားမည်သည်။ နပ္ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ကာစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ဣတ္ထိ၊ သည်။ (ဝဒတိ-၌စပ်။) ဝါ၊ ကို။ (ပုစ္ဆိတ-၌ စပ်။) “အမ္မ၊ အမိ။ တံ၊ သည်။ ကတရံ၊ အဘယ်မည် သော။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာကို။ မနသိကရောမိ၊ နှလုံးသွင်းသနည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတာ၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနာ။) “ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာကို။ န(မနသိကရောမိ)၊ မသွင်း ပါ။” ဣတိ၊ သို့။ သစေ ဝဒတိ၊ အကယ်၍ပြောအံ့။ (ဧဝံ သတိ။) တံ၊ ထို မိန်းမကို။ ဂရဟန္တိ၊ ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏။ (ကိ။) “တဝ၊ ရှင်မ၏။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ရှင်ရခြင်းသည်။ ဓိ၊ ထို့ထို့ ထွေးထိုက်သည်။ အတ္ထု၊ ဖြစ်လေစွ။ တံ၊ သည်။ ဇီဝမာနာပိ၊ အသက်ရှင်ပါသော်လည်း။ မတသဒိသာ၊ အသေကောင်မ- နှင့်တူသည်။ (အသိ၊ ၏။)” ဣတိ၊ သို့။ (ဂရဟန္တိ၊ ကုန်၏။) အထ၊ ကဲ့ရဲ့ ပြီးရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုမိန်းမကို။ “ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ပုန၊ ဖန်။ ဧဝံ၊ သို့။ မာ အကာသိ၊ မပြုပါလင့်။” ဣတိ၊ သို့။ ဩဝဒိတွာ၊ ဆုံးမ၍။ အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဥဂ္ဂဏှာပေန္တိ၊ သင်ယူစေကုန်၏။

ပန၊ ကား။ ယာ၊ အကြင်မိန်းမသည်။ “အဟံ၊ သည်။ အသုကသတိ- ပဋ္ဌာနံ နာမ၊ ထို သတိပဋ္ဌာန် မည်သည်ကို။ မနသိကရောမိ၊ ပါ၏။” ဣတိ၊ သို့။ (သစေ) ဝဒတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) တဿာ၊ ထိုမိန်းမအား။ “သာဓု သာဓု”တိ၊ သာဓု သာဓု-ဟူ၍။ သာဓုကာရံ၊ ကောင်းပေစွ...ဟု အားရနှစ်လို မြက်ဆိုအပ်သောအသံကို။ ဝါ၊ ကောင်းချီးကို။ ကတွာ၊ ၍။ “တဝ၊ ရှင်မ၏။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ရှင်ရခြင်းသည်။ သုဇီဝိတံ၊ ကောင်းသော အသက်ရှင်ခြင်းတည်း။ တံ၊ သည်။ မနုဿတ္ထံ၊ လူ့အဖြစ်သို့။ ပတ္တာ နာမ၊ ရောက်သည်မည်၏။ တဝတ္ထာယ၊ သင့်အကျိုးငှာ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။

၅၂၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဥပ္ပန္နော၊ ပွင့်တော်မူလာပြီ။” လူတိ အာဒိတိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားတို့ဖြင့်။ ပသံသန္တိ၊ ချီးမွမ်းကြကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကမ္မာသဒ္ဓမ္မနိဂုံး၌။ ကေဝလံ၊ တိရစ္ဆာန်တို့နှင့်မဖက် သက်သက်။ မနုဿဇာတိကာဝ၊ လူဇာတ်ရှိသူတို့သည်သာ။ သတိပဋ္ဌာနမနသိကာရယုတ္တော၊ သတိပဋ္ဌာန်နှလုံးသွင်းခြင်းကို အားထုတ်ကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ တေ၊ ထို လူတို့ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဝိဟရန္တော၊ နေကုန်သော။ တိရစ္ဆာန်ဂတာပိ၊ တိရစ္ဆာန်တို့သည်သော်မှလည်း။ (သတိပဋ္ဌာနမနသိကာရယုတ္တော၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)

တတြ၊ ထို တိရစ္ဆာန်တို့၏ သတိပဋ္ဌာနမနသိကာရ-ကိုအားထုတ်ခြင်း၌။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝတ္ထု၊ တည်း။ -ကိရ၊ ချဲ့။ ကော၊ တယောက်သော။ နဋကော၊ ကချေသည်သည်။ သုဝပေါတကံ၊ ကျေးသားငယ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ဖမ်းယူ၍။ သိက္ခာပေန္တော၊ သင်စေလျက်။ ဝိစရတိ၊ လှည့်လည်၏။ သော၊ ထို ကချေသည်သည်။ ဘိက္ခုနုပဿယံ၊ ဘိက္ခုနီကျောင်းကို။ ဥပနိဿာယ၊ ၍။ ဝသိတွာ၊ ၍။ ဂမနကာလေ၊ ပြန်သွားရာအခါ၌။ သုဝပေါတကံ၊ ကို။ ပမုဿိတွာ၊ မေ့၍။ ဂတော၊ သွားပြီ။ တံ၊ ထို ကျေးသားငယ်ကို။ သာမဏေရိယော၊ သာမဏေမ-တို့သည်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပဋိဇဇ္ဇိံ၊ သုမွေးမြူကြကုန်ပြီ။ အဿ၊ ထို ကျေးသားငယ်၏။ ဗုဒ္ဓရက္ခိတောတိ၊ ဟူ၍။ နာမံ၊ အမည်ကို။ အကံသု၊ ပြုကြကုန်ပြီ။ တံ၊ ထို ကျေးသားငယ်ကို။ ကေဒိဝသံ၊ ၌။ ပုရတော၊ ၌။ နိသိန္နံ၊ နားနေသည်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ မဟာထေရီ၊ မဟာထေရ်မ-သည်။ “ဗုဒ္ဓရက္ခိတာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ခေါ်ပြီ။ အယျေ၊ အရှင်မ။ ကိံ၊ အဘယ်ပါနည်း။ လူတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ တေ၊ သင်၏။ ဝါ၊ သင့်မှာ။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဘာဝနာမနသိကာရော၊ ဘာဝနာကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ လူတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။ အယျေ၊ မ။ (ဘာဝနာမနသိကာရော၊ သည်။) နတ္ထိ၊ မရှိပါ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ပဗ္ဗဇိတာနံ၊ ရဟန်းတော်တို့၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ဝသန္တေန နာမ၊ နေသူမည်သည်။ ဝိသဋ္ဌအတ္တဘာဝေန၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော အတ္တဘောရှိသူသည်။ ဘဝိတုံ၊ ငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကောစိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်

၁။ ဝိသဋ္ဌအတ္တဘာဝေန။ ။ဝိသဋ္ဌအတ္တဘာဝေနာတိ အနိစ္စာဒိဝသေန ကိသ္မိဉ္စိယောနိသော မနသိကာရေ စိတ္တံ အနိယောဇေတွာ ရူပါဒိအာရမ္မဏေ အဘိရတိ-ဝသေန ဝိသဋ္ဌစိတ္တေန ဘဝိတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ ပမာဒဝိဟာရံ ပဟာယ အပ္ပမတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော။-ဋီကာ။

သော။ မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းမှုကို။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊ လိုလားထိုက်၏။
 ပန၊ ထိုသို့ နှလုံးသွင်းမှုကို လိုလားထိုက်ပါသော်လည်း။ တံ၊ သည်။ အညံ၊
 အဋ္ဌိက-ကမ္မဋ္ဌာန်းမှတစ်ပါး အခြားသောကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ (မနသိကာတံ၊ ၄၁။)
 န သက္ခိယသိ၊ စွမ်းနိုင်မည်မဟုတ်။ “အဋ္ဌိ အဋ္ဌိ”တိ၊ အဋ္ဌိ အဋ္ဌိ-ဟူ၍။ ဝါ၊
 အရိုး အရိုး-ဟူ၍။ သဇ္ဈာယံ၊ သရဇ္ဈာယ်မှုကို။ ကရောဟိ၊ လော့။ ဣတိ၊
 ဤသို့ ပြောပြီ။ သော၊ ထို ကျေးသားငယ်သည်။ ထေရိယာ၊ ၏။ သြဝါဒေ၊
 ဌ။ ဌတော၊ ၍။ “အဋ္ဌိ အဋ္ဌိ”တိ၊ ဟူ၍။ သဇ္ဈာယန္တော၊ လျက်။ စရတိ၊
 လှည့်လည်၏။

တံ၊ ထို ကျေးသားငယ်ကို။ ဧကဒိဝသံ၊ ဌ။ ပါတောဝ၊ နံနက်စောစော
 ဌ်ပင်။ တောရဏဂ္ဂေ၊ တုရိဏ်တိုင် ထိပ်ဖျား၌။ နိသီဒိတော၊ နားနေ၍။
 ဗာလာတပံ၊ တက်သစ်စ နေလှလင်ကို။ ဝါ၊ နေပူဆာကို။ တပမာနံ၊ လှံနေ
 စဉ်။ ဧကော၊ တကောင်သော။ သကုဏော၊ သိန်းငှက်သည်။ နဗပဉ္စရေန၊
 ခြေသည်းဟူသော ခရိုင်ဖြင့်။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ဖန်ယူပြီ။ (ခြေသည်းဖြင့် သုတ်
 ယူပြီ။) သော၊ ထို ကျေးသားငယ်သည်။ “ကိရိ ကိရိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ကျိကျိ-
 ဟူ၍။ သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။ သာမဏေရိယော၊ သာမဏေမ-
 တို့သည်။ သုတော၊ ၍။ “အယျေ၊ ရှင်မတို့။ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော၊ ကို။ သကုဏေန၊
 သည်။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်ပြီ။ နံ၊ ထို ဗုဒ္ဓရက္ခိတကို။ မောစေမ၊ လွတ်စေ
 ကြကုန်အံ့”။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ လေဉ္စုအာဒိနိ၊ ခဲအစရှိသည်တို့ကို။
 ဂဟေတော၊ ၍။ အနုဗန္ဓိတော၊ အစဉ်လိုက်၍။ မောစေသံ၊ လွတ်စေကြကုန်ပြီ။

တံ၊ ထို ဗုဒ္ဓရက္ခိတ-ကို။ အာနေတော၊ ၍။ ပုရတော၊ ဌ။ ထပိတံ၊ တားအပ်
 သည်ကို။ ထေရိ၊ သည်။ အာဟ၊ မေးပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) “ဗုဒ္ဓရက္ခိတ၊ တ။
 သကုဏေန၊ သည်။ ဂဟိတကာလေ၊ ယူအပ်ရာ အခါ၌။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။
 စိန္တေသိ၊ ကြံမိသနည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ အယျေ၊ မ။ အညံ၊ အဋ္ဌိ-
 ပုဉ္ဇေ-မှတစ်ပါးသော။ ကိဉ္စ၊ တစ်ခုခုကို။ န စိန္တေသိ၊ မကြံမိပါ။ အဋ္ဌိ-
 ပုဉ္ဇောဝ၊ အရိုးစုသည်သာ။ အဋ္ဌိပုဉ္ဇေ၊ အရိုးစုကို။ ဂဟေတော၊ ၍။ ဂစ္ဆတိ၊
 ၏။ (သွားပေါ့။ အယျေ၊ မ။) ကတရသ္မိံ၊ ဌာနေ၊ အဘယ်အရပ်၌။ ဝိပ္ပ-
 ကိရိဿတိ၊ ဖရိုဖရဲ ဖြန့်ကြဲပါလတ္တံ့နည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အဋ္ဌိပုဉ္ဇေမေဝ၊ ကိုသာ။
 စိန္တေသိံ၊ ပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ [နောက် “အယျေ” ပုဒ်ပိုဟန်
 တူ၏။] ဗုဒ္ဓရက္ခိတ၊ တ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ...။
 အနာဂတေ၊ ဌ။ တေ၊ သင်၏။ ဘဝက္ခယဿ၊ ဘဝ၏ကုန်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်
 ၏။ ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဣတိ၊ ဤသို့

၅၂၆

သုတ်မဟာဝဂ်အဋ္ဌကထာ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ပြောပြီ။ ဧဝံ၊ သို့လျှင်။ တတ္ထ၊ ထို ကမ္မာသဒမ္မ-နိဂုံး၌။ တိရစ္ဆာနဂတာပိ၊
တို့သော်မှလည်း။ သတိပဋ္ဌာနမနသိကာရယုတ္တာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။)
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နေသံ၊ ထို ကမ္မာသဒမ္မ-နိဂုံးသို့ နိဂုံးသားတို့အား။ ဘဂဝ၊
သည်။ သတိပဋ္ဌာနဗုဒ္ဓိမေဝ၊ သတိပဋ္ဌာန်၌ဖြစ်သော အသိဉာဏ်ကိုသာ။
[ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ “သတိပဋ္ဌာန်၏ တိုးပွားခြင်းကိုသာလျှင်” ဟု
ပေးတော်မူ၏။] ဇနေန္တော၊ ဖြစ်စေတော်မူလိုသည်။ (ဟုတော့။) ဣဒံ သုတ္တံ၊
ဤ မဟာသတိပဋ္ဌာန-သုတ်တော်ကို။ အဘာသိ၊ မူပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ကောယနော အယံ ဘိက္ခုဝေ မဂ္ဂေါ-အစရှိသော ပါဠိ၌။
ကောယနောတိ၊ ကား။ ကေမဂ္ဂေါ၊ တကြောင်းတည်းသော လမ်းတည်း။
ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂဿ၊ လမ်းခရီး၏။
(နာမာနိ-၌ စပ်။)

မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂေါ-ဟူသော အမည်လည်းကောင်း။ ပန္နော၊ ပန္နော
ဟူသော အမည်လည်းကောင်း။ ပထော၊ ပထော ဟူသော အမည်
လည်းကောင်း။ ပဇ္ဇော၊ လည်းကောင်း။ အဉ္ဇသံ၊ လည်းကောင်း။
ဝဠုမံ၊ လည်းကောင်း။ အယနံ၊ လည်းကောင်း။ နာဝ၊ လည်း
ကောင်း။ ဥတ္တရသေတု စ၊ လည်းကောင်း။ ကုလ္လော စ၊ လည်း
ကောင်း။ ဘိသိ၊ လည်းကောင်း။ သင်္ကမော၊ သင်္ကမော-ဟူသော
အမည်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။

ဗဟူနိ၊ ကုန်သော။ နာမာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) [မဂ္ဂေါ၊ လမ်းခရီး။
ပန္နော၊ လမ်းခရီး။ ပထော၊ လမ်းခရီး။ ပ။ သင်္ကမော၊ လမ်းခရီး။] ဣမ၊
ဤ မဟာသတိပဋ္ဌာန-သုတ်၌။ သွာယံ (သော + အယံ)၊ ထို လမ်းခရီးကို။

၁။ ကောယနော။ ပ။ တသ္မာ။ ။ ကောယနောတိ ဧတ္ထ အယနသဒ္ဓေါ မဂ္ဂပရိ-
ယာယော။ န ကောဝလံ အယနမေဝ၊ အထ၊ ခေါ် အညေဝိ ဗဟူ မဂ္ဂပရိယာယာတိ
ပဒုဒ္ဓါရံ ကရောန္တော “မဂ္ဂဿ ဟိ” တိအာဒိ ဝတ္ထာ ယဒိ မဂ္ဂပရိယာယော အယန-
သဒ္ဓေါ၊ ကသ္မာ ပုန “မဂ္ဂေါ” တိ ဝုတ္တန္တိ ဖောဒနံ သန္တာယာဟ “တသ္မာ” တိအာဒိ။ -
ဇီကာ။

၂။ ကေမဂ္ဂေါ။ ။ တတ္ထ ကေမဂ္ဂေါတိ ကော ဧဝ မဂ္ဂေါ။ န ဟိ နိဗ္ဗာန-
ဝါမိမဂ္ဂေါ အညော အတ္တိတိ။ နန သတိပဋ္ဌာနံ ဣမ မဂ္ဂေါတိ အဓိပ္ပေတံ၊ တဒညေ
စ ဗဟူ မဂ္ဂဓမ္မာ အတ္တိတိ? သစ္စံ အတ္တိ၊ တေ ပန သတိပဋ္ဌာနဂ္ဂဟဏေနော
ဂဟိတာ တဒဝိနာဘာဝတော။ တုတာ ဟိ ဉာဏဝိရိယာဒယော နိဗ္ဗေသေ ဂဟိတာ၊
ဥဗ္ဗေသေ ပန သတိယာ ဧဝ ဂဟဏံ ဧဝေနယုဇ္ဈာသယဝသေနာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ -ဇီကာ။

အယနနာမေန၊ အယန-ဟူသော နာမည်ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ (ထိုသို့ လမ်းခရီး၏ ဤသုတ်၌ အယန-နာမည်ဖြင့် ဟောတော်မူ
 အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ကောယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါတိ ဧတ္ထ၊
 ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ အယံ မဂ္ဂေါ၊
 ဤ လမ်းခရီးသည်။ ကေမဂ္ဂေါ၊ တကြောင်းတည်းသော လမ်းတည်း။ ခွိဓာ^၁၊
 အားဖြင့်။ န ပထဘူတော၊ လမ်းခရီးဖြစ်၍ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ ဧဝံ၊
 သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

အထ ဝါ၊ ကား။ ဧကေန၊ အဖော်မလှောက် တယောက်တည်းသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အယိတဗ္ဗော၊ သွားထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကောယနော၊
 မည်၏။ ဧကေနာတိ၊ ကား။ ဂဏသင်္ဂဏိကံ၊ အပေါင်းအဖော်၌ ပေါင်း
 သင်းကျရောက်ခြင်းကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ဝုပကဋ္ဌေန၊ အပေါင်းအဖော်မှ
 ကင်းဆိတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိဝိတ္တစိတ္တေန၊ ကင်းဆိတ်သောစိတ်ရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အယိတဗ္ဗော ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ သွားထိုက်သော လမ်းခရီးတည်း။
 (ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကောယနော၊ မည်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ ဧတေန၊ ဤ
 သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးဟူသော လမ်းဖြင့်။ (သပ္ပုရိသ၊ သူတော်ကောင်းတို့
 သည်။) အယန္တိ၊ သွားကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အယနော၊ မည်၏။
 သံသာရတော၊ သံသရာမှ။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊
 နက်။ ကေဿ၊ ဤ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ အယနော၊
 သွားကြောင်းဖြစ်သော လမ်းတည်း။ ကောယနော၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော
 မြတ်စွာဘုရား၏ သွားကြောင်းဖြစ်သောလမ်း။ ကေဿာတိ၊ ကား။ သေဋ္ဌဿ၊
 အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ (အယနော၊ တည်း။) [ကေ-
 သဒ္ဓါ သေဋ္ဌ-အနက်ဟော။] စ၊ ဆက်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သဗ္ဗသတ္တသေဋ္ဌော၊
 အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့ထက် အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 (ထိုသို့ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ထက် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။) ဘဂဝတော၊ ၏။ (အယနော၊ တည်း။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဧတေန၊ ထို သတိပဋ္ဌာန်တည်းဟူသော လမ်းခရီးဖြင့်။ အညေပိ၊
 မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး အခြားသောသူတော်ကောင်းတို့သည်လည်း။ ကိဉ္ဇာပိ
 အယန္တိ၊ အကယ်၍ကား သွားကြပါပေကုန်၏။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့
 သွားကြပါကုန်သော်လည်း။ ဧတေန၊ ထို မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဥပ္ပာဒိတတ္ထာ၊

၁။ န ခွိဓာပထော။ ။ “န ခွိဓာပထဘူတော”တိ ဣမိနာ ဣမဿ မပ္ပဿ
 အနေကမဂ္ဂဘာဝါဘာဝံ ဝိယ အနိဗ္ဗာနဂါမိဘာဝါဘာဝဉ္စ ဒသေတံ။-ဋီကာ။

၅၂၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဖြစ်စေတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သော၊ ထို 'လမ်းခရီးသည်။
 ဘဂဝတောဝ၊ ၏သာ။ အယနော၊ မည်၏။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟော
 တော်မူသနည်း။ “သော ဟိ။ ပ။ ဥပ္ပာဒေတာ”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကား
 ကို။ (အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာဟ။) [ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ သော ဘဂဝါ၊
 သည်။ အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်သေးသော။ မဂ္ဂဿ၊ လမ်းခရီးကို။ ဥပ္ပာဒေတာ၊
 ဖြစ်စေတော်မူတတ်၏။-ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဒေဝဒဟဝဂ်၊ ဂေါပကမောဂ္ဂလ္လာန-
 သုတ်။]

ဝါ၊ တနည်း။ အယတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယနော၊
 မည်၏။ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဧကသ္မိံ၊
 တခုတည်းသော ဓမ္မဝိနယ-၌။ အယနော၊ ဖြစ်သောလမ်းတည်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ကောယနော၊ မည်၏။ ဣမသ္မိံ ယေဝ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤ တရား
 သဖြင့်ဆုံးမရာ သာသနာတော်၌သာ။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ အညတ္ထ၊ ဓမ္မဝိနယ-
 သာသနာတော်မှတစ်ပါး အခြားသာသနာ၌။ န (ပဝတ္တတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ
 ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယထာဟ၊ နည်း။ “ဣမသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဓ။ ပ။ ဥပလဗ္ဘတိ”တိ၊
 ဟူ၍။ (ဘဂဝါ အာဟ။) [သုဘဒ္ဓ၊ ဒု။ ဣမသ္မိံ ခေါ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤ
 တရားသဖြင့်ဆုံးမသင့်ရာ သာသနာတော်၌သာ။ (ဣမသ္မိံ ခေါတိ ဧတ္ထ
 ခေါ-သဒ္ဓေါ အဝဓာရဏေ။-ဒီကာ။) အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂ္ဂိ-
 ကော၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။
 ဝါ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ သိအပ်၏။ မဟာပရိနိဗ္ဗာန-သုတ်၊ သုဘဒ္ဓပရိဗ္ဗာဏ
 ဝတ္ထု။] ဟိ၊ မှန်။ သေ (ဧသော)၊ ဤ အယနော မဂ္ဂေါ-ဟူသော နာမည်
 အထူးအပြားသည်သာ။ (တနည်း) သေ (ဧသော)၊ ဤ အယန-သဒ္ဓေါ၏
 ကမ္မသာဓန၊ ကရုဏသာဓန၊ ကတ္ထုသာဓန-ဟူသော အထူးအပြားသည်သာ။
 ဒေသနာဘေဒေါယေဝ၊ ဒေသနာတော်၏ အထူးအပြားသာတည်း။ အတ္ထ-
 တော ပန၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့်ကား။ ဧကောယေဝ၊ တမျိုးတည်း
 သာတည်း။ [ယဒိဗ္ဗံ “မဂ္ဂေါ”တိ ဝါ “အယနော”တိ ဝါ။ အယန-သဒ္ဓေါ
 ဝါ ကမ္မကရုဏာဒိဝိဘာဂေါ။ တေနာဟ “အတ္ထတော ပန ဧကောဝါ”တိ-
 ဒီကာ။]

အပိစ၊ သည်သာ မကသေး၊ (ယော မဂ္ဂေါ၊ အကြင် လမ်းကြောင်း
 သည်။) ဧကံ၊ တပါးသော နိဗ္ဗာန်သို့။ အယတိ၊ သွားတတ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ (သော မဂ္ဂေါ၊ သည်။) ကောယနော၊ မည်၏။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊
 ရှေးအဖို့၌။ နာနာမုခဘာဝနာနယပ္ပဝတ္ထော၊ ကာယာနုပဿနာ-အစရှိသော

ဥဒ္ဓေသဝါရကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၅၂၉

အမျိုးမျိုးသော အဦးပခာနရှိသော ဘာဝနာနည်းအားဖြင့်ဖြစ်သည်။ (သမာ
နော)ပိ၊ သော်လည်း။ အပရဘာဂေ၊ နောက်အဖို့၌။ ဧကံ နိဗ္ဗာနမေဝ၊
တပါးတည်းသော နိဗ္ဗာန်သို့သာ။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားတတ်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ရွတ်ဆိုသနည်း။ ကောယနံ။ပ။ ဩဃန္တိ၊
ဟူ၍။ သဟမ္ပတိ၊ မည်သော။ ဗြဟ္မာ၊ သည်။ (အာဟ၊ ပြီ။)-

ဇာတိခယန္တဒဿိ၊ ဇာတိ၏ကုန်းကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်တည်း
ဟူသောအဆုံးကို မြင်တော်မူပြီးထသော။ ဟိတာနုကမ္ပိ၊ သတ္တဝါ
ဟူသမျှကို အစီးအပွားဖြင့် သနားစောင့်ရှောက်တော်မူထသော။
(ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။) ကောယနံ၊ တပါးတည်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်တတ်
သော။ မဂ္ဂံ၊ သတိပဋ္ဌာန်တည်းဟူသော လမ်းကို။ ပဇာနာတိ၊ ၏။
ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးအခါ၌။ (ဗုဒ္ဓေါ၊ တို့သည်။) ဧတေန မဂ္ဂေန၊ ဤ သတိ
ပဋ္ဌာန်တည်းဟူသော လမ်းဖြင့်။ ဩဃံ၊ ဩဃလေးဖြာ သံသရာရေ
အယဉ်ကို။ တရိံသု၊ လွန်မြောက်တော်မူကြကုန်ပြီ။ (အနာဂတေပိ၊
နောင်အခါ၌လည်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ တို့သည်။ ဧတေန မဂ္ဂေန။ ဩဃံ၊ ကို။)
တရိယန္တိ ယေဝ၊ လွန်မြောက်တော်မူကုန်လိမ့်မည်သာ။ တရုန္တိ၊
ယခုအခါ၌လည်း လွန်မြောက်တော်မူကြကုန်ဆဲ။ [မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်၊
မဂ္ဂ-သုတ်။]

ပန၊ ဝါဒန္တရ-ကား။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ “န ပါရံ ဒိဂုဏံ
ယန္တိ”တိ၊ -ဟူသော။ ဂါထာနယေန၊ ဂါထာနည်းအားဖြင့်။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ ကေဝါရံ၊ တကြိမ်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားတတ်၏။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ကောယနော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထို
ကေစိဆရာတို့၏ စကားသည်။ (တနည်း) တံ၊ ထို တကြိမ် နိဗ္ဗာန်သို့သွား
တတ်၏ ဟူသောအနက်သည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ [တန္တိ တံ တေသံ
ဝစနံ၊ ဟံ ဝါ ကိရိယာဝုတ္တိဝါစကတ္တံ န ယုဇ္ဇတိ။ န ဟံ သင်္ချေယျပ္ပ-
ဓာနတာယ သတ္တဝါစိနော ကေသဒ္ဓဿ ကိရိယာဝုတ္တိဝါစကတာ အတ္ထိ။-
ဋီကာ။] (ကသ္မာ။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဣမဿ အတ္တဿ၊ ဤ
တကြိမ် နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ်၏ ဟူသော အနက်၏။ သကံ အယနောတိ
ဣမိနာ ဗျဉ္ဇနေန၊-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (တသ္မာ၊
ကြောင့်။ တံ န ယုဇ္ဇတိ။) ပန၊ ဆက်။ အသံ၊ ဤမဂ်၏။ ဧကံ၊
တခုသော။ အယနံ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကော၊ တခုသော။ ဂတိပဝတ္တိ၊
ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကောယနော၊ မည်၏။) ဣတိ

၅၃၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဝေ၊ သို့။ အတ္ထံ၊ ကေ+အယနံ+အဿ-ဟူသော ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ် အနက်ကို။
ယောဇေတော၊ ယှဉ်စေ၍။ ယဒိ ဝုဇ္ဇေယျ၊ အကယ်၍ ဆိုအပ်ငြားအံ့။ (ဝေ
သတိ။) ဗျဉ္ဇနံ၊ သဒ္ဓါသည်။ ယုဇ္ဇေယျ၊ သင့်သေးရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်
သဒ္ဓါသင့်ပါသော်လည်း။ အတ္ထော၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်သည်။ ဥဘယထာပိ၊
နှစ်ပါးစုံသောအခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ န ယုဇ္ဇေတိ။ [ကေ+အယနံ+အဿ-
ဟူသော ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်အနက်၊ သကိံ အယနေ-ဟူသော အနက်၊
ဤနှစ်နက်ကို “ဥဘယထာ” ဟုဆို။] ကသ္မာ၊ နည်း။ ဣမ၊ ဤ မဟာသတိ-
ပဋ္ဌာန-သုတ်၌။ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂဿ၊ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သောမဂ်၏။ ဝါ၊ ကို။
အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်အဖြစ်ကြောင့်။ (အတ္ထော ဥဘယထာပိ န
ယုဇ္ဇေတိ။) ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ကာယာဒိစတု-
အာရမ္မဏံပွဝတ္ထော၊ ကာယ-အစရှိသော လေးပါးသော အာရုံ၌ဖြစ်သော။
[အာဒိဖြင့် ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ-တို့ကိုယူ။] ပုဗ္ဗဘာဂသတိပဋ္ဌာနမဂ္ဂေါ၊
မဂ်၏ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော သတိပဋ္ဌာန်တည်းဟူသော မဂ်ကို။ ဣမ၊ ဤ
ကောယနော ဘိက္ခဝေ အယံ မဂ္ဂေါ-ဟူသောပါဌ်၌။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။
လောကုတ္တရော၊ လောကုတ္တရာမဂ်ကို။ န (အဓိပ္ပေတော)။ သော စ၊ ထို
ပုဗ္ဗဘာဂ-သတိပဋ္ဌာနမဂ်သည်လည်း။ အနေကဝါရမ္ပိ၊ အကြိမ်များစွာလည်း။
အယတိ၊ ဖြစ်၏။ အဿ၊ ထို ပုဗ္ဗဘာဂ-သတိပဋ္ဌာနမဂ်၏။ အနေကံ၊ တကြိမ်
မက များစွာသော။ အယနံ စ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ ဟောတိ။ (တသ္မာ၊
ကြောင့်။ အတ္ထော ဥဘယထာပိ န ယုဇ္ဇေတိ။) [ဤသို့ ရှေ့ဝါကျကိုယူ၍
ထည့်ပါ။]

စ၊ ဆက်။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ၌လည်း။ ဣမသ္မိံ ပဒေ၊ ဤ ကောယနော ဘိက္ခဝေ
အယံ မဂ္ဂေါ-ဟူသော ဝါကျ၌။ (တနည်း) ဣမသ္မိံ ပဒေ၊ ဤ ပုဗ္ဗဘာဂ-
မဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ-ဟု စီရင်ရာပုဒ်၌။ [ဣမသ္မိံ ပဒေတိ “ကော-
ယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ” တိ ဣမသ္မိံ ဝါကျ၊ ဣမသ္မိံ ‘ဝါ’ “ပုဗ္ဗ-
ဘာဂမဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ” တိ ဝိဓာနပဒေ။-ဋီကာ။] မဟာထေရာနံ၊
တို့၏။ သာကတ္ထော၊ အတူတကွ ပြောဆိုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဆွေးနွေးခြင်းသည်။
အဟောသိယေဝ၊ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်သာ။ (ကိံ။) တိပိဋကစူဠနာဂထေရော၊
သည်။ (အယံ မဂ္ဂေါ၊ သည်။) ပုဗ္ဗဘာဂသတိပဋ္ဌာနမဂ္ဂေါတိ၊ လော-
ကုတ္တရာမဂ်၏ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော သတိပဋ္ဌာန်တည်းဟူသော မဂ်ဟူ၍။
အာဟ၊ ပြောပြ။ အဿ၊ ထို တိပိဋကစူဠနာဂ-ထေရ်၏။ အာစရိယော၊
သော။ တိပိဋကစူဠသုမထေရော ပန၊-သည်ကား။ (အယံ မဂ္ဂေါ။) မိဿက-

ဥဒ္ဓေသဝါရကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၂၃၁

မဂ္ဂေါတိ၊ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ-ရောနှောသော မဂ်ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။
ဘန္တေ၊ ရား။ ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော မဂ်ပါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
လျှောက်ပြီ။ အာရုသော၊ ရှင်။ မိဿကမဂ္ဂေါ၊ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ-
ရောနှောသော မဂ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ အာစရိယေ၊ သည်။
ပုနပ္ပုနံ၊ ထပ်။ ဘဏန္တေ ပန၊ ပြောဆိုသော်ကား။ အပ္ပဋ္ဌိဗာဟိတော၊ မတား
မြစ်မူ၍။ တုဏှိ၊ ဆိတ်။ အဟောသိ၊ ပဉ္စ၊ ကို။ အဝိနိစ္ဆိနိတော၊ မဆုံးဖြတ်
မူ၍သာ။ ဥဋ္ဌဟိံသု၊ ထကြကုန်ပြီ။

အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ အာစရိယတ္ထေရော၊ ဆရာဖြစ်သော ထေရ်သည်။
နဟာနကောဋ္ဌကံ၊ ရေချိုးအံ့သို့။ ဝါ၊ ရေချိုးတိုက်သို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ လတ်
သော်။ “မယာ၊ သည်။ မိဿကမဂ္ဂေါ၊ ဟူ၍။ ကထိတော၊ ပြောဆိုအပ်ပြီ။
စူဠနာဂေါ၊ သည်။ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂေါတိ၊ မဂ်ဟူ၍။ အာဒါယ၊ စွဲမြဲစွာယူ၍။
ဝေါဟရတိ၊ ပြောဆို၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကောယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ-ဟူ
သော ပါဌ်၌။ နိစ္ဆယော၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းစကားသည်။ ကော နု ခေါ၊
နည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သုတ္တန္တံ၊ သုတ္တန်ကို။ (မဟာသတိပဋ္ဌာန-သုတ်
ကို။) အာဒိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပရိဝတ္ထေန္တော၊ တဖန်ဖြစ်စေလတ်
သော်။ ဝါ၊ ရွတ်ဆိုလတ်သော်။ “ယော ဟိ ကောစိ ။ပ။သတ္တဝဿာနီ”တိ၊
ဟူသော။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤ ပါဠိရပ်၌။ သလ္လက္ခေသိ၊ မှတ်ချက်ချပြီ။
လောကုတ္တရမဂ္ဂော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ သတ္တ ဝဿာနိ၊ ခုနစ်နှစ်
တို့ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌမာနော နာမ၊ တည်သောမဂ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မယာ၊
သည်။ ဝုတ္တော၊ သော။ မိဿကမဂ္ဂေါ၊ ကို။ န လဗ္ဘတိ၊ အပ်။ စူဠ-
နာဂေန၊ သည်။ ဒိဋ္ဌော၊ မြင်အပ်သော။ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရာ-
မဂ်၏ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော မဂ်ကိုသာ။ လဗ္ဘတိ၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဥ တော၊
၍။ အဋ္ဌမိယံ၊ ရှစ်ရက်မြောက်နေ့၌။ ဓမ္မသဝနေ၊ တရားနာရာအချိန်ကို။
(တရားနာချိန်ကို။) သဗ္ဗုဋ္ဌေ၊ ကြွေးကြော်အပ်သော်။ အဂမာသိ၊ ပြီ။

ကိရ၊ ချဲ့။ ပေါရာဏကတ္ထေရော၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ထေရ်တို့သည်။ ပိယ-
ဓမ္မသဝနာ၊ ချစ်အပ်သော တရားနာခြင်းရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ တရားနာခြင်းကို
မြတ်နိုးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ သဒ္ဓါ၊ အသံကို။ သုတော၊ ကြား၍သာ။
[သဒ္ဓိ သုတောဝါတိ “ကာလော ဘန္တေ ဓမ္မသဝနာယာ”တိ ကာလာရေစန-
သဒ္ဓိ ပစ္စက္ခတော၊ ပရမ္ပရာယ စ သုတော။-ဋီကာ။] “အဟံ ပဌမံ အဟံ
ပဌမံ၊ ငါအလျင်ရောက်အံ့၊ ငါအလျင်ရောက်အံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။
ဘေပုဟာရေနေဝ၊ တပြိုင်နက်တည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဩသရန္တိ၊ သက်ရောက်

၅၃၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ကြကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ တသ္မိံ ဒိဝဿေ၊ ချံ။ စူဠနာဂတ္ထေရဿ၊ ၏။ ဝါရော၊ အလှည့်အကြိမ်တည်း။ တေန၊ ထို စူဠနာဂ-ထေရ်သည်။ ဓမ္မာသနေ၊ တရား၏နေရာ၌။ (တရားဟောရာပလ္လင်၌။) နိဿိဒိတော၊ ရှိ။ ဗီဇနိံ၊ ယပ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ပုဗ္ဗဂါထာသု၊ ရှေးဦးစွာဟောအပ်သော ဂါထာတို့ကို။ ဝုတ္တာသု၊ ရွတ်ဆိုအပ်ကုန်လတ်သော်။ ထေရဿ၊ စူဠနာဂ-ထေရ် ၏။ အာသနပိဋ္ဌိယံ၊ တရားဟောပလ္လင်၏ ကျောဘက်၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော စူဠသုမ-ထေရ်၏။ ဧတံ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ (ကိံ။) “ရဟော၊ မျှက်ကွယ်၌။ နိဿိဒိတော၊ ရှိ။ န ဝက္ခာမိ၊ မပြောဆိုအံ့။” ဣတိ၊ ဤ အကြံသည်။ (အဟောသိ။)

ဟိ၊ မှန်။ ပေါရာဏကတ္ထေရာ၊ တို့သည်။ အနုဿယကာ၊ မငြူစူကြ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ အတ္တနော၊ ၏။ ရုစိမေဝ၊ အလိုကိုသာ။ ဥစ္ဆုဘာရံ၊ ထမ်းဆောင်အပ်သော ကြံစည်းကို။ (ဥက္ခိပိတော၊ မြှောက်၍။ ဝိစရန္တိ) ဝိယ၊ လှည့်လည်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဥက္ခိပိတော၊ ရှိ။ န ဝိစရန္တိ၊ မလှည့်လည်ကြကုန်။ ကာရုဏမေဝ၊ သင့်သောအကြောင်းကိုသာ။ ဂဏန္တိ၊ ယူကြကုန်၏။ အကာရဏံ၊ မသင့်သောအကြောင်းကို။ ဝိဿဇ္ဇန္တိ၊ စွန့်ကြ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ထေရော၊ စူဠသုမ-ထေရ်သည်။ အာဝုဿော စူဠနာဂ၊ ငါ့ရှင်စူဠနာဂ။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ သော၊ ထို စူဠနာဂ- ထေရ်သည်။ အာစရိယဿံ၊ ၏။ သဒ္ဓေါ ဝိယ၊ အသံကဲ့သို့ပါတကား...။ ဣတိ၊ ဤသို့စဉ်းစား၍။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ တန်ထား၍။ “(ကိံ ဘန္တေတိ၊ ဟူ၍။ (အဘယ်ပါနည်းဘုရားဟူ၍။)” အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ အာဝုဿော စူဠနာဂ။ ဂ။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တော၊ သော။ မိဿက- မဂ္ဂေါ၊ ကို။ န လဗ္ဘတိ၊ အပ်။ တယာ၊ သည်။ ဝုတ္တော၊ သော။ ပုဗ္ဗဘာဂ- သတိပဋ္ဌာနမဂ္ဂေါ၊ ကိုသာ။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။

ထေရော၊ စူဠနာဂ-ထေရ်သည်။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။ (ကိံ။) “အမှာကံ၊ တို့၏။ အာစရိယော၊ သည်။ သဗ္ဗပရိယတ္တိကော၊ အလုံးစုံသောပရိယတ်ကို ဆောင်နိုင်သော။ တေပိဋ္ဌကော၊ ပိဋကသုံးပုံရှိသော။ သုတဗုဒ္ဓေါ၊ ကြားနာ အပ်သော ပရိယတ်အားဖြင့် ဘုရားတဆူတည်း။ ဧဝဉ္စပဿာပိ၊ ဤသို့ သဘော ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏စိတ်၌။ အယံ ပစ္စော၊ ဤ ပြဿနာသည်။ အာလုဋ္ဌေတိ နာမ၊ မွေ့နေောက် ချောက်ချား ရတုံသေး၏။ အနာဂတေ၊ ချံ။ မမ၊ ၏။ ဘာတိကာ၊ ညီတော် တို့သည်။ ဣမံ ပဉ္စံ၊ ကို။ အာလုဋ္ဌေဿန္တိ၊ မွေ့နေောက် ချောက်ချားစေ

ကုန်တော့လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်ကို။ ဂဟေတွာ၊
 ၍။ ဣမံ ပဉ္စ၊ ကို။ နိစ္စလံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိအောင်။ ကရိယာမိ၊ အံ့။
 ဣတိ၊ သို့။ (စိန္တေသိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံပြီး၍။) ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂတော၊ ပဋိ-
 သမ္ဘိဒါမဂ်မှ။ “ကောယနမဂ္ဂေါ။ပ။ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိယထာ”တိ၊ ဟူသော။
 သုတ္တံ၊ ပါဠိကို။ အာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ ထပေသိ၊ ထားပြီ။

“ပုဗ္ဗဘာဂသတိပဋ္ဌာနမဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရာမဂ်၏ ရှေ့အဖို့၌
 ဖြစ်သောမဂ်ကို။ ကောယနမဂ္ဂေါ၊ တကြောင်းတည်း လမ်းဖြစ်သော
 မဂ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

မဂ္ဂါနံ၊ တို့တွင်။ အဋ္ဌဂီကော၊ ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါရှိသောမဂ်သည်။
 သေဋ္ဌော၊ အမြတ်ဆုံးတည်း။ သစ္စာနံ၊ တို့တွင်။ စတုရော၊ လေးပါး
 ကုန်သော။ ပဒါ၊ အဖို့အစုတို့သည်။ (သေဋ္ဌော။) ဓမ္မာနံ၊ တို့တွင်။
 ဝိရာဂေါ၊ မတပ်မက်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်။ သေဋ္ဌော၊ တည်း။ ဒွိပဒါနဉ္စ၊
 အခြေနှစ်ချောင်းရှိသူ နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ-တို့တွင်လည်း။ စက္ခုမာ၊
 ငါးပါးသောစက္ခုရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ (သေဋ္ဌော၊
 တည်း။)

ဒဿနဿ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်တတ်သော မဂ်ဉာဏ်၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊
 စင်ကြယ်ခြင်းငှာ။ ဧသေဝ(ဧသော ဧဝ)၊ ဤ အရိယ အဋ္ဌဂီက-
 မဂ်သည်သာ။ မဂ္ဂေါ၊ လမ်းကြောင်းတည်း။ အညော၊ ဤ အရိယ
 အဋ္ဌဂီက-မဂ်မှအခြားသော။ (မဂ္ဂေါ။) နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဟိ၊
 တိုက်တွန်းသင့်၏။ တုမေ၊ တို့သည်။ မာရသေနပ္ပမဒ္ဓနံ၊ မာရ်နတ်၊
 မာရ်နတ်၏စစ်တပ်ကို နှိမ်နင်းကြောင်းဖြစ်သော။ ဧတံ၊ ဤ အရိယ
 အဋ္ဌဂီက-မဂ်တည်းဟူသော လမ်းကြောင်းကို။ ပဋိပဇ္ဇေယ၊ သွားကြ
 ကုန်လော့။ ဧတံ၊ ကို။ ပဋိပန္နာ၊ သွားကုန်သော။ တုမေ၊ တို့သည်။
 ဒုက္ခဿ၊ တောဘူမက-ဝဋ်ဒုက္ခ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။
 ကရိယထ၊ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကုန်လတ္တံ့။”]

မဂ္ဂေါတိ(ဧတ္ထ)၊ ဤပါဌ်၌။ (ပုစ္ဆာ ဝိသုဇ္ဇနာနယော၊ ကို။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။
 ဝေဒိတဗ္ဗော။) ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်သဘောကြောင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂ-
 မည်သနည်း။ နိဗ္ဗာနဂမနဋ္ဌေန၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း၏အဖြစ်ဟူသော

၁။ နိဗ္ဗာနဂမနဋ္ဌေန။ ။နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆတိ အဓိဂစ္ဆတိ ဧတေနာတိ နိဗ္ဗာနဂမနံ၊
 (နိဗ္ဗာန်သို့သွားကြောင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာနဂမန-မည်၏။)
 သောယေဝ အဝိပရိတသဘာဝတာယ အတ္ထော၊ (ထို နိဗ္ဗာန်သို့သွားကြောင်း၊
 ရကြောင်းသည်ပင် မဖောက်ပြန်သော သဘော၏အဖြစ်ကြောင့် အတ္ထ-မည်၏။)

အနက်သဘောကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝါ။ နိဗ္ဗာန်ကိုရကြောင်း၏အဖြစ်
 ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗာန်တ္ထိကေဟိ။ နိဗ္ဗာန်ကို
 အလိုရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သည်။ မဂ္ဂနိယဋ္ဌေန စ။ ရှာမှီးထိုက်သည်၏
 အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်လည်းကောင်း။ (တနည်း) ဂမနိယ-
 ဋ္ဌေန စ။ ကပ်ရောက်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်လည်း
 ကောင်း။ (မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂ-မည်၏။) သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာတိ၊ ကား။ ရာဂါဒိဟိ၊
 ရာဂ-အစရှိကုန်သော။ မလေဟိ၊ အညစ်အကြေးတို့ဖြင့်။ (ကိလိဋ္ဌစိတ္တာနံ၊
 ညစ်ပေသော စိတ်ရှိကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏လည်းကောင်း။) အဘိဇ္ဈာ-
 ဝိသမလောဘာဒိဟိ၊ သူ့စည်းစိမ်ကို ရှေးရှုကြံစည်တတ်သောလောဘ၊ မညီ
 မမျှသောလောဘ-အစရှိကုန်သော။ ဥပက္ကိလေသေဟိ၊ ကပ်၍နှိပ်စက်တတ်
 သော ကိလေသာတို့သည်။ ကိလိဋ္ဌစိတ္တာနံ၊ ညစ်ပေစေအပ်သော စိတ်ရှိ
 ကုန်သော။ သတ္တာနံ စ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာယ၊ စင်ကြယ်ခြင်း
 အကျိုးငှာ။ (ကောယနော-ဦစပ်။)

တထာ ဟိ၊ ထိုစကားကို ချဲ့ဦးအံ့။ ဣမိနာဝ မဂ္ဂေန၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန်
 တည်းဟူသော လမ်းကြောင်းဖြင့်ပင်။ ဣတော၊ ဤကမ္ဘာမှ။ သတသဟဿ-
 ကပ္ပာဓိကာနံ၊ ကမ္ဘာတသိန်း အလွန်ရှိကုန်သော။ စတုန္တံ အသင်္ချေယျာနံ၊
 လေးအသင်္ချေတို့၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဧကသ္မိယေဝ ကပ္ပေ၊ တခုသော
 ကမ္ဘာ၌ပင်။ နိဗ္ဗတ္တေ၊ ဖြစ်တော်မူကုန်သော။ တဏှကံရမေခေကံရသရဏကံရ

တေန နိဗ္ဗာနဂမနဋ္ဌေန၊ နိဗ္ဗာနာဓိဂမ္ပပါယတာယ (နိဗ္ဗာန်ကိုရခြင်း၏ အကြောင်း၏
 အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ဣတိ အတ္ထော။-ဇီကာ။ ဤအလို “မဂ္ဂတိ အဓိဂစ္ဆတိ ဧတေ-
 နာတိ မဂ္ဂေါ” ဟုပြု။

၁။ မဂ္ဂနိယဋ္ဌေန။ မဂ္ဂနိယဋ္ဌေနာတိ ဂဝေသိတဗ္ဗတာယ။-ဇီကာ။ မဂ္ဂဓာတ်၏
 အန္တေသန-အနက်ကို ဖွင့်ခြင်းတည်း။ နိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို
 ရှာဖွယ်မလို၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဤတရားကိုရှာရသည်။ ထို့ကြောင့်
 “ဂဝေသိတဗ္ဗတာယ” ဟု ဖွင့်သည်။ (တနည်း) မဂ္ဂနိယ-နေရာဝယ် “ဂမနိယ”
 ဟုလည်း ပါငြိမ့်သေး၏။ ထိုအလို “အလိုရှိသူတို့ ရောက်ထိုက်သောကြောင့်” ဟု
 အနက်ဆိုပါ။ “ဂမနိယဋ္ဌေနာ” တိ ဝါပါဌော၊ ဥပဂန္တိဗ္ဗတာယာတိ အတ္ထော။-
 ဇီကာ။ ဤအလို (နိဗ္ဗာန်တ္ထိကေဟိ) မဂ္ဂိယတိ “ဥပဂန္တိယတိတိ မဂ္ဂေါ” ဟုပြု။

၂+၂။ ရာဂါဒိဟိ အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘာဒိဟိ။ “ရာဂါဒိဟိ” တိ ဣမိနာ
 ရာဂဒေါသမောဟာနံ ယေဝ ဂဟဏံ “ရာဂေါ မလံ၊ ဒေါသော မလံ၊ မောဟော
 မလန္တိ ဝစနတော။ အဘိဇ္ဈာဝိသမလောဘာဒိဟိ” တိ ပန ဣမိနာ သဗ္ဗေသမ္ပိ
 ဥပက္ကိလေသာနံ သင်္ကဏှနတ္ထံ တေ ဝိသုံ ဥဒ္ဓဋ္ဌာ။-ဇီကာ။

ဒီပင်္ကရနာမကေ၊ တဏှင်္ကရ၊ မေဓင်္ကရ၊ သရဏင်္ကရ၊ ဒီပင်္ကရ-အမည်တော်
 ရှိကြကုန်သော။ ဗုဒ္ဓေ၊ တို့ကို။ အာဒိ၊ ကတော၊ ရှိ။ သကျပုနိပရိယော-
 သာနာ၊ သာကိန္ဒယဗ္ဗာ၊ ငါတို့ဘုရား အဆုံးရှိကုန်သော။ အနေကေ၊
 တဆူမက များစွာကုန်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ တို့လည်းကောင်း။ (ဣတိ-၌
 စပ်။) အနေကသတော၊ အရာမကများစွာကုန်သော။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ တို့လည်း
 ကောင်း။ ဂဏနပထံ၊ ဂဏန်းလမ်းကို။ ဝီတိဝတ္ထာ၊ လွန်ကုန်သော။ အရိယ-
 သာဝကာ စ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ သတ္တာ၊ ဤ သတ္တဝါ
 တို့သည်။ (သာမည။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံတို့သည်။ (ဝိသေသ။) စိတ္တမလံ၊
 စိတ်၏အညစ်အကြေးကို။ ပဝါဟေတော၊ မျော့၍။ ပရမဝိသုဒ္ဓိ၊ အလွန်
 သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်းသို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်တော်မူကြကုန်ပြီ။ [“သတ္တာနံ
 ဝိသုဒ္ဓိယာ” တိ ဝုတ္တဿ အတ္တဿ ဧကန္တိကတံ (ဧကန်၏အဖြစ်ကို) ဒသေဇန္တော
 “တထာဟိ” တိ အာဒိမာဟ။-ဋီကာ။]

ပန၊ ကား။ ရူပမလဝသေန၊ ရုပ်၏အညစ်အကြေးနှင့် စပ်သဖြင့်။
 သံကိလေသဝေ၊ ဒါနုပညတ္တိယေဝ၊ ညစ်ပေခြင်း၊ ဖြူစင်ခြင်း-ဟူသော အမည်
 ပညတ်သည်ပင်။ နတ္ထိ၊ တထာဟိ၊ ထိုစကားမှန်၏။

သံကိလိဋ္ဌေန၊ ညစ်ပေသော။ ရူပေန၊ ရုပ်အဆင်းကြောင့်။
 မာဏဝါ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ သံကိလိဿန္တိ၊ ညစ်ပေကြကုန်၏။
 ရူပေ၊ သည်။ သုဒ္ဓေ၊ စင်ကြယ်လတ်သော်။ (မာဏဝါ၊ တို့သည်။)
 ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ စင်ကြယ်ကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤ အကြောင်းအရာကို။
 မဟေသိနာ၊ မြတ်သေ-ဣသိ-ဖြစ်တော်မူသော ဘုရားရှင်သည်။
 အနက္ခာတံ၊ ဟောတော်မူအပ်။

သံကိလိဋ္ဌေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ကြောင့်။ မာဏဝါ၊ တို့သည်။
 သံကိလိဿန္တိ၊ ကုန်၏။ စိတ္တေ၊ သည်။ သုဒ္ဓေ၊ လတ်သော်။

၁။ တထာဟိ။ ။ကားမ “ဝိသုဒ္ဓိယာ”တိ သာမညဇောတနာ၊ (ဝိသုဒ္ဓိယာ-ဟူ
 သောသဒ္ဓါသည် စိတ်၏စင်ကြယ်ခြင်း၊ ရုပ်၏စင်ကြယ်ခြင်းဟူသော သာမည-အနက်ကို
 ထွန်းပြတတ်သော သဒ္ဓါဖြစ်ပါပေ၏။) စိတ္တဿေဝ ပန ဝိသုဒ္ဓိ ဣဓာမိပ္ပေတာတိ၊
 ဒသေဝနံ “ရူပမလဝသေန ပနာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ န ဧကဝလံ အဋ္ဌကထာဝစန-
 ဓေဝ။ (ရူပေန သံကိလိဋ္ဌေန-စသော အဋ္ဌကထာစကားသာ ရှိသည်မဟုတ်သေး။)
 အတ ခေါ် ဣဒမေတ္ထ အာဟတ္ထဘာသိတံ၊ (စင်စစ်ကား မြတ်စွာဘုရား တိုက်ရိုက်
 ဟောတော်မူအပ်သော စကားလည်းရှိ၏။) ဣတိ ဒသေဇန္တော “တထာဟိ”တိအာဒိ-
 မာဟ။-ဋီကာ။

၅၃၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

(မာဏဝါ။) ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤ အကြောင်းအရာကို။
မဟေသိနာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ယထာဟ၊ နည်း။ “စိတ္တသံကိလေသာ ဘိက္ခဝေ။ပ။ဝိသုဇ္ဈန္တိ”တိ၊ ဟူ၍။
(ဘဂဝါ အာဟ။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စိတ္တသံကိလေသာ၊ စိတ်၏ ညစ်ပေ
ခြင်းကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သံကိလိဿန္တိ၊ ညစ်ပေကြကုန်၏။ စိတ္တ-
ဝေ၊ ဒါနာ၊ စိတ်၏ဖြူစင်ခြင်းကြောင့်။ (သတ္တာ။)ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ စင်ကြယ်ကြကုန်
၏။ စ၊ ဆက်။ တံစိတ္တဝေ၊ ဒါနံ၊ ထို စိတ်၏ ဖြူစင်ခြင်းသည်။ ဣမိနာ သတိပဋ္ဌာန
မဂ္ဂေန၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန-မဂ်ကြောင့်။ ဟောတိ၊ တေန၊ ကြောင့်။ “သတ္တာနံ
ဝိသုဒ္ဓိယာ”တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ။) အာဟ၊ မူပြီ။

သောကပရိဒေဝါနံ ၊ သမတိက္ကမာယာတိ၊ ကား။ သောကဿ စ၊
ဝမ်းနည်းခြင်းကို လည်းကောင်း။ ပရိဒေဝဿ စ၊ ငိုကြွေးခြင်းကိုလည်း
ကောင်း။ သမတိက္ကမာယ၊ လွန်မြောက်ခြင်းငှာ။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှာ။
(ကောယနော-ဌံ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ ဟိ၊ ချဲ့။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤ
သတိပဋ္ဌာန-မဂ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဘာဝိတော၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်
သည်။ (သမာနော။) သန္တတိမဟာမတ္တာဒိနံ၊ သန္တတိ-အမတ်ကြီး အစရှိသူ
တို့၏။ (သောကသမတိက္ကမော၊ သောကကို လွန်မြောက်ခြင်းသည်။
သံဝုတ္တတိ) ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သောကသမတိက္ကမာယ၊
သောကကို လွန်မြောက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ပဋ္ဌာစာရာဒိနံ၊ ပဋ္ဌာစာရာ-
အစရှိသူတို့၏။ (ပဋ္ဌာစာရိ-အစရှိသူတို့၏။ ပရိဒေဝသမတိက္ကမော၊ ငိုကြွေး
ခြင်းကို လွန်မြောက်ခြင်းသည်။ သံဝုတ္တတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ။) ပရိ-
ဒေဝသမတိက္ကမာယ၊ ငှာလည်းကောင်း။ သံဝုတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ [သန္တတိအမတ်
ကြီး၏ဝတ္ထုကို ဓမ္မပဒ၊ ဒန္တ-ဝဂ်၌လည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌာစာရီဝတ္ထုကို သဟဿ-
ဝဂ်၌လည်းကောင်း ရှုပါ။] တေန၊ ကြောင့်။ ‘သောကပရိဒေဝါနံ

၁။ သောကပရိဒေဝ။ ။တတ္ထ သောစနံ ဉာတိဗျသနာဒိနိမိတ္တံ စေတသော
သန္တာပေါ အန္တောနိဇ္ဈာနံ သောကော။-ဇီကာ။ “သောကကို စိုးရိမ်ခြင်း”ဟု အများ
အနက်ပေးကြသော်လည်း ဆွေမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်း-အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်
ဖြစ်သော ဒေါသမူဒွေ၌ရှိသော ဒေါမနဿဝေဒနာသည် စိုးရိမ်ခြင်း သဘောမဟုတ်၊
ဝမ်းနည်းခြင်းသဘောသာတည်း။ ထို့ကြောင့် “သောကဿ စ၊ ဝမ်းနည်းခြင်းကို
လည်းကောင်း” ဟု အနက် ပေးသည်။ ဉာတိဗျသနာဒိနိမိတ္တမေဝ သောကာဝ-
တိက္ကတော “ကဟံ ဧကပုတ္တက၊ကဟံ ဧကပုတ္တက”တိအာဒိနာ ပရိဒေဝနဝသေန
ဝါစာဝိပ္ပလာပေါ ပရိဒေဝနံ ပရိဒေဝေါ။-ဇီကာ။

သမတိက္ကမာယာ”တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ) အာဟ။ ဟိ၊ ချဲ့။ သန္တတိမဟာ-
မတ္တော၊ သန္တတိ-အမတ်ကြီးသည်။ (ပတ္တော-၌ စပ်။) [အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။
သန္တတိ အမတ်ကြီးကိုခေါ်သည်။]

ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌ ဖြစ်သော အတိတ် ခန္ဓာ၌။ ယံ၊ အကြင် တဏှာ
သံကိလေသ-သည်။ (အတ္ထိ။) တံ၊ ထို တဏှာသံကိလေသ-ကို။
ဝိသောဓေဟိ၊ သုတ်သင်လော့။ (တနည်း) ဝိသောသေဟိ၊ ခြောက်
သွေ့စေလော့။ ပစ္စာ၊ နောက်ဖြစ်သော အနာဂတ်ခန္ဓာ၌။ တေ၊
သင်၏။ ကိဉ္ဇာ၊ ဖိစီး နှိပ်စက်တတ်သော ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ-
ဟူသော သံကိလေသသည်။ မာဟု (မာ+အဟု၊ မဖြစ်ပါစေလင့်။
မဇ္ဈေ၊ အလယ်ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၌။ နော စေ ဂဟေဿသိ၊
အကယ်၍ ငါ၊ ငါ့ ဥစ္စာဟု မစွဲလမ်းသည်ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။)
ဥပသန္တော၊ ကိလေသာ အပူဘေးမှ ငြိမ်းအေးသည်။ (ဟုတော။)
စရိဿသိ၊ လှည့်လည်နိုင်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။-

≡ ဣမံ ဂါထံ၊ ကို။ သုတာဝ၊ နာရ၍ပင်။ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟ၊
ကွ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ကိဉ္ဇာပိ ပတ္တော၊ အကယ်၍ကား ရောက်ပါပေ၏။
[နောက်၌ “ယသ္မာ ပန” လာမည်။]

ပဋ္ဌာစာရာ၊ သည်။ (ပတိဋ္ဌိတာ-၌ စပ်။) (ပဋ္ဌာစာရေ၊ ရာ။)

အန္တကေန၊ တဘဝအဆုံးကို ပြုတတ်သော သေမင်းသည်။ အဓိ-
ပန္နဿ၊ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သူ၏။ တာဏာယ၊ သေခြင်းမှ စောင့်
ရှောက်ခြင်းငှာ။ ပုတ္တော၊ တို့သည်။ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ပိတာ၊
မိဘသည်။ န (အတ္ထိ)။ ဗန္ဓဝါပိ၊ ဆွေမျိုးတို့သည်လည်း။ န
(သန္တိ)။ ဉာတိသု၊ ဆွေမျိုးဟူသမျှတို့၌။ တာဏတာ၊ စောင့်ရှောက်
နိုင်သူ၏ အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။-

ဣမံ ဂါထံ၊ ကို။ သုတာရ၍။ သောတာပတ္တိဖလေ၊၌။ (ကိဉ္ဇာပိ)ပတိဋ္ဌိတာ၊
အကယ်၍ကား တည်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်၊
သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်ပါသော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယဝေဒနာ-
စိတ္တဓမ္မေသု၊ တို့တွင်။ ကဉ္ဇ ဓမ္မံ၊ တစုံတခုသော တရားကို။ အနာမသိတာ၊
မသုံးသပ်မူ၍။ ဘာဝနာ နာမ၊ ပညာကို ကြီးပွားစေတတ်သော ဘာဝနာ
မည်သည်။ နတ္ထိ၊ တသွား၊ ကြောင့်။ တေပိ၊ ထို သန္တတိ-အမတ်ကြီး၊
ပဋ္ဌာစာရာ (ပဋ္ဌာစာရီ) စသူတို့သည်လည်း။ ဣမိနာဝ မဂ္ဂေန၊ ဤ သတိ

၅၃၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ပဋ္ဌာန လမ်းဖြင့်သာလျှင်။ သောကပရိဒေဝေ၊ တို့ကို။ သမတိက္ကန္တာ၊ လွန်မြောက်ကြကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယာတိ၊ ကား။ ကာယိကဒုက္ခဿ၊ ကာယ ဒွါရံ၌ ဖြစ်သော ဒုက္ခလည်းကောင်း။ စေတသိကဒေါမနဿ စ၊ စိတ်၌ ဖြစ်သော ဒေါမနဿလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ၊ ဤ ဒုက္ခ ဒေါမနဿတို့၏။ အတ္ထင်္ဂမာယာ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းငှာ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှာ။ (ကောယနော-၌စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဘာဝိတော၊ သည်။ (သမာနော။) တိဿတ္ထေရာဒိနံ၊ တိဿ-ထေရ် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ အတ္ထင်္ဂမာယာ၊ ငှာ။ သံဝတ္တတိ) ဝိယ၊ သို့။ (တထာ၊ တူ။) ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အတ္ထင်္ဂမာယာ၊ ငှာလည်းကောင်း။ သက္ကာဒိနံ၊ သိကြား အစရှိသူတို့၏။ (ဒေါမနဿဿ၊ ၏။ အတ္ထင်္ဂမာယာ၊ ငှာ။ သံဝတ္တတိ) ဝိယ၊ သို့။ (တထာ။) ဒေါမနဿဿ၊ ၏။ အတ္ထင်္ဂမာယာ စ၊ ငှာလည်းကောင်း။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။

တဩ၊ ထို ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယာ-ဟူသော ပါဠိ၌။ (တနည်း။) တဩ၊ ထို တိဿတ္ထေရာဒိနံ ဝိယ-အစရှိသောပါဠိ၌။ အယံ၊ ကား။ အတ္ထ-ဒီပနာ၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ထင်စွာ ပြခြင်းတည်း။ -ကိရ၊ ခဲ့။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ တိဿော နာမ၊ သော။ ကုဋ္ဌမ္ပိကပုတ္တော၊ သူကြွယ်၏သားသည်။ စတ္တာ-လိယဟိရညကောဋိယော၊ ကုဋ္ဌေလေးဆယ်သော ရွှေငွေတို့ကို။ ပဟာယ၊ ရှိ။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရှိ။ အဂါမကေ၊ ရွာမရှိသော။ အရညေ၊ တော၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထို တိဿ-ထေရ်၏။ ကနိဋ္ဌဘာတု၊ ညီငယ်၏။ ဘရိယာ၊ မယားသည်။ “ဂစ္ဆထ၊ သွားကြကုန်။ နံ၊ ထို တိဿ-ထေရ်ကို။ ဇီဝိတာ၊ မှ။ ဝေါရောပေထ၊ ခွင်းချေကြကုန်။” ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ပဉ္စသတေ၊ ငါးရာအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ စောရေ၊ ဒမြတို့ကို။ ပေသေသိ၊ စေလွှတ် ပြီ။ တေ၊ ထို ဒမြတို့သည်။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ထေရံ၊ ကို။ ပရိဝါရေတော၊ ဝိုင်းရံ ရှိ။ နိသိဒိံသု၊ ထိုင်ကြကုန်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကံ၊ နည်း။) “ဥပါသကာ၊ တို့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်သည်။ အတ္ထ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ တံ၊ အရှင်ဘုရားကို။ ဇီဝိတာ၊ မှ။ ဝေါရောပေဿာမ၊ ခွင်းကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ (အာဂတာ၊ ကုန် သည်။ အမ္မ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ကြကုန်ပြီ။) ဥပါသကာ၊ တို့။ မေ၊ ၏။ ပါဠိဘောဂံ၊ အာမခံကို။ [ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ “မပျက် မပျောက် ယုံကြည်လောက်အောင် စောင့်ရှောက်တတ်သောအာမခံကို” ဟု

ဥဒ္ဓေသဝါရကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၅၃၉

ပေး၏။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ အဇ္ဈေကရတ္တိံ၊ ယနေတညဉ်မျှ။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ကို။ ဝေထ၊ ပေးကြပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။

သမဏ၊ ရဟန်း၊ ဣမသ္မိံ၊ ဌာနေ၊ ဤတောအရပ်၌။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ တေ၊ အရှင်၏။ ပါဠိဘောဂေါ၊ သည်။ ဘဝိဿတံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောကြကုန်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ ပါသဟံ၊ ကျောက်တုံးကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဇေ၊ 'နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ဥရုဠိနိ၊ ပေါင်ရိုးတို့ကို။ ဘိန္ဒိတွာ၊ ချိုး၍။ "ဥပါသကာ၊ တို့။ ပါဠိဘောဂေါ၊ သည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်သည်မဟုတ်လော။" ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။ တေ၊ ထိုဒမြတ်သည်။ အပက္ကမိတွာ၊ နောက်သို့ဖဲ့၍။ စက်မနသိသေ၊ စကြံဦး၌။ အဂ္ဂိံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ နိပဇ္ဇိံသု၊ အိပ်ကြကုန်ပြီ။ ထေရဿ၊ ၏။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝိက္ခမေတွာ၊ ခွာ၍။ သီလံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခတော၊ ဆင်ခြင်လတ်သော်။ ပရိသုဒ္ဓိံ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော။ သီလံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ပီတိပါမောဇ္ဇိံ၊ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိံ၊ ပြီ။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ အနုက္ကမေန၊ အားဖြင့်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဇ္ဇေန္တော၊ တိုးပွားလျက်။ တိယာမရတ္တိံ၊ ညဉ့်သုံးယံပတ်လုံး။ သမဏမေ၊ ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ အရုဏဂ္ဂမနေ၊ အရုဏ်တက်ချိန်၌။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ သည်။ (ဟတွာ။) ဣမံ ဥဒါနံ၊ ကို။ ဥဒါနေသိ၊ ကျူးရင့်ပြီ။ (ကိံ။) ဥဘောပါဒါနိ ဘိန္ဒိတွာ ။ပ။ အရဟတ္တမပါပုဏိန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဥဒါနေသိ။)-

ဥဘော၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ပါဒါနိ၊ ခြေတို့ကို။ ဘိန္ဒိတွာ၊ ချိုးပြီး၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝေါ၊ သင်တို့ကို။ သညပေဿာမိ၊ အာမ၊ ခံအနေ သိစေပါအံ့။ အဟံ၊ သည်။ သရာဂမရဏံ၊ ရာဂ-နှင့်တကွ သေရခြင်းကို။ အဋ္ဌိယာမိ၊ နှိပ်စက်အပ်သူကဲ့သို့ပြု၏။ ဟရာယာမိ၊ ရှက်၏။

ဇေံ၊ သို့။ အဟံ၊ သည်။ စိန္တယိတွာန၊ ရှိ။ ယထာဘူတံ၊ အကြင်အကြင် ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ဝိပဿိသံ၊ ဝိပဿနာရှုပြီ။ [ဝိပဿိသန္တိံ သမ္ပဿိံ။-ဋီကာ] အရုဏဂ္ဂမိ၊ အရုဏ် တက်ခြင်းသည်။ သမ္ပတ္တေ၊ ရောက်လတ်သော်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ အပါပုဏိံ၊ ရောက်ပြီ။

အပရေပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တိံသ-သုံးကျိပ်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘဂဝတော သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ အရညဝိဟာရေ၊ တောကျောင်း၌။ ဝဿံ၊ ဝါသို့။ ဥပဂန္တော၊ ကပ်ရောက်၍။ "အာဝုသော၊

၅၄၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ငါ့ရှင်တို့။ တိယာမရတ္တိ၊ ညဉ့်သုံးယံပတ်လုံး။ သမဏဓမ္မောဝ၊ ရဟန်းတရားကိုသာ။ ကာတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်၏။ အညမညဿ၊ တပါးတပါး၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ န အာဂန္တဗ္ဗံ၊ မလာသိုက်။” ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတော၊ ပြော၍။ ဝိဟရိသု၊ နေကြကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ သမဏဓမ္မံ၊ ကို။ ကတော၊ ၍။ ပစ္စုသသမယေ၊ မိုးသောက်အခါ၌။ ပစလာယန္တာနံ၊ အိပ်ငိုက်ကုန်စဉ်။ ဝါ၊ အိပ်ပျော်ကုန်စဉ်။ [ပစလာယန္တာနန္တိ ပစာလာယိကာနံ နိဗ္ဗိ - ဥပဂတာနံ။ - ဋီကာ။] ဧကော၊ တကောင်သော။ ဗျဇ္ဈော၊ ကျားသည်။ အာဂန္တော၊ ၍။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော ရဟန်းသည်။ “မံ၊ တပည့်တော်ကို။ ဗျဇ္ဈော၊ သည်။ ဂဏှိယူပါပြီ။” ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါစမ္ပိ၊ စကားကိုလည်း။ န နိစ္ဆာရေသိ၊ မမြှောက်ဆို။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤနည်းဖြင့်။ ပဉ္စသု၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဘိက္ခုသု၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဒသသု၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုသု၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ခါဒိတေသု၊ ခဲစားအပ်ကုန်ပြီးလတ်သော်။ ဥပေါသထဒိဝသေ၊ ၌။ “အာဂုသော၊ တို့။ ဣတရေ၊ အခြားသော ရဟန်းတို့သည်။ ကုဟိ၊ အဘယ်အရပ်၌ နေကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတွာ၊ မေး၍လည်းကောင်း။ ဥတွာ စ၊ အမှန်ကိုသိ၍လည်းကောင်း။ “ဣဒါနိ၊ ၌။ ဂဟိတေန၊ ကျားကိုက်ယူအပ်သော ရဟန်းသည်။ (အဟံ၊ ကို။) ဂဟိတော၊ ကျားကိုက်ယူအပ်သည်။ အမိ၊ ဖြစ်ပါ၏။ “ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ပြောဆိုထိုက်၏။” ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတွာ၊ ၍။ ဝိဟရိသု၊ ကုန်ပြီ။

၆၆

အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ အညတရံ၊ သော။ ဒဟရဘိက္ခု၊ ရဟန်းငယ်ကို။ ပုရိမနယေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဗျဇ္ဈော၊ သည်။ ဂဏှိ၊ ပြီ။ သော၊ ထိုရဟန်းငယ်သည်။ “ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရားတို့။ ဗျဇ္ဈော၊ ပါတည်း။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ကတ္တရဒဏ္ဍေ စ၊ တောင်ဝေးတို့ကို လည်းကောင်း။ ဥက္ကာယော စ၊ မီးရှူးတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ မောစေဿာမ၊ လွတ်စေကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အနုပန္နိသု၊ အစဉ်လိုက်ကြကုန်ပြီ။ ဗျဇ္ဈော၊ သည်။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ အဂတိ၊ သွားနိုင်လောက်ရာမဟုတ်သော။ [အဂတိန္တိ အဂေါစရံ။ - ဋီကာ။] ဆိန္နတဋ္ဌဌာနံ၊ ကမ်းပါးပြတ်အရပ်သို့။ အာရုယ၊ တက်၍။ တံ၊ ဘိက္ခုကို။ ပါဒဂုံဋ္ဌကတော၊ ခြေမမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ခါဒိတံ၊ ခဲစားခြင်းငှာ။ အာရဘိ၊ အားထုတ်ပြီ။ ဣတရေပိ၊ အခြားသော ရဟန်းတို့သည်လည်း။ သပ္ပုရိသ၊ သူတော်ကောင်း။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အမှေဟိ၊ တို့သည်။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်သော အမှုသည်။ နတ္ထိ၊

ဥဒ္ဓေသဝါရကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၅၄၁

မရှိတော့။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဝိသေသော နာမ၊ တရားထူးသည်။ ဝေရူပေ၊
ဤသို့သဘောရှိသော။ ဌာနေ၊ အရပ်၌။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။” ဣတိ၊
ဤသို့။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဗျုပ္ပန္နမေ၊ ကျား၏
ခံတွင်း၌။ နိပန္နောဝ၊ လျောင်းလျက်သာ။ တံ ဝေဒနံ၊ ထိုဝေဒနာကို။
ဝိက္ခမ္ဘေတွာ၊ ခွာ၍။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဇေန္တော၊ တိုးပွားစေလတ်သော်။
ယာဝ ဂေါပ္ပကာ၊ ဖမ္ပက်တိုင်အောင်။ ခါဒိတသမယေ၊ ခဲစားရာအခါ၌။
သောတာပန္နော၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိလည်းကောင်း။ ယာဝ ဇဏ္ဍက၊
ပုဆစ် ခွေးဝန်းတိုင်အောင်။ ခါဒိတသမယေ၊ ၌။ သကဒါဂါမိ၊ သည်။
(ဟုတွာ၊ ရှိလည်းကောင်း။) ယာဝ နာဘိကာ၊ ချက်တိုင်အောင်။ ခါဒိတ-
သမယေ၊ ၌။ အနာဂါမိ၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိလည်းကောင်း။ ဟဒယရူပေ၊
ဟဒယရုပ်ကို။ အခါဒိတေယေဝ၊ မခဲစားအပ်မိပင်။ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ တို့နှင့်။
သဟ၊ ကွ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတွာ၊ ရှိ။ ဣမံ ဥဒါနံ၊ ကို။ ဥဒါနေသိ၊ ပြီ။
(ကိံ၊ နည်း။) သီလဝါ ။ ပ။ ဝိမုတ္တိယန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဥဒါနေသိ၊ ပြီ။)

သီလဝါ၊ ‘န’တုပါရိသုဒ္ဓိသီလရှိသော။ ဝတသမ္ပန္နော၊ ဓုတင်ဂုဏ်
အကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသော။ [ဓုတဂုဏသမ္ပန္နော။-ဋီကာ။] ပညဝါ၊
ဝိပဿနာပညာရှိသော။ သုသမာဟိတော၊ ကောင်းစွာ အာရုံ၌ထား
အပ်သော သမာဓိရှိသော။ မဟုတ္တံ၊ တမဟုတ်မျှ။ ပမာဒံ၊ မေ့လျော့
ခြင်းကို။ အန္ဓာယ၊ စွဲ၍။ ဗျုပ္ပန္နံ၊ သည်။ ဩရုဒ္ဓမာနသော၊
လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သော စိတ်ရှိသော။ (အဟံ၊ ကို။)

ပဉ္စရသ္မိံ၊ ခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော ခရိုင်၌။ [ပဉ္စရသ္မိန္တိ သရီရေ။
သရီရဉ္စိ နှာရသမ္ပန္နအဋ္ဌိသဿာဋ္ဌတာယ ဣဓ ‘ပဉ္စရန္တိ’ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။]
ဂဟေတွာန၊ ကိုက်ယူ၍။ သိသာယ၊ ကျောက်တုံး၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။
ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ချထားအပ်ပြီ။ ဗျုပ္ပေါ၊ သည်။ မံ၊
ငါ့ကို။ အဋ္ဌိယာ စ၊ အရိုးကိုလည်းကောင်း။ နှာရဿ စ၊ အကြော
ကိုလည်းကောင်း။ ကာမံ ခါဒိတု၊ အလိုရှိတိုင်း ခဲစားပါစေတော့။
[ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ ‘အဋ္ဌိယာ စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ နှာရဿ
စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ အတ္ထိကော၊ အလိုရှိသော။ ဗျုပ္ပေါ၊ သည်။’
ဟု ပေးတော်မူ၏။] ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ခေပယိဿာမိ၊ ကုန်စေအံ့။
ဝိမုတ္တိယံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ဖုသိဿာမိ၊
ထိတော့အံ့။ ဝါ၊ ရောက်အောင် အားထုတ်တော့အံ့။]

၅၄၂ သုတ်မဟာဝါဒကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

အပရောပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ ပီတမလ္လတ္ထေရော နာမ^၁၊ ပီတမလ္လ-
မည်သော ထေရ်သည်။ ဂိဟိကာလေ၊ လူဖြစ်ရာအခါ၌။ တီသု၊ သုံးပြည်
ကုန်သော။ ရဇ္ဇေသု၊ ပဏ္ဍု၊ စောဋ္ဌ၊ ဂေါဋ္ဌ-တိုင်းပြည်တို့၌။ ပဋ္ဌာကံ၊ တံခွန်
အလံကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ တမ္ပပဏ္ဍိဒိပံ၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့။ အာဂမ္မ၊
လာ၍။ ရာဇာနံ၊ ကို။ ပဿိတွာ၊ ဖူးမြင်၍။ ရညာ၊ သည်။ ကတာနုဂ္ဂဟာ၊
ပြုအပ်ပြီးသော ချီးမြှောက်ခြင်းရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ကေဒိဝသံ၊ ၌။ ကိလဉ္ဇ-
ကာပဏသာလဒ္ဓါရေန၊ ကိလဉ္ဇကာပဏ-မည်သော ဇရပ်တံခါးဖြင့်။ (ဗျာတို့
ဖြင့်ကာရံအပ်သော ဇရပ်၏တံခါးဖြင့်။) ဂစ္ဆန္တော၊ သွားလတ်သော်။ “ရူပံ
ဘိက္ခဝေ။ပ။သုခါယ ဘဝိဿတိ”တိ၊ ဟူ၍။ န တုမ္မာကဝါက္ခံ၊ သင်တို့၏
ဥစ္စာမဟုတ်သော စကားကို။ သုတွာ၊ ၍။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။)
“ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ နေဝ (သန္တကံ) ကိရ၊ ဥစ္စာမဟုတ်
သတတ်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ (အတ္တနော၊ ၏။) န (သန္တကာ) ကိရ၊ ဥစ္စာ
မဟုတ်သတတ်။” ဣတိ (စိန္တေသိ၊ ပြီ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ န တုမ္မာကံ၊ သင်တို့၏ဥစ္စာ
မဟုတ်။ တံ၊ ထိုရုပ်ကို။ ဝါ၊ ထိုရုပ်၌တွယ်တာသော တဏှာကို။
ပဗေတ၊ ပယ်စွန့်ကြကုန်လော့။ တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ဝါ၊ ထိုရုပ်၌
တွယ်တာသော တဏှာကို။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်သည်။ (သမာနံ၊ လတ်
သော်။) ဝေါ၊ သင်တို့၏။ ဒိဃရုတ္တံ၊ ပတ်လုံး။ ဟိတာယ၊ ငှာ။
သုခါယ၊ ငှာ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ [သာဓကပါဠိအနက်။]

သော၊ ထို ပီတမလ္လ-ထေရ်သည်။ တံယေဝ၊ ထို န တုမ္မာကံ-ဟူသော
စကားကိုပင်။ အကုသံ၊ ချွန်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ (ထိုစကားက ဆွဲဆောင်
သောကြောင့်-ဟူလို။) နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်၍။ မဟာဝိဟာရံ၊ မဟာဝိဟာရ-
ကျောင်းတိုက်သို့။ ဂန္တော၊ ၍။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ရှင်အဖြစ်ကို။ ယာစိတွာ၊ ၍။
ပဗ္ဗဇိတော၊ ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည်။ ဥပသမ္ပန္တော၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့
ရောက်ပြီးသည်။ (ဟုတွာ။) ဒွေမာတိကာ၊ တို့ကို။ ပဂုဏာ၊ အဝါးဝစွာ
လေ့လာအပ်သည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ တိံ၊ သ၊ သော၊ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊

၁။ ပီတမလ္လတ္ထေရော နာမ။ ။ပီတဝဏ္ဏာယ ပန ပဋ္ဌာကာယ ကာယံ ပရိဟရဏ-
တော၊ (ရွှေသောအဆင်းရှိသော တံခွန် အလံဖြင့် ကိုယ်ကိုဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်လည်းကောင်း။) မလ္လယုဒ္ဓစိတ္တကတာယ စ (လက်ငွေ့ယိုးသတ်လိုသော စိတ်ရှိ
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။) “ပီတမလ္လော” ဟု ပညာတော် ပဗ္ဗဇိတွာ
ပီတမလ္လတ္ထေရော နာမ ဇာတော။-ဋီကာ။

၍။ ဂဗလဝါလိယအင်္ဂဏံ၊ ဂဗလဝါလိယ-မည်သောအပြင်သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ သမဏဓမ္မံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။

ပါဒေသု၊ ခြေတို့သည်။ အဝဟန္တေသု၊ မသယ်ဆောင်နိုင်ကုန်လတ်သော်။ [ပါဒေသု အဝဟန္တေသုတိ အတိဝေလံ စက်မနေ အက္ကမိတုံ အသမတ္ထေသု။-ဋီကာ။] ဇဏ္ဍုကေဟိ၊ ပုံဆစ်ဒူးတို့ဖြင့်။ စက်မတိ၊ ခါ။ (ဇဏ္ဍုကေဟိ စက်မတိ “နိသိန္ဓေ နိဒ္ဒါယ အဝသရော ဟောတိ” တိ။-ဋီကာ။) တမေနံ၊ ထို ပီတမလ္လ-ထေရ်ကို။ ရတ္တိံ၊ ညဉ့်အခါ၌။ ဧကော၊ တယောက်သော။ မိဂလုဒ္ဒကော၊ သားမုဆိုးသည်။ မိဂေါတိ၊ သားကောင်ဟူ၍။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတွာ။) ပဟရိ၊ ပုတ်ခတ်ပြီ။ (ထိုးပြီ။) သတ္တိံ၊ လုံသည်။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ၊ ဖောက်ထွင်း၍။ ဂတာ၊ သွားပြီ။ သော၊ ထို ပီတမလ္လ-ထေရ်သည်။ တံ သတ္တိံ၊ ကို။ ဟရာပေတွာ၊ ပယ်နှုတ်စေ၍။ ပဟရဏမုခါနိ၊ ပုတ်ခတ်ရာ အပေါက်ဝတို့ကို။ တိဏဝဋ္ဋိယာ၊ ကျစ်ထားအပ်သော မြက်အလုံးဖြင့်။ ပူရာပေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ (ဆို၍။) ပါသာဏပိဋိယံ၊ ကျောက်ဖျာအပြင်၌။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်ကို။ နိသိဒါပေတွာ၊ ထိုင်စေ၍။ ဩကာသံ၊ တရားအားထုတ်ခွင့်ကို။ ကာရေတွာ၊ ၍။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဇေတွာ၊ တိုးပွားစေ၍။ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတွာ၊ ရောက်ပြီး၍။ ဥက္ကာသိတ-သဒ္ဓေန၊ ချောင်းဟန့်သံကြောင့်။ အာဂတာနံ၊ ရောက်လာကြကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ဗျာကရိတွာ၊ ဖြေဆို၍။ (ရဟန္တာဖြစ်ကြောင်းကို ပြောပြ၍။) ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ (ကံ၊ နည်း။)-ဘာသိတံ။ ပ။ သုခေါတိ၊ ဟူ၍။ (ဥဒါနေသိ။) [ဗျာကရိတွာတိ အတ္တနော ဝိရိယာရမ္ဘဿ သဖလတာ-ပဝေဒနမုခေန သဗြဟ္မစာရိနံ တတ္ထ ဥဿာဟံ ဇနေန္တော အညံ ဗျာကရိ-တွာ။-ဋီကာ။]

ဘိက္ခဝေါ၊ တို့။ ဣဒံ ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်။ တုမ္မာကံ၊ သင်တို့၏။ န (သန္တကံ)၊ ဥစ္စာမဟုတ်။ တံ၊ ထိုရုပ်ကို။ ဝါ၊ ထို ရုပ်၌တွယ်တာသော ဆန္ဒရာဂကို။ ဇဟေယျာထ၊ ပယ်စွန့်လိုက်ကြကုန်လော့။ (ဣတိ ဤစကားသည်။) သဗ္ဗလောကဂ္ဂဝါဒိနော၊ အလုံးစုံသော လောက၌ အမြတ်ဆုံးတရားကို ဟောတော်မူလေ့ရှိသော။ ဗုဒ္ဓ-သေဋ္ဌဿ၊ ဘုရားမြတ်စွာသည်။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော စကားတော်တည်း။

သင်္ခါရာ၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ဝ သင်္ခါရ-တို့သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ ဥပ္ပာဒယဝဓမ္မိနော၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘော

၅.၄၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ရှိကုန်၏။ ဥပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ တေသံ၊
ထို ရုပ်နာမ်နှစ်ဝ သင်္ခါရ-တို့၏။ ဝူပသမော၊ ငြိမ်းအေးရာနိဗ္ဗာန်
သည်။ သုခေါ၊ ချမ်းသာကြောင်းပေတည်း။

ဝေ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ တာဝ၊ ဒေါမနဿ
အတ္တင်္ဂမ-မှ။ ရှေးဦးစွာ။ အယံ၊ မဂ္ဂေါ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန်တည်းဟူသော
လမ်းကြောင်းသည်။ တိဿတ္ထေရာဒိနံ၊ တိဿထေရ် အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။
ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အတ္တင်္ဂမာယ၊ ဌာ။ သံဝတ္ထတိ၊ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တဿ
ဒုက္ခဿ အတ္တင်္ဂမာယ သံဝတ္ထတိ။)

ပန၊ ကား။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒော၊ သော။ သက္ကော၊ သည်။
အတ္တင်္ဂော၊ ၏။ 'ပဉ္စဝိပေဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ငါးပါးအပြားရှိသော ပဗ္ဗနိမိတ်ကို။
[ပန်းညှိုးခြင်းစသော 'ငါးပါးတည်း။] ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ မရဏဘယသန္တဇ္ဇ-
တော၊ သေခြင်းဘေးသည် ပြင်းစွာခြိမ်းခြောက်အပ်သည်။ ဒေါမနဿ-
ဇာတော၊ ဖြစ်သောနှလုံးမသာယာခြင်း ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) 'ဘဂဝန္တံ၊ ကို။
ဝါ၊ သို့။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ ပဉ္စံ၊ ကို။ ပုစ္ဆံ၊ ပြီ။ သော၊ ထို သိကြား
သည်။ ဥပေက္ခာပဉ္စဝိသန္တနာဝသာနေ၊ ဥပေက္ခာပြဿနာကို ဖြေဆိုခြင်း၏
အဆုံး၌။ အသိတိသဟံသာဟိ၊ ရှစ်ဆောင်းအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။
ဒေဝတာဟိ၊ 'တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ စ၊ ဆက်။
အဿ၊ ထို သိကြား၏။ သာ ဥပပတ္တိ၊ ထို သိကြားနတ် အဖြစ်ဖြင့်
ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပန၊ တဖန်။ ပါကတိကာဝ၊ ပင်ကိုသဘောရှိသည်သာ။
အဟောသိ။

သုဗြဟ္မာ၊ မည်သော။ ဒေဝပုတ္တောပိ၊ သည်လည်း။ အစ္ဆရာသဟဿပရိ-
ဝုတော၊ နတ်သမီးတထောင် ခြံရံအပ်သည်။ (ဟုတွာ။) သဂ္ဂသမ္ပတ္တိံ၊ နတ်
စည်းစိမ်ကို။ အနုဘောတိ၊ ခံစား၏။ တတ္ထ၊ ထို တထောင်သော နတ်သမီး
တို့တွင်။ ပဉ္စသတာ၊ ငါးရာ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ အစ္ဆရာယော၊
တို့သည်။ ရုက္ခတော၊ မှ။ ပုပ္ဖာနိ၊ တို့ကို။ သြစိနန္တိသော၊ ဆွတ်ခူးကုန်စဉ်။
စိတိတွာ၊ ၍။ နိရယေ၊ ၌။ ဥပုန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ သော၊ ထို နတ်သားသည်။
“ဣမာ၊ ဤ နတ်သမီးတို့သည်။ ကံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ စိရာယန္တိ၊ ကြံမြင့်
မှုကို ပြုကုန်သနည်း။” [ကရ-ဓာတ်၏အနက်၌ အာယ-ပစ္စည်းသက်ထား
သည်။] ဣတိ၊ သို့။ ဥပဓာရေန္တော၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်လတ်သော်။ တာသံ၊
ထို နတ်သမီးတို့၏။ နိရယေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တဘာဝံ(နိဗ္ဗတ္တနတ်ဘာဝံ)၊ ဖြစ်ကုန်
သည်၏အဖြစ်ကို။ [ဤ၌ “န” မပါမှီကောင်း၏။] ဥတ္တံ၊ ၍။ “မမ၊ ၏။

အာယု၊ သည်။ ကိတ္တကံ နု ခေါ၊ အဘယ်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိပါလိမ့်မည် နည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဥပဓာရေန္တော၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်လတ်သော်။ အတ္တနော၊ ၏။ အာယုပရိက္ခယံ၊ အသက်၏ကုန်ခြင်းကို။ ဝိဒိတာ၊ ရှိ။ စဝိတာ၊ ရှိ။ တတ္ထေဝ နိရယေ၊ ထိုနတ်သမီးတို့ကျရာ ငရဲ၌ပင်။ နိဗ္ဗတ္တနဘာဝံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ၏အဖြစ်ကို။ [ဤ၌ “န” ပါမူကောင်း၏။] ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ ဘိတော၊ ကြောက် သည်။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ဒေါမနဿဇာတော၊ ဖြစ်သော နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသည်။ ဟုတော၊ “မေ၊ ၏။ ဣမံ ဒေါမနဿံ၊ ကို။ သတ္တာ၊ သည်။ ဝိနယိဿတိ၊ ပယ်ဖျောက်တော်မူလတ္တံ့။ အညော၊ မြတ်စွာ တုရားမှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န(ဝိနယိဿတိ)၊ ပယ်ဖျောက်နိုင်လိမ့် မည်မဟုတ်။” ဣတိ၊ ဤသို့သိ၍။ အဝသေသ၊ ကြွင်းကျန်ကုန်သော။ ပဉ္စသတ၊ ကုန်သော။ အစ္ဆရာယော၊ တို့ကို။ ဂဟေတာ၊ ခေါ်၍။ ဘဂဝန္တံ ဥပသကံမိတာ ပဉ္စ။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) နိစ္စံ ဥတြတ္ထမိဒံ။ ပ။ ပုစ္ဆိ- တောတိ၊ ဟူ၍။ (ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။)-

(တန္တေ၊ မြတ်စွာတုရား။) အနုပ္ပန္နေသု၊ မဖြစ်ပေါ်သေးကုန် သော။ ကိစ္စေသု၊ ထိုထိုပြုဖွယ် အသွယ်သွယ်သော ကိစ္စတို့ကြောင့် လည်းကောင်း။ (တနည်း) ကိစ္စေသု၊ ဖြစ်မည့်ဆင်းရဲတို့ကြောင့်လည်း ကောင်း။ (မိမိတို့အတွက် ငရဲကျရောက်မည့် ဒုက္ခတို့ကြောင့်လည်း ကောင်း။) အထော၊ ထိုမျိုး။ ဥပ္ပတိတေသု၊ ဖြစ်ပေါ်ကျရောက်ပြီး ကုန်သော။ (ကိစ္စေသု) စ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခတို့ကြောင့် လည်းကောင်း။ (ငရဲကျပြီးသော နတ်သမီး ငါးရာတို့၏ ဆင်းရဲတို့ကြောင့် လည်း ကောင်း။) ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဥတြတ္ထံ၊ ကြောက် လန့်နေပါ၏။ ဣဒံ မနော၊ ဤစိတ်သည်။ နိစ္စံ၊ မြဲ။ ဥပ္ပိဂ္ဂံ၊ ထိတ်လန့်

၁။ အနုပ္ပန္နေသု-ဝသည်။ ။အနုပ္ပန္နေသုတိ အနာဂတေသု။ ကိစ္စေသုတိ တေသု တေသု ဣတိကတ္တဗ္ဗေသု။ “ကိစ္စေသု”တိ ဝါ ပါဠော၊ ဒုက္ခေသုတိ အတ္ထော၊ နိမိတ္တတ္ထေ စေတံ ဘုမ္မံ၊ ဘာဝိဒုက္ခနိမိတ္တန္တိ အတ္ထော။ ဥပ္ပတိတေသုတိ ဥပ္ပန္နေသု ကိစ္စေသုတိ ယောဇနာ။ တဒါ အတ္တနော ပရိဝါရဿ ဥပ္ပန္တံ ဒုက္ခံ သန္တာယ ဝဒတိ။ -ဋီကာ။

၂။ နိစ္စံ ဥတြတ္ထမိဒံ စိတ္တံ။ ။အစ္ဆရာနံ နိရယူပပတ္တိံ ဒိသ္မာ တတော ပဘုတိ သတတံ ပဝတ္တမာနံ အတ္တနော စိတ္တုတြာသံ သန္တာယာဟ “နိစ္စံ ဥတြတ္ထမိဒံ စိတ္တံ”န္တိအာဒိ။ တတ္ထ ဥတြတ္ထန္တိ သန္တသ္မံ ဘိတံ။ ဥပ္ပိဂ္ဂန္တိ သံဝိဂ္ဂံ။ ဥတြတ္ထန္တိ ဝါ၊ သံဝိဂ္ဂံ။ ဥပ္ပိဂ္ဂန္တိ တယဝသေန သဟ နိဿယေန သမ္ဘလိတံ။-ဋီကာ။

နေပါ၏။ (တနည်း) ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်း။ နိစ္စံ၊ မြို့။ ဥဩတ္တံ၊ ထိတ်လန့်
 နေပါ၏။ ဣဒံ မနေဘဲ၊ သည်း။ နိစ္စံ၊ မြို့။ ဥဩတ္တံ၊ တုန်လှုပ်ချောက်
 ချား၍နေပါ၏။ အနုဩတ္တံ၊ မကြောက်ရွံ့ မထိတ်လန့်ကြောင်းတရား
 သည်း။ သစေ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ ရှိတော်မူအံ့။ (ဝေ သတိ။) တံ၊
 ထို မကြောက်ရွံ့ မထိတ်လန့်ကြောင်း တရားတော်ကို။ ပုစ္ဆိတော၊
 မေးအပ်သော။ (တံ၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည်။) မေ၊ အား။ အက္ခာဟိ၊
 ဟောပြတော်မူပါ။]

တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ နံ၊ ထို သုဗြဟ္မာနတ်သားကို။ ဘဂဝါ၊
 သည်း။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိ။)-နာညတြ ဗောဇ္ဈာ၊ ပ။ ပဿာမိ ပါဏိနန္တိ၊
 ဟူ၍။ (အာဟ။)

(ဒေဝပုတ္တ၊ နတ်သား။) ဗောဇ္ဈာ၊ သစ္စာလေးရပ် တရားမြတ်
 ကို ဆတ်ဆတ်သိမြင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မဂ်တရားကို။ အညတြ၊ မိမိ
 သန္တာန် ဖြစ်ဖို့ရန်ဟု မှန်မှန်မကြိုးစား ကြဉ်ဖယ်ထား၍။ (ပါဏိနံ၊
 စိုးတထိတ်ထိတ် မရွံ့စိတ်ဖြင့် လန့်ထိတ်နေရှာ သတ္တဝါတို့၏။
 သောတ္ထိ၊ မထိတ်မလန့် စိတ်သန့်သန့်ဖြင့် ခန့်ခန့်မြဲစွာ ချမ်းသာရာ
 ချမ်းသာကြောင်း ကောင်းသောအခွင့်အလမ်းကို။) န (ပဿာမိ)၊
 ဉာဏ်၌ထင်ထင် မြင်တော်မူ၊ တပသာ၊ ကိလေသာတသိုက် မီးဖြင့်
 တိုက်သို့လောင်မြိုက်ဖို့ရန် သံလေခ-အကျင့်ကို။ (အညတြ၊ ၍။ ပါဏိနံ၊
 သောတ္ထိ၊ ကို။ န ပဿာမိ။) ဣန္ဒြိယသံဝရာ၊ ဣန္ဒြေခြောက်ပါး
 မပေါက်ကြားအောင် တရားသတိ အမြဲရှိသော စောင့်စည်းမှုကို။
 ဝါ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရ အမှူးစ၍ လေးဝသောသီလကို။ အညတြ၊ ၍။
 (ပါဏိနံ သောတ္ထိ) န (ပဿာမိ)။ သဗ္ဗနိဿဂ္ဂါ၊ အလုံးစုံသော
 ကိလေသာတို့ကို စွန့်လွှတ်ရာနိဗ္ဗာန်ကို။ အညတြ၊ မိမိသန္တာန် မြင်ဖို့

၁။ ဗောဇ္ဈာ-စသည်။ ။ဗောဇ္ဈာတိ ဗောဓိတော၊ အရိယမဂ္ဂတောတိ အတ္ထော။
 “အညတြာ”တိ စ ပဒံ အပေက္ခိတွာ နိဿက္ကဝစနံ၊ ဗောဓိံ ဌပေတွာတိ အတ္ထော။
 သေသေသုပိ ဒေသဝနယော။ တပသာတိ တပေါကမ္မတော၊ တေန မဂ္ဂါမိဂမဿ
 ဥပါယဘူတံ သလ္လေခပဋိပဒံ ဒဿေတိ။ ဣန္ဒြိယသံဝရာတိ မနုစ္ဆဋ္ဌာနံ ဣန္ဒြိယာနံ
 သံဝရဏတော၊ တေန သတိသံဝရသီသေန သဗ္ဗမ္ပိ သံဝရသီလံ၊ လက္ခဏာဟာရ-
 နယေန ဝါ သဗ္ဗမ္ပိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ဒဿေတိ။-ဋီကာ။
 ၂။ သဗ္ဗနိဿဂ္ဂါ သောတ္ထိ။ ။သဗ္ဗနိဿဂ္ဂါတိ သဗ္ဗသုပိ နိဿဇ္ဇနတော သဗ္ဗ-
 ကိလေသပ္ပဟာနတော။ ကိလေသေသု ဟိ နိဿဇ္ဇေသု ကမ္မဝန္တံ၊ ဝိပါကဝန္တံ၊
 နိဿဇ္ဇမေဝ ဟောတိတိ။ သောတ္ထိန္တိ ခေမံ အနုပဉ္စဝတံ။-ဋီကာ။

ရန်ဟု မှန်မှန်မကြိုးစား ကြည်ဖယ်ထား၍။ ပါဏိနံ၊ တို့၏။ သောတ္ထိံ၊
ကို။ န ပဿာမိ၊ မမူ။- [ဒေဝပုတ္တသံယုတ်၊ အနာထပိဏ္ဍိကဝဂ်၊
သုဗြဟ္မသုတ်။ (ဂါထာဖြစ်၍ “ပါဏိနံ” ဟု ရသေ့-ဖြင့်နေသည်။)]

☞ သော၊ ထိုသုဗြဟ္မာနတ်သားသည်။ ဒေသနာပရိယောသာနေ၊ ဌံ။ ပဉ္စဟိ
အစ္စရာသတေဟိ၊ ငါးရာသောနတ်သမီးတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သောတာပတ္တိ-
ဖလေ၊ ဌံ။ ပတိဋ္ဌာယ၊ ၍။ တံ သမ္ပတ္တိံ၊ ထိုနတ်စည်းစိမ်ကို။ ထာဝရံ၊ ခိုင်မြဲ
သည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဒေဝလောကမေဝ၊ နတ်ပြည်သို့သာ။ အဂမာသိ၊ ပြန်
သွားပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါဖြင့်။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်
ဟူသော လမ်းကြောင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဘာဝိတော၊ အပ်သည်။ (သမာ-
နော။) သက္ကာဒိနံ၊ တို့၏။ ဒေါမနဿဿ၊ ၏။ အတ္တင်္ဂမာယ၊ ငှာ။
သံဝတ္တတိ ဝိယ၊ သို့။ (တထာ ဒေါမနဿဿ အတ္တင်္ဂမာယ သံဝတ္တတိ။)
ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗော။

ဉာယဿ အဓိဂမာယာတိ (တ္ထေ)။ ဌံ။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂိ-
ကော၊ ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရာမဂ်ကို။ ဉာယော၊
ဉာယ - ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုလောကုတ္တရာ မဂ်ကို။ အဓိ-
ဂမာယ၊ ရခြင်းငှာ။ ပတ္တိယာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်ခြင်းငှာ။
(ကောယနော-ဌံ စပ်။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ ပုပ္ဖဘာဂေ၊
လောကုတ္တရာမဂ်၏ ရှေ့အဖို့၌။ လောကိယော၊ လောကီဖြစ်သော။ အယံ
သတိပဋ္ဌာန်မဂ္ဂေါ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်တည်းဟူသော မဂ်သည်။ ဝါ၊ ကို။
ဘာဝိတော၊ သည်။ (သမာနော။) လောကုတ္တရမဂ္ဂဿ၊ လောကုတ္တရာမဂ်
ကို။ အဓိဂမာယ၊ ရခြင်းငှာ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဉာယဿ
အဓိဂမာယာ” တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ။) အာဟ၊ မူပြီ။ နိဗ္ဗာနဿ သန္တိ-
ကိရိယာယာတိ၊ ကား။ တဏှာဝါနဝိရဟိတတ္တာ၊ တဏှာတည်းဟူသော

၁။ ဉာယော။ ။ဉာယတိ နိစ္ဆယေန (ဆုံးဖြတ်ခြင်းအားဖြင့်။) ကမတိ နိဗ္ဗာနံ၊
ဤ၌ ဓာတုနံ အနေကတ္တတာ-အရ ဉာဓာတ်သည် ဂမန အနက်ဟောတည်း။ တံ ဝါ
ဉာယတိ ပရိဝိဇ္ဇိယတိ ဧတေနာတိ ဉာယော၊ အရိယမဂ္ဂေါတိ အာဟ “ဉာယော
ဝုစ္စတိ အရိယော အဋ္ဌဂိကော မဂ္ဂေါ” တိ။-ဋီကာ။

၂။ တဏှာဝါနဝိရဟိတတ္တာ။ ။တဏှာသင်္ခါတဝါနဝိရိတ္တတ္တာ။ တဏှာ ဟိ
ခန္ဓေဟိ ခန္ဓံ၊ ကမ္မုနာ ဖလံ၊ သတ္တေဟိ စ ဒုက္ခံ ဝိနတိ သံသိပ္ပတိတိ “ဝါန” နှိ
ဝုစ္စတိ၊ တယိဒံ နတ္ထိ တ္ထေဝါနံ၊ န ဝါ တေသ္မိံ အဓိဂတေ ပုဂ္ဂလဿ ဝါနန္တိ
နိဗ္ဗာနံ၊ အသင်္ခတာ ဓာတု။ ပရပွစ္စယေန ဝိနာ ပစ္စက္ခကရဏံ သန္တိကိရိယာတိ
အာဟ “အတ္တပစ္စက္ခတာယာ” တိ။-ဋီကာ။

၅၄၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဝါန-မှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနန္တိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓနာမဿ၊ ရအပ်သောအမည်ရှိသော။ အမတဿ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စိကိရိယာယ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ။ အတ္တပစ္စက္ခတာယ၊ မိမိ၏ မျက်မှောက်၏အဖြစ်အကျိုးငှာ။ (ကောယနော-၌ စပ်။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤ လောကုတ္တရာမဂ်သည်။ ဘာဝိတော၊ သည်။ (သမာနော။) အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနသစ္စိကိရိယံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းကို။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယာ” တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ။) အာဟ၊ မူပြီ။

[နန္ “ဝိသုဒ္ဓိယာ” တိ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိယာ အဓိပ္ပေတတ္တာ ဝိသုဒ္ဓိဂ္ဂဟဏေနေဝေတ္ထသောကသမတိက္ကမာဒယောပိ ဂဟိတာ ဝေ ဟောန္တိ၊ တေ ပုန ကသ္မာ ဂဟိတာတိ အနုယောဂံ သန္ဓာယ “တတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ” တိအာဒိ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။] တတ္ထ၊ ထို သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ (စောဒနာသောဓနာနယော ဧဝံ ဧဝံဒိတဗ္ဗော။) “သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ (ဟောတော်မူလိုက်လျှင်။) သောကသမတိက္ကမာဒိနိ၊ သောကကိုလွန်မြောက်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်။ အတ္ထတော၊ အနက်သဘောအားဖြင့်။ သိဒ္ဓါနေဝ၊ ပြီးစီးကုန်သည်သာ။ ကိဉ္ဇာပိ ဟောန္တိ၊ အကယ်၍ မူလည်းဖြစ်ပါပေကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ သာသနယုတ္တိ-ကောဝိဒေ၊ သာသနာတော်၌ ယှဉ်စပ်ထိုက်သော လေးပါးသောသစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစရှိသော ဓမ္မနီတိ၌ ကျမ်းကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ထပေတွာ၊ ၍။ အညေသံ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)။ ဘဂဝါစ၊ သည်လည်း။ ပဌမံ၊ စွာ။ သာသနယုတ္တိကောဝိဒံ၊ သော။ ဇနံ၊ လူအပေါင်းကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ ဝါ၊ မှ။ ဓမ္မံ၊ ကို။ န ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူသည်မဟုတ်။ [သာသနယုတ္တိကောဝိဒေတိ သစ္စပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒိလက္ခဏာယံ ဓမ္မနီတိယံ ဆေကေ။-ဋီကာ။] တေန၊ ကြောင့်။ တေနော သုတ္တေန၊ ထို မဟာသတိပဋ္ဌာန-သုတ်ဖြင့်ပင်။ တံ တံ အတ္ထံ၊ ထိုထို အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဉပေတိ၊ သိစေတော်မူ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤ မဟာသတိပဋ္ဌာန-သုတ်၌။ ယံ ယံ အတ္ထံ၊ အကြင် အကြင် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ကောယနမဂ္ဂေါ၊ တကြောင်းတည်းသော မဂ်သည်။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေနိုင်၏။ တံ တံ (အတ္ထံ)၊ ကို။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ “သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယာ” တိအာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝါ) အာဟ။

ဥဒ္ဓေသဝါရကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၅၄၉

ဝါ၊ တနည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ယာ ဝိသုဒ္ဓိ၊ အကြင် စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ ကောယနမဂ္ဂေန၊ ကောယန-မဂ်ကြောင့်။ (တခုတည်းသော သတိပဋ္ဌာန်တည်းဟူသော လမ်းကြောင့်။) သံဝတ္ထတိ၊ ၏။ သာ၊ ထို စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ သောကပရိဒေဝါနံ၊ တို့ကို။ သမ-တိက္ကမေန၊ လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ သောကပရိဒေဝါနံ၊ တို့ကို။ သမတိက္ကမော၊ သည်။ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထင်္ဂမေန၊ ချုပ်မှု သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ (ဟောတိ။) ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊ သည်။ ဉယဿ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အနာဂါမိမဂ်၊ အရဟတ္တ-မဂ်ကို။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုသိကြောင်းဖြစ်သော အနာဂါမိမဂ်၊ အရဟတ္တ မဂ်ကို။ အဓိဂမေန၊ ရခြင်းကြောင့်။ (ဟောတိ။) ဉယဿ၊ ကံ။ အဓိဂမော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ကံ။ သစ္စိကိရိယာယ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်း ကြောင့်။ (ဟောတိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမမ္ပိ ကမံ၊ [ဤအစဉ်ကိုလည်း။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ “သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတော၊ မူ၍။ “သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယာ”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ် ကို။ (ဘဂဝါ) အာဟ။

အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ (သည့်နည်းသာမက အခြားတနည်းလည်း ရှိသေး၏။) ဟေ၊ ဤ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ- အစရှိသော စကားရပ်သည်။ ကောယနမဂ္ဂဿ၊ တကြောင်းတည်းသော သတိပဋ္ဌာန်လမ်း၏။ ဝဏ္ဏဘဏနံ

၁။ သောကပရိဒေဝါနံ။ပ။ ဟောတိ။ ။ယသ္မာ အနုတိက္ကန္တသောကပရိဒေဝဿ န ကဒါမိ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ အတ္ထိ သောကပရိဒေဝသမတိက္ကမနမုခေနေဝ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိယာ ဣဇ္ဈနတော၊တသ္မာ အာဟ“သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမေန ဟောတိ”တိ။-ဋီကာ။

၂။ သောကပရိဒေဝါနံ။ပ။ အတ္ထင်္ဂမေန။ ။ယသ္မာ ပန ဒေါမနဿပစ္စယေဟိ ဒုက္ခမဗ္ဗေဟိ ဖုဋ္ဌံ ပုထုဇ္ဇနံ သောကာဒယော အဘိဘဝန္တိ၊ ပရိညာတေသု စတေသု တေ န ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ပုတ္တံ “သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမော ဒုက္ခဒေါမန-ဿာနံ အတ္ထင်္ဂမေနာ” တိ။-ဋီကာ။

၃။ ဉယဿ။ ။ဉယဿာတိ အဂ္ဂမဂ္ဂဿ၊ တတိယမဂ္ဂဿ စ။ (ဒေါမနဿ သည် အနာဂါမိမဂ်ကြောင့်ချုပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဉယဿ-အရ အနာဂါမိမဂ်ကို လည်းကောင်း၊ အရဟတ္တမဂ်ကိုလည်းကောင်း- ယူရသည်။) တဒဓိဂမေန ဟိ ယထာဏ္ဏမံ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမော။ သစ္စိကိရိယာဘိသမယသဟဘာဝီပိ ဣတျာဘိသမယော တဒဝိနာဘာဝတော သစ္စိကိရိယာဘိသမယဟေတုကော ဝိယ ဝုတ္တော။-ဋီကာ။

၅၅၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဂုဏ်ကိုပြောဆိုကြောင်း စကားရပ်တည်း။ ဝါ၊ ချီးမွမ်းကြောင်း စကားရပ်
တည်း။ [ဝဏ္ဏဘဏနန္တိ ပံသံသာဝစနံ-ဋီကာ။] ဟိ၊ ချဲ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။
“ဓမ္မံ ဝေါ။ပ။ ဆဆက္ကာနိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဆဆက္ကဒေသနာယ၊ ဆဆက္ကဒေသ
နာတော်၏။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ အာဒိကလျာဏံ-အစရှိသော
ပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဝဏ္ဏံ၊ ဂုဏ်ကို။ အဘာသိ ယထေဝ၊ ဟောတော်မူသကဲ့သို့
လည်းကောင်း။

ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဝေါ၊ တို့အား။ ယဒိဒံ (ယာနိ+ဣမာနိ)ဆဆက္ကာနိ၊
အကြင်ခြောက်ပါးသော ဆက္ကတို့သည်။ (သန္တိ။ တံ ဆ ဆက္ကသင်္ခါတံ၊
ထိုခြောက်ပါးသောဆက္က-ဟု ဆိုအပ်သော။ ဓမ္မံ-၌စပ်။) အာဒိ-
ကလျာဏံ၊ အစ၌လည်း ကောင်းသော။ ဝါ၊ ကောင်းသော အစလည်း
ရှိသော။ မဇ္ဈေကလျာဏံ၊ အလယ်၌လည်း ကောင်းသော။ ဝါ၊ ကောင်း
သောအလယ်လည်းရှိသော။ ပရိယောသာနကလျာဏံ၊ အဆုံး၌လည်း
ကောင်းသော။ ဝါ၊ ကောင်းသောအဆုံးလည်းရှိသော။ သာတ္ထံ၊
အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့်လည်းပြည့်စုံသော။ သဗျဉ္ဇနံ၊ သဒ္ဓါနှင့်လည်းပြည့်စုံ
သော။ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ၊ ထည့်သွင်းလောင်းဖူး အနက်အဓိပ္ပာယ်မရှိ
တော့သဖြင့် အလုံးစုံထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံသော။ ပရိသုဒ္ဓံ၊ စွန့်ပယ်ထိုက်
သော အနက်အဓိပ္ပာယ် မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ထက်ဝန်းကျင် စင်
ကြယ်သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေသာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ (ဝေါ၊ သို့။
ဒေသေန္တော၊ ဟောတော်မူလတ်သော်။ ဝါ၊ ဟောတော်မူယင်း
ပင်။) ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ဟူသော သာသနဗြဟ္မစရိယ
မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ-ကို။ ပကာသေသာမိ၊ ထင်ရှားပြတော်မူအံ့။- [ဥပရိ
ပဏ္ဏာသ၊ သဋ္ဌာယတနဝဂ်၊ ဆ ဆက္က-သုတ်။]

စ၊ သည်သာ မက၊သေး။ အရိယဝံသဒေသနာယ၊ ၏။ (ဝဏ္ဏံ-၌ စပ်။)
“စတ္တာရော မေ ဘိက္ခဝေ။ပ။ဝိညူဟိ”တိ၊ ဟူသော။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။
ပဒေဟိ၊ အဂ္ဂညာ-အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ အဘာသိ ယထာ၊
ကဲ့သို့လည်းကောင်း။

၁။ အာဒိကလျာဏံ-စသည်။ ။တတ္ထ အာဒိမိ ကလျာဏံ၊ အာဒိ ဝါကလျာဏံ
တေသာတိ အာဒိကလျာဏံ။ သေသပဒ္ဓယေပိ သေဝနယော၊ အတ္ထသမ္ပတ္တိယာ
သာတ္ထံ။ ဗျဉ္ဇနသမ္ပတ္တိယာ သဗျဉ္ဇနံ။ သီလာဒိပဉ္စမေက္ခန္တပါရိပုရိတော၊ ဥပနေ-
တဗ္ဗဿ အဘာဝတော စ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ နိရုပက္ခိလေသတော၊ အပနေတဗ္ဗဿ စ
အဘာဝတော ပရိသုဒ္ဓံ။-ဋီကာ။

ဥဒ္ဓေသဝါရကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၅၅၁

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ အရိယဝံသာ၊
ဤ ဘုရား အစရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အနွယ်တို့ကို။ အဂ္ဂညာ၊
မြတ်သော အနွယ်တို့ဟူ၍ သိအပ်ကုန်၏။ ရတ္တညာ၊ ကြာမြင့်စွာသော
ည၌ရှိသော အနွယ်တို့ဟူ၍ သိအပ်ကုန်၏။ ဝံသညာ၊ ဘုရားအစရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏အနွယ်တို့ဟူ၍ သိအပ်ကုန်၏။ ပေါရာဏာ၊ ရွေး၌ ဖြစ်
ကုန်၏။ အသံကိဏ္ဍာ၊ အခြားသော အနွယ်တို့နှင့် မရောပြွမ်းကုန်။ ဝါ၊
မပယ်စွန့်အပ်ကုန်။ အသံကိဏ္ဍပုဗ္ဗာ၊ ရွေး၌လည်း မပယ်စွန့်အပ်ကုန်။ န
သင်္ကီယန္တိ၊ ယခုလည်း မပယ်စွန့်အပ်ကုန်ဆဲ။ န သင်္ကီယိဿန္တိ၊ နောင်
လည်း မပယ်စွန့်အပ်ကုန်လတ္တံ့။ ဝိညဟိ၊ ကုန်သော။ သမဏေဟိ၊
သမဏ-အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဗြာဟ္မဏေဟိ၊
ဗြာဟ္မဏ-အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း။ အပ္ပဋ္ဌိကုဋ္ဌာ၊
မကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်။ -[စတုက္ကဂုတ္တရ၊ ပဌမပဏ္ဏာသက၊ ဥရုဝေလဝဂ်၊
အရိယဝံသ-သုတ်။]

ဝေ၊ တို့။ ဣမဿာပိ ကောယနမဂ္ဂဿ၊ ဤ ကောယန-မဂ်၏လည်း။
သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာတိအာဒိဟိ၊ အစရှိကုန်သော။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။
ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ (ဝါကျတို့ဖြင့်။) (တနည်း) ပဒေဟိ၊ တရားအစုတို့
ဖြင့်။ [ပဒေဟိတိ ဝါကျေဟိ၊ ဝိသုဒ္ဓိအတ္ထတာဒိဘေဒဘိန္ဒေဟိ ဝါ ဓမ္မ-
ကောဋ္ဌာသေဟိ။-ဋီကာ။] ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ အဘာသိ၊ ပြီ။ ကသွာ၊ ကြောင့်။
(သတ္တဟိ ပဒေဟိ ဝဏ္ဏံ၊ အဘာသိ၊ နည်း။) ဣတိ စေ၊ ဤသို့ မေးအံ့။
တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ ထို တရားနာသော ရဟန်းတို့၏။ ဥဿာဟဇနနတ္ထံ၊ အား
တက်သရောက်ကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝါ၊ အားတက်သရောက်ကို ဖြစ်စေတော်
မူလိုခြင်းကြောင့်။ (သတ္တဟိ ပဒေဟိ ဝဏ္ဏံ အဘာသိ။)

ဟိ၊ ချဲ့။ ဝဏ္ဏဘာသနံ၊ ဂုဏ်ကိုပြောဆိုကြောင်း စကားကို။ သုတွာ၊
၍။ တေ ဘိက္ခု၊ ထို တရားနာသော ရဟန်းတို့သည်။ “အယံ မဂ္ဂေါ၊

၁။ အရိယဝံသာ-စသည်။ ။အရိယဝံသာတိ အရိယာနံ ဗုဒ္ဓါဒိနံ ဝံသာ
ပဝေဏိယော။ အဂ္ဂညာတိ အဂ္ဂါတိ ဇာနိတဗ္ဗာ သဗ္ဗဝံသေဟိ သေဋ္ဌဘာဝတော။
ရတ္တညာတိ စိရရတ္တာတိ ဇာနိတဗ္ဗာ။ ဝံသညာတိ ဗုဒ္ဓါဒိနံ ဝံသာတိ ဇာနိတဗ္ဗာ။
ပေါရာဏာတိ ပူရာတနာ အနုရုနာတနတ္ထာ။ အသံကိဏ္ဍာတိ အဝိကိဏ္ဍာ အနုပနိတာ။
အသံကိဏ္ဍပုဗ္ဗာတိ “ကိ” ဣမေဟိ”တိ အရိယေဟိ န အပနိတပုဗ္ဗာ။ န သင်္ကီယန္တိတိ
ဣဒါနိပိ တေဟိ န အပနိယန္တိ။ န သင်္ကီယိဿန္တိတိ အနာဂတေပိ တေဟိ န အပနိ-
ယိဿန္တိ။ အပ္ပဋ္ဌိကုဋ္ဌာ။ပ။ဝိညဟိတိ ယေ လောကေ ဝိညာ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တေဟိ
အပစ္စက္ခတာ အနိန္ဒိတာ၊ အဂရဟိတာတိ အတ္ထေ။-ဋီကာ။

၅၅၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဤ ကောယန-မဂ်သည်။ ဟံဒယသန္တာပဘူတံ၊ စိတ်နှလုံးကို ပူပန်စေတတ်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သောကံ၊ ဝမ်းနည်းခြင်းလည်းကောင်း။ (ဣတိ-ဥှစ်ပံ။) ဝါစာဝိပုလပဘူတံ၊ စကားကို အထူးသူးအပြားပြား ပြောဆိုတတ်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပရိဒေဝံ၊ ငိုကြွေးခြင်းလည်းကောင်း။ ကာယိက-အသာတဘူတံ၊ ကာယဒွါရ-၌ဖြစ်သော မသာယာစေတတ်သည်၊ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ကာယိက-ဒုက္ခလည်းကောင်း။ စေတသိကအသာတဘူတံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော မသာယာစေတတ်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဒေါမနဿံ၊ နှလုံးမသာယာခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ကုန်သော။ ဥပဒ္ဓဝေ၊ ကပ်၍နှိပ်စက်တတ်သော၊ ဘေးရန်တို့ကို။ (စီးပွားမဲ့တို့ကို။) [ဥပဒ္ဓဝေတိ အနတ္တေ။-ဋီကာ။] ဟနတိ ကိရ၊ ပယ်သတ်နိုင်သတတ်။ ဝိသုဒ္ဓိံ၊ အထူးသဖြင့် ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်ခြင်းလည်းကောင်း။ [ဝိသုဒ္ဓိန္နိ ဝိသုဇ္ဈန် သံကိလေသပ္ပဟာနံ။-ဋီကာ။] ဉာယံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တယော၊ ကုန်သော။ ဝိသေသေ၊ တရားထူးတို့ကို။ အာဝဟတိ ကိရ၊ ရွက်ဆောင်နိုင်သတတ်။'' ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥဿာဟဇာတာ၊ ဖြစ်သော အားတက်သရော ရှိကုန်သည်။ (ဟုတူ။) ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ၊ ဤ တရားဒေသနာတော်ကို။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နှုတ်တက်ရအောင် သင်ယူထိုက်၏ဟူ၍လည်းကောင်း။ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ၊ မေ့ပျောက်မသွားအောင် အဖန်ဖန်လေ့လာထိုက်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဓာရေတဗ္ဗံ၊ အာဂုံနှုတ်တက် ဆောင်ရွက်ထိုက်၏ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝါစေတဗ္ဗံ၊ တပည့်တို့ကို ဆိုစေထိုက်၏ဟူ၍ လည်းကောင်း။ (ပို့ချထိုက်၏ဟူ၍လည်းကောင်း။) (မညိဿန္တိ၊ မှတ်ထင်ကုန်လတ္တံ့။) စ၊ သည်သာ မက၊ သေး။ ဣမံ မဂ္ဂံ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန်တည်းဟူသော မဂ်ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗံ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်၏ဟူ၍လည်းကောင်း။ မညိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ကမ္မလဝါဏိဇာဒယော၊ ကမ္မလာကုန်သည် အစရှိသူတို့သည်။ ကမ္မလာဒိနံ၊ ကမ္မလာ-အစရှိသည်တို့၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ (ဘာသန္တိ) ဝိယ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) 'တေသံ 'ဘိက္ခုနံ' ဥဿာဟ-ဇေနတ္ထံ ဝဏ္ဏံ အတာသိ။

ဟိ၊ ချဲ့။ သတသဟဿန္တနိကပဏ္ဏ၊ ကမ္မလဝါဏိဇေန၊ အဖိုးတသိန်းထိုက်သော ဈေးတူတေသောအဆင်းရှိသော ကမ္မလာကုန်သည်သည်။ ကမ္မလံ ဝဏ္ဏံ-လာတိ၊ ကမ္မလာကို ဝယ်လိုက်ကြဟူ၍။ ဥဇ္ဈောသိတေပိ၊ ကြွေးကြော်အပ်ပါသော်လည်း။ အသုကကမ္မလောတိ၊ ထိုမည်သော ကမ္မလာဟူ၍။ မနု-

ဥဒ္ဓေသဝါရကထာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၅၅၃

ဿာ၊ တို့သည်။ န တာဝ ဇာနန္တိ၊ မသိကြကုန်သေး။ ဟိ၊ မှန်။ (မသိကြသည်ကားမှန်၏။) ကေသကမ္မလဝါဠကမ္မလာဒယောပိ၊ ဆံပင်ဖြင့်ပြုအပ်သော ကမ္မလာ၊ သားမြီးဖြင့်ပြုအပ်သော ကမ္မလာတို့ကိုလည်း။ ဒုဂ္ဂန္ဓာ၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိကုန်သည်။ ခရသမ္ပဿာ၊ ကြမ်းသောအတွေ့ရှိကုန်သည်။ (သမာနာ၊ ကုန်လျက်။) ကမ္မလာတွေဝ၊ တို့ဟူ၍သာ။ ဝုစ္စန္တိ၊ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုအပ်ကုန်၏။ ပန၊ အနွယ်-ကား။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ တေန၊ ထို ကမ္မလာကုန်သည်သည်။ ဂန္ဓာရကော၊ ဂန္ဓာရ-တိုင်း၌ဖြစ်သော ကမ္မလာခင်ဗျ။ [ဂန္ဓာရဒေသေ ဥပ္ပန္နော။-ဋီကာ။] ရတ္တကမ္မလော၊ နိသောအဆင်းရှိသော ကမ္မလာခင်ဗျ။ သုခမော၊ သိမ်မွေ့သော ကမ္မလာခင်ဗျ။ ဥဇ္ဇလော၊ တောက်ပသော ကမ္မလာခင်ဗျ။ သုခသမ္ပဿော၊ ကောင်းသောအတွေ့ရှိသော ကမ္မလာခင်ဗျ။ ဣတိ၊ သို့။ ဥက္ခေါသိတော၊ ဂုဏ်ကိုဖော်၍ ကြွေးကြော်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ တဒါ၊ ၌။ ယေ၊ အကြင် လူကုံထံတို့သည်။ (ဂဏှိတုံ၊ ဝယ်ယူခြင်းငှာ။) ပဟောန္တိ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်၏။ တေ၊ ထို လူကုံထံတို့သည်။ ဂဏှန္တိ ယထာ၊ ဝယ်ယူကြကုန်သကဲ့သို့။ ယေ၊ အကြင် လူဆင်းရဲတို့သည်။ နပ္ပဟောန္တိ၊ ဝယ်ယူခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။ တေမိ၊ ထို လူဆင်းရဲတို့သည်လည်း။ ဒဿနကာမော၊ ကြည့်ခြင်းကို လိုလားကြကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ “ကောယနော ဘိက္ခဝေ အယံ မဂ္ဂေါ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေပိ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ အသုကမဂ္ဂေါတိ၊ ထိုမည်သော လမ်းကြောင်းဟူ၍။ ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှားသည်။ န တာဝ ဟောတိ၊ သေး။ ဟိ၊ မှန်။ နာနပ္ပကာရကာ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိကုန်သော။ အနိယျာနိကမဂ္ဂါပိ၊ နိယျာနိက-မဟုတ်သောမဂ်တို့ကိုလည်း။ မဂ္ဂါ-တွေဝ၊ မဂ်တို့ဟူ၍သာ။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ [အနိယျာနိကမဂ္ဂါတိ၊ မိစ္ဆာ-မဂ္ဂါ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတာနိယတမဂ္ဂါပိ ဝါ။-ဋီကာ။]

ပန၊ အနွယ်-ကား။ “သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ”တိအာဒိမ္ပိ၊-အစရှိသောဂုဏ်ကို။ ဝုတ္တေ၊ မူအပ်သော်။ “အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန်တည်းဟူသော မဂ်သည်။ စတ္တာရော၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ-အားဖြင့် လေးပါးကုန်သော။ ဥပဒ္ဓဝေ၊ ကပ်၍နှိပ်စက်တတ်သော ဘေးရန်တို့ကို။ ဝါ၊ စီးပွားမဲ့တို့ကို။ ဟနတိ ကိရု၊ ပယ်သတ်နိုင်သတတ်။ တယော၊ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ဉာယ၊ နိဗ္ဗာန-အားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော။ ဝိသေသေ၊ တရားထူးတို့ကို။ အာဝဟတိ (ကိရ)၊ ဆောင်နိုင်သတတ်။” ဣတိ၊ သို့။ ဥဿာဟ-ဇာတာ၊ ဖြစ်သော အားတက်သရောရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဣမံ ဓမ္မ-

၅၅၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဒေသနံ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန်တရားဒေသနာတော်ကို။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ၊ ဓာရေတဗ္ဗံ။ ဝါစေတဗ္ဗံ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဣမံ မဂ္ဂံ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန-မဂ်ဟူသော ဘာဝနာကို။ ဘဝေတဗ္ဗံ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ မညိဿန္တိ၊ မှတ်ထင်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ဘာသန္ဓေ၊ ဟောတော်မူလိုသည်။ (ဟုတော့။) “သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ” တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဘဂဝါ။) အာဟ၊ မူပိ။ စ၊ ဆက်။ သတသဟဿန္တိကပဏ္ဍုကမ္မလဝါဏိဇူပမာ၊ အဖိုးတသိန်းထိုက်သော ဖျော့တော့သောအဆင်းရှိသော ကမ္မလာကုန်သည်ဥပမာကို။ (အာဟရိတာ) ယထာ၊ ဆောင်ပြအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ရတ္တဇမ္ပနဒသုဝဏ္ဏဥဒက-ပသာဒကမဏိရတနသုဝိသုဒ္ဓိမုတ္တရတနပဝါဠာဒိဝါဏိဇူပမာပိ ၊ နိမြန်းသော ဇမ္ပုရစ်ရွှေ၊ ရေနောက်ကိုကြည်လင်စေနိုင်သော ပတ္တမြားရတနာ၊ အလွန်စင်ကြယ်သော ပုလဲရတနာ၊ သန္တာအစရှိသည်တို့၏ ကုန်သည်ဥပမာတို့ကိုလည်း။ ဧဝံ၊ ဤ ဂုဏ်တို့ကို မိန့်တော်မူရာ၌။ အာဟရိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ [စာအုပ်တို၌ “ပဝါဠာဒိဝါဏိဇူပမာဒယော” ဟု ရှိ၏။ ပဝါဠာဒိ-၌ အာဒိ-တပုဒ်ပါပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ပမာဒယော၌ အာဒိ-ပိုမည်ထင်သည်။]

ယဒိဒန္တိ၊ ယဒိဒံ-ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ နိပါတော၊ နိပါတ်တည်း။ ယေ ဣမေ၊ အကြင် သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ (သန္တိ။) ဣတိ ‘အယံ၊ ကား။ အဿ၊ ထို ယဒိဒံ-ဟူသော နိပါတ်၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ စတ္တာရောတိ၊ ဟူသော သဒ္ဓါသည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဂဏန်းအားဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို ပိုင်းခြားကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ တေန၊ ‘ထို စတ္တာရော-ဟူသော သဒ္ဓါဖြင့်။ တတော ၊ ထိုလေးပါးမှ၊ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ န (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ (တတော၊ ထိုလေးပါးထက်။) ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဝါ၊ အလွန်။ န (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ သတိပဋ္ဌာန ပရိစ္ဆေဒံ၊ သတိပဋ္ဌာန်အပိုင်းအခြားကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။

၁။ သုဝဏ္ဏံ-စသည်။ ။သုဝဏ္ဏန္တိ ကုသုဝဏ္ဏမ္ပိ ဝုစ္စတိ။ မဏိတိ ကာစမဏိပိ၊ မုတ္တာတိ ဝေဠုဇာပိ၊ ပဝါဠန္တိ ပလ္လဝေါပိ ဝုစ္စတိတိ ရတ္တဇမ္ပနဒဒိပဒေဟိ တေ ပိသေသိတာ။-ဦးကာ။

၂။ န တတော ဟေဋ္ဌာ န ဥဒ္ဓံ။ ။န တတော ဟေဋ္ဌာတိ ဣဓာမိပ္ပေတကာယာ-ဒိန္နံ ဝေဒနာဒိသဘာဝတ္တဘာဝံ၊ ကာယဝေဒနာပိတ္တဝိမုတ္တဿ တောဘူမကဓမ္မဿ ပိသံ ပိပလ္လာသဝတ္ထန္တရဘာဝေန ဂဟိတတ္တာ စ ဟေဋ္ဌာဂဟဏေသု ပိပလ္လာသ-ဝတ္ထုနံ အနိဋ္ဌာနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ပဉ္စမဿ ပန ပိပလ္လာသဝတ္ထုနော အဘာဝါ “နဥဒ္ဓံ” နိ အာဟ။ အာရမ္မဏဝိဘာဝေန ဟေတ္ထ သတိပဋ္ဌာနဝိဘာဝေါတိ။-ဦးကာ။

ဥဒ္ဓေသဝါရကထာအဖွင့်] တာသဒ္ဓိကာ ၅၅၅

သတိပဋ္ဌာတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (လဗ္ဘမာနာ၊ ကုန်သော။) သတိ-
ပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ သတိဂေါစရောပိ၊ သတိ၏ကျက်စားရာ အာရုံ လည်း
ကောင်း။ တိဓာ၊ သုံးပါးအပြားအားဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇေသု၊ ကျင့်ကုန်သော။
သာဝကေသု၊ တို့၌။ သတ္ထုနော၊ ၏။ ပဋိသန္နနယဝိတိဝတ္တတာပိ၊ မုန်းခြင်း
ချစ်ခြင်းကို လွန်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ သတိပိ၊ သတိလည်းကောင်း။
(ဣတိ၊ သို့။) တယော၊ တို့တည်း။

ဟိ၊ ချုံ။ “စတုန္တံ ဘိက္ခဝေ။ပ။ ကာယဿ သမုဒယော” တိအာဒိသု၊
အစရှိသော ပါဠိရုပ်တို့၌။ သတိဂေါစရောပိ၊ သတိ၏ကျက်စားရာ အာရုံ
ဖြစ်သော ကာယ-အစရှိသည်ကို။ သတိပဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူ
အပ်၏။

☸ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့၏။ သမု-
ဒယဉ္စ၊ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ အတ္ထဂံမဉ္စ၊ ချုပ်မှုသို့ရောက်
ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထို
တရားတော်ကို။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်လော့။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းဟူသည်။ ကော စ၊
အဘယ်နည်း။ အာဟာရသမုဒယာ၊ အာဟာရ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။
ကာယဿ၊ ၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) [သတိ-
ပဋ္ဌာနသံယုတ်၊ အမတဝဂ်၊ သမုဒယ-သုတ်။]

တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ “ကာယော ဥပဋ္ဌာနံ။ပ။ သတိစာ” တိအာဒိသုပိ၊
အစရှိသော ပါဠိရုပ်တို့၌လည်း။ (သတိဂေါစရောကို။ သတိပဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ၏။)

ကာယော၊ ကာယ သည်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကပ်၍တည်ရာတည်း။
နော သတိ၊ သတိမဟုတ်။ သတိ ပန၊ သတိသည်ကား။ ဥပဋ္ဌာနဉ္စေဝ၊
ကပ်၍တည်တတ်သည်လည်းကောင်း။ သတိ စ၊ သည်လည်းကောင်း။
(ဟောတိ။)-[ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၊ ပညာဝဂ်၊ သတိပဋ္ဌာနကထာ။]

တဿ၊ ထို သတိပဋ္ဌာနံ-အစရှိသောပါဠိရုပ်၏။ အတ္ထော၊ ကို။ (ဧဝံ
ဝေဒိတဗျော။)-အသို့၊ ဤ ကာယ-အစရှိသည်၌။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။

၁။ အာဒိသု ဟိ သတိဂေါစရော။ ။ဧတ္ထ အာဒိ-သဒ္ဓေန “ဗဿသမုဒယာ
ဝေဒနာနံ သမုဒယော၊ နာမရူပသမုဒယာ စိတ္တဿ သမုဒယော၊ မနသိကာရသမု-
ဒယာ ဓမ္မာနံ သမုဒယော”တိ “သတိပဋ္ဌာနာ” တိ ဝုတ္တိနံ သတိဂေါစရေနံ
ပကာသကေ သုတ္တပုံဒေသေ သင်္ဂဏှာတိ။ ဧဝံ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယမ္ပိ အဝသေသပါဠိပု-
ဒေသဒဿနုတ္တော အာဒိ-သဒ္ဓေါ ဒဋ္ဌဗျော။-ဇွိကာ။

၅၅၆ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။) ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ကာ၊ အဘယ်တရားသည်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်တတ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ သတိ၊ သည်။ (ပတိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) သတိယာ၊ ၏။ ပဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာတည်း။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သတိ၏တည်ရာ။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဓာနံ၊ ပြဇာန်းသော။ ဌာနံ၊ တည်ရာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ ပဋ္ဌာန-မည်၏။ (ဟတ္ထိအဿာဒိနံ၊ အစရှိသည်တို့၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာအရပ်တို့သည်။) ဟတ္ထိဌာနအဿဌာနာဒိနံ၊ ဟတ္ထိဌာန၊ အဿဌာန-မည်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဝေ၊-တူ) သတိယာ၊ ၏။ ပဋ္ဌာနံ၊ ပြဇာန်းသော တည်ရာသည်။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။

“ယံ(ယေ သတိပဋ္ဌာနေ)၊ အကြင် သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ အရိယော၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ သေဝတိ၊ မှီဝဲတော်မူ၏။ ယံ(ယေ သတိပဋ္ဌာနေ)၊ တို့ကို။ သေဝေမာနေ၊ မှီဝဲတော်မူသော။ သတ္တာ၊ ဆရာသည်။ ဂဏံ၊ ဂိုဏ်းသံဃာကို။ အနုသာသိတုံ၊ ဆုံးမခြင်းငှာ။ အရဟတိ၊ ထိုက်တော်မူ၏။ (တေ)သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ တယော၊ သုံးပါးတို့တည်း။” ဣတိ ဣတ္ထေ၊ ဤသုတ်၌။ [ဣတ္ထောတိ ဧတသ္မိံ (ဥပရိပဏ္ဏာသ) သဋ္ဌာယတနဝိဂ်-သုတ္တေ။-ဋီကာ။] တိဓာ၊ သုံးပါးအပြားအားဖြင့်။ ပဋိပန္နေသု၊ ကျင့်ကုန်သော။ သာဝကေသု၊ တို့၌။ သတ္ထုနေ၊ ဆရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ပဋိသန္နယဝိတိဝတ္တတာ၊ မုန်းခြင်း ချစ်ခြင်းကို လွန်တော်မူသည်၏အဖြစ်ကို။ “သတိပဋ္ဌာန”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ အပ်ပြီ။ တဿ၊ ထိုသတိပဋ္ဌာန-ဟူသောပုဒ်၏။ အတ္ထော၊ ကား။-ပဋ္ဌပေတဗ္ဗတော၊ ဖြစ်စေထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ပဝတ္တယိတဗ္ဗတော၊ ဖြစ်စေထိုက်

၁။ သတိယာ ပဋ္ဌာနံ၊ ပဓာနံ ဌာနံ။ ။သတိယာ ပဋ္ဌာနန္တိ သတိယာ ပတိဋ္ဌာ-တဗ္ဗဌာနံ။ ဒါနာဒိနိ ကရောန္တဿ ရူပါဒိနိ သတိယာ ဌာနံ ဟောန္တိတိ တံနိဝါရ-ဏတ္ထမာဟ “ပဓာနံ ဌာန”န္တိ။ ပ-သဒ္ဓေါ ဟိ ဣဓ “ပဏီတာ ဓမ္မာ”တိအာဒိသုဝိယ ပဓာနတ္ထဒိပကောတိ အဓိပ္ပာယော။-ဋီကာ။ [“ပဏီတာ၌ ပ-သည် ပဓာန-အနက်ကိုဟောသကဲ့သို့၊ ဤ ပဋ္ဌာန-၌ ပ-သဒ္ဓါလည်း ပဓာန-အနက်ကိုဟောသည်”ဟူလို့။ “ပဏီတာ၊ ပြဇာန်းသည်၏အဖြစ်သို့ ဆောင်အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့”ဟုပေးပါ။]

၂။ ပဝတ္တယိတဗ္ဗတောတိ အတ္ထော။ ။ဗုဒ္ဓါနိယေဝ ဟိ နိစ္စံ ဥပဋ္ဌိတဿတိတာကောတိ အာဝေဏိကဓမ္မဘာဝတော၊ န ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဒိနံ။ ပ-သဒ္ဓေါ အာရမ္ဘဇောတေတိ၊ အာရမ္ဘော စ ပဝတ္တိတိ ကတွာ အာဟ “ပဝတ္တယိတဗ္ဗတောတိ အတ္ထော”တိ။ သတိယာ ကရုဏာဘူတာယ ပဋ္ဌာနံ ပဋ္ဌပေတဗ္ဗံ သတိပဋ္ဌာနံ။-ဋီကာ။

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။(ပဋ္ဌာနံ။)ဣတိ အတ္ထောနန။[“ပဋ္ဌပီယတေ ပဝတ္ထ-
ယီယတေတိ ပဋ္ဌာနံ” ဟုပြု။]ကေန၊ အဘယ်ဖြင့်။ ပဋ္ဌပေတဗ္ဗတော၊ ကြောင့်။
(ပဋ္ဌာနံ၊ မည်သနည်း။)ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ သတိယာ၊ ဖြင့်။(ပဋ္ဌ-
ပေတဗ္ဗတော။ ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)သတိယာ၊
ဖြင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်စေထိုက်သော တရားသည်။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန-
မည်၏။

ပန၊ ကား။“စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ ထို့ကို။ ဘာဝိတာ၊
ကုန်သည်။ ဗဟုလိကတာ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုအပ်ကုန်သည်။
(သမာနာ၊ ကုန်လတ်သော်။)သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။
ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေနိုင်ကုန်၏။” ဣတိအာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်
တို့၌။ သတိယေဝ၊ သတိကိုပင်။ “သတိပဋ္ဌာန” နှို၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်
မူအပ်၏။ တဿ၊ ထို သတိပဋ္ဌာနံ-ဟူသောပုဒ်၏။ အတ္ထော၊ ကား။-
ပဋ္ဌာတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ကပ်၍
တည်တတ်၏။ ဩက္ကမိတာ၊ သက်ဝင်၍။ ပက္ခန္ဓိတာ၊ ပြေးဝင်၍။ ပတ္ထရိတာ၊
ဖြန့်၍။ ပဝတ္ထတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [စာအုပ်တို့၌
“ဩက္ကန္ဓိတာ” ဟူရှိ၏။ ပက္ခန္ဓိတာနှင့် အဓိပ္ပာယ်တူအောင် “ဩက္ကမိတာ”
ဟု ရှိသင့်မည်ထင်သည်။ သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာ၌ “ဩက္ကန္ဓိတာ” ဟု
ရှိ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကို ထိုဘာသာဋီကာ၌ ပြထားသည်။] သတိယေဝ၊ သတိ
သည်ပင်။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ [“သတိယေဝ၊ ပဋ္ဌာနံ သတိပဋ္ဌာနံ” ဟု အရတူ
ကမ္မဓာရည်းပြုစေလို၏။ ပဋ္ဌာနံကို “အနက်မရှိ” ဟုမဆိုလို။] အထ ဝါ၊ ကား။
သရဏဋ္ဌေန၊ အမှတ်ရခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်။ သတိ၊ သတိမည်၏။
[သရဏဋ္ဌေနာတိ စိရကတဿ၊ စိရဘာသိတဿ စ အနုဿရဏဋ္ဌေန။-ဋီကာ။]
ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ကပ်၍တည်ခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတိ စ၊ အမှတ်ရခြင်း သဘောတရားလည်း ဟုတ်၏။
သ၊ ထိုအမှတ်ရခြင်း သဘောတရားဟူသည်။ ပဋ္ဌာနဉ္စ၊ အာရုံ၌ ကပ်၍

၁။ ပဋ္ဌာတိတိ ပဋ္ဌာနံ။ ။တထာဿ ကတ္ထု၊အတ္ထောဝိ လန္တတိတိ“ပဋ္ဌာတိတိ
ပဋ္ဌာနံ” နှို ဝုတ္တံ။ ပဋ္ဌာတိတိ ဧတ္ထ ပ-သဒ္ဓေါ ဘုသတ္တဝိသိဉ္စ ပက္ခန္ဓနံ ဒီပေတိတိ
“ဩက္ကန္ဓိတာ ပက္ခန္ဓိတာ ပတ္ထရိတာ ပဝတ္ထတိတိ အတ္ထော”တိ အာဟ။-ဋီကာ။

၂။ အထ ဝါ။ ။ပုန ဘာဝတ္ထံ သတိ-သဒ္ဓ၊ ပဋ္ဌာန-သဒ္ဓဉ္စ ဝဏ္ဏေန္တော “အထ
ဝါ”တိအာဒိမာဟ၊ တေန ပုရိမဝိကဌေ သတိ-သဒ္ဓေါ၊ ပဋ္ဌာန-သဒ္ဓေါ စ ကတ္ထု၊
အတ္ထောဘိ ဝိညာယတိ။-ဋီကာ။

၅၅၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

တည်ခြင်း သဘောတရားလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤ သတိယေဝ သတိပဋ္ဌာနံ-ဟူသောအနက်ကို။ ဝါ၊ သတိ စ သာ ပဋ္ဌာနဉ္စ-ဟူသောအနက်ကို။ ဣဓ၊ ဤ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ-ဟူသောသုတ်ပုဒ်၌။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ [ဣဓ ဣမသ္မိ သုတ္တပဒေသေ အဓိပ္ပေတံ။-ဋီကာ။]

(ဣဓ၊ ဤ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ-ဟူသောသုတ်ပုဒ်၌။ ဣဒံ၊ ဤ သတိ-ယေဝသတိပဋ္ဌာနံ-ဟူသောအနက်ကို။) ယဒိ (အဓိပ္ပေတံ)၊ အကယ်၍ အလိုရှိအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဧဝံ (သတိ)၊ သော်။ (ဤသို့ သတိတပါးတည်းကို “သတိပဋ္ဌာနံ” ဟု အလိုရှိအပ်သည်ရှိသော်။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ “သတိပဋ္ဌာနာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဗဟုဝစနံ၊ ဗဟုဝစ်ကို။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတံ၊ မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) သတိဗဟုတ္တာ၊ သတိ၏ များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သတိပဋ္ဌာနာတိ ဗဟုဝစနံ ဘဂဝတာ။ ကတံ၊ မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ အာရမ္မဏဘေဒေန၊ အာရုံတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ တော သတိယော၊ တို့သည်။ ဗဟုကာ၊ များကုန်၏။ (အာရမ္မဏဘေဒေန၊ ဖြင့်။ တော သတိယော၊ တို့သည်။ ဗဟုကာ၊ ကုန်သည်။ ယဒိ ဟောန္တိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အံ့။) အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်။ (ထိုသို့ အာရုံ၏ အပြားအားဖြင့် သတိအများဖြစ်လျှင်။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဧကဝစနံ၊ ဧကဝစ်ကို။ (ဘဂဝတာ။ ကတံ၊ သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) [ယဒိ ဗဟုကာ တာ သတိယော၊ အထ ကသ္မာ “မဂ္ဂေါ”တိ ဧကဝစနန္တိ ယောဇနာ။-ဋီကာ။] မဂ္ဂဋ္ဌေန၊ လမ်းကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဧကတ္တာ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (မဂ္ဂေါတိ ဧကဝစနံ ဘဂဝတာ။ ကတံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)

ဟိ၊ ချဲ့။ စတသ္မောပိ၊ ကုန်သော။ တော သတိယော၊ တို့သည်။ မဂ္ဂဋ္ဌေန၊ လမ်းကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဧကတ္တံ၊ တပါးတည်း၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဟိ၊ သာဓက-ကား။ “မဂ္ဂေါတိ။ပ။မဂ္ဂနိယဋ္ဌေန-စာ”တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ (ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ မယာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ စ၊ ဆက်။ စတသ္မောပိ၊ ကုန်သော။ တော၊ ဤ သတိတို့သည်။ အပရဘာဂေ၊ နောက်အဖို့ဖြစ်သော အရိယမဂ်ခဏ၌။ [အပရဘာဂေတိ အရိယမဂ္ဂက္ခဏေ။-ဋီကာ။] ကာယာဒိသု၊ ကာယ-အစရှိကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ကိစ္စံ၊ ပဟာန-ကိစ္စကို။ သ္မာရယမာနာ၊

ပြီးစေကုန်လျက်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်တတ်ကုန်၏။ စ၊ ကား။
(နိဗ္ဗာနဂမနဋ္ဌေန-၏ အဖို့မှတစ်ပါး၊ နိဗ္ဗာနတ္ထိကေဟိ မဂ္ဂနိယဋ္ဌေန-၏အဖို့
ကား။) အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ နိဗ္ဗာနတ္ထိကေဟိ၊ နိဗ္ဗာန်ကို
အလိုရှိသူတို့သည်။ မဂ္ဂိယန္တိ၊ ရွာမှီးအပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတ-
သောပိ၊ ကုန်သော။ တော၊ ဤသတိတို့ကို။ မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊
တကြောင်းတည်းသော လမ်းဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ [စာအုပ်တို့၌ “ကော
မဂ္ဂေါ” ဟုရှိသော်လည်း စတသောပိ-ကို ထောက်၍ “တော မဂ္ဂေါ” ဟု
ရှိသင့်၏။ ဆရာတော်၏ နိဿယ၌လည်း “တော” ဟုပင် ရှိသည်။] စ၊ ဆက်။
ဧဝံ သတိံ၊ ဤသို့ ဖြစ်လတ်သော်။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာတော်သည်။
ဝစနာနုသန္တိနာ၊ ကေဝုဇ် ဗဟုဝုဇ်ဟူသော အဆက်အစပ်အားဖြင့်။ သာနု-
သန္တိကာဝ၊ အနုသန္ဓေနှင့် တကွဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဝါ၊ ရှေ့နောက် စကား
အဆက်အစပ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ (ကေသု ဝိယ၊ အဘယ်
ပါဠိရုပ်တို့၌ကဲ့သို့နည်း။) “မာရသေနပ္ပမဒ္ဒနံ။ ပ။ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ” တိအာဒိသု
ဝိယ၊ တို့၌ကဲ့သို့တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ တို့အား။ မာရသေနပ္ပမဒ္ဒနံ၊ မာရ်နတ်၊
မာရ်နတ်၏စစ်တပ်ကို နှိမ်နင်းကြောင်း ဖြစ်သော။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။
ဒေသေသာမိ၊ မူအံ။ တံ၊ ထို မဂ်တရားကို။ သုဏာထ၊ ကုန်လော့။ ပ။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မာရသေနပ္ပမဒ္ဒနေ၊ နိုင်သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ဟူသည်။
ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ယဒိဒံ (ယေ ဣမေ)
ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ (သန္တိ။) - [ဗောဇ္ဈင်္ဂံသံယုတ်၊ မာရသုတ်။]

မာရသေနပ္ပမဒ္ဒနေတိ စ၊ ဟူသော ကေဝုဇ်သဒ္ဓါသည် လည်းကောင်း။
သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ စ၊ ဟူသော ဗဟုဝုဇ်သဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း။ အတ္ထ-

၁။ ဝေဉ္ဇ သတိ။ ။ဝေဉ္ဇ သတိတိ ဧဝံ မဂ္ဂဋ္ဌေန (မဂ္ဂ၏အနက်အားဖြင့်)
ကေတ္တံ ဥပါဒါယ (တခုတည်း၏အဖြစ်ကိုစွဲ၍) “မဂ္ဂေါ” တိ ကေဝစနေန, (မဂ္ဂေါ-
ဟူသော ကေဝုဇ်ဖြင့်။ ဝတ္တဗ္ဗတာယ-၌ စပ်။) အာရမ္မဏဘေဒန စတုဗ္ဗိတေ ဥပါ-
ဒါယ “စတ္တာရော” တိ စ ဝတ္တဗ္ဗိတာယ (ဟောတော်မူလိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်)
သတိ ပိဇ္ဇမာနတ္တာ။ -ဋီကာ။

၂။ ဝစနာနုသန္တိနာ။ ။ “ကောယနော အယ” န္တိအာဒိကာရ၊ ကောယနော
အယံ-အစရှိသော၊ ဒေသနာ၊ ဒေသနာတော်သည်။ သာနုသန္တိကာဝ၊ ကေဝုဇ် ဗဟု-
ဝုဇ်ဟူသော ဝစန-အဆက်အစပ်အားဖြင့် ရှေ့နောက် အဆက်ရှိသည်သာလျှင်။
(ဟောတိ၊) ဝေ-ဖြင့် “အနုသန္ဓေ-မရှိမဟုတ်” ဟုပြသည်။ န အနုသန္တိကာတိ
အဓိပ္ပာယ်ော။ -ဋီကာ။

၅၆၀ ဆုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

တော၊ တရားကိုယ် အနက်အားဖြင့်။ ကေ၊ တူသည်။ (ဟောတိ ယထာ၊
ကဲ့သို့။) ဧတ္ထ၊ ဤ မာရသေနပုပ္ဖမဒ္ဒနော၊ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါ-ဟူသောပါဠိရပ်
၌။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဓါသည်သာ။ နာနံ၊ ထူးသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊
ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ “ကောယနမဂ္ဂေါ”တိ စ၊ ဟူသော ကေဝုဇ်သဒ္ဓါသည်
လည်းကောင်း။ “စတ္တာရောသတိပဋ္ဌာနာ”တိ စ၊ ဟူသောဗဟုဝုဇ်သဒ္ဓါ
သည်လည်းကောင်း။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ကေ၊ တူ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ
ကောယနမဂ္ဂေါ၊ စတ္တာရောသတိပဋ္ဌာနာ-ဟူသော ပါဠိရပ်၌။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊
သည်သာ။ နာနံ၊ ထူးသည်။ (ဟောတိ။) မဂ္ဂဋ္ဌေန၊ လမ်းကြောင်း၏အဖြစ်
ဟူသော အနက်အားဖြင့်။ တသ္မာ ကေတ္တာ၊ ထိုသို့ တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
ကေဝစနံ၊ ကေဝုဇ်ကိုလည်းကောင်း။ အာရမ္မဏဘေဒေန၊ အားဖြင့်။
(တသ္မာ) သတိဗဟုတ္တာ၊ ထိုသို့ သတိ၏များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟု-
ဝစနံ၊ ဗဟုဝုဇ်ကိုလည်းကောင်း။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ ပရိဟာရ။ပ။အံ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အနုနာ၊
လေးပါးအောက်လည်း မယုတ်လျော့ကုန်သော။ အနုဓိကာ၊ လေးပါး
ထက်လည်း မပိုလွန်ကုန်သော။ စတ္တာရောဝ၊ လေးပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်
သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပါကုန်သနည်း။
ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့
၏။) ဝေနေယျဟိတတ္တာ၊ ဝေနေယျတို့၏ အစီးအပွားတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။
(အနုနာ အနုဓိကာ စတ္တာရောဝ သတိပဋ္ဌာနာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာ။ ဣတိ၊
ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ တဏှာစရိတဒိဋ္ဌိစရိတသမထယာနိက-
ဝိပဿနာယာနိကေသု၊ တဏှာစရိတ်ရှိကုန်၊ ဒိဋ္ဌိစရိတ်ရှိကုန်၊ သမထ ယာနိက
ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝိပဿနာ ယာနိကပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ မန္တတိက္ခဝသေန၊ မန္တ တိက္ခ
တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒေဓာ ဒေဓာ၊ နှစ်ပါးစီ နှစ်ပါးစီ အပြားအားဖြင့်။
ပဝတ္ထေသု၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေနေယျေသု၊ ဝေနေယျတို့တွင်။ မန္တဿ၊
နို့သော ပညာရှိသော။ တဏှာစရိတဿ၊ တဏှာစရိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။
ဩဠာရိကံ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော။ (“ရုန့်ရင်းသော” ဟု ရှေးက ပေးကြ
၏။) ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ စင်ကြယ်ခြင်း၏
လမ်းကြောင်းသည်။ (ဟောတိ။) တိက္ခဿ၊ ထက်သော ပညာရှိသော။
(တဏှာစရိတဿ၊ ၏။) သုခမံ၊ သိမ်မွေ့သော။ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ၊
သည်။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ ဟောတိ။) မန္တဿ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိစရိတဿပိ၊ ဒိဋ္ဌိစရိတ်ရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ နာတိပ္ပဘေဒဂတံ၊ အလွန်ကွဲပြားခြင်းသို့ မရောက်သော။

ဥဒ္ဓေသဝါရကဏာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၅၆၁

စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ (ဟောတိ။) တိက္ခဏာ၊ ထက်သောပညာရှိသော။ (ဒိဋ္ဌိစရိတဿပိ၊ နိလည်း။) အတိပ္ပဘေဒဂတံ၊ အလွန်မကွဲပြားသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော။ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ (ဟောတိ)။

စ၊ ကား။ မန္တဿ၊ သော။ သမထယာနိကဿ၊ သမထယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်သို့သွားကြောင်း သမထရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အကိစ္ဆေန၊ မငြိုငြင် မပင်ပန်းသဖြင့်။ အဓိဂန္တဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ရထိုက်သော နိမိတ်ရှိသော။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံသည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ (ဟောတိ)။ တိက္ခဏာ၊ သော။ (သမထယာနိကဿ၊ နိ၊ ဝါ၊ နိ။) သြဋ္ဌာရိကာရမ္ပဏေ၊ ပေါလွင်ထင်ရှားသော အာရုံ၌။ အသဏ္ဌာဟနတော၊ စိတ်မတည်ခြင်းကြောင့်။ ဒုတိယံ၊ သော။ (သတိပဋ္ဌာနံ၊ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံသည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ ဟောတိ။) မန္တဿ၊ သော။ ဝိပဿနာယ၊ နိကဿပိ၊ ဝိပဿနာယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြောင်း ဝိပဿနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ နာတိပ္ပဘေဒဂတံ၊ ရမ္ပဏံ၊ အလွန်မကွဲပြားသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော အာရုံရှိသော။ တတိယံ၊ (သတိပဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံသည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ ဟောတိ။) တိက္ခဏာ၊ သော။ (ဝိပဿနာ ယာနိကဿပိ၊ နိလည်း။ ဝါ၊ နိလည်း။) အတိပ္ပဘေဒဂတံ၊ ရမ္ပဏံ၊ အလွန်မကွဲပြားသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သောအာရုံရှိသော။ စတုတ္ထံ၊ သော။ (သတိပဋ္ဌာနံ၊ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံသည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ ဟောတိ။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနန္တော၊ ကုန်သော။ အနဓိကာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရောဝ၊ ကုန်သော။ (သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့ကို။ ဘဂဝတော၊ သည်။) ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အကျယ်အပြေတည်း။

ဝါ၊ တနည်း။ သုဘသုခနိစ္စအတ္တဘာဝဝိပလ္လာသပ္ပဟာနတ္ထံ၊ သုဘ၏အဖြစ်၊ သုခ၏အဖြစ်၊ နိစ္စ၏အဖြစ်၊ အတ္တ၏အဖြစ်ဟူသော ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဖြစ်ခြင်းကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝါ၊ သုဘ၏အဖြစ်၊ ပ။ အတ္တ၏အဖြစ်အားဖြင့် ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ဖြစ်ခြင်းကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှာ။ (အနန္တော အနဓိကာ စတ္တာရောဝ သတိပဋ္ဌာနာ ဝုတ္တာ။) ဟိ၊ ချဲ့။ ကာယော၊ ကာယသည်။ အသုဘော၊ မတင့်တယ်။ တတ္ထ စ၊ ထို အသုဘကာယ-၌လည်း။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သုဘဝိပလ္လာသဝိပလ္လာတ္တာ၊ သုဘဟူ၍၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ကြကုန်၏။ (ဝိပလ္လာတ္တံ ဝိ+ပရိ+အသဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်း။) တေသံ၊ ထို သတ္တဝါတို့၏။ တတ္ထ၊ ထို ကာယ၌။ (ပဟာနတ္ထံ-၌ စပ်။)

၅၆၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ၊ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

အသုဘဘာဝဒဿနေန၊ အသုဘ၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ တဿ ဝိပလ္လာသဿ၊ ထိုသုဘ၏အဖြစ်ဟူသော 'ဖောက်ပြန်ခြင်းကို' ပဟာနတ္ထံ၊ ပယ်ခြင်းအကျိုးငှာ။ ပဌမံ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

စ၊ ကော။ သုခံ၊ သုခ။ နိစ္စံ၊ နိစ္စ။ အတ္တံ၊ အတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟိတေသုပိ၊ ယူအပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့တွင်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ စိတ္တံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဓမ္မံ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ-ဝံဇာတို့သည်။ အနတ္တံ၊ အနတ္တ-တို့တည်း။ စ၊ ဆက်။ တေသု၊ ထို ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မ-တို့၌။ သတ္တံ၊ တို့သည်။ သုခနိစ္စအတ္တဝိပလ္လာသ-ဝိပလ္လာသော၊ သုခ-ဟူ၍ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ နိစ္စ-ဟူ၍ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ အတ္တ-ဟူ၍ဖောက်ပြန်ခြင်းအားဖြင့် ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ဖြစ်ကြကုန်၏။ တေသု၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ တတ္ထံ၊ ထို ဝေဒနာ-အစရှိသည်၌။ ဒုက္ခာဒိဘာဝဒဿနေန၊ ဒုက္ခ-အစရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ တေသု၊ ဝိပလ္လာသနံ၊ ထိုဝိပလ္လာသ-တို့ကို။ ပဟာနတ္ထံ၊ ငှာ။ သေသာနိ၊ ကာယာနုပဿနာမ္ပ ကြွင်းကုန်သော။ တိဏိ၊ သုံးပါးကုန်သော ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ-သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ သုဘသုခနိစ္စအတ္တဘာဝဝိပလ္လာသပ္ပဟာနတ္ထံ၊ ငှာ။ [ဤနေရာဝယ် စာအုပ်တို့၌ "ဝါ" ပါ၏မလို။] အနုနာ အနဓိကာ စတ္တာရောဝ(သတိပဋ္ဌာနာ)ဝုတ္တာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ကုန်၏။

စ၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ လေးပါးသော ဩဃ-စသည်ကို ပယ်ခြင်းမဖက်သက်သက်။ ဝိပလ္လာသပ္ပဟာနတ္ထမေဝ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဖြစ်ခြင်းကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှာသာ။ (စတ္တာရောဝ သတိပဋ္ဌာနာ။) န(ဝုတ္တာ)၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်မဟုတ်သေး။ အလ ခေါ၊ အဟုတ်ကား။ စတုရောဃယောဂါ-သဝဂန္ထဥပါဒါနအဂတိပဟာနတ္ထမ္ပိ၊ လေးပါးသောဩဃ၊ လေးပါးသောယောဂ၊ လေးပါးသောအာသဝ၊ လေးပါးသောဂန္ထ၊ လေးပါးသောဥပါဒါနံ၊ လေးပါးသောအဂတိတို့ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှာလည်း။ (စတ္တာရောဝ သတိပဋ္ဌာနာ ဝုတ္တာ။) စ၊ သည်သာ မက သေး။ စတုဗ္ဗိယောဟာရပရိညတ္ထံ၊ လေးပါးအပြားရှိသော အာဟာရကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းအကျိုးငှာ။ စတ္တာရောဝ(သတိပဋ္ဌာနာ)ဝုတ္တာ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ ရှေးဦးစွာ။ ပကရဏနယော၊ နေတ္တိကျမ်းနှင့် ပေါ်သဖြင့် ဖွင့်ပြအပ်သောသုတ္တန်သံဝဏ္ဏနာ 'နည်းတည်း။ [ပကရဏနယောတိ နေတ္တိပကရဏဝသေန သုတ္တန္တသံဝဏ္ဏနာနယော။-ဋီကာ။]

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ဌ။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) သရဏဝသေန^၁
 စေဝ၊ ကာယ-အစရှိသောတရား၊ ကုသလ-အစရှိသောတရားတို့ကို ဆောင်
 ရွက်မှတ်သားခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ကေတ္တံသမောသရဏ-
 ဝသေန^၂ စ၊ တမျိုးတည်းသောသဘောရှိသော နိဗ္ဗာန်၌ ပေါင်းဆုံသက်ရောက်
 ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ 'တူသောသဘောရှိသော သတိ
 ပဋ္ဌာန်သဘော၌ ပေါင်းဆုံသက်ရောက်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။
 ကေမေဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ သတိပဋ္ဌာန်၊ သည်။ အာရမ္မဏဝသေန၊
 အာရုံတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ စတ္တာရော၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။
 တေဒေဝ၊ ဤစကားကိုသာ။ ဝုတ္တံ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ စတုဒ္ဒါရေ၊ လေးခု
 သော တံခါးပေါက်ရှိသော။ နဂရေ၊ ၌။ ပါစိနတော၊ အရှေ့အရပ်မှ။ အာ-
 ဂစ္ဆန္တ၊ လာသူတို့သည်။ ပါစိနဒိသာယ၊ ၌။ ဥဋ္ဌာနကံ၊ ထွက်သော။ ဘဏ္ဍံ၊
 ကို။ ဂဟေတော၊ ရှိ။ ပါစိနဒ္ဒါရေန၊ အရှေ့တံခါးဖြင့်။ နဂရမေဝ၊ သို့သာ။
 ပဝိသန္တိ ယထာ၊ ဝင်ကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဒက္ခိဏတော၊ တောင်အရပ်
 မှ။ ပ။ ပစ္စိမတော၊ အနောက်အရပ်မှ။ ပ။ ဥတ္တရတော၊ မြောက်အရပ်မှ။
 အာဂစ္ဆန္တ၊ တို့သည်။ ဥတ္တရဒိသာယ၊ ၌။ ဥဋ္ဌာနကံ၊ သော။ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။

၁။ သရဏ။ ပ။ ကေတ္တံသမောသရဏံ။ ။ သရဏဝသေနာတိ ကာယာဒီနိ၊ ကုသလာဒိ-
 'ဓမ္မာနုဉ္စ ဥပဓာရဏဝသေန။ (ဆောင်ရွက်မှတ်သားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။
 ကေမေဝ သတိပဋ္ဌာန်-၌ စပ်။) သရန္တိ ဂစ္ဆန္တိ နိဗ္ဗာန်ဧတာယာတိ သတိ၊ (နိဗ္ဗာန်
 သို့သွားကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်သတိ။) ဣတိ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ ကေတ္တေ ကေသဘာဝေ
 (တမျိုးတည်းသော သဘောရှိသော။) နိဗ္ဗာနေ သမောသရဏံ သမာဂမော ကေတ္တ-
 သမောသရဏံ။ တေဒေဝ ဟိ ဒဿေတုံ “ယထာ ဟိ” တိအာဒိမာဟ။ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။

၂။ တနည်း။ ။ ကေနိဗ္ဗာနပဝေသဟေတုဘူတော ဝါ သမာနတာယ (တူသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။) ဧကော သတိပဋ္ဌာနသဘာဝေါ ကေတ္တံ၊ တတ္ထ သမောသရဏံ ကေတ္တ-
 သမောသရဏံ၊ တံသဘာဝတာဝ။ (ထိုသဘောတူသည်၏ အဖြစ်ပင်တည်း။) ကေ-
 နိဗ္ဗာနပဝေသဟေတုဘာဝံ ပန ဒဿေတုံ “ယထာ ဟိ” တိအာဒိမာဟ။ ဧတသ္မိံ
 အတ္ထေ သရဏေကတ္တသမောသရဏာနိ သဟေဝ သတိပဋ္ဌာနေကဘာဝဿ ကာရ-
 ဏက္ကေန ဝုတ္တာနီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ပုရိမသ္မိံ ပိသံ။-ဋီကာ။

တနည်း။ ။ သရဏဝသေနာတိ ဝါ ဂမနဝသေနာတိ အတ္ထေ သတိ တဒေဝ
 ဂမနံ သမောသရဏန္တိ၊ သမောသရဏေ ဝါ သတိ-သဒ္ဓတ္ထဝသေန အဝုစ္စမာနေ
 ဓာရဏတာဝ သတိတိ သတိ-သဒ္ဓတ္ထန္တရာဘာဝိ ပုရိမံ သတိဘာဝဿ ကာရဏံ၊
 ပစ္စိမံ ကေဘာဝဿာတိ နိဗ္ဗာနသမောသရဏေပိ သဟိတာနေဝ တာနိ သတိပဋ္ဌာ-
 နေကဘာဝဿ ကာရဏာနိ ဝုတ္တာနိ ဟောန္တိ။-ဋီကာ။

၅၆၄

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

[မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဂဟေတော၊ ဤ။ ဥတ္တရဒ္ဓါရေန၊ ဖြင့်။ နဂရမေဝ၊ သို့သာ။ ပဝိသန္တိ(ယထာ)၊ သို့လည်းကောင်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဒံ သမ္ပဒံ၊ ဤ မချွတ်မယွင်း ပြီးစီးခြင်း ရှိသော ဥပမေယျကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ နဂရံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ သကဲ့သို့။ (ဧဝံ၊ တူ။) နိဗ္ဗာနမဟာနဂရံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော မြို့တော် ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ဒွါရံ-ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ သို့။ အဋ္ဌဂိကော၊ သော။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရာမဂ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ပါစိနဒိသာ-ဒယော၊ အရှေ့အရပ်အစရှိသော အရပ်တို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ ကုန် သကဲ့သို့။ (ဧဝံ) ကာယာဒယော၊ ကာယ-အစရှိသော တရားတို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ကုန်၏)။

ပါစိနတော၊ အရှေ့အရပ်မှ။ အာဂစ္ဆန္တော၊ တို့သည်။ ပါစိနဒိသာယ၊ ဌံ။ ဥဋ္ဌာနကံ၊ သော။ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။ ဂဟေတော၊ ဤ။ ပါစိနဒ္ဓါရေန၊ ဖြင့်။ နဂရမေဝ၊ သို့သာ။ ပဝိသန္တိ ယထာ၊ ဝင်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကာယာနုပဿနာမုခေန၊ ကာယာနုပဿနာ - ဟူသော အဦးပခာနဖြင့်။ အာဂစ္ဆန္တော၊ လာသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ စုဒ္ဓသဝိခေန၊ တဆယ့် လေးပါး အပြားအားဖြင့်။ ကာယာနုပဿနံ၊ ကို။ ဘာဝေတော၊ မိမိ သန္တာန်၌ ဖြစ်စေ၍။ ဝါ၊ ပွားများစေ၍။ ကာယာနုပဿနာဘာဝနာ- နုဘာဝနိဗ္ဗတ္တေန၊ ကာယာနုပဿနာဘာဝနာ၏ အနုဘော်ကြောင့်ဖြစ်သော။ အရိယမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဧဝံ၊ တမ္ပိုးတည်းသော။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သာ။ ဩသရန္တိ၊ သက်ဝင်ကြကုန်၏။ ဒက္ခိဏတော၊ မှ။ အာဂစ္ဆန္တော၊ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ၊ ၌။ ပ။ ပဝိသန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝေဒနာ- နုပဿနာမုခေန၊ ဖြင့်။ အာဂစ္ဆန္တော၊ တို့သည်။ နဝဝိခေန၊ ကိုးပါး အပြား အားဖြင့်။ ပ။ ဩသရန္တိ၊ ကုန်၏။ ပစ္ဆိမတော၊ မှ။ ပ။ ပဝိသန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ စိတ္တာနုပဿနာမုခေန၊ ဖြင့်။ အာဂစ္ဆန္တော၊ တို့သည်။ သောဠသ- ဝိခေန၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးအပြားအားဖြင့်။ ပ။ ဩသရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥတ္တရ- တော၊ မှ။ အာဂစ္ဆန္တော၊ ဥတ္တရဒိသာယ၊ ၌။ ပ။ ပဝိသန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဓမ္မာနုပဿနာမုခေန၊ ဖြင့်။ ပ။ ဩသရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ လျှင်။ သရဏဝသေန စေဝ၊ အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဧကတ္ထသမော- သရဏဝသေန စ၊ အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဧကမေဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ် သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ စတ္တာရေဝ၊ လေးပါးတို့ဟူ၍သာ။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ကုန်၏။

ကတမေ စတ္တာရေတိ၊ ဟူသောပုစ္ဆာသည်။ ကထေတုကမ္ပတာပုစ္ဆာ၊
 ဖြေခြင်းငှာအလိုရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဆန္ဒတော်ကြောင့် မေးအပ်
 သောပုစ္ဆာတည်း။ [ဤပုဒ်၏အနက်ကို ဝိဂ္ဂဟ-နှင့်တကွ ဋီကာကျော်နိဿယ၊
 စေတသိက်ပိုင်း၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဣဓာတိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံသာသနော၊ ၌။ (ဘိက္ခု-
 ၌ စပ်။) ဘိက္ခုဝေတိ၊ တေ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ ဓမ္မပဋိဂ္ဂဟက-
 ပုဂ္ဂလာလပနံ၊ တရားတော်ကို နာယူမည့်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ခေါ်ဝေါ်ကြောင်း
 သဒ္ဒါတည်း။ ဘိက္ခုတိ၊ တေ၊ သည်။ ပဋိပတ္တိသမ္မာဒကပုဂ္ဂလနိဒ္ဒယနံ၊
 သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်ကို ကောင်းစွာပြီးစေတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ညွှန်ပြကြောင်း
 သဒ္ဒါတည်း။ အညေပိ၊ ဘိက္ခု-မှတပါး အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝ-
 မနုဿာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ပဋိပတ္တိံ၊ ကိ။ သမ္မာဒေနိဇ္ဈေဝ၊ ပြီးစေနိုင်
 ကုန်သည်သာ။ ပန၊ ထိုသို့ ပြီးစေနိုင်ပါကုန်သော်လည်း။ သေဠတ္တာ၊
 ရဟန်း၏ မြတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပဋိပတ္တိယာ၊ အကျင့်
 အားဖြင့်။ ဘိက္ခုဘာဝဒဿနတော စ၊ ဘိက္ခု၏အဖြစ်ကို ပြနိုင်ခြင်းကြောင့်
 လည်းကောင်း။ “ဘိက္ခု”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အနုသာသနိံ၊ အဆုံးအမတော်ကို။
 သမ္ပုဋ္ဌန္တေသု၊ လက်ခံသော၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သေဠော၊
 အမြတ်ဆုံးတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်နည်း။) သဗ္ဗပ္ပကာရာယ၊ အလုံးစုံသော
 အပြားရှိသော။ အနုသာသနိယာ၊ ၏။ ဘာဇနဘာဝတော၊ တည်ရာ၏
 အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ သေဠတ္တာ၊ ထိုသို့ ဘိက္ခု၏မြတ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ “ဘိက္ခု”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ရာဇာ-
 ဂမနာဒိသု၊ မင်း၏လာခြင်း အစရှိသောကိစ္စတို့၌။ ရာဇဂ္ဂဟဏေန၊ ရာဇ-
 သဒ္ဒါဖြင့်။ သေသပရိသာ၊ မင်းမှကြွင်းသော ပရိသတ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။
 (ဂဟိတာဝ၊ ယူအပ်ကုန်သည်သာ။) ဟောန္တိ ဝိယ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊
 တူ။) တသ္မိံ၊ ထို ဘိက္ခုကို။ ဂဟိတေ၊ ယူအပ်သော်။ (သသာ၊ ဘိက္ခု-
 မှကြွင်းသော နတ်လူတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဂဟိတာဝ၊ ကုန်သည်သာ။
 ဟောန္တိ။ [စာအုပ်တို့၌ “ရာဇဂမနာဒိသု”ဟု ရှိ၏။ “ရာဇာဂမနာဒိသု”ဟု
 ရှိမှ “ရာဇာ+အာဂတော” ဟူသော သုံးစွဲရိုးနှင့် လျော်မည်။] စ၊ ကား။
 (သေဠတ္တာ-၏အကျယ်မှတပါး ပဋိပတ္တိယာ ဘိက္ခုဘာဝဒဿနတော-၏
 အကျယ်ကား။) ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမံ ပဋိပတ္တိံ၊ ဤအကျင့်ကို။
 ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ကျင့်၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိပတ္တိယာ၊ အားဖြင့်။ ဘိက္ခု
 နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ(တသ္မာ)ဘိက္ခုဘာဝဒဿနတောပိ၊

၅၆၆ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ : မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ထိုသို့ ရဟန်း၏အဖြစ်ကို ပြနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ “ဘိက္ခု” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မူပိ။ ဟိ၊ မုနိ။ ပဋိပန္နကော၊ ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒေဝေါ ဝါ၊ နတ်သည်မူလည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပစေ။ မနုဿော ဝါ၊ မူလည်း။ ဟောတု၊ ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ချံ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိယေဝ၊ ရောက်သည်သာ။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့၊ ဟောတော်မူသနည်း။ “အလင်္ကတော ။ပ။ ဘိက္ခု” တိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) -

“(ယောပုဂ္ဂလော၊ သည်။) အလင်္ကတော၊ ဝတ်စားတန်ဆာ တို့ဖြင့် ဆင်ပြင်အပ်သည်။ စေပိ(ဟောတိ)၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေ ဦးတော့။ (ပိ-သဒ္ဓါ၊ ဂရဟာဇောတက။ ဧဝံ သတိပိ၊ သော်လည်း။) သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ ဘူတေသု၊ သတ္တဝါတို့၌။ ဒဏှံ၊ ကိုယ်ဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်း စသောဒဏ်ကို။ နိဓာယ၊ ချထား၍။ သန္တော၊ ဆုဂ- အစရှိသည်တို့မှ ငြိမ်းအေးပြီးသည်။ ဒန္တော၊ ဣန္ဒြေတို့ကိုဆုံးမခြင်း ကြောင့် ယဉ်ကျေးပြီးသည်။ နိယတော၊ မဂ္ဂနိယာမဖြင့် မြဲသည်။ ဗြဟ္မစာရီ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) သမံ၊ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်တို့ဖြင့် ညီညွတ်သောအကျင့်ကို။ စေ၊ စရယျ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗြာဟ္မဏော၊ မကောင်းမှုတို့ကို မျှော့ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့် ဗြာဟ္မဏ-လည်းမည်၏။ သော၊ သည်။ သမဏော၊ မကောင်းမှုတို့ကို ငြိမ်းစေပြီး၏အဖြစ်ကြောင့် သမဏ- လည်းမည်၏။ သ(သော)၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီး ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့် ဘိက္ခုလည်းမည်၏။ [ဓမ္မပဒ၊ ဒဏှဝဂ်၊ သန္တတိ- မဟာမတ္တဝတ္ထု။]

ကာယေတိ၊ ကား။ ရူပကာယော၊ ရူပကာယ၌။ (ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ-၌ စပ်။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဣ၊ ဤ။ ကာယေ ကာယာနုပဿီ-အစရှိသော ပါရှိ၌။ ကာယော၊ ရူပကာယ-ကို။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ၊ အင်္ဂါကြီး အင်္ဂါငယ် တို့၏လည်းကောင်း။ ကေသာဒီနံ၊ ဆံ အစရှိသော ကေဝိဋ္ဌာသ-ဟု ဆိုအပ် ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ စ၊ ဘူတဗျပ် ဥပါဒါရုပ် တရားတို့၏လည်းကောင်း။ [ကေသာဒီနဉ္စ ဓမ္မာနန္တိ ကေသာဒီသညိတာနံ ဘူတပါဒါဓမ္မာနံ။ -ဋီကာ။] သမူဟဋ္ဌေန၊ အပေါင်း၏ အဖြစ်ဟူသော အနုဓာန်ကြောင့်။ ဟတ္ထိကာယရထ- ကာယာဒယော ဝိယ၊ ဆင်အပေါင်း၊ ရထားအပေါင်း အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ [ဤနည်း၌ ကာယ-သဒ္ဓါသည်

ဥဇ္ဇေသဝါရကထာအဖွင့်] - ဘာသာဋီကာ

၅၆၇

သမ္မဟတ္ထဝါစိ-ရူဠိ-အနိပ္ပန္နပဋိပဒိက-ပုဒ်တည်း။] စ၊ တနည်းကား။ သမ္မ-
ဟဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ (ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော) ယထာ၊ အလို့ရှိ
အပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော ဆံ အစရှိသော
ကောဠာသ-တို့၏။ အာယဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရာ၏ အဖြစ် ဟူသော အနက်
ကြောင့်။ (ကာယောတိ၊ ရှိ။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။)

ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို ရူပကာယ-သည်။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ ကုန်သော။
ပရမဇေဂုဏ္ဏာနံ၊ အလွန်စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော ဆံ အစရှိသော ကောဠာသ
တို့၏။ အာယော၊ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်လည်း။ ကာယော၊
ကာယ-မည်၏။ အာယောတိ၊ ကား။ ဥပ္ပတ္တိဒေသော၊ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရာ အရပ်
တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ကာယော-ဟူသော ပါဌ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့
ကား။ ဝစနတ္ထော၊ သဒ္ဓါနက်တည်း။ တတော၊ ထို ရူပကာယမှ။ အာယန္တိ၊
ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာယော၊
အာယ-မည်၏။ ကေ၊ အဘယ်တို့သည်။ အာယန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သနည်း။
(ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) ကုစ္ဆိတာ၊ ကုန်သော။ ကေသာဒယော၊
ဆံ အစရှိသော ကောဠာသ-တို့သည်။ (အာယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား
အဖြေတည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော ဆံ
အစရှိသော ကောဠာသ-တို့၏။ အာယော၊ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရာ အရပ်တည်း။
ဣတိ၊ ဤ အနက်ကြောင့်။ ကာယော၊ မည်၏။ [ဤနည်း၌ကား-က-
အာယ-နှစ်ပုဒ်ပေါင်း၍ “ကာယော”ဟု ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆဋ္ဌိတပျုရိသ်
သမာသ်တည်း။ အာယ-ကို စာရှိအတိုင်း အပါဒါနသာဓန-ပြုပြီးမှ ဆဋ္ဌိ-
တပျုရိသ်တံ့ပါ။]

ကာယာနုပဿိတိ၊ ကား။ ကာယော၊ ရူပကာယ၌။ အနုပဿနသီလော၊
အဖန်ဖန်ရှုခြင်း အလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ။) ဝါ၊ တနည်း။ ကာယံ၊
ကို။ အနုပဿမာနော၊ အဖန်ဖန် ရှုတတ်သည်။ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ။) [ပထမ-
နည်း၌ အနုပဿိဝယ် တဿိလတ္ထ၊ ၏-ပစ္စည်း။ ဒုတိယ-နည်း၌ကား
တဿိလတ္ထ မပါသော ကတ္တားဟောသာ။] စ၊ ဆက်။ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။
ဝတာပိ၊ မိန့်တော်မူပြီး၍လည်း။ ပုန၊ ဖန်။ ကာယာနုပဿိတိ၊ ဟူသော
ပါဌ၌။ ဒုတိယကာယဂ္ဂဟဏံ၊ ဒုတိယ ကာယ-သဒ္ဓါကို ယူခြင်းကို။ (ကတံ-
၌ စပ်။) အသမ္ဘိဿတော၊ ဝေဒနာ-အစရှိသည်တို့နှင့် မရောသည်၏ အဖြစ်
အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထာနုသနဝိနိဗ္ဗောဂါဒိဒဿနတ္ထံ၊ ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်း၊

၅၆၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

တခဲနက်ကို အသီးအသီး ခွဲခြားဝေဖန်ခြင်း၊ အစရှိသည်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ ၊
ကတံ၊ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝတ္ထုနာယနဝိနိဗ္ဗောဂါဒိ-
ဒဿနတ္ထံ-ပုဒ်၏အဓိပ္ပာယ်ကို သမ္မောဟဝိနောဒနိဘာသာသင်္ဃီကာ၊ သတိပဋ္ဌာန
ဝိဘင်္ဂ၊ ကာယာနုပဿနာဥဒ္ဓေသ-အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] တေန၊ ထိုဒုတိယ-
ကာယသဒ္ဓါဖြင့်။ (ဒဿနေန ဒဿိတံ-၌ စပ်။) ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။
ဝေဒနာနုပဿိ၊ ဝေဒနာကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ) ဝါ၊ ရှိ
သော်လည်းကောင်း။ စိတ္တာနုပဿိ၊ စိတ်ကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ
ဝါ၊ လည်းကောင်း။) [စိတ္တ-နောင် ပေယျာလ မြုပ်ထားသည်။] ဓမ္မာ-
နုပဿိ၊ ဓမ္မ-ကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ) ဝါ၊ ရှိသော်လည်း
ကောင်း။ (န ဝိဟရတိ၊ နေသည်မဟုတ်။) အထ ခေါ၊ အဟုတ်ကား။
ကာယာနုပဿိယေဝ၊ ကာယ-ကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်သာ။ (ဟုတွာ
ဝိဟရတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ကာယသင်္ခါတေ၊ ဆိုအပ်သော။ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ အနု-
ပဿနာဉာဏ်၏ တည်ရာဝတ္ထု၌။ ကာယာနုပဿနာကာရံသေဝ၊ ကာယ-ကို
အဖန်ဖန် ရှုပုံ အခြင်းအရာကိုသာ။ ဒဿနေန၊ ပြခြင်းအားဖြင့်။ (တနည်း)
ဒဿနေန၊ ပြကြောင်းဖြစ်သော။ (တေန၊ ထို ကာယ-သဒ္ဓါဖြင့်။) အသမ္ဘိဿ-
တော၊ ဝေဒနာ-အစရှိသည်တို့နှင့် မရောသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဝတ္ထုနံ၊
အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒဿိတံ၊ ပြတော်မူအပ်
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တထာ၊ ထိုမှ တပါး။ ကာယေ၊ ၌။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂဝိနိမုတ္တကေဓမ္မာနုပဿိ၊
အင်္ဂါကြီးငယ်တို့မှ လွတ်သော တမျိုးသော တရားကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။
(ဟုတွာ။) န (ဝိဟရတိ)။ ကေသလောမာဒိဝိနိမုတ္တဣတ္တိပုရိသာနုပဿိ၊
ဆံပင်၊ မွေးညင်း-အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့မှ လွတ်သော မိန်းမ၊ ယောက်ျား
ကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ) ပိ၊ လည်း။ န (ဝိဟရတိ)။ စ၊ သည်
သာမကသေး။ ဧတ္ထ၊ ဤ ရူပကာယ၌။ ကေသလောမာဒိကော၊ ဆံပင်၊
မွေးညင်း-အစရှိသော။ ဘူတုပါဒါယသမ္ပဟသင်္ခါတော၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါ
ရုပ်တို့၏ အပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ယောပိ ကာယော၊ အကြင် ရူပကာယ-
သည်လည်း။ (အတ္ထိ။) တတ္ထမိ၊ ထို ရူပကာယ၌လည်း။ ဘူတုပါဒါယ-
ဝိနိမုတ္တကေဓမ္မာနုပဿိ၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်တို့မှ လွတ်သော တမျိုးသော
တရားကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ) န (ဝိဟရတိ)။ အထ ခေါ၊
အဟုတ်ကား။ ရထသမ္ဘာရာနုပဿကော၊ ရထား၏ အဆောက်အဦ ဖြစ်သော
အစိတ် အစိတ်ကို အဖန်ဖန်ရှုသော။ (ပုရိသော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂ-

ဥဒ္ဓေသဝါရကထာအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၅၆၉

သမ္မဟာနုပဿီ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်အပေါင်းကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ။) နဂရာဝယဝါနုပဿကော၊ မြို့၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သော အိမ် အစရှိသည်ကို အဖန်ဖန်ရှုသော။ (ပုရိသော) ဝိယ၊ သို့။ ကေသလောမာဒိ- သမ္မဟာနုပဿီ၊ ဆံပင်၊ မွေးညင်း-အစရှိသော ကောဋ္ဌာသ အပေါင်းကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ။) ကဒလိက္ခန္ဓပတ္တဝဋ္ဌိဝိနိဘုဇကော၊ ငှက်ပျော်တုံး၏ အရွက်၊ ရွက်ဖူးတို့ကို အသီးအသီး ခွဲခြားသော။ (ပုရိသော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ရိတ္တမုဋ္ဌိဝိနိဝေဌကော၊ အချည်းနှီးသော လက် ဆုပ်ကို ဖြေသော။ (ပုရိသော) ဝိယ စ၊ လည်းကောင်း။ ဘူတုပါဒါယ- သမ္မဟာနုပဿီယေဝ၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်တို့၏ အပေါင်းကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ။) နာနပ္ပကာရတော၊ အမျိုးမျိုး သော အပြားအားဖြင့်။ သမ္မဟဝသေနေဝ၊ အပေါင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ။ ကာယသင်္ခါတဿ၊ သော။ ဝတ္ထုနော၊ တည်ရာကို။ ဒဿနေန၊ ပြတော် မူခြင်း အားဖြင့်။ ဝါ၊ ပြကြောင်းဖြစ်သော ဒုတိယကာယ-သဒ္ဓါဖြင့်။ သနဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ တခွဲနက်ကို အသီးအသီး ခွဲစိတ် ဝေဖန်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒဿိတော၊ အပ်သည်။ ဟောတီ။

ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ရူပကာယ၌။ ယထာဝုတ္တသမ္မဟဝိနိမုတ္တော၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ အပေါင်းမှ လွတ်သော။ ဝါ၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ဆံပင်၊ မွေးညင်း-အစရှိသော ကောဋ္ဌာသ- အပေါင်းမှလွတ်သော။ ကာယော ဝါ၊ ကိုယ်ကိုလည်းကောင်း။ ဣတ္ထိ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပုရိသော ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အညော၊ သော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဓမ္မော ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ န ဒိဿတိ၊ မတွေ့ မမြင်အပ်။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ယထာဝုတ္တဓမ္မသမ္မဟမုတ္တေယေဝ၊ အကြင် အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော တရားအပေါင်းမျှ၌သာ။ (အင်္ဂါ ကြီးငယ် တို့၏ အပေါင်း၊ ကေသ လောမ-စသည်တို့၏အပေါင်း၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်တို့ ၏ အပေါင်းမျှ၌သာ။) တထာ တထာ၊ ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ကာ ယ-ဟူသောအခြင်းအရာ၊ ဣတ္ထိ ပုရိသ-ဟူသောအခြင်းအရာ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်မှတစ်ပါး တမျိုးတခြားသော တရားဟူသော အခြင်းအရာအား ဖြင့်။) သတ္တာ၊ တို့သည်။ မိစ္ဆာဘိနိဝေသံ၊ မှားသောအားဖြင့် စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ဝါ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပေါ် ဆရာတော်တို့သည်။ “ယံ ပဿတိ။ပ။ န မုစ္ဆတိ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။-

၅၇၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

“(ဇနော၊ များစွာသောလူအပေါင်းသည်။) ယံ၊ အကြင်မိန်းမ
ကို။ ဝါ၊ အကြင်ယောက်ျားကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏ဟု သညာဖြင့်
မှတ်ထင်နေ၏။ ဝါ၊ မြင်၏ဟု ဒိဋ္ဌိဖြင့် အသိမှားနေ၏။ တံ၊ ထို မြင်၏
ဟု မှတ်ထင်အပ် ထင်မှားအပ်သော မိန်းမသည်။ ဝါ၊ ယောက်ျား
သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်ထိုက်သော ရူပါရုံသည်။ န၊
မဟုတ်။ (တနည်း) တံ၊ ထို မိန်းမ ယောက်ျားအစရှိသော အရာဝတ္ထု
သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်သော ဆံပင်အစရှိသော ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်
အပေါင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ (တနည်း) ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်သော ရူပါရုံ
သည်။ တံ၊ ထို မိန်းမ ယောက်ျားအစရှိသော အရာဝတ္ထုသည်။
ဝါ၊ ထို ဆံပင် အစရှိသော ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အပေါင်းသည်။ န၊
မဟုတ်။ ယံ၊ အကြင် ရူပါရုံကို။ ဝါ၊ အကြင် ဆံပင်အစရှိသော
ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အပေါင်းကို။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်ပြီ။ တံ၊ ထို မြင်အပ်
သော ရူပါရုံကို။ ဝါ၊ ထို မြင်အပ်သော ဆံပင်။ ပ။ အပေါင်းကို။
န ပဿတိ၊ ပညာမျက်စိဖြင့် ဟုတ်မှန်စွာမမြင်။ အပဿံ၊ ပညာမျက်
စိဖြင့် ဟုတ်မှန်စွာမမြင်သော။ မူဠော၊ တွေဝေသူကို။ ဗဇ္ဈတေ၊
ဝါ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါအတ္တ-ဟု တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ-ကိလေသာ အနှောင်
အဖွဲ့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ ဗဇ္ဈမာနော၊ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ-ကိ
လေသာ အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်သော တွေဝေသူသည်။ န

၁။ ယံ ပဿတိ။ ။ယံ ဣတ္ထိံ၊ ပုရိသံ၊ ဝါ ပဿတိ။ နနု စက္ခုနာ ဣတ္ထိပုရိသ
ဒဿနံ နှတ္ထိတိ? သစ္စမေတံ၊ “ဣတ္ထိံ ပဿာမိ၊ ပုရိသံ ပဿာမိ” တိ ပန ပဝတ္ထု-
သညာယ ဝသေန “ယံ ပဿတိ” တိ ဝုတ္တံ၊ မိစ္ဆာဒဿနေန ဝါ ဒိဋ္ဌိယာ ယံ ပဿတိ။-
ဇိကာ။ ဤသို့နှစ်နည်းဖြင့်ထားသောကြောင့် ပဿတိကိုနှစ်နက်ပေးရသည်။
၂။ န တံ ဒိဋ္ဌိ။ ။တံရူပါယတနံ န ဟောတီတိ အတ္ထော ဝိပရိတဂ္ဂါဟဝသေန
မိစ္ဆာပရိကပ္ပိတရူပတ္တာ။ အထ ဝါ တံ ကေသာဒိဘူတုပါဒါယသမူဟသင်္ခါတံ ဒိဋ္ဌိ
န ဟောတိ၊ အစက္ခုဝိညာဏဝိညေယျတ္တာ ဒိဋ္ဌိ ဝါ တံ န ဟောတိ။-ဇိကာ။ ဤသို့
“အထ ဝါ” ဟု လည်းကောင်း။ “ဝါ” ဟု လည်းကောင်း နှစ်နည်း ဖွင့်သော
ကြောင့် န တံ ဒိဋ္ဌိ-ကို မူလအနက်နှင့်တကွ သုံးနည်းပေးရသည်။
၃။ ယံ ဒိဋ္ဌိ တံ န ပဿတိ။ ။ယံ ရူပါယတနံ ကေသာဒိဘူတုပါဒါယသမူဟ
သင်္ခါတံ (ဝါ) ဒိဋ္ဌိ၊ တံ ပညာစက္ခုနာ ဘူတတော န ပဿတိတိ အတ္ထော။-ဇိကာ။
၄။ အပဿံ ဗဇ္ဈတေ။ ။ဣမံ အတ္တဘာဝံ ယထာဘူတံ ပညာစက္ခုနာ အပ-
ဿန္တော “ဧတံ မမ (တဏှာစွဲပုံ)၊ သောဟ မသ္မိ (မာနစွဲပုံ)၊ သော မေ အတ္တာ
(ဒိဋ္ဌိဖြင့် အတ္တစွဲပုံ)။” ဣတိ ကိလေသ ဗန္ဓနေန ဗဇ္ဈတိ။-ဇိကာ။

ဥဒ္ဒေသဝဂ်ရကထာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၅၇၁

မုစ္ဆတိ၊ ကိလေသာမှ မလွတ်မြောက်နိုင်။ ဝါ၊ သံသရာမှ မလွတ်မြောက်နိုင်။

☞ စာဆက်။ သနဝိနိဗ္ဗောဂါဒိဒဿနတ္ထန္တိ၊ ဟူသော။ (ယံ၊ အကြင်စကားကို။ မယာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤ သနဝိနိဗ္ဗောဂါဒိဒဿနတ္ထံ-ဟူသော စကားရပ်၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အယမ္ပိ အတ္ထော၊ ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။-ဟိ၊ ချဲ့။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ ဧတသ္မိံ ကာယေ၊ ဤ ရူပကာယ-၌။ ကာယာနုပဿိယေဝ၊ ကာယကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ။) အညဓမ္မာနုပဿိ၊ အသုဘ-စသော အခြင်းအရာမှ တပါးသော သုဘ-စသော အခြင်းအရာကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ) န (ဝိဟရတိ)။ ကိံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ နည်း။ အနုဒကဘူတာယ၊ ရေ မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ မရီစိယာပိ၊ တံလျှပ်၌လည်း။ ဥဒက-နုပဿိနော၊ ငရဲဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ အနိစ္စဒုက္ခာနတ္ထအသုဘဘူတေယေဝ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘ-ဖြစ်၍သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ၌။ နိစ္စသုခအတ္ထသုဘဘာဝါနုပဿိ၊ နိစ္စ၏အဖြစ်၊ သုခ၏အဖြစ်၊ အတ္တ၏အဖြစ်၊ သုဘ၏အဖြစ်ကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) န (ဝိဟရတိ)၊ နေသည်မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ကာယနုပဿိ၊ ရူပကာယ-ကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ အနိစ္စ-ဒုက္ခာနတ္ထ အသုဘကာရသမူဟာနုပဿိယေဝ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘအခြင်းအရာအပေါင်းကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ။) ဣတိ၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အထ ဝါ၊ ကား။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤ၊ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရညဂတော၊ တော၌ရောက်သည်။ (ဟုတွာ) ဝါ၊ ၍ လည်းကောင်း။ ပ။ သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ သတော၊ ထွက်သက်အာရုံကို မှတ်သားသည်။ (ဟုတွာ) ဝ၊ ၍သာ။ အဿသတိ၊ ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ၏။

၁။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။စာအုပ်တို့၌ “န အညဓမ္မာ နုပဿိတိ” ဟုရှိ၏။ ဝိကာ၌ “န အညဓမ္မာနုပဿိတိ န အညသဘာဝါနုပဿိ၊ အသုဘာပိတော အညာကာရာ-နုပဿိ န ဟောတိတိ အတ္ထော။ “ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ” တိအာဒိနာ တမေဝတ္ထံ ပါကဋ္ဌကရောတိ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “အညဓမ္မာနုပဿိ၊ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ” ဟု ဝုတ္တာဝါကျရှိမှ ဝိကာနှင့်လည်းညီ၊ နောက်၌ “ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ” ဟူသော စကားနှင့်လည်း ညီ၏။ ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌လည်း ဤအတိုင်းပင် ပြင်ထားတော်မူသည်။

၅၇၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသင်္ဂဟသုတ်

ဝါ၊ ရှိက်၏။” ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ အဿာသပဿာသဒိ-
 စုဏ္ဏိတဇာတအဋ္ဌကပရိယောသာနော၊ အဿာသ၊ ပဿာသ-အစရှိသော
 မှန်မှန်ညက်ညက်ဖြစ်သော အရိုးစုအပိုင်းအခြားရှိသော။ ယွာယံ (ယော
 အယံ) ကာယော၊ အကြင်ကာယ-ကို။ (ဘဂဝတော) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ စ၊ သည်
 သာ မက၊ သေး။ “ဣဓ၊ ဤသသနာတော်၌။ ကေစွော၊ သည်။ ပထဝီ-
 ကာယံ၊ ကေသ၊ လောမ-အစရှိသော သသမ္ဘာရ ပထဝီဓာတ် အပေါင်း
 ကို။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်အပေါင်းကို။ အနိစ္စတော၊
 အားဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။ အာပေါကာယံ၊ သည်းခြေ အစရှိ
 သော သသမ္ဘာရ အာပေါဓာတ်အပေါင်းကို။ ဝါ၊ ကို။ ပ။ တေဇောကာယံ၊
 ဇီရဏတေဇော-အစရှိသော သသမ္ဘာရ တေဇောဓာတ်အပေါင်းကို။ ဝါ၊ ကို
 ။ ပ။ ဝါယောကာယံ၊ ဥဒ္ဓင်္ဂမဝါတ အစရှိသော ဝါယောဓာတ် အပေါင်းကို
 ။ ပ။ ကေသကာယံ၊ ဆံပင်အပေါင်းကို ။ ပ။ လောမကာယံ၊ မွေးညင်း
 အပေါင်းကို ။ ပ။ ဆဝိကာယံ၊ အရေပါးအပေါင်းကို ။ ပ။ စမ္မကာယံ၊
 အရေထူအပေါင်းကို ။ ပ။ မိသကာယံ၊ အသားအပေါင်းကို ။ ပ။ ရုခိရကာယံ၊
 အသွေးအပေါင်းကို ။ ပ။ နှာရုကာယံ၊ အကြောအပေါင်းကို ။ ပ။ အဋ္ဌိကာယံ၊
 အရိုးအပေါင်းကို ။ ပ။ အဋ္ဌိမိဉ္ဇကာယံ၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီ အပေါင်းကို။ (အနိစ္စ-
 တော အနုပဿတိ။)” ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဋ္ဌိသမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။ ယော ကာယော၊
 ကို။ (ဓမ္မသေနာပတိနာ။) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ တဿ သဗ္ဗဿ၊ ထို အလုံးစုံသော
 ကာယ-ကို။ ဣမသ္မိံ ယေဝ ကာယေ၊ ဤ ရူပကာယ-၌ပင်။ အနုပဿတော၊
 ကြောင့်။ ကာယေ ကာယာနုပဿိ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝေမိ၊ ဤသို့လည်း။
 အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

အထ ဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ ကာယေ၊ ၌။ အဟန္တိ ဝါ၊ ငါ့ဟူ၍
 လည်းကောင်း။ မမန္တိ ဝါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝေ၊ သို့။ ဂဟေ-
 တဗ္ဗဿ၊ ယူထိုက်သော။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော
 အရာဝတ္ထုကို။ အနုပဿတော၊ မရှုခြင်းကြောင့်။ ပန၊ အနွယ်-ကား။
 ကေသလောမာဒိကဿ၊ ဆံပင် မွေးညင်းအစရှိသော။ တဿ-တသေဝ နာနာ
 ဓမ္မသမ္မဟဿ၊ ထိုထိုအမျိုးမျိုးသော တရားအပေါင်းကိုသာ။ အနုပဿန-
 တော၊ ခြင်းကြောင့်။ ကာယေ၊ ၌။ ကေသဒိဓမ္မသမ္မဟဿခါတကာယာ-
 နုပဿိ၊ ဆံပင် အစရှိသော ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်-တရား အပေါင်းဟု
 ဆိုအပ်သော ကာယ-ကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတ္တာဝိဟရတိ။) ဣတိ
 ဝေ၊ သို့။ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အပိ စ၊ သည်သာ မက-သေး။ “ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ဤ။ အနိစ္စတော၊ အား
ဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ ဤ။ နိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ နော (အနုပဿတိ)။” ဣတိ အာဒိနာ၊
သော။ အနုက္ခာမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ဤ။ အာဂတနယဿ၊ လာ
သောနည်းဖြစ်သော။ [ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ “လာသောနည်းရှိသော” ဟု
ပေး၏။] သဗ္ဗဿေဝ၊ သော။ အနိစ္စလက္ခဏာဒိနော၊ အနိစ္စလက္ခဏာ-အစရှိ
သော။ အာကာရသမူဟသင်္ခါတဿ၊ အခြင်းအရာအပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော။
ကာယဿ၊ အပေါင်းကို။ အနုပဿနတောပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ကာယေ
ကာယာနုပဿိ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝမ္ပိ၊ သို့လည်း။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။

တထာ ဟိ၊ ထိုစကားကို ချဲ့ဦးအံ့။ ကာယေ ကာယာနုပဿနာပဋိပဒံ၊
ကာယေ ကာယာနုပဿနာ-အကျင့်ကို။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော။ အယံ
ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣမံ ကာယံ၊ ဤ ရူပကာယ-ကို။ အနိစ္စာနုပဿနာဒိနံ၊
အနိစ္စာနုပဿနာ-အစရှိကုန်သော။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ အနုပဿနာနံ၊
တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စ
အားဖြင့်သာ။ [နော နိစ္စတော-ကိုကြည့်၍ ဧဝ-သဒ္ဓါ၏အနက် ထည့်၍ပေး
ရသည်။] (တနည်း) အနိစ္စတော၊ အနိစ္စ-ဟူ၍သာ။ [တော-ပစ္စည်း ပထမ
အနက်၌သက်၊ ဣတိ-တလုံးအကျေကြံ။] အနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။ နိစ္စတော၊
အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ နော (အနုပဿတိ)၊ အဖန်ဖန်မရှု။ ဒုက္ခတော၊
အားဖြင့်သာ။ ဝါ၊ ဟူ၍သာ။ (အနုပဿတိ)၊ သုခတော၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊
ဟူ၍။ နော (အနုပဿတိ)။ အနုတ္တတော၊ အားဖြင့်သာ။ ဝါ၊ ဟူ၍သာ။
(အနုပဿတိ)။ အတ္တတော နော (အနုပဿတိ)။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ (နိဗ္ဗိဒါ-
နုပဿနာ ဖြစ်၏။) နော နန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ စက်ဆုပ်၏။ (ဝိရာဂါ-
နုပဿနာ ဉာဏ်ဖြစ်၏။) [“တပ်ခြင်းကင်း၏” ဟုလည်း ဆရာတို့ပေးကြ၏။]
နော ရဇ္ဇတိ၊ ရာဂ-ဖြင့်မတပ်ပက်။ နိရောဓေတိ၊ ရာဂ-ကိုချုပ်စေ၏။
(နိရောဓာနုပဿနာ ဉာဏ်ဖြစ်၏။) နော သမုဒေတိ၊ တဏှာသမုဒယကိုမဖြစ်စေ။
ပဋိနိဿဇ္ဇတိ၊ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရ-မာရ်တို့နှင့်တကွ ကိလေသာမာရ်ကို တဒဂ်-
ပဟာန်အားဖြင့် စွန့်လွှတ်၏။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်၌ ညွတ်ကောင်းသောအားဖြင့်စိတ်ကို
နိဗ္ဗာန်သို့လွှတ်၏။ နော အာဒိယတိ၊ ကိလေသာတို့ကို ဖြစ်စေသောအား

၁။ ပဋိနိဿဇ္ဇတိ၊ နော အာဒိယတိ။ အယဉ္ဇိ အနိစ္စာဒိအနုပဿနာ တဒဂ်-
ဝသေန သမ္ဘိ ကာယံ တန္တိဿယခန္ဓာဘိသင်္ခါရေဟိ (ထိုကာယကိုမှီသော ခန္ဓာဘိသင်္ခါ
ရတို့နှင့်တကွ) ကိလေသာနံ ပရိစ္စုဇ္ဇေတော၊ (ကိလေသာတို့ကိုစွန့်လွှတ်တတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂေါစေဝ။ သင်္ခတဒေါသဒဿနေန၊ သင်္ခတ၏

၅၇၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဖြင့် မယူ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တံ၊ ထို ရူပကာယ-ကို။ အနိစ္စတော။ အနုပဿန္တော၊ လတ်သော်။ နိစ္စသည်။ နိစ္စဟု မှတ်မှုသည်ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်၏။ ဒုက္ခတော။ အနုပဿန္တော၊ လတ်သော်။ သုခသည်၊ သုခဟု မှတ်ထင်မှုသည်ကို။ ပဇဟတိ။ အနတ္တတော အနုပဿန္တော။ အတ္တသည်၊ အတ္တဟု မှတ်ထင်မှုသည်ကို။ ပဇဟတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော၊ ငြီးငွေ့လတ်သော်။ နန္တိ၊ သပ္ပိတိက-တဏှာဖြင့် နှစ်သက်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ။ ဝိရဇ္ဇန္တော၊ စက်ဆုပ်လတ်သော်။ ရာဂံ၊ တပ်မက်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ။ နိရောဓေန္တော၊ ရာဂကို ချုပ်စေလတ်သော်။ သမုဒယံ၊ တဏှာသမုဒယကို။ ပဇဟတိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော၊ ခန္ဓာတိသင်္ခါရ-မာရ်တို့နှင့်တကွ ကိလေသာမာရ်ကို တဒင်္ဂပဟာန်အားဖြင့် စွန့်လွှတ်လတ်သော်။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်၌ညွတ်ကိုင်းသောအားဖြင့် စိတ်ကိုနိဗ္ဗာန်သို့ လွှတ်လတ်သော်။ အာဒါနံ၊ ကိလေသာတို့ကို ဖြစ်စေသောအားဖြင့် ယူခြင်းကို။ ပဇဟတိ။ ဤ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဤ။

ဝိဟရတိတိ၊ ကား။ ဣရိယတိ၊ သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း၊ လိုရာပြောင်း၍၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ၊ ဣရိယာပုတ်ကိုဖြစ်စေ၏။ [ဝိဟရတိတိ ဣမိနာ ကာယာနုပဿနာသမဂ္ဂဇော၊ ဣရိယာပထဝိဟာရော ဝုတ္တောတိ အာဟာ “ဣရိယတိ”တိ၊ ဣရိယာပထံ ပဝတ္တေတိတိအတ္ထော။-ဋီကာ။] အာတာပီတိ၊ ကား။ တီသု၊ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ-ဟု သုံးပါးကုန်သော။ ဘဝေသု၊ ထို့၌။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ အာတာပေတိ၊ လွန်စွာလောင်မြိုက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့် (ထိုသို့ ကိလေသာတသိုက် မီးဖြင့်တိုက်သို့ လွန်စွာ လောင်မြိုက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အာတာပေါ၊ အာတာပ-မည်၏။ ဧတံ၊ ဤ အာတာပ-

အပြစ်ကို မြင်ခြင်းအားဖြင့်၊ တမ္ဗိပရိတေ နိဗ္ဗာန၊ ထို သင်္ခတ၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၌။ တန္တိန္ဒတာယ ပက္ခန္ဓနတော၊ ထို နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်းသောအားဖြင့် ပြေးဝင် တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပက္ခန္ဓနပဋိနိဿရော၊ စ၊ ဣတိ၊ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ တာယ သမန္တာဂတော သို့ကျ၊ ဝုတ္တနယေန၊ ကိလေသေ ပရိစ္စတေ၊ နိဗ္ဗာနေ စ ပက္ခန္ဓတိ၊ တတာဘူတော စ နိဗ္ဗတ္တနဝသေန၊ ကိလေသေ န အာဒိယတိ၊ နာပိ အဒေါသ-ဒဿိတာဝသေန သင်္ခတာရမ္ပဏံ၊ တေန ဝုတ္တံ “ပဋိနိဿဇ္ဇတိ၊ နော အာဒိယတိ”တိ။ -ဋီကာ။

ခ။ နိစ္စသည်။ ။တတ္ထ နိစ္စသည်၌ “သင်္ခါရာ နိစ္စာ”တိ ဧဝံ ပဝတ္တဝိပရိတ-သည်။ ဒိဋ္ဌိမိတ္တဝိပလ္လာသပ္ပဟာနမုခေနေဝ သညာဝိပလ္လာသပ္ပဟာနန္တိ သညာဂ္ဂဟဏံ၊ သညာသိသေန ဝါ တေသမ္ပိ ဂဟဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။-ဋီကာ။

ဟူသော အမည်သည်။ ဝီရိယဿံ၊ ။ နာမံ၊ တည်း။ အဿ၊ ထို ရဟန်း၏။ အာတာပေါ၊ ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာလောင်မြိုက်တတ်သော သမ္ပပ္ပဇာန် လုံ့လ ဝီရိယ-သည်။ (အတ္ထံ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာ လောင်မြိုက်တတ်သော သမ္ပပ္ပဇာန် လုံ့လ ဝီရိယ-ရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ သော၊ ထို-ရဟန်းသည်။) အာတာပံ၊ မည်၏။

သမ္ပဇာနော^၁တိ၊ ကား။ သမ္ပဇညသင်္ခါတေန၊ ကောင်းစွာအပြားအား ဖြင့် သိတတ်သူ၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဉာဏေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ [“သမန္နာဂတော”ဟု ဖွင့်သော်လည်း တဒ္ဓိတ်မဟုတ်၊ “သမ္ပဇာ- နာတိတိသမ္ပဇာနော”ဟုပြုရသော ကိတ်ပုဒ်သာ။ သံ+ပ+ဉာ-ဓာတ်၊ ကိယာဒိ နာ-ပစ္စည်း၊ အ-ပစ္စည်း။] သတိမာတိ၊ ကား။ ကာယပရိဂ္ဂဟိကာယ၊

၁။ ဝီရိယဿံဇေ နာမံ။ ။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန အဘိဗျာပနတော (အာရုံ ပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဘုံ ၃-ပါးတို့၌ ပျံ့နှံ့နိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) “တိသု ဘဝေ- သူ”တိ ဝုတ္တံ၊ ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေန ပန ကိလေသာ ပရိတ္တဘူမကာ ဧဝံတိ။ (ကိလေသာ တို့ကအကုသိုလ်ကာမာဝစရ-ဖြစ်သောကြောင့် “ပရိတ္တဘူမကာ ဧဝံ”ဟုဆိုသည်။) ယဒိပိ ကိလေသာနံ ပဟာနံ - အာတာပနန္တိ တံ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိနန္တိ အတ္ထေဝ၊ အာတပ္ပ-သဇ္ဈေါ ဝိယ ပန အာတာပ-သဇ္ဈေါ ဝီရိယေယေဝ နိရုဇ္ဈော (အထင်ရရှိ အားဖြင့် ဝီရိယကို “အာတာပ”ဟုခေါ်ရသည်) ဣတိ ဝုတ္တံ “ဝီရိယဿံတံ နာမံ”န္တိ။ -ဋီကာ။

၂။ တနည်း။ အထ ဝါ၊ ပဋိပက္ခပ္ပဟာနေ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ အတ္ထုဿဟနဝသေန ပဝတ္တမာနဿ ဝီရိယဿ သာတိသယံ တဒါတာပနံ (ထိုကိလေသာတို့ကို လောင်မြိုက် ခြင်းကိစ္စသည်) ဣတိ ဝီရိယမေဝ တထာ ဝုစ္စတိ၊ န အညေ ဓမ္မာ။ အာတာပိတိ စာယမိကာရော ပသံသာယ၊ - အတိသယဿ ဝါ ဒီပကော (“ပတူတေ စ ပသံသာယံ၊ နိန္ဒာယံ စာတိသယနေ” အစရှိသော အနက်တို့တွင်-ပသံသာအနက်။ သို့မဟုတ် အတိသယ-အနက်ကို ပြတတ်၏။) ဣတိ အာတာပီဂဟဏေန သမ္ပပ္ပဇာန- သမဂ္ဂိတံ ဒဿတိ။-ဋီကာ။

၂။ သမ္ပဇာနော။ ။ “သမ္မာ၊ သမန္တတော၊ သမန္တိ ပဇာနန္တော သမ္ပဇာနော” ဟု ဋီကာ ဖွင့်သောကြောင့် “ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိ၊ ပတ်ဝန်းကျင်မှ အပြားအားဖြင့်သိ၊ အညီအညွတ် အပြားအားဖြင့် သိ”ဟု သုံးနက်ပေးပါ။ စာအုပ်တို့၌ “သာမဇ္ဇ”ဟု ရှိသော်လည်း ဆရာတော်၏ နိဿယ-၌ သမံ-အတွက် အနက်ပေး တော်ပူသည်။ အသမ္ပိဿတော ဝဝတ္ထံာနေ အညဓမ္မာနံပသိတာဘာဝေန သမ္မာ- အဝိပရိတံ သမ္မာကာရပဇာနနေန သမန္တတော၊ ဥပရူပရိ ဝိသေသာဝဟဘာဝေန (အထူးကို ဆောင်နိုင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်) ပဝတ္ထိယာ (ဖြစ်ခြင်းကြောင့်) သမံ ပဇာနန္တောတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။

၅၇၆ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ရူပကာယ-ကို ပိုင်းခြား၍ယူတတ်သော။ သတိယာ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ (ဟုဝံသာ ဝိဟရေတိ-ဋီပေ။) ပန၊ ဧကံ။ အယံ၊ ဤ ရဟန်းသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတိယာ၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏံ၊ ရူပကာယ-ဟူသော အာရုံကို။ ပရိဂ္ဂဟေတုာ၊ ပိုင်းခြားကာ ယူ၍။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၍။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။ ဟိ၊ မှန်။ သတိဝိရဟိတဿ၊ သတိမှ ကင်းသော ရဟန်း၏။ အနုပဿနာ နာမ၊ အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော ဉာဏ်မည်သည်။ န အတ္ထိ။ တေနော၊ ကြောင့်ပင်။ “သတိဉ္စ ॥ပ။ ဝဒါမိ” တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂီဝါ။) အာဟ၊ ပြီ။

“ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ သတိံ စ၊ သတိကိုကား။ သဗ္ဗတ္ထိကံ၊ အလုံးစုံသော တွန့်ဆုတ်သောစိတ် ပြန့်လွင့်သောစိတ်၌ ဖြစ်သော တရားဟူ၍။ ဝါ၊ အလုံးစုံ တွန့်ဆုတ်သောစိတ် ပြန့်လွင့်သောစိတ်၌ အလို ရှိထိုက်သော တရားဟူ၍။ (တနည်း) သဗ္ဗတ္ထိကံ၊ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်ဖြစ်ရာအခါ၊ ပြန့်လွင့်သောစိတ်ဖြစ်ရာ အခါဝယ် ပွားစေထိုက်ကုန်သော အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင်တို့၏ အကျိုး ရှိကြောင်းတရားဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ မှ၏။” - [မဟာဝဂ္ဂ ဗောဇ္ဈင်သံယုတ်၊ သာကစ္ဆဝဂ်၊ အဂ္ဂိ-သုတ်။ သဗ္ဗတ္ထိကပုဂံ၏အဖွင့်ကို သမ္မောဘာသာ- ဋီကာ၊ ကာယာနုပဿနာ-အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

၁။ သဗ္ဗတ္ထိကံ။ ။သဗ္ဗတ္ထိကန္တိ သဗ္ဗတ္ထ ဘဝံ သဗ္ဗတ္ထ လီနေ၊ ဥဒ္ဓတေ စ ဝိတ္တေ ဣန္ဒြိယဗ္ဗတ္တာ။ [ဤဒီကာဖွင့်အတိုင်း ပထမအနက် ပေးရသည်။ “သဗ္ဗတ္ထ+ဘဝါ= သဗ္ဗတ္ထိကာ (သတိ)” ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ သတိကို အရကောက်ပါ။ ဣန္ဒြိယဗ္ဗတ္တာ- ကား အကြောင်းပြ ဟိတ်တည်း။] (တနည်း) သဗ္ဗေ ဝါ လီနေ၊ ဥဒ္ဓတေ စ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗောဇ္ဈင်၊ အတ္ထိကာ တောယာတိ သဗ္ဗတ္ထိကာ၊ တောယ၊ ဤ သတိဖြင့်။ လီနေ (စိတ္တ)၊ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်၌လည်းကောင်း။ ဝါ၊ တွန့်ဆုတ်သော စိတ်ဖြစ်ရာ အခါ၌လည်းကောင်း။ ဥဒ္ဓတေ (စိတ္တ) စ၊ ပြန့်လွင့်သော စိတ်၌လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ပြန့်လွင့်သော စိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပွားစေထိုက်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ဗောဇ္ဈင်၊ တို့သည်။ အတ္ထိကာ၊ အကျိုးရှိကုန်၏။ ဣတိ သဗ္ဗတ္ထိကာ၊ ဤ အတိုင်း တတိယအနက်ပေးထားသည်။ [သတိသည် ဟင်းချက်ရာ၌ ဆားနှင့်တူ၏။ ဆားမပါလျှင် ဟင်းမကောင်း၊ ဆားပါမှ ဟင်းကောင်းသကဲ့သို့ တွန့်ဆုတ် သောအခါ ပွားစေထိုက်သောဗောဇ္ဈင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပြန့်လွင့်သောအခါ ပွား စေထိုက်သော ဗောဇ္ဈင်တို့သည်လည်းကောင်း သတိ အကူအညီပါမှ သာ၍ အကျိုးရှိ သည်။ ထို့ကြောင့်-သတိ ကို “ဟင်းချက်ရာ၌ ဆားနှင့်တူ၏” ဟု သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ၌ ဥပမာ ပြသည်။]

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤသုတ်၌။ “ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟ-
ရတီ”တိ၊ ဟူသော။ ဧတ္ထာဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်
ဖြင့်။ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အထ ဝါ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနာတပိနော၊ ကိလေသာ
တို့ကို လွန်စွာလောင်မြိုက်တတ်သော သမ္ပပ္ပဓာန ဝီရိယ-မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။
အန္တောသင်္ခေပေါ၊ စိတ်ကို အတွင်းသို့ ကျုံ့ဝင်တတ်သော ကောသဇ္ဇ-သည်။
ဝါ၊ စိတ်၏အတွင်း၌ ကျုံ့ဝင်ကြောင်းဖြစ်သော ကောသဇ္ဇ-သည်။ [အန္တော-
သင်္ခေပေါ အန္တောဩလိယနော၊ ကောသဇ္ဇန္တိ အတ္ထော။-ဋီကာ။] အန္တရာယ-
ကရော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အန္တရာယ်ကို ပြုနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အသမ္ပ-
ဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် မသိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပါယ-
ပရိဂ္ဂဟေ၊ အကြောင်းကိုပိုင်းခြားကာယူခြင်း၌လည်းကောင်း။ ဝါ၊ အကြောင်း
ကို သိမ်းဆည်းခြင်း၌ လည်းကောင်း။ အနုပါယ ပရိဝဇ္ဇနေ စ၊ အကြောင်း
မဟုတ်သည်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌လည်းကောင်း။ သမ္ပယုတိ၊ ပြင်းစွာ တွေ့
ဝေ၏။ မုဋ္ဌသတိ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပါယာ-
ပရိစ္စာဂေ၊ အကြောင်းတို့ကို မစွန့်ခြင်း၌လည်းကောင်း။ အနုပါယာပရိဂ္ဂဟေ
စ၊ အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတို့ကို ပိုင်းခြားကာ မယူခြင်း၌လည်း
ကောင်း။ ဝါ၊ မသိမ်းဆည်းခြင်း၌လည်းကောင်း။ အသမတ္ထော၊ မစွမ်း
နိုင်သည်။ ဟောတိ၊ တေန၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ အကြောင်းကို သိမ်း
ဆည်းခြင်း၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ အကြောင်းတို့ကို
မစွန့်ခြင်း၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်တို့ကို မသိမ်းဆည်းခြင်းတို့၌ မစွမ်းနိုင်
ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) [တေနာတိ ဥပါယာနုပါယာနံ ပရိဂ္ဂဟပရိ-
ဝဇ္ဇနေသု ပရိစ္စာဂါပရိဂ္ဂဟေသု စ အသမတ္ထဘာဝေန။-ဋီကာ။ သမ္မောဟ-
ဝိနောဒနိ အဋ္ဌကထာဝယံ “ဥပါယပရိစ္စာဂေ အနုပါယပရိဂ္ဂဟေ စ အသ-
မတ္ထောဝ ဟောတိ”ဟု ပါဠိတမျိုးရှိ၏။ ကောင်းမည်မထင်။] အဿ၊ ထို
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ တံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ န သမ္ပဇ္ဇတိ၊ မပြီးစီး။ ဝါ၊

၁။ ဥပါယပရိဂ္ဂဟေ အနုပါယပရိဝဇ္ဇနေ။ ။ဥပါယပရိဂ္ဂဟေတိ ဧတ္ထ သီလဝိသော
နောမိ၊ ဂဏနာမိ၊ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လာမိ စ ဥပါယော (သီလကို သုတ်သင်ခြင်း
အစရှိသောအကြောင်း၊ အာနာပါနစသည်ကို ရေတွက်ခြင်း အစရှိသော အကြောင်း၊
သင်ယူခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သောဉာဏ် အစရှိသော အကြောင်းတည်း)၊ တဗ္ဗိပရိယာ-
ယတော အနုပါယော ဝေဒိတဗ္ဗော (ထို ဥပါယတရားတို့၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်
အနုပါယကို သိထိုက်၏)။-ဋီကာ။

၅၇၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

မပြည့်စုံ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယေသံ ဓမ္မာနံ၊ အကြင် ဝိရိယ-စသော တရားတို့၏။ အာနုဘာဝေန၊ အာနုဘော်ကြောင့်။ တံ၊ ထို ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ တေသံ၊ ထို ပြည့်စုံကြောင်း ဝိရိယ-အစရှိသော တရားတို့ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှာ။ “အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤ စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ၊ မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျံ။

ဣတိ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကို လည်းကောင်း။ [ကာယေ ယာယာနုပဿိ ဝိဟရတိ-ကို ရည်ရွယ်သည်။] အဿ၊ ထို ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၏။ [သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ-၌ “အဿ”ဟု မပါ။] သမ္ပယောဂင်္ဂု၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော အင်္ဂါကို လည်း ကောင်း။ [အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ-ကို ရည်ရွယ်သည်။] ဒဿေတု၊ ။ ဣဒါနိ၊ ။ ဌံ၊ ပဟာနင်္ဂံ၊ ပယ်ထိုက်သော အင်္ဂါကို။ ဒဿေတု၊ ငှာ။ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဝိနေယျ ။ ပ။ ဒေါမနဿံ - ဟူသောပါဌ်၌။ ဝိနေယျာတိ၊ ကား။ တဒဂ်- ဝိနယေန ဝါ၊ တဒဂ်ဝိနယ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ (ထိုထို ကုသိုလ်အစိတ် အပိုင်းဖြင့် ထိုထို အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ အစိတ်အပိုင်းတို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း ဟူသော ဝိနယ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။) ဝိက္ခမ္ဘနဝိနယေန ဝါ၊ ဝိက္ခမ္ဘန- ဝိနယ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ (အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ-တို့ကို အလွန်ကြာ မြင့်စွာ ပယ်ခွာခြင်းဟူသော ဝိနယ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။) ဝိနိယိတု၊ ပယ်ဖျောက်၍။ (ဝိဟရတိ-၌ စပ်။) လောကေတိ၊ ကား။ တသ္မိယေဝ ကာယေ၊ ထို ရူပကာယ-၌ပင်။ (အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ ဝိနေယျ ဝိဟရတိ- ၌ စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ ကာယော၊ ရူပကာယ-ကို။ ဣဓ၊ ဤ ဝိနေယျ။ ပ။ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ-ဟူသောပါဌ်၌။ လုဇ္ဈနပလုဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပျက်စီးတတ် ပရမ်းပတာ ပျက်စီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ လောကေတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ အပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ကာယမတ္ထေယေဝ၊ ရူပကာယ-မျှ၌သာ။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ န ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်သည်မဟုတ်သေး။ ဝေဒနာ- ဒီသုပိ၊ ဝေဒနာ-အစရှိသည်တို့၌လည်း။ (အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ၊ ကို။) ပဟိယတိယေဝ၊ ပယ်အပ်သည်သာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စပိ။ ပ။ လော- ကေတိ၊ ဟူ၍။ ဝိဘင်္ဂေ၊ သတိပဋ္ဌာန်ဝိဘင်းပါဌ်တော်၌။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဝါ၊ တနည်း။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထို ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ-ဟူသောတရား တို့၏။ လောကသင်္ခါတတ္ထာ၊ လောက-ဟုဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

အတ္ထုဒ္ဓါရနယေန၊ ရထိုက်သောအနက်တို့ကို ထုတ်ပြကြောင်းနည်းအားဖြင့်။
 တေ၊ ပဉ္စပိပ။လောကော-ဟူသော ဤစကားရပ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊
 ဆက်။ “တတ္ထပ။လောကော” တိ-ဟူသော။ ယံ၊ အကြင်အနက်ကို။
 အာဟ၊ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဝိနယပ။အဘိဇ္ဈာ-
 ဒေါမနဿံ-ဟူသော ဤပါဠိ၌။ အယမေဝ၊ ဤအနက်သည်သာ။ အတ္ထော၊
 တည်း။ တသ္မိံ လောကေ၊ ထို ရူပကာယ-ဟူသော လောက၌။ အဘိဇ္ဈာ-
 ဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနယပ။ ပယ်ဖျောက်၍။ (ဝိဟရတိ-၌ စပ်။) ဣတိ
 ဧဝံ၊ ဤသို့။ သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်၏စပ်ခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။
 ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဝိနယပ။အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ-ဟူသော ဤ
 ပါဠိ၌။ အဘိဇ္ဈာဂ္ဂဟဏေန၊ အဘိဇ္ဈာ-သဒ္ဓါဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္နော၊ ကာမစ္ဆန္န
 သည်။ ဝါ၊ ကို။ (သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်
 ၏။) ဒေါမနဿဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဗျာပါဒေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ သင်္ဂဟံ၊
 သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဝရဏပရိယာပန္နဗလဝဓမ္မဒ္ဓယ-
 ဒဿနေန၊ နိဝရဏ၌အကြိုးဝင်သော အားရှိသောအဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ-
 တရားနှစ်ပါးအပေါင်းကို ပြတော်မူခြင်းအားဖြင့်။ နိဝရဏပ္ပဟာနံ၊ နိဝရဏ-
 အားလုံးကို ပယ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ နိဝရဏ-အားလုံးကို ပယ်ကြောင်းစကား
 ကို။ ဝုတ္တံ၊ အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိဘဗ္ဗံ၊ ၏။

☞ စ၊ ဆက်။ ဝိသေသေန၊ အထူးအားဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဇ္ဈာ ဒေါ
 မနဿ-တို့တွင်။ အဘိဇ္ဈာဝိနယေန၊ အဘိဇ္ဈာကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းဖြင့်။
 (ပဟာနံ ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ကာယသမ္ပတ္တိမူလကဿံ၊ ရူပကာယ-၏ ပြည့်စုံ
 ခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော။ အနုရောဓဿ၊ ချစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။
 ဒေါမနဿဝိနယေန၊ ဒေါမနဿ-ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းဖြင့်။ ကာယဝိပတ္တိ-
 မူလကဿံ၊ ရူပကာယ-၏ ပျက်စီးခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော။ ဝိရော-
 ဓဿ၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းကို လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မုန်းခြင်းကိုလည်းကောင်း။
 (ပဟာနံ ဝုတ္တံ။) စ၊ သေး။ အဘိဇ္ဈာဝိနယေန၊ ဖြင့်။ ကာယေ၊ ရူပကာယ-
 ၌။ အဘိရတိယာ၊ အလွန်မွေ့လျော်ခြင်းကို လည်းကောင်း။ ဒေါမနဿ-

၁။ ကာယသမ္ပတ္တိပ။အနုရောဓဿ။ ။ရူပဗလယောဗ္ဗနာရောဂျာဒိသရိရသမ္ပဒါ-
 နိမိတ္တဿ၊ ရုပ်အဆင်း၏ လှပခြင်း၊ ခွန်အားဗလ၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ အရွယ်၏နုပျိုခြင်း၊
 အနာကင်းခြင်း-အစရှိသော ကိုယ်၏ပြည့်စုံခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော။ (အနု
 ရောဓဿ-၌ စပ်။) ဝုတ္တံဝိပရိယာယတော၊ ကာယဝိပတ္တိမူလကော ဝိရောဓော ဝေဒိ-
 ကဗ္ဗော။-ဋီကာ။

၅၇၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဝိနယေန၊ ဖြင့်။ ကာယဘာဝနာယ၊ ကာယာနုပဿနာ ဘာဝနာ၌။ အနဘိ-
ရတိယာ၊ မဇ္ဈလျော်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ (ပဟာနံ ဝုတ္တံ။) အဘိဇ္ဈာ-
ဝိနယေန၊ ဖြင့်။ ကာယေ၊ ရူပကာယ-၌။ အဘူတာနံ၊ ထင်ရှားမရှိ ကုန်
သော။ သုဘသုခဘာဝါဒီနံ၊ တင့်တယ်သည်၏အဖြစ်၊ ချမ်းသာသည်၏
အဖြစ်-အစရှိသည်တို့ကို။ [အာဒိ-ဖြင့် မနုည၊ နိစ္စတာ-အစရှိသည်တို့ကိုယူ။]
ပက္ခေပဿ စ၊ ထည့်သွင်းခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဒေါမနဿဝိနယေန၊ ဖြင့်။
ကာယေ၊ ၌။ ဘူတာနံ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သော။ အသုဘသုခဘာဝါဒီနံ၊
မတင့်တယ်သည်၏အဖြစ်၊ မချမ်းသာသည်၏ အဖြစ်-အစရှိသည်တို့ကို။ [အာဒိ
ဖြင့် အမနုည၊ အနိစ္စတာ-အစရှိသည်တို့ကို ယူပါ။] အပနယနဿ စ၊ ဖယ်
ထုတ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ပဟာနံ ဝုတ္တံ။ တေန၊ ထို အနုရောဓဝိရောဓ-
အစရှိသည်ကို ပယ်ခြင်းကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ဝိနယု
လောကေ-ဟူသော စကားဖြင့်။ (ဒီပိတာ ဟောတိ-၌ စပ်။) ယောဂါ-
ဝစရဿ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှု၌ သက်ဝင်၍ဖြစ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။
ယောဂါနုဘာဝေါ (စ)၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ခြင်း၏ အာနုဘော်သည်
လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ယောဂသမတ္တဏာ စ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို
အားထုတ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း
ကောင်း။ ဒီပိတာ၊ ပြတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ။

ဟိ၊ မှန်။ ယံ (ယေန အာနုဘာဝေန)၊ အကြင် အာနုဘော်ကြောင့်။
အယံ၊ ဤ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနုရောဓဝိရောဓဝိပုမုတ္တော (စ)၊ ချစ်
ခြင်း မုန်းခြင်းမှ လွတ်မြောက်သည်လည်းကောင်း။ အရတိရတိသဟော
(စ)၊ ကာယဘာဝနာ၌ မဇ္ဈလျော်ခြင်း၊ ကာယ၌ မဇ္ဈလျော်ခြင်းကို လွှမ်း
မိုးနိုင်သည်လည်းကောင်း။ အဘူတပက္ခေပဘူတာပနယနဝိရဟိတော စ၊ ထင်
ရှားမရှိသော သုခ၏အဖြစ်၊ သုခ၏အဖြစ်-အစရှိသည်တို့ကို ထည့်သွင်းခြင်း၊
ထင်ရှားရှိသော အသုခ၏အဖြစ်၊ အသုခ၏အဖြစ်-အစရှိသည် တို့ကို ဖယ်
ထုတ်ခြင်းမှ ကင်းသည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ။ ဧသ (ဧသော)၊ ဤ အာ

၁။ ယဒိဒံ။ ။ဤ ယဒိဒံ-နေရာဝယ် သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာယောဇနာ၌
“ယဒယံ”ဟု ပါဠိရှိ၍ “ယဒယန္တိ ယံ အယန္တိ ဘောဒေါ၊ ယန္တိ ယေနာတိ အတ္ထော”
ဟုဖွင့်၏။ သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာနိဿယ-၌ကား ယောဇနာကိုမကြည့်ပဲ
ယဒိဒံ (ယော+အယံ) အနုရောဓဝိရောဓဝိပုမုတ္တော၊ အကြင် ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းမှ
လွတ်မြောက်သည်၏ အဖြစ်သည်။-စသည်ဖြင့် ပေးခဲ့သည်။ ဤနိဿယ-၌ကား ထို
ယောဇနာအတိုင်း ပေးထားပါသည်။

ဥဒ္ဓေသဝါရကထာအဖွင့်] တာသာဋီကာ ၅၈၁

နုဘော်သည်။ ယောဂါနုဘာဝေါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ခြင်း၏ အာနုဘော်တည်း။ ဝါ၊ အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အာနုဘော်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ယေ (ဧသော)၊ ဤ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနုရောဓဝိရောဓဝိပ္ပမုတ္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။) အရတိရတိသဟော၊ သည်။ (ဟုတွာ စ။) အဘူတံ၊ ထင်ရှားမရှိသော သုဘ၏အဖြစ်၊ သုခ၏အဖြစ်-အစရှိသည်ကို။ အပက္ခိပန္နော၊ မထည့်သွင်းသည်။ (ဟုတွာ စ။) ဘူတံ၊ ထင်ရှားရှိသော အသုဘ၏အဖြစ်၊ အသုခ၏အဖြစ်-အစရှိသည်ကို။ အနုပနယန္တော၊ မဖယ်ထုတ်သည်။ (ဟုတွာ) စ၊ လည်းကောင်း။ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ယောဂသမတ္တော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

အပရော နယော၊ အခြားတနည်းကား။ “ကာယေ ကာယာနုပဿီ”တိ ဧတ္ထ၊ ဤပါရှိ၌။ (လဗ္ဘမာနာယ၊ သော။) အနုပဿနာယ၊ အနုပဿနာကို ထွန်းပြသောစကားဖြင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ (နောက်နောက်သော ဘာဝနာအလုပ်၏ တည်ရာဖြစ်သော ရှေးရှေးသော ဘာဝနာအလုပ်ကို။) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ “ဝိဟရတိ”တိ ဧတ္ထ၊ ဤပါရှိ၌။ ဝုတ္တံ-ဝိဟာရေန၊ ဟောတော်မူအပ်သော ဝိဟာရ-သဒ္ဓါဖြင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနိကဿ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယပရိဟရဏံ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို

၁။ အနုပဿနာယ ကမ္မဋ္ဌာနံ။ ။ကာယေ ကာယာနုပဿီ-၌ အနုပဿီ-သဒ္ဓါသည်။ အနုပဿနာ-သဒ္ဓါကို ထွန်းပြသောသဒ္ဓါတည်း။ ထို့ကြောင့်-အနုပဿနာယကို “အနုပဿနာ ဇောတနာယ”ဟု ဋီကာ ဖွင့်သည်။ “အနုပဿနာ”ဟူသည်လည်း “ကာယ”ဟူသောအာရုံကို အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော (အဖန်ဖန်ရှုနေသော) ကမ္မဋ္ဌာန်းပင်တည်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ-၌လည်း ကမ္မဿ၊ ဋ္ဌာနံ-နှင့်အညီ နောက်နောက်သော ဘာဝနာအလုပ်၏ တည်ရာဖြစ်သော ရှေးရှေးသော ဘာဝနာအလုပ်တည်း။ “ထို့ဘာဝနာအလုပ်ဟူသည်” ကာယ-ကို အဖန်ဖန်ရှုနေသော အနုပဿနာပင်တည်း။ ထို့ကြောင့်-အနုပဿနာနှင့် ကမ္မဋ္ဌာနံ-သည် အရ-မပြားချေ။ ထိုသို့ အရ-မပြားသောကြောင့် အရ-ပြားအောင် အနုပဿနာယကို “အနုပဿနာဇောတနာယ”ဟု ကမ္မဋ္ဌာန်းမရပ်သဒ္ဓါရအောင် ဋီကာ ဖွင့်သည်။

ဋီကာ။ ။အနုပဿီတိ ဧတ္ထာတိ “အနုပဿီ”တိ ဧတသ္မိံ ပဒေ လဗ္ဘမာနာယ အနုပဿနာယ (အနုပဿီ၌ အနုပဿနာဖြင့်။) အနုပဿနာဇောတနာယ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝုတ္တန္တိ ဝေမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ အညဿာ “အနုပဿနာယာ” တိ ကရဏဝစနံ န ယုဇ္ဈေယျ။ အနုပဿနာ ဝေ တိ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ (အာရမ္မဏိက-ကမ္မဋ္ဌာန်းပင်တည်း။) န ဧတ္ထ အာရမ္မဏံ (အာရုံကမ္မဋ္ဌာန်းကို။) အဓိပ္ပေတံ၊ ယုဇ္ဈတိ ဝါ (န ယုဇ္ဈတိ ဝါ)။

၅၀၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ရွက်ဆောင်ခြင်းကို။ (ဝုတ္တံ။) ပန၊ ကား။ “အာတာပီ”တိအာဒိသု၊ အစရှိသော စကားရပ်တို့၌။ အာတာပေန၊ ရထိုက်သော အာတာပ-သဒ္ဒါဖြင့်။ သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ သမ္ပပ္ပဓာနံ ဝီရိယ-ကို။ (ဝုတ္တံ။) သတိသမ္ပဇညေန၊ သတိသမ္ပဇည-သဒ္ဒါဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ ပါဝင်နိုင်သောကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ (ဝုတ္တံ။) ဝါ၊ တနည်း။ (သတိသမ္ပဇညေန၊ ဖြင့်။) ကမ္မဋ္ဌာနပရိဟရဏူပါယော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဆောင်ခြင်း၏ အကြောင်းကို။ (ဝုတ္တော။) ဝါ၊ တနည်း။ သတိယာ၊ ဖြင့်။ ကာယာနုပဿနာ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓသမထော၊ ရအပ်သော သမထကို။ (ဝုတ္တော။) သမ္ပဇညေန၊ ဖြင့်။ (ကာယာနုပဿနာဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓါ၊ ရအပ်သော။) ဝိပဿနာ၊ ကို။ (ဝုတ္တော။) အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿဝိနယေန၊ ဖြင့်။ (အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ကြောင်းဖြစ်သောစကားဖြင့်။) ဘာဝနာဗလံ၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းသတ္တိကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ကား။ ဝိဘင်္ဂေ၊ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၌။ (နောက်၌ “အတ္ထော ဝုတ္တော” ဟူ၍၏။ ထို၌ “လှမ်းစပ်ပါ။” ဝိဘင်္ဂေ ပန အတ္ထော ဝုတ္တောတိ ယောဇနာ။-ဋီကာ။) အနုပဿတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုမာတိကပုဒ်၌။ (လဗ္ဗမာနာ၊ သော။) အနုပဿနာ၊ အနုပဿနာ ဟူသည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ယာ ပညာ၊ အကြင် ထိုထို အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို ထင်ရှားစေတတ်သော သဘောသည်။ (တနည်း) ယာ ပညာ၊ အကြင် ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို အနိစ္စ-စသော အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော သဘောသည်။ (ယာ) ပဇာနနာ၊ အကြင် အပြား အားဖြင့် သိခြင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ။) ။ပ။ (ယာ) သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အကြင် မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ မြင်တတ်သော သဘောသည်။

၁။ သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာနံ။ ။ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ မေတ္တာ၊ မရဏဿတိ၊ အသုဘဘာဝနာ စ။ ဗုဒ္ဓဗြဟ္မ စတုက္ကံ ယောဂိနာ ပရိဟရိယမာနံ “သဗ္ဗတ္ထက ကမ္မဋ္ဌာန” နှိ ဝုတ္တတိ။ (ယောဂိပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤလေးမျိုးကို သွားလေရာအရပ်၌ ဆောင်ထိုက်သောကြောင့် “သဗ္ဗတ္ထက-ကမ္မဋ္ဌာန်း” ဟု ဆိုအပ်၏။) မည်သည့်ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပဲ အားထုတ် အားထုတ် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ-စသော လေးပါးကိုကား အခြေအရံအဖြစ်ဖြင့် အားထုတ်ရသည်။ သဗ္ဗတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂဿာရက္ခာဟူတတ္ထာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ခြင်း၏ အစောင့်အရှောက် ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သတိသမ္ပဇညဗလေန အဝိစ္စိန္နဿ၊ မပြတ်သောကမ္မဋ္ဌာန်း၏။ ဝါ၊ ကို။ ပရိဟရိတဗ္ဗတ္ထာ၊ ဆောင်ရွက်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သတိသမ္ပဇညဂ္ဂဟဏေန၊ တဿ၊ ထိုသဗ္ဗတ္ထက-ကမ္မဋ္ဌာန်း၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ။-ဋီကာ။

(အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤ ဉာဏ်ပညာကို။ အနုပဿနာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။
 ဣမာယ အနုပဿနာယ၊ ဤ အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော ဉာဏ်ပညာသည်။
 ဝါ၊ နှင့်။ ဥပေတော၊ အာသေဝန-၏အဖြစ်ဖြင့် ကပ်ရောက်အပ်
 သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ သမုပေတော၊ ဘာဝနာ၏ အဖြစ်ဖြင့်
 ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံသည်။
 ဥပဂတော၊ အာသေဝန-၏ အဖြစ်ဖြင့် ကပ်ရောက်အပ်သည်။ သမုပ-
 ဂတော၊ ဘာဝနာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သည်။
 ဥပပန္နော၊ အာသေဝန-၏ အဖြစ်ဖြင့် ကပ်ရောက်အပ်သည်။ သမန္နာ-
 ဂတော၊ ဘာဝနာ၏အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာ အစဉ်ရောက်အပ်သည်။
 ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ တေန၊ကြောင့်။ အနုပဿိတိ၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဝိဟရတိတိ၊ ကား။ ဣရိယတိ၊ ဣရိယာပုထ်ကို ဖြစ်စေ၏။
 ပဝတ္တတိ၊ ဣရိယာပုထ် လေးပါး အပြားအားဖြင့် ဖြစ်၏။ ပါလေတိ၊
 ခန္ဓာကိုယ်ကိုစောင့်ရှောက်၏။ ယပေတိ ယာပေတိ၊ ရှည်သော အခွန်သို့
 ရောက်စေ၏။ ဝါ၊ မျှတ ၏။ စရတိ၊ ကြာမြင့်စွာသောကာလပတ်လုံး
 ဖြစ်စေသောအားဖြင့် လှည့်လည်၏။ ဝိဟရတိ၊ ဣရိယာတပါးညောင်း
 ညာများကို တပါးဖြင့်ဖြတ် မကျလတ်အောင် အသက်ကိုဆောင်၏။
 ဝါ၊ နေ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

အာတာပီတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုမာတိကာပုဒ်၌။ (လဗ္ဗ-
 မာနော။) အာတာပေါ၊ ဟူသည်။ ကတမော၊ နည်း။ [ဝိဘင်းပါဠိ
 တော်၌ “ကတမော အာတာပေါ”ဟု ရှိ၏။ ထိုသို့ရှိမှ အာ+
 တပ-ဇာတ်+ဏ-ပစ္စည်းဖြစ်၍ သဒ္ဒါနည်းမှန်သည်။] စေတသိကော၊
 စိတ်၌ဖြစ်သော။ ယော ဝိရိယာရမ္ဘော၊ အကြင် အားထုတ်ကြောင်း
 သဘောသည်။ ပ။ ယော သမ္မာဝါယာမော၊ အကြင် မဖောက်မပြန်
 ဟုတ်မှန်စွာ အားထုတ်ကြောင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤ
 အားထုတ်ကြောင်း သဘောကို။ အာတာပေါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။
 [ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ “အယံ၊ ဝုစ္စတိ အာတာပေါ”ဟု ရှိသည်။]
 ဣမိနာ အာတာပေန၊ ဤ အာတာပ-သည်။ ဝါ၊ နှင့်။ ဥပေတော၊
 သည်။ ပ။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ တေန အာတာပီတိ
 ဝုစ္စတိ။ သမ္မဇာနောတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ၌။ သမ္မဇေညံ၊ ဟူသည်။
 ကတမံ၊ နည်း။ ယာ ပညာ၊ သည်။ (ယာ) ဝဇာနနာ၊ သည်။ ပ။
 (ယာ) သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) ဣဒံ၊ ကို။ သမ္မဇေညံ၊ ဟူ၍။

၅၈၄

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဝုစ္စတိ။ ဣမိနာ သမ္ပဇဉေန၊ သည်။ ဝါ၊ နှင့်။ ဥပေတော၊ သည်။
သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ။ တေန သမ္ပဇာနောတိ ဝုစ္စတိ။
သတိမာတိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ခွဲ။ (လဗ္ဘမာနာ။) သတိ၊ ဟူသည်။
ကတမာ၊ နည်း။ ယာ သတိ၊ အကြင် အမှတ်ရခြင်း သဘောသည်။
(ယာ) အနုဿတိ၊ အကြင် အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း သဘောသည်။ပ။
☸ (ယာ) သမ္မာသတိ၊ အကြင် မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ အမှတ်ရခြင်း
သဘောသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤ အမှတ်ရခြင်း သဘောကို။
သတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ဣမာယ သတိယာ၊ သည်။ ဝါ၊ နှင့်။
ဥပေတော၊ သည်။ပ။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ။ တေန
သတိမာတိ ဝုစ္စတိ။

ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿန္တိ၊ ဟူသော။ တတ္ထ၊
ထို မာတိကာပုဒ်၌။ (လဗ္ဘမာနော။) လောကော၊ သည်။ ကတမော၊
နည်း။ သေဝ ကာယော၊ ထို ရူပကာယ-သည်ပင်။ လောကော၊
မည်၏။ ပဉ္စပိ၊ ငါးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါ-
ဒါန်၏အာရုံဖြစ်သော လောကီခန္ဓာတို့သည်။ လောကော၊ မည်၏။
အယံ၊ ဤ လောကီခန္ဓာငါးပါးကို။ လောကော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
၏။ တတ္ထ၊ ထို မာတိကာပုဒ်၌။ အဘိဇ္ဈာ၊ ဟူသည်။ ကတမာ၊
နည်း။ ယော ရာဂေါ၊ အကြင် တပ်မက်ခြင်းသဘောသည်။ (ယော)
သာရာဂေါ၊ အကြင် ပြင်းစွာတပ်မက်ခြင်း သဘောသည်။ (ယော)
အနုနယော၊ အကြင် စိတ်ကို ဆွဲဆောင်တတ်သော သဘောသည်။
(ယော) အနုရောဓော၊ အကြင် မဆန့်ကျင်သော သဘောသည်။
ဝါ၊ အကြင် ချစ်တတ်သော သဘောသည်။ (ယာ) နန္ဒီ၊ အကြင်
နှစ်သက်ခြင်း သဘောသည်။ (ယော)၊ နန္ဒိရာဂေါ၊ အကြင် နှစ်
သက်ခြင်း၊ တပ်မက်ခြင်း သဘောသည်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ သာရာဂေါ၊
ပြင်းစွာတပ်မက်တတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤ
သဘောကို။ အဘိဇ္ဈာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို မာတိကာ၌။
(လဗ္ဘမာနံ။) ဒေါမနဿံ၊ ဟူသည်။ ကတမာ၊ နည်း။ စေတသိကံ၊
စိတ်၌ဖြစ်သော။ ယံ အသာတံ၊ အကြင် မသာယာ တတ်သော
သဘောသည်။ စေတသိကံ၊ သော။ ယံ၊ ဒုက္ခံ၊ အကြင် ဆင်းရဲ
ခြင်း သဘောသည်။ စေတောသမ္ပဿဇာ၊ စိတ်၌မှီသော သမ္ပဿကြောင့်
ဖြစ်သော။ အသာတာ၊ မသာယာ တတ်သော။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲ

စေတတ်သော။ (ယာ) ဝေဒနာ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) ဣဒံ၊ ဤ သဘောကို။ ဖေါမနဿံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ အယဉ္ဇ အဘိဇ္ဈာ၊ ဤ အဘိဇ္ဈာသည်လည်း ကောင်း။ ဣဒဉ္ဇ ဖေါမနဿံ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဣမမ္ပိ လောကေ၊ ဤ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ-ဟူသော လောက၌။ ဝိနိတာ၊ ပယ်ဖျောက်အပ် ပြီးကုန်သည်။ ပဋိဝိနိတာ၊ တဖန် ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီးကုန်သည်။ သန္တာ၊ ငြိမ်သက်ပြီးကုန်သည်။ သမိတာ၊ ငြိမ်သက်ခြင်းသို့ ရောက် ပြီးကုန်သည်။ ဝုပသမိတာ၊ အထူးသဖြင့် ငြိမ်သက်ခြင်းသို့ ရောက် ပြီးကုန်သည်။ အတ္တဂံမာ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်။ အဗ္ဘတ္တဂံတာ၊ အလွန်ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်။ အပ္ပိတာ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်စေအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဗျပ္ပိတာ၊ အထူးသဖြင့် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်စေအပ်ပြီးကုန်သည်။ သေသိတာ၊ ခြောက် သွေ့စေအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဝိသေသိတာ၊ 'အထူးသဖြင့် ခြောက် သွေ့စေအပ်ပြီးကုန်သည်။' ဗျန္တိကတာ၊ ကင်းသောအကြွင်းအကျန် ရှိအောင် ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဝါ၊ အကြွင်းအကျန်မရှိအောင် ပြု အပ်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ [ဤသို့အနက်ပေးရပုံနှင့် အဓိပ္ပာယ် ကို သာမညဖလ-သုတ်၊ နိဝရဏပ္ပဟာနကထာ-အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] တေန၊ ကြောင့်။ “ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဖေါမနဿံ” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။- [သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်းပါဠိတော်၊ ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဓေသ။]

ဧဝံ၊ သို့။ ဧတေသံ ပဒါနံ၊ ဤ အနုပဿိ-အစရှိသော ပုဒ်တို့၏။ အတ္ထော၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္ထော။ တေန၊ ထို ဝိဘင်းပါဠိတော်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အယံ အဋ္ဌကထာနယော၊ သည်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်း အရာအားဖြင့် သိအပ်သော်။ သံသန္တတိ၊ ရောနှော၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ရော နှောနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ [တေနာတိ သဒ္ဓတ္ထံ အနာဒိယိတာ ဘာဝတ္ထသေဝ ဝိဘဇနဝသေန ပဝတ္ထေန ဝိဘင်္ဂပါဌေန သဟ။-ဋီကာ။] အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဥဒ္ဓေသ-စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဓိဋ္ဌဿ၊ သော။) ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဥဒ္ဓေသဿ၊ ၏။ အတ္ထဝဏ္ဏနာ၊ အနက် အဖွင့်တည်း။

ဣဒါနိ၊ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနဥဒ္ဓေသ-၏ အတ္ထဝဏ္ဏနာကိုသိပြီးရာ ယခုအခါ၌။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ-၌ စပ်။) ဝေဒနာသု။ စိတ္တေ။ပ။ဓမ္မေသု ဓမ္မာ-

၅၀၆ သုတ်မဟာဝဂါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

နုပဿိ ဝိဟရတိ။ပ။ဝိနေယျလောကေ အတိဇ္ဈာဒေါမနဿန္တိ ဧတ္ထ၊ဤပါဌိ၌။
ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿိတိ ဝေဓာဒိသု၊-ဤသို့ အစရှိသော ပါဌိရပ်တို့၌။
ဝေဒနာဒီနံ၊ ဝေဒနာ-အစရှိသည်တို့ကို။ ပုန၊ ဖန်။ ဝစနေ၊ ဟောတော်
မူခြင်း၌။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးကို။ ကာယာနုပဿနာယံ၊ ကာယာနုပဿနာ
၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊
အထူးကား။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿိ။ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿိ။ ဓမ္မေသု
ဓမ္မာနုပဿိတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌိ၌။ ဝေဒနာတိ၊ ကား။ တိဿော၊ ကုန်
သော။ ဝေဒနာ၊ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ တို့တည်း။ စ၊ ဆက်။
တ၊ ထိုဝေဒနာတို့သည်။ လောကီယာ ဧဝ၊ လောကီဝေဒနာ-တို့ချည်း
သာတည်း။ စိတ္တဗ္ဗံ၊ သည်လည်း။ လောကီယံ (ဝေ)၊ သာတည်း။ ဓမ္မာ၊
တို့သည်။ တထာ၊ ထို့အတူ လောကီတို့သာတည်း။ တေသံ၊ ထို ဝေဒနာ၊
စိတ္တ၊ ဓမ္မ တို့၏။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားသည်။ နိဇ္ဈေသ-
ဝါရေ၊ နိဇ္ဈေသ-ဝါရ၌။ ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှားသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။

ပန၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား။ ဣဓ၊ ဤ ဥဇ္ဈေသ-
ဝါရ၌။ ကေဝလံ၊ ဝိဘာဂ-မဖက် သက်သက်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်း
အရာအားဖြင့်။ ဝေဒနာ၊ တို့ကို။ အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ အဖန်ဖန် ရှုထိုက်ကုန်၏။
တထာ၊ အားဖြင့်။ တ၊ ထို ဝေဒနာတို့ကို။ အနုပဿန္တော၊ အဖန်ဖန်
ရှုသောရဟန်းကို။ “ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿိ”တိ၊ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။
စိတ္တဓမ္မေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သေ(ဧသော)၊ သည်။ နယော၊ တည်း။
ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝေဒနာ၊ တို့ကို။ အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ ကုန်သနည်း။
ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ တာဝ၊ ဒုက္ခ၊ အဒုက္ခမသုခ-တို့မှ ရှေးဦးစွာ။
(နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ သော။) သုခ၊ သုခ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ကို။ ဒုက္ခတော၊
ဒုက္ခ-သဘောအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဒုက္ခ-ဟူ၍။ (အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ ၏။) [ဒုက္ခ-
တောတိ ဒုက္ခသဘာဝတော၊ ဒုက္ခန္တိ အနုပဿိတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ သေသ-
ပဒဒ္ဓယေပိ သေဝနယော။-ဋီကာ။] ဒုက္ခာ (ဝေဒနာ)၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို။
သလ္လတော၊ မြားပြောင့်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောအားဖြင့်။
ဝါ၊ မြားပြောင့်နှင့် တူ၏ဟူ၍။ (အနုပဿိတဗ္ဗာ။) အဒုက္ခမသုခါ(ဝေဒနာ)၊
ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စ-သဘောအားဖြင့်။ ဝါ၊ အနိစ္စ-ဟူ၍။ (အနု-
ပဿိတဗ္ဗာ။) ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ “ယော
သုခံ ဒုက္ခတော အဒ္ဓ။ပ။ ဥပသန္တော စရိဿတိ”တိ၊ ဟူ၍။(ဘဂဝါ။)
အာဟ၊ မူပြီ။

☞ “ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ သုခံ၊ သုခ ဝေဒနာကို။ ဒုက္ခ-
 တော၊ ဒုက္ခ-သဘောအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ အဒ္ဓ၊ ရှုမြင်ပြီ။
 ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ-ဝေဒနာကို။ သလ္လတော၊ မြားငြောင့်နှင့် တူသည်၏
 အဖြစ်ဟူသော သဘောအားဖြင့်။” ဝါ၊ ဟူ၍။ အဒ္ဓကိ၊ ရှုမြင်
 ပြီ။ သန္တံ၊ ငြိမ်သက်သော။ အဒုက္ခမသုခံ၊ အဒုက္ခမသုခ ဖြစ်သော။
 နံ၊ ထို ဝေဒနာကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ အဒ္ဓကိ၊
 ပြီ။ ဝေ၊ စင်စစ်။ သမ္ပဒ္ဓသော၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ
 ရှုမြင်နိုင်သော။ သ(သော)ဘိက္ခု၊ သည်။ ဥပသန္တော၊ ကိလေသာအပူ
 ဝေး၍ ငြိမ်းအေးသည်။ (ဟုတော။) စရိယတံ၊ လှည့်လည်ရလတ္တံ့။”-
 [သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ္တပါဠိ၊ ဝေဒနာသံယုတ်၊ ဒဠဗ္ဗ-သုတ်။]

စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗာ ဝေ၊ ကုန်သော။ တော၊ ဤ ဝေဒနာတို့ကို။ ဒုက္ခာ-
 တိပိ၊ တို့ဟူ၍လည်း။ အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ သာဓက-ကား။ “ယံ
 ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ တံ ဒုက္ခသိန္နိ ဝဒါမိ”တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကား
 တော်ကို။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။

“ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော။ ဝေဒယိတံ၊
 ဝေဒနာသည်။ (အတ္ထိ။) တံ၊ ထို၊ အလုံးစုံသော ဝေဒနာကို။
 ဒုက္ခသိ၊ ဒုက္ခ-၌။ (ပရိယာပန္နံ၊ အကျုံးဝင်၏ဟူ၍။) ဝဒါမိ၊ မှု၏။-
 [သဠာယတနသံယုတ္တ၊ ဝေဒနာသံယုတ်၊ ရဟောဂတ-သုတ်။- “တံ
 ဒုက္ခသိန္နိ သဗ္ဗံ တံ ဝေဒယိတံ ဒုက္ခသိ” အန္တောဂမံ ပရိယာပန္နံ
 ဝဒါမိ သင်္ခါရဒုက္ခတာနတိဝတ္တနတော” ဟူသော ဋီကာဖွင့်အတိုင်း
 “ဒုက္ခသိ” ဟု ရှိစေရမည်။ ဣတိ-သဒ္ဓါ မပါစေရ။]

စ၊ သေး။ (သဗ္ဗာ ဝေ၊ ကုန်သော။ တော၊ တို့ကို။) သုခဒုက္ခ-
 တောပိ၊ သုခဒုက္ခနှစ်မျိုးအားဖြင့်လည်း။ အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊
 နည်း။ [“သုခါ ဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာသည်။ ဌိတိသုခါ၊ တည်ရာခဏ၌
 ချမ်းသာ၏။ ဝိပရိကာမဒုက္ခာ၊ ဖောက်ပြန်လတ်သော် ဆင်းရဲ၏။” ဣတိ၊
 သို့။ (ဓမ္မဒိန္နာ၊ သော။ ဘိက္ခုနီ၊ သည်။ အာဟ၊ ပြီ။)-မူလပဏ္ဏာသ၊
 စူဠယမကဝဂ္ဂ၊ စူဠဝေဒလ္လ-သုတ်။](ဣတိ၊ ဤသို့အစရှိသော။) သဗ္ဗံ၊ အလုံး
 စုံသောစကားကို။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့ထွက်၏။ အပိစ၊ သေး။ အနိစ္စာဒိ-
 သတ္တအနုပဿနာဝလောနပိ၊ အနိစ္စာနုပဿနာအစရှိသော ခုနစ်ပါးသော အနု-
 ပဿနာတို့၏ အပြားအားဖြင့်လည်း။ (သဗ္ဗာ ဝေ တော ဝေဒနာ)အနုပဿိ-

၅၈၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၊ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

တဗ္ဗာ။ သေသံ၊ ကြွင်းသောအစီအရင်သည်။ နိဋ္ဌေသဝါရေယေဝ၊ နှိပ်ငြိမ်းပင်။ ပါကဋ္ဌိ၊ သည်။ တဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။

စိတ္တဓမ္မသုပိ၊ တို့တွင်လည်း။ တာဝ၊ ဓမ္မမှရှေးဦးစွာ။ စိတ္တံ၊ ကို။ (အနုပဿိတဗ္ဗံ-၁၁၀) အာရမ္မဏာဓိပတိသဟဇာတဘူမိကမ္မဝိပါကကိရိယာဒိ နာနတ္ထဘေဒါနံ (၁)၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံတို့၏ မတူထူးခြားသည်၏ အဖြစ်၊ တပါးတပါးလျှင် နီလ-အစရှိသော အာရုံ၏ကွဲပြားခြင်း၊ ဆန္ဒအစရှိသော အဓိပတိ၏ မတူထူးခြားသည်၏ အဖြစ်၊ တပါးတပါးလျှင် ဟိန-အစရှိသောအားဖြင့် ကွဲပြားခြင်း၊ ဉာဏ-ဈာန-အစရှိသော သဟဇာတ တရားတို့၏ မတူထူးခြားသည်၏အဖြစ်၊ တပါးတပါးလျှင် သသင်္ခါရိက အသင်္ခါရိက သဝိတက္က-အစရှိသောအားဖြင့် ကွဲပြားခြင်း၊ ကာမဝစရဘုံ အစရှိသောဘုံ၏ မတူထူးခြားသည်၏အဖြစ်၊ တပါးတပါးလျှင် ဥက္ကဋ္ဌ မဇ္ဈိမ-အစရှိသော အားဖြင့် ကွဲပြားခြင်း၊ ကုသိုလ် အစရှိသောကံ၏ မတူထူးခြားသည်၏အဖြစ်၊ တပါးတပါးလျှင် ဒေဝဂတိသံဝတ္တနိယတာ-အစရှိသော အားဖြင့် ကွဲပြားခြင်း၊ အကုသိုလ်ကျိုး ကုသိုလ်ကျိုးတို့၏ မတူထူးခြားသည်၏အဖြစ်၊ တပါးတပါးလျှင် ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယတာ-အစရှိသောအားဖြင့် ကွဲပြားခြင်း၊ ပရိတ္တဘူမက-အစရှိသော ကိရိယာ၏ မတူထူးခြားသည်၏အဖြစ်၊ တပါးတပါးလျှင် တိဟေတုက-အစရှိသောအားဖြင့် ကွဲပြားခြင်းတို့၏လည်းကောင်း။ အနိစ္စာ-ဒိနုပဿနာနံ(၈)၊ အနိစ္စ-အစရှိသောအနုပဿနာတို့၏လည်းကောင်း။ နိဋ္ဌေသဝါရေ၊ နှိပ်ငြိမ်းပင်။ အာဂတသာရာဝါဒိဘေဒါနဉ္စ၊ လာသော သရဝ-အစရှိသော အပြားတို့၏လည်းကောင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အနုပဿိတဗ္ဗံ၊ ဓမ္မာ၊ ဓမ္မတို့ကို။ သလက္ခဏသာမညလက္ခဏာနံ (၈)၊ ဖုဿန-အစရှိသော မိမိ၏ သဘောလက္ခဏာ၊ အနိစ္စတာ - အစရှိသော သာမည လက္ခဏာတို့၏လည်းကောင်း။ (ဝသေန-၁၁၀) [ဖုဿနာဒိတံတလက္ခဏာနဉ္စေဝ အနိစ္စတာ-ဒိသာမညလက္ခဏာနဉ္စ ဝသေနာတိ ယောဇနာ။-ဋီကာ။] သညဓမ္မဿ (၈)။

၁။ အာရမ္မဏာ။ပ။ဘေဒါနံ။ ။ရူပါရုံအာရမ္မဏ နာနတ္ထဿ နီလာဒိတဓမ္မေဒဿ၊ ဆန္ဒာဒိအဓိပတိနာနတ္ထဿ ဟိနာဒိတဓမ္မေဒဿ၊ ဉာဏဈာနာဒိသဟဇာတနာနတ္ထဿ သသင်္ခါရိကာသင်္ခါရိကသဝိတက္ကဒိတဓမ္မေဒဿ၊ ကာမဝစရဒိ ဘူမိနာနတ္ထဿ ဥက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမဒိတဓမ္မေဒဿ၊ ကုသလာဒိ ကမ္မနာနတ္ထဿ ဒေဝဂတိသံဝတ္တနိယတာဒိ-တဓမ္မေဒဿ၊ ကဏ္ဍသုတ္တ ဝိပါကနာနတ္ထဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယတာဒိတဓမ္မေဒဿ၊ ပရိတ္တဘူမကာဒိ ကိရိယာနာနတ္ထဿ တိဟေတုကာဒိတဓမ္မေဒဿ ဝသေန အနုပဿိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန သဝတ္ထုကာဝတ္ထုကာဒိနာနတ္ထဿ ဖုဂ္ဂလက္ခဏ သဘော-ရဏာဒိတဓမ္မေဒဿ စ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဓမ္မာ။-ဋီကာ။

ကယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗအဖွင့်]ဘာသာဋီကာ

၅၀၉

သုညတ-သဘော၏လည်းကောင်း။ [သုညတဓမ္မသာတိ အနတ္တတာသင်္ခါတ-
သုညတာသဘာဝသ်။-ဋီကာ။] အနိစ္စာဒိသတ္တာနုပဿနာနံ (၈)၊ တို့၏
လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗေသဝါရေ၊ ဌ။ အာဂတသန္တာဒိဘေဒါနဉ္စ၊ လာ
သော သန္တာ-အစရှိသော အပြားတို့၏လည်းကောင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။
အနုပဿိတဗ္ဗာ။ သေသံ၊ ကြွင်းသောအစီအရင်သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ကယာ-
နုပဿနာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း ရှိသည်သာ။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကယ-အစရှိသည်တို့တွင်။ ယဿ၊ အကြင်
ရဟန်းသည်။ ကယသင်္ခါတေ၊ ကယ-ဟု ဆိုအပ်သော။ လောကေ၊
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ-ဟူသော လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ပဟိနံ၊
ပယ်အပ်ပေပြီ။ တဿ၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဝေဒနာဒိသုပ္ပါ တို့တွင်လည်း။ တံ၊
ထို အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို။ ကာမံ ပဟိနမေဝ၊ အကယ်၍ကား ပယ်အပ်ပြီးသည်
သာ။ ပန၊ ထိုသို့ ပယ်အပ်ပြီးပါသော်လည်း။ နာနာပုဂ္ဂလဝသေန (၈)၊ အမျိုး
မျိုးသောပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ နာနာစိတ္တက္ခဏိက သတိပဋ္ဌာန-
ဘာဝနာဝသေန စ၊ အမျိုးမျိုးသော စိတ္တက္ခဏ၌ဖြစ်သော သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာ
နှင့် စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ကယ-စသည်တို့၌။
(အဘိဇ္ဈာ-ဒေါမနဿံ၊ ကို။ ပဟိနံ၊ ကို။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ ယတော၊
အကြင်ကြောင့်။ ဧကတ္ထံ၊ တခုသောတရား၌။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော
အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿသည်။ သေသသုပ္ပါ၊ ကြွင်းသောတရားတို့၌လည်း။ ပဟိနံ၊
သည်။ ဟောတိ၊ တနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ အဿ၊ ထို အဘိဇ္ဈာ
ဒေါမနဿကို။ တတ္ထ၊ ထို ကြွင်းသောတရားတို့၌။ ဟာနဒဿနတ္ထမ္ပိ၊ ပယ်ခြင်း
ကို ပြခြင်းငှာလည်း။ ဧတံ၊ ဤ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို။ (သေသသုပ္ပါ၊ တို့၌
လည်း။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ၊ ဥဗ္ဗေသဝါရ-အပြီးတည်း။

ဥဗ္ဗေသဝါရကထာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗအဖွင့်

၃၇၄။ ဣဒါနိ၊ ဥဗ္ဗေသဝါရ-ကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။
(ဝိဘဇန္တော ဝုတ္တုမာရဇ္ဇေါ-၌ စပ်။) သေယျတာပိ နာမ၊ ကား။ ဆေကော၊

၁။ ဧကတ္ထံ။ပ။ ဟောတိ။ ။လောကုတ္တရသတိပဋ္ဌာနဘာဝနံ၊ လောကီယဘာ-
ဝနာယ ဝါ သဗ္ဗတ္ထ အပ္ပဝတ္တိမတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ “ပဉ္စမိ ခန္ဓာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ
လောကော”တိ ဟိ ဝိဘဇ် စတူသုပ္ပါ ဌာနေသု ဝုတ္တန္တိ။-ဋီကာ။

ကျွမ်းကျင်သော။ ဝိလိဝကာရကော(ဝိလိဝကာရော)၊ နှိုးရွှေသမားသည်။ ထူလကိလဉ္ဇသဏှကိလဉ္ဇစင်္ကောဋကပေဋ္ဌာပုဋ္ဌာဒီနိ၊ ကြမ်းသောဖျာ၊ သိမ်မွေ့သောဖျာ၊ ပန်းတောင်း၊ ပေဋ္ဌုပ်၊ ပချုပ်အဖုံးအစရှိကုန်သော။ ဥပကရဏာနိ၊ အဆောက်အဦးတို့ကို။ ကတ္တုကာမော၊ ပြုလိုသည်။ (ဟုတော။) ဧကံ၊ တလုံးသော။ မဟာဝေဏုံ၊ ကြီးစွာသော ဝါးကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ စတုဓာ၊ လေးပါးအပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ လေးပိုင်းအားဖြင့်။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ တတော၊ ထို လေးပိုင်းမှ။ ဝါ၊ တွင်။ ဧကေကံ၊ တခုတခုသော။ ဝေဏုခဏှံ၊ ဝါးပိုင်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဖာလေတွံ၊ ခဲ့၍။ တံ တံ ဥပကရဏံ၊ ထိုထို အဆောက်အဦးကို။ ကရေယု သေယုထာပိ၊ ပြုရာသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤ အတူသာလျှင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သတိပဋ္ဌာနဒေ သနာယ၊ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်ဖြင့်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ (အဓိဂမံ-၌ စပ်။) အနေကပ္ပကာရံ၊ ကပါးမက များသောအပြားရှိသော။ ဝိသသာဓိဂမံ၊ တရားထူးကိုရခြင်းကို။ ကတ္တုကာမော၊ ပြုတော်မူလိုသည်။ (ဟုတော။) ဧကမေဝ၊ တမျိုးသာလျှင်ဖြစ်သော။ သမ္မာသတိံ၊ ကို။ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာပ။ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိ”တိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အဖန်ဖန်ရှုထိုက်သော ကာယ-အစရှိသော အာရုံ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ နှင့်စပ်သဖြင့်။ စတုဓာ၊ လေးဖွဲ့အားဖြင့်။ ဝါ၊ လေးစု။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ၍။ တတော၊ ထို လေးပါးသောသတိပဋ္ဌာန်မှ။ ဝါ၊ တွင်။ ဧကေကံ၊ တမျိုးတမျိုးသော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ကာယံ၊ ကို။ ဝိဘဇန္တော၊ ဝေဖန်တော်မူလိုသည်။ (ဟုတော။) “ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ”တိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒေသဝါရံ၊ ကို။ ဝတ္ထု၊ ဟောတော်မူခြင်းငှာ။ အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်တော်မူပြီ။ ဝါ၊ ၏။ [ရှေးကအားထုတ်တော်မူခဲ့သည်ကို ရည်ရွယ်၍ “ပြ” ဟု အတိတ်နက်၊ ဣဒါနိနှင့်တူသောကြောင့် “၏”ဟု ပစ္စုပ္ပန်အနက်လည်း ပေးကြသည်။]

တတ္ထ၊ ထို နိဒ္ဒေသဝါရ၌။ ကထဉ္စာတိအာဒိ၊ ကထဉ္စ-အစရှိသောစကားသည်။ ဝိတ္တာရေတုကမ္ပတာပုစ္ဆာ၊ ချဲ့တော်မူခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် မေးတော်မူအပ်သော ပုစ္ဆာတည်း။ ပန၊ ခက်။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကထဉ္စ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ သင်္ခေပတ္တော၊ တည်း။ -ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကေန စ ပကာရေန၊ အဘယ် အပြားအားဖြင့်လည်း။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုသည်။ (ဟုတော။) ဝိဟရတိ၊ နည်း။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ (သင်္ခေပတ္တော။) သဗ္ဗပုစ္ဆာဝါရေသု၊

ကာယာနုပဿနာ အာနာပါနုပဗ္ဗအဖွင့်]ဘာသာဋီကာ

၅၉၁

ကြွင်းသော ပုစ္ဆာဝါရတို့၌။ သေ နယော၊တည်း။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုတိ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမသ္မိံ သာသနာ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ (ဝိဟရတိ-၌ စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု-အစရှိ သောဝါဌ်၌။ အယံ ဣဓ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ သဗ္ဗပ္ပကာရကာယာနုပဿနာ- နိဗ္ဗတ္တကဿ၊ အလုံးစုံသောအပြားအားဖြင့် ကာယာနုပဿနာကို ဖြစ်စေ တတ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ သန္နိဿယတူတသာသနပရိဒီပနော၊ ကောင်းစွာ မှီရာဖြစ်၍ဖြစ်သော သာသနာတော်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း။ အညသာသနဿ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှတစ်ပါး အခြားသောတိတ္ထိသာသနာ၏။ တထာဘာဝပဋိသေဓနော စ၊ ထို အလုံးစုံ သောအပြားအားဖြင့် ကာယာနုပဿနာကို ဖြစ်စေတတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် ၏ မှီရာ၏အဖြစ်ကို တားမြစ်ကြောင်း သဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း။ (ဟောတိ။)

ဟိ၊သာဓက-ကား။ “ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော။ပ။သုညာပရပ္ပဝါဒါ သမဏေတိ အညေဟိ”ဟိ-ဟူသော။ ဧတံ (သုတ္တံ)၊ ကိ။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

“ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓေဝ၊ ဤ သာသနာတော်၌သာ။ သမဏော၊ ပထမတန်း သောတာပန်ရဟန်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဝါ၊ ရနိုင်၏။ ပ။ ပရပ္ပဝါဒါ၊ တစ်ပါးသောတိတ္ထိတို့သည် အပြားအားဖြင့် ပြောဆိုကြောင်း မိစ္ဆာအယူတို့သည်။ ဝါ၊ သာသနာတို့သည်။ အညေဟိ၊သစ္စာလေးပါးကို သိကုန်သော။ သမဏေတိ၊ တို့မှ။သုညာ၊ ကင်းကုန်၏။ (တနည်း) အညေ၊ ငါတုရား၏သာသနာတော်၏ဝါဒမှ တစ်ပါးကုန်သော။ ပရပ္ပဝါဒါ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့သည်။ သမဏေဟိ၊ သောတာပန်အစရှိသော ရဟန်းတို့မှ။သုညာ၊ ကုန်၏။”- [မူလပဏ္ဏာသ ပါဠိ၊ သီဟနာဒဝဂ်၊ စူဠသိဟနာဒ-သုတ်။ အညေဟိ အညေနှင့်စပ်၍ စိစစ်ပုံကို သမ္မောဟဝိနောဒနီ ဘာသာဋီကာ၊ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂ၊ ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ-အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

တေန၊ကြောင့်။ ဣမသ္မိံ သာသနော၊ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။(မယာ။)ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

အရညဂတောဝါ ။ပ။ သုညာဂါရဂတောဝါတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤပုဒ် အပေါင်းသည်။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာနုရူပသေနာသန- ပရိဂ္ဂဟပရိဒီပနံ၊ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာအား လျှောက်ပတ်သော ကျောင်းကို သိမ်းယူခြင်းကို ထင်ရှားကြောင်း ပုဒ်အပေါင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣမဿ

၅၉၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဘိက္ခုနော၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာကို အားထုတ်သောရဟန်း၏။ (စိတ္တံ-
၌ စပ်။) ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသော ညဉ့်ဘက်လုံး။ ရူပါဒိယ၊ ရူပါရုံ အစရှိ
ကုန်သော။ အာရမ္မဏေယျ၊ တို့၌။ အနုဝိသဋ္ဌိ၊ အစဉ်ပျံ့နှံ့ခဲ့သော။ စိတ္တံ၊
သည်။ ကမ္မဋ္ဌာနဝီထိ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းလမ်းစဉ်သို့။ ဩတရိတုံ၊ သက်ရောက်
ခြင်းငှာ။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ ကုဋ္ဌဂေါဏယုတ္တရထော၊ ကောက်ကျစ်
သောနှွားဖြင့် ကပ်ယှဉ်အပ်သော ရထားသည်။ ဥပ္ပထမေဝ၊ မမှန်သော
လမ်းကိုသာ။ ဓာဝတိ ဝိယ၊ ပြေးသွားသကဲ့သို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
သေယျထာပိ နာမ၊ ကား။ ဂေါပေါ၊ နွားကျောင်းသားသည်။ ကုဋ္ဌဓနုယာ၊
ကောက်ကျစ်သော နွားမ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဒိရံ၊ နို့ရည်ကို။ ပိဝိတု၊
သောက်၍။ ဝစိုတံ၊ ကြီးပွားသော။ ကုဋ္ဌဝစ္ဆံ၊ ကောက်ကျစ်သော နွားငယ်
ကို။ ဒမေတုကာမေ၊ ဆုံးမလိုသည်။ (သမာနော၊ သော်။) ဓေနုတော၊
နှွားမမှ။ အပနေတု၊ ဖယ်ရှား၍။ ဧကမန္တေ၊ တခုသော အရပ်စွန့်၌။ ဝါ၊
သင့်တော်လျောက်ပတ်သော အရပ်၌။ မဟန္တံ၊ သော။ ထမ္ဘံ၊ တိုင်ကို။
နိဓဏိတု၊ တူးမြုပ်၍။ (စိုက်၍။) ယောတ္တေန၊ ကြီးဖြင့်။ ဗန္ဓေယျ
(သေယျထာပိ)၊ ဖွဲ့ချည်ရာသကဲ့သို့။

အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို နွားကျောင်းသား၏။ သောဝစ္ဆော၊ ထို
နှွားကလေးသည်။ ဣတော စိတော စ၊ ဤမှ ဤမှလည်း။ ဝိပုဋ္ဌိတု၊ လှုပ်ရှား
၍။ ပလာယိတုံ၊ ပြေးခြင်းငှာ။ အသက္ကောန္တော၊ မစွမ်းနိုင်လတ်သော်။
တမေဝ ထမ္ဘံ၊ ကိုပင်။ ဥပနိသိဒေယျ (သေယျထာပိ) ဝါ၊ ကပ်၍သော်
လည်း တည်နေရသကဲ့သို့။ ဥပနိပဇ္ဇေယျ (သေယျထာပိ) ဝါ၊ ကပ်၍သော်
လည်း အိပ်နေရသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ သာလျှင်။ ဣမိနာပိ ဘိက္ခုနာ၊ သည်
လည်း။ ဒီဃရတ္တံ၊ ပတ်လုံး။ ရူပါရမ္မဏာဒိရသပါနဝစိုတံ၊ ရူပါရုံ-အစရှိ
သော အာရုံတို့၏ အရသာကို သောက်ခြင်းဖြင့် ကြီးပွားသော။ ဒုဋ္ဌစိတ္တံ၊
ပျက်သောစိတ်ကို။ ဒမေတုကာမေန၊ ဆုံးမခြင်းငှာ လိုလားသည်။ (သမာ-
နော၊ သော်။) ရူပါဒိအာရမ္မဏတော၊ ရူပါရုံ-အစရှိသော အာရုံမှ။ အပ-
နေတု၊ ၍။ အရညံ ဝါ၊ တောသို့သော်လည်းကောင်း။ ရုက္ခမူလံ ဝါ၊
သစ်ပင်၏ အနီးအောက်သို့သော်လည်းကောင်း။ သုညာဂါရံ ဝါ၊ ဆိတ်
ငြိမ်သော ကျောင်းသို့သော်လည်းကောင်း။ ပဝေသေတု၊ ဝင်စေပြီး၍။
ဝါ၊ သွင်းပြီး၍။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ သတိပဋ္ဌာနာရမ္မဏတ္ထမ္ဘေ၊ သတိ-
ပဋ္ဌာန်၏ အာရုံဖြစ်သော တိုင်၌။ သတိယောတ္တေန၊ သတိ-တည်းဟူသော
ကြီးဖြင့်။ ဗန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ဖွဲ့ချည်ရာ၏။

ကာယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗအဖွင့်]ဘာသာဋီကာ

၅၉၃

ဝေ၊ ဤသို့ သတိ-တည်းဟူသောကြိုးဖြင့် ချည်တားလတ်သော်။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ တံ စိတ္တံ၊ ထိုစိတ်ရိုင်းသည်။ ဣတောစိတော၊ စ၊ လည်း။ ဝိပုဗ္ဗိတောပိ၊ လှုပ်ရှား၍လည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အာစိဏ္ဏာရမ္မဏံ၊ လေ့ကျက်အပ်သော ကာမဂုဏ်အာရုံကို။ အသဘမာနံ၊ မရသည်။ ဟုတော၊ ၍။ သတိယောတ္တံ၊ ကို။ ဆိန္ဒိတော၊ ဖြတ်၍။ ပလာယိတုံ၊ ပြေးခြင်းငှာ။ အသဏ္ဌာန္တံ၊ လတ်သော်။ တမေဝါရမ္မဏံ၊ ထိုသတိပဋ္ဌာန်အာရုံကိုပင်။ ဥပစာရပ္ပနာဝသေန၊ ဥပစာရဘာဝနာ အပ္ပနာဘာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပနိသီဒတိ စေတ၊ ကပ်၍လည်း ထိုင်ရတော့၏။ [ဥပစာရ ဘာဝနာဖြင့် ကပ်၍လည်း ထိုင်ရတော့၏-ဟူလို။] ဥပနိပဇ္ဇတိ စ၊ ကပ်၍လည်း အိပ်ရတော့၏။ [အပ္ပနာဘာဝနာဖြင့် ကပ်၍ အိပ်ရတော့၏ - ဟူလို။] တေန၊ ကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ “ယထာ ထမ္ဘေပပဗ္ဗေ” န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ပြီ။-

“ဝစ္ဆံ၊ ရိုင်းသော နှားငယ်ကို။ ဒမံ (ဒမန္တော)၊ ဆုံးမလိုသော။ နရော၊ နှားကျောင်းသား ယောက်ျားသည်။ ထမ္ဘေ၊ ထိုင်၌။ နိဗန္ဓေယျ ယထာ၊ ဖွဲ့ချည်ရာသကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ဣ၊ ဤဘာသာနာတော်၌။ သကံ စိတ္တံ၊ မိမိစိတ်ကို။ သတိယာ၊ သတိ-တည်းဟူသော ကြိုးဖြင့်။ အာရမ္မဏေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံဟူသော ချည်တိုင်၌။ ဒဠံ၊ ခိုင်မြဲစွာ။ ဗန္ဓေယျ၊ ဖွဲ့ချည်ရာ၏။”

☞ ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဧတံ သေနာသနံ၊ ထို အရည်-စသော ကျောင်းသည်။ ဘာဝနာနုရူပံ၊ ဘာဝနာအား လျှောက်ပတ်သည်။ ဟောတိ၊ တေန၊ ကြောင့်။ “ဣဒမဿပပရိဒီပန” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ။

အပိစ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယာနုပဿနာယ၊ ကာယာ-နုပဿနာ ဘာဝနာ၏။ မုဒ္ဒတူတံ၊ ဦးထိပ်သဖွယ် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ [သန္တပဏိတ-စသော ဂုဏ်ထူးရှိသည့်အတွက် ဘုရားအစရှိသော အရိယာတို့ မှီဝဲအပ်သောကြောင့်-မုဒ္ဒသဒိသံ၊ ဥတ္တမန္တိ အတ္ထော။] သဗ္ဗဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝကနံ၊ အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်၊ ‘အချို့’သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အချို့သော ဗုဒ္ဓသာဝကတို့၏။ [သဗ္ဗေသံ ဗုဒ္ဓါနံ ကေစွာနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ၊ ဗုဒ္ဓသာဝကနဉ္စ-ဋီကာ။] ဝိသေသာဓိဂမဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ-ပဒဋ္ဌာနံ၊ တရားထူးကိုရခြင်း၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်း၏ နီးစွာသော အကြောင်းဖြစ်သော။ ဣဒံ အာနာပါနသတိကမ္မဋ္ဌာနံ၊

ကို။ (န သုကရံ-၌ စပ်။) ဣတ္ထိပုရိသဟတ္ထိအဿာဒိသဒ္ဓသမာကုလံ၊ မိန်း
မသံ၊ ယောကျ်ားသံ၊ ဆင်သံ၊ မြင်းသံ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော။
ဂါမန္တံ၊ ရွာကို။ [အန္တ-သဒ္ဓါ အနက်မဲ့။] ဝါ၊ ရွာနီး ကျောင်းကို။
[အန္တ-သဒ္ဓါ အနက်ရှိ။] အပရိစ္ဆေဒိတော၊ မစွန့်မူ၍။ သမ္မာဒေတုံ၊ ပြီးစေ
ခြင်းငှာ။ န သုကရံ၊ လွယ်ကူစွာမပြုအပ်။ ဝါ၊ မလွယ်ကူ။ (ကသ္မာ။)
ဈာနဿ၊ ၏။ သဒ္ဓကဏ္ဍကတ္တာ၊ အသံဟူသော ဆူးငြောင့်ရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။

ပန၊ အန္တယ-ကား။ အဂါမကော၊ ရွာမရှိသော။ အရညေ၊ ၌။ ယောဂါ-
ဝစရေန၊ အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ လှည့်လည် ကျက်စားသော
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဤ အာနာပါနဿတိ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။
ပရိဂ္ဂဟေတော၊ သိမ်းဆည်း၍။ အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ အာနာပါန-
စတုတ္ထဈာန်ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတော၊ ဖြစ်စေ၍။ တဒေဝ ဈာနံ၊ ထို အာနာပါန-
စတုတ္ထဈာန်ကိုပင်။ ပါဒကံ၊ အခြေခံကို။ ကတော၊ ၍။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရ-
တရားတို့ကို။ သမ္ပသိတော၊ သုံးသပ်၍။ အဂ္ဂလံ၊ မြတ်သောဖိုလ်ဟူသော။
အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏိတုံ၊ ရောက်ခြင်းငှာ။ သုကရံ၊ လွယ်ကူစွာ ပြုအပ်၏။
ဝါ၊ လွယ်ကူ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဝါ၊ အား။
အနုရူပသေနာသနံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။
“အရညဂတော ဝါ”တိ အာဒိ၊ ပါဠိရပ်ကို။ အာဟ၊ မူပြီ။

ဟိ၊ ဆက်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော ဝိယံ၊ မြေကြွန်
အတတ်ကိုတတ်သော ဆရာနှင့်တူတော်မူ၏။ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော၊ မြေကြွန်
အတတ်ကို တတ်သော ဆရာသည်။ နဂရဘူမိ၊ မြို့ရာမြေကို။ ပဿိတော၊
တွေ့မြင်၍။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ ဥပပရိက္ခိတော၊ စူးစမ်းပြီး၍။ “တ္ထေ၊ ဤ
နေရာ၌။ နဂရံ၊ ကို။ မာပေထ၊ ဖန်ဆင်းကြကုန်။” ဣတိ၊ ဤသို့။
ဥပဒိသတိ ယထာ၊ ညွှန်ပြသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သောတ္ထိနာ၊ ချမ်းသာ
သဖြင့်။ နဂရေ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတေ၊ ပြီးဆုံးလတ်သော်။ ရာဇကုလတော၊ မင်း
မျိုးမှ။ မဟာသက္ကာရံ၊ ကြီးစွာသော ပူဇော်သက္ကာရကို။ လဘတိ (ယထာ)
စ၊ ရသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဝေ၊ မေဝ၊ တူပင်။ သော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား

၁။ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော ဝိယံ။ ။မြေနှံကြွန်အင်လက္ခဏာ (မြေကောင်း မကောင်း)
ကို သိသူကို “မြေကြွန်အတတ်ကိုသိသူ” ဟု ခေါ်သည်။ ယောဂီတို့အား လျှောက်
ပတ်သော နေရာဌာနကို ညွှန်ပြတော်မူခြင်းကြောင့် ဘုရားရှင်သည် ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာဆရာ
နှင့် တူတော်မူသည်-ဟူလို။ [ယောဂိနံ အနုရူပနိဂါသဋ္ဌာနုပဒိသနတော။-ဋီကာ။]

ကာယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗအဖွင့်၊ ဘာသာဋီကာ

၅၆၅

သည်။ [“သော ယထာ” မှ “သော” ကို ဤနေရာ၌ ယူပေး၊ ဥပဒိသတိ၊ လဘတိ-တို့၌စပ်။] ယောဂါဝစရဿ၊ အား။ အနုရူပသေနာသနံ၊ သင့်လျော်သောကျောင်းကို။ ဥပပရိက္ခိက္ခာ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်တော်မူပြီး၍။ “တ္ထေ၊ ဤကျောင်း၌။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ အနုယုဉ္ဇတဗ္ဗံ၊ အားထုတ်ထိုက်၏။ ဝါ၊ အားထုတ်လော့။” ဣတိ၊ သို့။ ဥပဒိသတိ၊ ညွှန်ပြတော်မူ၏။ တတော၊ ထိုသို့ ညွှန်ပြတော်မူခြင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုကျောင်း၌။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ အနုယုဉ္ဇန္တေန၊ အားထုတ်သော။ ယောဂိနာ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ အရဟတ္ထေ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္ထေ၊ ရောက်အပ်ပြီးသော်။ “သော ဘဂဝါ၊ သည်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝတ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် သိမြင်တော်မူနိုင်ပါပေစွတကား။” ဣတိ၊ ဤသို့။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ သက္ကာရံ၊ ကောင်းစွာပြုခြင်း ရှိသေခြင်းကို။ လဘတိ၊ ၏။

အယံ ပန ဘိက္ခု၊ ကိုကား။ ဒီပိသဒိသော တိ၊ သစ်မင်းနှင့် တူ၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ [တောထံ၌ တပါးတည်း နေ၍ တရားထူးကို ယူနိုင်ခြင်းကြောင့် ယောဂီရဟန်းသည် သစ်မင်းနှင့်တူ၏-ဟူလို။] ဟိ၊ ချဲ့။ မဟာဒီပိရာဇာ၊ ကြီးမားသော ကျားသစ်မင်းသည်။ အရညေ၊ ၌။ တိဏဂဟနံ ဝါ၊ ရှုပ်ထွေးသော မြက်ကိုသော်လည်းကောင်း။ ဝနဂဟနံ ဝါ၊ ရှုပ်ထွေးသောတောကိုသော်လည်းကောင်း။ ပဗ္ဗတဂဟနံ ဝါ၊ ရှုပ်ထွေးသော တောင်ကိုသော်လည်းကောင်း။ နိဿာယ၊ ၍။ နိလိယိတွာ၊ ပုန်းအောင်း၍။ ဝနမဟိ သဂေါကဏ္ဍသုကရာဒယော၊ တေ-ကဲ့၊ စိုင်၊ ဝက်-အစရှိကုန်သော။ မိဂေါသားကောင်တို့ကို။ ဂဏှာတိ ယထာ၊ ဖမ်းယူသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ ပင်။ အရညာဒိသု၊ တောအစရှိကုန်သော အရပ်တို့၌။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ အနုယုဉ္ဇန္တော၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်သော။ အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။ ယထာက္ကမေန၊ အကြင်အကြင် အစဉ်အားဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂေ စေဝ၊ မင်တို့ကိုလည်းကောင်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အရိယဖလာနိ စ၊ အရိယဖိုလ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဂဏှာတိ၊ ယူနိုင်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ “ယထာပိ။ ပ။ ဖလမုတ္တမ” န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ-

“ဒီပိကော နာမ၊ သစ်မင်းမည်သည်။ နိလိယိတွာ၊ တောထဲဝယ် ပုန်းအောင်း၍။ မိဂေါ သားကောင်တို့ကို။ ဂဏှာတိ ယထာ၊ ဖမ်းယူသကဲ့သို့။ တထေဝ၊ ထို့အတူပင်။ ဗုဒ္ဓပုတ္တော၊ ဘုရားသားတော်ဖြစ်သော။ ယုတ္တယောဂေါ၊ အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဟူသော ယောဂရှိသော။ ဝိပဿကော၊ အထူးထူး အပြားပြား

၅၉၆ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတ်ပဋ္ဌာနသုတ်

ရှုတတ်သော။ အယံ(ဘိက္ခု)၊ သည်။ အရည်၊ တောသို့။ ပဝိသိတာ၊ ဝင်ပြီး၍။ ဥတ္တမံ ဖလံ၊ မြတ်သောဖိုလ်လေးပါးကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူနိုင်၏။ [ဖလမုတ္တမန္တိ သာမညဖလံ (သမဏ၏ဖြစ်ကြောင်းဖိုလ်လေး ပါးကို)သန္ဓာယ ဝဒတိ။-ဋီကာ။]

တေန၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ပရက္ကမဇဝယောဂ္ဂဘူမိံ၊ လုံ့လ ဝီရိယ-အဟုန်အား လျှောက်ပတ်သော မြေအရပ်ဖြစ်သော။ [ဘာဝနုဿာဟ- ဇဝဿ၊ (သစ်မင်း၏အဟုန်ကဲ့သို့) ဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်းအဟုန်အား။ ယောဂ္ဂကရဏဘူမိဘူတံ၊ လျှောက်ပတ်အောင်ပြုတတ်သော မြေဖြစ်၍ဖြစ် သော။ -ဋီကာ။] အရညသေနာသနံ၊ တောကျောင်းကို။ ဒဿန္တော၊ သော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အရညဂတောဝါတိအာဒိံ၊ ပါဠိရပ်ကို။ အာဟ၊ မူပြီ။

ဣတော၊ ဤအရညဂတော ဝါ-အစရှိသောပါဌ်မှ။ ပရံ၊ ၌။ ဣမသ္မိံ အာနာပါနပဗ္ဗေ၊ ဤ အာနာပါန-အပိုင်းအခန်း၌။ ယံ၊ အကြင် အကြောင်း အရာကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တံ၊ ထိုအကြောင်း အရာကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ (မယာ။) ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။ သေယျတာပိ ဘိက္ခဝေ ဒက္ခော ဘမကာရော ဝါတိ၊ အစရှိ သော။ ဣဒံ ဥပမာမတ္ထမေဝ၊ ဤ ဥပမာမျှသည်သာလျှင်လည်းကောင်း။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေတိ၊ အစရှိသော။ ဣဒံ အပ္ပနာမတ္ထမေဝ စ၊ ဤ အပ္ပနာ-စကားမျှသည်သာလျှင်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ဤနိဂုံးစကားမျှသည် သာလျှင်လည်းကောင်း။ တတ္ထံ၊ ထို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌။ အနာဂတံ၊ မလာ။ သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်။ (တတ္ထံ၊ ၌။) အာဂတမေဝ၊ လာသည် သာတည်း။

ပန၊ ဆက်။ ယံ၊ အကြင် ဥပမာဝါကျ၊ နိဂုံးဝါကျသည်။ အနာဂတံ၊ မလာ။ တတ္ထံ၊ ထို မလာသောဥပမာဝါကျ နိဂုံးဝါကျတို့၌။ ဒက္ခောတိ၊ ကား။ ဆေကော၊ ကျွမ်းကျင်သော။ (ဘမကာရော ဝါ၊ ပန်းပွတ်ဆရာသည်လည်း ကောင်း။ ဘပကာရန္တေ ဝါသိ ဝါ၊ ပန်းပွတ်ဆရာ၏အနီးနေ တပ်ည့်သည်လည်း ကောင်း။ ပဇာနာတိ၊ ။၏။-၌ စပ်။) ဒိသံ ဝါ၊ အဉ္စန္ဓောတိ၊ ကား။ မဟန္တာနံ၊ ကြီးကုန်သော။ ဘေရီပေါက္ခရာဒိနံ၊ စည်ကြီး စောင်းခွက် အစရှိ သည်တို့ကို။ လိခနကာလေ၊ ခြစ်ရာအခါ၌။ ဝါ၊ ပွတ်ခံရာအခါ၌။ ဟတ္ထေ စ၊ လက်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပါဒေ စ၊ ခြေတို့ကိုလည်းကောင်း။ ပဿာ- ရေတွာ၊ ဆန့်တန်း၍။ ဒိသံ၊ ရှည်စွာ။ ကခုန္တော၊ ဆွဲငင်လတ်သော်။ (ပဇာ-

ကယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗအဖွင့်]တဘိသင်္ဃိကာ

၅၉၇

နာတိ-ဌံ စပ်။) ရဿံ ဝါ အဉ္ဇန္တောတိ၊ ကာမံ။ ခုဒ္ဒကာနံ၊ ငယ်ကုန်သော။
ဒန္တသုစိဝေကောဒိနံ၊ ဆင်စွယ်၊ အပ်ထွင်းစူး-အစရှိသည်တို့ကို။ (အပ်နဖားကို
ဖောက်သော စူးအစရှိသည်တို့ကို။) [ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ “ဆင်စွယ်၊
ဆံထိုး၊ အပ်ကျည်-အစရှိသည်တို့ကို” ဟု ပေးတော်မူ၏။] လိခနကာလေ။ ဌံ။
မန္တမန္တံ၊ သာသာညင်းညင်း။ ရဿံ၊ တိုစွာ။ ကံစုန္တော၊ လတ်သော်၊ (ပဇာ
နာတိ-ဌံ စပ်။)

၁။ ဝေမေဝ ခေါတိ၊ ကာမံ။ ဧဝံ ဤ အတူ။ အယမိ ဘိက္ခု၊ သည်လည်း။
အဒ္ဓါနဝသေန၊ ရှည်သောကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ဣတ္ထရ-
ဝသေန၊ စ၊ တိုသောကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဝတ္တာနံ၊ ဖြစ်
ကုန်သော။ အဿာသပဿာသာနံ၊ တို့၏။ (ဝင်သက်ထွက်သက်တို့၏။)
ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒီဃံ ဝါ၊ ရှည်စွာမူလည်း။ အဿာသန္တော၊ ဝင်သက်ကိုဖြစ်စေ
လတ်သော်။ ဒီဃံ၊ စွာ။ အဿာသမိ၊ ဝင်သက်ကိုဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ ရှု၏။ ဣတိ၊
သို့။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ရဿံ ဝါ၊ မူလည်း။ အဿာသန္တော၊ လတ်သော်။ ရဿံ၊
တိုစွာ။ အဿာသမိ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ပ။ [ဋီကံဖွင့်
အတိုင်း အနက်ပေးသည်။ ပေယျာလ မြှုပ်ထားသောပါဠိများကို ပါဠိတော်
ကြည့်၍ ဖော်ပေးပါ။ ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ကား ဖော်၍ပေးထားသည်။]
ပဿသိဿာမိ၊ ထွက်သက်ကိုဖြစ်စေအံ့။ ဝါ၊ ရှိုက်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သိက္ခတိ၊
ကျင့်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိထိုက်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သိက္ခတော၊ ကျင့်သော။ တဿ၊
ထိုရဟန်း၏။ အဿာသပဿာသာနိမိတ္တော၊ ဝင်သက်ထွက်သက်ကိုမှီ၍ ထင်လာ
သော ပဋိဘာဂ-နိမိတ်၌။ [အဿာသပဿာသန္တိဿယေန ဥပဋ္ဌိတပဋိဘာဂ-
နိမိတ္တော။-ဋီကာ။] စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
သော။ ထိုရဟန်းသည်။ ဈာနာ၊ မှ။ ဝုဠဟိတော၊ ထ၍။ အဿာသပဿာသေ
ဝါ၊ တို့ကိုသော်လည်း။ ပရိဂ္ဂဏာတိ၊ ပိုင်းခြားကာယူ၏။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း
၏။ ဈာနင်္ဂါနိ ဝါ၊ ဈာန်အင်္ဂါတို့ကို သော်လည်း။ (ပရိဂ္ဂဏာတိ၊ ၏။
ဝါ၊ ၏။)

၁။ အဒ္ဓါနဝသေန ဣတ္ထရဝသေန။ ။ အဒ္ဓါနဝသေန ပဝတ္တာနံ အဿာသပဿာ-
လာနံ ဝသေန ဒီဃံ ဝါ အဿာသန္တော၊ ဣတ္ထရဝသေန ပဝတ္တာနံ အဿာသပဿာ
သာနံ ဝသေန ရဿံ ဝါ အဿာသန္တောတိ ယောဇနာ။-ဋီကာ။

၂။ အဿာသပဿာသေ ။ ပ။ ပရိဂ္ဂဏာတိ ။ ။ ရူပမူလေန (ရှုပ်ကိုအဦးပဓာနပြု
သဖြင့်) ဝိပဿနံ အဘိနိဝိသန္တော (နှလုံးသွင်းသူတည်း)၊ ယော (ယင်းပုဂ္ဂိုလ်ကို)
“အဿာသပဿာသကမ္မိကော” တိ ဝုတ္တော။ ဈာနင်္ဂါနိ ပရိဂ္ဂဏာတိ အရူပမူလေန
ဝိပဿနံ အဘိနိဝိသန္တော။-ဋီကာ။

၅၉၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

တတ္ထ၊ ထို အသာသပဿာသ-ကို သိမ်းဆည်းသောရဟန်း၊ ဈာန်အင်္ဂါ
 တို့ကို သိမ်းဆည်းသောရဟန်းတို့တွင်။ အသာသပဿာသကမ္မိကော၊ ဝင်
 သက် ထွက်သက်အလုပ်၌ ယှဉ်သောရဟန်းသည်။ “ဣမေ အသာသပဿာသ၊
 ဤ ဝင်သက် ထွက်သက်တို့သည်။ ကိနိဿိတခ၊ အဘယ်ကို မှီပါကုန်လိမ့်
 မည်နည်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့ စဉ်းစားလတ်သော်။ ဣမေ အသာသပဿာသ။)
 ဝတ္ထုနိဿိတခ၊ မှီကုန်၏။ (ဣတိ ပဇာနာတိ။) ဝတ္ထု နာမ၊ ဝတ္ထုမည်
 သည်။ ကရဇကဝယော၊ ကရဇကဝယ-တည်း။ ကရဇကဝယော နာမ၊
 မည်သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာနိ၊ တို့လည်းကောင်း။
 ဥပါဒါရူပဉ္စ၊ လည်းကောင်းတည်း။” ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။
 ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းဆည်း၏။ [ဝတ္ထု နာမ ကရဇကဝယော စိတ္တစေတသိကာနံ၊
 ပဝတ္ထိဋ္ဌာနဘာဝံတော (စိတ်၊ စေတသိက်တို့၏ ဖြစ်တည်ရာ၏ အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း။-ဋီကာ။] တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ တဒါရမ္မဏေ၊ ထို ရုပ်
 ဟူသော အာရုံရှိကုန်သော။ ဖဿပဉ္စမကေ၊ ဖဿလျှင် ငါးခုမြောက်ရှိသော
 တရားတို့ကို။ နာမန္တိ၊ နာမ်ဟူ၍။ (ပရိဂ္ဂဏှာတိ။)

ဧဝံ၊ သို့။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်ကို။ ပရိဂ္ဂဏေတာ၊ ၍။ တဿ၊ ထိုနာမ်၊
 ရုပ်၏။ ပစ္စယံ၊ အကြောင်းကို။ ပရိယေသန္တော၊ ရှာမှီးလတ်သော်။ အဝိဇ္ဇာဒိ-
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ၊ အဝိဇ္ဇာ-အစရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ “ဧတံ၊
 ဤ နာမ်ရုပ်သည်။ ပစ္စယ ပစ္စယုပ္ပန္န ဓမ္မမတ္တမေဝ၊ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်-တရား၊
 မျှသာတည်း။ အညော၊ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်-တရားမှ အခြားသော။ သတ္တော
 ဝါ၊ သတ္တဝါသည်လည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂလော ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။
 နတ္ထိ။” ဣတိ၊ သို့။ ဝိတိဏ္ဏကဓေါ၊ လွန်မြောက်အပ်ပြီးသော ယုံမှားခြင်း
 ရှိသည်။ (ဟုတော။) [“တယိဒံ ဓမ္မမတ္တံ၊ န အဟေတုကံ၊ နာပိ ဣဿရာဒိ-
 ဝိသမဟေတုကံ၊ အတ ခေါ အဝိဇ္ဇာဒိဟေတုကံ” နှိ အဗ္ဗါတ္တဗျေပိ ကင်္ဂါ-
 ဝိတရဏေန ဝိတိဏ္ဏကဓေါ။-ဋီကာ။] သပ္ပစ္စယနာမရူပေ၊ အကြောင်းနှင့်
 တကွဖြစ်သော နာမ်ရုပ်၌။ တိလက္ခဏံ၊ သုံးပါးသောလက္ခဏာကို။ အာရော
 ဖေတော၊ တင်၍။ [“ယံ ကိဉ္စိ တိက္ခု၊ ရူပ” နှိ အာဒိနာ နယေန ကလာပ-
 သမ္ပသနဝသေန ‘တိလက္ခဏံ အာရောပေတော။-ဋီကာ။] ဝိပဿနံ၊ ကို။
 ဝစေန္တော၊ တိုးပွားစေလတ်သော်။ အနုက္ကမေန၊ မဂ်အစဉ်အားဖြင့်။ အရ-
 ဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်နိုင်၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ကေဿ၊
 တပါးသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ယာဝံ အရဟတ္တာ၊ အရဟတ္တဖိုလ် တိုင်
 အောင်။ နိယျာနမ္မံ၊ ဝဋ်မှထွက်မြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

ကံယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗအဖွင့်]ဘာသာဋီကာ

၅၉၉

ဈာနကမ္မိကောပိ၊ ဈာန်အလုပ်၌ ယှဉ်သောရဟန်းသည်လည်း။ “ဣမာနိ ဈာနဂါနိ၊ တို့သည်။ ကိနိဿိတာနိ၊ မည်နည်း။ (ဣတိ၊ လတ်သော်။ ဣမာနိ ဈာနဂါနိ၊ တို့သည်။) ဝတ္ထုနိဿိတာနိ၊ ဝတ္ထုကို မှီကုန်၏။ (ဣတိ ပဇာနာတိ။) ဝတ္ထု နာမ၊ မည်သည်။ ကရဇကာယော၊ တည်း။ ဈာနဂါနိ၊ တို့သည်။ နာမ၊ တည်း။ ကရဇကာယော၊ သည်။ ရူပံ၊ တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝတ္ထုပေတွာ၊ အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍။ တဿ၊ ထို နာမ်ရုပ်၏။ ပစ္စယံ၊ ကို။ ပရိယေသန္တော၊ လတ်သော်။ အဝိဇ္ဇာဒိပစ္စယာကာရံ၊ အဝိဇ္ဇာ-အစရှိသော ကျေးဇူးပြုပုံ အခြင်းအရာရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ “တေ၊ ဤ နာမ်ရုပ်သည်။ ပစ္စယ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမတ္တမေဝ၊ မျှသာတည်း။ အညော၊ သော။ သတ္တော ဝါ ပုဂ္ဂလော ဝါ နတ္ထိ။” ဣတိ၊ သို့။ ဝိတိဏ္ဏကခေါ၊ သည်။ (ဟုတွာ။) သပ္ပစ္စယနာမရူပေ၊ ၌။ တိလက္ခဏံ၊ ကို။ အာရောပေတွာ၊ ၍။ ဝိပဿနံ ဝဇ္ဇေန္တော အနုက္ကမေန အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ ဣဒံ၊ ကား။ ကေဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ယာဝ အရဟတ္တာ၊ တိုင်အောင်။ နိယျာနမုခံ၊ တည်း။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္တနော ဝါ၊ မိမိ၏ မူလည်း။ အဿာသ ပဿာသကာယေ၊ ဝင်သက် ထွက်သက်-အပေါင်း၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ဝင်သက် ထွက်သက်-အပေါင်းကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဝိဟရတိ။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါတိ၊ ကား။ ပရဿ ဝါ၊ သူတပါး၏ မူလည်း။ အဿာသပဿာသကာယေ၊ ၌။ (ကာယာနုပဿိ ဟုတွာ ဝိဟရတိ။) အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါတိ၊ ကား။ ကာလေန၊ ရံဖန်ရံခါ။ အတ္တနော ဝါ၊ ၏လည်းကောင်း။ ကာလေန၊ ခါ။ ပရဿ ဝါ၊ ၏လည်းကောင်း။ အဿာသပဿာသကာယေ၊ ၌။ (ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိ။) ဧတေန ဤ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ-အစရှိသောပါ၌ဖြင့်။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ပဂုဏကမ္မဋ္ဌာနံ၊ အဝါးဝံ့စွာ လေ့လာအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ အဋ္ဌပေတွာ၊ အကြားအကြား၌ မတန့်ရပ်စေမူ၍။ [အဋ္ဌပေတွာတိ အန္တရန္တရာ န ဌပေတွာ-ဋီကာ။] အပရာပရံ၊ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ-တရားတို့၌ တပါးပြီးတပါး။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်။ သဉ္ဇရဏကာလော၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ရာအခါကို။ ကထိတော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [အပရာပရံ သဉ္ဇရဏကာလောတိ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဓမ္မသုပိ နိရုန္တရံ ဝါ ဘာဝနာယ ပဝတ္ထနုကာလော ကထိတော။-ဋီကာ။] ပန၊ ထိုသို့ပင် အပြန်အလှန် လှည့်လည်ရာအခါကို ဟောတော်မူ

၆၀၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသုတ်ပဋ္ဌာနသုတ်

အပ်ပါသော်လည်း။ ကေသို့ ကာလေ၊ တခုတည်းသော အခါ၌။ ဣဒံ ဥဘယံ၊ ဤ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ-နှစ်ပါးစုံကို။ န၊ လံဗ္ဗတိ၊ မရအပ်။ [“အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓါ”တိ စ ဝုတ္တံ ဣဒံ ဓမ္မဒယသင်္ခတံ ကေသို့ ကာလေ ကေတော အာရမ္မဏဘာဝေန န လံဗ္ဗတိ၊ ကေဇ္ဈံ အာလမ္ဗိတုံ န သက္ကာတိ အတ္ထော။- ဋီကာ။]

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါတိ၊ ကား။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာ-မည်သည် ကား။ ကမ္မာရဿ၊ ပန်းပဲသံမား၏။ ဘတ္ထဉ္စ၊ သားရေဖားဖိုကိုလည်းကောင်း။ ဂဂ္ဂရနာဠိဉ္စ၊ မီးရှူးပြန်ဝကိုလည်းကောင်း။ [ဓာတ္တ ဘတ္တန္တိ ရုတ္တိ။ ဂဂ္ဂရ- နာဠိန္တိ ဥက္ကာပနာဠိ။-ဋီကာ။] တဇ္ဇံ၊ ထို လေဖြစ်ခြင်းအားလျော်သော။ ဝါယာမံ စ၊ လုံ့လကိုလည်းကောင်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဝါတော၊ လေသည်။ အပရာပရံ၊ ထိုမှဤမှ။ ဝါ၊ တပြောင်းပြန်ပြန်။ သဉ္ဇရတိ ယထာ၊ ကောင်း စွာဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ကရဇကာယဉ္စ၊ မိဘတို့၏ သုက်သွေးကြောင့်ဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်ကို လည်းကောင်း။ နာသပုဋ္ဌဉ္စ၊ နှာခေါင်းဖုကို၊ လည်းကောင်း။ စိတ္တဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ အဿာသပဿာသကာယော၊ သည်။ အပရာပရံ၊ မှ။ ဝါ၊ ပြန်။ သဉ္ဇရတိ၊ ၏။ ကာယာဒယော၊ ကာယ-အစရှိကုန်သော။ [အာဒိဖြင့် နာသပုဋ္ဌံ၊ စိတ္တ- တို့ကိုယူ။] ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမုဒယဓမ္မာ၊ အဿာသပဿာသတို့၏ ဖြစ်ခဲ့ရာ အကြောင်းတို့တည်း။ တေ၊ ထို ကရဇကာယ-အစရှိသည်တို့ကို။ [တေတိ ကရဇကာယာဒိကေ။-ဋီကာ။] ပဿန္တော၊ ရှုမြင်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ “သမုဒယ- ဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသို့ ဝိဟရတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါတိ၊ ကား။ ဘတ္ထာယ၊ သားရေဖားဖိုကို။ အပနီတာယ၊ ဖယ်အပ်ပြီးသော်လည်းကောင်း။ ဂဂ္ဂရနာဠိယာ၊ မီးရှူးပြန်ဝ

၁။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ။ ။သမုဒေတိ၊ ကေသွာတိ သမုဒယော၊ သော ဧဝ ကာရဏဋ္ဌေန ဓမ္မောတိ သမုဒယဓမ္မော၊ (ဤဋ္ဌဓမ္မ-သဒ္ဓါသည်ကာရဏ-အနက်ဟော။) အဿာသပဿာသာနံ ဥပ္ပတ္တိဟေတု ကရဇကောယာဒိ၊ တဿ အနုပဿနသိလော သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ၊ တံ ပန သမုဒယဓမ္မံ ဥပမာယ ဒသေသန္တော “ယထာ နာမာ” တိအာဒိမဟာ။-ဋီကာ။

၂။ ဝယဓမ္မာ နုပဿီ။ ။ဝယဓမ္မာနုပဿီတိ ဧတ္ထံ အဟေတုကတ္ထေဝိ ဝိနာသဿ (ပျက်ခြင်း၏အကြောင်း မရှိပါသော်လည်း။) ယေသံ ဟေတုဓမ္မာနံ အဘာဝေ ဟံ န ဟောတိ။ ။ တဒဘာဝေါ၊ (ထိုအကြောင်းတရားတို့၏ မရှိခြင်းကို။) တဿ အဘာဝဿ၊ (ထို ဝယ-မဖြစ်ခြင်း၏။) ဟေတု ဝိယ၊ ဧဝံဟုရီယတိ (အကြောင်း ကဲ့သို့၊ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုအပ်၏။) ဣတိ ဥပစာရတော (အကြောင်းအစစ် မဟုတ်

ကာယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗအဖွင့်]ဘာသာဋီကာ

၆၀၁

ကို။ ဘိန္နာယ၊ ဖျက်အပ်သော်လည်းကောင်း။ တဇ္ဇေ၊ ထို လေဖြစ်ခြင်း အားလျော်သော။ ဝါယာမေ၊ သည်။ အသတိ စ၊ သော်လည်းကောင်း။ သော ဝါတော၊ သည်။ နပ္ပဝတ္တတိ ယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ လျှင်။ ကာယေ၊ ကရဇကာယ-သည်။ ဘိန္နေ၊ ဖျက်သော်လည်းကောင်း။ နာသပုဋ္ဌေ၊ နှာခေါင်းဖုကို။ ဝိဒ္ဓုဋ္ဌေ၊ ဖျက်ဆီးအပ်သော်လည်းကောင်း။ ဝိတ္တေ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈေ စ၊ ချုပ်သော်လည်းကောင်း။ အဿာသပဿာသ- ကာယော နာမ၊ ခည်သည်။ နပ္ပဝတ္တတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ကာယာဒိနိရောဓာ၊ ကာယ-အစရှိသည်တို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အဿာသပဿာသနိရောဓော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဧဝံ၊ သို့။ ပဿသန္တော၊ ကို။ “ဝယဓမ္မာနုပဿိ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿိ ဝါတိ၊ ကား။ ကာလေန၊ ရံဖန်ရံခါ။ သမုဒယံ၊ အဿာသပဿာသ-တို့၏ ဖြစ်ခဲ့ရာအကြောင်းကိုလည်းကောင်း။ ကာလေန၊ ခါ။ ဝယံ၊ ပျက်ခဲ့ရာအကြောင်းကိုလည်းကောင်း။ အနုပဿန္တော၊ အဖန် ဖန်ရှုသော ရဟန်းကို။ (“သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿိ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ခ်။) [ပါဠိတော်ကြည့်၍ ထည့်ပေးသည်။] အတ္ထိ ကာယောတိ ဝါ ပနဿာတိ၊ ကား။ ကာယောဝ၊ ဝင်သက် ထွက်သက် အပေါင်းသည်သာ။ အတ္ထိ။ သတ္တော၊ သည်။ န (အတ္ထိ)။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ န (အတ္ထိ)။ ဣတ္ထိ၊ သည်။ န (အတ္ထိ)။ ပုရိသော၊ သည်။ န (အတ္ထိ)။ အတ္တော၊ အတ္တ-သည်။ န (အတ္ထိ)။ အတ္တနိယံ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာသည်။ န (အတ္ထိ)။ အဟံ၊ သည်။ န (အတ္ထိ)။ မမံ၊ ငါ့ဥစ္စာသည်။ န (အတ္ထိ)။ ကောစိ၊ တစ်စုံတယောက် သည်။ န (အတ္ထိ)။ ကဿစိ၊ တစ်စုံတယောက်၏ ဥစ္စာသည်။ န (အတ္ထိ)။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အဿံ၊ ထို ယောဂီရဟန်း၏။ သတိ၊ သတိသည်။ ပစ္စုပဋ္ဌိ- တာ၊ ရှေးရှုကပ်၍တည်သည်။ ဟောတိ။

ယာဝဧဝါတိ ဧတံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ ပယောဇနပရိစ္ဆေဒ- ဝဝတ္ထာပနံ၊ အကျိုး၏ အပိုင်းအခြားကို ပိုင်းခြားမှတ်သားကြောင်း သဒ္ဒါ

သော်လည်း အကြောင်းအစစ်ကဲ့သို့ တင်စားသောအားဖြင့်။) ‘ကရဇကာယာဒိ- အဘာဝေါ အဿာသပဿာသကာယဿ ဝယကာရဏံ ဝုတ္တော။ တေနာဟ ‘ယထာ ဘဏ္ဍာယာ’တိ အာဒိ။ အယံ ဘာဝေတ္ထ ပဋ္ဌ-ဂိကပ္ပဝသေန အတ္ထ- ဝိဘာဝနာ။ ဒုတိယဝိကပ္ပဝသေန ဥပစာရေန ဝိနာယေဝ အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ -ဋီကာ။ [ဋီကာအလို ‘ဝယဓမ္မာ နုပဿိ-အတွက် နှစ်နည်းနှိုက်တူသည်။ ယခု အဋ္ဌ- ကထာများ၌ကား ဋီကာဖွင့်အပ်သော ပထမ-နည်းသာရှိ၏၊ ဒုတိယနည်းကိုမတွေ့ရ။]

၆၀၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

တည်း။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) ယာ သာ သတိ၊ အကြင် သတိသည်။ ပစ္စုပ္ပန်တာ၊ အာရုံ၌ ကပ်၍တည်သည်။ ဟောတိ။ သာ၊ ထို သတိ-သည်။ အညဒတ္ထာယ၊ သတိသမ္ပဗျာ-မှတစ်ပါး အခြားအကျိုးငှာ။ န (ဟောတိ)။ အထ ခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ၊ အကြင် ဉာဏ်ဟူသော အလွန်ဆုံး အတိုင်းအရှည် အကျိုးငှာသာလျှင်လည်းကောင်း။ အပရာပရံ၊ အဆင့်ဆင့်။ (ယာဝဒေဝ) ဥတ္တရုတ္တရံ ဉာဏပမာဏတ္တာယ^၁ စေဝ၊ အကြင် အထက်အထက် ဉာဏ်ဟူသော အလွန်ဆုံး အတိုင်းအရှည် အကျိုးငှာသာလျှင်လည်းကောင်း။ [ဉာဏမတ္တာယ-ကို ထပ်ဖွင့်သည်။] (ယာဝဒေဝ) သတိပမာဏတ္တာယ စ၊ အကြင် သတိဟူသော အလွန်ဆုံး အတိုင်းအရှည် အကျိုးငှာသာလျှင်လည်းကောင်း။ (သတိသည်။ ပစ္စုပ္ပန်-တာ ဟောတိ။) သတိသမ္ပဗျာနံ၊ တို့၏။ (ယာဝဒေဝ) ဝုတ္တံ၊ တိုး ပွားခြင်း ဟူသော အလွန်ဆုံးအတိုင်းအရှည် အကျိုးငှာသာလျှင်။ (သတိ ပစ္စုပ္ပန်တာ ဟောတိ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အနိဿိတော စ ဝိဟရတိတိ၊ ကား။ တဏှာနိဿယ ဒိဋ္ဌိနိဿယာနံ၊ မှီရာဖြစ်သောတဏှာ၊ မှီရာဖြစ်သောဒိဋ္ဌိကို၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ စပ် သဖြင့်။ အနိဿိတောဝ၊ မမှီသည်သာ။ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ။ န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိတိ၊ ကား။ လောကသို့၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဟူသော လောက၌။ ဝါ၊ တွင်။ ကိဉ္စိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။ ရူပံ ဝါ၊ ရုပ် ကိုလည်းကောင်း။ ကံစိ၊ သော။ ဝေဒနံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ကံစိ၊ သော။ သညံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ကေစိ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေ ဝါ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝိညာဏံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ “အယံ ဤရုပ်သည်။ ဝါ၊ ဤ ဝေဒနာ-သည်။ ဝါ၊ ဤ သညာ-သည်။ ဝါ၊ ဤ သင်္ခါရ-သည်။ ဝါ၊ ဤ ဝိညာဉ်သည်။ မေ၊ ၏။ အတ္ထော၊ အတ္တတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ [ဒိဋ္ဌိစုံ။] (အယံ မေ။) အတ္တနိယံ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ သို့လည်းကောင်း။ [တဏှာစုံ။]

၁။ ဉာဏပမာဏတ္တာယ-စသည်။ ။ဉာဏပမာဏတ္တာယာတိ ကာယာနုပဿနာ-ဉာဏံ ပရံ ပမာဏံ ပါပနတ္တာယ။ သတိပမာဏတ္တာယာတိ ကာယပ ဂ္ဂါဟိကံ သတိံ ပဝတ္တနသတိံ ပရံ ပမာဏံ ပါပနတ္တာယ။ ဣမဿ ဟိ ဝုတ္တနယေန “အတ္ထိ ကာ-ယော”တိ အပရာပရုပ္ပတ္တိဝသေန ပစ္စုပ္ပန်တာ သတိ ဘိယျောသော မတ္တာယ တတ္ထ ဉာဏဿ သတိယာ စ ပရိမြူဟနာယ ဟောတိ။ တေနာဟ “သတိသမ္ပဗျာနံ ဝုတ္တံ၊ သာ”တိ။-ဦးကာ။

ကာယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗအဖွင့်]ဘာသာဋီကာ

၆၀၃

န ဂဏှာတိ၊ မယူ။ ဝေဗ္ဗိတိ (ဧတ္ထ)၊ ဤပါဌ်၌။ ပိကာရော၊ ပိ-အက္ခရာ
သည်။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ အတ္တံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော 'ဣရိယာပထပဗ္ဗ-အစ
ရှိသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ ထောက်
၍။ သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထော၊ သမ္ပိဏ္ဏန-အနက်ရှိ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဣမိနာ ပဒေန၊
ဤ ဝေဗ္ဗိ-ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာနာပါနပဗ္ဗဒေသနံ၊ အာနာ
ပါနပဗ္ဗ-ဒေသနာတော်ကို။ နိယျာတေတွာ၊ နိဂုံးအုပ်တော်မူ၍။ ဒသေတိ၊
မူ၏။

[“စတုသစ္စဝိနိမုတ္တော ဥပယျော နာမ နတ္ထိ”ဟူသည်နှင့်အညီ
သစ္စာလေးပါးဖြင့် ခွဲခြား၍ ပြလိုသောကြောင့် တတ္ထ-အစရှိသည်
ကိုမိန့်။]

တတ္ထ၊ ထို အာနာပါနပဗ္ဗ-ဒေသနာတော်၌။ အဿာသပဿာသပရိဂ္ဂါ
ဟိကာ၊ အဿာသပဿာသကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော။ သတိ၊ သတိ
သည်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာ-တည်း။ တဿ၊ ထိုသတိကို။ သမုဋ္ဌာပိကာ၊
ဖြစ်စေတုတ်သော။ ပုရိမတဏှာ၊ ရွေးဘဝ၌ဖြစ်သော တဏှာသည်။ သမုဒယ
သစ္စံ၊ သမုဒယသစ္စာ-တည်း။-ဥဘိန္နံ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ-နှစ်ပါး
တို့၏။ အပ္ပဝတ္တိ၊ မဖြစ်ကြောင်းတရားသည်။ ဝါ၊ မဖြစ်ရာတရားသည်။
နိရောဓသစ္စံ၊ နိရောဓသစ္စာ-တည်း။ ဒုက္ခပရိဇာနဇော၊ ဒုက္ခသစ္စာ-ကို ပိုင်း
ခြား၍ သိတတ်သော။ သမုဒယပဇဟုနော၊ သမုဒယသစ္စာ-ကို ပယ်တတ်
သော။ နိရောဓာရမ္မဏော၊ နိရောဓသစ္စာ-ဟူသော အာရုံရှိသော။ အရိယ-
မဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်-သည်။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ မဂ္ဂသစ္စာ-တည်း။ ဧဝံ၊ သို့။

၁။ ဝေဗ္ဗိ။ ။ဝေဗ္ဗိတိ ဧတ္ထ ပိ-သဒ္ဓေါ ဟေဋ္ဌာ နိဗ္ဗိဋ္ဌဿ တာဒိသဿအတ္ထဿ
အဘာဝတော အဝုတ္တံသမုတ္တယတ္ထောတိ ဒသေန္တော “ဥပရိ အတ္တံ ဥပါဒါယာ”တိ
အာဟယထာ “အန္တမသော တိရုစ္ဆာနဂတာယပိ၊ အယမ္ပိ ပါရာဇိကော ဟောတိ”
တိ။ ဝေန္တိ ပန နိဗ္ဗိဋ္ဌာကာရဿ ပစ္စာမသနံ နိဂမနဝသေန ကတန္တိ အာဟ “ဣမိနာ
ပနပ။ဒသေတိ”တိ။-ဋီကာ။

၂။ အပ္ပဝတ္တိ။ ။ပဝတ္တတိ ယာယာတိ ပဝတ္တိ။ န+ပဝတ္တိ အပ္ပဝတ္တိ-မဖြစ်ကြောင်း။
အပ္ပဝတ္တိတိ အပ္ပဝတ္တိနိမိတ္တံ၊ ဥဘိန္နံ (ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ-နှစ်ပါးတို့၏။)
အပ္ပဝတ္တိယာ နိမိတ္တဘူတော (မဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာ-
တည်း။) ဣတိ အတ္ထော။ န ပဝတ္တတိ ဧတ္ထာတိ ဝါ အပ္ပဝတ္တိ (မဖြစ်ရာ)။-ဋီကာ။

၆၀၄

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသုတ်ပဋ္ဌာနသုတ်

စတုသစ္စဝသေန၊ လေးပါးသော သစ္စာနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဥဿက္ကိတွာ^၁ အားထုတ်၍။ နိဗ္ဗုတိံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်နိုင်၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧကဿ၊ တပါးသော။ (ဘိက္ခုနော - ဌံ စပ်။) အဿာသပဿာသဝသေန၊ နှင့် စပ်သဖြင့်။ အဘိနိဝိဋ္ဌဿ၊ နှလုံး သွင်းသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ယာဝ အရဟတ္တံ၊ တိုင်အောင်။ နိယျာနမ္ပနံ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ [ဝဋ္ဋဒုက္ခထော နိဿရဏူပါယော။ - ဋီကာ။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အာနာပါနပဗ္ဗံသညံ။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

ဣရိယာပထပဗ္ဗအဖွင့်

၃၇၅။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ အဿာသပဿာသဝသေန။ နှင့်စပ်သဖြင့်။ ကာယာနုပဿနံ၊ ကို။ ဝိဘဇိတွာ၊ အကျယ်ဝေဖန်တော်မူပြီး၍။ ဣဒံ၊ ဌံ။ ဣရိယာပထဝသေန၊ ဣရိယာပုထ်၏အပြားအားဖြင့်။ (ကာယာနုပဿနံ။) ဝိဘဇိတုံ၊ ဝေဖန်ခြင်းငှာ။ ပုန စပရန္တိအာဒိ၊ ပြီ

၁။ ဥဿက္ကိတွာ။ ။ သတ္တ-မာတ်သည် ဂတိ-အနက်ဟောတည်း။ “ဥ-အထက် သို့သတ္တ-တက်သွားခြင်း” ဟူသည်။ ဤနေရာ၌ ဝိသုဒ္ဓိ-အစဉ်အားဖြင့် တက်သွားခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဥဿက္ကိတွာတိ ဝိသုဒ္ဓိပရမ္ပရာယ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ-စသော အစဉ်အားဖြင့်။ အာရဟိတွာ၊ တက်၍။” ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ ထိုသို့တက်ခြင်းကိုပင် “ဥဿက္ကိတွာ-အားထုတ်၍” ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက် ပေးကြသည်။

၂။ ဣရိယာပထဝသေန။ - ။ ဣရိယနံ-ဖြစ်ခြင်း။ ဣရိယာ၊ ခြင်း။ ကိရိယာ၊ ကိုယ်အမှုအရာတည်း။ ဣမ ပန၊ ဤနေရာ၌ကား။ ကာယိကပယောဂေါ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ပယောဂ-ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣရိယာပထ-ဟုသိထိုက်၏။ ဣရိယာနံ၊ ကိုယ်အမှုအရာတို့၏။ ပစ္စတာ၊ အကြောင်းတည်း။ ပဝတ္ထိမဂ္ဂေါ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ လမ်းကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣရိယာပထော၊ မည်၏။ ဂမနာဒိဝသေန၊ သွားခြင်း အစရှိသည်တို့၏အပြားအားဖြင့်။ သရိရာဝတ္ထော၊ ကိုယ်၏ အခိုက်အတန့်တည်း။ ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဟိ၊ သတ္တော ကာယေန ကာတဗ္ဗကိရိယံ (ပြုထိုက်သော အမှုအရာကို) ကရောတိ ဌိတော ဝါ နိသိန္တော ဝါ နိပန္တော ဝါ (ရပ်စဉ်လည်းကောင်း၊ ထိုင်စဉ်လည်းကောင်း၊ လျောင်းစဉ်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုထိုက်သော အမှုအရာကို ပြု၏။) ဣတိ၊ တောသံ ဣရိယာပထာနံ ဝသေန၊ ဣရိယာပထဝိဘာဓဂန (ဣရိယာပုထ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။) ဣတိ အတ္ထော။ - ဋီကာ။

ကယာနုပဿနာ ဣရိယာပထပဗ္ဗအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၆၀၅

ကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ဝါ၊ ခါ။ တတ္ထံ၊ ထို ပုဒ် စပရံ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ သောဏသိင်္ဂါလာဒယောပိ၊ အိမ်ခွေး၊ တောခွေး-အစရှိသော သတ္တဝါတို့သော်လည်း။ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားကုန်လတ်သော်။ ဝါ၊ ကုန်စဉ်။ “ဂစ္ဆာမ၊ ငါတို့သွားကုန်၏။” ဣတိ၊ သို့။ ကာမံ ဇာနန္တိ၊ အကယ်၍ကား သိကြပေကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ သိကြပါကုန်သော်လည်း။ ဝေရူပံ၊ ရှိသော။ ဧတံ ဇာနန္တံ၊ ဤ အသိမျိုးကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ဘဂဝတာ။) န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဝေရူပံ၊ သော။ ဇာနန္တံ၊ သိခြင်း သည်။ သတ္တုပလဒ္ဓိံ၊ သတ္တဝါဟူသော အယူကို။ န ပဇာတိ၊ မစွန့်နိုင်။ အတ္တသည်၊ အတ္တ-ဟူသော အမှတ်သည်ကို။ န ဥပ္ပါဋေတိ၊ မခွဲနိုင်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်လည်းကောင်း။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ န ဟောတိ၊ ပန၊ အနွယ-ကား။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ဤ ဟောဂီရဟန်း၏။ ဇာနန္တံ၊ သည်။ သတ္တုပလဒ္ဓိံ၊ ကို။ ပဇာတိ၊ ပယ်စွန့်၏။ အတ္တသည်၊ ကို။ ဥပ္ပါဋေတိ၊ ခွဲနိုင်၏။ ကမ္မဋ္ဌာနဉ္စေ၊ သည်လည်းကောင်း။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။

၁။ တတ္ထ ကာမံ-စသည်ဆိုပုံ။ ။ “ဂစ္ဆန္တော ဝါ” တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကား သည်။ ဂမနာဒိမတ္တဇာနနဿ၊ သွားခြင်း အစရှိသော သာမညမျှကို သိခြင်း၏လည်း ကောင်း။ ဝါ၊ သိခြင်းနှင့်လည်းကောင်း။ ဂမနာဒိဂတဝိသေသဇာနနဿ စ၊ သွား ခြင်း အစရှိသည်၌ ဖြစ်သော ရုပ်တို့၏အထူးကို သိခြင်း၏လည်းကောင်း။ ဝါ၊ နှင့် လည်းကောင်း။ သာခာရဏဝစနံ၊ ဆက်ဆံသောစကားတည်း။ တတ္ထ ဂမနာဒိမတ္တ- ဇာနန္တံ ဣမ နာမိပ္ပေတံ၊ ဂမနာဒိဂတဝိသေသဇာနန္တံ ပန အမိပ္ပေတံ။ (သွားခြင်း အစရှိသည်၌ ဖြစ်သော ရုပ်တို့၏ အထူးကိုကား အလိုရှိအပ်၏။) ဣတိ တံ ဝိဘဇိတွာ ဒေဿတုံ “တတ္ထ ကာမံ” ဣအာဒိ ဝုတ္တံ။-ဋီကာ။

၂။ သတ္တုပလဒ္ဓိံ ။ သတ္တုပလဒ္ဓိန္တိ “သတ္တော အတ္တိ” (သတ္တဝါရှိ၏။) ဣတိ ဥပလဒ္ဓိံ (အယူကို) သတ္တဝါဟံ (သတ္တဝါဟု စွဲလမ်းခြင်းကို) ။ န ပဇာတိ န ပရိစ္စဇေတိ “အဟံ ဂစ္ဆာမိ၊ မမ ဂမနံ” ဣတိ ဝါဟသန္တာဝတော (ဤသို့ စွဲလမ်းခြင်း၏ ထင် ရှား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။-ဋီကာ။

၃။ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ။ ပ။ န ဟောတိ။ ။ တတော ဝေ အတ္တသည် “အတ္တိ အတ္တာ ကာရကော ဝေဒကော” တိ ဝေ ပဝတ္တံ ဝိပရိတသည် န ဥပ္ပါဋေတိ နာပနေတိ အပ္ပုပ္ပိပက္ခဘာဝတော၊ အနနုပ္ပိဟနတော ဝါ။ ဝေဘူတဿ စဿ ကုတော ကမ္မဋ္ဌာနာဒိဘာဝေတိ အာဟ “ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ ဝါ န ဟောတိ” တိ။-ဋီကာ။

၆၀၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

[တမေဝ. ဟိ အတ္ထံ ဝိဝရိတံ “ဣဒဉ္စိ”တိ အာဒိ ဝုတ္တံ၊-ဋီကာ။] ဟိ၊ ချဲ့၊ ဣဒံ၊ ဤ ဂစ္ဆန္တောဝါ၊ ဂစ္ဆာမိ-အစရှိသော စကားတော်ကို။ ကော- အဘယ်သူသည်။ ဂစ္ဆတိ၊ နည်း။ ကဿ၊ ဤ။ ဂမနံ၊ သွားခြင်းနည်း။ ကိံ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဂစ္ဆတိ၊ နည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သမ္ပဇာနနံ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဌာနာဒိသုပိ၊ ရပ်ခြင်းအစရှိသော၊ ဣရိယာပုထ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

၁။ ကော ဂစ္ဆတိ။ ။တတ္ထ ကော ဂစ္ဆတိတိ (ဟူ၍) သာဓနံ၊ (ကတ္ထု- သာဓန-ကိုလည်းကောင်း။) ကိရိယဉ္စ (ဂမန-ကိရိယာကိုလည်းကောင်း) အဝိ- နိဗ္ဗာန်ကတ္တာ (အသီးအသီး မခွဲခြားအပ်သည်ကို ပြ၍) ဂမနကိရိယာယ ကတ္ထု ပုစ္ဆာ၊ “(သွားခြင်းကြိယာ၏ ကတ္တာကို မေးကြောင်း ပုစ္ဆာတည်း)” သံ ကတ္ထု၊ ဘာဝဝိသိဋ္ဌအတ္ထပဋိက္ခေပတ္ထာ (ထိုပုစ္ဆာသည် ကတ္တာအဖြစ်ဖြင့် အထူးပြုအပ်သော အတ္ထ-ကို ပယ်ရှားခြင်း အနက်ရှိ၏။ ကသ္မာ) ဓမ္မမတ္တဿေဝ ဂမနသိဒ္ဓိဿနတော- ဋီကာ။

၂။ ကဿ ဂမနံ။ ။ကဿ ဂမနန္တိ တမေဝတ္ထံ ပရိယာယန္တရေန ဝဒတိ သာဓနံ၊ (ကတ္ထုသာဓန-ကိုလည်းကောင်း) ကိရိယဉ္စ ဝိနိဗ္ဗာန်ကတ္တာ (အသီး အသီး ခွဲခြားအပ်သည်ကို ပြ၍) ဂမနကိရိယာယ အကတ္ထုသမ္ပန္နိဘာဝဝိဘာဝန တော (ဂမနကိရိယာ၏ ကတ္တာနှင့်စပ်ခြင်း ‘မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြခြင်း ကြောင့်တည်း)။ ပဋိက္ခေပတ္ထုဉ္စ အန္တောနိတံ ကတ္တာ (မှန်၏-ပဋိက္ခေပ-အနက်ကို အတွင်း၌ ဆောင်အပ်သည်ကို ပြ၍) ဥဘယတ္ထ (ကော ဂစ္ဆတိ၊ ကဿ ဂမနံ- နှစ်ဝါကျ၌) ကိံ-သဒ္ဓေါ ပဝတ္ထော။-ဋီကာ။ [ကော၊ ကဿ-တို့၌ ကိံ-သဒ္ဓါ သည် ပဋိက္ခေပ-အနက်ကို အတွင်းပြု၍ဖြစ်၏။ ကော ဂစ္ဆတိ-ဘယ်သူသွားသနည်း။ “ဘယ်သူမှ မသွား”-ဟူလို။ ကဿ ဂမနံ-ဘယ်သူ၏ သွားခြင်းနည်း။ “ဘယ် သူ၏ သွားခြင်းမှမဟုတ်-ဟူလို။]

၃။ ကိံ ကာရဏာ။ ။ကိံ ကာရဏာတိ ပန ပဋိက္ခိတ္တ ကတ္ထုကာယ၊ ပယ်အပ် ပြီးသော ကတ္တာရှိသော။ ဂမန ကိရိယာယ၊ ။ အဝိပရိတာကာရဏပုစ္ဆာ၊ မဖောက် မပြန်သော အကြောင်းကို မေးကြောင်းပုစ္ဆာတည်း။ ဣဒဉ္စိ ဂမနံ နာမ အတ္တာ- မနသာ သံယုဇ္ဇတိ၊ (အတ္ထ-ကို စိတ်ဖြင့် ယှဉ်စပ်အပ်၏) မနော ဣန္ဒြိယေဟိ၊ (သံယုဇ္ဇတိ။) ဣန္ဒြိယာနိ အတ္ထေဟိ (သံယုဇ္ဇတိ။) ဣတိ ဝေမာဒိမိစ္ဆာကာရဏ ဝိနိမုတ္တ အနုရူပပစ္စယဟေတုကော (ဤသို့ အစရှိသော မိစ္ဆာအကြောင်းမှ လွတ် သော လျော်သောပစ္စည်းဟူသော အကြောင်းရှိသော) ဓမ္မာနံ ပဝတ္ထိအာကာရ- ဝိသေသော။ (ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာအထူးတည်း) တေန ဟာ “ကတ္တာ”တိ အာဒိ။- ဋီကာ။

ကောဟနုပဿနာ ဣရိယာပလပဗ္ဗအဖွင့်]ဘာသာဋီကာ

၆၀၇

တတ္ထ၊ ထို ကော ဂစ္ဆတိ၊ ကဿ ဂမနံ-အစရှိသော စကားရပ်၌။
ကော ဂစ္ဆတိတိ၊ ကား။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ သတ္တော
ဝါ၊ သတ္တဝါသည်လည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂလော ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။
န ဂစ္ဆတိ၊ သွားသည် မဟုတ်။ ကဿ ဂမနန္တိ၊ ကား။ ကဿစိ၊
သော။ သတ္တဿ ဝါ၊ ၏လည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ၊ ၏လည်း
ကောင်း။ ဂမနံ၊ သွားခြင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ ကိ၊ ကာရဏံ
ဂစ္ဆတိတိ၊ ကား။ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတု ဝိပ္ပာရေန၊ စိတ်သည်
ပြုအပ်သော ဝါယောဓာတ်၏ လှုပ်ရှား ခြင်းကြောင့်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယေ (ဧသော)၊ ဤ ယောဂီရဟန်းသည်။ ဧဝံ၊ သို့။
ပဇာနာတိ၊ ၏။ (ကိ။) “ဂစ္ဆမိ ဝါသွားအံ့” ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တံ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ [တန္တိ ဂန္တုကာမတာဝသေန ပဝတ္တစိတ္တံ-
ဋီကာ။] ဝါယံ၊ ဝါယောဓာတ်ကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါယော၊ သည်။
ဝိညတ္တိ၊ ကာယဝိညတ်ကို။ ဇနေတိ၊ ၏။ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ပာရေန၊
ကြောင့်။ သကလကာယဿ၊ အလုံးစုံသော ရူပကာယ၏။ ပုရတော၊ ရှေ့သို့။

၁။ ဝါယံ ။ပ။ ဇနေတိ။ ။ဝါယောဓာတုအဓိကံ (လွန်ကဲသော ဝါယောဓာတ်
ရှိသော) ရူပကလာပံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ အဓိကတာ စေတ္တ သာမတ္ထိယတော၊ န ပမာဏ
တော။ (လွန်ကဲဆိုသော်လည်း သတ္တိအားဖြင့် လွန်ကဲခြင်းတည်း၊ အရာဝတ္ထုလွန်ကဲ
သည်မဟုတ်။) ဂမနစိတ္တသမုဋ္ဌိတံ၊ သွားလိုသောစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော (ဝါယောဓာ-
တု-၌ စပ်။) သဟဇာတရူပကာယဿ၊ ဝါယောဓာတ်နှင့်တကွဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း
၏။ ထမ္ဘနသန္တာရဏစလနာနံ၊ တောက်ပုံခြင်း၊ ကောင်းစွာဆောင်ခြင်း၊ လှုပ်ရှားခြင်း
တို့၏။ ပစ္စယဘူတေန အာကာရပိသေသေန ပဝတ္တမာနံ ဝါယောဓာတု သန္တာယာဟ
“ဝါဓ ဟ ဝိညတ္တိ” ဇနေတိ” တိ။-ဋီကာ။

၂။ စိတ္တကိရိယာဝါယောဓာတုဝိပ္ပာရေန။ ။ဣဒါနိ ဓမ္မမတ္တဿေဝ ဂမနသိဒ္ဓိံ
ဒဿေတုံ “စိတ္တကိရိယာဝါယောဓာတု ဝိပ္ပာရေနာ” တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထစိတ္တကိရိယာ
ပ (စိတ်၏ အမှုအရာလည်းဟုတ်၏) သာ ဝါယောဓာတုယာ ဝိပ္ပာရော၊ ဝိပ္ပန္နနန္တ
(လှုပ်ရှားခြင်းလည်းဟုတ်၏) ဣတိ စိတ္တကိရိယာဝါယောဓာတုဝိပ္ပာရော၊ တေန။ ဧတ္ထ
စ စိတ္တကိရိယဂ္ဂဟဏေန အနိဗ္ဗိယဗဒ္ဓိဝါယောဓာတုဝိပ္ပာရံ နိဝတ္တေတိ၊ ဝါယောဓာ-
တုဝိပ္ပာရဂ္ဂဟဏေန စေတနာ ဝစိဝိညတ္တိသောဒံ စိတ္တကိရိယံ နိဝတ္တေတိ၊ ဥဘယေန
ပန ကာယဝိညတ္တိံ ဝိဘာဝေတိ။ သာမညဖလ-သုတ်၌ကား “စိတ္တကိရိယာဝါယောဓာ-
တုဝိပ္ပာရဝသေန၊ စိတ်၏အမှုအရာဖြစ်သော အလိုဆန္ဒကြောင့် ဝါယောဓာတ်၏ လှုပ်
ရှားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်” ဟုပေးခဲ့သည်။ သူ့နည်းနှင့်သူ မှန်သည်သာ။ ထိုသို့ပေးရပုံကို
သာမညဖလ-သုတ် သတိသမ္ပဗျေကထာ-အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၆၀၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

အဘိနိဟာရော၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းကို။ ဓမ္မနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဌာနာ-
ဒီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဝေသေဝနယော၊ တည်း။

ဟိ၊ ချဲ့။ တတြာပိ၊ ထို ဌာန-အစရှိသည်တို့၌လည်း။ “တိဋ္ဌာမိ၊ ရပ်
အံ့။” ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို ရပ်လိုသောစိတ်
သည်။ ဝါယံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ၏။ ဝါယော၊ သည်။ ဝိညတ္တိ၊ ကာယဝိညတ်
ကို။ ဇနေတိ၊ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ပာရေန၊ ကြောင့်။ (တနည်း)
ဖြင့်။ သကလကာယဿ၊ အလုံးစုံသောကိုယ်၏။ ကောဋ္ဌိတော၊ အောက်
အစွန်ဖြစ်သော ခြေဖဝါးအပြင်မှ။ ပဋ္ဌာယံ၊ ၍။ ဥဿိတဘာဝေါ၊
ထောင်မတ်နေသည်၏အဖြစ်ကို။ ဌာနန္တိ၊ ရပ်ခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ “နိသီဒါမိ၊
ထိုင်အံ့။” ဣတိ၊ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ဝါယံ ဇနေတိ၊ ဝါယော ဝိညတ္တိ၊ ဇနေတိ၊
စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ပာရေန။ ဟေဋ္ဌိမကာယဿ၊ အောက်၌ဖြစ်သော
ကိုယ်၏။ ဝါ၊ အောက်ပိုင်းကိုယ်၏။ သမိဉ္ဇနံ၊ ကွေးခြင်းကိုလည်းကောင်း။
ဥပရိမကာယဿ၊ အထက်၌ဖြစ်သောကိုယ်၏။ ဝါ၊ အထက်ပိုင်းကိုယ်၏။
ဥဿိတဘာဝေါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ နိသဇ္ဇာတိ၊ ထိုင်ခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
“သယာမိ၊ လဲလျောင်းအံ့။” ဣတိ၊ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ဝါယံ ဇနေတိ၊
ဝါယော ဝိညတ္တိ၊ ဇနေတိ၊ စိတ္တကိရိယဝါယောဓာတုဝိပ္ပာရေန။ သကလသရီ-
ရဿ၊ အလုံးစုံသောကိုယ်ကို။ တိရိယတော၊ ဖီလာအားဖြင့်။ ပသာရဏံ၊ ဆန့်
ခြင်းကို။ သယနန္တိ၊ လဲလျောင်းခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ (ပဇာနာတိ။)

ဧဝံ၊ သို့။ ပဇာနတော၊ သော။ တဿ၊ ထို ယောဂီရဟန်း၏။ ဧဝံ၊
ဤ အသိဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ (ကိံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။) “သတ္တော
ဂစ္ဆတိ၊ သတ္တော တိဋ္ဌတိ” တိ၊ သတ္တဝါသွား၏၊ သတ္တဝါရပ်၏-ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ အတ္တတော၊ အနက်

၁။ အတ္တတော ပန၊ အတ္တိ ပန။ ။ စာအုပ်တို့၌ “အတ္တတော ပန၊ ပန၊ အတ္တိ” ဟု ရှိ၏။
ဦးကာဉ္စကား-“အတ္တိ ပနာတိ အတ္တနော (ကို) ဧဝံ ဝိမံသနံ ဝေသေန ပုစ္ဆာဝစနံ” ဟု
ဖွင့်သောကြောင့် “အတ္တိ ပန ကောစိ သတ္တော ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဌိတော ဝါ” ဟု ဝါ-
နောင် ပိုမိုခတ်လျက် ထိုဝါကျကို “ပုစ္ဆာဝါကျ” ဟု ဆိုလိုသည်။ “နတ္ထိတိ နိစ္ဆယ-
ဝေသေန သတ္တဿ ပဋိက္ခေပဝစနံ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် နတ္ထိကား သီးခြားတဝါကျ၊
(ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့် သတ္တဝါကိုပယ်ကြောင်းဝါကျ) တည်း။ [ထို့ကြောင့်ဦးကာ
အလို-“ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ဂစ္ဆန္တော ဝါ၊ သွားသည်မူလည်းဖြစ်သော။
ဌိတော ဝါ၊ ရပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ သတ္တော၊ သည်။ အတ္တိ ပန၊ ရှိသေးသလော။
(ကောစိ၊ သော။ ဂစ္ဆန္တော ဝါ၊ သော။ ဌိတော ဝါ၊ သော။ သုတ္တော၊ သည်။)
နတ္ထိ၊ မရှိ။” ဟု အနက်ပေးပါ။

ကယာနုပဏနာ ဣရိယာပထပဗ္ဗအဖွင့်] ဘာသာဗုဒ္ဓိကော

၆၀၉

သဘောအားဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တော ဝါ၊ သွားတတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဌိတော ဝါ၊ ရပ်တတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ သတ္တော၊ သည်။ နတ္ထိ။ [ဤသို့ ယခုစာရှိအတိုင်းလည်း မဆိုးလှပါ။ ဌိကာအလိုကို အောက်၌ပြပါအံ့။] ပန၊ ထင်ရှားစေရန် ပြဦးအံ့။ “သကဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ၊ သကဋ္ဌံ တိဋ္ဌတိ”တိ၊ လှည်းသွား၏၊ လှည်းရပ်၏-ဟူ၍။ ဂစ္ဆတိ။ စ၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဂစ္ဆန္တိ ဝါ၊ သွားသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဌိတိ ဝါ၊ ရပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ကံဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ သကဋ္ဌံ နာမ၊ လှည်းမည်သည်။ န အတ္ထိ။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ စတ္တာရော၊ လေးကောင် ကုန်သော။ ဂေါဏေ၊ တို့ကို။ ယောဇေတွာ၊ ကပ်ယှဉ်စေ၍။ ဆေကမ္ပိ၊ ကျွမ်းကျင်သော။ သာရထိမ္ပိ၊ လှည်းကိုသွားစေတတ်သော လှည်းသမား သည်။ ပါဇေန္တေ၊ မောင်းနှင်လတ်သော်။ “သကဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ၊ သကဋ္ဌံ တိဋ္ဌတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝေါဟာရမတ္ထမေဝ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း မျှသည်သာ။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ အဇာနနဋ္ဌေန၊ မသိတတ် သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောအားဖြင့်။ (မသိတတ်ချင်း တူသော အားဖြင့်။) သကဋ္ဌံ ဝိယ၊ လှည်းသည်ကဲ့သို့။ ကာယော၊ ရူပကာယ-သည်။ (ဟောတိ။) ဂေါဏာ ဝိယ၊ နှားတို့သည်ကဲ့သို့။ စိတ္တဇဝါတာ၊ စိတ္တဇ- ဝါယောဓာတ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) သာရထိ ဝိယ၊ လှည်းသမားသည် ကဲ့သို့။ စိတ္တံ၊ သည်။ (ဟောတိ။)

၆၀၉

“ဂစ္ဆာမိ၊ အံ။ တိဋ္ဌာမိ၊ အံ။” ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တေ၊ သွားလို့ ရပ်လိုသော စိတ်သည်။ ဥပ္ပန္တေ၊ ဖြစ်လတ်တော်။ ဝါယောဓာတု၊ သည်။ ဝိညတ္တိံ၊ ကို။ ဇနယမာနာ၊ ဖြစ်စေလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ စိတ္တကိရိယဝါယော- ဓာတုဝိပ္ပာရေန၊ ကြောင့်။ ဂမနာဒိနိ၊ သွားခြင်းအစရှိသော ဣရိယာပုထ် တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တတော၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ “သတ္တော ဂစ္ဆတိ။ ပ။ အဟံ တိဋ္ဌာမိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝေါဟာရမတ္ထံ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမျှသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “နာဝါ မာလုတဝေဂေန”ပ။ တိဋ္ဌေ ဝါယဒိ ဝါ ဝဇေ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ဆိုပြီ။

၁။ နာဝါ မာလုတဝေဂေန-စသည်။ ။ယထာ အစေတနာ နာဝါ ဝါတ- ဝေဂေန ဒေသန္တရံ ယာတိ၊ ယထာ စ အစေတနော တေဇနံ ကဏ္ဍော ဇိယာ- ဝေဂေန ဒေသန္တရံ ယာတိ၊ တထာ အစေတနော ကာယော ဝါတာဟတော ယထာဝုတ္တဝါယနာ နိတော ဒေသန္တရံ ယာတိတိ ဧဝံ ဥပမာသံသန္တနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ -ဋီကာ။ [ဤ ဋီကာဖွင့်အတိုင်း ထည့်၍ ဆရာတို့ အနက်ပေးတော်မူကြသည်။]

(“အစေတနာ၊ စိတ်စေတနာ မရှိသော။) နာဝါ၊ လေသည်။
မာလုတဝေဂေန၊ လေအဟုန်ကြောင့်။ (ဒေသန္တရံ၊ အရပ်တပါးသို့။)
ယာတိ ယထာ၊ ရောက်နိုင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ (အစေတနံ၊
သော။ တေဇနံ၊ မြားသည်။ ဗိယာဝေဂေန၊ လေးညို့၏ အဟုန်
ကြောင့်။ (ဒေသန္တရံ၊ သို့။) ယာတိ ယထာ၊ သို့လည်းကောင်း။ တထာ၊
တူ။ (အစေတနော၊ သော။) အယံ ကာယော။ ဤ ရူပကာယ-
သည်။ ဝါတာဟတော၊ စိတ္တဇ-ဝါယောဓာတ်သည်။ ဆောင်အပ်
သည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဒေသန္တရံ၊ သို့။) ယာတိ၊ ၏။

ယန္တံ၊ ရုပ်သေး ယန္တရားရုပ်သည်။ သုတ္တဝသေန၊ အရုပ်ကြီးတို့၏
အစွမ်းကြောင့်။ (ယာတိ) ဣဝံ၊ သွားနိုင်သကဲ့သို့။ (ဌာတိ) ဣဝံ၊
ရပ်နိုင်သကဲ့သို့။ (နိသိဒတိ) ဣဝံ၊ ထိုင်နိုင်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။)
ပယုတ္တံ၊ သွားခြင်းအစရှိသည်တို့၏ အကြောင်းတို့သည် ယှဉ်စေအပ်
သော။ ဣဒံ ကာယယန္တမ္ပိ၊ ဤ ရူပကာယ-တည်းဟူသော ယန္တရား
ရုပ်သည်လည်း။ စိတ္တသုတ္တဝသေန၊ စိတ်တည်းဟူသော ကြီး၏အစွမ်း
ကြောင့်။ ယာတိ၊ ၏။ ဌာတိ၊ ၏။ နိသိဒတိ၊ ၏။

ယော သတ္တော၊ သည်။ ဟေတုပစ္စယေ၊ သွားလိုသောစိတ်၊
ထိုစိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ် အစရှိသော ဇနက-
အကြောင်း၊ ဥပထမ္ဘက- အကြောင်းတို့ကို။ ဝိနာ၊ ရှိ။ အတ္တနော၊
၏။ အာနုဘာဝေန၊ ဖြင့်။ တိဋ္ဌေ ဝါ၊ ရပ်မူလည်းရပ်နိုင်ရာ၏။ ယဒိ၊
ထိုမှ။ ဝဇေ ဝါ၊ သွားမူလည်း သွားနိုင်ရာ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤလောက၌။
သော (သတ္တော)၊ သည်။ ဧကော နာမ၊ အဘယ်မည်သည့် သတ္တဝါ
တို့နည်း။ (နတ္ထိ ဝေ၊ ထိုသတ္တဝါ မရှိသည်သာ။)”

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဟေတုပစ္စယဝသေနော၊ သွားလိုသော
စိတ်၊ ထိုစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်အစရှိသော ဇနက-အကြောင်း၊
ဥပထမ္ဘက-အကြောင်းတို့ကြောင့်သာလျှင်။ ပဂတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ ဂမနာ-
ဒိနိ၊ တို့ကို။ သလ္လက္ခေန္တော၊ ကောင်းစွာမှတ်သားသော။ ဧသ (ဧသော)၊

၁။ ပယုတ္တံ-သည်။ ။တတ္ထ ပယုတ္တန္တိ ဟေဋ္ဌာ ဂုတ္တနယေန ဂမနာဒိကိရိယာ-
ဝသေန ပစ္စယေဟိ ပယောဇိတံ။ ဌာတိတိ တိဋ္ဌတိ။ ဧတ္ထာတိ ဧတသ္မိ လောကေ။
ဝိနာ ဟေတုပစ္စယေ တိ ဂန္တုကာမတာစိတ္တတံသမုဋ္ဌာနဝါယောဓာကုအာဒိဟေတု-
ပစ္စယေဟိ ဝိနာ။ တိဋ္ဌေတိ တိဋ္ဌယျ။ ဝဇေတိ ဝဇေယျ ဂစ္ဆေယျ ကောနာမာဟိ
သမ္ပန္နော။-ဦးကာ၊

ကယာနုပဿနာ ဣရိယာပထပဗ္ဗအဖွင့်]ဘာသာဋီကာ ၆၁၁

ဤ ယောဂီရဟန်းကို။ (ဝေဒိတဗျော-၌ စပ်။) “ဂစ္ဆန္တော ဝါဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ၊ ဌိတော ဝါ ပ။ သယာနော ဝါသယာနောမိတိ ပဇာနာတိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

ယထာ ယထာ ဝါ။ပ။ပဇာနာတိတိ တံ၊ ဟူသော ဤစကားသည်။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝစနံ၊ အလုံးစုံသော ဣရိယာပုထ်လေးပါးတို့ကို သိမ်းယူ ကြောင်း စကားတည်း။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ (ကံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) အဿ၊ ထို ယောဂီရဟန်း၏။ ယေန ယေန အာကာရေန၊ အကြင်အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကာယော၊ ရူပကာယ-သည်။ ဌိတော၊ တည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန တေန ဝါ (အာကာရေန)၊ ထိုထို တည်တိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မူလည်း။ [ဝါ-သဒ္ဓါကို နိယမ-ပုံဒိနေဝင် ပေး သည်။] နံ၊ ထို ရူပကာယ-ကို။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဂမနာကာရေန၊ ရွှေ့ သွားပုံ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဌိတံ၊ တည်သော ရူပကာယ-ကို။ ဂစ္ဆာမိ- တိ၊ သွား၏ဟူ၍။ ပဇာနာတိ။ [ဌာနာကာရေန-စသည်ဖြင့် ဆိုလိုလျက် ပေယျာလ - မြှုပ်ထားသည်။ ဖော်၍ပေးမည်။] ဌာနာကာရေန၊ ရပ်ပုံ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဌိတံ၊ တည်သော ရူပကာယ-ကို။ ဌိတောတိ၊ ရပ်၏ဟူ၍။ ပဇာနာတိ။ နိသဇ္ဇာကာရေန၊ ထိုင်ပုံ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဌိတံ၊ ကို။ နိသိန္ဓောတိ၊ ထိုင်၏ဟူ၍။ ပဇာနာတိ။ သယနာကာရေန၊ လျောင်းပုံ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဌိတံ၊ ကို။ သယာနောတိ၊ လျောင်း၏ ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ (ဝုတ္တံ ဟောတိ။) ၊

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ၊ ကား။ ဧဝံ ဤသို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ အတ္တနော ဝါ၊ မိမိ၏မူလည်း။ စတုဣရိယာပထပရိဂ္ဂဏှနေန၊ လေးပါးသော ဣရိယာ ပုထ်ကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းဖြင့်။ ကာယော၊ ၌။ ကာယာနုပဿီ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါတိ၊ ကား။ ပရဿ ဝါ၊ သူတပါး၏မူလည်း။ စတုဣရိယာပထပရိဂ္ဂဏှနေန၊ ဖြင့်။ (ကာယော ကာယာနုပဿီ ဟုတွာ ဝိဟရတိ။) အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါတိ၊ ကား။ ကာလေန အတ္တနော ကာ- လေန ပရဿ။ စတုဣရိယာပထပရိဂ္ဂဏှနေန၊ ဖြင့်။ ကာယော ကာယာ-

၁။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝစနံ။ သဗ္ဗေသမ္ပိ စတုန္တံ ဣရိယာပထာနံ ဧကန္တံ သင်္ဂဏှန ဝစနံ။ ဤအဖွင့်ကိုထောက်၍ “သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝစနံ” ဟုရှိလျှင် ကောင်းမည်တင်သည်။ [သဗ္ဗေသံ+သင်္ဂါဟကံ-သဗ္ဗသင်္ဂါဟကံ။ ဝစနံ-နှင့် ကမ္မဓာရေယံ တွဲ။] ပုဗ္ဗေ ဝိသုံ ဝိသုံ ဣရိယာပထာနံ ဝုတ္တတ္တာ ဣဒံ နေသံ ဧကန္တံ ဂဟေတွာ ဝစနန္တိ အတ္တော။- ဋီကာ။

၆၁၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မုဟာသုတ်ပဋ္ဌာနသုတ်

နုပဿီ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ။ ပန၊ ကား။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါတိ-
အာဒိယ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ရူပသမုဒယောတိ
အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊
တို့ဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ သမုဒယော စ၊ ဖြစ်ခဲ့ရာ အကြောင်းကိုလည်း
ကောင်း။ ဝယော စ၊ ပျက်ခဲ့ရာ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း။ နိဟရိ-
တဗ္ဗော၊ ထုတ်ဆောင်ထိုက်၏။ [“အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကမံ၊ အာဟာ-
ဇဿာ၊ ဝိညာဉ်များ”ဟူသော အကြောင်းတို့တွင် ရူပကာယအတွက် ဖဿဗ္ဗု
တပါး ကျန်အကြောင်းတို့ကို ပဉ္စာဟာကာရေဟိ-အရ ယူပါ။] ဟိ၊ မှန်။
တံ၊ ထို ငါးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ရူပက္ခန္ဓာ၏ သမုဒယ၊ ဝယ
ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဣဓံ၊ ဤ ဣရိယာပထပဗ္ဗ-၌။ “သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ
ဝါ”တိ အာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ အတ္ထိ၊ ကာယောတိ ဝါ
ပနဿာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်သည်။ ဝုတ္တသဒိသမေဝ၊ ဆိုအပ်
ပြီးသော စကားရပ်နှင့်တူသည်သာ။

ဣဓာပိ၊ ဤ ဣရိယာပထပဗ္ဗ-၌လည်း။ စတုဣရိယာပထပရိဂ္ဂဟိကာ၊
လေးပါးသော ဣရိယာပုထ်တို့ကို ပိုင်းခြား၍ယူတတ်သော။ သတိ၊ သည်။
ဒုက္ခသစ္စံ၊ တည်း။ တဿာ၊ ထိုသတိကို။ သမုဋ္ဌာပိကာ၊ ဖြစ်စေတတ်
သော။ ပရိမတဏှာ။ ပ။ နိယျာနမ္မခံ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ခြင်း၏
အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣရိယာပထပဗ္ဗံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

စတုသမ္ပဇညပဗ္ဗ အဖွင့်

၃၇၆။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဣရိယာပထဝသေန၊ သဖြင့်။ ကာယာနုပဿနံ၊
ကို။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ စတုသမ္ပဇညဝသေန၊ လေးပါး
သော သမ္ပဇညတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ (ကာယာနုပဿနံ၊ ကို။) ဝိဘဇိတုံ၊
ငှာ။ ပုန စပရန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ။ တတ္ထံ၊ ၌။ အဘိက္ကန္တေတိ-
အာဒိနိ၊ အစရှိသော စကားရပ်တို့ကို။ သမညဖလေ၊ သမညဖလ-
သုတ်၌။ (မယာ။) ဝဏ္ဏိတာနိ၊ ဖွင့်အပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ၊
ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ စတုသမ္ပဇညပရိဂ္ဂဟနေန၊ လေးပါးသော သမ္ပဇညကို
ပိုင်းခြား၍ယူခြင်းဖြင့်။ အတ္တနော ဝါ၊ မူလည်း။ ကာယေ၊ ၌။ (ကာယာ-
နုပဿီ ဟုတွာ ဝိဟရတိ။) ပရဿ ဝါ၊ မူလည်း။ ကာယေ၊ ၌။
(ကာယာနုပဿီ ဟုတွာ ဝိဟရတိ။) ကာလေန၊ ခါ။ အတ္တနော ဝါ၊ လည်း။

ကာယာနုပဿနာ ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗအဖွင့်ဘာသာဋီကာ ၆၁၃

(ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဟုတွံ ဝိဟရတိ။) ကာလေန၊ ခါ။ ပရဿ ဝါ။ လည်း။ ကာယေ ကာယာနုပဿီ (ဟုတွံ) ဝိဟရတိ။ ဣဓာပိ။ ဤ စတုသမ္ပဇည- ပဗ္ဗ-၌လည်း။ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ရူပက္ခန္ဓသေဝ၊ ဇာသ၊ သမုဒယော စ ဝယော စ နိဟရိတဗျော။ သေသိ၊ ကြွင်းသော စကားရပ်သည်။ ဝုတ္တသဒိသမေဝ၊ သည်သာ။

ဣဓ၊ ဤ စတုသမ္ပဇညပဗ္ဗ-၌။ စတုသမ္ပဇညပရိဂ္ဂဟိကာ၊ လေးပါးသော သမ္ပဇညတို့ကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော။ သတိ၊ သည်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ တည်း။ ပ။ နိယျာနမ္မံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

စတုသမ္ပဇညပဗ္ဗံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗအဖွင့်

၃၇၇။ ဝေ၊ ဖြင့်။ စတုသမ္ပဇညဝသေန၊ သဖြင့်။ ကာယာနုပဿနံ၊ ကို။ ဝိဘဇိတွံ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ပဋိကူလမနသိကာရဝသေန၊ စက် ဆုပ်ရှ်ရှာဖွယ်ကို နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဘဇိတွံ၊ ပုန စပရန္တိအာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝါ) အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို ပုန စပရံ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ ဣမမေဝ ကာယန္တိအာဒိသု၊ တို့၌။ ယံ (ဝိဓာနံ)၊ အကြင် အစီအရင်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ သိယာ၊ ဇာ။ တံ၊ ထို အစီအရင်ကို။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ (တနည်း) သဗ္ဗံ၊ သော၊ တံ၊ ထို အစီအရင်ကို။ သဗ္ဗာကာရေန၊ အလုံးစုံသော။ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိတ္တာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ ကာယဂတာသတိကမ္မဋ္ဌာနေ၊ ၌။ (မယာ) ဝုတ္တံ၊ ဥဘတော မုခါတိ၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ စ၊ အောက်၌လည်းကောင်း။ ဥပရိ၊ စ၊ အထက်၌ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ မုခေဟိ၊ အဝတို့နှင့်။ ယုတ္တာ၊

၁။ ပဋိကူလမနသိကာရဝသေန။ ။ ဇိဝုတ္တနိယဘာယ ပဋိကူလမေဝ ပဋိကူလံ၊ ပဋိကူလသဘာဝေ၊ [“ပဋိကူလသဘာဝေ” ဟုရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။ “စက် ဆုပ်ရှ်ရှာဖွယ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်” ဟုပေး။] ဇယာ ပဋိကူလကာရော၊ အကြင်စက်ဆုပ်ရှ်ရှာဖွယ်အခြင်းအရာသည်။ (အတ္ထိ။) တဿ၊ ထို စက်ဆုပ်ရှ်ရှာဖွယ် အခြင်းအရာကို။ မနသိကာရဏဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဝိဘဇိတွံ-၌ စပ်။) [ဋီကာအလို “ပဋိကူလ” ဟုရှိရမည်။] အန္တရေနာပိဟိ ဘာဝဝါစိနံ (ဘောအနက်ကို ဟောသော)၊ သဗ္ဗံ ဘာဝဇတ္ထာ ဝိညာယတိ ယထာ “ပဋိသု သုက္ကံ” (မြို့သည်၏အဖြစ်) ဣတိ (ဝိညာယတိ)။ -ဋီကာ။

၆၁၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ယှဉ်သော။ (ပုတောဠိ-၌ စပ်။) နာနာဝိဟိတဿာတိ။ ကား။ နာနာဝိဓဿ၊ အမျိုးမျိုးသော အပြားရှိသော။ (ဧညဿ-၌၊ စပ်။)

... ပန၊ ဆက်။ ဣတ္ထိ၊ ဤ ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗ-၌။ ဣဒံ၊ ကား။ ဩပမ္မ-သံသန္ဓနံ၊ ဥပမာန-၏ ဥပမေယျ-နှင့် နှီးနှောကြောင်းစကားတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဥဘတော မုခါ၊ အောက်အထက်၌နှစ်ခုသောအဝရှိသော။ ပုတောဠိ။ အိတ်ကို။ [ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ “ပန်းရံအိတ်” ဟုပေး၏။ ဝတ္ထုဒီဟိ ပသိဗ္ဗ-ကာကာရေန (အိတ်၏အခြင်းအရာအားဖြင့်) ဗုဒ္ဓိတော (ဖွဲ့ချည်၍) ကတံ အာဝါ-ဋ္ဌနံ၊ (အိတ်သည်) ပုတောဠိ။-ဋီကာ။] (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ သို့။ (တထာ၊ တူ။) စာတုမဟာဘူတိကော၊ လေးပါးသော မဟာဘူတရှိသော။ ကာယော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော။) တတ္ထိ၊ ထိုအိတ်၌။ မိဿေတွာ၊ ရောနှော၍။ ပက္ခိတ္တ-နာနာဝိဓဿံ၊ ထည့်အပ်သော အမျိုးမျိုးသော စပါး၊ ဆန်၊ ပဲ၊ နှမ်း၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ သို့။ (တထာ။) ကေသာဒယော၊ ဆံ-အစရှိကုန်သော။ ဒုတ္တိံ သာကာရာ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ကို။ ဝါ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ကောဠာသ-တို့တို့။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။) [နေဿ ဟိတံ ဧညံ အရ ဥစ္စာ၏အစီးအပွားဖြစ်သော စပါး၊ ဆန်၊ နှမ်း၊ ပဲ-တို့ကို “ဧည” ဟု ခေါ်နိုင်သည်။] စက္ခုမာ၊ ကောင်းသောမျက်စိရှိသော။ ပုရိသော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ သို့။ (တထာ။) ယောဂါဝစရော၊ ယောဂါဝစရ-ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဝေဒိ-တဗ္ဗော။) တဿ၊ ထိုယောဂ်ကျား၏။ တံ ပုတောဠိ၊ ထိုအိတ်ကို။ မုဉ္ဇိတွာ၊ ဖြေ၍။ ပစ္စဝေက္ခကော၊ ဆင်ခြင်လတ်သော်။ နာနာဝိဓဿ၊ အမျိုးမျိုးသောအပြားရှိသော စပါး၊ ဆန်၊ ပဲ၊ နှမ်း-၏။ ပါကဋ္ဌကာလော၊ ထင်ရှားရာအခါကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ သို့။ (တထာ။) ယောဂိနော၊ ၏။ ဒုတ္တိံ သာကာရဿ၊ ၏။ ဝိဘူတကာလော၊ ထင်ရှားရာအခါကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ကေသာဒိပရိဂ္ဂဟနေန၊ ဆံ-အစရှိသည်တို့ကိုပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းဖြင့်။ အတ္တနော ဝါ ကာယေ၊ ပရဿ ဝါ ကာယေ၊ ကာလေန ဝါ အတ္တနော၊ ကာလေန ဝါ ပရဿ၊ ကာယေ ကာယာနုပဿိဝိဟရတိ။ ဣတော၊ ဤ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ-အစရှိသော ပုဒ်အပေါင်းမှ။ ပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သည်သာ။ ဟိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ်၊ ဆိုဖွယ်အထူးကား။ ကေဝလံ၊ သမုဒိယ-စသည်မဖက် သက်သက်။ ဣဓ၊ ဤ ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗ-၌။ ဒုတ္တိံ သာကာရပရိဂ္ဂါဟိကာ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော။ သတိ၊ သည်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ယောဇနံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ နိယျာန-

ကာယာနုပဿနာ ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗာဒဖွင့်ဘာသာဋီကာ

၆၈၅

မုခံ၊ ကိ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ သေသံ၊ ဒုက္ခသစ္စာမှကြွင်းသော သစ္စာ ၃-ပါး
သည်။ ပုရိမသဒိသမေဝ၊ ရှေး၌ဆိုအပ်ပြီးသောသစ္စာတို့နှင့် တူသည်သာ။
ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗာဒဖွင့်

၃၇၈။ ဝေ၊ ဖြင့်။ ပဋိကူလမနသိကာရဝသေန၊ ဖြင့်။ ကာယာနုပဿနံ၊
ကိ။ ဝိဘဇိတော၊ ဤ။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဓာတုမနသိကာရဝသေန၊ ဓာတ်လေးပါး
တို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဘဇိတံ၊ ငှာ။ ပုန စပရန္တိအာဒိံ၊
ကိ။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ပုန စပရံ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ အယံ၊
ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဩပဗ္ဗသံသန္ဓနေန၊ ဥပမာန-ကို ဥပမေယျ-နှင့် နှီး
နှောခြင်းနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ က။ အတ္ထဝဏ္ဏနာ၊ အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ
အဋ္ဌကတာတည်း။-ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ဂေါသတကော
ဝါ၊ နွားသတ်သမားသည် သော်လည်းကောင်း။ တဿေဝ၊ ထို နွားသတ်
သမား၏ပင်။ ဘတ္ထဝေတနဘတော၊ ထမင်းရိက္ခာဖြင့် မွေးထားအပ်သော။
အန္တေဝါသိကော ဝါ၊ အနီးနေတပည့်သည် သော်လည်းကောင်း။ ဂါဝိံ၊
နွားမကို။ ဝဇိတော၊ သတ်ပြီး၍။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတော၊ ထုတ်ချင်း ထိုးဖောက်၍။
(ဂတာနံ-၌ စပ်။) စတဿော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဒိသာ၊ အရပ်
တို့သို့။ ဂတာနံ၊ သွားကုန်သော။ ဝါ၊ ရောက်ကုန်သော။ မဟာ-
ပထာနံ၊ လမ်းမကြီးတို့၏။ ဝေမဇ္ဈိဋ္ဌာနသင်္ခါတေ၊ အလယ် အရပ်ဟု
ဆိုအပ်သော။ စတုမဟာပထေ၊ လမ်းဆုံးလမ်းမ လမ်းလေးခု၌၊ ကောဋ္ဌာသံ၊
ကောဋ္ဌာသံ၊ တစုစီ တစုစီ။ ဝါ၊ တတို့စီ တတို့စီ။ ကတော၊ ဤ။ နိသိန္နော၊
ထိုင်နေသည်။ အဿ ယထာ၊ ဖြစ်ရာသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။
ဘိက္ခု၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣရိယာပထာနံ၊ တို့တွင်။ ယေန
ကေနစိ၊ အမှတ်မထား၊ တပါးပါးသော။ အာကာရေန၊ အခြင်းအရာ
အားဖြင့်။ ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယထာဌိတံ (စ)၊
အကြင်အကြင် တည်နေသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ အကြင်အကြင် တည်မြဲ
တိုင်းလည်းဖြစ်သော။ ယထာဌိတတ္တာ၊ အကြင်အကြင် တည်နေသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အကြင်အကြင် တည်မြဲတိုင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ယထာပဏိဟိတံ စ၊ အကြင်အကြင် ရှေးရှုထားအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။

၆၁၆ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဝါ၊ အကြင်အကြင် ရှေးရှုထားမြဲတိုင်းလည်း ဖြစ်သော။ ကာယံ၊ ကို။ အတ္ထိ။ ပ။ ဝါယောဇေတူ’တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ၏။

ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။-ဂေါသာတကဿ၊ ၏။ (သညာ-၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ပေါသေန္တဿာပိ-စသည်၌ စပ်။) ဂါဝိံ၊ ကို။ ပေါသေန္တဿာပိ၊ ကျေးမွေးစဉ်လည်းကောင်း။ အာသတနံ၊ နွားသတ်ရာ သင်္ချိုင်းသို့။ အာဟရန္တဿာပိ၊ ဆောင်ယူစဉ်လည်းကောင်း။ အာဟရိတွာ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုနွားသတ်သင်္ချိုင်း၌။ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့ချည်၍။ ဌပေန္တဿာပိ၊ ထားစဉ်လည်းကောင်း။ ဝဇေန္တဿာပိ၊ သတ်စဉ်လည်းကောင်း။ ဝဓိတံ၊ သတ်အပ်ပြီးသော။ မတံ၊ သေပြီးသော နွားကို။ ပိဿန္တဿာပိ၊ ကြည့်နေစဉ်လည်းကောင်း။ ယာဝံ၊ အကြင်မျှလောက်။ နံ၊ ထို သေပြီးသော နွားမကို။ ပဒါလေတွာ၊ ဖောက်ခွဲ၍။ ဝါ၊ ဖျက်၍။ ဗိလသော၊ အစုအစု အားဖြင့်။ ဝါ၊ အစုအစု။ န ဝိဘဇတိ၊ မဝေဖန်ရသေး။ [ဝိလိယန္တိ ဘိဇ္ဇန္တိ ဝိဘုဇန္တိတိ ဗိလော၊ အာဂါ ဝ-ကာရဿ ဗ-ကာရံ၊ ဣကာရဿ စ ဤကာရံ ကံတွာ။ ဗိလံသောတိ ဗိလံ၊ ဗိလံ ကတွာ။-ဋီကာ၊] တာဝဒေဝ၊ ထို မဝေဖန်ရသေးမိသာလျှင်။ ဂါဝိတိ၊ ဟူ၍။ သညာ၊ အမှတ်သညာသည်။ န အန္တရဓာယတိ၊ မကွယ်ပျောက်သေး။ ပန၊ အန္တယ-ကား။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ နိသိန္ဓဿ၊ သော။ အံဿ၊ ထို နွားသတ်သမား၏။ ဝါ၊ ထို နွားသတ်သမား တပည့်၏။ ဂါဝိတိသညာ၊ နွားမ-ဟူသော အမှတ်သညာသည်။ အန္တရဓာယတိ၊ ၏။ မံသသညာ၊ အသားဟူသော အမှတ်သညာသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။

အဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤအကြံသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ကိံ၊ နည်း။) “အဟံ၊ သည်။ ဂါဝိံ၊ ကို။ ဝိက္ခိဏာမိ၊ ရောင်းနေ၏။ ဣမေ ဤ ဝယ်သူတို့သည်။ ဂါဝိံ၊ ကို။ ဟရန္တိ၊ ဆောင်ယူကုန်၏။” ဣတိ၊ ဤအကြံသည်။ (န ဟောတိ။) အထ ခေါ၊ စင်စစ်ကား။ အဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ “အဟံ၊ သည်။ မံသံ၊ ကို။ ဝိက္ခိဏာမိ၊ ၏။ ဣမေ တို့သည်။ မံသံ၊ ကို။ ဟရန္တိ၊ ကုန်၏။”-ဣစ္စေဝ၊ ဤသို့သော သညာသည်သာ။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ဣမဿပိ ဘိက္ခုနော၊ ၏လည်း။ ဝါ၊ သည်လည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ကာယာနုပဿနာကို အားမထုတ်မိရှေး၌။ ဗာလပုထုဇ္ဇနကာလေ၊ မိုက်သော ပုထုဇဉ်ဖြစ်ရာအခါ၌။ ဂီဟိဘူတဿပိ၊ လူဖြစ်၍ဖြစ်စဉ်လည်းကောင်း။ ပဗ္ဗဇိ-တဿပိ၊ ရဟန်းဖြစ်စဉ်လည်းကောင်း။ ယာဝံ၊ လောက်။ ဣမမေဝကာယံ၊

ကာယာနုပဿနာ ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗာဒ်အဖွင့်]ဘာသာဋီကာ

၆၁၇

ကိုပင်။ ယထာဌိတံ၊ အကြင်အကြင် တည်မြဲတိုင်းသော ကာယကို။ ယထာ
ပဏိဟိတံ၊ အကြင်အကြင် ရှေးရှုထားမြဲတိုင်းသော ကာယကို။ သန-
ဝိနိဗ္ဗောဂံ၊ တခဲနက်ကို အသီးအသီး ခွဲခြားဝေဖန်မှုကို။ ကတော၊ ရှိ။
ဓာတုသော၊ အားဖြင့်။ န ပစ္စဝေက္ခတိ၊ မဆင်ခြင်ရသေး။ တာဝဒေဝ၊
ထို မဆင်ခြင်ရသေးမီ သာလျှင်။ သတ္တောတိ ဝါ၊ သတ္တဝါဟူ၍သော်လည်း
ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလောတိ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍သော်လည်း ဖြစ်သော။ သညာ၊
သည်။ န အန္တရဓာယတိ၊ သေး။

ပန၊ အန္တယ-ကား။ ဓာတုသော။ အားဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခတော၊ လတ်
သော်။ ဝါ၊ သော။ အဿ၊ ထို ယောဂီရဟန်း၏။ သတ္တသညာ၊ သည်။
အန္တရဓာယတိ၊ ၏။ ဓာတုဝသေနေဝ၊ ဓာတ်၏အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ စိတ္တံ၊
သည်။ သန္တိဌတိ၊ ကောင်းစွာတည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊
သည်။ “ဣမမေဝ ကာယံ။ ပ။ ဝါယောဓာတု”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မူပြီ။
ဟိ၊ ဥပမာန ဥပမေယျ-ရောနှော၍ ပြဦးအံ့။ ဂေါဃာတကော၊ ကို။
(ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ၊ သို့။ (တထာ၊ တူ။) ယောဂီ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို။
(ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ဂါဝိတိ၊ ဟူ၍ဖြစ်သော။ သညာ၊ ကို။ (ဝေဒိ-
တဗ္ဗော) ဝိယ၊ သို့။ သတ္တသညာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော။) စတုမဟာပထော၊
ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိယ။ စတုဣရိယာပထော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော။)
ဗိလသော၊ အစုအစု အားဖြင့်။ ဝါ၊ အတွဲအတွဲအားဖြင့်။ ဝိတဇိတွာ၊
ရှိ။ နိသိန္နဘာဝေါ၊ ထိုင်နေသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဝေဒိ တဗ္ဗော) ဝိယ။
ဓာတုသော၊ အားဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခဏံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ။) ဣတိ အယံ၊
ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဣမမေဝ ကာယံ-အစရှိသော စကားရပ်၌။
ပါဠိဝဏ္ဏနာ၊ ပါဠိတော်၏ အဖွင့်တည်း။ ပန၊ ကား။ ကမ္မဋ္ဌာနကထာ၊
ကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ၊ ၌။ ဝိတ္ထာရိတာ၊ ချဲ့အပ်ပြီ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ စတုဓာတုပရိဂ္ဂဟ်နေန၊ လေး
ပါးသောဓာတ်တို့ကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းဖြင့်။ အတ္တနော ဝါ ကာယေ၊
ပရဿ ဝါ ကာယေ၊ ကာလေန ဝါ အတ္တနော၊ ကာလေန ဝါ ပရဿ
ကာယေ ကာယာနုပဿိ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ။ ဣတော၊ ဤ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ-
အစရှိသော ပုဒ်အပေါင်းမှ။ ပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော ပုဒ်အပေါင်းသည်။
ဝုတ္တနယမေဝ၊ ရှိသည်သာ။ ဟိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား။
ကေဝလံ၊ သမုဒယသစ္စာ-စသည်မဖက် သက်သက်။ ဣမ၊ ဤ ဓာတုမနသိ
ကာရပဗ္ဗာဒ်။ ဓာတုပရိဂ္ဂါဟိကာ၊ ဓာတ်တို့ကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော။

၆၁၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ပြမဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

သတိ၊ သည်။ ဒုက္ခသစ္စ၊ တည်း။ ပ။ သေသံ၊ ဒုက္ခသစ္စာမှ ကြွင်းသော သစ္စာသုံးပါးအပေါင်းသည်။ ပုရိမသဒိသမေဝ၊ ရှေး၌ဆိုအပ်ပြီးသော ပဗ္ဗ တို့နှင့် တူသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

နဝသိဝထိကပဗ္ဗအဖွင့်

၃၇၉။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဓာတုမနသိကာရဝသေန၊ ဖြင့်။ ကာယာနုပဿနံ ဝိဘဇိတွာ။ ဣဒါနိ၊ ၌။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ သိဝထိက ပဗ္ဗေဟိ။ သင်္ချိုင်း၌တည်သော ဥဒ္ဓုမာတက-အစရှိသော အသုဘတို့ကို ဆိုရာအပိုင်းအခန်းတို့ဖြင့်။ ဝိဘဇိတုံ၊ ဌာ။ ပုန စ ပရန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ။ တတ္ထ၊ ၌။ သေယျထာပိ ပဿေယျာတိ၊ ကား။ ပဿေယျ ယထာ၊ မြင် ရာသကဲ့သို့။ သရီရန္တိ၊ ကား။ မတသရီရံ၊ သေပြီးသော အလောင်းကောင် ကို။ (ပဿေယျ-၌ စပ်။) သိဝထိကာယ ဆဋ္ဌိတန္တိ၊ ကား။ သုဿနေ၊ ၌။ အပဝိဒ္ဓံ၊ စွန့်ပစ်အပ်သော။ (သရီရံ-၌ စပ်။) မတဿ၊ သေပြီးသော။ အဿ၊ ထို အလောင်းကောင်၏။ ဧကောဟံ၊ တရက်သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ထိုသို့ သေပြီးသည်ဖြစ်၍ တရက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ၊ ထို အလောင်း ကောင်သည်။) ဧကောဟမတံ၊ မည်၏။ မတဿ၊ သော။ အဿ၊ ၏။ ဒွိဟံ၊ နှစ်ရက်သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ထိုသို့ သေပြီးသည်ဖြစ်၍ နှစ်ရက်ရှိ သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) ဒွိဟမတံ၊ မည်၏။ မတဿ အဿ။ တိဟံ၊ သုံးရက်သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) တိဟမတံ၊ မည်၏။

ဝါယုနာ၊ ကြောင့်။ (သမုဂ္ဂတာ၊ ကောင်းစွာတက်သော။ ဝါ၊ ဖောင်း ပူသော။) ကမ္မာရာတတ္ထာ ဝိယ၊ ပန်းပဲသမားတို့၏ ဖားဖိုကဲ့သို့။ ဇီဝိတ- ပရိယာဒါနာ၊ အသက်၏ ကုန်ရာအခါမှ။ (သေခြင်းမှ။) ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်

၁။ သိဝထိကပဗ္ဗေဟိ။ ။သိဝထိကာယ အပဝိဒ္ဓဥဒ္ဓုမာတကာဒိပဋိသံယုတ္တာနံ (သင်္ချိုင်း၌ စွန့်ပစ်အပ်သော ဥဒ္ဓုမာတက-အစရှိသော အသုဘတို့နှင့် စပ်ယှဉ်ကုန် သော။) ဩဓိသော (အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။) ပဝတ္တာနံ ကထာနံ (ဖြစ်သော တရား စကားတို့၏လည်းကောင်း။) တဒဘိဇေယျာနံ ဥဒ္ဓုမာတကာဒိအသုဘတာဝါနံ စ (ထို တရားစကားသည် ဟောအပ်ကုန်သော ဥဒ္ဓုမာတက-အစရှိသော အသုဘအဖို့ တို့၏လည်းကောင်း။) သိဝထိကပဗ္ဗာနိတိ၊ ဟူ၍။ သံဝိတိကာရေဟိ၊ ဂဟိတသမညာ၊ ယူအပ်သောအမည်တည်း။ တေနာဟံ “သိဝထိကပဗ္ဗေဟိ ဝိဘဇိတု” န္တိ။ - ဇီကာ။

ကယာနုပဿနာ နဝသိဝထိကပဗ္ဗအဖွင့်]ဘာသာဋီကာ

၆၁၉

သောနောက်ကာလ၌။ ယထာနုက္ခမံ၊ အကြင်အကြင် အစဉ်အတိုင်း။ (တဖြည်း
ဖြည်း။) သမုဂ္ဂတေန၊ ကောင်းစွာတက်သော။ ဝါ၊ ဖောင်းပွသော။ သန-
ဘာဝေန၊ ဖူးဖူးရောင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ [ဤပုဒ်၏အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌသာလိနီ-
ဘာသာဋီကာ၊ အသုဘကထာ-အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဥဒ္ဓုမာတတ္တာ၊ သေသည်မှ
အထက် နှစ်ရက်သုံးရက်ကူးသဖြင့် ဖူးရောင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒ္ဓုမာတံ၊
မည်၏။ ဥဒ္ဓုမာတမေဝ၊ သေသည်မှအထက် နှစ်ရက်သုံးရက်ကူးသဖြင့် ဖူးဖူး
ရောင်သော အလောင်းကောင်သည်ပင်။ ဥဒ္ဓုမာတကံ၊ ဥဒ္ဓုမာတက-မည်၏။
[ဤအလို က-ပစ္စည်း အနက်မရှိ။] ဝါ၊ တနည်း။ ပဋိကူလတ္တာ၊ ရွံရှာ
ဖွယ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကုစ္ဆိတံ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော။ ဥဒ္ဓုမာတံ၊ သေသည်မှ
အထက် နှစ်ရက်သုံးရက်ကူးသဖြင့် ဖူးဖူးရောင်သော အလောင်းကောင်
တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဒ္ဓုမာတကံ၊ မည်၏။ [ဤအလို က-ပစ္စည်း
ကုစ္ဆိတ-အနက်ဟော။]

ဝိပရိဘိန္ဒဝဏ္ဏံ၊ အဖြူအနီတို့ဖြင့် အထူးအားဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ရောပြွမ်း
သော ညိုသောအဆင်းရှိသော အလောင်းကောင်ကို။ ဝါ၊ မူလအဆင်းမှ
ကွဲပြားသော ညိုသောအဆင်းရှိသော အလောင်းကောင်ကို။ ဝိနီလံ၊ ဟူ၍။
ပုစ္ဆတိ။ [သေတရုတ္တေဟိ ဝိပရိဘိန္ဒံ ဝိမိသိတံ နီလံ ဝိနီလံ၊ ပုရိမဝဏ္ဏဝိပရိ-
ဏာမဘူတံ ဝါ ဝိနီလံ-ဋီကာ။ အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်းကို အဋ္ဌသာလိနီဘာသာ
ဋီကာ၊ အသုဘကထာ-အဖွင့်၌ပင် ပြခဲ့ပြီ။] ဝိနီလမေဝ၊ ဖြူနီသဘော
ရောနှောစပ်တွဲ ညိုမဲ့မဲ့ပုပ်သော အလောင်းကောင်သည်ပင်။ ဝါ၊ မူလ
အဆင်းမှကွဲပြားသော ညိုသောအဆင်းရှိသော အလောင်းကောင်သည်ပင်။
ဝိနီလကံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဋိကူလတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကုစ္ဆိတံ၊
သော။ ဝိနီလံ၊ ဖြူနီသဘော ရောနှောစပ်တွဲ ညိုမဲ့မဲ့ပုပ်သော အလောင်း
ကောင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိနီလကံ၊ မည်။ ဧတံ၊ ဤ ဝိနီလကံ-
ဟူသောအမည်သည်။ မံသုဿဒဋ္ဌာနေသု၊ များသောအသားရှိရာအရပ်တို့၌။
ရတ္တဝဏ္ဏဿ၊ နီသောအဆင်းရှိသော။ ပုဗ္ဗသန္နိစယဋ္ဌာနေသု၊ ပြည်တို့၏စုဝေး
ရာ အရပ်တို့၌။ သေတဝဏ္ဏဿ၊ ဖြူသောအဆင်းရှိသော။ နီလဋ္ဌာနေသု၊
ညိုသောအရပ်တို့၌။ နီလသာဠကပါရုတဿေဝ၊ ညိုသောအဝတ်ဖြင့် ခြုံအပ်
သကဲ့သို့။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ နီလဝဏ္ဏဿ စ၊ ညိုသောအဆင်းရှိသည်
လည်းဖြစ်သော။ ဆဝသရီရဿ၊ သူသေကောင်၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။
[မသေမီ ဖောရောင်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ဥဒ္ဓုမာတက-သဘောရှိ
သောကြောင့် ထိုအသက်ရှင်ဆဲကိုယ်ကို ယူမည်စိုး၍ 'အထင်ရှဋ္ဌိအားဖြင့်

၆၂၀

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

အသေကောင်ကို ယူရကြောင်း သိစေဖို့ရန် “ဆဝသရီရသေတံ အဓိဝစနံ”
ဟု အဓိဝစန-သဒ္ဓါဖြင့် ဖွင့်သည်။]

ပရိဘိန္ဒဋ္ဌာနေဟိ (၀၁)၊ ထက်ဝန်းကျင် ပေါက်ကွဲရာအရပ်တို့မှလည်း
ကောင်း။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ ဝဏမုခေဟိ၊ ၀၁၊ အမာဝ-တို့မှလည်း
ကောင်း။ ဝိဿန္တမာနပုဗ္ဗံ၊ ယိုစီးသော၊ ပြည်ရှိသော၊ အလောင်းကောင်
သည်။ ဝိပုဗ္ဗံ၊ မည်၏။ ဝိပုဗ္ဗမေဝ၊ ယိုစီးသော၊ ပြည်ရှိသော အလောင်း
ကောင်သည်ပင်။ ဝိပုဗ္ဗကံ၊ မည်၏။ ၀၁၊ တနည်း။ ပဋိကူလတ္ထာ၊ ကြောင့်။
ကုဗ္ဗိတံ၊ သော။ ဝိပုဗ္ဗံ၊ ယိုစီးသော ပြည်ရှိသော အလောင်းကောင်တည်း။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိပုဗ္ဗကံ၊ မည်၏။ ဝိပုဗ္ဗကံ၊ ယိုစီးသော ပြည်ရှိသည်။ (ဟုတွာ။)
ဇာတံ၊ ဖြစ်သော အလောင်းကောင်တည်း။ တထာဘာဝံ၊ ထို ယိုစီးသော
ပြည်ရှိသည်၏အဖြစ်သို့။ ဂတံ၊ ရောက်သော အလောင်းကောင်တည်း။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိပုဗ္ဗကဇာတံ၊ မည်၏။

သော ဣမမေဝ ကာယန္တိ၊ ကား။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ အတ္တ-
နော၊ ၏။ ဣမံ ကာယံ၊ ဤ ရူပကာယ-ကို။ ဟေန ကာယေန၊ ထို
အလောင်းကောင် ကာယနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဉဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ဥပသံ-
ဟရတိ၊ ကပ်ဆောင်၏။ ဥပနေတိ၊ ကပ်ဆောင်၏။ ကံထံ၊ အဘယ်သို့ကပ်
ဆောင်သနည်း။ အယမိ ကာယော၊ သည်လည်း။ ဧဝံဓမ္မော၊ ဤသို့ သဘော
ရှိ၏။ ဧဝံဘာဝိ၊ ဤသို့ ဖြစ်လတ္တံ့ဖြစ်၏။ ဧဝံအနတိတော၊ ဤသို့သော
သဘောကို မလွန်နိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကပ်ဆောင်၏။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
(ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) -အာယု၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြေ-ဟူသော အသက်လည်း
ကောင်း။ ဥသ္မာ၊ ကမ္မဇတေဇော-ဟူသော အငွေ့လည်းကောင်း။ ဝိညာဏံ၊
ဝိပေါက်စိတ်ဟူသော ဝိညာဉ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။
ဣမေသံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထိတာယ၊ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယံ

၁။ ပရိဘိန္ဒဋ္ဌာနေဟိ-သည်။ ။ပရိဘိန္ဒဋ္ဌာနေဟိ ကာကကင်္ဂာဒိဟိ။ ဝိဿန္တမာန
ပုဗ္ဗန္တိ ဝိဿဝန္တပုဗ္ဗံ၊ တဟံ တဟံ ပဋ္ဌရန္တပုဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ တထာဘာဝန္တိ ဝိဿန္တ-
မာနပုဗ္ဗဘာဝံ။-ဦးကာ။

၂။ အာယုဥသ္မာ-သည်။ ။အာယုတိ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြေယံ၊ အရူပဇီဝိတိန္ဒြေယံ ပနေတ္ထံ
ဝိညာဏဂတိကမေဝ။ ဥသ္မာတိ ကမ္မဇတေဇော။ ဧဝံ ဣတိကသဘာဝေါယေဝါတိ
ဧဝံ အတိဝိယ ဒုဂ္ဂန္တဇေဂုစ္ဆ ပဋိတ္တုလပူတိက သဘာဝေါ ဧဝံ၊ န အာယုအာဒိနံ
အဝိဝဓေ ဝိယ မတ္တသောတိ အဓိပ္ပာယော။-ဦးကာ။

ကာယာနုပဿနာ နဝသိဝထိကပဗ္ဗအဖွင့်]ဘာသာဋီကာ

၆၂၁

ကာယော၊ သည်။ ဌာနဂမနာဒိခမော၊ ရပ်ခြင်း၊ သွားခြင်း-အစရှိသော အမှု အရာကို ခံသည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ဓာတ်။ ဣမေသံ၊ ဤ အာယု၊ ဥသ္မာ၊ ဝိညာဉ်-ဘို့၏။ ဝိဂမာ၊ ကင်းခြင်းကြောင်း။ အယမ္ပိ ကာယော၊ ဤ အလောင်းကောင် ကာယ-သည်လည်း။ ဧဝံ ဓမ္မော၊ ရှိ၏။ ဧဝံပုတိက- သဘာဝေါ ယေဝ၊ ဤသို့ ပုပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်သာ။ ဧဝံဘာဝိ၊ ဤသို့ဖြစ်လတ္တံ့သည်။ [ဘာဝိ-၌ ဣ-ပစ္စည်းသည် အနာဂတ် အနက်ဟော၊ အဝိဿတိ ဂမာဒိဟိ ဣ-သိဏ်-သုတ်ဖြင့် သက်။] ဧဝံ ဥဒ္ဓုမာတာဒိဘေဒေါ၊ ဤသို့ ဥဒ္ဓုမာတ-အစရှိသော အပြားရှိသည်။ အဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧဝံ အနုတိတော၊ နိုင်။ ဧဝံ ဥဒ္ဓုမာတာဒိဘာဝံ၊ ဤသို့ ဥဒ္ဓုမာတ-အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ အနုတိက္ကန္တော၊ မလွန် မြောက်နိုင်။ ဣတိ (ဝုတ္တံ ဟောတိ။) ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ၊ ကား။ ဧဝံ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဥဒ္ဓုမာတာဒိပရိဂ္ဂဟာနေန၊ ဥဒ္ဓုမာတ-အစရှိသော အသုဘတို့ကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းဖြင့်။ အတ္တနော ဝါ ကာယေ။ ပ။ ကာယေ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိ။

ခဇ္ဇမာနန္တိ၊ ကား။ ဥဒရာဒိသု၊ ဝမ်းဗိုက် အစရှိသော အရပ်တို့၌။ နိသီဒိတော၊ နေ၍။ ဝါ၊ နား၍။ ဥဒရမံသဩဋ္ဌမံသအက္ခိက္ကဋ္ဌာဒိနိ၊ ဝမ်း ဗိုက်သား၊ နှုတ်ခမ်းသား၊ မျက်စိတွင်း-အစရှိသည်တို့ကို။ လုဉ္ဇိတော လုဉ္ဇိတော၊ နုတ်၍ နုတ်၍။ [လုဉ္ဇိတော လုဉ္ဇိတောတိ ဥပ္ပာဇေတော ဥပ္ပာဇေတော။-ဋီကာ။] ခါဒိယမာနံ၊ ခဲစားအပ်သော။ (သရီရံ-၌ စပ်။) သမံသလောဟိတန္တိ၊ ကား။ သာဝသေသမံသလောဟိတယုတ္တံ၊ အကြွင်းအကျန်နှင့်တကွ ဖြစ် သော အသားအသွေးတို့နှင့် ယှဉ်သော။ (သရီရံ-၌ စပ်။) နိမံသလောဟိတ- မက္ခိတန္တိ၊ ကား။ (ယဿ၊ အကြင် အလောင်းကောင်၏။) မံသေ၊ သည်။ ခီဏေပိ၊ ကုန်ပြီးပါသော်လည်း။ လောဟိတံ၊ သွေးသည်။ န သုဿတိ၊ မခြောက်သေး။ တံ၊ ထို အလောင်းကောင်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “နိမံသလောဟိတမက္ခိတ”န္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ အညေ- နာတိ၊ ကား။ အညေန၊ အခြားသော။ ဒိသာဘာဂေန၊ အရပ်အဖို့၌။ (ဟတ္ထဋ္ဌိကံ-၌ စပ်။) ဟတ္ထဋ္ဌိကန္တိ၊ ကား။ ပါဠိယေက္ကံ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီး အသီး။ ဝိပုကိဏ္ဏံ၊ အထူးထူး အပြားပြား ရောပြွမ်းသော။ စတုသဋ္ဌိဘေဒမ္ပိ၊ ခြောက်ဆယ့်လေးပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဟတ္ထဋ္ဌိကံ၊ လက် အရိုးကို။ (ပဿေယျ-၌ စပ်။) ပါဒဋ္ဌိကာဒိသုပိ၊ ခြေရိုး အစရှိသည် တို့၌လည်း။ ဧသေဝနယော။

တေရောဝသိကာနီတိ၊ ကား။ အတိက္ကန္တသံဝစ္ဆရာနိ၊ တန္တံကို လွန်
 ပြီးကုန်သော။ (အဋ္ဌိကာနိ-၌ စပ်။) ပုတိနီတိ၊ ကား။ အဗ္ဗောကာသေ၊
 လွင်တီးခေါင်၌။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်သော အရိုးတို့သည်။ ဝါတာတပ-
 ဝုဋ္ဌိသမ္ပယေန၊ လေ နေပူ မိုးရေတို့၏ အတွေ့ဖြင့်။ တေရောဝသိကာ
 နေဝ၊ နှစ်၏တဘက်သို့ ရောက်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဝါ၊ တန္တံကုန်လွန်သည်
 သာလျှင်။ (ဟုတွာ။) ပုတိနိ၊ ပုပ်ခြင်း ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ပန၊
 ကား။ အန္တောဘူမိဂတာနိ၊ မြေအတွင်း၌ ရောက်ကုန်သော အရိုးတို့သည်။
 စိရတရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ စုဏ္ဏကဇာတာနီတိ၊ ကား။
 စုဏ္ဏံ စုဏ္ဏံ၊ မုန့်မုန့်ညက်ညက်။ ဟုတွာ။ ဝိပ္ပကိဏ္ဏာနိ၊ အထူးထူး အပြား
 ပြား ရောပြွမ်းကုန်သော။ (အဋ္ဌိကာနိ-၌ စပ်။) သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော
 ပါဠိရပ်တို့၌။ သော၊ ဣမမေဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တနယေန၊ ဟောတော်
 မူအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ခဇ္ဇမာနာဒိနိ၊ ခဲစားအပ်သော အလောင်း
 ကောင် အစရှိသည်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယောဇနာ၊ အနက်ကို ယှဉ်စေ
 ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ထိုက်၏။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ၊ ကား။ ဝေ။ ခဇ္ဇမာနာဒိ-
 ပရိဂ္ဂဟနေန၊ ခဲစားအပ်သော အလောင်းကောင် အစရှိသည်တို့ကို ပိုင်းခြား
 ၍ယူခြင်းဖြင့်။ ယာဝ စုဏ္ဏကဘာဝါ၊ မုန့်မုန့်ညက်ညက် အလောင်းကောင်၏
 အဖြစ်တိုင်အောင်။ အတ္တနော ဝါ၊ မူလည်း။ ကာယေ၊ ဌိလည်းကောင်း။
 ။ပ။ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ပန၊ ဆက်။ ဣမ၊ ဤ စုဏ္ဏကဇာတာနိ-ဟူသောပါဌ်၌။ ဌတုာ၊ ရပ်တန့်
 ၍။ နဝသိဝထိကာ၊ ကိုးပါးသော သင်္ချိုင်း၌တည်သော အလောင်းနှင့်စပ်
 သော စကားတို့ကို။ သမောဓာနေတဗ္ဗာ၊ ပေါင်းထိုက်ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။
 ကောဟမတံ ဝါတိအာဒိနာ-အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟော
 တော်မူအပ်သော။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံသော သိဝထိက-သည်လည်း။ ကော၊
 တမျိုးသော သိဝထိက-တည်း။ ကာကေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနန္တိအာဒိကာ-အစ
 ရှိသော သိဝထိက-သည်။ ကော၊ တမျိုးသော သိဝထိက-တည်း။ အဋ္ဌိက-
 သင်္ခလိကံ သမံသလောဟိတံ နှာရုသမ္ပန္နန္တိ၊ ဟူသော သိဝထိက-သည်။ ကော၊
 တည်း။ နိမံသလောဟိတမက္ခိတံ နှာရုသမ္ပန္နန္တိ၊ ဟူသော သိဝထိက-သည်။
 ကော၊ တည်း။ အပဂတမံသလောဟိတံ နှာရုသမ္ပန္နန္တိ၊ ဟူသော သိဝထိက-

၁။ တေရောဝသိကာနိ။ ။တိရောဝသံ၊ တန္တံ၏ ထိုမှာဘက်၌။ ဂတာနိ၊
 ရောက်ပြီးကုန်သော အလောင်းကောင်တို့တည်း။ (ဂတ-အနက်၌ ဟိက-ပစ္စည်း။)
 တာနိ ပန သံဝစ္ဆရံ ဝိတိဝတ္တာနိ ဟောန္တိ။ “နှစ်၏ ထိုမှာဘက်၌ ရောက်ကုန်”
 ဟူသည် တန္တံလွန်ခြင်းတည်း။ ဣတိ အာဟ “အတိက္ကန္တသံဝစ္ဆရာနိ” တိ။-ဋီကာ။

ကာယာနုပဿနာ နဝသိဝထိကပဗ္ဗအဖွင့်]ဘာသာဋီကာ

၆၂၃

သည်။ ကော၊ တည်း။ အဋ္ဌိကနိ အပဂတသမ္ပန္နာနိတိအာဒိကာ၊-အစရှိသော သိဝထိက-သည်။ ကော၊ တည်း။ အဋ္ဌိကနိ သေတာနိ သင်္ခဝဏ္ဏ-ပဋိဘာဂါနိတိ၊ ဟူသော သိဝထိက-သည်။ ကော၊ တည်း။ ပုဉ္ဇကိတာနိ တေရောဝဿိကာနိတိ၊ ဟူသော သိဝထိက-သည်။ ကော၊ တည်း။ ပုဉ္ဇနိ စုဏ္ဏကဇာတာနိတိ၊ ဟူသော သိဝထိက-သည်။ ကော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (သမောဓာနေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။)

ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခုဝေတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ နဝသိဝထိကာ၊ ကိုးပါးသော သင်္ချိုင်း၌တည်သော အလောင်းကောင်နှင့်စပ်သော စကားတို့ကို။ ဒသေတွာ၊ ရှိ။ ကာယာနုပဿနံ၊ ကို။ နိဋ္ဌပေန္တော၊ ပြီးဆုံးစေတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဘဂဝါ။) အာဟ၊ ပြီ။ ကတ္ထ၊ ထိုသိဝထိကပဗ္ဗ-၌။ နဝသိဝထိကပရိဂ္ဂဟိကာ၊ ကိုးပါးသောသင်္ချိုင်း၌တည်သော အလောင်းကောင်တို့ကို ပိုင်းခြား၍ယူတတ်သော။ သတိ၊ သည်။ ဒုက္ခသစ္စ၊ တည်း။ ပ။ နိယျာနမုခန္တိ။

နဝသိဝထိကပဗ္ဗ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ နိဂုံးကို ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ အာနာပါနပဗ္ဗ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဣရိယာပထပဗ္ဗ၊ ကိုလည်းကောင်း။ စတုသမ္ပဇညပဗ္ဗ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗ၊ ကိုလည်းကောင်း။ နဝသိဝထိကပဗ္ဗာနိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စဒ္ဒသပဗ္ဗာ၊ တဆယ့်လေးပါး အပိုင်းအခန်းရှိသော။ ကာယာနုပဿနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ကတ္ထ၊ ထို တဆယ့်လေးပါးသော ပဗ္ဗတို့တွင်။ အာနာပါနပဗ္ဗ၊ လည်းကောင်း။ ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဇ္ဇေ၊ ကုန်သော။ ဣမာနေဝ၊ ဤ ပဗ္ဗ - တို့သည်သာ။ အပ္ပနာကမ္မဋ္ဌာနာနိ၊ အပ္ပနာကိုဆောင်နိုင်သော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့လည်း။ (ဟောန္တိ။) ပန၊ ကား။ သိဝထိကာနံ၊ တို့၏။ အာဒိနဝါနုပဿနဝသေန၊ ကာယ၏အပြစ်ကို အဖန်ဖန်ရှုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟော်တော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သေသာနိ၊ အာနာပါနပဗ္ဗ၊ ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗ-တို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဒွါဒသာပိ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော ပဗ္ဗတို့သည်လည်း။ ဥပစာရကမ္မဋ္ဌာနာနေဝ၊ ဥပစာသမာဓိ-ကို ဆောင်နိုင်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ သည်သာ။ (ဟောန္တိ။)

ကာယာနုပဿနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဝေဒနာနိပဿနာအဖွင့်

၃၀၀။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပ။ ကထာ၊ ဘိက္ခုဝေ-
 တိအာဒိ။ ကိ။ အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို ကထာ၊ ဘိက္ခုဝေ-အစရှိသော
 စကားရပ်၌။ သုခံ ဝေဒနန္တိ၊ ကား။ ကာယိကံ ဝါ၊ ကိုယ်၌မှလည်း
 ဖြစ်သော။ စေတသိကံ ဝါ၊ စိတ်၌မှလည်း ဖြစ်သော။ သုခံ ဝေဒနံ၊
 သုခဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားလတ်သော်။ “အဟံ၊ သည်။
 သုခံ ဝေဒနံ၊ ကိ။ ဝေဒယာမိ၊ ဤ။” ဣတိ ပဇာနာတိ၊ ဣတိ အတ္ထော။
 တတ္ထ၊ ထို သုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော-အစရှိသော စကားတော်၌။
 ၂၀၀။ ဥတ္တာနုသေယျကာ၊ ပက်လက်အိပ်ရကုန်သော။ ဒါရကာပိ၊ ကလေးတို့သည်
 သော်မှလည်း။ ယညပိဝနာဒိကာလေ၊ နို့စို့ရာ အစရှိသောအခါ၌။ သုခံ၊
 သုခဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနော၊ ကုန်လတ်သော်။ (မယံ။) “သုခံ ဝေဒနံ၊
 ကိ။ ဝေဒယာမိ၊ ကုန်၏။” ဣတိ၊ သို့။ ကာမံ ပဇာနန္တိ၊ အကယ်၍ကား
 သိကြပါပေကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့သိကြပါကုန်သော်လည်း။ ဝေရူပံ၊ သော။
 ဧတံ ဇာနနံ၊ ဤသိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်
 သည်မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဝေရူပံ၊ သော။ ဇာနနံ၊ သည်။ သတ္တုပလဒ္ဓိံ၊
 ကိ။ န ဇဟတိ၊ အတ္တသည် န ဥဋ္ဌာဇ္ဇေတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ သတိပဋ္ဌာန-
 ဘာဝနာ ဝါ န ဟောတိ။ ပန၊ အန္ဓယ-ကား။ ပ။ ဟောတိ။ ဟိ၊ ချဲ့။
 ဣဒံ၊ ဤ သုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော-အစရှိသော စကားတော်ကို။
 (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) “ကော၊ သည်။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားသွေး သနည်း။
 (ကောစိ၊ တစုံတယောက်မျှ။ န ဝေဒယတိ၊ မခံစား။) ကဿ၊ ဤ။
 ဝေဒနာ၊ ခံစားခြင်းနည်း။ (ကဿစိ၊ ဤ။ ဝေဒနာ၊ သည်။ န ဟောတိ။)
 ကိံ ကာရဏာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။)” ဣတိ
 ဧဝံ၊ သို့။ သမ္ပဇာနဝေဒိယနံ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိလျက်
 ခံစားခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ [ရူပသိဒ္ဓိအလို “ဝေဒယနံ” ရှိရမည်။]

တတ္ထ၊ ထို ကော ဝေဒယတိ၊ ကဿ ဝေဒနာ-အစရှိသော စကားရပ်၌။
 ကော ဝေဒယတိတိ၊ ကား။ ကောစိ၊ သော။ သတ္ထော ဝါ၊ သည်
 လည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂလော ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ န ဝေဒယတိ၊ သည်
 မဟုတ်။ ကဿ ဝေဒနာတိ၊ ကား။ ကဿစိ သတ္တဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ၊
 ဝေဒနာ န(ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ ကိံ ကာရဏာ ဝေဒနာတိ၊ ဟူသော
 အမေး၌။ (ဝိဿဇ္ဇနံ၊ အဖြေကား။) ဝုတ္တုအာရုံမ္မဏာဝ၊ ဝေဒနာ၏တည်ရာ
 ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံကြောင့်သာ။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အဿ၊ ရာ၏။

ဝေဒနာနုပဿနာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၆၂၅

[ဝတ္ထုအာရမ္မဏာတိ ရူပါဒိအာရမ္မဏာ၊ ရူပါဒိအာရမ္မဏဉေတ္ထ ဝေဒနာယ ပဝတ္ထိဋ္ဌာနတာယ “ဝတ္ထု”တိ အဓိပ္ပေတံ။ အဿာတိ ဘဝေယျ။-ဋီကာ။] တဿ၊ ကြောင့်။ သေ (သေသော)။ ဤ ရဟန်းသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဇာနာတိ။ (ကိံ။) “သုခါဒိနံ၊ သုခ-အစရှိသော ဝေဒနာတို့၏။ တံ တံ ဝတ္ထု၊ ထိုထို မှီရာဖြစ်သော ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ အာရုံပြု၍။ ဝေဒနာဝ၊ သည်သာ။ ဝေဒယတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ တံ ပဝတ္ထိံ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝေဒယာမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဝေါဟာရမတ္ထံ၊ အခေါ်အဝေါ်မျှသည်။ ဟောတိ။” ဣတိ (ပဇာနာတိ)။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ မှီရာဖြစ်သော ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ၍။ ဝေဒနာဝ၊ သည်သာ။ ဝေဒယတိ။ ဣတိ၊ သို့။ သလ္လက္ခေန္တော၊ မှတ်သားသော။ သေ (သေသော)။ ဤ ရဟန်းကို။ “သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ ပဇာနာတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ (ကော ဝိယ၊ အဘယ် ထေရ်ကဲ့သို့နည်း။) စိတ္တလပဗ္ဗတေ၊ ဌ။ အညတရတ္ထေရော ဝိယ၊ အမျိုးအမည်အားဖြင့် မထင်ရှားသော တပါးသောထေရ်ကဲ့သို့တည်း။

ကိရ၊ ချဲ့။ ထေရော၊ သည်။ အဖာသုကကာလေ၊ မကျန်းမာသူ၏ အခါ ဌံ။ (မကျန်းမာရာ အခါ၌။) ဗလဝေဒနာယ၊ အားကြီးသော ဝေဒနာ ကြောင့်။ နိတ္ထုနန္တော၊ ညည်းလျက်။ အပရာပရံ၊ ထိုမှ ဤမှ။ ဝါ၊ တပြောင်းပြန်ပြန်။ ပရိဝတ္တတိ၊ လူးလိမ့်၏။ တံ၊ ထိုထေရ်ကို။ ဧကော၊ သော။ ဒဟရော၊ ရဟန်းငယ်သည်။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ (ကိံ။) “ဘန္တေ ရား။ ဝေါ၊ တို့၏။ ကတရံ ဌာနံ၊ အဘယ်အရပ်သည်။ ရုဇ္ဈတိ၊ နာကျင် ပါသနည်း။” ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ပြီ။) အာဝုသော၊ ရှင်။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအခြား။ ရုဇ္ဈနဌာနံ နာမ၊ နာကျင်သောအရပ်မည်သည်။ နတ္ထိ။ ဝတ္ထု၊ မှီရာဖြစ်သော ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ၍။ ဝေဒနာဝ၊ သည်သာ။ ဝေဒယတိ၊ ၏။ ဝါ၊ နာကျင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ ဘန္တေ ရား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဝတ္ထုကိုအာရုံပြု၍ ဝေဒနာ သည်သာ ခံစား၏ဟူ၍။ ဇာနနကာလတော၊ သိရာအခါမှ။ ပဌာယ၊ ၍။ အဓိဝါသေတုံ၊ မိမိအထက်၌ ဝင်သက်တည်နေစေခြင်းငှာ။ ဝါ၊ သည်းခံ ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ နော၊ သင့်သည်မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက် ပြီ။ အာဝုသော။ အဓိဝါသေမိ၊ သည်းခံအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ ဘန္တေ။ အဓိဝါသနာ၊ သည်းခံခြင်းသည်။ သေယျော၊ ကောင်းမြတ်ပါ၏။ ဣတိ၊ ပြီ။ ထေရော။ အဓိဝါသေသိ၊ ပြီ။ ဝါတော၊ လေသည်။ ယာဝ

ဟဒယာ၊ နှလုံးသားတိုင်အောင်။ ဖာလေသိ၊ ကဲ့စေပြီ။ ဝါ၊ ခဲ့ပြီ။ မဉ္ဇူကေ၊
 ဌ။ အန္တာနိ၊ အူတို့သည်။ ရာသိကတာနိ၊ အစုပြုအပ်ကုန်သည်။ အဟေသုံ၊
 ကုန်ပြီ။ ထေရော၊ ဒဟရဿ၊ အား။ ဒဿေသိ၊ ပြုပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်
 သို့ပြော၍ ပြသနည်း။) “အာရုဿော၊ တွေ့ကာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိ
 သော။ အဓိဝါသနာ၊ သည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်သည်မဟုတ်လော။” ဣတိ၊
 ဤသို့ပြော၍။ (ဒဿေသိ။) ဒ်ဟရော တုဏှိ အဟောသိ၊ ထေရော။ ဝီရိယ-
 သမထံ၊ ဝီရိယသမာဓိကို။ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်စေ၍။ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ တို့နှင့်။
 သဟ၊ ကွ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏိတွာ၊ ၍။ သမသိသိ၊ တူမျှသော သိသ
 ရှိသော ရဟန္တာသည်။ ဟုတွာ၊ (တနည်း) သမသိသိ ဟုတွာ၊ သမ-
 သိသိရဟန္တာ-အဖြစ်ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီ။ [သမသိသိတံ ဝါရသမ-
 သိသိ ဟုတွာ၊ ပစ္စဝေက္ခဏဝါရဿ အနန္တရဝါရေ ပရိနိဗ္ဗာယိတံ အတ္ထော။
 -ဋီကာ။ အဓိပ္ပာယ်အကျယ်ကို ဝီထိနှင့်သုံးချက်စုဘာသာဋီကာ၊ မရဏာသန္ဓ-
 ဝီထိအခန်း၌ ရှုပါ။]

စ၊ ဆက်။ သုခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနော၊ လတ်သော်။ အဟံ၊
 သည်။ သုခံ၊ ကို။ ဝေဒယာမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ ယထာ၊
 သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနော၊ သော်။ အဟံ
 ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိ၊ ဣတိ ပဇာနာတိ ။ပ။ [သာမိသ-စသည်ကို
 ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။] နိရာမိသံ-ကာမဂုဏ်ဟူသော အာမိသမရှိသော၊
 အဒုက္ခမသုခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနော၊ သော်။ (အဟံ။)
 “နိရာမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိ။” ဣတိ ပဇာနာတိ။ ဣတိ၊
 သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကထေတွာ၊ မူပြီး၍။ အရူပ-
 ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကထေန္တော၊ မူလတ်သော်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဖဿ-
 ဝသေန၊ ဖဿနှင့် စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ စိတ္တဝသေန၊ ဝါ၊ စိတ်နှင့်

၁။ ဝီရိယသမထံ ယောဇေတွာ။ ။အဓိဝါသနာဝီရိယဿ အဓိမတ္တတ္တာ (လွန်ကဲ
 သော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) တဿ၊ ထိုဝီရိယကို။ ဟာပန-
 ဝသေန၊ လျော့စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမာဓိနာ၊ နှင့်။ (ယောဇေတွာ-၌ စပ်)
 သမရသတာပါဒနေန၊ တူမျှသော ကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းအားဖြင့်။
 ဝီရိယသမထံ (ဝီရိယနှင့် သမာဓိကို) ယောဇေတွာ၊-ဋီကာ။ နွားတရှဉ်း ကပ်ယှဉ်
 အပ်သောလှည်းတွင် တကောင်က လွန်နေလျှင် အသွားမမှန်သကဲ့သို့ ထို့အတူ
 ဝီရိယလွန်နေသော် တရားနှလုံးသွင်းမှု မမှန်ရကား ဝီရိယကို လျော့စေ၍ သမာဓိနှင့်
 တူမျှအောင် ယှဉ်စေခြင်းကို “ဝီရိယသမထံ ယောဇေတွာ”ဟု ဆိုသည်။ ဤဋီကာ
 ဖွင့်အတိုင်း “ဝီရိယသမထံ”ဟု ဒုတိယကွရာ ထ-ဖြင့် ပါ၍ရှိစေရမည်။

စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ ကထိယမာနံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ ဝါ၊ ဟော
 တော်မူအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်။ န ဟောတိ။
 အန္တကာရံ ဝိယ၊ အမှိုက်မှောင်ကဲ့သို့။ ခါယတိ၊ ထင်ရ၏။ ပန၊ အန္တယ-
 ကား။ ဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိပါကဋ္ဌတာယ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ ထင်ရှားသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဖြင့်။ (ကထိယမာနံ။) ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။
 ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သက္ကပဉ္စေ ဝိယ၊ သက္ကပဉ္စ-သုတ်၌ ကဲ့သို့။
 ဣဇာပိ၊ ဤ မဟာသတိပဋ္ဌာန - သုတ်၌လည်း။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဖြင့်။
 အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို အရူပကမ္မဋ္ဌာန်း၌။
 “ဒုဝိဓဉ္စေ။ ပ။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနဉ္စ”တိ အာဒိ- အစရှိသော။ ကထာမဂ္ဂေါ၊
 စကားအစဉ်ကို။ သက္ကပဉ္စေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဟောတော်မူအပ်သော
 နည်းဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗျော။

တတ္ထ၊ ထို သုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော - အစရှိသော စကား
 ရပ်၌။ သုခံ ဝေဒနန္တိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ အယံ၊ ဤဆို
 အပ်လတ္တံ့ကား။ အပရောပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ ပဇာနနပရိယာယော၊
 သိပုံ ပရိယာယ်တည်း။ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ ပဇာနာတိတိ၊ ကား။
 သုခဝေဒနာက္ခဏေ၊ သုခဝေဒနာ-ခဏ၌။ ဒုက္ခဝေဒနာယ၊ ၏။ အဘာဝ-
 တော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သုခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနော၊ လတ်
 သော်။ (အဟံ၊ သည်။) “သုခံ၊ ဝေဒနံယေဝ၊ ကိုသာ။ ဝေဒယာမိ၊
 ၏။” ဣတိ ပဇာနာတိ။ တေန၊ ထိုသို့ သိခြင်းဖြင့်။ (ထိုသို့ သုခဝေဒနာ-

၁။ အယံ အပရောပိ ။ ပ။ အဘာဝတော။ ။ ပုဗ္ဗေ “ဝတ္ထု အာရမ္မဏံ ကတွာ
 ဝေဒနာဝ ဝေဒယတိ”တိ ဝေဒနာယ အာရမ္မဏာမိနဝုတ္တိတာယ စ အနတ္တတာယ စ
 ပဇာနနံ ဝုတ္တံ၊ ဗုဒ္ဓါနိ တဿာ အနိစ္စတာဒိပဇာနနံ ဒဿေန္တော “အယံ အပရောပိ
 ပဇာနနပရိယာယော”တိ အာဟ။ ယထာ ဧကသ္မိ ခဏေ စိတ္တဋ္ဌယဿ အသမ္ဘဇေါ
 ဧကန္တံ အနေကန္တပစ္စယာဘာဝတော၊ ဧဝံ ဝေဒနာဒ္ဓယဿ ဝိသိဋ္ဌာရမ္မဏဝုတ္တိတော
 စာတိ အာဟ “သုခဝေဒနာက္ခဏေ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ၊ အဘာဝတော”တိ။
 နိဒဿနမက္ကဉ္စေတံ (“သုခဝေဒနာဖြစ်ရာ ခဏ၌ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ မရှိခြင်းကြောင့်”
 ဟူသော ဤစကားသည် နိဒဿန-မျှသာတည်း။) တဒါ ဥပေက္ခာဝေဒနာယပိ
 အဘာဝတော (သုခဝေဒနာဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏လည်း မရှိခြင်း
 ကြောင့်) “သုခဝေဒနာခံစားလတ်သော် ငါသည် သုခဝေဒနာကိုသာ ခံစား၏”ဟု
 အပြားအားဖြင့် သိသည်။-ဋီကာ။

၂။ တေန။ ပ။ အဘာဝတော။ ။ တေန သုခဝေဒနာက္ခဏေ (သုခဝေဒနာဖြစ်ရာ
 ခဏ-၌) သူတပုဗ္ဗာနံ ဣတရဝေဒနာနံ (ရှေးဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော တပါးသော ဝေဒနာ
 ကို၏) ဟုတွာ အဘာဝပဇာနနေန (ဖြစ်ပြီး၍ မရှိခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိခြင်း

၆၂၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ခဏ၌ ရှေးဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော တပါးသောဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ပြီး၍မရှိခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိခြင်းဖြင့်။) ပုဗ္ဗေ၊ ဌံ။ ဘူတပုဗ္ဗာ၊ ဖြစ်ဖူးသော။ ယာ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) တဿ၊ ထို ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသော ဒုက္ခဝေဒနာ၏။ ဣဒါနိ၊ သုခဝေဒနာဖြစ်ရာ ယခုအခါ၌။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဣမိဿာ စ သုခါယ ဝေဒနာယ၊ ၏လည်း။ ဣတော၊ ဤအခါမှ။ ပဌမံ၊ ရှေး၌။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝေဒနာ နာမ၊ မည်သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲ။ အဓဝါ၊ မခိုင်ခံ့။ ဝိပရိဏာမဓမ္မော၊ ဇရာမရဏ-ဟူသော နှစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုဝေဒနာတို့၌။ သမ္ပဇာနော၊ သည်။ ဟောတိ။

စ၊ သာဓက-ကား။ “ယသ္မိ” အဂ္ဂိဝေဿန သမယေ။ပ။ ပဇာနာတိ” တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ (သုတ္တံ)၊ ဤပါဠိတော်ကို။ ဘဂဝတာ ပိ၊ သည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။-

“အဂ္ဂိဝေဿန၊ န။ ယသ္မိ” သမယေ၊ ဌံ။ သုခံ ဝေဒနံ၊ ကိ။ ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တသ္မိ” သမယေ၊ သုခဝေဒနာကို ခံစားရာ ထိုအခါ၌။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ကိ။ နေဝ ဝေဒေတိ၊ မခံစား။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ၊ ကိ။ န ဝေဒေတိ။ တသ္မိ” သမယေ၊ ဌံ။ သုခံယေဝ ဝေဒနံ၊ ကိသာ။ ဝေဒေတိ၊ ၏။ပ။ အဒုက္ခမသုခံယေဝ ဝေဒနံ၊ ကိသာ။ ဝေဒေတိ။ အဂ္ဂိဝေဿန၊ န။ သုခါ၊ သုခဖြစ်သော။

အားဖြင့်) သုခဝေဒနာယပိ ဟုတွာအဘာဝေါ ညတော ဧဝ ဟောတိတိ တဿာ ပါကဋ္ဌဘာဝမေဝ ဒဿန္တော “ဣမိဿာ စ သုခါယ ဝေဒနာယ ဣတော ပဌမံ အဘာဝတော”တိ အာဟ၊ ဧတေနော စ တာသမ္ပိ ဝေဒနာနံ ပါကဋ္ဌဘာဝေါ ဒဿိတောတိ ဒဋ္ဌမ္ပံ။-ဋီကာ။

၁။ အနိစ္စာ။ပ။သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ ။အနိစ္စဂ္ဂဟဏေန ဟိ ဝေဒနာနံ ဝိဒ္ဓိသနဘာဝေါ ဒဿိတော ဝိဒ္ဓိဗျော အနိစ္စတာယ သုဝိဗျေယျတ္တာ။ အဓဝဂ္ဂဟဏေန ပါကဋ္ဌဘာဝေါ တဿ အသဒါဘာဝိတာဒိဘာဝနတော။ ဝိပရိဏာမဂ္ဂဟဏေန ဒုက္ခဘာဝေါ တဿ အညထတ္တဒိပနတော၊ တေန သုခါပိ ဝေဒနာ ဒုက္ခာ၊ ပဂေဝ ဣတရာတိ တိဿန္တပိ ဝေဒနာနံ ဒုက္ခတာ ဒဿိတာ ဟောတိ။ ဣတိ “ယဒနိစ္စံ ဒုက္ခံ၊ တံ ဧကန္တတော အနတ္တာ”တိ တိသုပိ ဝေဒနာသု လက္ခဏတ္ထိယပဇာနနာ ဇောတိတာတိ ဒဋ္ဌမ္ပံ။ တေနာဟု “ဣတိဟ တတ္ထ သမ္ပဇာနော ဟောတိ”တိ။-ဋီကာ။

ဝေဒနာပိ၊ သည်လည်း။ အနိစ္စာ^၁၊ မမြဲ။ သင်္ခတာ၊ အကြောင်း
 တရားတို့သည် ကောင်းစွာရောက်၍ ပြုအပ်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ ဝတ္ထု၊
 အာရုံ-အစရှိသော အကြောင်းကိုစွဲ၍ ကောင်းစွာဖြစ်၏။ ခယဓမ္မာ၊
 ကုန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မာ၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိရာဂ-
 ဓမ္မာ၊ မတပ်မက်ဖွယ် သဘောရှိ၏။ ဝါ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် သဘော
 ရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မာ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဒုက္ခာ၊ သော။ ဝေဒနာပိ၊
 သည်လည်း ။ပ။ အဂ္ဂိဝေဿန၊ န။ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာပိ၊ သည်
 လည်း ။ပ။ နိရောဓဓမ္မာ၊ အဂ္ဂိဝေဿန၊ န။ ဝေ၊ သို့။ ပဿ၊
 ရှုမြင်သော။ သုတ ဝါ၊ ကြားနာအပ်ပြီးသော အာဂမ၊ အဓိဂမ-
 ရှိသော။ အရိယသဘဝကော၊ အရိယာဖြစ်သော သဘဝက-သည်။
 သုခါယ၊ သော။ ဝေဒနာယပိ၊ ဌ်လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။
 ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယပိ
 နိဗ္ဗိန္ဒတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒ၊ ငြီးငွေ့လတ်သော်။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ မတပ်မက်တော့။
 (မတပ်မက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကိုရ၏။) ဝိရာဂါ၊ မတပ်
 မက်ခြင်းကြောင့်။ ဝိမုတ္တတိ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်၏။ (ကိလေသာ
 တို့မှ လွတ်ကြောင်း ဖြစ်သော ဖိုလ်ကိုရ၏။ စိတ္တော၊ သည်။)
 ဝိမုတ္တသ္မိံ၊ သော်။ (မေ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။) ဝိမုတ္တံ၊ ကိလေသာတို့မှ
 လွတ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာဏံ၊ သိတတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်။
 ဟောတိ။ ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေ-နေရခြင်းသည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ပြီ။
 (ဣတိ ပဇာနာတိ- ဌ် စပ်။) ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ-ကို။
 ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရဏီယံ၊ ပြုသင့် ပြုထိုက်သော မဂ်ကိစ္စကို။
 ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္ထတ္ထာယ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး ဤသို့ ပြား
 သော မဂ်ကိစ္စအပေါင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ နောက်ထပ် မဂ်ကိစ္စ
 အကျိုးငှာ။ အပရံ၊ တပါးသောမဂ်ကို ပွားစေဖွယ်ကိစ္စသည်။ န၊
 မရှိတော့။ 'ဣတိ ပဇာနာတိ။' - [မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ပရိဗ္ဗာဇကဝဂ်၊
 ဒီသနခ-သုတ်။]

သာမိသံ ဝါ သုခန္တိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ သာမိသာ
 သုခါ နာမ၊ မည်သည်။ ပဉ္စကာမဂုဏာမိသ သန္တိသိတာ၊ ကိလေသာဖြင့်သုံး

၁။ အနိစ္စာ သင်္ခတာ-သည်။ ။သက္ခိစ္စက္ခဏမက္ခာဝဋ္ဌာနတော အနိစ္စာ။သမေစ္စ
 သမ္ဘုပ္ပေါ ပစ္စယေဟိ ကတတ္တာ သင်္ခတာ။ ဝတ္ထာရမ္မဏာဒိပစ္စယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နတ္တာ
 ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ။ ခယဝယပလုဇ္ဇနနိရုဇ္ဈနပကတိတာယ ခယဓမ္မာ ။ပ။ နိရောဓဓမ္မာစာ
 ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-ဗျူဟာ။

၆၃၀ သုတ်မဟာဝါဒကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

သပ်အပ်သော ငါးပါးသောကမဂုဏ် အာမိသ-ကို မှီသော။ ဆ ဂေဟသိတ-
 သောမနဿဝေဒနာ၊ ခြောက်ပါးသော ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အိမ်၌
 မှီသော သောမနဿဝေဒနာတည်း။ နိရာမိသာ သုခါ နာမ၊ မည်သည်။ ဆ
 နေက္ခမ္မသိတသောမနဿ ဝေဒနာ၊ ခြောက်ပါးသော ကာမမှ ထွက်မြောက်
 ကြောင်းဖြစ်သော နေက္ခမ္မ-၌မှီသော သောမနဿဝေဒနာတည်း။ သာမိသာ
 ဒုက္ခာ နာမ၊ မည်သည်။ ဆ ဂေဟသိတဒေါမနဿဝေဒနာ၊ ခြောက်ပါး
 သော ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော အိမ်၌မှီသော ဒေါမနဿဝေဒနာတည်း။
 နိရာမိသာ ဒုက္ခာ နာမ၊ မည်သည်။ ဆ နေက္ခမ္မသိတဒေါမနဿဝေဒနာ၊
 ခြောက်ပါးသော ကာမမှထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော နေက္ခမ္မ-၌မှီသော
 ဒေါမနဿဝေဒနာတည်း။ သာမိသာ အဒုက္ခမသုခါ နာမ၊ မည်သည်။ ဆ
 ဂေဟသိတဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ ခြောက်ပါးသော ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော
 အိမ်၌မှီသော ဥပေက္ခာဝေဒနာတည်း။ နိရာမိသာ အဒုက္ခမသုခါ နာမ၊
 မည်သည်။ ဆ နေက္ခမ္မသိတဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ ခြောက်ပါးသော ကာမမှ
 ထွက်မြောက်ကြောင်း နေက္ခမ္မ၌မှီသော ဥပေက္ခာဝေဒနာတည်း။ တာသံ၊
 ထို ဝေဒနာတို့၏။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို။ သက္က-
 ပဉ္စေ၊ သက္ကပဉ္စ-သုတ်၌။ (မဟာ။) ဝုတ္တော၊ ယေဝ၊ ပြီးသည်သာ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ သုခဝေဒနာဒိပရိဂ္ဂဟနေန၊
 သုခဝေဒနာ-အစရှိသည်တို့ကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းဖြင့်။ အတ္တနော ဝါ။ ပ။
 ဝိဟရတိ။ ပန၊ ကား။ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿိ ဝါတိ၊ ဣတ္ထံ၊ ဟူသော
 ဤပါ၌။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယောတိအာဒိဟိ၊ အစရှိကုန်
 သော။ ပဉ္စဟိ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝေဒနာနံ၊ တို့၏။
 သမုဒယဉ္စ ဝယဉ္စ၊ ပဿန္တော၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဝေဒိတဗျော-၌ စပ်။)
 “သမုဒယ ဓမ္မာနုပဿိ ဝါ။ ပ။ ဝိဟရတိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။
 ဣတော၊ ဤ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ-အစရှိသော စကားရပ်မှ။ ‘ပရံ၊ နောက်
 ဖြစ်သော စကားရပ်သည်။ ‘ကာယာနုပဿနာယံ။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သည်သာ။
 ဟိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဣဓ၊
 ဤ ဝေဒနာနုပဿနာ၌။ ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟိကာ၊ ဝေဒနာကို ပိုင်းခြား၍
 ယူတတ်သော။ သတိ ဒုက္ခသစ္စံ။ ပ။ ဝေဒိတဗျံ။ သေသံ၊ ကို။ တာဒိသမေဝ၊
 ထို ကာယာနုပဿနာ-၌ သစ္စာတို့ကိုသို့ ရှုအပ်သည်သာ။ ဣတိ၊ တည်း။

ဝေဒနာနုပဿနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

စိတ္တာနုပဿနာအဖွင့်

၃၈၁။ ဧဝံ။ နဝရိဇေန ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ကထေတွာ၊
 ဣဒါနိ သောဠသဝိဇေန စိတ္တာနုပဿနံ ကထေတုံ ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေတိ-
 အာဒိ အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။
 သရာဂန္တိ၊ ကား။ အဋ္ဌဝိဇ္ဇေလာဘသဟဂတံ၊ ရှစ်ပါးအပြားရှိသော လောဘ
 နှင့်တကွဖြစ်သော။ (စိတ္တံ ၀၂-၌ စပ်။) ဝီတရာဂန္တိ၊ ကား။ လောကီယ-
 ကုသလာဗျာကတံ၊ လောကီကုသိုလ် အဗျာကတဖြစ်သော။ (စိတ္တံ ၀၂။)
 ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဤ၊ သရာဂံ ဝီတရာဂံ-ဟူသောဒုက္ခသည်။ ၀၂။ ဤ
 စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္မသန်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
 အနတ္တ-ဟု စိတ်ကိုသုံးသပ်ကြောင်း ဝိပဿနာကိုပြသော ဒုက္ခတည်း။ ၀၂။
 သုံးသပ်ကြောင်း သတိပဋ္ဌာန်တည်း။ ဓမ္မသမောဓာန်၊ ရထိုက်သောတရားတို့
 ကို ပေါင်းစုကြောင်းဒုက္ခသည်။ န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊
 ဤ သရာဂံ ဝီတရာဂံ-ဟူသောဒုက္ခ၌။ ၀၂။ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၌။
 ဧကပဒေပိ၊ တခုသောပုဒ်၌ လည်း။ လောကုတ္တရံ၊ ကို။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။
 [ဤသို့ လောကုတ္တရာကို မရနိုင်သောကြောင့် သာမညဖလ-သုတ် စေတော
 ပရိယညဏကထာ-နှင့် အရကောက်ချင်း မတူပုံကို သတိပြုပါ။] သေသာနိ၊
 ဆိုအပ်ပြီးသော လောဘမူ၊ လောကီကုသိုလ်၊ အဗျာကတ-မှ ကြွင်းကုန်သော။
 စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အကုသလစိတ္တာနိ၊ ဒေါသမူ၊ မောဟမူ-ဟူသော
 အကုသိုလ်စိတ်တို့သည်။ ပုရိမပဒံ၊ သရာဂံ-ဟူသော ရှေ့ပုဒ်သို့။ နေဝ(ဘဇန္တိ)၊
 မကပ်ဝင်ကုန်။ ပစ္စိမပဒံ၊ ဝီတရာဂံ-ဟူသော နောက်ပုဒ်သို့။ န ဘဇန္တိ။

သဒေါသန္တိ။ ဒုဝိဇ္ဇေမနဿသဟဂတံ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော ဒေါသနု-
 ဿနှင့်တကွဖြစ်သော။ (စိတ္တံ ၀၂။) ဝီတဒေါသန္တိ။ လောကီယကုသလာ-
 ဗျာကတံ၊ လောကီကုသိုလ် အဗျာကတံ-ဖြစ်သော။ (စိတ္တံ ၀၂။) သေသာနိ၊
 ဆိုအပ်ပြီးသော ဒေါသမူ၊ လောကီကုသိုလ်၊ အဗျာကတ-မှကြွင်းကုန်သော။
 ဒသ၊ ကုန်သော။ အကုသလစိတ္တာနိ၊ လောဘမူ၊ မောဟမူ-အကုသိုလ်စိတ်

၁။ သေသာနိ။ ပ။ ဘဇန္တိ။ ။ သေသာနိ ခွေ ဒေါသမူလာနိ၊ ခွေ မောဟမူလာနိတိ
 စတ္တာရိ အကုသလစိတ္တာနိ။ တေသဉ္စိ ရာဂေန သမ္ပယောဂါဘာဝတော နတ္ထေဝ
 သရာဂတာ၊ တံနိမိတ္တာကတာယ ပန သိယံ တံသဟိတကာလေ သောတိ နတ္ထော
 ဝီတရာဂတာပီတိ၊ ဒုကရိနိမုတ္တတာ၊ ဧဝေတ္ထ လဗ္ဘတိတိ အာဟ “နေဝ ပုရိမပဒံ
 နပစ္စိမပဒံ ဘဇန္တိ”တိ။-ဋီကာ။

၆၃၂

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

တို့သည်။ ပုရိမပဒံ၊ သဒေါသံ-ဟူသော ရွှေပုဒ်သို့။ နေဝ (ဘဇန္တိ)။
 ပစ္စိမပဒံ၊ ဝိတဒေါသံ-ဟူသော နောက်ပုဒ်သို့။ န ဘဇန္တိ။ သမောဟန္တိ။
 ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတဉ္စေဝ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်လည်းကောင်း။ ဥဒ္ဓစ္စသဟ-
 ဂတစိတ္တဉ္စ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ ရှိသော။
 (စိတ္တံ ဝါ။) ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မောဟော၊ သည်။ သဗ္ဗာကု-
 သလေသု၊ တို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဇာသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေသာနိပိ၊ ဆိုအပ်
 ပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်မှကြွင်းသော အကုသိုလ်
 စိတ်တို့သည်လည်း။ ဣဓ၊ ဤ သမောဟံ-ဟူသောပုဒ်၌။ ဝဇ္ဇန္တိယေဝ၊ သင့်
 ကုန်သည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣမသ္မိယေဝ ဒုကေ၊ ဤ သမောဟ-ဒုက္ခံသာ။
 ဒွါဒေသ၊ ကုန်သော။ အကုသလစိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ပရိယာဒိန္နာနိ၊ ထက်ဝန်း
 ကျင် ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဝိတမောဟန္တိ။
 လောကီယကုသလာဗျာကတံ၊ ဖြစ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ။) သံခိတ္တန္တိ။ ထိန-
 မိဒ္ဓါနုပတိတံ၊ ထိနမိဒ္ဓ-သည် ကျရောက်အပ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ။) ဟိ၊ မှန်။
 ဧတံ၊ ဤ ထိနမိဒ္ဓ-သည် ကျရောက်အပ်သော သသင်္ခါရိက-စိတ်ငါးပါး
 သည်။ သင်္ကဋ္ဌစိတ္တံ နာမ၊ တွန့်ဆုတ်သော စိတ်မည်၏။ ဝိက္ခိတ္တန္တိ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟ-
 ဂတံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်ဖြစ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ။) ဟိ၊ မှန်။ ဧတံ၊ ဤ
 ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်-စိတ်သည်။ ပုသဋ္ဌစိတ္တံ နာမ၊ ပြန့်လွင့်သော စိတ်မည်၏။

မဟဂ္ဂတန္တိ။ ရူပါရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ-ဖြစ်သော။ (စိတ္တံ
 ဝါ။) အမဟဂ္ဂတန္တိ။ ကာမာဝစရံ၊ ဖြစ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ။) အနုတ္တရန္တိ။
 ရူပါဝစရဉ္စ၊ လည်းဖြစ်သော။ အရူပါဝစရဉ္စ၊ လည်းဖြစ်သော။ (စိတ္တံ
 ဝါ။) တတြာပိ၊ ထို ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ-စိတ်တို့တွင်လည်း။ သဉ္စတ္တရံ၊
 သဉ္စတ္တရစိတ်ဟူသည်။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရ-စိတ်တည်း။ အနုတ္တရံ၊ အနုတ္တရ-
 စိတ် ဟူသည်။ အရူပါဝစရမေဝ၊ အရူပါဝစရ-စိတ်သာတည်း။ [ဝေ-ဖြင့်
 လောကုတ္တရာစိတ်ကို ကန့်သည်။] သမာဟိတန္တိ။ ယသ္မ၊ အကြင်စိတ်၏။
 အပ္ပနာသမာဓိ (ဝါ)၊ အပ္ပနာသမာဓိသည်သော်လည်းကောင်း။ ဥပစာရ-
 သမာဓိ ဝါ၊ သည်သော်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (ယှဉ်၏။ တံ စိတ္တံ ဝါ)
 အသမာဟိတန္တိ။ ဥဘယသမာဓိဝိရဟိတံ၊ ဥပစာရသမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိ-
 နှစ်ပါးမှ ကင်းသော။ (စိတ္တံ ဝါ။) ဝိမုတ္တန္တိ။ တဒဂ်ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိဟိ၊
 တဒဂ်ဝိမုတ္တိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ-တို့ဖြင့်။ ဝိမုတ္တိ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော။
 (စိတ္တံ ဝါ။) အဝိမုတ္တန္တိ။ ဥဘယဝိမုတ္တိ ဝိရဟိတံ၊ တဒဂ်ဝိမုတ္တိ၊ ဝိက္ခမ္ဘန
 ဝိမုတ္တိ-နှစ်ပါးတို့မှကင်းသော။ (စိတ္တံ ဝါ။) ပန၊ ခက်။ သမ္ပန္နေဒ-

ဓမ္မာနုပဿနာနိဝရဏပဗ္ဗအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၃၃

ပဋိပဿဒ္ဓိနိဿရဏ ဝိမုတ္တိနိ၊ တို့၏။ ဣဓ၊ ဤ စိတ္တာနုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း အရာ၌။ ဩကာသောဝ၊ အခွင့်သည်ပင်။ နတ္ထိ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ ဧဝံ။ သရာဂါဒိပရိဂ္ဂဟနေ၊ သရာဂ-အစရှိ သော စိတ်တို့ကိုပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းဖြင့်။ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ခဏေ၊ အကြင် အကြင် ခဏ၌။ ယံ ယံ စိတ္တံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ထိုထို ခဏ၌ ထိုထိုစိတ်ကို။ သလ္လက္ခေန္တော၊ မှတ်သားသော ရဟန်းသည်။ အတ္တ- နော ဝါ စိတ္တေ။ပ။ဝိဟရတိ။ ပန၊ ကား။ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿတိ တ္ထေ၊ ၌။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ဝိညာဏသမုဒယောတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ သို့။ ပဉ္စဟိ ပဉ္စဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ သမုဒယော စ ဝယော စ နိဟရိတဗ္ဗော။ ဣတော၊ မှ။ ပရံ၊ သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သာ။ ဟိ၊ စိုးစဉ်း။ပ။အံ။ ကေဝလံ၊ သက်။ ဣဓ၊ ဤ စိတ္တာနုပဿနာ၌။ စိတ္တပရိဂ္ဂါဟိကာ၊ စိတ်ကိုပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော။ သတိ၊ သည်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ တည်း။ ဣတိ ဧဝံ။ပ။တာဒိသမေဝ၊ ထို ကာယာနုပဿနာ၌ သစ္စာတို့ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

စိတ္တာနုပဿနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဓမ္မာနုပဿနာ နိဝရဏပဗ္ဗအဖွင့်

၃၀၂။ ဧဝံ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ သောဠသဝိဓေန။ပ။ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေတိ- အာဒိမာဟ။ အပိစ၊ သည်သာမက-သေး။ (အခြားအနုသန္ဓေ တနည်း ကား။) ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကာယာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သုဒ္ဓုရူပပရိဂ္ဂ- ဟော၊ နာမ်နှင့်မဖက် သက်သက်သောရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ယူပုံကို။ ကထိ တော၊ မူအပ်ပြီ။ ဝေဒနာစိတ္တာနုပဿနာဟိ၊ ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာ နုပဿနာ-တို့ဖြင့်။ သုဒ္ဓုအရူပပရိဂ္ဂဟော၊ ရုပ်နှင့်မဖက် သက်သက်သော နာမ်ကို ပိုင်းခြား၍ယူပုံကို။ (ကထိတော။) ဣဒါနိ၊ ၌။ ရူပါရူပမိသက- ပရိဂ္ဂဟံ၊ ရုပ်နာမ်ရောသော တရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍ယူပုံကို။ ကထေတုံ၊ ငှာ။ “ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ”တိ အာဒိ မာဟ။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာယာ- နုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟောဝ၊ ရူပက္ခန္ဓာကို ပိုင်းခြား၍ယူပုံကို သာ။ ကထိတော။ ဝေဒနာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟောဝ (ကထိတော)။ စိတ္တာနုပဿနာယ ဝိညာဏက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟောဝ (ကထိတော)။ ဣဒါနိ၊ ၌။ သညာသင်္ခါရက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟမ္ပိ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-တို့ကို

၆၃၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ပိုင်းခြား၍ ယူပုံကိုလည်း။ ကထေတုံ၊ ဌာ။ “ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ”တိအာဒိ-
မာဟ။ [သညာသင်္ခါရက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟမ္ပိတံ ပိ-သဒ္ဓေန သကလပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓ-
ပရိဂ္ဂဟံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ ဣတရေသံ တဒန္တောဂဓတ္တာ။-ဋီကာ။]

တတ္ထ၊ ထို ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ သန္တန္တိ၊ ကား။
အဘိဏ္ဍသမုဒါစာရဝသေန၊ မပြတ်မပြတ် ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ သံဝိဇ္ဇေ-
မာနံ၊ ထင်ရှားရှိသော။ (မိမိသန္တာန်၌ ရအပ်သော။) (ကာမစ္ဆန္တံ ဝါ
ပဇာနာတိ-၌ စပ်။) [“ကဏ္ဍသုက္ကဓမ္မာနံ ယုဂနန္တတာ နတ္ထိ”တိ ပဇာနာ-
ကာလေ အဘာဝါ “အဘိဏ္ဍသမုဒါစာရဝသေနာ”တိ ဝုတ္တံ။ သံဝိဇ္ဇမာနန္တိ
အတ္တနော သန္တာနော ဥပလဗ္ဘမာနံ။-ဋီကာ။] အသန္တန္တိ၊ ကား။ အသမုဒါ-
စာရဝသေန ဝါ၊ အတော်ကြာအောင် မဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း
ကောင်း။ ပဟိနတ္တာ ဝါ၊ မဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း
ကောင်း။ အသံဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားမရှိသော။ (ကာမစ္ဆန္တံ ဝါ ပဇာနာတိ။)
ယထာ စာတိ၊ ကား။ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။
ကာမစ္ဆန္တဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ တဉ္စ ပဇာနာတိတိ၊
ကား။ တဉ္စ ကာရဏံ၊ ကာမစ္ဆန္တ-ဖြစ်ခြင်း၏ ထိုအကြောင်းကိုလည်း။ ပဇာ-
နာတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗပဒေသု၊ ဗျာပါဒနီဝရဏ-
စသော အလုံးစုံသောပုဒ်တို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထို ယထာစ-အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဒ်အပေါင်း၌။
[တတ္ထာတိ “ယထာ စာ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တပဒေ။-ဋီကာ။] သုဘနိမိတ္တေ၊ သုဘ
နိမိတ်၌။ အယောနိသော မနသိကာရေန၊ မသင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်
စိတ်၌ပြုခြင်း(နှလုံးသွင်းခြင်း)ကြောင့်။ ကာမစ္ဆန္တဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။
ဟောတိ၊ သုဘနိမိတ္တံ နာမ၊ သုဘနိမိတ် မည်သည်ကို။ (ဝေံ၊ ဖြင့်။
ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) သုဘမ္ပိ၊ တင့်တယ်၏ဟု မှတ်ယူတတ်သော ရှေးရှေးသော
ကာမစ္ဆန္တ-သည်လည်း။ သုဘနိမိတ္တံ၊ တင့်တယ်၏ဟု မှတ်ယူတတ်သော
နောက်နောက်သော ကာမစ္ဆန္တ-၏ အကြောင်းဖြစ်သော သုဘနိမိတ်တည်း။
သုဘာရမ္မဏမ္ပိ၊ ကေနတင့်တယ်သော သဘာဝဣဋ္ဌာရုံ၊ တင့်တယ်၏ဟု မှတ်

၁။ သုဘမ္ပိ၊ပ။သုဘာရမ္မဏံ။ ။သုဘမ္ပိတိ ကာမစ္ဆန္တောပိ။ သော ဟိ အတ္တနော
ဂဟဏာကာရေန “သုဘ”န္တိ၊သုတ္တော၊ တေနာကာရေန ပဝတ္တနကဿ အညဿ
ကာမစ္ဆန္တဿ နိမိတ္တတ္တာ “နိမိတ္တ” န္တိ စ။ ဣဋ္ဌံ၊ ဣဋ္ဌာကာရေန ဝါ ဂယမာနံ ရူပါဒိ-
သုဘာရမ္မဏံ။-ဋီကာ။

ခမ္မာနုပဿနာနိဝရဏပဗ္ဗအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၃၅

ယူအပ်သော ပရိကပ္ပဏုဋ္ဌာရုံသည်လည်း။ သုဘနိမိတ္တံ၊ တင့်တယ်၏ဟု မှတ်ယူ
တတ်သော ကာမစွန္ဒ-၏ အကြောင်းတည်း။

အယောနိသောမနသိကာရော နာမ၊ မည်သည်။ အနုပါယမနသိကာရော၊
အလိုရှိအပ်သော စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်းမဟုတ်သောအား
ဖြင့် စိတ်၌ပြုခြင်း (နှလုံးသွင်းခြင်း) တည်း။ [အာကခိတဿ ဟိတသုခဿ
ပတ္တိယာ အနုပါယဘူတော မနသိကာရော အနုပါယမနသိကာရော။-ဋီကာ။]
ဥပ္ပထမနသိကာရော၊ လမ်းရိုးလမ်းမှန် မဟုတ်သောအားဖြင့် စိတ်၌ပြုခြင်း
(နှလုံးသွင်းခြင်း) တည်း။ အနိစ္စော၊ အနိစ္စဖြစ်သော လောကီခန္ဓာငါးပါး၌။
နိစ္စန္တိဝါ၊ နိစ္စဟူ၍လည်းကောင်း။ ဒုက္ခော၊ ဒုက္ခဖြစ်သောလောကီခန္ဓာငါးပါး
၌။ သုခန္တိ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ အနတ္တနိ၊ အတ္တ-မဟုတ်သော လောကီခန္ဓာ
ငါးပါး၌။ အတ္တာတိ ဝါ၊ အသုဘော၊ သုဘ-မဟုတ်သော လောကီခန္ဓာ
ငါးပါး၌။ သုဘန္တိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ မနသိကာရော၊ စိတ်၌ပြု
ခြင်း (နှလုံးသွင်းခြင်း) တည်း။ တံ၊ ထို အယောနိသောမနသိကာရ-ကို။
တတ္ထ၊ ထို သုဘနိမိတ်၌။ ဗဟုလံ၊ များစွာ။ ပဝတ္ထယတော၊ ဖြစ်စေသော
ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ကာမစွန္ဒော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေန၊ ကြောင့်။
ဘဂဝါ၊ သည်။ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ။ပ။ ဝေပုလ္လာယာ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
မျှော်။

“ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုဘနိမိတ္တံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို
သုဘနိမိတ်၌။ အယောနိသော မနသိကာရဗဟုလံကာရော၊ စီးပွား
ချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း
ခြင်းကို ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊
ဤ စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်သော အားဖြင့်
နှလုံးသွင်းခြင်းကို ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာ ပြုခြင်းသည်။
အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်သေးသော။ ကာမစွန္ဒဿ ဝါ၊ ၏မူလည်း။
ဥပ္ပာဒါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပြီးသော။
ကာမစွန္ဒဿ ဝါ၊ ၏မူလည်း။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာဖြစ်ခြင်း
ငှာလည်းကောင်း။ ဝါ၊ တီးပွားခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဝေပုလ္လာ-
ယ၊ ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ လည်းကောင်း။
အာဟာရော၊ အကြောင်းတည်း။” (အာဟာရေတိ ပစ္စယော
အတ္တနော ဖလံ အာဟာရတိတိ ကတော။-ဋီကာ။)-[မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်
ပါဠိတော်၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၊ သာကစ္ဆဝဂ်၊ အာဟာရ-သုတ်။]

၆၃၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ပန၊ ကား အသုဘနိမိတ္တံ အသုဘနိမိတ်၌။ ယောနိသောမနသိကာ-
 ရေန၊ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် စိတ်၌ထားခြင်း နှလုံးသွင်းခြင်း
 ကြောင့်။ အယ၊ ထို ကာမစွန္ဒ-ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။
 အသုဘနိမိတ္တံ နာမ၊ မည်သည်ကို။ (ဝေ၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) အသုဘမ္ပိ၊
 အသုဘအာရုံရှိသော ပဌမဈာန်သည် လည်းကောင်း။ အသုဘာရမ္မဏမ္ပိ၊
 အသုဘအာရုံသည်လည်းကောင်း။ အသုဘနိမိတ္တံ နာမ၊ မည်၏။ [အသုဘန္တိ
 အသုဘဇ္ဈာန် ဥတ္တရပဒလောပန၊ တံ ပန ဒသသု အဝိညာဏက အသု-
 ဘေသု စ ကေသာဒိသု သဝိညာဏကအသုဘေသု စ ပဝတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဒ္ဓိကာ။]
 ယောနိသော မနသိကာရော နာမ၊ မည်သည်။ ဥပါယမနသိကာရော၊ အလို
 ရှိအပ်သော စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏ အကြောင်းအားဖြင့် စိတ်၌ထား
 ခြင်း (နှလုံးသွင်းခြင်း) တည်း။ ပထမနသိကာရော၊ လမ်းရိုး လမ်းမှန်အား
 ဖြင့် စိတ်၌ထားခြင်း (နှလုံးသွင်းခြင်း) တည်း။ အနိစ္စေ၊ ၌။ အနိစ္စန္တိ ဝါ၊
 ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဒုက္ခေ၊ ၌။ ဒုက္ခန္တိ ဝါ၊ အနတ္တနိ အနတ္တာတံ ဝါ။
 အသုဘေ အသုဘန္တိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ မနသိကာရော၊ စိတ်၌ထား
 ခြင်း (နှလုံးသွင်းခြင်း) တည်း။ တံ၊ ထို ယောနိသောမနသိကာရ-ကို။ တတ္ထ၊
 ထို အသုဘနိမိတ်၌။ ဗဟုလံ၊ များစွာ။ ပဝတ္တယတော၊ ဖြစ်စေသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမစွန္ဒေ၊ ကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ။ပ။ ပဟာနာယာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟံ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အသုဘနိမိတ္တံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ တတ္ထ၊ ထို အသုဘ
 နိမိတ်၌။ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလံကာရော၊ စီးပွားချမ်းသာကို
 ရခြင်း၏ အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို ကြိမ်ဖန်များစွာ
 အလေ့အလာပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤ ယောနိသောမနသိ
 ကာရ၊ ဗဟုလံကာရ-သည်။ အနုပ္ပန္နဿ၊ သော။ ကာမစွန္ဒဿ ဝါ၊
 ၏မူလည်း။ အနုပ္ပာဒါယ၊ မဖြစ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်
 ပြီးသော။ ဝါ၊ ဖြစ်ပြီးသော ကာမစွန္ဒ-နှင့်တူသော။ ကာမစွန္ဒဿ
 ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ မဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း။
 အာဟာရော၊ အကြောင်းတည်း။” - [မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်၊
 ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၊ သာကစ္ဆဝဂ်၊ အာဟာရ-သုတ်။]

အံပိစ၊ သည်သာမက-သေး။ (ပါဠိတော်နည်းမှတစ်ပါး အဋ္ဌကထာနည်း
 ကား။) အသုဘနိမိတ္တဿ၊ တဆယ့်တစ်ပါးသော အသုဘတို့၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်

ဓမ္မာနုပဿနာနိဝရဏပဗ္ဗအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၃၇

အခြင်းအရာဟူသော အာရုံကို။ ဥဂ္ဂဟော၊ သင်ယူခြင်းလည်းကောင်း။ (တနည်း) အသုဘနိမိတ္တဿ၊ အသုဘအာရုံကို။ ဥဂ္ဂဟော၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်တိုင်အောင် သင်ယူခြင်း ကျင့်ခြင်းလည်းကောင်း။ [ကောဒသသု အသုဘေသု ပဋိက္ခုလ္လကာရဿ ဥဂ္ဂဏှနံ၊ ယထာ ဝါ တတ္ထ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တထာ ပဋိပတ္တိ အသုဘနိမိတ္တဿ ဥဂ္ဂဟော။-ဋီကာ။] အသုဘဘာဝနာနုယောဂေါ၊ ဥပစာရ-အပ္ပနာတိုင်အောင် ဘာဝနာကို အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းလည်းကောင်း။ [ဥပစာရပ္ပနာဝဟာယ အသုဘဘာဝနာယ အနုယုဉ္ဇနာ အသုဘဘာဝနာနုယောဂေါ။-ဋီကာ။] ဣန္ဒြိယေသု၊ စက္ခုစသားခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌။ ဂုတ္တဒ္ဓါရတာ၊ စောင့်ရှောက် အပ်သော ဒ္ဓါရရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဘောဇနေ၊ ဘောဇဉ်၌။ မတ္တညူတာ၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ကလျာဏမိတ္တတာ၊ ကောင်းသောမိတ်ဆွေ ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ သပ္ပာယကထာ၊ လျှောက်ပတ်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှာ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

ဟိ၊ မှန်။ ဒသဝိဓံ၊ ဆယ်ပါးအပြားရှိသော။ [“ကောဒသဝိဓံ” ရှိလျှင် ရွှေ့နောက်ညီ၏။] အသုဘနိမိတ္တံ၊ ကို။ ဥဂ္ဂဏှန္တဿာပိ၊ သင်ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း။ (ပဟိယတိ-၌ စပ်။) ဘာဝေန္တဿာပိ၊ ပွားစေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း။ ဣန္ဒြိယေသု၊ တို့၌။ ပိဟိတဒ္ဓါရဿာပိ၊ ပိတ်အပ်သော တံခါးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း။ စတုန္တံ၊ လေးလုတ်ကုန်သော။ (အာလောပါနံ၊ ဆွမ်းလုတ်တို့၏ လည်းကောင်း။) ပဉ္စန္တံ၊ ကုန်သော။ အာလောပါနံ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ ဩကာသေ၊ တည်လောက်ရာအရပ်သည်။ (ဝမ်းတွင်း၌ တည်ရာအရပ်သည်။) သတိ၊ လတ်သော်။ ဥဒကံ၊ ကို။ ပိဝိတွာ၊ ရှိ။ (လေးငါးလုတ်ကို မစားတော့ပဲ ရေကိုသောက်၍။) ယာပနသိလတာယ၊ မျှတခြင်းအလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဘောဇနမတ္တညူနောပိ၊ ဘောဇဉ်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း။ ကာမစ္ဆန္ဒေ၊ ကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ တေနော၊ ကြောင့်ပင်။ စတ္တာရော ပဉ္စ အာလောပေ။ပ။ဘိက္ခုနောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာပတိနာ၊ သည်။) ဗုတ္တံ၊ မဟာနိဒ္ဒေသ-၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

စတ္တာရော အာလောပေ၊ လေးလုတ်သော ဆွမ်းလုတ်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း။ ပဉ္စ အာလောပေ၊ တို့ကိုသော်လည်းကောင်း။

၆၃၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

အဘူတော၊ မစားမူ၍။ (မစားပဲ ချန်ထား၍။) ဥဒကံ၊ ကို။ ပိဝေ၊ သောက်ရာ၏။ (တေ၊ ဤ လေးလုတ်ငါးလုတ် မစားပဲချန်၍ ရေကိုသောက်ခြင်းသည်။) ပဟိတတ္ထဿ၊ ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ကွက်ပဲ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ယောဂီ ရဟန်း၏။ ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ခြင်းငှာ။ အလံ၊ စွမ်းနိုင်၏။

အသုဘကမ္မိကတိဿတ္ထေရသဒိသေ၊ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သော တိဿ-ထေရ်နှင့်တူကုန်သော။ အသုဘဘာဝနာရတေ၊ အသုဘဘာဝနာ၌ မွေ့လျော်ကုန်သော။ ကလျာဏမိတ္တေ၊ ကောင်းသော သိတင်းသုံးဖော် တို့ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ မှီဝဲသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ပဟိ-ယတိ၊ ၏။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ ရပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်းအစရှိသော ဣရိယာပုထ် တို့၌။ ဒသအသုဘနိဿိတ သပ္ပာယကထာယ၊ ဆယ်ပါးသော အသုဘ၌ မှီသော လျောက်ပတ်သော စကားဖြင့်။ (ကာမစ္ဆန္ဒော) ပဟိယတိ။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဆ ဓမ္မာ။ပ။သံဝတ္တန္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ (မယာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤ အကြောင်း တို့ဖြင့်။ ပဟိနကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ကာမစ္ဆန္ဒ-ရှိသော ရဟန်း ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အာယတိ၊ နောင်အခါ၌။ အနုပ္ပာဒေါ၊ မဖြစ် ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ [တိဿ-ထေရ်၏ ဝတ္ထုကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ပါဠိတော်၊ သီလနိဇ္ဈေသ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ-အခန်း၌ ရှုပါ။]

ပန၊ ကား။ ပဋိသနိမိတ္တေ၊ ၌။ အယောနိသောမနသိကာရေန၊ ကြောင့်။ ဗျာပါဒဿ၊ ၏။ ဥပ္ပာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို ပဋိသနိမိတ္တေ-အစရှိသောပါဌ၌။ ပဋိသမ္ပိ၊ စိတ်ကိုထိပါးတတ်သော ရှေးရှေးသောဒေါသ-သည်လည်း။ ပဋိသနိမိတ္တံ၊ နောက်နောက်သော ဒေါသ-၏အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ပဋိသနိမိတ်တည်း။ ပဋိသဘုရမ္မဏမ္ပိ၊ ဒေါသ၏အကြောင်း ဖြစ်သော အာရုံသည်လည်း။ ပဋိသနိမိတ္တံ၊ တည်း။ အယောနိသောမနသိ-ကာရော၊ သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောနိဝရဏ-တို့၌။ ဧကလက္ခဏောဝ၊ တူသောလက္ခဏာရှိသည်သာ။ [အယောနိသော မနသိကာရော နာမ အနုပါ-ယမနသိကာရော ဥပ္ပထမနသိကာရော-စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော တူသော လက္ခဏာရှိသည်သာ။] တံ၊ ထို အယောနိသော မနသိကာရ-ကို။ တသ္မိံ

ဓမ္မာနုပဿနာနိဝရဏပဗ္ဗအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၃၉

နိမိတ္တော၊ ထို ပဋိသမ္ဘိ၊ ပဋိသဘာရမ္မဏမ္ဘိ-ဟုဆိုအပ်ပြီးသော နှစ်မျိုးသောပဋိသ-
နိမိတ်၌။ ဗဟံ၊ စွာ။ ပဝတ္ထယတော၊ သန္တာန်၌။ ဗျာပါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
တေန၊ ကြောင့်။ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ပဋိသနိမိတ္တံ။ပ။ ဝေပုလ္လယာ”တိ၊
ဟူ၍။ ဘဂဝါ အာဟ။ [အနက် ရှေးနည်းမှီး၍ ပေးပါ။]

ပန၊ ကား။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာရှိသော။ ဝါ၊ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော။
[မေဇ္ဇတိ သိနိယုတိတိ မိတ္တော၊ ဟိတေသီ ပုဂ္ဂလော။ တသ္မိံ မိတ္တေ ဘဝါ၊
မိတ္တဿ ဝါ သောတိ မေတ္တာ၊ ဟိတေသိတာ။ တဿာ မေတ္တာယ။-ဋီကာ။]
စေတောဝိမုတ္တိယာ၊ စိတ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏဝို့မှ လွတ်ကြောင်းဖြစ်
သော သမာဓိ၌။ ယောနိသောမနသိကာရေန၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထို ဗျာပါဒ
ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို မေတ္တာယ စေတော-
ဝိမုတ္တိယာ-ဟူသောပါဠိ၌။ မေတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သော်။ ဝါ၊
ဆိုအပ်ရာ၌။ အပ္ပနာပိ၊ အပ္ပနာ-မေတ္တာ သည်လည်းကောင်း။ ဥပစာရေပိ၊
ဥပစာရ-မေတ္တာ သည်လည်းကောင်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ စေတောဝိမုတ္တိတိ၊ ဟူ၍။
(ဝုတ္တေ၊ သော်။ ဝါ၊ ၌။) အပ္ပနာဝ၊ အပ္ပနာ-မေတ္တာသည်သာ။ (ဝဇ္ဇတိ။)
ယောနိသောမနသိကာရော၊ သည်။ ဝုတ္တလက္ခဏောဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော
လက္ခဏာရှိသည်သာ။ [“ယောနိသောမနသိကာရေ နာမ ဥပါယမနသိကာ-
ရေ၊ ပထမနသိကာရေ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသည်သာ။]
တံ၊ ထိုယောနိသောမနသိကာရကို။ တတ္ထ၊ ထို အပ္ပနာမေတ္တာ၊ ဥပစာရ-
မေတ္တာ၌။ ဗဟုလံ၊ စွာ။ ပဝတ္ထယတော၊ သည်။ ဗျာပါဒေါ၊ ကို။ ပဟိ-
ယတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ မေတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ။ပ။
ပဟာနာယာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ အာဟ။ [အနက်လွယ်ပြီ။]

အပိစ၊ သေး။ မေတ္တာနိမိတ္တဿ၊ နောက်နောင်သော မနသိကာရ၏
အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးရှေးသောမေတ္တာ မနသိကာရကို။ ဥဂ္ဂဟော၊
သတ္တဝါတို့၌ စီးပွား ချမ်းသာကို ဆောင်ခြင်းကို ဖြစ်စေပုံ ဖြစ်စေနည်း
ကို သင်ယူခြင်းလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်တိုင်အောင် သင်ယူခြင်း
လည်းကောင်း။ [သတ္တေသုမေတ္တာယနဿ ဟိတူပသံဟာရဿ ဥပ္ပာဒနံ ဝတ္တနံ
မေတ္တာနိမိတ္တဿ ဥဂ္ဂဟော ပဌမုပ္ပဇ္ဇန္တာ မေတ္တာမနသိကာရော ပရတော
ဥပ္ပဇ္ဇနကဿ ကာရဏဘာဝတော မေတ္တာမနသိကာရောဝ မေတ္တာနိမိတ္တံ။-
ဋီကာ။] မေတ္တာဘာဝနာနုယောဂေါ၊ ဥပစာရသမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိ-
ဟူသော မေတ္တာဘာဝနာကို အဖန်ဖန်အားထုတ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ကမ္မဿ-
ကတာပစ္စုဂေက္ခဏာ၊ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း

လည်းကောင်း။ ပဋိသင်္ခါနဗဟုလတာ၊ ဒေါသ၏အပြစ် မေတ္တာ၏အကျိုးကို ဟုတ်မှန်စွာ စဉ်းစားဆင်ခြင်တတ်သော ဉာဏ်ပညာ၏ များသည်၏အဖြစ် လည်းကောင်း။ [ဒေါသမေတ္တာသု ယာထာဝတော အာဒိနဝါနိသံသာနံ ပဋိသင်္ခါနံ ဝိမံသာ ဣဓ ပဋိသင်္ခါနံ။ - ဋီကာ။] ကလျာဏ မိတ္တတာ၊ မေတ္တာဖြင့် နေလေ့ရှိသော ကောင်းသောမိတ်ဆွေရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ [မေတ္တာဝိ ဟာရိကလျာဏမိတ္တဝန္တတာ ဣဓ ကလျာဏ မိတ္တတာ။ - ဋီကာ။] သပ္ပာယ်ကထာ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆ ဓမ္မာ ဗျာပါဒဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

ဟိ၊ ချဲ့။ သြဒိဿက အနောဒိဿကဒိဿာဖရဏာနံ^၁၊ အတ္တ၊ အတိပိယ သဟာယ၊ မဇ္ဈတ္တ၊ ဝေရီ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အပြားအားဖြင့် ရည်ညွှန်းခြင်းရှိသော

၁။ သြဒိဿက။ပ။ဖရဏံ။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်ညွှန်း၍+ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော ဖြန့်ခြင်း တည်း။ သြဒိဿာ၊ ခြင်း။ ပဝတ္တ-အနက်၌ က-ပစ္စည်း၊ ဥ-ကို သြဝုဒ္ဓိပြု၊ ဒ-တလုံးကို ချေ။ သြဒိဿာယေဝ သြဒိဿကာ။ ဖရဏာနှင့် ကမ္မဓာရယ်တွဲ။ မိမိကို ရည်ညွှန်း၍ ဖြန့်ခြင်း၊ မိမိ၏ “အလွန်ချစ်အပ်သူ” ဟူသော အတိပိယ-ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ညွှန်း၍ ဖြန့်ခြင်း၊ ချစ် မချစ်-နှစ်မျိုး၏ အလယ်အလတ်၌ ဖြစ်သော မဇ္ဈတ္တပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ညွှန်း၍ ဖြန့်ခြင်း၊ ရန်သူပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ညွှန်း၍ ဖြန့်ခြင်း-အားဖြင့် ရည်ညွှန်း၍ မေတ္တာဖြစ်ခြင်းကို “သြဒိဿကမေတ္တာဖရဏ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ မရည်ညွှန်းပဲ သဗ္ဗေ သတ္တာ အဝေရာ ဟောန္တု-စသည်ဖြင့် ဖြန့်ခြင်းကို “အနောဒိဿကမေတ္တာဖရဏ” ဟု ဆိုသည်။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိဿာယ အဝေရာ ဟောန္တု-စသည်ဖြင့် ဖြန့်ခြင်းကို “ဒိဿာဖရဏ” ဟု ဆိုသည်။ ပေတ္တာဖြန့်ပုံကို သင်ယူရာ၌ ဤသုံးမျိုးတွင် တမျိုးမျိုးဖြင့် သင်ယူနိုင်သော ကြောင့် “အညတရဝသေန” ဟု ဆိုသည်။ [သြဒိဿကအနောဒိဿကဒိဿာဖရဏာ-နန္တိ အတ္တအတိပိယသဟာယမဇ္ဈတ္တဝေရီဝသေန သြဒိဿကတာ၊ သိမာသဗ္ဗေဒေ ကတေ အနောဒိဿကတာ။ ကောဒိဒိဿာဖရဏဝသေန ဒိဿာဖရဏတာ မေတ္တာယ ဥဂ္ဂဟဏေ ဝေဒိတမ္ဘာ။ - ဋီကာ။]

တနည်း။ ။မည်သည့် ကျောင်းတိုက်၌ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် စသည်ဖြင့်လည်း ကောင်း၊ မည်သည့်လမ်း၏ ဝဲယာ၌ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မည်သည့်ရွာ၌ ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း-ဤသို့ ညွှန်ပြ၍ ဖြစ်သော မေတ္တာဖြစ်ခြင်းကို “သြဒိဿကဒိဿာဖရဏ (ညွှန်ပြအပ်သော ဝိဟာရ-စသော အရပ်တို့၌ ဖြန့်ခြင်း)” ဟု ဆိုသည်။ ဝိဟာရ-အစရှိသော အရပ်တို့ကို သီးခြား ညွှန်ပြမှုမရှိပဲ “ပုရတ္ထိမာယ ဒိဿာယ အဝေရာ ဟောန္တု” စသည်ဖြင့် ဖြန့်ခြင်းတို့ “အနောဒိဿကဒိဿာဖရဏ” ဟု ဆိုသည်။ ဤနည်း၌ကား သုံးမျိုးမခွဲပဲ နှစ်မျိုးသာ ခွဲသည်။ [ဝိဟာရရစ္ဆံသာဝါမာဒိဝသေန ဝါ သြဒိဿကဒိဿာဖရဏံ။ ဝိဟာရာဒိဥဒ္ဓေသ-ရဟိတံ ပုရတ္ထိမာဒိဒိဿာဝသေန အနောဒိဿကဒိဿာဖရဏန္တိ ဧဝံ ဋီဓာ ဥဂ္ဂဟဏံ သန္ဓာယ သြဒိဿကအနောဒိဿကဒိဿာဖရဏာနံ” န္တိ ဝုတ္တံ။ - ဋီကာ။]

ဓမ္မာနုပဿနာနိဂရဏပဗ္ဗအဖွင့်]၊ ဘာသာဋီကာ

၆၄၁

မေတ္တာဖြန့်ခြင်း၊ အတ္တ အတိပိယသဟာယ-စသည်ဖြင့် ရည်ညွှန်းခြင်း မရှိ
သော မေတ္တာဖြန့်ခြင်း၊ အရှေ့အရပ်အစရှိသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ မေတ္တာ
ဖြန့်ခြင်းတို့တွင်။ [ဋီကာ၌ နောက်တနည်း ဖွင့်ထားသည်ကို အဓိပ္ပာယ်၌
ကြည့်ပါ။] အညတရဝသေန၊ အမှတ်မထား တပျိုးပါးသော ဖြန့်ခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့်။ မေတ္တာ၊ ကို။ ဥဂ္ဂဏန္တဿာပိ၊ သင်ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။
ဗျာပါဒေါ၊ ကို။ ပဟိယတိ၊ ၏။ ဩဓိသော၊ အနာဓိသော ဖရဏ-
ဝသေန၊ ဣတ္ထိ ပုရိသ-အစရှိသော အပိုင်းအခြားအားဖြင့် လည်းကောင်း၊
ဣတ္ထိ ပုရိသ-အစရှိသော အပိုင်းအခြား မဟုတ်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း
ဖြန့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ မေတ္တာ၊ ကို။ ဘာဝေန္တဿာပိ၊ ပွားစေသောပုဂ္ဂိုလ်
သည်လည်း။ (ဗျာပါဒေါ ပဟိယတိ။)

“တံ၊ သည်။ တေဿ၊ ဤသူအား။ ကုဒ္ဓေါ၊ စိတ်ဆိုးသည်။ (သမာ
နော၊ သော်။) ကိံ ကရိဿသိ၊ အဘယ်ကို ပြုနိုင်လိမ့်မည်နည်း။ ဝါ၊
ဘာလုပ်နိုင်လိမ့်မည်နည်း။ အဿ၊ ထို သူတပါး၏။ သီလာဒီနိ၊ သီလ-
အစရှိသော ဂုဏ်တို့ကို။ ဝိနာသေတုံ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ။ သက္ခိဿသိ ကိံ၊
စွမ်းနိုင်လိမ့်မည်လော။ တံ၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ကမ္မေန၊ ကြောင့်။
အာဂန္တော၊ ဤဘဝသို့ ရောက်လာ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ကမ္မေနော၊
ကြောင့်ပင်။ ဂမိဿသိ နန၊ နောက်ဘဝသို့ သွားရလိမ့်မည်မဟုတ်လော။
ပရဿ၊ သူတပါးအား။ ဝါ၊ ကို။ ကုဇ္ဈနံ နာမ၊ စိတ်ဆိုးခြင်းမည်သည်။
ဝိတစ္စိတင်္ဂါရ တတ္ထအယသလာကဂူထာဒီနိ၊ ကင်းသောအလံ့ရှိသော မီးကျိုး၊
အလွန်ပူသောသံချောင်း၊ မစင်-အစရှိသည်တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။
ပရံ၊ ကို။ ပဟရိတုကာမတာသဒိသံ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းငှာ အလိမ့်သူ၏ အဖြစ်နှင့်

၁။ ဩဓိသော မေတ္တာ ဖရဏ။ ။တတ္ထ သဗ္ဗေ သတ္တာ၊ ပါဏာ၊ ဘူတာ၊ ပုဂ္ဂလာ၊
အတ္တဘာဝပရိယာပန္နာတိ ဧတေသံ ဝသေန ပဉ္စဝိဓာ၊ ဧကေကသ္မိံ အဝေရာ ဟောန္တ၊
အဗျာဗဇ္ဈာ၊ အနိဿာ၊ သုခိ အတ္တာနံ ပရိဟရန္တ၊ စတုဓာ ပဝတ္တိတော ဝိသတိဝိဓာ
အနာဒိဿကဖရဏာ မေတ္တာ။ သဗ္ဗာ ဣတ္ထိယော၊ ပုရိသာ၊ အရိယာ၊ အနရိယာ၊
ဒေဝါ၊ မနုဿာ၊ ဝိနိပါတိကာတိ သတ္တောမိကရဏဝသေန ပဝတ္တာ သတ္တဝိဓာ၊
အဋ္ဌဝိသတိ ဝိဓာ ဝါ၊ (သဗ္ဗာ ဣတ္ထိယော-စသော ခုနစ်ပါးတည်း၊ အဝေရာ
ဟောန္တ-စသည် လေးပါးဖြင့်မြောက်၊ နှစ်ဆယ်ရှစ် ဖြစ်၏။) ဒသဟိ ဒိသာဟိ
ဒိသာမိကရဏဝသေန ပဝတ္တာ ဒသဝိဓာ၊ ဧကေကာယ ဝါ ဒိသာယ သတ္တာဒိ
ဣတ္တာဒိ အဝေရာဒိဘေဒေန အသိတာမိက စတုသတပွဘေဒါ စ ဩဓိသော ဖရဏာ
ဝေဒိတဗ္ဗာ။-ဋီကာ။

၆၄၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

တုံသည်။ ဟောတိ (နန္ဒ)၊ လော။ ဒေသောပိ၊ ဤ သူတပါးသည်လည်း။
တဝ၊ သင့်အား။ ကုဗ္ဗေ၊ သည်။ (သမာနော။) ကိံ ကရိယတိ၊ နည်း။
တေ၊ သင်၏။ သီလာဒီနိ၊ တို့ကို။ ဝိနာသေတုံ၊ ငှာ။ သက္ခိယတိ ကိံ၊
မည်လော။ သေ (ဒေသော)၊ ဤ သူတပါးသည်။ အတ္တနော ကမ္မေန
အာဂန္တော အတ္တနော ကမ္မေနော ဂမိယတိ။

အပ္ပဋိစ္စိတပဟေဏကံ ဝိယ၊ လက်မခံအပ်သော လက်ဆောင်သည် ကဲ့သို့
လည်းကောင်း။ (လက်မခံအပ်သော လက်ဆောင်ကို ပေးတဲ့သူပြန်ရသကဲ့သို့
လည်းကောင်း။) ပဋိဝါတံ၊ လေညာသို့။ ခိတ္တရဇောမုဋ္ဌိ ဝိယ စ၊ ပစ်
လွှင့်အပ်သော မြို့မှန်ဆုပ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ (မြို့မှန်ကို လက်ဖြင့် ဆုပ်၍
လေညာသို့ ပစ်လွှင့်သောအခါ ကိုယ့်အပေါ်သို့ ပြန်ရောက်သကဲ့သို့လည်း
ကောင်း။) တေဿေဝ၊ ဤ သူတပါး၏သာ။ သေ (ဒေသော) ကောဓော၊
သည်။ မတ္တကေ၊ အထက်၌။ ပတိဿတိ၊ ကျလတ္တံ။” ဣတိ ဝေ၊ သို့။
အတ္တနော စ၊ ၏လည်းကောင်း။ ပရဿ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ ကမ္မဿ-
ကတံ၊ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတောပိ၊ ဆင်
ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ဗျာပါဒေါ ပဟိယတိ။) ဥဘယကမ္မဿ-
ကတံ၊ နှစ်ယောက်လုံး၏ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ပစ္စ-
ဝေက္ခိတော၊ ဆင်ခြင်၍။ ပဋိသင်္ခါနေ၊ အသင့်အားဖြင့် ရွတ်တ်သော
ဉာဏ်၌။ ဌိတဿာပိ၊ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ဗျာပါဒေါ ပဟိ-
ယတိ။) အဿဂုတ္တတ္ထေရသဒိသေ၊ အဿဂုတ္တ - ထေရ်နှင့် တူကုန်သော။
မေတ္တာဘာဝနာရတေ၊ မေတ္တာဘာဝနာ၌ မွေ့လျော်ကုန်သော။ ကလျာဏ-
မိတ္တေ၊ တို့ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ သည်လည်း။ ဗျာပါဒေါ ပဟိယတိ။
ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ ရပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်း အစရှိသော ဣရိယာပုတ်တို့၌။
မေတ္တာနိဿိတသပ္ပာယကဏ္ဍာယပိ၊ မေတ္တာ၌မှီသော လျှောက်ပတ်သော စကား
ဖြင့်လည်း။ (ဗျာပါဒေါ) ပဟိယတိ။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဆ ဓမ္မာ-
ဗျာပါဒဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ (မယာ) ဝုတ္တံ။ ပန၊
ဆက်။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဟိနဿ၊
သော။ ဗျာပါဒဿ၊ ၏။ အနာဂါမိမဂ္ဂန၊ ဖြင့်။ အာယတိံ၊ ၌။
အနုပ္ပာဒေါ ဟောတိ၊ ဣတိ ပဇာနာတိ။ အယောနိသောမနသိကာရေန၊

၁။ အယောနိသော မနသိကာရေန။ ။ယေန အယောနိသောမနသိကာရေန
အရတိအာဒိကာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ သော အရတိအာဒိသု အယောနိသောမသိကာရော။ တေန
နိပ္ပာဒေတဓမ္မ ဟိ ဣဒံ ဘုမ္မံ။ [အယောနိသောမနသိကာရ-သည့်အကြောင်း၊ အရတိ

ကြောင့်။ (ဥပ္ပန္နေသု၊ ကုန်သော။) အရတိအာဒိသု၊ အစရှိသော တရား
တို့ကြောင့်။ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဥပ္ပာဒေါ ဟောတိ။ [ဤနေရာ၌ “အရတိ
နာမ ဥက္ကဏ္ဍိတတာ” ဟု ဝါကျတခု ကျနေသည်။ သူတို့ပဋ္ဌာနဝိဘင်း
အစရှိသည်တို့၌ ဤဝါကျပါ၏။] အရတိ နာမ၊ မည်သည်။ ဥက္ကဏ္ဍိတတာ၊
ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်တည်း။ (အထက်၌တည်သော လည်ရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။
ဝါ၊ လည်တမေ့မေ့ ရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။) တန္တိ နာမ၊ မည်သည်။
ကာယာလသိယတာ၊ ကိုယ်၏ ပျင်းရိသည်၏အဖြစ်တည်း။ ဝိဇမ္ဗိတာ နာမ။
ကာယဝိနမနာ၊ ကိုယ်ကို ဖောက်ဖောက် ပြန်ပြန် ညှတ်စေ ခြင်းတည်း။
ဘတ္တသမ္ပဒေါ၊ နာမ။ ဘတ္တမုစ္ဆာ၊ ထမင်းကြောင့်ဖြစ်သော တောဝေခြင်း
တည်း။ ဘတ္တပရိဋ္ဌာဟော၊ ထမင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပူလောင်ခြင်းတည်း။
စေတသော၊ လီနတ္တံ နာမ။ စိတ္တဿ၊ ၏။ လီနာကာရော၊ တုန့်ဆုတ်
သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာတည်း။ ဣမေသု အရတိ အာဒိသု၊
ဤ ပြီးစေထိုက်သော အရတိ-အစရှိသော တရားတို့ကြောင့်။ အယောနိ-
သောမနသိကာရံ၊ ကို။ ဗဟုလံ၊ စွာ။ ပဝတ္ထယတော၊ သန္တာန်၌။
ထိနမိဒ္ဓံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေန၊ ကြောင့်။ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ ဝေပုလ္လယာ”
တိ၊ -ဟူ၍။ (ဘဂဝါ) အဘဟ။

“ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရတိ၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌ မမွေ့လျော် ခြင်းသည်။
တန္တိ၊ ကိုယ်၏ ပျင်းရိခြင်းသည်။ ဝိဇမ္ဗိတာ၊ ကိုယ်လက် ဆန့်တန်းခြင်း
သည်။ ဘတ္တသမ္ပဒေါ၊ ထမင်းဆီ ယစ်ခြင်းသည်။ စေတသော၊ စိတ်
၏။ လီနတ္တံ၊ တုန့်ဆုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ တတ္ထ၊ ထို ဖြစ်စေ
ထိုက်သော အရတိ-အစရှိသော တရားတို့ကြောင့်။ အယောနိသောမနသိ-
ကာရဗဟုလိကာရော၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ ပ။ အာဟာရော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ ယောနိသော မနသိကာရေန၊ ကြောင့်။ (ဥပ္ပန္နေသု။)
အာရမ္မဓာတုအာဒိသု၊ အာရမ္မဓာတု- အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ အဿ၊ ထို
ထိနမိဒ္ဓံ-ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ အာရမ္မဓာတု နာမ၊ မည်

အစရှိသည်တို့ကား အကျိုးတည်း။ ထို အရတိ-အစရှိသည်တို့သည်လည်း ထိနမိဒ္ဓံ
အစရှိသည်တို့၏ အကြောင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤအတိုင်း နိဿယ-ပေးတား
သည်။] သေနယော ဣတော ပရေသုပိ၊ ဥက္ကဏ္ဍိတာ ပန္တသေနာသနေသု အဓိ-
ကုသလဓမ္မေသု စ ဥပ္ပဇ္ဇနဘာဝရိပ္ပိနာ။-ဋီကာ။

၆၄၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

သည်။ ပဌမာ ရမ္မဝီရိယံ^၁၊ ပထမ-အားထုတ်ကြောင်း ဝီရိယ-တည်း။ နိက္ကမ-
ဓာတု နာမ၊ မည်သည်။ ကောသဇ္ဇတော၊ ပျင်းသု၏အဖြစ်မှ။ နိက္ခန္တ-
တာယ၊ ထွက်မြောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတော၊ ထို အာရမ္မဓာတု-
ဝီရိယ-ထက်။ ဗလဝတရံ၊ သာ၍အားရှိသော ဝီရိယ-တည်း။ ပရက္ကမဓာတု
နာမ၊ မည်သည်။ ပရံ ပရံ၊ ထိုနောက် ထိုနောက်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အဆင့်
ဆင့်ဖြစ်သော။ ဌာနံ၊ မြတ်သောအရာကို။ အက္ကမနတော၊ ရောက်တတ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတောပိ၊ ထိုနိက္ကမဓာတုဝီရိယ-ထက်လည်း။
ဗလဝတရံ၊ တည်း။ တိပ္ပဘေဒေ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော။ ဣမသ္မိံ ဝီရိယေ၊
ကို။ (နိပ္ပာဒေတဗ္ဗေ၊ ပြီးစေထိုက်သော်။)၊ ယောနိသော မနသိကာရံ၊ ကို။
ဗဟုလံ၊ စွာ။ ပဝတ္ထယတော၊ သည်။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ကို။ ပဟိယတိ၊ အပ်၏။
တေန၊ ကြောင့်။ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ။ပ။ ပဟာနာယာ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

“ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အာရမ္မဓာတု၊ အစရွေ့ဖျား သတိထား၍ ကြိုးစား
မပြတ် အာရမ္မဓာတ်ဟူသော ဝီရိယ-သည် လည်းကောင်း။ နိက္ကမဓာတု၊
ကောသဇ္ဇမှ ထွက်မြောက်ရအောင် လုံ့လမပြတ် နိက္ကမ-ဓာတ်ဟူသော
ဝီရိယ-သည်လည်းကောင်း။ ပရက္ကမဓာတု၊ တဆင့်တဆင့် မြင့်ထက်မြင့်သို့
အသင့်ရောက်တတ် ပရက္ကမ-ဓာတ်ဟူသော ဝီရိယ-သည် လည်းကောင်း။
အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ထို ဖြစ်စေထိုက်သော အာရမ္မ-ဓာတ် အစရှိသောတရားတို့ကို။
(နိပ္ပာဒေတဗ္ဗေသု၊ ကုန်လတ်သော်) ။ပ။ အာဟာရော။

အပိစ၊ သေး။ (ပါဠိတော်နည်းမှတစ်ပါး အဋ္ဌကထာနည်းကား။) အတိ-
တောဇနေ၊ အလွန်စားခြင်း၌။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟော၊ ထိနမိဒ္ဓ-၏အကြောင်းဟု မှတ်
ယူခြင်းလည်းကောင်း။ ဣရိယာပထသမ္ပရိဝတ္တနတာ၊ ဣရိယာပုထိကို ပြောင်းလွှဲ
ခြင်းရှိသ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ အာလောကသညာမနသိကာရော၊ အရောင်
အလင်း၌ဖြစ်သော သညာနှင့်ယှဉ်သော နှလုံးသွင်းခြင်း လည်းကောင်း။
အဗ္ဗောကာသဝါသော၊ လွှတ်တီးခေါင်၌ နေခြင်းလည်းကောင်း။ ကလျာဏ-

၁။ ပဌမာရမ္မဝီရိယံ-စသည်။ ။ကုသလဓမ္မပဋိပတ္တိယာ ပဌပနသဘာဝတာယ၊ တပွဲဦး-
ပက္ခာနံ ပိသောသနသဘာဝတာယ စ အာရမ္မဓာတုအာဒိတော ပဝတ္ထဝီရိယန္တိ
အာဟ “ပဌမာရမ္မဝီရိယ”န္တိ၊ ယသ္မာံ ပဌမာရမ္မမတ္တဿ ကောသဇ္ဇဝိဓေနံ၊ တာမဂ-
ဓနဉ္စ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ကောသဇ္ဇတော နိက္ခန္တတာယ တတော ဗလဝတရံ”
န္တိ။ ယသ္မာ ပန အပရာပရုပ္ပတ္တိယာ လဇ္ဈါသေဝနံ ဥပရူပရိ ပိသေသံ အာဝဟန္တိ
အတိဝိယ တာမဂတမေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ “ပရံ ပရံ ဌာနံ အက္ကမနတော
တတောပိ ဗလဝတရံ”န္တိ။-ဇွဲကာ။

ဓမ္မာနုပဿနာ နိဝရဏပဗ္ဗအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၄၅

မိတ္တဇာ၊ လည်းကောင်း။ သပ္ပာယကဇာ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဆ ဓမ္မာ
ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ အာဟရဟတ္ထက။ ပ။ ဘော-
ဇနံ၊ အာဟရဟတ္ထက-ပုဏ္ဏား၏စားခြင်း၊ ဘုတ္တဝမိတက-ပုဏ္ဏား၏စားခြင်း၊
တတြဝဋ္ဋက-ပုဏ္ဏား၏စားခြင်း၊ အလံသာဋ္ဌက-ပုဏ္ဏား၏စားခြင်း၊ ကာက-
မာသက-ပုဏ္ဏား၏ စားခြင်းမျိုးကို။ ဘုဉ္ဇိတော၊ စားပြီး၍။ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါ-
ဋ္ဌာနေ၊ ညဉ့်နေရာအရပ်၊ နေ့နေရာအရပ်၌။ နိသိန္ဓဿ၊ ထိုင်လျက်။ သမဏဓမ္မံ၊
ရဟန်းတရားကို။ ကရောတော၊ ပြုသောရဟန်း၏။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ သည်။ မဟာ
ဟတ္ထိ ဝိယ၊ ဆင်ပြောင်ကြီးသည်ကဲ့သို့။ ဩတ္တရန္တံ၊ လွှမ်းမိုးလျက်။ အာဂ-
စ္ဆတိ၊ လာတတ်၏။ [အာဟရဟတ္ထက-စသူတို့၏ စားနည်းနှင့်တကွ ပုဒ်ပြီး
ပုံကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ၊ နိက္ခေပကဏ္ဍ၊ သုတ္တန္တကဒ္ဒက၊ ဘောဇ-
နေမတ္တညူ-ပုဒ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ပန၊ အနွယ်-ကား။ စတုပဉ္စအာလောပ-
ဩကာသံ၊ လေးလုတ်ငါးလုတ်သော ဆွမ်း၏တည်ရာအရပ်ကို။ (လေးလုတ်ငါး
လုတ်သော ဆွမ်းလုတ်၏ ဆန့်လောက်ရာအရပ်ကို။) ထပေတော၊ ချန်ထား၍။
ပ၊ နိဗ္ဗိယံ၊ သောက်ရေကို။ ပိဝိတော၊ သောက်၍။ ယာပနသီလဿ၊ မျှတခြင်း
အလေ့ရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ တံ၊ ထို ထိနမိဒ္ဓ-သည်။
န ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ အတိဘောဇနေ၊ ။ ချဲ့။ နိမိတ္တံ၊ ကို။ ဂဏ္ဍန္တဿာပိ၊
ယူသောရဟန်းသည်လည်း။ ထိနမိဒ္ဓံ ပဟိယတိ။

ယသ္မိံ ဣရိယာပထေ၊ ။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ သည်။ ဩတ္တမတိ၊ သက်ရောက်
၏။ တတော၊ ထို ထိနမိဒ္ဓ-သက်ရောက်ရာ ဣရိယာပုထ်မှ။ အညံ၊ အခြား
သော ဣရိယာပုထ်ကို။ ပရိဝတ္တန္တဿာပိ၊ ပြောင်းလဲသော ရဟန်းသည်
လည်း။ (ထိနမိဒ္ဓံ ပဟိယတိ။) [လျောင်း၍နေစဉ် ထိနမိဒ္ဓ-သက်ရောက်
လာလျှင် ထိုင်လိုက်သောအခါ ထိနမိဒ္ဓ-ပျောက်၏။ ထိုင်၍နေစဉ် ထိနမိဒ္ဓ-
သက်ရောက်လာလျှင် ထလိုက်သောအခါ ထိနမိဒ္ဓ-ပျောက်၏။ ဤသို့ စသည်
ဖြင့်သိပါ။] ရတ္တိံ၊ ညဉ့်အခါ၌။ စန္ဒာလောကဒီပါလောကဉာဏာလောကေ၊
လရောင် ဆီမီးရောင် မီးရှူးရောင်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဒိဝါ၊ နေ့အခါ၌။

၁။ အတိဘောဇနေ နိမိတ္တဂါဟော။ ။ အတိဘောဇနေ ထိနမိဒ္ဓဿ နိမိတ္တဂါဟော
ဧတ္တကေ ဘုတ္တေ တံ ဘောဇနံ ထိနမိဒ္ဓဿ ကာရဏံ ဟောတိ၊ ဧတ္တကေ န
ဟောတိတိ ထိနမိဒ္ဓဿ ကာရဏာကာရဏဂါဟော ဟောတိတိ အတ္ထော။ ဗျတိ-
ရေကဝသေန စေတံ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ “ဧတ္တကေ ဘုတ္တေ တံ ဘောဇနံ ထိနမိဒ္ဓဿ
ကာရဏံ န ဟောတိ”တိ ဘောဇနေမတ္တညူတာ စ အတ္ထံတော ဒဿိတာမိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။
တေနာဟ “စတုပဉ္စ။ ပ။ န ဟောတိ”တိ။-ဋီကာ။

၆၄၆ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာသထိပဋ္ဌာနသုတ်

သုရိယာလောကံ၊ နေရောင်ကိုလည်းကောင်း။ မနသိကရောန္တဿာပိ၊ နှလုံး
သွင်းသောရဟန်းသည်လည်း။ (ထိနမိဒ္ဓံ ပဟိယတိ။) အဗ္ဗောကာသေ၊ ခွဲ။
ဝသန္တဿာပိ၊ နေသောရဟန်းသည်လည်း။ (ထိနမိဒ္ဓံ ပဟိယတိ။) မဟာ-
ကဿပတ္ထေရသဒိသေ၊ အရှင်မဟာကဿပ-ထေရ်နှင့်တူကုန်သော။ ပဟိန-
ထိနမိဒ္ဓေ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ထိနမိဒ္ဓ ရှိကုန်သော။ ကလျာဏမိတ္တေ၊ တို့ကို။
သေဝန္တဿာပိ၊ မှီဝဲဆည်းကပ်သော ရဟန်းသည်လည်း။ ထိနမိဒ္ဓံ ပဟိယတိ။
ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ အစရှိသော ဣရိယာပုထ်တို့၌။ ဓုတဂ်နိသိတသပ္ပာယကထာ-
ယပိ၊ ဓုတင်ကိုမှီသောလျှောက်ပတ်သောစကားဖြင့်လည်း။ (ထိနမိဒ္ဓံ) ပဟိယ-
တိ၊ တေန ဝုတ္တံ ။ပ။ ပဇာနာတိ။

အယောနိသောမနသိကာရေန၊ ကြောင့်။ စေတသော၊ ၏။ အဝူပသမေ၊
ပြီးစေထိုက်သော မငြိမ်သက်ခြင်းကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ၊ ၏။ ဥပ္ပာဒေ၊
ဟောတိ။ အဝူပသမေ နာမ၊ မည်သည်။ အဝူပသန္တာကာရော၊ မငြိမ်
သက်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာတည်း။ ဧတံ၊ ဤ စိတ်၏မငြိမ်သက်
ခြင်းသည်။ အတ္ထတော၊ လိုရင်းအနက်အားဖြင့်။ (တရားကိုယ်အားဖြင့်။)
ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စမေဝ၊ သာတည်း။ တတ္ထ၊ ထို အဝူပသမ-၌။ အယောနိသော-
မနသိကာရံ၊ ကို။ပ။ဝေပုလ္လယာ”တိ။ ပန၊ ကား။ ယောနိသောမနသိ-
ကာရေန၊ ကြောင့်။ သမာဓိသင်္ခါတေ၊ သမာဓိဟုဆိုအပ်သော။ စေတ-
သော၊ ၏။ အဝူပသမေ၊ ပြီးစေထိုက်သော ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့်။ အဿ၊
ထို ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ-ကို။ ပဟာနံ ဟောတိ။ တေနာဟ။ပ။ပဟာနာယာ”တိ။

အပိစ၊ သေး။ (ပါဠိတော်နည်းမှတ်ပါး အဋ္ဌကထာနည်းကား။) ဗဟု-
ယုတတာ၊ များသောသုတ-ရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ပရိပုစ္ဆကတာ၊
အဖန်ဖန်မေးတတ်သူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဝိနယေ၊ ဝိနည်းအရာ၌။
ပကတညူတာ၊ သဘောကို သိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဝုဒ္ဓသေဝိတာ၊
သက်တော်ကြီး ဝါတော်ကြီးတို့ကို မှီဝဲဆည်းကပ်လေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်လည်း
ကောင်း။ ကလျာဏမိတ္တတာ၊ သပ္ပာယကထာ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ

၁။ အဝူပသမေ နာမ။ပ။အတ္ထတော။ ။ကုက္ကုစ္စမိ ကတာကတာနုသောစနဝသေန
ပဝတ္ထမာနံ စေတသော အဝူပသမာဝဟတာယ ဥဒ္ဓစ္စေန သမာနလက္ခဏမေဝါတိ
“အဝူပသမေ နာမ အဝူပသန္တာကာရော၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စမေဝေတံ အတ္ထတော” တိ
ဝုတ္တံ။-ဦးကာ။

ဆဓမ္မာ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနာယ သံဝတ္ထန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဗာဟုဿစ္စေန^၁၊
 များလောသုတ-ရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဟိယတိ-၌စပ်။) [“ဗာဟုဿစ္စေနာပိ”ဟု ပိ-ပါသည်ကား ပိုဟန်တူသည်။] ဧကံ (နိကာယံ) ဝါ၊ နိကာယံ
 တရုပ်ကိုသော်လည်းကောင်း။ ဒွေ (နိကာယေ) ဝါ၊ နိကာယနှစ်ရပ်တို့ကို
 သော်လည်းကောင်း။ တယော (နိကာယေ) ဝါ၊ တို့ကိုသော်လည်းကောင်း။
 စတ္တာရော (နိကာယေ) ဝါ၊ တို့ကိုသော်လည်းကောင်း။ ပဉ္စ နိကာယေဝါ၊
 တို့ကိုသော်လည်းကောင်း။ ပါဠိဝသေန(စ)၊ ပါဠိတော်၏အစွမ်းဖြင့်လည်း
 ကောင်း။ ဝါ၊ ပါဠိတော်နှင့် စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ အတ္ထဝသေန စ၊
 အနက်၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနှင့် စပ်သဖြင့်လည်း
 ကောင်း။ ဥဂ္ဂဟန္တဿာပိ၊ သင်ယူသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ [အပိဖြင့် နောက်
 လာမည့် ပရိပုစ္ဆာဗဟုလဿာပိ-ကိုပေါင်း။] ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟိယတိ။

ကပ္ပိယာကပ္ပိယပရိပုစ္ဆာဗဟုလဿာပိ၊ အပ်သောအကြောင်းအရာ မအပ်
 လောအကြောင်းအရာ၌ များစွာအဖန်ဖန် မေးလေ့ရှိသောရဟန်းသည်လည်း။
 (ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟိယတိ။) ဝိနယပညတ္တိယံ၊ ဝိနည်းပညတ်တော်၌။ စိဏ္ဏ-
 ဝသိတာဝတယ၊ လေ့လာအပ်ပြီးသော ဝသိတော်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ပကတညုနောပိ၊ သဘောကိုသိသော ရဟန်းသည်လည်း။ (ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ
 ပဟိယတိ။) ဝုဇေ/မိမိထက် ဉာဏ်ပညာအားဖြင့်ကြီးရင့်ကုန်သော။ မဟလ္လက-
 ဣဇရေ၊ သက်တော်ကြီး ဝါတော်ကြီးထေရ်တို့ကို။ ဥပသင်္ကမန္တဿာပိ၊
 ဆည်းကပ်သော ရဟန်းသည်လည်း။ (ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟိယတိ။) [ထိုပုဂ္ဂိုလ်
 တို့ထံမှ ဗဟုသုတကိုရသောကြောင့် ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ-ကို ပယ်နိုင်သည်။] ဥပါလိ-
 ဣရသဒိဿ၊ ကုန်သော။ ပ။ ပဟိယတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ ကပ္ပိ-
 ယာကပ္ပိယနိသိတသပ္ပာယကထာယပိ၊ အပ်သောအကြောင်းအရာ မအပ်သော
 အကြောင်းအရာကိုမို့သော လျောက်ပတ်သောတရားစကားဖြင့်လည်း။ (ဥဒ္ဓစ္စ-
 ကုက္ကုစ္စံ)ပဟိယတိ။ တေန ဝုတ္တံ။ ပ။ ပဇာနာတိ။

အယောနိသောမနသိကာရေန၊ ကြောင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာဌာနိယေသု၊ ဝိစိ-
 ကိစ္ဆာ၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တည်တတ်သော ဝိစိကိစ္ဆာ

၁။ ဗာဟုဿစ္စေနာပိ။ ပ။ ပဟိယတိ။ ။ဗဟုဿုတဿ ဂန္ထတော၊ အတ္ထတော
 စ သုတ္တာဒိနိ ဝိစာရေန္တဿ တဗ္ဗဟုလဝိဟာရိနော အတ္ထဝေဒါဒိပဋိလာဘသမ္ဘာဝ-
 တော ဝိက္ခေပေါ န ဟောတိတိ၊ ယထာဝိဓိပဋိပတ္တိယာ၊ ယထာနုရူပပတိကာရပ္ပဝတ္တိ-
 ယာ စ ကတာကဟာနုသောစနဉ္စ န ဟောတိတိ “ဗာဟုဿစ္စေနာပိ ။ပ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ
 ပဟိယတိ”တိ အဘာ။ ယဒဂ္ဂေန ဗာဟုဿစ္စေန ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟိယတိ၊ တဒဂ္ဂေန
 ပရိပုစ္ဆကတာဝိနယပကတညုတာဟိဝိ တံ ပဟိယတိတိ ဒဠဗ္ဗံ။-ဋီကာ။

၆၄၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသုတ်ပဋ္ဌာနသုတ်

ရှိကုန်သော။ ဓမ္မေယျ၊ ပြီးစေထိုက်သော တရားတို့ကြောင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ၏။ ဥပ္ပာဒေါ ဟောတိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာဌာနီယာ။ ဓမ္မာ နာမ၊ တို့မည်သည်။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ နောက်နောက် ဝိစိကိစ္ဆာ၏။ ကာရုဏတ္တာ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာဝ၊ ရွေးရွေး ဝိစိကိစ္ဆာပင်တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ပြီးစေထိုက်သော ဝိစိကိစ္ဆာဌာနီယဓမ္မတို့ကြောင့်။ ပ။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ “ပ။ ဝေပုလ္လာယာ” တိ။ ပန၊ ကား။ ယောနိ-သောမနသိကာရေန၊ ကြောင့်။ ကုသလာဒိဓမ္မေယျ၊ ဖြစ်စေထိုက်သော ကုသိုလ် အစရှိသော တရားတို့ကြောင့်။ အယာ၊ ထို ဝိစိကိစ္ဆာ-ကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ တေနာဟ “ပ။ ဝေပုလ္လာယာ” တိ။

“ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုသလာကုသလာ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ(အတ္ထိ)။ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ၊ အပြစ်ရှိကုန် အပြစ်မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ(အတ္ထိ)။ သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗာ၊ မှီဝဲထိုက်ကုန် မမှီဝဲထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ(အတ္ထိ)။ ဟိနပဏိတာ၊ ယုတ်ညံ့ကုန် မှန်မြတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ(အတ္ထိ)။ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ၊ မည်းညစ်သောအကုသိုလ်ဖြစ်၍ ဖြူစင်သော ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အဖို့ရှိကုန်၊ ဖြူစင်သောကုသိုလ်ဖြစ်၍ မည်းညစ်သောအကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အဖို့ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ(အတ္ထိ)။ (တနည်း) ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ၊ ဒုက္ခဖြစ်၍ သုခနှင့်ဆန့်ကျင်ဘက်အဖို့ရှိကုန်၊ သုခဖြစ်၍ ဒုက္ခနှင့်ဆန့်ကျင်ဘက်အဖို့ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သုခ ဒုက္ခ-တရားတို့သည်။ အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ထို ပြီးစေထိုက်သောကုသိုလ် အကုသိုလ် အစရှိသောတရားတို့ကြောင့်။ ပ။ အာဟာရော၊ တည်း။”

အပိစ၊ သေး။ (ပါဠိတော်နည်းမှတစ်ပါး အဋ္ဌကထာနည်းကား။) ဗဟုဿု-တတာ။ ပ။ ပကတညူတာ။ အဓိမောက္ခဗဟုလတာ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲသက်ဝင်ယုံကြည်သော များသော သဒ္ဓါရှိသူ၏အဖြစ် လည်းကောင်း။ ပ။ သံဝတ္တန္တိ။

၁။ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ။ ။ကဏ္ဍာတိ ကာဠကာ စိတ္တဿ အပဘဿရ-ဘာဝကရဏာ။ သုက္ကာတိ ဩဒါတာ စိတ္တဿ ပဘဿရဘာဝကရဏာ။ ကဏ္ဍ-ဘိဇာတိဟေတုတော ဝါ ကဏ္ဍာ။ သုက္ကာဘိဇာတိဟေတုတော သုက္ကာ။ တေ ဧဝ သပ္ပဋိဘာဂါ။ ကဏ္ဍာ ဟိ ဥဇ္ဇဝိပစ္စနိကတာယ သုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ၊ တဿ သုက္ကာပိ ဣတရေဟိ။ အထ ဝါ ကဏ္ဍသုက္ကာ စ သပ္ပဋိဘာဂါ စ ကဏ္ဍသုက္က-သပ္ပဋိဘာဂါ။ သုခါ ဟိ ဝေဒနာ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သပ္ပဋိဘာဂါ၊ ဒုက္ခာ စ ဝေဒနာ သုခါယ ဝေဒနာယ သပ္ပဋိဘာဂါတိ။-ဋီကာ။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဗာဟုဿစွေန၊ များသောသုတရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကေ
 (နိကာယံ) ဝါ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း ။ပ။ ဥဂ္ဂဏန္တဿာပိ ဝိစိကိစ္ဆာ
 ပဟိယတိ။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ ရတနာနိ၊ တို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်း
 ပြု၍။ ပရိပူစ္ဆာဗဟုလဿာပိ၊ များသော အဖန်ဖန် မေးမြန်းခြင်းရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟိယတိ။) ဝိနယေ၊ ဌ။ စိတ္တဝသိ-
 ဘာဿောပိ၊ လေ့လာအပ်ပြီးသော ဝသိဘော်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။
 (ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟိယတိ။) တိသု၊ ကုန်သော။ ရတနေသု၊ တို့၌။ ဩကပ္ပနိယ-
 သဒ္ဓါသင်္ခါတအဓိမောက္ခဗဟုလဿာပိ၊ ဩကပ္ပနိယသဒ္ဓါ-ဟု ဆိုအပ်သော
 များသော စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ဝိစိ
 ကိစ္ဆာ ပဟိယတိ။) သဒ္ဓါဓိမုတ္တေ၊ သဒ္ဓါဖြင့် လွန်လွန်ကဲကဲ သက်ဝင်ကုန်
 သော။ (ရတနာသုံးပါး၌ လွန်လွန်ကဲကဲ စွဲမြဲသောသဒ္ဓါ ရှိကုန်သော။)
 ဝက္ကလိတ္တေရသဒိသေ၊ ဝက္ကလိထေရ်နှင့် တူကုန်သော။ ကလျာဏမိတ္တေ၊
 တို့ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ သည်လည်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟိယတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာ-
 ဒိသု၊ တို့၌။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ရတနာနိ၊ တို့၏။ ဂုဏနိသိတသပ္ပာယ-
 ကထာယပိ၊ ဂုဏ်တော်ကိုမှီသော လျောက်ပတ်သော တရားစကား ဖြင့်
 လည်း။ (ဝိစိကိစ္ဆာ) ပဟိယတိ၊ တေန ဝုတ္တံ။ပ။ပဇာနာတိ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ပဉ္စနိဝရဏ-
 ပရိဂ္ဂဏှနေန၊ ငါးပါးသော နိဝရဏတို့ကို ပိုင်းခြား၍ယူခြင်းဖြင့်။ အတ္တ-
 နော၊ ၏။ ဓမ္မေသု ဝါ၊ တို့၌သော်လည်းကောင်း။ ပရဿ၊ ၏။ ဓမ္မေသု
 ဝါ၊ တို့၌သော်လည်းကောင်း။ ကာလေန ဝါ အတ္တနော၊ ကာလေန
 ဝါ ပရဿ။ ဓမ္မေသု၊ ရုပ်နာမ်တို့၌သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ သညာ

၁။ ဩကပ္ပနိယ။ပ။ဗဟုလဿ။ ။သဒ္ဓေယျဝတ္ထုနော၊ ယုံကြည်ထိုက်သော ဘုရား
 ဂုဏ်တော် အစရှိသောဝတ္ထုသို့။ အနုပဝိသနသဒ္ဓါသင်္ခါတ အဓိမောက္ခေန၊ အစဉ်
 အတိုင်း သက်ဝင်တတ်သော သဒ္ဓါဟုဆိုအပ်သော အဓိမောက္ခဖြင့်။ အဓိမုစ္ဆ-
 ဗဟုလဿ၊ များသော စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဝိစိကိစ္ဆာ
 ပဟိယတိ။) အဓိမုစ္ဆနန္တ အဓိမောက္ခပွါဒနမေဝ (စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်ခြင်း ဟူသည့်
 သဒ္ဓါဓိမောက္ခကို ဖြစ်စေခြင်းပင်တည်း။) ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ (တနည်း) သဒ္ဓါယ ဝါ
 နိန္နပေါဏတာအဓိမုတ္တိ (သဒ္ဓါဖြင့် ညွတ်သည်၏အဖြစ် ကိုင်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 စွဲစွဲမြဲမြဲသက်ဝင်ခြင်းသည်။) အဓိမောက္ခော။-ဋီကာ။ [ရတနာသုံးပါး၏ဂုဏ်တော်
 ကို သက်ဝင် ယုံကြည်တတ်သော သဒ္ဓါကို “ဩကပ္ပနိယသဒ္ဓါ”ဟု ဆိုသည်။ ဤ
 ပိသေသနဖြင့် အဓိမောက္ခစေတသိက်ကို ကန့်သည်။ “သဒ္ဓါဓိမောက္ခကို ယူပါ”
 ဟုလို။]

၆၅၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ · မဟာသုတ်ပဌာနသုတ်

သင်္ခါရ-တရားတို့၌လည်းကောင်း။ ဓမ္မာနုပဿီ၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ သညာ သင်္ခါရ-တရားတို့ကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ နိဝရဏပဗ္ဗ-၌။ သုဘနိမိတ္တ အသုဘနိမိတ္တာဒိသု၊ သုဘနိမိတ်အစရှိသည် အသုဘနိမိတ်အစရှိသည် တို့၌။ [“သုဘနိမိတ္တာဒိသု အသုဘနိမိတ္တာဒိသု” တိ အာဒိ - သဒ္ဓေါ၊ ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗော။ တတ္ထ ပဌမေန အာဒိသဒ္ဓေန ပဋိသန္ဓိနိမိတ္တာဒိနံ သင်္ဂဟော၊ ဒုတိယေန မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိအာဒိနံ။ - ဋီကာ။] သမုဒယဝယာ၊ သမုဒယ ဝယဓမ္မ-တို့ကို။ [သမုဒယဝယာတိ သမုဒယဝံယဓမ္မာ။ - ဋီကာ။] အယော- နိသောမနသိကာရယောနိသောမနသိကာရဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စသု၊ ကုန် သော။ နိဝရဏသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တာယေဝိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သမုဒယဝံယဓမ္မ- တို့ကိုသာ။ နိဟရိတဗ္ဗာ၊ ဆောင်ထိုက်ကုန်၏။ ဣတော၊ ဤ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ-အစရှိသော ပါဠိအပေါင်းမှ။ ပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော အတ္ထိဓမ္မာ- အစရှိသော ပါဠိအပေါင်းသည်။ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဟိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား။ ကေဝလံ၊ အခြားသစ္စာတို့နှင့်မဖက် သက်သက်။ ဣဓ၊ ဤ နိဝရဏပဗ္ဗ-၌။ နိဝရဏပရိဂ္ဂဟိကာ၊ နိဝရဏတို့ကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ် သော။ ပ။ တာဒိသမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နိဝရဏပဗ္ဗံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

ခန္ဓ ပဗ္ဗ အပ္ပင်

၃၈၃။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ပ။ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ၊ ထိုပုဒ် စ ပရံ- အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ပဉ္စသု ဥပါဒါနိက္ခန္ဓသ္မတိ၊ ကား။ ဥပါဒါနဿ၊ လောဘ ဒိဋ္ဌိ-ဟူသော ဥပါဒါနိတရား၏။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့တည်း။ ဥပါဒါ- နိက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါနိ၏ ခန္ဓာတို့။ ဥပါဒါနဿ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတာ၊ အကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မပုဉ္ဇာ၊ တရားအစုတို့တည်း။ ဓမ္မရာသယော၊ တရား အစုတို့တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ မဟာသုတ်ပဌာန-သုတ်အဋ္ဌကထာ၌။ သင်္ခေပေါ၊ အကျဉ်းတည်း။ ဝိတ္တာ- ရတော ပန၊ အကျယ်အားဖြင့်ကား။ ခန္ဓကထာ၊ ကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ (မယာ) ဝုတ္တာ။

ဣတိ ရူပန္တိ၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤ မဟာဘုတ်လေးပါး၊ ဥပါဒါရုပ်-တရား သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဧတ္ထကံ၊ ဤ မဟာဘုတ်လေးပါး၊ ဥပါဒါရုပ်-တရားသာ အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဣတော၊ ဤ မဟာဘုတ်လေး

ပါး၊ ဥပါဒါရုပ်-တရားမှ။ ဝါ၊ ထက်။ ပရံ၊ တပါးသော။ ဝါ၊ အလွန်
ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်။ န အတ္တိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊ သို့။ သဘာဝတော၊
သဘောအားဖြင့်။ [သဘာဝတောတိ ရူပနသဘာဝတော၊ စက္ခာဒိဝဏ္ဏာဒိ-
သဘာဝတော စ-ဋီကာ။] ရူပံ၊ ကို။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဝေဒနာဒိသုပ္ပိ၊ တို့၌
လည်း။ ဧသေ နယော၊ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ မဟာသတ်-
ပဋ္ဌာန-သုတ် အဋ္ဌကထာ၌။ သင်္ခေပေါ၊ တည်း။ ဝိတ္ထာရေန ပန၊ အကျယ်
အားဖြင့်ကား။ ရူပါဒိနိ၊ တို့ကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ၌။ ခန္ဓကထာယမေဝ၊ ၌ပင်။
ဝုတ္တာနံ၊ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယောတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာဒိ-
ဝသေန၊ အဝိဇ္ဇာသမုဒယ-အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်
သော။ အာကာရေဟိ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဝါ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ရူပဿ၊
၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမောတိ၊
ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာဒိဝသေန၊ အဝိဇ္ဇာနိရောဓ-အစရှိသည်
တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဟိ အာကာရေဟိ၊ ရူပဿ၊ ၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊
သည်။ (ဟောတိ)။ ဝေဒနာဒိသုပ္ပိ ဧသေ နယော ။ပ။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ-
ကထာယ၊ ၌။ (မယာ) ဝုတ္တော။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ၊ ကား။ပ။ ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ပန၊ ဆက်။
ဧတ္ထ၊ ဤ ခန္ဓပဗ္ဗ-၌။ သမုဒယဝယာ၊ တို့ကို။ “အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ရူပ-
သမုဒယော”တိ အာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊
တို့၌။ ဝုတ္တာနံ၊ ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။ ပညာသာယ၊ ငါးဆယ်သော။
လက္ခဏာနံ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ နိဟရိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတော၊
ဤ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ-အစရှိသော ပါဌ်အပေါင်းမှ။ ပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော
အတ္တိ ဘိက္ခဝေ-အစရှိသော ပါဌ်အပေါင်းသည်။ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဟိ၊
ကား။ ဧဝံလံ၊ သက်။ ဣဓ၊ ဤ ခန္ဓပဗ္ဗ-၌။ ခန္ဓပရိဂ္ဂဟိကာ၊
ခန္ဓာတို့ကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော။ သတိ၊ သည်။ ဒုက္ခသစ္စံ။ပ။ တာဒိသ
မေဝ၊ သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ခန္ဓပဗ္ဗံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

၁။ ဝေဒနာဒိသုပ္ပိ။ ။ဝေဒနာဒိသုပ္ပိတိ ဧတ္ထ “အယံ ဝေဒနာ၊ ဧတ္ထကာ ဝေဒနာ
န ဣတော ပရံ ဝေဒနာ အတ္တိတိ သဘာဝတော ဝေဒနံ ပဇာနာတိ”တိအာဒိနာ၊
သဘာဝတောတိ စ “အနာဘဝနသဘာဝတော၊ သာတာဒိသဘာဝတောစာ”တိ
ဝေသာဒိနာ နယာဇေတမ္ပံ။-ဋီကာ။

၆၅၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မြဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

အာယတနပဗ္ဗ အပွင့်

၃၀၄။ ဧဝံ။ပ။အာဒိမာဟ။ တတ္ထ၊ ထို ပုန စ ပရိ-အစရှိသော ပါဠိ
 ရပ်၌။ ဆသု အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသုတိ၊ ကား။ စက္ခု၊
 စက္ခုပသာဒ-လည်းကောင်း။ ဝါ၊ စက္ခာယတန-လည်းကောင်း။ပ။မနော၊
 စိတ်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မနာယတန - လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။
 အဇ္ဈတ္တိကေသု၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဆသု။ ဣမေသု (အာယ-
 တနေသု)၊ ဤ အာယတန-တို့၌လည်းကောင်း။ ရူပံ၊ ရူပါရုံလည်းကောင်း။
 ဝါ၊ ရူပါယတန-လည်းကောင်း။ပ။ ဓမ္မော၊ ဓမ္မာရုံလည်းကောင်း။ ဝါ၊
 ဓမ္မာယတန - လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဗာဟိရေသု၊ အပသန္တာန်၌
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဆသု။ ဣမေသု (အာယတနေသု)၊ တို့၌လည်းကောင်း။
 (ဓမ္မာနုပဿိ ဝိဟရတိ-၌ စပ်။) စက္ခုဉ္စ ပဇာနာတိတိ၊ ကား။ စက္ခု-
 ပသာဒံ၊ ကို။ ယာထာဝသရသလက္ခဏာဝသေန၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်
 သော မိမိ၏သဘောလက္ခဏာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ရူပေ
 စ ပဇာနာတိတိ၊ ကား။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပ-၌။ စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပဉ္စ၊ လေး
 ပါးသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရူပါရုံကိုလည်း။ ယာထာဝသရသလက္ခဏ-
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဇာနာတိ။ ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယော-
 ဇနန္တိ၊ ကား။ စက္ခုဉ္စေဝ၊ စက္ခုပသာဒ-ကိုလည်းကောင်း။ ရူပေ စ၊
 ရူပါရုံတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တံ ဥဘယံ၊ ထို နှစ်ပါးစုံကို။
 ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ကာမရာဂသံယောဇနံ၊ ကာမရာဂ-သံယောဇဉ်လည်းကောင်း။
 ပဋိစ္စသ (သံယောဇနံ)။ပ။အဝိဇ္ဇာသံယောဇနံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ဒသဝိဓံ၊ ရှိသော။ ယဉ္စ သံယောဇနံ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဉ္စ၊
 ထို သံယောဇဉ်ကိုလည်း။ ယာထာဝသရသလက္ခဏာဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဇာ-
 နာတိ၊ ၏။

ပန၊ ပရိဟာရ။ပ။အံ။ကထံ၊ အတယ်သို့လျှင်။ ဧတံ၊ ဤ သံယောဇဉ်
 သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ တာဝ၊
 သောတဒ္ဓါရ- စသည်မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ အပ်သော။) စက္ခုဒ္ဓါရေ
 ၌။ အာပါထဂတံ၊ ရှေးရှုကျခြင်းသို့ရောက်သော။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ၊ ဣဋ္ဌာရုံကို။
 ကာမဿာဒဝသေန၊ ကာမ-ကို သာယာခြင်း၏-အစွမ်းဖြင့်။ အဿာဒယ-
 တော၊ လွန်စွာ သာယာသော။ အဘိနန္ဒတော၊ လွန်စွာ နှစ်သက်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ကာမရာဂသံယောဇနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။
 (စက္ခုဒ္ဓါရေ ၌။ အာပါထဂတေ၊ သော။) အနိဋ္ဌာရမ္မဏေ၊ အနိဋ္ဌာရုံ၌။

ကုဇ္ဈတော၊ စိတ်ဆိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ပဋိသသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
“မံ၊ ငါ့ကို။ ဌပေတော၊ ရှိ။ ဧတံ အာရမ္မဏံ၊ ဤ ရူပါရုံကို။ ဝိဘာဝေတံ၊
ထင်စွာဖြစ်စေခြင်းငှာ။ သမတ္ထော၊ စွမ်းနိုင်သော။ အညော၊ ငါမှတစ်ပါး
အခြားသော။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ အတ္တိ၊ ရှိအံ့နည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့။
မညတော၊ မှတ်ထင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ မာနသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
ဧတံ ရူပါရမ္မဏံ၊ ဤ ရူပါရုံသည်။ နိစ္စံ၊ မြစ်။ ဓဝံ၊ ခိုင်ခံ့၏။ ဣတိ၊
သို့။ ဂဏှတော၊ ယူသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
“ဧတံ ရူပါရမ္မဏံ၊ သည်။ သတ္ထော န ခေါ၊ သတ္တဝါလေလော။ သတ္တဿ၊
၏။ (သန္တကံ) န ခေါ၊ ဥစ္စာလေလော။” ဣတိ၊ သို့။ ဝိစိကိစ္ဆတော၊
ယုံမှားသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“သမ္ပတ္တိတဝေ၊ ရူပါရုံ-စသောအာရုံတို့၏ ပြည့်စုံရာဘဝ၌။ နော၊ ငါတို့
၏အတွက်။ ဣဒံ၊ ဤ ရူပါရုံသည်။ သုလဘံ၊ လွယ်ကူစွာရအပ်သည်။ ဝါ၊
ရလွယ်သည်။ ဇာတံ ဝတ၊ ဖြစ်လေစွဲတကား။” ဣတိ၊ သို့။ ဘဝံ၊ ကို။
ပတ္တေန္တဿ၊ တောင်တသောဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဘဝရာဂသံယောဇနံ
ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ “အာယတိမ္ပိ၊ နောင်အခါ၌လည်း။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော
ရူပါရုံသည်။ ဝါ၊ ကို။ သီလဗ္ဗတံ၊ နွား ခွေး-တို့၏ အလေ့အကျင့်ကို။
သမာဒိယိတွာ၊ ဆောက်တည်ပြီး၍။ လဒ္ဓု၊ ရခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။”
ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သီလဗ္ဗတံ၊ ကို။ သမာဒိယန္တဿ၊ ဆောက်တည်သော
ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ သီလဗ္ဗတပရာမာသ သံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ “တံ ရူပါရမ္မဏံ၊
ကို။ အညော၊ ငါမှတစ်ပါး အခြားသူတို့သည်။ န လဘေယျံ၊ မရကုန်မူကား။
အဟော ဝတ၊ ဪ...ကောင်းလေစွ။” ဣတိ၊ သို့။ ဥသုယတော၊ ငြူစူ
သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဣဿာသံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။
လဒ္ဓံ၊ ရအပ်သော။ ရူပါရမ္မဏံ၊ ကို။ အညဿ၊ အား။ ဝါ၊ အခြားသူ
အတွက်။ မစ္ဆရာယတော၊ ဝန်တိုသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ မစ္ဆရိယသံယော-
ဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သဗ္ဗေဟေဝ၊ အလုံးစုံသော သံယောဇနံတို့နှင့်သာလျှင်။
သဟဇာတအညာဏဝသေန၊ တကွဖြစ်သော မသိခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ-
သံယောဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿာတိ၊ ကား။ ယေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။
အသမုဒါစာရဝသေန၊ မပြတ်မလပ် မဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနုပ္ပန္နဿ၊
မဖြစ်သေးသော။ ဒသဝိဿေ၊ ပိ၊ သော။ တဿ သံယောဇနဿ၊ ၏။ ဥပ္ပာ-
ခေါ ဟောတိ။ တဉ္စ ကာရဏံ၊ ထိုအကြောင်းကိုလည်း။ ပဇာနာတိ။ ပန၊

၆၅၄

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ကံး။ ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿာတိ၊ ကံး။ အပ္ပဟိနဋ္ဌေန၊ မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သေးသည့်၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း။ သမုဒါစာရဝသေန ဝါ၊ မပြတ်မလပ်ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ဒသ ဝိဓဿာပိ၊ သော။ တဿ သံယောဇနဿ၊ ကံ။ ယေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ ပဟာနံ ဟောတိ၊ တဉ္စ ကာရဏံ ပဇာနာတိ။ ယထာ၊ စ ပဟိနဿာတိ၊ ကံး။ တဒဂံ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနဝသေန၊ တဒဂံပဟာနံ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဟိနဿာပိ၊ ပယ်အပ်ပြီးလည်းဖြစ်သော။ ဒသဝိဓဿ၊ သော။ တဿ သံယောဇနဿ၊ ၏။ ယေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ အာယတိံ၊ ဌံ။ အနုပ္ပာဒေါ၊ ဟောတိ။ တဉ္စ၊ ထိုအကြောင်းကိုလည်း။ ပဇာနာတိ။

ပန၊ ပရိဟာရ။ ပ။ အံ။ တေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထို သံယောဇဉ်၏။ အာယတိံ အနုပ္ပာဒေါ၊ ဟောတိ၊ နည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) တာဝံ၊ ကာမရာဂသံယောဇဉ်စသည်မှ ရွေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ၊ သော။) ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာသီလဗ္ဗတပရာမာသဣဿာမစ္ဆရိယဘေဒဿ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ-အပြားရှိသော။ ပဉ္စဝိဓဿ၊ သော။ သံယောဇနဿ၊ ၏။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ အာယတိံ အနုပ္ပာဒေါ၊ ဟောတိ။ ဩဠာရိကဿ၊ ကြမ်းတမ်းသော။ ကာမရာဂပဋိသ-သံယောဇနဒ္ဓယဿ၊ ၏။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ (အာယတိံ အနုပ္ပာဒေါ၊ ဟောတိ။) အဏုသဟဂတဿ၊ သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်နှင့် တကွ ဖြစ်သော။ (ကာမရာဂပဋိသသံယောဇန ဒ္ဓယဿ၊ ၏။) အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ (အာယတိံ အနုပ္ပာဒေါ၊ ဟောတိ။) မာနဘဝရာဂါ ဝိဇ္ဇာ-သံယောဇနတ္ထယဿ၊ မာန-သံယောဇဉ် ဘဝရာဂ-သံယောဇဉ် အဝိဇ္ဇာ-သံယောဇဉ် သုံးပါးအပေါင်း၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ အာယတိံ အနုပ္ပာဒေါ၊ ဟောတိ။ သောတဉ္စ ပဇာနာတိ သဒ္ဓေစာတိ အာဒိသုပိ၊ ထို၌လည်း။ ဒေသဝ နယော၊ အပိစ၊ စိုးစဉ်း ။ ပ။ ကံး။ ဧတ္ထ၊ ဤ အာယတနပဗ္ဗ-၌။ အာယတနကထာ၊ ကံ။ ဝိတ္ထာရတော၊ အားဖြင့်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ အာယတနနိဗ္ဗေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ၊ ကံး။ ဧဝံ ဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တိကာယတနပရိဂ္ဂဟနေန၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတန-ကိုပိုင်းခြား၍ယူခြင်းဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မေသု ဝါ၊ အာယတနဓမ္မ-တို့၌လည်း ။ ပ။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ ဝိဟရတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အာယတနပဗ္ဗ-၌။ “အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ၊ စက္ခုသမုဒယော” တိ၊ ဟူ၍။ ရူပါယတနဿ၊ ၏။ သမုဒယဝယာ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းတို့ကို။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၆၅၅

ရူပက္ခန္ဓေ၊ ဌိလည်းကောင်း။ အရူပါယတနေသု၊ တို့တွင်။ မနာယတနဿ၊
၏။ (သမုဒယဝယာ။) ဝိညာဏက္ခန္ဓေ၊ ဌိလည်းကောင်း။ ဓမ္မဿတနဿ၊
၏။ (သမုဒယဝယာ။) သေသက္ခန္ဓေသု၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှ ကြွင်း
သော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-တို့ဌိလည်းကောင်း။ ဝုတ္တ-
နယေန၊ ဖြင့်။ နိဟရိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ လောကုတ္တရဓမ္မာ၊ တို့ကို။ န ဂဟေ-
တဗ္ဗာ၊ ထိုက်ကုန်။ ဣတော၊ မှ။ ပရံ၊ သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဟိ၊ စိုးစဉ်း
။ပ။ ကား။ ကေဝလံ၊ သက်။ ဣဓ၊ ဤ အာယတနပဗ္ဗ-၌။ အာယတန-
ပရိဂ္ဂဟိကာ၊ အာယတန-တို့ကို ပိုင်းခြား၍ယူတတ်သော။ သတိ၊ သည်။
ဒုက္ခသစ္စံ။ပ။ တံဒိသမေဝ၊ သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အာယတနပဗ္ဗံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်

၃၀၅။ ဧဝံ ဆ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာယတနဝသေန။ပ။ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ၊
၌။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေသုတိ၊ ကား။ ဗုဇ္ဈနကသတ္တဿ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော
အိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးတတ်သော သတ္တဝါ၏။ ဝါ၊ သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍
သိတတ်သော သတ္တဝါ၏။ အဂေသု၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊
အစိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ (ဓမ္မေသု-၌ စပ်။) [ကိလေသနိဒ္ဒါယ ပဋိဗုဇ္ဈနက-
သတ္တဿ၊ အရိယသစ္စာနံ ဝါ ပဋိဝိဇ္ဈနကသတ္တဿ။-ဋီကာ။ ဆရာတော်၏
နိဿယ-၌ “သိလတ္တံ” ဟု ပေး၏။ ‘နောက်၌-သမ္မုဇ္ဈတိ-ကိုကြည့်၍
“သိတတ်” ဟု ပေးလိုက်ပါသည်။ အဂေသုတိ ကာရဏေသု အဝယဝေသု
ဝါ။-ဋီကာ။] သန္တန္တိ၊ ကား။ ပဋိလာဘဝသေန၊ ရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။
သံဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားရှိသော။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂန္တိ၊ ကား။ သတိသင်္ခါတံ၊
သော။ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ (ပဇာနာတိ-၌ စပ်။) ဟိ၊ ထင်ရှားအောင်ပြ
ဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ-ဟူသောပုဒ်၌။ (ဝစနတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ-
တဗ္ဗာ။) ယောဂါဝစရော၊ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာရဒ္ဓဝိပဿက-
တော၊ အားထုတ်အပ်ပြီးသော ဝိပဿနာရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဥဒယ-
ဝယဉာဏ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ သမ္မုဇ္ဈတိ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော အိပ်ပျော်
ခြင်းမှ နိုးတတ်၏။ ဝါ၊ သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိတတ်၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ (သော၊ ထို ယောဂါဝစရ-ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) သမ္မောဓိ၊ မည်၏။

ဝါ၊ တနည်း။သော၊ ထို ယောဂါဝစရ-ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတိအာဒိကာယ၊
သတိ-အစရှိသော။ ယာယ သတ္တဓမ္မသာမဂ္ဂိယာ၊ အကြင် ခုနစ်ပါးသော

၆၅၆ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

တရားတို့၏ ပေါင်းဆုံညီညွတ်ခြင်းဖြင့်။ ကိလေသနိဒ္ဒါတော၊ ကိလေသာ
တည်းဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ။ ဥဋ္ဌာတိ၊ ထတတ်၏။ သမ္ပုဇ္ဈတိ၊ နိုးတတ်
၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိတတ်၏။
သာ ဓမ္မသာမဂ္ဂိ၊ ထို သတိစသား ခုနစ်ပါးသောတရားတို့၏ ပေါင်းဆုံ
ညီညွတ်ခြင်းသည်။ သမ္မောဓိ၊ မည်၏။ တဿ သမ္မောဓိဿ၊ ထို ကိလေသာ
တည်းဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးတတ်သော ယောဂါဝစရ-ပုဂ္ဂိုလ်၏။
(အင်္ဂံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ မည်၏။)
ဝါ၊ နည်း။ တဿ သမ္မောဓိယာ၊ ထို သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိတတ်
သော ဓမ္မသာမဂ္ဂိ၏။ အင်္ဂံ၊ အစိတ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊
မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “သတိသင်္ခါတံ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ” န္တိ၊ ဟူ၍။ (မယာ)
ဝုတ္တံ။ သေသသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေသုပိ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂမှကြွင်းသော ဓမ္မဝိစယ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂအစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဣမိနာဓ နယေန ဝစနတ္ထော ဝေဒိတဗျော။

☞ အသန္တန္တိ၊ ကား။ အပ္ပဋိလာဘဝသေန၊ မရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ-
မာနံ၊ ထင်ရှားမရှိသော။ (သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ-၌ စပ်။) ပန၊ ဆက်။ ယထာ
စ အနုပ္ပန္နဿာတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ တာဝ၊ ဓမ္မဝိစယ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂ-စသည်တို့မှရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ၊ သော။) သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊
၏။ (ဥပ္ပာဒေါ ဟောတိ-၌စပ်။) “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ ပါရိပုရိယာ သံဝတ္ထ-
တိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ ဥပ္ပာဒေါ ဟောတိ။

“ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဌာနီယာ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏
တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တည်တတ်သော သတိ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ထို တရားတို့၌။ ပ။
အာဟာရော၊ ဘာဝနာယ၊ ၏။ ပါရိပုရိယာ၊ ပြည့်စုံ လုံလောက်
ခြင်းငှာ။ အာဟာရော၊ တည်း။”

၁။ ဥပ္ပန္နဿဝါ။ ပ။ ပါရိပုရိယာ။ “အယ မာဟာရော။ ပ။ ဥပ္ပန္နဿ ဝါ သတိ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပုရိယာ” ဟု မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂ
သံယုတ်၊ ပဗ္ဗက-ဝဂ်၊ ကာယ-သုတ်၌လည်းကောင်း။ သာကစ္ဆ-ဝဂ်၊ အာဟာရ-
သုတ်၌လည်းကောင်း လာ၏။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ ဝေပုလ္လာယ၊ သံဝတ္ထတိ-
သုံးပုဒ် မပါ၊ ၎င်းသို့မပါမှ “အယမာဟာရော” ကို လှည့်၍ စပ်ရသောကြောင့် စာ
သွားဖြောင့်၏။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ ဝေပုလ္လာယ-နှစ်ပုဒ်ကား သဘောအားဖြင့်
သင့်လျော်ပေ၏။ သံဝတ္ထတိ-ကား အာဟာရော-ဖြင့် ကိစ္စပြီးသောကြောင့် အပို
သက်သက်သာတည်း။ ရှေး၌ပြုအပ်ပြီးသော သာဓက-တို့၌လည်း မပါ။ ဤသို့ ဆရာ
တော်၏ နိဿယ-၌ ဆုံးဖြတ်တော်မူသည်။

၆၅၇

အပိစ၊ သေး။ (ပါဠိတော်။ ပ။ ကား။) သတိသမ္ပဇညံ၊ လည်းကောင်း။ မုဋ္ဌဿတိပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဥပဋ္ဌိတဿတိပုဂ္ဂလသေဝနတာ၊ ကပ်၍တည်သော သတိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ် လည်းကောင်း။ တဒဓိမုတ္တတာ၊ ထို သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ဖြစ်ခြင်း၌ စွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣတိ စတ္တာရော ဓမ္မာ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ဿ၊ ဥပ္ပာဒါယ သံဝတ္တန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ အဘိက္ကန္တာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ သတ္တသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ [ပဋိက္ကန္တေ အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ-စသည်တို့ကို ဆိုသည်။ သိလက္ခန်ပါဠိတော်၊ သာမညဖလသုတ်၊ သတိ-သမ္ပဇည-အခန်းစသည်၌ ကြည့်ပါ။] သတိသမ္ပဇညေန၊ သတိသမ္ပဇည-ကြောင့်။ (သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ဘတ္တန်ကိတ္တကာက သဒိသေ၊ ထမင်း၌ချထားအပ်သော မျက်စိရှိသော ကျီးနှင့်တူကုန်သော။ မုဋ္ဌဿတိ-ပုဂ္ဂလေ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇနေန၊ ရှောင်ကြဉ် ခြင်းကြောင့်။ (သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) [ထိုကျီးသည် ထမင်း၌ စွဲကပ်နေ၏။ နောက်ကရန်သူကို သတိမထားမိ။] တိဿဒတ္တေတ္ထရ-အာယတ္တေရသဒိသေ၊ တိဿဒတ္တ-ထေရ် အာယ-ထေရ်နှင့် တူကုန်သော။ ဥပဋ္ဌိတဿတိပုဂ္ဂလေ၊ စွဲမြဲသော သတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သေဝနေန၊ မှီဝဲ ဆည်းကပ်ခြင်းကြောင့်။ (သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ဌာနနိသဇ္ဇနာ-ဒိသု၊ တို့၌။ သတိသမ္ပဋ္ဌာပနတ္ထံ၊ သတိကို ဖြစ်စေခြင်းအ ကျိုး ဌာ။ နိန္ဒ၊ ပါဏပဗ္ဗာရစိတ္တတာယ စ၊ ညွတ်သောစိတ်၊ ကိုင်းသောစိတ်၊ ရှိုင်းသောစိတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဝေ၊ သို့။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်သော။ အဿ၊ ထို သတိသမ္ပောဇ္ဈင်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာပါရိပုရိ ဟောတိ ဣတိ ပဇာနာတိ။

၆၅၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတ်ပဋ္ဌာနသုတ်

ပန၊ ကား။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ဇာ။ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ။ပ။ သံဝတ္တတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပ္ပာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ။ [အနက် လွယ်ပြီ။] အပိစ၊ သေး။ (ပါဠိတော်။ပ။ ကား။) ပရိပုစ္ဆကတာ၊ ခန္ဓာ- အစရှိသည်တို့၌ သက်ဝင်၍ မေးမြန်းတတ်သူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ [ပရိပုစ္ဆကတာတိ ပရိယောဂါဟေတုာ ပုစ္ဆကဘာဝေါ။-ဋီကာ။] ဝတ္ထု- ဝိသဒကိရိယာ၊ အဇ္ဈတ် ဗာဟိ နှစ်လီသောဝတ္ထု သန့်ရှင်းမှုကိုပြုခြင်းလည်း ကောင်း။ ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနာ၊ သဒ္ဓါ စသောဣန္ဒြေတို့၏ ညီမျှကုန် သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းလည်းကောင်း။ ဒုပ္ပညပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနာ၊ ပညာ မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ပညဝန္တပုဂ္ဂလသေဝနာ၊ ပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဂမ္ဘီရဉာဏစရိယ- ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ နက်နဲသော ခန္ဓာ-အစရှိသည်တို့၌ဖြစ်သော ဉာဏ်၏အထူး အပြားကို ဆင်ခြင်ခြင်းလည်းကောင်း။ တဒဓိမုတ္တတာ၊ ထို ဓမ္မဝိစယ- သမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်ခြင်း၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣတိ သတ္တ ဓမ္မာ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒေါယ သံဝတ္တန္တိ။ တတ္ထ၊ ထို ခုနစ် ပါးတို့တွင်။ ပရိပုစ္ဆကတာတိ၊ ကား။ ခန္ဓဓာတု။ပ။ ဝိပဿနာနံ၊ ခန္ဓာ၊ ဓာတ်၊ အာယတန၊ ဣန္ဒြေ၊ ဗိုလ်၊ ဗောဇ္ဈင်၊ မဂ္ဂင်၊ ဈာန်၊ သမထ၊ ဝိပဿနာ-တရား တို့၏။ အတ္ထသန္နိဿိတပရိပုစ္ဆာဗဟုလတာ၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မှီသော အကြောင်းအရာကို သက်ဝင်၍ မေးမြန်းခြင်း၏ များသည်၏အဖြစ်တည်း။ ဝါ၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုမှီသော အကြောင်းအရာကို များသော သက်ဝင်၍ မေးမြန်းခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။ [“ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်”ဟူသည် ခန္ဓာ- ဝသောဓမ္မတို့ကို စိစစ်တတ်သောဉာဏ်ပညာတည်း။ ထို့ကြောင့်-ခန္ဓာ၊ ဓာတ်- စသည်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုမှီသော အကြောင်းအရာကို သက်ဝင်၍မေး မြန်းခြင်းသည် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၏ ‘တိုးပွားကြောင်းဖြစ်၏။]

ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာတိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာနံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဝတ္ထုနံ၊ ဝတ္ထုတို့၏။ ဝိသဒဘာဝကရဏံ၊ သန့်ရှင်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း)ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ယဒါ၊ ၌။ အဿ၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကေသနခလောမာနိ၊ ဆံပင်လက်သည်း ခြေသည်း၊ အမွေးတို့သည်။ ဒီဃာနိ၊ ရှည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ သရီရံ ဝါ၊ ကိုယ်သည်မှုလည်း။ ဝါ၊ ကိုယ်ကိုမှုလည်း။ ဥဿန္တု- ဒေါသဓမ္မော၊ များသော သလိပ်သည်းခြေလေဟူသော အပြစ်ရှိသည်

ဓမ္မာနုပဏနာဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၅၉

လည်းကောင်း။ သေဒမလမက္ခိတဉ္စ။ ချေး အညစ်အကြေးတို့သည် လိမ်းကံ၊
 အပ်သည်လည်းကောင်း။ (ဟောတိ။) တဒါ၊ ဌ။ အဇ္ဈတ္တိကံ၊ ကိုယ်တွင်း
 သန္တာန်၌ဖြစ်သော။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုသည်။ အဝိသဒံ၊ မသန့်ရှင်းသည်။ အ-
 ပရိသုဒ္ဓံ၊ မစင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ယဒါ၊ ဌ။ စိဝရံ၊ သည်။
 ဇိဏ္ဏံ၊ ဆွေးမြေ့သည်။ (ဟောင်းနွမ်းသည်။) ကိလိဋ္ဌံ၊ ညစ်နွမ်းသည်။ ဒုဂ္ဂန္ဓံ၊
 မကောင်းသော အနံ့ရှိသည်။ ဟောတိ။ သေနာသနံ ဝါ၊ ကျောင်း
 အိပ်ရာနေရာသည် မူလည်း။ ဥက္ကဘပံ၊ စွန့်ပစ်အပ်သော အမှိုက်အပေါင်းရှိ
 သည်။ (အမှိုက်ရှုပ်နေသည်။) ဟောတိ။ တဒါ၊ ဌ။ ဗာဟိရံ၊ သော။
 ဝတ္ထု၊ သည်။ အဝိသဒံ အပရိသုဒ္ဓံ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေသာဒိ-
 ဆေဒနေန၊ ဆံပင်အစရှိသည်တို့ကို ရိတ်ဖြတ်ခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း။
 ဥဒ္ဓံဝိရေစနအဓောဝိရေစနာဒိဟိ၊ အထက်သို့ပျံ့အန်စေခြင်း၊ အောက်သို့သက်
 လျောစေခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ အထက်သို့ပျံ့အန်ကြောင်းဆေး၊
 အောက်သို့သက်လျောကြောင်း ဆေးစားခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သရီရသလ္လ-
 ဟုက ဘာဝကရဏေန၊ ကိုယ်၏ ပေါ့ပါးသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းအားဖြင့်
 လည်းကောင်း။ [သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ လေ-စသော အပြစ်တို့ကို ကင်းဆိတ်
 အောင် ပြုခြင်းကို ဆိုလိုသည်။] ဥစ္ဆာဒနနဟာပနေန စ၊ ချေး အစရှိသည်
 တို့ကိုပွတ်တိုက်ခြင်း၊ ရေချိုးခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း။ [နဟာပန၌ ကာရိက်
 ဝင်၏၊ မကောင်း။ “နဟာယန” ဟု ရှိမှ ကောင်းသည်။] အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထု၊
 ကိုယ်တွင်းသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဝတ္ထုကို။ ဝိသဒံ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်အောင်။
 ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ သုစိကမ္မဓောဝနရဇနပရိတဏှကရဏာဒိဟိ၊ သက်န်းချုပ်ခြင်း
 ဟူသော အပ်အမှုကိုပြုခြင်း၊ ဖွပ်လျှော်မှုကို ပြုခြင်း၊ ဆိုးမှုကို ပြုခြင်း၊ မြေးကြီး
 စသည်ကို ပြေပြစ်အောင်ပြုခြင်း-အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဗာဟိရဝတ္ထု၊ ပြင်ပ
 သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဝတ္ထုကို။ ဝိသဒံ၊ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဟိ၊ မှန်။ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရဝတ္ထုသ္မိံ၊ သည်။ အဝိသဒေ၊ မသန့်
 ရှင်းလတ်သော်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကေသု၊ တို့၌။
 ဉာဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အဝိသဒံ အပရိသုဒ္ဓံ ဟောတိ။ (ကော ဝိယ၊
 အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) အပရိသုဒ္ဓါနိ၊ မစင်ကြယ်ကုန်သော။ ဒီပကပလ္လ-
 ဝဋီတေလာနိ၊ ဆီမီးခွက်၊ မီးစာ၊ ဆီ-တို့ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ဥပ္ပန္န-

၁။ သေဒမလမက္ခိတံ။ ။သေဒမလမက္ခိတန္တိ သေဒေန စေဝ ဇလ္လိကာသင်္ခါ-
 တေန သရီရမလေန စ မက္ခိတံ။ စ-သဒ္ဓေန အညမ္ပိ သရီရဿ၊ စိတ္တဿ စ
 ဝိဇ္ဇာငဟံ (နှိပ်စက်ခြင်းကို ဆောင်နိုင်သော အပြစ်ကို)၊ သင်္ဂဏှာတိ။-ဋီကာ။

၆၆၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဒီပသီခါယ၊ ဖြစ်သော ဆီမီးလုံ၏။ သြဘာသော၊ အရောင်သည်။ (အဝိသဒေါ၊ အပရိသုဒ္ဓေါ၊ ဟောတိ) ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ [ဥပမာန-ဝါကျကို အတွင်းသွင်း၍လည်း ပေးနိုင်သည်။] ပန၊ အနွယ် - ကား။ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရဝတ္ထုမ္ပိ၊ သည်။ ဝိသဒေါ၊ လတ်သော်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကေသု၊ တို့၌။ ဉာဏမ္ပိ ဝိသဒံ ဟောတိ။ (ကော ဝိယ၊ နည်း။) ပရိသုဒ္ဓါနိ၊ ကုန်သော။ ဒီပကပလ္လဝဋ္ဋိတေလာနိ၊ တို့ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နဒီပသီခါယ၊ ၏။ သြဘာသော၊ သည်။ (ဝိသဒေါ၊ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့တည်း။ တေန ဝုတ္တံ “ဝတ္ထုဝိသဒ-ကိရိယာ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒါယ သံဝတ္ထတိ”တိ။

ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနာ နာမ၊ မည်သည်။ သဒ္ဓါဒီနံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ သမဘာဝကရဏံ၊ ညီမျှကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အထ၊ ထိုယောဂီ-ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဗလဝံ၊ အားရှိသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။ ဣတရောနိ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ-မှတစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ မန္တာနိ၊ နို့၊ ကုန်သည်။ (သစေ ဟောန္တိ၊ ကုန်အံ။) တတော၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ သည်။ (ယှဉ်လျက်ပါသော ဝီရိယိန္ဒြေသည်။) ပဂ္ဂဟကိစ္စံ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းကိစ္စကို။ (ကာတုံ န သက္ကောတိ။) သတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာနကိစ္စံ၊ အာရုံ၌ ကပ်၍တည်ခြင်း ကိစ္စကို။ (ကာတုံ န သက္ကောတိ။) သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဝိက္ခေပကိစ္စံ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း ကိစ္စကို။ (ကာတုံ န သက္ကောတိ။) ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဒဿနကိစ္စံ၊ သိမြင်ခြင်းကိစ္စကို။ (ကာတုံ န သက္ကောတိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုလွန်သောသဒ္ဓါကို။ (ဟာပေတဗ္ဗံ-၌ စပ်။) ဓမ္မသဘာဝပစ္စဝေက္ခဏေန၊ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်တရားသဘောကို ဆင်ခြင်ခြင်း အားဖြင့် သော်လည်းကောင်း။ ယယော၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ မနသိကပရာတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (တံ၊ ထို သဒ္ဓိန္ဒြေသည်။) ဗလဝံ၊ သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အမနသိကာရေန ဝါ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း။ ဟာပေတဗ္ဗံ၊ ယုတ်လျော့စေထိုက်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤလွန်နေသောသဒ္ဓါကို လျော့စေရာ၌။ ဝက္ကလိတ္ထေရဝတ္ထု၊ သည်။ နိဒဿနံ၊ ညွှန်ပြကြောင်း ဥဒါဟရုဏ်တည်း။ [ဝက္ကလိတ္ထေရ-ဝတ္ထုသည် ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ဘိက္ခု-ဝဂ်၌ ပါသည်။]

ပန၊ ကား။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဗလဝံ၊ သည်။ သစေ ဟောတိ။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်လတ်သော်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမောက္ခကိစ္စံ၊ သဒ္ဓါဓိမောက္ခ-

ဓမ္မာနုပဿနာဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၆၁

ကိစ္စကို။ ကာတုံ န သက္ကောတိ။ ဣတရောနိ၊ သဒ္ဓါန္တေ-မှတပါးသော ဣန္ဒြေ
တို့သည်။ ဣတရကိစ္စသဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါဓိမောက္ခ-ကိစ္စမှတပါးသော ကိစ္စအတူး
အပြားကို။ ကာတုံ န (သက္ကောန္တိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို ဝီရိယိန္ဒြေ
ကို။ ပဿဒ္ဓါဒိဘာဝနာယ၊ ပဿဒ္ဓိ အစရှိသည်တို့ကို ပွားစေခြင်းအားဖြင့်။
ဟာပေတဗ္ဗံ၊ တကြပိ၊ ထိုသို့ လျော့စေရာ၌လည်း။ သောဏတ္ထေရဝတ္ထု၊ ကို။
ဒသေတဗ္ဗံ၊ ပြထိုက်၏။ [သောဏတ္ထေရ-ဝတ္ထုသည် ဝိနည်း မဟာဝဂ္ဂ၊
စမ္မက္ခန္ဓက-၌ ပါ၏။] ဧဝံ၊ လျှင်။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့တွင်
လည်း။ ဧကဿ၊ တပါးသောဣန္ဒြေ၏။ ဗလဝဘာဝေ၊ အားရှိသည်၏
အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဣတရေသံ၊ အခြားသော ဣန္ဒြေတို့၏။ အတ္တ-
နော၊ မိမိ၏။ ကိစ္စေသု၊ ထို၌။ အသမတ္တတာ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်
ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဣန္ဒြေတို့တွင်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ သဒ္ဓါ-
ပညာနံ၊ သဒ္ဓါန္တေ၊ ပညိန္တေ-တို့၏လည်းကောင်း။ သမာဓိဝီရိယာနဉ္စ၊ တို့၏
လည်းကောင်း။ သမတံ၊ ညီမျှကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပသံသန္တိ၊ ချီးမွမ်းကြ
ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း)ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဗလဝသဒ္ဓေါ၊ အားကြီး
သောသဒ္ဓါရှိသော၊ မန္တပညော၊ နှ့် သော-ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မုဒ္ဓပ္ပ-
သန္ဓော၊ အချည်းအနှီးအားဖြင့် ကြည်ညိုတတ်သည်။ (ဉာဏ်မရှိသည်ဖြစ်၍
ကြည်ညိုတတ်သည်)။ ဟောတိ၊ [ယော ဗလဝတိယာ သဒ္ဓါယ သမန္တာ-
ဂတော အညာဏော (ဉာဏ်ကားမရှိ။) သော မုဒ္ဓပ္ပသန္ဓော ဟောတိ၊ န
အဝေစ္စပ္ပသန္ဓော။ တဏှာ ဟိ အဝတ္ထုသ္မိံ ပသိဒတိ သေယျဏာပိ တိတ္ထိယ
သာဝကာ။-ဋီကာ။ ဤပုဒ်၏ပုဒ်ပြီးပုံကို ဝိဂ္ဂဟ-နှင့်တကွ သမ္မောဟဝိနော-
ဒနိဘာသာဋီကာ၊ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၊ ဓမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ-အဖွင့်၌ ပြ
ထားသည်။] အဝတ္ထုသ္မိံ၊ ကြည်ညိုဖွယ်မဟုတ်သော ဝတ္ထု၌။ ပသိဒတိ၊ ကြည်
ညိုတတ်၏။ ဗလဝပညော၊ အားကြီးသော ပညာရှိသော။ မန္တသဒ္ဓေါ၊
နှ့် သောသဒ္ဓါရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကရာဋ္ဌိကပက္ခံ၊ ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲ
ခြင်းရှိသူ၏ အဖို့သို့။ ဘဇတိ၊ ကပ်ရောက်တတ်၏။ [ဤပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို
လည်း သမ္မောဟဝိနောဒနိဘာသာဋီကာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ-အဖွင့်၌ပင်
ပြခဲ့ပြီ။] (ကော ဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) ဘေသဇ္ဇသမုဋ္ဌိတော၊ သေးမှား

၁။ ဘေသဇ္ဇသမုဋ္ဌိတော။ပ။ဟောတိ။ ။သဒ္ဓါဟိနာယ ပညာယ (ယုတ်လျော့သော
သဒ္ဓါရှိသောပညာဖြင့်။) အတိဓာဝန္ဓော “ဒေယျဝတ္ထုပရိစ္စာဂေန ဝိနာ (လှူထိုက်
သောဝတ္ထုပစ္စည်းနှင့်ကင်း၍၊ ဝါ၊ ပစ္စည်းမစွန့်လှူပဲ။) စိတ္တုပ္ပာဒမတ္တေနပိ (လှူလိုသော

၆၆၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ကြောင့် ထကြွဖြစ်ပေါ်လာသော။ ရောဂေါ၊ ရောဂါသည်။ အတေကိစ္ဆော၊ ဆေးကုခြင်းငှာမထိုက်သည်။ ဝါ၊ ကုစားဖို့ရန် မလွယ်ကူသည်။ (ကုစား၍ မရသည်။) ဟောတိ ဝိယ၊ သို့တည်း။ စိတ္တုပ္ပာဒမတ္တေနော၊ စိတ်၏ဖြစ်ကာ မျှဖြင့်ပင်။ ကုသလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ အတိဓာဝိတွာ၊ လွန်အောင်ပြေး သွား၍။ (ရပ်သင့်သောအပိုင်းအခြား၌ မရပ်ပဲ လွန်သွား၍။) ဧါနာဒိနိ၊ ဧါန-အစရှိသော လူဖွယ်တို့ကို။ အကရောန္တော၊ မပြုပဲ။ နိရယော၊ ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရ၏။ ဥဘိန္နံ၊ သဒ္ဓါပညာ နှစ်ဖြာတို့၏။ သမတာယ၊ ညီမျှကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော။) ဝတ္ထုသ္မိံ ယေဝ၊ ကြည်ညိုထိုက်သော ဝတ္ထု၌ သာ။ ပသိဒတိ၊ ၏။

ပန၊ ကား။ ဗလဝသမာဓိံ၊ အားကြီးသော သမာဓိရှိသော။ မန္တဝီရိယံ၊ နံ့သောဝီရိယ-ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ကောသဇ္ဇပက္ခတ္တာ၊ ကောသဇ္ဇ-အဖို့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကောသဇ္ဇံ၊ သည်။ ဝါ၊ က။ အဘိဘဝတိ၊ လွမ်းမိုး၍ဖြစ်၏။ ဗလဝဝီရိယံ၊ အားကြီးသောဝီရိယ-ရှိသော၊ မန္တသမာဓိံ၊ နံ့သောသမာဓိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝီရိယဿ၊ ၏။ ဥဒ္ဓစ္စ-ပက္ခတ္တာ၊ ဥဒ္ဓစ္စ-အဖို့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ အဘိဘဝတိ။ [ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုရည်ရွယ်၍ “သမာဓိလွန်တော့ ကောသဇ္ဇံ၊ ဝီရိယလွန်တော့ ဥဒ္ဓစ္စ”ဟု ပြောကြသည်။] ပန၊ အန္တယ-ကား။ ဝီရိယေန၊ နှင့်။ သံယောဇိတော၊ ယှဉ်စေအပ်သော။ သမာဓိံ၊ သည်။ ကောသဇ္ဇော၊ ၌။ ပတိတုံ၊ ကျခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ကျခွင့်ကို။ န လဘတိ၊ သမာဓိနာ၊ နှင့်။ သံယောဇိတံ၊ သော။ ဝီရိယံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စော၊ ၌။ ပတိတုံ၊ ငှာ။ န လဘတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒုဘယံ၊ ထို သဒ္ဓါပညာ၊ သမာဓိဝီရိယ-နှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ [တဒုဘယန္တိ သဒ္ဓါပညာဒွယံ၊ သမာဓိဝီရိယဒွယဉ္စ-ဋီကာ။] သမံ၊ ညီမျှအောင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဥဘယသမတာယ၊ သဒ္ဓါပညာ၊ ဝီရိယသမာဓိ နှစ်ပါးစုံ၏ ညီမျှသည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော။) အပ္ပနာ၊ အပ္ပနာဈာန်သည်။ ဟောတိ။

စိတ်ဖြစ်ကာမျှဖြင့်လည်း။) ဧါနမယံ ပုညံ ဟောတိ” ဣတိအာဒိနိ ပရိကပ္ပေတိ ဟေတု-ပတိရူပကေဟိ၊ ဝဋ္ဋိတော (အတုအယောင်ဖြစ်သော အကြောင်းတို့သည် လှည့်ပတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ကြံစည်တတ်၏။) ဧဝံဘူတော စ (ဤသို့ဖြစ်သူသည်လည်း။) သုက္ခတက္က-ဝိလုတ္တစိတ္တော (အခြောက်တိုက် ကြံစည်ခြင်းသည် လုယူအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။) ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ နာဒိယတိ သညတ္တိံ န ဝတ္ထုတိ။ ဧကနာဟ “ဘောသဇ္ဇသမုဋ္ဌိတော ဝိယ ရောဂေါ အတေကိစ္ဆော စဟာဝတိ” ဟိ။-ဋီကာ။

မမ္မာနုပဿနာဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၆၃

အပိစ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ သမာဓိကမ္မိကဿ၊ သမာဓိ အလုပ်ရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဗလဝတီပိ၊ အားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါသည်။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သဒ္ဓါအားရှိလတ်သော်။ [ဝေန္တိ ဧဝံ သန္တေ၊ သဒ္ဓါယ ထောက် ဗလဝဘာဝေ သတိတိ အတ္ထော။- ဋီကာ။] သဒ္ဓဟန္တော၊ သဒ္ဓါဖြင့် ယုံကြည်သော။ ဩကပ္ပေန္တော၊ သဒ္ဓါ ဖြင့် သက်ဝင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပနံ၊ လောကီအပ္ပနာသို့။ ပါပုဏတိ၊ လတ္တံ့။ ပန၊ ဆက်။ သမာဓိပညာသု၊ တို့တွင်။ သမာဓိ- ကမ္မိကဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတာ၊ သည်။ ဗလဝတိ၊ အားရှိသည်။ (သမာနာ။) ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဧကဂ္ဂတာအားရှိလတ်သော်။ သော၊ ထို သမာဓိ ကမ္မိက ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပနံ၊ သို့။ ပါပုဏတိ၊ ၏။ ဝိပဿနာ- ကမ္မိကဿ၊ ဝိပဿနာအလုပ်ရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပညာ၊ သည်။ ဗလဝတိ၊ သည်။ (သမာနာ။) ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ပညာအား ရှိလတ်သော်။ သော၊ ထို ဝိပဿနာကမ္မိက ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လက္ခဏပုဂ္ဂိုလ်၊ အနိစ္စ-အစရှိသောလက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသို့။ ပါပုဏတိ၊ ရောက် နိုင်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဥဘိန္နံ၊ သမာဓိ ပညာ-နှစ်ပါးစုံတို့၏။ သမတာယပိ၊ ညီမျှ ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ (သတိ။) အပ္ပနာ၊ သည်။ ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်တော့သည်သာ။

ပန၊ ဆက်။ သတိ၊ သတိသည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော လိနဥဒ္ဓစ္စ-အဖို့ရှိ သောငါးပါးသောဣန္ဒြေတို့၌။ [သဗ္ဗတ္ထာတိ လိနုဒ္ဓစ္စပက္ခိကေသု ပဉ္စသု ဣန္ဒြိ- ယေသု။-ဋီကာ။] ဗလဝတိ၊ သည်။ (သမာနာ။) ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သတိ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ (ရက္ခတိ- ခံ။) ဥဒ္ဓစ္စပက္ခိကာနံ၊ ဥဒ္ဓစ္စ-အဖို့၌ ဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဝီရိယပညာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဥဒ္ဓစ္စပါတတော၊ ဥဒ္ဓစ္စ-၌ ကျရောက်ခြင်းမှ လည်းကောင်း။ ကောသဇ္ဇပက္ခိကေန၊ ကောသဇ္ဇ-အဖို့၌ဖြစ်သော။ သမာဓိနာ၊ ကြောင့်။ ကောသဇ္ဇပါတတော စ၊ ကောသဇ္ဇ-၌ ကျရောက်ခြင်းမှလည်း ကောင်း။ ရက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထို သတိ ကို။ သဗ္ဗဗျဉ္ဇနေသု၊ အလုံးစုံသော ဟင်းကောင်း ဟင်းလျာတို့၌။

၁။ သဒ္ဓဟန္တော ဩကပ္ပေန္တော။ ။သဒ္ဓဟန္တောတိ “ပထဝီ ပထဝီတိ မနသိ- ကရဏမက္ခေန ကထံ ဇာနပ္ပတ္တိ”တိ အစိန္တေတွာ “အဉ္ဇါ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဝုတ္တပိမိ ဣဇ္ဈိယာတိ”တိ သဒ္ဓဟန္တော သဒ္ဓံ ဇနေန္တော။ ဩကပ္ပေန္တောတိ အာရမ္မဏံ အနု- ပပိသိတွာ ဝိယ အဓိမုစ္ဆနဝသေန အဝကပ္ပေန္တော ပက္ခန္တေန္တော။-ဋီကာ။

၆၆၄

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

လောကဓူပနံ၊ ဆား၊ ကရဝေး၊ ဇီယာ၊ မဆလာ-စသော အထုံကို။
(ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ အလိုရှိထိုက်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း။ သဗ္ဗရာဇကိစ္စေသ၊
အလုံးစုံသော မင်း၏ကိစ္စတို့၌။ သဗ္ဗကမ္မိကအာမဇ္ဈော၊ အလုံးစုံသောအမှု၌
ကျမ်းကျင်သောအမတ်ကို။ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗော) ဝိယ စ၊ ကဲ့သို့လည်းကောင်း။
(တထာ၊ တူ။) သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော လိနုဉဒ္ဒစ္စ-အဖို့ရှိသော ငါးပါးသော
ဣန္ဒြေတို့၌။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “သတိ စ ပန သဗ္ဗတ္ထိကာ။ပ။
ဟောတိ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟံ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာ၌ဆိုပြီ။

သတိ စ ပန၊ သတိကိုကား။ သဗ္ဗတ္ထိကာ၊ ဟူ၍။ [ဤပုဒ်၏
အနက်ကို ဥဒ္ဓေသဝါရကထာအဖွင့်၌ အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ ရေးခဲ့ပြီ။]
ဘဂဝတာ ဝုတ္တာ။ ကိ၊ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။
(သဗ္ဗတ္ထိကာ ဘဂဝတာ။ ဝုတ္တာ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။
စိတ္တံ၊ ကုသိုလ်စိတ်သည်။ သတိပဋ္ဌိသုရဏံ၊ သတိ-ဟူသော လဲလျောင်း
ရာရှိ၏။ သတိ စ၊ သည်လည်း။ အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စောင့်ရှောက်
တတ်သောတရားဟု၊ ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ သတိ-
ယာ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ စိတ္တဿ၊ ကို။ ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟော၊ ချီးမြှောက်
ခြင်း နှိပ်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ။ (တသ္မာ သဗ္ဗတ္ထိကာ ဘဂဝတာ
ဝုတ္တာ။)

ဒုပ္ပညပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇေနာ နာမ၊ မည်သည်။ ခန္ဓာဒိဘေဒေါ၊ ခန္ဓာ-အစရှိ
သော အပြား၌။ အနောဂါဠပညာနံ၊ သက်ဝင်သောပညာ ရှိကုန်သော။
ဒုမ္မေဓပုဂ္ဂလာနံ၊ ပညာမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အာရကာ၊ ဝေးစွာ။
ပရိဝဇ္ဇေနာ၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတည်း။ ပညဝန္တပုဂ္ဂလသေဝနာ နာမ၊ မည်သည်။
သမပညာသလက္ခဏပရိဂ္ဂဟိကာယ၊ အတိကျ ငါးဆယ်သောလက္ခဏာတို့ကို
ပိုင်းခြား၍ယူတတ်သော။ ဥဒယဗ္ဗယပညာယ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို အပြား
အားဖြင့်သိတတ်သော ပညာနှင့်။ သမန္နာဂတပုဂ္ဂလသေဝနာ၊ ပြည့်စုံသော
ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းတည်း။ [ပညာသလက္ခဏာအရ-ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ မဂ္ဂါ-
မဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဓေသ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏကထာ-၌ကြည့်ပါ။] ဂမ္ဘီရ-
ဉာဏာစရိယပစ္စဝေက္ခဏာ နာမ၊ ဖြစ်ပုံမည်သည်။ ဂမ္ဘီရေသု၊ နက်နက်နု
သော၊ ခန္ဓာဒိသု၊ ခန္ဓာ-အစရှိသောတရားတို့၌။ ပုဝတ္ထာယ၊ ဖြစ်သော။ ဂမ္ဘီရ-
ပညာယ၊ နက်နဲသောပညာ၏။ ဘေဒပစ္စဝေက္ခဏာ၊ အထူးအပြားကို ဆင်ခြင်
ခြင်းတည်း။ [ဂမ္ဘီရဉာဏ-ကို “ဂမ္ဘီရပညာ” ဟု ဖွင့်၍၊ စရိယ-ကို “ပဘေဒ”
ဟု ဖွင့်သည်။] တဒဓိမုတ္တတာ၊ နာမ၊ မည်သည်။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။

ဓမ္မာနုပဿနာဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၆၅

ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုး
ငှာ။ နိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရစိတ္တတာ၊ ညွတ်ယိမ်း ကိုင်းရှိုင်းသောစိတ်ရှိသူ၏
အဖြစ်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ အဿ၊ ထို၊ ဓမ္မဝိစယ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ဣတိ ပဇာနာတိ။

ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ဧ။ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ။ပ။ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝ-
နာယ ပါရိပုရိယာ သံဝတ္တတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပ္ပာဒေါ၊ ဟောတိ။
၏။ [သာဓကပါဌ်၏အနက်ကို ရှေး ဓမ္မာနုပဿနာ နိဝရဏပဗ္ဗ-အဖွင့်၌ ရေး
ခဲ့ပြီ။] အပိ စ၊ သေး။ အပါယဘယပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ အပါယ်ဘေးကို ဆင်
ခြင်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ အာနိသံသဒဿာဝိတာ၊ ဝီရိယသမ္မော
ဇ္ဈင်္ဂ၏အကျိုးကို ရှုလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဂမနဝီထိပစ္စဝေက္ခဏ-
တာ၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ မဟာသဘာဝက-တို့သည် သွားအပ်သောလမ်း
ကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ပိဏ္ဍုပါတာပစာယနတာ၊ ဆွမ်း
ကို အတုံးပြန်၍ ပူဇော်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဒါယဇ္ဇမဟတ္တ-
ပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ အမွေခံအဖြစ်၏ မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏
အဖြစ်လည်းကောင်း။ သတ္တုမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ ဆရာဖြစ်တော်မူသော
မြတ်စွာဘုရား၏မြတ်သည်၏အဖြစ်ကိုဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။
ဇာတိမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ အမျိုးဇာတ်၏မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်
ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ သဗြဟ္မစာရိမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ သီတင်း
သုံးဖော်တို့၏ မြတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်း
ကောင်း။ ကုသီတပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ၊ ပျင်းရိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း
ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ အာရဒ္ဓဝီရိယ ပုဂ္ဂလသေဝနတာ၊ အားထုတ်အပ်
သော ဝီရိယရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။
တဒဓိမုတ္တတာ၊ ထို ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏ အဖြစ်လည်း
ကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကောဒသမ္မော ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒေါယ
သံဝတ္တန္တိ။

☞ ထတ္ထံ၊ ထို တဆဲ တပါးတို့တွင်။ (အပါယဘယံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ- စသည်
၌ စပ်။) [တတ္ထံ၊ တို့၌။ (ဝိတ္ထာရော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဟု ဆရာတို့ပေးတော်မူ
ကြ၏။] နိရယေသု၊ ငရဲတို့၌။ ပဉ္စဝိဗေဒနကမ္မကာရဏတော၊ ငါးပါးအပြား
ရှိသောနှောင်ဖွဲ့မှုဟူသော ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ရာအခါမှ။ [ကာရဏ-သဒ္ဓါသည်
ညှဉ်းဆဲခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ပဉ္စဝိဗေဒနကမ္မ-ကို အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ တိကနိပါတ်၊

ပဌမပဏ္ဏာသက၊ ဒေဝဒုတဝဂ်၊ ဒေဝဒုတ-သုတ်၌ ရှိပါ။] ပဌာယ၊ ရှိ။ မဟာ
ဒုက္ခံ၊ ကြီးစွာသောဆင်းရဲကို။ အနုဘဝနကာလေပိ၊ ခံစားရာအခါ၌လည်း
ကောင်း။ တိရစ္ဆာန်နယောနိယံ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ပေါင်းစုရာအမျိုး၌။ ဇာလခိပန-
ကုမိနာဒိဟိ၊ ပိုက်ကွန်ပစ်ခြင်း မြူးချခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဂဟိတကာလေပိ၊
ဖမ်းယူအပ်ရာ အခါ၌လည်းကောင်း။ ပါဇနကဏ္ဍကဒိပ္ပဟာရတုန္နဿ၊
နှင်တံ သံဆူး အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပုတ်ခတ်အပ် ထိုးဆွဲအပ်သော တိရစ္ဆာန်
၏။ သကဋ္ဌဝဟနာဒိကာလေပိ၊ လည်းကိုဆောင်ရာ အစရှိသောအခါ၌
လည်းကောင်း။ ပေတ္တိဝိသယေ၊ ပြိတ္တာတို့၏ ဖြစ်ရာအရပ်၌။ ဝါ၊ ပြိတ္တာတို့
၌။ အနေကနိပိ ဝဿသဟဿာနိ၊ များစွာသော နှစ်ပေါင်းအထောင်တို့
ပတ်လုံး။ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရမ္ပိ၊ နှစ်ဆူသောဘုရားရှင်တို့၏ တခုသောအကြား
ပတ်လုံးလည်း။ ခုပ္ပိပါသာဟိ၊ ဆာလောင်ခြင်း မှတ်သိတ်ခြင်းကိုကြောင့်။
အာတုရိဘူတကာလေပိ၊ နာကျင်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း။
ကာလကဉ္စိကအသုရေသု၊ ကာလကဉ္စိက-အသုရာတို့၌။ သဋ္ဌိဟတ္ထအသိတိဟတ္ထ-
ပုမာဏေန၊ အတောင်ခြောက်ဆယ် အတောင်ရှစ်ဆယ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။
အဋ္ဌိစမ္ပမတ္တေနဝ၊ အရိုး အရေမျှသာရှိသော။ အတ္တဘာဝေန၊ အတ္တဘော
ဖြင့်။ ဝါတာတပါဒိ ဒုက္ခာနုဘဝနကာလေပိ၊ လေ နေပူ အစရှိသည်တို့
ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲကိုခံစားရာ အခါ၌လည်းကောင်း။ ဝီရိယသမ္ပော-
ဇ္ဈင်၊ ကို။ ဥပ္ပာဒေတုံ န သက္ကာ၊ ဘိက္ခု၊ အမောင်ရဟန်း။ အယမေဝ၊
ဤ လူစင်စစ်၌ ရဟန်းဖြစ်ခိုက် အခါသည်သာ။ တေ၊ သင်၏။ ဝီရိယ-
ကရဏာယ၊ ဝီရိယ-ကို ပြုခြင်း၏။ ကာလော၊ အခါကောင်းတည်း။ ဣတိ
ဝေ၊ ဤသို့။ အပါယဘယံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်
၏လည်း။ ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ကုသိတေန၊ စက်ဆုပ်အပ်စွာ အရာရာ၌ ဆုပ်နှံတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
ဝါ၊ ပျင်းရိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နဝလောကုတ္တရမ္ပိ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။
လဒ္ဓံ၊ ရခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ အာရဒ္ဓဝီရိယေနဝ၊
အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယ-ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ (နဝလောကုတ္တရမ္ပိ
လဒ္ဓံ။) သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ အယံ၊ ဤ ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာ
တရားကို ရခြင်းသည်။ ဝီရိယဿ၊ ၏။ အာနိသံသော၊ အကျိုးတည်း။
ဣတိ ဝေ၊ သို့။ အာနိသံသဒဿာဝိနောပိ၊ ဝီရိယ-၏အကျိုးကို ရှုလေ့ရှိ
သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်း။ (ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓ-
ပစ္စေကဗုဒ္ဓမဟာသဘာဝဂေဟိ၊ အလုံးစုံသော သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၊ အလုံးစုံသော

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အလုံးစုံသော မဟာသာဝက-တို့သည်။ ဂတမဂ္ဂေါ၊ သွားအပ်
ပြီးသောလမ်းကို။ တေ၊ သင်သည်။ ဂန္တဗ္ဗော၊ သွားထိုက်၏။ သော စ၊
ထိုလမ်းသည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ကုသိတေန၊ ပျင်းရိသူသည်။ ဂန္တံ၊
သွားခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ ကောင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဂမနဝိထိ^၁၊ သွား
အပ်သွားထိုက်သော လောကုတ္တရာလမ်းခရီးကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ဆင်ခြင်
သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်း။ (ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ)ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ယေ၊ အကြင်လူတို့သည်။ တံ၊ သင့်ကို။ ပိဏ္ဏပါတာဒိဟိ၊ ဆွမ်းအစ
ရှိသော ဝတ္ထုတို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ပြုစု လုပ်ကျွေးကြကုန်၏။ ဣမေ မနုဿာ၊
တို့သည်။ တေ၊ သင်၏။ နေဝ ဉာတကာ၊ ဆွေမျိုးတို့လည်း မဟုတ်ကုန်။ န
ဒါသကမ္မကာရာ၊ ကျွန်တို့လည်း မဟုတ်ကုန်၊ အလုပ်သမားတို့လည်း မဟုတ်
ကုန်။ တံ၊ သင့်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဇီဝိဿာမ၊ အသက်မွေးကုန်အံ့။
ဣတိပိ၊ ဤသို့ ကြံ၍လည်း။ တေ၊ အား။ ပဏီတာနိ၊ မွန်မြတ်ကုန်သော။
စိဝရာဒိနိ၊ သင်္ကန်းအစရှိသော ဝတ္ထုတို့ကို။ န ဒေန္တိ၊ ပေးလှူကြကုန်သည်
မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ အဟုတ်ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ကာရာနံ၊ ပြုအပ်သော
ကောင်းမှုတို့၏။ မဟပ္ပလတံ၊ များသောအကျိုးရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။
ပစ္စာသိသမာနာ၊ တောင့်တကုန်သည်။ (ဟုတော။)ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ သတ္တာရာပိ၊
သည်လည်း။ “အယံ၊ ဤ ငါ၏သားတော်ဖြစ်သော ရဟန်းသည်။ ဣမေ
ပစ္စယေ၊ ဤပစ္စည်းတို့ကို။ ဘုဉ္ဇိတော၊ ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်ပြီး၍။ ကာယ-
ဒဠီဗဟုလော၊ များသောကိုယ်၏ တောင့်တင်းခိုင်မာအောင် ပြုခြင်းရှိသည်။
ဝါ၊ ကိုယ်၏ တောင့်တင်းခိုင်မာအောင် ပြုခြင်း၌ များသောအလေ့အလာ
ရှိသည်။ (ဟတော။) သုခံ၊ စွာ။ ဝိဟရိဿတိ၊ နေနိုင်လိမ့်မည်။”[ကာယ-
ဒဠီဗဟုလောတိ ယထာ တထာ ကာယဿ ဒဠီကမ္မပ္ပသုတော။-ဋီကာ။]
ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သမ္ပဿတာ၊ ကောင်းစွာ မြော်မြင်တော်မူသည်။ (ဟုတော။)
တုယံ၊ သင့်အား။ ပစ္စယာ၊ တို့ကို။ န အနုညာတာ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်
သည် မဟုတ်။

အထ ခေါ၊ အဟုတ်ကား။ “အယံ၊ ဤ ငါ၏သားတော်ဖြစ်သော
ရဟန်းသည်။ ဣမေ၊ ဤပစ္စည်းတို့ကို။ ပရိဘုဉ္ဇမာနော၊ ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်

၁။ ဂမနဝိထိ။ ။ဂမနဝိထိန္တိ သပ္ပဗ္ဗဘာဂံ (မဂ်၏ရှေ့ အဖို့၌ဖြစ်သော ဝိပဿနာနှင့်
တကွဖြစ်သော။) နိဗ္ဗာနဂါမိပဋိပဒံ (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းအကျင့်။) သဟဝိပဿနာ-
ယ အရိယမဂ္ဂပဋိပါဋိ (ဝိပဿနာနှင့်တကွဖြစ်သော အရိယာမဂ်အစဉ်။) သက္ကဝိသုဒ္ဓိ-
ပရမ္ပရာဝါ၊ သာဟိ သိက္ခာနော ဝဋ်နိယျာနာယ (ဝဋ်မှလွတ်မြောက်ခြင်းငှာ။) ဂန္တဗ္ဗ
ပဋိပဒါ (သွားထိုက်သောအကျင့်တည်း။) ဣတိ ကတ္တာ ဂမနဝိထိ နာမ။-ဋီကာ။

လျက်။ သမဏဓမ္မံ၊ ကိံ။ ကတော၊ ချံ။ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော၊ ဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ။ မုစ္ဆိဿတိ၊ လွတ်မြောက်လိမ့်မည်။” ဣတိ၊ ဤသို့။ (သမ္ပဿတော၊ ကောင်းစွာမြော်မြင်တော်မူသည်။ ဟုတော။) တေ၊ သင့်အား။ ပစ္စယာ၊ တို့ကို။ အနုညာတာ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ သော၊ တံ၊ ထိုသင်သည်။ ဒါနိ၊ ဌံ။ ကုသိတော၊ ပျင်းရိသည်။ (ဟုတော။) ဝိဟရန္တော၊ နေလတ်သော်။ တံ၊ ပိဏ္ဍ၊ ထိုဆွမ်းကို။ ဝါ၊ ထိုဆွမ်းကိုမှတ်သား၍ လေးပါးသောပစ္စည်းကို။ န၊ အပစာယိဿသိ၊ အတုံ့ပြန်၍ ပူဇော်နိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ အာရဒ္ဓဝီရိယဿေဝ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယ-ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သာ။ ပိဏ္ဍပါတာပစာယနံ၊ နာမ၊ ဆွမ်းကို အတုံ့ပြန်၍ ပူဇော်ခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပိဏ္ဍပါတာပစာယနံ၊ ဆွမ်းကို အတုံ့ပြန်၍ ပူဇော်ခြင်းကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ၏လည်း။ (ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ (ကဿ ဝိယ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ကဲ့သို့နည်း။) အယျမိတ္တတ္ထေရဿ ဝိယ၊ အယျမိတ္တ-ထေရ်၏ကဲ့သို့တည်း။

ကိရ၊ ချဲ့။ ထေရော၊ အယျမိတ္တ-ထေရ်သည်။ ကဿကလေဏေ နာမ၊ ကဿက-လိုက်မည်သောအရပ်၌။ ပဋိဝသတိ၊ နေ၏။ တဿ စ၊ ထို အယျမိတ္တ-ထေရ်၏လည်း။ ဂေါစရဂါမေ၊ ဆွမ်းခံရွာ၌။ ကော၊ တယောက်သော။ မဟာဥပါသိကာ၊ ဥပါသိကာမကြီးသည်။ ထေရံ၊ ကိံ။ ပုတ္တံ၊ သားကို။ ကတော၊ ချံ။ ပဋိဇဂ္ဂတိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေး၏။ သာ၊ ထို ဥပါသိကာမကြီးသည်။ ကေဒိဝသံ၊ တနေ့သ၌။ အရညံ၊ တောသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားခါနီးလတ်သော်။ ဓိတရံ၊ သမီးကိုးအာဟ၊ ပြောပြီ။ (ကိံ၊ နည်း) “အဗ္ဗ၊ ချစ်သမီး။ အသုကသ္မိံ၊ ဌာနေ၊ ထို မည်သော အရပ်၌။ ပုရာဏတဏှုလာ၊ အဟောင်းဖြစ်သော ဆန်တို့သည်။ (နှစ်ချိုး ဆန်တို့သည်။ အတ္တိ၊ ရှိကုန်၏။) အသုကသ္မိံ (ဌာနေ)၊ ဌံ။ သပ္ပံ၊ ထောပတ်သည်။ (အတ္တိ။) အသုကသ္မိံ (ဌာနေ)၊ ဌံ။ ခိရံ၊ နို့ရည်သည်။ (အတ္တိ။) အသုကသ္မိံ (ဌာနေ)၊ ဌံ။ ဖာဏိတံ၊ တင်လဲသည်။ (အတ္တိ။) တဝ၊ သင်ချစ်သမီး၏။ ဘာတိကဿ၊ မောင်တော်ဖြစ်သော။ အယျမိတ္တဿ၊ အယျမိတ္တ- ထေရ်၏။ အာဂတကာလေ၊ ကြွလာရာအခါ၌။ ဘတ္တံ၊ ဆွမ်းကို။ ပစိတော၊ ချက်၍။ ခိရသပ္ပိဖာဏိတေဟိ၊ နို့ရည်၊ ထောပတ်၊ တင်လဲ-တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဒေဟိ၊ လှူလိုက်လော့။ တဉ္စ၊ သင်ချစ်သမီးသည်လည်း။ ဘုဠေယျာသိ၊ စားလော့။ အဟံ ပန၊ ငါမိခင်သည်ကား။ ဟိယျော၊ ယမန်နေက။ (မနေ့ညနေက။) ပဏ္ဏပရိဝါသိကဘတ္တံ၊ ချက်အပ်ပြီးသော တညဉ့်ပတ်လုံး တညနေစေအပ်ပြီးသော ထမင်းကြမ်းကို။ ကဉ္စိယေန၊ ပုံးရည်နှင့်

တကွ။ ဘုတ္တံ၊ စားပြီးသည်။ အမှီ၊ ဖြစ်၏။ ” ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။ အမှ၊ မိခင်၊ ဒီဝါ၊ နေ၌။ ကိ၊ အဘယ်ကို။ ဘုဉ္ဇိဿသိ၊ အံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ မေးပြီ။ အမှ၊ ချစ်သမီး။ သာကပဏ္ဏံ၊ ဟင်းရွက်ကို။ ပက္ခိပိတော၊ ထည့်၍။ ကဏတဏှုလေဟိ၊ ကျိုးပြတ်သော ဆန်တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ ဆန်ကဲ့ တို့ဖြင့်။ အမ္မိလယာဂုံ၊ ချဉ်သောယာဂုကို။ ဝါ၊ ဗျုံးစပ်ယာဂုကို။ ပစိတော၊ ကျို၍။ ထပေဟိ၊ ထားလိုက်လော့။ ဣတိ၊ ဤ သို့ပြောပြီ။

☞ ထေရော၊ သည်။ စီဝရံ၊ ကို။ ပါရုပိတော၊ ရံ၍။ ပတ္တံ၊ ကို။ နိဟရန္တောဝ၊ သပိတ်အိတ်မှ ထုတ်စဉ်ပင်။ တံ သဒ္ဓါ၊ ထိုမှနေသံကို။ သုတော၊ ကြားရ၍။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ ဩဝဒါ၊ ဆုံးမပြီ။ (ကိ။) “မဟာဥပါသိကာ၊ သည်။ ကဉ္ဇိယေန၊ ပုံးရည်ဖြင့်။ ပါရိဝါသိကာဘတ္တံ၊ ကို။ ဘုဉ္ဇိ ကိရ၊ စားသတတ်။ ဒီဝါပိ၊ နေအခါ၌လည်း။ ကဏပဏ္ဏမ္မိလယာဂုံ၊ ဆန်ကဲ့၊ ဟင်းရွက်တို့ဖြင့် ကျိုချက်အပ်သော ချဉ်သောယာဂုကို။ ဝါ၊ ဗျုံးစပ်ယာဂုကို။ ဘုဉ္ဇိဿတိ ကိရ၊ စားလတ္တံ့တဲ့။ တုယံ၊ သင်၏။ အတ္ထာယ ပန၊ အကျိုးငှာကား။ ပုရာဏတဏှုလာဒီနိ၊ အဟောင်းဖြစ်သော ဆန်-အစရှိသည်တို့ကို။ ဝါ၊ နှစ်ချို့ဆန် အစရှိသည်တို့ကို။ အာစိက္ခတိ၊ ပြောနေ၏။ တံ၊ သင့်ကို။ နိဿာယ ပန၊ မှီ၍ကား။ သော၊ ဤ ဥပါသိကာမကြီးသည်။ ခေတ္တံ၊ လယ်ကို။ နေဝ (ပစ္စာသိသတိ)၊ တောင့်တသည် မဟုတ်။ ဝတ္ထု၊ ယာကို။ န (ပစ္စာသိသတိ)။ ဘတ္တံ၊ ထမင်း ကို။ န (ပစ္စာသိသတိ)။ ဝတ္ထံ၊ အဝတ်ကို။ န ပစ္စာသိသတိ။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ တိဿော၊ ကုန်သော။ သမ္ပတ္တိယော၊ လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်၊ နိဗ္ဗာန်စည်းစိမ် တို့ကို။ ပတ္တယမာနာ၊ တောင့်တလျက်။ ဒေတိ၊ လှူရှာ၏။ တံ၊ သင်သည်။ ဧတိဿာ၊ ဤ ဥပါသိကာမကြီးအား။ တာ သမ္ပတ္တိယော၊ ထိုစည်းစိမ်တို့ကို။ ဒါတုံ၊ ငှာ။ သက္ခိဿသိ၊ စွမ်းနိုင်လတ္တံ့လော။ န သက္ခိဿသိ၊ စွမ်းနိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးပြီ။

ပန၊ ဆက်။ အယံ ပိဏ္ဏပါတော၊ ဤ ဆွမ်းသည်။ (န သက္ကာ-၌ ပဓာန စပ်။) ဝါ၊ ကို။ (ဂဏှိတုံ-၌ အပဓာန စပ်။) တယာ၊ သင်သည်။ သရာဂေန၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သည်။ သဒေါသေန၊ ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်သည်။ သမောဟေန၊ မောဟနှင့်တကွဖြစ်သည်။ (ဟုတော။) ဂဏှိတုံ၊ ခံယူ

၁။ သက္ခိဿသိ ။ဒါတုံ သက္ခိဿသိတိ “တယိ ကတေန ဒါနမယေန၊ ဓဝယျာ-ဝစ္စမယေန စ ပုညကမ္မေန ခေတ္တဝိသေသတာဝုပဂမနန အပရာပရံ ဒေဝမနုဿ-သမ္ပတ္တိယော၊ အန္တေ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိ၌ ဒါတုံ သက္ခိဿသိ”တိ ထေရော အတ္တာနံ ပုစ္ဆတိ။-ဒွိကာ။

ခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မသတ်ကောင်း။ (တနည်း) န သက္ကာ ဂဏှိတုံ၊ မခံယူကောင်း။” ဣတိ၊ သို့။ (အတ္တာနံ၊ ကိ။ သြဝဒိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဆုံးမပြီး၍။) ပတ္တံ၊ ကိ။ ထဝိကာယ၊ သပိတ်အိတ်၌။ ပက္ခိပိတော၊ ပြန်ထည့်၍။ ဂဏှိကံ၊ တပ်အပ်ပြီးသော အနားပတ်သီးကို။ မုဉ္ဇိတော၊ ဖြည်၍။ နိဝတ္ထိတော၊ ပြန်နှစ်၍။ ကဿကလေဏမေဝ၊ သို့သာ။ ဂန္တော၊ ၍။ ပတ္တံ၊ ကိ။ ဟေဋ္ဌာမဉ္ဇေ၊ ညောင်စောင်းအောက်၌ လည်းကောင်း။ စိဝရံ၊ ကိ။ စိဝရဝံသေ၊ သင်္ကန်းတန်း ဝါး၌လည်းကောင်း။ ဌပေတော၊ ထားပြီး၍။ “အရဟတ္တံ၊ သို့။ အပါပုဏှိတော၊ မရောက်မူ၍။ ဝါ၊ မရောက်မချင်း။ န နိက္ခမိဿာမိ၊ လိုက်မှမထွက်တော့အံ့။” ဣတိ၊ သို့။ ဝီရိယံ၊ ကိ။ အဓိဋ္ဌဟိတော၊ ဆောက်တည်၍။ နိသီဒိ၊ ပြီ။ ဒိဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့သည်။ ဟုတော၊ ၍။ နိဝုတ္ထတိက္ခ၊ နေသောရဟန်းသည်။ ဝိပဿနံ၊ ကိ။ ဝဇေတော၊ တိုးပွားစေ၍။ ပုရေတတ္ထမေဝ၊ ဆွမ်း၏ ဈေးအဖို့၌ပင်။ ဝါ၊ နံနက်အခါ၌ပင်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတော၊ ၍။ ဝိကသမာနံ၊ ပွင့်သော။ ပဒုမံ ဣဝ၊ ပဒုမ္မာကြာကဲ့သို့။ မဟာခိဏာသဝေါ၊ မြတ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟုတော။) သိတံ၊ ပြုံးမှုကို။ ကရာဇန္ဓောဝ၊ ပြုလျက်သာ။ နိသီဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။ [သိတံ ကရာဇန္ဓော ဝါတိ “အကိဇ္ဈေနော မယာ ဝဇ္ဇဒုက္ခံ သမတိက္ကန္တံ” နိပစ္စဝေက္ခဏာဝသာနေ သဉ္ဇာတပါမောဇ္ဇဝသေန သိတံ ကရာဇန္ဓော ဝေ။-ဋီကာ။]

လေဏဒွါရေ၊ လိုက်တံခါးအနီး၌။ ရုက္ခမ္ပိ၊ သစ်ပင်၌။ အဓိဝတ္ထော၊ စိုးအုပ်နေသော။ ဒေဝတာ၊ နတ်သည်။ နမော တေ ပုရိသာဇေ။ပ။ မာရိသာတိ၊ ဟူ၍။ ဥဒါနံ၊ ဥဒါန်းကို။ ဥဒါနေတော၊ မြက်ဆို၍။ “ဘန္ဓေ၊ ရူး။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှာ။ ပဝိဋ္ဌာနံ၊ ဝင်ကုန်သော။ တုမ္ဘာဒိသာနံ၊ အရှင်ဘုရားကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော။ အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာတို့အား။ ဘိက္ခု၊ ဆွမ်းကို။ ဒတော၊ ပေးလှူ၍။ မဟလ္လကိတ္တိယော၊ ကြီးသော မိန်းမတို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲမှ။ မုစ္ဆိဿန္တိ၊ လွတ်မြောက်ကြပါကုန်လိမ့်မည်။” ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။

မာရိသာ၊ ဒုက္ခကင်းကွာ စိတ်ချမ်းသာသည့် ရဟန္တာသခင် အရှင် မြတ်ဘုရား။ ယဿ တေ၊ အကြင်အရှင်၏။ အာသဝါ၊ အာသဝေါတရားတို့သည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ပါကုန်ပြီ။ (သော တံ၊ ထို အရှင်သည်။) ဧက္ခိဏေနယျာ၊ အလှူခံခြင်းကိုထိုက်သည်။ အသိ၊ ဖြစ်ပါပေ၏။

ဓမ္မာနုပဿနာဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်] အာသာဇ္ဇီကာ

၆၇၁

ပုရိသာဇည၊ ယောကျ်ားအာဇာနည် ပီသတော်မူသော အရှင်ဘုရား။
တေ၊ အရှင်ဘုရားအား။ နမော၊ ရှိခိုးပါ၏။ ပုရိသုတ္တမ၊ ယောကျ်ား
မြတ်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်ဘုရား။ တေ၊ အရှင်ဘုရားအား။ နမော၊
ရှိခိုးပါ၏။ [ဆရာတို့ကား-ယဿကို ရွှေဝါကျ၏ အနိယမအဖြစ်ဖြင့်
ပေးတော်မူကြသည်။]

ထေရော၊ သည်။ ဥဋ္ဌဟိတော၊ ထ၍။ ဒွါရံ၊ တံခါးကို။ ဝိဝရိတော၊
ဖွင့်၍။ ကာလံ၊ အချိန်ကို။ ဩလောကေန္တော၊ ကြည့်လတ်သော်။
“ပါတောယေဝ၊ စောသေးသည်သာ။” ဣတိ၊ သို့။ ဥတော၊ သိ၍။
ပတ္တစိဝရံ၊ ကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဂါမံ၊ သို့။ ပါဝိသိ၊ ပြီ။

ဒါရိကာပိ၊ သတို့သမီးသည်လည်း။ ဘတ္တံ၊ ဆွမ်းကို။ သမ္ပာဒေတော၊
ပြီးစီးစေ၍။ “ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ မေ၊ ငါ၏။ ဘာတာ၊ မောင်တော်
သည်။ အာဂမိဿတိ၊ လာလိမ့်မည်။ ဣဒါနိ၊ ၌။ မေ၊ ၏။ ဘာတာ။
သည်။ အာဂမိဿတိ၊ မည်။” ဣတိ၊ ဤသို့တွေး၍။ ဒွါရံ၊ ကို။ ဩလော-
ကယမာနာ၊ ကြည့်လျက်။ နိသီဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။ သာ၊ ထိုသတို့သမီးသည်။
ထေရေ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓဒွါရံ၊ အိမ်တံခါးသို့။ သမ္ပတ္တေ၊ ရောက်လတ်သော်။
ပတ္တံ၊ သပိတ်ကို။ ဂဟေတော၊ ယူ၍။ သပ္ပိဖာဏိတယောဇိတဿ၊ ထောပတ်၊
တင်လဲတို့ဖြင့် ရောစပ်အပ်သော။ ခိရပိဏ္ဍပါတဿ၊ နွားနို့ဆွမ်းဖြင့်။ ပူရေတော၊
ပြည့်စေ၍။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ ထပေသိ၊ ထားပြီ။ ထေရော၊ သည်။
“သုခံဟောတူ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါစေသတည်းဟူ၍။
(ချမ်းသာပါစေဟူ၍။) အနုမောဒနံ၊ အနံ့မောဒနာကို။ ကတော၊ ၍။ ပက္ခာမိ၊
ဖဲ့သွားပြီ။ သာပိ၊ ထိုသတို့သမီးသည်လည်း။ တံ၊ ထိုထေရ်ကို။
ဩလောကယမာနာ၊ ကြည့်လျက်။ အဋ္ဌာသိ၊ ရပ်တည်ပြီ။ ဟိ၊ ကြည့်သင့်
၏။ ထေရဿ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။
ဆဝိဝဇ္ဇော၊ အရေအဆင်းသည်။ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်
သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခု-စသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဝိပွသန္ဓာနိ၊
အထူးသဖြင့် ကြည်လင်ကုန်ပြီ။ မုခံ၊ မျက်နှာသည်။ ဗန္ဓနာ၊ အညှာမှ။
ပဝုတ္တတာလပက္ကံ ဝိယ၊ ကြွေကျသော ထန်းသီးမှည့်ကဲ့သို့။ အတိဝိယ၊ အလွန်
အကဲသာလျှင်။ ဝိရောစိတ္တံ၊ တင့်တယ်ပြီ။

မဟာဥပါသိကာ၊ သည်။ အရညာ၊ တောမှ။ အာဂန္တော၊ လာ၍။
“အမ္မ၊ ချစ်သမီး။ တေ၊ သင်၏။ ဘာတိကော၊ မောင်တော်သည်။
အာဂတော ကိံ၊ လာ၏လော။” ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ မေးပြီ။ သာ၊ ထို

၆၇၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတ်ပဋ္ဌာနသုတ်

သတို့သမီးသည်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ ပဝတ္တိံ၊ ထိုဖြစ်ပုံကို။ အာရောစေသိ၊ ပြောပြပြီ။ ဥပါသိကာ၊ ဥပါသိကာမသည်။ “အဇ္ဈိယဇန၊ မေငါ၏။ ပုတ္တဿ၊ ၏။ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ၊ ရဟန်းကိစ္စသည်။ မတ္တကံ၊ အပြီးအဆုံးသို့။ ပတ္တံ၊ ရောက်ပြီ။” ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တာ၊ ချဲ့။ “အဗ္ဗ၊ ချစ်သမီး။ တေ၊ သင်၏။ ဘာတာ၊ မောင်တော်သည်။ ဗုဒ္ဓသာသနော၊ ဘုရားသာသနာတော်၌။ အဘိရမတိ၊ အလွန်မွေ့လျော်၏။ န ဥက္ကဏ္ဍတိ၊ မပျင်းရိ။” ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။

[ပိဏ္ဍပါတာ ပစာ ယနတာ-၏အကျယ်ကို ပြပြီး၍ ဒါယဇ္ဇမဟတ္တ- ပစ္စဝေက္ခဏတာ-စ သည်တို့၏ အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “မဟန္တံ ခေါ ပနေတံ” စသည်ကိုမိန့်။]

ပန၊ ကား။ ယဒိဒံ (ယာနိ+ဣမာနိ) သတ္တအရိယဇနာနိ နာမ၊ ဤ အရိယဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာတို့မည်သည်။ (အတ္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေ၊ ဤ အရိယ- ဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာသည်။ မဟန္တံ၊ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော။ သတ္တု၊ ဆရာ ဖြစ် တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဒါယဇ္ဇံ၊ အမွေတော်တည်း။] တံ၊ ထို အရိယ- ဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာဟူသော အမွေကို။ ကုသိတေန၊ ပျင်းရိသူသည်။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင် ပြအံ့။ ဝိပ္ပဋ္ဌိပန္နံ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျင့်သော။ ပုတ္တံ၊ ကို။ မာတာပိတရော၊ မိဘတို့သည်။ “အယံ၊ ဤသူသည်။ အမှောက်၊ တို့၏။ အပုတ္တော၊ သားမဟုတ်။” ဣတိ၊ ဤသို့ ကြေငြာ၍။ ပရိဗာဟိရံ၊ သား အဖြစ်မှ အပ-ကို။ (သုစိမ်း ပြင်ပ-ကို။) ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ သော၊ ထို သားသည်။ တေသံ၊ ထို မိဘတို့၏။ အစ္စယေန၊ ကွယ်လွန်ရာ အခါ၌။ ဒါယဇ္ဇံ၊ အမွေကို။ န လဘတိ ယထာ၊ မရသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကုသိ- တောပိ၊ ပျင်းရိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဣဒံ အရိယဇနဒါယဇ္ဇံ၊ ဤ အရိယဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာဟူသော အမွေကို။ န လဘတိ၊ မရ။ အာရဒ္ဓဝိရိ- ယောဝ၊ အာ.ထုတ်အပ်သော ဝိရိယရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ [(ဣဒံ အရိယဇနဒါယဇ္ဇံ) လဘတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒါယဇ္ဇမဟတ္တံ၊ အမွေ၏ မြင့်မြတ် သည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခဏတောပိ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်း။ (ဝိရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ပန၊ ကား။ တေ၊ သင်၏။ သတ္တာ၊ သည်။ မဟာ၊ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ် ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ တေ၊ -သင်၏။ သတ္တုနော၊ ၏။ မာတုက္ကန္တိသ္မိံ၊ မယ်တော် ဝမ်း၌။ ပဋိသန္တိဂုဏနကာလေပိ၊ ပဋိသန္ဓေ ယူတော်မူရာ အခါ၌လည်း

ဓမ္မာနုပဿနာဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်] အာသာဒီကာ

၆၇၃

ကောင်း။ အဘိနိက္ခမနေပိ၊ တောသ္မိ ရှေးရုထွက်တော်မူရာ အခါ၌လည်း
 ကောင်း။ အဘိသမ္မောဓိယမ္ပိ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို ထိုးထွင်း၍သိတော်
 မူရာ အခါ၌လည်းကောင်း။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနယမကပါဠိဟာရိယဒေဝေါ-
 ရောဟနအာယုသင်္ခါရဝေါဿဇ္ဇနေသုပိ၊ ဓမ္မစကြာကို လည်စေတော်မူရာအခါ၊
 ရေ မီး-အစုံသော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူရာအခါ၊ တာဝတိံသာ
 နတ်ပြည်မှ သက်ဆင်းတော်မူရာအခါ၊ အာယုသင်္ခါရကို လွှတ်တော်မူရာ
 အခါတို့၌လည်းကောင်း။ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေပိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာအခါ
 ၌လည်းကောင်း။ ဒသသဟသိလောကဓာတာ၊ တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိ
 သော လောကဓာတ်သည်။ အကမ္ပိတ္ထ၊ တုန်လှုပ်ရလေပြီ။ တေ၊ အား။
 (ယုတ္တံ-၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ဘဝိတံ-၌ စပ်။) ဧဝရူပဿ၊ သော။
 သတ္တု၊ ။ ။ ။ သာသနေ၊ ၌။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်၍။
 ကုသိတေန၊ ပျင်းရိသူသည်။ ဘဝိတံ၊ ဌာ။ ယုတ္တံ၊ နု၊ သင့်ပါအံ့လော။
 ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သတ္တုမဟတ္တံ၊ ဆရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏
 ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတောပိ၊ ၌လည်း။ (ဝီရိယ-
 သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

တံ၊ သင်သည်။ ဇာတိယာပိ၊ အမျိုးဇာတ်အားဖြင့်လည်း။ ဣဒါနိ၊
 ရဟန်းပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ လာမကဇာတိကော၊ ယုတ်ညံ့သူ၏အဖြစ်ဟူသော
 ဇာတ်ရှိသူသည်။ န (အသိ)၊ မဟုတ်တော့။ အသမ္ဘိန္နာယ၊ အခြားဇာတ်တို့
 နှင့် မရောမစပ်သော။ မဟာသမ္မတပဝေဏိယာ၊ မဟာသမ္မတမင်း၏ အဆက်
 အားဖြင့်။ အာဂတဥက္ကာကရာဇဝံသေ၊ လာသော ဥက္ကာက-မင်း၏ အနွယ်
 ၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်သည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ သုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇဿ စ၊
 သုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇာ၏လည်းကောင်း။ မဟာမာယာဒေဝိယာ စ၊ မဟာ-
 မာယာဒေဝီ၏လည်းကောင်း။ နတ္ထာ၊ မြေးတော်ဖြစ်သော။ ရာဟုလ-
 ဘဒ္ဒဿ၊ ရာဟုလမင်းသား၏။ ကနိဋ္ဌော၊ ညီတော်တည်း။ တယာ နာမ၊
 အသင်မည်သူသည်။ ဧဝရူပေန၊ သော။ ဇိနပုတ္တေန၊ ဘုရားသားတော်
 သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ လျက်။ ကုသိတေန၊ သူသည်။ ဝိဟရိတုံ၊ နေ
 ခြင်းဌာ။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဇာတိမဟတ္တံ၊ အမျိုးဇာတ်
 ၏ မြင့်မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတောပိ၊ ၌လည်း။ (ဝီရိယသမ္မော-
 ဇ္ဈင်္ဂေါ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

သာရိပုတ္တ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနာ စေဝ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မဟာ
 မောဂ္ဂလ္လာနတို့သည် လည်းကောင်း။ အသိတိ၊ ရှစ်ကျိပ်သော။ မဟာ

သာဝကာ စ၊ မဟာသာဝက-တို့သည် လည်းကောင်း။ ဝီရိယေနော၊
 ဖြင့်သာ။ လောကုတ္တရဓမ္မံ၊ ကို။ ပဋိဝိဇ္ဇိသု၊ ထိုးထွင်း၍ သိကြကုန်ပြီ။ တံ၊
 သည်။ ဧတေသံ သဗြဟ္မစာရိနံ၊ ဤ သီတင်းသုံးဖော်တို့၏။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းကို။
 ပဋိပဇ္ဇသိ၊ သွားသလော။ န ပဋိပဇ္ဇသိ၊ မသွားသလော။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။
 သဗြဟ္မစာရိမဟတ္ထံ၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ မြင့်မြတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။
 ပစ္စဝေက္ခတောပိ (ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ ၁)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

ကုစ္ဆိံ၊ ဝမ်းကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ ဌိတအဇဂရသဒိသေ၊ တည်သော
 စပါးကြီးမြေနှင့်တူကုန်သော။ ဝိဿဋ္ဌကာယိကစေတသိကဝီရိယေ၊ စွန့်လွှတ်
 အပ်သော ကာယိကဝီရိယ၊ စေတသိကဝီရိယ-ရှိကုန်သော။ ကုသိတပုဂ္ဂလေ၊
 ပျင်းရိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇန္တဿာပိ၊ ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏
 သန္တာန်၌လည်းကောင်း။ အာရဒ္ဓဝီရိယေ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယ-ရှိကုန်
 သော။ ပဟိတတ္ထေ၊ ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ကွက်ပဲ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော
 စိတ်ရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ မှီဝဲဆည်းကပ်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ ဝီရိယုပ္ပာဒနတ္ထံ၊
 ဝီရိယကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ။ နိန္ဒပေ၊ ဣပဗ္ဘာရစိတ္တဿာပိ၊ ညွတ်ယိမ်း
 ကိုင်းရှိုင်းသော စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ လည်းကောင်း။ (ဝီရိယ
 သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ ၁) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ အဿ၊
 ထို ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊
 သည်။ ဟောတိ ဣတိ ပဇာနာတိ။

ပီတိသမ္ပောဇ္ဈိဿ၊ ၏။ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ။ပ။ပါရိပုရိယာ သံဝတ္တတိ။”
 ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပ္ပာဒေ၊ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ-အစရှိသော
 ပါဠိ၌။ ပီတိယေဝ၊ ရှေး ရှေး ပီတိသည်ပင်။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈိ ဌာနိယာ၊
 နောက်နောက် ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တည်တတ်
 သော ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ နာမ၊ တို့မည်၏။ တဿာ၊ ထိုပီတိကို။
 ဥပ္ပာဒကမနသိကာရော၊ ဖြစ်စေတတ်သော နှလုံးသွင်းခြင်းဟူသော အကျင့်
 သည်။ ယောနိသောမနသိကာရော နာမ၊ မည်၏။ [ယထာ သာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 ဧဝံ ပဋိပတ္တိ တဿာ ဥပ္ပာဒကမနသိကာရော။-ဋီကာ။]

အပိစ၊ သေး။ ဗုဒ္ဓာနုဿတိ၊ ဘုရား၏ဂုဏ်တော်ကို အဖန်ဖန်အမှတ်ရခြင်း
 လည်းကောင်း။ ဓမ္မာနုဿတိ၊ တရားတော်၏ဂုဏ်တော်ကို အဖန်ဖန်အမှတ်
 ရခြင်းလည်းကောင်း။ သံဃာနုဿတိ၊ အရိယာသံဃာ၏ဂုဏ်တော်ကိုအဖန်ဖန်
 အမှတ်ရခြင်းလည်းကောင်း။ သီလာနုဿတိ၊ မိမိသီလ၏ အဓဏှ-အစရှိသော

၁၀

ဓမ္မာနုပဿနာ ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၇၅

ဂုဏ်ကို အဖန်ဖန်အမှတ်ရခြင်း လည်းကောင်း။ စာဂါနုဿတိ၊ မိမိစွန့်ကြဲခြင်း၏ဂုဏ်ကို အဖန်ဖန်အမှတ်ရခြင်းလည်းကောင်း။ ဒေဝတာနုဿတိ၊ နတ်တို့၏ သဒ္ဓါအစရှိသည်ကို သက်သေအရာ၌ထား၍ မိမိ၏သဒ္ဓါအစရှိသည်ကို အဖန်ဖန်အမှတ်ရခြင်းလည်းကောင်း။ ဥပသမာနုဿတိ၊ နိဗ္ဗာန်၏ငြိမ်းအေးခြင်းဂုဏ်ကို အဖန်ဖန်အမှတ်ရခြင်းလည်းကောင်း။ လူပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ၊ ကြမ်းတမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ သိနိဒ္ဓံပုဂ္ဂလသေဝနတာ၊ ပြေပြစ်ညက်ညောသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ် လည်းကောင်း။ ပဿာဒနီယသုတ္တန္တပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းသော သုတ္တန်တို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ တဒဓိမုတ္တတာ၊ ထို ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်ဖို့ရန် စုံစုံမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကောဒသ ဓမ္မာ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒါယသံဝတ္တန္တိ။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဗုဒ္ဓဂုဏေ၊ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို။ အနုဿရန္တဿာပိ၊ အဖန်ဖန် အမှတ်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ ယာဝ ဥပစာရာ၊ ဥပစာရာဘာဝနာတိုင်အောင်။ သကလသရီရံ၊ အလုံးစုံသောကိုယ်ကို။ ဖရမာနော၊ ဖြန့်လျက်။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ [ဗုဒ္ဓါနုဿတိ-စသည်တို့သည် အပ္ပနာတိုင်အောင် မဆောင်နိုင်သောကြောင့် “ယာဝ ဥပစာရာ” ဟု ဆိုသည်။] ဓမ္မသံဃဂုဏေ၊ တရားတော်၏ဂုဏ် အရိယာသံဃာတော်၏ ဂုဏ်တို့ကို။ အနုဿရန္တဿာပိ၊ ၎င်းသန္တာန်၌လည်းကောင်း။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး။ အက္ခန္တံ၊ မကျိုး မပြတ်သည်ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ရက္ခိတံ၊ စောင့်ထိန်းအပ်သော။ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း။ ဂိဟိနော၊ လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်၍။ (အက္ခန္တံ ကတော ရက္ခိတံ။) ဒသသီလံ၊ ဆယ်ပါးသီလ ကိုသော်လည်းကောင်း။ ပဉ္စသီလံ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဒုဗ္ဘိက္ခဘယာဒိသု၊ ဒုဗ္ဘိက္ခဘေးဖြစ်ရာ အစရှိသော အခါတို့၌။ ပဏီတံ၊ မှန်မြတ်သော။ ဘောဇနံ၊ ကို။ သဗြဟ္မစာရီနံ၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့အား။ ဒတော၊ ပေးလှူပြီး၍။ “ဝေ နာမ၊ ဤသို့မည်သော ပဏီတဘောဇဉ်ကို။ အဒမ္မာ၊ ပေးလှူခဲ့ကုန်ပြီ။” ဣတိ၊ သို့။ စာဂံ၊ စွန့်ကြဲခြင်းကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဂိဟိနောပိ၊ လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်၍လည်း။ ဝေရူပေ၊ သော။ ကာလေ၊ ဒုဗ္ဘိက္ခ-အခါ၌။ သီလဝန္တာနံ၊ သီလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဒိန္နဒါနံ၊ လှူအပ်သောအလှူကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ၌လည်းကောင်း။

ယေဟိ ဂုဏေဟိ၊ အကြင် သဒ္ဓါ-အစရှိသောဂုဏ်တို့နှင့်။ သမန္နာ-
 ဂတာ၊ ကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ တို့သည်။ ဒေဝတ္တံ၊ နတ်၏ အဖြစ်သို့။
 ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ တထာရူပါနံ၊ ကုန်သော။ ဂုဏာနံ၊ ဂုဏ်တို့၏။
 အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ အတ္တိတံ၊ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿာပိ၊
 ၌လည်းကောင်း။ သမာပတ္တိယာ၊ စျာန်သမာပတ်ဖြင့်။ ဝိက္ခမ္ဘိတာ၊ ခွာအပ်
 ပြီးကုန်သော။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ (သမုဒါစရန္တိ-၌ စပ်။) [သမ္မောဟ-
 ဝိနောဒနိ အဋ္ဌကထာ၊ သတိပဋ္ဌာန-ဝိဘင်း၌ “ဝိက္ခမ္ဘိတေ ကိလေသေ” ဟု
 ရှိ၏။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ-၌ စပ်ပါ။] သဠိပိ (ဝဿာနိ)၊ အနှစ်ခြောက်ဆယ်တို့
 ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ သတ္တတိပိ ဝဿာနိ၊ အနှစ်ခုနစ်ဆယ်တို့ပတ်လုံး
 လည်းကောင်း။ န သမုဒါစရန္တိ၊ ကောင်းစွာ အထက်အထက်၌ မဖြစ်
 ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿာပိ၊ ၌လည်းကောင်း။ စေတိယ-
 ဒဿနဗောဓိဒဿနဝေရဒဿနေသု၊ စေတိတော်ကို ဖူးမြော်ခြင်း၊ ဗောဓိ
 ပင်ကို ဖူးမြော်ခြင်း၊ ထေရ်ကြီးကို ဖူးမြော်ခြင်းတို့၌။ အသက္ကစ္စကိရိယာယ၊
 မရိမသေ မလေးမစားပြုခြင်းသည်။ (သံသုစိတ-၌ စပ်။) သံသုစိတလူခ-
 ဘာဝေ၊ ထင်စွာပြုအပ်သော ကြမ်းတမ်းသူ၏ အဖြစ်ရှိကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါ-
 ဒီသု၊ ဘုရားအစရှိသော ရတနာသုံးပါးတို့၌။ ပသာဒသိနေဟာဘာဝေန၊
 ကြည်ညိုခြင်းတည်းဟူသော အစေး၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ဂဒြတပိဋ္ဌေ၊ မြည်း၏
 ကျောက်ကုန်း၌။ ရဇသဒိသေ၊ မြို့မုန့်နှင့်တူကုန်သော။ လူခပုဂ္ဂလေ၊ ခြောက်
 ကပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇေန္တဿာပိ၊ ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏
 သန္တာန်၌လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓါဒီသု၊ တို့၌။ ပသာဒဗဟုလေ၊ များသော
 ကြည်ညိုခြင်းရှိကုန်သော။ မုဒုစိတ္တေ၊ နူးညံ့သောစိတ်ရှိကုန်သော။ သိနိဒ္ဓ-
 ပုဂ္ဂလေ၊ ပြေပြစ်ညက်ညောသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ (စိစိဖတ်ဖတ် သဒ္ဓါ
 အစေးကပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။) သေဝန္တဿာပိ၊ ၌လည်းကောင်း။ ရတ-
 နတ္ထယဂုဏပရိဒီပကေ၊ ရတနာသုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်တော်ကို ထင်ရှားပြတတ်
 ကုန်သော။ ပသာဒနိယသုတ္တန္တံ၊ ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းသော သုတ္တန်တို့ကို။
 ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿာပိ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု၊ တို့၌။ ပီတိ-
 ဥပ္ပာဒနတ္ထံ၊ ပီတိကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ။ နန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရစိတ္တဿာပိ၊
 ၌လည်းကောင်း။ (ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ၊ သို့။ ပ။ ပဇာနာတိ။

ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ၏။ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ။ပ။ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ”
 တိ ဧဝံ ဥပ္ပာဒေဂါ ဟေတတိ။ အပိစ၊ သည်သာမက-သေး။ ပဏီတဘော-
 ဇနသေဝနတာ၊ မွန်မြတ်သောဘောဇဉ်ကို မှီဝဲရခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်း

ကောင်း။ ဥတုသုခသေဝနတာ၊ မိမိနှင့်လျှောက်ပတ်၍ ချမ်းသာစေတတ်သော ဥတုကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣရိယာပထသုခသေဝနတာ၊ မိမိနှင့်လျှောက်ပတ်၍ ချမ်းသာစေတတ်သောဣရိယာပုထ်ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ မဇ္ဈတ္တပယောဂတာ၊ အလယ်အလတ်၌တည်သော သဘောရှိသော ပယောဂ-ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ သာရဒ္ဒကာယပုဂ္ဂလ- ပရိဝဇ္ဇနတာ၊ ပုပန်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သောကိုယ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ် ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ပဿဒ္ဒကာယပုဂ္ဂလသေဝနတာ၊ ငြိမ်းအေး သောကိုယ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ တဒဓိမုတ္တ- တာ၊ ထို ပဿဒ္ဒိသဓမ္မာဇ္ဈင်္ဂဖြစ်ဖို့ရန် စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏အဖြစ်လည်း ကောင်း။ ဣတိ သတ္တ ဓမ္မာ ပဿဒ္ဒိသဓမ္မာဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒါယ သံဝတ္တန္တိ။

ဟိ၊ ချဲ့။ ပဏီတံ၊ မှန်မြတ်သော။ သိနိဒ္ဓံ၊ စေးစေးကပ်ကပ်ဖြစ်သော။ (အဆီအစေးရှိသော။) [သိနိဟ-ဓာတ်+တ-ပစ္စည်း။] သပ္ပာယဘောဇနံ၊ လျှောက်ပတ်သောဘောဇဉ်ကို။ တုဉ္ဇန္တဿာပိ၊ စားရသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန် ၌လည်းကောင်း။ သီတုဏှေသု၊ အအေးအပူဖြစ်ကုန်သော။ ဥတုသု စ၊ ဥတုတို့တွင်လည်းကောင်း။ ဌာနာဒိသု၊ ကုန်သော။ ဣရိယာပထေသု စ၊ တို့တွင်လည်းကောင်း။ သပ္ပာယံ၊ လျှောက်ပတ်သော။ ဥတုဉ္စ၊ ဥတုကိုလည်း ကောင်း။ [နောက် ဣရိယာပထံနှင့်တွဲရအောင် “သပ္ပာယံ” ပါဌ်က ကောင်း ၏။ သဓမ္မာအဋ္ဌကထာ၌လည်း “သပ္ပာယံ” ဟုရှိသည်။] (သပ္ပာယံ၊ သော။) ဣရိယာပထဉ္စ၊ ဣရိယာပုထ်ကိုလည်းကောင်း။ သေဝန္တဿာပိ၊ ၌လည်း ကောင်း။ ပဿဒ္ဓိ၊ သည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပန၊ ဆက်။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ မဟာပုရိသဇာတိကော၊ ယောကျ်ားမြတ်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) သဗ္ဗဥတုဣရိယာပထက္ခမောဝ၊ အလုံးစုံသောဥတု အလုံး စုံသောဣရိယာပုထ်၌ ခံနိုင်ရည်ရှိသည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ [သဓမ္မာအဋ္ဌ- ကထာ၌ “သဗ္ဗ။ပ။ က္ခမောဝ” ဟု “ဝ” ပါသည်၊ ကောင်း၏။] တံ၊ ထို မဟာ ပုရိသဇာတိက-ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္တာယ၊ ရှိ။ ဧတံ၊ ဤ ဥတုသုခသေဝနတာ၊ ဣရိယာပထသုခသေဝနတာ-ဟူသော စကားကို။ န ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည် ဟေတ်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သဘာဂဝိသဘာဂတာ၊ သဘာဂ-၏ အဖြစ်၊ ဝိသဘာသဂ-၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ တထေဝ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သာ။ (သာမည။) ဝိသဘာဂေ၊ ဝိသဘာဂ-ဖြစ်ကုန်သော။ ဥတုဣရိယာပထေ၊ တို့ကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ရှောင်ကြဉ်၍။ သဘာဂေ၊ သဘာဂ-ဖြစ်ကုန်သော။ (ဥတုဣရိယာပထေ၊ တို့ကို။) သေဝန္တဿာပိ၊ ၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း။ (ပဿဒ္ဓိသဓမ္မာဇ္ဈင်္ဂေ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

၆၇၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မြဲမဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

အတ္တနော စ၊ မိမိ၏လည်းကောင်း။ ပရဿ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ ကမ္မဿကတာပစ္စဝေက္ခဏာ၊ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းကို။ မဇ္ဈတ္တပယောဂေါ၊ မဇ္ဈတ္တပယောဂ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣမိနာ-မဇ္ဈတ္တပယောဂေန၊ ဤ မဇ္ဈတ္တပယောဂ-ကြောင့်။ (ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လေဉ္ဇူဒဏ္ဍာဒိဟိ၊ ခဲ၊ တုတ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ ဝိဟေဌယမာနော၊ ညှဉ်းဆဲလျက်။ ဝိစရတိ၊ လှည့်လည်တတ်၏။ ဝေရူပံ၊ သော။ သာရဒ္ဓကဿံ၊ ပူပန်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ကိုယ်ရှိသော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ပရိဝဇ္ဇေန္တဿာပိ၊ ရှောင်ကြဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း။ သံယတပါဒပါဏိံ၊ စောင့်စည်းအပ်သောခြေ လက် ရှိသော။ ပဿဒ္ဓကဿံ၊ ငြိမ်သက်သော ကိုယ်ရှိသော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဌာနနိဇ္ဇာဒိယ၊ တို့၌။ ပဿဒ္ဓိဥပ္ပာဒနတ္ထာယ၊ ပဿဒ္ဓိ-ကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ။ နိန္ဒ-ပေါဏပဗ္ဗာရစိတ္တဿာပိ၊ ၌လည်းကောင်း။ (ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ပ။ ပဇာနာတိ။

သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ၏။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမထနိမိတ္တံ၊ နောက်နောက် သမထ၏အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးရှေးသော သမထသည်လည်းကောင်း။ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ၊ နောက်နောက် အဗျဂ္ဂ-၏အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးရှေးသော အဗျဂ္ဂ-သည်လည်းကောင်း။ (နောက်နောက် သမာဓိ၏အကြောင်းဖြစ်သော အထူးထူးအပြားပြား အာရုံမရှိသော ရှေးရှေးသော သမာဓိသည်လည်းကောင်း။) အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို သမထနိမိတ္တံ၊ အဗျဂ္ဂ-နိမိတ္တံ-၌။ ပ။ အာဟာရော၊ တည်း။” ဣတိ ဧဝံ၊ ဥပ္ပာဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သမထနိမိတ္တံ အဗျဂ္ဂ နိမိတ္တံ-ဟူသောပါဌ်၌။ သမထောဝ၊

၁။ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ။ ။ဗျဂ္ဂ-၌ “ဝိ+အဂ္ဂ” ဟုပုဒ်ဖြတ်။ ဝိဝိဓံ အဂ္ဂံ (အာရမ္မဏံ) ဗျဂ္ဂံ၊ နတ္ထိ ဗျဂ္ဂံ ယဿာတိ အဗျဂ္ဂေါ။ အထူးထူးအပြားပြား အာရုံမရှိသောကြောင့် မပျံ့လွင့်သော သမာဓိ၊ ထို သမာဓိသည်ပင် နောက်နောက်သမာဓိ၏ အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ-မည်၏။ ထို့ကြောင့်-သမထနိမိတ္တံ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ-အရ သမာဓိချည်းရသောကြောင့် “ပရိယာယ်” ဟု မှတ်ပါ။ [နာနာရမ္မဏေ ပရိတ္တံမနေန ဝိဝိဓံ အဂ္ဂံ ဧတဿာတိ ဗျဂ္ဂေါ၊ ဝိက္ခေပေါ။ တထာ ဟိ သော အနဝဋ္ဌာနရသော၊ ဘန္တတာပစ္စုပဋ္ဌာနော စ ဝုတ္တော၊ ကေဂ္ဂတာဘာဝတော ဗျဂ္ဂပဋိပက္ခောတိ အဗျဂ္ဂေါ၊ သမာဓိ။ သော ဧဝံ နိမိတ္တန္တိ ပုဗ္ဗေ ဝိယ ဝတ္ထုဗ္ဗံ။ တေနာဟ “အဝိက္ခေပဋ္ဌေန စ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ” န္တိ။-ဇီကာ။]

မမ္မာနုပဿနာပောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၇၉

ရှေးရှေး သမထသည်ပင်။ သမထနိမိတ္တံ၊ နောက်နောက်သမထ၏အကြောင်း
၏အဖြစ်ကြောင့် သမထနိမိတ်မည်၏။ (သမထောဝ၊ သည်ပင်။) အဝိက္ခေ-
ပဋ္ဌေန စ၊ အထူးထူးအပြားပြားပစ်လွှင့်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။
အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ [စာအုပ်တို့၌ “အဗျဂ္ဂနိမိတ္တန္တိ” ဟူ၍၊ ဣတိ-သဒ္ဒါ
ပိုဟန်တူသည်။ သမ္မောအဋ္ဌကထာ-၌လည်း မပါ။]

အပိစ၊ သေး။ ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယတာ၊ အဇ္ဈိတ် ဗာဟိ နှစ်လီသော
ဝတ္ထုတို့၏ သန့်ရှင်းမှုကို ပြုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣန္ဒြိယသမတ္တ-
ပဋိပါဒနတာ၊ သဒ္ဓါ-စသောဣန္ဒြေတို့၏ ညီမျှကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေ
ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ နိမိတ္တကုသလတာ၊ နိမိတ်၌ကျွမ်းကျင်သူ၏
အဖြစ်လည်းကောင်း။ သမယေ၊ ချီးမြှောက်သင့်ရာအခါ၌။ စိတ္တဿ၊ ကို။
ပဂ္ဂဟဏတာ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ သမယေ၊ နှိပ်သင့်
ရာအခါ၌။ စိတ္တဿ၊ ကို။ နိဂ္ဂဟဏတာ၊ နှိပ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။
သမယေ၊ ရှင်စေသင့်ရာအခါ၌။ (စိတ္တဿ၊ ကို။) သမ္ပဟံသနတာ။ ကောင်းစွာ
အပြားအားဖြင့် ရှင်လန်းစေခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ သမယေ၊
လျစ်လျူရှုသင့်ရာ အခါ၌။ (စိတ္တဿ။) အဇ္ဈုပေက္ခနတာ၊ အသင့်အားဖြင့်
ရှုခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ အသမာဟိတပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ၊ မတည်
ကြည်သော စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်း
ကောင်း။ သမာဟိတပုဂ္ဂလသေဝနတာ၊ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်
ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဈာနဝိမောက္ခပစ္စဝေက္ခဏတာ၊
ဈာနဝိမောက္ခ-တို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ တဒဓိမုတ္တ-
တာ၊ ထို သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၌ စွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။
ဣတိ ကောဒသ ဓမ္မာ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒါယ သံဝတ္တန္တိ။ တတ္ထ၊
ထို တဆယ့်တပါးသော တရားတို့တွင်။ ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယတာ စ၊ ကိုလည်း
ကောင်း။ ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနတာ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝုတ္တနယေနော၊
သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

နိမိတ္တကုသလတာ နာမ၊ မည်သည်။ ကသိဏနိမိတ္တဿ၊ ကသိုဏ်းနိမိတ်
ကို။ ဥဂ္ဂဟဏကုသလတာ၊ သင်ယူခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ်တည်း။
သမယေ စိတ္တဿ ပဂ္ဂဟနတာတိ၊ ကား။ ယသ္မိံ သမယေ ၌။ အတိသိထိလ-
ဝိရိယတာဒိဟိ၊ အလွန်လျော့သော ဝိရိယ - ရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့
ကြောင့်။ လိနံ၊ တွန့်ဆုတ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ
သမယေ၊ စိတ်၏တွန့်ဆုတ်ရာ ထိုအခါ၌။ ဓမ္မဝိစယ ဝိရိယ ပီတိ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂ-

၆၈၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

သမုဋ္ဌာပနေန၊ ဓမ္မာဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို
ထကြွဖြစ်ပေါ်စေခြင်းအားဖြင့်။ တဿ၊ ထို တွန့်ဆုတ်သောစိတ်ကို။ ပဂ္ဂ-
ဏှနံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) သမယေ စိတ္တဿ ပဂ္ဂဏှနတာတိ၊
ကား။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ဌ။ အစွာရဒ္ဓဝီရိယတာဒိဟိ၊ အလွန်အားထုတ်အပ်
သော ဝီရိယ-ရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ [စာအုပ်တို့၌ “အာရဒ္ဓ”
ဟူရှိ၏။ သမ္မောအဋ္ဌကထာ၌ “အစွာရဒ္ဓ”ဟူရှိသည်၊ ကောင်း၏။] ဥဒ္ဓတံ၊
ပျံ့လွင့်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ။ တသ္မိံ သမယေ၊ စိတ်၏
ပျံ့လွင့်ရာ ထိုအခါ၌။ ပဿဒ္ဓိ သမာဓိ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် သမုဋ္ဌာပနေန၊
ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ထူထောင်
ထကြွစေခြင်းအားဖြင့်။ တဿ၊ ထိုပျံ့လွင့်သောစိတ်ကို။ နိဂ္ဂဏှနံ၊ နှိပ်ခြင်း
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သမယေ သမ္မဟံသနတာတိ၊ ကား။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ဌ။ စိတ္တံ၊ သည်။
ပညာပယောဂမန္တတယ ဝါ၊ ပညာ လုံ့လ-၏ နဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
သော်လည်းကောင်း။ ဥပသမသုခါနဓိဂမေန ဝါ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းသုခကို
မရခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း။ နိရဿာဒံ၊ မသာယာအပ်သည်။ ဝါ၊
သာယာခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ။ တသ္မိံ သမယေ၊ နိရဿာဒ-စိတ်ဖြစ်ရာ
ထိုအခါ၌။ အဋ္ဌ သံဝေဂဝတ္ထုပစ္စဝေက္ခဏေန၊ ရှစ်ပါးသော သံဝေဂဝတ္ထု
ကို ဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့်။ သံဝေဂဇေတိ၊ တိတ်လန့်စေရ၏။ ဇာတိ ဇရာ
ဗျာဓိ မရဏာနိ၊ ဟူကုန်သော၊ စတ္တာရိ၊ လေးပါးတို့လည်းကောင်း။ ပဉ္စမံ၊
မြောက်သော။ အပါယဒုက္ခံ၊ အပါယ်ဆင်းရဲလည်းကောင်း။ အတိတေ၊
အတိတ်၌။ ဝဇ္ဇမူလကံ၊ ဝဋ်လျှင် အရင်းခံရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ လည်းကောင်း။
အနာဂတေ၊ ဌ။ ဝဇ္ဇမူလကံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ လည်းကောင်း။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ဌ။
အာဟာရပရိယေဋ္ဌိမူလကံ၊ အာဟာရ-ကို ရှာရခြင်းလျှင် အရင်းခံရှိသော။
ဒုက္ခံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးတို့သည်။ သံဝေဂဝတ္ထုနိ
နာမ၊ တိတ်လန့်ခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်းတို့ မည်၏။ စ၊ အဖို့တပါး
ကား။ ရတနတ္ထယဂုဏာနုဿရဏေန၊ ရတနာသုံးပါး၏ဂုဏ်ကို အဖန်ဖန်
အောက်မေ့ခြင်းဖြင့်။ ပဿဒံ၊ ကြည်လင်ခြင်းကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။
အယံ၊ ဤ ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်ကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့ခြင်းကို။
“သမယေ သမ္မဟံသနတာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

သံဝေဂဝတ္ထု ရှစ်ပါး။ ။အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊
မရဏ-စသော ဒုက္ခတို့သည် သံသရာ၌ ကျင်လည်နေသူဟူသမျှတို့ မကင်းနိုင်ကြ

သော ထိတ်လန့်ခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထုများ ဖြစ်ရကား သူတော်ကောင်းများ သတိထားဖွယ် ကောင်းလှ၍ အောက်ပါလင်္ကာကို ပြပါသည်။

[အောင်] အမိဝမ်းခေါင်း၊ ဆယ်လညောင်းမျှ၊ အောင်းခွဲရချေ၊ တည်သန္ဓေနှင့်။
လှေပြေလှေရွာ၊ ရောက်ပြန်ပါလည်း၊ အိုနာသေရေး၊ ဒုက္ခဘေး
ကြောင့်၊ စိတ်အေးကိုယ်ခိုင်၊ မနေနိုင်ခဲ့။ ဆိုင်ဆိုင်ဒုက္ခ၊ ခံပြီးမှ
လည်း၊ များလှပါယ်ရွာ၊ ရောက်ကြရှာ၏။ အတိတာရှေး၊ ဤဝဋ်
ဘေးနှင့်၊ နောင်ရေးနာဂတ်၊ ဒုက္ခထပ်လိမ့်။ မပြတ်ခုခါ၊ ဖြစ်တုန်း
မှာလည်း၊ အစာရှာရ၊ ထိုဒုက္ခကြောင့်၊ နေ့ညမဟူ၊ ကိုယ်စိတ်
ပူ၍၊ သူသူငါငါ၊ မသက်သာသည်။...ရှစ်ဖြာသံဝေ ရကြောင်းတည်း။

သမယေ အဇ္ဈပေက္ခနတာ နာမ၊ မည်သည်ကို။ (ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်
လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။) ယသ္မိံ သမယေ၊ ဌ။ သမ္မာပဋိ-
ပတ္တိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောအကျင့်ကို။ အာဂမ္မ၊ ရှေးရှုရောက်
၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ အလိနံ၊ တွန့်လည်းမတွန့်ဆုတ်သော။ အနုဒ္ဓဋ္ဌ၊ ပျံ့
လည်း မပျံ့လွင့်သော။ အနိရဿာဒံ၊ နိရဿာဒ-လည်း မဟုတ်သော။
(မသာမယာခြင်းရှိသည်လည်း မဟုတ်သော။) အာရမ္မဏေ၊ ဌ။ သမပ္ပ-
ဝတ္တံ၊ အညီအမျှဖြစ်သော။ သမထဝီထိပဋိပန္နံ၊ သမထလမ်းသို့ သွားနေ
သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ တဒါ၊ ထို အခါ၌။ အယံ၊ ဤ
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ [စာအုပ်တို့၌ “တဒါယ”ဟု ရှိ၏၊ ဥပမာနှင့် “သာ
ရထိ”ဟု ပဌမန္တ-ရှိသောကြောင့် “တဒါ ယံ (တဒါ+အယံ)” ဟုရှိသော
သမ္မောအဋ္ဌကထာ-အတိုင်းသာ ကောင်းသည်။] သမပ္ပဝတ္တေသု၊ အညီအမျှ
ဖြစ်ကုန်သော။ အဿေသု၊ မြင်းတို့၌။ သာရထိ၊ ရထားထိမ်းသည်။
ဗျာပါရံ၊ ဗျာပါရသို့။ (လွန်သောမြင်း၏ ကြိုးကိုဆွဲထား၍ နောက်ကျ
သောမြင်းကို “ကြိမ်ဖြင့် တို့ပေးရခြင်း”ဟူသော ဗျာပါရသို့။) န အာ-
ပဇ္ဇတိ ဝိယ၊ မရောက်သကဲ့သို့။ (ဧဝံ၊ တူ။) ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟသံပဟံသနေသု၊
ချီးမြှောက်ခြင်း၊ နှိပ်ခြင်း၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် ရှင်လန်းစေခြင်း
တို့၌။ ဗျာပါရံ န အာပဇ္ဇတိ။ အယံ၊ ဤ ပဂ္ဂဟ၊ နိဂ္ဂဟ၊ သံပဟံ-
သန-တို့၌ ဗျာပါရသို့ မရောက်ခြင်းကို။ “သမယေ အဇ္ဈပေက္ခနတာ”
တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဥပစာရံ ဝါ၊ ဥပစာရ ဈာန်သို့သော်လည်းကောင်း။ အပ္ပနံ ဝါ၊ အပ္ပနာ
ဈာန်သို့သော် လည်းကောင်း။ အပ္ပတ္တာနံ၊ မရောက်ကုန်သော။ ဝိက္ခိတ္တ-
စိတ္တာနံ၊ အထူးထူးအပြားပြား ပစ်လွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊
ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိကုန်သော။ ပဂ္ဂလာနံ၊ တို့ကို။ အာရကာ၊ ဝေးစွာ။

၆၈၂

သုတ်မဟာဝါဒကထာ ပြောသတ်ပဌာနသုတ်

ပရိဝဇ္ဇနံ၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်။ အသမာဟိတပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇတာ နာမ၊ မည်၏။ ဥပစာရေန ဝါ၊ ဥပစာရ ဈာန်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ အပ္ပနာယ ဝါ၊ အပ္ပနာ ဈာန်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ သမာဟိတာနံ၊ ကောင်းစွာ အာရုံ၌ထားအပ်သော စိတ်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိကုန်သော။ (ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့ကို။) သေဝနာ၊ မှီဝဲခြင်းသည်။ တဇနာ၊ ဆည်းကပ်ခြင်းသည်။ ပယိရူပါသနာ၊ အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ခြင်းသည်။ သမာဟိတပုဂ္ဂလသေဝနတာ နာမ၊ မည်၏။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ သမာဓိဥပ္ပာဒနတ္ထယေဝ၊ သမာဓိကိုဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာသာလျှင်။ နိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရစိတ္တတာ၊ ညွတ်ယိမ်း ကိုင်းရှိုင်းသောစိတ် ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ တဒဓိမုတ္တတာ နာမ၊ မည်၏။ သေ(သော သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ)၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပ။ ပဇာနာတိ။

ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ၏။ “ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဌာနီယာ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဝါ၊ တည်တတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ ရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာ အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ထိုတရားတို့၌။ ပ။ အာဟာရော၊ တည်း။” ဣတိ ဧဝံ ဥပ္ပာဒေါဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအတ္ထိ ဘိက္ခုဝေ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဌာနီယာ ဓမ္မာဟူသောပါဌ်၌။ ဥပေက္ခာဝ၊ ရှေးရှေး ဥပေက္ခာသည်ပင်။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဌာနီယာ၊ နောက်နောက် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တည်တတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ နာမ၊ တရားတို့မည်၏။ အပိစ၊ သေး။ သတ္တမဇ္ဈတ္တတာ၊ သတ္တဝါတို့အပေါ်ဝယ် အလယ်အလတ်၌ တည်သောသဘောရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့၌ လျစ်လျူရှုတတ်သူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ သင်္ခါရမဇ္ဈတ္တတာ၊ သင်္ခါရတို့အပေါ်ဝယ် အလယ်အလတ်၌တည်သော သဘောရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ သတ္တသင်္ခါရကေလာယနပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ၊ သတ္တဝါသင်္ခါရတို့ကို မက်မောတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ သတ္တသင်္ခါရမဇ္ဈတ္တပုဂ္ဂလသေဝနတာ၊ သတ္တဝါသင်္ခါရတို့အပေါ်ဝယ် အလယ်အလတ်၌တည်သော သဘောရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ သတ္တဝါသင်္ခါရတို့၌ လျစ်လျူရှုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ တဒဓိမုတ္တတာ၊ ထို ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣတိ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပာဒေါယသံဝတ္တန္တိ။

မေ့သန့်ပဿနာ ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်] ဘာသာဠိကာ

၆၈၃

တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသောတရားတို့တွင်။ “တံ၊ သညံ။ အတ္တနော၊ ဧ။ ကမ္မေန၊ ကံကြောင့်။ အာဂန္တော၊ ဤလူ့ဘဝသို့ လာ၍။ အတ္တနောဝ၊ မိမိ၏ပင်။ ကမ္မေန၊ ကြောင့်။ ဂမိဿသိ၊ (နောက်ဘဝသို့) သွားရလတ္တံ့။ သောပိ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အတ္တနောဝ၊ ပင်။ ကမ္မေန အာဂန္တော အတ္တနောဝ ကမ္မေန ဂမိဿတိ။ တံ၊ သညံ။ ကံ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကေလာယသိ၊ မြတ်နိုးသနည်း။” [ကေလေ-ဓာတ်၊ မမာယန-အနက်ဟော။] ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ကမ္မဿကတာပစ္စဝေက္ခဏေန စ၊ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းလည်းကောင်း။ (ဣတိ-ဥစ္စာပံ။) ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ သတ္တော ယေဝ၊ သတ္တဝါသည်ပင်။ နတ္ထိ။ သော တံ၊ ထိုသင်သည်။ ကံ၊ အဘယ်သူ့ကို။ ကေလာယသိ၊ မြတ်နိုးသနည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ နိဿတ္တ(တာ)ပစ္စဝေက္ခဏေန စ၊ သတ္တ-မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း လည်းကောင်း။ [“နိဿတ္တတာပစ္စဝေက္ခဏေန”ဟု တာ-သဒ္ဓါပါလျှင် ကောင်း၏။] ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ ကမ္မဿကတာပစ္စဝေက္ခဏာ၊ နိဿတ္တ(တာ)ပစ္စဝေက္ခဏာ ဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ သတ္တမဇ္ဈတ္တတံ၊ သတ္တဝါတို့၌ လျစ်လျူ ရှုတတ်သူ၏ အဖြစ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

“ဣဒံ စိဝရံ၊ သညံ။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဝဏ္ဏဝိကာရ-တဉ္ဇေဝ၊ အဆင်း၏ ဖောက်ပြန်သည်၏ အဖြစ်သို့လည်းကောင်း။ ဇိဏ္ဏ-ဘာဝဉ္ဇ၊ ဟောင်းနွမ်းသည်၏ အဖြစ်သို့လည်းကောင်း။ ဥပဂန္တော၊ ကပ်ရောက်၍။ ပါဒပုဉ္ဇနစောဋ္ဌကံ၊ ခြေသုတ် အဝတ်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ယဉ္ဇိကောဋ္ဌိယာ၊ တောင်ဝှေးစွန်းဖြင့်။ ဆဉ္စနိယံ၊ စွန့်ပစ် ထိုက်သည်။ ဘဝိဿတိ။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုသင်္ကန်း၏။ သာမိကော၊ သည်။ သစေ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အဿ၊ ထိုသင်္ကန်းအား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိနဿိတံ၊ ပျက်စီးခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ပျက်စီးခွင့်ကို။ န ဒဒေယျ၊ မပေးရာ။” ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အဿာမိကဘာဝ-ပစ္စဝေက္ခဏေန စ၊ အရှင်မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းလည်းကောင်း။ “ဣဒံ၊ ဤသင်္ကန်းသည်။ အနုဗ္ဗနိယံ၊ ရှည်သောအခွံကို မခံသည်။ ဝါ၊ ရှည်သောအခွံသို့ မရောက်သည်။ တာဝကာလိကံ၊ ထို သုံးဆောင်ရာ ကလေးမျှသာ ရှိသည်။ ဝါ၊ အခိုက်အတန့်သည်။ (ဟောတိ။)” ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝကာလိက ဘာဝပစ္စဝေက္ခဏေန စ၊ တာဝကာလိက၏ အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဟေဝ၊ နှစ်ပါးပင်

၆၈၄ သုတ်မဇ္ဈိမဝါအဋ္ဌကထာ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဖြစ်ကုန်သော။ အာဇာနည်၊ အဿာမိကဘာဝပစ္စဝေက္ခဏ၊ တာဝကာ-
လိကဘာဝပစ္စဝေက္ခဏ-ဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ သင်္ခါရမဇ္ဈိတ္တတံ၊
သင်္ခါရတို့၌ လျစ်လျူရှုတတ်သူ၏ အဖြစ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ [ရှေး
အကြောင်းနှင့် နှစ်မျိုးချင်း တူသောကြောင့် “ဒွိဟေဝ”ဟု ဝေ-သဒ္ဓါ၊
ထည့်သည်။] စ၊ ဆက်။ စိဝရေ၊ ၌။ (ယောဇနာ၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို
ယှဉ်စေခြင်းကို။ ကတာ) ယထာ၊ ပြုအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပတ္တာ-
ဒီသုပိ၊ သပိတ်အစရှိသော ပစ္စည်းတို့၌လည်း။ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

သတ္တသင်္ခါရကေလာယနပုဂ္ဂလသရိဝဇ္ဇနတာတိ၊ ဧတ္ထ၊ ၌။ (အတ္ထော ဧဝံ
ဝေဒိတဗ္ဗော။) ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ (သာမည-ကတ္တား။) ဂိဟိ ဝါ၊
လူဝတ်ကြောင်သည်မှလည်း။ (ဝိသေသ-ကတ္တား။) အတ္တနော၊ ၏။ ပုတ္တ-
ဓိတာဒိကေ၊ သားသမီးအစရှိသူတို့ကို။ မမာယတိ၊ ငါ့ဥစ္စာဟုပြု၏။ ဝါ၊
မြတ်နိုး၏။ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ၊ ရဟန်းသည်မှလည်း။ အတ္တနော၊ ၏။
အန္တေဝါသိကသမာနုပဇ္ဈာယကာဒိကေ၊ အနီးနေတပည့်၊ တူသောဥပဇ္ဈာယ်
ရှိသော သီတင်းသုံးဖော် အစရှိသူတို့ကို။ မမာယတိ၊ ၏။ သဟတ္ထေ-
နော၊ မိမိလက်ဖြင့်သာ။ နေသံ၊ ထို အန္တေဝါသိက၊ သမာနုပဇ္ဈာယက-
စသူတို့၏။ ကေသစ္စေဒနသုစိကမ္မစိဝရဓောဝနရဇနပတ္တပစာနာဒိနိ၊ ဆံကို
ရိတ်ဖြတ်မှု၊ အပ်ချုပ်မှု၊ သင်္ကန်းကိုဖွပ်လျှော်မှု၊ သင်္ကန်းဆိုးမှု၊ သပိတ်
ဖုတ်မှု အစရှိသော အမှုတို့ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ မုဟုတ္တမ္ပိ၊ တမုဟုတ်မျှ
လည်း။ အပဿန္တော၊ မမြင်လတ်သော်။ “အသုကော၊ ထိုမည်သော။
သာမဏေရော၊ သည်။ ကုဟိ၊ အဘယ်မှာနည်း။ အသုကော၊ သော။
ဒဟရော၊ ရဟန်းငယ်သည်။ ကုဟိ၊ နည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဘန္တမိဂေါ
ဝိယ၊ တုန်လှုပ်သော သမင်သည် ကဲ့သို့။ ဣတော စိတော စ၊ ဤမှ ဤမှ
လည်း။ ဩလောကေတိ၊ ကြည့်ရှု ရှာဖွေ၏။ အညေန၊ အခြားသူသည်။
ကေသစ္စေဒနာဒိနိ၊ ဆံကိုရိတ်ခြင်း အစရှိသော အမှုတို့၏။ အတ္တာယ၊ ငှာ။
“မုဟုတ္တံ၊ တမုဟုတ်လောက်။ အသုကံ၊ ထိုမည်သော သာမဏေကို။ ဝါ၊
ထိုမည်သော ရဟန်းငယ်ကို။ ပေသေထ၊ စေလွှတ်ပါကုန်။” ဣတိ၊ သို့။
ယာစိယမာနောပိ၊ တောင်းအပ်ပါသော်လည်း။ “အဓေပိ၊ ငါတို့သည်လည်း။
ဝါ၊ ငါတို့သော်မှလည်း။ တံ၊ ထို သာမဏေကို။ ဝါ၊ ထို ရဟန်းငယ်ကို။
အတ္တနော၊ ၏။ ကမ္မံ၊ အလုပ်ကို။ န ကာရေမ၊ မပြုစေရန်ပါကုန်။
တုမေ၊ သင်တို့သည်။ နံ၊ ထို သာမဏေကို။ ဝါ၊ ထို ရဟန်းငယ်ကို။
ဂဟေတွာ၊ ခေါ်၍။ ကိလမေသထ၊ ပင်ပန်းစေကြကုန်လတ္တံ့။” ဣတိ၊

ဓမ္မာနုပဿနာဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၈၅

ဤသို့ပြော၍။ န ဒေတိ၊ မပေး။ အယံ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတ္တကေလာ-
ယနော နာမ၊ သတ္တဝါကို မြတ်နိုးသူမည်၏။

ပန၊ ကား။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စိဝရပတ္တတာလကကတ္တရယဋ္ဌိ-
အာဒိနိ၊ သင်္ကန်း၊ သပိတ်၊ ခွက်၊ တောင်ဌေး အစရှိသော ပစ္စည်းတို့ကို။
မမာယတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ အညဿ၊ အခြားသူအား။ ဟတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ပရာမသိ-
တုမ္ပိ၊ သုံးသပ်ခြင်းငှာလည်း။ ဝါ၊ သုံးသပ်ခွင့်ကိုလည်း။ န ဒေတိ၊ တာဝကာ-
လိကံ၊ ထို သုံးဆောင်ရာကာလပတ်လုံး ယူအပ်သည်မည်လောက်အောင်။ ဝါ၊
အခိုက်အတန့်။ ယာစိတော၊ တောင်းအပ်သည်။ (သမာနော။) “မယမ္ပိ၊ ငါ
တို့သော်မှလည်း။ ဣဒံ၊ ဤပစ္စည်းကို။ မမာယန္တ၊ မြတ်နိုးကုန်သည်။ (ဟုတွာ။)
န ပရိဘုဉ္ဇာမ၊ မသုံးစွဲရက်ပါကုန်။ တုမှာကံ၊ သင်တို့အား။ ကိံ ဒဿာမ၊
အဘယ်မှာပေးနိုင်ပါကုန်အံ့နည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ခါရကေလာယနော နာမ၊ သင်္ခါရကို မြတ်နိုးသူမည်၏။
ယော ပန၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ ဒိဋ္ဌသုပိ၊ နှစ်မျိုးလည်းဖြစ်ကုန်သော။
တေသု ဝတ္ထုသု၊ ထို သတ္တဝါသင်္ခါရဟူသော ဝတ္ထုတို့၌။ မဇ္ဈတ္တော၊
အလယ်အလတ်၌တည်သော သဘောရှိသည်။ ဥဒါသိနော၊ လျစ်လျူရှုတတ်
သည်။ (ဟောတိ။) အယံ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတ္တသင်္ခါရမဇ္ဈတ္တော နာမ၊
သတ္တဝါသင်္ခါရတို့၌ လျစ်လျူရှုသူမည်၏။ [ဥဒါသိနော-ပုဒ်၏ အဖွင့်ကို
အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ၊ မူလဋီကာနိာယ၊ ဥပါဒိန္နတိက-အဖွင့်၌ ပြ
ထားပြီ။]

ဣတိ၊ ဤသို့။ အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သည်။ ဧဝရူပံ၊ သော။
သတ္တသင်္ခါရကေလာယနပုဂ္ဂလံ၊ သတ္တဝါသင်္ခါရ-တို့ကို မြတ်နိုးတတ်သော
ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အာရကာ၊ ဝေးစွာ။ ပရိဝဇ္ဇန္တဿာပိ၊ ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
၏သန္တာန်၌လည်းကောင်း။ သတ္တသင်္ခါရမဇ္ဈတ္တပုဂ္ဂလံ၊ သတ္တဝါသင်္ခါရတို့ကို
လျစ်လျူရှုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ ၌လည်းကောင်း။
ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ တဒုပ္ပာဒနတ္ထံ၊ ထို ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်
စေခြင်းအကျိုးငှာ။ နိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရစိတ္တဿာပိ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
ဝေ။ ပ။ ပဇာနာတိ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ အတ္တနော ဝါ၊
၏မူလည်း။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏိတွာ၊ ပိုင်း
ခြားကာယူ၍၊ ပရဿ ဝါ၊ ၏မူလည်း။ (သတ္တသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ ပရိဂ္ဂဏိတွာ။)
ကာလေန၊ ခါ။ အတ္တနော ဝါ၊ ၏လည်းကောင်း။ ကာလေန၊ ခါ။

၆၈၆

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ပရဏ ဝါ၊ နိလည်းကောင်း။ သတ္တ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိဂ္ဂဏိတော။ ဓမ္မေသု၊ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂတရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂတရားတို့ကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ ရှိသည်။ (ဟုတော) ဝိဟရတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ- အစရှိသော ပါဠိ၌။ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့၏။ သမုဒယဝယာ၊ တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တိ နိရောဓဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်းချုပ်ခြင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတော ပရံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဟိ၊ စိုးစဉ်း ။ပ။ ကား။ ကေဝလံ၊ သက်။ ဣဓ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ၌။ ဗောဇ္ဈင်္ဂပရိဂ္ဂါဟိကာ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့ကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော။ သတိ၊ သည်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ တည်း ။ပ။ တာဒိသမေဝ၊ သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီး။

စတုသစ္စပဗ္ဗ အပ္ပင်

၃၈၆။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့် ။ပ။ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ၊ ထို ပုန စ ပရိ- အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိတိ၊ ကား။ တဏှံ၊ တဏှာကို။ ထပေတော၊ ၍။ တေဘူမကဓမ္မေ၊ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော တရားတို့ကို။ “ဣဒံ၊ ဤ တေဘူမက - တရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာ တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ယထာသဘာဝတော၊ အကြင်အကြင် ထင်ရှားရှိ သော ရူပန-အစရှိသော သဘောအားဖြင့်။ ပဇာနာတိ၊ နှိ။ [ယထာ သဘာဝတောတိ အဝိပရိတသဘာဝတော။ ဗာဓနက္ခဏတော ယော ယော ဝါ သဘာဝေါ ယထာသဘာဝေါ၊ တတော၊ ရူပနာဒိကက္ခဏာဒိသဘာဝ တောတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။] ပန၊ ကား။ တဏှော ဒုက္ခဿ၊ ထို ဒုက္ခ ကိုပင်။ ဇနိကံ၊ ဖြစ်စေတတ်သော။ သမုဋ္ဌာပိကံ၊ ပေါ်လာစေတတ်သော။ ပုရိမတဏှံ၊ ဒုက္ခဖြစ်ရာအခါမှ ရှေး၌ဖြစ်သော တဏှာကို။ “အယံ၊ ဤ တဏှာသည်။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာတည်း။” ဣတိ၊ သို့။ (ယထာသဘာဝတော၊ အကြင်အကြင် ထင်ရှားရှိသော ပာဝ- လက္ခဏာဟူသော သဘောအားဖြင့်။ ပဇာနာတိ။) ဥဘိန္နံ၊ ဒုက္ခ သမုဒယ- နှစ်ပါးတို့၏။ အပ္ပဝတ္တိနိဗ္ဗာနံ၊ မဖြစ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်ကို။ “အယံ၊ ဤ အသင်္ခတ-ဓာတ် တရားမြတ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓော၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ကြောင်း ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာတည်း။” ဣတိ၊ သို့။ (ယထာသဘာဝတော၊ အကြင် အကြင်ထင်ရှားရှိသော သန္တိသုခ-ဟူသော သဘောအားဖြင့်။ ပဇာနာတိ။)

မုံမွာနုပဿနာ ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၈၇

ဒုက္ခပရိဇာနိ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သော။ သမုဒယပဇာနိ၊ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်စွန့်တတ်သော။ နိရောဓသစ္စိကရဏံ၊ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုတတ်သော။ အရိယမဂ္ဂံ၊ အရိယ-မဂ်ကို။ “အယံ၊ ဤ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး မြတ်တရားသည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ကြောင်း ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါ၊ အကျင့်တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ယထာသဘာဝတော၊ အကြင်အကြင် ထင်ရှားရှိသော နိယျာန-လက္ခဏာ ဟူသော သဘောအားဖြင့်။ ပဇာနာတိ၊ ဣတိ အတ္ထော။ အဝသေသာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ကထာမှ ကြွင်းသော။ အရိယသစ္စကထာ၊ အရိယသစ္စာကို ဆိုကြောင်းစကားကို။ ဇာတိအာဒိနံ၊- အစရှိသည်တို့၏။ ပဒဘာဇနကထံ၊ ပုဒ်ကို အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်းစကားကို။ ဌပေတော၊ ၍။ [နောက်၌လာမည့် ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ ဇာတိတိ-စသည်ကိုဆိုသည်ကို ထား၍။] ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ (မယာ၊ သည်။) ဝိတ္ထာရိတာယေဝ၊ ချဲ့အပ်ပြီးသည်သာ။

ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၈၈။ ပန၊ ကား။ ပဒဘာဇနေ၊ ပုဒ်တို့ကို အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပါဠိ ရပ်၌။ ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ ဇာတိတိ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဇာတိပိ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော။ ယာ ဇာတိ၊ အကြင် ဇာတိသည်။ (အတ္ထိ။) သာ(ဇာတိ)၊ ထို ဇာတိဟူသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗပုစ္ဆာသု၊ အလုံးစုံသော ပုစ္ဆာတို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ယာ ဂေသံ ဂေသံ သတ္တာနန္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောဤသဒ္ဓါသည်။ “ဣမေသံ နာမာ” တိ၊ ဤမည်သော သတ္တဝါတို့ ဟူ၍။ နိယမာဘာဝတော၊ သတ်မှတ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကို။ ပရိယာဒါနဝစနံ၊ ကုန်အောင်ယူကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ တမိ တမိ သတ္တနိကာယေတိ ဣဒမ္ပိ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါ သည်လည်း။ သဗ္ဗသတ္တနိကာယပရိယာဒါနဝစနံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ အပေါင်းကို ကုန်အောင်ယူကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ဇနနံ၊ ဖြစ်ခြင်း။ ဇာတိ၊ ခြင်း။ ဧတံ၊ ဤ ဇာတိဟူသော အမည်သည်။ သဝိကာရာနံ၊ ဝိကာရ-ရုပ်တို့နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ (ဥပစယ၊ ဇရတာ၊ အနိစ္စတာ-ဟူသော ဝိကာရ-ရုပ်တို့နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။) ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တက္ခန္ဓာနံ၊ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။

၆၈၈

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

သဉ္ဇာတိတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ တဿာ ဧဝံ၊ ထို ဇာတိ၏ပင်။ ဥပသက္ကမဏ္ဍိတဝေဝစနံ၊ သံ-ဥပသာရပုဒ်ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဝေဝုဏ်ပရိယာယ် စကားလှယ်သဒ္ဓါတည်း။ သာ ဧဝံ၊ ထို ဇာတိသည် ပင်။ အနုပဝိဋ္ဌာကာရေန၊ အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ဩက္ကမနဋ္ဌေန၊ သက်ရောက်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ ဩက္ကန္တိ၊ မည်၏။ နိဗ္ဗတ္တိသင်္ခါတေန၊ ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ အဘိနိဗ္ဗတ္တနဋ္ဌေန၊ ရှေးရှုဖြစ်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓာပိ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အယံ (ကထာ)၊ ဤကထာသည်။ သမ္မုတိကထာ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ပညတ်ဖြစ်သောတရားတို့ကို ဟောကြောင်း ကထာမည်၏။ ပန၊ ကား။ ခန္ဓာနံ ပါတုဘာဝေါတိ၊ ဟူသော။ အယံ (ကထာ)၊ သည်။ ပရမတ္ထကထာ၊ ပရမတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့ကိုဟောကြောင်း ကထာတည်း။

ကေဝေါကာရတဝါဒီသု၊ အစရှိသော တဝတို့၌။ ကေစတုပဉ္စဘေဒါနံ၊ တပါး လေးပါး ငါးပါးအပြားရှိကုန်သော။ ခန္ဓာနံယေဝ၊ တို့၏သာ။ ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်စွာဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ (ပါတုဘာဝေါ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ပန၊ ဆက်။ တသ္မိံ၊ ထို ခန္ဓာတို့၏ ထင်ရှား ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပါတုဘူတော၊ ထင်စွာ ဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေါဟာရမတ္ထံ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမျှသည်။ ဟောတိ။ အာယတနာနံ ပဋိလာဘောတိ၊ ကား။ အာယတနာနံ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တာနေဝ၊ ထင်စွာဖြစ်ကုန်သော်သာ။ ပဋိလဒ္ဓါနိ နာမ၊ ရအပ် သည်တို့မည်သည်။ ဟောန္တိ။ တေသံ၊ ထို ခန္ဓာတို့၏။ ပါတုဘာဝသင်္ခါ- တော၊ ထင်စွာဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ သော ပဋိလာဘော၊ ထို ရခြင်း သည်။ (အတ္ထိ) ဣတိ အတ္ထော။

၃၈၉။ ဇရာတိ၊ ဇရာ-ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ သဘာဝနိဇ္ဈေသော၊ သရုပ် သဘောကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ [သဘာဝနိဇ္ဈေသောတိ သရူပ- နိဇ္ဈေသော။ သရူပဉ္စေတံ ဇိဏ္ဏတာယ၊ ယဒိဒံ “ဇရာ”တိ၊ “ဝယော- ဟာနိ”တိ ဝါ။-ဋီကာ။] ဇီရဏတာတိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ အာကာရ- ဘာဝနိဇ္ဈေသော၊ ဇရာ၏ ရင့်ရော်ပုံ အခြင်းအရာအဖြစ်ကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ [ရင့်ရော်ပုံ အခြင်းအရာကို ဘာဝ-သဒ္ဓါဖြင့် ညွှန်ပြသည်။] ဇီရဏမေဝ ဇီရဏတာ၊ ဇီရန္တဿ ဝါ အာကာရော တာ-သဒ္ဓေန ဝုတ္တောတိ အာဟ “အာကာရဘာဝနိဇ္ဈေသော”တိ။-ဋီကာ။] ဟိ၊ မှန်။ ဒဟရ-

ကာလသ္မိံ၊ ငယ်ရွယ်သူ၏ အခါ၌။ (ငယ်စဉ်အခါ၌။) ဒန္တာ၊ သွားတို့သည်။ သမသေတာ၊ အညီအမျှ ဖြစ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေယော၊ ထို သွားတို့သည်ပင်။ (ဝေယ၊ အရွယ်သည်။) ပရိပစ္စန္ဓော၊ ရင့်ကျက်လတ်သော်။ [“ပရိပစ္စန္ဓော” ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။ “ဝေယ” ဟု ထည့်ဖွယ်မလို။ “ရင့်ကျက်ကုန်လတ်သော်” ဟု ပေးပါ။] အနုက္ကမေန၊ အစဉ် အားဖြင့်။ ဝဏ္ဏဝိကာရံ၊ ဖြူသောအဆင်း၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇိတာ၊ ရောက်၍။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရပ်၌။ ပတန္တိ၊ ကျကုန်၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ပတိတဉ္စ၊ ကျသော သွားကိုလည်းကောင်း။ ဌိတဉ္စ၊ တည်ရစ်သော သွားကိုလည်းကောင်း။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်ယူ၍။ ခဏ္ဍိတ ဒန္တာ၊ ကျိုးသော သွားရှိသူတို့သည်။ ခဏ္ဍိတာ နာမ၊ ခဏ္ဍိတ - တို့မည်၏။ [ခဏ္ဍိတာ၌ “ဒန္တာ” ဟူသော “နောက်ပုဒ် ကျေနေသည်” ဟု ပြသည်။] ခဏ္ဍိတာနံ၊ ကျိုးသော သွားရှိသူတို့၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာကို။ ခဏ္ဍိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။ ပဏ္ဏရတူတာနိ၊ ဖြူသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ကေသလောမာနိ၊ တို့သည်။ ပလိတာနိ နာမ၊ တို့မည်၏။ အထ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပလိတာနိ၊ ဖြူသော ဆံပင် မွေးညင်းတို့သည်။ သဉ္ဇာတာနိ၊ ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပလိတော၊ မည်၏။ ပလိတဿ၊ ဖြူသော ဆံပင် မွေးညင်းရှိသူ၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာတည်း။ ပါလိစ္စံ၊ ဖြစ်။ ဇရာဝါတပ္ပဟာရေန၊ ဇရာတည်းဟူသော လေ၏ ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့်။ (ဇရာတည်းဟူသောလေ၏ ပုတ်ခတ်သည့် အတွက်။) သောသိတမံသလောဟိတတာယ၊ ခြောက်သွေ့ စေအပ်သော အသားအသွေးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အထ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ တစသ္မိံ၊ အရေ၌။ ဝလိယော၊ အတုန်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အရေ၌ အတုန်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝလိတ္တစော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထို အရေ၌ အတုန်ရှိသူ၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ ဝလိတ္တစတာ၊ ဖြစ်။ တ္ထောဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ ဒန္တကေသလောဝေတစေသု၊ သွား၊ ဆံပင်၊ မွေးညင်း၊ အရေတို့၌။ ဝိကာရဒဿနဝသေန၊ ဖောက်ပြန်ပုံကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပါကဋိဘူတာ၊ ထင်ရှားသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပါကဋ္ဌဇရာ၊ ထင်ရှားသော ဇရာကို။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ပြီ။

ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ ဥဒကဿ ဝါ၊ ရေ၏သော်လည်းကောင်း။ ဝါတဿ ဝါ၊ လေ၏သော်လည်းကောင်း။ အဂ္ဂိနော

၆၉၀ သုတ်မဟာဝဂါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဝဂါ၊ မီး၏သော်လည်းကောင်း။ တိဏရုက္ခဓဒီနံ၊ သစ်ပင် အစရှိသည်တို့၏။ သံဘဂ္ဂပလိဘဂ္ဂတာယ ဝဂါ၊ လွန်စွာကျိုးပျက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်၊ ထက်ဝန်းကျင် ကျိုးပျက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း။ [ပရိ-မ္မ၊ ပလိ-ဖြစ်လာသည်။] ဈာမတာယ ဝဂါ၊ မီးလောင်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း။ ဂတမဂ္ဂေါ၊ သွားအပ်သောလမ်းသည်။ ပါကဇ္ဇော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ သော ဂတမဂ္ဂေါ၊ ထို သွားအပ်သော လမ်းသည်။ တာနေဝ ဥဒကာဒီနိ၊ ထို ရေ-အစရှိသည် တို့သည်ပင်။ န (ဟောန္တိ) ယထေဝ၊ မဟုတ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဇရာယ၊ ၏။ ဒန္တာဒီနိ၊ သွားအစရှိသည်တို့၏။ ခဏ္ဍိစွာဒီဝသေန၊ ကျိုးသော သွားရှိသူ၏ အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဂတမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ပါကဇ္ဇော၊ ၏။ စက္ခု၊ မျက်စိကို။ ဥမ္မိလေတွာပိ၊ ဖွင့်၍လည်း။ ဂယုတိ၊ ယူအပ် ယူနိုင်၏။ စ၊ ဆက်။ ခဏ္ဍိစွာဒီနေဝ၊ ကျိုးသော သွားရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့သည်ပင်။ ဇရာ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဇရာ၊ သည်။ စက္ခုဝိညေယျာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်သည် သိထိုက်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇရံ၊ ဇရာသို့။ ပတ္တဿ၊ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာယု၊ အသက်သည်။ ဟာဟတိ၊ ယုတ်လျော့၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇရာ၊ ဇရာကို။ “အာယုနော သံဟာနီ”တိ၊ ဟူ၍။ ဖလူပစာရေန၊ ဖလူပစာရ-အားဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ [ဇရာသည် တကယ် ယုတ်လျော့ခြင်း မဟုတ်။ ဇရာသည်အကြောင်း၊ အသက်၏ ယုတ်လျော့ခြင်းသည်အကျိုး။ ယုတ်လျော့ခြင်း အကျိုး၏ အမည်ကို အကြောင်းဖြစ်သော ဇရာပေါ်၌ တင်စား၍ ဖလူပစာရေန-ဟုဆိုသည်။] စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒဟရ-ကာလေ၊ ငယ်ရွယ်သူ၏အခါ၌။ သုပ္ပသန္ဓာနိ၊ အလွန်ကြည်လင်ကုန်သော။ သုခုမဗ္ဗိ၊ သိမ်မွေ့ သည်လည်းဖြစ်သော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝိသယံ၊ အာရုံကို။ သုခေနေဝ၊ လွယ်ကူစွာသာလျှင်။ ဂဏှနသမတ္တာနိ၊ ယူခြင်း၌ စွမ်းနိုင် ကုန်သော။ စက္ခာဒီနိ၊ စက္ခု-အစရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဇရံ၊ သို့။ ပတ္တဿ၊ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပရိပက္ခာနိ၊ ရင့်ကျက်ကုန်သည်။ အာလုလိတာနိ၊ ချောက်ချားကုန်သည်။ အဝိသဒါနိ၊ မသန့်ရှင်းကုန်သည်။ (ဟုတွာ။) ဩဋ္ဌာရိကဗ္ဗိ၊ ထင်ရှားသည်လည်းဖြစ်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝိသယံ၊ ကို။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်းငှာ။ အသမတ္တာနိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကော”တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဖလူပစာရေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။

ဓမ္မာနုပဏနာ ဒုက္ခသစ္စနိဗ္ဗေသအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၉၁

၃၉၀။ မရဏနိဗ္ဗေသေ၊ ဌံ။ ယန္တိ၊ ယံ-ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ မရဏံ၊ မရဏံ-ဟူသော နပုံလိင်ကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ နပုံသကနိဗ္ဗေသော၊ နပုံလိင် သဒ္ဒါဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းတည်း။ ယံ မရဏံ၊ ယင်း မရဏ-ကို။ စုတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဤ။ စဝနတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ဣတိ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီး ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ မရဏနိဗ္ဗေသဌံ။ ယောဇနာ၊ အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်း တည်း။ တတ္ထ၊ ထို မရဏနိဗ္ဗေသဌံ။ စုတိတိ၊ စုတိ-ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ သဘာဝနိဗ္ဗေသော၊ သေခြင်း၏ သဘောကိုညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ ဝစနတာတိ၊ ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ အာကာရဘာဝနိဗ္ဗေသော၊ သေခြင်း၏ အခြင်းအရာဟူသော သဘောကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ မရဏံ၊ သေ ခြင်းသို့။ ပတ္တဿ၊ ဤ။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ဘိဇ္ဇန္တိ စေဝ၊ ပျက်လည်း ပျက်ကုန်၏။ အန္တရဓာယန္တိ စ၊ ကွယ်ပျောက်လည်း ကွယ်ပျောက်ကုန်၏။ အဒဿနံ၊ မမြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို သေခြင်းကို။ ဘေဒေါ၊ အန္တရဓာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

မစ္စုမရဏန္တိ၊ ကား။ မစ္စုမရဏံ၊ သေခြင်းဟူသော မရဏတည်း။ န ခဏိကမရဏံ၊ ခဏခဏ-၌ဖြစ်သော မရဏ-မဟုတ်။ (ဘင်ခဏ၊ ဘင်ခဏ-၌ ဖြစ်သော ပျက်ခြင်းမဟုတ်။) ကာလကိရိယာတိ၊ ကား။ မရဏကာလကိရိယာ၊ သေချိန်ကာလကို ပြုခြင်းတည်း။ သဗ္ဗာပိ၊ သော။ အယံ (ကဏာ)၊ ဤ စုတိ၊ စဝနတာ-အစရှိသော ကဏာသည်။ သမ္မုတိကဏာဝ၊ သမ္မုတိကဏာ သာတည်း။ (လောကပြောရိုးဆိုစဉ်သမုတ်ထားအပ်သည့်အတိုင်း ဟောတော်မူ ကြောင်း တရားစကားသာတည်း။) ခန္ဓာနံ ဘေဒေါတိ၊ ကား။ အယံ ပန (ကဏာ)၊ ဤ ခန္ဓာနံ ဥပစ္စေဒေါ-ဟူသော ကဏာသည်ကား။ ပရမတ္ထ-ကဏာ၊ ခန္ဓာတို့၏ပျက်ခြင်းကို ဟောပြောကြောင်း ပရမတ္ထကဏာတည်း။ ကေဝေါကာရဘဝါဒီသု၊ ထို၌။ ကေစတုပဉ္စဘေဒါနံ၊ ရှိကုန်သော။ ခန္ဓာနံ-ယေဝ၊ တို့၏သာ။ ဘေဒေါ၊ ပျက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) ပုဂ္ဂလဿ၊ ဤ။ (ဘေဒေါ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ပန၊ ထိုသို့ မဟုတ်ပါသော်လည်း။ တသ္မိံ၊ ထို ခန္ဓာတို့၏ ပျက်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မတော၊ သေပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေါဟာရမတ္ထံ၊ မျှသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

၁။ ပစ္စုမရဏံ။ ။မစ္စုမရဏန္တိ မစ္စုသင်္ခါတံ ကေဘဝပရိယာပန္နဇီဝိတိန္ဒြိယု-ပစ္စေဒဘူတံ မရဏံ။ တေနာဟ “န ခဏိကမရဏ”န္တိ။ “မစ္စု မရဏန္တိ သမာသံ အကတွာ ယော “မစ္စု” တိ ဝုစ္စတိ ဘေဒေါ၊ (ပျက်ခြင်းတည်း။) ယဉ္စ မရဏံ ပါဏစာဝေါ၊ (အသက်ကိုစွန့်ခြင်းတည်း။) ဣဒံ ဝုစ္စတိ မရဏန္တိ ဝိသုံ သမ္ပန္နော န န ယုဇ္ဇတိ။-ဋီကာ။

၆၈၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ကဋ္ဌေဝရဿ နိက္ခေပေါတိ၊ ကံး။ အတ္တဘာဝဿ၊ အတ္တဘောကို။
 နိက္ခေပေါ၊ ပစ်ချရခြင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသွာ)၊
 ကြောင့်။ မရဏံ၊ သေခြင်းသို့။ ပတ္တဿ၊ ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိရတ္တံ၊
 အကျိုးမရှိသော။ ဝါ၊ အသုံးမကျသော။ ကလိဂံရံ လူဝ၊ ထင်းနပ် ထင်းဖွဲ့
 ကဲ့သို့။ (ထင်းဆွေးကဲ့သို့။) အတ္တဘာဝေါ၊ သည်။ ပတတိ၊ ကျ၏။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို သေခြင်းကို။ ကဋ္ဌေဝရဿ နိက္ခေပေါတိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ကား။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ၊ ။ ဥပစ္ဆေဒေါ၊
 ပြတ်ခြင်းသည်။ သဗ္ဗာကာရတော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။
 ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ မရဏံ၊ သေခြင်းသည်။ (ဟောတိ။)
 တေဒေဝ၊ ဤ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ပြတ်စဲခြင်းကိုပင်။ သမ္ပုတိမရဏန္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။
 ဝုတ္တတိ၊ ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒမေဝ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ပြတ်စဲခြင်း
 ကိုသာ။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ လောကီယံ၊ လောက၌ဖြစ်သော လူတို့သည်။
 “တိဿော မတော၊ ဖုံဿော မတော”တိ၊ တိဿ-သေပြီ၊ ဖုဿ-သေပြီ
 ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

၃၉၁။ ဗျသနေနာတိ၊ ကား။ ဉာတိဗျသနာဒိသု၊ ဆွေမျိုးတို့၏ ပျက်စီး
 ခြင်း အစရှိသည်တို့တွင်။ ယေန ကေနစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။
 ဗျသနေန၊ ပျက်စီးခြင်းနှင့်။ (သမန္နာဂတဿ-၌ စပ်။) ဒုက္ခဓမ္မေနာတိ၊
 ကား။ ဝဗေန္နာဒိနာ၊ သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း အစရှိသော။ [“ဝဗေန္န-
 နာဒိနာ” ဟုရှိလျှင် ကောင်း၏။] ဒုက္ခကာရဏေန၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်း
 သည်။ [ဓမ္မေန-ကို “ကာရဏေန”ဟု ဖွင့်သည်။] ဖုဋ္ဌဿာတိ၊ ကား။
 အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌဿ၊ လွှမ်းမိုး နှိပ်စက်အပ်သူ၏။ အဘိဘူတဿ၊ လွှမ်းမိုးအပ်
 သူ၏။ သောကောတိ၊ ကား။ ဉာတိဗျသနာဒိသု ဝါ၊ အစရှိသည်တို့တွင်
 သော်လည်းကောင်း။ ဝဗေန္နာဒိသု ဝါ၊ တို့တွင်သော်လည်းကောင်း။
 အညတရသ္မိံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ တေန၊
 ထို တပါးပါးသည်။ အဘိဘူတဿ၊ လွှမ်းမိုးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။
 သောစနလက္ခဏော၊ ဝမ်းနည်းခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ ယော သောကော၊

၁။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ ။ပ။ မရဏံ။ ။“ခန္ဓာနိ ဘောဒေါ” တိ ပဗန္ဓဝသေန ပဝတ္တ-
 မာနဿ ဓမ္မသမူဟဿ (သမူဟ-ပညတ်ဖြစ်သော တရားအပေါင်း၏။) ဝိနာသဇော-
 တနာတိ ဧကဒေသတော ပရမတ္ထကထာ၊ “ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ ဥပစ္ဆေဒေါ”တိ ပနေတ္ထ-
 န ကောစိ ဝေါဟာရလေသောပီတိ အာဟ “ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ ဥပစ္ဆေဒေါ ပန
 သဗ္ဗာကာရတော ပရမတ္ထတော မရဏံ” န္တိ။-ပိကာ။

ဓမ္မာနုပဿနာ ဒုက္ခသစ္စန်ဗ္ဗေသအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၉၃

သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ သောစိတတ္တန္တိ၊ ကား။ သောစိတဘာဝေါ၊ ဝမ်းနည်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဝါ၊ ဝမ်းနည်းသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ (အတ္ထိ။) [သောစိတဿ သောစနကဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ စိတ္တဿ ဝါ ဘာဝေါ သောစိတဘာဝေါ။-ဋီကာ။] ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧသ (ဧဝော)၊ ဤ သောက-သည်။ အဗ္ဘန္တရေ၊ ကိုယ်တွင်း၌။ သောသေန္တော၊ ခြောက်သွေ့စေလျက်။ ပရိသောသေန္တော၊ ထက်ဝန်းကျင် ခြောက်သွေ့စေလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသွံ၊ ကြောင့်။ အန္တောသောကော၊ အန္တောပရိသောကောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

၃၉၂။ တေန၊ ဤ ငိုကြွေးသံဖြင့်။ “မယံ ဓိတာ၊ မယံ ပုတ္တော” တိ၊ ငါးမီး၊ ငါးသားဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဒိဿ အာဒိဿ၊ ညွှန်ပြု၍ ညွှန်ပြု၍။ ဒေဝန္တိ၊ ငိုကြွေးကြကုန်၏။ ပရိဒေဝန္တိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ငိုကြွေးကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ညွှန်ပြု၍ ညွှန်ပြု၍ငိုကြွေးကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာဒေဝေါ၊ မည်၏။ [အာ-ကို “အာဒိဿ အာဒိဿ” ဟု ဖွင့်သည်။ အာဒိဿ ။ပ။ အာဒေဝေါတိ အာဒေဝနသဒ္ဓံ ကတွာ အဿုမောစနာဒိဝိကာရံ အာပဇ္ဇန္တာနံ တဗ္ဗိကာရာပတ္တိယာ သော သဒ္ဓေါ ကာရဏဘာဝေန ဝုတ္တော။-ဋီကာ။] တေန၊ ဤ ငိုကြွေးသံဖြင့်။ တံ တံ ဝဏ္ဏံ၊ ထိုထို ဂုဏ်ကို။ ပရိကိတ္တေတွာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြောဆို၍။ ဒေဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ဂုဏ်ကို ထက်ဝန်းကျင်ပြောဆို၍ ငိုကြွေးကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိဒေဝေါ၊ မည်၏။ [ပရိ-ကို “ပရိကိတ္တေတွာ” ဟု ဖွင့်သည်။] တတော၊ ထို အာဒေဝေါ၊ ပရိဒေဝေါ-ဟူသော သဒ္ဓါမှ။ ပရာ၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ အာဒေဝိ-တတ္ထံ၊ ပရိဒေဝိတတ္ထံ-ဟူသော နှစ်မျိုးသောသဒ္ဓါတို့သည်။ တဿော၊ ထို အာဒေဝေါ၊ ပရိဒေဝေါ-သဒ္ဓါ၏ပင်။ ဘာဝန်ဗ္ဗေသော၊ တောအနက် ကို ညွှန်ပြုကြောင်း သဒ္ဓါတို့တည်း။ [ပါဠိတော်ဝယ် ပရိဒေဝေါ၏ နောက်၌ “အာဒေဝနာ၊ ပရိဒေဝနာ” ဟု ရှိသေး၏။ ထိုအဖွင့် ကျနေဟန် တူသည်။]

၃၉၃။ ကာယိကန္တိ၊ ကား။ ကာယပဿာဒဝတ္ထုကံ၊ ကာယပဿာဒ-ဟူသော မှီရာရှိသော။ ဒုက္ခမနဋ္ဌေန၊ သည်းမခံနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်၏။ [ဒု-ပုပ္ဖ၊ ဓမ္မ-ဓာတ် + ကံ-ပစ္စည်း။] အသာတန္တိ၊ ကား။ အမဓုရံ၊ ချိုမြိန်ကောင်းမြတ်သော အရသာမရှိသော။ ကာယသမ္ပဿဇံ ဒုက္ခန္တိ၊ ကား။ ကာယသမ္ပဿတော၊ ကာယဒွါရ-၌ဖြစ် သော သမ္ပဿကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ အသာတံ

၆၉၄ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတ်ပဋ္ဌာနသုတ်

ဝေဒယိတန္တိ၊ ကား။ အမရရံ၊ ချိုမြိန်ကောင်းမြတ်သော အရသာမရှိသော။ (ယံ)ဝေဒယိတံ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်။ (အတ္ထိ။)

၆၉၄။ စေတသိကန္တိ၊ ကား။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့် ကေပွာဒတာ အစရှိသော အပြားတို့နှင့်ယှဉ်သော။ [စေတသိ ဘဝန္တိ စေတသိကံ၊ တံ ပန ယသ္မာ စိတ္တေန သမံ ပကာရေဟိ ယုတ္တံ၊ တသ္မာ အာဟ “စိတ္တ-သမ္ပယုတ္တ”န္တိ။-ဋီကာ။] သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခ၌။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။

၆၉၅။ အာယာသောတိ၊ ကား။ သံသိဒနဝိသိဒနာကာရပုတ္တော၊ ထက် ဝန်းကျင် ဆုတ်နစ်ခြင်း၊ အထူးသဖြင့်ဆုတ်နစ်ခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာ သို့ရောက်သော။ စိတ္တကိလမထော၊ စိတ်၏ ပင်ပန်းခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) ဗလဝတရံ၊ သာ၍အားရှိစွာ။ အာယာသော၊ ပင်ပန်းခြင်းသည်။ ဥပါ-ယာသော၊ မည်၏။ တတော၊ ထို အာယာသော၊ ဥပါယာသော-ဟူသော သဒ္ဒါမှ။ ပရာ၊ ကုန်သော။ ခွေ၊ အာယာသိတတ္တံ၊ ဥပါယာသိတတ္တံ-ဟူသော နှစ်မျိုးသော သဒ္ဒါတို့သည်။ အတ္တတ္တနိယာဘာဝဒီပကာ၊ အတ္တ၊ အတ္တနိယ-မရှိခြင်းကို ပြတတ်ကုန်သော။ ဘာဝနိဋ္ဌေသာ၊ ဘောအနက်ကို ညွှန်ကြောင်းသဒ္ဒါတို့တည်း။

၆၉၆။ ဇာတိဓမ္မာနန္တိ၊ ကား။ ဇာတိသဘာဝါနံ၊ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း သဘော ရှိကုန်သော။ (သတ္တာနံ-၌ စပ်။) ဣစ္ဆာဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ တဏှာ၊ တောင့်တတတ်သော တဏှာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အဟော ဝတာတိ၊ -ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ ပတ္တနာ၊ တောင့်တပုံကိုပြသော စကားတည်း။ န ခေါ်ပနေတံ ဣစ္ဆာယာတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိ၏။

၁။ ဥပါယာသော။ ။သယံ န ဒုက္ခော ဒေါသတ္တာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္န-ဓမ္မန္တရတ္တာ ဝါ။ ယေ ပန ဒေါမနဿမေဝ “ဥပါယာသော”တိ ဝဒေယျ၊ တေ “ဥပါယာသော တိဟိဓန္ဓေဟိ ဧကေနာယတနေန ကောယဓာတုယာ သမ္ပယုတ္တော၊ ဧကေန ဓန္ဓေန ဧကေနာယတနေန ကောယဓာတုယာ ကေဟိစိ သမ္ပယုတ္တော”တိ ဣမာယ ပါဠိယာ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ။ ဥပ-သဒ္ဓေါ ဘုသတ္တောတိ အာဟ “ဗလဝတရံ အာယာသော ဥပါယာသော”တိ။-ဋီကာ။

၂။ အတ္တတ္တနိယာ ။ပ။ ဘာဝနိဋ္ဌေသာ။ ။ဓမ္မမက္ခတာဒီပနော ဘာဝနိဋ္ဌေသော ဓမ္မတော အညဿ ကတ္တုအဘာဝဇောတနော၊ အသတိ စ ကတ္တရိ တေန ကတ္တဗ္ဗဿ၊ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗဿ စ အဘာဝေါ ဝေါတိ အာဟ “အတ္တတ္တနိယာဘာဝ-ဒီပကာ ဘာဝနိဋ္ဌေသာတိ”။-ဋီကာ။

ဓမ္မာနုပဿနာ သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ ၆၉၅

အနာဂမနံ၊ မလာခြင်းကို။ မဂ္ဂဘာဝနံ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေခြင်းကို။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။
ဣစ္ဆာယ၊ လိုချင်ခြင်းဖြင့်။ (လိုလားတောင့်တရုံဖြင့်။) န ပတ္တဗ္ဗံ၊ မရောက်
အပ် မရောက်နိုင်။ ဣဒမ္ပိတံ၊ ကား။ ဧတမ္ပိ၊ ဤ ဇာတိသဘောမရှိသည်၏
အဖြစ်၊ ဇာတိ၏မလာခြင်းကို လိုလားတောင့်တခြင်းသည်လည်း။ (ယံ ပိစ္ဆံ
န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။) ဥပရိ၊ အထက်၌။ သေသာနိ၊ ကြွင်းသော
အရာဓမ္မတ္ထ၊ ဇရာ၏မလာခြင်းကို တောင့်တခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊
ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ ပိကာရော၊ သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထ၊ ပိ-အက္ခရာကို။ (ဘဂ-
ဝတာ ဝုတ္တော။) ယမ္ပိစ္ဆန္တိ၊ ကား။ ယေနပိ ဓမ္မေန၊ အကြင် လောဘတရား
ဖြင့်လည်း။ အလဗ္ဘနေယျဝတ္ထု၊ မရအပ် မရနိုင်သောဝတ္ထုကို။ ဣစ္ဆန္တော၊
လိုလားတောင့်တသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န လဘတိ၊ မရ။ အလဗ္ဘနေယျဝတ္ထုမ္ပိ၊
မရအပ် မရနိုင်သောဝတ္ထု၌။ တံ ဣစ္ဆန္တံ၊ ထို လိုလားတောင့်တကြောင်း
လောဘသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကြောင်းတည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ဇရာဓမ္မာနံ-အစရှိသော
အလုံးစုံသောဝါရတို့၌။ ဧသ(ဧသော)၊ ဤအစီအရင်သည်။ နယော၊ တည်း။
[ယံ ပိစ္ဆံ-ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သမ္မောဟဝိနောဒနိဘာသာဋီကာ၊ သစ္စဝိဘင်း၊
ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသ-အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၂၉၉။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်လည်းဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုရုပ်သည်။
ဥပါဒါနက္ခန္ဓော စ၊ ဥပါဒါန်၏အာရုံဖြစ်သော လောကီခန္ဓာလည်းဟုတ်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပပါဒါနက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ဝေဒနပါဒါနက္ခန္ဓော-
အစရှိသော အလုံးစုံသောပုဒ်တို့၌။ ဧဝံ၊ ဤ၊ အတူတည်း။

သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၄၀၀။ ယာ ယံ တဏှာတိ၊ ကား။ ယာ အယံ တဏှာ၊ အကြင်
တဏှာသည်။ (ပုနောဘဝိကာ-စသည်၌ စပ်။) ပေါနောဗ္ဘဝိကာတိ၊ ကား။
ပုနဘဝကရဏံ၊ တဖန် ဘဝကိုပြုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဘဝသစ်ကို ပြုခြင်း
သည်။ ပုနောဗ္ဘဝေါ၊ ပုနဗ္ဘဝ-မည်၏။ [အဋ္ဌကထာပါဌ်ရှိအတိုင်းပေး
ထားသည်။ ဤ ပုဒ်၏အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်းပုဒ်ပြီးပုံနှင့်တကွ သမ္မောဟဝိနောဒနိဘာသာဋီကာ၊
သစ္စဝိဘင်း၌ပင် ပြခဲ့ပြီ။] အဿာ၊ ထိုတဏှာ၏။ ပုနောဗ္ဘဝေါ၊ တဖန်
ဘဝကိုပြုခြင်းဟူသော။ ဝါ၊ ဘဝသစ်ကိုပြုခြင်းဟူသော။ သီလံ၊ အလေ့
သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ၊ ထိုတဏှာသည်။) ပေါနောဗ္ဘဝိကာ၊
မည်၏။ နန္ဒိရာဂေန၊ နှစ်သက်တတ်၊ တပ်မက်တတ်သော ရာဂ-နှင့်။ သဟ
ဂတာ၊ အတူတကွ တခုတည်း၏ အဖြစ်သို့ရောက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နန္ဒိရာဂ-

၆၉၆ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

သဟဂတာ၊ မည်၏။ နန္ဒီရာဂေန၊ နှစ်သက်တတ်၊ တပ်မက်တတ်သော ရာဂ-နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အတ္တတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဝါ၊ တရားကိုယ်အား ဖြင့်။ ဧကတ္ထမေဝ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်သို့သာ။ ဂတာ၊ ရောက်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တကြတကြာဘိနန္ဒီနီတိ၊ ကား။ ယတြ ယတြ၊ အကြင် အကြင် ဘဝ၌။ အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘောသည်။ (ဟောတိ။) တတြ တတြ၊ အတ္တဘောဖြစ်ရာ ထိုထိုဘဝ၌။ အဘိနန္ဒီနီ၊ အလွန်နှစ်သက်ခြင်းရှိ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ရူပါဒိသု၊ ရူပါရုံ-အစရှိကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ အာရုံတို့တွင်။ တတြ တတြ၊ ထိုထိုအာရုံ၌။ အဘိနန္ဒီနီ၊ အလွန်နှစ်သက်ခြင်းရှိ၏။ ရူပါဘိနန္ဒီနီ၊ ရူပါရုံကို အလွန်နှစ်သက်ခြင်းရှိ၏။ သဒ္ဓါဘိနန္ဒီနီ၊ ဂန္ဓာဘိနန္ဒီနီ၊ ရသာဘိနန္ဒီနီ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာဘိနန္ဒီနီ။ ဓမ္မာဘိနန္ဒီနီ၊ ဓမ္မာရုံကို အလွန်နှစ်သက်ခြင်းရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

သေယျထိဒန္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ နိပါတော၊ တည်း။ တဿ၊ ထို သေယျထိဒံ-ဟူသော နိပါတ်၏။ သာ၊ ထို တဏှာဟူသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့မေးအံ့။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ကာမေ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။) တဏှာ၊ တပ်မက်သော တဏှာတည်း။ ကာမတဏှာ၊ ဏှာ။ ဧတံ၊ ဤ ကာမတဏှာ-ဟူသော အမည် သည်။ ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂဿ၊ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်၌ဖြစ်သော ရာဂ- ၏။ နာမံ၊ တည်း။ ဘဝေ၊ ကာမဘဝ-၌။ (ပဝတ္တာ။) တဏှာ၊ တည်း။ ဘဝတဏှာ၊ ဏှာ။ [ဘဝပတ္တနာဝသေန ဥပ္ပန္နဿ-ကို ရည်ရွယ်သည်။] (တနည်း) ဘဝေ၊ မပြတ်မစဲ အမြဲဖြစ်၏ဟူယူသော သဿတဒိဋ္ဌိ-၌။ (ပဝတ္တာ။) တဏှာ၊ တည်း။ ဘဝတဏှာ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ-၌ဖြစ်သော တဏှာ။ [သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတ ကို ရည်ရွယ်သည်။ သဿတဒိဋ္ဌိ-အယူကိုယူပြီးလျှင် ထိုအယူကိုနှစ်သက်သောတဏှာသည် “ဘဝတဏှာ” မည်၏။] (တနည်း) ဘဝေ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝ-၌။ (ပဝတ္တာ။) တဏှာ၊ တည်း။ ဘဝတဏှာ၊ ဏှာ။ [ရူပါရူပဘဝရာဂဿ-စသည်ကို ရည်ရွယ်သည်။] (တနည်း) ဘဝေ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝ-၏ဖြစ်ကြောင်း ဈာန်၌။ (ပဝတ္တာ။) တဏှာ၊ တည်း။ ဘဝတဏှာ၊ ဏှာ။ [ဈာန်နိကန္တိယာ-စသည်ကို ရည်ရွယ်သည်။ “ဘဝတိ တေသ္မာတံ ဘဝေါ” ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုလျှင် “ရူပဈာန်၊ အရူပဈာန်” ဟူသော ကမ္မ- ဘဝ-ကိုရ၏။ ထိုကမ္မဘဝ-ကို တောင့်တခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ဈာန်ကိုနှစ်သက် တတ်သောတဏှာသည် ဘဝတဏှာမည်၏။] ဧတံ၊ ဤ ဘဝတဏှာ-ဟူသော အမည်သည်။ ဘဝပတ္တနာဝသေန၊ ကာမဘဝကို တောင့်တခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။

မေ့သနပ်ပာသနာ သမုဒယသစ္စနိဗ္ဗေသအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၉၇

ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်သောရာဂ၏လည်းကောင်း။ သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတဿ၊ သဿတ-
ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော။ (ရာဂဿ စ၊ ၏လည်းကောင်း။) ရူပါရူပဘဝရာဂဿ
စ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝ-ကို တပ်မက်တတ်သော ရာဂ၏လည်းကောင်း။
ဈာနနိကန္တိယာ စ၊ ဈာန်ကိုနှစ်သက်သော တဏှာ၏လည်းကောင်း။ အဓိ-
ဝစနံ၊ တည်း။ ဝိဘဝေ၊ အဖြစ်မမြဲ ပြတ်စဲ၏ဟုဖြစ်သော ဥစ္ဆေဒ-အယူ၌။
(ပဝတ္ထာ။) တဏှာ၊ တည်း။ ဝိဘဝတဏှာ၊ ဥစ္ဆေဒ-အယူ၌ဖြစ်သော
တဏှာ။ ဧတံ၊ ဤ ဝိဘဝတဏှာ-ဟူသော အမည်သည်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-
သဟဂတရာဂဿ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော ရာဂ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။

ဣဒါနိ၊ ၌။ တဿာ တဏှာယ၊ ထိုတဏှာ၏။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာ အာ-
ရုံကို။ ဝိတ္ထာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ သာ ခေါ်
ပနေသာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝါ) အာဟ။
တတ္ထ၊ ထို သာ ခေါ် ပနေသာ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊
ကား။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ [ဥပါဒ်သောအားဖြင့် ပထမဖြစ်ခြင်းကို ယူစေ
လို၍ “ဇာယတိ”ဟု မိန့်သည်။] နိဝိသတိတိ၊ ကား။ ပုနပုနံ၊ အဖန်
ဖန်။ ဝါ၊ ထပ်ခါထပ်ခါ။ ပဝတ္ထိဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
ပတိဋ္ဌဟတိ၊ တည်၏။ [“တကြိမ်တခါ ဖြစ်ရုံသာမက ထိုအာရုံ၌ သက်
ဝင်တည်နေ၏”ဟု သိစေလို၍ “နိဝိသတိ။ပ။ပတိဋ္ဌဟတိ”ဟု ဖွင့်သည်။
ဝိသ-ဓာတ်၏ ပဝိသန-အနက်ကို ဖွင့်ခြင်းတည်း။] ယံ လောကေ ပိယ-
ရူပံ သာတရူပန္တိ၊ ကား။ ယံ၊ အကြင်အာရုံသည်။ လောကသ္မိံ၊ လော-
က၌။ ပိယသဘာဝဉ္စေ၊ ချစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်
လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ချစ်ဖွယ် သဘောရှိသည်လည်းကောင်း။ [ရူပကို
“သဘာဝ”ဟု ဖွင့်သည်။] မဓုရသဘာဝဉ္စ၊ ချိုဆိမ့်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
သဘောရှိသည်လည်းကောင်း။ (ဟောတိ။) [သာတ ကို “မဓုရ”ဟု ဖွင့်
သည်။ သဒ္ဓတ္ထ-မှာ “သာဒီယဇေတိ သာတံ-သာယာအပ်သော သာယာ
ဖွယ်”ဟု အနက်ထွက်၏။]

စက္ခု လောကေတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (ဂူဠတ္ထံ၊
ကို။) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတော ဒဿေမိ)၊ အံ။ လောကသ္မိံ၊ ၌။ စက္ခာဒိသု၊
စက္ခုအစရှိသော တရားတို့၌။ မမတ္တေန၊ ငါ့ဥစ္စာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အဘိ-
နိဝိဋ္ဌာ၊ သက်ဝင် တည်နေကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သမ္ပတ္တိယံ၊
ပြည့်စုံသော မနုဿသောဘဂ္ဂ၊ ဒေဝတ္ထ-၌။ ပတိဋ္ဌိတာ၊ တည်ကုန်သည်။
(သမာနာ၊ ကုန်လတ်သော်။) အတ္တနော၊ ၏။ စက္ခု၊ စက္ခုဒဿက-

၆၉၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတ်ပဌာနသုတ်

ကလာပ်တခုလုံးကို။ ဝါ၊ မျက်လုံးတခုလုံးကို။ အာဒါသတလာဒိသု၊
ကြေးမုံအပြင် အစရှိသည်တို့၌။ (မှန်အပြင်အစရှိသည်တို့၌။) နိမိတ္တဂဟဏာ-
နုသာရေန၊ မျက်နှာရိပ်ကို ယူခြင်းကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်။ ဝိပ္ပသန္တံ၊ အထူး
သဖြင့် ကြည်လင်သော။ ပဉ္စပသာဒံ၊ ငါးပါးသော အဆင်းရှိသော
ပသာဒ-ရှိ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း။ သုဝဏ္ဏဝိမာနေ၊ ရွှေဗိမာန်၌။ ဥဏ္ဏာဋီတ-
မဏိသီဟပဉ္စရံ ဝိယ၊ ဖွင့်လှစ်အပ်သော ခြင်္သေ့ခံသော ပတ္တမြား လေ
သောက်ပြတင်းနှင့် တူ၏ဟူ၍လည်းကောင်း။ မညန္တိ၊ မှတ်ထင်ကုန်၏။

သောတံ၊ သောတဒသက-ကလာပ်ကို။ ဝါ၊ နားတခုလုံးကို။ ရဇတ-
ပနာဠိကံ ဝိယ၊ ငွေကျည်တောက်နှင့် တူ၏ဟူ၍ လည်းကောင်း။ (နား
ခလောင်ကို ရည်ရွယ်သည်။) ပါမင်္ဂသုတ္တံ ဝိယ စ၊ ဆောက်လုံးချည်နှင့်
တူ၏ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ဦးညှတ်ချည်ကိုကဲ့သို့ လည်းကောင်း။
မညန္တိ၊ ကုန်၏။ “တုဂံနာသာ”တိ၊ မြင့်ရှည်သော နှာခေါင်းဟူ၍။
လဒ္ဓဝေါဟာရံ၊ ရအပ်သော အခေါ်အဝေါ်ရှိသော။ ဃာနံ၊ ဃာနဒသက-
ကလာပ်ကို။ ဝါ၊ နှာခေါင်းတခုလုံးကို။ ဝဋ္ဋိတော၊ လုံး၍။ ဌပိတ-
ဟရိတာလဝဋ္ဋံ ဝိယ၊ ထားအပ်သော ဆေးဒန်းမြင်းသီလာလုံးနှင့် တူ၏
ဟူ၍။ မညန္တိ၊ ကုန်၏။ ဇိဝှာ၊ ဇိဝှာဒသက-ကလာပ်ကို။ ဝါ၊ လျှာတခု
လုံးကို။ ရတ္တကမ္မလပဋ္ဌလံ ဝိယ၊ နိမြန်းသော ကမ္မလာအလွှာနှင့် တူ၏ဟူ၍
လည်းကောင်း။ [ဤစကားဖြင့် လျှာ၏သဏ္ဌာန်ကို ပြသည်။] မုဒုသိနိဒ္ဓ
မဓုရသဒံ (ဝိယ)၊ နူးညံ့ ညက်ညော ချိုဆိမ့်သော အရသာကိုပေးတတ်၏
ဟူ၍လည်းကောင်း။ [ဤစကားဖြင့် လျှာ၏ကိစ္စကို ပြသည်။] မညန္တိ။
ကာယံ၊ ကာယဒသက-ကလာပ်ကို။ ဝါ၊ ကိုယ်တခုလုံးကို။ သာလလဠိ-
ဝိယ၊ အင်ကြင်း ဝင်လုံးနှင့် တူ၏ဟူ၍ လည်းကောင်း။ [ရှေးနိဿယ-၌
“ကျွန်းတိုင်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း”ဟု ပေး၏။] သုဝဏ္ဏတောရဏံ ဝိယ စ၊
ရွှေတုရိဏ်တိုင်နှင့် တူ၏ဟူ၍လည်းကောင်း။ မညန္တိ။ မနံ၊ ကို။ အညေသံ၊
အခြားသူတို့၏။ မနေန၊ စိတ်နှင့်။ အသဒိသံ၊ မတူဟူ၍လည်းကောင်း။
ဥဌာရံ၊ မှန်မြတ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း။ မညန္တိ၊ ကုန်၏။

[ဒွါရခြောက်ဖုံကိုပြပြီး၍ အာရုံခြောက်ပါးကို ပြလိုသောကြောင့် “ရူပံ”
စသည်ကိုမိန့်။]

ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ (ပိယရူပ၊ သာတရူပ-ဖြစ်သော ရူပါရုံကို။) သုဝဏ္ဏ
ကဏိကာရပုပ္ဖာဒိဝဏ္ဏံ ဝိယ၊ ရွှေပန်း၊ မဟာလှေကားပန်း-အစရှိသည်တို့၏

မမ္မာနုပဿနာ သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၆၉၉

အဆင်းနှင့်တူ၏ဟူ၍။ (မညန္တိ။) သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါရုံကို။ (ပိယရူပ၊ သာတရူပ-
ဖြစ်သော သဒ္ဓါရုံကို။) မတ္တကရဝိကကောကိလမန္တဓမ္မတမဏိဝံသ နိဇ္ဈေသိ
ဝိယ၊ ယစ်မှူးသောကရဝိကဌာန်၏အသံ၊ ဥဩ၏အသံ၊ သာသညင်းညင်း
မှတ်အပ်သော ပတ္တမြားပြွေ၏အသံနှင့် တူ၏ဟူ၍။ (မညန္တိ။) အတ္တနာ၊ မိမိ
သည်။ ပဋိလဒ္ဓါနိ၊ ရအပ်ကုန်သော။ စတုသမုဋ္ဌာနိကဂန္ဓာရမ္မဏာဒီနိ၊ ကံ၊
စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ-ဟူသော လေးပါးသောအကြောင်းရှိသော ဂန္ဓာရုံ
အစရှိသည်တို့ကို။ “အညဿ၊ ငါမှတပါး အခြားသော။ ကဿ၊ အဘယ်
သူ၏သန္တာန်၌။ ဧဝရူပါနိ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ-
တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်အံ့နည်း။” ဣတိ၊ သို့။ မညန္တိ။ [“စတုသမုဋ္ဌာနိက”ဟု
ဆိုသောကြောင့် ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော ဥတုသမုဋ္ဌာနိက ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ
တို့ကိုပါ ယူရသည်။]

ဧဝံ၊ သို့။ မညမာနာနံ၊ မှတ်ထင်ကြကုန်သော။ တေသံ၊ ထို သတ္တဝါ
တို့၏သန္တာန်၌။ တာနိ စက္ခာဒီနိ၊ ထို စက္ခုအစရှိသော ဒွါရ အာရုံတို့သည်။
ပိယရူပါနိ စေဝ၊ ချစ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သည်
လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ချစ်ဖွယ် သဘောရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ သာတ
ရူပါနိ စ၊ သာယာအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သည်လည်း
ကောင်း။ ဝါ၊ သာယာဖွယ် သဘောရှိကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ၊
ကုန်၏။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်လတ်သော်။ ဝါ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ နေသံ၊
ထိုသတ္တဝါတို့၏။ တတ္ထ၊ ထို စက္ခုအစရှိသော ဒွါရ၊ ရူပ-အစရှိသော အာရုံ
တို့၌။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်သေးသော။ တဏှာ စေဝ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ဝါ၊ ဖြစ်ပြီးတဏှာနှင့်တူသော။ (တဏှာ စ၊ သည်
လည်း။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန်အလပ်လပ်။ ပဝတ္တိဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။
နိဝိသတိ၊ သက်ဝင်တည်နေ၏။ တဿ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။
“စက္ခု လောကေ ။ပ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။
အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ တတ္ထ၊ ထို စက္ခု လောကေ-အစရှိသော ပါဠိ
ရပ်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာတိ၊ ကား။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ဧတ္ထ၊ ဤ စက္ခုပဿာဒ-၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော သောတံ လောကေ-အစရှိသော
ပါဠိတို့၌။ ဧသ (ဧသော)၊ ဤအစီအရင်သည်။ နယော၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်
ကို ဆောင်ကြောင်းအစီအရင်တည်း။

၇၀၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတ်ပဋ္ဌာနသုတ်

နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၄၀၁။ အသေသဝိရာဂနိရောဓောတိအာဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံသောပုဒ်တို့သည်။ နိဗ္ဗာနဝေဝစနာနေဝ၊ နိဗ္ဗာန်၏ဝေဝဝုဗ္ဗိယာယံ စကားလှယ်တို့သာတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ အာဂမ္မ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်၍။ ဝါ၊ ရောက်ခြင်း ကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။ အသေသ၊ အကြွင်းအကျန်မရှိသည်။ (ဟုတော့၊ ၍။) ဝိရဇ္ဇတိ၊ မတပ်မက်တော့။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့တဏှာ၏ အကြွင်းမရှိ မတပ်မက်ကြောင်း၊ ချုပ်ကြောင်း၏အဖြစ် ကြောင့်။ တံ၊ ထို နိဗ္ဗာန်ကို။ “တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂ- နိရောဓော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ စ၊ သည်သာမက- သေး။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ အာဂမ္မ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ စဇိယတိ၊ စွန့်အပ်၏။ ပဋိနိဿဇ္ဇိယတိ၊ နောက်ထပ်မဖြစ်အောင် စွန့်အပ် ၏။ မုစ္စတိ၊ လွတ်မြောက်၏။ န အလ္လိယတိ၊ မငြိမ့်ကပ်တော့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့စွန့်ကြောင်း၊ နောက်ထပ်မဖြစ်အောင်စွန့်ကြောင်း၊ လွတ် မြောက်ကြောင်း၊ မငြိမ့်ကပ်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။) နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ “စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ [“စဇိယတိ ဧတ္တာတိ စာဂေါ”စသည်ဖြင့်ပြု၍ “ဧတ္ထ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကြောင့်” ဟုပေးပါ။ ဧတ္ထ နိဗ္ဗာနေတိ နိမိတ္တေ ဘုမ္မံ ဒဿေတိ။-သိ-ဋီသစ်၊ ကေဝဇ္ဇ- သုတ်။]

ဟိ၊ မှန်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ကေမေဝ၊ တမျိုးတည်းသာတည်း။ ပန၊ ထိုသို့ပင် တမျိုးတည်းသာ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၏။ နာမာနိ၊ နာမည်တို့သည်။ သဗ္ဗသင်္ခတာနံ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခတ-တရားတို့၏။ နာမ- ပဋိပက္ခဝသေန၊ နာမည်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ်ဖြင့်။ အနေကာနိ၊ တပါးမက များစွာသော နာမည်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ သေယျထိဒံ၊ နိဗ္ဗာန်၏ များစွာ သောအမည်တို့ဟူသည် အဘယ်နည်း။ အသေသဝိရာဂေါ၊ တဏှာ၏အကြွင်း အကျန်မရှိသည်ဖြစ်၍ မတပ်မက်ကြောင်းနိဗ္ဗာန်။ အသေသနိရောဓော၊ တဏှာ ၏ အကြွင်းအကျန်မရှိသည်ဖြစ်၍ ချုပ်ကြောင်းဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်။ စာဂေါ၊ တဏှာကို စွန့်လွှတ်ကြောင်းနိဗ္ဗာန်။ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ တဏှာ၏ နောင်တဖန် မဖြစ်သောအားဖြင့် စွန့်လွှတ်ကြောင်းနိဗ္ဗာန်။ မုတ္တိ၊ တဏှာ၏ လွတ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်။ အနာလယော၊ ငြိမ့်ကပ်တယ်တာသော တဏှာ၏မရှိကြောင်း နိဗ္ဗာန်။ ရာဂက္ခယော၊ ရာဂ-၏ကုန်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်။ ဒေါသက္ခယော၊ ဒေါသ-၏

ကုန်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်။ မောဟက္ခယော၊ မောဟ-၏ကုန်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်။
 တဏှာက္ခယော၊ တဏှာ၏ကုန်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်။ အနုပ္ပာဒေါ၊ တဏှာ၏
 နောက်ထပ်မဖြစ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်။ အပ္ပဝတ္တံ၊ သင်္ခါရ-တို့၏ မဖြစ်ကြောင်း
 နိဗ္ဗာန်။ အနိမိတ္တံ၊ သင်္ခါရ-အရိပ်နိမိတ်မရှိသော နိဗ္ဗာန်။ အပ္ပဏိဟိသံ၊ တဏှာ
 ဖြင့် မတောင့်တအပ်သော နိဗ္ဗာန်။ အနာယူဟနံ၊ ဒုက္ခကို ပေါင်းစုသယ်
 ယူခြင်း ရရှိကြောင်း နိဗ္ဗာန်။ [“အာယူဟန” ဟူသည် သမုဒယ-တည်း။ ထို
 သမုဒယ-၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို “အနာယူဟန” ဟုခေါ်သည်။] အပ္ပဋိသန္ဓိ၊
 ပဋိသန္ဓေမရှိသော နိဗ္ဗာန်။ အနုပဝတ္တံ၊ ကပ်၍ဖြစ်ရာမဟုတ်သော နိဗ္ဗာန်။
 အဂတိ၊ လားရာမဟုတ်သော နိဗ္ဗာန်။ အဇာတံ၊ ဖြစ်ခြင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်။
 အဇရံ၊ အိုခြင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်။ အဗျာဓိ၊ နာခြင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်။ အမတံ၊
 သေခြင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်။ အသောကံ၊ ဝမ်းနည်းရခြင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်။
 အပရိဒေဝံ၊ ငိုကြွေးရခြင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်။ အနုပါယာသံ၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းရ
 ခြင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်။ အသံကိလိဋ္ဌံ၊ ညစ်နွမ်းရခြင်း မရှိသော နိဗ္ဗာန်။
 ဣတိ၊ ဤသည်တို့တည်း။

ဣဒါနိ၊ ဤ။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ ဆိန္ဒာယ၊ ဖြတ်အပ်သော။ (တဏှာယ
 စ၊ ၏လည်းကောင်း။) နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ အာဂမ္မ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။
 အပ္ပဝတ္တံပတ္တာယပိ၊ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်းသို့သော်မှ ရောက်ပြီးလည်း ဖြစ်
 သော။ တဏှာယ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ (အဘာဝံ-၌ စပ်။) ယေသု
 ဝတ္ထုသု၊ အကြင် စက္ခု-အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌။ တဿ၊ ထိုတဏှာ၏။
 ဥပ္ပတ္တံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ (“စက္ခု လောက
 ပိယရူပံ သာတရူပံ။ ပ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” စသည်ဖြင့် ပြတော်မူအပ်ပြီ။)
 တတ္ထေဝ၊ ထို စက္ခု-အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌ပင်။ အဘာဝံ၊ မဖြစ်ခြင်းကို။
 ဒဿေတု၊ ငှာ။ (ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ ဧတ္ထေသ တဏှာ
 ပဟိယမာနာ ပဟိယတိ” စသည်ဖြင့် ပြတော်မူခြင်းငှာ။) သာ ခေါ်
 ပနေသာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို
 သာ ခေါ် ပနေသာ-အစရှိသော စကားရပ်၌။ ပုရိသော၊ သည်။
 ဧတ္ထေ၊ လယ်၌။ ဇာတံ၊ ပေါက်သော။ တိတ္ထအလာဗုဝလ္လိ၊ ခါး
 သော ဗူးနွယ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ အဂ္ဂတော၊ အဖျားမှ။ ပဋ္ဌာယ၊
 ၍။ မူလံ၊ အရင်းကို။ ပရိယေသိတော၊ ရှာမှီး၍။ ဆိန္ဒေယျ၊ ဖြတ်
 ရာ၏။ သာ၊ ထို ဗူးခါးနွယ်သည်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ မိလာ-
 ယိတော၊ ညှိုးနွမ်း၍။ အပညတ္တံ၊ မထင်ရှားခြင်းသို့။ ဝါ၊ နာမည်ပညတ်
 ပင် မရှိတော့သည်၏အဖြစ်သို့။ ဝစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ တတော၊ ထိုမှ

၇၀၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

နောက်၌။ တသ္မိံ ခေတ္တေ၊ ထိုလယ်၌။ တိတ္ထအလာဗု၊ ခါးသော
 ဗူးပင်ကို။ ဝါ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓါတိ၊ ချုပ်ပြီဟူ၍။ ပဟိနာတိ၊ ပယ်
 အပ်ပြီဟူ၍။ ဝုစ္စေယျ ယထာ၊ ဆိုအပ်ရာသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။
 ခေတ္တေ၊ လယ်၌။ တိတ္ထအလာဗု ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ စက္ခာဒိသု၊ စက္ခု
 အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌။ တဏှာ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗာ၊ ခါ။) သာ၊ ထို တဏှာ
 သည်။ အရိယမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ မူလစ္ဆိန္နာ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော အမြစ်ရှိသည်။
 (ဟုတော။) နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ အာဂမ္မ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ အပ္ပဝတ္တိံ၊
 နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ခါ။ ပန၊ ဆက်။ ဝေ၊ ဤသို့
 နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်းသို့။ ဂတာ၊ ရောက်ပြီးသော တဏှာသည်။ တေသု
 ဝတ္ထုသု၊ ထို စက္ခု-အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌။ (န ပညာယတိ-၌ စပ်။)
 ခေတ္တေ၊ ၌။ တိတ္ထအလာဗု ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ န ပညာယတိ၊ မထင်ရှား
 တော့။

စ၊ ဥပမာတနည်းကား။ အဋ္ဌဝိတော၊ တောအုပ်မှ။ စောရေ၊ တော
 ပုန်းဒြေမှုကို။ အာနေတွာ၊ ဆောင်၍။ နဂရဿ၊ ခါ။ ဒက္ခိဏဒွါရေ၊
 တောင်တံခါး၏ အနီး၌။ ဇာတေယျ၊ သတ်ကုန်ရာ၏။ တတော၊ ထိုသို့
 သတ်ပြီးခြင်းကြောင့်။ အဋ္ဌဝိယံ၊ တောအုပ်၌။ စောရာ၊ တို့သည်။ မတာ၊
 သေကုန်ပြီ။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း။ မာရိတာ၊ သတ်အပ်
 ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ ဝုစ္စေယျ ယထာ၊ ဆိုအပ်
 ကုန်ရာသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ အဋ္ဌဝိယံ၊ ၌။ စောရာ၊ တို့သည်။
 (သန္တိ) ဝိယ၊ ရှိကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) စက္ခာဒိသု၊ တို့၌။ (ယာ)
 တဏှာ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) သာ၊ ထို တဏှာသည်။ ဒက္ခိဏဒွါရေ၊ ၌။
 စောရာ၊ တို့ကို။ (မာရိတာ) ဝိယ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ။) နိဗ္ဗာနံ၊
 သို့။ အာဂမ္မ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ နိရုဒ္ဓတ္တာ၊ ချုပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 နိဗ္ဗာနေ၊ ၌။ နိရုဒ္ဓာ၊ ချုပ်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဝေ၊ ဤသို့။ နိရုဒ္ဓာ၊ ချုပ်ပြီး
 သော တဏှာသည်။ တေသု ဝတ္ထုသု၊ ထို စက္ခု-အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌။
 အဋ္ဌဝိယံ၊ ၌။ စောရာ၊ တို့သည်။ (န ပညာယန္တိ) ဝိယ၊ မထင်ရှားကုန်
 သကဲ့သို့။ (တထာ။) န ပညာယတိ၊ မထင်ရှားတော့။ တေန၊ ကြောင့်။
 အဿာ၊ ထို တဏှာ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုစက္ခု-အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌ပင်။
 နိရောဓံ၊ ချုပ်ခြင်းကို။ ဒဿန္တော၊ ပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်။
 “စက္ခု လောကေ ။ပ။ နိရုဇ္ဈတိ”တိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊
 ဟောတော်မူပြီ။

မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၄၀၂။ အယမေဝါတိ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ အညမဂ္ဂ ပဋိက္ခေပနတ္ထံ၊ အခြားသော တိတ္ထိယပရိကပ္ပိတ-မဂ်၏ နိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ၏ အဖြစ်ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှာ။ (တနည်း) အညမဂ္ဂပဋိက္ခေပနတ္ထံ၊ အခြားသော တိတ္ထိယ-အကျင့်၏ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းမဂ်၏အဖြစ်ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှာ။ [“အည မဂ္ဂပဋိက္ခိပနတ္ထံ” ဟုရှိလျှင် ကောင်း၏။] နိယမနံ၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ် ကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ [ဧဝ-ပုဒ်၏အနက်ကို ရည်ရွယ်၍ “နိယမနံ” ဟု ဆိုသည်။] အရိယာတိ၊ ကား။ တံ တံ မဂ္ဂဝဇ္ဇေဟိ၊ ထိုထိုမဂ်သည် ပယ်သတ် အပ်ကုန်သော။ ကိလေသေဟိ၊ တို့မှ။ အာရကတ္တာ၊ ဝေးကွာသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်လည်းကောင်း။ အရိယဘာဝကရတ္တာ စ၊ အရိယာအဖြစ်ကိုပြုတတ်သည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အရိယော၊ အရိယ-မည်၏။ ဒုက္ခေညဏန္တိ- အာဒိနာ၊ ဒုက္ခေ ညဏ်-အစရှိသော စကားရပ်ဖြင့်။ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနံ၊ လေးပါး သောသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကို ဆောင်နိုင်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဝါ၊ သစ္စာလေးပါးကို ရည်ညွှန်း၍ဖြစ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ချမ်းသာအထူး၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဘာဝနာကံတည်းဟူသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ [စတုသစ္စ- ပဋိဝေဓာဝဟံ ကမ္မဋ္ဌာနံ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနံ၊ စတုသစ္စံ ဝါ ဥဒ္ဓိဿ ပဝတ္တံ ဘာဝနာကမ္မံ ယောဂီနော သုခဝိသေသာနံ ဌာနဘူတန္တိ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနံ။- ဋီကာ။] ဒဿိတံ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော သစ္စာတို့တွင်။ ပုရိမာနိ၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။ ဒေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ တို့သည်။ ဝဇ္ဇံ၊ ဝဋ် တရားတည်း။ ပစ္ဆိမာနိ၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ (ဒေ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။) ဝိဝဇ္ဇံ၊ ဝဋ်မှကင်းသော လောကုတ္တရာတရားတည်း။ တေသု၊ ထို ဝဋ်သစ္စာ၊ ဝိဝဋ်သစ္စာတို့တွင်။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဝဇ္ဇေ၊ ဝဋ်သစ္စာ၌။ ကမ္မဋ္ဌာနာဘိ- နိဝေသော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိဝဇ္ဇေ၊ ဝိဝဋ်သစ္စာ၌။ အဘိနိဝေတော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ နတ္ထိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပုရိမာနိ၊ ကုန်သော။ ဒေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ “ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာတည်း။ တဏှာ၊ သည်။ သမုဒယော၊ တည်း။” ဣတိ ဧဝံ ဤသို့။ သင်္ခေပေန စ၊ အကျဉ်းအားဖြင့် လည်းကောင်း။ “ကတမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓာ”တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ဝိတ္ထာရေန စ၊ အကျယ်အား ဖြင့်လည်းကောင်း။ အာစရိယဿ၊ ၏။ လန္တိကေ၊ ၌။ ဥဂ္ဂဟိတော၊ သင်ယူ

၇၀၄ လုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

၍။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ပုနပျနံ၊ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်။ ပရိဝတ္တေန္တော၊ ပြန်လည်စေလျက်။ (စာပြန်လျက်။) ယောဂါဝစရော၊ အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ လှည့်လည်ကျက်စားသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကမ္မံ၊ အားထုတ်မှု ကို။ ကရေတိ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ ဣတရေသု၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာမှ အခြားကုန်သော။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ သစ္စေသု၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ တို့၌။ (ကမ္မံ ကရေတိ-၌ စပ်။) နိရောဓသစ္စံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဣဋ္ဌံ၊ လိုလားအပ်၏။ ကန္တံ၊ နှစ်သက်အပ်၏။ မနာပံ၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ် ၏။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဣဋ္ဌံ ကန္တံ မနာပံ။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့၊ သဝနေန၊ ကြားနာခြင်းအားဖြင့်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရေတိ၊ ၏။

သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကရေန္တော၊ ပြုလတ်သော်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဧကပဋိဝေဓေနေဝ၊ တခုတည်း သော ပဋိဝေဓဉာဏ်ဖြင့်ပင်။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၏။ ဧကဘိသမယေန၊ တခုတည်းသော ထိုးထွင်း၍သိတတ်သောဉာဏ်ဖြင့်။ အဘိသမေတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၏။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိညာပရိဝေဓေန၊ ပိုင်းခြား၍သိခြင်း ဟူသော ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ၏။ သမုဒယံ၊ ကို။ ပဟာနပဋိဝေဓေန၊ ပယ်ခြင်းဟူသော ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဖြင့်။ (ပဋိဝိဇ္ဈတိ။) နိရောဓံ၊ ကို။ သစ္စိကိရိယာပဋိဝေဓေန၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းဟူသော ထိုးထွင်း၍သိခြင်း ဖြင့်။ (ပဋိဝိဇ္ဈတိ။) မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝနာပဋိဝေဓေန၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေ ခြင်းဟူသော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပရိညာဘိသမယေန၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းဟူသော ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဖြင့်။ သမုဒယံ၊ ကို။ ပဟာနဘိသမယေန၊ ပယ်ခြင်းဟူသော။ ပ။ ဖြင့်။ နိရောဓံ၊ ကို။ သစ္စိကိရိယာဘိသမယေန၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းဟူသော။ ပ။ ဖြင့်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝနာဘိသမယေန၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်းဟူသော ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဖြင့်။ အဘိသမေတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၏။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဿ၊ ထို ရဟန်း၏။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ မဂ်၏ရှေးအဖို့၌။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ သစ္စေသု၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ တို့၌။ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာသဝနဓာရဏသမ္ပသနပဋိဝေဓော၊ သင်ယူခြင်း၊ အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်း၊ နာယူခြင်း၊ ဆောင်ခြင်း၊ သုံးသပ်ခြင်းဟူသော ထိုးထွင်း၍သိခြင်း သည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ဒွိသု၊ နှစ်ပါးသော နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ-တို့၌။ သဝနပဋိဝေဓော ယေဝ၊ နာယူခြင်းဟူသော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်သာ။ (ဟောတိ။) အပရဘာဂေ၊ ၌။ တိသု၊ သုံးပါးသော

ဓမ္မာနုပဿနာ မဂ္ဂသစ္စနိဇ္ဈေသအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၇၀၅

ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ-တို့၌။ ကိစ္စတော၊ ပိုင်းခြား၍သိခြင်း စသော ကိစ္စအားဖြင့်။ ပဋိဝေဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိရောဓေ၊ နိရောဓသစ္စာ၌။ အာရမ္မဏပဋိဝေဓော၊ အာရုံပြုခြင်းဟူသော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ သစ္စာတို့ကို ဆင်ခြင်ကြောင်းဉာဏ်သည်။ ပတ္တသစ္စဿ၊ ရောက်အပ် ရအပ် ပြီးသော သစ္စာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဟောတိ။ အယဉ္ဇ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ် သည် လည်း။ အာဒိကမ္ပိကော၊ အစစွာအားထုတ်မှု၌ ယှဉ်သူတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထို ပစ္စဝေက္ခဏာကို။ ဣဓ၊ ဤ စတုသစ္စ-ကမ္မဋ္ဌာန်း၌။ န ဝုတ္တာ၊ အပ်။

စ၊ ဆက်။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ပရိဂ္ဂဟတော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းရာအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ “ဒုက္ခံ၊ ကိ။ ပရိဇာနာမိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ သမုဒယံ၊ ကိ။ ပဇဟာမိ၊ ပယ်စွန့်၏။ နိရောဓံ၊ ကိ။ သစ္စိ- ကရောမိ၊ မျက်မှောက်ပြု၏။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေမိ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ် စေ၏။”ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဘောဂသမန္နာဟာရ မနသိကာရ ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာဆောင်ခြင်း၊ စိတ်၌ပြုခြင်း၊ ဆင်ခြင် ခြင်းသည်။ နတ္ထိ။ ပရိဂ္ဂဟတော၊ အခါမှ။ ပဋ္ဌာယံ၊ ၍။ (အာဘောဂ- သမန္နာဟာရမနသိကာရ ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ သည်။ ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ အပရတာဂေ၊ မဂ်ဖြစ်ရာအခါမှ နောက်၌။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကိ။ ပရိညာတမေဝ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီးသည်သာ။ သမုဒယံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကိ။ ပဟိနောဝ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်သာ။ နိရောဓော၊ သည်။ ဝါ၊ ကိ။ သစ္စိကတောဝ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီးသည်သာ။ မဂ္ဂံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကိ။ ဘာဝိတောဝ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်ပြီးသည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို ၄-ပါးသော သစ္စာတို့တွင်။ ခွေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာတို့သည်။ ဒုဒ္ဒသတ္တာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်အပ် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မြင်နိုင်ခဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂမ္ဘရာနိ၊ နက်နဲကုန်၏။ ခွေ၊ နှစ်ပါးသော နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို။ ဂမ္ဘရတ္တာ၊ နက်နဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဒ္ဒသာနိ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်အပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ မြင်နိုင်ခဲကုန်၏။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သည်။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှား၏။ ခါဏုကဏုကပဟာရာဒိသု၊ သစ်ငုတ် ဆူးတို့ကို ပုတ်ခတ် မိရာအခါ အစရှိသည်တို့၌။ (သစ်ငုတ်တိုက်မိရာအခါ ဆူးစူးမိရာ အခါ

အစရှိသည်တို့၌။) “အဟော ဒုက္ခ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗတမ္ပိ၊ ပြောဆို
ထိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့လည်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ နောက်၏။ သမုဒယမ္ပိ၊ သည်
လည်း။ ခါဒိတုကာမတာဘုဉ္ဇိတုကာမတာဒိဝသေန၊ ခဲခြင်းငှာအလိုရှိသူ၏
အဖြစ်၊ စားခြင်းငှာအလိုရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိ-
တော၊ အားဖြင့်။ ပါကဋ္ဌိ၊ ။ ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ထင်ရှားပါသော်လည်း။
လက္ခဏပဋိဝေဓတော၊ ဒုက္ခ သမုဒယ-တို့၏ လက္ခဏာတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း
အားဖြင့်။ ဥဘယမ္ပိ၊ နှစ်ပါးသော၊ ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာ သည်လည်း။
ဂမ္ဘီရံ၊ နက်နဲ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်၊ တာနိ၊ ထိုနှစ်ပါးသော သစ္စာတို့သည်။
ဒုဒ္ဒသတ္တာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။
ဂမ္ဘီရနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ ဣတရေသံ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ-မှ
အခြားကုန်သော။ ဓိန္တံ၊ နှစ်ပါးသော နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာ-တို့ကို။ ဒဿ
နတ္ထာယ၊ မြင်ခြင်းအကျိုးငှာ။ ပယောဂေါ၊ လုံ့လပြုရခြင်းသည်။ ဘဝဂ္ဂ-
ဂဟဏတ္ထံ၊ ဘဝဂ်ကို ကိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ။ (ဘဝ၏အဆုံးဖြတ်သော နေဝ
သညာနာသညာယတန-ဘုံကိုကိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ။) ဟတ္ထပ္ပသာရဏံ၊ ဝိယ၊
လက်ကိုဆန့်တန်းရခြင်းကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အဝီစိဖုသနတ္ထံ၊ အဝီစိကို ထိခြင်း
အကျိုးငှာ။ ပါဒပ္ပသာရဏံ၊ ဝိယ၊ ခြေကိုဆန့်တန်းရခြင်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း။
သတဓာ၊ အစိတ်တရာအားဖြင့်။ ဘိန္နဿ၊ ခဲ့အပ်ပြီးသော။ ဝါလဿ၊ သား
မြီး၏။ ကောဋ္ဌိယာ၊ တခုသောအစွန်ဖြင့်။ ကောဋ္ဌိပါဒနံ၊ ဝိယ၊ စ၊ အစွန်
တခုကို ထိစေရခြင်းကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊
ထို နိရောဓ၊ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို။ ဂမ္ဘီရတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒုဒ္ဒသနိ၊ ကုန်၏။
ဝေ၊ ဤသို့။ ဒုဒ္ဒသတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရေသု၊ နက်နဲသည်
လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဂမ္ဘီရတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒုဒ္ဒသေသု၊ စ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်
မြင်အပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ သစ္စေသု၊ တို့၌။
ဥဂ္ဂဟာဒိဝသေန၊ သင်ယူခြင်း အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပုဗ္ဗဘာဝ ဉာဏ-
ပ္ပတ္တိံ၊ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော ဉာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဒုက္ခေ ဉာဏန္တိ-
အာဒိ၊ အစရှိသော။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ကား။ ပဋိ-
ဝေက္ခေဏေ၊ ထိုးတိုင်း၍ သိရာခဏ၌။ ဧကမေဝ၊ တခုတည်းသာလျှင်ဖြစ်
သော။ တံ ဉာဏံ၊ ထိုသိတတ်သော မဂ်ဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ။ ။

နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပဒုဒ္ဓယော၊ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ-အစရှိသော သင်္ကပ္ပ-တို့သည်။
[အာဒိဖြင့် အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ၊ အဝီဟိံသာသင်္ကပ္ပ-တို့ကိုယူပါ။] ကာမဗျာ-
ပါဒ ဝီဟိံသာဝီရိယဇာနိ၊ ကာမသင်္ကပ္ပ၊ ဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ၊ ဝီဟိံသာ

ဓမ္မာနုပဿနာ မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၇၀၇

သင်္ကပ္ပ-တို့မှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းသညာတို့၏။ နာနတ္တာ၊ ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ မဂ်၏ရှေ့အဖို့၌။ နာနာ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြား ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ပန၊ ကား။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ မဂ်ခဏ၌။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသုဌာနေသု၊ ကာမသင်္ကပ္ပ၊ ဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ၊ ဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပ-ဟူသော ဌာနတို့၌။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်သော။ အကုသလသင်္ကပ္ပဿ၊ ၏။ ပဒပစ္ဆေဒတော၊ သွားရာလမ်းကြောင်းကို ဖြတ်ခြင်းအားဖြင့်။ အနုပ္ပတ္တိသာဓနဝသေန၊ မဖြစ် ခြင်းကို ပြီးစေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ မဂ္ဂင်္ဂံ၊ မဂ်၏အင်္ဂါကို။ ပုရယမာနော၊ ပြည့်စေလျက်။ ကောဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ ကုသလသင်္ကပ္ပော၊ ကုသလသင်္ကပ္ပ-သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ကုသလသင်္ကပ္ပ-သည်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပော နာမ၊ မည်၏။

မုသာဝါဒါဝေရမဏိ အာဒယောပိ၊ မုသာဝါဒါဝေရမဏိ-အစရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ မုသာဝါဒါဒီဟိ၊ မုသာဝါဒ-အစရှိသော ဝစီဒုစရိုက် တို့မှ။ ဝိရမဏသညာနံ၊ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းသညာတို့၏။ နာနတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗုဗ္ဗဘာဂေ နာနာ၊ မဂ္ဂက္ခဏေ ပန။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ ဤ မုသာဝါဒ-အစရှိသော ဝစီဒုစရိုက်ဟူသော ဌာနတို့၌။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ အကုသလ ဒုဿိလျစေတနာယ၊ အကုသိုလ်ဟူသော ဒုဿိလျစေတနာ၏။ ပဒပစ္ဆေဒတော အနုပ္ပတ္တိသာဓနဝသေန ၊ မဂ္ဂင်္ဂံ။ ပုရယမာနော၊ လျက်။ ကောဝ၊ သော။ ကုသလဝေရမဏိ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော ဝိရတိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ကုသလဝိရတိသည်။ သမ္မာဝါစာ နာမ၊ မည်၏။

ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိအာဒယောပိ၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ- အစရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ၊ အစရှိသော ကာယ ဒုစရိုက်တို့မှ။ ဝိရမဏသညာနံ နာနတ္တာ။ပ။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ ဤပါဏာတိပါတာ-အစရှိသော ကာယဒုစရိုက်ဟူသော ဌာနတို့ ၌။ပ။ အကိရိယတော၊ မပြုခြင်းအားဖြင့်။ပ။ အယံ၊ သည်။ သမ္မာကမ္မန္တော နာမ။

မိစ္ဆာအာဇီဝန္တိ၊ ကား။ ခါဒနီယဘောဇနီယာဒီနံ၊ ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်- အစရှိသည်တို့၏။ အတ္တာယ၊ ဌာ။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ကာယဝစီ- ဒုစရိတံ၊ ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်ကို။ ပဟာယာတိ၊ ကား။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ရှောင်ကြဉ်၍။ သမ္မာအာဇီဝေနာတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓပသတ္ထေန၊ မြတ်စွာဘုရား သည် ချီးမွမ်းတော်မူအပ်သော။ အာဇီဝေန၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ဖြင့်။ ဇိဝိတံ ကပေတိတိ၊ ကား။ ဇိဝိတပွဝတ္တိံ၊ အသက်၏ဖြစ်ခြင်းကို။

၇၀၈ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

ဝါ၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းကို။ ပဝတ္တေတိ၊ စေ၏။ သမ္မာအာဇီဝေါပိ၊ သည်လည်း။ ကုဟနာဒိဟိ၊ အံဩဗ္ဗယ်ကိုဖြစ်စေခြင်း အစရှိသည်တို့မှ။ ဝိရမဏသညာနံ။ပ။ သတ္တသ၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ယေဝ ဌာနေသု၊ ဤ ကာယဒုစရိုက်သုံးပါး၊ ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးဟူသော ဌာနတို့၌။ ဥပ္ပန္နာယ။ မိစ္ဆာဇီဝဒုဿီလျစေတနာယ၊ မိစ္ဆာဇီဝ-ဟူသော ဒုဿီလျစေတနာ၏။ပ။ အယံ သမ္မာအာဇီဝေါ နာမ။

အနုပ္ပန္နာနန္တိ၊ ကား။ ကေသ္မိံ၊ တခုသော၊ ဘဝေ ဝါ၊ ဘဝ၌သော် လည်းကောင်း။ တထာရူပေ၊ ထို အကုသိုလ် ဖြစ်လောက်အောင်သော သဘောရှိသော။ အာရမ္မဏေ ဝါ၊ အာရုံ၌သော်လည်းကောင်း။ အတ္တနော၊ မိမိသန္တာန်၌။ န ဥပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ပေါ်ကုန်သေးသော။ (ပါပကာနံ အကုသလာနံ-တို့၌ စပ်။)ပန၊ ဆက်။ ပရဿ၊ ၏သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ၊ ဖြစ်သောအကုသိုလ်တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ “မေ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။ ဝေရူပါ၊ ကုန်သော။ ပါပကာ၊ ကုန်သော။ အကုသလာဓမ္မာ၊ တို့သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇယံ၊ မဖြစ်ပါကုန် မူကား။ အဟော ဝတ၊ ဪ...ကောင်းလေစွ။” ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ ဤဘဝ၌ မဖြစ်ပေါ်ကုန်သေးသော။ ဝါ၊ အာရုံသစ်ကြောင့် မဖြစ်ပေါ်ကုန်သေးသော။ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပာဒါယ၊ မဖြစ်ခြင်းငှာ။ ဆန္တံ ဇနေတိတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထို အနုပ္ပန္န-အကုသိုလ် တို့ကို။ အနုပ္ပာဒကပဋိပတ္တိသာဓကံ၊ မဖြစ်စေတတ်သောအကျင့်ကို ပြီးစေ တတ်သော။ ဝိရိယဆန္တံ၊ ဝိရိယနှင့်ယှဉ်သော ဆန္တံကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါယမတိတိ၊ ကား။ ဝါယာမံ၊ အားထုတ်မှုကို။ ကရောတိ၊ ဝိရိယံ အာရဘာတိတိ၊ ကား။ ဝိရိယံ၊ ကို။ ပဝတ္တေတိ၊ ၏။ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိတိ၊ ကား။ ဝိရိယေန၊ သည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဟိတံ၊ ချီးမြှောက်အပ်သည်ကို။ ကရောတိ၊ ပဒဟတိတိ၊ ကား။ တစော စ၊ အရေသည်လည်းကောင်း။ နှာရ စ၊ အကြောသည်လည်းကောင်း။ အဋ္ဌိ စ၊ အရိုးသည်လည်းကောင်း။ ကမံ အဝသိဿတု၊ အကယ်၍ကား ကြွင်းကျန်ပစေတော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဒဟနံ၊ အားထုတ်ကြောင်း လုံ့လကို။ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

ဥပ္ပန္နာနန္တိ၊ ကား။ သမုဒါစာရဝသေန၊ မပြတ်မလပ်ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်း ဖြင့်။ အတ္တဝေနာ၊ ၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာနံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဖြစ်ဖူးကုန်သော။ (ပါပကာနံ အကုသလာနံ-တို့၌ စပ်။) ဣဒါနိ၊ ၌။ တာဒိသေ၊ ထိုကဲ့သို့ရှိအပ်သော အကုသိုလ်တို့ကို။ န ဥပ္ပာဒေဿာမိ၊ မဖြစ် စေတော့အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ အဓိဋ္ဌာန်၍။ တေသံ၊ တို့ အကုသိုလ်တရားတို့

မမ္မာနုပဏ္ဏနာ မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသအဖွင့်] ဘာသာဋီကာ

၇၀၉

ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှာ။ ဆန္ဒ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ၏။ အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနန္တိ၊ ကား။ အပ္ပဋိလဒ္ဓါနံ၊ မရအပ်ကုန်သေးသော။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိနံ၊ ပထမဈာန် အစရှိသောတရားတို့၏။ (ဥပ္ပာဒါယ-၌ စပ်။) ဥပ္ပန္နာနန္တိ၊ ကား။ ပဋိလဒ္ဓါနံ၊ ရအပ်ပြီးကုန်သော။ တေသံယေဝ၊ တို့ ပထမဈာန် အစရှိသောကုသိုလ်တရားတို့၏ပင်။ ဌတိယာတိ၊ ကား။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ဥပ္ပတ္တိပဗန္ဓဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်းအစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဌတတ္ထံ၊ တည်ခြင်းအကျိုးငှာ။ အသမ္မေသယာတိ၊ ကား။ အဝိနာသနတ္ထံ၊ မပျောက်ပျက်ခြင်းအကျိုးငှာ။ တိယျောဘဝါယာတိ၊ ကား။ ဥပရိဘာဝါယ၊ အထက်၌ဖြစ်ခြင်းငှာ။ ဝေပုလ္လာယာတိ၊ ကား။ ဝိပုလဘာဝါယ၊ ပြန်ပြောကုန်သည်၏အဖြစ်၊ အကျိုးငှာ။ ဘာဝနာယပါရိပူရိယာတိ၊ ကား။ ဘာဝနာယ၊ ၏။ ပရိပူရဏတ္ထံ၊ ပြည့်ခြင်းအကျိုးငှာ။ (ဆန္ဒ ဇနေတိ-တို့၌ စပ်။) အယမ္ပိ သမ္မာဝါယာမော၊ သည်လည်း။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ ဤ ဘဝ၌ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ဝါ၊ အာရုံသစ်ကြောင့် မဖြစ်ကုန်သေးသော။ အကုသလာနံ၊ တို့ကို။ အနုပ္ပာဒနာဒိစိတ္တာနံ၊ မဖြစ်စေကြောင်းစိတ်တို့၏၊ နာနတ္တာပ။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ယေဝ ဌာနေသု၊ ဤ အနုပ္ပန္နပါက-အစရှိသော ဌာနတို့၌ပင်။ ကိစ္စသာဓနဝသေန၊ ကိစ္စကိုပြီးစေခြင်း ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပ။ အယံ သမ္မာဝါယာမော နာမ။

သမ္မာသတိပိ၊ သည်လည်း။ ကာယာဒိပရိဂ္ဂါဟကစိတ္တာနံ၊ ကာယ-အစ ရှိသည်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော စိတ်တို့၏။ နာနတ္တာပ။ စတုသု၊ ကုန် သော။ ဌာနေသု၊ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ-ဟူသော ဌာနတို့၌။ ကိစ္စသာဓနဝသေန။ ပ။ အယံ၊ ဤ သတိသည်။ သမ္မာသတိ နာမ။

ဈာနာနိ၊ တို့သည်။ ပုဗ္ဗဘာဂေပိ၊ မဂ်၏ ရွှေအဖို့၌ လည်းကောင်း။ မဂ္ဂက္ခဏေပိ၊ မဂ်ဇာန်၌လည်းကောင်း။ နာနာ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားကုန် သည်။ (ဟောန္တိ။) ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ၌။ သမာပတ္တိဝသေန၊ သမာပတ်၏အစွမ်း ဖြင့်။ နာနာ (ဟောန္တိ။) မဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ နာနာမဂ္ဂဝသေန၊ အမျိုး မျိုးသောမဂ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ (နာနာ ဟောန္တိ။) ဟိ၊ ချဲ့။ ကေသ၊ တယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဌမမဂ္ဂေါ၊ ရွေးဦးစွာဖြစ်သော သောတာပတ္တိ မဂ်သည်။ ပဌမဇ္ဈာနိကော၊ ပဌမဈာန်နှင့်ယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ဒုတိယ-မဂ္ဂါဒယောပိ၊ ဒုတိယမဂ် အစရှိသော မဂ်တို့သည်လည်း။ ပဌမဇ္ဈာနိကာ ဝါ၊ ပဌမဈာန်နှင့် ယှဉ်ကုန်သည်သော်လည်းကောင်း။ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိသု၊ ဒုတိယဈာန် အစရှိသောဈာန်တို့တွင်။ အညတရဈာနိကာ ဝါ၊ အမှတ်

၇၁၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ [မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

မထား တပါးပါးသော ဈာန်နှင့် ယှဉ်ကုန်သည်သော် လည်းကောင်း။
(ဟောန္တိ။) ကေသပိ၊ ဓါလည်း။ ပဌမမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဒုတိယာဒိနံ၊
ဒုတိယဈာန် အစရှိသော ဈာန်တို့တွင်။ အညတရဈာန်ကော၊ အမှတ်
တေား တပါးပါးသော ဈာန်နှင့် ယှဉ်သည်။ ဟောတိ။ ဒုတိယာဒယောပိ၊
ဒုတိယ-အစရှိသော မဂ်တို့သည်လည်း။ ဒုတိယာဒိနံ၊ ဒုတိယ-အစရှိသော
ဈာန်တို့တွင်။ အညတရဈာန်ကော ဝါ၊ ကုန် သည် သော် လည်း ကောင်း။
ပဌမဇ္ဈာန်ကော ဝါ၊ ကုန်သည်သော်လည်းကောင်း။ (ဟောန္တိ။) ဧဝံ၊
ဤသို့။ စတ္တာရောပိ၊ လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ မဂ္ဂေါ၊ တို့သည်။
ဈာနဝသေန၊ ဈာန်နှင့်စပ်သဖြင့်။ သဒိသာ ဝါ၊ အလုံးစုံ တူကုန်သည်
သော်လည်းကောင်း။ အသဒိသာ ဝါ၊ အလုံးစုံ မတူကုန်သည်သော်
လည်းကောင်း။ ဧကစူသဒိသာ ဝါ၊ အချို့ တူကုန် သည်သော်လည်း
ကောင်း။ ဟောန္တိ။ ပန၊ ကား။ အဿ၊ ထိုမဂ်၏။ အယံ ဝိသေ-
သော၊ ဤအထူးသည်။ (အလုံးစုံတူကုန်၊ အလုံးစုံမတူကုန်၊ အချို့တူကုန်
သည်ဟူသော အထူးသည်။) ပါဒကဇ္ဈာနနိယမေန၊ ပါဒက-ဈာန်၏
အမှတ်အသားကြောင့်။ ဝါ၊ မှတ်သားကြောင်း ပါဒက-ဈာန်ကြောင့်။
ဟောတိ။

တာဝ၊ သမ္မသိတဇ္ဈာန-စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေန၊ သော။)
ပါဒကဇ္ဈာနနိယမေန၊ ကြောင့်။ (ဝိသေသော၊ ထူးပုံကို။ ဧဝံ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော။) ပဌမဇ္ဈာနလာဘိနော၊ ပဌမဈာန်ကို ရရှိခြင်းရှိသော ယောဂီ
ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ [“ပဌမဇ္ဈာနလာဘိနော” နေရာဝယ် “ပဌမ
ဇ္ဈာနာဒိလာဘိနော”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်၊ ဘာကြောင့်နည်း-
နောက်၌ “ဒုတိယဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌာယ ဝိပဿန္တဿ” စသည်ဖြင့် ဆိုလတ္တံ့
ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။] ပဌမဇ္ဈာနာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ဝိပဿန္တဿ၊ ဝိပဿနာ
ရှုလတ်သော်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ပဌမဇ္ဈာန်ကော၊ သည်။
ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဌမဇ္ဈာန်က-မဂ်၌။ မဂ္ဂံ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၊ မဂ္ဂင်
ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ပရိပုဏ္ဏာနေဝ၊ ပြည့်စုံကုန်သည်သာ။ (အပြည့်အစုံပါသည်
ဟူလို။) ဟောန္တိ။ ဒုတိယဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ ဝိပဿန္တဿ၊ လတ်သော်။
ဥပ္ပန္နော၊ သော။ (မဂ္ဂေါ၊ သည်။) ဒုတိယဇ္ဈာန်ကော၊ သည်။ ဟောတိ။ ပန၊
ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဒုတိယဇ္ဈာန်က-မဂ်၌။ မဂ္ဂံ၊ နိ၊ တို့သည်။ သတ္ထ၊
တို့သည်။ ဟောန္တိ။ (သမ္မာသင်္ကပ္ပ-မပါ။) တတိယဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌာယ
ဝိပဿန္တဿ ဥပ္ပန္နော (မဂ္ဂေါ) တတိယဇ္ဈာန်ကော (ဟောတိ)။ ပန၊ ဆက်။

ဧတ္ထ၊ ဤ တတိယဇ္ဈာနိက-မဂ်၌။ မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။ သတ္တ၊ တို့သည် လည်းကောင်း။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။ အ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ။ (ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်-မပါ။) စတုတ္ထဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌာယ။ ယာဝ နေဝသညာ-နာသညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတန - ဈာန်တိုင်အောင်။ သေ (သော) နယော၊ တည်း။ (သတ္တ,ဆ-တို့ကိုညွှန်းသည်။)

အာရုပ္ပေ၊ အရူပ-ဘုံ၌။ စတုက္ကပဉ္စကဇ္ဈာနံ၊ စတုက္က-ဈာန် ပဉ္စက-ဈာန် သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဉ္စ၊ ထိုစတုက္က,ပဉ္စက-ဈာန်သည်လည်း။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဈာန်တည်း။ လောကီယံ၊ လောကီဈာန်သည်။ နော၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ အဋ္ဌသာလိနိ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤ စကားရပ်၌။ ကလံ၊ အဘယ်သို့။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဧတ္ထာပိ၊ ဤစကား၌လည်း။ (တနည်း)ဧတ္ထာပိ၊ ဤအာရုပ္ပဘုံ၌လည်း။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိသု၊ ပဌမဈာန် အစရှိသည်တို့တွင်။ ယတော၊ အကြင်ဈာန်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ကို။ ပဋိလဘိတွာ၊ ၍။ အရူပသမာပတ္တိံ၊ ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ သော၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာရုပ္ပေ၊ ဘုံ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇော(ဟောတိ)။ တတ္ထ၊ ထို အရူပဘုံ၌။ အဿ၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ တံဈာနိကာဝ၊ ထို ပါဒက-ဈာန်နှင့်တူသော ဈာန်ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါ၊ အထက်မဂ်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပါဒကဇ္ဈာန-မေဝ၊ ပါဒက-ဈာန်သည်သာ။ နိယမတိ၊ မှတ်သား၏။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)

ပန၊ ဝါဒန္တရ-ကား။ ကေစိ၊ကုန်သော။ ထေရာ၊ တို့သည်။ “ဝိပဿနာယ၊ ၏။ အာရမ္မဏဘူတာ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ နိယမေန္တိ၊ မှတ်သားကုန်၏။” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ [ဤဝါဒ-ကို သုံးသပ် သောအာရုံ၏ ဈာန်နှင့်တူသောကြောင့် “သမ္မသိတဈာနဝါဒ” ဟုခေါ် သည်။] ကေစိ(ထေရာ)။ “ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယော၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဇ္ဈာသယ-သည်။ နိယမေတိ၊ ၏။”ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ(ထေရာ)။ “ဝုဋ္ဌာန-ဂါမိနိဝိပဿနာ၊ သည်။ နိယမေတိ”ဣတိ ဝဒန္တိ။ တေသံ၊ ထို ထေရ် တို့၏။ ဝါဒဝိနိစ္ဆယော၊ ဝါဒ-အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၌။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ-ဝိပဿနာဓိကာရေ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ-အရာ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသမာဓိတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ၌။ လောကိ-ယော၊ လောကီဖြစ်သော။ အပရဘာဂေ၊မဂ်၏နောက်အဖို့၌။ လောကုတ္တရော၊ သော။ အယံ၊ ဤသမာဓိကို။ သမ္မာသမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ဣတိအဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ။ ပ။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနံ၊ တို့၏။ ယထာသမ္ဘဝ-
တော၊ အကြင်အကြင် ဖြစ်သင့်သောအားဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိနိဝတ္တိဝသေန၊ ဖြစ်
ခြင်းဆုတ်နစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗျာ။ ပ။ သေသံ တာမိသမေဝါတိ။

စတုသစ္စပဗ္ဗံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

၄၀၄။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။
အာနာပါနပဗ္ဗံ၊ လည်းကောင်း။ စတုဣရိယာပထပဗ္ဗံ၊ လည်းကောင်း။ စတု
သမ္မဇညပဗ္ဗံ၊ လည်းကောင်း။ ဒုတ္တိံ သာကာရံ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော အဖို့
အစရှိသော အခန်းလည်းကောင်း။ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနံ၊ လည်းကောင်း။
နဝသိဝထိကာ၊ ကိုးပါးသော သိဝထိက-တို့လည်းကောင်း။ ဝေဒနာနုပဿနာ၊
လည်းကောင်း။ စိတ္တာနုပဿနာ၊ လည်းကောင်း။ နိဝရဏပရိဂ္ဂဟော၊ နိဝရဏ-
တို့ကိုပိုင်းခြား၍ ယူကြောင်း စကားရပ်လည်းကောင်း။ ခန္ဓပရိဂ္ဂဟော၊ လည်း
ကောင်း။ အာယတနပရိဂ္ဂဟော၊ လည်းကောင်း။ ဗောဇ္ဈင်္ဂပရိဂ္ဂဟော၊
လည်းကောင်း။ သစ္စပရိဂ္ဂဟော၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကဝိသတိ၊
သော။ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသု၊ ထို နှစ်ဆယ့်
တပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင်။ အာနာပါနံ၊ အာနာပါန-ကမ္မဋ္ဌာန်းလည်း
ကောင်း။ ဒုတ္တိံ သာကာရံ၊ လည်းကောင်း။ နဝသိဝထိကာ၊ တို့လည်းကောင်း။
ဣတိ၊ သို့။ ဧကာဒသ၊ တဆယ့်တပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည်။ အပ္ပနာ-
ကမ္မဋ္ဌာနာနိ၊ အပ္ပနာကိုဆောင်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည်။ ဟောန္တိ။ ပန၊
ဝါဒန္တရ-ကား။ ဒိဃဘာဏက မဟာသိဝတ္ထေရော၊ ဒိဃနိကာယ်ကို ရွတ်အံ
သရဇ္ဈာယ်သော မဟာသိဝ-ထေရ်သည်။ “နဝသိဝထိကာ၊ သင်္ချိုင်း၌
ဖြစ်သော ကိုးခုသော အလောင်းကောင်တို့ကို။ အာဒိနဝါနုပဿနာဝသေန၊
၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ မိန့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို မဟာသိဝ-ထေရ်၏။ မတေန၊ အလိုအား
ဖြင့်။ ဒေယေဝ၊ နှစ်မျိုးသာလျှင်ဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည်သာ။ အပ္ပနာ-
ကမ္မဋ္ဌာနာနိ၊ အပ္ပနာကိုဆောင်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ။)
သေသာနိ၊ ကြွင်းသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည်။ ဥပစာရကမ္မဋ္ဌာနာနိ၊ ဥပစာရ
ဈာန်ကိုဆောင်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ။)

ပန၊ ပရိဟာရ ။ ပ။ အံ။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ တေသု၊ ထို ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌။
အဘိနိဝေသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဇာယတိ ကိံ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊
ဤကား အမေးတည်း။ (အဘိနိဝေသော၊ သည်။) န ဇာယတိ၊ မဖြစ်။

ဟိ၊ မှန်။ ဣရိယာပထသမ္ပပညနီဝရဏဗောဇ္ဈင်္ဂေသု၊ ဣရိယာပထ ပဗ္ဗ၊
 သမ္ပပညပဗ္ဗ၊ နီဝရဏပဗ္ဗ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ-တိဉ္စ။ အဘိနိဝေသော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို
 နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ န ဇာယတိ။ သေသေသု၊ ကြွင်းသောပဗ္ဗ-တိဉ္စ။
 (အဘိနိဝေသော။) ဇာယတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။ မဟာ
 သိဝတ္ထေရော ပန၊ သည်ကား။ အာဟ၊ မိန့်ဆိုပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) “စောသု-
 ပိ၊ ဤပဗ္ဗတိဉ္စလည်း။ အဘိနိဝေသော။ ဇာယတိ၊ ဧ။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊
 ဤယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ‘မေ၊ ဧ။ ဝါ၊ မှာ။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။
 ဣရိယာပထာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ န ခေါ၊ ရှိလေကုန်သလော။ ဥဒါဟ၊
 သို့မဟုတ်။ နတ္ထိ န ခေါ၊ မရှိလေကုန်သလော။ ပ။ စတုသမ္ပပညံ၊ လေးပုဒ်
 သော သမ္ပပည-သည်။ ပ။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ နီဝရဏာ၊ တို့သည်။ ပ။ သတ္တ၊
 ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ န ခေါ၊ လေကုန်သလော။
 ဥဒါဟ၊ နတ္ထိ န ခေါ၊ လော’ ဣတိ ဧဝံ သို့။ ပရိဂ္ဂဟာတိ၊ ပိုင်း
 ခြား၍ယူ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌။
 အဘိနိဝေသော၊ သည်။ ဇာယတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ပြီ။)

ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေတိ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော
 ကောစိ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတယောက်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ‘ဘိက္ခု
 ဝါ၊ သည်သော်လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုနီ ဝါ၊ သည်သော်လည်းကောင်း။
 ဥပါသကော ဝါ၊ သည်သော်လည်းကောင်း။ ဥပါသိကာ ဝါ၊ မ၊ သည်
 သော်လည်းကောင်း။ (ဘာဝေယျ၊ ဖြစ်စေအံ့။-၌ စပ်။) ဧဝံ ဘာဝေ-
 ယျာတိ၊ ကား။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ဝုတ္တေန၊ ဟော
 တော်မူအပ်သော။ ဘာဝနာနုက္ကမေန၊ ဘာဝနာအစဉ်အားဖြင့်။ ဘာဝေ-
 ယျ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအံ့။ ဝါ၊ ပွားစေအံ့။ ပါဠိကိစ္ဆိ၊ ကား။
 ပဋိကိစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ အလိုရှိထိုက်၏။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ အဝဿံ၊ မချွတ် ကေန်။
 ဘာဝိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အညာတိ၊ ကား။
 အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုသော်လည်းကောင်း။ (ပါဠိကိစ္ဆိတဗ္ဗံ-၌ စပ်။)
 သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေတိ၊ ကား။ ဥပါဒါနသေသေ၊ ဥပါဒါန်
 အကြွင်းအကျန်သည်။ သတိ ဝါ၊ ရှိသော်လည်း။ အပရိက္ခိဏေ၊ မကုန်
 ခန်းလတ်သော်။ အနာဂါမိတာတိ၊ ကား။ အနာဂါမိဘာဝေါ၊ အနာ-
 ဂါမိ၏အဖြစ်ကိုသော်လည်းကောင်း။ (ပါဠိကိစ္ဆိတဗ္ဗံ-၌ စပ်။)

ဧဝံ ဤသို့။ သတ္တန္တံ ဝဿာနံ၊ ဓုနစ်နှစ်တို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။
 သာသနဿ၊ ဧ။ နိယျာနိကဘာဝံ၊ သံသရာဝဋ်မှ ထုတ်ဆောင်တတ်

၇၁၄

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ရှိ။ ပုန၊ ဖန်။ တတော၊ ထိုခုနစ်နှစ်
ကာလမှ။ အပ္ပတဇေပိ၊ သာ၍နည်းသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကာလေ၊
ကာလတို့ကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ တိဋ္ဌန္တ၊ ဘိက္ခုဝေတိအာဒိ၊ ကို။
အာဟ၊ ပြီ။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဧတံ၊ ဤ
တိဋ္ဌန္တ၊ ဘိက္ခုဝေ-အစရှိသော စကားတော်သည်။ မဇ္ဈိမဿ၊ အလယ်
အလတ်ဖြစ်သော။ ဝေနေယျပုဂ္ဂလဿ၊ ဆုံးမထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊
အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ တိက္ခပညံ၊ ထက်သောပညာရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ “ပါတောဝ ဟမ အဓိဂမိဿတိ”တိ၊ ဟူ၍။
ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ပါတောဝ၊ နံနက်စောစော၌ပင်။ အနုသိဋ္ဌော၊ ဆုံးမအပ်သည်။
(သမာနော၊ လတ်သော်။) သာယံ၊ ညနေခင်းအချိန်၌။ ဝိသေသံ၊
တရားတူးကို။ အဓိဂမိဿတိ၊ ရလတ္တံ့။ သာယံ၊ ၌။ အနုသိဋ္ဌော
(သမာနော)။ ပါတော၊ ၌။ ဝိသေသံ အဓိဂမိဿတိ။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ မမ၊ ၏။
သာသနံ၊ သည်။ ဧဝံနိယျာနိကံ၊ ဤသို့ ဝဋ်မှထုတ်ဆောင်တတ်၏။
ဝါ၊ သို့ကလောက် ဝဋ်မှထုတ်ဆောင်တတ်၏။” ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေတွာ၊
ရှိ။ ဧကဝီသတိယာပိ၊ နှစ်ဆယ့်တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဌာနေသု၊ အရာ
ဌာနတို့၌။ အရဟတ္တနိက္ခုဋ္ဌေန၊ အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော အထွတ်ဖြင့်။
ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူသော။ ဒေသနံ၊ ကို။ နိယျာတေန္တော၊ နိဂုံးအုပ်
လိုတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “ကောယနော၊ ပ။ ဝုတ္တံ”န္တိ၊ ဟူ၍။
ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ၊
ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ပန၊
ဆက်။ ဒေသနာပရိယောသာနေ၊ ဒေသနာတော်၏ အဆုံး၌။ တိသ ဘိက္ခု၊
သဟဿာနိ၊ သုံးသောင်း အတိုင်း အရှည်ရှိသော ရဟန်းတို့သည်။ အရဟတ္တေ၊
အရဟတ္တဖိုလ်၌။ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ တည်ကြကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၀။ ပါယာသိရာဇညသုတ်

၉၀၆။ ဧဝံ မေ သုတန္တိ၊ ဧဝံ မေ သုတံ-အစရှိသော ဤသုတ်သည်။
 ပါယာသိရာဇညသုတ္တံ၊ တည်း။ တတြ၊ ထိုပါယာသိရာဇည-သုတ်၌။ အယံ၊
 ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အပ္ပဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ အာယသ္မာတိ
 ဧတံ၊ ဟူသော ဤစကားသည်။ ပိယဝစနံ၊ ချစ်အပ်သူကို ခေါ်ဝေါ်ပြော
 ဆိုကြောင်း စကားတည်း။ ကုမာရကဿပေါတိ၊ ကား။ တဿ၊ ထိုထေရ်
 ၏။ နာမံ၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ကုမာရကဿပေ၊ သတို့သားငယ်ဖြစ်ရာ
 အခါ၌။ ပဗ္ဗဇိတတ္တာ၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဂ-
 ဝတံ၊ သည်။ “ကဿပံ၊ ကို။ ပက္ခောသထ၊ ခေါ်လိုက်ကြကုန်လော့။
 ဣဒံ ဖလံ၊ ဤအသီးကို။ ကဿပဿ၊ အား။ ဒေထ၊ ပေးလိုက်ကြကုန်။ ဣတိ
 ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း။ ဣဒံ ခါဒနီယံ၊ ဤခဲဖွယ်ကို။ ကဿပဿ၊
 အား။ ဒေထ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။” ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်
 မူအပ်သော်။ “ကတရကဿပဿ၊ အတယ်ကဿပ-အားပါနည်း။” ဣတိ၊
 သို့။ (ပုစ္ဆိံသု၊ လျှောက်ကြကုန်ပြီ။) “ကုမာရကဿပဿ၊ အား။ (ဒေထ၊
 ကုန်။)” ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဂဟိတနာမတ္တာ၊ ဟူတော်မူအပ်သော နာမည်
 ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတော၊ ထိုအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဝုဇု-
 ကာလေပိ၊ ကြီးသူ၏အခါ၌လည်း။ “ကုမာရကဿပေါ” တွေဝ၊ ဟူ၍သာ။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အပိစ၊ သည်သာမက-သေး။ ရညော၊ သည်။ ပေါသာဝနိက-
 ပုတ္တတ္တာပိ၊ ကြီးပွားစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဝါ၊ မွေးစား
 အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ တံ၊ ထို အရှင်ကို။ ကုမာရကဿပေါတိ၊
 ဟူ၍။ သဉ္ဇာနိံသု၊ သိကြကုန်ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဿ၊ ထို ထေရ်၏။ ပုဗ္ဗ-
 ဘာဂတော၊ ရှေး၌အားထုတ်အပ်သော ကောင်းမှုမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အာဝိဘာဝ-
 ကထာ၊ ထင်စွာပြကြောင်း စကားတည်း။ -ကိရ၊ ချဲ့။ ထေရော၊ သည်။
 ပဒုမုတ္တရဿ၊ ပဒုမုတ္တိရ်-မည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော၊ ၏။ ကာလေ၊
 အခါ၌။ ဝါ၊ လက်ထက်တော်၌။ သေဠိပုတ္တော၊ သဌေးသားသည်။ အဟောသိ၊
 ပြီ။ အထ၊ ထို အခါ၌။ ဧကဒိဝသံ၊ ၌။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ စိတြကထိံ၊
 ဆန်းကြယ်သော တရားစကားရှိသော။ ဧကံ၊ တပါးသော။ အတ္တနော၊ ၏။
 သာဝကံ၊ ကို။ တေဒဂ္ဂေ၊ တေဒဂ်-အရာ၌။ ဌပေန္တံ၊ ထားတော် မူသည်ကို။
 ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဘဂဝတော၊ အား။ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး။ ဒါနံ၊ ကို။
 ဒတွာ၊ ၍။ “ဘဂဝါ၊ ရား။ အဟမ္မိ၊ ဒကာတော်သည်လည်း။ အနာဂတေ၊

နောင်အခါ၌။ ကေသံ၊ တဆူသော။ ဗုဒ္ဓံ၊ ဘုရားရှင်၏ အထံတော်၌။ အယံ
 ထေရော ဝိယ၊ ဤ ထေရ်သည်ကဲ့သို့။ စိတြကထိ၊ ဆန်းကြယ်သော တရား
 စကားရှိသော။ သာဝကော၊ သည်။ အဂါမိ၊ ဖြစ်ရပါလိ၏။” ဣတိ၊ ဤ
 သို့။ ပတ္ထနံ၊ ဆုတောင်းမှုကို။ ကတော၊ ရှိ။ ပညာနိ၊ တို့ကို။ ကရောန္တော၊
 လျက်။ ကဿပဿ၊ သော။ အဂဝတော၊ ၏။ သာသနော၊ ၌။ ပဗ္ဗ-
 ဇိတော၊ ရှိ။ ဝိသေသံ၊ တရားထူးကို။ နိဗ္ဗတ္တေတံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှာ။
 နာသက္ခိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ကိရ၊ ချဲ့။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ပရိနိဗ္ဗုတဿ၊
 ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးသော။ အဂဝတော၊ ၏။ သာသနော၊ သည်။
 ဩသက္ကန္တော၊ ဆုတ်နစ်လတ်သော်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။
 နိဿေဏိ၊ လှေကားကို။ ဗန္ဓိတော၊ ဖွဲ့၍။ ပဗ္ဗတံ၊ သို့။ အာရုယ၊
 တက်၍။ သမဏဓမ္မံ၊ ရဟန်းတရားကို။ အကံသု၊ ကုန်ပြီ။ ဤ၌ ငါး
 ပါးဟု ဆိုသော်လည်း ဓမ္မပဒ၊ ဗာဟိယဒါရုစိရိယ-ဝတ္ထု၌ ဒဗ္ဗမလ္လပတ္တ၊
 သဘိယပရမိဇ်တို့နှင့်တကွ ခုနစ်ပါးဟုဆိုသည်။] သံဃတ္ထေရော၊ သံဃထေရ်
 သည်။ တတိယဒီဝသေ၊ သုံးရက်မြောက်နေ့၌။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော၊
 ပြီ။ အနုထေရော၊ အနုထေရ်သည်။ စတုတ္ထဒီဝသေ၊ ၌။ အနာဂါမိ၊
 အနာဂါမ်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဣတရေ၊ သံဃထေရ်၊ အနုထေရ်-မှ
 အခြားကုန်သော။ တယော၊ သုံးပါးတို့သည်။ ဝိသေသံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတံ၊
 ငှာ။ အသက္ကောန္တော၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော။) ဒေဝလောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊
 ကုန်ပြီ။

ကေသံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ၊ နှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်
 တို့၏ တခုသောအကြားကာလပတ်လုံး။ ဒေဝေသု စ၊ တို့၌လည်းကောင်း။
 မနုဿေသု စ၊ တို့၌လည်းကောင်း။ သမ္ပတ္တိံ၊ စည်းစိမ်ကို။ အနုဘဝန္တာနံ၊
 ခံစားကုန်စဉ်။ ဧကော၊ တယောက်သည်။ တက္ကသိလာယံ၊ တက္ကသိုလ်
 မြို့၌။ ရာဇကုလေ၊ မင်းမျိုး၌။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ ရှိ။ ပတ္တုသုတံ နာမ၊ မည်
 သော။ ရာဇော၊ သည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ အဂဝန္တံ၊ ကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရှိ။ ပဗ္ဗ-
 ဇိတော၊ ရှိ။ ရာဇဂဟံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆန္တော၊ လတ်သော်။ ကမ္ဘကာရ-
 သာလာယံ၊ အိုးထိမ်းသည် ဇရပ်၌။ အဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မဒေသနံ၊
 ကို။ သုတော၊ နှိုး၍။ အနာဂါမိဖလံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ပြီ။ ဧကော၊
 သည်။ ဧကသ္မိံ၊ တခုသော။ သမုဒ္ဒပဋ္ဌနေ၊ သမုဒ္ဒရာဆိပ်ကမ်း၌။ ကုလ-
 သဗေ၊ အမျိုးအိမ်၌။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ ရှိ။ နာဝံ၊ ကို။ အာရုယ၊ တက်စီး၍။
 ဘိန္နနာဝေါ၊ ကဲ့သော လှေရှိသည်။ (ဟုတော။) ဒါရုစိရာနိ၊ သစ်သားအဝတ်
 တို့ကို။ နိဝါသေတော၊ ရှိ။ လာဘသမ္ပတ္တိံ၊ လာဘ၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့။

ပတ္တော၊ ရောက်သည်။ (ဟုတော့။) “အဟံ၊ သည်။ အရဟတ၊ ရဟန္တာတည်း။”
 ဣတိ၊ သို့။ ဗိတ္တံ၊ ကို။ ဥပ္ပာဒေတော၊ ဖြစ်စေ၍။ “တံ၊ သည်။ အရဟတ၊
 သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဂစ္ဆ၊ သွားချေ။ သတ္တာရံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိတော၊ ၍။
 ပဉ္စ၊ ကို။ ပုစ္ဆ၊ မေးချေလော့။” ဣတိ၊ သို့။ အတ္တကာမာယ၊ အကျိုးကိုလို
 လားသော။ ဒေဝတံယ၊ နတ်သည်။ (ဗြဟ္မာသည်။) စောဒိတော၊ တိုက်
 တွန်းအပ်သည်။ (ဟုတော့။) တထာ၊ ထို တိုက်တွန်းအပ်သည့်အတိုင်း။ ကတော၊
 ၍။ အရဟတ္ထဖလံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ပြီ။

ကော၊ သည်။ ဓာဇဂဟေ၊ ဌ။ ကေဿ၊ သော။ ကုလဒါရိကာယ၊
 အမျိုးသမီး၏။ ကုစ္ဆမိ၊ ဝမ်းဌ။ ဥပ္ပန္နော၊ ပြီ။ သာ စ၊ ထိုအမျိုးသမီး
 သည်လည်း။ ပဌမံ၊ စွဲ။ မာတာပိတရော၊ မိဘတို့ကို။ ယာစိတော၊ ခွင့်တောင်း
 ၍။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို။ အလဘမာနာ၊ မရသည်။ (ဟုတော့။)
 ကုလသရံ၊ အမျိုးအိမ်သို့။ ဂန္တော၊ လိုက်သွား၍။ ဂဗ္ဘံ၊ ကိုယ်ဝန်ကို။
 ဂဏံ၊ ယူပြီ။ ဂဗ္ဘသဏ္ဌိတမ္ပိ၊ ကိုယ်ဝန်၏ တည်ခြင်းကိုလည်း။ အဇာနန္တံ၊
 မသိသည်။ (ဟုတော့။) သာမိကံ၊ လင်ကို။ အာရာဇေတော၊ နှစ်သက်စေ၍။
 တေန၊ ထိုလင်သည်။ အနုညာတာ၊ ခွင့်ပြုအပ်သည်။ (ဟုတော့။) ဘိက္ခုနီသု၊
 တို့၌။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီ။ တဿ၊ ထို ဘိက္ခုနီ၏။
 ဂဗ္ဘနိမိတ္တံ၊ ကိုယ်ဝန်၏ အမှတ်အသားကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဘိက္ခုနီယော၊
 တို့သည်။ ဒေဝဒတ္တံ၊ ကို။ ပုစ္ဆံသု၊ ကုန်ပြီ။ သော၊ ထိုရှင်ဒေဝဒတ်သည်။
 “အဿမဏိ၊ ရဟန်းမ မဟုတ်တော့။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ ဒသဗလံ၊
 မြတ်စွာဘုရားကို။ ပုစ္ဆံသု၊ ကုန်ပြီ။ သတ္တာ၊ သည်။ ဥပါလိတ္ထေရံ၊ ကို။
 သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြာပေသိ၊ လက်ခံစေပြီ။ ထေရော၊ အရှင်ဥပါလိ ထေရ်သည်။ သာဝတ္ထိ-
 နဂရဝါသိနိ၊ သာဝတ္ထိမြို့၌ နေလေ့ရှိကုန်သော။ ကုလာနိ၊ အမျိုးတို့ကိုလည်း
 ကောင်း။ ဝိသာခံ၊ မည်သော။ ဥပါသိကံ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။
 ပက္ခောသာပေတွံ၊ ခေါ်စေ၍။ သောဓေန္တော၊ သုတ်သင်လတ်သော်။ “ပုရေ၊
 ဘိက္ခုနီ မပြုမိရှေး၌။ ဂဗ္ဘော၊ ကို။ လဇ္ဈေ၊ ရအပ်ပါပြီ။ ပဗ္ဗဇ္ဇော၊ သည်။
 အရောဂါ၊ ရောဂါမရှိပါ။ ဝါ၊ အပြစ်မရှိပါ။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။
 သတ္တာ၊ သည်။ “အဓိကရဏံ၊ အဓိကရုဏ်းကို။ သုဝိနိစ္ဆိတံ၊ ကောင်းစွာ
 ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီ။” ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီး၍။ ထေရဿ၊ အား။ သာဓုကာရံ၊
 ကောင်းချီးကို။ အဒါသိ၊ ပြီ။

သာ ဘိက္ခုနီ၊ သည်။ သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗသဒိသံ၊ ရွှေရုပ်နှင့်တူသော။ ပုတ္တံ၊
 ကို။ ဝိဇာယံ၊ မွေးဖွားပြီ။ တံ၊ ထိုကလေးကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍၊ ပသေနဒါ၊
 မည်သော။ ကောသလော၊ ကောသလ-တိုင်းကို အစိုးရသော။ ရာဇော၊

သည်။ ပေါသပေသိ၊ မွေးမြူစေပြီ။ အဿ၊ ထိုကလေး၏။ “ကဿပေါ”
 တိ၊ စ၊ ဟူ၍လည်း။ နာမံ၊ အမည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ အပရဘာဂေ၊ ဌ။
 အလင်္ကရိတွာ၊ တန်ဆာဆင်၍။ သတ္တု၊ ၍။ သန္တိကံ၊ သို့။ နေတွာ၊ ၍။
 ပဗ္ဗာဇေသိ၊ ရှင်ဖြစ်စေပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ နံ၊ ထေရ်ကို။ ရညော၊ ၍။
 ပေါသဝနိကပုတ္တတ္တာပိ၊ မွေးမြူစေအပ်သော သား၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း။
 “ကုမာရကဿပေါ” တိ၊ ဟူ၍။ သဗ္ဗာနိံသု၊ သိကြကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤ
 ကား ထင်စွာဖြစ်စေကြောင်း စကားတည်း။ တံ၊ ထို ရှင်ကုမာရကဿပ-
 ကို။ ဧကဒိဝသံ၊ ဌ။ အန္ဓဝနေ၊ သူကန်းတို့၏ နေရာဖြစ်ဖူးသောတော၌။
 သမဏဓမ္မံ၊ ကို။ ကရေန္တံ၊ ပြုနေသည်ကို။ အတ္တကာမာ၊ အကျိုးကို
 လိုလားသော။ ဒေဝတာ၊ သည်။ ပဉ္စေ၊ ပြဿနာတို့ကို။ ဥဂ္ဂဟာပေတွာ၊
 သင်ယူစေ၍။ “ဣမေ ပဉ္စေ၊ တို့ကို။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ပုစ္ဆ၊ မေးပါချေ
 လော့။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ ပဉ္စေ၊ တို့ကို။
 ပုစ္ဆိတွာ၊ မေးပြီး၍။ ပဉ္စဝိသဗ္ဗနာဝသ္မာနေ၊ ပြဿနာတို့ကို ဖြေဆိုခြင်း၏
 အဆုံး၌။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏိ၊ ပြီ။ ဘဂဝါပိ၊ သည်လည်း။ တံ၊ ထို
 ရှင်ကုမာရကဿပ-ကို။ စိတြကထိကာနံ၊ ဆန်းကြယ်သော တရားစကားကို
 ပြောဟောတတ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့တွင်။ အဂ္ဂဋ္ဌာနေ၊ အမြတ်ဆုံး
 အရာ၌။ ဌပေသိ၊ ထားတော်မူပြီ။

သေတဗျာတိ၊ ဟူသော အမည်သည်။ တဿ နဂရဿ၊ ၍။ နာမံ၊
 တည်း။ ဥတ္တရေန သေတဗျန္တိ၊ ကား။ သေတဗျတော၊ သေတဗျမြို့မှ။
 ဥတ္တရဒိသာယ၊ မြောက်အရပ်၌။ ရာဇညောတိ၊ ကား။ အနဘိသိတ္တကရာဇာ၊
 အဘိသိက်မသွန်းအပ်သော မင်းတည်း။ ဒိဋ္ဌိဂတန္တိ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌိယေဝ၊ မိစ္ဆာ-
 အယူပင်တည်း။ ဂူထဂတံ မုတ္တဂတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သော်။ ဝါ၊
 ဆိုအပ်ရာ၌။ ဂူထာဒိတော၊ ကျင်ကြီး အစရှိသော ဝတ္ထုမှ။ အညံ၊ အခြား
 သောဝတ္ထုသည်။ န အတ္ထိ ယထာ၊ မရှိသကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဒိဋ္ဌိယေဝ၊
 မိစ္ဆာ-အယူသည်သာ။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မည်၏။ [“ဂတ” အတွက် အနက်သီးခြား
 မရှိ-ဟူလိ။] ဣတိပိ နတ္ထိတိ-ဟူသောစကားဖြင့်။ တံ တံ ကာရဏံ၊ ထိုထို

၁။ တံ တံ ကာရဏံ။ ။တံ တံ ကာရဏံ အပဒိသိတွာတိ။ တတော၊ ထိုဘဝမှ။
 ဣဒ၊ ဤဘဝသို့။ အာဂစ္ဆနကဿ၊ လာလတ္တံ့သော သတ္တဝါကိုလည်းကောင်း။
 ဣတော၊ ဤဘဝမှ။ တတ္ထံ၊ ထိုဘဝသို့။ ဂစ္ဆနကဿ စ၊ သွားလတ္တံ့သော သတ္တဝါ
 ကိုလည်းကောင်း။ အပဒိသနတော၊ ညွှန်ပြခြင်းအားဖြင့်။ တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ ထိုထို
 ဘဝ၌ပင်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဥစ္ဆိဇ္ဇတော၊ ပြတ်ခြင်းအားဖြင့်။ ဣတိ ဧဝမာဒိ ‘တံ
 တံ ကာရဏံ။ ပဋိရူပကံ၊ အတူအယောင်အကြောင်းကို။ အပဒိသိတွာ။-မိကာ။ ။

စန္ဒိမသုရိယဥပမာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၇၁၉

အကြောင်းကို။ အပဒိသိတွာ၊ ဣတိပိ-ဟညနံပြု၍။ ဝေဓိ၊ ဤအကြောင်း
ကြောင့်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒတိ၊ ခေါ်။ ပုရာ ။ပ။ သညာ-
ပေသိတိ၊ ကား။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ န သညာပေသိ၊ နားမလည်
စေသေး။ ဝါ၊ နားလည်အောင်မပြောသေး။ (ကာဝ၊ ထိုမျှလောက်။)
(ဥပသကံမိဿတိ ကိရ-၌ စပ်။)

စန္ဒိမသုရိယဥပမာအဖွင့်

၄၁၁။ ဣမေ ဘော ကဿပ စန္ဒိမသုရိယာဘိ၊ ကား။ သော၊ ထို
ပါယာသိရာဇည-မင်းသည်။ ထေရေန၊ သည်။ ပုဋ္ဌိတော၊ မေးအပ်သည်။
(သမာနော။) စိန္တေသိ ကိရ၊ အကြံဖြစ်သတဲ့။ (ကိံ၊ နည်း။) “အယံ
သမဏော၊ သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ စန္ဒိမသုရိယော၊ လ,နေ-တို့ကို။ ဥပမံ၊
ဥပမာကို။ အာဟရိ၊ ဆောင်ပြီး။ ပညာယ၊ ပညာအားဖြင့်။ အညေန၊ အခြား
သူသည်။ အနဘိဘဝနိယော၊ မလွမ်းမိုးအပ် မလွမ်းမိုးနိုင်သော။ စန္ဒိမသုရိယ-
သဒိသော၊ လ,နေ-နှင့်တူသူသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ပန၊ ဆက်။
အဟံ၊ သည်။ ‘စန္ဒိမသုရိယာ၊ တို့သည်။ ဣမသ္မိ’ လောကေ၊ ၌။ (ဟောန္တိ၊
ဖြစ်ပါကုန်၏။)’ ဣတိ၊ သို့။ သဓေ ဘဏိဿာမိ၊ အကယ်ဖြေဆိုအံ့။ (ဧဝံ
သတိ။) ‘ဧတေ၊ ဤ လ,နေ-တို့သည်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ နိဿိတာ၊
ပို့ကုန်သနည်း။ ကိတ္တကပမာဏာ၊ အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သနည်း။
ကိတ္တကံ၊ အဘယ်မျှလောက်။’ ဥစ္စာ၊ မြင့်ကုန်သနည်း။’ ဣတိအာဒိဟိ၊ ဤသို့
အစရှိသော ကားတို့ဖြင့်။ ပလိဝေဌေဿတိ၊ ရပ်ပတ်လတ္တံ့။ အဟံ ခေါ်
ပန၊ ငါသည်ကား။ ဧတံ၊ ဤအကြောင်းအရာကို။ နိဗ္ဗေဌေတုံ၊ ဖြေရှင်း
ခြင်းငှာ။ န သက္ခိဿာမိ၊ စွမ်းနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်။ ‘ပရသ္မိ’ လောကေ၊ တပါး
သောလောက၌ပါတည်း။ ဝါ၊ တပါးသောလောက, က-ပါတည်း။’ ဣတိ
ဝေ၊ ဤသို့သာ။ အဿ၊ ထို အရှင်ကုမာရကဿပ-အား။ ကထေဿာမိ၊
ဖြေဆိုရတော့အံ့။’ ဣတိ၊ သို့။ (စိန္တေသိ ကိရ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊
ဤသို့ ဣဝေ ဘော ကဿပ စန္ဒိမသုရိယာ ပရသ္မိ’ လောကေ။ န ဣမသ္မိ၊
ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

☞ ပန၊ ဆက်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တတော၊ ထိုအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ န
ဝိရဿေဝ၊ မကြာသေးမီပင်။ သုခဘောဇနိယဘေတကံ၊ သုခဘောဇနိယ-
ဘေတတော်ကို။ ကထေသိ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုဘေတတော်၌။ “စန္ဒေ၊ လ,ဗိမာန်
၌။ စန္ဒေ၊ စန္ဒ-မည်သော။ ဒေဝပုတ္တော၊ သည်။ (အတ္တိ၊)သုရိယော၊ နေ

ဗိမာန်၌။ သူရိယော၊ မည်သော၊ ဒေဝပုတ္တော၊ သည်။ (အတ္တိ။)'' ဣတိ၊ သို့။ အာဂတံ၊ လာပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကထိတံ၊ အပ်သော။ ဇာတကံ ဝါ၊ ဇာတ်တော်သည်လည်းကောင်း။ သုတ္တန္တံ ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ၊ အလုံးစုံသောဇမ္ဗုဒ္ဓိပုံ၌။ ပတ္တဋ္ဌံ၊ ပုံ၌သည်။ ဟောတိ။ တေန၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုပါယာသိရာဇည-မင်းသည်။ 'ဧတ္ထ၊ ဤလှနေ-၌။ နိဝါသိနော၊ အမြဲနေလေ့ရှိကုန်သော။ ဒေဝပုတ္တော၊ တို့သည်။ နတ္တိ၊ မရှိကုန်။'' ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ပြောဆိုခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ၍။ ဒေဝါ၊ တေ န မနုဿာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

၄၁၂။ အတ္တိ ပန ရာဇည ပရိယာယောတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ အတ္တိ ပန၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ အာဗာ-မိကာတိ၊ ကား။ ဝိသဘာဂဝေဒနာသင်္ခါတေန၊ ဝိသဘာဂ-ဖြစ်သော ဝေဒနာဟုဆိုအပ်သော။ အာဗာဓေန၊ လွန်စွာနှိပ်စက်တတ်သော အနာန္တံ၊ သမန္နာဂတွာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဒုက္ခိတာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခပုတ္တော၊ ဆင်းရဲခြင်း သို့ ရောက်ကုန်၏။ ဗာဠဂီလာနာတိ၊ ကား။ အဓိမတ္တဂီလာနာ၊ လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိအောင် မကျန်းမာကုန်။ သဒ္ဓါယိကာတိ၊ ကား။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ တုမေ၊ တို့ကို။ သဒ္ဓဟာမိ၊ ယုံကြည်ပါ၏။ တုမေ၊ တို့သည်။ မဟံ၊ ၏။ သဒ္ဓါယိကာ၊ သဒ္ဓါ၏ ဖြစ်ရာတို့ပါတည်း။ သဒ္ဓါယိတဗ္ဗဝစနာ၊ ယုံကြည်ထိုက်သော စကားရှိသူတို့ပါတည်း။ ဣတိ အတ္တော၊ နက်။ ပစ္စာယိ-ကာတိ၊ ကား။ အဟံ၊ သည်။ တုမေ၊ တို့ကို။ ပတ္တိယာမိ၊ ယုံကြည်ခြင်း ဖြင့် ရောက်ပါ၏။ တုမေ၊ တို့သည်။ မဟံ၊ ၏။ ပစ္စာယိကာ၊ ယုံကြည် ထိုက်သူတို့ပါတည်း။ ပတ္တိယာယိတဗ္ဗာ၊ ယုံကြည်ခြင်းဖြင့် ရောက်ထိုက်သူ တို့ပါတည်း။ ဣတိ အတ္တော။

စောရာဒိဥပမာအဖွင့်

၄၁၃။ ဥဒ္ဓိသိတွာတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထို ဉာတိသာလောဟိတ-တို့အား။ အုတ္တောနဉ္စ၊ မိမိကိုယ်ကိုလည်းကောင်း။ ပဋိသာမိတဘဏ္ဍာ၊ သိမှီး သိမ်း ဆည်းအပ်သော ဘဏ္ဍာကိုလည်းကောင်း။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ သမ္ပုဋ္ဌိစွာပေတွာ၊ အပ်နှင်း၍။ ဣတိ အတ္တော၊ နက်။ ဝိပ္ပလပန္နဿာတိ၊ ကား။ 'မေ၊ ငါ ၏။ ပုတ္တော၊ သား။ မေ၊ ၏။ ဝိတာ၊ သမီး။ မေ၊ ၏။ ခနံ၊ ဥစ္စာ။'' ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိဝိဓံ၊ အထူးထူး အပြားပြား။ ပလပန္နဿ၊ ပြောဆိုစဉ်ပင်။

(ဆိန္ဒယျုံ -၌ စပ်။) နိရယပါလေသတိ၊ ကား။ နိရယေ၊ ၌။ ကမ္မကာရဏိကသတ္တေသု၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုကိုပြုသော သတ္တဝါတို့၌။ (ကိပန လဘိဿန္တိ-၌ စပ်။) ယေ ပန၊ အကြင်သူတို့သည်ကား။ “ကမ္မမေဝ၊ ကံသည်သာ။ ကမ္မကာရဏံ၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုကို။ ကရေတိ၊ ၏။ နိရယပါလကော၊ ရဲထိန်းတို့သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။” ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ “တမေနံ ဘိက္ခဝေ နိရယပါလာ” တိ-အစရှိသော။ ဒေဝဒုတသုတ္တံ၊ ကို။ ပဋိဗာဟန္တိ၊ တားမြစ်ကုန်၏။ (တားမြစ်ရာရောက်ကုန်၏။) ဟိ၊ မှန်။ မနုဿလောကေ၊ ၌။ ရာဇကုလေသု၊ မင်းမျိုးတို့၌။ ကာရဏိကမနုဿာ၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုကို ပြုတတ်သော မင်းချင်းယောက်ျားတို့သည်။ (ဟောန္တိ) ဝိယ၊ ရှိကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) နိရယေ၊ ၌။ နိရယပါလာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။

၄၁၅။ ဝေဠုပေသိကာဟိတိ၊ ကား။ ဝေဠုဝိလိဝေဟိ၊ ဝါးခြမ်းစိတ်တို့ဖြင့်။ သုနိမ္မဇ္ဇတတိ၊ ကား။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် သုတ်သင်အပ်သော်။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ နိမ္မဇ္ဇိတံ၊ အညစ်အကြေးမရှိအောင် သုတ်သင်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧဝံ၊ ဤသို့ အညစ်အကြေးမရှိသည်မည်လောက်အောင် သုတ်သင်ခြင်းအားဖြင့်။ နိမ္မဇ္ဇထ၊ သုတ်သင်ကြကုန်လော့။ အပနေထ၊ ဖယ်ရှားကြကုန်လော့။ ဣတိ အတ္ထော၊ အသုစိတိ၊ ကား။ အမနာပါ၊ စိတ်ဖြင့်မရောက်အပ်။ အသုစိသင်္ခါတေတိ၊ ကား။ အသုစိကောဋ္ဌာသဘူတော၊ မစင်မကြယ်ရှုံ့စဖွယ် အဖို့အစု ဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အသုစိတိ၊ မစင်မကြယ် ရှုံ့စဖွယ်ဟူ၍။ ဉာတော၊ သိအပ်၏။ ဒုဂ္ဂန္ဓောတိ၊ ကား။ ကုဏပဂန္ဓော၊ အကောင်ပုပ်အနံ့ရှိ၏။ ဇေဂုဇ္ဈောတိ၊ ကား။ ဇိဂုဇ္ဈိတဗ္ဗယုတ္တော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အပြစ်နှင့်ယှဉ်၏။ ပဋိကူလောတိ၊ ကား။ ဒဿနေနေဝ၊ မြင်ရခြင်းဖြင့်ပင်။ ပဋိဃာဝဟော၊ ဒေါသကိုဆောင်နိုင်၏။ ဥဗ္ဗာဓတိတိ၊ ကား။ ဒိဝသဿ၊ နေ၏။ ဝါ၊ တနေလျှင်။ ဒွိက္ခတ္တံ၊ နှစ်ကြိမ်။ နှုတ္တာ၊ ရေချိုး၍။ တိက္ခတ္တံ၊ သုံးကြိမ်။ ဝတ္ထ္တာနံ၊ အဝတ်တို့ကို။ ပရိဝတ္ထေတွာ၊ လဲလှယ်၍။ အလင်္ကာတပဋိမဏ္ဍိတံ၊ ဆင်အပ်သော တန်ဆာရှိကုန်သော။ စက္ကဝတ္တိအာဒိနမ္ပိ၊ စကြဝတေးမင်း အစရှိသူတို့၏သော်မှလည်း။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဂန္ဓော၊ အနံ့သည်။ ယောဇနသတေ၊ ယူဇနာတရာ၌။ ဌိတာနံ၊ တည်ကုန်သော။ ဒေဝတာနံ၊ နတ်တို့၏။ ကဏ္ဏေ၊ လည်ပင်း၌။ အာသတ္တကုဏပံ ဝိယ၊ ငြိကပ်စေအပ်သော အကောင်ပုပ်သည်ကဲ့သို့။ ဗာဓတိ၊ နှိပ်စက်၏။

၄၁၆။ ပုန၊ တဖန်။ ပါဏာတိပါတာဒိပဉ္စသီလာနိ၊ ပါဏာတိပါတာ-
 အစရှိသော ငါးပါးသီလတို့ကို။ သမာဒါယ၊ ကောင်းစွာယူ၍။ ဝါ၊
 ဆောက်တည်၍။ ဝတ္ထေန္တာနံ၊ ကျင့်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝသေန၊
 စပ်သဖြင့်။ ဝဒတိ၊ ၏။ တာဝတိံသာနန္တိ၊ ဟူသော။ ဣဒဉ္စ၊ ဤ
 စကားကိုလည်း။ ဗုရေ၊ အဝေးနတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်သော နတ်တို့
 သည်။ တာဝ မာ အာဂစ္ဆန္တု၊ မလာကြလျှင် ရှိပါစေ ကုန်တော့။
 ဣမေ၊ ဤ အနီးတာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်သော နတ်တို့သည်။ ကသွံ၊
 ကြောင့်။ န ဇန္တိ၊ မလာကြကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ၏။

၄၁၇။ ဇစ္စန္တုပမော မညေ ပဋိဘာတိတိ၊ ကား။ ဇစ္စန္တော ဝိယ၊
 ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းသူကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ထင်ပြီ။ အရညဝနပတ္တာ-
 နီတိ၊ ကား။ အရညကင်္ဂယုတ္တတာယ၊ အရညကင်္ဂတင်၏ အင်္ဂါနှင့်
 ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အရညာနိ၊ တောဖြစ်ကုန်သော။ မဟာ-
 ဝနသဏ္ဌတာယ၊ ကြီးစွာသော တောအုပ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝနပတ္တာနိ၊
 တောအုပ်ဖြစ်ကုန်သော။ ပန္နာနီတိ၊ ကား။ ဗုရနိ၊ ဝေးကုန်သော။
 (သေနာသနာနိ၊ တို့ကို။ ပဋိသေဝန္တိ၊ ကုန်၏။)

၄၁၉။ ကလျာဏဓမ္မေတိ၊ ကား။ တေနော သီလေန၊ ထိုသီလ
 ဖြင့်သာလျှင်။ သုန္ဒရဓမ္မေ၊ ကောင်းသောဂုဏ် အကျင့်သဘော ရှိကုန်
 သော။ ဗုက္ခပဋိကူလေတိ၊ ကား။ ဗုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ အပတ္ထေန္တေ၊
 မတောင့်တကုန်သော။ (သမဏဗြာဟ္မဏေ၊ တို့ကို။ ပဿာမိ၊ ၏။) သေယျော-
 ဘဝိဿတိတိ၊ ကား။ ပရလောကေ၊ တမလွန်လောက၌။ သုဂတိသုခံ၊
 သုဂတိ၌ အကျုံးဝင်သော ချမ်းသာသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊
 ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။

၄၂၀။ ဥပဝိဇ္ဇာတိ၊ ကား။ ဥပဂတဝိဇယနကာလာ၊ နီးကပ်
 သော သားဖွားရာကာလရှိသည်။ ဝါ၊ သားဖွားချိန် နီးနေသည်။ ပရိ-
 ပက္ခဂဗ္ဘာ၊ ရင့်ကျက်ပြီးသော ကိုယ်ဝန်ရှိသည်။ (ဟုတ္တာ။) န စိရဿေဝ၊
 မကြာမြင့်မီသာလျှင်။ ဝိဇယိဿတိ၊ ဖွားမြင်လတ္တံ့။ ဣတိ အတ္ထော။
 ဩပဘောဂ္ဂါ ဘဝိဿတိတိ၊ ကား။ ပါဒပရိစာရိကာ၊ ခြေရင်း အလုပ်
 အကျေးသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ အနယဗျသနန္တိ၊ ကား။ မဟာ-
 ဗုက္ခံ၊ ကြီးစွာသော ဆင်းရဲသို့။ (အာပန္နာ၊ ရောက်ပြီ။) သုခံ၊ သည်။
 အယောတိ၊ မည်၏။ အယော၊ ကောင်းမှုကြောင့် ဖြစ်သော သုခ-သည်။
 န၊ မဟုတ်။ အနယော၊ ကောင်းမှုကြောင့်ဖြစ်သော သုခ-မဟုတ်။ ဗုက္ခံ၊ ကို။

(လဗ္ဗတိ၊ ဧ။) တဒေတံ (တံ+တေ)၊ ထိဒုက္ခသည်။ သဗ္ဗသော၊ အားဖြင့်။ သုခံ၊ ကို။ ဗျသတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ဝိက္ခိပတိ၊ အထူးထူး အပြားပြား ပစ်ချတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗျသနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆို အပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အနယောဝ၊ ကောင်းမှုကြောင့်ဖြစ်သော သုခ-မဟုတ်သော ဒုက္ခသည်သာ။ ဗျသနံ၊ ဖျက်ဆီးတတ်သော ဗျသနတည်း။ အနယဗျသနံ၊ ကောင်းမှုကြောင့်ဖြစ်သော သုခ-မဟုတ်သော ဒုက္ခသည် သာလျှင် ဖျက်ဆီးတတ်သောဗျသန။ မဟာဒုက္ခံ၊ ကြီးစွာသော ဆင်ရဲတည်း။ ဣတိ အတ္တော။ အယောနိသောတိ၊ ကား။ အနုပါယေန၊ အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်သော အမေ့အနှစ်ကို ရခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့်။ (ဂဝေသန္တိ-၌ စပ်။) အပက္ကံ န ပရိပါစေန္တိတိ၊ ကား။ အပရိဏတံ၊ မရင့် သေးသော။ အခိဏံ၊ မကုန်သေးသော။ အာယံ၊ အသက်ကို။ [အန္တရာဝ၊ သေချိန်မရောက်မီအကြား၌ပင်။ န ဥပစ္ဆန္တန္တိ၊ မဖြတ်ကြကုန်။] ပရိပါကံ အာဂမေန္တိတိ၊ ကား။ အာယုပရိပါကကာလံ၊ အသက်၏ ရင့်ကျက်ရာအခါ ကို။ အာဂမေန္တိ၊ မျှော်လင့်ဆိုင်းငံ့ကြကုန်၏။ ဓမ္မသေနာပတိနာပိ၊ သည် လည်း။ နာဘိနန္ဒာမိ မရဏံ ။ပ။ ယထာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤသုတ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။-

(အဟံ။) မရဏံ၊ သေခြင်းကို။ နာဘိနန္ဒာမိ၊ မနှစ်သက်ပါ။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ရှင်နေခြင်းကို။ နာဘိနန္ဒာမိ၊ ပါ။ ဘတကော၊ သခင်ကိုခ၊ စားတတ်သော အလုပ်သမားယောက်ျားသည်။ (ဧမ္မဗလံ။ မိမိပြုလုပ်အပ်သော အမှု၏အကျိုးကို။) နိဗ္ဗိသံ၊ ရလိုသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ အားထုတ်လိုသည်ဖြစ်၍။ (ကာလံ၊ လခထုတ်ရာအခါကို။ ပဋိကခံတိ) ယထာ၊ လိုလားတောင့်တသကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ကာလဉ္စ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ အခါကိုသာ။ ပဋိကခံါမိ၊ တောင့်တ လိုလား ပါ၏။ (တနည်း) ဘတကော၊ သည်။ နိဗ္ဗိသံ၊ လ၊ စာ ရိက္ခာကို။ (ပဋိကခံန္တော၊ လိုလားတောင့်တသည်ဖြစ်၍။ ကာလံ၊ လ၊ ခထုတ်ရာ အခါကို။ ပဋိကခံတိ) ယထာ၊ သို့။ (တထာ၊ တူ။ အဟံ၊ သည်။) ကာလဉ္စ၊ ကိုသာ။ ပဋိကခံါမိ။ [အဖွင့်ကို ဋီကာမှာ ရှု။]

၄၂၁။ ဥဗ္ဗန္တိတောတိ၊ ကား။ မတ္တိကာလေပံ၊ လိမ်းကုံးအပ်သော မြေ ညက်ကို။ ဘိန္တိတော၊ ဖျက်၍။ (နိလ္လောကေမ-၌ စပ်။)

၄၂၂။ ရာမဏေယျကန္တိ၊ ကား။ ရမဏီယဘာဝံ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်၏အဖြစ် ကို။ (အဘိဇာနာသိနော၊ သိ၏လော။) ဝေလာသိကာတိ၊ ကား။ ခိနုပရာ-

မိကာ၊ မြူးထူး ပျော်ပါးခြင်းဖြင့် နှစ်သက်စေတတ်သော မိန်းမတို့သည် လည်းကောင်း။ ကောမာရိကာတိ၊ ကား။ တရုဏဒါရိကာ၊ နုပျိုသော သတ္တိသမီးတို့သည်လည်းကောင်း။ (ရက္ခန္တိ-၌ စပ်။) တုယံ ဇီဝန္တိ၊ ကား။ သုပိနဒဿနကာလေ၊ အိပ်မက်ကိုမြင်မက်ရာအခါ၌။ နိက္ခန္တိ ဝါ၊ ထွက်သွား သည်သော်လည်းဖြစ်သော။ ပဝိသန္တိ ဝါ၊ ပြန်ဝင်သည်သော်လည်းဖြစ်သော။ ဇီဝံ၊ အသက်ကို။ ပဿန္တိ အပိ န၊ မြင်ကြကုန်၏လော။ ဣမ၊ ဤ တုယံ ဇီဝံ-အစရှိသော ပါဠိ၌။ စိတ္တာစာရံ၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းကို။ “ဇီဝ”န္တိ၊ ယူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ ဟံ၊ မှန်။ သော၊ ထို ရာဇည-မင်းသည်။ တတ္ထ၊ ထိုစိတ်၏ဖြစ်ခြင်း၌။ ဇီဝသည်၊ အသက်ဟု အမှတ်ရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ (ဝေဒိတဗျံ၊ ၏။)

၄၂၃။ ဇီယာယာတိ၊ ကား။ နေဇီယာယ၊ လေးညို့ဖြင့်။ ဂီဝံ၊ လည်ကို။ ဝေဋ္ဌေတွာ၊ ရစ်ပတ်၍။ (တုလေထ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပတ္တိန္ဒတရောတိ၊ ကား။ ထဒ္ဒတရော၊ ကြမ်းတမ်းခိုင်မာသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣမိနာ၊ တဒါ ဂရုတရော စ-အစရှိသော ဤပါဠိဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒဿေသိ၊ နည်း။ တုမေ၊ တို့သည်။ ဇီဝကာလေ၊ အသက်ရှင်ရာအခါ၌။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ ပဉ္စ၊ ကုန် သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ စဝနကာလေ ပန၊ စုတေရာအခါ၌ကား။ ရူပက္ခန္ဓမတ္တမေဝ၊ ရူပက္ခန္ဓာမျှသည်သာ။ အဝသိ- သတိ၊ ကြွင်းကျန်၏။ တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ - တို့သည်။ အပ္ပဝတ္ထာ၊ မဖြစ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ သည်။ ဂစ္ဆတိ၊ ပြောင်းသွား၏။ အဝသိဋ္ဌေန၊ နာမက္ခန္ဓာမှကြွင်းကျန်သော။ ရူပက္ခန္ဓေန၊ သည်။ လဟုတရေန၊ သာ၍ ပေါ်သည်။ တဝိတဗျံ၊ ဖြစ်သင့်ရာ၏။ (အဝသိဋ္ဌော၊ သော။ ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။) ဩနတရော၊ သာ၍ယုတ်လျော့သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ [စာအုပ် တို့၌ “ဂရုကတရော စ ဟောတိ”ဟု ရှိ၏။ ဆရာတော်၏ နိဿယ- ၌ကား “ဩနတရော န ဟောတိ”ဟူရှိသည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုဟိံ၊ အဘယ်အရပ်သို့။ ဂန္တော၊ သွားတတ်သော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော သတ္တဝါသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

၄၂၄။ နိဗ္ဗုတန္တိ၊ ကား။ ဝူပသန္တတေဇံ၊ ငြိမ်းအေးပြီးသော အပူ ဓာတ်ရှိသော။ (တမေနံ၊ ထိုသံတွေခဲကို။ တုလာယ၊ ဖြင့်။ တုလေယျ၊ ရာ၏။)

၄၂၅။ အနုပဟစွာတိ၊ ကား။ အဝိနာသေတွာ၊ မပျက်စီးစေမူ၍။ ဝါ၊ မပျက်ဆီးမူ၍။ (ဇီဝိတာ၊ မှ။ ဝေါရောပေထ၊ ခွင်းကြကုန်လော့။) အာမတော ဟောတိတိ၊ ကား။ အဒ္ဓမတော၊ တဝက်သေသည်။ မရိတုံ-သေခြင်းငှာ။ အာရဇ္ဈေါ၊ အားထုတ်နေသည်။ ဟောတိ။ ဩဓုနာ-ထာတိ၊ ကား။ ဩရတော၊ အတွင်း၌။ ဝါ၊ ဤမှဘက်၌။ (သံပရိ-ဝတ္တနံ၊ ပြန်လွန်ခြင်းကို။) ကရောထ၊ ကုန်လော့။ သန္တုနာထာတိ၊ ကား။ ပရတော၊ ပြင်ဘက်၌။ ဝါ၊ ထိုမှဘက်၌။ (သံပရိဝတ္တနံ၊ ကို။) ကရောထ၊ ကုန်လော့။ နိဗ္ဗုဒ္ဓနာထာတိ၊ ကား။ အပရာပရံ၊ တပြောင်းပြန်ပြန်။ (သံပရိဝတ္တနံ။) ကရောထ။ တဉ္စာယတနံ န ပဋိသံဝေဒေတိတိ၊ ကား။ တေန စက္ခုနာ၊ ထိုစက္ခုပသာဒဖြင့်။ တံ ရူပါယတနံ၊ ထိုရူပါရုံကို။ န ဋီဝိတာဝေတိ၊ ထင်စွာ မဖြစ်စေနိုင်ပါ။ (မမြင်နိုင်ပါ။) သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော တဒေဝ သောတံ ဟောတိ-အစရှိသော ဝါရတို့၌။ သေနယော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗျော၊ ဤ။)

၄၂၆။ သင်္ခမမောတိ၊ ကား။ သင်္ခမမကော၊ ခရုသင်းကို မှတ်တတ်သော ယောကျ်ားသည်။ ဝါ၊ ခရုသင်းအသံကို မြည်စေ တတ်သော ယောကျ်ားသည်။ (အဂမာသိ-၌ စပ်။) [သင်္ခံ မေတိ မောပေတိတိ ဝါ သင်္ခမမော-ဋီကာ။] ဥပလာပေတွာတိ၊ ကား။ ဓမိတွာ၊ အသံကို မြည်စေ၍။ ဝါ၊ မှတ်၍။ (နိသီဒတိ-၌ စပ်။)

၄၂၇။ အဂ္ဂိကောတိ၊ ကား။ အဂ္ဂိပရိစာရကော၊ မီးကိုလုပ်ကျွေးတတ်သော။ (ဇဋ္ဌိလော၊ သည်။ သမ္ပတိ၊ နေ၏။) အာပါဒေယျန္တိ၊ ကား။ နိပ္ပာဒေယျံ၊ ပြီးစေရပါမူကား ကောင်းလေစွ။ ဝါ၊ တနည်း။ အာယံ၊ အသက်ရှည်သူ၏အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာပေယျံ၊ ရောက်စေရပါမူကား ကောင်းလေစွ။ ပေါသေယျန္တိ၊ ကား။ ဘောဇနာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဘရေယျံ၊ မွေးမြူရပါမူကား ကောင်းလေစွ။ ဝဇေယျန္တိ၊ ကား။ ဝုဒ္ဓိံ၊ ကြီးပွားခြင်းသို့။ ဂမေယျံ၊ ရောက်စေရပါမူကား ကောင်းလေစွ။ အရဏီသဟိတန္တိ၊ ကား။ အရဏီယုဂဋ္ဌံ၊ ပွတ်ခုံ ပွတ်ကျည်အစုံတည်း။

၄၂၈။ တိရော ရာဇာနောပိတိ၊ ကား။ တိရောရဇ္ဈေ၊ တပါးသော တိုင်း၌။ အညသ္မိံ၊ သော။ ဇနပဒေ၊ ၌။ ရာဇာနောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ အဗျတ္တောတိ၊ ကား။ အဝိသဒေါ၊ မသန့်ရှင်း မစင်ကြယ်။ အဆေကော၊ မကျွမ်းကျင်။ ကောပေနပိတိ၊ ကား။ ယေ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ မံ၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဗာလော ပါယာသိရာဇညော-အစရှိသော

အပြားအားဖြင့်။ ဝက္ခန္ဓိ၊ ပြောဆိုကုန်လတ္တံ့။ တေသု၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနကေန၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော။ ကောပေနပိ၊ အမျက်ထွက်ခြင်းကြောင့်လည်း။ ဧတံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ဤ မိစ္ဆာအယူကို။ ဟရိဿာမိတိ၊ ကား။ ပရိဟရိဿာမိ၊ ဆောင်ရပါလတ္တံ့။ ဂဟေတွာယူ၍။ ဝိစရိဿာမိ၊ လှည့်လည်ရပါလတ္တံ့။ [“ကောပေနပိတိ ယေ မံ ဧဝံ ဝက္ခန္ဓိ၊ တေသု ဥပ္ပဇ္ဇနကေန ကောပေနပိ ဧတံ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ ဟရိဿာမိတိ ပရိဟရိဿာမိ၊ ဂဟေတွာ ဝိစရိဿာမိ” ဟု ပါဠိမှန်ရှိပါစေ။] မက္ခေနာတိ၊ ကား။ တယာ၊ သည်။ [တယာတိ ထေရံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။-ဋီကာ။] ဝုတ္တယုတ္တကာရဏမက္ခလက္ခဏေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သင့်မြတ်သောအကြောင်းကို ချေဖျက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ မက္ခေနာပိ၊ ချေဖျက်တတ်သော ဒေါသကြောင့်လည်း။ (ဟရိဿာမိ-၌ စပ်။) ပလာသေနာတိ၊ ကား။ တယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ယုဂ္ဂါဟလက္ခဏေန၊ တုပြိုင်ခြင်းဟူသော အစုံကိုယူခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ ပလာသေနာပိ၊ အဖျင်းမူ အင်တူပြုခြင်းကြောင့်လည်း။ (ဟရိဿာမိ-၌ စပ်။)

၄၃၀။ ဟရိတကပဏ္ဏန္တိ၊ ကား။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော။ ဟရိတကံ၊ စိမ်းစိုသောသစ်ရွက်သည်။ (ပရိယာဒိယတိ၊ ကုန်ခန်း၏။) အန္တမသော၊ အားဖြင့်။ အလ္လတိဏပဏ္ဏမ္ပိ၊ စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ရွက်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ အတ္ထော။ [အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ “ဟရိတကံ” ဟူ၍၏။ ဋီကာ၌ကား-“ဟရိတကပဏ္ဏန္တိ ဟရိတဗ္ဗပတ္တံ၊ (ဆောင်ယူထိုက်(ခူးယူထိုက်)သောသစ်ရွက်။) အပ္ပပတ္တန္တိအတ္ထော။ တေနာဟ “အန္တမသော” တိအာဒိ ဟု ဖွင့်သည်။ ဆရာတော်၏နိဿယ-၌လည်း ဤအဖွင့်အတိုင်း ပေးတော်မူသည်။] သန္ဓုဒ္ဓကလာပန္တိ၊ ကား။ သန္ဓုဒ္ဓဓနုကလာပံ၊ ဖွဲ့အပ်သော လေး၊ ဖွဲ့အပ်သော တောင်-ရှိသည်ဖြစ်၍။ (အာဂစ္ဆန္တိ၊ သော။ ပုရိသံ၊ ကို။ အဒ္ဓဿ၊ ပြီ။) အာသိတ္ထောဒကာနိ ဝဇ္ဈမာနတိ၊ ကား။ မဂ္ဂါ စ၊ သွားရာလမ်းခရီးတို့သည် လည်းကောင်း။ (ကောင်းသောလမ်းတို့သည် လည်းကောင်း။) ကန္ဓရာ စ၊ တောင်ချောက်ကြားအရပ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ပရိပုဏ္ဏသလိလာ၊ ပြည့်သောရေရှိပါကုန်၏။ ယောဂ္ဂါနီတိ၊ ကား။ ဗလိဗဒ္ဓေ၊ နွားလားတို့ကို။ (မာကိလမိတ္ထ၊ မပင်ပန်းစေပါကုန်လင့်။)

ဗဟုနိက္ခန္ဓရောတိ၊ ကား။ ဗဟုနိက္ခန္ဓော၊ ထွက်သွားပြီး၍ များသောကာလရှိ၍။ စိရနိက္ခန္ဓော၊ ထွက်သွားပြီး၍ ကြာမြင့်သောကာလရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော။ ယထာဘူတေန ဘဏ္ဍေနာတိ၊ ကား။ ဝေ၊ သင်တို့သည်။ ယံ

တိဏကဋ္ဌောဒကဘဏ္ဍကံ၊ အကြင် မြက်၊ ထင်း၊ ရေ-ဟူသော ဘဏ္ဍာကို။ အာရောပိတံ၊ တင်အပ်ပြီ။ ယထာဘတေန၊ အကြင် အကြင် လှည်းတို့ဖြင့် ဆောင်အပ်ပြီးသော။ [ယထာဘတေနာတိ သကဋ္ဌေသု ယထာ ထပိတေန ယထာ “အဗ္ဗုဏ္ဏတော ကရောဟိ”တိ ဝုတ္တေ ထပေသိတိ အတ္ထော၊ ကရဏ ကိရိယာယ ကိရိယာသာမညဝါစိဘာဝတော။- ဋီကာ။] ယထာ အာရောပိ-တေန၊ အကြင်အကြင် တင်ထားအပ်ပြီးသော။ ယထာ ဂဟိတေန၊ အကြင် အကြင် ယူအပ်ပြီးသော။ တေန၊ ထို မြက်၊ ထင်း၊ ရေဖြင့်၊ (ပယာပေထ၊ သွားစေကြကုန်လော့။ ဝါ၊ မောင်းနှင်ကြကုန်လော့။) ဣတိ အတ္ထော၊-နက်။

အပ္ပသာရာနီတိ၊ ကား။ အပ္ပဉ္စါနိ၊ နည်းသော အဖိုးရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အဖိုးမထိုက်ကုန်သော။ ပဏိယာနီတိ၊ ကား။ ဘဏ္ဍာနိ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။

ဂူထဘာရိကဒိဉ္ဇပမာအဖွင့်

၄၃၂။ မမ စ သူကရဘတ္တန္တိ၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤ မစင်ခြောက်သည်။ မမ၊ ၏။ သူကရနံ၊ ဝက်တို့၏။ ဘတ္တံ စ၊ အစာသည်လည်း။ (ဟောတိ။) ဥဇ္ဈရန္တိ၊ ကား။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဝါ၊ အထက်က။ သရန္တံ၊ ယိုထွက်နေသော။ ပဉ္စရန္တိ၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝါ၊ အောက်က။ ပရိ-သဝန္တံ၊ ယိုစီးနေသော။ (ဂူထဘာရံ၊ မစင်ထုပ်ကို။ အာဒါယ၊ ရှိ။ အဂမာသိ၊ ပြီ။) တုဗ္ဗေ ခေတ္တ ဘဏေတိ၊ ကား။ ဘဏေ၊ အချင်းတို့။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ တုဗ္ဗေ ခေါ၊ သင်တို့သည်သာလျှင်။ (ဥမ္မတ္တာ-၌ စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ အယမေဝ ပါဌော၊ ဤ တုဗ္ဗေ ခေါ ဧတ္ထ ဘဏေ-ဟူသောပါဌ်သည်ပင်။ (ကတ္တစိ၊ အချို့စာအုပ်၌။ အတ္ထိ။) တထာ ဟိ ပန မေ သူကရ-ဘတ္တန္တိ၊ ကား။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အယံ ဂူထော၊ ဤ မစင်သည်။ မေ၊ ၏။ သူကရနံ၊ တို့၏။ ဘတ္တံ၊ အစာတည်း။ တထာ(တသ္မာ)၊ ကြောင့်။ (“မေ ငါသည်။ အာဟတော၊ ဆောင်ယူအပ်ပြီ။” ဟု ပါဌသေသ-ထည့်စပ်။)

၄၃၄။ အာဂတာဂတံ ကလိံ ဂိလတိတိ၊ ကား။ အာဂတာဂတံ၊ လာတိုင်း လာတိုင်းသော၊ ပရာဇယဂုဋ္ဌံ၊ ရှုံးသောအန်စာကို။ ဂိလတိ၊ မျို၏။ ‘ပဇ္ဇောဟိ-’ သာမိတိ၊ ကား။ ပဇ္ဇောဟနံ၊ အပြားတို့ဖြင့် ပူဇော်မှုကို။ ကရိဿာမိ၊ အံ့။ ဗလိကမ္ပံ၊ ရှုံးသူတို့ပြုထိုက်သော ပူဇော်မှုကို။ ကရိဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ အတ္ထော၊

နက်။ [ပဇ္ဇောဟနန္တိ ပကာရေဟိ ဇဟနကမ္ပံ။ တံ ပန ဗလိဒါနဝသေန ကရိယတိတိ အာဟ “ဗလိကမ္ပ”န္တိ။- ဋီကာ။] အက္ခေဟိ ဒိဗ္ဗိယာမာတိ၊ ကား။ ဂုဇ္ဇေဟိ၊ အန်စာတို့ဖြင့်။ ကိဋ္ဌိယာမ၊ ကစားကြကုန်စို့။ လိတ္တံ ပရမေန တေဇသာတိ၊ ကား။ ပရမတေဇေန၊ လွန်ကဲသော အစွမ်းရှိသော။ ဝိသေန၊ အဆိပ်ဖြင့်။ လိတ္တံ၊ လိမ်းကျံအပ်သော။ (အကံ၊ ကြွေအံကို။ ဂိလံ၊ မျိုသော။ ပုရိသော၊ သည်။ န ဗုဇ္ဈတိ၊ အဆိပ်လူးထားမှန်းမသိ။)

၄၃၆။ ဝုဋ္ဌိတဂါမပဒေသော၊ ထကြွသော ရွာဟောင်းအရပ်ကို။ ဝါ၊ ပျက်သော ရွာဟောင်းအရပ်ကို။ ဂါမပဒန္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ “ဂါမပဒ”န္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဌော၊ သည်။ (အတ္ထံ။) အယမေဝအတ္ထော၊ ဤအနက်ပင်တည်း။ သာဏဘာရန္တိ၊ ကား။ သာဏဝါကဘာရံ၊ ပိုက်ဆံလျှော်ဟူသောဝန်ကို။ (အာဒါယ၊ ၍။ ဂမိယာမ၊ စို့။) သုသန္ဓေဇ္ဇေတိ၊ ကား။ သုဗဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာဖွဲ့ချီအပ်ပါပြီ။ တံ ပဇာနာဟိတိ၊ ကား။ တံ၊ သည်။ ဇာန၊ သိပါလော့။ တံ၊ သည်။ ဂဏိတုကာမော၊ ယူလိုသည်။ သစေ အသိအံ၊ (ဧဝံ သတိ။) ဂဏှာဟိ၊ ယူလော့။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ခေါမန္တိ၊ ကား။ ခေါမဝါကံ၊ ခေါမ-တိုင်း၌ဖြစ်သောလျှော်ကို။ ဝါ၊ ဂုံလျှော်ကို။ (အဒ္ဓသံသု၊ ကုန်ပြီ။) [ဆရာတော်၏နိဿယ-၌ “ဗိသ္ဗာချည်ကို” ဟု တနည်းပေးတော်မူ၏။] အယန္တိ၊ ကား။ ကာဠုလောဟံ၊ မည်းနက်သောသံကို။ လောဟန္တိ၊ ကား။ တမ္ဗလောဟံ၊ ကြေးနီကို။ သဇ္ဈန္တိ၊ ကား။ ရဇတံ၊ ငွေကို။ သုဝဏ္ဏန္တိ၊ ကား။ သုဝဏ္ဏမာသကံ၊ ရွှေပဲစေ့ကို။ (အဒ္ဓသံသု၊ ကုန်ပြီ။) အဘိနန္တိ သူတိ၊ ကား။ တုဿိ သု၊ နှစ်သက်ကြကုန်ပြီ။

၄၃၇။ အတ္တမနောတိ၊ ကား။ သကမနော၊ မိမိစိတ်ရှိသည်။ တုဠစိတ္တော၊ နှစ်သက်သောစိတ်ရှိ၏။ အဘိရဇ္ဇေတိ၊ ကား။ အဘိပ္ပသန္ဓော၊ အလွန်ကြည်ညို၏။ ပဉ္စာပဋိဘာနာနီတိ၊ ကား။ ပဉ္စုပဋ္ဌာနာနိ၊ ပြဿနာတို့၌ ထင်လာသောဉာဏ်တို့ကို။ (သောတုကာမော၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဘဝန္တိ ကဿပံ၊ ကို။ ပစ္စနိကံ၊ ဆန်ကျင်ဘက်ကို ကဲ့သို့။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏ဟူ၍။ အမညိဿံ၊ မှတ်ထင်ခဲ့ပါပြီ။ [ပဉ္စုပဋ္ဌာနာနီတိ ပဉ္စေသု ဥပဋ္ဌာနာနိ

၁။ ဂါမပတ္တံ။ပ။ အယမေဝတ္ထော။ ။ဂါမပတ္တန္တိ ဂါမော ဧဝ ဟုတွာ အာပဇ္ဇိကမ္ပံ၊ သုည ဘာဝေန အနာဝသိတမ္ပံ။ တေနာဟ “ဝုဋ္ဌိတဂါမပဒေသော” တိ။ ဂါမပဒန္တိ ယထာ ပုရိသဿ ပါဒနိက္ခိတ္တဋ္ဌာနံ အဓိဂတပရိစ္ဆေဒံ “ပဒ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ဂါမဝါသိဟိ အာဝသိတဋ္ဌာနံ အဓိဂတနိဝုတ္တာဂါရံ “ဂါမပဒ”န္တိ ဝုတ္တံ။ တေနာဟ “အယမေဝတ္ထော” တိ။-ဋီကာ။

ဂူထဘာရိကာဒိဥပမာအဖွင့်] ဘာသာဠိကာ ၂၂၉

မယာ ပုစ္ဆိတတ္ထေသု တုမ္မာကံ ဝိသုဇ္ဇနဝသေန ဉာဏုပဋ္ဌာနာနိ။-ဋီကာ။
ပစ္စနိကံ ကတ္တဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ပစ္စနိကံ(ဝိယ)၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုကဲ့သို့။ ပဋိဝိရုဒ္ဓိ
ဝိယ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုကဲ့သို့။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ဟူ၍။ အမည်သံ၊ ပါပြီ။ ပဋိလောမ-
ဂါဟံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် ယူခြင်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ အဋ္ဌာသိ၊
တည်ပါပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

၄၃၈။ သံသာတံ အာပဇ္ဇန္တိတိ၊ ကား။ သာတံ၊ သတ်ဖြတ်အပ်သည်၏
အဖြစ်သို့။ [သံသာတန္တိ သံ-သဒ္ဓေါ ပဒဝစုနမတ္တန္တိ အာဟ“သာတ” န္တိ။-
ဋီကာ။] ဝိနာသံ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့။ မရဏံ၊ သေခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ရောက်ရ
ကုန်၏။ န မဟပ္ပလောတိ၊ ကား။ ဝိပဂါကဖလေန၊ ဝိပဂါကဖြစ်သောအကျိုး
ဖြင့်။ ဝါ၊ သဒ္ဓိသ-အကျိုးဖြင့်။ [ဝိပဂါကဖလေနာတိ သဒ္ဓိသဖလေန။-ဋီကာ။]
မဟပ္ပလော၊ များသော သဒ္ဓိသ-အကျိုးရှိသည်။ န ဟောတိ။ န မဟာနိသံ-
သောတိ၊ ကား။ ဂုဏာနိသံသေန၊ ဂုဏ် အာနိသင်ဖြင့်။ ဝါ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော
ဂုဏ်ဖြင့်။ မဟာနိသံသော၊ များသောအကျိုးဆက်ရှိသည်။ န ဟောတိ။ န
မဟာဇုတိကောတိ၊ ကား။ အာနုဘာဝဇုတိယာ၊ အာနုဘော်တည်းဟူသော
တန်ခိုးဖြင့်။ မဟာဇုတိကော၊ များသော တန်ခိုးရှိသည်။ န ဟောတိ။
[အာနုဘာဝဇုတိယာတိ ပဋိပက္ခဝိဂမနဇနိတေန သဘာဝသင်္ခါတေန
တေဇေန။-ဋီကာ။] န မဟာဝိပ္ပာရောတိ၊ ကား။ ဝိပဂါကဝိပ္ပာရတာယ၊
သဒ္ဓိသ-အကျိုး၏ ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ မဟာဝိပ္ပာရော၊ များသော
ပြန့်ပြောသော သဒ္ဓိသ-ကျိုးရှိသည်။ န ဟောတိ။ [ဝိပဂါကဝိပ္ပာရတာယာတိ
ဝိပဂါကဖလဿ ဝိပုလတာယ၊ ပါရိပူရိယာတိ အတ္ထော။-ဋီကာ။] ဗိဇနင်္ဂလန္တိ၊
ကား။ ဗိဇဉ္ဇ၊ မျိုးစေ့ကိုလည်းကောင်း။ နင်္ဂလဉ္ဇ၊ ထွန်တုံးကိုလည်းကောင်း။
(အာဒါယ ပဝိသေယျ-၌ စပ်။) ဒုက္ခေတ္ထေတိ၊ ကား။ ဒုဋ္ဌ၊ ခေတ္တေ၊
မကောင်းသောလယ်၌။ (ဆပ်ပြာ-အစရှိသော အပြစ်တို့သည် ဖျက်ဆီးအပ်
သောလယ်၌။) နိဿာရက္ခေတ္ထေ၊ အနှစ်မရှိသောလယ်၌။ (ပတိဋ္ဌာပေယျ-၌
စပ်။) [ဒုဋ္ဌ၊ ခေတ္တေတိ ဥသာဒိဒေါသေဟိ ဒုသိတခေတ္တေ၊ တံ ပန ဝပ္ပာဘာဝ-
တော (စိုက်ပျိုးခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်။) အသာရံ ဟောတိတိ အာဟ“နိဿာ
ရက္ခေတ္ထေတိ။-ဋီကာ။]

ဒုဗ္ဗုမေတိ၊ ကား။ ဝိသမဘူမိဘာဂေ၊ မညီမညွတ်သောမြေအဖို့ရှိသော
လယ်၌။ ပတိဋ္ဌာပေယျာတိ၊ ကား။ ထပေယျ၊ ထားရာ၏။ ခဏ္ဍာနီတိ၊ ကား။
ဆိန္နတိန္နာနိ၊ ကျိုးကုန် ပြတ်ကုန်သော။ ပူတိနီတိ၊ ကား။ နိဿာရာနိ၊ အနှစ်
မရှိကုန်သော။ ဝါတာတပဟတာနီတိ၊ ကား။ ဝါတေန စ၊ လေသည်

၇၃၀ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ပါယာသီရာဇညသုတ်

လည်းကောင်း။ အာတပေန စ၊ နေပူသည်လည်းကောင်း။ ဟတာနိ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သော။ ပရိယာဒိန္နတေဇာနိ၊ ကုန်စေအပ်ပြီးသော တန်ခိုးအစွမ်းသတ္တိရှိကုန်သော။ အသံရာဒါနီတိ၊ ကား။ တဏှုလသာရာဒါနရဟိတာနိ၊ ဆန်တည်းဟူသော အနှစ်ကိုယူခြင်းမှ ကင်းကုန်သော။ ပလာလာနိ၊ အပိန်အဖျင်းဖြစ်ကုန်သော။ အသုခသယိတာနီတိ၊ ကား။ ယာနိ၊ အကြင် မျိုးစေ့တို့ကို။ သုက္ခာပေတွာ၊ ခြောက်စေ့၍။ ကောဠေ၊ ကျိ၌။ အာကိရိတွာ၊ လောင်းထည့်၍။ ထပိတာနိ၊ ထားအပ်ကုန်ပြီ။ တာနိ၊ ထို မျိုးစေ့တို့သည်။ သုခသယိတာနိ နာမ၊ သုခသယိတ-တို့မည်၏။ ဝါ၊ ကောင်းမွန်စွာ သိမ်းထားအပ်သော မျိုးစေ့တို့မည်၏။ ပန၊ ကား။ တောနိ၊ ဤမျိုးစေ့တို့သည်။ တာဒိသာနိ၊ ထို ကောင်းမွန်စွာ သိမ်းထားအပ်သော မျိုးစေ့ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော သဘောရှိကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ အနုပ္ပဝေဇ္ဇေယျာတိ၊ ကား။ အနုပဝေဇ္ဇေယျ (န ဥပဝေဇ္ဇေယျ)၊ မဝင်စေရာ။ ဝါ၊ မရွာသွန်းရာ။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ န ဝဿေယျ၊ မရွာရာ။ အနုဒ္ဓမာသံ၊ လခွဲတိုင်း လခွဲတိုင်းလည်းကောင်း။ ဝါ၊ လခွဲတကြိမ်လည်းကောင်း။ အနုဒသဟံ၊ ဆယ်ရက်တိုင်း ဆယ်ရက်တိုင်းလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ဆယ်ရက်တကြိမ်လည်းကောင်း။ အနုပဉ္စာဟံ၊ ငါးရက်တိုင်း ငါးရက်တိုင်းလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ငါးရက်တကြိမ်လည်းကောင်း။ န ဝဿေယျ၊ မရွာရာ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အပိ နံ တာနီတိ၊ ကား။ ဧဝံ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ခေတ္တဗီဇဝုဋ္ဌိဒေါသေ၊ လယ် မျိုးစေ့ မိုးတည်းဟူသော အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ တာနိ ဗီဇာနိ၊ တို့သည်။ အကုရမ္မလပတ္တာဒိတိ၊ အညွန့်၊ အမြစ်၊ အရွက်-အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဝုဇ္ဇိံ စ၊ ကြီးပွားခြင်းသို့လည်းကောင်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝိရုဋ္ဌိံ စ၊ စည်ပင်ခြင်းသို့လည်းကောင်း။ သမန္တတော၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ ဝေပုလ္လံ စ၊ ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့လည်းကောင်း။ အာပဇ္ဇေယျ၊ အပိန၊ ရောက်ကုန်ရာအံ့လော။ ဣတိ (အတ္ထော)။ ဝေရူပေါ ခေါ် ရာဇညယညောတိ၊ ကား။ ရာဇည၊ ည။ ဝေရူပံ၊ သော။ ဒါနံ၊ သည်။ ပရူပဿာတေန၊ သူတပါးကို ညှဉ်းဆဲသတ်ဖြတ်ခြင်းဖြင့်။ ဥပ္ပာဒိတပစ္စယတောပိ၊ ဖြစ်စေအပ်သော ပစ္စည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒါယကတောပိ၊ အလှူရှင်ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဋိဂ္ဂါဟကတောပိ၊ 'အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ အဝိသုဒ္ဓတ္တာ၊ မစင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မဟပ္ပလံ၊ များသောအကျိုးရှိသည်။ န ဟောတိ။

ဝေရူပေါ ခေါ် ရာဇညယညောတိ၊ ကား။ ရာဇည၊ ည။ ဝေရူပံ၊ သော။ ဒါနံ၊ သည်။ အပရူပဿာတေန၊ သူတပါးကို မညှဉ်းဆဲ မနှိပ်စက်ခြင်းဖြင့်။

ဂူထဘာရိကာဒိဉ္စပမာအဖွင့်]

ဘာသာဋီကာ

၇၃၁

[အပရူပသာတေနာတိ ပရေသံ ဝိဗာဓနေန။-ဋီကာ။] ဥပ္ပန္နပစ္စယတောပိ၊
 ဖြစ်သော ပစ္စည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ဖြစ်စေအပ်သော အစား၊
 အဝတ်-အစရှိသော လူဖွယ်ဝတ္ထုအားဖြင့်လည်းကောင်း။ [ဥပ္ပန္နပစ္စယတောတိ
 နိဗ္ဗတ္တိတဿသတ္တဝါဒနာဒိ ဒေယျဓမ္မတော။-ဋီကာ။] အပရူပသာတိတဿ၊
 သူတပါးကို ညှဉ်းဆဲ သတ်ဖြတ်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သီလဝန္တ-
 ဒါယကတောပိ၊ သီလရှိသော ဒါယကာအားဖြင့်လည်းကောင်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-
 အာဒိဂုဏသမ္ပန္နပဋိဂ္ဂါဟကတောပိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-အစရှိသော ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံ
 သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ မဟပူလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ပန၊ သည်သာမက-သေး။ ဂုဏာတိရေကံ၊ သီလ-အစရှိသော လောကုတ္တရာ
 ဂုဏ်တို့ဖြင့် ထူးကဲလွန်မြတ်သော။ [ဂုဏာတိရေကန္တိ ဂုဏာတိရိတ္တံ၊ သီလာဒိ
 လောကုတ္တရာဂုဏေဟိ ဝိသိဋ္ဌန္တိ အတ္ထော။-ဋီကာ။] နိရောဓာ၊ နိရောဓ-သမာ
 ပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌိတံ၊ ထ၊ ကာစ ဖြစ်သော။ ပဋိဂ္ဂါဟကံ၊ အလှူခံဟူသော အနာဂါမ်
 ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သစေ လတတိ၊ အံ။ စေတနာ စ၊ သည်လည်း။ ဝိပုလာ၊
 သဒ္ဓါ၏ပြည့်စုံခြင်း အစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ပြန့်ပြောသည်။ (သစေ)ဟောတိ၊
 အံ။ [ဝိပုလာတိ သဒ္ဓါသမ္ပဒါဒိဝသေန ဥဋ္ဌာရာ။-ဋီကာ။] (ဧဝံ သတိ။)
 ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော သဘောဟုဆိုအပ်သော
 ပစ္စက္ခအတ္တဘောဉ္စပင်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ဣတိ၊ သို့။
 (ဧဝံဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။)

၄၃၉။ ပန၊ ကား။ ထေရဿ၊ အရှင်ကုမာရကဿပ-ထေရ်၏။ ဣမံ
 ဓမ္မကထံ၊ ဤ တရားစကားကို။ သုတ္တာ၊ နာရ၍။ ပါယာသိ၊ ပါယာသိ
 မည်သော။ ဗုဒ္ဓညော၊ သည်။ ထေရံ၊ ကို။ နိမန္တေတွာ၊ ၍။ သတ္တာဟံ၊
 ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး။ ထေရဿ၊ အား။ မဟာဒါနံ၊ ကြီးစွာသောအလှူကို။
 ဒတွာ၊ ၍။ တတော၊ ထို အရှင်ကုမာရ-အား ပေးလှူပြီးရာ ကာလမှ။
 ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ မဟာဇနဿ၊ အား။ ဒါနံ၊ ကို။ ပဋ္ဌပေသိ၊ ဖြစ်စေပြီ။
 တံ၊ ထို ဒါနကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အထ ခေါ် ပါယာသိရာဇညောတိ-
 အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊
 ထို အထခေါ် ပါယာသိရာဇညော-အစရှိသောပါဌ်၌။ ကဏာဇကန္တိ၊ ကား။
 သက္ကဏကံ၊ ဆန်ကွဲနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ဥတ္တဏ္ဍုလဘတ္တံ၊ မနပ်သော
 ထမင်းကို။ (ဒိယတိ၊ ပေးလှူအပ်၏။) ဗိလင်္ဂဒုတိယန္တိ၊ ကား။ ကဉ္စိက-
 ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော ပအုံးရည်ရှိသော။ ဝါ၊ နှစ်ခု
 တို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော ဆန်၊ ပအုံးရည်ရှိသော။ ဝါ၊ ဆန်၊ ပအုံး

၇၃၂ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ပါယာသိရာဉာသုတ်

ရည်ဟူသော အဖော်ရှိသော။ (ကဏာဇကံ၊ ဆန်ကဲ့ ထမင်းကို။ ဒီယတိ၊
၏။) ခောရကနိ ၈ ဝတ္ထာနိတိ၊ ကား။ ထူလာနိ၊ ကြမ်းတမ်း ကုန်
သော။ ဝတ္ထာနိ ၈၊ တို့ကိုလည်း။ (ဒီယန္တိ၊ ကုန်၏။) ဂုဠဝါလကနိတိ၊
ကား။ ဂုဠဒသနိ၊ ရှုပ်ထွေး ထူထဲသော အဆာရှိကုန်သော။ ပုဉ္ဇပုဉ္ဇဝသေန၊
အစုအစု၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ အပုံအပုံ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဌိတမဟန္တဒသနိ၊
တည်သောကြီးသော အဆာရှိကုန်သော။ (ဝတ္ထာနိ၊ တို့ကို။ ဒီယန္တိ၊
ကုန်၏။) ဣတိ အတ္ထော။ ဧဝံ အနုဒ္ဓိသတိတိ၊ ကား။ ဧဝံ သို့။ ဥပဒိသတိ၊
အဖန်ဖန် မြည်တမ်းပြောဆို၏။ [အနုဒ္ဓိသတိတိ အနု အနု ကထေတိ။-
ဋီကာ။] ပါဒါပိတိ၊ ကား။ ပါဒေနပိ၊ ခြေဖြင့်လည်း။ (သမ္မုသိတုံ န
ဣစ္ဆေယျ-ဉ္စ ဝပ်။)

၄၄၀။ အသက္ကစ္ဆန္တိ၊ ကား။ သဒ္ဓါဝိရဟိတံ၊ သဒ္ဓါမှကင်းသော။
အသဒ္ဓဒါနံ၊ သဒ္ဓါမရှိသော ဒါနကို။ (ဒတွာ၊ ချဲ့။) အသဟတ္ထေနာတိ၊ ကား။
သဟတ္ထေန၊ မိမိလက်ဖြင့်။ န (ဒတွာ)၊ မပေးမှု။ အစိတ္တိကတန္တိ၊ ကား။ စိတ္တိ-
ကာရဝိရဟိတံ၊ စိတ်၌ထားခြင်းမှကင်းသော။ ဝါ၊ စိတ်ဖြင့် အရိုအသေ အလေး
အမြတ်ပြုခြင်းမှ ကင်းသော။ (ဒါနံ ဒတွာ ဥပပဇ္ဇိ-ဉ္စ ဝပ်။) စိတ္တိကာ-
ရမ္ပ၊ စိတ်၌ ထားခြင်းကိုလည်း။ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ၊ ရှေးရှုပြစ်စေ၍။ န
(အဒါသိ)၊ ပေးသည်မဟုတ်။ ပဏိတစိတ္တံ၊ မြတ်သောစိတ်ကို။ ကတွာ၊
ပြု၍။ ဝါ၊ ထား၍။ န အဒါသိ။ အပဝိဒ္ဓန္တိ၊ ကား။ ဆဉ္စိတံ၊ စွန့်ပစ်
အပ်သော ပစ္စည်းကိုကဲ့သို့။ ဝိပုတိတံ၊ ဖောက်ပြန်စွာ ကျရောက်စေ အပ်
သော ပစ္စည်းကိုကဲ့သို့။ (ဒါနံ ဒတွာ ဥပပဇ္ဇိ-ဉ္စ ဝပ်။) သုညံ သေရီသကန္တိ၊
ကား။ သေရီသကံ နာမ၊ သေရီသက-မည်သော။ ဧကံ၊ တခုသော။
တုစ္ဆံ၊ နတ်သားနတ်သမီးတို့မှ အချည်းအနှီးသော။ ရဇတဝိမာနံ၊ ငွေမိမာန်သို့။
ဥပဂတော၊ ကပ်ရောက်ရပြီ။ တဿ၊ ထို ငွေမိမာန်၏။ ဒွါရေ၊ တံခါး
အနီး၌။ မဟာသိရီသရုက္ခော၊ ကြီးစွာသော ကုက္ကိုပင်သည်။ (အတ္ထိ)
ကိရ၊ ရှိသတတ်။ တေန၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို ငွေမိမာန်ကို။ “သေရီသက”န္တိ၊
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၄၄၁။ အာယသ္မာ ဂဝံပတိတိ (ဧတ္ထ)၊ ဉ္စ။ ကိရ (ဝိတ္ထာရော)၊ ကို။
(ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ထေရော၊ အရှင် ဂဝမ္ပတိ-ထေရ်သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဉ္စ။

၁။ အစိတ္တိကတံ။ ။အစိတ္တိကတန္တိ စိတ္တိကာရပစ္စုပဋ္ဌာပနဝသေန န စိတ္တိကတံ။
ဧတနာဟ “စိတ္တိကာရဝိရဟိတ”န္တိ အာဒိ။ စိတ္တိကာရရဟိတံ ဝါ အစိတ္တိကတံ
ယထာ ကတံ ပရေသံ ဝိမ္ဗယာဝဟံ ဟောတိ၊ တထာ အကတံ။ စိတ္တဿ ဥဋ္ဌာရ-
ပဏိတဘာဝေါ ပန အသက္ကစ္ဆဒါနေနေဝ ဗာမိတော။-ဋီကာ။

မနုဿကာလေ၊ လူဖြစ်စဉ်အခါ၌။ ဂေါပါလဒါရကနံ၊ နွားကျောင်းသားသူငယ်တို့၏။ ဇေဋ္ဌကော၊ အကြီးဆုံးသည်။ ဟုတု၊ ရှိ။ မဟတော၊ သော။ သိရိသဿ၊ ကုက္ကုပင်၏။ မူလံ၊ အနီးဖြစ်သော အောက်အရပ်ကို။ သောဓေတု၊ သုတ်သင်ပြီး၍။ ဝါလိကံ၊ သဲကို။ ဩကိရိတု၊ ဖြန့်ကြဲ၍။ ဧကံ၊ တပါးသော။ ပိဏ္ဍပါတိကတ္ထေရံ၊ ပိဏ္ဍပါတိက-ထေရ်ကို။ ရုက္ခမူလေ၊ သစ်ပင်၏ အနီးအောက်၌။ နိသီဒါပေတု၊ နေစေ၍။ အတ္တနာ၊ သည်။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်သော။ အာဟာရံ၊ ကို။ ဒတု၊ ရှိ။ တတော၊ ထို နွားကျောင်းသား အတ္တတောမှ။ စုတော၊ သည်။ (သမာနော၊ သော်။) တဿ၊ ထိုဒါန၏။ အာနုဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ၊ ရတေ-ဝိမာနေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပြီ။ သိရိသရုက္ခော၊ သည်။ ဝိမာနဒ္ဓါရေ၊ ဗိမာန် တံခါး၏ အနီး၌။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ သော၊ ထို ကုက္ကုပင်သည်။ ပညာ-သာယ၊ သော။ ဝဿေဟိ၊ နှစ်တို့ဖြင့်။ ဖလတိ၊ သီး၏။ တတော၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ငွေဗိမာန်တံခါးအနီး၌ ပေါက်သော ကုက္ကုပင်၏ အနှစ် ငါးဆယ်တကြိမ် သီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ပညာသ၊ သော။ ဝဿာနိ၊ တို့သည်။ ဂတာနိ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ ဝါ၊ လွန်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေဝပုတ္တော၊ သည်။ သံဝေဂံ၊ ထိတ်သန့်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်ရ၏။ သော၊ ထိုနတ်သားသည်။ အပရေန၊ သော။ သမယေန၊ ၌။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ကာလေ၊ လက်ထက်တော်အခါ၌။ မနုဿေသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗတ္တိတု၊ ရှိ။ သတ္တု၊ ၏။ ဓမ္မကထံ၊ ကို။ သုတု၊ ရှိ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ပုဗ္ဗာစိဏ္ဍဝသေန၊ ရှေးဘဝ၌ လေ့ကျက်အပ်သော အလေ့အကျက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ရှေးဘဝ၌ နေ အပ်ဖူးသော အလေ့အကျက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ [ပုဗ္ဗာစိဏ္ဍဝသေနာတိ ပုရိမဇာတိယံ တတ္ထ နိဝါသပရိစယနဝသေန န ဧကဝလံ ပုဗ္ဗာစိဏ္ဍဝသေနဝ။-ဋီကာ။] ဒိဝါဝိဟာရတ္တာယ၊ နေ နေခြင်းအကျိုးငှာ။ တဒေဝဝိမာနံ၊ ထို သေရီသက - မည်သော ငွေဗိမာန်သို့ သာလျှင်။ အဘိဏှံ၊ မပြတ်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို ဗိမာန်သည်။ အဿ၊ ထို အရှင်ဂဝံပတိ ထေရ်၏။ ဥတုသုခံ၊ ချမ်းသာသော ဥတုရှိသည်။ ဟောတိ ကံရ၊ ဖြစ်သတတ်။ တံ၊ ထို ဗိမာန်သို့ မပြတ်သွားခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ “တေန ခေါ ပန။ပ။ဂဝံပတိ”တိ အာဒိ၊ ကို။ (အာယသ္မတာ အာနန္ဓေန) ဝုတ္တံ။

သော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတူတိ၊ ကား။ သော၊ ထို ဥတ္တရ-လုလင် သည်။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဒါနမ္ပိ၊ ကိုသော်

လည်း။ သက္ကစ္စံ၊ ကောင်းစွာပြု၍။ ဝါ၊ ရှိသေစွာ။ ဒတု၊ ၍။ ဝါ၊
ကြောင့်။ (ဥပပန္နော၊ ပြီ။) ဝေမာရောစေသီတိ၊ ကား။ “သက္ကစ္စံ ဒါနံ
ဒေသာ”တိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ အာရောစေသိ၊ ပြော
ဟောပြီ။ စ ပန၊ ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့။ ထေရဿ၊ ၏။ တံ အာရောစနံ၊
ထို ပြောဟောအပ်သော တရားစကားကို။ သုတု၊ ၍။ မဟာဇနော၊ သည်။
သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတု၊ ဒေဝလောကေ၊ ဌံ။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ပြီ။ ပါယာသိဿ၊
မည်သော။ ရာဇညဿ၊ ၏။ ပရိစာရကာ ပန၊ အလုပ်အကျွေးတို့သည်
ကား။ သက္ကစ္စံ ဒါနံ၊ ဒတုပိ၊ ၍လည်း။ (ပေးလှပင် ပေးလှပါသော်
လည်း။) နိကန္တိဝသေန၊ ပါယာသိမင်း၌ တပ်မက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
ဝါ၊ ထိုသို့ တပ်မက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ [နိကန္တိဝသေနာတိ ပါယာ-
သိမိ သာပေက္ခာဝသေန၊ ပုဗ္ဗေပိ ဝါ တတ္ထ နိဝုတ္တပုဗ္ဗတာယ။-ဋီကာ။]
ဂန္တု၊ ၍။ တဿေဝ၊ ထိုပါယာသိမင်း၏သာလျှင်။ သန္တိကေ၊ ဌံ။
နိဗ္ဗတ္တော၊ ကုန်ပြီ။ တံ၊ ထိုဗိမာန်သည်။ ဒိသာစာရိကဝိမာနံ၊ ကောင်း
ကင်း၌တည်သည်ဖြစ်၍ အရပ်မျက်နှာတို့၌ လှည့်လည်သွားလာသော ဗိမာန်
သည်။ (ဟုတု၊) ဝဇ္ဇနိ အဋ္ဌဝိယံ၊ ဝဇ္ဇနိ-တောအုပ်၌။ ဝါ၊ ဗိမာန်
လမ်း၌။ အဟောသိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ ပါယာသိဒေဝပုတ္တော စ၊ သည်
လည်း။ ကေဒိဝသံ၊ ဌံ။ ဝါဏိဇကနံ၊ ကုန်သည်အပေါင်းတို့အား။ ဒဿေ-
တု၊ ကိုယ်ထင်ပြု၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ကတကမ္မံ၊ ပြုအပ် ပြီးသော
ကောင်းမှုကံကို။ ကထေသိ၊ ပြောဟောပြီ။ ဣတိ၊ ပါယာသိရာဇည-
သုတ် အပြီးတည်း။သုမဂ်လဝိလာသိနိယာ၊ သော။ ဒိသနိကာယဋ္ဌကထာယ၊
ဌံ။ ပါယာသိရာဇညသုတ္တဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

စ၊ စာကိုယ်ပြီးဆုံး ကမ္မတ်ဖုံးဖို့ နိဂုံးကိုဆိုဦးအံ့။ မဟာဝဂ္ဂဿ၊ မဟာ
ဝဂ်၏။ အတ္တဝဏ္ဏနာ၊ အနက်ကိုဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်။ နိဋ္ဌိတော၊
ပြီးပြီ။

သုတ်မဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာပြီး၏။

(၁၃၃၉-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက်။)